[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

ALBII TIBVLLI CARMINA

LIBRI TRES

CVM LIBRO QVARTO SVLPICIAE ET ALIORVM

CHR. G. HEYNII

EDITIO QVARTA

NVNC AVCTA NOTIS ET OBSERVATIONIBVS

ERN. CAR. FRID. WVNDERLICHII.

Verbaque aratoris rustica discit Amor.
II, 3, 4.

LIPSIAE, MDCCCXVII

SVMTIBVS FRID. CHRIST. GVIL. VOGELII.

PRAEFATIO

LVDOLPHI DISSENII

PROFESSORIS GOTTINGENSIS.

. Car. Frid. Wunderlichius ut Virgilii ita Tibulli
› edendi curam fusceperat ab Heynio, immortali
ei delatam, neque profecto impar ad hoc nego-
accefferat. Erat enim hic vir quum aliis rebus
me doctus tum linguae latinae peritiffimus, quod
fe faepe admiratus fum quotidiano ufu per plures
s cum eo coniunctus, et aliis, puto, probatum eft
lii parte prima nuper in lucem emiffa. Habebat
ium acre et fubtile, plane factum ad linguarum
ım; erat fcientia grammaticae accuratiffima, ut etiam
xin linguae latinae componere meditaretur qualem
m noftrum tempus defiderat; erat induftria affidua
nerofa gloriae cupiditas. Sed non fuit in fatis, ut
ıderlichius ea omnia perficeret, quae fibi propofue-
ante hunc ipfum annum mors iniqua eum abripuit.

 Quum

Quum igitur hoc trifti fortunae cafu Tibullus editore fuo effet orbatus, iamque requireretur qui editionem inchoatam ad finem perduceret, operis perficiendi negotium oblatum eft Hufchkio eo tempore Gottingae moranti, quo magis idoneus editor Tibulli inveniri non poffe videretur. Hufchkius, et ipfe Wunderlichii dum vivebat amicus, rem fuscepit; facta pactio, et tradita ei omnia, quae a Wunderlichio paffim notata erant quaeque oblata ab aliis viris doctis. Tum vero Hufchkius cunctari, non plane recufare, neque tamen opus aggredi, tandem re totam aeftatem tracta diferte negare et conditiones renuntiare. Quod quo iure fecerit, ipfe videat; mihi, quod verum eft, narrandum fuit. Igitur Tibulli editio quum iam diutius retardari non poffet, ne maius etiam damnum pateretur librarius, vir honeftiffimus, tandem morae impatiens, ipfe rem in me recepi, et feci id quod per breve temporis fpatium mihi conceffum fieri potuit. De quo nunc dicendum eft. Librum primum cum notis et obfervationibus ipfe prelo tradidit Wunderlichius, ita in eo adornando verfatus, ut et lectionem faepius mutaret et notas criticas uberiores adiiceret, in caeteris eandem fere rationem teneret, de qua expofuit ad Virgilium. Denique omnia quae addidit, litteris H. — W. a notis et obfervationibus Heynianis accurate difcrevit. Reliquos tres libros ego imprimendos curavi, et pertexui opus hoc modo: Quum perluftrans quae a Wunderlichio relicta erant, plura reperiffem ultima manu correcta, haec omnia ipfis verbis fervatis recepi; deinde quae alia paffim ab eo notata noveram Tibullo ufui futura, haec quoque transtuli, omninoque eam mihi legem ftatui, ut quum omnibus notis et obferva-

fervationibus adiectis amici nomen fubfcribere vifum effet, nihil adderem quod non ipfe probaturus fuiffe videretur. Lectionem mutavi caute, nec nifi in iis locis, ubi quid Wunderlichio placuiffet, mihi conftabat. Acceperat Wunderlichius collationem duorum codicum Zwicenfium faeculo decimo quinto fcriptorum a celeberrimo Goerenzio benigne oblatam, et eiusdem viri collationem codicis Gothani perquam accuratam, paffim difcrepantem ab ea, qua Ioannes Henricus Voffius ufus eft. Miferat etiam Gurlittus, vir doctiffimus et liberaliffimus, exemplar Tibulli, in quo manufcripti Hamburgenfis lectiones diligentius notaverat quam alias factum. Horum codicum lectiones in Obfervationibus indicavi, ut fecerat Wunderlichius, adiecta etiam, praeeunte Wunderlichio, varia lectione caeterorum codicum, quorum collationes publici iuris fecit Ioannes Henricus Voffius in notis ad fuam Tibulli editionem. Denique dicendum eft de re, quam tacere mallem. Vir doctiffimus Bardili pro infigni fua liberalitate fponte obtulerat Wunderlichio collationem a fe Parifiis factam, et in litteris ad Wunderlichium datis nonnulla de editionibus Tibulli principibus monuerat egregie difputata. Wunderlichius acceperat hoc donum, quum iam primae paginae Tibulli impreffae effent, poftea tamen quam primum potuit, eo ufus eft, ut patet ex Obfervationibus ad librum primum. Haec praeplacuerunt Hufchkio. Quid igitur ille? Scribit viro honeftiffimo, ut fibi concederet in fuum ufum, quae ita a nobis acceperat, ut huic editioni infereret. Vir clariffimus Bardili conceffit, credens Hufchkii verbis, eorum in hac editione ufum nullum effe poffe. Mirabar fane, quid hoc rei effet, dicens Wunderlichium iis iam

usum, neque tamen veram causam intelligebam; postea vero quum Huschkius reliqua omnia subito remitteret, haec retineret, intellexi sane, sed sero; operis statim aggrediendi necessitate imposita tempus non fuit amissa recuperandi. Ita vero factum est, ut his subsidiis uti non potuerim. Haec sunt quae dicenda habui, ut de huius editionis ratione constaret. Imagines, quibus haec editio ornata est, Heynius elegerat; ab eodem etiam explicatio earum profecta est.

Scrib. Gottingae mens. Mart. ann. CIↃIↃCCCXVII.

PRAEFATIONES
HEYNII.

Constantiam in me et fidem in amore semel suscepto nemo puto desiderabit, qui me viderit Tibullo, cui ante XL annos iuvenilem operam, ante XX hos annos curas secundas, addixeram, nunc senile quoque studium impertire. *Laus in amore mori!* Ne tamen ultimam manum ei admovere recusarem, movit me multarum rerum, quas Tibullo debeo, grata recordatio. Nam primum eorum studiorum tirocinia in eo posueram, ad quae colenda ac docenda aliquando ut evocarer in fatis erat; cum enim aliis studiis addictus, et ad aliud vitae munerumque genus essem delatus: postea tamen ex ea opera, quam aliquando necessitatibus adactus in hoc poëta posueram, omnis vitae meae ratio ducta est; tum constituenda Tibulli lectione et interpretatione sensum et iudicium veri, boni et pulcri, de quo in hoc litterarum genere isto tempore nondum magnopere laborabant homines, acueram; quid in litteris graecis et latinis ad formanda ingenia utilitatem veram ac vim haberet, animadverteram, et quo modo ad id consequendum interpretatio classicorum scriptorum instituenda, quae in re continenda esset, perspicere coeperam; tum vero multum illa opera in Tibullo posita mihi profuit ad molliorem aliquem animi sensum habitumque induendum, quo ad benevolentiam humanitatemque animo imbibendam proclivior essem, ita ut grata aliis facere, iniucunda aliis fugere adsuescerem. Nam, etsi multo potentiora et efficaciora esse possunt multarum virtutum praecepta, solet tamen ita evenire, ut, si non modo verba, sed sententias

et

et res expendimus in ſcriptoribus legendis et interpretandis, per temporum ac rerum cauſſas inſideat interdum et haereat aliquid animo, aut contrahatur ſentiendi habitus aliquis Non itaque ſive ab annis meis ſive a ſtudiis alienum eſſe viſum eſt, Tibullum recognoſcere, cum librarius nuntiaſſet, velle ſe ponere operam in recudendo libro; etſi non diſſitear, factum id eſſe tempore meo valde alieno, cum occupationum mearum intervalla aliis eſſent curis deſtinata. Cum tamen mature didiciſſem, non mihi res, ſed me rebus ſubmittere: adcinxi me ad operam hanc, ita, ut, poëtae carminibus et notis obſervationibusque iterum perlectis, emendarem, delerem et adderem ea quae aetas et uſus docuerat. Quod enim in gravioribus diſciplinis fieri et ſolet, et debet, id nec minus locum habet in ſcriptorum veterum interpretatione et critica, ut ſi vicies ad aliquem ſcriptorem diligentius recenſendum acceſſeris, vicies videas aliud melius poſſe conſtitui, aliud perperam eſſe tentatum; quae ipſa res homines doctos ad modeſtiam et verecundiam in his ſtudiis adducere debet. Eſt autem inter officia viri boni et docti, ut, quae ſemel evulgavit, quamdiu vixerit, emendare et limare, nova autem lectione et animadverſione locupletare haud deſinat; etiamſi non ſtcuerit, id quod paucis contigit, in eodem ſemper genere, multo minus in argumento eodem, omnem aetatem conſumere, ſed aliis ſtudiis, aliis curis ſit vacandum. Quae itaque inter legendum paſſim animadverteram, aliorum quoque ſeu obſervationes ſeu coniecturas in Tibullum, locis ſuis adſcripſi; excuſſi quoque tres codices Guelpherbytanos, de quibus in codicum recenſu accuratius actum videbis.

Ceterum de ipſo genere interpretandi et commentandi, quod in hoc poëta, poſtea in Virgilio, amplexus ſum, multa hic addere neceſſe haud eſt, quandoquidem aliis iam locis eius conſilium, fines, veros et pravos uſus, declaravi. Cum ſuperioribus aetatibus ad auctoritates fere et ſectas revocata eſſet veterum ſcriptorum tractandorum

ratio:

ratio: ipſe allaboravi magno cum ſtudio, ut partim omnem hanc rationem ad certas cauſſas et certa principia revocarem, partim, quid in ea conſilio, temporibus, hominibus, quibus opera ea eſſet deſtinata, tribuendum ſit, declararem; poſſe adeo diverſa commentandi eſſe genera utilia et probanda; curandum modo eſſe, ut primo loco ſcriptoris verba, ſententias et res recte intelligant ii, quibus ſcribimus; in iuvenili vero lectione ut iudicium cum in ſenſu vero eruendo tum in ſententiae veritate perſpicienda acuatur, ſenſus boni pulcrique moveatur et excitetur. Habet ac ſervat laudem ſuam bona critica; non vero continet ea aut efficit omnia quae quaerimus; uti nec ſine lectionis veritate eſſe poteſt interpretatio bona; ſunto editiones, quae una in critica occupatae ſint, ſunto aliae, quae in ſola interpretatione; ſunto quae utrumque amplectantur; ipſa interpretatio inſtituatur paucis, fiat pluribus, prouti lubeat aut conſultum ſit; occupati ſint alii in convertendo ſcriptore in ſermonem patrium, alii in interpretandi genere alio; nam verſiones, quas vocamus, et ipſae ſunt genus interpretationis perpetuae; conſtituatur modo unumquodque genus e natura ſua et ex conſilio et uſu. Relinquatur tamen laus ſua etiam huic interpretandi generi, quo non modo criticas ſubtilitates et argutias ſequi propoſitum habetur, verum etiam ſententia exquiritur; quam niſi plane teneas, ne de lectionis quidem veritate plane conſtare poteſt, multo minus de ſententiarum veritate, de dictionis venuſtate et de ceteris. In poëtarum autem lectione ſenſum verum ſaepe non aſſequeris, elegantiam autem ac pulcritudinem carminis vix unquam tenebis, niſi in promtu tibi ſit, ad vulgares enuntiationes poëtica revocare; ita demum claras notiones ac certum iudicium aſſequi licebit; ſaepe itaque facilius eſt criticam exercere quam bene interpretari, etiam ea, quae critico acumine excogitaveris. Laus porro ſua eſto etiam ei commentandi generi, in quo ſententiarum cauſſae ex ipſa ſermonis, ſeu recte ſeu uſu conſtituti, ratione (licet enim eorum, quae legas, ſenſum

que-

qualemcunque animo tenere, ut tamen nec verba ſingula nec verborum ac ſententiarum vim aſſequaris), ex ſcriptorum uſu, aetatum opinionibus ac iudiciis, ductae apponuntur; admonitiones quoque breves et utiles de ipſis ſententiis ac rebus aut de vero pulcroque ſubiiciuntur. Nihil in hoc reprehendi poſſe video, niſi quod in aliis generibus pari iure reprehendas: ſi non certo cum iudicio, non cum dilectu ac conſilio, non ſermone et modo idoneo, non ingenue ac modeſte, ſed aut cum faſtu ac ſupercilio, aut cum cavillatione et contumelia aliorum, id, quod profeſſus ſis, exſecutus fueris. Atqui haec non rerum, ſed hominum vitia ſunt, quae ab humanitatis ſtudiis quam maxime aliena eſſe debebant. Conſulamus tamen bonis litteris ac moribus ſaltim in eo, ut iſtam hominum infirmitatem aequo animo feramus, memores dicti Ciceroniani: *Conveniet — eſſe aequum et facilem, multa multis de iure ſuo cedentem.* Scr. m. Maio CIƆIƆCCXCVII.

Prodiit ante hos viginti annos Tibullus iuvenilibus meis curis expolitus; ſed habitu externo tam parum comto et concinno, vitiis autem typographicis tam foede coinquinatus, ut eum inſpicere pigeret puderetque; adeo ſugillata et ſuffuſa erant omnia livoribus et ulceribus a typographo inflictis. Hoc eſt iniquum illud Germanorum fatum in his litteris, ut, cum apud ceteras nationes libri claſſici ſub prelum revocati emi a plerisque ſoleant propter nitorem et ornatum typographicum, noſtrorum contra virorum doctorum labores tam ſordida et faeculenta charta, tam obtuſis et exeſis litterarum formis, tam ſupine et vitioſe plerumque excudantur, ut ipſo adſpectu exteris, qui elegantiae commendationi forte plus, quam debebant, tribuunt, faſtidium moveant; quo fit, ut raro claſſicorum ſcriptorum editiones a noſtratibus adornatae extra Germaniae fines exportentur. Cum itaque redemtor libri, honeſtiſſimus vir, Iunius, iam dudum deficientibus exemplaribus, mecum egiſſet, ut recognoſcerem librum, nuper

autem

autem denuntiasset, rationes suas ita ferre, ut Tibullum sub prelum quam primum revocaret: committere nolui, ut, quantum in me esset, tam parum honesto ore et habitu iterum prodiret splendidus Eques, Tibullus, quo primum in conspectum venerat. Profligato itaque Virgilio partem aliquam otii Tibulli olim meis curis vulgati, me vero absente ab operis excusi, exemplari emendando impendere constitui. Sed, quod fieri solet, ut, ubi ad pristinos amores redieris, iis iterum incalescas, idem mihi accidit, ut Tibulli dulcedine adeo caperer, ut modo hunc modo illum locum accuratius excuterem, venustates earumque caussas exponerem, hoc mutarem, illud polirem, alia melius constituerem; tandem etiam ad lectionem poëtae in multis locis emendandam progrederer.

Ut autem quae in nova hac editione praeter correctionem eorum, quae in priore vitiose excusa fuerant, praestita sint, melius constet, paucis ea in fronte libri ipse commemorabo. Primum multa aut a consilio talis editionis aut ab officio boni interpretis aliena resecui, adieci alia, inprimis in interpretatione et illustratione poëtae, quibus elegantiae eius ac venustates earumque caussae meliore luce illustrarentur; neque ideo refugi monere interdum ea, quae passim a viris doctis in aliis libris, et ad alios auctores, copiose exposita sunt, sed quae, ut in memoriam revocaret, necesse videbam esse ei, qui tantam ex Tibulli lectione, quantam licet, voluptatem capere vellet. Cum itaque circumspicerem, quid lectorem aut tenere, aut, nisi animo id hoc ipso temporis momento, quo legeret, obversaretur, voluptatis fructum deminuere posset: incidi in loca nonnulla, quae et ipse olim expedita et intellectu facilia putaveram, in quibus tamen nunc me haerere sentiebam. Egi quoque hoc, ut ad ea, quae in Tibullo singularia sunt, aut raro obvia, legentis animum converterem. Carminum argumenta apposui ita concinnata, ut elegiae cuiusque summam, consilium ac praestantiam cognoscere, qui vellet, posset.

Inta-

Intactam ab initio reliqueram criticam libri partem; mox tamen inter legendum intelligebam, retractandam mihi eſſe et hanc, primum quod me Scaligeri et Broukhuſii auctoritati, etſi ab ea iam ante in multis locis receſſeram, nimium tamen in aliis etiamnum tribuiſſe videbam; tum quod in lectionis Tibullianae fontibus, et rivulis propagatis, ſuperiores interpretes ſequutus, prorſus caecutieram. Erant enim nunc ad manum editiones plures veteres, inque his Vicentina, inprimis autem Aldinarum, ut Gryphianas, Colinaeanas et Plantinianas taceam, apparatus, qui in priore recenſione cum ceteris defuerat; aderat etiam maior rei criticae uſus, ut lectionis Tibullianae et carminis per codices et editiones propagati viciſſitudines et fortunas nunc ſagacius indagare poſſem. Expoſui rei ſummam in commentatione, huic praefamini ſubiecta, de Tibulli lectione ſeu contexto. De ſingulis autem lectionibus in ſingulis locis aut mutavi priores obſervationes, aut novas ex nova librorum comparatione ſubnatas ſubtexui. Corvinianum quoque nunc Tibullum adhibui cum varietate lectionis a docta manu veteri editioni Vicentinae adſcripta, et cum alia a Iac. Tollii manu profecta, de qua in eadem commentatione monui diligentius: in qua omnino de toto hoc genere, deque editionibus inprimis Tibulli egi multo accuratius, quam olim a me fieri potuit. Nam, praeter eam, quam 1472 exaratam memorant, vix ulla eſt editio Tibulli, quam non aut olim aut nunc inſpexerim, et lectio unde deducta ſit, inveſtigaverim. Nec, ut Vitam Tibulli retractarem et vanis ariolationibus refectis ea, quae cum fide aliqua dici poſſunt, relinquerem, ab officio boni interpretis alienum eſſe putavi: quo omnino ita me defunctum eſſe velim, ut adoleſcentes, qui in hoc genere virium ſuarum periculum facere volunt, habeant exemplum, quo ad alia eaque graviora tractanda uti poſſint.

Scr. in Georgia Auguſta d. VI. Maii CIƆIƆCCLXXV.

DE

[redacted]

DE

TIBVLLI LECTIONE PER LIBROS SCRIPTOS ET PRELO EXCVSOS PROPAGATA, ADEOQVE DE TIBVLLI CODICIBVS ET EDITIONIBVS.

Inter poëtas ſimilis argumenti Tibullus puritate, facilitate et nativa aliqua elegantia praeſtare ſemper habitus eſt. Non affectat eruditionem intempeſtivam, quae ſaepe in Propertio taedium facit, nec flagitioſam impuritatem Catulli. Hominem liberalis indolis et amoeni ingenii, mores urbanioris notae, et animum bona inſtitutione informatum et praeceptis ſapientiae imbutum, aequum, modeſtum, probum, facile agnoſcas. Eundem videas eſſe mollitie animi et facilitate mira, a rebus agendis alienum, in otio honeſto Muſis et amoribus vacantem, nec minus proclivem ad affectus maeroris triſtitiaeque ac vitae taedia. Ab omni honorum fortunarumque cupiditate et ambitione alienus, ſervavit idem inſtitutum ac propoſitum in ſuis elegis. Non, ut carmine inclareſceret et poëtae nomen conſequeretur, ſed ſibi et amicae ſcripſit. Itaque ſimplicitatem illam orationis et ſententiarum, veritate ſua et nativa aliqua elegantia commendabilem, unus omnium maxime prae ſe fert. Idem ſibi ſemper ſimilis *) eundem otii et ruris amorem, fortunarum contemtum, eandem morum orationisque formam retinet. Animi affectiones et curas, amoris aeſtum et tormenta, ſuſpiciones, timores, gaudia, repen-

*) Scaliger Hypercrit. p. 795. *Uniformis ille pene totus eſt, vixque discedens a ſe ipſo, eodem pene gyro includitur.* Nihil itaque mirum, ſi ſummis etiam viris in deliciis fuit. Ita Cardinalis de la Vallette dictus eum plurimi faciebat. v. Balſac. in epiſtola inſerta hiſt. Acad. Francicae ab Oliveto ſcriptae p. 62. ed. Par. 1729. Tom. II.

pentinas vices, prae ceteris poëtis ad naturae veritatem egregie expressit, quoniam ad eas deliniendas et sedandas ipso horum carminum solatio utebatur; multum in hoc praestantior Ovidio, qui ingenii potius lusum sectatus esse quam animi sensus reddidisse videri debet. Tibullus vero in ipso amoris aestu, cum vel maxime animus commotus esset, et amicae desiderio ureretur, elegias suas scripsisse videtur; tam vere, tam vivide singula exprimit: *) prorsus dissimilis poetarum nostrorum, qui non tenent, sed fingunt puellam, quam tenere se decantent; amoris non sentiunt vim et affectum, sed ingeniosi sunt in eo imitando et probabiliter exprimendo.

Poëtae igitur huius in summa simplicitate tam venusti et tersi optandum erat plura haberemus carmina, aut saltem integra et incorrupta ad nos pervenissent ea quae supersunt. Enimvero multarum elegiarum fragmenta habemus tantum et membra. Servavit enim casus, cui maiorem veterum scriptorum partem debemus, veterem aliquem codicem, sed temporis iniuria male habitum et truncatum, e quo ii codices, quos habemus, fluxere. Sunt itaque omnes Tibulli codices saeculo XIV. et XV. exarati; **) nec

*) Pius Annotat. poster. c. 115. *Princeps elegorum poëtarum — est dubio procul Albius Tibullus, quia vere, non dissimulanter aut obnoxie amantem agit, et consequenter insanum, modo superbit, modo supplicat, annuit, renuit, minatur, intercedit, dedignatur, quod voluit, non vult, quod optavit, refugit, secum diffidens, ut in vera Cupidinis rota circumagi credas.* Inter recentiores poëtas nostri ingenium induisse plane videri potest Hercules Strozza, cuius Amoribus nihil mollius, nihil ingeniosius vidi, in comparandis vero illis cum multis nostri locis singularem voluptatem percepi. Sed et Sannazarius, ubi a Propertio suo discedit, non infeliciter nostrum exprimit. Addere posses Pontanum, nisi is nimis mollis et solutus difflueret. Inter Gallos dulcissimus poëta Lasare Tibulli elegantiam aequat, interdum vincit: sua vero interpretatione elegiae principis libri primi, quicquid Romanae venustatis detraxit, Gallico lepore compensavisse videri potest; ne enumerem eos, qui nostra aetate cum inter nos tum inter Britannos Tibulli ingenium induisse videri possunt.

**) Scaliger in princ. Castigation. in Tibull. *Huius poëtae ea omnia, quotquot in Italia extant, exemplaria recentiora sunt, quam ut inter vetustos libros censeri debeant.*

nec extare videtur ullus antiquior, ſi forte Scaligeri excerpta cum fragmento Cuiaciano, neſcio an unum quoque Heinſii Anglicanum, excipias. Argumento huic rei hoc ipſum eſt, quod in locis mutilis, etiam in maniſeſte corruptis, conſpirant omnes libri in corruptelam; id quod fieri non poſſet, niſi ex uno omnes fonte fluxiſſent. Antiquiorem illum librum nunc periiſſe probabile ſit; non enim cum Propertio illo, qui ex cella vinaria fuit protractus, Pontano adoleſcentulo (h. e. circa a. 1440.), Tibullus videtur coniunctus fuiſſe; nec Cuiacianus liber, cuius fragmento uſus eſt Scaliger, ceterorum fons eſſe potuit, quia lectiones habet a reliquorum omnium fide alienas ac diverſas. Quid? quod nec illud ſatis exploratum eſt, codexne ille, cui lacunae Tibulli debentur, fuerit is ipſe, e quo recentiores illi deſcripti ſunt. Potuit iam is, et eius exemplar adeo, prodire ex antiquiore aliquo, qui vetuſtate ac ſitu aut caſu vitiatus erat, isque hanc fortunam experiri potuit haud multo poſt Tibullum tempore. Nam Auguſtei aevi monumenta, ingeniorum quoque, maximam partem interiiſſe videntur primis ſtatim ſaeculis, incendiis maxime urbis, quae ſub Nerone et per bellum civile, quod eius mortem inſequutum eſt, facta ſunt. Colligo hoc etiam ex eo, quod Domitiano laudi datum eſt, quod bibliothecas, incendio abſumtas, impenſiſſime reparare curavit, exemplaribus undique petitis: Sueton. Domit. 20.

Cum ſub ſaeculi XV. exitum ſub prelo excudi libri veteres coepiſſent, traditi ſunt operis *Tibulli codices*, qui ad manum erant, neque adeo emendatiſſimi, ut in aliis quoque ſcriptoribus antiquis factum. *Editionem principem* 1472 nondum quisquam ſatis accurate excuſſit; ſit tamen probabile, Venetam 1475 ex ea eſſe expreſſam, quippe quae etiam Statii Silvas complectitur, quas prior illa continebat. Ex hac, diuturna comparatione inſtituta, intellexi ductas eſſe editiones Regienſem 1481, Vicentinam 1482, Lipſienſem ſ. a. ſed, aliam aliter, in nonnullis locis correctas. Praeferunt eae editiones plerumque eas lectiones, quas e libris ſcriptis viri docti reſtituerunt. Neglecta tamen, neſcio quo fato, a ſequentibus editoribus eſt haec editionum antiquarum claſſis, nec inſpecta, niſi forte Mureto; una et altera Douſae patri.

Obtinuit

Obtinuit enim principatum altera, etsi deterior, lectio, per Venetas et Aldinas propagata, quam tandem deprehendi ex *Romana* manasse. Haec igitur *Romana* quasi pro *altera principe* habenda, ducta et ipsa haud dubie ex codice, sed minus emendato, diligenter olim a me excussa, prodiit 1475. subiectis Cyllenii commentariis, quos ille ad codicem suum scriptum adornaverat. Ex hac certatim expressae sunt Brixienses 1486. Venetae 1487. 1491. 1493. 1500. et 1520. sed passim ac varie ex Cyllenii commentariis, forte et aliis edd. interpolatae, quibus alius, ut dixi, codex pro fundo fuit. Successere his editiones Aldinae, quae olim, cum Dresdae viverem, ad manus non erant, nunc autem partim in bibliotheca Georgiae Augustae, partim virorum omni ingenii humanitatisque cultu expolitorum et amicissimorum, Duvii et Brandesii, tum Kulenkampi, Collegae coniunctissimi, benevolentia, mihi sunt oblatae ac missae: atque horum demum exemplarium comparatione in tramitem eum deductus sum, quo lectionis Tibulli propagatae vestigia certa deprehenderem. Nam in superiore recensione intellexeram equidem, differre inter se plurimum editiones Colinaeanas, Gryphianas, Basileenses, et reliquas, nec tamen certam rationem, ad quam earum discrepantiam referrem, reperire poteram. Broukhusius enim, qui magnam molem variae lectionis habuit, de editionibus et earum auctoritate parum laboraverat. Nunc igitur intellexi, *Aldinam primam* a. 1502. Venetas modo dictas expressisse, nec tamen unam, sed correcto hinc inde contextu, partim ex comparatis inter se pluribus huius generis editionibus, partim viri docti iudicio; nam codex scriptus adhibitus non esse videtur. Insequuta est a. 1515. *altera Aldina*, a doctissimo viro curata, et magno eruditionis apparatu correcta, si non libris scriptis comparatis, etsi et hoc esse factum probabile sit, crisi tamen subtili, et, si pauca excipias, felici. In hac editione sublati sunt aut asteriscis notati plerique ex versibus suppositititiis, et omnino iactum est emendatiori Tibulli lectioni fundamentum praeclarum. Alterutram ex his Aldinis sequutae sunt editiones sequentes omnes, sed, quod mirum est, delectu non semper cum bono iudicio facto: nam priorem, altera haud dubie longe inferiorem, unice

unice expressere Colinaeanae et Basileenses; alteram autem Veneta per Scotum 1531. et Gryphianae, numero plures. Nec quicquam innovatum vidi ante *Muretum:* cui doctissimo viro Tibullus non parum debet, plus etiam debere putaretur, nisi Scaliger eum debita laude fraudasset. Nam editus est a Paullo Manutio, aut verius ex ed. Aldina altera repetitus, a. 1554. Tibullus cum Catullo et Propertio a Mureto diligenter castigatus, libro utique uno et altero adhibito, uno saltem quem suum appellat; sed consuluerat, quantum comparatione diligenter facta intellexi, hinc illinc editiones veteres ex Veneta pr. ductas, quas tamen more istius saeculi et ipsas veterum codicum nomine declarat; saepe etiam, dum alios sic vel sic legere narrat, non libros seu scriptos seu prelo vulgatos, sed virorum doctorum emendationes protulisse putandus est. *)

Achilles Statius iam tum Catullo doctis commentariis instructo clarus, Venetiis 1567. Tibullum cum commentariis edidit. Sequutus ille est Aldinam secundam, Mureti quod saepe, miratus sum, vix verbo mentione facta: ut tamen nec eum convicio vel obtrectatione vellicare videri possit. Fertur tamen, cum Italiam adiisset, cum Mureto vixisse, neque adeo eius de Tibullo merita ignorare potuit. Is librorum bonam copiam habuit; non minus enim decem usus est; certe laudari videas duos Vaticanos, quorum alterum valde antiquum fuisse, ex nota ad I, 3, 34. colligas, veterem bonae notae librum Guidonis Ascanii Sfortiae Cardinalis, Angeli Colotii librum, e quo tamen, ut etiam ex Florentino bibliothecae S. Laurentii et alio vetere libro cerpta tantum habuisse videtur; ait enim fere: *in libro Colotii, in Florentino, in veteri libro, sic fuisse affirmant, testantur;* et similem aliam collationem etiam Heinsio contigisse paullo post videbimus; porro librum Marcelli, Pontificis Maximi, Patavinum et duos veteres libros suos. Idem alios, qui codices contulerant, consuluerat. Non paucae eius lectiones, id quod per se intelligitur, cum Vaticanis Heinsii conveniunt.

*) Ita v. c. factum in loco lib. I. El. 6, 3.

Ianus Dousa pater a Lipsio lectionum in Tibullum varietates acceperat, quas ille, dum Romae esset, *ex antiqua membranaceorum codicum fide* excerpserat, e quibus insigniores memoravit in Praecidaneis in Tibullum c. 15. 16. Sunt inter eas nonnullae, quae in nullis aliis libris reperiuntur, ut facile possit suspicio subnasci, libro nostris antiquiore Lipsium usum esse; verum sunt eae fere eiusmodi, ut e viri alicuius docti ingenio profectae esse videri possint. Nam, quod hoc saltem loco a me monendum est, cum, litterarum antiquarum studio reducto, ad poëticen Romanam multorum ingenio saeculo XIV. et XV. se converterent, Tibullus inprimis fuit is, quem exprimerent certatim Itali. Laudavi iam supra Herculem Strozzam, Sannazarium, Pontanum; videbit alios is, qui Italorum poëtarum delicias adierit. Hoc ingeniosissimorum hominum studio factum est, ut Tibulli exemplaria circumferrentur passim a viris doctis emendata, lacunis etiam suppletis, adeoque eiusmodi exemplaria, quae, vero nomine, interpolata erant. Multa igitur eliminanda fuere in primis Mureti recensionibus; de quibus singulis locis monuimus. Atque haec cum non fugissent *Ios. Scaligerum*, virum iudicii et ingenii vi praestantissimum, cum sibi videretur non pauca loca in Tibulli elegiis deprehendere, quae nullo sensus vinculo inter se comprehenderentur, cum in eo subsistere deberet, ut plurium elegiarum excerptis primam et secundam libri primi constare diceret, eo devenit, ut versus nonnullos ex minus commodo in commodiorem, ut ei videbatur, locum transferret; quod institutum idem in Propertio, etiam in Manilio, et in Sulpiciae satira, Dousa quidem et Barthio probante, servavit. Et nostri quidem poëtae elegiam primam, ut plerasque libri prioris, plane discerpsit, et tanquam Absyrti alicuius lacera membra, partes eius dispersit. Enimvero, ut concedam, aliquot paginas, aliquot versus, quod interdum, v. c. in Luciano, factum vidimus, transpositos esse, *) tamen illud incredibile est, in

*) Scaliger in comment. p. 216. *Legem vitam huius poëtae apud L. Gyraldum; ibi videbis exemplar, ex quo omnia Tibulli, quae hodie extant, propagata sunt, aliquot pagellis transpositis turbatum*

rmine ita laxatos esse versus, ut modo ex extremis in
:x his in medium, ex hoc in utrumque locum alii et
sint, et quidem ita, ut, quod, nisi data opera, et
arte, fieri vix potuisset, sensum qualemcunque con-
[oc si credere debemus, non iam plura de atomorum
ıcursu cum Epicuri discipulis disputare licet. Non
ı ratione destituitur id consilium, sed etiam periculo-
aleae plenum. Nam primum in tanta ingeniorum,
iudiciorum diversitate unusquisque alio alioque modo
sitiones instituit, pari tamen iure, cum semel ex arbi-
:ceptum sit: *) tum si semel illud sequi coeperis,
fines consistendum sit, quousque progredi liceat, in
scriptoribus, vix definiri potest; et nullum, inpri-
um, quod singulis fere distichis sententiam claudit,
, in quo non, discerptis et ad certam rationem com-
bus, sensum satis commodum efficere me velle ausim
Ioc tamen institutum probavere Broukhusius et alii. **)
Sed

:. Vita ea legitur
222. ed. Ious. sed de
aliger inde memorat,
quidem videre potui.
ıemplo sit quod ante
ıs factum vidimus a
s ingenii, *Sam. Hen-*
ıe editionis specimine
:aligeranas transposi-
ı alio modo disposuit,
etiam satis probabili-
rius progressus, etiam
giarum aliter se con-
essus est (v. *Götting.*
:92. p. 1651 sq.). In-
ıcumen viri docti fa-
totum consilium vix

rem et tutiorem ra-
se mihi videor in eo,
ı multis poëtae par-
tibus tantum lacinias et fragmenta habere censui: seu quia exemplum illud, unde codices nostri ducti sunt, lacerum erat et mutilum, seu quia illud exemplum tantum excerpta alicuius viri docti opera ex pleniore codice facta continebat. Hinc illae lacunae, hinc hiantes sententiae, disiichis comprehensae. Simile eclogarium versaverat Ios. Scaliger. Potuit etiam utrumque locum habere, ut et excerpta tantum comprehenderet codex iste, et multis locis vitium contraxisset, quia tot pentametri exciderunt: quae lacunae serius opportunitatem interpolandi lubidini fecerunt.

**) Sed iam illud reprehendit praeter Vulpium Ayrmannus §. 69. §. 71.

Sed viri docti genium elegiae non ſatis perſpectum habebant. Quid enim quaeſo eſt, in quo maxime illa verſatur? an in ſubtili aliqua et ad dialectices regulas exacta, ſevera et acerba rerum vel ſententiarum poſitione et enarratione? an in eo, ut, quae diligenti conſideratione et multo iudicio exegeris, diligenti et caſtigata oratione exponas? Immo vero in hoc eius ingenium et natura continetur, ut animi commoti ac perturbati ſenſus et affectiones ſeu molliores ſeu ex graviore impetu iam remiſſas et ſubſidentes exprimat. *) In hoc regnat; in hoc tota eſt; hoc praecipuum argumentum ſibi tractandum ſumit, neque temere ad alia avocari debet. Quare illud? quia, cum ſingulis diſtichis ſententia finiatur, non niſi ſingulae et a ſe invicem ſeiunctae ſententiae in ea poni poſſunt. Haec eſt, ſi eius indolem recte perſpicio, vera cauſſa, cur motibus animi exprimendis unice deſtinata eſt. Uti principio luctui et triſtitiae inſerviebat, **) ita ſuc-

*) Recte Boilavius in Arte ſua: *Il faut, que le coeur ſeul parle dans l'Elegie.*

**) *Principio* dixi, Horatium ſequutus noto loco Art. 75. ſq. non quaſi elegi omnino a querimonia proceſſerint. Antiquior eorum uſus fuit in brevibus ſententiis ethicis, gnomis et praeceptis vitae. Tales fuere elegi Theognidis, Solonis et aliorum. Translatus quoque ad ſenſus et affectus animi eorum uſus multum a lamentis abſuit, ſi Tyrtaeum memineris. Ad molliores ſenſus reddendos adhibuit elegos Simonides, nondum tamen genere aliquo carminum conſtituto ſatis ac definito. Itaque inter ſequiorum etiam aetatum poëtas videbis alios genere elegiaco uſos eſſe, alios elegias ſcripſiſſe. Prioris generis poëtae narrationes, hymnos, et alia argumenta hac carmine incluſerunt; quod ſe commendabat ſenſibus per breves ſtrophas facile expeditis; etſi nec de eo ſatis ſolliciti erant, ut ſententiam ſtropha, ſeu binis verſibus finirent. Verum arte poëtica magis expolita et carminis genere aliquo ex argumenti indole et tractationis natura accuratius conſtituto intellectum eſt, animi affectus molliores tanquam materiem propriam ſubiectos elegiae eſſe, in qua illi verſandum eſſet. Nec tamen intra eius fines omnino ſe continuerunt principes carminis auctores, Callinus, Mimnermus, Philetas, Callimachus, quantum ex fragmentis et aemulantium eos poëtarum Romanorum ſtudiis intelligitur; ita ut omnino *duo* inter ſe diverſa *carminum genera* conſtituenda eſſe videantur, *aliud* genus elegiacum, externo habitu et ſtropharum brevitate ad diverſa argumenta adhibita notabile, *alia* elegia proprie dicta.

:ceſſu temporis in amore et eius curis praecipuus elegiae uſus t, manſitque etiam apud eos, qui luſus tantum ingenii, non :os amores, carmine perſequerentur: id quod iam ab Ovidio tum. In curis vero amoris exprimendis omniane aequaliter ›cedere poſſunt, ut alia aliam ſententiam, veluti in ſermone n ratione et multa deliberatione compoſito et diligenter elabo-o, excipiat? Non credo; ſed ut in amante alius alium animi tum trudit, urget, ita ſententias, non ſatis ſibi reſpondentes, ine arctiori vinculo iunctas, ſubiici neceſſe eſt. Amatorem do ſupplicem eſſe, modo ſuperbire, nunc precari, obſecrare, do iurare, minari, tonare, interdum laudare, obiurgare, iere, gaudere, iraſci videmus. Nonne cum ratione inſaniret, i, ut in ſedato orationis genere, nulla niſi apta et connexa er ſe proferre vellet? Itaque mirari non debemus, ſi in elegia ſidere interdum aliquid et hiare, eaque ſe excipere videmus, orum nexus non a ſubtili iudicio, ſed ab animi diſtricti curis in contraria rapti impetu proficiſci potuit. Scilicet amantis ı ſenſum quaſi induere, eius ſtatum et conditionem ſubire et in eius locum in animo tuo ſurrogare debes. Quae cum ita ſe ›ere, non levi iudicio adductus, arbitrarer, alieno ſemper fui mo a Scaligeranis traiectionibus, quas Broukhuſius tam cupide amplexus. Sed videamus nunc de eius recenſione accuratius.

Quam infeſto vir ſummus fuerit animo in Muretum, ſatis ſtat. Ab iisdem odiis proficiſci debuit hoc, quod, Mureto ne deſerto, iterum ad Aldinam primam reverſus eſt, eamque um a ſe emendatam operis excudendam tradidit. Nam ex l. pr. Scaligeranam ductam eſſe liquido mihi nunc conſtat; ı ipſo factum eſt, ut plurima, quae in Ald. ſec. et mox a Mu-› egregie erant emendata, nunc iterum antiquis ſordibus coin-nata proferruntur. Cumque Scaligero ſenſus Tibulliani can-is ac ſimplicitatis deeſſet, doctrinae contra exquiſitae copiae timae, multa ille mutavit aut refinxit docte quidem, quis et? interdum etiam ingenioſe, ſed a Tibulli genio abhorrenti e modoque. Cum tamen Broukhuſius eum religioſe ſequatur, ligerana recenſio, quod nollem factum, pro praeſtantiſſima peram haberi coepit.

Scali-

Scaliger tres libros habuit: quorum unius copia ipſi facta erat a Iac. Cuiacio, ICtorum principe, recentis illius et paullo ante typographicam artem inventam ſcripti, quo tamen meliorem hodie extare non putabat. Idem excerpta pervetuſta, in Chreſtomathiae Albianae ſpeciem potiſſimos locos complexa, poſſedit, quibus plurimum ſe adiutum eſſe, teſtatur. De iis, quae monuerimus, vide ad II, 6, 19. Sed ei fragmentum quoque peroptimum et quam emendatiſſimum, a quarta libri tertii elegia ad finem usque libri quarti, commodatum erat ab eodem magno Cuiacio, quo emendatius ullum antiquum exemplar legere non meminerat. Liber is fere lectionem veram et genuinam exhibet; ſed interdum plane a reliquorum omnium lectione discedit; ut tamen nec ſemper eorum fidem elevare videatur. Vide ad IV, 1, 175. 200. 5, 10. 6, 16.

Paſſeratius in pauculis, quas in Tibullum conſcripſit, notis ſaepe e vetere libro lectiones memorat: quem peculiarem ipſius fuiſſe etiam Broukhuſio perſuaſum fuit. Ego tamen nondum induci poſſum, ut cum libro uſum eſſe credam: ſed potius de variantibus Statii aut alterius ſuperiorum interpretum intelligo, quando veterem librum laudat. Certe, quotquot harum variantum comparavi, cum uno alterove Statii libro convenire vidi: niſi quod I, 2, 79. ex libro affert:

Num Veneris magno violavi numina verbo,

quod a nullo alio memoratum vidi; ut et I, 3, 2. *tuque* pro *ipſe*.

Etiam *Ianus Douſa* filius libro vetere ſuo ſe uti profitetur in notis: ſed nec inde nec omnino de ſuo multum ad Tibullum ornandum in medium attulit.

Ianus Gebhardus, cum animadverſiones ſuas concinnaret, ſex codices Palatinos, cum excerptis e membranis ab Hier. Commelino ſuppeditatis, uſurpaverat: ſed nec diligentia ſatis magna, nec ſagacitate et ingenio ea in re verſatum cum eſſe dicendum eſt.

Vir doctus, qui *Cantabrigienſem* editionem adornavit, uno Laudenſi, e quo excerpta etiam habuit Broukhuſius, Bodleiano, variantibus ex Aldina et libro Ferrarii uſus, nihil tamen memorabile ex iis attulit.

Ianus

Ianus Broukhusius, elegantis ingenii vir et multarum litterarum, haud dubie is est, cui Tibullus plurimum debet: si non interpretatione, tamen subsidiorum criticorum apparatu. Nam quae boni interpretis munus postularet, parum exploratum habuisse videtur: pro more enim saeculi sui nihil videt, quod illustrandum sit, nisi ubi in exquisitiorem loquendi formam inciderit aut varietatem lectionis offenderit: tum vero exemplorum nube involvit et lectorem et poëtam; luce interdum, quam expectabat, subducta magis quam illata; sententias obscuras nec illustrat nec ipse perspicit. Intra singulorum vocabulorum aut enuntiationum cancellos ingenium et animum ille, ut solebant viri docti, continet. Scaligeri recensionem, studio et admiratione magni viri tanquam abreptus, religiose sequi, quam iudicio librorumque auctoritate uti maluit. Deseruit tamen vel sic Scaligerum in nonnullis locis. Nec vero quisquam alius maioribus librorum copiis fuit instructus. Nam et superiorum temporum editiones, et quae a doctis viris, inprimis Statio et Scaligero, e libris notata erant, diligenter excussit, et ipse non contemnendas copias domo secum attulit; tres libros manu exaratos possidebat chartaceos et recentes; excerpta Lipsii e codicibus Romanis a Dousa ad marginem editionis Plantinianae descripta; duo Wittianos membranaceos, quorum alterum *bonae notae librum* vocat; variantes lectiones ex Colbertino codice; alias variantes ex Codice MSto a docta manu in editionis Brixiensis marginem allitas; variantes lectiones e codice Guil. Laudi, Archiepiscopi Cantuariensis; variantes lectiones e libris scriptis excerptas a M. Ant. Poccho; Ant. Perreii Recognitiones adscriptas margini Ald. 1515. Idem ab Heinsio olim in Tibullum parata acceperat: librum chartaceum, variantes lectiones ad editionis Gryphianae, quae in Vaticana erat, marginem notatas, collationes Ang. Colotii Bassii, *) diligentiores illis, quae Statio contigerant; duo Vaticanos; unum Fulvii Ursini etiam e bibliotheca Vaticana; librum recentem Scaligeri, cum eius excerptis et Cuiaciano; variantes lectiones ad marginem editio-

*) de cuius opera in codicibus emendandis v. Mehus in Vita Ambrosii p. 290.

editionis Venetae 1475. ſcriptas; excerpta ex vetere libro Ge. Falcoburgii, e quibus tamen nihil allatum vidi. *) De toto hoc excerptarum variantium lectionum genere monendum, magna circumſpectione et cautione earum uſum indigere. Nam primum ex uno exemplari deſcriptae et translatae fere ſunt in plura alia, addita iis paſſim a viris doctis alia, quae ii, qui deſcriberent, et ipſa inter varietatem lectionis referrent. Ita in Pocchi, Colotii et Perreii excerptis lectionibus multae ſunt virorum doctorum correctiones vel ſuſpiciones, multa alia ex veteribus editionibus, etiam Aldinis, adſcripta, quae perperam pro nova codicum varietate habita ſunt. Inſpexerat etiam Heinſius duo codices bibliothecae Bodleianae ex dono Archiepiſcopi Cantuarienſis; (quorum alter idem cum Laudenſi eſſe debuit) tres codices Archiepiſcopi Eboracenſis, et inter hos unum, omnium, quos viderat, vetuſtiſſimum. Ex eiusdem Adverſariis, poſthac a Burmanno Secundo in lucem datis, caput, in quo multa noſtri illuſtrantur, (libri quarti 1. et 2.) adiecit editioni ſuae Broukhuſius; item notas Heinſii, in quibus cum multae eius emendationes, fere tamen ingenioſae potius, quam verae, apponuntur, tum, praeter variantes Statii et Scaligeri, excerpta ex libro Schefferi laudantur. Inſerta iis etiam ea, quae a Guyeto, ſive ex ingenio, ſive e libro Thuani, ex excerptis, neſcio quibus, rudi ſtilo conſcriptis et e codice Regio, in noſtrum notata fuerant.

I. A. Vulpius, Profeſſor Gymnaſii Patavini, vir doctiſſimus, Scaligerana luxatorum carminum transpoſitione iterum eiecta, etiam in lectione multis in locis a Scaligero ac Broukhuſio receſſit: ut eius adeo editionem ſundum noſtrae facere conſultum videretur. Idem variantes lectiones ex Foroiulienſi MSto codice Guarneriano, bibliothecae S. Danielis, membranaceo ſaeculi XV. elegantiſſime ſcripto, excerptas editionis ſuae primis paginis inſeruit: quae tamen non ſunt adeo magni momenti, ſed ubique cum ceteris libris conveniunt.

Vulpii,

*) Eodem fere apparatu inſtructus fuit P. Burmann. in nova Propertii recenſione. v. praef. Santenii, in qua cum de ceteris, tum praecipue de Perreii Excerptis accurate agitur.

Vulpii, ut modo dixi, vestigiis institeram in priore maxime recensione, nec ab ea recesseram nisi in locis in ipsa praefatione (p. 19.) indicatis. Maiore nunc editorum librorum apparatu instructus, cum perspexissem, Scaligeri maxime in Muretum malevolentia factum esse, ut, emendatiore Aldinae secundae et Mureti lectione spreta, revocaretur minus emendata Aldinae prioris lectio, nolui in manifesta depravatione Scaligero et Broukhusio inhaerere; sed passim reduxi lectionem anteriorem, inprimis veterum editionum classe altera ex Veneta principe ductarum, Regiensi et Vicentina maxime, eam firmante, aut codicibus adstipulantibus.

Versaveram olim, cum ad priorem recensionem accederem, et diligentius, quam opus forte erat, enotaveram librum scriptum in bibliotheca tum *Regia* (unde *lectiones* hac *Regii codicis* nomine designatae a me sunt) nunc Electorali Ducali, quae Dresdae est, servatum. Liber ille quaternionibus constat, nitide et non indiligenter, saeculo XV. exaratus: nam iam insititios Aurispae, qui circa eius saeculi initia vixit, versus exhibet. Catullum, Tibullum et Propertium continet, non raro, quod inprimis in novissimo poëta factum, docta manu emendatos. In calce haec leguntur: „*Emtus per me Iasonem de Mayno ano doi* „*septuagesimo nono super millenum quatercentenum. Decimo* „*septimo Klas Octobres circiter decimam octavam horam.*" Ab hoc de Mayno ad Fabricium Chemnitiensem, et cum huius supplectile libraria in bibliothecam Dresdensem codex is pervenit. Non quidem multa notabilia in poëtae lectione, aut a vulgata diversa, offerebat; nonnullas tamen lectiones unius vel paucorum librorum auctoritate subnixas suo suffragio confirmabat. Illud vero in eo inprimis memorabile, quod versus insititios interpolatorum nomine notaverat. Libro I. eleg. 2. post v. 24. vulgo inseritur distichon, quod ille cum duplici pentametro exhibebat:

En ego cum tenebris tota vagor anxius urbe,
Presidio noctis sentio adesse deam.
Securum in tenebris me facit esse Venus.

Ad

Ad priorem pentametrum adscriptum erat: *Seneca sic supplevit;* et ad alterum: *Aurispa vero sic.* Porro Lib. II. eleg. 3. post v. 17. inseritur:

> *Ipse deus solitus stabulis expellere vaccas,*
> *Creditur ad mulctram constituisse prius.*

notatum ad huius oram: *Seneca.* et eadem elegia post 74.

> *Ah pereant artes et mollia iura colendi,*
> *O utinam veteri peragrantes more puellae.*

priori versui appictum: *Seneca supplevit sic;* ad alterum: *Philelfus vero sic.* Iam de Philelpho et Aurispa omnia sunt satis nota:*) sed quis ille Seneca fuerit, nondum mihi liquido constat. Fuisse tamen aliquem veterum auctorum interpolatorem ex illo saeculo hoc nomine, ex Vossio ad Catull. p. 284. discere licet, qui librum msc. viderat Aeneidis, in quo Seneca priorum quatuor versuum, qui Aeneidi praemitti solent, auctor edebatur; et Lucani codices, in quibus septem primos versus addidisse dicebatur Seneca, sed cum his verbis: *ut quidam volunt, avunculus Lucani.* **) In Dresdensi porro libro prima omnium elegia reliquiis quasi praefixa videbatur, cum hoc lemmate: *Albii Tibulli in libros elegiarum prooemium incipit: in quo despectis divitiis et militia Deliam amare et amari inserviendum dicit;* id quod et alii sibi persuaserunt, ut Tibullum tum, cum fasciculum elegiarum

*) De Aurispa egit diligenter Broukhus. ad lib. I, 2, 24. et Mazzuchellius (*Scrittori d'Italia* T. I. h. v.). Confer quoque Kyriaci Anconitani Itinerar. p. 7. et 43. ubi in praef. p. 40. distichon quoque ab eo suppositum Tibullo recitatur. Versio Hieroclis ab Aurispa facta recensetur simul cum aliis a *Io. Bened. Mittarello* in Biblioth. Codd. S. Michaelis ad Murianum p. 82. Est in eum epigramma Iani Pannonii T. I. p. 508.

> *Tam doctus scribat cur nil Aurispa, requiris?*
> *Creatur multo doctus ut esse magis.*

**) Fuit sane nomen Senecae apud seriorum aetatum homines frequentatum indoctissime ad plura supposititia ei assignanda; ut suspicari liceat, ipsas notas Tironis et Senecae tali commento nomen suum debere: inprimis cum idem Seneca Magister appelletur in mss. de quo v. locum Io. Pistorii ap. Wernsdorf. P. L. M. Tom. V. P. III. p. 1467.

rum superiori tempore scriptarum emittere vellet, hanc elegiam praefixisse putarent, qua Messalae, quem in ea appellat, eum librum inscriberet. Fugerat me tum, cum priorem recensionem adornarem, Tibullus e Codice MSto Matthiae Corvini Regis Hungariae a Sam. Koeleserio a Keres-Ecr Claudiopoli 1727. in octonis editus. Nactus sum eum paullo post, lectionemque in nova recensione comparavi. Pauca tamen in ea observare potui, quae non in ceteris quoque scriptis libris occurrerent; et omnino liber ille Corvinianus satis recens esse debuit, saeculo, puto, XV. exaratus. Quantum ex praefatione intelligo, Propertium quoque et Catullum codex continet: promittit enim Koeleserius, se eos Tibullo comites daturum esse. Habet hoc singulare codex, quod Elegiarum numerus usque ad finem continuatur, definitque in Elegia XXXVII. *Rumor ait crebro;* etsi sub libri cuiusque ex trinis initium adscriptum est, novum librum hic initium habere. Quarti libri notatio nulla est, sed praescriptum: *Laudes Corvini Messulae heroico carmine describit.*

Exposita est tanquam in stemmate *prosapia ac stirps lectionis Tibullianae* per tot editiones deducta; eadem opera simul enumerati sunt *libri*, quorum auctoritate nostri poëtae stat lectio; quibus addi possunt nonnulli, e quibus una vel altera lectio prolata est, qui tamen per totum librum cum vulgata comparati non sunt. Ita Fruterius in Verisimilibus I, 5. II, 1. et ult. passim MStum Danielis laudat. Corradus in Quaestura p. 325. edit. Lips. codicem memorat a Carolo, sacrato Equite Hierosolymano nobili, dono acceptum; lectiones, quas ex eo attulit, suis locis notavimus. Salmasius codices aliquot suos Tibulli memorat in Exercit. Plin. p. 492. B. ed. Trai. Doctus Batavus in Obss. Misc. Vol. II. p. 239. seqq. lectiones aliquot e codice suo profert, sed quae a vulgata nihil discedunt.

Verum praeter hos non pauci passim *in bibliothecis* extant *libri*, quos, quantum indicari potest, magna saltem ex parte, eruditorum nemo adhuc excussit. Quos magno numero partim e bibliothecarum catalogis, partim aliunde notatos, cum in priore editione recensuissem, ut uno quasi conspectu intueri posset, qui vellet, quantum nobis in uno hoc tam exiguae molis neque adeo mul-

multorum hominum lectione frequentato poëta ſubſidiorum relictum ſit, et quam exigua eorum pars noſtris uſibus inſervierit; non prorſus alienum a re videbitur, ſi e priore praefatione illum locum huc transſcripſero: additis nonnullis, quae ſe legenti ſponte obtulerunt, etſi ſatendum eſt, maximam horum librorum partem eſſe a manu tam recenti, et tam parum fructus et utilitatis ex comparatione inſtituenda promittere, ut nemini auctor ſim otii in tali opera conſumendi. Initium huius recenſionis faciemus ab *Italia*, codicum quaſi patria, unde in alias terras, tanquam e natali in peregrinum ſolum, abducti fuere. Et a Montefalconio quidem in bibliotheca MStorum Tom. I. p. 4. inter bibliothecae *Vaticanae* códices memorantur:

n. 1609. *Tibulli codex antiquus in membrana.*

n. 1610. 1611. 2794. 3175. 3270. 3272. *omnes in membrana, ſed recentes.* Ex his eos fuiſſe neceſſe eſt, quos Statius et Heinſius verſarunt, et forte ille, qui primo loco memoratur, is ipſe eſt, e quo Lipſii excerptae lectiones erant; eodem etiam Statius uſus eſſe videtur.

In bibliotheca Cardinalis *Ottoboni*, ap. eund. T. I. p. 188. A.

Tibullus, codex recens.

In bibliotheca *Olivetanorum* Neapoli apud eund. p. 230. C. et in Diar. Ital. c. 21. p. 305.

Propertius, Catullus, Tibullus, Statii ſylvae; codex ab Ant. Sinibaldo Florentiae deſcriptus anno 1484.

In bibliotheca *Medicea* Florentina, in pluteo XXXVIII. idem Montefalconius l. l. p. 238. Tibulli quatuor codices memorat, qui diſertius deſcribuntur p. 317. nimirum:

n. 36. *membranaceus Albii Tibulli, poëtae clariſſimi, elegiae.*

P. Ovidii Naſonis
Fabula verſibus elegiacis.
Propertii Aurelii monobiblos
Ovidii de pulice.

n. 38. *Tibulli Equitis Romani, ac poëtae clariſſimi Elegiarum libri tres. Sapphus epiſtola ad Phaonem, multa alia in papyro.* 1479.

n. 39.

n. 39. *membranaceus Albii Tibulli, poëtae illustris, ele-ae. Ovidius de Tristibus et de Ponto.*

In Pluteo XXXIII. ib. p. 309.

n. 25. *Mst. membr. Propertii, Tibulli, Catulli, carmina.*

n. 26. *papyr. Propertii atque Tibulli carmina.*

n. 27. *membr. nitidissimus. Catulli et Tibulli carmina, m epigrammate Guarini in principio. Gherardus Ioannis lciriago,* (f. del Cyriaco) *civis Florentinus, scripsit pro Io.)smo de Medicis, optimo cive. Flor. anno* 1457. *mense Iulio.*

n. 29. *pap. Propertii et Tibulli carmina, cum eiusdem ta et epigrammate in fine.*

Iste liber Propertii et Tibulli est mei Ant. Iuliani manu opria scriptus. *)

In bibliothecis *Patavinis*, et quidem in Museo Nic. *Trivi-ni* ib. p. 488. A.

Catullus et Tibullus.

ud Hieronymum de *S. Sophia* ib. p. 489. E.

Tibullus.

In bibliotheca *Ambrosiana* Mediolani, ib. p. 511. C.

Catulli, Propertii, Tibulli, carmina, pergam. ter, bomb. bis.

p. 524.

Tibullus pergam. quater, bomb. ter.

In bibliotheca Ducis *Mutinensis*, ib. p. 631. D. et in Diari l. c. 3. p. 33.

Tibullus Sec. XV.

Item *Propertius, Tibullus, Catullus, Maximianus,* Codex mbranaceus, fol. in bibliotheca Municipii S. Danielis affertur, teste Fontanino Hist. litt. Aquilei. p. 48.

Iam apud *Britannos* sequentes codices recensentur in Catalo librorum MS. Angliae et Hiberniae (Oxonii 1697. fol.) T. I. I. (ex quo repetiit Montefalconius in Bibl. MSS. T. I. p. 653.).

In bibliotheca *Bodleiana* inter *Laudenses* n. 1190.

Tibulli

*) Ex uno Florentino excerpta habuerat iam Statius: ex iisdem excerpta Perreii Heinsius.

Tibulli opera, sed imperfecta.
Ovidii epistola Sapphus ad Phaonem.

1278. *Tibulli et Catulli opera.*

Videtur alter hic esse is, quo editor Cantabrigiensis usus est; de quo ille: „*Codex MS. anno* 1440. *continens Catulli et* „*Tibulli opera; quem bibliothecae Bodleianae Oxon. dono dedit* „*Archiepiscopus Laud. Huic deest una vel altera pagina.*“

In MSStis ecclesiae *Westmonasteriensis* Londini ib. T. II. p. 27. et ap. Montesalc. p. 674.

1146. *Tibullus.*

1147. *alius.* *)

In aedibus *Iacobaeis* Catal. MSS. Angliae T. II. p. 247.

8636. *Tibullus, Catullus MS.*

Apud *Batavos* et quidem in bibliotheca publica *Leidensi* inter MSSta bibliothecae quondam Vossianae asservantur, ut videre est in Catal. Biblioth. publicae Universitatis Lugduno-Batavae, L. B. 1716. fol. p. 386.

n. 13. *Albii Tibulli, equitis regalis, Elegiae; item libri IV. Propertii carminum, Bapt. Guarini Carmina, item Ioviani Pontani; item Valerii Catulli in charta.*

n. 42. p. 387. *Tibulli elegiae, quae incipiunt ab tertia, scriptae anno* 1473. *in charta.*

n. 59. p. 388. *Tibullus. sequuntur varia carmina. Catullus. scriptus liber* 1453. *a P. Antonide Presbytero. in membrana.*

n. 76. p. 389. *Valerii Catulli Veronensis poëtae Lyrica — Albii Tibulli liber, qui scribi finivit VII. Kal. Octobr. anno* 1441. *in membrana.*

n. 81. p. ead. *Carmen anonymi — Catullus. Albii Tibulli liber. Sulpiciae carmina. Propertius. In membr. rec.*

Iidem libri Vossiani, sed parum accurate, recensentur in Catalogo MSS. Angl. T. II. p. 68. et ex eo a Montesalc. T. I. p. 680.

Memo-

*) Editor Cantabrig. in praef. „*quae Catalogus MSStorum Oxo-*„*nii editus* 1697. *Regiae et West-*„*monasteriensi Bibliothecis tribuit,* „*summopere scrutanti nulla oc-*„*currebant.*“

Memoratur etiam *Tibullus, Catullus, Propertius, codex,* ter MSS. *Dionysii Villerii,* Canonici et Cancellarii Torna- nsis, nunc Ecclesiae Cathedralis, in Elencho MSS. Codicum lgii, auctore Ant. Sandero. Insulis 1641. 4to. p. 219.

In *Galliis*, et quidem in bibliotheca Regia Catalogus bibl. giae P. III. T. I. p. 418. recensct sequentes, plenius ac Mon- alconius Bibl. MSS. Tom. II.

n. 7989. *Codex chartaceus, quo continentur: Albii Tibulli giarum libri IV. Sext. Aurelii Propertii elegiarum libri IV. alerii Catulli Veronensis liber epigrammatum variorumque ëmatum. Epistola Sapphus ad Phaonem. Petronii Arbitri agmenta, quae edita sunt. Moretum. Claudiani carmen phoenice. Is codex XV. seculo videtur exaratus.*

De hoc libro, qui notum illud Petronii Fragmentum Tragu- anum continet, vide Montefalc. Bibl. MSS. T. II. p. 758. et urmanni Praef. in Petron. Spon. Voyage T. I. p. 95.

n. 7990. *Codex membranaceus, quo continentur: Albii ibulli elegiarum libri IV. subiecta Ovidii de illius morte elegia. alerii Catulli Veronensis epigrammatum variorumque poëma- m liber. Sext. Aurelii Propertii elegiarum libri IV. Is codex V. seculo videtur exaratus.*

n. 8118. *Codex chart. olim Buluzianus. Ibi continentur: yblidis fabula e libro IX. metamorph. Ovidii. Anonymi ber de arte amandi. Albii Tibulli elegiarum libri IV. passim ter lineas glossae. Is codex anno* 1464. *exaratus est.*

n. 8233. *Codex membranaceus, olim Memmianus. Ibi ntinentur: Catulli, Tibulli et Propertii carmina. Is codex* 165. *exaratus est.*

n. 8234. *Codex membr. olim Colbertinus. Ibi continen- r: Albii Tibulli elegiarum libri IV. Val. Catulli Veronensis rmina. Is codex XV. seculo videtur exaratus.* *)

n. 8236.

*) Idem in bibliotheca Colber- na n. 4595. recensetur a Monte- lc. p. 988. et videtur esse liber Colbertinus, ex quo variantes Broukhusio intulerat Iac. Gallaeus.

n. 8236. *Cod. chart. olim Faurianus: Ibi continentur: Sext. Aurelii Propertii elegiarum libri IV. Albii Tibulli elegiarum libri IV. Valerii Catulli Veronenſis epigrammatum variorumque carminum liber. Priapeia, quae Virgilio tribuuntur. Is Codex XV. ſeculo exaratus videtur.*

n. 8458. *Codex membr. olim Baluzianus. Ibi continentur: Albii Tibulli, Equitis Romani, elegiarum libri IV. cum ſcholiis. Ad calcem ſubiiciuntur Tibulli vita, epitaphium, et nonnulla in eius laudem carmina. Sext. Propertii Aurelii elegiarum libri IV. Valerii Catulli Veronenſis liber ad Cornelium Nepotem, ſive poëmata etc. Is codex XV. ſeculo exaratus videtur.*

n. 8459. *Codex chart. olim Colbertinus. Ibi continentur: Albii Tibulli elegiae. P. Ovidii Naſonis Epiſtola in mortem Tibulli. Sext. Aurelii Propertii elegiae. Is codex XV. ſeculo exaratus videtur.* Eundem inter MSS. bibl. Colbertinae n. 6479. commemorat Monteſalc. p. 1014.

In bibliotheca Card. *Radulphi*, quae nunc in Regia eſt, laudat idem p. 780.

n. 43. *Tibulli, Catulli et Propertii opera;* qui forte eſt in Regia n. 7990.

In bibliotheca *Thuanea*, quae nunc maximam partem in Regiam translata, in Catal. bibl. Thuan. inter MSS. p. 464.

Tibullus, Propertius in 16. qui videtur eſſe is, quem Guyetus, ingenioſus Gallus, verſavit. *)

An in Germaniae bibliothecis Tibulli cum ceteris elegiographis carmina laterent, non ſatis otii erat, ut inquirerem. Catullum cum Tibullo in membrana Gudius habuit, Guelpherbytum ille forte translatus.

Ex his codicibus novam aberrationum et variantium lectionum farraginem congeri poſſe non dubito; vereor tamen, ut hoc magnum ad Tibulli lectionem fructum habiturum ſit. Itaque non aegre,

*) Erat in bibliotheca Ducis de la Valliere Codex, de quo v. *Catalogue* To. II. p. 73. alius in ſupellectile P. Ant. Bolongaro de Crevenna To. III. p. 124.

ægre, maxima certe eorum parte, carebimus, cum omnes fere :centiores ſint, neque quicquam praeclari polliceantur.

* * *

[Cum intelligerem, iure a me expectari poſſe, ut in hos co- :ces diligentius inquirerem: vix compellatus a me doctiſſimus r, *Erneſtus Theodorus Langer*, bibliothecae Guelpherbytanae ucalis praefectus, ſumma cum humanitate et facilitate codices ibulli in ea ſervatos uſibus meis conceſſit; cuius viri praeſtan- ſſimi ſimiles bibliothecis et archivis praefectos ſi ſuperiores aeta- s habuiſſent multos, maiores haud dubie fructus litteris ex copiis lis litterariis acceſſuri fuiſſent. Cum ſemel eos codices in ma- ibus haberem, quamvis expectare non liceret, ut lectiones mul- s novas reperirem, cum codices hi, ut fere omnes Tibulli, :centioris ſint aetatis, non potui tamen aequieſcere in una et tera elegia ſpeciminis loco comparata, ſed excuſſi tandem codices tos, nec ſine fructu; reperi enim varietates nonnullas memora- iles, tum interpolationum partim veſtigia nova, partim alia, quae ſpiciones meas de interpolationibus et corruptelis certorum lo- rum aut lacunis et fragmentis ſuſceptas firmarent; quod critices mus illa aetate, qua ad haec ſtudia accedebam, tam parum lhuc erat frequentatum, ut, cum verſus in Tibullo et Virgilio mnuandos et eiiciendos notarem, vix hominis temerarii notam fugerem. Nunc quidem, ut fieri ſolet, poſtquam ſimilibus diciis adſueverunt homines, non multum offendit viros doctos, in ſacris quidem litteris, genus hoc *critices*. Verum a me nc quidem poſtulari poteſt, ut codicum iſtorum recenſum fa- am diligentiorem.

Codices *Guelpherbytani* ſunt quatuor:

I. no. 63. 5. octonis oblongis, pergamenus, nitide et dili- nter ſcriptus. Sunt in eo: *Tibullus*, litteris initialibus Ele- arum pictis, nulla tamen cum inſcriptione; ſubiectum eſt libro arto carmen: *Donec erunt ignes*, Virgilii Eclogae et Georgi- , etiam ſine inſcriptione carminum. In ſine verſibus: *Haec*

ſuper

ſuper arvorum — ſubſcriptum eſt: „*Clemens Salernitanus feliciter ſcripſit.*“

II. 82. 6. quaternis oblongis; pergamenus; nitide et a librario ſedulo ſcriptus; inſcriptos habet elegiarum numeros e breves titulos, etiam lemmata paſſim in margine, tum varia interdum lectiones, ab alia tamen manu, ſed antiqua, viri quidem, ut apparet, ICti, Pontano, quem excitat aliquo loco, iunioris. Conringium aliquando hunc codicem manu verſaſſe, ex not ſub finem libri tertii inſerta intellexi. In fine una ex Heroidibu Ovidii ſine inſcriptione ac titulo eſt ſubiecta: Epiſtola Sapphu ad Phaonem: quae eſt XV. Sunt ſcilicet plures codices, qu hanc epiſtolam habent Tibullo ſubiectam, ut Bodleianus (ſup p. XXIX) Pariſinus (p. XXXI), quod caſu ſuſpicor factum cum unus aliquis ſpatium codicis vacuum brevi hoc carmine expleviſſet.

III. 332. Gud. octonis; in charta pergamena tenuiore nitid exaratus; litteris initialibus librorum et verſuum colorum varietate ornatis; eſt tamen a recentiſſima, ſed docta, manu, litteri curſivis, quas vocant, exaratus, cum lectionibus var. in margine ab eadem, ut probabile ſit, manu adiectis. Subiectus eſt Catullus; et in extrema pagina carmen: „De ortu et obitu Hermaphroditi Pulex poëta“ (carmen ineptum: quod in Catalectis, e ex iis in Anthologia Lat. Burmanni extat To. I. p. 620. lib. III CLXXVII.) tum, „Verſus Auguſti, ut aiunt: *Thrax puer* —“ (Eſt epigramma, quod alii Iulio Caeſari, alii C. Caeſari Germanico adſcribunt; extat cum in Catalectis tum in Anthol. Lat. To II. p. 62. Epigr. XCII.)

IV. 65. 2. octonis oblongis; pergamenus tenuioribus paginis pictis litteris initialibus. Continentur Catullus (primo folio manum veterem aemulante ſuppletus), Tibullus; ſubiecta elegi Ovidii in Tibulli mortem, *Memnona ſi mater.* et altero carmine *Iuvenis qui pauper erat:* omiſſo *Hic.* In fine ſubiecta eſt elegi viri docti, manu eiusdem fere aetatis et characteris perſcripta felicis illa venae, affectus magni, ſenſusque molliſſimi, etſi ir ipſis verbis ſint quae non ſatis puri et Romani ſermonis ſunt

quam

quam ſi hoc loco adſcriberem, haud ingratam me lectori rem facturum eſſe putabam. *)

Ex

*) Delia feminei ſpecimen venerabile ſexus,
O deſideriis Delia prima meis,
Quid prius aggrediar de te? quae exordia ſumam?
Singula ſi referam: quis mihi finis erit?
O ſuperis dilecta deis! cui Gratia ſervit
Et Venus, et Veneris, iam ſuperatus, Amor!
O merito caeleſte genus, divina propago,
Tu licet humanis conſpiciare locis.
Ordine iuncta tribus quamvis poſtrema venires,
Prima tamen Phrygio iudice dicta fores.
Lumina ſiderea ſubter radiantia fronte
Qui videat, longas marmoreasque manus,
Flaventemque comam, corpus, greſſumque ſeverum,
Dixerit: o ſummo digna puella Iove!
Tune humiles habitare potes, pulcerrima, terras,
Perpetuo aethereis conſpicienda choris?
Tune potes cupidi contemnere furta Tonantis?
Forma quidem magnis convenit iſta deis.
Ecce tibi volucrem timeo, niveumque iuvencum;
Ecce tibi aureolas in gremio pluvias;
Et quodcunque Iovem vertit; quodcunque refingit
Innumerisque modis ingenioſus Amor.
Tu tamen immotum retinens fortiſſima pectus,
Praeſidio ſanctae tuta pudicitiae,
Divitias animi ſtabiles, mentisque receſſus
Excolis, et veri gaudia ſumma boni.
Te minor eſt, quae certa mori; quae, ſida marito,
Mors, ait, ipſa animi, mors, tibi teſtis erit;
Incluta ſeque tibi ſubmittat Porcia Bruti;
Haec licet ardentes hauſerit ore faces.
Iure Minerva ſuas igitur tibi contulit artes;
Iure ſuum tribuit Cypria victa decus;
Cynthia propoſitum, claram Saturnia fortem;
Pegaſides linguae dulce dedere decus.
Rara pudicitiae viget et concordia formae:
Tu tamen amplexa es Delia utrumque decus.

In verſu ab extremo quarto poëta prorſus ſui disſimilis eſt; quid enim hoc eſſe dicas: *Cynthia propoſitum, claram Saturnia fortem* (ſcil. dedit). *propoſitum* forte voluit dicere *vitae*, quod aeternam Diana virginitatem ſervare voluit.

Ex his codicibus *primus* et *quartus* in multis conveniunt, inprimis in priore libro et in aliis carminum partibus; poſſunt quoque in certis partibus ad fontem communem referri *ſecundus* et *tertius;* nec tamen ſic, ut ex eodem uterque exemplari deſcripti eſſe videri poſſint. Scilicet, quod in codicibus comparandis ſaepe miratus ſum, cum conveniant interdum in uno vel altero loco, vel libri parte, ut unius eiusdemque codicis apographa eſſe videantur, in aliis partibus adeo inter ſe discrepant, ut ad diverſas ſtirpes eos revocare neceſſe ſit. Quae res haud animadverſa ſaepe iudicia prava de codicibus et lectionibus peperit; quod inprimis in Homero factum eſſe vidi. Scilicet inter primum exemplar, e quo apographa facta ſunt, et apographum illud, quod manu forte teneas, multa alia facta erant apographa cum aliis forte comparata aut ex iis reſicta, in ſingulis tantum locis ac partibus; tum, quod ſaepe factum deprehendi, deſcriptos habebant viri docti in manibus non totum carmen vel librum, ſed particulas libri, unam vel plures; quarum particularum exemplaria recentiorum aetatum grammatici vel librarii ita deſcripſerunt, ut codices totum carmen complexos inde exararent.]

* * *

Veniunt in codicum cenſum etiam *editiones, variis lectionibus e libris ſcriptis excerptis ad marginem notatae:* quibus tamen raro magna fides tribui poteſt, ut ſupra iam monitum eſt. Transſcribi fere lectiones illae excerptae ex uno in alterum exemplar ſolent, non ſatis diligenter; admiſcentur alia, aut reſcinduntur nonnulla; tum fides et pretium, quod iis ſtatui debet, a doctrina, cura ac fide eius pendet, qui primus e codice aliquo eas notavit. At libros ſcriptos docte ac rite conferre, quod vulgo unusquisque in ſe recipit, res eſt magnae doctrinae et

voluit. At nec *fortem clarum* Iunonis bene dixit. Voluit, ac debuit, laudare Dianae virginitatem, pudorem, aut formae habitusque ſimplicitatem, Iunonis autem formam auguſtam orisque dignitatem, inceſſum et ſic porro. Scribere ſaltem poterat:

Cynthia inornatae, auguſtae Saturnia formae,
Pegaſides linguae dulce dedere decus.

et ingenii multis variisque litteris versati sagacitatisque non vulgaris; inprimis autem artis diplomaticae, criticae ac litterariae, notitia imbutum esse opus est eum, qui id, quod e codice enotandum sit, videre et animadvertere vult. Alias colligit ac tollit sordes, aurum relinquit. Reperiuntur autem

In bibliotheca *Barberina* Romae, (v. Catal. huius bibl. Romae 1681. fol. T. II. p. 464.)

Aldina 1502. *cum notis et variis lect. MSS.* quae forte M. Ant. Pocchi sunt: transscriptae eae a multis in exemplaria alia.

In Catal. MSS. Angl. et Hib. T. II. inter libros MSS. Eduardi Bernardi memorantur

n. 7502. *Catullus, Tibullus, Propert.* 3. 4. 5. *iidem, cum MSS. collati.*

In bibliotheca *Bodleiana*, cuius Catalogus impressorum editus Oxonii 1738. locupletior antiquiori ab Th. Hyde concinnato Oxon. 1674. ibi T. I. p. 206.

Catullus, Tibullus, Propertius, editionis 1502. 8. *) 1515. 8. *Lugd.* 1542. 8. *Venetae* 1554. 8. *omnes hi libri cum MSS. collati. Lugdunensis* 1558. *cum MSS. collata.*

In bibliotheca *Lugd. Batava* inter Vossianam supellectilem; vide eius Catal. p. 262. qui diligentius exponit, ac Catal. MSS. Angl. et Hibern. p. 71.

Catul-

*) Ea usus editor Cantabrigiensis, qui eam ita describit: *Liber bibliothecae Bodleianae Oxoniensis continens Opera Catulli, Tibulli et Propertii, ex aedibus Aldi Ven.* 1502. *collatus cum MSS. In libri huius principio apparet manu Nic. Heinsii scriptum:* donum clarissimi viri Lucae Holstenii; *unde vero depromptae sint lectiones, non indicatur. In principio quidem Catulli scriptum est:* M. Ant. Pocchii. *Pars Libri II. Propertii et totus tertius nullas habent collationes.* Videtur esse idem liber, qui in bibliotheca Barberina fuit; ab Holstenio vero ad Heinsium et hinc in Bodleianam pervenisse. Variantes ex ea descriptas etiam Broukhusius habuit a Io. Ulrico Meurero Oxonio missas. Idem editor Cantabr. librum alium eiusdem bibliothecae usurpavit cum MSS. collatum Octavii Ferrarii, ut videbatur, manu; eius enim nomen in principio et fine libri conspiciebatur.

Catullus, Tibullus, Propertius. Ald. 1502. *collati cum MSS. ab Is. Vossio.*

Iidem: multa hisce adscripta sunt.

Iidem Antwerp. 1560. 12. *plurimum collati cum MSS. a Iano Grutero.*)*

Editio Paris. 1577. 8. *multa adscripta ab Is. Casaubono.*

Antwerp. 1582. *multa sunt adscripta.*

Commelin. 1600. *passim collatus Propertius. Ceteri ab Is. Vossio conscripti.*

Eadem, plena annott. MSS. Is. Vossii.

Amst. 1619. *aliqua cum MSS. contulit Is. Vossius.*

Traiectina 1659. *aliqua contulit Is. Vossius.**)*

Accedant his editiones aliquot a viris doctis tum variantibus, tum emendationibus et obſervationibus conſcriptae, nec dum ab Tibulli editoribus excuſſae.

In bibliotheca *Regia* Pariſiis (v. Catalogue des Livres imprimés de la Bibliotheque du Roi. Belles Lettres. Par. 1750. T. I. p. 287.)

n. 779. *Catullus, Tibullus, Propertius, edit. Brixianae* 1486. *exemplar manu notatum.*

n. 788. *Mureti Veneta* 1558. *exemplar manu notatum.*

n. 789. *Mureti Veneta* 1562. *exemplar manu notatum.*

n. 793. *edit. Antwerp.* 1582. *exemplar manu Tan. Fabri notatum.*

In bibliotheca *Laurentiana* Florentiae teſte Monteſalc. in Biblioth. MSS. T. I. p. 309.

n. 24. *inpr. papyr.* conſpicitur *anni* 1472. (quae eſt editio princeps) *cum emendationibus et gloſſis quibusdam, forte Politiani.*

In

*) Fuere forte illi MSS. Palatini, e quorum duobus, altero membranaceo, papyraceo altero, variantes miſerat Gruterus Gebhardo, quas huic per temporis anguſtias examinare non licuit.

**) In bibliotheca Duc. Vinarienſi Catull. Tibull. Propert. cum manu Buchneri et Caſp. Barthii: apud Villoiſon Epiſtolae Vinarienſ. p. 108.

In bibliotheca *Lugdunensi* apud Batavos, v. Catal. p. 333. n. 200. *Catullus, Tibullus, Propertius, cum commentaiis Ant. Mureti Venet.* 1558. *qui liber fuit Ger. Falcoburgii 564. qui testatur, notas et coniecturas in margine adscriptas se fere omnes Lucae Fruterii, quae quidem sunt multae.*

Has copiolas manu Iac. Tollii descriptas, oculis meis subctas habui, dicamque de iis plura paullo post. Excussit iam ite nos easdem Nic. Heinsius; video enim in apparatu Heinsiano ud Broukhusium p. 410. Excerpta e vetere codice Gerardi lcoburgi memorata: quem hunc eundem esse arbitror.

Asservatur etiam *editio Parisina* 1577. *cum coniecturis Cl. lmasii ad oram scriptis* inter alios libros manu huius viri notos in bibliotheca *Buhierii* in suprema Burgundiae curia praelis. v. Abb. Papillonius in Bibliotheca Auctorum Burgundiae, llice scripta Divione 1745. Tom. II. p. 280.

In bibliotheca *Card. Valletae* Gryphianam editionem meorari vidi cum notis MSS. Scioppii (v. *Neue Bücher-Saal V. ihr* p. 812.).

In bibliotheca *P. Francii* fuit *Catullus, Tibullus, Passetii, edit. Paris.* 1608. *cum emendationibus mss.* v. Catalogum lectiss. libr. P. Francii Amst. 1705. 8. p. 148. *et edit. Scalig.* 582. 8. *cum infinitis notis mss. P. F.* (P. Francii.)

Fuit etiam in *Gudiana* bibliotheca editio Catulli, Tib. Prop. anu viri docti emendatt. (Catalog. p. 512. n. 51. 516. n. 101.)

Laudat *Barthius* notas suas in Tibullum in Comment. ad at. III. Theb. 276. Crusius in epistola ad Gesnerum, inserta obab. Crit. p. 74. prope iustos et perpetuos Tibulli commenrios spondere se posse profitebatur.

Communicaverat mecum *Brandes*, Ill. Vir, litterarum elentiorum praeclarus arbiter, et cum in omni scientiae genere m in antiquitate Romana mirifice versatus, *editionem Mureti 558. cum varia lectione* in margine *Iac. Tollii* manu notata, 1674. M. Decembri, ut in fronte praescriptum erat. Triplicis erat generis. Primo loco e Gerardi Falcoburgi Noviomagi dice transscripserat notas et coniecturas Lucae Fruterii, quem rifiis 22. Martii 1566. obiisse subnotatum erat. Leves eas et

iuve-

finem, repetuntur; nisi quod: *Sixto Papa Quarto, Anno eius felici Quinto,* legitur; minus recte; nam Sixtus IV. ad Pontificatum pervenit IX. Augusti 1471.

Nulli adhuc superiorum editorum Tibulli, nec ipsi Maittario, haec editio innotuisse videtur. Nobis eam videre contigit in bibliotheca Dresdensi Electorali. Extat etiam in bibliotheca Regia Parisina n. 976. Nota quoque fuit Barthio. v. eius verba mox laudanda. Nonnullae in ea a vulgata diversitates, inprimis in libro IV. erant: vitia vero scripturae eadem, quae in scriptis occurrunt. Poterat tamen in plerisque cum Italicis Heinsii, inprimis Colotiano, convenire videri. Primum in hac editione Cyllenii commentarii vulgati fuere, non in Veneta 1493. ut olim Fabricius tradebat. Neque tamen is ipse editionem adornasse videtur, vel verba Tibulli castigasse: ipsius enim lectio perpetuo ab ea abit, quae in textu servatur. Doctrinam vero illius viri, et ingenium tum in interpretatione, tum in critica, si tempora, in quibus vixit, consideres, satis admirari non possis; unde Barthius ad Stat. Theb. IV, 445. de eo loquens: — *cuius sane labor multis locis illustrat clarius optimum poëtam, quam ex eius aevo sperari poterat. Ediait enim sua commentaria Romae* 1475. et ad Stat. Theb. XII, 418. *Bernardinus Cyllenius, non contemnendus in multis Tibulli enarrator; sane talis, ut sublegisse sequentes ex eo non pauca notari possint.* Iterum ad Achill. I, 221. loco ex Tibullo I, 2. laudato: — *recte intellexit — vetus eius interpres non plane malus pro sua aetate Bernardinus Cyllenius.* Laudat eum passim etiam Broukhusius. Cf. *Memorab. bibl. reg. Dresd.* T. I. p. 421. ubi de Cyllenio nonnulla docte disputantur. *)

Tibulli, Catulli, Propertii, cum eorum vita opera, Regii lepidi *accuratissime impressa auctoribus Prospero Odoardo et Alberto*

*) De ead. edit. vide Maittair. T. I. p. 348. et Denis Supplem. Maittair. T. I. p. 56. ubi alii sunt laudati, et post hunc Panzer. Annal. Typogr. Vol. II. p. 454. no. 184. De editione Mediolanensi 1480. quam iactant, nondum aliquid exploratum quod sit constat. Est quoque suspecta Panzero Vol. II. p. 40. no. 174.

Alberto Masali Regiensibus, anno salutis 1481. 19. *Kl. Octobr. fol.* 1481.

Paullo frequentior haec est editio, quam superiores. Asservabatur etiam in bibliotheca Brühliana. Varietatem ex ea descriptam Nic. Heinsius habuerat, et Broukh. quoque in Variantium apparatu apposuit. Esse eam ex Veneta pr. expressam iam supra monui. (Panzer. Vol. II. p. 392. no. 2.)

Catulli, Tibulli, Propert. et Statii Silvae. MCCCCLXXXI. *Actum* Vincentiae *per magistrum Iohannem Renensem et Dionysium Berthochum.* Tum in trinis foliis subiicitur *Carmen Io. Calphurnii, poëtae clarissimi, ad Iohannem Inderbachium Pontificem Tridentinum de laudibus eius, et de Interitu beati Simonis infantis a Iudaeis mactati.* Vicentiae *fol.* 1481.

Contigit nunc in nova hac recensione versare eam manibus, cum bibliothecae Georgiae Augustae ea nuper illata sit. Praefatur breviter Io. Calphurnius ad Hermolaum ICtum, et memorat se, ab adolescentibus studiosis rogatum, ut Propertium aut Statii Silvas iis interpretaretur, editionem Venetam percurrere coepisse, tot autem mendis refertam eam deprehendisse, ut longe plura essent vitiosa et depravata, quam quae emendata; convenisse itaque se nonnullos impressores et tradidisse iis exemplar correctum; nec tamen eos partibus suis satis omnino fecisse conqueritur. Manifestum adeo cum ex his, tum ex ipsa exemplaris tractatione fit, esse illud ex Veneta pr. descriptum, sed paullo emendatius. Cum impressionis nota non sub extremam calcem, sed Statii Silvis subiecta sit, memorari aliquoties hanc editionem vidi sub titulo veteris editionis sine anno: v. c. in Catalogo Biblioth. Reg. Paris. n. 778. (add. Panzer. Vol. III. p. 515.)

Catullus, Tibullus, Propertius, cum comment. ant. Venetiis *fol.* 1485.

Memoratur a Maittario T. I. P. I. p. 469. sed perperam, ut suspicor, cum de editione 1475. excusa agere vellet. *)

Catullus

*) Est haec prorsus delenda et in eius locum subroganda: *Albii Tibulli Equitis Romani poëtae clarissimi Elegiarum libri cum Comm. Bernardini* (Cyllenii) Veronensis — Venetiis Antonius Batta-

Catullus cum commentariis Parthenii (XI. Kal. Maii), *Tibullus cum commentariis* (XVIII. Febr.), *Propertius cum brevibus elucubrationibus* (XVII. Kal. April.). Brixiae *per Bonium de Boninis de Ragusia. fol.* 1486.

Laudatur vulgo: *Cat. Tib. Prop. cum elucubrationibus Domitii et aliorum.* (v. Bibl. Reg. Parif. p. 287. n. 779. Meliora nunc v. in Panzer. Annal. To. I. p. 248. no. 38.) Sed Domitii Calderini tantum funt in Propertium. *) Vidi exemplaria, in quibus diverfo ordine fe exciperent particulae; in aliis, quod et in ceteris antiquis edd. faepe factum, Propertius deerat. In Tibullum eft Commentarius Bernardini Veronenfis. Haec editio iam excuffa fuit a Broukhufio. Convenit eius lectio fere cum Romana, ut tantum non ex ea defcripta videri poffit.

Tibullus, Catullus, Propertius. Impreffi Venetiis *per Magiftrum Andream de Palthafchichis Catarenfem. fol.* 1487.

De hac editione, quam ex fuperiore Brixienfi repetitam effe intellexi, repetitis quoque iisdem commentariis, Editor Cantabr. *Tibullus,* inquit, *anno* 1487. *in quo autem anno Catullus fit impreffus, nulla fit mentio.* Sed Maittarius id definivit l. l. p. 484. et ipfa res docere poterat: *Ex fignaturis* (*f. g.*), *quarum haec illam fequitur, conftat, Catullum ab eodem typographo et anno eodem impreffum fuiffe; quamvis typographi et anni indicium ad Tibulli folius calcem apponatur.* quodque ipfe nunc infpecto exemplari, quod in Guelpherb. Biblioth. Ducali fervatur, didici. Andreas emiferat feorfum Tibullum adiuncto Catullo: etfi fubfcriptio Tibullo fubiecta eft: 1487. Tum aggreffus Propertium edidit 1488. Ab operis tamen, qui volumen compegerunt, praemiffus eft Catullus etiam in ifto exemplari, fubiunctus Propertius, tum Tibullus. In aliis exemplaribus Propertium

Battabos Alexandrinus impreffit anno falutis M. CCCC. LXXXV. quinto nonas martias. Char. lat. fol. 1485. v. Denis Supplem. Maittar. T. I. p. 205. Panzer Vol. III. p. 224. no. 887. Expreffa eft, quantum video, ex edit. Romana 1472. 4.

*) Vulgatae illae erant iam antea libro fingulari Romae 1475. v. Santen. praef. ad Propert. p. XI.

tium deesse, ex eodem Maittario patet, ubi, omisso Propertio, tantum Tibullum et Catullum memorat hunc in modum: *Tibullus cum commentariis per Andr. de Paraschiscis* (ita vitiose appellat, in indice vero de Paltaschischis) *XVIII. Kal. Ian. Et Catullus cum Commentariis Ant. Parthenii Lacisii Veronensis.* Sed Propertius cum Antonii Volsci interpretationibus ab eodem Andrea de Paltaschichis excusus et absolutus est anno sequente Kal. Februar. Erat etiam in bibliotheca Schwarziana, cuius Catalogus videri potest. Non mirum adeo, eum illis duobus plerumque comitem dari. Minus accurate in Append. Catal. Bibl. Lugd. p. 513. *Catullus, Tibullus, Propertius Beroaldi* huius anni memoratur; nam is ad an. 1491. spectat, ut statim videbimus. Andreae editio intelligenda est, quando Broukhusius *Cyllenianam* vel *Cyllenii commentarios in Tibullum Venet.* 1487. laudat; quanquam minus accurate Cylleniana vocatur; non enim, quod vir doctissimus credidisse videtur, a Cyllenio adornata fuit, neque eius Commentarii tum primum excusi, sed e superioribus repetiti fuere. (Add. Panzer. Vol. III. p. 240. no. 987. De Propertio v. Santen. praef. ad Propert. p. XIII. qui sane non 1487. sed 1488. prodiit, Tibullo tamen et Catullo comes. At Propertius cum Commento Beroaldi primum prodiit Bononiae 1486 et 7. v. Panzer Vol. I. p. 218. no. 105.)

Tibullus, Catullus, Propertius cum Commento. (Bernardini Veronensis in Tibullum, Antonii Parthenii in Catullum, et Phil. Beroaldi in Propertium.) In fine: *Commentarii in Propertium a Phil. Beroaldo editi anno salutis* 1487. *impressi vero* Venetiis *a Boneto Locatello Bergomensi, cui necessaria exhibuit nobilis vir Octavianus Scotus Modoetensis: anno nonagesimo primo supra millesimum ac quadringentesimum. V. Idus Decembris.* Venetiis. *fol.* 1491.

Mera est repetitio superioris editionis Venetae: repetita eadem a. 1497. (Panzer Annal. Tom. III. p. 297. no. 1368. et de repetita editione 1497. v. Tom. III. p. 409. no. 2178.)

Nova repetitio sequens est, nihil amplius: *Tibullus, Catullus, Propertius cum commentariis Bernardini Veronensis, Ant.*

Par-

Parthenii, Phil. Beroaldi. Impreſſum per Symonem Bevilaqua Papienſem. Venetiis. *fol.* 1493.

(Add. nunc Panzer Annal. Tom. III. p. 339. no. 1674.)

Tibullus cum commentariis Cyllaenii Veronenſis. Catullus cum commentariis Parthenii Veronenſis, et Palladii Patavini. Emendationes Catullianae per Hieron. Avancium Veronenſem, et eiusdem in Priapeias Caſtigationes. Propertius cum commentariis Philippi Beroaldi. Annotationes in Propertium tum per Domitium Calderinum, tum per Ioannem Cottam Veronenſem. Haec omnia ſunt ex exemplaribus emendatis Domini Hieronymi Avancii. (Haec in ipſa libri fronte praeſcripta ſunt.) Sub finem: *Impreſſum* Venetiis *per Io. de Tridino de Cereto alias Tacuinum,* CIƆIↃ. *die vero XIX. Maii. Regnante inclyto principe Auguſtino Barbadico. fol.* 1500.

Non infrequens eſt haec editio, (cf. Panzer Annal. To. III. p. 473. no. 2621.) ſed plura etſi exemplaria inſpexerim, (habeo nunc aliud a Brandeſio communicatum,) tamen Domitii Calderini et Ioannis Cottae in Propertium annotationes, in titulo promiſſas, nusquam reperire potui, quanquam opus abſolutum eſt. Etiam haec editio ex ſuperioribus Venetis repetita eſt, exemplar tamen ab Avantio mendis typographicis purgatum eſſe debuit, antequam operis librariis excudendum traderetur. Conf. inf. a. 1520.

Albii Tibulli, Elegiographorum optimi, elegia de amore et laudibus Meſſalae per Iac. Thanner. Lipſiae. 4. 1500.

Extat in bibliotheca Electorali Dresdenſi, ſed ſine anni et typographi ulla mentione, quam ex Maittario ſupplevi. (Nunc Panzer quoque memorat Tom. I. p. 497. no. 249.) Litterarum typi ſunt neogothici. Curatam eſſe editionem a Gregorio Coniceenſi, ex Leichii Annal. Typogr. Lipſ. p. 76. didici. Referendam eam eſſe ad claſſem alteram ex Veneta 1475. deductam, iam ſupra ſignificavi.

(Alia Tibulli editio Lipſienſis ſ. a. expreſſa per Conradum Kachelovcn memoratur in Panzeri Annal. typograph. Tom. I. p. 499. n. 274.)

Catullus, Tibullus, Propertius, in aedibus Aldi. Venetiis 8. 1502.

Haec

Haec eadem editio, ut in aliis Aldinis factum, sine anni et loci nota prostat. Est autem haec inter classicas editiones habenda, quandoquidem multarum illa sequentium quasi parens atque earum quoque, quae emendatiores prodiere, fundus fuit. Expressam eam esse ex superiore Veneta 1500. liquido mihi constat, pluribus lectionibus comparatis, correctiones tamen viri docti seu Avantii seu Aldi experta est, in Catullo utique Avantii, id quod in praefatione ipse Aldus testatur. Idem ait nonnulla asterisco notata *in fine operis aliter atque aliter legi excudenda curasse:* quod tamen praestitum ab Aldo non vidi; etsi plura inspexerim exemplaria; habeo enim etiamnum in manibus exemplum Brandesii benevolentia communicatum, aliud a Collega coniunctissimo, Kulenkampio, commodatum. Nam quae sub Catulli calcem subiectae sunt Avantii emendationes, Lucretium respiciunt. *) Exierant prelo Aldi ad tria millia exemplarium huius libri, ut mirer, eum non frequentius reperiri.

Catullus, Tibullus, Propertius, impressi opera et impensa Philippi bibliopolae Giuntae T. Florentini anno MDIII. Nonis August. Petro Soterino Vexillifero felicissimo. 8. 1503.

Etiam haec Aldinae repetitio est; ut tot alia exempla Aldina a Iunta repetita sunt. Sed Aldinae primae successit tredecim annos post altera:

Catullus, Tibullus, Propertius in aedibus Aldi et Andreae soceri. Venetiis. 8. 1515.

Primo intuitu nihil habet haec editio, quo a priore magnopere discrepet. Cum tamen accuratius eam compararem, pro nova prorsus recensione habendam esse intellexi; adeo correcta et emendata illa est, in Tibullo utique, a viro docto, etsi eius nomen proditum non est. Sequutus ille videtur inprimis rationem criticam, tum vero veteres editiones alterius sectae passim inspexisse, Italicos quoque codices aut excerpta ex iis ante oculos habuisse. Merito itaque illa facta est plerarumque, quae sequutae sunt, editionum fons et fundus, inprimis autem Muretinae 1558. quam vide.

Catul-

*) At extant illae cum aliis in Priapeia et Statii Silvae in ed. 1500. ubi contra omissae sunt istae in Lucretium scriptae.

Catullus, Tibullus, Propertius Lugduni *sumptu Barthol. Trot. millesimo quinquagentesimo XVIII. die XXII. Sept.* 8. 1518.

A Maittario in Ind. p. 242. ea memoratur.

Albii Tibulli elegiarum libri IV. una cum Val. Catulli epigrammatis, nec non Sext. Propertii libri IV. elegiaci cum suis commentariis, videlicet Cyllaenii Veronensis in Tibullum, Parthenii et Palladii in Catullum, et Phil. Beroaldi in Propertium. Habes insuper emendationes in ipsum Catullum per Hier. Avancium Veronensem. Nec non et castigatiss.mam tabulam omnium rerum, quae in margine sunt positae, nuper additam et nunquam alias impressam. Venetiis *in aedibus Guilielmi de Fontaneto Montisferrati anno Domini MDXX, die XII. Iulii. Inclyto Leonardo Lauretano Principe. fol.* 1520.

In hac editione ultima vice Cyllenii commentarii, toties repetiti, excusi fuere; ex quibus, uti comparando editiones Venetas 1487. 91. 93. 97. 1500. 1520. comperi, plerasque lectiones, quas ille in suo habuerat, in ipsa Tibulli verba intulere editores, qui illas cum verbis poëtae recudi curarunt, et quidem sequiores semper maiori cum licentia, quam superiores, ita ut in novissimis lectio contextus plane immutata sit. Sic I. eleg. 4, 34. in edit. Rom. legitur *tardos dies*, at Cyllenius in comment. interpretatur alteram lectionem *stultos dies*. In Veneta 1487. et sequentibus adhuc *tardos* erat, non quod Cyllenius ita ediderat, et aliud explicuerat, ut Broukh. ait, sed quia is in suo aliter legerat, quam vulgatae tum editiones. At in edit. 1500. et 1520. etiam in textu *stultos* legitur. Novissimae hae duae editiones parum a se invicem abeunt.

Catullus, Tibullus, Propertius apud Sim. Colinaeum Paris. 8. 1529.

Novo characteris litterarum genere, quod ad calligraphiae elegantiam propius accedit, exarata est haec editio: ex prima Aldina expressa, ut ipsi comparatione facta cognovimus. Repetita eadem a Simone Colinaeo 1533. aut, quem annum aliae praeferunt, 1534. et minima forma 1543. Emendata in his

sunt

ſunt vitia nonnulla graviora, v. c. I, 9, 9. *per freta parentia,* hic eſt *parentia per freta.*

C. Val. Catulli Veronenſis liber I. Alb. Tibulli Equitis Rom. Libri IV. Sex. Aurelii Propertii Umbri Libri IV. Cn. Cornelii Galli fragmenta. Baſileae *excudebat Henricus Petrus menſe Martio.* 8. 1530.

Repetita eſt ex Aldina prima ad ſecundam paſſim correcta, ſed parum diligenter; una cum altera 1539. repetita; multo autem indiligentius triginta annis poſt 1569. recuſa, quae vitioſiſſima eſt, cum Horatius Tuſcanella, qui eam curavit, ineptus homo, ad rhetorices praecepta poëtas hos exegit et indice ſingulorum verborum ad Erythraei exemplum in Virgilio ſtulte inſtruxit. Repetita etiam haec eſt 1592. etſi ex Scaligeranis hinc illinc correcta, tamen vel ſic nullo loco habenda.

Catullus, Tibullus, Propertius, per Melch. Seſſam MDXXXI. XX. Sept. Venetiis. 8. 1531.

Sequitur nunc editionum genus non contemnendum, Gryphianum, quod tamen totum ex Aldina priore, ſeu ex Baſileenſi, quae inde deſcripta erat, ductum eſt, etſi paſſim ex ſecunda, in ſequioribus etiam ex Muretina interpolatum.

Catullus, Tibullus, Propertius cum Gallo apud Sebaſt. Gryphium Lugduni. 8. 1534.

Repetita ea eſt aliquoties ſimili forma 1537. 1542. 1544. 1546. 1548. 1551. (forte et 1555.) 1561. 1571. et 1573.

Catullus, Tibullus, Propertius. His acceſſerunt Corn. Galli fragmenta. Poſt omnes omnium editiones ſumma denuo vigilantia recogniti. Venetiis *apud Hieronymum Scotum.* 8. 1549.

Splendida ſed vana profeſſio. E Gryphiana repetita eſt ad Aldinam ſecundam correcta.

Excipit haec Mureti recenſio doctiſſime facta, ſed Aldina ſecunda pro fundo ſubſtrata. Multa a viro hoc ſagaciter partim e critica ratione partim ex veteribus ſcriptis et editis emendata, ut ſupra iam dictum eſt. Prodierat primum

Catullus et in eum commentarius M. Ant. Mureti. Venetiis. *Paullus Manutius Aldi fil.* 8. 1554.

Cat. Tib. Prop. ſerio caſtigati. Antwerpiae *ex officina Chph. Plantini. min. form.* 1587.

Nec alia eſſe videtur Lugdunenſis in Batavis editio huius vel ſequentis anni, quam memorant viri docti. Sed memoratu dignior eſt alia Plantiniana.

Catullus, Tibullus, Propertius, denuo recogniti ac variis lectionibus et notis illuſtrati a Iano Douſa filio. Acceſſere Pervigilium Veneris et carmina graeca, quae aut e latino Catulli expreſſa ſunt, aut a Catullo ipſo latine translata. Item Ioſ. Scaligeri et Henr. Stephani e Tibullo et Propertio verſiones graecae. Iani Douſae filii in Cat. Tib. Propert. coniectanea et notae. Lugd. Bat. *ex off. Plant. Fr. Raphelengius.* 12. 1592.

Hanc omnium emendatiſſimam editionem appellat Nic. Heinſius ad Virgil. Aen. VII, 110. Repetita eſt a. 1603. fundus autem editio ſuperior 1569.

Catulli, Tibulli, Propertii et Cornelii Galli opera, Horatii Tuſcanellae ſcholiis et indice illuſtrata per Seb. Henricopetrum. 8. 1592.

v. ſupra ad a. 1530.

Catullus, Tibullus, Propert. Lugduni. 12. 1594.

Fabricius l. l. Nec videtur eſſe aliud quam Gryphianarum repetitio.

Tibulli Elegia de bello et pace a Fed. Morello graeco carmine reddita et pacis commoda ex Euripide et Philemone ab eodem Morello Latinis verſibus expreſſa. apud Morellum Lutetiae. 8. 1598.

Pauca ſunt folia; graece eſt reddita lib. I. El. 10.

Catulli, Tibulli, Propertii nova editio. Ioſ. Scaliger Iul. Caeſ. fil. recenſuit. Eiusd. in eosdem Caſtigationum Liber auctus et recognitus ab ipſo auctore. In bibliopolio Commeliniano. 8. 1600.

Multa in Commentariis mutata ſunt. cf. ſup. ad 1577.

Catullus, Tibullus, Propertius. Lugduni. 8. 1603.

Catal. bibl. Bodlei. p. 162. Conf. 1607.

Catullus, Tibullus, Propertius, ſerio caſtigati. Antwerp. *Raphelengius.* 24. 1603.

v. ad-

v. ad 1592.

Catullus, Tibullus, Propertius, cum variorum doctorum commentariis, notis et obſervationibus in unum congeſtis: ex typogr. Marci Orry. Lutetiae. 3 *Voll. fol.* 1604.

Singulis elegiis praemiſſo contextu ſubiiciunter notae Cyllenii, Achillis Statii, Mureti, Iani Douſae, Scaligeri: cuius recenſio ad calcem repetita eſt, in noſtro ſaltem exemplari.

Cat. Tib. Propert. nova editio. Ioſ. Scaliger recenſuit. Eiusdem in eosdem Caſtigationum liber auctus et recognitus ab ipſo auctore. Excudebat Iac. Stoer. 12. 1607.

Mera eſt repetitio editionis 1600. in ſordida charta, qua Lugdunenſes eo tempore utebantur.

Cat. Tib. Propertii opera — ad vetuſtiſſ. cod. bibliothecae Iac. Graſſeri fideliter edita: quibus acc. Cornelii Galli fragmenta. Lugd. 1607. 12. *)

Io. Paſſeratii Commentarii in Catullum, Tibullum et Propertium. Pariſiis *ap. Cl. Morellum. fol.* 1608.

Praemittuntur ipſa poëtarum verba, ex Scaligerana recenſione. Sequuntur Paſſeratii praelectiones ſeu notae. In Tibullum non niſi breves ſunt, copioſiores tamen in librum quartum.

Opera Catulli, Tibulli, Propertii et Corn. Galli, ſive Maximiani potius. Cum indice Horatii Tuſcanellae. Editio auctior inſuper poëmatis aliquot, quae vere Corn. Galli. Hanoviae *typis Wechel. apud Cl. Marnium et her. Io. Aubrii.* 8. 1608.

Eſt repetitio, quantum intelligo, peſſimae Baſileenſis cum Tuſcanellae indice. v. ſup. ad 1530. (Hoc ita ſe non habere, affirmant alii. Videant quibus facultas inſpiciendi et otium eſt.) Ex ea repetita editio 1620.

Ex Tibullo et Propertio Elegiae, ex Catullo, Martiale, Auſonio aliisque ſcriptoribus tum antiquis tum recentibus Epigrammata ſelecta et commentario breviſſime illuſtrata. Cadomi. 16. 1610.

Non magis in cenſum venit, quam quae ſequitur, impreſſionis tantum loco notabilis:

Cat.

*) Biblioth. crit. P. III. p. 58.

Cat. Tib. Propertii nova editio ad Iof. Scaligeri emendationem accurate conformata — tituli fuppleti — Add. Elegiarum libellus, qui Cornelio Gallo vulgo adfcribitur. Brageraci. 8. 1611.

Mofella Aufonii cum felectiffimis Tibulli, Propertii Elegiis, illuftrata a Paullo Duizio. Muffiponti. 8. 1615.

Poëmatia quaedam Catulli, Tibulli, Propertii felecta graece reddita per Iof. Scaligerum. 8. 1615.

Iani Gebhardi in Catullum, Tibullum et Propertium animadverfiones cum I. Meleagri in Val. Catullum Spicilegio. Hanov. 8. 1618.

v. paullo poft ad 1621.

Catullus, Tibullus, Propertius, cum Galli fragmentis per Guil. Ianfon. tum per Elzevirios. Amftelodami. 24. 1619. 1630. 1651. 1664. 1670. 1686.

Quas in manibus habui, ad Scaligeranam recenfionem expreffae funt.

Catullus, Tibullus, Propertius, cum I. Livineii notis antehac ineditis, — nec non uberioribus Iani Gebhardi animadverff. cum I. Meleagri Spicilegio. It. poëmata Galli et index Horatii Tufcanellae. Frcf. *ex off. Wechel.* 8. 1621.

Librarii induftriae debetur haec editio, non viri docti curae, etfi Gebhardus praefatus eft. Poëtarum verba ex peffima Bafileenfi (v. ad 1530.) aut ex Wecheliana fuperiore 1608. expreffa funt. Io. Livineii notas eodem anno, et Iani Gebhardi animadverff. quarto ante anno feorfum editas nunc in unum volumen redegit librarius redemtor.

Catullus, Tibullus, Propertius. Aureliae Allobrogum. 4. 1640.

Catal. bibl. Bodlei. p. 260. nifi forte Catullus folus eft.

Catullus, Tibullus et Propertius, et quae fub Galli nomine circumferuntur, cum felectis variorum Commentariis, accurante Simone Abbes Gabbema. Trai. ad Rh. 8. 1659.

Vitiis typographicis fcatet et farraginem notarum apponit, quibus verba et phrafes illuftrantur, non fententiae.

Quae Parifiis 1662. et 1668. memorari folent editiones, numerorum vitio natas effe arbitror, nec vere extare.

Poë-

Poëmata ſelecta e Catullo, Tibullo et Propertio cum notis Vorſtii. Lipſiac. 8. 1675.

Catullus, Tibullus, Propertius, e recenſione I. G. Graevii, cum notis integris Ioſ. Scaligeri, M. Ant. Mureti, Ach. Statii, Rob. Titii, Hier. Avantii, Iani Douſae patris et filii, Theod. Marcilii, nec non ſelectis aliorum. Trai. ad Rhenum. 8. 1680.

Graevii nomen mutuaſſe tantum videtur aſtutus librarius ad fraudem faciendam, quanquam eius praefatio in capite legitur. Omnia indiligenter diſpoſita et parum concinne; nec cum cura expreſſa.

Catulli, Tibulli, Propertii, opera, interpretatione et notis illuſtrata a Phil. Silvio in uſum Delphini. Pariſ. 4. 1685.

Vide de ea iudicium Fabricii p. 56. (94. ed. nov.)

Catulli, Tibulli et Propertii opera ad optimorum exemplarium fidem recenſita. Acc. variantes lectiones e MSS. Cantabrigiae. 4. 1702.

Splendida et inter ceteras conſpicua editio ipſos poëtas emendatiſſimos exhibet. Editor var. Lect. adiecit cum ex aliorum annotationibus excerptas, tum ex Cod. Laudenſi, Collationibus in margine Aldinae adſcriptis, aliis collationibus Octav. Ferrarii, item ex antiquis edit. Reg. Lep. Brix. Ven. Ald. Colin. Conf. quae ſupra de ea dicta ſunt.

Albii Tibulli, Equitis Romani, quae extant, ad fidem veterum membranarum ſedulo caſtigata. Accedunt notae cum var. lect. libello, (ſtudio Iani Broukh.) Amſt. 4. 1708.

Satis de ea ſupra dictum eſt.

C. Valer. Catullus, A. Tibullus, Sex. Aurel. Propertius ex recenſione Io. Ant. Vulpii Bergomenſis, cum eiusdem obſervationibus. Patavii *ap. Ioſ. Corona.* 4. 1710.

Et adoleſcens, et nondum viſa Broukhuſiana, hanc emiſerat vir doctiſſimus. Multa retractavit in editione poſteriore.

In Edd. recentioribus quae ſequuntur, obtinere hoc a me ipſe non potui, ut eadem, qua ſuperiores, maxime veteres, diligentia recenſerem aut iterum ſingulas excuterem. Nec id facere operae pretium erat.

Catulli, Tibulli, Propertii opera. Accedunt quaedam eorundem Poëtarum carmina graece verſa, cum oda Sapphus a Ca-

a Catullo latine reddita, *et cum indice copioso.* Londini, *Iac. Tonson.* 12. 1715.

Michaelis Maittarii cura prodiit, qui plures alios auctores hac forma excudendos curavit; Corpore quoque Poëtarum edito, quo, ut in ceteris Poëtarum Corporibus, Tibullum quoque comprehensum esse, monere opus non est. Ex Cantabrigiensi repetita est, una cum Var. Lect. Adiecta tabula, qua Scaligeranas transpositiones comparatae sunt, item graeca versio nonnullorum carminum a Scaligero et Florente Christiano facta.

Catullus, Tibullus, Propertius, ad fidem optimorum exemplarium recensiti, cum MSS. var. Lect. margini appositis ad celsissimum Aurelianensium Ducem. (studio et opera Mich. Brochard.) Paris. *Coustelier.* 4. 1723.

Multa praeclara minatur Editor; nil tamen aliud egit, quam ut Scaligeranam recudendam traderet. Tam levis horum hominum fides est, si verborum ostentationem ad rerum argumenta referas. Ad temporum rationes porro hic commemoranda est editio, de qua supra iam actum est:

Tibullus Corvinianus, seu Albii Tibulli, Triumviri Poëtices, quae supersunt. E codice MSSto Matthiae Corvini Regis Hungariae recensuit Samuel Köleserius a Keres-Eer. Claudiopoli. 8. 1727.

Catullus, Tibullus, Propertius, ad fidem optimorum librorum accurate recensiti, quibus adiectum est Pervigilium Veneris. Göttingae *ex offic. Acad. A. van den Hoeck.* 12. 1742. *et* 1762.

Catullus, Tibullus, Propertius, pristino nitori restituti et ad optima exemplaria emendati. Acc. fragmenta Corn. Gallo inscripta. Lugd. Batav. (Paris. Coustelier.) 12. 1743.

Ad Scaligeranam recensionem excusa est; etsi sollenni iactantiae more ad optima exemplaria emendati poëtae in fronte praedicantur.

Albius Tibullus, Eques Romanus, et in eum Io. Ant. Vulpii, Philologi ac Rhetoris in Gymnasio Patavino, novus commentarius diligentissimus. Excudebat Ios. Cominus Patavii. 4. 1749.

Etiam de hac editione inter potiores merito habenda supra dictum est. Non commemorabo alias recentiores ex superioribus repeti-

Poëmata selecta e Catullo, Tibullo et Propertio cum notis Vorstii. Lipsiae. 8. 1675.

Catullus, Tibullus, Propertius, e recensione I. G. Graevii, cum notis integris Ios. Scaligeri, M. Ant. Mureti, Ach. Statii, Rob. Titii, Hier. Avantii, Iani Dousae patris et filii, Theod. Marcilii, nec non selectis aliorum. Trai. ad Rhenum. 8. 1680.

Graevii nomen mutuasse tantum videtur astutus librarius ad fraudem faciendam, quanquam eius praefatio in capite legitur. Omnia indiligenter disposita et parum concinne; nec cum cura expressa.

Catulli, Tibulli, Propertii, opera, interpretatione et notis illustrata a Phil. Silvio in usum Delphini. Paris. 4. 1685.

Vide de ea iudicium Fabricii p. 56. (94. ed. nov.)

Catulli, Tibulli et Propertii opera ad optimorum exemplarium fidem recensita. Acc. variantes lectiones e MSS. Cantabrigiae. 4. 1702.

Splendida et inter ceteras conspicua editio ipsos poëtas emendatissimos exhibet. Editor var. Lect. adiecit cum ex aliorum annotationibus excerptas, tum ex Cod. Laudensi, Collationibus in margine Aldinae adscriptis, aliis collationibus Octav. Ferrarii, item ex antiquis edit. Reg. Lep. Brix. Ven. Ald. Colin. Conf. quae supra de ea dicta sunt.

Albii Tibulli, Equitis Romani, quae extant, ad fidem veterum membranarum sedulo castigata. Accedunt notae cum var. lect. libello. (studio Iani Broukh.) Amst. 4. 1708.

Satis de ea supra dictum est.

C. Valer. Catullus, A. Tibullus, Sex. Aurel. Propertius ex recensione Io. Ant. Vulpii Bergomensis, cum eiusdem observationibus. Patavii *ap. Ios. Corona.* 4. 1710.

Et adolescens, et nondum visa Broukhusiana, hanc emiserat vir doctissimus. Multa retractavit in editione posteriore.

In Edd. recentioribus quae sequuntur, obtinere hoc a me ipse non potui, ut eadem, qua superiores, maxime veteres, diligentia recenserem aut iterum singulas excuterem. Nec id facere operae pretium erat.

Catulli, Tibulli, Propertii opera. Accedunt quaedam eorundem Poëtarum carmina graece versa, cum oda Sapphus a Ca-

a Catullo latine reddita, et cum indice copioso. Londini, *Iac. Tonson.* 12. 1715.

Michaelis Maittarii cura prodiit, qui plures alios auctores hac forma excudendos curavit; Corpore quoque Poëtarum edito, quo, ut in ceteris Poëtarum Corporibus, Tibullum quoque comprehensum esse, monere opus non est. Ex Cantabrigiensi repetita est, una cum Var. Lect. Adiecta tabula, qua Scaligeranas transpositiones comparatae sunt, item graeca versio nonnullorum carminum a Scaligero et Florente Christiano facta.

Catullus, Tibullus, Propertius, ad fidem optimorum exemplarium recensiti, cum MSS. var. Lect. margini appositis ad celsissimum Aurelianensium Ducem. (studio et opera Mich. Brochard.) Paris. *Coustelier.* 4. 1723.

Multa praeclara minatur Editor; nil tamen aliud egit, quam ut Scaligeranam recudendam traderet. Tam levis horum hominum fides est, si verborum ostentationem ad rerum argumenta referas. Ad temporum rationes porro hic commemoranda est editio, de qua supra iam actum est:

Tibullus Corvinianus, seu Albii Tibulli, Triumviri Poëtices, quae supersunt. E codice MSSto Matthiae Corvini Regis Hungariae recensuit Samuel Köleserius a Keres-Eer. Claudiopoli. 8. 1727.

Catullus, Tibullus, Propertius, ad fidem optimorum librorum accurate recensiti, quibus adiectum est Pervigilium Veneris. Göttingae *ex offic. Acad. A. van den Hoeck.* 12. 1742. *et* 1762.

Catullus, Tibullus, Propertius, pristino nitori restituti et ad optima exemplaria emendati. Acc. fragmenta Corn. Gallo inscripta. Lugd. Batav. (Paris. Coustelier.) 12. 1743.

Ad Scaligeranam recensionem excusa est; etsi sollenni iactantiae more ad optima exemplaria emendati poëtae in fronte praedicantur.

Albius Tibullus, Eques Romanus, et in eum Io. Ant. Vulpii, Philologi ac Rhetoris in Gymnasio Patavino, novus commentarius diligentissimus. Excudebat Ios. Cominus Patavii. 4. 1749.

Etiam de hac editione inter potiores merito habenda supra dictum est. Non commemorabo alias recentiores ex superioribus repeti-

At Iosephus Scaliger, qua erat sagacitate, primum subodoratus est, hunc versiculum ex Tibulli carminibus, tanquam spurium, expungi oportere; quod ni fiat, magnam temporum confusionem orii. Calculum adiecit Ianus Douza, qui Schediasmate succidaneo ad Tibullum, *d*) manifesto admodum ostendit, de arca Sulmonensis Equitis a quodam in re aliena nimis officioso Tibulli supellectilem auctam. Quod utinam humaniore stilo et minus obsoleto praestitisset bonus ille Douza, ut, quae scribebat, et legi libentius, et intelligi facilius possent. Ego vero argumenta, quibus utitur, summatim proferre non gravabor. Primum igitur nullo modo Tibullus potuisset Messalam sequi ad bellum Aquitanicum, stipendia merere, gnavi denique militis vicem fungi, (quod ipse de se narrat, *e*)) quindecim annos natus, vel etiam aliquanto minor: tot enim fere intercedunt ab Hirtii et Pansae consulatu ad Messalae victoriam ac triumphum de Gallis, quem egit anno V. C. DCCXXVI. ut ex vetustissimo lapide satis constat. *f*) Deinde Ovidius *g*) libro IV. Tristium, Elegia X. vbi, aetatis ordine servato, Elegiae Latinae scriptores enumerat, Gallo principem locum tribuit, alterum Tibullo, tertium Propertio, sibi ipse postremum: ex quo colligimus, Tibullum Propertio atque Ovidio natu maiorem fuisse. Nisi quis inepte cavilletur, Nasonem serius ad scribendum appulisse animum; quod in poëtam ingeniosissimum, et versus plurimos nullo negotio fundere solitum minus convenit. Huc pertinet Ode Horatii ad Albium

d) *Schediasmate succidaneo ad Tibullum*) quod Praecidaneis suis pro Tibullo adiecit, quodque post Morellium in edit. Paris. 1604. ad calcem editionis suae recudi curavit Broukhusius, qui in Dousae sententiam pedibus transit. Eandem ornate persecutus est Sanadonius ad Hor. I. epist. 4. cf. etiam Masson. vita Horatii ad a. 723.

e) lib. I. eleg. 7, 9. seqq.

f) M. VALERIVS M. F. M. N. MESSALA. A. DCCXXVI. CORVINVS. PRO COS. EX. GALLIA. VII. K. OCT. Est is annus V. C. 727. Varronianus.

g) IV. Trist. 10, 51.

Virgilium vidi tantum: nec amara Tibullo
Tempus amicitiae fata dedere meae.
Successor fuit hic tibi, Galle: Propertius illi:
Quartus ab his serie temporis ipse fui.

Albium inſcripta, *h*) in qua Venuſinus poëta, ſui exemplo propoſito, Tibullum ob *Glycerae* ſaevitiam *Elegos miſerabiles decantantem* et *ſibi iuniorem praeferri dolentem* in amore, ab animi aegritudine revocat, et ſolatur. Quod poëma ſi, ut ordo carminum oſtendit, compoſitum fuit ante aliud de Auguſti Actiaca victoria adverſus Antonium et Cleopatram, *i*) quam in annum V. C. DCCXXIII. incidiſſe liquet, inveniemus, ſi communi opinioni aſſentire velimus, Tibullum annorum vix duodecim Elegiacum poëtam, Glycerae amatorem, et, quod magis mirabile, tamquam aetate provectiore, a puella domo excluſum. *k*) Omnibus igitur fucum fecit Ovidianus ille verſiculus, Tibullo, ut ait memoratus Douza, a mala manu adſutus. His docti viri gravibus argumentis liceat mihi levius quoddam, neque tamen omnino contemnendum, addere de mea penu; ne ſcilicet ad has epulas, quod aiunt, veniam aſymbolus. Vix eſt, ut credere poſſim, Ovidium Tibulli memoriae ſtudioſiſſimum, quum animadvertiſſet, ſe natalem diem, vel ſaltem annum cum illo habere communem, qua erat praecipue diligentia in rebus vel minimis, eiusmodi eventum ſilentio praetermiſſurum fuiſſe. *l*) Veriſimilius itaque eſt, aequalem Horatii Tibullum fuiſſe, *m*) id ſuadente ipſius Flacci teſtimonio, qui Epiſtola 4. Libri I. *candidum iudicem ſermonum ſuorum* eum appellare non dedignatur. Emunctae vero naris hominem, qualis erat Horatius, iam octo luſtris vivendo exactis, ſcripta ſua accuratiſſime elucubrata, homini adoleſcenti, viginti duobus annis ipſo iuniori, caſtiganda committere, iure ac merito puduiſſet. Quibus iactis fundamentis, alius error con-

h) libri I. oda 33.

i) libri I. oda 37.

k) Urget haec etiam Broukhuſius ad Tib. II, 4, 13. Eſſe tamen hoc argumentum adeo validum non videtur, cum odas Horatii non ſecundum tempus, quo quaeque ſcripta eſt, collocatas eſſe conſtet.

l) Eſt utique argumentum hoc leviſſimum, ut fere omnia eiusmodi argumenta a ſilentio deſumta, ubi memorationis cauſſa idonea nec neceſſaria erat.

m) In annum itaque V. C. 690. vel proximos Tibulli natales ponit Douſa, quem ſequuntur Broukhuſius, Fabricius, Sanadonius, Vulpius.

itur, qui iam invaluit, Tibullum videlicet in ipso aetatis ita defunctum esse; idque propter auctoritatem Domitii qui Romanum hunc Equitem *iuvenem ad Elysios migra-* in Epitaphio testatur. Huius enim testimonii pondus ele- :ile potest: quum sciamus, eos, qui XLVI. aetatis annum gressi nondum forent, ex instituto Servii Tullii iuniores itos: *n*) qui vero excessissent, seniores. Quapropter Sal- C. Caesarem triginta sex annos natum, quum summi pon- s apicem peteret, *adolescentem* vocare non dubitavit. *o*) igitur ex eodem Marsi Epigrammate intelligamus, paullo irgilii mortem Tibullum vivere desiisse; *p*) Donatus vero rit, Virgilium denatum C. Sentio Saturnino, Q. Lucretio lone Coss. anno V. C. DCCXXXV.: sequitur necessario, si Ti- ı, ut ratio postulat, Horatio supparem facimus, cuius nata- tigit anno DCLXXXIX. L. Aurelio Cotta, L. Manlio Tor- Coss., eum ultra quadraginta annos vitam produxisse. *q*) At ı fortasse plus nimio: ad reliqua pergamus.

Patri-

ellius X. N. A. 28. Sed an rii instituto, quod dudum erat, usus iste vocabuli , etiam de tricenario ve- valde dubito; quanquam itio ipsa vera est, et a mul- s doctis proposita.
atil. c. 49.
:onf. Masson. Vita Ovidii).
ontra hanc Dousae senten- yrman. §. 94. seqq. dispu- rgumentis tamen, quibus igis commoveare, quam iis quibus Dousa utitur ad opinionem confirmandam. ltas alicuius momenti pro- tuisset haec: quod ex Dou- onibus anno demum trige- rtio prima stipendia fecisse Valae contubernio videtur. Ipse Ayrmannus in laudata Tibulli vita, inprimis §. 90. seqq. annum 705. eius natalibus assignat; in quam sententiam propterea maxi- me concessisse videtur, quod in lib. III. eleg. 5. versum, quem suppositituium interpretes delent, ipse, corruptum tantum esse ar- bitratus, commode emendasse sibi visus erat:

Cum cessit fato Consul uter- que pari.

ut annus V. C. 705. significaretur, quo Claudius Marcellus et L. Cor- nelius Lentulus Coss. cum Pompeio Urbe Italiaque, Caesaris adventu, cedere coacti sunt. Ut de emen- datione parum felici nihil dicam, possunt duo inprimis contra haec moveri: primum illud, constare ex Ovid. IV. Trist. 10. Proper-

tium

Patrimonium, quod peramplum habuerat, repente imm tum deflevit: r) sive illud luxuria sua ipse prodegerit, s) militum Caesarianorum vi et latrocinio, quibus tum omnia v bantur, pessumdatum fuerit. t) Hoc alterum verum exist Horatius enim, Epistola superius memorata, eum laudat a fi litate, quod opibus recte ac moderate frui sciret: *Non tu, in corpus eras sine pectore. Dii tibi formam, Dii tibi di dederant, artemque fruendi.* Unde etiam planum fit, Tibu non esse decoctorem illum et gurgitem, de quo idem Flaccu

tium fuisse natu minorem Tibullo: eum autem vulgo ferri natum anno 697. ut adeo Tibullus post hunc annum nasci non potuerit; quanquam responderi ad hanc dubitationem potest, Propertii natales non nisi e Dousae coniectura ex eius IV. eleg. 1, 127. seqq. ducta in illum annum coniectos, adeoque non omnino certos esse; deinde observari potest, ipsum Tibullum IV, 1, 183. significare, sibi lautam fortunam fuisse, nunc *desiderium superesse*, *curamque novari;* iam, quod desideramus, eius sensus nobis fuerit, necesse esse; quem vero fortunae sive melioris sive deterioris sensum habere potuisse sex annorum puerum? tot enim annos, ex illa quidem sententia, natus esse debuit Tibullus proscriptionis tempore. Nos, relictis, quae parum verisimilia sunt, haec duo pro veris et certis ponemus; primum, versum illum III. eleg. 5, 18. adeoque annum natalem ab V. C. 711. videri esse suppositicios; deinde, videri Tibullum, aliquanto maiorem eo anno esse: sed de vero natali anno pronuntiari temere non posse.

r) vide I, 1, 19. seqq. I 182. seq.

s) Contra hanc sententiam, fontem et originem habet vet Commentatorem Horatii a epist. 4. (nisi versum Tibul 4, 53.

Quin etiam sedes iube
vendere avitas,
Ite sub imperium, sub
lumque, Lares.

eo deflexere viri docti) qua post Scaligerum verbis exor Dacerius ad c. l. Horatii, I primum Praecid. c. 20. et hunc Broukhusius ad IV, 1, declamavit; tanta quidem hic tentione, ut ipsius viri o famam et fortunas agi putare

t) Sive, quod probabile communem illorum temporu lamitatem expertus, agros ab Triumviris assignari vidit tibus. v. Ayrman. §. 7. Bro ad IV, 1, 182. Dousa Praeci 20. Recte Cyllenius in nostri tae vita: *bellorum civilium turbatione egens factus.*

libri I. *Nonne vides, Albi ut male vivat filius? — m documentum, ne patriam rem Perdere quis velit.* Aliud argumentum affertur verae caussae paupertatis Tibulli; Octavianum Caesarem, tanti nominis principem, et de ırum laboribus optime meritum, ad quem laudibus ornanliqui poëtae undique certatim accurrebant, a Tibullo, tamndignum, prorsus omissum, et, quantum in ipso erat, ai traditum: *v)* ob odium, credo, Equitis nostri, et moequo, direptis bonis, conficiebatur. Non ideo tamen ad n inopiam redactus est: sed illi benigno semper Copia uppeditavit, unde *famem despicere* posset. *x)* Ruri certe vitam

s argumentis a silentio et e petitis nunquam, ut ı fidem tribuerem, induci Quis enim definiat, quis quae conditio rerum Tirit, ut nihil ipsi magnojotii cum Octaviano inter' Et, si intercessit, cur ra carminibus statim eum e debuit? Ita etiam miracur Maecenatem non meit? Otiosa et inanis quaet tamen in his sibi placent ti et nimium quantum ar-:. Sic, cur noster Horaquo tamen et odeu et epi-id ipsum missam legimus, rmine ornaverit, curiose t, et tandem eo deveniunt, a haud dubie Tibulli pergice declament. Idem in erant alii. Virgilium de , a quo ipse aliquoties ce appellatur, plane nihil re, mirantur nonnulli et gnantur: fieri omnino non dicunt, ut amicum suum praetermiserit. Quid mulenit ecce tibi nuper ingeniosissimus Britannus, Orrerius, illustrissimus Comes, in epistolis ad filium suum et quidem earum XXIII. Horatium in Cretheo, Aen. IX, 774. sqq. de quo ea fere dici putabat, quae Horatii ingenium et indolem exprimerent.

x) v. I. eleg. 1. extr. Notum *paupertatem*, quam noster I, 1, 5. non diffitetur, de fortuna, si non lauta, at nec tenui et despecta, dici solere. cf. Broukh. ad e. l. Et praedium sibi fuisse, noster ipse testatur eadem elegia, (erat vero illud in regione Pedana, hoc est, in eo loco situm, ubi olim Pedum, Latinorum oppidum, fuerat, medium inter Praeneste et Tibur. v. Horat. I. epist. 4, 2. cf. Ayrman. §. 9. 10.) et quidem paternum, sive avitum; nam I, 3, 4. *antiquum Larem* et I, 10, 15. *patrios Lares* memorat. Ea res in novas difficultates induebat Ayrmannum §. 18. qui omnia ipsi bona proscriptionis tempore erepta fuisse pronuntiaverat. Eae tamen nullae sunt, si illud cogites, partem ei tantum bonorum fuisse adem-

vitam agere decrevit, *y*) ubi remotus a strepitu rerum urbar *salubres inter silvas z*) *Epicuri reptaret, curaretque per* *quidquid sapiente bonoque* maxime *dignum* foret. M. V Messalae Corvini, summi viri, triumpho Aquitanico not cliens et comes perpetuus fuit; *a*) quem quum in Asiam *b*)] ciscentem itinere maritimo secutus esset, Corcyrae gravi n correptus decubuit. Quum esset in amores paullo procl quibus etiam colendis et agitandis propter oris elegantiam *c*) : videbatur, inprimis Deliam puellam, *d*) vero nomine Pla uti Apuleius *e*) testis est, dilexit. Nemesin deinceps *f*) libe

ademtam, parte relicta. vid. I. eleg. 1, 19. Itaque etiam *accisos agros* legere malim IV, 1, 189.

y) Amore vitae rusticae, tranquillae illius et securae, ab omni cupiditate et ambitione alienae, eum praecipue ductum fuisse, ex nullo non eius carmine apparet. Huic amori nos aequabilitatem illam et simplicitatem elegiarum harum debere puto.

z) Habet hoc Vulpius ex interpretatione Broukhusii et aliorum versus Horatii I. epist. 4, 4.

An tacitum silvas inter reptare salubres,
Curantem, quicquid dignum sapiente bonoque est.

Sed has silvas cur Epicuri faciant viri docti, caussam non video.

a) In eius contubernio fuit noster, ut auctor vitae eius testatur, et ipse Tibullus I, 3, 2. eumque in Gallias sequutus est, ut ex I. eleg. 7. constat. Si Messala ab Actio protinus in Aquitaniam missus est, ut ad I. eleg. 3. probabimus, et ipsum Tibullum in classe fuisse probabile est. Nisi Messalam, antequam in Aquitaniam pergeret, Romam adiisse Huic noster librum primi alterum inscripsisse videtur vero totum opus, ut Cyllen eius vita: *Ad Messalam ho* *misit in IV. libros digestum.*

b) Ex Galliis in Asiam cc disse Messalam, satis constat. ad I, 3. pr.

c) Hanc ipsi tribuit auctor eius.

d) Libertinam, vide I, temere contra id pugnante manno §. 65. Hanc primu nuptam, (I, 1. I, 3.) mox al coniugem, (I, 2. I, 5. I, 6.) a videtur. cf. eund. §. 66. sqq

e) Apolog. I. ubi alii Plan vel Planiam, vel Flaviam le Planiam post alios defendit B husius ad Tib. I, 1, 57. Pla Ayrman. §. 73.

f) Nemesin esse eandem Horatii *Glycera* lib. I. od vulgo existimant. Potuit t etiam alia esse, quam post ce adeoque tum amasse videtur, *iuniorem* amatorem ei *pra* mirum non esset. Pro e puella cum Nemesi Glycera

h

conditionis mulierem, ut videtur. Neaeram, puerumque Marathum, Sulpiciam quoque ac Cerinthum, amatorum par, carminibus celebravit. *g*) Miror autem, cur ab Ovidio duae tantum eius amicae nominentur, Delia et Nemeſis; quarum alteram lecto morientis adſtitiſſe, manuque illius deficiente preſſam teſtetur. Fortaſſe *h*) (nihil enim commodius in mentem venit) ſub Lygdami et Neaerae nominibus cuipiam amicorum gratificatus; non ſuis, at alienis amoribus, caſtis tamen et coniugalibus, inſerviens. Parum libenter ſe militaſſe ipſe non ſemel ſignificat: nam et Pacis cultorem ſe profitetur, diramque ſitim humani ſanguinis idemtidem abominatur. Macrum et Horatium *i*) poëtas in familiaribus habuit: etiam T. Valgii, heroico verſu excellentis, honorificam mentionem facit. *k*) Eius autem immaturus obitus Naſonis illuſtri Epice-

haberi poteſt, nam de Nemeſis avaritia, non faſtidio, quod ſenem ſe ſperneret, conqueritur. De Neaera dictum eſt ad lib. III, 1. pr.

g) Sunt ea in librum IV. reiecta, eque viri doctiſſimi iudicio adeo ad Tibullum auctorem referenda. De qua re tamen tum alii dubitarunt, tum ipſe Tibullum auctorem habere ea nego. Verum de hac controverſia actum eſt diligentius ad lib. IV, 2. pr. De Maratho v. ad I, 4, 81. Obſſ. et I, 8.

h) Modeſtius quidem haec, nec minus tamen otioſe, quam Ayrmannus §. 64. qui *nullum dubium eſſe* contendit, *quin per Sulpiciam et Neaeram aut eaedem illae* (Delia et Nemeſis) *aut plane a noſtri amore alienae puellae intelligantur; quoniam, ſi diverſae fuiſſent, eas una cum reliquis Ovidius commemoraturus fuiſſe videtur.* At eodem argumento affirmabo, non modo Sulpiciam et Neaeram, ſed etiam Nemeſin fuiſſe eandem cum Delia, quia hanc unam Apuleius loco laudato memorat, et Martialis ea, quae Tibullus de Delia pronuntiavit:

Et iuvet in tota me nihil
eſſe domo.

ad Nemeſin retulit. Quid, quaeſo, ea definire refert, quae affirmare et defendere nec licet, nec quicquam intereſt? Potuit Ovidius e pluribus Tibulli amicis nominare duas, forte potiore loco habitas aut aliis de cauſſis inter ceteras inſignes.

i) quem ad noſtrum oden 35. libri I. et epiſt. 4. libri I. ſcripſiſſe doctiſſimi interpretes exiſtimant: quanquam nondum ab omni dubitatione exemta illa opinio, mihi quidem, eſſe videtur. De Macro Tibull. II, 6, 1.

k) IV, 1, 180. ſi modo illud carmen Tibulli eſt. Etiam Catulli III, 6, 41.

Epicedio defletus eft, *l*) qui matrem et fororem suprema tatis officia perfoluiffe fcribit. Quanti autem Elegiae aeftimandae fint, vel ex uno Fabio Quinctiliano *m*) possumus; qui quum terfum iudicet atque elegantem fimul ei principatum in hoc genere carminis facile tribuit. tius Caffio Parmenfi praeponit. *n*) Ovidius *cultum o*) eiusque carmina nunquam intermoritura vaticinatur. I Tibullo fuaviorem poëtam, planiorem, aut magis aptum a animi pingendos non invenio. *p*) Sunt, quibus Panegy Meffalam minus arrideat; nec iniuria: voluit enim Aucto poëmate egredi gyrum ingenii fui; adeoque nil mirum, fucceſſerit. *q*)

Ex vetuſtis codicibus et editionibus. *r*

Albius Tibullus, eques Romanus, infignis forma cultu poris obfervabilis, ante alios Corvinum Meffalam oratore

l) III. Amor. eleg. 9. fubiecta etiam hic inter teftimonia.

m) Lib. X. Inft. c. 1. *Elegia Graecos quoque provocamus: cuius mihi terfus atque elegans maxime videtur auctor Tibullus.* Quintiliani hoc iudicium explicat ac defendit Ayrman. §. 99. 100. Ingenium et characterem elegorum Tibulli nuper vir doctus bene expofuit in diss. de poëtis Eleg. Rom. (*in Nachträgen zu Sulzer* II. B. I. St.)

n) Compofuerat Caffius ille tragoedias, elegias et epigrammata, quae non magni habebantur. Itaque, cum Horatius dixit, Tibullum

Scribere, quod Caſſi Parmenſis opuſcula vincat.

non tam eum laudare, quam hunc fugillare voluiffe dicendus eft.

o) I. Amor. 15, 28.

p) Voluit, puto, Vulp vitatem et facilitatem cun tiarum tum numerorum, licitate mira in reddendi bus mollioribus animi pra

q) vide, quae ad eum infra. Verbo: Tibulli illud vix effe videtur.

r) Scaliger hanc vitam fcriptis potulerat, fed iam Ven. 1476. et Reg. Lepi fam effe Broukhufius p. 2. Idem eam in quatuor lib nerat, unde correctiorem nunc eft, exhibuit. Dep erat in Codice Regio: m etiam ex editione princip Vulpius propofuit. Mend que eft in ed. Romana etiam in Corvin. Subie

xit: cuius et contubernalis fuit, et Aquitanico bello militaribus donis ornatus est. *s*) Hic multorum iudicio, et maxime Quinctiliani, viri in studio litterarum acerrimae licentiae, *t*) inter elegiographos principem obtinet locum. Epistolae quoque eius amatoriae, *v*) quanquam breves, omnino non inutiles sunt. Obiit adolescens, tempore Virgilii, ut indicat epigramma infra scriptum:

Te quoque Virgilio comitem etc.

esse solet Carmini XIV. libri IV. In Corvin. *Eques Regalis* legitur, et *Corvinum Messalam* origine *dilexit;* utrumque compendiosae scripturae ignoratione.

s) Hoc ex Tibulli scriptis, vel aliunde, non constat. Elici tamen potest ex I, 7, 9. *Non sine me est tibi partus honos.*

t) *acerrimae licentiae)* scil. in diiudicandis et reprehendendis veterum scriptis. Male Ayrmannus §. 98. emendabat *diligentiae.* Mox scr. *elegographos.*

u) Epistolas has amatorias nullas alias fuisse, quam carmina libri IV. vel a Sulpicia ad Cerinthum, vel ab hoc ad Sulpiciam missa putabat Ayrman. §. 105.

TIBVLLI

SIMVLQVE

M. VALERII MESSAL

VITAE

Synopsis chronologica, confecta primum a Chr. Fr. manno, nunc recisis iis, quae vel levi vel nulla fide bantur, aliis, quae certiora erant, adiectis, recognit et emendata.

Anni V. C. Varron.	An. aet. Albianae ineuntes.	
695		Hoc anno secundum Eusebium, aut saltem vel tribus ante, natus est praecipuus Tibulli nus, M. Valerius Messala Corvinus.
705	1	Natus est anno hoc exeunte, ut Ayrmannu bat, aut, quod contendebat, non ante annum ıɔcc. Albius Tibullus. At vulgo viri docti Tibulli in annum V. C. 690. coniiciunt. N certa et explorata fide.
711	7	Hirtius et Pansa, Coss. in praelio ad Mutin ciderunt. Sed anni exitum adversarum p proscriptio Romae a Triumviris facta, per Tibullus quoque maxima paternarum avitar possessionum parte, praeter unam sorte villam i Pedano, exutus esse videtur, patre iam ante i pus amisso.
		Tunc proscriptus est Messala, ideoque ad E et Cassium se recepit.
		Eodem anno natus est Ovidius, neque mult Propertius. At Catullus post a. 705. obierat.

712 8 Devicto Bruto et Caſſio, Meſſala ad Antonium, atque inde ad Caeſarem tranſiit.

718 14 Meſſala in bello Siculo, a Caeſare cum Sex. Pompeio geſto, Caeſari affuit, et in mercedem fortitudinis ac fidei Augur extra ordinem creatus eſt.

719 15 Salaſſi, Tauriſci, Iapydes, aliique rebellantes populi, Pannonii item, a Caeſare debellati ſunt, cui militiae Meſſalam quoque interfuiſſe probabile eſt. v. Dio XLIX, 34-37.

720 16 Hoc aut ſequente anno Meſſala, Legatus Caeſaris miſſus, Salaſſos aliosque cum iis iterum rebellantes populos devicit. v. Dio XLIX, 38. inter quos Iapydas, Pannonios, et Arupinos fuiſſe e lib. IV, 1, 107. ſqq. diſcimus. v. ibi not.

Ad hunc annum Sanadonius Horatii Epiſt. 4. lib. I. *Albi noſtrorum* ſ. refert.

723 19 Conſul una cum Caeſare factus eſt Meſſala, et eundem, cum adverſus Antonium iret, ſequutus, pugnae Actiacae interfuit; a qua nec Tibullum abfuiſſe contendebat Sanadonius, nulla cum fide.

Hoc anno aut proxime antecedentium aliquo in patrocinium Meſſalae receptus eſſe creditur Tibullus. Ei certe ſe commendare ſtuduiſſe putatur primo libri IV. carmine in laudes Meſſalae per eius conſulatum, et quidem ante aeſtatem, ſcripto; ſi quidem is a Tibullo ſcriptus videri poteſt. Verum etiamſi Scholaſtici alicuius ſetus ille eſt, potuit tamen ille rerum geſtarum fidem ad tempora ſequi.

Amaſſe videtur Tibullus iam tum Deliam ſuam, nondum eo tempore viro nuptam.

724 20 Statim a pugna Actiaca Meſſala contra rebellantes Aquitanos miſſus, eos debellavit, et Aquitaniam in provinciae formam redegit. v. ad lib. I. El. 7.

Eum in Gallias ſequutus noſter Albius, ipſius contubernalis, bello Aquitanico interfuit. v. ibid. Roma proficiſcens ſcripſiſſe creditur libri I. eleg. 10.

e Per

Per Tibulli absentiam Delia alteri nupsisse videtur.

725 21 Hoc anno ineunte Messala, cumque eo Tibullus, ex Gallia in Asiam navigasse videtur; sed hic, cum ad insulam Corcyram perventum esset, in gravem morbum incidit, ibique a Messala relictus est. Inde mox, valetudine pristina recuperata, Romam reversus esse videtur. Scripsit in Corcyra libri I. eleg. 3.

Eodem et proxime sequentibus annis Messala, Caesaris exercitui praefectus, ipso absente, res in Asia, Cilicia, Syria, Phoenicia et Aegypto constituit.

Interea Romam reversus Tibullus ad amorem Deliae, tunc coniugis et alii nuptae, rediit, in eoque per hunc et sequentes annos perduravit. Quo temporis spatio scripsit libri I. eleg. 1. 6. et 2.

727 23 A. d. VII. Kal. Octobr. Messala, ex Asia Romam reversus, de Aquitanis triumphum egit, atque Augusti iussu, inter alios triumphales viros, partem viae Latinae muniendam suscepit. v. lib. I. eleg. 7.

Brevi post triumphum Messalae scripta est in eius natalem libri I. elegia 7. porro lib. II. eleg. 1. ubi cf. v. 32. 33.

Intra idem tempus, si elegiarum ordinem sequi licet, quod tamen admodum lubricum esse fatendum est, amavit noster puerum Marathum. Huc refer libri I. eleg. 4. Is infelici in Pholoën amore urebatur, quam ei conciliare studet Tibullus libri I. eleg. 8. Idem puer mox Tibullo relicto, alii se dedit; in quam perfidiam scripta libri I. elegia 9.

Edidisse tum librum elegiarum primum, prima ei elegia praemissa, videtur, in qua Messalam alloquitur; exemplo aliorum ex illo tempore. v. Bentleii praef. in Horat.

728 24 Messala primus urbis Praefectus creatus est; quo tamen magistratu se post paucos dies abdicavit.

Eodem anno Cornelius Gallus, primus Aegypti praefectus Augustalis, in invidiam Augusti adductus, ad necem sibi inferendam compulsus est. Sueton. c. 66.

Hoc

730 26 Hoc circiter anno, aut certe non longo post tempore, Messalinus, alter Messalae filiorum, in Quindecimvirum collegium cooptatus est. In cuius Sacerdotii auspiciis scripsit Tibullus libri II. eleg. 5.

Circa idem tempus Nemesin amavit, avaram puellam; de cuius moribus conqueritur libri II. elegia 4. Ipsa, eo spreto, cum ditiori amatore rus abierat. Tunc scripta libri II. elegia 3. et 4. et Macro, militatum profecto, elegia 6. Parabatur tunc expeditio Aelii Galli in Arabiam, ex qua etiam Iccius apud Horatium ditescere volebat.

Per idem tempus in Cerinthi, cui puella, quam is amabat, pacta erat, natalem libri II. eleg. 2. *) scripta esse potest.

Praemissa elegia prima, qua Messalam honorifice appellat, vulgasse tum librum II. videtur.

Neaeram post illam amavit, quam etiam in matrimonium ducere voluisse videtur. vide III, 1. extr. 4. passim. At illa peregre profecta, summa aegritudine confectus amator scripsit libri III. eleg. 2. 3. Cumque, eam alteri nupsisse, incerta fama perlatum fuisset, elegiam 4. re vero plane comperta, eleg. 6.

Intra hoc tempus gravi morbo laborans, ad amicos, qui thermas Etruscas adierant, misit libri III. eleg. 5.

Kalendis

*) Paullo ante et per idem tempus carmina libri IV. ad Sulpiciam, huiusque ad Cerinthum, scripta fuisse necesse est. Et ad Sulpiciam quidem Kal. Martiis Carm. 2. eaque aegrotante c. 4. atque in eius natali c. 6. Ab ipsa vero Sulpicia ad Cerinthum venatum profectum carm. 3. in pueri natalem 5. cum potita esset puero, 7. cum timeret, ne a Messala rus abduceretur, 8. metu ademto 9. Conqueritur de tepore Cerinthi 10. aegrotans scripsit ad eum 11. et cum poeniteret pudoris sui, 12.

Kalendis Martiis nescio cuius anni libellum elegiarum conscriptum Neaerae dono misit, prima praemissa.

Inter hos Neaerae amores, sive inter illos N sios, sive alterius alicuius, scripta est Horatii od libri I. qua Glycerae amore excruciatum Tibı narrat.

Extremos vitae annos in villae suae secessu gisse videtur Tibullus, gravioribus exinde studiis rus operam. Quo tempore ad eum Horatius sc epist. libri I. quartam. cf. Masson. Vita Horat. p.

735 31 A. d. x. Kal. Octobr. Virgilius obiit. Que sequutus mox est Tibullus.

751 M. Valerius Messalinus, Messalae filius, C fuit.

760 Circa hunc annum idem Messalinus, Daln Pannoniaeque praefectus, parva manu magnu stium fudit fugavitque numerum, et ornamentis pterea triumphalibus honoratus est.

764 M. Valerius Messala Corvinus obiit.

CLARORVM ALIQVOT VIRORVM

DE

ALBIO TIBVLLO

Testimonia et Iudicia, ex ceteris, quae passim vulgata sunt, selecta.

Q. Horatius Flaccus Ode 33. *Lib. I.*

ALBI, ne doleas plus nimio, memor
Immitis Glycerae, neu miserabiles
Decantes elegos, cur tibi iunior
    Laesa praeniteat fide.

Idem Epist. 4. *Lib. I.*

ALBI, nostrorum sermonum candide iudex,
Quid nunc te dicam facere in regione Pedana?
Scribere quod Cassi Parmensis opuscula vincat? etc.

Paullo post:

Non tu corpus eras sine pectore. Dî tibi formam,
Dî tibi divitias dederant, artemque fruendi.

P. Ovidius Naso Lib. 3. *Amorum Eleg.* 9.

Memnona si mater, mater ploravit Achillem,
    Et tangunt magnas tristia fata deas;
Flebilis indignos, Elegeïa, solve capillos.
    Ah nimis ex vero nunc tibi nomen erit!
Ille tui vates operis, tua fama TIBVLLVS
    Ardet in exstructo, corpus inane, rogo.
Ecce, puer Veneris fert eversamque pharetram,
    Et fractos arcus, et sine luce facem.

Aspice,

Aſpice, demiſſis ut eat miſerabilis alis;
Pectoraque infeſta tundat aperta manu.
Excipiunt ſparſi lacrimas per colla capilli,
Oraque ſingultu concutiente ſonant.
Fratris in Aeneae ſic illum funere dicunt
Egreſſum tectis, pulcer Iülc, tuis.
Nec minus eſt confuſa Venus, moriente TIBVLLO,
Quam iuveni rupit quum ferus inguen aper.
At ſacri vates, et Divum cura vocamur:
Sunt etiam, qui nos numen habere putent.
Scilicet omne ſacrum mors importuna profanat:
Omnibus obſcuras iniicit illa manus.
Quid pater Iſmario, quid mater, profuit Orpheo?
Carmina quid victas obſtupuiſſe feras?
Aelinon in ſilvis idem pater, Aelinon, altis
Dicitur invita concinuiſſe lyra.
Adiice Maeoniden, a quo, ceu fonte perenni,
Vatum Pieriis ora rigantur aquis.
Hunc quoque ſumma dies nigro ſubmerſit Averno.
Diffugiunt avidos carmina ſola rogos.
Durat opus vatum, Troiani fama laboris,
Tardaque nocturno tela retexta dolo.
Sic Nemeſis longum, ſic Delia, nomen habebunt;
Altera, cura recens, altera, primus amor.
Quid vos ſacra iuvant? quid nunc Aegyptia proſunt
Siſtra? quid in vacuo ſecubuiſſe toro?
Quum rapiant mala fata bonos, (ignoſcite faſſo)
Sollicitor nullos eſſe putare Deos.
Vive pius; moriere pius. cole ſacra; colentem
Mors tamen a templis in cava buſta trahet.
Carminibus confide bonis. iacet ecce TIBVLLVS.
Vix manet è tanto parva quod urna capit.
Tene, ſacer vates, flammae rapuere rogales,
Pectoribus paſci nec timuere tuis?
Aurea ſanctorum potuiſſent templa Deorum
Urere, quae tantum ſuſtinuere nefas.

Avertit

tit vultus, Erycis quae poſſidet arces.
ınt quoque, qui lacrimas contmuiſſe negent.
tamen hoc melius, quam ſi Phaeacia tellus
notum vili ſuppoſuiſſet humo.
: certe madidos fugientis preſſit ocellos
ater; et in cineres ultima dona tulit.
: ſoror in partem miſera cum matre doloris
enit, inornatas dilaniata comas.
que tuis ſua iunxerunt Nemeſisque priorque
ſcula: nec ſolos deſtituere rogos.
a diſcedens, Felicius, inquit, amata
ım tibi: vixiſti, dum tuus ignis eram.
Nemeſis, Quid ais? tibi ſint mea damna dolori?
e tenuit moriens deficiente manu.
tamen e nobis aliquid, niſi nomen et umbra,
eſtat; in Elyſia valle TIBVLLVS erit.
ius huic venias, hedera iuvenilia cinctus
empora cum Calvo, docte Catulle, tuo.
ıuoque (ſi falſum eſt temerati crimen amici)
ınguinis atque animae prodige Galle tuae.
comes umbra tua eſt; ſi quid modo corporis umbra eſt,
uxiſti numeros, culte TIBVLLE, pios.
quieta, precor, tuta requieſcite in urna:
t ſit humus cineri non onerosa tuo.

Idem Lib. I. Amor. Eleg. 15, 27.

ec erunt ignes arcusque Cupidinis arma,
iſcentur numeri, culte TIBVLLE, tui.

Idem Lib. III. Artis v. 333.

eneri poſſis carmen legiſſe Properti;
ive aliquid Galli, ſive, TIBVLLE, tuum.

Idem Remed. Amor. v. 763.

nina quis potuit tuto legiſſe TIBVLLI,
el tua, cuius opus Cynthia ſola fuit?

Idem Lib. II. Triſt. v. 447.

Credere iuranti durum putat eſſe TIBVLLVS; *)
  Sic etiam de ſe quod neget illa viro.
Fallere cuſtodem demum docuiſſe fatetur;
  Seque ſua miſerum nunc, ait, arte premi.
Saepe, velut gemmam dominae ſignumve probaret,
  Per cauſſam meminit ſe tetigiſſe manum.
Utque refert, digitis ſaepe eſt nutuque locutus,
  Et tacitam menſae duxit in orbe notam.
Et quibus e ſuccis abeat de corpore livor,
  Impreſſo fieri qui ſolet ore, docet.
Denique ab incauto nimium petit ille marito,
  Se quoque uti ſervet; peccet ut illa minus.
Scit, cui latretur, quum ſolus obambulat ille:
  Cur toties clauſas exſcreet ante fores.
Multaque dat talis furti praecepta: docetque,
  Qua nuptae poſſint fallere ab arte viros.
Nec fuit hoc illi fraudi; legiturque TIBVLLVS,
  Et placet, et iam te Principe notus erat.

Idem Triſt. IV, 10, 51.

Virgilium vidi tantum: nec avara TIBVLLO
  Tempus amicitiae fata dedere meae.
Succeſſor fuit hic tibi, Galle; Propertius illi;
  Quartus ab his ſerie temporis ipſe fui.

Ibid. Lib. V, 1, 18.

Delicias ſi quis laſcivaque carmina quaerit:
  Praemoneo, nunquam ſcripta quod illa legat:
Aptior huic Gallus, blandique Propertius oris,
  Aptior, ingenium come, TIBVLLVS erit.

C. Velleius Paterculus Lib. II. Hiſt. cap. 36.

Paene ſtulta eſt inhaerentium oculis ingeniorum enumei
inter quae maxime noſtri aevi eminent, princeps carm

V

*) Haec omnia, paullo tantum inflexa, leguntur apud i
Tibullum Eleg. 6. Lib. I.

Virgilius, Rabiriusque, et consecutus Sallustium, Livius, TIBVLLVSque et Naso, perfectissimi in forma operis sui.

M. Fabius Quinctilianus Lib. X. Instit. Orat. cap. 1.

Elegia Graecos quoque provocamus, cuius mihi tersus atque elegans maxime videtur auctor TIBVLLVS.

P. Papinius Statius Lib. I. Silv. 2. *v.* 252.

— Hunc ipse choro plaudente Philetas,
Callimachusque senex, Umbroque Propertius antro,
Ambissent laudare diem, nec tristis in ipsis
Naso Tomis, divesque foco lucente TIBVLLVS.

M. Valerius Martialis Lib. IV. Epigr. 6, 3. 4.

— Qui compositos metro TIBVLLI
In Stellae recitat domo libellos.

Idem Lib. VIII. Epigr. 73, 7. 8.

Fama est arguti Nemesis formosa TIBVLLI:
Lesbia dictavit, docte Catulle, tibi.

Idem Lib. XIV. Epigr. 193.

Ussit amatorem Nemesis lasciva TIBVLLVM,
In tota iuvit quem nihil esse domo. *)

L. Appuleius Apologia.

Accusent — et TIBVLLVM, quod ei sit Plautia in animo, Delia in versu.

C. Sollius Sidonius Apollinaris Carm. 9.

Non Getulicus hic tibi legetur,
Non Marsus, Pedo, Silius, TIBVLLVS.

Idem ad Hesperium.

Memineris, quod saepe versum complevit Delia cum TIBVLLO.

Diomedes Grammaticus Lib. III. cap. 6.

Quod genus carminis (Elegiam) praecipue scripserunt apud Romanos Propertius et TIBVLLVS, imitati Graecos, Callimachum et Euphorionem.

Ioannes

*) Vide Tibullum Eleg. 5. Lib. I. v. 30.

Ioannes Baptista Pius Annot. poster. cap. 115.

Princeps Elegorum poëtarum est, dubio procul ALBIVS TIBVLLVS, quia vere, non dissimulanter aut obnoxie, amantem agit; modo superbit, modo supplicat, annuit, renuit, minatur, intercedit, dedignatur, devovet, orat, inconstans est, quod voluit, non vult, quod optavit, refugit, secum dissidens, ut in vera cupidinis rota illum circumagi credas. Non deest tamen in tanto lepore verborum suus nitor et reconditarum rerum cognitio.

Angelus Politianus Nutric. v. 539.

— Ut tersi memorat pia Musa TIBVLLI,
Musa sibi primos quae iure adsciscit honores
Imparibus numeris, ni blanda Propertius ora
Solvat, et ambiguam faciat certamine palmam.

Iulius Caesar Scaliger Lib. VI. Poëtices cap. 7.

Facilius e TIBVLLI locis expediemus censuram nostram. Uniformis ille paene totus est, vixque discedens ab se ipso eodem paene gyro concluditur. Audis enim casas, focos, rura, nemora, praela, spicas, sacra tum saepe, tum multum. Omnium vero cultissimus, nec redundans in Elegia.

Ioachimus Camerarius in Elementis Rhetoricae.

Ego vero quoties TIBVLLI carmina lego, nihil amplius requiro neque venustatis, neque elegantiae: doctrinam autem et eruditionem admiror. Omnia arte studioque summo climata mihi videntur: itaque in maxima facilitate illa tamen cura elaborationis conspicitur. Verba optima, sententiae exquisitae, compositio omnibus, ut aiunt, numeris perfecta. Ex quo necesse est hoc consequatur, carmina ut sint et canora, et splendida, et concinna.

Hadrianus Turnebus Lib. XVI. Advers. cap. 19.

TIBVLLVS, ille politus suavisque poëta, et quidam Phoebeus olor, in quo sincerus esse videtur et ingenuus Latini sermonis sapor, nullo peregrino vitiatus succo.

Iacobus Sannazarius Eleg. 1. *Lib. II.*

Battiaden docti sectatur Musa Properti:
Flaccus Pindaricos dividit aure modos.

Passeris

Paſſeris exſequias fracto canit ore Catullus:
Tu Nemeſin laudas, culte TIBVLLE, tuam.

Iuſtus Lipſius Lib. I. Var. Lect. cap. 21.

TIBVLLVS elegans cumprimis poëta, et in cuius puriſſimis ſcriptis nativa quaedam et vernacula Latinae linguae munditia relucet.

Iſaacus Caſaubonus Lection. Theocrit. cap. 17.

Conſerant tamen ſtudioſi poëticarum amoenitatum Idyllium hoc cum poëtae cultiſſimi TIBVLLI Elegia quarta, libro primo. Nam illa videntur ad Theocriti imitationem dicta:

Carmine purpurea eſt Niſi coma: carmina ni ſint,
Ex humero Pelopis non nituiſſet ebur.

Franciſcus Modius Silv. Carm. 15. *ex perſona Tibulli.*

Ut Cidnus nullas ſordes, nitidiſſimus amnis,
Volvit, et a limo purus ubique fluit:
Sic mea, Romanas inter caſtiſſima Muſas,
Undique nativo culta decore nitet.
Ergo aliae placeant ornatu trans mare ſumto:
Noſtra ſuo, et patrio ſi placet una, ſat eſt.

Andreas Schottus Lib. I. Nodor. Ciceron. c. 7.

TIBVLLVS autem elegans Latini ſermonis poëta.

Idem ibidem cap. 8.

Eſt purus et elegans, bonusque Latinitatis auctor TIBVLLVS, Eques et ipſe Romanus, qua tempeſtate, ut hodieque, nobilium quam plebeiorum cultior ac politior ſermo fuit.

Idem Obſervat. Human. Lib. II. cap. 13.

Scitus et elegans tum in verbis, tum in numeris TIBVLLVS: ſed qui e Graecis fontibus pleraque expreſſerit.

Caſp. Barthius Lib. IV. Adverſ. cap. 11.

Et quis melior TIBVLLI expoſitor, quam TIBVLLVS? qui tot ſaeculis parem non habuit, ac ne imitatorem quidem, quem ſane noſtra ſaecula legant? Et ſaepiſſime miratus ſum hoc fatum Romanae Eccleſiae; et floruiſſe et defloruiſſe una aetate Amatoriam eius Venerem, quantum quidem ad nos pertinet:

nam

...gnola, e perfetta.

Petrus Lotichius Secundu

Talis in Aonidum patria, silvisque beatis
  Perfluit aeternus sancta virecta liquor.
Illic largifluas vatum chorus omnis ad un
  Inter odoratum ludit amatque nemus.
At myrti vacua solus gemit unus in umbra
  Quem circum lacrimis omnia plena madt
Hunc quondam facilem pharetrato semper A
  Ipsa Venus campos duxit in Elysios.
Hoc duce carpe viam. Sed enim tu mente
  Caste puer, castis carmina finge modis.
Ipse quidem, nec vera nego, Sulmonis aqu
  Ad Musas propius monstrat Alumnus iter:
Sed tantum superat facundi Musa TIBVLL
  Quantum voce alias Daulias ales aves.

ALBII TIBVLLI
LIBER I.

ELEGIA I.

Divitias alius fulvo ſibi congerat auro,
  Et teneat culti iugera multa ſoli,

Quem

Elegia I.

A Meſſala anno 723. invitatus, ut in cohorte eius ad bellum contra Antonium proficiſceretur, et ſtudium otii vitaeque ruſticae, quo animus paucis contentus teneretur, et amorem tenerrimum, quo Deliam quandam, libertinam forma inſigni, amplecteretur, patrono excuſavit. cf. Vitam Tibulli. A defenſione inertiae ſuae poſtremo in affectum ſubtriſtem ac mollem deſinit, mira cum ſenſus veritate et orationis elegantia expreſſum.

1. *Divitias — auro*) Ornate ſtatim hoc. Simplex erat: alius ſibi

Quem labor affiduus vicino terreat hofte,

Martia

fibi divitias paret. Addi potest: rat: auro congesto. Inde doctius dictum: congerere divitias auro. Similis fere locus inf. III, 3, 11. 12. *Nam grave quid prodeſt pondus mihi divitis auri, Arvaque ſi findant pinguia mille boves?* Ponit autem, quod Salmafius de M. U. p. 89. tum Heinf. ac Vulpius notarunt, duo modos copiarum ac facultatum, quas quis aut in nummis aut in fundis habet; respectu tamen, ut iam olim arbitror, ad duplex ex militia commodum, praedae [illegible] agrorum. Etenim inter modos follemnes, quibus opes et facultates fibi pararent homines, retulerat hoc temporum calamitas bellorumque civilium furor, ut militiae nomen darent non modo ftipendiis auctis, fed et certis poft militiam praemiis conftitutis, certoque agri modo praefinito, quem accepturi erant. Hinc natae illae inter bella civilia agrorum affignationes, utque eos nancifcendi copia adeffet Triumviris, profcribendi dominos mos immaniffimus. Nec tamen aliter confcribi aut compleri et inftrui legiones ad tantum numerum auctae poterant. Accedebat licentia praedandi, inprimis in bellis cum barbaris geftis, ita ut inter artes fe ditandi haberetur vulgo ea aetate praeda inter militiam facta. Hinc poetae toties praedam et divitias iungunt. et Tibullus I, El. 2, 68. — *praedas et arma ſequi.* et lib. II, 3, 35. fqq. *Ferrea non Venerem, ſed praedam ſaecula laudant* etc. Confer inprimis Propert. III, 4, 1. (III, 3, 1.) *Arma deus Caeſar dites meditatur ad Indos* etc. ibique v. 21. et III, 5, 3. 11. (III, 3, 25. 33.) fq. ubi multa funt, quae cum Tibullo poffint comparari. Eodem fpectant inf. v. 52. *viae*, ob quas puellam flentem ferre nequit. H. Cave ne verbo *tenere*, quod nonnulli in Latinitate parum curiofi pofuerunt, fignificationem verbi *parare* tribuas, quam priora poftulare videntur. Variavit Tibullus et quibus modo, ut quaererent bona, apprecatus eft, eosdem hoc verfu poffidentes fecit; ut infra 49. *Sit dives iure* pro: divitias fibi paret. Itaque *teneat* eft accepta poffideat. W.

3. 4. Verba impedita et ne fatis quidem propria. Sed de hoc v. Obff. Senfus omnino hic eft: Paret alius fibi aurum et agros per militiae praemia et praedam; id quod fit, dum in molefta militia verfatur, et modo, affidente caftris hofte, perpetuo terrore agitatur, modo, ubi tranquille obdormiit, fignis militaribus excitatur. Ergo *labor* h. l. pro periculo dictus accipiendus eft. Exempla tamen huius ufus defidero; neque et

attulit

a cui ſomnos claſſica pulſa fugent:

Me

loctus in Bibliotheca II. p. 66. H. *labor* :*erreat* h. e. exerceat, cum terrore, hoſte ;i cogitabis milites m, aquatum, ligna- ab hoſtibus aſſiden- mque vexari et tur- modo *labor terrere* a amplius quaeres. .eci dixerunt, velut Philoct. 864. πόνος ' κράτιστος. Verba :*at* cum pars voti ſint,) pendeant hoc ſenſu: eum terreat, con- ionem eandem atque ad Homerum Od. α, eſſe perſpicies. Adde . W.

a pulſa) Proprium : eſt *canere claſſicum inflare*, quandoqui- nu vel tuba ſeu buc- canitur. Et ſic Pro- , 41. (III, 2, 41.) *rauco praetoria claſ- are.* et Virgil. Ge. II, *um etiam audierant ica.* Facile tamen claſſica *flata*, *cantu*, m non potuiſſe; in- ıe in *pulſa*, tanquam ıs vi impulſa, ad ſo- ; concitata, ut trans- ulſis tympanis, cym- lis. Ita fere Graeci repitum per κτύπον poſſunt, et expri- munt, v. c. Plutarch. in Numa p. 73. C. Sed v. Obſſ. Nec vero claſſica h. l. eſſe poſſunt alia, quam quae repentino hoſtis in- curſu aut alio periculo ac caſu milites ad arma vocant. Nam, quod olim, Broukhuſio obſe- quutus, putabam, de cantu buc- cinae, ad quem ſingulae noctur- nae vigiliae ordinabantur, vix bene haec accipiuntur, quum, quod appoſuit poëta, *vicino ho- ſte*, ſatis declaret, ad periculo- ſa tempora et terrores repenti- nos ex hoſtium acceſſu haec ſpe- ctare. Interpellatur his ſomnus aut nox inſomnis exigitur. So- lent porro poëtae belli aut mi- litiae aerumnas aut terrores per ſomnos claſſico interruptos de- clarare; ut in noto illo Horatii V. Carm. 2, 5. *Neque excitatur claſſico miles truci.* Lucan. IV, 394. *Non praelia feſſos Ulla vocant, certos non rumpunt claſ- ſica ſomnos.* Silius Ital. XV, 48. *Haud unquam trepidos abrumpet buccina ſomnos.* Quod adiectum hic *trepidos* vides, id ipſum eo ducit, ut ad terrores hoſtiles referendum cenſeas. Auctor Aſtronomicorum in Catalect. Scalig. p. 239. (Anthol. Lat. To. II. p. 326.) *claſſica turbant.* et apud Calpurn. IV, 131. ſunt *claſſica turbida.* Eundem terro- rem ex claſſico ſeu tuba repente audita intellige apud Auctorem Paneg. in Piſon. v. 129.

Me mea paupertas vitae traducat inerti,
Dum meus exiguo luceat igne focus.

Ipſe

— *nec ſemper in armis*
Bellica turba manet, nec tota
claſſicus horror
Nocte dieque gemit.

Dixit horrorem claſſicum pro ſono claſſici, qui horrorem incutit. Ceterum, ut obiter moneam, apparet in voce *claſſicum* proprie intelligi *ſignum:* primitus, quod claſſibus populi datum eſſet.

Statius comparat illa fragmenti Bacchylidis, apud Stobaeum LIII. de Pace (unde Stephanus in Fragm. Lyric. p. 252. Urſin. p. 200. Brunck. Analect. T. I. p. 150. retulerunt):

Χαλκέων δ' οὐκέτι σαλπίγγων
κτύπος,
Οὐδὲ συλᾶται μελίφρων ὕπνος
ἀπὸ βλεφάρων,
Ἀμὸν ὃς θάλπει κέαρ·
Συμποσίων δ' ἐρατῶν βρίθοντ'
ἀγυιαί,
Παιδικοὶ θ' ὕμνοι φλέγονται.

Ita enim iſti verſus videntur poſſe conſtitui.

5. *vitae traducat inerti*) h. ad vitam. *Traducere* h. l. aut dictum, ut *tradere, reddere, dare ſe, otio, litteris,* uti etiam παραδοῦναι et δοῦναι. Sic Homer. δοῦναι ὀδύνῃσιν Il. ε', 397. γήραϊ, ἀχέεσσιν Od. τ', 167. δ', 856. Heſiod. Ἔργ. 705. ubi tamen variat lectio θῆκε pro δῶκε. aut ad otium traducitur poeta, ſc. a vita laborioſa; uti v. c. ab una vitae ratione ad alteram traducimur. Senſus: Ego pauper, contemtis divitiis, vitam deſidioſam, nullo labore et moleſtia vexatam, vivam, dummodo rebus ad vitam neceſſariis haud indigeam. Pro his poſuit unum genus, focum ardentem. II. *paupertas* eſt ſtudium paupertatis, ut *gloria* pro ſtudio gloriae apud Horat. Ep. I, 18, 22.

Gloria quem ſupra vires et veſtit et unguit.

Adde Tac. Ann. I. 8. *Tertio gradu proceres civitatis ſcripſerat, plerosque inviſos ſibi — iactantia gloriaque ad poſteros* h. e. gloriae ſtudio ad poſteros. — *vitae inerti.* Vita iners eſt libera a belli laboribus, otioſa, qua ſignificatione *otium* II, 6, 5. uſurpatum legitur. Adde Germ. Tac. 14. Neque haec explicatio mira videbitur et contextum expendenti et Romanos ad rem publicam, in primis ad bellum omnia revocaſſe, quod vel ſignificatione formulae loquendi *res gerere,* aliarumque comprobatur. — *traducat* ad militiae labores iam toleratos 25. ſpectat. Ceterum ex variis generibus vitae otioſae ruſticam vitam, quam toto Albium amplecti animo tot carminum eius loca, ut I, 2, 73. ſqq. 5, 21. ſqq. 10, 39 ſqq. teſtantur, illi placere, verſibus ſequentibus declaratur. W.

Ipſe ſeram teneras maturo tempore vites
  Ruſticus, et facili grandia poma manu.
Nec Spes deſtituat, ſed frugum ſemper acervos
  Praebeat, et pleno pinguia muſta lacu.
Nam veneror, ſeu ſtipes habet deſertus in agris,
  Seu vetus in trivio florea ſerta lapis;
Et quodcunque mihi pomum novus educat annus,
  Liba-

8. *facili — manu*) h. habili, apta. v. Burm. ad Ovid. I. Art. 160. H. ſolerti induſtria, explicante Forcellinio. *Ipſe* aliorum vel ſervorum opera non uſurus. vid. I, 2, 75. 3, 68. 5, 11. II, 6, 8. Res nota. W.

9. *Spes*) h. l. Dea, v. Bronkh. quam, ut poëta, pro ipſa ſpe bonae meſſis et vindemiae, quae non fallat, ponit. Notandum vero illud, non tantum deam promittere vel ſpondere aliquid, v. II, 6, 27.; ſed eſſe eam hic inter deos δοτῆρας ἐάων.

11. *Nam veneror*) Niſi fragmenta haec tantum ſunt elegiae ſive unius ſeu plurium, ſententiarum iunctura fortaſſe haec eſt: felicem frugum ex agris et vineis proventum fore, ſperare licet, cum pietas mea diis cordi non eſſe nequeat: nam veneror etc. Intelligendus autem Hermes, vel Hermae, quales Silvani, Panis, Bacchi, Priapi ex ligno vel lapide frequentes in viis agrisque reperiebantur. Ad idem genus ſpectant Termini. Ovid. II, Faſt. 641. *Termine, ſive lapis, ſive es defoſſus in agris Stipes.* Hos Terminos ſeu rudia deorum agreſtium ſigna ait poëta ſe *venerari*, debito honore afficere. Fiebat autem hoc, corollis ſigno imponendis, infulis iniiciendis, inprimisque ut unguento hermas delibuerent: qua de re v. Apulei. Florid. I. pr. et ibi Colv. p. 164. Clement. Alex. Strom. VI. p. 843. Pott. et ibi Intpp. Add. Cic. Verr. IV, 35. ſ. 76. extr. Exſtat etiam inter tabulas Herculanenſes depicta talis religio To. IV. ubi v. p. 216. n. 12. — *deſertus*) h. defixus, defoſſus, uti *inſerere* eſt infigere. v. Bronkh. et Vulp. H. Sed vide Obſſ. W.

12. *lapis*) ſignum dei agreſtis e lapide, ut ante *ſtipes* ſignum e ligno. Interpretibus eſt lapis compitalis. cf. ad Minuc. Fel. Octav. c. 3. Ad ſolum Terminum res revocari nequit.

13. *novus educat annus*) h. novum anni tempus, ſc. ſive auctumnale, ſive aeſtivum, quod poma naſcentia temperie ſua fovet. Hoc enim eſt *educat*, vel

Libatum agricolae ponitur ante deo.
Flava Ceres, tibi fit noftro de rure corona
Spicea, quae templi pendeat ante fores;
Pomofisque ruber cuftos ponatur in hortis,
Terreat ut faeva falce Priapus aves.

Vos

vel fimpliciter profert, gignit: ut in Lufibus 51.

Betasve, quantas hortus educat nullus.

Cf. Vulp. *Annum* vocabant quamlibet anni partem, ut notum. v. Broukh. Vulp. Declarat autem poëta fe omnium fructuum *primitias* apponere. Hinc *libatum*, praecerptum, et *ante*. H. De verbis *ponitur ante* vide Obff. W.

14. *agricolae — deo*) Abfolute ita dictum *deum agricolam* vix alium putes effe, quam Priapum. Sic et inf. El. 5, 27.

Illa deo fciet agricolae pro vitibus uvam,
Pro fegete fpicas, pro grege ferre dapem.

Videtur tamen h. l. obftare, quod paullo poft memoratur iterum Priapus. Broukh. et Heinf. Adv. 1, 2. Vertumnum intelligunt; Vulpius deum quemcunque agriculturae praefidem. Nihil fane eft, quod definiri poffe putem. Nam et Silvanus et Pan effe poteft *deus agricola*. Dicemus igitur effe abfolute pofitum pro vulgari: *agricolis diis ponitur*. H. Hoc quidem cum Guyeto verum puto, et V, 27. vid. Obff. Ceterum pietate fua in deos agricolas memorata, qua mereretur, ut uber agrorum et vinearum proventus fibi daretur, ad vota 15. commode tranfiit, quae conditionaliter concepta effe apparet: *Si Spes me non deftituat, tibi fit.* W.

16. *corona fpicea, quae templi pendeat ante fores*) ex more. Prop. IV, 3, 17.

Omnibus heu! portis pendent mea noxia vota.

quae de templorum, non urbis, portis accipienda funt; paullo infr. v. 57.

Flore facella tego.

cf. Pafferat. ad Prop. IV, 9, 29. *Templum* autem intellige facellum, quale eft, quod infr. memorat lib. I. El. 10, 20. Ut, quantum lyrica oratio ab elegis diftet, intelligatur hoc exemplo, apponam, quomodo Horat. Carm. Sec. 29. 30. hanc eandem fententiam, quae in Tibullo eft, efferat:

Fertilis frugum pecorisque tellus
Spicea donet Cererem corona.

17. *ruber cuftos*) quia minio pictus. Notum ex *Lufibus*.

18. *faeva falce*) ut *Virg. faeva arma, faevus enfis* etc.

quo

que felicis quondam, nunc pauperis agri
des, fertis munera vestra, Lares.
tula innumeros lustrabat caesa iuvencos:
agna exigui est hostia magna soli.
det vobis, quam circum rustica pubes
et: io messes et bona vina date.

Iam

aeva facit. H. For-
nterpretatur potens,
collato Virgiliano
8. *saevumque triden-*

is quondam, nunc pau-
) *felix* ager, qui
ax, bonus, est, ex
s lege h. l. est dives,
ene instructus, villa
Compara vss. 21. 22.
VII. Ecl. 34. *custos*
horti, eodem sensu,
Respicit autem belli
pora, quibus patri-
em per proscriptiones
[. *ager felix* est is,
roventu horrea ditat,
ne ad Messalam dici-
183 — 9. illa agri
deploratur, de qua
a Tib. De hostiis
agelli caesis cf. H.
d Ecl. Virg. I, 8.
— Carmine I, 10,
s viliorem hostiam,
o incolumitate sua
m et agro lustrando
enire verbis *hostia*
n obscure declara-

es) Vulpius, sequu-
, compitales intelli-

git. Melius Broukh. agrestes sive rurales. Nempe Dii istius agri, sive villae, praesides: cf. Cato de R. R. 143. Suaviter autem agri fines lati vel angusti declarantur ex lustratione in ambarvalibus, aliove festo.

23. *Agna cadet vobis*) Ergo Laribus sacrum h. l. factum intelligendum. Agit autem de sacro, quo lustrantur greges et agri. Tale *ambarvale sacrum* facit argumentum Eleg. I. lib. II. Ibi Bacchus et Ceres vocantur et preces fiunt ad deos patrio v. 17. et sic etiam annuum sacrum Cereri et Baccho factum ad gregis lustrationem extrema hieme, ineunte iam vere, Virgil. memorat Ge. I, 338. sqq. ad 347. *Suovetaurilia* vero Cato de R. R. c. 141. in quibus Marti patri preces faciendas praescribit. Ferias *Sementivas* Ovid. Fast. I, 658 sqq. Haec et alia adducunt me, ut sacra eiusmodi lustralia plura inter rusticos viguisse existimem; alia fortasse magis, alia minus sollemnia. Ad haec minus sollemnia et privata cuiusque religione concipi instituique solita refero sacrum lustrale, de quo

h. l.

Iam modo, iam possum contentus vivere parvo,
Nec semper longae deditus esse viae;
Sed Canis aestivos ortus vitare sub umbra
Arboris, ad rivos praetereuntis aquae.
Nec tamen interdum pudeat tenuisse bidente
Aut stimulo tardos increpuisse boves;
Non agnamve sinu pigeat fetumve capellae

h. l. agitur. Aliud est, quod paullo post v. 35. memoratur, quod ad lustrationem in Palilibus XI. Kal. Mai. fieri solitam referendum est. Ab omnibus his diversa sunt Suovetaurilia, publicum festum in lustro condendo celebrari solitum. Vulgo a viris doctis omnia uno eodemque loco et nomine habentur.

25. 26. Nunc tandem sibi contigisse ait, quod diu in votis habuerat, ut mediocri fortuna, quam paupertatem vocat, contentus in villa sua otietur. Sed de verss. his seu corruptis seu spuriis v. Obss. *parvo vivere*. *parvum* de re modica, paupere, non lautissima, ut saepe alibi. Notum illud Horatii II C. 16, 13. *vivitur parvo bene.* et Virgil. Ge. II, 472. *exiguo adsueta iuventus.* cf. h. l. Broukh. (Apud Iuv. Sat. IX. v. 9. *modico contentus agebas.* W.) Mox *Canis aestivos ortus* pro aestu sub ortum illum ingruente posuit ex poëtarum more. *Viam* autem de militia in longinquis terris accipe. cf. v. 52. II. *longae viae.* Et terrestria et ritima itinera intelligenda hinc explica inf. 49.

sit dives iure, furo
Qui maris et tristes ferre
pluvias.

Eodem sensu *viae* accipi sunt I, 1, 52. 3, 14. terrestri itinere solo cogita I, 4, 41. 9, 16. ubi *via* memoratur, de maritimo 62. Vide etiam Mitsc Hor. Od. II, 6, 7. Ad *deditus viae* illustranda be Vossius Ovid. Met. XIII, *deditus aequoribus* et Lucr 993. *fugae deditus* comp Ad versum 30. cf. Stat. III, 431. *hasta increpare.*

31. 32. Ad sensum nitatis hoc iucundum est; delectant versus. Calpurn tationem V, 39. sqq. iam notarunt. Nec abludit locus VII. Theb. 396. store mane gregem e caul cente:

Ipse levat gravidas,
mum tactura parentu
Ubera, succiduasque ad
matribus agnas.

m, oblita matre, referre domum.
iguo pecori, furesque lupique,
; de magno eſt praeda petenda grege.
ıſtoremque meum luſtrare quotannis
dam ſoleo ſpargere lacte Palen.
vi, neu vos de paupere menſa
nec e puris ſpernite ſictilibus.

Ficti-

pecori) h. l. ad ectat vox *exiguo;* ege dixit. H. *pecus* umerum pecudum inc Livius 27, 32. *ecoris omnis gene- iginti.* In verbis praepoſitione *de* ı ſumi ſignificatur. . *Maroneam et mnitibus vi cepit.* Hinc apud Cice- *ere de.* Vide et

·*emque meum lu-* , El. 5, 87. cf. V, 727. ſqq. unde l Palilia haec eſſe ›nf. modo dicta ad religionem poëtae ragmentum ſpectat. nſiliendo ſolum ar- ıe acervos, Ovid. ., ſed ſacris etiam ıs (d. XXI. Apr.) :rari creditum eſſe, Faſt. IV, 747. — —*Et* duo ad unam endam pertinentia : I, 3, 25. 5, 54.

9, 69. De copulis *que* — *que* vid. Obſſ. ad I, 2, 29. W.

36. *ſpargere lacte*) Videntur adeo non modo vaſa lacte plena appoſita fuiſſe, ſed et lacte adſperſum deae ſignum. Niſi poëta libationem in ara factam declarat; quod verum arbitror.

38. *e puris — ſictilibus*) Intelligit patellas, quibus impoſitae fruges offerebantur diis. Trahit autem ad ſimplicitatem vitae h. l. et paupertatem id, quod in ſacris omnino mos retinuerat, etiam poſtquam luxus remp. perdiderat. Qua de re paſſim viri docti egere. cf. ad h. l. Statius et Broukh. Locus claſſicus erat Plinii XXXV, ſ. 46. ubi inter alia: *In ſacris quidem etiam inter has opes hodie — ſictilibus praelibatur ſimpuviis.* (Et Iuvenalis temporibus ſictilia in ſacris retenta eſſe, oſtendit Sat. VI, 342 - 5. W.) De ſimplicitatis vetuſto ritu in ſacris omnino ſervato v. Porphyr. de Abstinent. lib. II, 17. 18. *Pura* ornans eſt epitheton, tamen h. l. a religione ductum,

quae

Fictilia antiquus primum sibi fecit agrestis
Pocula, de facili composuitque luto.
Non ego divitias patrum fructusque requiro,
Quos tulit antiquo condita messis avo:
Parva seges satis est; satis est, requiescere lecto
Si licet, et solito membra referre toro.
Quam iuvat immites ventos audire cubantem,
Et dominam tenero detinuisse sinu;

Aut,

quae pura et casta requirit. H. Similem locum Tibulli, ubi Lares, ut se incolumem praestent, obtestatur, vide I, 10, 17.

Neu pudeat prisco vos esse e stipite factos;
Sic veteris sedes incoluistis avi.

De fictili eius supellectili vide II, 3, 47. W.

39. 40. Caussam, cur fictilia dii respuere non debeant, addit: maiorum morem et usum. *de facili — luto*) Est argilla, quae tractari et fingi potest, non quia vilis et parabilis est. Ovid. Met. XV, 169.

Utque novis facilis signatur cera figuris.

ita enim malim legi, quam *fragilis*, quod ab Heinsio repositum fuit. (et invito Burmanno. W.) Hinc translatum est, ut *facilem* dicamus hominem commodum, non morosum aut pertinacem. H. Ad constructionem compara Iuv. VI, 344.

Et Vaticano fragiles de monte patellas.

et infr. II, 1, 59.

Rure puer verno primum de flore coronam
Fecit.

cf. Not. ad 33. W.

41. Locus dulcissimus propter animi simplicitatem contenti modico, dummodo otiari et amare liceat.

44. *membra ref. toro*) h. e. in torum, qualem constructionem apud Propertium II, 33, 41. (24, 41.)

Nulla tamen lecto recipit se sola libenter

in verbis *se recipere lecto* animadvertis. *Torum* ad lectum discubitorium, in quo epulis accumbebant, *lectum* ad quietem fruendam (compara Propert. I, 8, 33. *requiescere lecto*) referunt Vulpius et H. Vossius. W.

45. *Quam iuvat*) Haec commemorat respectu itinerum militarium terra marique, quae paullo post v. 50. 52. comparaturus est cum hoc otio. H. *detinuisse* pro detinere, de qua ratione perfecti ad morem Graecorum

das hibernus aquas quum fuderit Aufter,
um fomnos, imbre iuvante, fequi!
ıi contingat; fit dives iure, furorem
naris et triftes ferre poteft pluvias.
um eft auri potius pereatque zmaragdi,
fleat ob noftras ulla puella vias!
re decet terra, Meffala, marique,
ɔmus hoftiles praeferat exuvias:

Me

e Obff. ad I, 7, 40.— *gelidas — Aufter*, ›nfus eft: cum pluvia penitus intelligenda Noti pluviam con- ad Ovid. Met. I, 268. ›ares. W.
ınos, imbre iuvante, fomno indulgere. cf. Laudant illa Sopho- :. II. ad Att. 7.
— *κἂν ὑπὸ ςέγῃ*
ὑκάειν ψεκάδος εὕδούσῃ
φρενί.
nente, ut h. l. Appo- minus dictum illud mici:
θεύδειν τὴν ἐρωμένην
ἔχων,
at inter alios Schol. n. 481. ubi v. Valk.

verbis *fit dives* v. ı. de fequentibus ad

noftras — vias) iti- tiationis, vel militiae caufa, fuscepta, ex nitum Romanorum.

Itaque dixerat: *fit dives iure*, *f.* v. 49. 50. cf. El. 2, 68. Propert. II, 9, 29. 30. (7, 67. 68.) Ait autem, malle fe omnibus divitiis carere, quam parare eas, dolente de difcidio puella. H. Compara Propertium III, 20, 4. (18, 4.) Cynthiam in amatorem, ea relicta in terras exteras profectum, exacerbantem:

Tantine, ut lacrimes, Africa
tota fuit?

Ceterum de itineribus militiae caufa fubeundis unice cogita. Vid. 26. *Zmaragdi.* Gemmas bello petiiffe Romanos, docet Virg. Georg. II, 505.

Hic petit excidiis urbem mife-
rosque Penates,
Ut gemma bibat. W.

54. *Ut domus hoftiles*) Mos fuit ifte Romanorum, ut foribus fpolia hoftium praefixa haberent. Propert. III, 9, 26. (III, 7, 26.) Virgil. Aen. VII, 183. fqq. Liv. X, 7. cf. Broukh. et Vulp. ad h. l. et iam ante eos Statius, item Cafp. Sagittar.

de

Me retinent vinctum formoſae vincla puellae
Et ſedeo duras ianitor ante fores.
Non ego laudari curo, mea Delia; tecum
Dummodo ſim, quaeſo, ſegnis inersque v(
Te ſpectem, ſuprema mihi quum venerit ho)
Te teneam moriens deficiente manu.
Flebis et arſuro poſitum me, Delia, lecto,
Triſtibus et lacrimis oſcula mixta dabis;
Flebis; non tua ſunt duro praecordia ferro
Vi:

de Iannis Veterum c. 29. in Theſ. Graev. T. VI. p. 509. Similiter in Culice 82.

Non, ſpoliis dum ſancta deûm fulgentibus ornet
Templa, — — — —
Adverſum ſaevis ultro caput hoſtibus offert.

56. *Et ſedeo*) Ut perſpicias, quam commode hic verſus ſubiiciatur, reminiſcendum eſt, ianitores ſervos catenis fuiſſe foribus alligatos. Sic Ovidius Am. I, 6, 1.

Ianitor, indignum, dura religate catena.

Cum hoc igitur comparat ſe puellae ſervientem.

57. *Non ego laudari curo*) Livineius et alii de laudatione mortuorum pro roſtris, Broukh. de laudatione caſtrenſi pro concione intelligit, cuius iudicium etiam Vulpius ſequitur. Non video, cur tam arctis finibus huius vocis ſignificatus circumſcribendus ſit. Cur non potius eſt, omnino laudem et gloriam

virtute in bello parare etiam *laus* pro virtute e tamine ſaepiſſime. cf. inf. 88. Ut ad ſuavitatem ſe tium verſuum, ad quos d tur ea cogitatione, quod ad mortem cum ea vivere percipiendam animos iu excitemus, neceſſe vix *laudari curo* Graece *αὐ σπεύδω* apud Theocr. 15. W.

63. *Flebis*) Repetitionis uſus eſt Tibullus non ma animum commovendum ad ſententias eleganter i connectendas, ita ut pa *nam* evitaretur. Vide f mum exemplum I, 3, 5. de poſitura verborum *non t* Obſſ. ad I, 2, 30. W.

63. ſq. *ferro vincta*) praecordia deſignari, nem tet. Notus is loquendi mo ſtratus quoque copioſe, u a Broukhuſio et aliis. quaeritur, quid ſit *ferro* et quam commode id d

P

cta, nec in tenero ſtat tibi corde ſilex.
›n iuvenis poterit de funere quisquam
Lumina,

ſunt praecordia, quae ımbit et includit, σιδη- ut eſt ξίφος σιδηρόδετον :rreo iuncto. Hoc prae- habet, ſi de corde mu- tuto agitur, ut apud llud Od. I, 5, 9.: *aes irca pectus et robur* h. homine audaci. Nunc lio modo cor incluſum , ſcilicet ut nullum ex- ı ferum ſenſum habeat. detur ſubtilius factum, : velis, notionem ſim- *ferrei pectoris* (τȣ̃ σιδη-) ita ornari, ut ferri olida et adſtricta decla- ıuia omnino ea, quae bus conſtant coniunctis ttis, habent eas inter ſe adeoque ipſa vincta *Praecordia ferrea* adeo eſt eſſe ferro adſtricta, quaſi compacta, dura. › *corda rigent* Claudian. Get. 303. Nemeſian. :cl. IV, 56. *ferro prae- 'uret* h. induret. Ita et ornavit vſ. ſequ. pro non habes cor ſaxeum: *tenero ſtat tibi corde* e. *ineſt*, ut Ovid. I. , 9. (Immobilem eſſe verbo *ſtare* exprimi , Voſſius, collatis Virg. 26. Senec. H. F. 861. Tibullo I, 4, 28. II, ferre poterat. W.) Or- adhibuere alii quoque poëtae; et convenientiſſimum quidem Apollon. II, 231.

Οὐδ᾽ εἴ οἱ ἀδάμαντος ἐληλαμένον κέαρ εἴη.

Cor ex ferro ductum ſeu procuſum proprie diceres. Alii extulere hoc: *habere* vel *geſtare ſilices et ſcopulos et ferrum in pectore: pectus habet ſilices et ferrum*, ut Ovid. I. Triſt. 8, 41. de homine duro proxime ad hunc noſtri poëtae locum:

Et tua ſunt ſilicis circum praecordia venae,
Et rigidum ferri ſemina pectus habent.

Primitiva ratio apud Heſiodum exſtat de aerea aetate Ἔργ. 147. ἀλλ᾽ ἀδάμαντος ἔχον κρατερόφρονα θυμόν. Ornate Pindarus in fragmento, quod Athenaeus et Plutarchus ſervarunt: qui Theoxeni forma non percuſſus ſtupet,

Ἐξ ἀδάμαντος ἢ σιδάρου κεχάλκευται μέλαιναν
Καρδίαν ψυχρᾷ φλογί.

de quo cf. Wyttenbach. in praeclaro doctrinae ſpecimine, Plutarch. de ſera num. Vind. p. 69.; vide nunc Pindari fragm. p. 22. Tibulli locum ante oculos habuit et expreſſit Sannazar. I. El. 9, 7.

Non mihi circumſtat ſolidum praecordia ferrum,
Nec riget in noſtro pectore dura ſilex.

64. *ſtat — ſilex*) pro eſt, ut ſollemne poëtis. Quinctil. Declam.

Lumina, non virgo, ficca referre domun
Tu Manes ne laede meos, fed parce folutis
Crinibus, et teneris, Delia, parce genis.
Interea, dum fata finunt, iungamus amores
Iam veniet tenebris Mors adoperta caput;

Declam. VI. a Gebhardo laudatus: *Non erat illi ferreum pectus, nec cor filice concretum, ut haec pati poffet aequo animo.* Adde Ovid. XIV. Met. 757.

— — *paulatimque occupat artus,*
Quod fuit in duro iam pridem pectore, faxum.

Ornate autem et hoc poëta dixit, ut modo monui: *ftat*, vel eft, *tibi filex in corde*, pro cor ex filice habes. ut Ovidius in loco modo laudato: *faxum in pectore fuiffe.* Variavit hoc Statius Theb. III, 693. *Non fi — Aequoreaeque fuper rigeant praecordia cautes, Ferre queam.* nam fi cor pro caute eft, infixa fane illa et impofita eft praecordiis, quae cor ambiunt.

67. *Tu Manes ne laede meos*) Immodico luctu carorum Manes offendi aut putabant aut poëtae faltem eleganter pronuntiant. v. Propert. IV. El. ult. 1. cf. Broukh. et Scal. ad h. l. Kirchmann. de Fun. Rom. IV, 10. addo Burmann. Sec. Anthol. To. II. p. 9. 10.

69. *dum fata finunt, iungamus amores*) Propert. I (12,) 23.

Dum nos fata finunt,
fatiemus amore;
Nox tibi longa ven
reditura dies.

coniungere amores etiam lus dixit Carm. 64, 37 I, 9, 76. *iungere V* Adde IV, 13, 2. Ceterur para cum his Sannazar. I 49. fqq.

70. *tenebris Mors a caput*) Praeclarum pha Mors incedit nube oper alias dii incedunt caput vel aëre cincti; cf. ad Aen. I. Exc. XIII. Co nota illa *Orci galea*, *Ἄϊδο* qua qui indutus erat, f tium oculis fubducebat Perfeus; cf. Hefiod. Scu Convenit hoc Morti, fubrepenti. Vide carmen a Neoptolemo in Phil Macedonem compofitum Diod. XVI, 92. exftat, fervationibus tractatum. male imminentem ex Mortem per volatum te tectum declararunt alii Gratius Cyneg. 347.

epet iners aetas, nec amare decebit,
nec cano blanditias capite.
is eſt tractanda Venus, dum frangere poſtes
udet, et rixas inſeruiſſe iuvat.
ux milesque bonus; vos, ſigna tubaeque,
cul, cupidis vulnera ferte viris;
pes: ego compoſito ſecurus acervo
iam dites, deſpiciamque famem.

ELE-

n *ſupra; totumque ſſimus Orcus t nigris orbem cir- onat alis.*

octem transtulit Io. s Amor. II, 1.

igram tenebris Nox erta comam. H.

agine, ut hortetur itae capienda, uti- etutis; quod Ana- oratiumque ſaepius pus eſt ut moneam. us rei pete ſis ex , 27. W.

— *Venus*) quae aetatem, ut ſene- at gravia; ita Ho- *Venerem* dixit, et 44. *levis amor.*

as inſeruiſſe iuvat) ingerere; dictum lici: *ſerere rixas.* puella aut omnino,

aut, ſi cum antecedente iunxeris, ante fores. Ovid. III. Art. 71.

Nec tua nocturna frangetur ianua rixa.

Et Propert. II, 19, (15,) 5.

Nulla neque ante tuas orietur rixa feneſtras. H.

inſeruiſſe, inchoaſſe, feciſſe. Similiter fere apud Tac. Hiſt. I, 23. *inſerendo ſaepius querelas et ambiguos de Galba ſermones* illud verbum uſurpatum vides. W.

76. *cupidis — viris*) qui divitiis inhiant. v. Broukh. h. l. et Douſa pater Praecidan. I. H. *Ite — ferte.* Aſyndeton amant Latini poſt *i, ite*, III, 6, 6. Hor. Od. III, 14, 17., ut Graeci poſt ἴθι, Hom. Il. α, 32. β, 163. et βάσκ' ἴθι, Hom. Il. θ, 399. λ, 186. Sed et copula interponitur apud utrosque. Od. σ, 170. ἀλλ' ἴθι καὶ — φάσθε. Plaut. Capt. III, 4, 103. *I ac ſuſpende te.* W.

Ele-

ELEGIA II.

Adde merum, vinoque novos compefce dol
Occupet ut feffi lumina victa fopor;
Neu quisquam multo perfufum tempora Ba
Excitet, infelix dum requiefcit amor.

Elegia II. Exclufus a Deliae fuae marito cum fruftra amorem vino obruere voluiffet, ianuae modo minas iacit, modo preces facit; Deliam autem hortatur, ut audacia animum muniat, feque clam in domum admittere ne dubitet. Etiam magae minifterio fe providiffe, ut maritus ne adfpiciens quidem furta coram oculis fuis credat. Hactenus a v. 1 — 66. H. Inde conftantiam fuam in amore Deliae affirmat et dolores graviffimos, qui a deorum ultione haud fcit an repetendi fint. De qua fortuna sua iuvenes rifum teneant, monens, Venerem, ut propitia fibi fuccurrat, implorat. 67 — 100. W.

1. *Adde merum*) βάλ' οἶνον ait Anacr. XXXVI, 10. adfunde, ad puerum; infr. III, 6, 63.

Tu, puer, i, liquidum fortius
adde merum.

Vulpius operofe docet, effe pro fimplici *dare*. H. Quae obfervatio et falfa et, fi vera effet, ab hoc loco aliena. Quid verba *Adde merum* fignificent, fatis docetur vel uno Ovidii loco Am. II, 4, 50.

Dumque bibit, furt
potes, adde me

lumina victa fc. vino, ı ı, 57. *victa — lumina B* Non comparaverim Senec. F. 1078. *Preme devictum t* *gravi.* — *feffi* fc. doloribus fenfu Virg. Georg. IV, *feffosque fopor fuus o* *artus.* W.

3. *Neu quisquam* n Seneca Herc. fur. 1051.

Detur quieti tempus, ut
gravi
Vis victa morbi pecti
preffum lev

Sed hoc in furore; prop noftrum illud eft apud gnid. 461.

Μήδ' εὕδοντ' ἐπέγειρε,
νίδη, ὅντιν' ἂν ἡμ
Θωρηχθέντ' οἴνῳ μαλ
ὕπνος ἕλῃ.

Mox *multo perfufum te* *Baccho*, βεβρεγμένον h. eb Nam didito per corpus ac fubeunte vini calore, m altius fe in caput infin caput adeoque tempora fundi vino videri poffun Obff. H. *multo Baccho.* Aen. IX, 556. *multoque ia* *Membra deo victus reg. am.*

ɔoſita eſt noſtrae cuſtodia ſaeva puellae,
ıditur et dura ianua fulta ſera.
difficilis dominae, te verberet imber,
Iovis imperio fulmina miſſa petant.
, iam pateas uni mihi, victa querelis,
ı furtim verſo cardine aperta ſones;
la ſi qua tibi dixit dementia noſtra,
oſcas; capiti ſint, precor, illa meo.

Te

dolores amoris. Anacr. τῷ δὲ πίνειν ἡμᾶς ıσιν αἱ μέριμναι. II, 8. *gravis acquieſcat* quem Statium iam comrideo. W.

ıra *ianua fulta ſera*) ıu vecte munita ianua, oſtro more cogites.

verberet imber) pulſet. ıen. IX, 669. *rat imber humum.* kh. et Vulp. ad h. l. Ita *imbre.* v. Burm. ad Vaıc. IV, 48. Ceterum de antium ineptis querelis iciis, quae foribus exiant, multa collecta attuBroukh. ad Propert. I, aſp. Sagittar. de Ianuis r toto cap. 37. cf. Plaut. I. Sc. 1. et Ovid. Met. 10. H. Recordatio cuſaevae et ianuae clauſae ı ita accendit amantis, nam ipſam alloquatur, ante eam ſtare fingat. abſentes, ut praeſentes, alloquendi plura apud Tibullum comparent exempla. Ceterum *ianua difficilis* et *ianua dominae* h. e. amatae iungenda eſſe in Obſſ. docui. W.

8. *Iovis imperio — miſſa*) Iovis imperium eſt caelum. De conſtructione *caelo mitti*, quae I, 3, 90. occurrit, vide Not. ad I, 6, 53. De H. Voſſii interpretatione cf. Obſſ. W.

9. *Ianua, iam pateas*) Subitae mutationis mentis exemplum ſimillimum III, 6, 27. I, 5, 7. exſtat. — *vict. quer.* I, 6, 67. *verbis victa.* W.

11. *dementia noſtra*) ego demens, ut illa: *virtus Catonis, ſapientia Laeli* etc. Mox: *capiti — meo* pro mihi, ex more. v. Heinſ. ad Ovid. Ep. XX, 127. H. Vide et Statium atque Muretum h. l. et Var. Lect. XII, 4. p. 277. de conſuetudine ſatisfaciendi iis, quibus male precati erant. Liv. 27, 23. *In capita conſulum, re publica incolumi, exitiabilis prodigiorum eventus vertit.* W.

Te meminiſſe decet, quae plurima voce peregi
  Supplice, quum poſti florea ſerta darem.
Tu quoque ne timide cuſtodes, Delia, falle:
  Audendum eſt; fortes adiuvat ipſa Venus.
Illa favet, ſeu quis iuvenis nova limina tentat,
  Seu reſerat fixo dente puella fores.
Illa docet furtim molli deſcendere lecto,
  Illa pedem nullo ponere poſſe ſono,

Illa

13. *voce peregi Supplice*) h. dixi, precatus ſum. Proprie eſt *ausreden*. Liv. I, 28. *rex cetera, ut orſus erat, peragit.* c. 37. *peragit deinde poſtulata.* v. Ovid. Faſt. V, 680. H. *quae plurima.* Apud Virg. Aen. IV, 333. *quae plurima fando Enumerare vales.* Adde eiusdem II, 277. XI, 352. et Thucyd. I, 40 f. ἃ ἐκ ἐλάσσω. W.

14. *poſti florea ſerta darem*) ſcilicet capiti detracta, cum comiſſabundus erraret, v. Propert. I, 16, 7. et paſſim in Anthologia, ubi aliquo loco στέφανοι ἱκέται eleganter vocantur, non aliter ac ſi de aedibus ſacris ageretur. Facit inprimis ad h. l. Lucret. IV, 1170.

At lacrimans excluſus amator limina ſaepe
Floribus et ſertis operit, poſtesque ſuperbos
Unguit amaracino, et foribus miſer oſcula figit.

15. *Tu quoque*) Neminem ad fallendum hortatus erat. Explica igitur haec verba: Te quoque obteſtor, ut fortiter me adiuves, neu — *fallas.* Ita II, 1, 11. *Vos quoque* et Tac. Ann. I, 43. *Vos quoque* accipies. W.

17. *nova limina t.*) h. e. adit, notione adiecta periclitandi, quo pacto res procedat. Ita apud Virg. Ecl. IV, 32. *tentare Thetin ratibus.* Catull. XI, 13.

Omnia haec, quaecunque feret voluntas
Coelitum, tentare ſimul parati.

ubi *omnia* pro omnia loca. Liv. 26, 20. *Scipio, omnibus, quae adeunda agendaque erant, mature aditis peractisque Tarraconem conceſſit.* Sic *nec quidquam* de loco Liv. 21, 7. — Verbum *tentat* cum adiecto *nova*, quod limina primum adiri ſignificat (Virg. Aen. I, 306. *novos locos*), amice conſpirat. W.

18. *fixo dente*) clavi dentata ſerae (h. vecti ligneo) inſerta. Salmaſ. Exerc. Plin. p. 928. Broukh.

19—22. Non temere, cum

id

Illa viro coram nutus conferre loquaces,
    Blandaque compositis abdere verba notis.
Nec docet hoc omnes, sed quos nec inertia tardat,
    Nec vetat obscura surgere nocte timor.
En ego quum tenebris tota vagor anxius urbe
    *   *   *   *   *   *
Nec sinit, occurrat quisquam, qui corpora ferro
    Vulneret, aut rapta praemia veste petat.
Quisquis amore tenetur, eat tutusque sacerque

Qua-

id agat, ut Deliae animus muniatur audacia, *feminam* a Venere invari, quatuor his versibus monet. Veneri (hoc loco et I, 8, 85.) atque Amori (II, 1, 75. IV, 6, 11. 12.) idem beneficium acceptum refertur. De *que* in *blandaque* pro *illa* vide Obss. ad 48. W.

22. *compositis — notis*) signis, de quibus ante convenere inter se. Ovid. III. Am. II, 25. imitatus nostrum:

Quid iuvenum tacitos inter convivia nutus,
Verbaque compositis dissimulata notis?

26. Sensum deperditi pentametri hunc fuisse: *Venus tutum me praestat*, contextus docet. De ceteris vid. Obss. W.

27. *Nec sinit*) Eleg. in Maecenat. obitum, Albinovano vulgo tributa, hinc petiit illud v. 29. 30. de Maecenate praefecto urbis:

Noctu sub obscura quis te spoliavit amantem?
Quis tetigit ferro, durior ipse, latus?

Epigramma a Reiskio olim editum in Miscell. Lips. Nov. Vol. 9. p. 472. n. 364.

— μεθύων ὅτι καὶ διὰ κλωπῶν
Ἦλθον, Ἔρωτι θρασεῖ χρώμενος ἡγεμόνι.

quod nunc mutatum est a Brunckio Vol. II. Analect. p. 47. Posidippi V. διακλωπῶν, h. e. λάθρα καὶ ἀψόφως περιιών. H. *occurrat* sc. mihi. W.

28. *praemia*) h. praedam. Horat. Carm. V, 2, 36.

Iucunda captat praemia.

Res nota. v. Broukh. Loquitur vero de praedonibus nocturnis. Adde Ovid. Am. 1, 6, 13. 14.

29. Cf. cum his Propert. III, 16, (14,) 11. seqq. Mox *pigra frigora* proprio ac perpetuo epitheto ab effectu, rigentibus gelu membris et aegre se moventibus. H. Ita iam Statius. *decet.* Phil. Soph. III.

ὅταν τι δρᾷς ἐς κέρδος, οὐκ ὀκνεῖν πρέπει. W.

Qualibet; insidias non timuisse decet.
Non mihi pigra nocent hibernae frigora noctis,
Non mihi, quum multa decidit imber aqua.
Non labor hic laedit, reseret modo Delia postes,
Et vocet ad digiti me taciturna sonum.
Parcite luminibus, seu vir, seu femina fias
Obvia; celari vult sua furta Venus.
Neu strepitu terrete pedum, neu quaerite nomen,
Neu prope fulgenti lumina ferte face.
Si quis et imprudens asspexerit, occulat ille,
Perque deos omnes se meminisse neget.
Nam

32. *Non mihi*) sc. nocet imber magnus, qui sensus inest verbis *quum — aqua*, de quorum iunctura vide Obss. W.

33. *Non — postes*) *labor hic* ad frigora et imbrem refer. *postes* h. e. fores. Sen. Hippol. 863. *Reserate clusos regii postes Laris*. Verba *res. m. D. p.* fecerunt, ut sententiam versibus sequentibus expressam annecteret, Deliaeque metum a marito levare tentaret. W.

35. *Parcite luminibus*) avertite oculos, quasi metuenda foret eorum orbitas, ut El. 6, 24. Propert. IV, 9, 55.

Parce oculis, hospes, lucoque abscede verendo.

Ita Broukh. Recte quidem *parcere oculis* iubentur, quibus metuendum est, ne excaecentur; sic Ovid. Met. V, 248.

Parcite luminibus, Perseus ait. Accedit tamen is significatus ex ceteris adiunctis, quae hic nulla sunt. Sed *parcere oculis* simpliciter est: oculis non uti, non adspicere. Ita parcimus verbis, dextrae, ferro. Virg. Ge. II, 339. *hibernis parcebant flatibus Euri.* H. Adde Ovid. Met. II, 127. *Parce, puer, stimulis.* Virg. Aen. I, 257. *Parce metu.* W.

38. Nunc *lumina* alio modo dicta, ac paullo ante v. 35.: hic erat: *nolite me propius adspicere*; nunc, *ne faciem propius admovete*.

40. *Perque deos omnes — neget*) h. l. iuret per deos omnes, se non meminisse.

Nam fuerit quicunque loquax, is ſanguine natam,
Is Venerem e rabido ſentiet eſſe mari.
Nec tamen huic credet coniux tuus, ut mihi verax
Pollicita eſt magico ſaga miniſterio.
Hanc

41. *is ſanguine natam*) is Venerem iratam habebit. Ovid. Met. I, 162.

— *ſcires e ſanguine natos.* propter truculentiam et crudelitatem. Orta vero Venus ex abſciſſis Coeli genitalibus et in mare proiectis, ut notum. H. De poſitura verborum v. 42. vide Obſſ. ad I, 9, 29. 30. W.

42. *e rabido ſentiet eſſe mari*) Ductum inde, quod ferociſſimos olim, tanquam e mari genitos, Neptuni filios dixere, v. c. Cyclopas. v. Gell. XV, 21. cf. Stat. et Broukh. ad h. l. Wolfius ad Anyten, Epigr. 2.

43. Nec tamen, ſi vel maxime aliquis loquax fuerit, et marito furta noſtra indicaverit, ei credet maritus; eam ait vim fore carminis magici, quod a maga valde docta acceperit; quod ſi Delia pronuntiaverit, ſimulque in ſinum deſpuerit, quaſi excaecatum iri maritum adeo, ut nihil videat. Carmen hoc interiiſſe, valde dolendum eſſe dixeris. Eſt autem Tibullus, ut ceteri huius ſaeculi poëtae, adeo multus in hac ſuperſtitione, ut legentibus nobis taedium faciat. Quod fortaſſe eo, quo vivebat, tempore aliter ſe habuit. Sunt quoque prodigioſae hae narrationes hactenus poëticae tractationi accommodatae, quod et miratione portentorum animum tenent, et poëticum ornatum admittunt. Unde etiam poëtae argumentum hoc arripuere cupide, et pro episodio fere tractavere. In re tamen amatoria, ut proclivis ad ſuperſtitionem eſt animus miſere aut infeliciter amantis, probabile fit, a captis ſuperſtitione mentibus, quas aegritudo et imbecillitas fregerat, vere haec fuiſſe credita, quae de veneficarum harum artibus, ad veteris necyomantiae aemulationem, (inde enim pleraque petita videntur) vulgo commemorabantur. Adeoque nec Tibullum ab huius ſtultitiae opprobrio liberari poſſe arbitror. Quod ſi ea, quae hic intexuit, ex animi ſenſu et affectu appoſuit, ſaltem ut poëta nihil peccavit, nec quicquam in eo eſt, quod in tali carmine, quod ſenſus animi exponit, non vero ingenioſe imitatur, reprehendi poſſit.

44. *magico—miniſterio*) ritu, ſacro, opera eius parato. H. Conſtructionis *pollicita eſt miniſterio magico* ſimillimum exemplum exſtat apud Tac. Hiſt. I, 22. *urgentibus etiam mathematicis, dum novos motus et clarum* Othoni

Hanc ego de caelo ducentem ſidera vidi;
Fulminis haec rapidi carmine ſiſtit iter;
Haec cantu finditque ſolum Maneſque ſepulcris
Elicit, et tepido devocat oſſa rogo.
Iam tenet infernas magico ſtridore catervas,
Iam iubet asſperſas lacte referre pedem.
Quum libet, haec triſti depellit nubila caelo:
Quum libet, aeſtivo convocat orbe nives.

Sola

Othoni annum obſervatione ſiderum affirmant. Polliceri autem et *promittere* ſunt verba legitima de vatibus, qui deorum voluntate arte ſua explorata, aliquid futurum eſſe ſpondent. Ann. Tac. II, 27. Iuv. III, 45. W.

45. *de caelo—ſidera*) Ductum videtur a meteoro ſtellarum caducarum, quas dicunt.

46. *Fulm. haec*) Non ſine arte eiusmodi voculae vel in repetitione poſtponuntur, ut I, 4, 53. 3, 9. 7, 46. W.

47. 48. Evocare ſagam animas ſepultorum, et cadavera rogo impoſita in vitam revocare ait. cf. Obſſ.

49. *magico ſtridore*) Sollenne vocabulum de murmure illo ſagae magico. v. Broukh. ad h. l.

50. *asſperſas lacte*) ſive is ritus fuit in ſacris magicis, ſive lacte effuſo in aram. vide Obſſ.

52. *aeſtivo — orbe*) h. aeſtatis tempore. *Orbis* eſt annus, qui in orbem agitur. Tum et tempus anni: ut h. l. Aliter dixit infr. IV, 1, 159.

Seu propior terris aeſtivum
fertur in orbem.

cf. Paſſerat. ad h. l. H. Heynium H. Voſſius ſecutus eſt, quibus uſus vocis *annus* favet; cf. I, 1, 15. Sed huic interpretationi vel Ovidii locus obſtat Am. 1, 8, 9.

Quum voluit, toto glomerantur nubila caelo;
Quum voluit, puro fulget in orbe dies.

Orbis aeſtivus eſt caelum, quale aeſtate eſſe ſolet, ſerenum. *Orbis* pro caelo dici, quod Forcellinium fugit, praeter Ovidium oſtendit Horat. Od. III, 3, 7. *Si fractus illabatur orbis.* Non id tantum ſignificare voluit poëta, caelum ſerenum nubibus a ſaga obduci, ſed rem prodigii loco vulgo habitam, nivem aeſtate cadere, illius arti tribuit. Vid. Iacobſ. ad Anthol. T. 1. P. 2. p. 168. — *Quum libet — Quum libet.* Horatius I, 6, 53. 54. variat *Cui libet — Cui volet.* W.

Sola tenere malas Medeae dicitur herbas,
  Sola feros Hecates perdomuisse canes.
Haec mihi composuit cantus, quis fallere posses;
  Ter cane, ter dictis despue carminibus;
Ille nihil poterit de nobis credere cuiquam,
  Non sibi, si in molli viderit ipse toro.

Tu

53. *Sola tenere malas Medeae dicitur herbas*) *malas* h. noxias; *Medeae herbas*, ut Horat. Carm. V, 5, 62. *venena Medeae*. Eas *tenere dicitur* h. l. *novisse*. H. De verbo *dicitur* vide Not. ad I, 5, 10. W.

54. *Hecates perdomuisse canes*) canes, quae Hecatam ululantes comitantur. Notum Virgilii Aen. VI, 257.

— visaeque canes ululare per umbram,
Adventante dea.

Has *perdomuit* anus, cum eas excivit ex inferis et, prodeunte dea, prodire cum ea in superas auras coëgit; aut simpliciter, quatenus eorum rabiem placentis mellitis, μελιτούτταις, et carminibus placavit. Solet autem dea exorata sacris his magicis in praesentiam sacrificantium prodire, eiusque incessum canum, qui eam comitantur, ululatus praenuntiat. cf. Seneca Oedip. 569.

55. *fallere*) maritum int. Ait autem vs. sequ. formulam magicam a puella ter esse recitandam, terque despuendum, hoc quidem ad mala averruncanda, quae mariti interventus afferre poterat. Disces v. c. ex Theocr. VII, 127. H. Verbum *fallere* absolute usurpatum est, ut I, 8, 56.

Ipse dedit cupidis fallere posse deus.

IV, 6, 12. I, 9, 37. Adde Horat. Ep. I, 16, 54. 61. Nec pedestres scriptores hunc usum aspernati sunt. Liv. 24, 46. *quod impedimentum agentibus fore videbatur, id maxime ad fallendum adjuvit.* — *despue.* Morem in sinum exspuendi Plinius XXVIII, 4. bene illustrat. cf. infr. 98. et Theocr. VI, 39. W.

57. Suaviter! Etiam Ovid. II, Am. 2, 51. 57. 58. suaviter:

Crede mihi, nulli sunt crimina grata marito —
Viderit ipse licet, credet tamen ipse neganti,
Damnabitque oculos, et sibi verba dabit.

Nec dissimilia sunt III, Am. 14, 43. sqq.

Tu tamen abstineas aliis; nam cetera cernet
Omnia, de me uno sentiet ille nihil.
Quid credam! Nempe haec eadem se dixit amores
Cantibus aut herbis solvere posse meos.
Et me lustravit taedis, et nocte serena
Concidit ad magicos hostia pulla deos.
Non ego, totus abesset amor, sed mutuus esset,
Orabam; nec te posse carere velim.
Ferreus ille fuit, qui, te quum posset habere,
Maluerit praedas stultus et arma sequi,

Ille

61 — 66. Ad amoris sui magnitudinem et firmitatem declarandam commode utitur sagae illius mentione, quae ipsum doloribus amoris liberare frustra conata erat. Naturae conveniens est, poëtam, qui ingentis, quo flagrat, ignis restinctioni obnisus est, quique hac amoris testificatione Deliam capere studet, ad id commemorandum transitu uti, animum vehementer commotum ostendente: *Quid credam!* cuius exemplum vide in Obss. W.

63. *lustravit taedis*) h. circumferendo taedas circum me. v. Scalig. ad Sever. Aetn. 350. Profecit autem ex nostro Nemesian. Ecl. IV, 63. sqq. H. *Et lustravit* h. e. et vere lustravit. Est ubi coniunctiones *et*, *que* rem, quam quis effecturum se esse promittit vel efficere tentat, saltemve partem illius factam esse significant. Tac. Hist. IV, 72. *Cerialis autem metu infamiae, si licentia saevitiaque imbuere militem crederetur, pressit iras; et paruere, posito civium bello, ad externa modestiores.* Adde Ann. Tac. II, 59. *levavitque.* W.

64. *ad magicos — deos*) Deos inferos, quos in sacris magicis invocant. v. Ovid. Met. VII, 192 — 198. (Et apud Virg. Aen. IV, 510 et apud Lucan. VI, 577 *magici dei* occurrunt. W.) Proprie dicendum erat *Concidit diis*, (vid. Not. ad 85. W.) inde *ad aras deorum*. *Hostia pulla*, nigra ovis, ex more sacri magici.

65. *Non ego, t.*) Placet haec amatoris Tibulli constantia. cf. inf. IV, 5, 15. 16. Apud Ovid. Met. XIV, 23. 24. Glaucus ad Circen:

Nec medeare mihi, sanesque haec vulnera, mando,
Fineque nil opus est; partem ferat illa caloris.

67. 69. Non tam de certo aliquo

et Cilicum victas agat ante catervas,
ıt et in capto Martia castra solo;
et argento contextus, totus et auro,

Insi-

ɔmine haec accipienda cum respectu ad Mes- peditionem in Cilicas possunt, (v. Obss. ad de triumpho e Cilicia, i solet, et a me ipso :eptum erat. Geritur in ipsa expeditione in fugati hostes sunt et solo hostili posita. Tum , non de duce, agitur, .eda, quae pugna facta Cilicas autem vel sine ad Messalae acta nomi- ;rat, quoniam is popu- er bellicosus et domitu (δυσάλωτος) habitus itur sensus poëtae est: sensum habet, qui, , militiam sequi velit, rem augeat, licet illi quam maxime propitia e sit. II. Versus inde ıo modo cum superio- ›haereant, demonstrant :iones; quas item ad 4. velim adeas de ver- *ante*. W.

'otus et argento contex- ıs et auro) h. indutus ıtexta ex auro et argento. ısius paludamentum in- sed hoc erat purpu- r. Ferrar. de Re Vest. „ 3. c. 15. nec nisi de- ıb Impp. aureum. ib. c. 13.; neque eo triumphantes utebantur, sed toga picta et tunica palmata. Ovationem re- spici putat Vulpius. Ovantes sane illo tempore equo Romam intrabant, v. Dio LIV. c. 33., neque praetexta, ut ante, rep. libera, sed veste triumphali ute- bantur. v. Dio XLVIII, 31. Aliena tamen omnia haec, et triumphum et ovationem, esse, docet ipse locus, qui *tempus victoriae et reditus ex acie* me- morat. Itaque aut ad praemia et munera inter milites ex praeda dividenda haec spectant, (cf. Henley p. 28) aut sunt ad eam pompam referenda, qua victor ex acie castra ingreditur, v. Obs. ad v. 69. Omnino, ut dixi, totus locus non ad ducem exercitus, sed ad militem, puta equestris ordinis, cui Tibullus adscriptus erat, spectare dicen- dus: is trabea erat indutus: quam tamen auro textam fuisse non constat. Fortasse res ita constituenda est: Ex praeda ut ditaret se, militatum aliquis abierat. Succedit res ex voto; legiones victrices hostem perse- quuntur, fines hostiles ingressi sunt, et agros populantur. Prae- da oneratus, equo veste aurea ex praeda instrato, aureis in- signibus, armis, ornamentis, tectus eques in castra redit.

Cete-

Inſideat celeri conſpiciendus equo:
Ipſe boves, mea, ſim tecum modo, Delia, poſſim
Iungere, et in ſolo paſcere monte pecus;
Et te dum liceat teneris retinere lacertis,
Mollis et inculta ſit mihi ſomnus humo.
Quid Tyrio recubare toro ſine amore ſecundo
Prodeſt, quum fletu nox vigilanda venit?
Nam neque tum plumae, nec ſtragula picta ſoporem,
Nec ſonitus placidae ducere poſſet aquae.

Num

Ceterum verba *et auro* refero ad *contextus*, non ad *conſpiciendus;* et ita diſtinxi. H. Ita Muretus et Statius; et ſecutus eſt H. Voſſius, qui verſus 71. 72. ad triumphum retulit. Ad repetitionem et iuncturam verborum *totus et* compara exemplum ſimillimum verborum *nudus et* I, 4, 6.; ad *totus context.* Aen. Virg. X, 539.

Totus conlucens veſte atque inſignibus armis. W.

72. *conſpiciendus*) eleganter, περίβλεπτος. H. Vide Not. ad II, 3, 52. W.

75. *ret. lac.*) Anacr. 59, 18. ἀγκάλαις κόρην κατέχειν.

77. *Tyrio — toro*) h. veſtibus ſtragulis, Tyria purpura infectis, cooperto. Frequens loquendi mos. *ſine amore ſecundo.* ſine amata redamante, qua ſi potitur amans, Venerem habet propitiam, amorem fauſtum. Heinl. ad nuptias cum puella divite refert, et de triclinio cogitabat.

78. *nox vigilanda venit*) pro vigilanda eſt. Propertius ſaepe ita, v. c. I, 5. ult. ubi v. Paſſerat. H. Proprie dixit Tibullus. Liv. III, 2. *His vocibus irritatus miles in poſterum diem in caſtra reducitur, longam venire noctem ratus, quae moram certamini faceret.* De nocte ſine Venere transigenda accipe Propert. III, 20, 22. (19, 12.)

Non habet ultores nox vigilanda deos,

h. e. perfidia in amore non punitur; ubi cave credas Kuinoelio, qui *vigilanda* per *vigilata* exponit. Quod Propertius per adiecta *ultores deos* ſignificavit, *noctem vigilandam* eſſe noctem inter curas et dolores transigendam, id Tibullus per *fletu vigilanda* clarius expreſſit, de qua conſtructione compares Virg. Aen. I, 324. *aprum clamore premere* et 539. W.

79. *ſoporem — ducere*) h. adducere ſomnum, conciliare. Horat. V. Carm. 14, 3.

Pocula

n Veneris magnae violavi numina verbo,
t mea nunc poenas impia lingua luit?
n feror incestus sedes adiisse deorum,
ertaque de sanctis deripuisse focis?
ı ego, si merui, dubitem procumbere templis,
Et

cula Lethaeos ut si ducentia somnos
Arente fauce traxerim.
vid. II. Met. 735. cf. Gro- Obss. II, 1. H. *sonitus* . Cf. Celsum III, 18. *Con- etiam aliquid ad somnum s iuxta cadens*, Vulpio lau- n, et H. Vossium. *Redu- omnum*, qui curis fugatus , dixit Horatius Od. III, . W.

. In iis, quae intercide- magnum malum, quod notre expertus esset, expo- . H. Sed vid. Obss. W. . cf. inf. III, 5, 13. et n. H. Non tamen blas- iae intelligendae sunt h. l., s III, 5, 13. 14. Nam est verbo aliquo temera- hinc singularis, qui non re ponitur. Et imagine nti 83. scelus parvum in repraesentatur, diversum , 5, 11. 12. — *incestus* m ad ea, quae sequuntur, *ne — focis* retulerim, pro obus, scelestus. W.

. *sedes — deorum*) templa. roukh. ἕδη θεῶν. *incestus*, θαρὸς τὰς χεῖρας, sanguine iede contaminatus, adeo- xsecrabilis, κατάρατος.

84. *Sertaque de s.*) Hoc ad violationem sacrorum et sacrilegium pertinet: et de aris floreis sertis coronatis cogitandum est.

85. *procumbere templis*) Sulpic. Sat. v. 17.

— — *purae rursus procumbere lymphae.*

pro *ad lympham*. Ovid. II. Met. 547.

Maximus quum vellet terrae procumbere. H.

Qui locus Ovidii ad illud genus dicendi pertinet, quod Burmannus ad Am. III, 2, 25. illustravit, *iacere terrae*, *deponere terrae*, alia, quibus adde Lucan. IV, 647. *sternique vetabere terrae*, et V, 360. *Procumbite terrae.* Melius ad rem facit descriptio Iovem venerantis Aurorae apud Ovid. Met. XIII, 585. *Magni genibus non est Dedignata Iovis.* Adde Propert. III, 17, (15,) 1. *advolvimur aris.* Ceterum verba *concidere, procidere, procumbere* proprie cum praepositione *ad*, apud poëtas fere tantum cum dativo iunguntur. Excipias tamen verbum *advolvi*. Iam expende Notam ad 64. W.

ib. *dubitem*) h. cunctor. v. Gronov. ad Senec. Thyest. 715.

Et dare facratis ofcula liminibus;
Non ego tellurem genibus perrepere fupp
Et miferum fancto tundere pofte caput
At tu, qui laetus rides mala noftra, cavet
Mox tibi; non uni faeviet usque deu
Vidi ego, qui iuvenum miferos lufiffet am
Poft Veneris vinclis fubdere colla fenen
Et fibi blanditias tremula componere voc
Et manibus canas fingere velle comas.

715. Bronkhufius in his vff. 85—88. certi alicuius facri expiatorii caerimonias refpici contendit. Tam longe haec petere opus non eft. Refpicit omnino ritus religiofos pufillanimorum hominum in placandis diis, aut in magna calamitate aut in reatu atrocis flagitii. Et hactenus hic locus eft in praecipuis.

87. *tellur. g. perr.*) Hodieque apud Catholicos hic mos. Alexandre de la Borde voyag. pittor. et hift. en Efpagn. exhibuit feminam, quae cum genibus tellurem usque ad monafterium Mont-Serrat perrepere ex voto incepiffet, viribus deficiens a quatuor viris pertrahitur. Vide Iuv. VI, 524. quem cum aliis locis iam advocavit Scaliger. W.

90. *non unus faeviet usque deus*) non idem, non eodem modo eo tenore iras exercebit Amor feu Fortuna in me. Conf. Obff.

91. *Vidi ego*) Mele gramma XXXVI. An T. 1. p. 13. ed. Iacob
Ἠγρεύθην, καὶ πρώ
ποτε τοῖς δυσέρ
κώμοις ἠϊθέων πολλ
λάσας,
καὶ μ' ἐπὶ σοῖς ὁ πτα
προθύροισι, Μ
στῆσεν ἐπιγράψας·
σωφροσύνης.
ob oculos habuiffe vifus eft Hufchkio Ep Prop. p. 106. De *vin* vid. IV, 5, 14. W.

93. *fibi blanditias componere voce*) fec meditari fermones a quibus animum puell deretur. Ita quoqu Non bene Broukh. amatoriis accipit.

94. *fingere velle*) undat, ut faepe, v. c. I v. Broukh. quanquam effe *tentare*, *conari*. H hoc. Neque enim ill

nec ante fores puduit, caraeve puellae
ıcillam medio detinuisse foro.
: puer, hunc iuvenis turba circumterit arta;
espuit in molles et sibi quisque sinus.
nihi parce, Venus; semper tibi dedita servît
.ens mea; quid messes uris acerba tuas?

E L E G I A III.

is Aegaeas sine me, Messala, per undas;
utinam memores, ipse cohorsque, mei!

Me

facere poterat. Itaque non magis h. l. quam III, IV, 2, 11. ubi vid. et IV, 3, 8. abundare videtur, quod sine causa ıt Broukh. Et suavis ele-:, viris doctis non per-, inest huic verbo apud L. 64, 157.

Tibi nulla fuit clementia praesto,
uite ut nostri vellet *mitescere pectus?* W.

Ancillam — detinuisse) re, ut exorata ea puellam ropitiam redderet et ad m adduceret.

Despuit) ad avertendum tum, senem ineptum. H. a I, 6, 81. Particulam aitium alterius partis pen-i similiter IV, 4, 26. et 82. translatam notavit ſſius. Adde *dum* I, 5, 7.

100. *quid messes uris acerba tuas*) Aen. V, 672. — *vestras spes uritis.* O Venus, inquit, quid in tuum clientem saevis?

Elegia III.

Tibullus, cum Messalam in Asiam sequeretur, Corcyrae, morbo implicitus, substiterat. v. Obss. Id nunc conqueritur elegia hac, et modo se suorum amplexibus privatum dolet, modo omina sinistra in discessu ex urbe in memoriam revocat, modo Isidem invocat. Tum omnem peregrinandi morem detestatur, aureique saeculi vitam praedicat. Mox de morte et locis inferis cogitat, redit autem inde ad vota pro salute ac reditu in patriam. Carmen affectuum varietate et suavitate notabile.

1. 2. Erat Tibullus in Messalae cohorte seu comitatu, qui seu

Me tenet ignotis aegrum Phaeacia terris;
Abstineas avidas, Mors, precor, atra, manus,
Abstineas, Mors atra, precor; non hic mihi mater,
Quae legat in moeftos offa perufta finus;
Non foror, Affyrios cineri quae dedat odores,
Et fleat effufis ante fepulcra comis;
Delia non usquam eft, quae me quam mitteret urbe,
Dicitur ante omnes confuluiffe deos.
Illa facras pueri fortes ter fuftulit, illi
Retulit e triviis omina certa puer.

Cuncta

feu cum imperio extraordinario feu legatus Caefaris in Afiam profectus eft anno fort. ineunte 725. v. Obff. H. Brevitatem velim notes in verbis *O utinam memores mei*, cuius exemplum exftat apud Tac. Ann. I, 58. *Teftis illa nox; mihi utinam potius noviffima!* Supplendum aliquid effe, ut *eatis* vel *fitis*, apparet ex Tibullo III, 5, 31.

Vivite felices, memores et vivite noftri.

De voce *ipfe* cf. Obff. Ceterum et hic 1 — 5 et infra III, 5, 1 — 5 eundem fententiarum connexum animadvertes. W.

3. *ignotis—terris*) peregrinis, uti *nota fedes* pro fua, propria, in quibus noti et familiares abfunt.

5. *Abst.—precor*) vid. Not. ad I, 1, 65. Ad *moeftum finum* compara Virg. Aen. XI, 35. *moeftum crinem*. W.

7. *Affyrios — odores*) Sunt liquores odorati et unguenta Syrorum vicinarumque gentium. Broukh. Res nota: conf. inf. III, 2, 9. feqq. qui claffictus locus eft, ibique v. 23. 24.

dedat) h. det. v. Obff.

8. *ante fepulcra*) ante rogum. v. I, 1, 61. II, 4, 46. III, 2, 12. Terent. noto loco (And. I, 1, 100.):

— — *ad fepulcrum venimus:*
In ignem impofita eft: fletur.

Alias de farcophago accipi poffet, in quo urna reponitur, quae offa et cineres continet.

9. *quae me quam*) Deliae recordatio in mentem ei revocat, quantam anxietatem animi in disceffu fuo et amata (9-14) et ipfe (14-20) prodiderit; ex qua tum, morbo gravi afflictus, Amorem iter illud improbaffe, 21. colligit. Ufus verbi *mittere* illuftratur Catull. 66, 29. *Sed tum moefta virum mittens*

cta dabant reditus; tamen est deterrita nunquam,
uin fleret, nostras respiceretque vias.

Ipse

s (Berenice) *quae verba es?* Et loca et homines, ius discedimus, apud La- ios *mittere* dicuntur, apud os *πέμπειν*. Soph. Antig. W.

12. Uti in Circo ac foro, sim in viis sedisse vel ad- videntur pueri sortilegi, praetereuntes invitarent, tes experirentur. Incre- est, quam late huius itionis, qua futura com- creduntur, genus illa patuerit. Delia igitur, exitu itineris Tibulli sui retur, sortes eiusmodi *sustulit.* Nam hoc voc. ie. Cic. de Div. II, 41. (arca apud Praenestinos) is *sortes, quae hodie ae monitu tolluntur.* Et it Mediolanense apud . CXXXII, 6. *sacro o, sortibus sublatis.* Pueri stationem sublatae e solo a sortis accessisse, inde ile sit, quod *retulisse omina certa* dicitur. H. le Obss. W.

Cuncta dabant reditus) abebant. Saepe *dare* de tione futuri. Minus ulpius *concedere* explicat. *tamen est deterrita nunquam,*

eret) h. non potuit se re, (nam hoc est h. l. *deterreri*, retrahi, retineri,) quin fleret, et saepe respiceret, licet utrumque mali ominis esse sciret, et sibi propterea imperare debuisset, ita Gronov. Diatr. Stat. c. 26. Hinc explicandus Rutil. Itiner. I, 45. ubi de discessu suo e Roma:

Oramus veniam lacrimis, et laude litamus.

h. Oramus deam Romam veniam, quod in discessu lacrimas effundimus, ne ea res in omen vertat, et nos ad eius laudes convertimus; quas poëta mox subiicit.

Haec quidem olim. Nunc haec Rutilii interpretatio nimis arguta esse videtur. Quidni sit: Precamur deam, ut propitia nobis sit. Etiam Gronoviana Tibulli docta est explicatio, fateor, et Broukhusio admodum probata; contorta tamen et a loco aliena; etiam *tamen* eam excludit. Nam, etsi, inquit, omnia felicem reditum promittebant, tamen non potuit cohibere se Delia, quo minus in ipso discessu fleret, et iam dimissa me profectum iterum iterumque respiceret, prae tacita sollicitudine animi et futuri praesensione. Trahit hoc nunc poëta ad malum omen; non autem Delia de omine, quod inesset, tum cogitabat, ut nec alii tot in locis, in quibus similis

Quidve, pie dum ſacra colis, pureque lavari
Te, memini, et puro ſecubuiſſe toro?
Nunc, dea, nunc ſuccurre mihi — nam poſſe mederi
Picta docet templis multa tabella tuis —
Ut mea votivas perſolvens Delia voces
Ante ſacras lino tecta fores ſedeat,

Bisque

25. 26. Quidve ſc. prodeſt, te etc. Nam in Iſiacis ſacris inprimis lavatio et ſecubitus ceteris religioſis ritibus antecedebat; idque erat *in caſto eſſe*. Per novem dies noctesque eam caerimoniam duraſſe, ex Propertii noto loco conſtat: *Triſtia iam redeunt* etc. lib. II. El. 33. (24.) ab in.

28. *Picta — templis multa tabella tuis*) Expreſſam in iis tabulis eam corporis partem, quae affecta fuerit, exiſtimat Broukh. Verum etiam deae effigies in iis reddi, aut titulus tantum et formula ſollennis, v. c. ob ſervatum maritum. ex voto. inſcribi ſolebat; cuius generis tot marmora ſuperſunt. H. *templis — tuis* pro in templis. Ita *thalamo* Hor. Od. I, 15, 16. et *adytis* I, 16, 5. Similiter Graeci non utuntur praepoſitione ἐν. Soph. Aj. 192. ἐφάλοις κλισίαις. Elect. 174. οὐρανῷ. — *multa tabella*, ut II, 5, 72. *multus lapis*, I, 4, 76. *multa arte*, 3, 50. *multa via*. Exemplum rarius apud Horat. Ep. II, 3, 203. *foramine pauco*. W.

29. *votivas perſolvens—voces*) vota, h. ex voto ſacrum faciat Iſidi *ſalutari*, quo nomine in ſimilibus marmoribus occurrit, ob ſalutem Tibulli. H. *votivae voces* ſunt hymni ex voto. vid. Obſſ. W.

30. *lino tecta — ſedeat*) Lini uſus in ſacris Iſidis notus. v. Broukh. et Stat. *Sedebant* vota ſolventes Prop. II, El. 21, (28) 45.

Ante tuosque pedes illa ipſa
adoperta ſedebit.

Et quidem in veſtibulis templorum. cf. Vulp. Hoc tamen loco *ſedere* propius ad Iſiacas religiones ſpectare videtur, cum ſubiiciatur *Bisque die*. Sediſſe ſcilicet Delia videtur mane ante fores, ut templi matutinam apertionem opperiretur; quae ſollenni ritu ubi facta eſſet, hymnus canebatur, qui laudes deae continebat. Haec eſt *matutina deae ſalutatio* aut *primae horae nuntiatio* deaeque *excitatio*, quam Iſiacae religioni tribuere ſolent Arnobius et alii; quoniam in eo hymno ſalutabatur dea et dies redux nuntiabatur. Conf. Appulei. XI, p. 207.

deat invito ne quis discedere Amore,
Aut ſciat egreſſum ſe prohibente deo.
id tua nunc Iſis mihi, Delia, quid mihi proſunt
lla tua toties aera repulſa manu?

Quidve,

Ioſepho in Apion. II, 39. ente, illa religio hebdo- s omnibus fere antiquis ibus communis fuiſſe fertur.

.. *Aut ſciat egreſſum ſe*) iat, meo exemplo diſcat, r inſtituere male auſpicato, re non propitio, et irato ter diſceſſum, quo amica tur. *prohibente deo* eſt , adverſo et profectioni m eventum minante. Si xplices, non plane langue- ſententia. H. *ſciat* ſuo io diſcet, ſe iter, invito re, eſſe ingreſſum. In ver- *ſudeat invito* animadvertis eptum Veneris, qualia ſe profitetur I, 4, 79. ubi ot. W.

. Scaliger Deliam pro Ti- morbo, Broukhuſius pro navigatione in caſto fuiſſe ndit. Neutrum verum. cf. Sed omnino de puellae ac ritu loquitur poëta. dum ſuperſtitioſam puel- fuiſſe Deliam neceſſe eſt; id genus animorum adeo am ab amore eſſe aiunt; e quae etiam peregrina coluit, Iſiaca, quae illo ore Romae invaluerant, ut Iſidis templa intra urbem eſſent plura; etſi iam tum ea Senatus aliquoties everti iuſſe- rat. v. Dio XL, 47. et ibi not. Sacra haec Aegyptio ritu cele- brabantur; ex eo ſequentes ver- ſus 24 - 32. illuſtrandi ſunt, qui de caerimoniis Iſiacis ſunt inter luculentiſſimos. H. Queritur Tibullus aegrotans, quod Iſis ſalutaris ſibi pro pietate Deliae gratiam non retulerit, mor- bumque defenderit. Ita Cicero deos incuſat Ep. ad div. XIV, 4. W.

24. *aera*) ſiſtra. Nec ea modo, ut in Graecorum Roma- norumque ſacris tibiae, acci- nebant caerimoniis, verum, ut ex h. l. intelligitur, ii, qui ſacris Iſiacis intererant, ipſi ſiſtra manibus quatiebant inter preces et hymnos faciendos ante aram accenſam. Ritum hunc Iſiacum egregie declarant tabb. LIX. et LX. Picturar. Herculanenſ. item Admir. Ro. n. 16. H. Iſidis cultores ibant — *aereis et argenteis, immo vero aureis etiam ſiſtris argutum tin- nitum conſtrepentes*, ut Appul. Metam. p. 773. ed. Oudend. dixit. Siſtri deſcriptionem idem dedit p. 759. De *repulſa* vid. Not. ad I, 8, 22. W.

Quam bene Saturno vivebant rege, prius quam
Tellus in longas est patefacta vias!
Nondum caeruleas pinus contemserat undas,
Effusum ventis praebueratque sinum;
Nec vagus, ignotis repetens compendia terris,
Presserat externa navita merce ratem.

Illo

satum ibant, ut vel ex Terent. Phorm. II, 1, 81. notum. v. Broukh. et Stat. *celebrare*, seu sacro facto venerari, seu simpl. adire. H. Haec animi religiosi et pii Tibulli in Penates Laresque memor leges. At nil nisi formulam aliquam video in Horatii verbis Sat. II, 5, 4.

Ithacam revehi patriosque Penates adspicere.

celebrare deum proprie dicitur deum cultu celebrem reddere, ut *deus celeber* II, 1, 83. *Diana celebris* Hor. Od. II, 12, 20; deinde est colere. W.

35. *Quam bene Saturno*) Inter loca de aurea aetate a tot poetis tanta cum arte tractata, quorum magnam partem Broukhus. ad h. l. commemoravit, hic, qui sequitur, Tibullianus inter principes est habendus. Nam breviter et eleganter recitat potiora corruptelarum genera ex illa aetate sublata cum potioribus eius vitae bonis.

36. *Tellus in longas est patefacta vias*) ad longinqua itinera, h. viae in terris factae sunt. Nam quae pervia fiunt, et frequentari incipiunt, *patefieri* dicuntur. Phaedrus IV, 6. de Argo:

Inhospitalis prima quae Ponti sinus Patefecit.

et Cic. in Maniliana c. 8. *patefactum Romanis legionibus esse Pontum* dicit, *qui ante populo Romano ex omni aditu clausus esset:* h. legiones Romanas in Pontum penetrasse, quem antea nullus exercitus Rom. accesserat. Contra *claudi* dicuntur loca, quae adiri nequeunt. *Cunctus ob Italiam terrarum clauditur orbis.* Iam conf. Broukh. h. l. H. Constructionem illustrat Virg. Aen. VI, 42.

Excisum Euboicae latus ingens rupis in antrum.

et Ovid. Am. II, 16, 16.

In longas orbem qui secuere vias.

quem locum Statio debeo. Adde Am. III, 1, 18. W.

38. *sinum*) int. velorum.

39. *vagus — navita*) Navita h. l. mercator, ut saepe. v. c. Horat. I, Carm. 1, 14. *vagus* ille, propter continuos errores et

non validus fubiit iuga tempore taurus;
Non domito frenos ore momordit equus;
1 domus ulla fores habuit; non fixus in agris,
Qui regeret certis finibus arva, lapis;
e mella dabant quercus, ultroque ferebant
Obvia fecuris ubera lactis oves.

Non

nera. Nam poëtae *vaga* lant, quaecunque motu tur perpetuo. Docet id plorum congeries apud kh. *compendia* funt lucra. fr. IX, 9. et h. l. merces, lucra parantur; itaque ditur *merce externa*.

. *Qui regeret e.*) qui de-t, partiretur certo limite. m inter ICtos *de finibus dis*, h. conftituendis. Inde m doctius: *regere arva* s. cf. Ovid. I. Met. 135. H. et Forcellinium in v. i. Ingenii faeculi fui ma-ationem habuerunt Hora-Ep. II, 2, 170.

populus affita certis itibus vicina refigit iurgia. gilius Aen. XII, 897. de

nes agro pofitus, litem ut discerneret arvis. W. –

. *Ipfae mella dabant quer-* non quod fucci loco erant, algo exiftimare videntur, mmentator, in Severi Aet-nam ad v. 13.; fed quod apes, fine hominum cura et opera, in earum truncis mel faciebant, idque tam copiofum, ut in terram deflueret. Ovid. III. Am. 8, 40.

— *et in quercu mella re-perta cava.*

In hunc modum explicandi Virg. Ecl. IV, 30. Ge. I, 131. Ovid. Met. I, 112. Horat. V. Carm. 16, 47. II. Carm. 19, 11. Illuftrat rem Schol. Nicandri ad Alexiph. 448. ἠνῦτε δὲ καὶ κοίλοιο κατὰ δρυὸς etc. H. De melle, de foliis et e rimis quercus manante, et haec et Virgilii loca accepit H. Voffius. Si quis Heynii fententiam amplectatur, *ipfae* explicabit: nullo labore impenfo. W.

46. *fecuris*) h. *mollia fecura viventibus otia mente* iftius aetatis hominibus, et ne de victu quidem follicitis. *Ubera lactis*, pro eo quod Virgil. *ubera lactea*, lacte diftenta, plena. H. Ita *lactis rivos* Hor. Od. II, 19, 10. cf. fupr. I, 1, 28. W.

Non acies, non ira fuit, non bella, nec ens
Immiti saevus duxerat arte faber.
Nunc Iove sub domino caedes, nunc vuln
semper,
Nunc mare, nunc leti multa reperta via.
Parce, pater; timidum non me periuria terre
Non dicta in sanctos impia verba deos.

Q

47. *ensem — duxerat*) ducere, ἐλαύνειν, tundendo ferrum in laminam procudere. v. Virgil. Aen. VII, 634.

Aut levis ocreas lento ducunt argento.

Ibid. *nec ensem — faber*) Ornavit poëta vulgatum: *nec ensis*. De interpretatione versus vide Obss. W.

49. *Nunc Iove sub domino*) Vides ordinem aetatum a diversis metallis in Hesiodo aut Ovidio inductum non servari h. l. ut nec alibi. Aureae aetati statim succedit haec ferrea, quam per tot saecula viximus. H. Cum duae tantum memoratae sint aetates, ceteras non statuisse Tibullum, concludi nequit. W.

50. *Nunc mare*) pericula in mari, ex navigatione. H. Ad *viam leti* compara Soph. Phil. 43. ὕδατος φορβῆς, *via ad victum*, ubi bene Schaefer. *reperta* per artes inventas et negotia vitae. Ad sensum confer Senec. Hipp. 475.

Quam varia leti genera mortalem trahunt

Carpuntque turbam: pon ferrum et doli

Adde Stat. Silv. II, 1, 21 Sen. Rhet. Controv. III H. Vossio laudatum. W.

51. 52. Haec ex vulga terum, iam inde ab heroic opinione illustranda sunt mortes praematuras aut c et ex morbis acutis pro n rum scelerum poenis, al diis praesentibus inflictis, bant. Tibullus igitur s lius sceleris conscium es quo in medio inventae abripiatur. Tum pergi tamen fato nunc mori est etc. Color orationis est inf. III, 5, 6. sqq *ter*, Iupiter. Santen. a pert. IV, 11, 18. *Pl* intelligit; nec interced De Iove unice cogitandu qui praecessit, vel ex I, 24. apparet. Et verba *pater* significant: me Num Pluto hoc praesta *pater* vel *parens* de Io Virg. Georg. I, 121. H I, 2, 2. 12, 12. adieci

I ſi fatales iam nunc explevimus annos,
c lapis his ſcriptus ſtet ſuper oſſa notis:
ACET IMMITI CONSVMTVS MORTE TIBVLLVS,
ESSALAM TERRA DVM SEQVITVRQVE MARI.
me, quod facilis tenero ſum ſemper Amori,
Ipſa

tur. — Ad v. 52. *Non* — ımpara Soph. Ai. 128.
ıν ποί εἴπης αὐτὸς ἐς
θεὸς ἔπος.
'ot. ad III, 5, 13. 14. W. *fatales — annos*) a fatis ıs, quos vivere debemus. *Fac lapis his ſcriptus ſtet ıſſa notis*) h. marmor tulo inſcriptum. *Stet ſſa:* non de noſtris cipıulcralibus cogitandum aut de ſarcophago, quo nditur, aut de cinerario ımbario, quo reponitur ıppoſito titulo in brevi :e. H. *Fac lapis — ſtet.* Iove, ut morbum de- precatus eſſet, eundem :bis alloqui Tibullum, nec hae preces mirae. enim ei aderat ſuorum, data ultima relinqueret. nodo Aiax apud Sophoaedem patraturus ſolus, 831. a Iove, ut Teumorte ſua violenta cer- :aciat, precibus expetit. ad illum Iovis opera ı v. 998. legis. W. ȝq. Locus ſequitur ſuade amantium ſedibus is Elyſiis. Illud autem quod Venus eſt pro ψυχοπομπῷ, tanquam alter Hermes, quae deducat animam ad loca infera; eximium inventum et dignum, quod pictum reddatur. Potuit autem in ſuave hoc phantaſma tanto magis incidere, quoniam Romani Venerem Libitinam habuere. Etſi caſu potius, quam ullo religioſo more, hoc accidit, cum in Libitinae fano Servius Tullius pro ſingulis mortuis ſingulos numos reponi iuſſiſſet, mox vero funerum locatio ad id fanum fieri conſueſſet, ut Libitina pro dea haberetur, cui, tanquam Proſerpinae, res inferae cordi curaeque eſſent. Noſtrum poëtam ante oculos habuit auctor elegantiſſimi epitaphii in Lucceium, apud Gruterum, Bonadam et alios obvii, nuper quoque in Anthol. Lat. To. II. Lib. IV, ep. 13. repetiti, ubi v. 27.

Nam me ſancta Venus ſedes non noſſe ſilentum
Iuſſit, et in caeli lucida templa tulit.

Venerem Libitinam in vaſe ſepulcrali edidit Bellorius in Lucernis ant. ſepulcr. P. II. tab. 41. ſed ſine idoneo argumento. Eſt enim Venus, qualis paſſim exhi-

Ipſa Venus campos ducet ad Elyſios.
Hic choreae cantusque vigent, paſſimque vagantes
Dulce ſonant tenui gutture carmen aves; '
Fert caſiam non culta ſeges, totosque per agros
Floret odoratis terra benigna roſis.

Hic

exhiberi illa ſolet, ſubducta ad inguina palla; niſi, quod multo magis ſtatuendum, ſimpliciter puellae ſpeciem eam eſſe dicas.

57. *facilis* — *Amori*) h. l. obſequioſus, obnoxius, deditus.

59. Primae lineae iucundiſſimorum phantaſmatum ſunt apud Pindar. in nobiliſſimo loco Olymp. II, 128. ſqq. Alia dedimus ad Virgil. Aen. VI, 637. ſqq. *vigent:* ne tenue illud *ſunt* poneret. H. Conferri poteſt locus Ciceronis pro Coelio c. 5. f. *Vigebant ſtudia rei militaris*, et Graecorum *μέλειν* apud Eurip. Herc. F. 759.

χοροί, χοροὶ καὶ θαλίαι μέλουσιν Θήβας ἱερὸν κατ' ἄστυ. W.

61. *Fert caſiam non culta ſeges*) h. terra nullo cultu profert herbas odoratas. Nove dixit *ſegetem*, primum de agro, in quo ſeges ſementi facta ſubnaſcitur, tum de fruticibus, non de frumento. Nam *caſia* eſt frutex ille ſeu virgultum cortice bene olenti probatum cinnamoque ſecundum veteres nobilitate proximum. v. Plin. XII, f. 43. et Bauhin. cum in Pinace p. 408. tum in Hiſt. Plantar. lib. IV. p. 446. ſqq.

Eſſe tamen illam veterum caſiam nullam aliam quam noſtram canellam ſeu cinnamomum, (canellam Malabaricam ſ. Iavanenſem, inter lauri genera referri ſolitam) nunc nemo dubitat. Dubitatum eſt, an cinnamomum veterum pro diverſo genere habendum ſit; ſit tamen probabilius, eiusdem arboris corticem, ſed tenuiorum fuiſſe ramorum, qui una cum cortice reſecti exportabantur. *Praecipua*, inquit Plinius, *bonitas virgultorum tenuiſſimis partibus* etc. Alia eſt caſia herba coronaria apud Virgilium Ecl. II, 49. et aliis locis, praeterquam Ge. II, 466. qui locus de caſia, quae inter aromata eſt, accipiendus erat. H. *Seges*, quod proprie terram vel frugibus accipiendis deſtinatam et aptam vel conſitam ſignificat, transfertur ad agros, in quibus frutices caſiae ſponte enaſcuntur. Secutus eſt Claud. de Nupt. Hon. et Mar. 94.

Hic caſiae matura ſeges, Panchaia turgent
Cinnama.

Adde

iuvenum feries teneris immixta puellis
udit, et affidue praelia mifcet Amor.
eft, cuicunque rapax Mors venit amanti,
t gerit infigni myrtea ferta coma.
celerata iacet fedes in nocte profunda
bdita, quam circum flumina nigra fonant;
Tifipho-

Tib. IV, 2, 18.
Cultor odoratae dives Arabs fegetis. W.

. *praelia*) funt dulces tium rixae. Hor. I. Carm. 7. 9, extr. Vulp. Porro *praelia Amor;* alias *ut praelia* pugnantes, h. l. fitius auctor pugnae.

66. Aliter inftruxit Ely- Virgilius l. c. heroibus, is, et viris bonis fanctis- Sed recte nofter pro ar- nti confiliique diverfa ra- *infigni coma*, ornans ;ton; fcilicet, myrtea co- impofita, ipfa coma fit in- , infignitur, ornatur. Sic :cipiendum h. l. non de pulcra. II. Caufam Elyfii praefentati ad I, 4, 27. ifcea. W.

, *fcelerata iacet fedes*) ad defignandum immen- illud Tartari profundum. kh. *fcelerata* h. abomina- infaufta, στυγνή, ut *Porta ata.* Alias effe poffet pro *fceleratorum.* H. Ovid. m. IV, 455. *Sedes fcele-rata vocatur.* — *quam circum — Tifiphoneque.* Tifiphone cum in Tartaro verfetur, iuncturam per copulam *que* pro *ibique Tifiphone* notes, comparesque Ovid. Metam. I, 372.

flectunt veftigia fanctae
ad delubra deae, quorum fafti-
gia turpi
fqualebant mufco, ftabantque
fine ignibus arae.

Verbera, quibus Tifiphone *faevit*, apud Mart. X, 5, 14. *Severi Aeaci lora* appellantur. W.

68. *quam circum flumina nigra fonant*) Novavit hic aliquid, aut variavit faltem, nifi ex Platonicis commentis illud repetitum malis, quod Tartarum fluminibus ambiri narrat, quae alioqui regna Plutonis, loca infera, omnino intercludunt. Accedit ad ea flumina in ipfo Orci aditu, quisquis ex locis fuperis defcendit. Vide Exc. IX. ad lib. VI. Aeneidis. De Ixione, Tityo et ceteris in feqq. commemoratis multa congeffit Broukhuf. Tu v. praeter Culicem inprimis Aen. VI, 570. fqq. 595. fqq.

Tiſiphoneque impexa feros pro crinibus ang
Saevit, et huc illuc impia turba fugit.
Tum niger in porta ſerpentum Cerberus or
Stridet, et aeratas excubat ante fores.
Illic Iunonem tentare Ixionis auſi
Verſantur celeri noxia membra rota;
Porrectusque novem Tityos per iugera terrae
Aſſiduas atro viſcere paſcit aves.

Ti

69. *impexa feros pro crinibus angues*) habens angues pro crinibus, et, ut foedior adſpectus eſſet, horridos eos et impexos. ut dicimus *impexus comas*, et III, El. 2, 11. *longos incomta capillos.*

70. *Saevit*) verberibus et taedis ardentibus miſeros exagitat. v. Aen. VI, 570. et Broukh. ad h. l. Culic. 217.

Obvia Tiſiphone —
Et flammas et ſaeva quatit mihi verbera poenae.

Saevire eodem modo apud Ovidium II. Met. 399.

— — Colligit —
Phoebus equos, ſtimuloque domans et verbere ſaevit.

Catal. Poët. vet. p. 204. Scal. (in Anthol. Lat. lib. III, ep. 227.)

Quid ſaevis, Sybari? domiti modo terga iuvenci
Quid premis?

In iis, quae ſequuntur: *et huc illuc impia turba fugit* inverſionem orationis facile obſerves pro: et huc illuc turbam fugat, circumagit. H. haec ratio dicendi apud infrequens. Vide I, 8 Virg. Aen. 1, 30 — 32. II, 543 — 45. W.

71. *ſerpentum — ore*) nempe pro villis et iubi tum geſtat. v. Broukh. e III, 4, 87. Strident igitur ſ tes in eius capitibus, ſed d ad ipſum canem transtulit De ceteris v. Obſſ. Novu tem hoc, quod hic Ce ad Tartari fores excubat. communi poëtarum exem des eius eſt ſub locorum rorum ingreſſum. v. ad V VI, 417. Exc. VIII. F Tartari v. ibid. 652 ſ *Tum* in deſcriptionibus V. I, 104.), in primis loc uſurpatur poëtis, ut Vi Aen. IV, 250. *tum flumin*

74. *noxia membra*) h. bra noxii, ſcelerati, ho Mox *novem per iugera;* enim corporis magnitudin Tityos. v. loca ap. Broukl

76. *atro viſcere*) int.

talus est illic, et circum stagna; sed acrem
m iam poturi deserit unda sitim;
)anai proles, Veneris quae numina laesit,
ı cava Lethaeas dolia portat aquas.
sit, quicunque meos violavit amores,
ptavit lentas et mihi militias.
u casta, precor, maneas, sanctique pudoris

Assideat

et Graecis *μέλαν ἧπαρ.* . Virgil. Aen. VI, 597. *que inmanis vultur obunco rtale iecur tondens.* cf. Ovid. ›in 184. *Aves*, ut poëta, ı de uno vulture dicere t. *Assiduas* autem elegan- : proprie dixit.

. *acrem Iam iam poturi* :t *unda sitim*) ornate pro it eum; hoc ornari po- eum sitientem et iam iam rum.

›. *Veneris quae numina*) Veneris coniugalis, cae- ponsorum. v. Broukhus. res ex Epist. Hypermne- ap. Ovid. et ex Horat. III. ı. 11.

›. *In cava — dolia*) h. rata, pertusa, *τετρημένα.* Ovid. I. Art. 432. videtur ı *aures* dixisse:

Elapsusque cava fingitur aure lapis.

ı. *quicunque meos violavit* ·*es*) corruptorem puellae lige. Ita enim *laedere*, ıre *amorem* et ipsam *puel-* passim et noster et alii dicunt. inf. I, 6, 51. *Parcite, quam custodit Amor, violare puellam.* (cf. Obss. ad I, 2, 89. W.) Dicit autem *quicunque violavit* eo sensu, quo multa efferimus quotidie: *si quis* fuerit, qui violet. H. Apte haec imprecatio exemplo impietatis Danaidum, acriter in Tartaro punitae, subiungitur. Magna arte Danaidum scelere usus est Horatius Od. III, 11, 22. sqq. De ceteris vid. Obss. W.

82. *lentas — militias*) h. difficilem expeditionem, quae in multum tempus protrahitur. Videtur autem hactenus superstitionis priscae aliquid inesse, qua ut diras et imprecationes vim habere, ita etiam malignis votis ac precibus, multo magis carmine ac fascinatione, bona aliorum intercipi, mala autem inferri putabant homines stulti, qui pravum animorum habitum cum pravorum consiliorum effectibus permutabant. Eum autem, qui insidiabatur eius puellae, longam absentiam precatum esse Tibullo credere licet.

Aſſideat cuſtos ſedula ſemper anus.
Haec tibi fabellas referat, poſitaque lucerna
Deducat plena ſtamina longa colo;
Ac circa gravibus penſis affixa puella
Paulatim ſomno feſſa remittat opus.
Tunc veniam ſubito, nec quisquam nuntiet ante,
Sed videar caelo miſſus adeſſe tibi;
Tunc mihi, qualis eris, longos turbata capillos,
Obvia nudato, Delia, curre pede.

Hoc

84. *anus*) Nutrix poteſt intelligi. v. Ovid. Epiſt. 19, 37. aut verius ipſa Deliae mater. cf. Eleg. 6, 57. Sunt autem, quae ſequuntur, exquiſitae ſuavitatis propter dilectum rerum ad ſenſum et recordationem iucundarum.

87. *Ac circa gravibus penſis affixa puella*) int. ſervula, quae circa eam erat, h. eam ſectabatur et eius curam gerebat. Nam *circa* pro *iuxta* vix dictum eſſe poteſt. Niſi melius ſtatuas, poëtice plurium puellarum conſeſſum ſingulari numero eſſe deſignatum; qui tamen vix in conditionem Deliae cadit. Speciem ſimilem oculis ſubiecit Ovidius Faſt. II, 742.

Lucretia nebat;
Ante torum calathi lanaque mollis erat.
Lumen ad exiguum famulae data penſa trahebant.

etc. In Ge. IV, 334. Cyrene, Ariſtaei mater, ſedebat thalamo;

eam circum Mileſia vellera Nymphae
Carpebant.

Scaliger *Circa* vult nomen puellae eſſe. H. *circa* et *circum* de loco uſurpatum pluribus tantum accommodari poſſe, itaque *puella* plures ſignificare, ut *puer* et *iuvenis* II, 97., vidit Vulpius. De *una puella* cogitandum, eamque Deliam ipſam eſſe cenſet noviſſimus editor; quaſi huic gravia *penſa* data ſint, et quaſi ad hanc, quam 83. 85. 90. alloquitur, verba: *Ac puella remittat* referri poſſint. Nec poſſunt haec ex noſtrarum linguarum vitiis iudicari. Non mirum, libertinae, a multis amatoribus expetitae, qualis fuit Delia, vid. Heyn. Not. ad I, 6, 67., plures dono datas eſſe puellas; modo Thaidis exemplum in Terentii Eunucho inſpicias. W.

92. *nudato — pede*) Ad ſoleas

s eft illic, et circum ftagna; fed acrem
am poturi deferit unda fitim;
ıi proles, Veneris quae numina laefit,
ıva Lethaeas dolia portat aquas.
, quicunque meos violavit amores,
vit lentas et mihi militias.
:afta, precor, maneas, fanctique pudoris
Affideat

Graecis *μέλαν ἧπαρ*. irgil. Aen. VI, 597. *inmanis vultur obunco iecur tondens.* cf. Ovid. 184. *Aves*, ut poëta, uno vulture dicere *Affiduas* autem elegan- ›prie dixit.

:rem *Iam iam poturi* ıda *fitim*) ornate pro um; hoc ornari po- m fitientem et iam iam

Veneris quae numina 'eneris coniugalis, cae- forum. v. Broukhuf. ex Epift. Hypermne- Ovid. et ex Horat. III. ı.

ı *cava — dolia*) h. , pertufa, *τετρημένα*. l. I. Art. 432. videtur *res* dixiffe:

pfusque cava fingitur
aure lapis.

uicunque meos violavit corruptorem puellae Ita enim *laedere*, *ımorem* et ipfam *puel-* fim et nofter et alii dicunt. inf. I, 6, 51. *Parcite, quam cuftodit Amor, violare puellam.* (cf. Obff. ad I, 2, 89. W.) Dicit autem *quicunque violavit* eo fenfu, quo multa efferimus quotidie: *fi quis* fuerit, qui violet. H. Apte haec imprecatio exemplo impietatis Danaidum, acriter in Tartaro punitae, fubiungitur. Magna arte Danaidum fcelere ufus eft Horatius Od. III, 11, 22. fqq. De ceteris vid. Obff. W.

82. *lentas — militias*) h. difficilem expeditionem, quae in multum tempus protrahitur. Videtur autem hactenus fuperftitionis prifcae aliquid ineffe, qua ut diras et imprecationes vim habere, ita etiam malignis votis ac precibus, multo magis carmine ac fafcinatione, bona aliorum intercipi, mala autem inferri putabant homines ftulti, qui pravum animorum habitum cum pravorum confiliorum effectibus permutabant. Eum autem, qui infidiabatur eius puellae, longam abfentiam precatum effe Tibullo credere licet.

Assideat custos sedula semper anus.
Haec tibi fabellas referat, positaque lucerna
Deducat plena stamina longa colo;
Ac circa gravibus pensis affixa puella
Paulatim somno fessa remittat opus.
Tunc veniam subito, nec quisquam nuntiet ante,
Sed videar caelo missus adesse tibi;
Tunc mihi, qualis eris, longos turbata capillos,
Obvia nudato, Delia, curre pede.

Hoc

84. *anus*) Nutrix potest intelligi. v. Ovid. Epist. 19, 37. aut verius ipsa Deliae mater. cf. Eleg. 6, 57. Sunt autem, quae sequuntur, exquisitae suavitatis propter dilectum rerum ad sensum et recordationem iucundarum.

87. *Ac circa gravibus pensis affixa puella*) int. servula, quae circa eam erat, h. eam sectabatur et eius curam gerebat. Nam *circa* pro *iuxta* vix dictum esse potest. Nisi melius statuas, poëtice plurium puellarum consessum singulari numero esse designatum; qui tamen vix in conditionem Deliae cadit. Speciem similem oculis subiecit Ovidius Fast. II, 742.

Lucretia nebat;
Ante torum calathi lanaque mollis erat.
Lumen ad exiguum famulae data pensa trahebant.

etc. In Ge. IV, 334. Cyrene, Aristaei mater, sedebat thalamo;

eam circum Milesia vellera Nymphae
Carpebant.

Scaliger *Circa* vult nomen puellae esse. H. *circa* et *circum* de loco usurpatum pluribus tantum accommodari posse, itaque *puella* plures significare, ut *puer* et *iuvenis* II, 97., vidit Vulpius. De *una puella* cogitandum, eamque Deliam ipsam esse censet novissimus editor; quasi huic gravia *pensa* data sint, et quasi ad hanc, quam 83. 85. 90. alloquitur, verba: *Ac puella remittat* referri possint. Nec possunt haec ex nostrarum linguarum vitiis iudicari. Non mirum, libertinae, a multis amatoribus expetitae, qualis fuit Delia, vid. Heyn. Not. ad I, 6, 67., plures dono datas esse puellas; modo Thaidis exemplum in Terentii Eunucho inspicias. W.

92. *nudato — pede*) Ad soleas

Armatus curva ſic mihi falce deus:
O fuge te tenerae puerorum credere turbae;
Nam cauſam iuſti ſemper amoris habent.
Hic placet, anguſtis quod equum compeſcit habenis;
Hic placidam niveo pectore pellit aquam;
Huic quia fortis adeſt audacia, cepit; at illi
Virgineus teneras ſtat pudor ante genas.
Sed te ne capiant, primo ſi forte negarit,
Taedia; paulatim ſub iuga colla dabit.

Longa

9. *O fuge te — credere turbae*) cave omnino adeas ac frequentes coetus puerorum. Nimis lubricum eſt, eos adſpicere.

10. *Nam cauſam iuſti ſemper amoris habent*) h. e. dant, praebent. Simillimus Ovidii locus de puellis:

Centum ſunt cauſae, cur ego ſemper amem.

Sive eſt, — ſive eſt, II. Am. 4, 10 ſqq. H. Adde Ovid. Heroid. XV, 80.

Et ſemper cauſa eſt, cur ego ſemper amem.

11. *anguſtis quod equum compeſcit habenis*) equitandi peritiam uno artis genere exprimit. inf. IV, 1, 91. 92.

Aut quis equum celerem artato compeſcere freno
Poſſit, et effuſas tardo permittere habenas.

12. *Hic — pellit aquam*) h. hic placet, quia *pellit*. — Variat poëta orationem. *pellere aquam* de natantibus, ut III, 5, 30.

Et facilis lenta pellitur unda manu.

13. *adeſt audacia*) pro *eſt*, inf. IV, 5, 6.

Si tibi de nobis mutuus ignis adeſt.

cf. Vulp. h. l. H. Adde Statium. W.

14. *at illi — ſtat pudor ante genas*) quod alias: genis inſidet, ineſt. Sic Horat. IV. Od. 13. 7. de Amore,

— — — — Chiae
Pulchris excubat in genis.

cf. Vulp. Minus bene in hunc modum dixit Lotichius I, El. 5.

Dum roſeas illi ſtat ſopor ante genas.

Et III, El. 7.

Gloria, quae cineres excubat ante tuos.

15. *Sed te ne c.*) ad vulgarem orationem ſic explendum: Si tamen in amorem, quod nolim, incideris, tum haec te monitum eſſe velim; *te ne capiant* etc.

Longa dies homini docuit parere leones;
Longa dies molli ſaxa peredit aqua;
Annus in apricis maturat collibus uvas;
Annus agit certa lucida ſigna vice.
Nec iurare time; Veneris periuria venti
Irrita per terras et freta longa ferunt.
Gratia magna Iovi; vetuit pater ipſe valere
Iuraſſet cupide quidquid ineptus amor.
Perque ſuas impune ſinet Dictynna ſagittas

etc. H. Perſtandum eſſe in puero expugnando, neque ipſis periuriis abstinendum, primo monetur. *Negare* abſolute poſitum ſignificat difficilem eſſe precibus expetentis II, 6, 27. Et Ovidius Amor. II, 19, 20. *ſaepe rogata nega*, et Metam. XIII, 741. *Nolle* amorem recuſare apud Catull. VIII, 9.
Nunc iam illa non vult; tu quoque, impotens, noli. W.

19. Virgil. Ecl. 9, 48.
Aſtrum, quo ſegetes gauderent fructibus, et quo
Duceret apricis in collibus uva colorem.

20. *Annus agit c.*) h. movet, ſive, oriuntur et occidunt ſidera non niſi intra tempus ſuum certum ac definitum. *Annus* hoc et ſuperiori verſu eſt pro tempore quocunque ſeu definito ſeu infinito.

21. Locus de periuriis amantium impunitis paſſim a poëtis tractatus. v. Stat. ad h reſpectu vero ad h. l. dio I. Art. 631. *Ne promitte — Iupiter periuria ridet amantum venti ſerunt irrita:* fr tum poëtis inde ab H Harpyiis. v. Exc. VII. a Aen. III. H. Vide eti ad III, 6, 49. Ita I *pauperibus* deos periur ſcere, Romanos credid dit Sat. III, 145.

contemnere fulmin
Creditur atque deos,
ſcentibus ipſis.

24. *ineptus amor*) de amante, qui male f ambitioſe adſtruit fid quae aliquando ipſe ele quorum per ſe pondus eſt. Ex notione *inep* Cic. de Or. II, 4. huc v eſt illud: — *aut plur tur, aut ſe oſtentat.*
Dictynna, h. l. Diana Cirin 305.

firmes, crines perque Minerva suos.
tardus eris, errabis; transiit aetas
.am cito! non segnis stat remeatve dies.
Quam

crines perque Minerva
nter formosas deas Mi-
:tiam alias refertur: sed
leae vix alibi in laude
ua habetur, praeterquam
a de Medusa, cuius ca-
n serpentes mutatos nar-
ionnulli, quod deae illa
:ulisset formae et comae
Exstat narratio apud
ı ad Aen. VI, 289. et
νῆ πρὸς κάλλος ἀντήριζεν
l Tzetzam ad Lycophr.
ıde colligi potest, olim
ıervae coma plura in
occurrisse. Fac tamen
se non habuisse, ne-
ıulla fuit, quae poëtam
memorare in dea ean-
mae partem, quae aliis
ı celebrata esset. 'Apud
. II, 28, 12. (21, 14.)
.uraverat *per oculos Mi-*
quidni nunc *per eius*
Flavam eius comam
liunde constat, epitheto
. *flava Minerva*, ξανθή,
Ita Statius quoque II
258. ubi de Diana et
ı:

ae torva genis flavoque
in vertice nodo.

ıitu vix usquam in signis
ı occurrunt, sed coma
ımissa. Memoratur ta-
ıd Pollucem lib. II, 35.
καλλύνειν τὰς τρίχας, τὸ ἀναπλέκειν· καὶ παραπεπλεγμένη ἡ Ἀθηνᾶ, ἡ ἀναπεπλεγμένη. Occurrebat hoc epitheto ornata Minerva alicubi in vetere poëta παραπεπλεγμένη, haud dubie ea de causa, quod capillum religatum et collectum habebat: *flavum in vertice nodum.* Nam cincinnos e cervice dependentes vix illud nomen designare potuit, quod putabat Winkelmann. Monum. ined. p. 19. et in Annotat. ad Hist. Art. p. 48. H. vid. Obss. — Ceterum causa, cur per Iunonem et Minervam h. l. iuretur, a castitate dearum eximia repetenda videtur. Certe IV, 13, 15. alienum ab hoc loco. W.

27. *At si tardus eris*) *tardus* h. l. ignavus, somniculosus, cunctator, qui consilia exsequenda in diem differt. Ad constantiam et pertinaciam in instituto adhortatus erat; nunc illud subiicit, quod in quocunque incepto meminisse opus est, ut nec interea otietur ac ferietur, sed ut suo operi intentus quodvis tempus commodum, quamvis occasionem opportunam aucupetur, ne interea tempus e manibus elabatur. H.
27 — 29. Tibullus praeceptum: in aetate florente amori esse indulgendum, fuse persecutus est, ex natura sua atque

 e more

Quam cito purpureos deperdit terra colores!
Quam cito formofas populus alba comas!
Quam iacet, infirmae venere ubi fata fenecta
Qui prior Eleo eft carcere miffus equus!
Vidi ego iam iuvenem, premeret quum ferior a
N

e more faeculi fui; quo cum vita immortalis negaretur, et gaudia vitae fola fpectarent homines, quae fenectute impediuntur, morte intercipiuntur, voluptatum fructus, ut fummum bonum, praedicandus, ademtio bonorum iuvenilis aetatis lugenda erat. En caufam querelarum acerbarum 35 fqq.; hinc animus commotior folito et 28 fqq. (fimile exemplum 57.) et I, 8, 41 — 48; hinc mortis et fenectutis imagine propofita ad gaudia vitae capienda hortatur I, 1, 59 fqq. et arma, mortem feftinantia, recufat I, 10, 33 fqq. Hinc denique adornationem Elyfii I, 3, 59 — 64. explica. — *Aetas* de aetate vegeta et florida. Hor. Ep. I, 20, 10.

Carus eris Romae, donec te
deferat aetas.

et Sen. Hipp. 446.

Aetate fruere, mobili curfu
fugit.

Cum verbis *transiit* — *cito i* Mitfcherlichius ad Hor. T. 1, p. 398. Theognidem 963. 4. comparavit. W.

29. Sunt fere ipfa Theocriti verba Idyll. XXIII, 28.

Καὶ τὸ ῥόδον καλόν ἐστι,
χρόνος αὐτὸ μαρ
Καὶ τὸ ἴον καλόν ἐστιν ἐν
καὶ ταχὺ γηρᾷ·
Λευκὸν τὸ κρίνον ἐστὶ, μα
ται, ἀνίκα πίπτῃ
Ἁ δὲ χιὼν λευκὰ, καὶ τα
ἀνίκα παχθῇ·
Καὶ κάλλος καλόν ἐστι τὸ
κὸν, ἀλλ' ὀλίγον
Ἥξει καιρὸς ἐκεῖνος, ὁπ
καὶ τὺ φιλάσεις,
Ἀνίκα τὰν καρδίαν ὀπτε
ἁλμυρὰ κλαύσεις

Ultima prorfus ut mox: *ego iam iuvenem, pr.*

31. *Quam iacet*) la fine vigore et viribus eft. *fenectae* funt fenectus, fato fubire cogimur. H. *fenectae* de homine dixit I, 19, 17. II, 13 (10, Mart. X, 5, 10 *Et quum* *mae fila venerint horae.* V

32. *Qui prior*) prius tegra aetate. Sed v. Obff. — *carcere*) Olympiaco. v. Ge. III, 202. H. Vir quoque Georg. III, 104. *carcere currus* pro carce dicere aufus eft. W.

33. *Vidi ego iam iuve* hominem, qui paullo ante, do, iuvenis erat. *Serior a*

Moerentem ſtultos praeteriiſſe dies.
Crudeles divi! ſerpens novus exuit annos:
Formae non ullam fata dedere moram.
Solis aeterna eſt Phoebo Bacchoque iuventas;
Nam decet intonſus crinis utrumque deum.

Tu,

pro ſenectute. v. Gronov. Obſſ. II, 19. H. Iunge: *Vidi ego iam. — iuvenem*, notum eſt, apud Romanos dictum eſſe, qui vel quadrageſimum annum excederet. Iuventutis hoc loco tempora extrema intelligenda eſſe, docent adiecta: *premeret quum ſerior aetas* h. e. inſtaret. Moeret, *dies ſtultos praet.* h. e. dies floridae aetatis ſine Venere abſumtos. Talis iuvenis *triſtem iuventam colere* dicitur Senecae Hipp. 462. ubi idem argumentum a 442. tractatum eſt. W.

34. *ſtultos — dies*) ſtulto ſibi elapſos, circa quos ipſe ſtultus fuit, quod non in amore eos collocavit. Multorum carminum argumentum hoc in Anthologia Graeca; v. c. Automedontis in Analectis T. II. p. 207, no. II.

35. *ſerpens novus exuit annos*) Notum Virgilianum:

Quum poſitis novus exuviis nitidusque iuventa.

Georg. III, 437. coll. Aen. II, 473. Vere et auctumno hoc fieri, ex Ariſtot. H. An. VIII, 17. docuerunt interpretes. Ovid. III. Art. 77. in ſimili querela:

Anguibus exuitur tenui cum pelle vetuſtas.

Colorem hinc duxit auctor Eleg. in Maecenat. obit. II, 113. ſqq.

Redditur arboribus florens revirentibus aetas etc.
Cur nos anguſta conditione ſumus?

novus vero, cui nova iuventus, poſita pelle, redit. Met. IX, 266.

Utque novus ſerpens, poſita cum pelle ſenecta.

exuit annos, ingenioſe, pro vetere pelle. Utuntur poëtae hoc exemplo a ſimilitudine potius quam a rei veritate ducto. Exuviis poſitis, ſerpens non magis ad iuventam redit, quam avis, pennis mutatis.

36. *Formae*) h. ἥβη, flori aetatis iuvenilis. Ita ſaepe poëtae formam alteri notioni ſubſtituunt.

37. Res ex fabulis et veterum ſignis nota. Multa loca congeſſit Broukh. Inſignior ceteris eſt Ovid. Met. III, 421. ubi v. Intpp.

38. *Nam decet i.*) Nam hi ſoli dii comam promiſſam habent, iuventae decus. cf. Obſſ.

Tu, puero quodcunque tuo tentare libebit,
Cedas; obsequio plurima vincit amor;
Neu comes ire neges, quamvis via longa paretur,
Et Canis arenti torreat arva siti;
Quamvis praetexens picea ferrugine caelum
Venturam admittat nimbifer arcus aquam.
Vel si caeruleas puppi volet ire per undas,
Ipse levem remo per freta pelle ratem;
Nec te poeniteat duros subiisse labores,
Aut opere insuetas atteruisse manus;
Nec, velit insidiis altas si claudere valles,
Dum placeas, humeri retia ferre negent.

Si

39. De praecepto quarto sine copula aut formula transeundi adiecto, itemque de 51. vid. Obss. ad I, 5, 25. W.

40. De hoc obsequio nemo doctius egit quam nequitiarum magister Art. II, 177. sqq.

42. *arenti — siti*) aestu, qui facit, ut arva areant. H. Ab hominibus verba translata, qui *siti torrentur* h. e. exuruntur, quorum *sitis arens* apud Ovid. Heroid. IV, 144. et *sicca* dicitur. W.

43. 44. *picea ferrugo* sunt atrae istae nubes, quibus caelum obducitur. *nimbifer arcus*, iris, *admittit aquam venturam*, pluviam imminentem concitare, accelerare videtur. cf. Obss.

45. *Vel si*) Oratio variata. Poterat per particulam *neu* singulas obsequii partes subiungere. cf. I, 10, 23. W.

47. *Nec te poeniteat*) Inf. III, 4, 65.

Saevus Amor docuit validos tentare labores;
Saevus Amor docuit verbera posse pati. W.

48. *opere*) Intellige rusticum opus. Inf. El. 9, 8.

Et durum terrae rusticus urget opus.

49. *insidiis*) indagine, plagis. cf. Obss. Prorsus simile obsequium de se praedicat Oenone apud Ovid. Ep. V, 19. 20. ad Paridem:

Retia saepe comes maculis distincta tetendi;
Saepe citos egi per iuga longa canes.

Sed

Si volet arma, levi tentabis ludere dextra;
Saepe dabis nudum, vincat ut ille, latus.
Tunc tibi mitis erit; rapias tunc cara licebit
Oſcula; pugnabit, ſed tamen apta dabit;
Rapta dabit primo, mox offeret ipſe roganti;
Poſt etiam collo ſe implicuiſſe volet.
Heu! male nunc artes miſeras haec ſaecula tractant;
Iam

Sed omnino placet ſibi Naſo in hoc obſequii exemplo; Art. II, 189. Milanion Atalantam adamans:

Saepe tulit iuſſo fallacia retia collo.

et Met. X, 171. Apollo Hyacinthi comes:

Immemor ipſe ſui non retia ferre recuſat;
Non tenuiſſe canes.

Sed et inf. lib. IV. in Sulpiciae carmine ſuavis eſt profeſſio El. 3, 11. 12.

— ut tecum liceat, Cerinthe, vagari,
Ipſa ego per montes retia torta feram.

51. De exercitatione in armis loquitur; notum eſt *ludere* eſſe exerceri in armis, id quod fit *rudi:* cf. Barth. ad Rutil. I, 257. — Ovid. IV. Triſt. I, 72. ſimiliter ut h. l.

Nec niſi luſura movimus arma manu.

Dare latus et *nudum latus*, quod patet ictui, notum, ex eadem campeſtri diſciplina petitum eſſe. v. Broukh.

54. *Oſcula — apta*) quae non nimium detrectanti, ſed os praebenti, ore commode et apte applicato, dantur. v. Ovid. Ep. XV, 131. 132.

Oſcula cognoſco, quae tu committere linguae,
Aptaque conſueras accipere, apta dare.

Monui, quod Vulpio non facile erat dicere. H. Cum verſibus 53 — 55 compares Horatium Od. II, 12 — 15 de Licymnia:

Dum flagrantia detorquet ad oſcula
Cervicem, aut facili ſaevitia negat
Quae poſcente magis gaudeat eripi,
Interdum rapere occupet. W.

57. Etiam hic tranſitus ad aliam ſententiam paullo abruptior eſt, ut mirer Scaligerum non et hic tranſpoſitionem pro ponte inieciſſe. Sed volebat poëta monere, carminibus eſſe deliniendum amantis animum; dum in eo eſt, ut id agat, recordatur mores ſaeculi, quibus eo res rediit, ut munerum appetentiores ſint homines quam verſuum,

Iam tener assuevit munera velle puer.
At tibi, qui Venerem docuisti vendere primus,
Quisquis es, infelix urgeat ossa lapis.
Pieridas, pueri, doctos et amate poëtas;
Aurea nec superent munera Pieridas.
Carmine purpurea est Nisi coma; carmina ni sint,
Ex

versuum, quos sibi offerri videant. Itaque *artes miseras* intellige τὰς μουσικάς, poëticen. Versum 58. respicit mox v. 62. H. *Artes miserae* h. e. artes malae, ut *carmen miserum* apud Virg. Ecl. III, 37., sunt avaritia, luxuria, lascivia, socordia, alia, quibus saeculum Tibulli contaminatum fuit, vitia. *tractare* illas artes est illis deditum esse. *male* prave, κακῶς. *haec saecula* h. e. saecula corrupta, ut *his moribus*, *his temporibus* dicitur. Sensus vero totius: ita vigent malae artes, ut vel tener puer avaritia sit captus. Quartum praeceptum de carminibus amatoriis additurus cum dona maioris haberi quam carmina videat, non mirum, animum Tibulli commotum, ut v. 27., in avaritiam acriter invehi, et carmina pluris aestimanda esse, docere. Sed hoc praeceptum vanum esse et adscribendum *vanis magisteriis* 84. expertus est ipse. I, 9, 47. W.

59. *Venerem — vendere*) Est locus hic de amore venali et corrupta pretio fide multis et antiquis et recentibus poëtis tractatus; a nullo disertius quam ab Ovidio I. Am. 10. ubi v. inprimis 31. sqq. ut taceam Stratonis Epigr. XV.

60. *infelix urgeat ossa lapis*) ut contra precabantur: *sit tibi terra levis.* II, 4, 50. *infelix* simpliciter notionem abominandi habet, propter hoc ipsum, quod molliter ossa cubare vetat, ut *arbor infelix.*

63. *Nisi coma*) Notum, hunc Megaris regem unum habuisse purpureum crinem, quo servabat regni sui fatum. v. Ovid. Met. VIII, 80. sqq. Ciris et quos Broukh. ad h. l. laudat. Fuit autem argumentum a multis olim poëtis tractatum. Mox *ni sint* debebat esse *ni essent* ex accuratissimis Grammaticorum regulis. (Confusa sunt duo dicendi genera, alterum, *ni sint — non niteat*, alterum, *ni essent — non nituisset;* de qua re cf. Obss. ad I, 8, 22. W.) De *Pelopis* eburneo humero res notissima, vel ex prima Pindari Olymp. v. Ovid. Met. VI, 403.

63. 64. *Carmine p.*) Etiam hic

ımero Pelopis non nituiſſet ebur.
:ferent Muſae, vivet, dum robora tellus,
caelum ſtellas, dum vehet amnis aquas.
ıon audit Muſas, qui vendit amorem,
: currus ille ſequatur Opis;
ntenas erroribus expleat urbes,

Et

carminibus ſeu im-
n ſeu celebritatem
pe ac varie eſt tra-
tis. Praecipuos lo-
heocrit. Idyll. XVI.
ı IV. Carm. 8. et 9.
ıdarunt, et recorda-
e quisque pro ſe;
t plura e Pindaro et
ım fragmentis. Pro-
ſtrum et ex eo tan-
uısſcriptus eſt Ovidii
Am. 12, 21. ſqq.
utem non plene eſt
. Purpureus, inquit,
non fuiſſet creditus
nec Pelopis hume-
us, niſi poëtae ita
Pergit: *Quem re-
re, vivet* — h. car-
rtalitatem dant. Ex
tiam poëtae hanc
n eſt: De Niſo et
il ſciremus; dudum
ıoria ac nomen eſſet
niſi poëtae illud ſer-
oc ornate et ſuavi-
ſabuloſas adeo res
er poëtarum de iis

d *vehet* h. l. nota
ıgma eam appellant

Grammatici, tribus verbis iun-
ctum eſt, cum proprie ultimo
tantum accommodatum eſſet,
pro latiore voc. habebit, ſeret.
referent vero paullo ante, ut
dicere, carmine memorabunt.

67. *non audit Muſas) audit* cum vi eſt dictum: non delectatur audiendo, non movetur carmine, ſpernit verſus amatorios, et praefert aurum, quod alii fortaſſe offerunt. Apud Pindarum Pyth. 1, 25. diis iratis nati ἀτύζονται βοὰν Πιερίδων ἀΐοντα.

68 — 70. *Idaeae currus*) eſto Gallus Matris Deum, exſectis virilibus. Grave vero ſupplicium! etſi et ii, qui auro amores expugnant, ab exſectorum natura plerumque parum abſunt.

69. Hi Galli deam ſuam geſtabant per urbes et ſtipem colligebant. *explere errores per urbes trecentas* vulgare eſſet; hoc doctius extulit poëta: *explere urbes erroribus*, ut tot alia poëtae, ut exquiſitiora haberent, ratione hac immutarunt. H. Quod Virgilius de tempore dixit Aen. I, 269. *Triginta magnos orbis — Impe-*
rio

Et fecet ad Phrygios vilia membra modos.
Blanditiis vult effe locum Venus ipfa; querelis
Supplicibus, miferis fletibus illa favet.
Haec mihi, quae canerem Titio, deus edidit ore;
Sed Titium coniux haec meminiffe vetat.

Pareat

rio explebit, ad locum transtulit Tibullus. Et Virgilius ipfe Aen. XII, 763. *Quinque orbis explent curfu.* Itaque *expleat* eft percurrat. W.

70. *vilia membra*) quae vilia fibi effe hoc ipfo declarabant miferi, quod ea fibi abfcindebant. Etiam Ovid. fic IV. Faft. 243. *molles miniftri — Caedunt iactatis vilia membra comis*, h. e. virilia. Iuvenalis Sat. II, 115. *fupervacuam carnem* dixit, alio tamen fortaffe modo. Ceterum verfum hunc fimpliciter aliquis ad lacerationem corporum, quae flagellis fiebat, referre poffit: cui fimilis eft illa membrorum laniatio inf. El. 6, 45. fqq. in facerdote Bellonae; et in Gallis: v. c. Apulei. VIII. p. 141. et al. Propert. II, 22, 15. (II, 18, 15.)

Cur aliquis facris laniat fua brachia cultris,
Et Phrygis infanos caeditur ad numeros?

uti h. l. *fecet ad Phrygios modos.* Et *fecare* de verberibus faepe dictum: inf. El. 9, 22. *et intorto verbere terga feca.* et Horat. Epod. 4, 11. *Sectus flagellis hic triumviralibus Praeconis ad faftidium.* Martial. X, 5, 14. — *feveri fectus Aeaci loris.* Verumtamen proprium in hoc Gallorum more virilia auferendi eft *fecare.* Ovid. Faft. IV, 221. *Unde venit, dixi, fua membra fecandi Impetus?* Atqui de Atti mox agitur evirato; et in Ibide 275. *Sic aliquis tua membra fecet: Saturnus ut* etc. et quam proxime ad h. l. v. 455.

Attonitusque feces, ut quos Cybeleïa mater
Incitat, ad Phrygios vilia membra modos,
Deque viro fias nec femina nec vir, ut Attis.

73. Hactenus poëta, non tam tanquam Priapi propheta, feu facerdos, qui fortem a deo acceptam redderet, quam potius tanquam refponfum dei recitans, quem confuluerat fup. v. 7.

Sic ego; tum Bacchi refpondet ruftica proles.

Petierat autem fortem, tanquam θεοπρόπος ad deum confulendum a Titio miffus. Verum is interea in puellae amorem inciderat, quae omnem alium amorem ex eius animo excufferat. H. *Coniux* eft amata. vid. III, 2, 4. W.

le suae: vos me celebrate magistrum,
male habet multa callidus arte puer.
uique sua est; me, qui spernentur, amantes
ıltent; cunctis ianua nostra patet.
erit, quum me Veneris praecepta ferentem
cat iuvenum sedula turba senem.
Heu

me celebrate magi- quentes ad me con- Vulp. H. Nullum i exemplum, quod *celebrare hominem* eum; nec loca I, 6, . rem demonstrant. rel est celebrem red- lo, vel, quod malim, ırnate pro vulgari: meis utimini. De ıllitate certus senten- eodem prorsus ex- ıdo, quo Ovidius, libri secundi *Artis A.* 737.

m celebrate, viri, mihi
dicite laudes —
di vobis. W.

le habet) torquet,

80. Haec iam omnia i sunt, de iis, qui de ıdent, quibus se assi- *'pernere* notam fasti- e, operose docet

raecepta ferentem) Nec hoc alienum ab de iure respondet, ıam *docet* ille, adbo-que praecipit. Deducunt eum in forum et ex foro domum partim clientes, quibus respon-dit, partim iuvenes nobiles, qui ad eum deducti erant, ut leges ac iura discerent. H. Veneris praecepta', 84. *magisteria* dicta, noli ea sola putare, cum iubet, qualia I, 3, 21.' 2, 29. 30. habes, unde monere sibi arro-gat I, 9, 69. III, 6, 43.; sed in universum carmina elegiaca ad amorem instituunt. Hinc Propertius optat I, 7, 13.

Me legat assidue post haec neglectus amator,
Et prosint illi cognita nostra mala. W.

80. Ex fragm. Callimachi, ut notavit Statius, petitum est: (p. 420. inter fr. Bentl.)

Γηράσκει δ' ὁ γέρων κεῖνος ἐλαφρότερον,
Κοῦροι τὸν φιλέουσιν, ἑὸν δέ μιν οἷα τοκῆα
Χειρὸς ἐπ' οἰκείην ἄχρις ἄγουσι θύρην.

Sedula turba est officiosa; nam *seduli* interdum sunt, qui alteri adsunt, apparent, officium prae-stant. v. Gronov. Obss. I, c. 23.

Heu, heu, quam Marathus lento me torquet amore!
Deficiunt artes, deficiuntque doli.
Parce, puer, quaeso, ne turpis fabula fiam,
Quum mea ridebunt vana magisteria.

E L E G I A V.

Asper eram, et bene discidium me ferre loquebar;
At mihi nunc longe gloria fortis abest.

Nam-

81. *Heu, heu, q.*) Suave hoc, quod poëta, severo magisterio se iactans, paullo post ipse in eodem luto se haerere profitetur. Cui non in mentem veniat illud Horatii persimile IV, carm. 1, 33. sqq. *Sed cur, heu! Ligurine, cur Manat rara meas lacrima per genas?* De Maratho v. Obss. et inf. Eleg. 8.

Elegia V.

Irae inter amantes Deliam et Tibullum intercesserant. Puella, ut eum graviter pungeret, alium amatorem admiserat: at Tibullus, puellae perfidiam multum incusans, ea se carere facile posse crediderat. Nunc, amore denuo exardescente, iniuriam puellae a se factam deprecatur; quam bene de ea, cum ex morbo aegrotaret, meritus sit, commemorat; spes de vita feliciter cum ea exigenda inaniter conceptas exponit; inde a v. 37. si modo eiusdem elegiae sunt, tentata frustra amoris leniendi remedia enarrat, imprecatur lenae, quae divitem amatorem ad Deliam adduxerat, et, quantum pauper amator diviti praestet, docet, seque eo ipso nomine puellae commendat.

1. *Asper eram*) eram ferox et protervus, et me non ita a Delia teneri, quo minus ea tantisper carere possem, iactabam.

2. *At mihi nunc longe — abest*) excidit animo. Dictum ut apud Ovid. IV. Met. 648.

— vade procul, ne longe gloria rerum,
Quas mentiris, ait, longe tibi Iupiter absit.

cf. Bronkh. (Sic *abire* cum dativo personae Hor. Ep. II, 3, 201.

Ut redeat miseris, abeat Fortuna superbis.

W.) *gloria fortis*, quod se fortem et duri animi esse gloriabatur. H. *Gloria* pro gloriatione, notante Forcellinio. W.

e agor, ut per plana citus sola verbere turben,
n celer assueta versat ab arte puer.
ım et torque, libeat ne dicere quidquam
ıificum posthac; horrida verba doma.
ımen, per te furtivi foedera lecti,
Venerem quaeso compositumque caput.
›, quum tristi morbo defessa iaceres,

Te

m) στρόμβος, στρόβι-
ιξ, quo pueri ludunt, *trocho*, quem Gesneravit Relat. de libb. ›. VIII. p. 498. Multa › dedit Loens. Epi- II, 23. cf. similem ›rgilii Aen. VII, 378. t. adde Callimachum n. I. Praeclara autem ratio ad animi turbati ›m exprimendam. Mox στρέφει, δινεῖ, apud ‹ *exercet*. et δονεῖσθαι, a IV, 5. *ab arte* pro: alia similia apud poë- *ab* Graecis simillima io, apud quos etiam ione ἀπό, quo auxilio, aliquid fiat, indicatur; Soph. Ai. 471. δηλῶν πεῖρας, *facinore aliquid* . cf. inf. I, 9, 66. — *rte* h. e. peritia, ut vium 27, 18 *assuetudo li muros*. W.

re ferum et torque) a servorum tormentis. l. 9, 21. Omnibus se cruciatibus offert ad poenam pro superbia.

horrida verba sunt aspera, ferocia; os protervum doma.

6. *horrida verba*) Tac. Hist. I, 82. (Praetorianos) *allocuti sunt — praefecti, ex suo quisque ingenio, mitius aut horridius*, significationem confirmat. W.

7. *furtivi foedera lecti*) Sic Ovid. II. Art. 462. *concubitus foedera* dixit, ut *coniugii, tori, foedus*, alia. Nam omne id, in quo aut per quod iunguntur duo vel plures, *foedus*, etiam sine pactione. H. Vide et IV, 13, 2. et similem obtestationem Tecmessae apud Soph. Ai. 493.

ἀντιάζω πρός
εὐνῆς τε τῆς σῆς, ᾗς ξυνηλλά-
χθης ἐμοί.

De mutatione sententiae vid. Not. ad I, 2, 9. *tamen* pro sed tamen. W.

8. *compositumque caput*) h. iunctum cum meo. Laudatur Ovid. Epist. III, 107.

Perque tuum nostrumque caput, quae iunximus una.

9. *morbo defessa*) aegra, exquisite; sic *fessus* inf. IV, 4, 10.

Te dicor votis eripuiſſe meis:
Ipſeque ter circum luſtravi ſulfure puro,
Carmine quum magico praecinuiſſet anus;
Ipſe procuravi ne poſſent ſaeva nocere
Somnia, ter ſancta deveneranda mola;
Ipſe ego, velatus filo, tunicisque ſolutis,
Vota novem Triviae nocte ſilente dedi.

Omnia

10. 11, 2. Multis obſervata elegantia.

10. Similis locus eſt Propert. II, 9, 25. (7, 63.)

' *Haec mihi vota tuam propter ſuſcepta ſalutem* ſq.

Nec vero languere putanda eſt oratio in: *dicor te eripuiſſe;* ſed eſt: conſtat inter homines hoc. H. cf. I, 2, 51. W.

11. 12. Cantum morbis mederi creditum fuiſſe, nota res eſt. (vid. Plin. Hiſt. Nat. 28, 2. Wieland. ad Hor. Ep. I, 1, 34. p. 51. et Weſſel. ad Ai. Soph. 581. W.) Puellam aegrotantem poëta, adhibita maga, quae carmen decantaret, ipſe luſtravit ſolito ritu, quo mala ab ea depelleret, ſulfure ter circumlato circa puellam decumbentem. H. *Ipſeque.* De copula *que* vide I, 9, 13. *pulvisque.* W.

13. 14. Iunge: *Ipſe procuravi ſaeva ſomnia, ne poſſent nocere.* (vid. Obſſ. de poſitura verborum. W.) *procurare* eſſe expiare, omen avertere, notum vel ex Phaedro III. f. 3. *ſomnia ſaeva*, infra *crudelia*, ſunt, quae triſte, et violentum atque funeſtum aliquid portendunt, triſtia, ominoſa. *mola ſalſa* h. l. dicitur *ſancta*, alias *caſta* h. quae a caſtis et puris eſt foco imponenda. *deveneranda* h. deprecanda, precibus amolienda, averruncanda, ut Statius et Muretus docent. Sic *venerari* eſt precari. Virg. Aen. III, 34.

— — *Nymphas venerabar agreſtes,*
Rite ſecundarent viſus.

Propert. II, 20, 33. (16, 33.)

Nec tu ſupplicibus me ſis venerata tabellis.

Credendum autem, puellae aegrotanti incidiſſe terrores ex nocturnis ſomniis, quae mortem puellae portenderent; haec ut procuraret Tibullus, certum ſacrum fecit, quo molam ſalſam ter in ignem arae ſparſit.

15. 16. *velatus filo)* h. vitta. cf. Obſſ. *tunicisque ſolutis)* Notum, nihil in ſacris nexi vel vincti eſſe debuiſſe; fortaſſe tamen in ſacris magicis aliqua peculiaris religio fuit circa hoc. *Vota novem — dedi)* novem noctes deae operatus ſum ex voto,

cum

a persolvi; fruitur nunc alter amore,
precibus felix utitur ille meis.
ihi felicem vitam, si salva fuisses,
ıgebam demens, sed renuente deo.
colam, frugumque aderit mea Delia custos,
ea dum messes sole calente teret;
ihi servabit plenis in lintribus uvas,

Pressa-

)elia convaluisset. Est Hecate, cui vota fecerat, egrotante. *vota dedi* pro: i.

fruitur nunc alter amore) mihi debito; seu puella ut amor pro amante onitur. H. Prius unico W.

precibus — utitur ille h. valetudine tua, meis ıs a diis concessa. H. › Paridi scribit Ovid. . V, 59.
s ergo meis alii rediture redisti.
– *ille.* Subiectum non ıde per pronomen *ille* am, suaviterque in altera etri parte positum est, positura apud Tibullum ıs I, 2, 12. 60. 4, 72. 56. 66. 70. 8, 48. 9, 40. oca, quam accuratus sit in subiectis per prono- *lle* indicandis, satis de- . W.

sqq. Suavissimus, qui r locus, sententiarum sim- a, affectus veritate, rerum in animum revocatarum iucunditate. H. Sensus: At spes meae deceptae iam et irritae sunt. *felicem — fingebam* h. e. imaginabar, quam felix vita mea tecum foret, si etc. Ita apud Tacit. Hist. IV, 18. *Sie in Gallias Germaniasque intentus, si destinata provenissent, validissimarum ditissimarumque nationum regno imminebat,* h. e. spem fore, ut regnum occuparet, conceperat, adiecta notione cupiditatis. Verba *promittere* et *sperare*, *offerre* frequenter ita construuntur. Tac. Hist. III, 65. W.

22. *Area dum messes — teret*) Vulgari loquendi forma messes, fruges, teruntur in area. Sed exquisitior est altera forma, adeoque poëtis frequentata. Rationem ea habet ex hoc, quod solum induratum resistit ei, quod teritur, adeoque ad tritionem et ipsum facit; ut fundus mortarii non minus terit, quam pistillum. cf. Obss.

23. *pleni in lintribus*) lintres sunt alvei, quibus uvae portabantur in vindemia. v. Serv. ad Ge.

Pressaque veloci candida musta pede;
Consuescet numerare pecus, consuescet amanti:
Garrulus in dominae ludere verna sinu;
Illa deo sciet agricolae pro vitibus uvam,
Pro segete spicas, pro grege ferre dapem.
Illa regat cunctos, illi sint omnia curae,
Et iuvet in tota me nihil esse domo.

Ge. I, 262. Iidem dicti *naviae.* v. Stat. ad h. l. cf. Broukh.

25. *Consuescet numerare pecus*) „haec de Delia: at reliqua de Tibullo intelligenda.“ Ita olim perperam statuebam. Immo de Delia totus locus agit. Ea adeo rei rusticae adsuefaciet animum, ut puerulum ex verna natum gremio insidentem teneat, ex eiusque garrulitate voluptatem capiat. Inversa tantum a poëta est oratio. Proprio ipsa consuescet ludere cum verna; nunc autem verna consuescet ludere in dominae, eum amantis, sinu. Tenendum autem est, inter rusticas opes habitum fuisse, si quis multos pueros haberet domi natos et nutritos; cf. inf. II, 1, 23.; et hos *vernas* liberalius habitos ceteris servis ac *mancipiis.* Hinc dicacitas illa vernarum, quae etiam *vernilitas* dicta. In seqq. 27. 28. iterum religiosam puellae mentem repraesentavit. H. Haec et sequentia sine copula adiunxit Tibullus; de qua nectendi ratione in Obss. egi. Ad rem facit Virg. Ecl.

III, 34. *Bisque die num ambo pecus.* W.

27. 28. *deo — agric* Priapo puto. v. Obss. cf. El. 1, 14. Aut vero ei p tias apponit puella vinde messis et feturae, aut vot iis ac preces facit. *Dap* tem proprie dicta in agrestium religione, de ante arationem et sati facto. v. Cato RR. 131. 1; Festus: *Daps apud an dicebatur res divina, siebat aut hiberna sement verna.* Potuit ergo eader fetu *gregis* h. ovium v prarum fieri, ut ex h. l. ligi posse videtur. Ita eti: Palilibus Ovid. Fast. IV, post *liba: Adde dapes* etc locus paullo obscurior est Constructio eadem apud Ecl. III, 77.

Quom faciam vitula pr gibus. W.

30. *Et iuvet in tota*) Martialis illud XIV, 19 *Ussit amatorem Nemesi sciva Tibullum,*

: veniet Messala meus: cui dulcia poma
)elia selectis detrahat arboribus,
tantum venerata virum, hunc sedula curet,
Iuic paret atque epulas ipsa ministra gerat.
c mihi fingebam, quae nunc Eurusque Notusque
ıctat odoratos vota per Armenios.
pe ego tentavi curas depellere vino;

At

In tota iuvit quem nihil esse domo. H.
io propria et variata in s *cunctos - omnia* placet. ınctivorum *regat - sint*, futuris subiecit Tibullus, nem expositam vide in W.

. *venerata*) h. l. de officio, colimus hospitem et ami-, cum significatione hono- Sic apud Silium XIII, 704. *osequiturque oculis puer ad- veneratus euntes.* *venerata* pro venerans, ut l, 47. Ita et alia partic. Deponentium et *operatus* Virg. Georg. I, 339. Tib. 5, 95. vid. Gronov., ad Ann. III, 43. De diffi- tibus huius versus conf. In prioribus *Huc-detra-* poëticam constructionem seas pro vulgari: Et quum ando Messala meus huc cit, ei-detrahat. Suave illud, quod praeter dele- u domus et penatium et um curam et sedulam ılae hospitam sibi fingit ım. W.

36. *Iactat odoratos vota per Armenios*) Cum vota inania longe a ventis auferri dicere vellet, *Armenios* pro longinqua regione dixit. *odoratos* vero, propter frutices bene olentes, qui apud eos nascuntur, inprimis amomum. v. Vulp. Certe Plin. XII, f. 28. de amomo: — *Nascitur et in Armeniae parte, quae vocatur Otene.* Dubitandum tamen est, an poëta hoc tam accurate tenuerit. Immo vero Armenios nominavit, quum simpliciter regionem Orientis declarare vellet, apposito epitheto a Syris et Arabibus petito, quod ad vicinos Armenios traduxit. H. *Eurusque Notusque* pro ventis rapidissimis, proverbialis locutio, de qua vide Obss., et de imagine his verbis expressa Not. ad III, 6, 27. — Versu seq. *curas* ad amantium curas refer, ut II, 6. 51. III, 6, 7. et Horat. Ep. II, 5, 85. *iuvenum curas.* W.

37. Sequitur diversi carminis fragmentum. Amatore divite a lena adducto, mens amicae alienata erat a Tibullo. Nullo aestuantis

At dolor in lacrimas verterat omne meru
Saepe aliam tenui, ſed iam quum gaudia adire
Admonuit dominae deſeruitque Venus.
Tunc me devotum deſcendens femina dixit,
Et, pudet heu! narrat ſcire nefanda mea.

aeſtuantis animi levamine reperto, diris ille anum devovet, ſeque pauperem puellae commendat, multis commodis enumeratis, quae a paupere amatore exſpectanda ſint. H. Quomodo haec cum superioribus conveniant, docent Obſſ. W.

38. *verterat*) Plusquamperfecti, ad ſequentia *Saepe a. t.* referendi, uſu, Tibullum vino prius curas abigere cônatum eſſe, accurate monſtratur. W.

39. *tenui*) in amplexibus habui. Notum dici de re Venerea, v. infr. II, 6, 52., uti mox *gaudia*.

40. *Admonuit dominae*) proprie ac ſignificanter *admonuit* (ſcil. *me*) poſitum; ſic enim dicitur, quicquid cum aliquo aculeo nobis in memoriam redit. Ovid. Met. IX, 324.

Dixit, et, admonita veteris commota miniſtrae,
Ingemuit.

v. Broukh.

41. *devotum — dixit*) *devotus* eſt veneficio contactus, cui alieno ſcelere (magicis artibus, vid. Ovid. Amor. III, 7, 27. W.) vis maſcula deperiit; idem *defixus* dicitur, eorum imagines cerea lanceas acubus conſodi Ovid. Epiſt. VI. Hyps. et Heinſ. ad III. Am. 7, Stat. et Broukh. ad h. l. tamen *defigere* in his ſin ter eſt immobilem redder eoque *defixus* iners, imn ut deſigi metu, ſic cantu. venit ex parte *θέλγειν*, litatis aut mentis aut co viribus. H. Ceterum uſus *deſcendere* pro deſcendere cum huius mentio fact eſſet, audacior ſimili verbi *ſurgere* pro ſurgere Horat. Sat. II, 2, 81. con tur. Nec temere *cubare* I, I, 6, 11. 18. abſolute p aut *deſcendere* apud Ho Od. III, 21, 7. loco n tato, comparaveris. W.

42. *narrat ſcire nefand* Vulpius *narrat ſcire* a dicit, profitetur, ſe ſcire rem nervi mei. Alia eſt B huſii expoſitio, ut *ſcire n* per graeciſmum ſit, vulg ſim impotentiam meam, ſcire in vulgus nefas eſt. tendum tamen eſt, hun ſum non minus, quam Tibullum, languere. v.

n façit hoc verbis; facie tenerisque lacertis
)evovet et flavis noſtra puella comis.
is ad Haemonium Nereïs Pelea quondam
'ecta eſt frenato caerula piſce Thetis.
c nocuere mihi, quod adeſt huic dives amator,
'enit in exitium callida lena meum.
;uineas edat illa dapes, atque ore cruento

Triſtia

— 47. *Non facit hoc*) ut :votus ſim, non devovet ›uella, Delia, carmine, ›rmae venuſtate, qua illa Thetide non inferior eſt. qua ſententia conf. I, 8. 26. ubi in verbis *nocuiſſe cet* ſimilis huic: *devovere* — *devovere facie* eſt luſus. um *facie* cum vi pro: ſed Particulam *ſed*, negapraecedente, frequenter mittunt ſcriptores optimi; raeci vocem *ἀλλά*, ut ı. in Dian. 160. W.) le dictu eſt, unde potiſſiin hanc poëtae mens in: Debuit Thetidis pul› celebrata eſſe priſcis , qui Achillis et Pelei fa›ſuerant. v. vel Catull. in lam. Ex iisdem petitum bet, quod Thetis ad Pedelphine vecta venit, etſi › Nereïdes belluis marihi ſolent. Varie autem tractata a Graecis eſſe vint ex Romanis poëtis, n alius alium ſequutus eſt, ;itur. Apud Pindarum ', in his apud Ovid. Met. XI, 235. ſqq. opprimitur illa inopinato a Peleo in ſpecu Aemoniae ſeu Theſſalici littoris. At apud Valer. Flacc. I, 130. ſqq. ubi Thetidis nuptiae in Argo pictae ſunt, lubens illa ad Peleum deducitur, delphino inſidens; nec de vi facta quidquam apud Catullum. Sponte illa ad Peleum accedere etiam h. l. intelligenda eſt. Quod pulcherrima dea *caerula* appellatur, ex more dearum marinarum, h. l. non ad corporis colorem referendum eſt; alias admodum abſurdum eſſet. H. Ubi rei deſcriptio comparatione aliqua finitur et illuſtratur, tranſitus a particula *Talis* exquiſitus eſt et iucundus; quem vide et apud Ovid. Amor. I, 7, 13. Catull. 61, 91. et infr. IV, 2, 13. W.

47. Nocuit mihi porro et devotum me fecit illa recordatio, quod alium illa amatorem habet, et quod lena adeſt illi, quae eam corrupit. De iuncturae vitio cf. V. L. H. *Haec noc. mihi* h. e. amatam mihi eripuere dives amator et lena. Ita

Triſtia cum multo pocula felle bibat;
Hanc volitent animae circum ſua fata querentes
Semper, et e tectis ſtrix violenta canat;
Ipſa, fame ſtimulante furens, herbasque ſepulcris
Quaerat et a ſaevis oſſa relicta lupis;
Curratet inguinibus nudis, ululetque per urbes;
Poſt

II, 6, 44. *Lena nocet nobis.* Perfecto *nocuere* praeſentis notio ineſt. W.

50. *Triſtia — pocula*) h. amata. Notum illud: *Media fert triſtes ſuccos.* Mira vero imprecatio aniculae, ut illa crudas carnes devoret et potum ex felle mixtum bibat. *pocula cum felle* pro, pocula fellea, potus ex felle. Similia alia paſſim a viris doctis obſervata ſunt. Noſtrum ante oculos habuit Ovid. I. Am. 8. Adde Propert. IV. El. 5. Cogitandum autem de dirarum et imprecationum vi et exitu certiſſimo: *Diris agam vos; dira deteſtatio Nulla expiatur victima* ex Horatio Epod. 5, 89. notum eſt.

51. *Hanc volitent animae circum*) ſimulacra exſanguia mortuorum amantium, quos illa laeſit corruptis puellis. v. Horat. V. Carm. 5, 91. cf. Broukh. h. l. H. De poſitura verborum *Hanc — circum* vide Obſſ. ad I, 3, 68. Suavis variatio in verbis *illa — Hanc — Ipſa — Currat et;* cui ſimilem obſerva I, 7, 29 — 36. W.

52. *ſtrix violenta*) quae funeſta et triſtia ominatur, ut v. 13. *ſomnia ſaeva.* Sic Seneca Thyeſt. 693.

— Ipſe funeſta prece
Letale carmen ore violento
canit.

Cyllenius ab eo violentam dictam putabat, quod pueris nocet. Diſerte de ea Ovid. Faſt. VI, 131. ſqq. De *ſtrige* ex hiſtoria naturali ad h. l. disputare velle, ineptum eſſet. Fabuloſam avem eſſe, iam Plinius cenſuit XI, ſ. 95. H. Heynium Voſſius ſecutus *ſtrix violenta*, h e. infeſta, iunxit. Idque Virgilius Aen. XII, 864. de bubone: *canit* importuna *per umbras* firmare videtur.

53. *fam. ſtim.*) Ovid. Triſt. I, 6, 9.

Utque rapax, ſtimulante fame, cupidusque cruoris
Incustoditum captat ovile lupus. W.

55. *ululetque per urbes*) h. furore agatur. Vulpius de eo furoris genere intelligit, cum ſe lupos eſſe arbitrantur, ideoque ululantes discurrunt, nimis argute. Nam exprimitur tantum anus prae fame furens. *aſpera* ad iram canum refer.

t agat e triviis aspera turba canum.
ent; dat signa deus; sunt numina amanti,
vit et iniusta lege relicta Venus.
quam primum sagae praecepta rapacis
ere; nam donis vincitur omnis amor:
r erit praesto semper tibi: pauper adibit
nus, et in tenero fixus erit latere;
r in angusto fidus comes agmine turbae

Sub-

'ost — canum.) pro vul- *'ost* — (*eum*) *agente.* similiter adiecta et ex- ısus vocabuli *post* pro zum vide in Obff. W.

'unt numina amanti) ; qui amantium curam niuriam a perfidis puel- n ulciscatur. H. *Ἔστι εὐς* Soph. Elect. 174. W.

iusta lege) Simpliciter ratione, modo iniusto. orum vero istorum, aniculis his impertiri ır, formulam videre Propert. IV, 5, 21 sqq. item *relicta* dicitur, cum ›erfida amantem dese- qui sub deae fide et t. H. Ipsa *Venus re-* , si e duobus amanti- ad mutuum amorem unt, atque ita *Veneri* rid. IV, 5, 13.) dicun- r alterum perfide dese- lem sensu *Amor deser-* Catullum legitur 61,

Neu nuces pueris neget
Desertum dominum audiens
Concubinus Amorem.

uti e codicibus recipiendum est. *Amor*, qui apud eundem 44, 14 *dominus* appellatur, *desertus* est a Manlio, qui, antequam uxorem duceret, puerum in deliciis habuerat. W.

60. *nam donis vincitur omnis amor*) h. quum primum dona admittes, sis licet castissima femina, tamen fides tua statim victa erit. Donis autem et muneribus a divite amatore millis aggredi puellam anus putanda est. *rapax* vero h. e. avara anus, quatenus et ipsa mercedem ab amatore accipit. H. Hunc sensum inesse video: nam dives, utpote qui divitiis suis omnes se puellas expugnare posse confisus est, nec fidus neque officiosus est. vid. Obff. Transitus *At tu* exempla infra 69. I, 8, 47. exstant. Usus autem particulae *At* inter poëtas Tibullo, inter historicos Tacito frequens est. W.

Subiicietque manus efficietque viam;
Pauper ad occultos furtim deducet amicos,
Vinclaque de niveo detrahet ipſe pede.
Heu! canimus fruſtra, nec verbis victa fatiſcit
Ianua, ſed plena eſt percutienda manu.

At

64. *Subiiciet manus*) ſubmittet et interponet inter puellae corpus et turbam, ut hanc amoveat. Sed cf. Obſſ.

65. *Pauper ad occultos furtim deducet amicos*) Hic fugit nos ratio vitae et conſuetudinis illius aetatis. Amatores, ad quos perducat Tibullus amicam, vix licet intelligere. An ſunt amici communes, in quorum domo clam ex condicto convenire volebant Tibullus et Delia? Sed laborare videtur ipſa lectio. cf. Obſſ. H. De iuvenum compotationibus verſum interpretor. Nam talibus puellis, qualis Delia fuit, Romae et Athenis ſemper licuit amantium conviviis intereſſe, ut Theocritus Id. XIV. et e Latinis unus abunde probat Horatius. De verſus integritate mihi atque interpretatione aſſentiens Huſchkius Demoſthenis benigne indicavit locum c. Neaeram T. III. p. 571. ed. Tayl *Καὶ συνέπινε καὶ συνεδείπνει ἐναντίον πολλῶν Νέαιρα αὕτη, ὡς ἂν ἑταίρα οὖσα.* De verbis *occultos furtim* vide Not. ad I, 10, 34. W.

66. *Vinclaque d.*) officii puellis praeſtiti genus. Ovid. II. Art. 212.

Et tenero ſoleam deme vel adde pedi.

De Diana III. Met. 168. *Vincla duae pedibus demunt.* H. Soleas in convivio pedibus demtas fuiſſe docet Wielandius ad Horat. Sat. II, 8, 78. p. 244. W.

67. *Heu! canimus*) Tibullus iam intelligit, *contra lucrum nil valere candidum pauperis ingenium*, ut Horatius Epod. XI, 11. loquitur. Similem ſententiarum iuncturam vid. II, 3, 59. W.

68. *plena eſt percutienda manu*) Broukh. ad oppugnationes forium nocturnas refert, quae huius loci eſſe non videntur. (cui Forcellinius, explicans: validis ictibus, nollem aſſenſus eſſet. W.) Ego cum Vulpio Cyllenii antiquam interpretationem probo, ut *manus* ſit *plena auri.* v. infr. El. 9, 52.

Et pretium plena *grande referre* manu.

in Luſib. 15.

— — — — — *poma*
Nauſicaam pleno ſaepe tuliſſe ſinu.

H. Scilicet ex ſententiarum ſerie eiusmodi epitheta certam accipiunt ſignificationem. cf. Not. ad I, 7, 38. Agitur autem in prioribus

At tu, qui potior nunc es, mea fata timeto;
Verſatur celeri Fors levis orbe rotae.
Non fruſtra quidam iam nunc in limine perſtat
Sedulus, ac crebro proſpicit, ac refugit,
Et ſimulat transire domum, mox deinde recurrit
Solus, et ante ipſas exſcreat usque fores.
Neſcio quid furtivus amor parat; utere quaeſo,
Dum licet; in liquida nat tibi linter aqua.

E L E-

prioribus de divite amatore, cuius dona ad Deliam retinendam valebant. Ita apud Horat. Ep. II, 2, 154. *pleniorem eſſe* h. e. ditiorem eſſe. Accedit forma dicendi apud Iuv. VI, 546. *implere manum.* De ſignificatione verbi *vinci* conf. Obſſ. atque de eius ad inanima translati uſu locum ſimillimum I, 2, 9. W.

69. De fragmento hoc deperditi carminis v. Obſſ. Monet rivalem, ut ne ſecundae aurae nimium credat. Puellae, quam ille non ſine fraude ac malitia a Tibulli amore avocaverat, iam nunc inſidiari clam alium amatorem. Fatendum eſt, ferendum fuiſſe damnum, ſi et hoc fragmentum intercidiſſet; illiberalis amor ille eſt, et invenuſti hominis, qui in his verſibus regnat. *qui potior nunc es*) Elegans vocis uſus de eo, qui praefertur rivali. Horat. III. Od. 9.

Donec gratus eram tibi,
Nec quisquam potior brachia candidae
Cervici iuvenis dabat.

v. Broukh.

70. *Fors*) Fortuna, inſiſtens rotae, vertit ſe facile. cf. Obſſ.

73. *mox deinde*) ut *poſt deinde* apud Terent. Andr. III, 2, 5. ubi vide interpretes. W.

75. *Neſcio quid furtivus amor parat*) amor pro amatore, qui clandeſtinum aliquid molitur, qui clam adrepit. Totius vero diſtichi ſententia flagitioſa et moleſta. cf. Obſſ. H. *Neſcio — parat* ſunt verba ridentis et ex iis, quae animadverterat, ſignis conatum aliquem novi tentatoris praeſagientis. Cave cum his confundas *Neſcio quid — paret*, neve credas interpreti Virg. Ecl. III, 103. in formula *neſcio quis* legitimum *quis* pro *qui* accipienti. De verbo *utere* conf. Obſſ. W.

76. *in liquida nat tibi linter aqua*) Copia tibi puellae deſideratae amore fruendi ſatis opportuna

ELEGIA VI.

Semper, ut inducar, blandos offers mihi vultus,
Poſt tamen es miſero triſtis et aſper, Amor.

Quid

portuna data eſt. Dictum proverbialiter, ut fere Propert. II, 4, 19. (3, 11.)

Tranquillo tuta deſcendis flumine cymba.

et in praeclaro illo Cleopatrae epitaphio, quod ex Capaccii Hiſt. Neap. lib. I, c. 7. dedit Reineſius, hinc Gorius et Muratorius cum Bonada:

Ζῆθι, κάλων τείνας οὔριον εὐφροσύνας.

Laborarunt nuper in eo epigrammate emendando Valcken. Diatr. p. 236. Brunck. Anal. T. III. p. 313, 743. Lect. p. 299. Verſus, quem appoſuimus, convenit cum Pindarico Pyth. IV, 250. Iaſon convivio exceptis *πᾶσαν ἐν εὐφροσύναν τάνυεν.* H. Proverbialem locutionem probat de favore patroni retinendo praecipiens Horatius Ep. I, 18, 87.

Tu, dum tua navis in alto eſt,
Hoc age, ne mutata retrorſum te ferat aura. W.

Elegia VI.

Adducta in ſuſpicionem puellae fide, miſere anxius amator multa perperam comminiſcitur, quibus aut furta eius arguere, vel intercipere, aut eam ad meliorem mentem revocare conatur. Tum matris puellae recordatur ſummo cum affectu, cum eam ſtudioſam ſui et amoribus propitiam expertus eſſet; utque filiam in fide retineat, enixe hortatur. Denique ſeveris ſe legibus obſtringens, quum, quae perfidas in ſenectute maneret fortuna, oſtendiſſet, in ſpem perpetui Deliae erga ſe amoris inducitur. Eſt praeſtantioribus Elegiis annumerandum hoc carmen, inprimis affectus veritate et varietate.

1. *ut inducar*) *Inducere* eſt fallaciis quibusdam pellicere, ut decipias, ductum a feris, quae in caſſes pertrahuntur. v. Broukh. — *blandos offers mihi vultus*) h. fictos, falſos, ad decipiendum compoſitos. v. Broukh. Opponitur *triſtis* h. crudelis, ſaevus, et *aſper*, durus, immitis. (*blandi vultus*, cum *blandis oculis* apud Plin. H. N. XI. c. 37. a. med. comparandi, ſunt favoris et benevolentiae Amoris indicia, quibus confiſus Tibullus in ſpem felicis amoris *inducitur;* ſed ubi prima proſpere ceſſere, idem deus alienum et averſum animum oſtendit, vel, ut imagine retenta Albius loquitur, *triſtis* et *aſper* apparet, ut infr. II, 5, 33.

triſti fronte Cupido. W.)

Loquitur autem poëta aut de pluribus amoribus, in quibus

ſemper

Quid tibi, saeve puer, mecum est? An gloria magna
Insidias homini composuisse deum?
Iam mihi tenduntur casses, iam Delia furtim
Nescio quem tacita callida nocte fovet.
Illa quidem tam multa negat, sed credere durum est;
Sic etiam de me pernegat usque viro.
Ipse miser docui, quo posset ludere pacto
Custodes; heu! heu! nunc premor arte mea.
Fingere tunc didicit causas, cur sola cubaret,
Cardine tunc tacito vertere posse fores;

Tunc

semper primos aditus experiri solebat faciles et secundos, aut de solius Deliae amore, cui saepe post discidia reconciliatus, in servitium pristinum, meliore spe de eius fide suscepta, redierat. H. Posterius verum, nec vocabulum *semper* urgendum in amatore anxio fortunamque suam querente, qui quod *bis* passus est, *semper* sibi passus esse videtur. W.

3. Conveniunt versus Alcaei Messenii Anthol. Steph. p. 481. Brunck. T. I. p. 486. *Ἐχθαίρω τὸν Ἔρωτα — Τί πλέον, εἰ θεὸς ἄνδρα καταφλέγει; ἤ τί τὸ σεμνὸν, Δηώσας, ἀπ' ἐμῆς ἆθλον ἔχει κεφαλῆς;* Et Virgiliana Aen. IV, 93 — 95.

Egregiam vero laudem et spolia ampla refertis
Tuque puerque tuus, magnum et memorabile numen,
Una dolo divom si femina victa duorum est.

4. *Insidias — composuisse*) struxisse, molitum, machinatum esse. v. Broukh. H. Accuratum notent tirones temporis usum, Taciti exemplo firmatum. Hist. I, 15. *Tibi* insigne (erat), *Sulpiciae ac Lutatiae decora nobilitati tuae* adiecisse. Neque alienus est locus, infr. I, 8, 49. ubi cf. Obss. W.

7. *tam multa*) adeo multum negat, pernegat hoc; sed v. Obss. H. *cred. dur. e. χαλεπόν ἐστι πιστεῦσαι.* W.

9. cf. similem locum Ovid. III. Am. 1, 49 sqq.

10. *nunc premor arte mea*) Sic Ovidius *urgeri*, *torqueri* dixit II. Am. 18, 20. 19, 34. de iis, quae molesta sunt, obsunt, nocent.

12. *Cardine tunc tacito vertere posse fores*) n suffusa aqua; saltem apud Plaut. Curcul. I, 3, 3. quamquam plures fraudes viguisse facile credas. *tacere* de ostio ibid. I, 1, 20.

Tunc ſuccos herbasque dedi, quis livor abiret,
  Quem facit impreſſo mutua dente Venus.
At tu, fallacis coniux incaute puellae,
  Me quoque ſervato, peccet ut illa nihil.
Neu iuvenes celebret multo ſermone, caveto,
  Neve cubet laxo pectus aperta ſinu;

Neu

13. *ſuccos herbasque dedi*) Earum aliquot genera recenſet Broukh. ex Plin. XIII, 22. XXII, 4, 22. 25. et. al. *Dare* Vulp. h. l. explicat monſtrare, docere. Virg. Ecl. I, 19.

Sed tamen iſte deus qui ſit,
da, Tityre, nobis.

H. memor ſcilicet ille Horatii Ep. II, 2, 149. *monſtrata radice vel herba.* At verbum *dedit* amatorem ipſum *herbas* praebuiſſe ſignificat. De verbis *livor — quem — Venus* compara Ovid. Amor. I, 7, 41.

Aptius impreſſis erat os livere
labellis,
Et collo blandi dentis habere notam.

Adde Horat. Od. I, 13, 11. Proprie in rebus Venereis *livor* dicitur; quo equidem Catulli verba 66, 13. *dulcia nocturnae — veſtigia rixae* non retulerim. Quantum vero *mutua Venus* et *mutuus amor* infr. 76. differant, excuſſo et utroque hoc loco et Catull. 61, 44. 45. ubi Hymenaeus

Dux bonae Veneris, boni
Coniugator amoris

vocatur, facile diſces. W.

16. *Me quoque ſervato*) obſervato, cuſtodito, ut φυλάττειν. Terent. Eun. V, 2, 63.

— — — quin, Pythias,
Tu me ſervato. P. Neque
pol ſervandum tibi
Quicquam dare auſim, neque
te ſervare.

Vulp. Senſus vero, quicquid viri docti commententur, hic: malim, mihi quoque aditus ad coniugem tuam intercluſus ſit, ut ea carere oporteat, quam ut ille aliis, iuxta me, pateat.

17. *Neu iuvenes celebret multo ſermone*) h. ne tam ſaepe cum adoleſcentibus verſetur, ſermones ſerat, et confabuletur. *Celebrare* dicimur homines, quibuscum frequenter ſumus aut aliquamdiu moramur. Cic. ad Att. IV, 1. *ſimilis et frequentia et plauſus me usque ad Capitolium celebravit.* Hoc unum ex omni exemplorum nube apud Broukhuſium ad rem facit; quod vero ablativum illuſtret, nullum eſt. Nempe ut v. c. *convivium ſermone laetitiaque* celebratur apud Cic. Verr. I, 26. ſic *ſermone celebramus* eos, quibuscum frequenter confabulamur: uti ap. Ovid. II. Met. 252. cygni dicuntur *celebrare Cayſtri*

Neu te decipiat nutu, digitoque liquorem
Ne trahat, et menſae ducat in orbe notas.
Exibit quam ſaepe, time, ſeu viſere dicet
Sacra Bonae maribus non adeunda Deae.
At mihi ſi credas, illam ſequar unus ad aras;
Tunc mihi non oculis ſit timuiſſe meis.

Saepe,

Cayſtri ripas carmine h. frequentes cantus in illis exercere. Ita etiam inverſe *celebramus ſermones, ſeria ac iocos* Liv. I, 4. Vulpii interpretatio minus idonea: *ne nimia ſit in laudanda iuvenum forma;* inprudens vero femina, quae viro coram id faceret! H. Verbo *celebrare* in hac conſtructione ſignificatur honorare, inſignem reddere. Liv. 27, 45. *Cernere ipſos, qua admiratione, quo favore hominum iter ſuum celebretur.* Tacit. Ann. III, 6. *neminem tam flagranti deſiderio celebratum.* Et, quamquam ablativus abeſt, proxime ad noſtrum locum accedit Tacit. Ann. II, 40. *Iamque Oſtiam invectum multitudo ingens, iam in urbe clandeſtini coetus celebrabant.* W.

19. *Neu te decipiat nutu*) dictum graece: *μή σε λάθῃ διανεύουσα*, ne, te non obſervante, innuat rivali. De nequitiis autem his amantium nota loca ſunt Ovidii Ep. XVII, 75—92. Art. I, 569 — 579. H. De ratione ultimum membrum per particulas *que — ne* annectendi vid. Obſſ. W.

22. *Sacra Bonae maribus non adeunda Deae*) Notum vel ex Cic. Haruſp. Reſp. c. 17. ad Bonae Deae ſacra non niſi feminas fuiſſe admiſſas, et quicunque illa vir vel imprudens adſpexiſſet, eum oculis orbari creditum fuiſſe, unde mox: *Tunc mihi* etc. Ceterum in iſtis: *ſeu viſere dicet* S. ſententia eſt *ἀνανταπόδοτος*, quod et Vulpius notavit; nam deeſt alterum *ſeu quacunque alia de cauſa prodire ſe dicet.* H. Nil deeſſe concedes, modo particulae *ſeu* ſemel poſitae uſum pro *vel ſi* notes. Propert. II, 26 (20), 29.

Seu mare per longum mea cogitet ire puella,
Hanc ſequar, et fidos una aget aura duos.

Inf. II, 4, 43. *Seu veniet tibi mors.* Verba *vel ſi* ſimiliter cum coniunctivo apud Tacit. Hiſt. I, 33. *Vel ſi cadere neceſſe ſit, occurrendum diſcrimini*, et cum futuro ſupra I, 4, 45. coniuncta vides. *viſere ſacra* vid. II, 2, 5. W.

24. *non oculis ſit timuiſſe meis*) h. non timeam ego. Infr. IV, 3, 5. *Nec tibi ſit duros acuiſſe in praelia dentes.* Graece dictum

Saepe, velut gemmas eius ſignumve probarem,
Per cauſam memini me tetigiſſe manum;
Saepe mero ſomnum peperi tibi; at ipſe bibebam
Sobria ſuppoſita pocula victor aqua.
Non ego te laeſi prudens; ignoſce fatenti;
Iuſſit Amor; contra quis ferat arma deos?
Ille ego ſum, nec me iam dicere vera pudebit,
Inſtabat

dictum ἔστι μοι. Pindar. P. I, 56. εἴη, Ζεῦ, τὶν ἁνδάνειν. cf. Paſſerat. ad Prop. I, 20, 13. (Inſpicias potius quae plurima ad Ovid. Art. A. II, 28. congeſſit Heinſii diligentia. Verba *non ſit t.*, ut IV, 3, 3., cogitate poſita Graece reddas οὐκ ἄν μοι εἴη φοβηθῆναι. W.) Cur oculis ſuis parcere nolit, dictum ad v. 22. conf. Gronov. Obſſ. III, 3.

25. et 26. Etiam hoc inter amantium artes alibi occurrit. Broukh. laudavit Plaut. Aſin. IV, 1, 33. *gemmas ſignumve,* docte pro ſigno in gemma annulari, exquiſitae fortaſſe ſcalpturae. (Ita Heynius, hendiadyn ſtatuens, cui particula *ve* ſatis obſtat. Utrumque mirationem fecit. *Signumve* ſc. gemmarum pro *ſignave* g. in poëta ferendum eſt. Voſſio *gemmas* ſine imaginibus, aut imaginibus ad obſignandum non idoneis inſignes, *ſignum* autem annulum ſignatorium eſſe opinanti haec ſignificatio vocabuli *ſignum* exemplis probanda erat. W.) *Per cauſam*) nos: ſub praetextu. v. Bronkh. H. Ita *per ſpeciem* apud Tac. Hiſt. I, 71. *per ſimulationem* I, 74. W.

28. *Sobria — pocula*) Eleganter ita vocat, quae ipſe multa aqua affuſa diluerat. Sic II. El. 1, 46. *ſobria lympha.* Et Plato aquam τὸν θεὸν νήφοντα vocat, de quo v. Plutarch. aud. Poët. c. 3. II. Vide et Stat. h. l. Apud Ovidium Amor. I, 4, 51 — 54. ipſa uxor hac arte maritum aggredi iubetur; atque apud Iuven. I, 57. maritus venalis

Doctus et ad calicem vigilanti
ſtertere naſo,

ut alii uxoris copia fiat, ſomnum ſimulat. W.

30. *Iuſſit Amor; contra*) Trita et obvia amantium excuſatio; ſimiliter Eurip. Iphig. Aul. 1396. cf. Callim. in Apoll. v. 25. et Epigr. 44. H. Paulo ante *te laeſi* eſt tibi uxore corrumpenda iniuriam feci. *non — prudens* h. e. mente intelligentia et ratione praedita, ſed turbata abreptaque vi Amoris. (*iuſſit Amor.*) W.

[redacted]

tabat tota cui tua nocte canis.
tenera tibi coniuge opus? Tua ſi bona neſcis
vare, ah! fruſtra clavis ineſt foribus.
net, abſentes alios ſuſpirat amores,
ſimulat ſubito condoluiſſe caput.
hi ſervandam credas; non ſaeva recuſo
bera, detrecto non ego vincla pedum;
procul abſitis, quisquis colis arte capillos,
fluit effuſo cui toga laxa ſinu.

Quis-

Inſtabat) de cane alla-quam prope aedium uſtodiae cauſa alligatam et antiquitus mos erat. I, 4, 32. Placet ver-nificanter ita uſurpatum. a verba *Ille ego ſum* — ulla praedicatione bene-t boni facinoris h. l. ligna ſunt, quae noten-ta apud Virg. *Ille ego, idam.* Aliter I, 5, 9. W. *lavis ineſt foribus*) h. peſſulus. cf. ſup. 2, 18. , 31.

Et ſimulat ſubito) En m noſtrorum *Vapeurs.* uvenalis VI, 234 — 238 ius eſt, hoc fecit puella, tans intromiſſo amatore ur. Haec tranſitum ad ia, ubi ſe vel ſervi mi-ſubiturum promittit, praebent. W.

At mihi ſervandam cre-it. ſi credas; ut et infr. Dicit vero ſe ianitoris loco a. H. Ut II, 3, 79. 80.

Ducite, ad imperium dominae ſulcabimus agros;
Non ego me vinclis verberibusque nego.

dummodo cum Delia ruſticante ſit, ſervi conditionem non recu-ſat, cf. III, 4, 66., ita hoc loco, modo Deliam inviolatam cuſto-dire ſibi detur, ſervilem poenam et contumeliam non abnuit. *At — credas* ſunt verba optantis. Sed de ratione membra conne-ctendi vide Obſſ. W.

ib. *non ſaeva recuſo verbera*) int. ſi me cuſtodem Delia ſefel-lerit. H. *non — non ego.* Pro-nomina ita ſaepe in repetitione membro alteri a poëtis illata vi-demus, ut apud Iuven. VI, 111.

Hoc pueris patriaeque, hoc praetulit illa ſorori.

cf. Horat. Ep. I, 2, 63. Ita vis aliqua dictis conciliatur. Supra I, 5, 11 — 15. *Ipſe — Ipſe — Ipſe ego.* Pedeſter ſcriptor di-ceret: *nec detrecto.* W.

39. 40. Vides et hic puellas Romanas noſtris feminis ſimiles,

Sanguineque effuſo ſpargit inulta deam;
Statque latus praefixa veru, ſtat ſaucia pect
Et canit eventus, quos dea magna monet
Parcite, quam cuſtodit Amor, violare pue
Ne pigeat magno poſt didiciſſe malo.
Attigeris, labentur opes, ut vulnere noſtrc
Sanguis, ut hic ventis diripiturque cinis

ticinantis ſtatum declarandum apte interpoſitum eſt hoc epitheton; de qua re vid. Obſſ. ad IV, 4, 19. Eodem ſenſu de vaticinantibus Graeci uſurparunt ζαμενής, Pind. Pyth. IV, 17. de Medea, IX, 65. de Chirone. W.

48. *inulta*) non ad deae ſignum, nec ad verbum *ſpargere*, ſed ad vulnera trahendum eſt, quae mirum eſt non dolorem, febrem aut mortem intuliſſe his hominibus. Ita ſe caedebant, quaſi dolorem inde non ſentirent. Scilicet *ſuſpenſa manu hi ſecandi lacertos ſuos artifices brachia atque humeros cruentabant*, ut ex Seneca de Vita beata c. 27. conſtat. Quamobrem Commodus Bellonarios vere exſecare brachia praecipiebat crudelitatis ſtudio, ut ex Lampridio c. 9. notum eſt. H. Ad *inulta*, h. e. ſine damno, bene H. Voſſius *innoxia* II, 5, 65. comparavit. W.

49. *Statque latus praefixa veru*) h. tenui lanceola cutem a ſagina diductam traiicit, ita ut prae latere ea transverſa ſtet.

De voco *veru* v. Intpp. Fel. c. 21. Mox 50. *mo* vatum, notiſſimum Broukh. cf. Burmann. a II. Met. 639.

51. ſqq. Sunt haec cerdotis Bellonae vat oraculo habenda, quod ſulta a poëta ſuper a ſide Deliae edidit. illa ſumma mala iis, q lam ſollicitaturi ſint, p ſimilitudine a ſanguine membris defluente et arae, ad quam inter ſ ſtans illa deo capta fu tanda eſt.

51. *violare puellam*) puellae ſollicitare et ab ſuo eam abducere. Hi *Et tibi — dixit poenas*, ſi minus caſta et fideli fuiſſet. H. Non de vi ſolis *violare* pro vitia quaſi nupta viro nec *c* (conf. v. 67.), nec poſſit, hic locus, ubi nupta agitur, monet. ad verba *cuſtodit Amor* dum eſt. W.

53. *Attigeris, labent*

Et tibi nescio quas dixit, mea Delia, poenas;
Si tamen admittas, sit, precor, illa levis.
Non ego te propter parco tibi, sed tua mater
Me movet, atque iras aurea vincit anus.
Haec mihi te adducit tenebris, multoque timore
Coniungit nostras clam taciturna manus.
Haec

si attigeris, h. fidem eius labefactare ausus fueris, dilabetur, dissipabitur res familiaris, in poenam sceleris. H. Ad constructionem *ut vulnere*, sc. labitur, compara Horat. Od. II, 19, 11. *truncis lapsa cavis mella*, animadvertens, verba, quae aliquid prodire ex aliqua re significant, cum casu sexto apud poëtas construi, ut *manare* apud Horat. Od. I, 17, 15. II, 9, 1. Tibull. III, 5, 1. *cadere* apud Ovid. Rem. 667. Met. XI, 516. *fluere* Ovid. Met. XI, 656. *mittere* Tibull. I, 3, 90. I, 2, 8. Graecis tunc genitivi usus placuit. Soph. Philoct. 696, αἱμάδα κηκιομέναν ἑλκέων. Ceterum *labentur* pro composito *dilabentur*, ut apud Cic. Off. II, 18. *res familiaris dilabitur*, cf. Sall. Iug. c. 2., metaphora et Graecis (ἐκχεῖν) frequentata. Et placet brevitas verbi *labi* proprie et translate usurpati. Virg. Aen. II, 532. *vitam cum sanguine fudit*. 378. *retroque pedem cum voce repressit*. Vide plura ad III, 3, 21. notata, et de singulari, qua usa est sacerdos, comparatione Obss. W.

56. *Si tamen admittas, sit*) Male hic Scaliger: si hoc tibi cordi est. Sed explicandum: si admiseris flagitium hoc, ut a fide recedas, si pecces adultero, si fidem fallas; at vana et mendax *illa* Bellonae sacerdos sit. Suavissime dictum, et perdite amante dignum! H. Quod poenae genus non declarat, etiam hoc mollem animum Tibulli prodit. Similem locum vide II, 6, 41. 42. — *illa* sc. poena, de qua negligentia constructionis consulas Obss. W.

58. *aurea — anus*) optima et carissima. Horat. I. Carm. 5, 9.

Qui nunc te fruitur credulus aurea.

v. Broukh. cf. Propert. IV, 5, 21. 7, 85. Ita Graeci voc. χρυσῆς usurpant. H. De verbis interpositis *aurea anus* adeas Obss. ad IV, 4, 19. W.

59. *Haec mihi te adducit*) praestolata amatorem ante fores, ut clam eum intra Deliae tectum recipiat, ut ex seqq. intelligitur. cf. inf. ad I, 9, 43. H. Ipsa puella ex aedibus egressa amatum convenit. Ita amatae *venire* dicuntur I, 8, 65. I, 9, 43.

Haec foribusque manet noctu me affixa, procul
Cognofcit ftrepitus me veniente pedum.
Vive diu mihi, dulcis anus; proprios ego tec
Sit modo fas, annos contribuiffe velim.
Te femper natamque tuam te propter amabo;
Quidquid agat, fanguis eft tamen illa tuu
Sit modo cafta, doce, quamvis non vitta lig
Impediat crines, nec ftola longa pedes.

43. II, 1, 76. Horat. Sat. I, 2, 122. Ceterum matri Deliae fimiles et ingenuarum matres amatoribus perductandis infamiam meruiffe oftendit Iuvenalis VI, 231—41. W.

61. *Haec foribus*) Iunge: *manet me, affixa foribus.*

63. *proprios tecum contribuiffe annos*) pro, *tibi.* Eft adeo *contribuere cum aliquo,* tribuere una cum, confundere, immifcere, ut alterius annis proprii anni admifceantur. H. *contribuere* fignificat dispertire. Vell. Pat. II, 20. *novos cives in tribus.* Hinc fluxit conftructio *contribuere aliquid cum aliquo*, analoga conftructioni verbi *partiri praedam, curas cum aliquo* Aen. XI, 822. Ita *annos proprios cum aliquo contribuere* effe partem vel dimidium annorum propriorum alicui impertire, facile patet. W.

66. *fanguis — tuus*) h. progenies. Notum Horatii II. Od. 20, 5.

— *Non ego, pauperum*
Sanguis parentum — ob
cf. Stat. h. l.

67. *cafta*) uno me am contenta. v. El. 3, 83. nam nupta erat, ut fupra vidi H. Hoc fenfu *caftitatem A pinae*, uxoris Germanici, davit Tacitus Ann. I, 33. vid. Wolfium p. 7½. W.

ib. *quamvis non vitta tos*) Vittis et ftolis folae bantur matronae et virgin genuae, ut notum. v. Br Has pudicas effe oportebat libertinis autem amor et permiffa erant, quatenus trimonium et nuptiae i erant inter civilia inft quae ad folos cives fpectal unde iftas hoc nomine in Plautus Curcul. I, 1, 25.

Num tu pudicae cuipian
fidias locas,
Aut quam pudicam op
effe?

h. ingenuae. Apparet ig Deliam fuiffe libertinam, ftra contra nitente Ayrm

Et mihi ſint durae leges: laudare nec ullam
Poſſim ego, quin oculos appetat illa meos;
Et ſi quid peccaſſe puter, ducarque capillis
Immerito, pronas proripiarque vias.

Non

in Vita Tibull. §. 65. H. Ayrmanni ſententiam refutare videntur, et verſus Ovidii Ep. ex Pont. III, 3, 49 — 52.

Scis tamen, ut liquido iuratus dicere poſſis,
Non me legitimos *ſolicitaſſe* toros.
Scripſimus haec iſtis, quarum nec vitta pudicos
Contingit crines, nec ſtola longa pedes.

quorum poſteriores ex hoc fonte manaſſe, Abrahamus ad Philipp. Cic. II, c. 18. p. 466. de ſtola erudite agens obſervavit. — *impediat* pro involvat, proprie de *pedibus*, qui *ſtola longa* h. e. ad talos usque demiſſa teguntur. De veſtitu *matronarum*, omnia, *togatarum*, nil fere obtegente videndus eſt Horat. Sat. I, 2, 94 — 104. W.

69. *Et mihi ſint d. l.*) Haec usque ad *vias* conditionaliter ſcripta ad verba *Sit modo caſta, doce* ita referenda ſunt: *Delia ſi caſtitatem mihi praeſtet, et mihi* cet. — Ad *leges* cf. II, 4, 52. et Not. ad IV, 13, 2. W. *durae leges.* quales victis imponuntur; inde ductum. v. Broukh. Quae ſequuntur, de ſua amica conqueritur Ovid. II. Am. 7, 7.

Si quam laudavi, miſeros petis ungue capillos.

(Eandem tamen rem ſibi optat Art. II, 451 — 54. W.) Ceterum haec et alia, quae de incredibili amantium furore, rixis, verberibus, occurrunt, ut ſupra v. 13. 14. morſiunculae aut morſus potius, quorum notae reſtarent, etiam fores expugnatae, excubatio ante ianuas et alia, neſcio ſintne inter morum veteris Romae characteres, an inter calidioris ſanguinis argumenta habenda. Teſtantur ſaltem, exquiſitiorem τοῦ καλοῦ ſenſum ab iſtorum hominum moribus et ingeniis multum abfuiſſe. Bene ſaltem nobiscum agitur, quod a noſtris moribus aliena illa ſunt. H. *nec ullam.* Animadvertas notionem particulae *nec*, Graecorum vocabulo οὐδὲ reſpondentis, et idem fere, quod *ne — quidem*, ſignificantis. Cic. Tuſcul. I, 26. *Quid eſt enim memoria rerum et verborum? Profecto id, quo nec in deo quidquam maius intelligi poteſt.* cf. Obſſ. ad I, 2, 95. Si quis haec pro *nec laudare* accipere malit, ita ut per copulam leges annectantur, ei confugiendum erit ad I, 9, 13. W.

72. *pronas — vias*) deſcendentes a collibus in planitiem, ut

Non ego te pulſare velim, ſed venerit iſte
Si furor, optarim non habuiſſe manus.
Nec ſaevo ſis caſta metu, ſed mente fideli;
Mutuus abſenti te mihi ſervet amor.
At quae fida fuit nulli, poſt, victa ſenecta,
Ducit inops tremula ſtamina torta manu,
Firmaque conductis annectit licia telis,

Tracta-

ut in urbe Roma viae fere erant declives. H. Qui, ſide puellae obligata, alius amore fruitur, is *peccare* legitime fere dicitur IV, 14, 1. I, 9, 23. De fructu Veneris eandem vocem accipe IV, 7, 9. — Similiter *culpa* de Venere illicita. Tac. Ann. 3, 24. Horat. Od. 3, 6, 17. — *proripiarque p. vias* pro vulgari: per vias. Graecorum verba motus conſtruendi rationem obſerva in Tibullo Graecis conſtructionibus parcius utente. Soph. Ant. 877.

ταλαίφρων ἄγομαι τάνδ' ἑτοί-
μαν ὁδόν.

Electr. 1163. *πεμφθεὶς κελεύθους δεινοτάτας*. W.

73. *Non — velim*) Commemorata poenae ſuae contumelia, in ſuſpicione aliqua ſubeunda, admonetur, ut, ſe, ſuſpicione fidei male a Delia praeſtitae iniecta, manibus in eam temperare velle, promittat. De more amatas pulſandi cf. I, 10, 55. 59. 65. et Horat. Od. I, 13, 9. 10. et Ovid. Amor. I, 7. W.

74. cf. Ovid. I. Am. 7, 23. 24. Arguunt vel hac amicarum pulſationes, cuius conditionis illae fuerint, nec de noſtris matronis vel ingenuis puellis hic cogitandum eſſe. Libertinae erant aut peregrinae mulieres, quarum amores ſectari per leges licebat.

76. *te mihi ſervet*) h. e. caſtam te praeſtet. De mutata diſtinctione cf. Obſſ. W.

77. *At quae fida*) Suave epigramma in puellam olim ſuperbam, poſt derelictam et egenam in Anthol. Gr. T. IV. p. 134. exſtat:

Ἡ τὸ πρὶν αὐχήσασα πολυχρύ-
σοις ἐπ' ἐρασταῖς,
Ἡ Νέμεσιν δεινὴν οὐχὶ κύσασα
θεόν,
Μίσθια νῦν σπαθίοις πενιχροῖς
πηνίσματα κρέκει.
Ὀψέ γ' Ἀθηναίῃ Κύπριν ἐληΐ-
σατο. W.

79. *Firmaque conductis annectit licia telis*) ait illam operas diurnas texendae telae locare. *Telam* h. l. pro iugo, ſuper quo ſtamen extenditur, accipit Broukhuſius, parum conſtans

ıctaque de niveo vellere ducta putat.
animo gaudente vident iuvenumque catervae
mmemorant, merito tot mala ferre ſenem;

Hanc

huius loci interpreta-
Sed iugo licium non
ur. Itaque potius tra-
ıinis (*die Werfte*) in-
la per *telam*, cui *licia*
, h. ea fila annectuntur,
pectinis ope discrimina-
emen radio immittitur.
trümmern, woran die
angedreht wird, quo
la vulgo dicta confici-
veſtis, quam nos pan-
l linteum appellamus.)
gil. dixit Ge. I, 285.
se addere. Eodem ſenſu
d Ovid. VI. Met. 54.
racili geminas intendunt
ſtamine telas.
nitur: *Tela iugo vincta*
ıuſon. Moſella v. 397.
enuique aptas ſubtemine
telas
rrent — —
emen inter tramas ſta-
aiicient. *conductam* vero
), quia ipſa opus fa-
ı conduxerat, operam
am locaverat. Minus
roukhuſius cum Scali-
l. *licia* ſunt vincula,
textores induunt atque
at ſtamina et iugo an-
; *telae* autem ſtamina,
lius textorius percurrit.
ıeta *firma* (*vincula firma*
id. Faſt. I, 370) et
s. (auctor epigramm.

Gr. μίσθια) ſubſtantivis ſuis apte iunguntur. Utrum vero licia telis, an telae liciis annecti dicantur, nihil intereſt. Aſſentitur H. Voſſius, niſi quod *firma* ad anum, hunc laborem firmo ferentem animo, retulit; qua explicatione vereor ne imago turbetur. *inops* h. e. prae inopia, bene collocatum et ad *annectit* pertinet. W.

80. *Tractaque de niveo vellere ducta putat*) *lanam carminat.* Scilicet *tracta* ſunt manipuli lanae rudis, qui *putantur* h. caruntur, (*ξαίνονται*, carminantur) inſtrumento quodam ferreo a ſordibus purgantur, ut docte exponit Scaliger ad h. l.; quamquam vox aliunde, quam e Varrone et e gloſſis, nota non eſt. Explicant verſum verba Claudiani II. in Eutrop. 381. ſqq.

— *doctiſſimus artis*
Quondam lanificae, moderator pectinis unci.
Non alius lanam purgatis ſordibus aeque
Praebuerit calathis, ſimilis nec pinguia quisquam
Vellera per tenues ferri producere rimas.

82. *ſenem*) h. l. de anu. Eſt enim *ſenex* adiectivum. v. Broukh. H. *ſenem* h. e. anum per appoſitionem adiectum eſt vocabulo *hanc*, ut I, 2, 92. I, 7, 66.

Hanc Venus ex alto flentem ſublimis Olympo
  Spectat, et, infidis quam ſit acerba, monet
Haec aliis maledicta cadant: nos, Delia, amoris
  Exemplum cana ſtemus uterque coma.

ELEGIA VII.

Hunc cecinere diem Parcae fatalia nentes
  Stamina, non ulli disſoluēnda deo:
Hunc fore, Aquitanas poſſet qui fundere ger
  Qu

56. I, 10, 44.; neque ullam hic aut de *comes* I, 10, 24. aliter ſtatuendi neceſſitatem video. — *ſublimis* ſuave in hac deſcriptione epitheton, ut III, 6, 6. prona *funde — manu.* W.

85. *maledicta cadant*) eveniant. v. infr. II, 2, 17. *vota cadunt.* H. Ad conſtructionem compara Cic. p. Quin. c. 16. §. 51. *incommodum mihi cadit.* W.

Elegia VII.

Celebrat poëta natalem M. Valerii Meſſalae paullo poſt eius triumphum Aquitanicum, actum V. C. 727. v. Obſſ. ſup. ad Eleg. 3, 1. Enumerat, quod poëtae facere ſolent, loca, in quibus Meſſala res geſſit, et Aegypto commemorata incidit in Oſirin, quem denique cum Genio ad diem natalem celebrandum advocat, et pro Meſſala vota facit.

1. *Hunc cecinere diem cae*) Natalem intelligi pa v. 63. Cogitandum eſt d mine ſimili illi, quod P canunt apud Catullum in thalamio Thetidis de A naſcituro, quo eius fata geſtae et laudes conſtitu cf. inf. IV, 5, 3. Mox *ſt non disſoluēnda*, non venda, quae non reſol retorqueri poſſunt ab ullo H. Parcae haud dubie eo Meſſala partu editus eſt *canentes* cogitandae ſunt. *cecinere* (pro: praedixer IV, 5, 8. *novum Parcae tium cecinere*, coll. I, 6, *diem* h. e. te hunc diem a laetiſſimum poſt res e geſtas et triumphum p eſſe celebraturum praedix Illa: poſt triumphum pa verſibus *Hunc fore* — variata oratione expreſſit.

3. *Hunc fore*) *hunc* n. h. eum, qui eo die natu

uem tremeret forti milite victus Atax.
ıere; novos pubes Romana triumphos 6
idit, et evinctos brachia capta duces.

At

quod vix ferri potest. ɔile ergo fit, *Hoc fore,* m fuisse. v. Obss. *posset ıdere* pro qui funderet: nostri poëtae. H. *Hunc* . Messalam. Diversa re- pronominis *Hunc*, cum *δειϰτιϰῶς* a Tibullo, qui ·el se adesse fingit, cf. 49., acientur, poëtae condo- est. Ceterum verbo *posset* a h. l. non magis deest, apud Horat. III, 3, 43. *batisque* possit *Roma ferox ıra Medis*, aut infr. I, 1. 64. II, 4, 7. III, 3, 1. III, 4, 69. 82. aut 'ropert. I, 1, 15. ubi vid. la a Burmanno congesta. erbum *posse* in his locis, undare, ita eadem ratione andum esse nego. W.

Atax) fluvius Galliae nensis, quo motum Gal- pertinuisse, collato v. verisimile est, hodie *Aude* ra, quae *Languedoc* voca- V.

Evenere) Messala, M. ii partibus relictis, ad ianum transierat, a quo in ipsius Antonii locum us (V. C. 723.) et paullo classe adversus Antonium , inter Legatos classi prae- (V. C. 724.) est allectus.

Constiterat ea circa Actium, cum, nuntiata Galliae defectione, missus est ab Octaviano Messala proconsulari cum imperio: qui eodem anno Galliam pacavit, Aquitanos debellavit. Hinc memorantur a nostro poëta flumina et urbes Aquitaniae et Narbonensis. Inde evocatus Messala ab Octaviano ad res Asiae constituendas, si Tibullus cum cura nomina locorum posuit, in Cilicia, Syria, Phoenice et Aegypto cum imperio extra ordinem fuisse debet. Conf. sup. Obss. ad El. 3. pr. et *Vitam Tibulli.* Reducem inde Messalam triumphum de Aquitanis egisse satis constat V. C. 727.

ib. *pubes R.*) pro exercitu, ut et alibi, v. c. apud Maronem. H. De Romanis spectantibus (II, 5, 119.) verba *pubes Romana*, h. e. populus Romanus, accipere praestat, ut *Dardana pubes* pro Dardanis dicitur apud Virg. Aen. VII, 219. et infr. 27. *pubes barbara* pro barbaris. Nota sunt verba apud Festum: *Pube praesente*, populo praesente; quae ex Plauto Pseud. I, 1, 124. desumta putant. W.

6. *evinct. bra.*) post terga, cf. I, 8, 5. ut versu sequenti *gerentem lauros* pro capite gerentem laur. cf. II, 5, 117. W.

At te victrices lauros, Messala, gerentem
Portabat niveis currus eburnus equis.
Non sine me est tibi partus honos: Tarbella Pyr
Testis, et Oceani littora Santonici;
Testis Arar Rhodanusque celer, magnusque
rumna,
Carnuti et flavi caerula lympha Liger.
An te, Cydne, canam, tacitis qui leniter ur
Caeruleus placidis per vada serpis aquis;
Qu

9. *Non sine me est tibi partus honos*) Interfuit ergo expeditioni, et, ut probabile fit, triumphali pompae ipse Tibullus. *Tarbella Pyrene*) Pyrene sunt montes Pyrenaei, quos Tarbelli, Aquitaniae populus, versus littus Aquitanici maris accolunt; hinc *Pyrene Tarbella* seu *Tarbellica*, ut *Alpes Rhaetiae*. *honos* autem h. l. est ipse ille triumphus.

10. *Oceani — Santonici*) a Santonibus, gente Aquitanica inter Ligerim et Garumnam, versus idem littus sita, nunc *Saintonge*. H. *Testis* v. 11. cum vi repetitum, more pedestrium quoque scriptorum. Cic. pro leg. Man. c. XI. *Testis est Italia — testis est Sicilia* cet. cf. infr. IV, 1, 107. sqq. W.

11. *magnusque Garumna*) propter aestuaria, quae facit.

12. *Carnuti et flavi caerula lympha Liger*) Carnuti vel Carnutes Galliae populus supra Ligerim, *flavi* dicti a colore capillorum, ut omnino
Galli. *Caerula* appellatur
pha Ligeris, h. aequorea,
Oceanus intrat per ostia,
aestuaria facit.

13. *An te, Cydne, ca*
Transit ad res a Messal
Asia, Syria, Phoenice et A
pto aliquot ante annis gest
ad v. 5. et Obss. ad El.
Cydni autem amnis puru
cursus placidus. Curt. II
Itaque ille dicitur *tacitis*
leniter placidus serpere, in
tere se, *per vada*, *cae*
aquis, h. e. in mare. H.
recepta lectione *caeruleus*
dis cf. Obss. *caeruleus* ad p
colorem spectat. — *taciti*
dis serpis. Ovid. Trist. III
30. (Ister) *tectis in mare*
aquis. — *per vada*. *vadum*
dus fluminis, ut apud
Met. I, 369. *Cephisidas*
— vada *nota secantes*. Ad l
fluvii cursum pingendum
spirant verba *tacitis*, *le*
s

Quantus et, aetherio contingens vertice nubes,
Frigidus intonſos Taurus alat Cilicas?
Quid referam, ut volitet crebras intacta per urbes
Alba Palaeſtino ſancta columba Syro;
Utque maris vaſtum proſpectet turribus aequor
Prima ratem ventis credere docta Tyros;
Qualis

ſerpis. Similem copiam adverte in Seneca Herc. Fur. 680.

Placido quieta labitur Lethe vado.

cf. Not. ad I, 10, 34. *placidis aquis* ad placidas aquas, in ſtagnum tranquillum. Nam — teſte Strabone lib. XIV. p. 990. (672.) *αἱ τȣ̃ Κύδνȣ ἐκβολαὶ κατὰ τὸ Ῥῆγμα καλȣ́μενον· ἔστι δὲ λιμνάζων τόπος, ἔχων τὰ πάλαι νεώρια, εἰς ὃν ἐμπίπτει ὁ Κύδνος* — in aquam placide ſtagnantem influit Cydnus. W.

16. *Taurus arat Cilicas*) divídit, dirimit Ciliciam, per mediam regionem perpetuo iugo extenditur, v. Obſſ. *intonſos*, ut barbaros, omnino incultos. H. Lectionem *alat*, quam recepi, tuetur Strabo, qui lib. XII. p. 854. (569.) de fertilitate huius montis, notante Statio, diſſeruit. Summa enim cacumina fertilia eſſe et inhabitari ille tradit. W.

18. *Alba Palaeſtino ſancta columba Syro*) Syria, ut late patebat, praeter Coelen, Phoenicen, etiam Palaeſtinam continebat. Syros a veſcendis columbis abstinuiſſe, etiam ex libro, qui Luciano tribuitur, *de Dea Syria*, notum eſt. Loca collegere Broukh. et quos laudat, tum Munker. ad Hygin. f. 197. Declarat igitur Tibullus Syriam per rem ſingularem eique domeſticam, columbarum candidarum greges paſſim volantes: levis profecto et ne elegiae quidem exilitate digna ſatis membratio, ut ab hac poëtam abstinuiſſe malis, niſi reputes, rem religioſam hanc eſſe, adeoque dignitatem aliquam exinde habere.

19. *proſpectet turribus*) Turres ſunt alte exſtructae domus, in quarum tectis interdum turres eminent; quales excitaſſe Tyrii memorantur, unde mare proſpicerent. v. Strab. XVI, p. 757. (1098. A.) Talis fuit *turris Maecenatiana* ap. Hor. III. Carm. 29. v. Broukh. Statius de navium propugnaculis accepiſſe videtur.

20. Tyriis tribuit, quod omnino de Phoenicibus praedicari ſolet; res et apud ſcriptores obvia, (v. quos Broukh. laudat, adde Dionyſ. Perieg. 907. ſqq.) et a recentioribus ad monumentorum fidem et ſuſpicionum ſubtilitatem accuratius declarata.

Qualis et, arentes quum findit Sirius agros,
Fertilis aeſtiva Nilus abundet aqua?
Nile pater, quanam poſſim te dicere cauſa,
Aut quibus in terris occuluiſſe caput?
Te propter nullos tellus tua poſtulat imbres,
Arida nec Pluvio ſupplicat herba Iovi.
Te canit atque ſuum pubes miratur Oſirim
Barbara, Memphiten plangere docta bovem.

Primus

declarata. Poſt Bochartum videndi inprimis Mignot (in *Mem. de l'Acad. des Inſcr.* To. XXXIV.) et Bryant (*Analyſis of ancient Mythology* p. 225. ſqq.).

21. *arentes quum f.*) Nili auctus fit ille quidem inde ab Aprili, in locis tamen Aegypti circa Memphim non niſi inde a Iunio ſub obſervationem hominum venit, usque ad Septembrem exeuntem; adeoque Caniculae ortus in illud tempus incidit, Sole in Leonem transeunte. II. *aeſtiva*, qualis aeſtate eſſe ſolet. conf. de hac ſignificatione I, 2, 52. et *hibernas undas* apud Virg. Aen. VII, 719. W.

23. Notum eſt Nili fontes olim ignoratos fuiſſe. Res tamen nunc quidem Iac. Brucii narratione ſatis ad liquidum perducta. Praeclare phyſicas notiones poëtico ore extulit in ſplendido loco de Nilo Thomſonus (in *Summer* 773. ſqq. 792—810.). Nilus *pater* dicitur communi fluviorum epitheto. *Occuluitque caput* etiam Ovid. II. Met. 255. Rem ingenioſe in ſigno Nili redditam habemus, quod Fancellus ad Bernini manum effinxit in Capitolio, capite Nili patris velato apud Rubeum Stat. Ant. XCVII.

26. *Pluvio — Iovi*) a quo pluvia mittebatur; Graecis Ὑέτιος. Multa congeſſere Gebh. Broukh. et Vulpius. Agnoſcitur nunc vulgo Iovis Pluvii ſignum in Columna Antoniniana, ut a Santeſ. Bartolio expreſſa ea eſt n. 15.

27. *miratur Oſirim*) h. reveretur, veneratur. v. Cuper. II. Obſſ. 1. Fuit autem Nilus cum Oſiride inter praecipua numina ab Aegyptiis culta; quod illuſtrare ſaltem poſſunt dicta a Iablonskio de Diis Aegypt. lib. IV, 1. et de Oſiride lib. II, 1.

28. *Memphiten plangere docta bovem*) int. Apim. *plangere bovem* h. ſe propter bovem. v. Obſſ. H. Verba *pubes barbara*, h. e. barbari, cf. Not. ad v. 7., *Mem. pl. docta bovem* Aegyptios notant. W.

ιs aratra manu ſolerti fecit Oſiris,
teneram ferro ſolicitavit humum;
.s inexpertae commiſit ſemina terrae,
naque non notis legit ab arboribus;
ocuit teneram palis adiungere vitem;
viridem dura caedere falce comam;

Illi

ɉq. Memorabilis locus .de, quem cum Baccho n eſſe a Graecis iam ı Herodoto (lib. II, is conſtat; et illuſtravit Iablonsk. Panth. lib. II, 5. Cum Tibulli amica iacis initiata eſſet, ut 5, 23. ſqq. colligi poſſe , ſuſpicari licet, in ipſis Iſiacis, cuiusmodi ea erant, hoc idem tradiiſſe. Ad hunc autem n non modo, ut ad n, vitium ſationem, veam arationis et conſitio- ıorum inventionem reeos homines, ex hoc loco diſcitur. Adde , I, 14. peſſimum rerum ıarum interpretem, cum n ſcriptorem neſcio temere ſequutus ſit, raeca cum Aegyptiis at. H. Similia his, quae ı 29. ſqq. ad Oſiridem tur, Paci inventa trir I, 10, 45. W.

nanu ſolerti) nempe inlis rebus ſolertia homaxime continetur. H. b *animo* vel *ingenio* ad ı translatum *epitheton*, quae *ſolers* vocatur, cum novam rem effinxit. W.

30. *teneram ferro ſolicitavit humum)* *movit, vertit, dimovit, revellit, eruit*, ut alii in ea re. v. Broukh. *teneram* vocat terram, quia recens adhuc orbis erat; ideo mox *inexpertam*. Valer. Flacc. I, 69. *ignaras Cereris terras* dixit. H. *teneram* ad humum Aegypti ex Nili exundatione mollem facilemque ad arandum, coll. Plin. XVIII, 18. ſ. 47., me probante, refert H. Voſſius. Opponitur *dura humus*. — Verſu ſequente ad uſum loquendi verbi *commiſit* facit Horatius Ep. 2, 3, 125.

Si quid inexpertum ſcenae committis.

Add. Tac. Hiſt. IV, 52. W.

34. *dura — falce)* nobis, culter hortenſis. *dura*, ut Hor. IV. Carm. 4, 57.

Duris ut ilex tonſa bipennibus.

propter rigorem ferri. Agit autem de amputatione vitium. H. *dura falx* eſt immitis, quae inutilibus non parcit, notante H. Voſſio, qui Virgilium Georg. II, 369. contulit:

tum

Illi iucundos primum matura ſapores
 Expreſſa incultis uva dedit pedibus.
Ille liquor docuit voces inflectere cantu,
 Movit et ad certos neſcia membra modos.
Bacchus et agricolae magno confecta labore
 Pe

tum denique dura
Exerce imperia, et ramos compeſce fluentes.

cf. Obſſ. ad I, 1, 18. *coma* de vitibus, ut *frons*, uſurpatur. W.

36. *incultis — pedibus*) Cyllenius explicat: *ſtercore et paedore oblitis;* nimis inculte. Sed eſt aut ab inculta aetate, incultis et agreſtibus hominibus petitum, aut *incultis* eſt idem quod *ſqualidis* a muſti aſperſione. v. inf. II, 5, 85.

Oblitus et muſto feriet pede ruſticus uvas.

Propert. III. El. 17 (15), 18.

Et nova preſſantes inquinet uva pedes.

cf. Gebh. ad h. l. Ovid. IV. Faſt. 897. et II. Met. 29. *autumnum calcatis uvis ſordidum* appellat. Apud Brunck. Analect. Vol. II. p. 239. XI. in carmine Quinti Maecii ipſe Bacchus uvas calcat. *Sapores* ſuperiori verſu ſunt *ſucci.* H. Omnes interpretationes verborum *incultis pedibus* H. Voſſio diſplicuerunt, *incultos p.* explicanti indoctos, rudes, oppoſ. I, 5, 24. *veloci pedi*, ratione quidem habita illorum temporum, quibus haec inventa tribuuntur, ſed non uſus loquendi, ex quo *incultas* de partibus corporis uſurpatum ornatu ſpeciem iis abeſſe ſignifica Gebhardo aſſentior. Ce morem uvas pedibus ca etiamnum in Italia ſolemn Heynius ad Virg. Georg. docuit. W.

37. *voces inflectere* h. variare, ſonos nu mutare. v. Broukh.

38. *ad certos — m* ſunt modulationes tibia fiſtulae variae, ad quas fl tur ſaltantium artus. v. Br *neſcia membra*, eleganter pus indoctum. H. *neſc.* tionis ignara. Adiecti enuntiationis alicuius nat ſententiarum ſerie, I, 5 certam accipientibus ſig tionem inprimis annume *ſcius, inſcius, rudis, in* Ovid. Metam. II, 148.

Dumque male optatos n premis inſcius axes

Adde Horat. Od. III, 2 *rudis* et ſupra I, 4, 48. *tus.* W.

39. ſqq. *Bacchus et*) I putare, Bacchum nunc O perſonae ſubſtitui, moxq Oſiridem rediri: ſed Ba nunc eſt vinum. H. Voſſius deum intelligit c ſum cum Oſiride. W.

'ectora triftitiae disfoluënda dedit;
:hus et afflictis requiem mortalibus affert,
rura licet dura compede pulfa fonent.
ı tibi funt triftes curae, nec luctus, Ofiri,
ed chorus, et cantus, et levis aptus amor;
Sed

. *magno confecta labore*) ruftico fracta et debilitata.
. *triftitiae disfoluënda de-* h. a triftitia: genitivus raece ponitur. Sic ap. *legum folutus*. v. Broukh. nodi funt et alia, v. c. Propert. III, 9 (7), 54. *Parthorum aftutae tela remiffa fugae*, fuga. v. Gronov. Obff. I, *disfoluënda dedit* pro dis-, ut III, 6, 28. *diripienda* t pro diripiant. Ovid. II. 521. *flammis torrenda do-* Ἀνσιμέριμνος autem Bacnoto epitheto. H. *disfol.* h. e. fecit, ut disfolver; de qua nova dicendi ie cf. Obff. Ceterum *fol-* et *disfolvere* abfolute poitque ad animum translata icant: curis et metu libe- Plaut. Merc. I, 2, 54. *ve me*. Senec. Agam. 74. *non curarum nus domitor* pectora folvit. ne quis ad curas et timoverbum *disfolvere* referret, ta eft vox *triftitiae*, quae nam accepta partem animi n, a rifu et hilaritate rem, qui vultu vel verbis icatur, notat; quae fignificatio adiectivi *triftis* ita non raro ufurpati ufu firmatur. Cic. de Orat. II, 71. f. *triftis vultus*. Terent. Andr. V, 2, 16. *triftis feveritas*. Noli de *triftitia*, 'e malis acceptis vel imminentibus orta, cum aliis cogitare, ut vel verfibus fequentibus *Bacchus et — fonent* monetur. W.

42. *Crura licet d.*) De vinctis in ergaftulo loqui poëtam, puta. cf. inf. II, 6, 25. (Inprimis compares Iuvenalis locum de patre faevo in fervos XIV, 23. *quid fuadet iuveni laetus ftridore catenae? dur. comp.* Ovid. Amor. I, 6, 1. *dura catena*. W.) Simile autem hoc aliis vini laudibus apud poëtas, v. c. Horat. III. Carm. 21, 17. fqq. et Ovid. I. Art. 237.

43. *Non tibi — fed*) Tibullo Aegyptios ita reprehendi ftatuit H. Voffius: Ofiridem vel Bacchum non cultus Aegyptiorum, cf. 28., fed hilaris veneratio decet. *fed* ter cum vi pofitum, ut I, 8, 25. 26. de qua repetitione vid. Wolfium ad Tac. Ann. I, 10. p. 33. W.

44. *levis — amor*) v. ad I, 73. *eft aptus*, quod alias, to decet, tibi convenit. Ovid. III. Met. 554. de Baccho:

Quem

Sed varii flores, et frons redimita corymbis;
  Fusa sed ad teneros lutea palla pedes,
Et Tyriae vestes, et dulcis tibia cantu,
  Et levis occultis conscia cista sacris.

Quem neque bella iuvant, nec tela, nec usus equorum;
Sed madidus myrrha crinis mollesque coronae,
Purpuraque et pictis intextum vestibus aurum.

Qui versus ex ipso Tibullo adumbrati esse videntur. Horatius autem de eodem Baccho II. Carm. 19, 25.

Quamquam choreis aptior et iocis
Ludoque dictus etc.

46. *Fusa sed ad teneros lutea palla pedes*) crocota ποδήρης. (De *crocota* Baccho apud Graecos propria vide interpretes ad Arist. Rau. 46. et Creuzer. Symb. T. 2. p. 530; de *luto* Not. ad I, 8, 52.; de *palla* Not. ad III, 6, 13. Ad ornatum Bacchi 45. 46. compares Senec. Oed. 411 — 425. W.) *Fusa* suaviter, ut eodem modo *fluere* talis vestis dicitur; apud Virgil. Aen. I, 404. *pedes vestis defluxit ad imos*, et Propert. III, 17 (15), 32. de Baccho:

Et feries nudos veste fluente pedes,

et in elegantissimis versibus, haud dubie ex meliore poëta surreptis, in Epitaphio (Maffei Mus. Veron. p. 467.):

Detrahe serta comis, et amorum oblita tuorum,

Tristis, inops, pulla
Thalia, veni.
Non manus Idalia las
improba virga,
Nec fluat ante tuos l
palla pedes.

Luteus h. flavus color erat ornatus et laetitiae index Catull. 61, 10. cf. Broukh

48. *levis occultis conscia sacris*) quae habet in se r ditas res sacras et myl quae in sacris Liberi Patris tabantur. *Conscia* saepe p ea dicuntur, quae aliquid continent vel inclusum ha Sic Ovidius *litteram* n *consciam* dixit, et inf. El. *fibra conscia deorum*. S Thyest. 632.

Quis hic nefandi est co
monstri locus?

Valer. Flacc. Argon. I, 5.

— — *Cymaeae c*
vatis
— *cortina.*

Sever. Aetn. 83.

Quidquid et interius fal
conscia terra est.

h. quae sub terra apud in esse feruntur. H. Loca r obtegendarum, quae ibi vel fiunt, *conscia* translat cuntur. Ovid. Ep. XV.

Conscia deliciis illa (
fuere tuis. W.

ades, et centum ludis Geniumque choreis
›ncelebra, et multo tempora funde mero.
; e nitido ftillent unguenta capillo,
capite et collo mollia ferta gerat.

Sic

Genii religio praecipua ebuit in celebrando na- Vocatur a poëta Ofiris, iat fefta et lufus, ut fefto nii honorem celebrando :. Novum utique hoc, am quod deus alterius i et facro, quam quod Genii feftivo honori adeft.)firis vel Bacchus veniat ue laetum reddat, orat us, ut apud Virgilium I, 734. Dido in con- libatura:

it laetitiae Bacchus dator,
et bona Iuno.

i vero Bacchus *diem nata-* Plaut. Pfeud. I, 2, 32.) ‘um *Genium*, qui illo die opere colebatur, epulis, cet. *concelebrare* dicatur, ntentiam parum refert, iod pofterius poëta dignius Pro vulgari: *concelebret* *ıatione* ipfe deus, ut mul-)ibat, invitatur verbis *et* *tempora funde mero.* W.

tempora funde mero) ıde, fc. venis vino inca- tibus per eas diffufo. v. . 2, 3. Obff.

, *Illius e*) n. Genii. cf. , 5. 6. 7. 8. ut adeo Ge- ınctis coronatisque capillis die hoc fefto aut fit, aut effe fingatur, quippe ipfi facro ac follenni. Sic unguentis deli- buti et coronis ornati funt omnino ii, qui epulis et follen- nibus interfunt. Sed v. 55. ad Meffalam oratio converfa. Sic fubinde mutatae perfonae, et paullo infuaviores transitiones inf. El. 8, 27. 9, 61. 63. II, 2, 21. 22. (Melius huc vocatur I, 9, 13. ubi vid. Obff. W.) *unguenta* de *amomo* intelligit Broukhufius, nefcio cur folo? *Collo* autem *ferta* gerit, ut mos eft in epulis hilarioribus. Loca dedit veterum Broukhuf. Ovid. II. Faft. 739. Horat. II. Sat. 3, 256. H. Graecum hunc morem coronandi effe, fidem facere poffit Iuvenalis, Romanum, ad Graecorum mores compofitum, ita perftringens III, 68.

Et ceromatico fert niceteria
collo.

Quae collo ferebantur coronae, ὑποθυμιάδες Graece appellaban- tur, ut Athen. p. 674. teftatur. Verfu priore *nitido* ad pulchri- tudinem comarum referendum eft, ut infr. 8, 16. *nitidum caput* et apud Callimachum Lav. Pall. 32. λιπαρὸν — πλόκαμον, quod Spanhemius bene illu- ftravit. W.

Sic venias hodierne; tibi dem turis honores,
Liba et Mopſopio dulcia melle feram.
At tibi ſuccreſcat proles, quae facta parentis
Augeat, et circa ſtet veneranda ſenem.
Nec taceat monumenta viae, quem Tuſcula tellus
Candi-

53. *hodierne*) pro hodiernus h. hodie; ad Oſirin haec. H. Heynius in interpretatione vocis *hodierne* Statium, et verſus 53. 54. ad Oſiridem referens Broukhuſium ſecutus eſt. At et imago Genii, quae praeceſſit, ſimillima illi, quam II, 2, 6. 7. exhibuit Tibullus, et ſacra Genio rite data vel offerenda II, 2, 8. IV, 5, 9. et transitus per particulam *ſic* ad Genium haec verba *Sic venias — feram* referenda eſſe, demonſtrant. *hodiernum* pro: deum tutelarem huius diei accepit H. Voſſius. *dem — feram* conditionaliter eſſe relata ad *Sic v. h.*, apparet, collato loco gemello I, 10. 11. ibique Obſſ. et I, 1, 15. W.

54. *Mopſopio — melle*) h. Attico. Nam Μοψοπία, ἡ Ἀττική, ab antiquo Athenienſium rege Mopſopo. Notum autem, in Attica fuiſſe Hymettum mellificio nobilem. Ait igitur ſe Oſiridi tus et liba mellita eſſe oblaturum; quod et ipſum ad Oſiridis religionem notabile eſt. Alias Genio liba appoſita: inf. II, 2, 8.

55. *At tibi ſuccreſcat proles*) Albinov., cuius vulgo habetur, III, 29.

Et tibi ſuccreſcant iuvenes bis Caeſare digni.

ubi v. Scal.

55. *quae facta parentis Augeat*) ſc. aliis praeclare factis; niſi *facta*, τὰ κλέα, pro ipſa fama et gloria dicta malis. Duo autem Meſſalae filii. v. inf. ad II, 5. pr.

56. *circa ſtet veneranda ſenem*) h. formae dignitate, ut Vulpius praeclare interpretabatur, et omnino rebus geſtis et honoribus conſpicua et clara. v. Ayrman. Vita Tib. §. 58. Virg. Aen. IX, 276. *Euryalum venerandum puerum* appellat. inf. IV, 2, 10.

Seu comſit, comtis eſt veneranda comis.

57. *Nec taceat monumenta viae*) h. Tuſculani et Albani celebrent magnificentiam Meſſalae in munienda parte Viae Latinae, ut iam Cluverius e Strabone (lib. V. p. 362. A.) docuit, quam iuſſu Auguſti, vel novam, vel vetuſtate collapſam, ſternendam ſumſerat Meſſala inter ceteros viros triumphales, quibus vias partim ex manubiis partim ex ſuis pecuniis reficiendas distribuerat. cf. Sueton. Aug. 30. et Dio LIII, 22. *monumenta* h. l. ſunt opera

ndidaque antiquo detinet Alba Lare.
que opibus congesta tuis hic glarea dura
ernitur, hic apta iungitur arte silex.
net agricola, e magna quum venerit urbe
us, inoffensum retuleritque pedem.
, Natalis, multos celebrande per annos,
ndidior semper candidiorque veni.

ELEGIA VIII.

ego celari possim, quid nutus amantis,
Quidve

ublica. (Accuratius ita, *onumenta* sint, definitur, a Ruhnkenio ad Vellei. 11. p. 43. id factum .) Opus autem praeet ad saecula duraturum uisse, ex Martialis vercolligas, qui aeternam amam sic ominatur lib. ;, 5.

uam rupta situ Messalae
saxa iacebunt,
tamen ora legent.

ntiquo—Alba Lare) antiire, propter vetustatem quoniam inde Romam ducta. *Alba candida.* r seu montem ipsum, ificia ex longinquo proibus candorem exhiH. Ad constructionem *'etinet aliquem Lare a.* a I, 3, 3.

tenet ignotis aegrum
Phaeacia terris. W.

59. *glarea — silex)* v. Liv. XLI, 27. *Censores vias sternendas silice in urbe, glarea extra urbem substruendas marginandasque primi omnium locaverunt.*

64. *Candidior — candidiorque)* v. Ovid. V. Trist. 5, 13. cf. Cort. ad Sallust. Catil. 5, 7. *veni* pro redi, ut alias quoque.

Elegia VIII.

De amore Marathi in Pholoen agit hoc carmen. Erat Marathus formosus puer, multorum, etiam Tibulli, (I, 4, 81.) votis expetitus, ipse cultu sibi et ornatu placens; quem in gravem puellae amorem incidisse multis argumentis poëta deprehenderat. Nec tamen, ut ex vss. 25. 26. 49. 61. 62. intelligitur, novus ille erat amor, sed ex longa cum Pholoe, quae prior formosum puerum appetiverat,

Quidve ferant miti lenia verba sono:
Nec mihi sunt sortes, nec conscia fibra deo
Praecinit eventus nec mihi cantus avis;

verat, consuetudine natus; quo observato, Pholoe, ad puellares artes facta, superbe et fastidiose puerum habuit, eumque sólita cum calliditate elusit atque excruciavit. Immiscet poëta monita et obiurgationes puellae, ne puerum illa ulterius torqueat. Et facit hoc more suo, qui elegiam decet, cum mira sensus et affectus, dum alius alii succedit, varietate, et vicissitudine creberrima. De Maratho supra ad El. 4, 81. vidimus. Pholoe inter claras eius aetatis puellas etiam ex Horatio nota est, ubi I. Carm. 33, 6. *aspera puella* Cyrum fastidit, alium mollem puerum; et II, 5, 17. est ea *Pholoe fugax.* Chloridis eam filiam fuisse, idem Horatius nos colligere iubet lib. III, 15, 7. 8.

1. *Non ego celari possim*) Ita Latini loquuntur. Cic. p. Cluent. c. 66. *Non est profecto de illo veneno celata mater.* v. Broukh. Ceterum de sententia, et arte hac amatoris sensus ex certis signis coniectandi videri potest Epigr. Callim. 45. et Propert. I, 9, 5. sqq. III, 8 (6), 9. sqq. H. De coniunctivo *possim* vid. versum 69. W.

2. *miti lenia verba sono*) Sunt *lenes susurri.* Horat. I. Carm. 9, 19. ψιθυροὶ ψιθυρισμοί.

Callim. fr. 118. p.
Susurri, de quibus ian
cogitavit, ut intelligant
verba non postulant; ne
profecto requiritur ars
citatio, quam Veneri s
sibi parasse 5. 6. iactat '
ut ex verbis, quae iuve
lae in aurem insusurrat,
coniectes. *Lenia verba*
interpretor, placidam l
notant, ubi vel sonus,
verba eloquitur, amo
dit. — *ferant* significe:

3. Tria ponit divir
nera: sortes, quas su
mus Eleg. 3, 11. ext
augurium. cf. II, 5,
Broukh. Verum est,
non sum sortilegus, i
spex, nec auspex; e
ab ipsa Venere edoc
novi. H. Colorem sin
esse observabis verbis (
Ep. ad d. VI, 6. *Non*
involatu, nec e canti
oscinis, nec ex tripudii
auguror, sed habeo al
quae observem. W.

ib. *conscia fibra*
v. ad El. 7, 48. Pro
104.

Aut sibi commiss
locuta deo.

Et apud Tacitum, affe
poëticae elegantiae,
10. *equos deorum co*

Vertus magico religatum brachia nodo
'erdocuit multis non ſine verberibus.
ine disſimulare; deus crudelius urit,
)uos videt invitos ſuccubuiſſe ſibi.

Quid

ıs voluntas deorum cogno-, dictos videas. H. Placet tas in' verbis *f. conſcia m* h. e. quae deorum vo-tem norunt ac manifeſtant. ii locum Heroid. XVII, *furtivae conſcia mentis lit-*commode compares, non Tibulli I, 7, 48. W.

magico religatum brachia) fune in nodum magi-ad certam ſuperſtitionis ı factum, conſtricto, ne : renodari aut ſolvi. v. kh. Reſpicit autem modum andi ſervos in ergaſtulis, ıanibus fune ſuſpenſis ver-us caeduntur. Ad eum · modum ſe ſuſpenſis ma-caeſum a Venere fingit, ceret ſingula, quae amori t, adeoque et ea, quae em arguunt; nodum autem, num et ad ſolvendum dif-n declararet, *magicum* avit. *religatum* pro ligato H. Quamquam verbis *te*, *revincire* praepoſitio a ubique peculiarem vim de captivis tamen aut ı, quorum manus poſt *etortae*, verba inde com-proprie uſurpari videas. ;itur loco *religatum* pro ım poſt tergum, ut I, 7, 6. *evinctos* (poſt terga) *bra-chia duces*. Adde *retorquere* apud Horat. Ep. II, 1, 191.

Mox trahitur manibus regum
fortuna retortis.

Sen. Thyeſt. 685.

Poſt terga iuvenum nobiles
revocat manus.

Ad verba *nodo magico* compara, quae de *vinculis Veneris* ad Virg. Ecl. VIII, 78. disputarunt inter-pretes. Imago huius loci ad IV, 5, 15. illustratur. W.

6. *Perdocuit*) n. artem in-telligendi notas amatorias. Pro-pert. l. l. I, 9, 7. rem clarius expreſſit:

Me dolor et lacrimae merito
fecere peritum.

et III, 8, (6) 17.

His ego tormentis animi ſum
verus aruſpex;
Has certas didici ſaepe in
amore notas.

Praeclarum eſt Centauri ſignum in Villa Borgheſia, qui ab Amore verberibus domatur. v. Statuas a Rubeo vulgatas tab. LXXII. Adde tabulam in Pictur. Her-culan. To. I, n. 25.

8. *ſuccubuiſſe*) Qui amorem premit, huic affectui obniti vide-tur. Eum igitur Amor ἀνίκα-τος μάχαν (Soph. Ant. 777.) acrius urget et torquet. At qui

 amorem

Quid tibi nunc molles prodeſt coluiſſe capill
Saepeque mutatas diſpoſuiſſe comas?
Quid ſucco ſplendente genas ornare? Quid un
Artificis docta ſubſecuiſſe manu?
Fruſtra iam veſtes, fruſtra mutantur amicti
Anſaque compreſſos colligit arta pedes.
Ipſa placet, quamvis inculto venerit ore,
Nec nitidum tarda comſerit arte caput.

amorem aperte fovet, eum Amor vel Venus iuvat. Catull. 61, 202 — 5.

Bona te Venus
Iuverit, quoniam palam
Quod cupis, capis, et bonum
Non abscondis amorem.

deus Amor; vid. Not. ad III, 6, 13. W.

9. ſqq. Ad Marathum Pholoes amore captum. Declarant haec puerum mollem et delicatum, cuiusmodi illa aetate, qua luxus Aſiatici omnis corruptela in Italiam transierat, multi Romam confluebant, a parentibus vel propinquis adducti, ut ex flore aetatis infame lucrum facerent. Etiam de artibus, quibus placere volebant hi formoſuli, notabilis eſt locus; nec modo de cura circa comae cultum, verum etiam de genis ſeu fucatis ſeu raſis, et de veſtibus ſubinde mutatis et corrigia calcei adducta. Illa v. 10. *Saepeque mutatas diſpoſuiſſe comas* apud Callimachum L. P. 22. ſunt: Πολλάκι τὰν αὐτὰν δὶς μετέθηκε κόμαν. Simile his verſibus eſt Epigramma Pa lentiarii ap. Brunck. Anal. p. 78. XXII.

11. *ſucco ſplendente*) cruſtatio faciei, σμῆγμα, ex madido pane, cuius genis ſplendorem concil v. Scal. et Vulp. H. Ve ad ungues reſecandos t opera uſos eſſe Romanos Vulpius. cf. Valer. Max.

15. Tonſor ob artem l tondendi, quam egregie bat, *artifex* appellatur Mart. VI, 52. 8. W.

13. *veſtes — amictus*) ſunt indumenta interiora *ctus*, ut notum, quicqu ſtibus ſuperiniicitur. v. B H. *anſaque*. Gracilitate ille placere ſtudebat. tione per copulam in tione ultimum membru iungendi, ut hic *anſaq* fruſtra anſa ponitur, vid ad I, 2, 48. Verſu ſeq. *tum os*, quod verbis *q ornare* opponitur, eſt cu tus h. e. fucus abeſt et cunque ad pulchritudine toll

ı te carminibus, num te pollentibus herbis
ɜvovit tacito tempore noctis anus?
as vicinis fruges traducit ab agris;
ntus et iratae detinet anguis iter;
ıs et e curru Lunam deducere tentat,
faceret, ſi non aera repulſa ſonent.
queror, heu! miſero carmen nocuiſſe?
Quid herbas?
rma nihil magicis utitur auxiliis;

Sed

m faciunt. Pholoen, ıatori de amata diceret, nomen *ipſa* notavit, ut . per *tu*. Ita II, 3, 47. le Nemeſi, cuius nomen mum 51. apponitur. W. ıtiam hoc exemplo ap- uod ſup. I, 2, 41. mo- quantopere delectata la aetas rerum magica- ratione, cum ſtatim a pisodii more eam inte- ıllus. Nota haec por- r ſe ſunt, et cf. Obſſ. m anilis ſuperſtitio de , quod Luna ab incan- ɜxperitur, et de more per aeris attritum et ſuccurrendi, notiſſima; t tamen Broukh. cum

Devovit) incantatione em adegit. H. Scripto- eſtres *ſilentium noctis* *ito tempore noctis* di- .

Et faceret — ſonent) a loquendi *Et faceret* pro idque faceret, et conſecu- tionem temporum *faceret — ſonent* vid. in Obſſ. explanatam. *aera repulſa* h. e. pulſata aere; ut apud Ovid. Met. III, 532.

aerane tantum
Aere repulſa valent?

Quod per locutionem *geminare aera* eleganter expreſſit Horatius Od. I, 16, 8. Si proprietatem compoſitionis ſpectas, praepo- ſitione *re* id ſignificatur, quod res pulſata retro impellitur vel impelli videtur; unde *uterus recuſſus* Virg. II, 52. equo haſta, validis viribus emiſſa, percuſſo tribuitur. H. Voſſius *re* in voce *repulſa* pro *ſaepe* accepit, ut ſup. I, 3, 24. ubi vid. Obſſ. — Aerea autem in- ſtrumenta, quorum ſtrepitu ſe Lunae ſuccurrere poſſe ſibi per- ſuadebant ſuperſtitioſi, per *aes* et pedeſtres ſcriptores ſignifi- cant. Tac. Ann. I, 28. *Igitur aeris ſono, tubarum cornuumque concentu ſtrepere*. Add. Liv. 26, 5. Ceterum ſententiam

 ver-

Sed corpus tetigiſſe nocet, ſed longa dediſſe
Oſcula, ſed femori conſeruiſſe femur.
Nec tu difficilis puero tamen eſſe memento;
Perſequitur poenis triſtia facta Venus.
Munera ne poſcas; det munera canus amatc
Ut foveas molli frigida membra ſinu.
Carior eſt auro iuvenis, cui levia fulgent
Ora, nec amplexus aſpera barba terit.
Huic tu candentes humero ſuppone lacertoſ
Et regum magnae deſpiciantur opes.

verſuum 23 — 26. vide ſupra iam I, 5, 43. 44. expreſſam. W.

25. 26. Pholoen ex protervarum puellarum, quas nos *Coquettes* appellamus, numero fuiſſe neceſſe eſt. Formoſum puerum illa illecebris ſuis et amatoriis nequitiis levioribus ad ſui amorem pellexerat, ſed ulteriora pueri vota repreſſit. cf. v. 49. H. *nocet* h. e. animum curis amoris perturbat; verbum generale potentius eſt ſpeciali, praeſertim hoc loco, ubi luſus in verbis *nocuiſſe* — *nocet* accedit, de quo vid. ſup. ad I, 5, 44. W.

27. *Nec tu* —) Alloquitur nunc Pholoen. H. Quanto flagraret Marathus amore Pholoes, quum eſſet 17 — 26. oſtenſum, Tibullus pergit v. 27. ad illam monendam, ut vota pueri ne moretur, neve eum aſpernetur. Quae ut arote cohaerent, ita per *et tu*, pro: tu igitur, leviu vincta. W.

28. *triſtia facta*) cr ſaeva, pro: triſtitiam, h. biam et faſtum erga am v. Vulp. H. qui Virg. A 548. *triſtia facta* bene c ravit. Sequentia *m. ne* quomodo ſuperioribus *N* annectenda ſint, Obſſ. docc

32. De inſolentia loci *amplexus* — *terit* pro terit vid. Obſſ. *nec barba* et cuius barba non terit. ex *cui* aſſumi poſſe docen ad JV, 2, 17. W.

34. *regum*) h. divitum nota. Eſt quod Eleg. *deſpiciam dites.* H. Uſu cabuli rex pro potente, et Horatius firmat Ep. I,
Licet ſub pauper
Reges et regum vita p
rere amicos.

ıs inveniet puero ſuccumbere furtim,
tumet: et teneros conſerit usque ſinus,
anhelanti pugnantibus humida linguis
a, et in collo figere dente notas.

Non

ım ad Auguſtum, ut
3em, male retulit
p. 185.) Ita non
em illam de *patrono*
eteres, ut Iuvenalem
. 14. W.

Venus inveniet) Cum
unc tu in amplexus
re ne refuge, oppor-
ldit, amplexui haud
ſa Venus parabit,
it viam, ſuppedita-
ut poſſis puerum in
ccipere. Sic Grae-
Incido in locum
Peregr: 19. τότε μὲν
καταφυγὼν, εὗρε τὸ
ἐν ὁ γενναῖος. inf.
e dicitur. Tenen-
, Pholoen eluſiſſe
eria per cauſam cu-
ıa teneretur, conf.
ſqq. Unde intelli-
e et ipſam Pholoen
am ſeu peregrinam,
o nupta eſſet, cui
generi tuto per leges
bat. H. Adde Soph.
ıo. ἐν γὰρ πόλλ' ἂν
ἐν, ubi exempla con-
ave. W.

tumet) ὀργᾷ, σπαργᾷ
; (at οἰδᾷν de ira,
mpeſtate.) nec tam
tum accipiam, ut
Horat. II. Sat. 7, 49. *cauda turgens* dixit. H. His ſuffragari nequeo. *tumet* notat: in vegeto flore aetatis eſt conſtitutus; et convenit Graecum σφριγᾷν, vid. Obſſ. Huic interpretationi ſequentia *teneros conſerit u. ſ.* egregie concordant. W.

et teneros conſerit usque ſinus) Neſcio quid obſceni hic quaerunt Interpretes; eſt, coniungere pectora per arctos complexus, unde ſubiicit: *et dare oſcula.* Hinc *iungere pectora* ſaepe de Venere Ovid. II, Met. 604.

— *et illa ſuo toties cum*
pectore iuncta.

Epiſt. XV, 191.

At quanto melius iungi mea
pectora tecum,
Quam poterant ſaxis prae-
cipitanda dari!

Miſcere pectora dixit Statius II. Silv. I, 206. *ponere* Catal. vet. poët. p. 204. v. Scal.

Quaeque puella tuo cum
pectore pectora ponit.

Idem vult noſter, quod Plaut. Curcul. I, 3, 32. *Viden ut miſeri moliuntur? nequeunt complecti ſatis.* H. Ceterum v. 37. illa deſcripta ſunt oſcula, quae, Graecis καταγλωττίσματα appellata, vid. Ariſt. Nub. 52. ibique Schol., Venerem comitantur,

Non lapis hanc gemmaeque iuvant, quae fri[gore] sola
Dormiat, et nulli sit cupienda viro.
Heu! sero revocatur amor, seroque iuventa
Quum vetus infecit cana senecta caput.

tur, ut h. l., vel praecedunt, ut apud Ovid. Am. III, 7, 9.

Osculaque inseruit cupidae luctantia linguae,
Lascivum femori supposuitque femur. W.

39. *Non lapis hanc*) Sententiarum nexus fortasse hic est: Noli superba esse in puerum te amantem. Sis facilis et admittas amantum desideria, dum iuventa flores. Succedet senecta, qua nullis artibus ad amorem tui allicere poteris: sic 39 — 48. Iam 39. 40. Noli excludere amantem: omnibus Veneribus et Gratiis careat puella superba et dura! *Lapides* vel lapilli sunt uniones, margaritae, ut Ovid. I. Art. 432.

Elapsusque cava fingitur aure lapis.

v. Broukh. h. l. *iuvent* ad ornandum corpus nullam venustatem, qua placeat, addant. Sensus vero: ἢ μονοκοιτοῦσα ἀνεπαφρόδιτος καὶ ἄχαρις ἔστω, ut egregie Scaliger. H. Prioribus haec ita annectenda esse puto: Etiam hanc ob causam muneribus amorem ne vendas, quoniam puellae, quae lucri causa servierunt, postquam aetas formosa transiit, ab amatoribus destitutae, muneribu[s] non delectantur. Tum quentia 40 — 46. transit[u] lis: neque tum artes ad am[orem] revocandos quidquam p[rosunt]. Ita *iuvent*, quod recepi, leotant, ut III, 3, 17. [...] *quae f. f. dormiat* condit[...] ter posita pro: quae, si [...] pro muneribus se vend[...] frigore sola dormiat, a[b ama]toribus derelicta. W.

ib. *frigore*) hieme. [...] illud Virg. Ecl. II, 22.

Non mihi lac aestate [...]
non frigore def[...]

cf. Statium h. l. Additu[...] El. 2, 31. *hibernae* [...] *noctis.* Et *frigus* omni[...] *gus noctis* apud poëtas. quoque putaro, frigus o[...] ad τὸ μονοκοιτεῖν specta[...] sit pro, quae sola, adeoq[ue] gida, dormit. Sed prius est. H. Et *frigoribus* pro Virg. G. I, 300.

Frigoribus parto ag[...]
plerumque fruu[ntur]

Similiter Graeci ψύχος [...] runt. Opposita vide apud Phil. 17. ἐν ψύχει μὲν θέρει δ'. W.

41. 42. *Heu! sero re[vocatur] amor*) *Sero* fieri dicuntur fiunt nimis sero, ut non

m ſtudium formae: coma tum mutatur, ut annos
)isſimulet, viridi cortice tincta nucis;
lere tum cura eſt albos a ſtirpe capillos,
:t faciem demta pelle referre novam.
tu, dum primi floret tibi temporis aetas,
ſtere; non tardo labitur illa pede;

Neu

mur, fruſtra, iam amiſſa one; ſic in illo: *Sero ina paratur*, *cum* etc. roukh. *vetus caput* mox :mili, v. inf. v. 50. *Infi-ſt tinguere.* v. Broukh. H. :c animi commotione vide ad I, 4, 27. W.

. *Tum ſtud. f.*) Haec ſen-. membris tribus, quae ntur, *coma tum* — *tollere* — *et faciem*, explicatur, , 1, 40 — 46. verba *Tunc abiere feri* per ea, quae :iuntur; et apud Catull. II, rba *Quicum ludere.* v. 46. :ciem pro Tum faciem ſuo dixit; vid. Obſſ. ad I, 2, W.

, *coma* — *viridi cortice* . *nucis*) Nota res. Plin. 22. *rufatur capillus pri-prodeuntibus nuculis.* Illu-r a Cyllen. et Broukh.

. *Et faciem* — *novam*) nemo illuſtravit. Aut de illito, ita ut nativa cutis et ſublata eſſe videatur; e ſmegmate intelligendum, quo laevigatur cutis. *pelle rugis.*

47. *At tu*) Quae ab *aliis* non prudenter fiunt, quum expoſuiſſet Tibullus, ea, quae Pholoen melius facere vult, per voces *At tu* recte opponit. Nam ut Graeci poſt ſententias generales vel exempla aliena (Soph. Antig. 714. 1016.) et poſt argumenta prolata (Crit. Plat. c. 5. f. Ἀλλὰ πείθου μοι) admonitionem vel exhortationem, quam ſubiiciunt, a particula ἀλλὰ incipiunt, ita Latini vocabulo *At*, cum pronomine plerumque copulato, uſi ſunt. Conf. I, 2, 89. 99. 5, 59. 8, 77. — Ad verbum *Utere* intellige *ea*, vid. Obſſ. ad I, 5, 75.; ad *Utere* — *neu torque* conf. Obſſ. ad I, 1, 37. et I, 4, 39. W.

48. *non tardo labitur illa pede*) Noli putare, *labi* celerem curſum non bene exprimere. Ovid. III. Art. 65.

— *cito pede labitur aetas.*

H. Adde Ovid. Am. I, 8, 49.

Labitur occulte fallitque volubilis aetas.

Horat. Od. I, 12, 19. *rapidos morantem fluminum lapſus.* Nec vero verbo *labi*, cur de placido curſu proprie accipiatur, cauſam ineſſe video. W.

Neu Marathum torque; puero quae gloria v
In vetéres esto dura, puella, senes.
Parce, precor, tenero; non illi sontica caus
Sed nimius luto corpora tinguit amor.

49. *puero quae gloria victo*) h. amore subiugato et ita perdomito, ut omne fastidii et superbiae genus in eum impune exercere possis. cf. paullo ante ad v. 25. 26. (Ad constructionem facit Tac. Hist. I, 70. *reputans, plus gloriae retenta Italia fore.* cf. sup. I, 6, 3. W.) De *Maratho* v. Obss. ad I, 4, 81.

50. *veteres — senes*) contemtim *veteres* dicit, quasi vietos, rancidos et cariosos, ait Broukh.; nescio quam bene. Ornat simpliciter epitheton illud. Sic et Horatius *veterem senectutem* dixit Epod. 8, 3.

51. *Parce, precor, tenero*) Parce puero; nam vides, quantopere amore tui consumatur; vides, eum pallere, lamentari et lacrimari. *tenero*, absolute positum adiectivum, ut amat noster. v. II, 1, 74. *iratae.* II, 4, 50. *securae.* III, 4, 92. *duri.* IV, 2, 3. *violente.* Sic Albinov. II, 56. *exorientem* simpliciter pro *sole exoriente* dixit. H. Apud Iuvenalem XIV, 215. *Parcendum teneris* et I, 22. VI, 383. pariter verbum *tener*, absolute positum, ad annos teneros referendum est; quae usitatissima huius vocis significatio est, ut qui apud Iuv. VI, 548. *Spondet amatorem tenerum* amatorem *tenero* ac *amore* flagrantem intellig hunc usum, et teneros a feminis maxime peti iuxt rent. Ad Pholoen capi apte h. l. *tener* pro puer tum esse vides. — A *glabri* pro pueris glabri Catullus 61, 142. W.

ib. *non illi sontica cau* nempe, cur luteo color palleat, sed amor eum facit. *Causa sontica* est sonticus sive quivis ve tior, inprimis epilepti Scal. h. l. *Causa* pro ponitur, quod morbo e interdum solemus. v. Vul Gronov. Obss. III, 14. in Thes. h. v. H. Ita s interpretes, haud scio mulam: *cui* vel *nisi cui causa erit* Liv. 24, 16. ad Her. 2, 13. respi Melius Stroth. ad Livium significationem derivasse videtur. Gronovius p. 555. ad Senecae locum tuendum exempla collegi

52. *luto*) h. pallore. est color inter flavum et Horat. Epod. 10, 16. *p luteam* dixit: quamquam quoque *croceum. lutum* alii, ut Virgil. Ecl. I conf. Broukh. ad nostrum

[redacted]

ifer abfenti maeftas quam faepe querelas
iiicit, et lacrimis omnia plene madent!
ne fpernit? ait; poterat cuftodia vinci;

Ipfe

ui de hoc colore ege- udatos a Titio ad Ne- neg. 319. Nunc vide noftrum collegam, Io. m *Beyträge zur Ge- der Erfindungen* IV, 1. qui docuit, effe *lutum Wau*, refedam luteo- uae colorem flavum H. Mirum igitur, in 61, 195. eundem colo- sum, qui pallorem hoc at, pro *rofeo et purpureo* rei et linguae indolem :eptum. — Ceterum ut figno certo fummi maxime confidit Pro- I, 1, 22. coll. I, 5, 21. *ora* pro corpus Ovid. VI, 129. XII, 45. Ita ώματα de uno homine. ophoclem Elect. 1232. :em haec:

Ἰὼ γοναί,
ωμάτων ἐμοὶ φιλτάτων.

s de ore, ut Virg. Aen. 1. *iuvenali in corpore* Adde infr. III, 4, 30. W.

54. *Vel mifer*) Iunge *ti*, quafi hoc iam evi- is amoris fignum effet; nagis praefente puella. Hec. I, 1, 3.

ic Pamphilus iurabat
quoties Bacchidi!

v. plura ap. Broukh. H. De lectione recepta *vae* vid. Obff. Poëta amici fortem dolet 51. 67. W.

querelas Coniicit) h. iactat, iacit. Cic. de Divin. I, 14.

Vocibus inftat, et affiduas
iacit ore querelas.

Sic *iacere minas, verba, convicia, probra*, etc. et *coniicere maledicta, voces*, etc. legitur. Porro: iacit querelas *abfenti*, pro in abfentem puellam, obvio ufu cafus tertii; nec modo in verbis lugendi, dolendi aut querendi, quod genus notat Musgrau. ad Eurip. Supplices 840. Ad v. 55. cf. ad v. 25. 26. H. Haud fcio an constructio: *coniicit querelas abfenti* ab illa, quam verbum *coniicere* proprie ufurpatum patitur, ut Virg. Aen. XI, 193. *fpolia coniiciunt igni*, et VII, 456. *facem iuveni coniecit*, repetenda fit. — De conftructione mutata: *et lacrimis — madent* pro: et lacrimis — opplet vid. Not. ad I, 3, 70. W.

55. *poterat cuftodia vinci*) Si quis ad verbum *vinci* fallendo ex fequenti *fallere* fupplere vellet, niteretur loco II, 1, 75.

Hoc duce, cuftodes furtim
transgreffa iacentes
Ad puerum tenebris fola puella venit.

ubi

Ipſe dedit cupidis fallere poſſe deus.
Nota Venus furtiva mihi eſt, ut lenis agatu
Spiritus, ut nec dent oſcula rapta ſonum;
Et poſſim media quamvis obrepere nocte,
Et ſtrepitu nullo clam reſerare fores.

Q

ubi Amor, qui hoc loco per *ipſe deus*, cf. Not. ad III, 6, 13., notatur, puellas ita fallere docet. Sed praeſtat *fallere* abſolute poſitum, ut ad I, 2, 55. exemplis docui, quibus addere iuvat Tac. Ann. XIII, 1. *venenum datum eſt apertius, quam ut fallerent,* et Ann. XI, 12., ad eos, qui Pholoen cuſtodiendam curabant, referre. Et *vincere cuſtodiam* magis proprie ad corruptionem per dona refertur. Ita II, 4, 33.

Sed pretium ſi grande feras, cuſtodia victa eſt.

Iuvenalis pro *vincere domare* dixit VI, 234. *decipit illa Cuſtodes aut aere domat.* Sic Graeci verbo *νικᾶν* uſi ſunt. Dem. p. Cor. p. 309. Ὥσπερ γὰρ ὁ ὠνούμενος νενίκηκε τὸν λαβόντα, ἐὰν πρίηται, ὅτως ὁ μὴ λαβὼν μηδὲ διαφθαρεὶς νενίκηκε τὸν ὠνούμενον. — Recte *poterat*, non *poſſet;* nam ad tempus certum reſpicitur. W.

56. *Ipſa dedit cupidis fallere poſſe deus*) *dedit* h. dare ſolet. deinde *dare* h. l. eſt monſtrare, docere. v. not. ad El. 6, 13. cf. ſup. 2, 19. *Cupidi* ſunt amantes, ut v. 74. II, 5, 54. et III, 4, 52. Saepe etiam adulteri, ut I, 9, 58. ubi Broukhuſium p. 190. et p. 128. Paſſerat. ad Prope 2, 17. p. 147. Huius ſolennia verba poetis ſunt m numero, ut doctrinae ali genus conſtituant, facilius t paratu, quam diſciplinae viores ſunt. Ipſe amor, in docet amatores furta ſua o tare. H. Senſus verb *Ipſe — deus:* Amantes ab A facultatem fallendi accip Verbo igitur *dare* ſua cc notio, qualis apud Iuv. VI,

Quid enim maius dare mina poſſunt?

Et *dare*, *δοῦναι*, de mune deorum vel naturae (Pro 22, (18) 18.) frequenter patur, nec rara conſtructio infinitivo, III, 4, 48. et Aen. III, 7. — Ceterum *dus*, abſolute poſitum, eſt dine Veneris fruendae captu

57. *Nota Venus ſ. mihi ut l.*) dictum pro, Nota Venus furtiva, et notum eſt, ut, vel quomodo. H. *Venus* cet. pro: Venerem f vam exercere notum mihi huic ſententiae duas res, peritiam ſuam comprobent, nectit per particulam *ut*,

I

ſunt artes, miſerum ſi ſpernit amantem,
;it ex ipſo ſaeva puella toro?
n promittit, ſubito ſed perfida fallit,
hi nox multis evigilanda malis:
ıi venturam fingo, quodcunque movetur,
credo tunc ſonuiſſe pedem.

Deſiſtas

. explicantur. Sal- 51. *Interim Romae ens ortum*, cognitis ıs, ut *ſeque et exer-* *maiorum gereret.* 1,. 6. Tac. Ann. 3, 6, 3. 4. 5. Tib. IV, . Qui hodie Latine s plerumque *nempe* videbis. At expli- *)tum ut*, correctio- quam metri ratio , poſtulat, et alio- ſenſum. Tunc res *rit* Tibullus. Conf. , 15. ibique Wol- erſu 59. notandum um, cum per *ut* iungere poſſet, con- variaſſe. cf. I, 4, 45.): et puto me poſſe. d I, 9, 63. W. ententiarum iunctu- ris, fingo haec ſic it pergat puer que- in Pholoen. At , omnibus artibus ur, callida et mali- ; nam iam admiſſum ſubito illa deſtituit

quum p.) v. de his ent. Heaut. IV, 4, 3 ſqq. H. Particula *vel*, de qua vid. Obſſ. ad 53., Marathum plerumque triſtes exigere noctes, ſignificatur. Ad *promittit* ex verſu ſequenti *noctem* aſſumendum eſſe videtur. Nota locutio: *puella noctem promittit.* conf. II, 6, 49. Verba *ſubito — fallit* pro pedeſtri: fide violata. W.

64. *Eſt mihi nox multis evigilanda modis*) Exprimit aeſtuantem amantis decepti animum. v. Propert. II, 22, (13) 45 ſq. II, 17, 1. (13, 57) ſqq. Dictum vero ut: *omnibus modis aliquem cruciare*, ita *omnibus modis noctem exigere vigilando*, et, elegantius, *evigilare.* Ovid. III. Art. 160. quanquam paullo aliter:

Quarum ſunt multis damna piandа modis.

II. De lectione recepta *malis* h. e. doloribus vid. Obſſ. W.

66. *ſonuiſſe pedem*) Sic in illo carmine inter Luſus liberos, quod Tibullo tribuitur:

Sed ille quum redibit aureus puer,
Simul ſonante ſenſeris iter pede etc.

H.

Desistas lacrimare puer; non frangitur illa,
Et tua iam fletu lumina fessa tument.
Oderunt Pholoe, moneo, fastidia divi,
Nec prodest sanctis tura dedisse focis.

Hic

H. *quodc. mov.* legitima fere dicendi ratio pro: in cuiuslibet rei motu. Cic. Cat. 1, 7. *Quidquid increpuerit, Catilinam timeri.* En argumentum carminis nobilissimi Schilleri inscripti *Die Erwartung.* W.

67. *Desistas lacrimare*) *desistere*, ait Broukh., non est plane idem, quod *desinere*; habet enim quandam mutatae mentis et consilii significationem, ut apud Virg. Aen. I, 37. *Mene incepto desistere victam?* Recte hoc observari poterat, si de propria verbi vi quaeritur; sic *desinere* aliquis potest, etiam consilio non mutato, sed difficultate victus, aut socordia, aut opere profligato, et sic porro. Sed vulgari usu ista subtilitas sublata est.

ib. *non frangitur illa*) ut *flecti* dicuntur homines mitiore ac faciliore ingenio, sic *frangi*, quibus est durior natura et inclementior. Sen. Thyest. 199.

— *novi ego ingenium viri:*
— *flecti non potest; frangi potest.*

v. Broukh. Etiam haec observatio ad proprietatem sermonis spectat, quae in vulgari loquendi more non semper auctores coërcet. Mox *et tument* dictum est, ubi proprie esse debebat: etsi. H. Rectius dixeris, ut lacrimis puer abstineret, alteram caussam per verba *Et tua* cet. afferri. Sensus pentametri est: Et satis lacrimis te macerasti. Cic. ad Attic. 15, 9. *plorando fessus sum.* W.

69. 70. De Pholoe v. Not. ad initium Eleg. — *Nec prodest sanctis tura dedisse focis*, hoc est: crimen est inexpiabile; saltem magnum, cui dii irascuntur, ut nec sacrificia superbae puellae admittant. H. Impiorum sacra deos iratos aspernari sapientiores Veterum contra vulgi superstitionem pravam, deos sacris vel donis sceleratorum etiam graviorum maleficiorum poenas condonare, tradiderunt; unde Cicero de Legib. II, 9. f. iubet: *Impius ne audeto placare donis iram deorum.* Doctrinam illam ad crimina amantium graviora transtulit Tibullus. *Tura f. dare* pro imponere Ovid. Fast. IV, 935. Ceterum verbum *moneo* poetae elegiaci, praecepta amoris tradentes, usurpant; vid. Not. ad I, 4, 79. et Prop. I, 1, 35. *Hoc, moneo, vitate malum.* W.

Hic Marathus quondam miſeros ludebat amantes,
Neſcius ultorem poſt caput eſſe deum;
Saepe etiam lacrimas fertur riſiſſe dolentis,
Et cupidum ficta detinuiſſe mora.
Nunc omnes odit faſtus; nunc diſplicet illi,
Quaecunque appoſita eſt ianua dura ſera.
At te poena manet, ni deſinis eſſe ſuperba;
Quam cupies votis hunc revocare diem!

ELEGIA IX.

Quid mihi, ſi fueras miſeros laeſurus amores,
Foede-

71. *ludebat*) ludibrio habe-
nt. vid. Obſſ. ad I, 2, 91. W.

72. *ultorem poſt caput eſſe deum*) Alias *a tergo* eſt Nemeſis. Sen. Herc. Fur. 385.

Sequitur ſuperbos ultor a tergo deus.

£ Pium Poſter. c. 70. Similiter tamen, ut noſter, de Amore Propert. II, 30, 7. (23, 59.) *Inſtat ſemper Amor ſupra caput.*

74. *Et — mora*) tempore conſtituto ad amorem non veniſſe. *detinuiſſe*, ſuſpenſum temiſſe, feſelliſſe. W.

77. *poena manet*) ſive ultio numinis, ſeu Poena, Nemeſis. H. Prius unice verum; *poena* eſt ultio faſtidii ſuperbi, quo amantem cruciabat Pholoe. Nam *Amor ultor* poenam exigit, cf. 72., nec Latine dixeris: deus me manet. W.

78. Eodem modo Auſon. Epigr. 13, 3.

— *obrepſit non intellecta ſenectus,*
Nec revocare potes, qui periere dies.

Elegia IX.

Cum tot praeclara vetuſtatis monumenta interierint, mirum eſt, tot alia eſſe ſervata, quae interiiſſe malimus. Huius ipſius elegiae iacturam nemo facile aegre ferret. In ſumma enim carminis elegantia et nitore pudet pigetque deterrimae iſtius aevi corruptelae foedaeque libidinis, ad quam eius argumentum comparatum eſt. Pueri, muneribus a pecunioſo aliquo homine — negotiatorem fuiſſe ex vſſ. 13. ſqq. colligo — corrupti, avaritiam et perfidiam graviter accuſat poëta; hinc acerbe invehitur in corruptorem, eique mala ſumma apprecatur, uxoris aſſidua adulteria et ebrioſitatem; puero

Foedera per divos, clam violanda, dabas?
Ah miſer! etſi quis primo periuria celat,
Sera tamen tacitis Poena venit pedibus.
Parcite, caeleſtes; aequum eſt impune licere
Numina formoſis laedere veſtra ſemel.
Lucra

puero autem poenitentiam facti praedicit.

1. *laeſurus amores*) v. Obſſ. ad I, 2, 91. eſt h. l. fidem datam fallere ac violare. H. *ſi fueras laeſ. am.* h. e. ſi ad perfidiam propenſus fueras. Natura quaſi inſitum fuiſſe puero, ut fidem falleret, dixit Tibullus. Sunt vero qui, quamquam ſe fidem non ſervaturos eſſe ſentiunt, eam tamen, ut optatis potiantur, iureiurando obſtringere non dubitent; quod apud Horatium II. Od. 8, 5. *obligare perfidum votis caput* dicitur. W.

2. *Foedera per divos, clam violanda, dabas*) Ordo: *dabas foedera per divos, clam violanda. Foedus*, promiſſum. *Dare foedera* dictum ut *dare fidem*, *iusiurandum, promiſſa.* Etiam Ovid. II. Met. 757. *data foedera.* cf. Drakenb. ad Silium V, 304. *clam violanda* h. quae clam a te violantur. H. *clam violanda* h. e. quae clam eras violaturus. Horatius dixit Epod. XV, 3.

Quum tu, magnorum numen laeſura deorum,
In verba iurabas mea. W.

4. *Poena venit*) h. Nemeſis, quae celata illa periuria, h. ea, quae contra promiſſi fidem clam commiſſa ſunt, in lucem profert et ulciſcitur. Proxime Albiana ad Horatii illud III. Carm. 2, 31.

Raro antecedentem ſceleſtum
Deſeruit pede Poena claudo.

Res per ſe eſt notiſſima. H. *Poenam*, deam ultricem, unam Furiarum atque a Nemeſi diverſam eſſe, cenſet H. Voſſius. Loquitur autem Albius de eo poenarum genere, quibus malefacta manifeſtantur. W.

5. Revocat ſe miſer amator et deprecatur poenam periurii. Similiter Ovid. II. Am. 14, 43.

Dî faciles, peccaſſe ſemel concedite tuto.
Id ſatis eſt; poenam culpa ſecunda ferat.

Cf. ſup. I, 4, 21.

6. *Numina — laedere*) n. periurio. v. ſup. El. 3, 79. cf. h. l. Broukh. Poëtam in argumentatione agnoſce. In pedeſtri ſcriptore haec deſiderabas: Parcite dii; venia dignum eſt lucro captum aliquem ſemel fidem fefelliſſe. Lucri cauſa homines quid non ſuſcipiunt! Lucri ſpe adductus ruſticus arat, nauta navigat. H. Sententiarum nexus 7. hic eſt: At munera, ob quae ille haud dubie fidem laeſit, ad nihilum

Lucra petens habili tauros adiungit aratro
  Et durum terrae rusticus urget opus;
Lucra petituras freta per parentia ventis
  Ducunt instabiles sidera certa rates.
Muneribus meus est captus puer; at deus illa
  In cinerem et liquidas munera vertat aquas.
Iam mihi persolves poenas, pulvisque decorem
  Detrahet et ventis horrida facta coma;

Uretur

nihilum veniant. Sententiam generalem: *cupidinem lucri omnes trahere et regere*, praeposuit, ut Horatius I. Od. 16, 5 — 22. W.

7. *habili — aratro*) quod facile haberi, h. tractari et regi potest. v. Burmann. ad Ovid. II. Met. 531.; hinc *habilis* omnino idoneus, aptus, facilis. Gratius Cyneget. 122.

Quocirca et iaculis habilem perpendimus usum,
Neu leve vulnus eat, neu sit brevis impetus illi.

Ubi Gronov. Obss. II, 13. corrigit, *iaculis habiles praebebimus usum.* Minus bene, cum *perpendimus* sit: effecimus, ut iaculis commode, recte uti possimus, et quidem librando et iustum teli pondus exigendo. (Vid. etiam Heynium ad Aen. Virg. I, 318. XI, 555. et Burmannum ad Grat. l. l. W.) *Opus* vero de agricultura dici, notum in vulgus. v. Broukh. h. l. H. *opus terrae*, h. e. arationem, *urgere* est totis viribus in opus faciendum incumbere. Audacius Horat. Ep. I, 14, 26. dixit *urgere arva*. W.

10. *sidera certa*) quia duces navigationis certi. cf. Horat. II. Carm. 16, 3. Valer. Flacc. I, 18. *instabiles rates*, quae communiori epitheto *vagae*. H. *instabilis* significat motum incertum navis, in omnes partes fluctuantis. *navis instabilis* Ovid. Met. II, 164. W.

12. *In cinerem et liquidas munera vertat aquas*) h. in nihilum. conf. Prop. II, 16, (13,) 46. Ovid. III. Am. 8, 66. Non est argutandum, quasi sit ex chemia petitum, ut sit, in elementa sua redigat. Notus iam versus Homeri Il. η, 99.

Ἀλλ' ὑμεῖς μὲν πάντες ὕδωρ καὶ γαῖα γένοισθε.

13. *Iam mihi p.*) intellige, puerum cum amatore locuplete, qui fortasse negotia in provinciis habebat, peregre abiisse. *Decorem detrahere* est imminuere, deterere, auferre. H. Cum per sententias *pulvisque — pedes* poenarum

Uretur facies, urentur sole capilli;
Deteret invalidos et via longa pedes.
Admonui quoties: auro ne pollue formam!
Saepe solent auro multa subesse mala.
Divitiis captus si quis violavit amorem,
Asperaque est illi difficilisque Venus.
Ure meum potius flamma caput, et pete fer
Corpus, et intorto verbere terga seca.

narum genus exponatur, quas ait persolutarum esse puerum, notes usum copulae *que* pro vulgari *nam*. cf. I, 5, 11. Add. *et* apud Virg. Aen. X, 40. W.

15. *urentur sole capilli*) flavo crine in fuscum mutato. Prop. IV, 9, 46. *Libyco sole perusta coma.* H. Ad fuscum colorem referes *perustus* apud Horat. Epod. II, 41. *perusta solibus uxor.* W.

17. Peccasti immemor precum mearum — 31. iurisiurandi sanctissimi mihi dati — 37. lacrimarum tuarum — 40. officiorum meorum — 47. et carminum — 50. W.

17. *auro ne pollue formam*) tanquam rem sacram. *auro* h. auro te corrumpi patiens. Recte vero hoc dictum, quia, quae formae gratia est, deperit et imminuitur avaritia. Mox *subesse* est minus proprie dictum pro subsequi, comitari, adesse. *violare amorem* h. fidem in amore. H. *Subesse* proprie de iis, quae in aliqua re inclusa latent,

ut non animadvertantur e piant. Itaque recte *mal subesse* dicitur, ut *dolus subest*. Tacit. Histor. IV *Subesse fraudem consilio* tuit. Liv. VI, 15. Annal II, 41. W.

21. *Ure meum potius* me potius, nempe, qu datam fidem, auro corr fallas. Memorat autem mos cruciatus, quales ser fere ac noxiorum in quae bus habendis, cum lamin dens admoveretur. v. Bi cf. sup. I, 5, 5. Ovid. III, 698. Auctoramenti antiqu ba expressisse poëtam, p Vulpius ex Lipsii Saturn. Qui enim se lanistae auctor in haec tria iurabant, Uri ciri, Ferro necari; h. e. tate deposita servili sort mancipii loco haberi, P 117. iisdem poenis, si p scnt, affici, quibus servi rentur, nunquam ingenu Horat. II. Sat. 7, 58. 59. ad poenae tormenta revoca

bi celandi ſpes ſit, peccare paranti;
deus, occultos qui vetat eſſe dolos.
›us tacito permiſit lena miniſtro
ret ut multo libera verba mero;
›us ſomno domitos emittere vocem
t, et invitos facta tegenda loqui.
›go dicebam; nunc me fleviſſe loquentem,
ıc pudet ad teneros procubuiſſe pedes.
mihi iurabas, nullo te divitis auri
dere, non gemmis vendere velle fidem;
tibi ſi pretium Campania terra daretur,

Non,

›iicitur de verberibus: *erbere*, flagello, ut I, I. De locutione *ver-* *e* vid. Heyn. ad I, 4, Ceterum a verberibus : tibi petita eſſe trans- ſii I, 114. *Secuit Luci-* *n*, ſi memineris *verbera* *verberare verbis*, *ver-* *ıe verbis*. — 23. *par.* , 47. *Si quid turpe pa-*

ı. Saepe divino numine ſſe ait, ut, vel tacente ›na per ebrietatem per- tegeret ac proderet. H. iſt. III, 5, 48.
pſaque ſunt nimio verba *profana mero.*
ıſus *mero* cauſam ſigni- r verba libera ediderit. L V, 62. *Ipſi laetitia* *ſidera iactant*. W.
Lucret. V, 1157. ſqq. a Broukh.

29. 30. Sequi debebat: Haec ego dicebam flens et ad genua pueri advolutus. Poëtica arte haec invertit.

31. *divitis auri*) quod divitem reddit, divitias continet. H. Conf. I, 10, 7. *divitis auri*. et III, 3, 11. ibique Vulpium. Propert. III, 5, 4. *gemma dives*. Infra II, 5, 35. *gregis ditis* ibique Heynium. W.

33. *Non, tibi ſi pretium*) h. merces ſtupri, ut ſaepe. v. Broukh. cf. Heinſ. ad Ovid. II. Met. 701. Gronov. Obſſ. II, 25.

ib. *Campania terra*) dictum, ut *terra Italia*, *terra Hiſpania*, et alia, cuiusmodi exempla multa congeſſit Vulpius. H. Praeterquam quod *fluvius*, *urbs*, *terra*, *mons* etc. nominibus geographicis determinandi cauſa crebro adduntur, nomina terrarum primo, maximam certe partem, ad-

 iecti-

Non, tibi ſi Bacchi cura, Falernus ager.
Illis eriperes verbis mihi, ſidera caelo
Lucere, et puras fulminis eſſe vias.
Quin etiam flebas; at non ego fallere doctus
Tergebam humentes credulus usque genas.
Quid faceres, niſi et ipſe fores in amore puellae?
Sit, precor, exemplo ſit levis illa tuo.
O quoties, verbis ne quisquam conſcius eſſet,
Ipſe comes multa lumina nocte tuli!
Saepe inſperanti venit tibi munere noſtro,
Et latuit clauſas poſt adoperta fores.
Tum miſer interii, ſtulte confiſus amari;
Nam poteram ad laqueos cautior eſſe tuos.
Quin etiam attonita laudes tibi mente canebam;
At me nunc noſtri Pieridumque pudet.

Illa

iectiva fuiſſe videntur. Contemplare *Auſonia terra*, *Πεϱοῖς αἶα*. W.

35. 36. *Illis eriperes verbis mihi*) h. vel invitum, contra animi et oculorum ſenſum, credere cogeres, non lucere ſolem, nec fulmen pura luce micare. cf. Obſſ.

39. *fores in amore puellae*) h. eam amares. v. Vulp. Si Marathus puer eſt, de Pholoe loqui videri poteſt. Conf. El. 8. pr.

43. *munere noſtro*) Alii vulgo dicunt: *beneficio meo, opera mea*. H. Add. Val. Flac. 1, 477. *Te* (Arge) *moenia doctum Theſpia Palladio dant munere* h. e. opera Minervae. W.

44. *Et latuit — fores*) Cum tu ante puellae aedes querelas funderes, quod non admittebaris, ecce mea opera illa tibi inopinanti adducta venit, et ſtetit pone fores clauſas adoperta et velata, ita ut foribus repente apertis illa te reciperet in domum. cf. Obſſ.

46. *ad laqueos*) inſidias et fraudes. *Nam p.* h. enimvero, at. cf. Obſſ.

47. *attonita — mente*) h. percuſſa, contacta, forma pueri; ut alii poëtae divino numine acti et percuſſi canunt. cf. Vulp.

Illa velim rapida Vulcanus carmina flamma
Torreat, et liquida deleat amnis aqua.
Tu procul hinc abſis, cui formam vendere cura eſt
Et pretium plena grande referre manu.
At te, qui puerum donis corrumpere es auſus,
Rideat aſſiduis uxor inulta dolis;
Et quum furtivo iuvenem laſſaverit uſu,
Tecum interpoſita languida veſte cubet.
Semper ſint externa tuo veſtigia lecto,
Et pateat cupidis ſemper aperta domus;
Nec laſciva ſoror dicatur plura bibiſſe
Pocula,

49. Ad loquendi morem cf. Horat. I. Od. 16, 3.
Quem criminoſis cunque voles modum
Pones iambis, ſive flamma,
Siue mari libet Adriano. H.

torreat h. e. comburat; redactio in cinerem ab hoc verbo proprie abeſt. cf. Ovid. ex Pont. II, 9, 44. W.

52. *plena — manu*) v. ſup. ad El. 5, 68.

53. Enumeratis et volutatis omnibus, quae fidem pueri obſtringere debuerunt, ita animus ira excandeſcit, ut puerum procul eſſe iubeat, corruptori vero a verſu 53. ultionem apprecetur et maledicat. W.

54. *uxor inulta*) h. impune rideat ſive ludat. *doli* ſunt furta. H. *rideat te dolis*, ut *deridere aliquem dolis* Ter. And. III, 4, 4. W.

55. *quum furtivo iuvenem laſſaverit uſu*) in Luſibus liberis, Carm. 47.
Illius uxor aut amica rivalem
Laſciviendo languidum, precor, reddat.

Uſus eſt vocabulum nequitiae etiam apud Ovidium. v. Remed. 357.

56. *interpoſita — veſte*) ſive ſtragula lecti, ſive veſte nocturna. v. Vulp. Idem commode laudavit Lucian. D. Mer. XI. *καὶ τέλος διετείχισας τὸ μεταξὺ ἡμῶν τῷ ἱματίῳ, δεδιὼς, μὴ ψαύσαιμί σου.* Similiter Horatius *extrema ſponda cubare* Epod. 3. extr.

57. *externa — veſtigia*) Nota illa Lucretiae apud Livium 1, 58.: *Veſtigia viri alieni, Collatine, in lecto ſunt tuo.* v. Broukh.

58. *cupidis*) h. moechis. v. ſup. ad el. 8, 56.

Non tibi, ſed iuveni cuidam vult bella videri,
Devoveat pro quo remque domumque tuam.
Nec facit hoc vitio, ſed corpora foeda podagra
Et ſenis amplexus culta puella fugit.
Huic tamen accubuit noſter puer; hunc ego credam
Cum trucibus Venerem iungere poſſe feris.
Blanditiasne meas aliis tu vendere es auſus?
Tune aliis demens oſcula ferre mea?
Tunc flebis, quum me vinctum puer alter habebit,
Et geret in gremio regna ſuperba tuo.
At tua tum me poena iuvet, Venerique merenti
Fixa notet caſus aurea palma meos:

HANC

veſtis purpureae habeat aptum h. fibula ſeu alio vinculo comprehenſum. *Apere* enim eſt nectere, iungere. v. Broukh. H. *apta* videtur abſolute poſitum notare apte ornata, decora. Simile exemplum non vidi. Conſtructio *prodeat ſinu Tyrio* eſt qualis apud Propert. I, 2, 1. *ornato procedere capillo;* infr. I, 10, 19. *paupere cultu ſtare.* W.

72. *Devoveat pro quo remque domumque tuam*) h. cuius amore adeo inſanit, ut rem familiarem et totam domum tuam eius gratia perdat. *Devovere* h. l. fere cum Gallorum *ſacrifier* convenit. *res* eſt familiaris. v. Vulp.

73. *vitio*) vitio ac pravitate animi, libidine, ſed odio mariti podagrici ac ſenio decrepiti.

77. *Blanditiasne meas*) h. mihi debitas, ut mox *oſcula mea*, et *gremio — tuo;* nam de Tibulli gremio eſt intelligendum. H. *Tunc flebis* h. e. dolebis. Similes minas vid. apud Catullum, de Lesbiae perfidia querentem, VIII, 14.

At tu dolebis, quum rogaberis nulla,
Sceleſta, nocte. W.

81. *Venerique merenti*) dictum ex formula.

82. *aurea palma*) h. parma, clypeus votivus cum titulo. cf. Obſſ. H. *fallax amor* eſt qui decipit, ubi experiris perfidiam amati. Aen. IV, 17. *amor me deceptam feſellit.* — Laudabilis non eſt caeſura *reſolutus | amore Tibullus;* vid. Hermann. de Metris p. 273. — Ceterum conf. locum Horatii, amore fallaci reſoluti, I, 5, 15 ſqq. W.

IBI FALLACI RESOLVTVS AMORE TIBVLLVS
CAT, ET GRATA SIS, DEA, MENTE ROGAT.

E L E G I A X.

uit, horrendos primus qui protulit enſes?
n ferus et vere ferreus ille fuit!
ıedes hominum generi, tunc praelia nata;
: brevior dirae mortis aperta via eſt.
l ille miſer meruit: nos ad mala noſtra
mus, in ſaevas quod dedit ille feras.
hoc vitium eſt auri, nec bella fuerunt,

Fagi-

Elegia X.
um abiturus poëta de-
llum, et belli cauſam,
;, vota facit Laribus,
na pacis inque his lu-
a. Scriptam hanc ante
II. arbitratur Brouk-
n, cùm in cohortem
llegeretur invitus, et
e amore irretitus. Nec
ta aut Deliae aut amo-
quam in hoc carmine
nentionem facit.
ulit enſes) invenit.
congeſſere Broukhu-
lpius. H. Add. Horat.
quum lingua Catonis
nova rerum protulerit
Hoc ſenſu Graeci δει-
ıarunt. — Initium ſi-
a. bene comparavit
r.
us) iam inde ab Ho-
Il. ψ, 172. ἦ γάρ τῆγε
' φρεσὶ θυμός.

4. *mortis aperta via eſt*) via *mortis*, ut ſup. El. 3, 50. cf. h. l. Broukh. *via aperta* v. eundem 3, 36.

5. *ille miſer*) qui nullo ſuo merito incuſatur. H. *nihil meruit*, immo laudandus ille eſt auctore Cicerone Tuſcul. I, 25, 62. *Omnes magni, etiam ſuperiores, qui — praeſidia contra feras invenerunt.* Ad alium uſum arma inventa eſſe, ait Horatius Sat. I, 3, 102. W.

6. *in ſaevas quod dedit ille feras*) Rutil. I, 363.

At contra ferro ſqualentia rura coluntur,
Ferro vivendi prima reperta via eſt.
Saecula Semideum, ferrati neſcia Martis,
Ferro crudeles ſuſtinuere feras.

7. *divitis — auri*) ut ſup. 9, 31. H. In ſententia: quum aurum

Faginus adftabat quum fcyphus ante dape
Non arces, non vallus erat, fomnumque pe
Securus varias dux gregis inter oves.
Tunc mihi vita foret; vulgi nec triftia noffe
Arma, nec audiffem corde micante tubam
Nunc ad bella trahor, et iam quis forfitan hc
Haefura in noftro tela gerit latere.
Sed patrii fervate Lares; aluiftis et idem,

C

rum nullo in ufu erat, eloquenda ad pocula aurea refpexit, quae Romanis in deliciis erant. cf. Iuven. I, 76. — Ceterum *fagina pocula* affabre facta apud paftores fui aevi in ufu et honore fuiffe memorat Virgilius Ecl. III, 36. fqq. — v. 9. *non vallus erat* fc. tum. Deeft interdum haec temporis notatio. Virg. Ge. I, 277. *quintam fuge; pallidus Orcus Eumenidesque fatae.* W.

10. *Securus varias dux gregis inter oves*) Vt multae aliae in hac elegia, fic haec grata rei fpecies: paftor recubans inter oves late errantes vel procumbentes. De *varias* v. Obff.

11. *vita foret*) pro fuiffet, et int. *utinam.* ib. *vulgi — arma*, quae vulgo, non fapientibus, qui pacem colunt, conveniunt. Sed v. Obff. Similes fententias v. in Culice v. 80. fqq. H. Senfus verborum *vulgi - tubam:* mala belli expertus non effem. *vulgi nec-nec* pro nec vulgi - nec. Ita *nec* poftponitur apud Virg. Ecl. X, 16.

noftri nec poenite
Nec te poeniteat pecoris,
poeta.

Singularem vim orationi ciliare voluerunt poetae particulam *neque* ita pofi quartam ponendo. vid. I III, 842. et Not. ad Virg. E 63. — *triftia arma*, u *triftia bella* Horat. Ep. II, Virg. Ecl. VI, 7. — v. 1 *hor.* De fyllaba *or* verbi in arfi producta vid. Obff. 7, 61. W.

14. *in noftro — latere* latus praecipue peteban pugnantes, quod notum a Broukh. copiofe illuftr hinc omnino latus in vuln inferendis memorare fo eft. Sed praeftat obfe quam ingeniofe vulgaris f tia in hoc verfu ornata fit. v. 15. *aluiftis et idem* pu inverfam orationem: vos, qui aluiftis me.

ſarem veſtros quum tener ante pedes;
udeat priſco vos eſſe e ſtipite factos;
veteris ſedes incoluiſtis avi.
nelius tenuere fidem, quum paupere cultu
at in exigua ligneus aede deus.
ıcatus erat, ſeu quis libaverat uvam,
dederat ſanctae ſpicea ſerta comae.

Atque

Curſarem) Suavis rei Sic inf. II, 2, 22. de ·nio:

ıdat et ante tuos turba
novella pedes.

ne melius tenuere fidem) ratio pro, *vos tenui-* *ligamur* diis *votis;* ita- *lli obligati* ſunt *ad fi-* *ſtandam* in iis, quae . Diligentius tum dii, ea eorum ſigna eſſent, ſuae mandatos tueban- raeſentiori numine eos potes reddebant. Iuve- XI, 115.

ebus Latiis curam prae-
ſtare ſolebat
et nullo violatus Iupi-
ter auro.

IV, 1, 5.

ıus crevere deis haec au-
rea templa.

. II. Durum eſt *dei* ex *enuere* referre. Malim *t. fid.* explicari: fue- : homines meliores et s. Tibullus temporum ı 18. recordatus *ad ſen-*tentiam digreditur: Et vero illa tempora fuerunt feliciora et moratiora; atque dei ſacris exiguis contenti homines curarunt: *Hic placatus erat* etc. De *aede* vide Obſſ. IV.

ib. *paupere cultu*) h. neque auro ornatus, neque ex pretioſa materia factus. Mox *in exigua aede* ſeu pro domo, ſeu de ſacello in agris.

21 — 24. Simplicitatem veterem ſacrificiorum belle depingunt verſus Sophoclis in Polyido, quos apud Porphyr. de Abstinent. lib. II. ſervatos laudavit Statius. Vide nunc Sophocl. Fragm. p. 440. ed. Br. — In verbis *Atque aliquis* adverte animum ad orationem variatam pro vulgari: ſeu obtulerat liba et favum. cf. I, 4, 45. Cauſa eius rei inde repetenda, quod *libare uvam, dare ſerta* ad ſolemnia et ſtata feſtorum ſacra pertinet; quibus oppoſita ſacrificia, quibus voti compotes gratiam deis reddebant. Vota enim faciebant in rebus gravioribus, iisque po-

tiii

Atque aliquis voti compos liba ipſe ferebat,
　Poſtque comes purum filia parva favum.
At nobis aerata, Lares, depellite tela;
　Hoſtia erit plena ruſtica porcus hara;

titi ſacrificia maiora, quam ſolemnibus feſtis, offerebant. *Atque* igitur non annectit ſimpliciter, ſed amplificationi inſervit. Maiora 25. vovet Tibullus, *hoſtiam*, pro incolumitate. Hinc bene per *At* oratio continuatur. W.

23. *voti compos*) quod vulgo, ex voto, ut, quod voverat, nunc perſolveret. *purum favum*, quia proprie *purum mel*.

25. *Lares*) int. rurales. v. 20. *patrii* dicuntur, quia, ab avis inde in iſto agro culti, tutelares agri dii habiti erant. Male Sellius Obſſ. miſc. Specim. c. 7. contra haec disputat. Diſcimus autem ex hoc Tibulli loco, fuiſſe Larium parva ſigilla, nunc ex ligno facta, quibus, vindemia et meſſe facta, uva apponeretur, aut corona ſpicea imponeretur capiti. Alias pater familias cum liberis ſacrum facit libis appoſitis et melle; interdum et porco mactato, haud dubie, ſi ſolemnius ſacrum eſſe debuit; tum ipſe pater familias candida veſte indutus et myrto coronatus incedit; myrto ornatae etiam res ſacrae, ut calathus, quo liba, molam ſalſam, vinum, affert. H. *tela aerata* Aquitanis propria fuiſſe, contendit H. Voſſius. *depellite* Ad conſtructionem conf I, 83. *capiti pellere pericu*

26. *Hoſtia*) Similiter III. Am. 13, 16.

Et minor ex humi
ma porcus h

Luſ. lib. Carm. 66. *Hic*
Caeditur e tepida
porcus hara.

Suavis autem tanquam in imago ſacri ruſtici Laril cti: cf. ſimilem locum P c. 133. et Anthol. Lat. Ep. 51. Vide eiusmod apparatum in Picturis H nenſ. To. IV. t. 13. D bus autem eorumque re multa adhuc obſcura ſun tim propter ſummam ſ tionis varietatem, parti pter virorum doctorum p morem, argutandi et ar pro ſuo ingenio aut ſaecu res ſeu ex auctoritate ſeu logia veteris moris exp erat. Haec tenenda in iis, qui Gorium v. o. In Etruſc. To. II. p. 129. P Paralipom. ad Dempſter. et alibi evolverint. Suſ nere, *Lares* eſſe domus, familiae, *Genios* unius que.

pura cum veste sequar, myrtoque canistra
ıcta geram, myrto vinctus et ipse caput.
aceam vobis; alius sit fortis in armis,
rnat et adversos Marte favente duces,
hi potanti possit sua dicere facta
les, et in mensa pingere castra mero.
uror est atram bellis arcessere Mortem!
Immi-

ura cum veste) int. sim-
νεοπλυνῆ, recens lotam,
n. (Sacrificantibus so-
: tribuitur *pura vestis* h. e.
ıdida. Apud Virg. Aen.
puraque in veste sacer-
mpara cum hoc loco II,
- 16. W.) *myrtoque c.*
II. Od. 23, 15. 16. ubi
ylen de Laribus:
s coronantem marino
re deos fragilique myrto.
ic, habitu sacrificantis et
ıcis peragentis. Infr. 43.
ac vitae conditione. —
conf. Ovid. Heroid.

preme, turbatos Marte
favente viros. W.
possit sua dicere facta)
:t, ut saepe. Horat. v. c.
ec. 11.
ssis nihil urbe Roma
isere maius.
kh. (cf. Not. ad I, 7, 3.
avitatem autem loci fa-
sque sentit.
ingere castra mero) No-
s Ovidii Ep. I, 31.
aliquis posita monstrat
fera praelia mensa,

Pingit et exiguo Pergama
tota mero.
Et rem variatam vide apud eund. Art. II, 127. sqq.

33. Stolidum est mortem, voluptatum expertem, militia festinare; cf. Not. ad I, 4, 27. — *arcessere* est facere ut accedat et opprimat, ut *arcessere sibi malum* Plaut. Amph. I, 1, 171. — Apud Lucanum VII, 257. ubi de proelio imminente Caesar agit:

Nil opus est votis: fatum ar-
cessite ferro.

Notionem verborum *clam venit* vides explanatam et auctam adiecto *tacito pede;* ut mos est poetarum. Libenter in una sententia coniungunt *clam tacitus.* Inf. IV, 6, 18.

Illa aliud tacita clam sibi
mente rogat.

Similiter II, 6, 45.

furtimque tabellas
Occulto portans itque redit-
que sinu.

Furtim occultus iuncta ut I, 5, 65.; *leniter tacitus* I, 7, 13. Add. Soph. Aiac. 171. σιγῇ πτήξειαν ἄφωνοι. Tautologiam igitur Horatiano I, 27, 6.

Impu-

Imminet, et tacito clam venit illa pede.
Non seges est infra, non vinea culta, sed au(
Cerberus et Stygiae navita turpis aquae;
Illic exesisque genis ustoque capillo
Errat ad obscuros pallida turba lacus.
Quam potius laudandus hic est, quem, prole]
Occupat in parva pigra senecta casa!
Ipse suas sectatur oves, at filius agnos,
Et calidam fesso comparat uxor aquam.
Sic ego sim, liceatque caput candescere ca
Te

Impune tutum per nemus arbutos
Quaerunt —
inesse nollem statuisset Bentleius. W.

36. *audax Cerberus*) h. protervus, saevus, vel furens. Seneca Herc. fur. 1105. *ferocem* dixit. Idem Med. 840.

— — *ter latratus*
Audax Hecate edidit.
at illa trina capita canina habebat.

ib. *navita turpis*) squalidus. cf. Virg. Aen. VI, 298. sqq. H. Eodem sensu Charontem *tetrum porthmea* dixit Iuvenalis III, 265. W.

37. *exesisque genis*) h. carne nudatis a rogo, tum *usto capillo*. Tales enim ad inferos umbrae descendere seu credebantur seu poëtis fingebantur, eaque forma, quam sub ipsum mortis tempus exhibuissent. Sic

Deiphobus *lacer* erat e
Aen. VI, 495. Eurydi
incedebat *de vulnere* t
Ovid. X. Met. 49. Add.
conf. Heins. Advers. IV

39. Tristem inferor
ginem excipit suavis vi
cae descriptio, plane
tius Od. II, 14, 17 — 2
ditionem post mortem
vitam exhibuit. — 40.
h. e. repente et celerite
accedit, ut apud Horat
3. *instans senecta.* Exe
Horat. Ep. I, 20, 18. 1
quendi *occupat me senec*
vit Statius. W.

42. *comparat uxor a*
parat. Similia ista Hora
2, 43.
Sacrum vetustis exstru
focum
Lassi sub adventum

43. *canis* pro canis c
Cicero de Senect. c. 18. d

emporis et prifci facta referre fenem.
rea Pax arva colat: Pax candida primum
'uxit araturos fub iuga curva boves;
aluit vites, et fuccos condidit uvae,
underet ut nato tefta paterna merum;
: bidens vomerque vigent, at triftia duri
Mili-

ut III, 5, 26. *Et referam tempora prifca fenex.*

Interea, dum ita vitam ım agam. Tum et pacem n fibi exoptat. — *Pax la-fitus.* Bona paci de- elebraturus, *Pax*, inquit, *'entrix culturae frugum ac et fervatrix habenda eft.* autem confervationem *Pace bidens* etc. laudans, fqq. apte ad ea, quae cum niuncta funt, defcribenda , plane ut II, 5, 87. Ita tus ad praefentia *vigent* — ıt morari non debet, prae- fi comparaveris fimilem tum I, 7, 4. Accedit quod criptione longa ad delecta- n tempora frequenter mu- oni fcriptores. cf. Virg. , 130 — 141. 2. et 475 — Nihil vero quidquam in fententiarum 49. (vid. defidero. W.

aluit) h. alere folet. Prae- eft qui fequitur locus, et ıe convenienter tractatus, leganter, at fobrie et fus- quafi manu, non morofe. ius locus Ovidii cum hoc ırandus Faft. I, 697 fqq. (Comp. Eurip. Bacch. 413. *Εἰρήνη ὀλβοδότειρα. E marg.*) Illa vero v. 49. 50. de armis per pacem robigine corrumpendis fententia iam apud Theocritum occurrit Idyll. XVI, 96.

ἀράχνια δ' εἰς ὅπλ' ἀράχναι
Λεπτὰ διαστήσαιντο.

Simile quid verfui ex Sophoclis Inacho apud Suidam in *Ἀράχνη* ineft:

Πάντα δ' ἐρίθων ἀραχνᾶν βρίθει.

Sed omnibus praeivit Bacchylides in fragm. ap. Stobaeum, fupra ad I, 1, 4. laudato:

Ἐν δὲ σιδαροδέτοις πόρπαξιν αἰ-
θᾶν ἀραχνᾶν
Ἱστοὶ πέλονται.
Ἔγχεά τε λογχωτὰ ξίφεά τ'
Ἀμφάκε' εὐρὼς δάμναται. H.

Ita verfus conftitui et pofteriores duos, qui apprime ad rem faciunt, ex Anthologia adieci. W.

48. *tefta paterna)* Sic Horat. I. Od. 37, 6. *cellas avitas* dixit. Suavis autem haec adiuncta alteri illi fuperiori notio.

49. *vigent)* exercentur, in ufu funt. Horat. Ep. II, 3, 62. de verbis:

Et iuvenum ritu florent modo
nata vigentque. W.

Militis in tenebris occupat arma ſitus;
Ruſticus e lucoque vehit male ſobrius ipſe
Uxorem plauſtro progeniemque domum.
Sed Veneris tunc bella calent, ſciſſosque capillos
Femina perfractas conqueriturque fores.
Flet teneras ſubtuſa genas; ſed victor et ipſe
Flet, ſibi dementes tam valuiſſe manus.

At

51. *e luco*) ubi ſacra fecerat, et in epulis ſacris cum uxore liberisque potarat. Horatianum quis non meminerit: I. Carm. 4, 11.

Nunc et in umbroſis Fauno decet immolare lucis

etc. Aen. XI, 740. *lucos vocet hoſtia pinguis in altos.* et Gratius in Cyneg. 483.

Idcirco aëriis molimur compita lucis,

h. celebramus compitalia (quem locum illuſtravit ExcurſuWernsdorf. Poet. Lat. min. To. I.); uti hic in luco, ſic ſimili more inf. II, 1, 21. videmus, meſſe facta, in ipſo agro ſacrum cum epulis a patre familias factum. H. Hilaritatem diebus feſtis cum nimio vini uſu coniunctam fuiſſe teſtatur Horatius Ep. II, 3, 223.

Illecebris erat et grata novitate morandus
Spectator, functusque ſacris et potus et exlex.

Add. Tibull. II, 1, 29.

non feſta luce madere
Eſt rubor errantes et male ferre pedes.

Iunge *vehit ipſe,* ut I, 5, 66. *detrahit ipſe,* I, 5, 34. *ipſa gerat.* W.

53. *Sed Veneris tunc bella calent*) ſtrenue, magno cum animorum motu geruntur, ut Cicero ad Att. IV, 16. dixit: *Iudicia nunc calent.* Ita *fervere* etiam dicitur, ut in illo Virgiliano Aen. I, 436. *Fervet opus.* Contra *frigere* de otio et ignavia; unde Rutilius I, 389. *ſabbata frigida* dixit. *Bella Veneris* pro iris et rixis amantium: ut Propert. III, 5, 2. (3, 24.)

Stant mihi cum domina praelia dura mea.

56. *dementes tam valuiſſe manus*) Propertius *perverſas* dixit IV, 8, 64.

Et mea perverſa ſauciat ora manu.

Sic Horat. I. Od. 37, 7. *dementes ruinas,* quas demens femina parabat. (Ita Horatius Od. I, 17, 26. *manus incontinentes* dixit. Soph. Aiac. 229. παραπλήκτῳ χερὶ. h. e. *manu demente.* Aiac. 50, χεῖρα μαιμῶσαν φόνου. W.) Locum ex hoc noſtro adumbratum Calpurnii vide Ecl. III,

At lascivus Amor rixae mala verba ministrat,
  Inter et iratum lentus utrumque sedet.
Ah lapis est ferrumque, suam quicunque puellam
  Verberat! e caelo deripit ille deos.
Sit satis e membris tenuem praescindere vestem:
  Sit satis ornatus dissoluisse comae:
Sit lacrimas movisse satis; quater ille beatus,
  Quo tenera irato flere puella potest.
Sed manibus qui saevus erit, scutumque sudemque

Is ge-

III, 71. sqq. Simillimus est alius inf. II, 5, 101 — 104.

57. *mala verba*) convicia, iurgia (nobis *bittre Vorwürfe*). tum *lascivus* h. petulans.

58. *lentus — sedet*) ita ut nihil animo commoveatur. Imago rei iucundissima. H. Amor saevo cum ioco eiusmodi rixis amantium delectatur, ut perfidia puellae cum Venere apud Horat. II, 8, 13.

Ridet hoc, inquam, Venus ipsa, rident
Simplices Nymphae, ferus et Cupido.

De *ministrat* vid. IV, 6, 12. W.

59. Hinc Ovid. III. Am. 6, 59.

Ille habet et silices et vivum in pectore ferrum,
Qui tenero lacrimas lentus in ore videt. H.

De pulsationibus puellarum loquitur Horatius Od. I, 13, 9. Theocr. XIV, 34. Neque ea, quae 61. 62. sequuntur, inaudita fuisse, Horatius testatur, apud quem Od. I, 17, 27. 28. Tyndaris Cyrum metuit, ne

scindat haerentem coronam
Crinibus immeritamque vestem. W.

60. *e caelo deripit ille deos*) Proverbialiter dictum: tam dirum facinus committit, quam si, Gigantum more, deos caelo exturbare voluerit: ita Vulpius. Verum sic *deripit* nondum planum est. Puto respici ad superstitiones magicas et male creditas artes deos eliciendi. v. Ovid. III. Fast. 317. sqq. H. vid. Obss. W.

64. *flere — potest*) pro *flet.* v. ad v. 31. (cf. Not. ad I, 7, 3. W.) Eandem rem sic expressit Ovidius II. Art. 447.

O quater, et, quoties numero comprendere non est,
Felicem, de quo laesa puella dolet!

65. *scutumque sudemque Is gerat*)

Is gerat, et miti sit procul a Venere.
At nobis, Pax alma, veni, spicamque teneto;
Perfluat et pomis candidus ante sinus.

rat) h. miles sit. *Sudes* potest genus teli militaris intelligi, vel, quod praestat, vallus, qui a milite portabatur.

67. *Pax alma, veni, spicamque teneto)* Et ita in numis saepe Pax cum aristarum fasciculo, etiam aristis ac pomis gremio onusto, conspicitur. v. Broukh. cf. Statium. *Pax alma* sive a bona copia, quam affert, sive simpliciter *venerabilis, sancta,* ut *alma fides, Venus* etc. (cf. et Heyn. ad Virg. Aen. I, 306. W.) *candidus — sinus* h. candidae vestis. Tale signum Genii volantis, fortasse Abundantiae, sinum collectum ante se ferentis, videas in Onyche nobilissimo Brunsvicensi, quo Cereris sacrum exhibetur. Elegiae autem fini similis est exitus idyllii Theocritei VII. ubi poeta memorat vinum in sacro Cereris haustum generosius: *ἇς ἐπὶ σωρῷ Αὖθις ἐγὼ πάξαιμι μέγα πτύον· ἁ δὲ γελάξαι, Δράγματα καὶ μάκωνας ἐν ἀμφοτέρῃσιν ἔχοισα.* Dea, inquit, propitia sit, quae utraque manu manipulos et papavera tenet.

ALBII

[redacted]

LBII TIBVLLI
LIBER II.

ELEGIA I.

is ades, faveas; fruges luſtramus et agros,
ut a priſco traditus exstat avo.

Bacche

legia I.
mbarvale deſcribit,
vere; v. Virg. Ge.
certe eiusmodi ſa-
d luſtrationem agri
f. not. ſup. I, 1,
et Cereri illud fieri,
ine v. 3. 4. intel-
uidem agno. Ad

Sementinas ferias Ovidius totum hoc argumentum transtulit Faſt. I, 658. ſeqq., ubi ei Tibullum ante oculos fuiſſe manifeſto apparet. Eſt autem hoc ex praeſtantioribus noſtri poetae carminibus. Indicit primo loco feſtum diem, tum preces facit ad deos, commemorat epulas

feſtas,

Bacche, veni, dulcisque tuis e cornibus uva
Pendeat, et ſpicis tempora cinge, Ceres.
Luce ſacra requieſcat humus, requieſcat arato
Et grave ſuſpenſo vomere ceſſet opus.
Solvite vincla iugis; nunc ad praeſepia debe
Plena coronato ſtare boves capite.
Omnia ſint operata deo; non audeat ulla
Lanificam penſis impoſuiſſe manum.

feſtas, et inter vota Meſſalae mentionem facit ingenioſe. Inde ad laudes ruris convertitur, quas praeclare tractat et genio talis carminis accommodate. De tempore, quo ſcripta ſit, vid. ad v. 32. H. De ambarvalibus docte diſputavit Voſſius ad Virg. Georg. l. cit. W.

5. *tuis e cornibus*) Cornua Bacchi nota; v. Spanhem. de uſu et praeſt. numiſm. Diſſ. VII.; Bronkh. tamen hoc et cetera copioſe illuſtravit. Sunt autem 3. 4. dicta pro vulgari: Bacche racemis, Ceres ſpicis ornata, adeſte propitii ſacro, quod in veſtrum honorem ſit. H. Formulam dicendi ſimilem vide I, 10, 67. W.

7. 8. Hinc Ovid. l. c.
State coronati plenum ad
praeſepe iuvenci etc.

Tum *ſolvite vincla iugis*, h. e. lora iugorum, quibus illa boum collis alligantur; demite iuga. H. Videtur igitur Heynius *iugis* pro dativo accepiſſe, ad Virgilianum Aen. II, 146. Pronior tamen ſum in eam parte caſum ſextum eſſe putem. Flacc. I, 628: *Vox littor pim Solvimus.* Add. Virgil I, 562. et II, 26. Au idem dixit Aen. IV, 479: (Aenea) *me ſolvat am* Eodem modo explicabi cum Virg. Eclog. IV, 4 Catull. LXIII, 76. Cae ex his verbis et verſ. 8. crum mane non eſſe factu tempore matutino familia bulli operibus ſolitis occu fuiſſe, mecum iudicat H. ſius. W.

9. *Omnia ſint operata* h. ferientur, celebrent diem. cf. Horat. III. Od. *deo.* numini, indefinite. tius explicat *deae*, V *diis.* H. *Omnia.* Omnes ſtes, qui in agro degeban ſtum celebrare debebant. para Virgil. Georg. I, 3 546. H. Voſſium nemo, ſequetur. — *Non audeat* i tis eſt, ut Homericum ἀγορεύοις, Il. 2, 250. W.

[redacted]

Vos quoque abeſſe procul iubeo, diſcedite ab aris,
  Quis tulit heſterna gaudia nocte Venus.
Caſta placent ſuperis; pura cum veſte venite,
  Et manibus puris ſumite fontis aquam.
Cernite, fulgentes ut eat ſacer agnus ad aras,
  Vinctaque poſt olea candida turba comas.
Dî patrii, purgamus agros, purgamus agreſtes,
  Vos mala de noſtris pellite limitibus.
Neu ſeges eludat meſſem fallacibus herbis,
  Neu

11. *Vos quoque*) Quaſi laniſicis mulieribus idem imperaverit. Praeter ea, quae ad I, 2, 15. notata ſunt, compara Ovid. Faſt. I, 683. ſeq. et Valer. Flacc. I, 407. — Mox de *pura veſte*; a qua turba comitantium candida vocatur, vid. I, 10, 27. Comitatum autem ſimilem videbis apud Virgilium Georg. I. l. cit. W.

15. *ut eat ſacer agnus*) igitur ſponte ibat; nam quae reluctabatur victima, cum ad aram duceretur, ea litari non potuiſſe, notum eſt. Hoc tamen loco tantum de hoc cogitandum: hoſtiam duci, ire. Comitatur eam familia Tibulli oleagineis ſertis coronata.

17. ſqq. Memorabile exemplum precum ad deos factarum, multo minus priſca ſuperſtitione inſignium, quam quae apud Catonem occurrunt de R. R. *Dii patrii* autem latius de diis maiorum religione coli ſolitis accipiendi, nec tantum de Penatibus. H. Antequam agnus ad aras adductus caeditur, preces fiunt. *Dî patrii.* De diis, quos Tibullus colebat, agreſtibus accipio, iisque et Lares, qui patrii I, 10, 15. audiunt, annumerandos eſſe ex I, 1, 19 — 24. apparet. W.

19. *Neu ſeges eludat meſſem fallacibus herbis*) *eludere meſſem* h. operam meſſorum, ſive ſpem de meſſe; alias *decipere, fallere, mentiri* de ea re dicitur. v. Broukh. h. l. *Herbae* ſunt calami, dum virent. Notum illud Ovid. Her. XVII, 163. *et adhuc tua meſſis in herba eſt. Fallaces* autem, quod inanes et ſine granis ſunt. Videtur vero etiam hoc diſtichon feſtum ac carmen ad vernum tempus revocare. H. De frumento virenti tempore veris, ubi ſpicae in vaginis latent. ' *Fallaces*, quae laetae et vigentes poſtea ſpem meſſis largae decipiunt. Vid. ad Virgil. Georg. I, 195. Frumenti herba eſt apud Virg. Georg. I, 134. W.

Neu timeat celeres tardior agna lupos.
Tunc nitidus plenis confiſus ruſticus agris
Ingeret ardenti grandia ligna foco;
Turbaque vernarum, ſaturi bona ſigna colo
Ludet, et ex virgis exstruet ante caſas.
Eventura precor. Viden ut felicibus extis
Significet placidos nuntia fibra deos?

]

21. *Tunc*) cum ſeges meſſem non eluſerit, adeoque meſſe larga facta, ruſticus laetus *agris plenis*, frumenti copia, ſacrum faciet, ſtrue lignorum in ara accenſa, et vernis ante eam ludentibus. Conf. Obſſ.

22. *ardenti — foco*) int. eum, in quo ſacrum fit, et quidem in ipso argo, ſub dio, ut ſup. I, 10, 51. in luco. Fieri id potuit ad ſigna deorum agrestium, paſſim in agris poſita. Non itaque focus frigoris cauſſa igni lucidus h. l. intelligendus, ut ap. Horat. I. Od. 9, 5.

23. *ſaturi bona ſigna coloni*) quae arguit herum *ſaturum* ex copia et divite penu, quem inſtruxit ex largo frugum proventu. Calpurn. IV, 125.

Ut quoque turba bono plaudat ſatiata magiſtro.

24. *exſtruet ante caſas*) ante focum ſacrum umbracula, ſub quibus potarent et luderent: *pergulae* dictae, *trichila*, *hypemeli*: v. ad Copam v. 8. et cf. inf. Not. ad II, 5, 97. Cuiusmodi umbracula fuere quoque in Veneris ſacro, cuius Pervigilium habemus, 5. 6. caſae e myrteis frondibus H. Ex multitudine ve non apparet domini ſp impletas; ſed ſi ludunt e exſtruunt, id inter bona ſ feres. *Saturi*, ſi quidem ille audit apud Virgil. G 47. Denique feſtum ru celebratum *cum ſociis* vid. ap. Horat. Epiſt. II, W.

25. *Eventura precor*) I *Evenient: dat ſigna de* *Viden ut* formula rem pr exquiſita, quum ad e praeſens eſt vel eſſe fi oratio convertitur. Not eſt etiam quod plures hac ne alloquitur, ut Catullu 77. et LXII, 8. Catull Virgilius Aen. VI, 780, i tivum adiunxit more G rum, Tibullus coniunc W.

26. *nuntia fibra*) III. 5. *venturae nuntia ſortis* Sup. I, 8, 3. *conſcia fibr* *rum.* Eſt adeo *fibra* h. l. prie dicta de pulmonis ſe noris lobo. Patet autem a

: mihi fumofos veteris proferte Falernos
nfulis, et Chio folvite vincla cado.
liem celebrent; non fefta luce madere
rubor, errantes et male ferre pedes.
ene Meffalam, fua quisque ad pocula dicat,
men et abfentis fingula verba fonent.

Gentis

a privatis facris exti-
fuiffe adhibitum.

umofos veteris proferte Confulis) *Falernos* int.
ni Falerni, *fumofos*, qui
im condendorum vino-
rem, dum meliorem
at, fumo maturitatem
runt. v. Lambin. et Tor-
Horat. III. Od. 8, 11.
mfter. Etrur. Reg. I.
vid. V. Faft. 517.
*ue puer quondam primis
iffuderat annis,
lit fumofo condita vina
ido.*
nfulis vero, quia, ut
annos vini a Confuli-
ıutari folitos cadis in-
t. v. Horat. III. Od.

io folvite vincla cado)
s cadum, corticem ad-
pice dimovete. v. Ho-
Od. 8, 10. conf. Vulp.
ro cum Falerno mifce-
ippe alterum dulcius,
ufterius. v. Horat. I.
14. cf. Broukh. Adde
, 14. f. 17. H. De
r rufticos iam tum fre-

quente vid. H. Voffium ad Vir-
gil. Eclog. V, 71. p. 268. W.

29. *Vina diem celebrent*) pro
vulgari: vino dies celebretur;
compotatione dies exigatur.
Mox *madere*, ut βρέχειν, de ebriis
notum. v. Obff. ad I. El. 2. pr.
H. *Madere* h. l. de ebriis acci-
pienti non intercedo propter ad-
iecta *eft rubor*, *errantes et* caet.
Sed *madere* proprie eft large fe
viro invitare, uti *uvidum effe*.
Compara mihi Hor. IV, 5, 37.
Satyr. II, 1, 9. Tibull. II, 5,
87. Adde Platon. Sympof. Cap.
4: Καὶ γὰρ αὐτός εἰμι τῶν χθὲς
βεβαπτισμένων, h. e. ex iis qui
heri large vino fe invitaverant.
W.

31. *bene Meffalam*) fc. va-
lere, rem gerere precor. vid.
Broukh.

32. *fingula verba*) dictum aut
proverbii more, qui nobis quo-
que eft, ut fingulis verbis ad-
iecta, hoc eft, faepius iterata
dicatur Meffalae mentio, aut
ut *fingula verba* fint: fingulo-
rum verba; quotquot adfunt
convivae, Meffalam valere iu-
beant.

Gentis Aquitanae celeber Messala triumphis,
Et magna intonsis gloria victor avis,
Huc ades, aspiraque mihi, dum carmine nostrc
Redditur agricolis gratia caelitibus.
Rura cano, rurisque deos; his vita magistrı
Desuevit querna pellere glande famem.
Illi compositis primum docuere tigillis
Exiguam viridi fronde operire domum.

33. v. ad lib. I. El. 7. pr. Possunt autem v. 31. sqq. videri declarare, carmen hoc scriptum esse paullo ante illud alterum, cum Messala *absens* adhuc esset v. 32. adeoque nondum ex itinere rediisset. Verum *absentis Messalae* rationem habere potest Tibullus etiam, quatenus *ruri* diem festum celebrabat, dum Messala ad urbem esset.

34. *intonsis — avis*) ita dicit, ut Messalae nobilitatem innuat. Tonsores enim non nisi post 454. in Italiam venere, ut e Varrone de R. R. II, 11. docent Broukh. et Vulpius ad h. l. H. Ex Varrone Plinius VII, 59. rem confirmat. W.

35. *Huc ades adspiraque mihi*) tanquam numen invocat eum: quem propitium sibi esse vult.

37. *his vita magistris D.*) vita, βίος, h. homines, humanum genus. Egregius autem qui sequitur locus de primo vitae cultu primisque humanitatis initiis, quae haud dubie ruri debentur, quatenus ea ab aratione profecta sunt: cum eadem exstruere sibi coepere hc tecta, quibus frumenta rent, et ipsi habitarent invenere plaustra, ad fr devehenda; tum consev bores, et herbas hortenı vites. Mox mellificium tum. Festi autem post ı conditam dies carminil cantui fistulae et choro d originem dederunt. Ruri religiones deorum ortu buere (v. 59.). Ruri lan primum inventum cum t Ruri tandem amor prin humana pectora saevire c

Notandum vero et i poeta, quod diis agresti tae cultioris initia tribuit doquidem eorum benef ctum, ut homines mitio ctum cultumque excog Etsi et vulgari more Bacchoque hoc tribuit monstrasse ac docuisse e dicantur. Sunt porro ı mi versus per totum hun cum numerorum miro l tum orationis venustat pore.

Illi etiam tauros primum docuiſſe feruntur
Servitium, et plauſtro ſuppoſuiſſe rotam.
Tunc victus abiere feri: tunc conſita pomus;
Tunc bibit irriguas fertilis hortus aquas;
Aurea tunc preſſos pedibus dedit uva liquores,
Mixtaque ſecuro eſt ſobria lympha mero.
Rura ferunt meſſes, calidi quum ſideris aeſtu
Depo-

41. 42. Ornate. tum aratio et vectura reperta. H. Servitium ad armenta translatum pariter apud Aeſchylum Prometh. 462: Κἄζευξα πρῶτος ἐν ζυγοῖσι κνώδαλα ζεύγλαισι δουλεύοντα. W.

43. *victus — feri*) h. ferorum hominum, ferae vitae. ſc. glandes iſtae, arbuta, corna etc. H. Haec per ſequentia *tunc — tunc — tunc* explicantur, ut I, 8. 43. verba *tum ſtudium formae*. Mox *conſita* ut apud Graecos φυτεύειν. Ad ſententiam compara Plin. VII, 56. W.

44. *Tunc — aquas*) quam ornate! tum primum horti facti, et olera coli coeperunt. *irriguas aquas* h. l. active, quae hortos irrigant. v. Broukh. *bibere*. ut Virgil. IV. Ge. 32.

— *inriguumque bibant violaria fontem.*

cf. Stat. H. Hortus primum maceria aut ſaepe clauſus eſt, ut olera aliaque cibi cauſa ibi colerentur. W.

45. *preſſos pedibus*) vetere more. Sed proprie *uva premitur*, liquores autem *exprimi* dicendi.

46. *ſecuro — mero*) quod ſecuros et curis ſolutos reddit. *Sobria lympha*, ut I, 6, 28., ſuaviter dicta ex opp. vini inebriantis. Pertinet autem et hoc ad vitae mitioris progreſſum aliquem iam factum, quod non merum bibi, ſed miſceri vinum coepit. H. Verba *ſobria lympha* oppoſita ſunt vocabulo *merum*, ut I, 6, 28. Epitheton autem *ſecuro* beneficium vini, apud veteres habitum, egregie depingit. Vid. Horat. I, c. 18, 3. 4. add. Tibull. I, 2. ab init. et III, 6. W.

47. *Rura ferunt*) ſcil. ab illo inde tempore. Nam manendum eſt in eodem vitae manſuetioris exordio. H. Tempus praeſens pro praeterito poſitum puta a poeta, ſuaviter orationem mutante. Mox ad praeteritum redit. W.

ib. *calidi — ſideris*) h. Solis, ut toties ſidus. Nec de canicula nunc quaeritur. cf. Vulp.

Deponit flavas annua terra comas.
Rure levis verno flores apis ingerit alveo,
Compleat ut dulci sedula melle favos.
ricola assiduo primum satiatus aratro
ntavit certo rustica verba pede;
atur arenti primum est modulatus avena
armen, ut ornatos diceret ante deos.
gricola et minio suffusus, Bacche, rubenti

Prin

48. *annua terra*) quae annuas icissitudines experitur, ut seratur, demetatur, etc. v. Broukh. Ii malis adiectiuum pro adverbio positum esse.

49. *Rure levis verno f. a. i. alveo verno* referendum ad *alveo*. v. Broukh. quia in Italia ab ipso aequinoctio verno apes mellificare incipiunt, ut Columella de R. R. IX, 14. docet. H. Flores pro succo e floribus. Caeterum cf. Plin. XI, 7. W.

50. Omnia ornatissima, ut de singulis moneri vix possit. *Sedula* observa pro *ea*.

51. *assiduo — satiatus aratro*) *satiatus* h. satur ex aratione, frumento parato, adsiduo opere rustico facto. cf. Obss. *assiduum aratrum*, quod adsidue tractatur. Mox *certo pede* est certis numeris. H. *Assiduo aratro satiatus* dictum pro longorum et assiduorum operum taedio affectus. W.

54. *ornatos — deos*) h. coronatos v. 59. die festo. Repetit adeo poëta, quod antiquiores iam docuerant: poëticam ab
hymnis deorum initia habu
hos autem primum inter a
stes tentatos: eosque lyrici
tim generis esse debuisse, e
facile intelligitur, quod ad l
lam canebantur et choro,
ducebatur, adaptati erant. C
Lucret. V, 1378. sqq. 1397

55. *minio suffusus, Ba*
rubenti) Primordia rei scen
et primo loco tragoediae,
ctus poëta ab agricolarum l
esse repetenda docet; nota
ratio. v. Horat. Art. 275.
versa ab ea est, nec cum
permiscenda, ut vulgo faci
origo rei scenicae in Italia, q
idem Horat. exposuit II. Ej
139. 145. sqq. Liv. VII
Vtramque Virgilius attigi
distinxit Ge. II, 380. et 385
Bacchum appellat, quia ci
qui Tragoediae initia fuer
vel maxime in eius hono
instituebantur. Ideo autem
nio inficiebant se, quia
Bacchus eo illinebatur,
Broukh. et ante eum Cyll
seu, quod probabile mihi
dem fit, quod in rudi et

Primus inexperta duxit ab arte choros.
Huic datus, a pleno memorabile munus ovili,
Dux pecoris hircus: duxerat hircus oves.
Rure puer verno primum de flore coronam
Fecit, et antiquis impoſuit Laribus.
Rure etiam, teneris curam exhibitura puellis,
Molle gerit tergo lucida vellus ovis;
Hinc et femineus labor eſt; hinc pensa colusque,
Fuſus

pere populo, ut adhuc inter barbaras Americae gentes, rubeus color pro unico ornamenti genere parabili erat; itaque manſit etiam per ſeriora tempora in religioſis rebus, in quibus vetus mos pertinacius, quam in aliis ſervatur, ut et ſe et vero etiam deos minio pingerent in feſtorum dierum ſollennibus. H. *Αὐτοσχεδιάσματα* iſta hominum agreſtium, unde originem repetunt artis ſcenicae Tibullus et Horatius, qualia fuerint, optime explicuit *Boettig. Archaeolog. Pictur.* p. 189. — Verba *minio ſuffuſus* quod attinet, notandus verbi *ſuffundere* uſus de colore faciei inducto. De iis enim plerumque uſurpatur rebus, quae ſub cute conſpiciuntur. Sed exempla dabit Forcellinius. W.

56. *inexperta duxit ab arte choros*) *inexperta ars*, cuius nullum factum periculum, nova, intentata. *ab* poëtis ita abundare ſolet. v. ſup. I, 5, 4. H. Pedeſtres etiam ſcriptores praepoſitionem *ab* ita uſurparunt, ut eſſet idem fere quod *χρησθεὶς*, uſus, ut Cic. pr. Milon. cap. 21. §. 56. Non pertinent huc loca, qualis eſt apud Ciceron. de Officiis I. 2. W.

57. *Ovile* h. l. de ſtabulo caprearum, quod egregie Bentleius ad Horat. Od. I, 17. p. 53. illuſtravit. W.

62. *Molle gerit t.*) Verſus ſuaviſſimus artificioſa epithetorum collocatione. *lucida ovis* eſt candida. v. Broukh. Non minus eleganter Ovid. IV. Faſt. 773.

Lanaque proveniat, nullas laeſura puellas,
Mollis et ad teneras quamlibet apta manus.

63. *Hinc et femineus labor eſt*) Ovid. I. Am. 13, 23.

Tu, cum feminei poſſint ceſſare labores,
Lanificam revocas ad ſua penſa manum.

v. ib. Heinſ. *Hinc*, a lana, a vellere.

Fuſus et appoſito pollice verſat opus:
Atque aliqua aſſiduae textis operata Minervae
Cantat, et applauſo tela ſonat latere.
Ipſe interque greges interque armenta Cupido
Natus et indomitas dicitur inter equas.
Illic indocto primum ſe exercuit arcu.

Hei

64. *Fuſus — verſat opus*) alias *fuſus verſari* dicitur. Ovid. VI. Met. 22.

Sive levi teretem verſabat pollice fuſum.

Met. IV, 221.

Laevia verſato ducentem ſtamina fuſo.

Epiſt. 19, 37.

Tortaque verſato ducentes ſtamina fuſo.

hic vero *fuſus verſat opus* h. verſando fuſum, fit opus, netur filum. Sic etiam filum, quod deducitur, *verſari* dicitur. IV. Met. 34.

Aut ducunt lanas, aut ſtamina pollice verſant.

et hoc *filum*, quod netur, h. l. per *opus* declaratur. H. Membrorum ratio haec eſt: Verba *Hinc — labor eſt* explicantur ſequentibus, *hinc penſa — opus*. Verſibus autem 65. et 66. alia ſententia ſuaviter adiicitur. W.

65. *adſiduae textis operata Minervae*) operari *Minervae* h. arti et operi textorio operam dare, ut dicimus, *operari Muſis*. *Textis* eſt caſus ſextus, ut Ovid. III. Art. 636.

Cum ſedeat Phariae ſiſtris operata iuvencae.

Melius tamen iunguntur *texta Minervae*, ut *colus calathique Minervae* ap. Virg. Aen. VII, 805. et *operari* textis, operam adhibere, cf. II, 5, 36. Ita videtur Broukh. accepiſſe, nam laudat verſum ex Aen. III, 136.

Connubiis arvisque novis operata iuventus. H.

Caeterum ad ſententiam illuſtrandam faciunt quae attulit H. Voſſius ad Virgil. Georg. pag. 141. W.

66. *tela ſonat*) h. ipſum textum. v. Obſſ. *Latus*, corpus, *applauſum*, cum ſtrepitu appulſum, alliſum, *telae*, iugo textorio, machinae, cui illud, inſerendo ſtamen liciis, ſubinde admovetur, *ſonat*. Nunc inverſe dicta *tela ſonare applauſo*, alliſo, corpore. H. Significationes vocis *tela* accurate exponit Forcellinius. W.

67. *Ipſe interque greges*) Etiam amoris ignibus prima agreſtium pectora fuere quae incaluerunt. Molles de hac re verſus ſunt Pervigilii Veneris 77. ſqq.

69. ſqq. Suaviſſima et admodum ingenioſa narratio de Amore artem ſagittandi experiente.

i mihi, quam doctas nunc habet ille manus!
pecudes, velut ante, petit; fixiſſe puellas
ſtit, et audaces perdomuiſſe viros.
uveni detraxit opes; hic dicere iuſſit
nen ad iratae verba pudenda ſenem.
uce, cuſtodes furtim transgreſſa iacentes,
iuvenem tenebris ſola puella venit,
dibus praetentat iter, ſuſpenſa timore,
plorat caecas cui manus ante vias.
iſeri, quos hic graviter deus urget! at ille
lix, cui placidus leniter afflat Amor!

San-

perdomuiſſe) h. l. telo e; ſed ab effectu, quod ansfixa ſternuntur, vin-, *δαμᾶσθαι* ſolent.

iratae) abſolute poſitum ratae puellae. cf. not. ad a. H. *Limen ad iratae.* la poſitura praepoſitionis imilia exempla vid. ad Aen. IV, 257. congeſta. ante v. 71. *fixiſſe* poſi- im vi pro *ſed fixiſſe.* W.

ſq. Suavis et haec mem- Amor in caliginoſa nocte iellae meticuloſae. Nec xcipiendum, quaſi ea per d iuvenum aedes perduci itur: ſed, ut ſupra vidi- b. I, 9, 43. 44. I, 6, 59. uella e cubiculo egreſſa mus atria et porticum is olam foribus amatorem, Hinc h. l. *cuſtodes ia-* ſervus ianitor. H. *lacen-* s. dormientes. W.

78. *caecas — vias*) ſunt viae, quae cognoſci et videri nequeunt.

79. 80. Belli verſus et ſententia et orationis ornamentis: *urget* potens verbum et efficax, aut de maiore vi, cui reſiſti nequit; ut ſi Phoebus urget vatem, Pythiam, ſi furor Bacchicus ingruit mentibus; aut de malis, a quibus reſpirandi nullus locus nec tempus eſt; petitum autem illud a procella ac vento graviter incumbente et ingruente; hinc natum vſ. ſequ. *afflat.* *Κύπρις γὰρ οὐ φορητὸν, ἢν πολλὴ ῥυῇ*, proxime ad noſtrum dixerat Euripides Hippol. 443. ubi v. illuſtrationem Valkenarii. Alterum, *cui placidus leniter afflat Amor*, ſumtum eſt ab aura ſecunda, qua favor et ſtudium toties exprimi ſolet; eſt adeo: cui Amor propitius eſt, ᾧ ἐπιπνεύσῃ ἐνδέξιος, dixeris.

Sancte, veni dapibus feſtis; sed pone ſagittas,
Et procul ardentes, hinc procul, abde faces.
Vos celebrem cantate deum, pecorique vocate
Voce; palam pecori, clam ſibi quisque vocet.
Aut

dixeris ſecundum Callimachi illud Epigr. IX. et Theocr. XII, 10. *Εἴθ᾽ ὁμαλοὶ πνεύσειαν ἐπ᾽ ἀμφοτέροισιν Ἔρωτες.* Alia, etſi non multum disſimili, ratione dixit idem de Berenice Idyll. XVII, 51. *Πᾶσιν δ᾽ ἤπιος ἥδε βροτοῖς μαλακοὺς μὲν Ἔρωτας Προσπνείει.* quod ab afflatu deorum petitum, quo *ἐνθουσιᾷν* homines dicuntur. Sic quoque inf. El. 4, 57. *ubi indomitis gregibus Venus afflat amores.* Tertius afflandi modus eſt ſerpentum, peſtilens et exitioſus, petitus a levi tactu, odore, halitu. cf. ad Aen. I, 591.

82. *hinc procul abde*) h. remove. v. Gronov. Pec. vet. pag. 508. *Dapes* autem feſtae h. l. vix aliae ſunt, quam eaedem epulae ſacrae, quas celebrat poëta cum vernis.

83. *Vos c. cantate*) Vos, qui feſtis adeſtis caerimoniis. *celebrem — deum*) eſt, qui valde celebratur, frequentatur, ad quem frequentes adeunt. v. inf. IV, 4, 23. *Iam celeber, iam laetus eris.* (cf. Not. ad I, 3, 33. W.) *pecori vocatur* Amor, ut feturam laetam et copioſam det. H. *Vocare* eſt verbum proprium, cf. Virg. Georg. I, 347. et II, 388. Vocatur deus, ut propitius adſit. *Voce vocare* exemplis illuſtrat Forcellinius. W.

84. *clam ſibi quisque vocet*) Vota parum honeſta, aut nimis improba aut etiam invidioſa, inprimis ſi verendum erat, ne adeſſet, qui contraria vota faceret, tacite concipiebant. v. inf. IV, 5, 17. 18. conf. Scalig. et Broukh. Vulp. ad Catull. LXIII, 104. Fundus ſuperſtitionis in Homero eſt Il. η, 194-6. Adduxit ea ſublimem ſententiam Senecae Epiſt. X. *Tunc ſcito te eſſe omnibus cupiditatibus ſolutum, cum eo perveneris, ut nihil deum roges, niſi quod rogare poſſis palam.* et Perſianum illud: *aperto vivere voto* Sat. II, 6. Haec quidem commemoravi ad interpretum communes rationes, quas tamen tantum non alienas ab h. l. arbitror. Amorem quisque vocat ſibi, ut amoribus ſuis propitius ſit votaque rata faciat, quae forte pro puella ſua quisque facit. Ad amatoria adeo vota ſpectat locus, et ad pudorem amantium, vota ſua ac gaudia non palam fatentium, nec in vulgus efferentium. Nec aliter inf. IV, 5, 17. 18.

.t etiam sibi quisque palam; nam turba iocosa
Obstrepit, et Phrygio tibia curva sono.
dite, iam Nox iungit equos, currumque sequuntur
Matris lascivo Sidera fulva choro.

Post-

i. *Phrygio tibia curva sono)* a Phrygia inter sacrifican-cani solita, ne sinistri quid i posset; ut velato capite ıbantur, ne quid posset vi- habebat ea cornu adun- sive κώδωνα curvum ad- n, cum aliae rectae essent. ronou. Obss. I, 17. p. 142. urman. ad Ovid. III. Met. Vulp. ad Catull. LXIII, t h. l. Bronkh.; atque so- eius multo erat gravior, ı nostrae tibiae.

-90. Quatuor hi versus ː pulcerrimi, etsi cumula- ersonis symbolicis Noctis, rum, Somni, Somniorum, hendendi. Ut alii *Lunae,* anc *Nocti* tribuit *equos* et s, ut multi alii. v. Sta- Dousa F. in not. c. 4. et kh. conf. inf. III, 4, 17. le *Nox mater siderum,* sequuntur Stellae tanquam , quod sumtum ab Euri- Ion. 1150. Scaliger pro- at:

λάμπεπλος δὲ Νὺξ ἀσείρωτον ζυγοῖς
ὄχημ' ἔπαλλεν, ἄστρα δ' ὡμάρτει θεᾷ.

ılterm *Nox agitare currum,* qui non funibus alligati sed solis habenis regun-tur, eamque *sidera sequi* dicuntur. Sed et aliorum poëtarum usu frequentata est haec ratio; etiam Hymn. Orphic. 6, 3. Ἀστέρες οὐράνιοι, Νυκτὸς φίλα τέκνα μελαίνης etc. Et quod Sidera Noctis currum sequuntur: Theocrit. Idyll. 2. fin. χαίρετε δ' ἄλλοι Ἀστέρες, εὐκήλοιο κατ' ἄντυγα Νυκτὸς ὀπαδοί.

88. *lascivo Sidera fulva choro)* Propter modulatum et consonum motum *choreae et chori* sideribus tribuuntur. v. Lucian. de Saltat. c. 7. conf. Dousa l. l. et Vulp. h. l. Simili modo apud auctorem Carm. in Maecen. obitum, qui vulgo Albinovanus habetur, II, 129.

Quaesivere chori iuvenem sic
Hesperon illi.

Scaliger *choros* absolute dictos de astris intelligit, quae Lucifer antecedit ortu suo. Ego malim de turba adolescentum ludentium sub vesperam accipere et lego adeo *chori iuvenum.* De reliquis istius loci v. Wernsdorf. Poet. Lat. min. Vo. III. p. 506 sq. docte disputantem. *Lascivus* vero proprium est saltationis epitheton propter exsultationem liberiorem aut motum molliorem: v. Ovid. III. Met. 685.

Poſtque venit tacitus fuſcis circumdátus alis
Somnus, et incerto Somnia nigra pede.

89. *Poſtque venit t.*) *Somnus* alatus fingebatur, quod in vulgus notum. v. Broukh. Sic et aeternus ille Somnus. v. Anthol. III, 25. Epigr. 69. Ornatum hoc ab aliis poëtis egregie. Ita alis ſuis obumbrat Somnus eos, quos ſopire vult: v. Orphei Argon. 1009. Simili modo *alata Somniá;* unde Eurip. Hecuba 71. *Πότνια Χθὼν, μελανοπτερύγων μᾶτερ Ὀνείρων.* et *Nox alata:* unde Aen. II. 360.

Nox atra cava circumvolat umbra.

Idem VIII, 368. eleganter:

Nox ruit et fuſcis Tellurem amplectitur alis.

ut ap. Euripid. Bacch. 380. crater *ἀνδράσιν ὕπνον ἀμφιβάλλει.* Profecit hinc Statius Achill. I, 620.

— totis ubi Somnus inertior alis
Defluit in terras, mutumque amplectitur orbem.

Alata etiam Nox in veterum monumentis occurrit: in Monum. ined. Winkelmanni No. 27. cum alis veſpertilionis: etsi forma adoleſcenti propior. et apud Callimach. in Del. 234. *ἐπερείδειν πτερὸν Ληθαῖον Ὕπνος* dicitur, h. urgere, alis applicitis, impactis, impreſſis, ut fit in artiore amplexu. Propert. in noto loco I, 3, 35. nimis ad verbum reddidit: *Dum me Sopor impulit alis.* Aliud phantaſma Virgilius habet Aen. V, ubi Somnus Palinuro a Lethaeam inſpergit in o At Callimachi locus adum eſt ex Pindar. Pyth. I, 1 Imaginem pueri alati cu pavere et lacerta in anag obviam de Somno expl ſic iam Tollius in Epiſt Cuperum. v. Fortuita e 277. Sed de hac antiq parte copioſe diſputatu nuper a viris doctis, q Mortis ſigno ac ſymbolis veteres diſſerere inſtituer

90. *incerto Somnia nig de*) *Incerto pede* h. in claudo, ferri Somnia q cauſſa dicantur, coniectur qui neceſſe eſt, cum d veterum certa nulla ad n venerit. Sunt autem quae ſimilitudinem aliqu beant, ut in ſymbolici ſolet. Poſſunt *pedes inc* inceſſus claudicans refer mniorum naturam incerta biguam et obſcuris amb involutam: aut eande cauſſam, qua *Somnus* ti et inconſtanti greſſu in fingitur: ut ſolent ſomn vati. Poteſt quoque So rum natura adumbrata eſt tenus, quod ſimulacra i via et volubilia menti et obverſantur inconſtanti et incerto.

E L E G I A II.

amus bona verba, venit Natalis, ad aras;
aisquis ades, lingua, vir mulierque, fave.
tur pia tura focis, urantur odores,
ıos tener e terra divite mittit Arabs.
ſuos Genius adſit viſurus honores,
Cui

Elegia II.

natali puellae Cerintho ſae ſacrum indicit poëta, votaque eius prô puelnnubio et conſtanti amofore auguratur. Cerinpuerum lib. IV. El. 2. et Sulpicia amari videbised puellae tam illustri prognatae libertinus holtem Graeculus et peregridesponderi vix potuit. a igitur paris ſortis puella ccipio. H. Cerinthi dies celebratur. vid. Obſſ. W.

Dicamus bona verba) hoc *lingua* dicitur. Bona verit *εὔφημα*, boni ominis. id. V. Triſt. 5, 5. 6. Ea *ras*, inter ſacrum, inpriſervabantur: conf. paullo d El. II, 1, 86. *Natalis* ſcura religio eſt, nec niſi iones ſunt, quae viri doeo diſputant, inprimis Paralipom. Demſteri p. aſa Etr. To. I. p. 51. 55. 1. 63. 72.; et omnis de res parum ad liquidum ta eſt aut perduci poteſt. paullo poſt v. 5. Genium a Natali diſtinguere videtur. *Deum Natalem* inf. videbimus lib. IV, 5, 19. Eum iam affore ſacris ait. H. *Venit Natalis.* Adventantem deum praeſagit Tibullus; itaque quae deo adventante facienda ſint, praecipit. Similiter Callimachus hymnum in Apollin. 1 — 25. orditur. — Denique, de Genio a Natali diſtinguendo expoſitum in Obſſ. W.

3. *pia tura*) *pia*, quia diis cremantur pietatis teſtandae cauſſa. *odores.* v. ad I, 3, 7. vbi *Aſſyrii odores* memorantur.

4. *tener — Arabs*) h. mollis, effeminatus bonitate ſoli. v. Broukh. Scilicet, quod non omnes tenent, illo tempore praeter tus etiam aliae res odorae in ara adoleri ſolebant; ut croci flos, v. c. Ovid. Faſt. I, 76. cinnamomum et caſia — *quae diis per ſingulas micas dantur*, ait Plin. XII, 18. ſ. 41. nardi folia ac ſpicae etc. H. *tener* pro mollis. Sic apud Iuvenalem XII, 39. Maecenates teneri. De voce *mittit* conſule Heynium ad III, 2, 23. W.

[redacted]

Cui decorent ſanctas mollia ſerta comas;
Illius puro deſtillent tempora nardo;
Atque ſatur libo ſit, madeatque mero.
Adnuat et, Cerinthe, tibi, quodcunque rog
En age, quid ceſſas? adnuet ille; roga.
Auguror, uxoris fidos optabis amores;
Iam reor hoc ipſos edidiciſſe deos;
Nec tibi malueris, totum quaecunque per o
F

6. *Cui d.*) I. 7, 52. de Genio:

Et capite et collo mollia ſerta gerat. H.

Viſurus. *Viſere* de deo ad ſacra ſua veniente. Supr. I, 6, 22. de cultore numinis ad loca certa veniente ſacrorum gratia. Similiter *inviſere* Virgil. Aen. IV, 144. — Caeterum poeta, poſtquam dei adventum ſupra praeſagiverat, hic optat, ut adſit ornatus. W.

7. *puro — nardo*) *purum nardum* eſt tenue ac ſimplex, oleum nardinum, contra *unguentum* erat craſſum ac mixtum. v. Spanhem. ad Callim. in Apoll. v. 38. qui cum noſtro comparari poteſt:

Αἱ δὲ κόμαι θυόεντα πέδῳ λείβουσιν ἔλαια.

etiam in Hymno Homerico in Veſtam 3.

Αἰεὶ σῶν πλοκάμων ἀπολείβεται ὑγρὸν ἔλαιον.

deſtillare eſt guttas deorſum mittere. conf. I, 7, 51.

Illius e nitido ſtillent unguenta capillo:

etiam de Genio. At de Apolline III, 4, 28. Graphice deſcripta eſt religio alioq obſcura. Dum Genio ſ ſit ture aliisque odoribus ſis, et appoſitis libis et vino: Genii ſimulacrum, leſcentis ſpeciem referens rollis ornatur, nardo aliis guentis delibutis capillis ſtitutum hoc forte eo, ut magis epulis ille adeſſe ſu deretur; quandoquidem c viorum ille mos perpetuu ut coronati eſſent et uncti vivae. Conf. ſup. lib. I, ſqq. Itaque libis etiam ſa et vino inebriari fingitur Genius.

11. *uxoris*) ſpe quide voto. vid. v. 17. 18. Et no puellae amatae eo nc ſaepe appellantur.

12. *Iam reor h.*) quod iam votum iſtud concepit. ſup. Eleg. 85. H. Quod v diis notiſſimum, utpote iai pius factum ad eosque h W.

Fortis arat valido rusticus arva bove;
Nec tibi, gemmarum quidquid felicibus Indis
Nascitur, Eoi qua maris unda rubet.
Vota cadunt. Utinam ut trepidantibus advolet alis,
Flavaque coniugio vincula portet Amor!
Vincula, quae maneant semper, dum tarda senectus
Inducat rug s, inficiatque comas.
Hac venias, Natalis, avi, prolemque ministres:
Ludat et ante tuos turba novella pedes.

ELEGIA III.

Rura meam, Cerinthe, tenent villaeque puellam:
Fer-

14. Versus admodum scitae structurae, ex indole Latini sermonis, qui tales iuncturas variatae admittit, modo non ad fastidium adhibitas. Contra ad nostri sermonis ingenium ratio ista erit damnanda. Hactenus probabo iudicium Lessingii.

15. 16. *felicibus Indis)* divitibus. et *Eoi qua maris unda rubet*, sole oriente. H. *Gemmas* intelligam margaritas, ut ap. Propert. I, 14, 12. W.

17. *Vota cadunt)* rata sunt. ut I, 6, 85. *Haec aliis maledicta cadant.* cf. h. l. Vulp. Praeclarum autem φάντασμα Amoris advolantis et vincula coniugalia apportantis. De tali vinculo iugali interpretatur vittam, quae saepe in Etruscis vasis occurrit, Passerius To. I. p. 32. p. 45. 58. et v. Index. H. *Vota cadunt.* De hac forma loquendi vid. not. ad I, 6, 85. — *Utinam* restituimus pro *Viden ut*, de qua re dictum in Obss. W.

18. *Flavaque coniugio vincula portet Amor)* Coniugio scil. legitimo. *Vincula* sunt *flava*, quia is color, ut omnino laetitiae, sic nuptiarum est. v. Ovid. X. Met. 1. conf. ad I, 7, 49.

21. *Hac — avi)* hoc augurio. v. Obss. *prolemque ministres.* Expectatum igitur et a Genio etiam hoc beneficium; quod tamen sibi ipsi parandum est ab unoquoque. Verum a diis quoque agrestibus feturam expectari vidimus. v. inf. II, 5, 91. 92.

22. *ante tuos — pedes)* non Cerinthi, sed Natalis Genii. v. Obss.

Elegia III.

Amica rus abducta rusticari et ipse gestit Tibullus, si vel

 opus

Ferreus eſt, eheu, quisquis in urbe manet.
Ipſa Venus laetos iam nunc migravit in agros,
Verbaque aratoris ruſtica diſcit Amor.
O ego quum dominam adſpicerem, quam fortiter illic
Verſarem valido pingue bidente ſolum!
Agricolaeque modo curvum ſectarer aratrum,
Dum ſubigunt ſteriles arva ſerenda boves;
Nec quererer, quum ſol graciles exureret artus,
Laederet aut teneras puſtula rupta manus.
Pavit et Admeti tauros formoſus Apollo;
Nec

opus ruſticum ſit faciendum, ſeque tuetur Apollinis exemplo. At v. 53. ad v. 60. diras imprecatur avaritiae ſaeculi ſui, et de puellae cupiditate conqueritur: inde a v. 61. et ipſi ruri mala precatus propter puellam in rus abductam. De ceteris v. Obſſ. Eſt prior Elegiae pars inter ſuaviſſima carmina.

v. 1. Imitatus eſt Statius V. Silv. 2, 1.

Rura meus Tyrrhena petit ſaltusque Tagetis
Criſpinus etc.

3. *laetos.* Refero epitheton ad amoenitatem agrorum. Muretus ſtatuit, agros dominae Tibulli praeſentia exhilarari. — Caeterum deos cum iis, quos fovent, venire et abire poetae fingere ſolent. vid. Tibull. II, 6, 2. 4. et ad Virg. Eclog. V, 35. W.

4. *Verbaque* —) Ovid. I. Pont. 8, 55.

Et diſcam, Getici quae norint verba iuvenci.

Suaviſſima autem haec facies Amoris: quae in gemmis quoque antiquis occurrit, ut vomerem ſeu raſtrum teneat, et in Moſchi poematio.

5. Comma poſt *ego* ſuſtuli. *Fortiter*, non ſuccumbens labori. W.

8. *ſteriles — boves*) h. teſticulis demeſſis, et, ſi feminae ſunt, vulva extracta. cf. Vulp.

9. *Nec quererer, quum*) Cic. Epiſt. IX, 14, 5: Gratulor tibi, quum tantum vales apud Dolabellam. *Quum* dicitur in talibus pro *quod*, latente quadam temporis ſignificatione. Mox *puſtula rupta*, ut cicatrix rupta dicitur. W.

11. *Admeti*) ad Pheras Theſſaliae, quem amabat, cuique ſe

Nec cithara, intonsae profueruntve comae.
Nec potuit curas sanare salubribus herbis:
Quicquid erat medicae, vicerat, artis, Amor.
Tunc fiscella levi detexta est vimine iunci,
Raraque per nexus est via facta sero.
O quoties, illo vitulum gestante per agros,
Dicitur occurrens erubuisse soror.

O quo-

le sponte mancipabat. v. Broukh. qui adscripsit auctorum loca, quibus haec fabula exponitur. Sed principes hi sunt: Homer. Il. β, 763-7. Callimach. in Apoll. 47. sqq. Ovid. Met. II, 680. sq. ubi v. Intpp. etiam de sede Admeti. Apollodor. I, 9, 15. Ceterum locum hunc nostri ante oculos habuit Ovid. Epist. V, 151. Adde inf. III. 4, 67. sqq. H. imitatus est hujus loci versus 17. 18. aperte Valer. Flacc. I, 447 — 449. sed nonnulla mutavit, ut faciunt imitatores. — *Profuerunt*, nimirum ad animum Admeti sibi conciliandum. cf. II, 4, 15. III, 8, 1. I, 8, . W.

12. *Nec cithara)* Similiter Ovid. X. Met. 170. sqq. et Alcinov. II, 79. Scilicet dicitur Admeti amore serviisse. Alii poetae aliter fabulam tractarunt.

14. cf. Ovid. I. Met. 521. sq. et hinc alii poetae saepe lem sequuti sunt. Praeivit rte omnibus Bion in fragm. . in Hyacinthum.

15. *detexta est vimine iunci)* irg. Ecl. 2, 71.

Quin tu aliquid saltem potius, quorum indiget usus,
Viminibus mollique paras detexere iunco?

v. Broukh. cf. Ovid. II. Met. 654. IV. Fast. 455. Copa 17. (add. Virg. Eclog. X, 71. W.) *Fiscellae* vero erant calathi in usum cogendi lactis. Columella VII, 8, 3. Eas detexere otiosorum et erat et est pastorum. cf. *Shaw* Travels p. 168. Suave autem in carmine hoc Tibulli illud, quod ad tam leves operas praestandas Amorem adduxisse deum narrat.

16. *Raraque p.)* Ovid. IV. Fast. 770.

Dentque viam liquido vimina rara sero.

17. *vitulum gestante)* v. sup. I, 1, 32.

Non agnamve sinu pigeat foetumve capellae
Desertum, oblita matre, referre domum.

Soror est Diana vel Luna. Expressit h. l. Valer. Fl. lib. I, 447. 8.

O quoties ausae, caneret cum valle sub alta
Rumpere mugitu carmina docta boves.
Saepe duces trepidis petiere oracula rebus
Venit et e templis irrita turba domum.
Saepe horrere sacros doluit Latona capillos
Quos admirata est ipsa noverca prius.
Quisquis inornatumque caput crinesque
tos
Adspiceret, Phoebi quaereret ille com
Delos ubi nunc, Phoebe, tua est? ubi De
Pytho?
Nempe amor in parva te iubet esse casa.
Felices olim, Veneri quum fertur aperte
Servire aeternos non puduisse deos!
Fabula nunc ille est; sed cui sua cura pue

19. *valle sub alta*) ita Latini pro *in valle*. v. Burman. ad Ovid. I. Met. 689.

21. *trepidis* — *rebus*) h. in magno periculo et discrimine. Saepe Livius.

22. *irrita t.*) pro adverbio positum. mox *noverca* est Iuno.

26. *Phoebi quaereret ille comam*) Notus nunc loquendi modus de re desiderata, quae periit vel abest, post Broukh. ad h. l. Gronov. Obss. II, 11. et Burman. ad Ovid. II. Met. 259. cf. vulp. h. l. *solatos* autem dixit, cum alias in nodum eleganter collecti sint, ut vel in Vaticano Apolline vides.

27. *Delphica Pytho*) est ipsa urbs Delphi, olim e appellata. cf. Broukh. et inprimis Callimach. 35. et Intpp. ad e. l. autem mutata sunt Debebat enim esse: *erat?* H. Cic. pr. M 6.: Quid ergo tulit ut quaereretur. W.

29. *Felices olim*) It in exclamatione. Ovi XIX, 3. add. Virg. 458. — *Veneri servi* dulgere, ut voluptatib dicitur a Sallustio Cati W.

31. *Fabula nunc il* sup. I, 4. 83. *ne tur fiam.* Horat. Epod. XI.

Fabula ſit, mavult, quam ſine amore deus.
At tu, quisquis is es, cui triſti fronte Cupido
Imperitat, noſtra ſint tua caſtra domo.
Ferrea non Venerem, ſed praedam ſaecula laudant;
Praeda tamen multis eſt operata malis.

Prae-

v. 33. Sequitur haud dubie fragmentum alterius Carminis usque ad v. 60. Scaliger reiecit infra in El. 6. poſt v. 14. et continuat Elegiam hanc v. 61. At tibi dura Ceres.

per urbem — *Fabula quanta fui! ille* n. qui aperte, palam, amori indulgeat. ib. *cui ſua cura puella eſt*) cui puella ſuus amor eſt. Animoſum autem amatorem vides. H. *Sed cui* — *eſt* pro ſed ſi cui eſt. — *Nunc* h. e. tempore mutato. W.

33. *At tu, quisquis is es*) Disſident haec prorſus a ſuperioribus ſententiis et numeris. Antea de puella in rus abducta, nunc de avara agitur et ab amatore divite abducta. Non itaque unius carminis partes eſſe potuere. Nemeſin nunc nomine apponit v. 51. *triſti fronte Cupido Imperitat*) non modo, cui puella dura et ſaeva eſt, ſed etiam, quod ſequentia docent, quem puella excluſit, divite amatore admiſſo, quique adeo amore parum ſecundo utitur: ut ſup. I, 6, 2.

Poſt tamen es miſero triſtis et aſper, Amor. H.

At tu, vid. ad I, 2, 87. et compara Ovid. Remed. 371. Signa lacunae ſuſtuli; de qua re vid. Obſſ. W.

34. *noſtra ſ.*) vide, ut aliter expreſſerit eandem rem I, 4, 77. 78.

35. *praedam*) h. l. latius patet, et eſt quodvis lucrum, opes, divitiae, quas quis quaerit: una cum ſignificatu cupiditatis, qua illae appetuntur. Nam avaritia eſt, de qua ſequentia praedicantur.

36. *Praeda tamen multis eſt operata malis*) *eſt operata* h. operari ſolet. *Operari malis* eſt mala committere, patrare, ut *ſacris operari* eſt ſacra facere, ſacris operam dare. Sever. in Aetn. 381.

— magnis operata rapinis
Flamma micat, latosque recens exundat in agros.

h. quae magnas fecit rapinas, dum multam materiam ſecum rapuit, abſtulit. H. *Operari commodis* eſt apud Eumen. de reſtaur. ſchol. c. 4. W.

Praeda feras acies cinxit discordibus armis;
Hinc cruor, hinc caedes, mors propiorque v(
Praeda vago iussit geminare pericula ponto,
Bellica cum dubiis rostra dedit ratibus.
Praedator cupit immensos obsidere campos,
Ut multo innumeram iugere pascat ovem.
Cui lapis externus curae est, urbique tumul
Portatur validis mille columna iugis;

37. Avaritia instigati homines ad bella et pugnas prolapsi sunt. Ad v. 38. cf. I, 10, 3. 4. et I, 3, 49. 50.

39. *geminare pericula*) dum periculo ex mari additur periculum ab hoste vel piratis et praelio navali. Similiter de telis venenatis Ovid. I. ex P. 2, 17.

Qui, mortis saevo geminent ut vulnere caussas,
Omnia vipereo spicula felle linunt.

40. *dubiis — ratibus*) h. fluctuantibus, vento et fluctibus iactatis. Ovid. I. Art. 658.

— coelo spectabile sidus
Saepe reges dubiam Cressa Corona ratem.

cf. II. Art. 514. II. ex P. 5, 62. III. Trist. 2, 15. Male Statius explicabat, *utrinque rostratis. rostra* autem tantum erant in triremibus, in belli usum instructis.

41. *Praedator*) h. l. avarus est. vide ad v. 35. Is agros saltusque coëmit, pascuorum caussa.

43. *lapis externus*) m peregrinum, quod ele *urbi tumultus* dicitur, pro quod, cum per vias port mole sua vicina aedificii primis altiora, vehemente cuteret. Plin. Paneg. 51. *que non, ut ante, imm transvectione saxorum urbi quatiuntur; stant securae d ne iam templa nutantia.* satisdationes illae redem pro cavenda aedium ruina ties ingentia saxa deve per vias essent. *cui*, sc. p tori, pro ei. H. *Urbiq multus* recte explicat Fo nius: columna terrorem multum iniiciens, ne, vi trementibus, aedes ruant. parat ille Senecae epist. Iuvenal. sat. 3. a vers. 254

44. *mille columna iugis* ge: *mille iugis;* est eadem βολῇ ac modo *innumer ovem.* cf. Propert. III, 3,

Nec mihi mille iugis C nia pinguis

mille columna, pro *colum* Vulpius vult, Latinum n

Claudit et indomitum moles mare, lentus ut intra
Negligat hibernas piscis adesse minas.
At tibi laeta trahant Samiae convivia testae,
Fictaque Cumana lubrica terra rota.
Heu, heu! divitibus video gaudere puellas;
Iam veniant praedae, si Venus optat opes;
Ut mea luxuria Nemesis fluat, utque per urbem
Incedat donis conspicienda meis.

Illa

45. *Claudit et i. moles mare*) Nota res de his piscinis marinis, molibus in altum iactis, ne piscium marinorum diversi greges, ne mari quidem tempestuoso, deessent, vel ex Hor. III. Od. 1, 33. II. Od. 15, 1. Locus classicus Varro de R. R. III, 17. Ex eo genere erat lacus Lucrinus: de quo in Portum Iulium converso v. Virgil. Ge. II, 161, sq. Mox *Negligat adesse minas*, quod sollenne, contemnat minas, spernat, aut, negligat minas, nude. H. *Lentus*, animo nil commoto, de hominibus, cf. IV, 11, 6. et Ovid. Heroid. XIX, 81. W.

47. *At tibi*) ref. ad v. 33. n. tibi, qui militaturus es mecum in castris Cupidinis, praeda ex vulgari militia contemta. Ita olim cum Broukhus. et Vulpio parum scite. Immo vero puellam alloqui putandus est. Mox se ipsum admonet, frustra se hoc puellae persuadere velle.

ib. *trahant Samiae convivia testae*) h. trahantur tibi convivia, celebres convivia vasis fictilibus Samiis, frugalia quidem, sed laeta.

48. *Fictaque Cumana lubrica terra rota*) *Rota* in re figlina. v. Horat. Art. v. 22. *Cumana vasa* olim nobilia fuere. Plin. XXXV, 12. Conf. Broukhus. Sunt autem haec inter vasa Campana, quae vulgo nunc Etruscis accenseri solent; cuius generis pleraque Hamiltoniana sunt. Estque adeo hic locus inter ea, quae memoriam istorum vasorum servarunt. H. De ratione loquendi vid. Stat. Sylv. IV, 9, 43: *Cumano patinas in orbe tortas.* Adde Horatium, qui pro vino Caleno I, 20, 9. praelo domitam Caleno uvam similiter dixit. Modicam fortunam testabatur Campana supellex, ut locus Horat. Sat. I, 6, 118. docet. W.

51. *Ut mea luxuria Nemesis fluat*) *fluere, diffluere* de mollitie et luxu. v. Propert. II, 22, 26. Terent. Heaut. V, 1, 72.

52. *Incedat*) ornatius quam sit. notum est, inesse huic verbo notionem fastus. v. Broukh. h. l.

Illa gerat veftes tenues, quas femina Coa
Texuit, auratas difpofuitque vias.
Illi fint comites fufci, quos India torret,
Solis et admotis inficit ignis equis.

h. l. cf. Propert. III, 11, 11. H. *Confpicienda donis.* cf. Horat. Epift. II, 3, 37: fpectandum nigris oculis nigroque capillo. W.

54. *auratas difpofuitque vias*) Salmafius in epift. Sarrav. 139. de vefte reticulato opere contexta intelligebat, ut fila aurca reticulatim vel fcutatim intexta *viae* fint. cf. eund. ad Infcript. Herodis Attici p. 271. Broukhufius de vefte virgata, h. virgis five ductibus aureis variegata. Sed fimpliciter *vias* de fubtemine accipio, quod aurum erat quomodocunque intertextum ftaminibus alterius coloris. Ita et de loco Virgil. IV. Aen. 264. et XI, 75. fentiendum:

— *et tenui telas discreverat auro.*

Quod ad *veftes Coas* attinet, tenuitate infames, haec tenenda: fuiffe eas bombycinas, ex vermibus fui generis in Co infula confici ac texi folitas; alias ex Affyria importatas, eiusdem cum ferico materiae, vermium feu eorundem, quos noftrates alunt, feu fimilium lanuginem; diverfi tamen paratus ac pretii, fortaffe et mollitudinis, fubtilitatis, ac levitatis. Loc. claff. Plin. XI, 23. f. 27, VI, 17. f. 20. ubi v. Harduin. contra Salmaf. ad Tertull. de p. 226. fqq.

55. *comites fufci*) Eft cus notandus de manci Aethiopia iam tum Rom feminarum luxus inftr referri folitis. Antiquior ritas eft Terentii Eun. I, *Nonne ubi dixti, cuper Aethiopia ancillulam, rebus omnibus quaefivi?* tam quoque videbis obf in Moreto v. 32. fq. I India vid. Heyn. ad Georg. II, 116. et II. V in Notis ad eundem locu

56. *Solis et admoti ignis equis*) cum Th carmine comparat Cafa ad Strabon. XIII. p. 1 h. l. Scaliger:

Ἧς ἀγχιτέρμων ἥλιος λιτῶν
Σκοτεινὸν ἄνθος ἐξέχ γνύος
Εἰς σώματ᾽ ἀνδρῶν, κ στρέψεν κ
Μορφαῖς ἀναιξήτησι (πυρός.

Solem ait imbuere cor grore. At *μορφὰς πυ* explices, et ineft ultin bligo; fed de fenfu caussa crifpae comae c Sol, qui radiis fuis, o crementum tollentibus,

[redacted]

ſelectos certent praebere colores,
ıfrica puniceum, purpureumque Tyros.
:a loquor; regnum ipſe tenet, quem ſaepe coëgit
ıarbara gypſatos ferre cataſta pedes.
.bi, dura Ceres, Nemeſim quae abducis ab urbe,
Per-

61. *Iterum hic ad argumentum prioris carminis redit poëta, poteſtque adeo illi ſubtexi, ut Scaliger fecit: cui hi verſus ſunt* 33. *et ſic porro, ſubiecti illis:* Fabula nunc ille eſt.

it, adeoque impedit, quo- s promittatur coma. cf. ll. inf. IV, 2, 19. Propert. ı, 16. IV, 5, 10. ubi v. kh. Senec. Thyeſt. 605. et notum nunc in vulgus ndorum nomine latiſſime veteres in Aſiae auſtralis et ae orientalis populis deſi- lis; eosdem porro fuſcum em a nimio ſole repetiiſſe m non eſt.

. *Puniceum colorem* a coc- petunt viri docti; eſt certe vegetus et exuberans, ut Gellium eſt; et fulgens; ricae coccum a Plinio re- conſtat lib. XXII. ſ. 3. tamen Africana quoque ıra, floridi et illa ruboris.

. *Nota loquor*) ſc. cum puellas gaudere divitibus ɔribus. H. Vid. Obſſ. W.

regnum ipſe tenet) Prae- r a puella dives libertus, inter mancipia peregre ad- ıs et venditus. — *regnum* amator, qui praefertur ae- ı. v. ſup. I, 9, 80. et ibi

. *Barbara gypſatos ferre cataſta pedes*) *Cataſta* erat lo- cus, tabulatum, ſive pegma, ubi venales exponebantur em- turis. v. quos laudat h. l. Brouk- huſius. *Barbara*, quia in ea ſervi, natione barbari, exhibe- bantur: ut Statius II. Silv. I, 72. *barbaricam* — *cataſtam* dixit. *Gypſati pedes* dicuntur, quia venalium ſervorum trans mare advectorum pedes creta vel gypſo ſignabantur. Plin. XXXV, 17. ſ. 58. cf. Propert. IV, 5, 51. et ibi Broukh. Ovid. I. Am. 8, 64. *Saepe coëgit*, ſaepius redhibitus propter vi- tioſitatem, inquit Scaliger; vel ſimpliciter, quia ſaepe domi- num mutavit. Praeclare autem huc facit fragmentum Anacreon- tis ad h. l. a Scaligero lauda- tum: eſt illud quaerendum ap. Athenaeum XII. p. 533. F. H. Signa lacunae poſt verſum 60. ſuſtuli, quia omnia apte cohae- rere mihi videntur. Poeta di- vitem illum rure puella ſua frui cogitans, ad mala agris im- precanda animi impetu abripi- tur. Adde Obſſ. W.

61. Nunc puellam in rus ab- ductam

Perſolvat nulla ſemina terra fide.
Et tu, Bacche tener, iucundae conſitor uvae,
Tu quoque devotos, Bacche, relinque lacus.
Haud impune licet formoſas triſtibus agris
Abdere; non tanti ſunt tua muſta, pater.
O valeant fruges, ne ſint modo rure puellae;
Glans alat, et priſco more bibantur aquae.
Glans aluit veteres, et paſſim ſemper amarunt;
Quid nocuit ſulcos non habuiſſe ſatos?
Tum, quibus adſpirabat Amor, praebebet aperte
Mitis

ductam indignatus amator omne rus, rurisque opes et amoenitates, periiſſe mallet.

62. *nulla — fide*) v. inf. ad El. 6, 22. Meſſis vero tempore ruſticatum abiiſſe puella putanda eſt, ſi Ceres eam abduxit. Forte tamen hoc argutius expoſitum, quam neceſſe eſt. Ceres ſimpliciter pro ruri poni putanda: haud dubie doctius ac venuſtius, quam ſi ipſum rus, ipſum agrum alloqueretur eique diras faceret. Ruſticatum abierat puella a viro abducta.

64. *devotos — lacus*) diris defixos, ut vina corrumpantur. H. *Iucundae conſitor uvae*, ut genialis conſitor uvae apud Ovidium Metamorph. IV, 14. Porro *Et tu — tu quoque* ſimile ei quod legitur apud Virgil. Aen. I, 78. W.

65. *triſtibus agris*) ingratis, qui triſtitiam afferunt amatori, quia puellam ab eo abſentem retinent.

67. Superiores imprecatione nimis atroces fortaſſe ſunt; a haec, quae ſequitur, lepore non caret: etſi et in his locum habe id quod ſupra legebamus: *Iu raſſet cupide quicquid ineptu amans*.

68. *Priſco more*. Haec verba ſi ſententiam conſideraveris ac curate, non minus ad *bibantu aquae* quam ad *glans alat* perti nere videbis. Fecit igitur poe ta quod ſaepius Veteres fece runt; in altero demum membro poſuit, quod ad utrumque mem brum pertinet. W.

69. *paſſim ſemper amarunt* h. promiſcue. v. Douſa Praecid c. 7. et Broukh. h. l.

71. *adſpirabat Amor*) propi tius erat, ut II, 1, 80. *affla Amor*, ubi vide Notam. H Erat illis temporibus *concubitu vagus*, ut Horatius ait Epiſt. II 2, 398. W.

Mitis in umbrosa gaudia valle Venus.
Nullus erat custos, nulla exclusura dolentes
Ianua: si fas est, mos precor ille redi.
* * * *
Horrida villosa corpora veste tegant.
Nunc si clausa mea est, si copia rara videndi,
Heu miserum! laxam quid iuvat esse togam?
Ducite, ad imperium dominae sulcabimus agros,
Non ego me vinclis verberibusque nego.

ELEGIA IV.

Hic mihi servitium video, dominamque paratam.
Iam

vss. 75-78. *Scaliger reiecit in lib. I. El.* 8. (*ipsi* 9.) *post v.* 66. *Hoc saltem defendam: v.* 77. 78. *alienum locum hic occupare. Sed probabilius est totum fragmentum ex alio carmine adhaesisse.*

73. *Dolentes*, vid. I, 8, 73. supra. Mox vers. 75. quaedam ad sententiam perficiendam necessaria librarii culpa exciderunt. W.

76. *Horrida v.*) cf. Propert. III, 11, 55. in loco a v. inde 15. cum hoc comparando.

77. *Clausa*, ut Propert. I, 8, 24:

Dicite quo portu clausa puella mea est. W.

78. *in laxa — esse toga*) toga laxa, h. laxo sinu, erat delicatorum. Eadem sententia ap. Ovid. Epist. XV, 77. 78. H. Vulgatam lectionem restitui, et mutavi interpunctionem, ut iungeretur: quid iuvat (me) miserum, togam esse laxam. *Me* in tali contextu saepe omissum, ut II, 6, 17. II, 6, 45. Add. I, 2. 5. W.

80. *Non ego m.*) v. I, 6, 37. 38. Dicit adeo se servi loco opus velle facere, amica, puto, opus exigente.

Elegia IV.

Nemesis amore devinctus, cum ea munera postularet, de eius, avaritia acerbe conqueritur, deos hominesque accusat, diras facit puellae; constituit tamen miser vel paternis bonis venditis extundere munera, quibus illam expugnet. Tersa et nitida est oratio, et commode sen-

[redacted]

Iam mihi libertas illa paterna, vale.
Servitium ſed triſte datur, teneorque cateni
Et nunquam miſero vincla remittit Amor.
Et ſeu quid merui, ſeu quid peccavimus, uri
Uror, io, remove, ſaeva puella, faces.
O ego ne poſſem tales ſentire dolores,
Quam mallem in gelidis montibus eſſe lapi
Stare vel inſanis cautes obnoxia ventis,
Naufraga quam vaſti tunderet unda maris!

N

ſententiis interſperſa; inprimis autem affectus varietate ac disſidentis ſecum amatoris aeſtu aeſtimanda eſt.

1. Cum vulgari uſu Amor cum ſervitute comparetur: poëta amoris aerumnas per ſervitutis mala et miſerias declaravit.

3. *Servitium ſ. triſte*) Propert. I, 5, 19.

Tum grave ſervitium noſtrae cogere puellae
Diſcere.

Servitium vero pro ſervitute, ut II, 1, 41. v. Broukh. et Vulp. II. Amant veteres *ſervitium* hoc dicere. vid. Ovid. d. Art. Am. 3, v. 486. et d. Amor. I, 2, 18. Caeterum Fronto apud Putſch. p. 2200. ſcribit: *Servitus* eſt ſub domino; ſervi patientia *ſervitium* facit. — *Paratam*, h. e. cui tradar. Pertinet hoc etiam ad *ſervitium*, et comma delendum eſt. — Comparat autem poeta fortunam ſuam cum ſorte ſervi male habiti miſera; hinc dicit, *teneorque ca* hinc pergit: *et nunquam remittit Amor*, quippe qu iuvet puellam cruciatibus tam graviſſimis afficientem

4. *nunquam vincla rem* h. perpetuo urget, premit. 79.

Ah miſeri, quos hic gr
deus urget!

De v. 5. videndae Obſſ.

6. *faces*) ſunt h. l. cru ſervilis inſtrumentum. v. 9, 21. *poſſim ſentire* mox ſentiam, ut toties Tibullu *Remove faces.* Miſerere exaudi me; ſed continuat ginem verſ. anteced. in tam, et dicit: remove faces bus tu et iſte tuus ſocius me vexatis. — Ad verſu quentem comparabis Tibu 4, 82:

Ah! ego ne poſſim
videre mala.

10. *Naufraga — unda*) cauſſa eſt naufragiis. Sic dius fretum Siculum *navifr*

Nunc et amara dies, et noctis amarior umbra eſt;
  Omnia iam triſti tempora felle madent.
Nec proſunt elegi, nec carminis auctor, Apollo;
  Illa cava pretium flagitat usque manu.
Ite procul Musae, ſi nil prodeſtis amanti;
  Non ego vos, ut ſint bella canenda, colo,
Nec refero Solisque vias, et qualis, ubi orbem
  Complevit, verſis Luna recurrat equis;
Ad dominam faciles aditus per carmina quaero.
  Ite procul, Muſae, ſi nihil iſta valent.
At mihi per caedem et facinus ſunt dona paranda,
  Ne iaceam clauſam flebilis ante domum;
Aut rapiam ſuſpenſa ſacris inſignia fanis:

Sed

dixit XIV. Met. 6. cf. Vulp. H. *Naufraga tempeſtas* hab. Valer. Flacc. I, 584. *naufraga* Syrtis Sil. Ital. 17, 635. — *Inſanis*, ut Virgil. Ecl. 9, 43: *inſani fluctus*. W.

12. *tempora felle madent*) haec ſunt amara tempora. *Madere* e re infectoria de iis, quae imbuta, illita ſunt, adeoque plena. cf. Broukh. Ovid. II. Am. 520.

Quae patimur, multo ſpicula felle madent.

13. Senſus: nec deus Apollo, cuius praeſidio utpote carminis auctoris fruor, mihi amorem puellae comparat. Poetae ſunt ſub tutela Apollinis. W.

14. *cava — manu*) graphice. v. Sueton. Veſpaſ. c. 23.

17. Sic ſolent poëtae, ubi graviora carminum argumenta commemorare volunt, naturam rerum, ſiderum curſus, excitare: v. c. Propert. III, 5, 25. ſqq. (3, 47. ſqq.) Virgil. Ge. II, 475. ſqq.

19. *faciles aditus*) Sic Virgilius Aen. IV, 423. *molles aditus* dixit.

21. Cum neque carmina mollia, quibus adierat Nemeſin, quidquam profeciſſent, neque ipſe dolores amplius tolerare poſſet, quovis facinore vel ſacrilegio dona, quibus illa capiatur, parare apud animum ſuum conſtituit. W.

23. *ſuſpenſa ſacris inſignia fanis*) docte reddidit ἀγάλματα. *inſignia* pro ornamentis. Loquitur autem de donariis. *Ve-*

nus

Sed Venus ante alios est violanda mihi;
Illa malum facinus suadet, dominamque rapacem
Dat mihi; sacrilegas sentiat illa manus.
O pereat, quicunque legit viridesque zmaragdos,
Et niveam Tyrio murice tinguit ovem!
Hic dat avaritiae caussas, et Coa, puellis,
Vestis, et a rubro lucida concha mari.
Haec fecere malas; hinc clavim ianua sensit,
Et coepit custos liminis esse canis.

Sed

nus Veneris fana: haec primo loco sacrilego ausu diripienda sibi esse ait. H. *Aut rapiam*; apte mutavit orationis structuram, quum vers. 21. dixisset, *paranda sunt*. W.

27. *O pereat, q.*) cf. Propert. II, 24, 27. I, 17, 13. Anacr. Carm. 46. v. 8. Color orationis qui sup. I, 1, 51. sq. H. Consilii, quod modo professus erat, impietate tanta eius commovetur ira, ut avaritiae puellarum auctores exsecretur. — *Ovem*, h. e. lanam. Sic Sophocl. Trach. 696. ὄϊς pro μαλλός: *Τὸ γὰρ κάταγμα τυγχάνω ῥίψασά πως Τῆς οἰὸς, ᾧ προὔχριον*. W.

29. *Hic dat avaritiae caussas, et Coa, p.*) Iunge: Hic, n. qui legit smaragdos, et lanam purpura tingit, et praeterea vestis Coa et margaritae dant caussas avaritiae puellis. Ita fere iam Statius et Vulpius. cf. Propert. III, 11, 1. sqq. H. *et Coa vestis et concha*. Non insolitus hic mos apud Veteres, alia breviter adiungendi. cf. Thucyd. I, 41. *καὶ ἡ εὐεργεσία* seq.; nec praetermittendus Horatius Od. I, 12, 39. seq. Dixerat Tibullus, cur devoveat eum, *quicunque legit* seq.; nunc adiungit res, quibus eadem culpa, quaeque eadem exsecratione dignae sint. W.

30. *concha*) bacca, quae est in concha, unio. v. Burm. ad Ovid. III. Art. 124. et inf. IV, 2, 19.

31. *malas*) h. avaras, rapaces, periuras. cf. inf. v. 45. H. Comparandus est Iuven. XIV, 187:

peregrina ignotaque nobis
Ad scelus atque nefas, quaecunque est, purpura ducit. W.

ib. *hinc clavem i.*) h. pessulum. v. sup. I, 6, 34. Sensus vero: hinc coepere puellae fores occlusas et custodiam habere, ut amatores, qui admitti volebant, auro emungerent. Docent hoc seqq.

[redacted]

tium si grande feras, custodia victa est;
›rohibent claves,. et canis ipse tacet.
icunque dedit formam caelestis avarae,
bonum multis addidit ille malis!
tus rixaeque sonant; haec denique caussa
ut infamis hic deus esset Amor.
quae pretio victos excludis amantes,
iant partas ventus et ignis opes.
ı tunc iuvenes spectent incendia laeti,
[uisquam flammae sedulus addat aquam.
.et tibi mors, nec erit, qui lugeat, ullus,
[ui det moestas munus in exsequias.
[uae, nec avara, fuit, centum licet annos
.t, ardentem flebitur ante rogum.

Atque

famis hic d.) vt male deus, Amor, quippe um avaritia, iuvenes : et perdat. Color onis fere ut I, 3, 47. ;. sq. II, 5, 38. H.)bss. W.

]uam exsecratus erat iae puellarum aucto- :hritudinem questus datam, nunc diras quae habendi amore s.

t aquam) doctius, ;, apportet. H. Spe- ϊσθαι est apud Grae- lüptate spectare. W. as munus in exequias) ı iniiciendi pretio-]ue, saltem unguenta et odores, in rogum. Haec proprie erant munera. Virgil. XI. Aen. 198. cf. Broukh. Sunt tamen et ipsae inferiae pro munere. Exequias dixit ut funus, seu pro rogo, seu pro cinere ac tumulo. Et hoc, puto, melius statuas. H. Exsequiae est pompa funeris. In exsequias est ad funus curandum. Amantium erat funus curare. cf. Terent. And. I, 1, 81.

45. At bona quae, nec avara, fuit) bona opponitur rapaci, avarae. cf. inf. El. 6, 44. Horat. IV. Od. I, 1. v. Broukh. Sic mala supra v. 31. pro avara. H. Flebitur ante rogum. cf. Catull. 39, 4. Differt locus III, 2, 12. W.

Atque aliquis ſenior, veteres veneratu
Annua conſtructo ſerta dabit tumul(
Et, bene, discedens dicet, placideque q
Terraque ſecurae ſit ſuper oſſa levis!
Vera quidem moneo; ſed proſunt quid n
Illius eſt nobis lege colendus amor.
Quin etiam ſedes iubeat ſi vendere avita
Ite ſub imperium ſub titulumque La
Quidquid habet Circe, quidquid Medea v
Quidquid et herbarum Theſſala terra
Et quod, ubi indomitis gregibus Venus affla

48. *Annua c.*) ex vulgari more coronas imponendi tumulo ſeu monumento. conf. Kirchman. de Fun. Rom. IV, 3.

50. *ſuper oſſa ſecurae*) pro vulgari *oſſa tua.* H. Vid. Not. ad I, 4, 60. Iocatur Martialis VI, 52, 5. 6. W.

52. *Illius — lege*) conditionibus ab ipſa praeſcriptis, n. ut pecuniam afferam.

54. *Ite ſub imperium, ſub titulumque, Lares*) ſub titulum eunt aedes, quae proſcribuntur, h. publice propoſita tabula venales declarantur. v. Salmaſ. de M. U. c. 15. et h. l. Vulp. conf. Ovid. Rem. 302. Sed quid ſit *ſub imperium ire,* nemo interpretum dixit. Nempe is, qui bona, in quorum poſſeſſionem miſſus eſt, vendit, qui magiſtratus auctoritate auctionem habet, is *dominus* vocatur, ut ſaepe apud Ciceronem. Vid. Orat. pro
Quinct. c. 5. et ib
c. 15. et ibi Hotom
imperium tribuitur.
Obſſ. II, 6. conf. Sa
Lacunae ſigna poſt
levi. Vid. de h. loc.

55-60. Omnia ſ
eſſe ait, etiam grav
que, modo Nemeſin
tiam reddere poſſit.
tulit: ſe vel omne
genus epoturum eſſ
H. *Habet.* Falſum
uſum praeſentis; na
hiſtorico nullus hic
Comparavi Virg. A
ubi vid. Not. F
obverſabatur ſenten
Quidquid veneni Ci
dea habent ſecund
quidquid veneni h
mus Circen vel Me
poetas. W.

57. *gregibus Venu*
res) *gregibus* h. equ

pomanes cupidae ſtillat ab inguine equae,
lo me placido videat Nemeſis mea vultu,
le alias herbas miſceat illa, bibam.

ELEGIA V.

›e fave, novus ingreditur tua templa ſacerdos;

Huc

ıſtimulat. v. II, 1, 80. ad Stat. V. Theb. 194. ippomanes) humor ex bi Veneris ſtimulis incis eliquatus; v. Vir- III, 280 - 3. ibique quo in veneficiis et utebatur anicularum ›. H. *Miſceat* pr. adlis ad potionem paramiſcent Virg. Georg. W.
ım) n. ſuccum herbais miſcuit.

Elegia V.

lerio Corvino Meſſalae t filii, alter Marcus, ıl fuit cum L. Cornelo V. C. 750. et Proalmatas vicit; alter datus in adoptionem reliae, et dictus L. Cotta Meſſalinus Vo- *tre ei cognomen ſuum* ›, ut Velleius ait II, ri eorum (nam inane ıdere cum Broukhurmanno in Vit. Tib. ıl Pighio Annal. T. . 758. uter fuerit) Tibullus, quod in collegium Quindecimvirorum ſacris faciundis et inſpiciundis libris Sibyllinis cooptatus fuerat. Primum Apollinem invocat, ut ſacris huius diei ſollennibus adſit; deberi eius beneficio Sibyllina carmina. Narrat inde praeclarum Sibyllae oraculum, quo ea ſub Aeneae a capta Troia diſceſſum fatalem eius acceſſum ad Italiam, novam urbem, Albam Longam, inde Romam condendam, orbemque terrarum ſub eius imperium ceſſurum praedixit. Pergit hinc v. 62. ad librorum Sibyllinorum argumentum. Cum ex iis peterentur prodigiorum procurationes, de ipſis prodigiis multa in iis tradita eſſe debuere. Repetit igitur poëta prodigia ſub illa tempora viſa; habetque in votis, ut ea porro abolita et ſublata ſint; contra memorat meliora omina ex lauro in ara accenſa, et exponit bona, quae inde ſint conſequutura, inque his bonam meſſem, vindemiam, ac feturam pecudis, fecundaque matrimonia: inde feſtos dies ab agreſtibus hilariter peragendos (v. 95.) inque iis lu-

L ſus

Huc, age, cum cithara carminibusque v
Nunc te vocales impellere pollice chordas
Nunc, precor, ad laudes flectere verba
Ipse, triumphali devinctus tempora lauro
Dum cumulant aras, ad tua sacra veni;

tus amatorios; inter quos sui ipsius amoris parum secundi meminit: facit tandem vota pro Messalino eiusque patre, M. Messala. Est autem paullo maioris spiritus hoc carmen, in priore saltem parte, quo illud ad vaticinium adeo assurgit. Solet autem talis locus grandiorem orationem ornatumque exquisitiorem admittere; eaque adeo, id quod passim ad Virgilium monuimus, inter poëtarum artificia, res gestas in vaticinium futurorum eventorum convertere.

His puto rationibus ab initio expositis, factisque suis in locis parenthesibus, distinctisque a primario argumento episodiis effectum esse, ut carmen, per se satis obscurum, lucis foeneretur quantum satis sit. Conf. inf. ad v. 39.

1. *novus — sacerdos*) erat enim inter sacerdotia etiam hoc Quindecimvirorum libris Sibyllinis adeundis. *tua templa*, intellige templum Apollinis Palatini, ab Augusto exstructum cum porticu illa magnifica, de qua Propert. lib. II, 31, (23) pr. In illo Apollinis signum ex marmore lyra canentis (ibid. v. 15.),

qualem habitum Tibull
exprimit; et sub eius
binis forulis libri Sibyll
ab Augusto, delectu
probati erant, conditi.
c. 31.

4. *ad laudes flecter meas*) h. cantum modi carmen meum. Vide a choro ductum, cui i ad numeros praeit chor cantum exorsus, cum v cithara chorum mo Tractum hoc ad Apollir poëtae cantum moderat voce modo cithara, q numeros modosque iuf docet, quibus utendum si poëta Messalinum sace auspicantem carmine c braturus; rogat, ut Apollo partim lyra impt tim voce, ad quam ipl modos suos accommo Obss. 5. repetendum n quod Apollinis signa pl capite laureato.

5. *Ipse* vim suam h quidem adest deus ri vocantibus. Tibull. IV *Spectatam e coelo, si sa veni.* W.

6. *Dum cumulant aras* ture in ara cumulato, f

itidus pulcherque veni; nunc indue veſtem
ɔoſitam; longas nunc bene pecte comas:
m te memorant, Saturno rege fugato,
tori laudes concinuiſſe Iovi.
ocul eventura vides, tibi debitus augur

Scit

ac impoſitis. Virg. XI.
.
cumulatque altaria donis.
tidus) h. l. ad univerltum refertur. (Galli *ent mis.*) Horat. III. Od.

nitido fidit adultero.
ɪkhuſius. Sed et *nitor* ɪ eſt, ſimpliciter pro dine. H. *Nitidus pulde* ornatu accipiendum et ſenſus. Ornatum deos ɔus feſtis et ſolemnibus credidit antiquitas, et habitum eſt faventis et dei, cuius honori dies ɪatur, ſi bene ornatus t. cf. II, 2, 6. et Catull. -10. W.

ſtem Sepoſitam) n. ad los: *quae ſemel toto mitur anno*, ut Ovid. V. 7. int. vero pallam. v. ;5. et omnino is citham habitus, ut vel ex ɪ́ I. libro de Arione Quo minus haec ex illa moribus aeſtimanti licta videantur, recoreſt, partim ſolere ad erri ea, quae homines c faciunt, atque etiam ornatum in ſollenni ſacro; partim in feſtorum ſollennibus ſigna deorum comta et ornata fuiſſe.

9. 10. Paullo exquiſitior fabula. Fuit haud dubie in laudibus Iovis argumentum frequens tractatum. Tribuuntur autem laudes Iovis cantui Phoebi et Muſarum. Unde Horatius: *Scimus, ut impios Titanas* etc. Carm. III, 4, 42. ad Camenas; Senecam Agam. 331. iam alii laudarunt; ad Phoebum:

Licet et chorda graviore ſones,
Quale canebas, cum Titanas
Fulmine victos videre dii.

Videntur eo referri poſſe gemmae nonnullae, quarum ſcalptura Apollinem refert cithara canentem, appoſita Victoriola in columella; etſi etiam victoriam in certamine muſico declarare ea poteſt.

11. *Tu p.*) Apollo vates, augur. cf. III, 4, 47. 48. Attingit autem in his diverſa vaticinandi genera: augurium, oracula, aruſpicinam, et libros Sibyllinos. Compara ſimilem locum de laudibus Apollinis

Scit bene, quid fati provida cantet avi
Tuque regis fortes, per te praefentit haru
Lubrica fignavit cum deus exta notis;
Te duce Romanos nunquam fruftrata Sibyll
Abdita quae fenis fata canit pedibus.
Phoebe, facras Meffalinum fine tangere
Vatis, et ipfe, precor, quid canat illa,
Haec dedit Aeneae fortes, poftquam ille pa

apud Statium I. Theb. 696-705. fqq. *tibi debitus augur:* cuius ars tibi eft debita. *Sortes* v. 13. de oraculo accipio; ut toties, et paullo poft v. 19. non cum Broukh. de fortibus proprio dictis, ut fup. I, 3, 11. quae plebis fuperftitio effet nimis tenuis inter has laudes publicas. Nifi fortes Praenestinas huc voces.

15. *Sibylla)* n. Cumaea. v. Virg. Aen. VI, 9. fqq. 69. fqq.

16. *Abdita quae)* manifeftum hinc hexametris libros Sibyllinos exaratos fuiffe: faltem eos, qui tum habebantur, fubftituti antiquioribus in bello Sullano cum Capitolio crematis; de quibus omnino nihil certi conftitit inter Romanos.

18. *et ipfe — doce)* quandoquidem vaticinia nemo facile interpretari poteft, nifi qui et ipfe mentem habeat, quae deum recipere, afflatuque divino concitari poffit. Neque aliter res fe habet in facris Iudaeorum vatibus legendis, quorum interpretes non alia de (bemus tam paucos tol

19. fqq. Novum h hic a Tibullo comme videmus: Aeneae ab flagrato folventi, (nan dere iubert v. 21. 22 lam hanc, quae libror linorum auctor habit praedixiffe. Non fir aliqua auctoritate hoc effe, iam olim ad Vi V. ad Aeneid. lib. VI tus fum ex eo, quod nyf. I, 55. narratio a de Sibylla Erythraea conventa, antequam e difcederet, quae mon verfus occidentem usque dum menfas c effet. Videtur autem fima alicuius vatis fen moria fuiffe, cui varia tribuerent, etiam ii, Troianas poft Homer bus conderent. Appel alii *Erythraeam*, ab Ionica urbe, alii *Cum* hanc quidem modo C

Dicitur et raptos sustinuisse Lares.
Nec fore credebat Romam, cum moestus ab alto Ilion

lidis oriundam, modo Cumis Italiae vaticinatam tradunt; alterum hoc plerique sequuntur. Nulla in his fides certa, quam sequi liceat, nec ulla scriptoris alicuius auctoritas satis gravis. Confundi quoque *Cumen* (*Κύμην Aeolidis*) et *Cumas*, notatum est, inprimis a Salmasio ad Solin. p. 52. sq. Videtur tamen Erythraea antiquioris esse auctoritatis; (v. Strabo XIV, p. 984. C.) altera, Cumana, a Romanis potissimum scriptoribus esse celebrata. Mihi sic statuenti fidem facit Varro ap. Lactant. I, 6. et Pausan. X, 12. quae sunt classica loca de Sibyllis. Ut autem Sibyllae Erythraeae nomen tandem in Sibyllam Cumanam transiret, saltem utraque confunderetur et pro una eademque haberetur, factum est forte propterea, quod Cumae in Italia, a Chalcidensibus Euboeae conditae, tamen ex opinione aliorum novos ex Cuma Aeolidis colonos seu accepere, seu accepisse creditae sunt; v. Scymnus Chius in Perieg. 237-9. Strabo V. p. 372. B. Cum igitur in Italia non minus Sibyllae alicuius priscae vatis memoria circumferretur, Cumana illa et Erythraea pro eadem a nonnullis haberi coepit, tanquam quae ex Aeolide ad Italiam accessisset. Eodem ducit locus de Admir. Aristoteli tribui solitis §. 90. (c. 97.). Ita tribus verbis componi possunt altercationes virorum doctorum super his Sibyllis; v. inprimis Salmas. ad Solin. l. c. qui perturbate de his egit, uti et in ceteris Sibyllis mirum est eos, qui de iis egere, omnia et singula ad historicam veritatem adducere voluisse, cum hoc unum teneri et possit et debeat: fuisse multis in locis vetera vaticinia, quae ad vatem aliquam obscuri nominis ac famae referrentur; eae vates Sibyllarum adeo nominibus esse declaratas, diversa utique suspicione, probabilitate ac ratione, pro cuiusque ingenio seu doctrina; ita quoque, cum fama acceptum esset, libros Sibyllinos a Sibylla aliqua ad Tarquinium fuisse perlatos, cum, quae illa fuisset, quaesitum esset, Cumana fuisse credita est; cum autem tempora nimium quantum discreparent, longaevitate Sibyllae memorata dubitationi occurri posse visum est. Tenendum hoc etiam inf. ad vss. 67. sqq.

20. *Lares*) Nota Lares manifeste h. l. pro Penatibus positos.

21. *Nec fore credebant Romam*) suaviter, nihil tale cogitabat; nondum norat, Romam aliquando fore, quae Troiae desiderium eximeret. H. Non supplenda hic fuit particula posi-

Ilion ardentes reſpiceretque deos:
(Romulus aeternae nondum formaverat url
Moenia, conſorti non habitanda Remo.

poſtquam, quare interpunctionem poſt *Lares* mutavi. Eſt ſententia adiecta et annexa more apud veteres ſcriptores non infrequente. Simul tranſitum ſibi parat poeta ad ſequentem digreſſionem, ad Heynio parentheſios ſignis incluſam. Reliqui haec ſigna nec improbo, modo teneas, nihil hic eſſe plane abruptum, ſed alterum ex altero apte nexum. W.

22. *ardentes — deos*) deorum templa. v. Paſſerat. ad Propert. II, 5, 28. Sellius Obſſ. c. 15. et h. l. Broukh. Valet autem hic loquendi modus ad ἐνάργειαν. H. De locutione confer praeterea Virgil. Aen. II, 311. Adde ſimilia loca Iuven. Sat. 3, 201. et Callimach. Hymn. in Del. 180. ubi verum non viderunt interpretes. Caeterum *ardentes dii* aliis in locis *ſtatuae deorum* dici poſſunt, quandoquidem recte *deus* pro *effigie dei* uſurpatur; ut apud Virgilium Aen. XI, 200. *ardentes ſocii* non tecta ſunt ſociorum ardentia, ſed corpora. W.

23. *R. aeternae nondum formaverat urbis Moenia*) *Aeterna urbs* ſolenni nomine Roma vocatur. v. Douſa Praecid. c. 8. Broukh. et Vulp. h. l. *formare* eſt proprie deſcribere et delineare aedificium, antequam excitatur. Unde forma ficiorum. v. Scaliger. Auſon. c. 4. Sed h. l. ſi ter accipiendum, conde ſtruere. Nam nimis arg terpretantur Broukh. et de eo, quod Romulus urbis ſpeciem atque im animo, tanquam in membrana, praeformave que ac ſi quis illa Cal ita exigeret, H. in Apo

Φοίβῳ δ' ἑσπόμενοι
διεμετρήσα

Placent autem ſibi plu tae in comparatione h veterem locorum ſitum turam Romae magnifi inſtituendam; nec quicq mirabilem rerum ſpecie gendam opportunius. principem poëtam, Ae 337. ſqq. Propert. IV. Ovid. Faſt. I, 509. ſq mentae oraculum. Atq loca comparent inter deo, generoſioris indo leſcentes, nec tamen, tantum inter ſe et ſ comparent, verum ut varietate alant et excite tem; nec enim aliter τοαῖωτος fieri aliquis po

24. *conſorti — Ren* fratre dixit, regni ſo Ovid. XI. Met. 347. XI 665.

pascebant herbosa Palatia vaccae,
ant humiles in Iovis arce casae.
dens illic suberat Pan ilicis umbrae,
a agresti lignea falce Pales;
que vagi pastoris in arbore votum,
i silvestri fistula sacra deo,
cui semper decrescit arundinis ordo,
mus cera iungitur usque minor.
elabri regio patet, ire solebat
s pulsa per unda linter aqua.

Illa

a) montem Palati-
mox v. 26. de Ca-
nit, ornatiora de-
en. VIII, 347. sqq.
boves et casas me-
rt. IV, 1, 4. De
, *vaccae pascebant*
supr. ad II, 3, 42.

madens) I, 1, 56.
*cidam falco spar-
gere lacte Palem.*
autem hic locus
specie.
— *falce*) Culex 85.
, *deus colitur, non
arte politus.*
pro ferro, securi,
alibi quoque. H.
fuisse sacram docet
l Virg. Eclog. VII,

batque) tanquam
x voto: v. Virgil.
cf. Broukh. qui
tula septem cannis
compacta multa
congessit. *vagus* pastor: v. ad I, 3, 39. *Silvestris deus:* haud dubie Silvanus: etsi et de Pane accipi possit; sed is praecesserat. H. *Silvestri deo* h. e. diis silvestribus. Deus collectivum, ut I, 10, 19. II, 1, 9. II, 5, 95. Vid. Heynium ad I, 1, 14. — *Fistula* dicata ab iis etiam, qui artem canendi abiurabant, cf. Virg. Eclog. VII, 21. W.

33. *Velabri regio*) erat planities inter Capitolinum, Palatinum et Aventinum, in quam olim Tiberis exundare solebat, antequam cloacae substructae stagnantibus aquis et paludibus exitum fecerant. (vid. Luc. Fauni de Antiquit. Urb. Rom. III. c. 7. p. 252. Tom. I. Sallengre N. Th. A. R. W.) Saepe hoc poëtae attingunt, v. c. Propert. IV, 9, 5. IV, 2, 7. 8. et inprimis Ovid. Fast. VI, 401. sqq. In seqq. autem 35 - 37. iterum agnosco Tibulli ingenium etiam in epicis ad simpli-

ciora

Illa saepe gregis ditis placitura magistro
　Ad iuvenem festa vecta puella die est,
Cum qua fecundi redierunt munera ruris,
　Caseus et niveae candidus agnus ovis.)
Impiger Aenea, volitantis frater Amoris,
　Troïa qui profugis sacra vehis ratibus,
Iam tibi Laurentes adsignat Iupiter agros;
　Iam vocat errantes hospita terra Lares.

Illic

42. *Post hunc versum interposuit Scaliger distichon inf. v. 61. 62.*

ciora et humiliora proclive. *Ad iuvenem*, puta ad ludos ac sollennia rustica celebranda inter pastores. H. De vers. 34. *pulsa aqua* cf. Catull. 64, 58.: *iuvenis pellit voda remis.* — Deinde verba *ad iuvenem* intelligenda de ipso illo magistro gregis; *festam* autem *diem* dicemus esse v. c. natalem amati iuvenis, in quam rem comparabis Virgil. Eclog III, 76. — Vers. 37. *munera ruris.* Handius pag. 67. comparat Catull. 64, 280, *silvestria dona.* W.

35. *gregis ditis*) dicitur ita, qui et numerosus est, et nova quotannis fostura suppletur. v. Broukh. Si tamen dictum velis, ut *aurum dives* sup. I, 10, 7. III, 3, 11. *ager dives* Virg. Aen. VII, 262. erit *grex* propterea *dives*, quia facit divitem, inprimis quod isto tempore divites censebantur ex copiosis gregibus.

38. Finita hic est digressio. Similem digressionem, quamquam lyricam, vide Horat. Od. l. IV. c. 6. v. 5. seq. W.

39. Positis his a v. 25. ad 38 in parenthesi, subiici nunc puta ipsum vaticinium Sibyllae, in quod praeclare res gestas et in annalibus narratas mutavit et transtulit. cf. Exc. XIV. ad lib. VI, Aeneidis. Simili artificio in hac re usus Ovid, in l. c. Fast. I, 509. sqq. ubi ex Carmentae vaticinio eadem fata Romae exponuntur. *frater Amoris*) ex matre, Venere. cf. Aen. I, 667. Totus locus est inter splendidissimos, et memorabilis etiam ex hoc, quod in elegia occurrit, quodque novo ac proprio aliquo modo est tractatus.

40. *Troïa — sacra*) sunt ipsi Dii, sive Deorum simulacra. v. Aen. II, 717. conf. Exc. IX. ad Aen. II.

42. *Iam vocat — terra Lares*) *Vocare* nos terra, urbs dicitur, seu, qua libenter et benigne excipimur, seu quae gratam et iucundam sedem ostendit. alias *invitare*.

Illic sanctus eris, quum te veneranda Numici
 Unda Deum caelo miserit Indigetem.
Ecce super fessas volitat Victoria puppes;
 Tandem ad Troianos diva superba venit.
Ecce mihi lucent Rutulis incendia castris;
 Iam

invitare. H. *Laurentes agros*; proprie locutus est poeta, cf. Heyn. ad Virg. Aen. VII, 63. — De *hospita terra* Mitscherl. ad Horat. Od. II, 3, 10. posteriorem Heynii probat sententiam. W.

43. *Illic sanctus eris, quum te veneranda Numici Unda Deum caelo miserit Indigetem*) *Sanctus* h. divus. v. Broukh. ad II, 7, 13. (6, 31.). Aeneas sive in ipso flumine, sive in praelio iuxta eum periisse et ad deos abiisse ferebatur. v. Liv. I, 2. Numicius autem eum *misisse caelo*, ad caelum, *deum* dicitur, seu, quia, quicquid mortale in Aenea erat, eo flumine ablutum fuerat. v. Ovid. XIV. Met. 600 sqq. seu simpliciter, quia is, qui illo amne mersus fuerat, inter heroes seu deos indigetes fuit relatus. De *Indigete* res nota ex Liv. I, 2. apud Dionys. Hal. I, 64. est θεὸς χθόνιος πατὴρ. v. Virg. Aen. XII, 794. sq. *Veneranda* unda dicta, ut omnino fluvii *sancti*, quia ipsis numen inesse credebant. H. Apte poeta subiunxit antecedenti versui sententiam, *ubi pro deo coleris*. — Caeterum spectat hanc narrationem Arnobius adv. Gent. libr. I. p. 12.; „*Edissertate, quinam sint hi dii*, „*qui a nobis Christum coli suam* „*credant ad iniuriam pertinere*; „*indigetes illi, qui flumen repunt* „*et in alveis Numici cum ranis* „*et pisculis degunt?*“ Ubi vid. Elmenh. p. 19. et 20. de diis indigetibus. W.

45. *fessas — puppes*) longa navigatione. v. Heins. ad Virg. Ge. I, 303. *Volitat* vero *Victoria*, nam alatam esse deam, notum; eaque volitans occurrit multis in numis Siciliae et Italiae; etiam super prora navis in numis gentis Memmiae et Terentiae. Alias ea est *gradiens* aut *in trigis vecta*: si ad navalem victoriam spectat, *prorae navis insistit*. Placet autem, quod volitantem Victoriam nobis repraesentat pro victoria a Troianis in praelio cum Latinis facto reportata.

46. *Tandem ad T.*) ad Troianos ab Achivis toties victos. Ovid. XIV. Met. 572.

— tandemque Venus victricia nati
Arma videt.

47. *Ecce mihi lucent*) Ergo necesse est, fuisse inter veteres de Troianorum rebus in Italia fabulas

Iam tibi praedico, barbare Turne, necen
Ante oculos Laurens castrum, murusque Lavinl
Albaque ab Ascanio condita Longa duce.
Te quoque iam video, Marti placitura sacer

fabulas etiam aliquam narrationem de castris Turni ab Aenea captis et incensis, etsi a Virgilio praeteritam. Nam Laurentum ab Aenea oppugnatum vix huc trahi potest, etsi unus in Aen. XII, 596. versus eo revocari possit:

Regina ut tectis venientem prospicit hostem,
Incessi muros, ignis ad tecta volare.

Sed res ibi ad terrorem aucta, ex eo, quod metui poterat. H. Tibullus videri potest respexisse ad incendium, quo Turnus classem Troianorum exurere parabat, de quo Virgil. Aen. IX, 69. seq. *Incendia* igitur pro facibus, ut Virgil. Aen. IX, 71. Ovid. Met. XIV, 539. *Castris* pr. in castris. Quam apte quidem deinde Turnus caesus memoretur, facile apparet. W.

48. *barbare Turne) Barbarum* esse h. l. Italum, Latinum, ut interdum apud Plautum, post Statium statuunt Broukh. et Vulp. Apud istum tamen alia res est, cum Graecanicae sint istae fabulae, et Graeci inducantur loquentes. Ego intelligo crudelem, ferocem, saevum, audacem, ut saepe Virgilio audit. Ita et in Ovid. XIV. Met. 574. *barbarum ignem* accipere malim,

quam cum Interpretibu difficultates movere.

49. *Laurens castrum*) regia Latini, quae mod strum, modo *arx Lauren.* Aen. VIII, 1. modo *urbs*, u VII, 862. nonnne com *Laurentum* appellatur. v. Se c. l. Vulpius oppidum ab escensu in Latio facto mu intelligebat, ut esset *Ca* de quo Virgilius Aen. VII 159. loquitur, *Troia* ve mine dictum; quod etsi fi possim alio Virgilii ex qui libr. X, 635. eander vam Troiam *Laurentia* appellavit; non tamen ac dum puto: quandoquid lebrius nomen est alterum dum, Latini regia. V his locis Exc. III. ad li Aen. H. Ioan. Henr. ad hunc locum scribit, *I castrum* esse *Laurentia* Virgilii, Aen. X, 635. recte intelligi urbem I tum. Laurens castrum h re vocabulo *urbem* rec potuisse a Virgil. Aen. sed minus apte Tibullun dicturum, fuisse castrum.

eod. *murusque Lavi* *Lavinium* in honorem L coniugis, ab Aenea con

Ilia, Veſtales deſeruiſſe focos;
Concubitusque tuos furtim, vittasque iacentes,
Et cupidi ad ripas arma relicta dei.
Carpite nunc, tauri, de ſeptem montibus herbas,
Dum licet; hic magnae iam locus urbis erit.
Roma, tuum nomen terris fatale regendis,
Qua ſua de caelo proſpicit arva Ceres,
Quaque patent ortus, et qua fluitantibus undis
Solis anhelantes abluit amnis equos.

Troia

53. *Concubitus — furtim*) h. furtim peractos, furtivos. H. Vid. Obſſ. .W.

eod. *vittasque iacentes*) Vittas, virginitatis inſigne, abiectas. v. Ovid. III. Am. 6, 56. ubi Anio ad Iliam:

Quo cultus abiere tui? quid ſola vagaris?
Vitta nec evinctas impedit alba comas?

etiam ibi Burmannus vittam Iliae abſuiſſe narrat, quia vitiara erat. Sed hoc forte argutum magis quam verum: non enim ea, cui virginitas erepta eſt, ſtatim illud reminiſcitur, aut, ſi reminiſcitur, id curat, ut vittas virginitatis inſigne de capite tollat. Ilia porro vittam gerebat tanquam Virgo Veſtalis. Verum vittae deſluere debebant puellae reluctanti et vim a deo inferendam depellenti. Suave nec minus illud, quod Mars discedens arma de humo tollere obliviſcitur.

57. *Roma, tuum nomen terris fatale regendis*) *Nomen Romanum* eſt populus Romanus, v. c. Ovid. I. Met. 201. imperium Romanum. Sed hic *tuum nomen* dictum pro *tu*. *Fatale* h. a fatis deſtinata es, ut orbis terrarum imperium teneas.

58. *Qua ſua d.*) h. qua orbis habitabilis eſt; verbis Horatii: *qua ſol habitabiles illuſtrat oras.* H. Ex alto Ceres arva ſua adſpectare et in univerſum dii ſuperiores res ſibi creditas inſpicere cogitantur. Ita I, 6, 83. verba de Venere acceperim. Vide de Iove Virg. Aen. I, 225, ſeq. W.

60. *amnis*) int. oceanus terram ambiens. Iterum ſic inf. III, 4, 18. Sic Homero ποταμὸς (adiecto tamen ποταμὸς Ὠκεανός. ut Od. λ, 638. μ, 1.) v. Douſa Nor. c. 7. Broukh. h. l. *Oceani amnes* dixit Maro IV. Ge. 234.

Troia quidem tum ſe mirabitur, et ſibi dicet
  Vos bene tam longa conſuluiſſe via.
Vera cano; ſic usque ſacras innoxia laurus
  Veſcar, et aeternum ſit mihi virginitas,
Haec cecinit vates, et te ſibi, Phoebe, vocavit,
  Iactavit fuſas et caput ante comas.
Quidquid Amalthea, quidquid Mermeſſia dixit;
Hero-

v. 61. 62. *ſupra collocarat Scaliger poſt v.* 42. *nullo cum fructu.*

61. *Troia q. tum ſe mirabitur*) n. cum ex ſuis ruinis h. e. ex iis qui excidio ſuperſtites erant, tantam urbem ſurgere videbit.

62. *Vos b.*) o Aenea, et comites fugae. Propert. IV, 1, 39.
Hac melius profugos miſiſti, Troia, Penates.

63. *ſic usque ſacras innoxia laurus Veſcar*) Sic h. l. in affeveratione; paullo aliter ac I, 4, 1. et inf. II, 5, 121. Vates lauri folia manducabant, quae futuri praeſenſionem afferre credebantur. v. Spanhem. ad Callim. in Del. 94. (Translatum hoc Iuven. VII, 19. W.) *Veſci* h. l. cum quarto caſu, ut paſſim. v. Broukh. *Innoxia* h. l. paſſive, cui non nocetur. ut ap. Lucan. IX, 892. et ſic *innocuus*, v. c. ap. Virg. X. Aen. 302. Furor enim iſte, cum numine Dei afflaretur vates, noxius et fatalis ne eſſet, verendum erat.

64. *aeternum ſit mihi virginitas*) nam perpetuam eam retinuit Sibylla Cumaea. v. Ovid. XIV. Met. 129. ſqq. Quandoquidem enim deo conſecratae videri poterant ſacerdotes ac vates feminae, non poterant mortalium contactu pollui.

66. *Iactavit f. et caput*) more vaticinantium, omniumque fanaticorum, iactavit caput; pro hoc dixit: i. comas, fuſas ante caput. Sic de Carmenta Ovid. Faſt. I, 503. *Utque erat, immiſſis puppim ſtetit ante capillis.* H. Recte Heynius crines fuſos vaticinantium eſſe notavit. Iidem et *ſparſi* dicuntur, de quibus Huſchke in Analect. Crit. p. 81, ſuo more docte diſputavit. Ad noſtrum locum cf. inprimis Valer. Flacc. I, 208. et Catull. 64, 306. Caput iacere de *percitis furore* eſt ap. Catull. 63, 23. W.

67. *Quidquid* etc.) Exciderunt hic nonnulla, quibus poëta ad argumenta librorum Sibyllinorum exponenda progrediebatur: inque iis prodigia et oſtenta, quae bellorum civilium tempore multis hominum ſermonibus ferebantur. Haec igitur

erophile Phoebo grataque quod monuit;
;que Albuna facras Tiberis per flumina fortes
ortarit, ficco pertuleritque finu:
Hae

: cuncta prodigia; quae
xerant reliquae Sibyllae:
uerint olim. Ita iungenda
ut, vſſ. 71-79. *ἐν παρεν-*
fint. *Mermeffia* dicta a
effo, vico in monte Ida;
Hellespontica appellatur,
tant. I, 6, 12. apud Steph.
t. autem in *Μέρμησσος*
raea. H. Lacunae figna
la curavi. Plenus deo
fpernit fententias, quales
diverfis rebus nectendis
oni folent, ftatimque ad
rocedit, quibus librorum
inorum dignitatem com-
:t. Expofito oraculo Ae-
lato quaeque cecinerit Si-
de futura urbis imperii
omani magnitudine, nunc
la venit, quae ominibus
imis hi libri fatales pro-
rint. W.
Herophile Phoebo grata-
uod monuit) nam fuit
inis Sminthei facerdos.
re non minus quam *ad-*
e-de vaticiniis, ominibus
ici notum. v. Cic. de N.
66. cf. Broukh. ad I, 7,
Diftinguuntur autem inter
L plures Sibyllae, tan-
diverfae, quae ab aliis
confundi folent: v. Sal-
xero. Plin. p. 53. fqq. et,
ti eft, Olear. de poetriis
s p. 127. nec potuit facile
in his rebus, quae vulgi fuper-
ftitionibus inter fe diverfiffimis
continebantur, explorati ali-
quid ac certi unquam tradi; et
inanis effet opera, fi quis haec
ad liquidum perducere vellet.

69. 70. Etfi lectio difichi dubia eft, teneri tamen poteft hoc, fuiffe veterem aliquam nunc partim notam narrationem de Sibylla aliqua, quae vaticiniorum librum per medium flumen portaverit et ab aqua intactum volumen fervaverit. Servaverat rei memoriam fignum deae Tibure in fano ad Anienem conftitutum, manu librum tenens, quod in Anienis gurgite inventum ferebatur: ut ap. Lactant. I, 6, 12. legitur; qui fimulacri habitus et fatum forte fabulae originem et cauffam fecerat. H. Verba *Quidquid Amalthea* — *finu* intelligenda funt de libris Sibyllinis, quibus contineri ftatuit poeta plurium Sibyllarum collecta oracula. Egit nuper de his libris B. G. Niebuhrius in Hiftor. Roman. Part. I. p. 309. feq., qui collectionem fuiffe fufpicatur praedictionum et oraculorum hexametris graecis fcriptorum, atque adeo in eo quod apud Livium XXXVIII, 45. legitur, Herophiles Erythraeae vel alius cuiusdam Sibyllae effatum fibi deprehendere
vifus

Hae fore dixerunt, belli mala ſigna, come
Multus ut in terras deplueretque lapis.
Atque tubas atque arma ferunt crepitantia
Audita et lucos praecinuiſſe fugam.

I

viſus eſt Lydorum regibus olim datum. Caeterum puncto poſt *ſinu* ſublato locum melius diſtinxi. De reliquis vid. Obſſ. W.

71. *Hae fore dixerunt* —) Iunge: *Hae dixerunt fore cometen, et ut multus lapis deplueret; quae ſunt belli mala ſigna.* v. de hac iunctura Bentl. ad Horat. I. Od. 1. Sunt autem, quod tenendum eſt, inter vatum praedictiones etiam prodigia aliquando futura cum declaratione, quid per ea dii monituri ſint, et cum expoſitione procurationum, quibus malorum minae averti poſſent. Similis locus eſt in Ciceronis verſſ. de Div. I, 12.

Atque ea, quae lapſu tandem cecidere vetuſto,
Haec fore, perpetuis ſignis clariſque frequentans,
Ipſe deum genitor caelo terriſque canebat.

Reſpicit autem Tibullus haud dubie prodigia et portenta, quibus belli civilis terrores per genus humanum illa aetate circumlati fuerant; duobus maxime temporibus: primum ſub initium belli inter Caeſarem et Pompeium geſti, v. Dio XLI, 14. et duo ampliſſima poëtarum loca, Lucani I, 524. ſqq tronii c. 122. ſqq.; tum ſ ſaris necem; loc. claſ Virgil. Ge. I, 466. ſqq. e Met. XV, 782. ſqq. qu conferant inter ſe poëtic piam ſitientes, coniuncti ronis diſerto loco de p ſub a. V. C. 689. viſis, e anno poſt a ſe Conſule tis: de Div. I, 10. ſqq. *plueretque lapis.* Imbre dicti. vid. Elmenh. ad adverſ. Gent. p. 5. — *Ut* cf. I, 6, 54. I, 4, 2. Obſſ. ad I, 10, 51. W.

73. Nunc ἐμφατικῶς v Sibyllae ab eventu ſuo rat: *atque etiam feru* quando debebat perger praedixiſſe plura alia po armorum tubarumque ſtr in caelo etc. H. *Caelo* iunges, ut Ovid. Meta XV, 784.: *Auditaque caelo.* Ita etiam apud Georg. I, 375.: *altis m audiri fragor.* W.

74. *lucos praecinuiſſe* h. vocem ex luco re Virg. Ge. I, 476.

Vox quoque per luco exaudita ſile
Ingens.

Lucan. I, 569.

Ipſum etiam Solem defectum lumine vidit
Iungere pallentes nubilus annus equos,
Et ſimulacra deum lacrimas fudiſſe tepentes,
Fataque vocales praemonuiſſe boves.
Haec fuerint olim. Sed tu iam mitis, Apollo,
Prodigia indomitis merge ſub aequoribus,

Et

Tum fragor armorum, magnaeque per avia voces
Auditae nemorum, et venientes cominus umbrae.
Praeivit Romanis poëtis in his prodigiorum generibus Apollon. IV, 1280 - 1288. loco valde luculento, quem Intpp. Statius, Broukh. Vulp., qui multa congeſſerunt, non meminerunt. H. *Praecinuiſſe* etiam ad *tubas* et *arma* pertinet; cf. Ovid. Met. XV, 783 - 785. Quare commata moleſta ſuſtuli. W.

75. *ſolem defectum lumine*) Reſpicit Tibullus *prodigioſum et longiorem ſolis defectum, qui fuit Iulio Caeſare occiſo, totius pene anni pallore continuo*, ut Plinius teſtatur II, 30. Plutarch. Caeſ. extr. Dio XL, 7. cf. Virg. Ge. I, 466. ſq. Douſa Not. c. 5. Scaliger de Emendat. temp. L. V. p. 441. H. Verum ſolis defectum eo anno fuiſſe, teſtatur Sammlung aſtronom. Tafeln, Berl. T. II. p. 122. W.

76. *annus nubilus vidit*, quia *totius pene anni pallore continuo* fuit is ſolis defectus.

77. Etiam Lucan. l. c. I, 556. *Indigetes fleviſſe deos* — *Tum pecudum faciles humana ad murmura linguae*. et Ovid. Met. XV, 792. *Mille locis lacrimavit ebur* etc.

78. *Vocales*, h. e. quae humana voce loquerentur. cf. Propert. II, 25, 37. add. Ovid. Met. XIII, 716. W.

80. *Prodigia indomitis merge ſub aequoribus*) non modo monſtroſi partus, expiationis cauſſa, in mare proiiciebantur, de quo v. Broukh. et Vulp. ſed et quaecunque prodigia aut portenta aboleri poterant. Ita Apollinis ſimulacrum, quod per tres dies fleverat, paullo ante mortem Scipionis Africani minoris, conciſum et in mare proiectum (καταποντωθὲν) memorat Dio Exc. Peireſc. n. 98. Conf. Auguſtin. C. D. III, 11. iam a Vulpio laudatum. Conſtabat ſaltem ſibi in hoc ſuperſtitio, ſi eae res mala portendebant, ut eas e medio tollerent: ſublata cauſſa videri potuit ſublatus effectus. H. *Medioque ſub aequore merſit*, Virg. Aen. VI, 342. W.

Et ſuccenſa ſacris crepitet bene laurea fl
Omine quo felix et ſacer annus erit.
Laurus, io, bona ſigna dedit, gaudete,
Diſtendet ſpicis horrea plena Ceres.
Oblitus et muſto feriet pede ruſticus uvas,
Dolia dum magni deficiantque lacus.
At madidus Baccho ſua feſta Palilia paſtor
Concinet; a ſtabulis tunc procul eſte l
Ille levis ſtipulae ſolennes potus acervos
Accendet, flammas tranſilietque ſacras.

81. *Et ſuccenſa ſ.*) Non in promtu eſt ex ipſis verbis intelligere, fueritne aliqua propria huic Quindecimvirali ſacro religio haec, ut lauro incenſa ſuper ara auſpicium inde caperent; an ad vulgarem et privatam hominum ſuperſtitionem hoc pertineat. H. De uſu lauri in ſacris vid. Interpp. ad Virg. Eclog. VIII, 82. W.

82. *ſacer annus*) fauſtus, felix, feſtus.

84. *Diſtendet ſ.*) elegans loquendi forma de magna copia, quae *diſtendere* et *rumpere* dicitur penum ſeu horreum aliumve locum, quo ſervatur. vid. Obſſ.

87. *Palilia*) celebrabantur XIII. Kal. Maias. v. Ovid. IV. Faſt. 721. ſqq. Vina horna iam tum apponebantur in menſis veteris Italiae. *Concinet:* pro celebrabit; forte cum reſpectu carminum paſtor v. II. El. 1, 51. ſqq.

88. *a ſtabulis tunc p lupi*) num quia laetitia minus curam habebant an potius: quia etiam arcendos iſta ſollennita tur. vid. Ovid. l. l. precibus Pali deae facti

Neve minus multo
quam mane
Neve gemam refe
lora rapta l

Videntur quoque oviun tum primum in paſcua tere e ſtabulis paſtores liam. cf. Calpurn. Ecl. 5 Certe admiſſurae tempus tum erat, ut ex Varr VII, 3, 11. conſtat.

90. *tranſiliet*) v. Ovi IV, 781. et Propert. IV 76. H. Morem paullo ſum vid. apud Virgil. 787. At huc verba Pe I, 72. *fumoſa Palilia* pertinent. W.

etus matrona dabit, natusque parenti
ſcula comprenſis auribus eripiet.
taedebit avum parvo advigilare nepoti,
albaque cum puero dicere verba ſenem.
c operata deo pubes discumbet in herba,
rboris antiquae qua levis umbra cadit,
e veſte ſua tendent umbracula ſertis

Vin

92. Palilibus pro felici ſfetu vota faciebant: v. l. c. IV, 771. 2. et Dioalic. I, 88.; at hic memoeſt, quod etiam ex iſtius ligione exſpectatur laetus rum proventus. Suaviter ea res narrata 91 - 94. *Et fetus m. dabit:* appoiquam effectus iſtius luais pro vulgari modo: ut matrona det. H. Nos poſt *ſacras* poſito ſeiunverſſ. 91. 92. ab antecens, ſecuti H. Voſſium. am *dare liberos* proprie entibus dicitur, qui liprocreant; Catull. 61, bidem v. 66. domus dare dicitur, quae augetur W.

Oſcula —) Decet eleioris ſimplicitas. v. Obſſ. mpara Virgil. Georg. II, v.

Balbaque cum puero dirba ſenem) Broukhuſius iborat, ut doceat, non lbutire h. l. ſed blaeſam a habere, quod nobis *liſpeln.* Quin potius omnino corruptam, ſed amabilem puerorum, *dimidiata verba tentantium, loquelam, ipſo offenſantis linguae fragmine dulciorem,* ut Minucii c. 2. verbis utar, intelligi malim.

95. *operata deo)* v. ad II, 1, 9. Ceterum exponitur hic hilaritas illa ruſtica feſtaeque dapes, de quibus ſup. ad II, 1, 21 - 24. vidimus. Simile prorſus feſtum, re divina facta Aunae Perennae, comparare iubeo ap. Ovid. III. Faſt. 523 - 540.

97. *ſertis Vincta)* Scaliger intelligit *ſertas* h. funiculos, *σχοινία*. Sed cur obſcuram hanc vocem h. l. inferciamus, cauſſa idonea nulla eſt: ſerta ſunt rami ac frondes cum floribus ac foliis, quae ad viminum et iuncorum morem pro vinculis eſſe poſſunt. Occurrunt huiusmodi umbracula, de quibus iam dicta ſunt plura ſup. ad II, 1, 24., paſſim in antiquitatis monumentis, v. c. Pictur. Herculan. To. III. p. 59. In vaſis Etruſcis et Campanis (vide v. c.

M Monum.

Vincta, coronatus ſtabit et ante calix.
At ſibi quisque dapes et feſtas exſtruet alte
Ceſpitibus menſas, ceſpitibusque torum.
Ingeret hic potus iuvenis maledicta puellae,
Poſtmodo quae votis irrita facta velit.
Nam ferus ille ſuae plorabit ſobrius idem,
Et ſe iurabit mente fuiſſe mala.
Pace tua, pereantque arcus, pereantque ſagittae,
Phoebe, modo in terris erret inermis Amor;
Ars bona: ſed poſtquam ſumſit ſibi tela Cupido,
Heu, heu, quam multis ars dedit illa malum!
Et mihi praecipue, iaceo cum ſaucius annum,

Et

Monum. ined. Winkelm. tab. 200.) et in gemmis, quae Faunos et Bacchos exhibent, nihil his pergulis et hypampelis frequentius. In ipſa illa nobili gemma, quae Michaelis Angeli annulus vulgo dicitur, talem pergulam videre licet. E pellibus factum umbraculum dabunt Admiranda Rom. n. 44.

101. *Ingeret hic* caet.) Luſus quoque amoris in artes, quae paci debentur, referri vides, ut I, 10, 53. ſeq. Idem canit Propert. III, 3, 25. W.

104. *mente fuiſſe mala*) h. ſe inſanum, vecordem fuiſſe, ut contra *bona mens*. Ex formula ducit Broukhuſius poſt Douſam Praecid. c. 8. Memineris ſimilem locum ſup. I, 10, 53 - 56. H. Formula qua utebantur veniam petentes. Senec. Benef. III, 27.: *et cum malam mentem habuiſſe ſe pridie iuraſſet, id ut in ſe et filios ſuos recideret optavit. Mala mens* eſt etiam Catull. 40, 1. W.

105. ſq. Abrupta oratio. Cum in amoris curas et aerumnas incidiſſet, quibus ipſe tum cummaxime laborabat, totum hoc curarum genus, omnem amorem, e genere humano eliminatum eſſe vult. Suaviter autem *Pace tua:* cum ſagittas et ipſe Phoebus geſtet. *Ars bona:* facile ſuppleri poteſt: tractandi arcum et ſagittas.

108. *dedit — malum*) nocuit. cf. Vulp. Sic in illo noto e Mauro Terentiano de Metris:

Et Naevio poetae,
Cum ſaepe laederentur,
Dabunt malum Metelli.

Et faveo morbo; tam iuvat ipſe dolor!
Usque cano Nemeſin, ſine qua verſus mihi nullus
Verba poteſt, iuſtos aut reperire pedes.
At tu, nam Divum ſervat tutela poëtas,
Praemoneo, vati parce, puella, ſacro,
Ut Meſſalinum celebrem, cum, praemia belli,
Ante ſuos currus oppida victa feret,
Ipſe gerens laurus, lauro devinctus agreſti
Miles, io, magna voce, Triumphe, canet.
Tunc Meſſala meus pia det ſpectacula turbae,
Et plaudat curru praetereunte pater.
Adnue;

112. *Poſt h. v. traduxit Scaliger in hunc locum e ſequente Elegia vſſ.* 15-18. Acer Amor etc.

110. *Et faveo morbo*) eſt, ſibi placere cum morbo ſuo, eum omni ope fovere et nutrire, eique indulgere: id quod ignaviam et inertiam illam creat, qua miſer amator victus amori ſuccumbit. Ovid. II. Am. 5, 11.
Ferreus eſt, nimiumque ſuo favet ille dolori,
Cui petitur victa palma cruenta reu.

115. ſqq. Suavis reditus ad argumenti, quod orſus erat, ſummam et caput.

116. *oppida victa*) n. eorum ſimulacra, quae in triumpho portabantur. H. Uſitatius eſt *oppida capta*, ut Propert. III, 4, 16. dixit: *et titulis oppida capta legam*, ubi vid. Burm. W.

117. *gerens laurus*) n. manu, propter ſequens: *lauro devinctus*. H. Recte I. H. Voſſius comparat Senec. Herc. fur. 818: *frontibus laurum gerens*. Add. ſupr. I, 7, 7. Caeterum ut iam olim feceram, interpunctionem mutavi, commate poſito poſt *feret*, ut *ipſe gerens laurus* idem hic Meſſalinus ſit, *cum feret oppida victa.* — *Lauro devinctus agreſti* eſt miles. Conſtructio igitur eſt totius loci haec: cum ipſe gerens laurus opp. capt. feret, miles autem laur. dev. agr. canet, caet. Particula omiſſa eſt, ut fieri ſolet ſaepiſſime in tali ſententiarum oppoſitione. W.

119. *pia det ſpectacula turbae*) praebeat ipſe, ipſe ſit ſpectaculo pater triumphantis. *pia*, quia amorem in filium teſtatur.

120. *Plaudat*) *Plaudere* et plan-

Adnue; ſic tibi ſint intonſi, Phoebe, capilli,
Sic tua perpetuo ſit tibi caſta ſoror.

ELEGIA VI.

Caſtra Macer ſequitur; tenero quid fiet Amori?

Sit

plauſus verba ſunt in hac re ſolemnia. Propert. III, 4. 22.: *Mi ſat erit ſacra plaudere poſſe via.* W.

121. *Adnue; ſic tibi ſint*) h. e. precor te *per tuos promiſſos capillos* et *per tuam ſororem* perpetuo virginem, Dianam, ut adnuas et me exaudias. Formulam hinc habet Sidon. Carm. V, 600.

Adnue; ſic veſtris reſpiret Byrſa tropaeis.

Licentius in carm. ad B. Auguſtinum praeceptorem in Epiſt. 26. Tom. II. Opp. Auguſt. p. 41.

Adnue; ſic nobis verum ratione pateſcat.

Uſum huno particulae *ſic* iam vidimus I, 4, 1. Praeivit Apollon. II, 708. Ἱλήκοις· αἰεί τοι, ἄναξ, ἄτμητοι ἔθειραι, Αἰὲν ἀδήλητοι· τὼς γὰρ θέμις.

Elegia VI.

Affectus magni et varii plenum carmen. Aemilio Macro ad militiam profecto, hoc idem ſe facere velle minatur, ut puella relicta militatum diſcedat. At enim quam impar tali auſo, ut puellam relinquat, futurus ſit, mox reputat, et ex eo intelligit, quod toties, cum excluſum ſe vidiſſet, indignabundus iuraverat, ſe ad puellam nunquam eſſe rediturum, mox tamen ad puellae fores rediit. Inde (v. 15.) ſe ſummos amoris cruciatus experiri teſtatus, nil ſe habere ait, quo minus vitam abiiciat, praeter ſpem, quae tantum in rebus humanis valet. Tum ad miſerationem converſus Nemeſim obteſtatur per Manes ſororis, quae circa illud tempus violenta morte, de feneſtra praecipitata, interierat. Culpam vero levitatis aut ſuperbiae puellae in malitioſam lenam transfert. Scaligerum ſententiarum nexus hic deſideraſſe nolim. Ad meum ſenſum eſt hoc ex praeſtantiſſimis ſui generis carmen, terſum, nullo naevo dehoneſtatum, inprimisque affectus gravitate notabile, quam vix putares elegiam decere poſſe.

1. *Macer* hic eſt Aemilius Macer Veronenſis, nobilis poëta, Ovidio natu maior, Virgilio et Tibullo fere aequalis. Scripſit Ornithogoniam, Theriaca, et de Herbis. Multa de eo docte congeſſit Broukhuſius ad h. l. adde Maffei Veronam illuſtr. P. II. pr. Circumfertur nunc ſub eius nomine liber de viribus herbarum. Diverſus ab

Sit comes, et collo fortiter arma gerat?
Et, ſeu longa virum terrae via, ſeu vaga ducent
Aequora, cum telis ad latus ire volet?
Ure, puer, quaeſo, tua qui ferus otia liquit,
Atque

hoc fuit is, qui *Iliaca* ſcripſit (de quo v. ad Virgil. lib. II. Exc. I. p. 506.), quem confuſum cum illo, etiam a Broukhuſio et a me, poſt alios discrevit Wernsdorf. P. L. M. To. IV. p. 579. 580. H. *Sequitur.* cf. Lucan. X, 407. Eſt ſtudioſe ſectari, appetere, delectari. *Caſtra*, h. e. militiam. W.

2. *collo — arma gerat*) Ut humeris et ex humeris, ita collo et e collo portamus ea, quae ex eo appenſa aut ei impoſita ſunt. Arma geſtant milites; et Romanus quidem miles arma cum vallis, vaſisque. Quaeſitum eſt h. l. etiam a Vulpio, Amorine militis an calonis perſona induatur. Verba utrique ſunt accommodata: prius quidem militi potius: *collo fortiter arma gerat.* Alterum *cum telis ad latus ire* caloni; etſi et miles alter alteri eſt παραστάτης, ad latus incedit vel ſtat. Cum tamen *puer* Amor ſit: videri poteſt hoc alterum accommodatius, ut caculae ſeu ſervi militaris ei partes tribuantur. Sententiarum ordo ita luculentior: Macer militatum abit, puella deſerta; quid Amori fiet? An ſequetur ille tanquam armiger Macri et calo? Id vero cum expectari nequeat, alterum ſubiicit poëta: Immo vero, Amor, retrahe eum ex militia, revoca eum a profectione. Alioqui ſi tua tormenta effugere licet militia ſuſcepta, en me, qui extemplo militatum iturus ſim. In ſeqq. proprietas ſermonis et elegantia obſervanda. *Otia* proprie dicta reſpectu *militiae*. *Aequora vaga*, v. 4. propter vagos nautas et maritimos errores. ſup. I, 3, 39. *ducunt viae et aequora* elegantius, quam ut quis terra marique iter faciat. *Urere* v. 5. de cruciatu accipe, de quo ſup. ad I, 9, 21. non eo ſenſu, quo alibi Amor *urere* dicitur. Eleganter tandem erro ſub ſigna Amoris revocatur, ad militiam Amoris, in quam ſacramento adactus fuit. H. *Vaga aequora*, ut II, 3, 39. *vagus pontus.* Epitheton ad naturam aquae marinae referendum. — *Ferus* dicitur is, qui animum obfirmavit et induravit adverſus vim amoris. Similiter vox tribuitur Tibullo I, 5, 5. qui ad fortitudinem ſe compoſuerat et conſuetudine puellae carere ſe poſſe iactaverat. — *Erro* v. 6. eſt is, qui a ſignis, ſub quibus militat, diſceſſit. W.

Atque iterum erronem ſub tua ſigna voca.
Quod ſi militibus parces, erit hic quoque miles,
Ipſe levem galea qui ſibi portet aquam.
Caſtra peto, valeatque Venus, valeantque puellae;
Et mihi ſunt vires, et mihi facta tuba eſt.
Magna loquor, ſed magnifice mihi magna locuto
Excutiunt clauſae fortia verba fores.

Iuravi

7. *erit hic quoque miles, Ipſe*) δειχτιχῶς de ſe loquitur Tibullus. Notum illud Virgilii:

Eſt hic, eſt animus lucis contemtor.

conf. Horat. I. Sat. 9, 47. v. Broukh. et Vulp. Sellium Spec. Obſſ. miſc. c. 5. Senſus vero: *Quod ſi tu, o Amor, militi parcis; iam mihi certum eſt militare vel in imis ordinibus.* Nam extremum hoc deſignari debet per iſta: *Ipſe levem g.* Cum gregarius miles calonem non haberet, ipſum aquam victumque ſibi petere neceſſe erat. Itaque galeam dixit *levem*, leviorem utique velitis, quam haſtati, principis, aut triarii.

10. *Et mihi ſ.*) h. etiam ego is ſum, qui militare poſſim, qui munera militaria obire queam. H. Repetitio verborum *et mihi* non diverſitatem rerum indicat, ſed eandem ſententiam bis cum vi reddit. Comparabis Virg. Aen. XII, 50. et Iuven. Sat. I, 15. Caeterum quum *et* aperte ſit pro *etiam* dictum in talibus, in Valer. Flacc. I, 508. legendum; *eſt mihi* pro *et mihi*. W.

11. *Magna loquor*) eſt gloriari. v. Ovid. I. Met. 751. Idem eſt *magnifice loqui*, ut et ſup. I, 5, 6. cf. Broukh. et Vulp. Paſſerat. ad Propert. II, 19, 71. Praeclare Seneca Ep. 82. *Magna verba excidunt, cum tortor popoſcit manum, cum mors propius acceſſit.* et Seneca Tragicus Troad. 575.

Magnifica verba mors prope admota excutit.

12. *Excutiunt clauſae fortia verba fores*) *fortia verba* ſunt eadem magna, aſpera, ſuperba verba. Propert. I, 5, 14.

Quum tibi ſingultu fortia verba cadent.

Excutere vero eleganter hoc ſenſu. Cic. pro Sulla c. 8. *qui ſi attulerint nervos et induſtriam, mihi crede, excutient tibi iſtam verborum iactationem.* v. Broukh. cf. loc. Ovid. II. Am. 1, 15. H. *Verba fortia* ſunt quae audacem animum oſtendunt, ut *fortia conſilia* Tacit. Hiſt. III, 67. et Liv. XXV, 38. Similiter *magna* ſunt, quibus te ad rem aliquam magnam perficiendam ſatis valere

lere

Iuravi quoties, rediturum ad limina nunquam!
Quum bene iuravi, pes tamen ipſe redit.
Acer Amor, fractas utinam, tua tela, ſagittas
Ilicet exſtinctas adſpiciamque faces!
Tu miſerum torques, tu me mihi dira precari
Cogis, et inſana mente nefanda loqui.
Iam mala finiſſem leto; ſed credula vitam
Spes

14. *Magnas turbas hic movit Scaliger. Primum vſſ.* 15-18. *retraxit ad ſup. Eleg. inter v.* 112 *et* 113. *Porro ſubiecit hoc loco poſt illa:* pes tamen ipſe redit *verſſ.* 33-60. *ex lib. II. el.* 3. At tu quisquis is es. *et in iis finivit elegiam hanc:* Barbara gypſatos ferre cataſta pedes. *Tum novam eamque ſeptimam Elegiam orſus eſt cum verbis:* Finirent multi leto mala: credula vitam etc.

lere iactas, cf. Virg. Aen. XI, 381. et *μεγάλοι λόγοι* Soph. Antig. fin. Patet ex his, fortia verba non eſſe plane eadem quae aſpera. Diverſa etiam ſunt *ferocia* verba, quae ſuperbis tribuuntur et tumidis, Liv. 26, 19. Tacit. Hiſt. 4, 71. W.

14. *pes tamen ipſe redit*) cf. Horat. Epod. XI, 30. Propert. II, 19, 59. Broukh. *ipſe redit* eſt ultro redit. H. *Ipſe.* Add. Virgil. Eclog. IV, 21. quem locum utiliter conferes cum loco Tibulli I, 5, 45. W.

15. *Acer Amor*) *Acre* dicitur, quod urit, urget, ſtimulat, ut *acris flamma, acer dolor.* Ovid. Ep. 4, 70.

Acer in extremis oſſibus haeſit amor.

Hinc ad animum traductum, de ira, crudelitate, vehementiore omni motu et affectu ſollenne eſt. Ergo eſt ſaevus Amor. Redit inf. IV, 2, 6. H. Meleager ira incenſus combuſturum ſe eſſe tela Cupidinis omnia minatur, Anthol. Gr. T. I. nr. 52. p. 17. ed. Iacobs. — V. 16. *Ilicet* ad *exſtinctas* quoque pertinet; cf. *ſemper* apud Tib. I, 5, 52. W.

15. 19. De ſententiarum nexu dictum ad Eleg. pr.

17. *Torques.* De hoc vid. Obſſ. ad I, 4, 81. — Verſ. 18. *nefanda loqui.* In deos haec dicta eſſe, vidit Heynius ad III, 5, 14. W.

19. ſqq. Sequitur locus dulciſſimus de ſpe, felicitatis, quandoqui-

Spes fovet, et fore cras semper ait melius.
Spes alit agricolas, Spes sulcis credit aratis
Semina, quae magno foenore reddat ager.
Haec laqueo volucres, haec captat arundine pisces,
Quum

23. *In recens. Scalig. El. 7, 5. sq.*

doquidem eam dari mortalibus fas non erat, succedanea. Est alius de ea locus apud Ovidium I. ex Ponto 6, 29. sqq. et elegans Elegia in Catalectis vet. poët. et Anthol. Lat. Burmanni To. I. lib. III. ep. 82., in qua multa ex Tibullo adumbrata sunt. Quanto beatior is, cui licet epitaphii pulcerrimi verbis uti:

Inveni portum; Spes et Fortuna valete.
Sat me lusistis. Ludite nunc alios.

Quod carmen adumbratum est ex Graeco Anthol. I, 25. Analect. To. III. p. 286. *Ἐλπὶς καὶ σὺ Τύχη, μέγα χαίρετε· τὸν λιμέν' εὗρον. Οὐδὲν ἐμοὶ χ' ὑμῖν, παίζετε τοὺς μετ' ἐμέ.* Corrupit brevitatem et vim versuum Palladas Analect. T. II. p. 487. no. 140. H. In verbis *Iam mala finissem leto, sed — Spes fovet* caet. notanda est elegans loquendi ratio pro vulgari: Iam mala finissem leto, nisi spes foveret caet. Eandem secutus est Ovid. in Art. A. III, 43. et Heroid. XV, 88. 92. Nec pedestres scriptores hanc iuncturam refugerunt, quod te docebit Liv. III, 25. Idem usitatum Graecis est inde ab Homer. Odyss. XI, 564. — *Credula spes* illustratur ab Heins. in Syllog. T. 2. p. 539. W.

20. *et fore cras semper ait melius*) Notum illud Theocriti Idyll. IV, 41.

Θαρσεῖν χρή, φίλε Βάττε· τάχ' αὔριον ἔσσετ' ἄμεινον.

21. *Spes — credit — foenore reddat*) Haec sollennia de aratione et messe. v. Stat. et Broukh. ad h. l. cf. Heins. ad Valer. Flacc. I, 69. hinc et *fides* segeti tribuitur. Hor. III. Od. 16, 30. et Sever. Aetn. 263. *terra fidelis silvis*, ubi v. Intp. contra *fundus mendax* Hor. III. Od. 1, 30. Ad potentiam autem deae et vim spei ad animos humanos declarandam valent utique cetera: an vero et illud satis accommodatum sit, quod v. 23. 24. ab aucupio et piscatione petitur, dubitare licet; etsi et hoc vitae tolerandae genus spe capturae sustentatur: abesse tamen malim. H. *ἐλπὶς γὰρ ἡ βόσκουσα τοὺς πολλοὺς βροτῶν*, dixit Sophocl. — Ad vers. 22. cf. Plin. 2, 63. *quam bona fide terra creditum foenus reddit!* W.

tenues hamos abdidit ante cibus.
n valida solatur compede vinctum;
sonant ferro, sed canit inter opus.
em Nemesin spondet mihi; sed negat illa.
ihi, ne vincas, dura puella, deam!
r immatura tuae precor ossa sororis;
ie sub tenera parva quiescat humo.
sancta est; illius dona sepulcro
defacta meis serta feram lacrimis;
tumulum fugiam, supplexque sedebo,
ı cum muto fata querar cinere.

Non

opus) quod ruri :ur de mancipio ex Ovidius, iam aliis . Trist. 1, 5.
r cantet vinctus quoque compede fossor, numero cum grave mollit opus.

. vid. Not. ad I, 4,

*nmatura — ossa so*tura morte raptae, in ossa versae. H. vid. Horat. Sat. II,

mera — humo) quae es nota. *Sic bene.* formula: per id, is habetur, ut ossa btestatur Nemesin.

nihi sancta est) Sanır piorum Manes. Noti versus Virgil. XII. Aen. 648.

Sancta ad vos anima, atque istius inscia culpae
Descendam.

cf. Broukh. Sic Callimachus mortem boni viri bene appellat ὕπνον ἱερὸν in Epigr. Anth. III. c. 1. (Callim. Epigr. X.) quod male in aliam partem trahunt Intpp. Mox inferiarum *dona* sunt munera, libationes, unguenta. v. II, 4, 44. et III, 2, 19. sqq. Totus hic locus mirifice ad affectum concitandum elaboratus.

33. *Illius ad tumulum fugiam*) tanquam servi, a domino male habiti, in asyla. Mox *sedebo* ex more supplicum. v. Broukh. et Vulp. cf. Nodell. Not. crit. p. 74. At illa v. 34. *Et mea cum muto fata querar cinere* in ipsis praecordiis haerent.

Quot

Tunc tibi, lena, precor diras; ſatis anxia vivas,
Moverit e votis pars quotacunque deos.

Add. Amor. III, 7, 64. Vid. ſupr. I, 9, 64. W.

53. *ſatis anxia*) *ſatis* h. l. intendit et auget. *ſatis cum periclo* ap. Terent. I. Andr. 1, 104. v. Broukh. h. l.

54. *Moverit*) h. ſi vel minima dirarum pars eos moverit, ut ad effectum eas perducant. H. Ovid. Ib. 134.:

Certe ego, quae voveo, Superos motura putabo. W.

ALBII TIBVLLI
LIBER III.

ELEGIA I.

tis Romani feftae venere Kalendae;
›riens noftris hinc fuit annus avis;

Et

Elegia I.
dis Martiis ex more
unus ad Neaeram fuam
, idque carmen hoc,
mine pulcre adornato
um. Neaera quae
aliunde non conftat;
iis, quae fequuntur,
carminibus difcimus haec: Amatam eam effe a Tibullo et fperatum eius coniugium, (El. 1, 25 - 28. et 2, 14.) Difceffit mox illa Roma cum matre; quod difcidium aegerrime fert amator Eleg. 2. et 3. expectabat tamen reditum (3, 25.). Mox, fom-

Et vaga nunc certa discurrunt undique pom
Perque vias urbis munera perque domo:
D

ſomnio territus, eam alii nubere velle ſuſpicatur (El. 4, 51. ſqq.); qua de re paullo poſt certiore nuntio allato, levitatem ac perfidiam puellae graviter incuſat (El. 6. inprimis 29. ſq.).

Haec ex ipſis carminibus tenenda ſunt et teneri poſſunt. Inani ſtudio Interpretes multa quaeſivere, quae nec ſciri poſſunt nec ſcire quicquam refert, cum aut in Delia, aut in Nemeſi, aut in Glycera, Neaeram quaeſivere; aut mirati ſunt, cur Ovidius in noto carmine in obitum Tibulli (III. Am. 9.) Deliam et Nemeſin tantum memoraverit; aut contendunt, ex alia perſona haec carmina Tibullum ſcripſiſſe, vel in ficto argumento luſiſſe. Quam inania captant ſaepe viri docti, utilibus ac neceſſariis poſthabitis! Ipſa affectus veritas docere debebat, non haec carmina ex animi luſu proficiſci potuiſſe. De Neaera forte haec ſuſpicari licet, fuiſſe eam origine Graeca, ſaltem peregrinam; non adeo nuptias iuſtas cum ea iungere potuit eques Romanus, ſed tantum pro concubina eam habere, quod etiam Lex Papia Poppaea facere permiſit. Itaque ille ei erat *frater* mox futurus *coniux:* III, 1, 23. 26. cf. ad III, 4, 51. 52. Porro Neaeram nec humili loco, ſed in domo honeſta et liberali (El. 4, 92-94.) eductam eſ babile fit. Cum eadem 57.) *Carminibus celebra formoſa Neaera* ſit: vi plura in eam ſcripta a carmina fuiſſe, quam qu extant.

1. *Kalendae Martiae* ritis et amantibus pro ſ feſtis erant ſub Matro nomine. v. Intpp. ad III. Od. 8. et Ovid. II 167. ſqq. Pars erat feſti ut puellis munera mitte: ſimili mo[illegible]mae mit bant Kal. Ianuar.

3. *certa discurrunt* *pompa — munera) pomp* palam et cum oſtentati longa ſerie puerorum tium, portabantur. *cert* quia ſingula ſuis perſoni nata. Ad talem *pompam rum* reſpicit Propert. loc certiſſimo III, 13. (11) 2 H. *Pompa* de iis qua mittimus. vid. H. V Virg. Eclog. II, 53. pag. *Perque vias — perque* Ita accurate munera pu amatoribus et matronis tis miſſa diſtinguere vol ctor. Vid. interpretes ad Epigr. V, 84, 10. — Ca cf. Virg. Aen. II, 364: *perque vias ſternuntur paſſim Corpora perque* Add. Obſſ. ad I, 4, 25.

.te, Pierides, quonam donetur honore
eu mea, ſeu fallor, cara Neaera tamen.
nine formoſae, pretio capiuntur avarae.
audeat, ut digna eſt, verſibus illa meis.
ɜa ſed niveum involvat membrana libellum,
umex et canas tondeat ante comas;
ımaque praetexat tenuis faſtigia chartae,
ıdicet ut nomen littera facta meum:

Atque

at digna eſt) quippe quae ıſa ſit. H. *Ut digna eſt* ʒaudere; vid. IV, 6, 10.

Lutea ſed niveum involvat rana libellum) int. de voıe convoluto. Voluminis, tantum in interiore parte iptum erat, ſummae orae, 'erſa charta, membranae m adglutinari ſolebat, convoluto libro tegumeno eſſet, et fere croco, ut vel minio vel purpura *tinur.* Heinſius quidem ad I. Triſt. 1, 5. non haec ılamentum libri, ſed ad volumen referri volebat. n membrana ipſam memm involvere commode dici t. In involucro illo, quod ı non ſemper adglutinatum puto, ſi tamen erat, in ribebatur titulus volumi- Ovid. IV. ex P. 13, 7.
ſe quoque, ut chartae titulum de fronte revellas,
Quod ſit opus, videor dicere poſſe, tuum.
ıtus in πρωτοκόλλῳ, ſive prima pagina h. fronte (v. Scalig. ad h. l.) index ſive ſumma libri. De alterutro accipiendi v. 11. et 12. Equidem malim de titulo in membranula iſta picta. At Schwarzius, qui tribus diſſertationibus de ornamentis librorum, poſt Iſ. Voſſium ad Catull. p. 52. rem librariam praeclare illuſtravit, de indice praefixo ſummae patri voluminis interpretabatur. H. Particulam *ſed* conditionem quandam et adiunctionem ſignificare, obſervavit Ruhnk. ad Vellej. II, 4. p. 83. W.

10. *Pumex et c.*) pumice membranas laevigatas fuiſſe, ut *comae* h. pili tollerentur, notum eſt.

11. v. ad v. 9. Senſus eſt: Littera facta praetexat faſtigia ſumma tenuis chartae, ut indicet nomen meum: h. e. in ſumma ora voluminis ſeu exteriore, (ut malim) ſeu interiore, inſcriptum eſto; *Tibulli Carmen.*

11. *tenui — chartae*) in tenuitate ac teneritate praeſtantia char-

Atque inter geminas pingantur cornua frontes;
Sic etenim comtum mittere oportet opus.
Per, vos, auctores huius mihi carminis, oro,
Castaliamque umbram Pieriosque lacus,
Ite domum, cultumque illi donate libellum,
Sicut erit; nullus defluat inde color.
Illa mihi referet, si nostri mutua cura est,
An minor, an toto pectore deciderim.

Sed

chartae cernebatur etiam in involucro. Martial. III. epigr. 2.

Te purpura delicata velet.

13. *Atque inter geminas pingantur cornua frontes*) Extremae voluminis orae impactus erat teres bacillus, cui volumen circumvolveretur, qui *umbilicus* dicebatur. Umbilici huius eminentes utrinque partes, auro, argento vel alio metallo praemuniri solitae et varie pictae, dicta *cornua. Frontes libri* quae sint, disputatur inter viros doctos. Vossius l. l. et Schwarzius Diss. altera §. 17. qui iusto brevior in hac parte est, bases cylindri intelligunt, puto, utrinque oras laterum chartae, quae, ut fere nunc nostrorum librorum trinae frontes, circumcidebantur et pumice poliebantur. Ita tamen potius frontes inter cornua erunt, quam haec inter illas: et essent *geminae frontes inter duo cornua:* non, duo cornua inter geminas frontes. Sed Burman. ad Ovid. I. Trist. 1, 11. ubi

Nec fragili geminae poliantur pumice frontes.

post Manut. ad Cicer. III. ad Div. 7. summam intelligit ipsius voluminis partem interiorem et exteriorem inscriptione et titulo insignitam. Hoc bene; nam *frons libri* seu voluminis alia non esse potest quam summa ora seu pars summa chartae; adeoque *geminae frontes*, interior et exterior. At doceri volebam, quae sint *cornua duo inter geminas frontes.*

15. *Per, vos, auctores huius mihi carminis, oro, Castaliamque v.*—) Iunge: *Oro vos* (Pieridas) *auctores mihi huius carminis, per umbram Castaliam*, h. nemus circa fontem Castalium, in monte Parnasso, *et per lacus Pierios*, h. fontes Pieriis his puellis in Parnasso et Helicone sacros, *Aganippen*, *Hippocrenen*, alios.

18. *Sicut erat*) Formula frequens. v. Vulp. vetat vero libellum manibus multum tractari et atteri.

20. *An minor*) scil. cura, amor tepidior et inferior meo

iu

Sed primum meritam larga donate ſalute,
  Atque haec ſubmiſſo dicite verba ſono:
Haec tibi vir quondam, nunc frater, caſta Neaera,
  Mittit, et, accipias munera parva, rogat,
Teque ſuis iurat caram magis eſſe medullis,
  Sive ſibi coniux, ſive futura ſoror.
Sed potius coniux; huius ſpem nominis illi
  Auferet exſtincto pallida Ditis aqua.

ELEGIA II.

Qui primus caram iuveni, carumque puellae
  Eripuit iuvenem, ferreus ille fuit.

Durus

in ipſam. Tres gradus quaſi in amore conſtituit. cf. Propert. I, 11, 5. 6. 7. Ineſt tamen iudicri aliquid in hac gradatione: ſed v. Obſſ. Paullo ante *ſi* eſt pro utrum. *pectore deciderim*) alias *excidere*, *effluere*. v. Broukh. H. Caeterum vid. Obſſ. W.

22. *ſubmiſſo — ſono*) hoc eſt, tanquam a verecundo et timido amatore mandata ferentes. cf. Obſſ.

23. *vir quondam, nunc frater*) aliquando coniux futurus, nunc amator. v. Obſſ. adeoque *ſoror* mox pro *amica*. H. *Vir*. An de iuſto matrimonio cogitaverit, quod quidem III, 3, 6-10. probare videntur, ex ſignificatione vocabuli *vir* demonſtrari nequit. Nam inter *maritus* et *vir* idem intercedit discrimen quod inter πόσις et ἀνήρ. In Soph. Trachin. 550. Deianira:

Ταῦτ' οὖν φοβοῦμαι, μὴ πόσις μὲν Ἡρακλῆς
Ἐμὸς καλῆται, τῆς νεωτέρας δ' ἀνήρ. W.

28. *pallida Ditis aqua*) *Pallidus* omnino rerum inferarum epitheton eſt: idque ſatis eſt, cur *Styx* dicta ſit *pallida*, ut *pallida regna* et alia: hic tamen colorem lividum et luridum Stygis indicare poteſt ex Broukhuſii explicatione, quem v. Sic χλωρὸν χεῦμ' Ἀχέροντος in Anthol. III, 32, 12. Ut *Lethen*, eiusque munus, oblivionem, huc voces, licet forte facere, neceſſe non eſt.

Elegia II.

Scripta haec et ſequens Elegia poſt diſceſſum puellae. v. ſup. ad Eleg. I. pr. cumque ipſi

Durus et ille fuit, qui tantum ferre dolorem,
Vivere et erepta coniuge qui potuit.
Non ego firmus in hoc, non haec patientia nostro
Ingenio; frangit fortia corda dolor.
Nec mihi vera loqui pudor est, vitaeque fateri
Tot mala perpessae taedia nata meae.
Ergo quum tenuem fuero mutatus in umbram,
Can-

discidium hoc intolerabile malum sit, vitae taedio victus, ut solemus tum esse ad mortis et funeris cogitationem proclives, multo cum affectu et ad miserationem movendam idonea memoratione, iusta sibi persolvenda exponit. Scripta autem est munda simplicitate et ingenuo nitore commendabilis elegia sub Lygdami nomine, quo Albium nomen graece reddidisse videtur; nam ex ipsius poëtae persona haec esse scripta, affectus veritas docet.

4. *erepta coniuge*) h. puella amata, ut saepe. v. Broukh. H. cf. Virg. Aen. III, 330. seq. ubi *erepta coniux* est Hermione Oresti promissa, nondum ducta in matrimonium. Add. Virg. Ecl. VIII, 18. — *et* — *qui*. Repetitum *qui* in hac iunctura non semper apud poetas novum quid significat, sed interdum prima latius declarat; cf. Hor. Ep. II, 3, 180. Ovid. Met. XI, 729. 730. Iuven. VII, 54. Augent hacc vim sententiae. Erraret qui crederet, diversas personas a poeta indicari. vid. Catull. 64, 96. et Obss. ad I, 6, 40. W.

5. *non haec patientia nostro Ingenio*) *Patientia* est rerum durarum atque difficilium aequo animo perpessio. v. Broukh. *fortia corda* h. e. etsi fortia: etiam fortia. H. *Firmus in hoc.* Ovid. Amor. II, 16, 12.:

Nonne erat in curas una puella satis.

frangit — dolor. Sententia generalis, ut III, 4, 76. ubi non magis ante *dum* quam hic ante *fortia* suppleo *etsi.* Inest haec notio iam in *fortia.* Hinc cave emendes Phoeniss. Eurip. 277. qui locus illustratur simili sententiarum nexu Aesch. Prom. 64 - 108. W.

7. *taedia vitae*) Absolute *taedium* idem significat Iuv. VII, 34.:

Taedia tunc subeunt animos. W.

9. *tenuem — in umbram*) definit Ovid. V. Fast. 463.

— elapsa rogi flammis, et inanis imago.

Est autem locus, qui sequitur, classi-

didaque ossa super nigra favilla teget,
neum veniat, longos incomta capillos,
leat ante meum moesta Neaera rogum;
niat carae matris comitata dolore;
reat haec genero, moereat illa viro.
ae ante meos Manes, animamque precatae,
ıssaeque pias ante liquore manus,
uae sola mei superabit corporis, ossa
nctae nigra candida veste legant;

Et

le re funebri Romano-
Sensus: Quum dolo-
nsumtus vel sponte
iero. W.

nero — viro) spe qui-
e animo. v. III, 1, 23.
o vel sexti, v. Cic.
vel tertii casus, dativi
Paullo ante *matris*.
dolore ad notam figu-
im esse patet, pro, ma-
te.

aefatae) Notum: *ma-*
s ter voce vocavi. Aen.
Praefari ergo h. l.
ri, nomine compella-
Aen. II, 644. dixit
aefari, quoniam h. l.
quam ossa leguntur.
precari autem referen-
tur ad sollenne illud
nima, vale, leviter
precando compellare
H. *Ante — ante*. Sic
I, 198.:
men ante *mihi langue-*
scent lumina morte,

Nec prius *a fesso secedent cor-*
pore sensus. W.

16. *Piae manus* sunt manus sacros ritus peragentium, ὅσιαι. cf. Sophocl. Oedip. Colon. 469. et Virgil. Aen. IV, 517. W.

17. *ossa — legant*) quae quomodo a reliquo cinere discerni potuerint, quaesivit docte post Kirchman. de Fun. Rom. III, 7. Berger. Eclog. Corsic. II. §. 18. Iungenda vero *Praefatae legant ossa, quae pars* etc.

18. *Incinctae nigra — veste*) h. succinctae, praecinctae. Ovid. V. Fast. 217.

— *pictis incinctae vestibus*
Horae.

cf. Heins. ad II. Fast. 633. Nec vetat, quod Sueton. c. 100. Augusti reliquias legisse ait primores ordinis equestris *tunicatos et discinctos pedibusque nudis*: voluit enim haec narrare Suetonius tanquam insolita: forte tanquam heroi ac deo facta.

Et primum annoſo ſpargant collecta Lyae(
Mox etiam niveo fundere lacte parent,
Poſt haec carbaſeis humorem tollere velis,
Atque in marmorea ponere ſicca domo.
Illuc, quas mittit dives Panchaia merces,
Eoique Arabes, pinguis et Aſſyria,
Et noſtri memores lacrimae fundantur eodem
Sic ego componi, verſus in oſſa, velin
Sed triſtem mortis demonſtret littera cauſſa

19. *ſpargant — Lyaeo*) cf. Kirchman. l. l. qui, ut et Douſa Praecid. c. 10. male legem Numae, *rogum vino ne reſpergito*, huc referunt. Agitur hic, non de rogi, ſed de cineris et oſſium adſperſione; quae ad religionem quidem ſpectabat, quam tamen teter odor uſtulatorum oſſium et cineris neceſſario poſtulabat.

22. *in marmorea — domo*) ita ſepulcra et monumenta appellabant. v. Broukh. In inſcriptionibus ſollenne *aeterna domus*.

23. *quas mittit — Panchaia*) *Mitti* dicuntur merces peregrinae. v. Burman. ad Ovid. III. Art. 213. Virg. Ge. I, 57.

India mittit ebur.

illuc autem, in cinerem; non, in *domum*. H. Huſchkius negat in urnam eſſe recondita unguenta, ſed ſepulchris et cippis ea eſſe adſperſa. Conf. etiam Potter. Archaeolog. T. II. p. 455. edit. Rambach. W.

25. *noſtri memores la*
quas memoria et rec
noſtri exprimit. Uſi ſu
homines ad vaſa lacri
comminiſcenda: cum
unguentaria.

26. *Sic ego componi*)
poni dicuntur cineres atq
cum, vaſculis ſuis incl
monumentum condebant
Broukhuſium, qui tam
gare non debebat, c
etiam dici de mortuis i
tro collocatis. v. Ovid.
Met. 753. et de toto f
apparatu ſingulisque eiu
tibus.

27. *triſtem — cauſſam*)
ſa mortis inſcripta titu
more: (v. Broukh. h. l.
man. de Fun. Rom. III, 2
ex tot marmoribus ap. G
et alios patet. Etiam in
violenta, v. c. eius, qui ſi
manum intulerat. H. Cu
ſibus 9 - 30. Propert. I
27 - 36. compara. W.

ɋue haec in celebri carmina fronte notet:
lamus hic situs est; dolor huic et cura Neaerae,
niugis ereptae, caussa perire fuit.

ELEGIA III.

l prodest caelum votis implesse, Neaera,
ndaque cum multa tura dedisse prece:
ut marmorei prodirem e limine tecti
ignis clara conspicuusque domo,

Aut

n celebri — fronte) quae partem spectat, qua fre-ıominum iter et transi-adeoque eius sepulcrum mmuni more propter ıblicam fuit. Mox *cura* desiderium, aegritudo re eius parum secundo ı.

aussa perire) pro *pereun*-graecismo. *Lygdamus* letur *Albium* exprimere, a interpretatione: Lyg-marmor est candidissi-

Elegia III.

ıodem discidio perscri-hoc carmen nitidum ac ornatum tamen: vota fuisse nulla, nisi ut cum vitam exigeret; sine ea ıdum sit, vitae munus ur.

uid prodest —) Puta aec erumpere ore poe-issimo affectu oppressi; supplendum: si tamen ısentia ab amica disiun-ctus sum! H. *Caelum votis implesse.* Virg. Aen. IX, 24.: *oneravitque aethera votis.* W.

2. *Blanda — tura*) Voc. *blandus* tribuitur precantibus et supplicibus: unde et ipsae *preces, voces, hostiae,* et h. l. *tura blanda* dicuntur, quia cum ista animi affectione Diis offeruntur. H. *Blanda* h. e. quibus dii placantur. Blandus qui pollet arte persuadendi. W.

4. *Insignis clara — domo*) pro vulgari habens domum magnifice factam. Cic. Off. I, 39. *Cn. Octavio honori fuisse accepimus, quod praeclaram aedificasset in Palatio et plenam dignitatis domum.* H. Talis domus apud Catullum 61, 156. vocatur *potens* et *beata*, quatenus potentiae et beatitatis h. e. divitiarum signum est. Versus ita legendi:

En tibi domus ut potens
Et beata viri tui!
Quae tibi, sine, serviat, caet.

W.

Aut ut multa mei renovarent iugera tauri,
Et magnas messes terra benigna daret,
Sed tecum ut longae sociarem gaudia vitae,
Inque tuo caderet nostra senecta sinu
Tum, quum, praemensae defunctus tempora lucis,
Nudus Lethaea cogerer ire rate?
Nam grave quid prodest pondus mihi divitis auri?
Arvaque si findant pinguia mille boves?

Quid-

5. *Aut ut multa mei renovarent iugera tauri*) Ovid. I. Am. 3, 9.

Nec meus innumeris renovatur campus aratris.

cf. Vulp. Non latifundia votis suis expetierat. H. Interpunctiones mutavi, quibus membrorum nexus obscurabatur. Est enim hic: *Non ut* — *Aut ut* — *Sed ut;* cf. Cic. Catil. I, 7. §. 16. Adde locum simillimum Horat. Epod. 7, 5. sq. W.

7. 8. Suaves versus notionum dilectu ac verborum ornatu. *sociarem* h. e. una tecum caperem. *caderet nostra senecta*) h. ego senex, expleto tempore vitae, occiderem. Sic paullo ante El. 2, 13. *matris comitata dolore.* (Simillime Propert. II, 10, 22.: Nec sit in Attalico mors mea nixa toro. W.) Ad sensum non minus suaviter Virg. Ecl. 10, 43. *tecum consumerer aevo.* Suavius Horatius: *Tecum vivere amem, tecum obeam libens.* Quod sexcenties repetitum a recentioribus, qui non meminit! H. Praeclare Cornelia illa ap. Propert. IV, 11, 63. alloquitur filios:

Tu, Lepide, et tu, Paule, meum post fata levamen,
Condita sunt vestro lumina nostra sinu.

Nostra senecta h. e. ego. cf. Horat. Od. II, 6, 6. W.

9. *praemensae — lucis*) h. vitae iam in ipso ortu a Parcis assignatae et definitae. Sic Iuvenal. Sat. IX, 127. *portionem vitae* dixit. *ire rate* est vehi. *Lethen* nunc ponit, cum alii Stygem memorent. Est Ληθαῖος. Sic iterum inf. 5, 24. H. Comparandus est Propertius III, 5, 35.:

Haud ullas portabis opes Acherontis ad undas,
Nudus ab inferna, stulte, vehere rate. W.

11. *pondus — divitis auri*) ornate, pro *auro* simpliciter. v. alia exempla ap. Vulp. H. Omnibus exemplis a Vulpio congestis praestat locus Tibulli I, 9, 31. *divitis auri pondus*, ubi vid. Not. — *mille boves*, cf. II, 3, 44. W.

Quidve domus prodeſt Phrygiis innixa columnis,
Taenare, ſive tuis, ſive, Caryſte, tuis,
Et nemora in domibus ſacros imitantia lucos,
Aurataeque trabes, marmoreumque ſolum?
Quidve in Erythraeo legitur quae littore concha,
Tinctaque Sidonio murice lana iuvat,
Et quae praeterea populus miratur? in illis
Invidia eſt; falſo plurima vulgus amat.
Non opibus mentes hominum curaeque levantur;
Nam

13. 14. Marmora, *Synnadicum*, purpureis maculis diſtinctum, ex Phrygia, *Taenarium* ex Laconica, quod viride erat, *Caryſtium* ex Euboea inſula etiam viride, valde iſto tempore fuiſſe probata, oſtendit Broukhuſius; et res ex Plinio nota eſt.

15. *nemora in domibus*) Is erat luxus iſtorum temporum, ut viridarium in impluvio haberent. Horat. I. Ep. 10, 22.

Nempe inter varias nutritur
ſilva columnas.

idem III. Carm. 10, 5. 6. Adde Senec. Thyeſt. 652. qui expreſſit Virgil. VII. Aen. 171. A multis obſervata res: v. quos laudant Broukh. et Vulp. et Sitzman. ad Rutil. Itin. I, 111.

16. *Auratae trabes*) deſignant lacunar auro obductum; et *marmoreum ſolum* aut ſimpliciter e marmore, aut, quod eius aevi luxus ferebat, opere teſſellato ſeu muſivo.

17. 18. cf. ſup. II, 2, 15. 16. IV, 2, 19. 20. Prop. I, 14, 12.

19. *in illis Invidia eſt*) Invidiam iſta bona fortunae, quae populus miratur, faciunt.

20. *falſo plurima vulgus amat*) Hinc *falſas populi voces* Horat. II. Od. 2, 19. dixit, et Senec. Thyeſt. 447.

— *falſis magna nominibus*
placent.

21. *mentes hominum curaeque levantur*) Zeugma. nam aliter *animus*, aliter *cura* levari dicitur. Ita fere Ovid. X. Met. 368.

— *curasque et pectora ſomnus*
Solverat.

Ita in noto illo Homerico:

Καμάτῳ ἀδδηκότες ἠδὲ καὶ
ὕπνῳ. H.

Levare curas ap. Catull. II, 10. Add. Cic. ad Att. I, 18. — Eiusmodi autem ζεύγματα vid. Virg. Aen. I, 255. *ſerenare*, 264. *ponere*. Aen. II, 259. *laxare* Hor. Od. III, 5, 53. *redonare*. Tacit. Ann. I, 20. *ferre*. W.

Nam Fortuna ſua tempora lege regit.
Sit mihi paupertas tecum iucunda, Neaera;
Et ſine te regum munera nulla volo.
O niveam, quae te poterit mihi reddere, lucem!
O mihi felicem terque quaterque diem!
At ſi, pro dulci reditu quaecunque voventur,
Audiat averſa non meus aure deus,
Nec me regna iuvent, nec Lydius aurifer amnis,
Nec, quas terrarum ſuſtinet orbis opes.
Haec alii cupiant; liceat mihi, paupere cultu,
Securo cara coniuge poſſe frui.
Adſis, et timidis faveas, Saturnia, votis,
Et faveas, concha, Cypria, vecta tua.

Aut

22. *Nam Fortuna ſua tempora lege regit*) Ita haec cum ſuperioribus connexa: Non divitiae animo tranquillitatem comparant; poteſt aliquis in ſummis rerum copiis miſer eſſe; nam conditio noſtra innumeris fortunae caſibus obnoxia eſt, quos copiae illae vel a ditiſſimo avertere nequeunt. *Tempora* ſunt diverſi ſtatus et conditiones hominum.

24. *regum munera* h. l. ſunt opes; nihil amplius. Mox

25. *poterit reddere*, ex Tibulli negligentia, pro reddet.

28. *Audiat averſa non meus aure deus*) Oculos, aures, vultum *avertere* indignantium eſt atque iratorum. cf. Broukh. *non meus deus* h. inimicus, adverſus, iratus. v. Aen. II, 396.

Vadimus immixti Danais haud numine noſtro.

Contra *Dii ſui* ſunt propitii. Ovid. IV. Met. 373.

Vota ſuos habuere deos.

cf. Vulp. v. Parrhaſ. Ep. 55.

29. *Lydius aurifer amnis*) Pactolus. v. Ovid. XI. Met. 90. H. Summa bona infeliciter amantem nil iuvant. Propert. I, 14, 15.:

Nam quis divitiis adverſo gaudet amore? W.

34. *concha, Cypria, vecta tua*) Nota res vel e Luciani DD. extr. cf. Strozzae elegantiſſimam Elegiam Amor. II, 5. v. etiam h. l. Broukh. Occurrit Venus ita vecta in antiquis ſignis, ac gemmis, et nuper in Picturis Herculan. Tom. IV. tab. 3.

Fata negant reditum, tristesque Sorores,
mina quae ducunt, quaeque futura canunt,
ocet in vastos amnes nigramque paludem
'es in ignava luridus Orcus aqua.

ELEGIA IV.

ieliora ferant, nec sint insomnia vera,
ie tulit extrema pessima nocte quies.

Ite

·istesque Sorores) Parcas istes h. severas, inexo- ut *tristis iudex;* cf. et omnino res infero- epitheto insigniuntur.

ueque) Repetitio rela- iorem vim hic non Caeterum vid. ad III,)t. W.

astos amnes) Stygios. . II, 6. *ratis*

redit in vastos semper
onusta lacus.

latas ripas, verum ad inferorum vastitiem est um.

)*ives in ignava luridus 'ua*) *Orcus* est Dis Pater, ut, Servius docet ad , 273. Cic. de N. D. is dicitur *dives* h. po- uia tam lata et ampla enet in locis inferis, r *ignavam aquam*, ut per amnes ac fluvios, ı, Stygem, Acheron- significantur. Ergo *aqua* 'ius ex modo dictis quia stagnans aut certe s labens. *luridus*, ut pal- lidus, epitheton rerum infera- rum.

Elegia IV.

Elegia haec somnium expo- nit satis diserte, per quod Apollo ei apparuerat et de Ne- aerae inconstantia dataque alii viro fide monuerat: detestatur poëta visum et meliora preca- tur. v. Obss.

1. *Di meliora ferant*) abomi- nantis et a se deprecantis ali- quid formula. v. Virg. Ge. III, 513.

Di meliora ferant erroremque
hostibus illum!

cf. Stat. et Vulp. εὐφημεῖ. Iam Pacuvius apud Varronem de LL. VI. p. 81. dixerat: *Di mo- nerint meliora atque amentiam averruncassint.* (De formula *Dii melius* vid. Senec. Epist. 98. p. init. W.) De verss. 3. 4. ex quibus nihil, quod sanum sit, elici possit, v. Obss. Forma ora- tionis *Ite procul* redit inf. El. 6, 7. et lib. I, 1, 76. H. Mendi notas in margine appositas delevi. W.

Ite procul, vanum falſumque avertite viſur
Deſinite in vobis quaerere velle fidem.
Divi vera monent; venturae nuntia ſortis,
Vera monent Tuſcis exta probata viris:
Somnia fallaci ludunt temeraria nocte,
Et pavidas mentes falſa timere iubent.
At natum in curas hominum genus omina n
Farre pio placant et ſaliente ſale.
Sed tamen, utcunque eſt, ſive illi vera mon
Mendaci ſomno credere ſive volent,
Efficiat vanos noctis Lucina timores,

6. *Tuſcis — viris*) aruſpicibus Etruſcis. *Monere* ut I, 6, 50. Ergo duo haec divinandi genera illo tempore in praecipua auctoritate erant: aruſpicina et deorum monitus ſeu per vates ſeu per oracula; ſi modo *divi monent* non generaliore notione dictum eſt de omni divinatione.

7. *Somnia fallaci ludunt t. nocte*) Somniorum adeo fides elevatur, comparatione oraculorum et extiſpicii. *Ludunt* apte de ſomniis. Horat. III. Od. 27, 40. cf. Broukh. *fallacem noctem*, ut *ſomnum fallacem* dixit, qua nos falſae ſpecies et imagines ludunt, fallunt.

9. *natum in curas*) ad aerumnas ac metus facti homines; δειλοὶ βροτοὶ Homeri. *omina noctis*) ſomnia. vid. Propert. IV, 4, 21. conf. Broukh.

10. *Farre pio — et ſaliente ſale*) h. mola ſalſa. *Fa* ſollenne eſt, quia pietat deos teſtatur. *Sal ſali* micans in igne, etiam I III. Od. 23. extr. *placant* prie, expiant.

11. *ſive illi*) h. ſive ho malunt credere divis et a cibus, quos dixi vera m ſive ſomniis fallacibus: quid, inquam, eſt, hoc ſomnium dii averruncent tentia non adeo praeclar ſed lectio ceteris verior. v

13. *noctis — timores*) ſomnia. *Timor* res, qu metur. δεῖμα νύκτερον etia phocl. Electr. 412. et ὀ νυχίων ὀνείρων Apollon. 685. dixere. Longe alii φόβοι νυκτερινοί, quos V ex Pſ. XCI. laudat. *L* eſſe Iunonem, lucis auct Broukhuſius contendebat. rum docere debebat, ad

ıſtra immeritum praetimuiſſe velit:
ıec turpi mens eſt obnoxia facto,
aeſit magnos impia lingua deos.
ε aetherium nigris emenſa quadrigis
ıum caeruleo laverat amne rotas,
ſopierat menti deus utilis aegrae,
us; ſollicitas deficit ante domos.
, quum ſummo Phoebus proſpexit ab ortu,
languentis lumina ſera quies.

Hic

ıe ſomnia pertinere. Hecaten, adeoque ſpectant; inprimis ım procuratione agi- ı autem Lucina nec ur. Mox *immeritum* io poſitum. H. *Pa-* Tacit. Hiſt. II, 76. vorem faciunt. *Mc-* Flacc. 1, 402. Liv. cit. Ann. 1, 40. Ita r. W.

Ad religioſum poë- ı haec ſpectant: ma- :tendi per ſomnum diis infligenda pro- commiſſum aliquod : cuius ſibi ipſe con- t.

erium — Mundum) ro caelo multi dixe- . Broukh. et Vulp. bſſ. I, 9. Heinſ. ad let. 157. Caſtal. ad . H. *Mundus coeli* s ap. Macrob. VI, 2. mundus abſolute pr. ı. W.

eod. *nigris — quadrigis*) alii Nocti bigas tribuunt: v. Broukh. ad II, 1, 87. quam ob rem valde in h. l. laborat. Sic Aurorae modo bigas Aen. VII, 27. modo quadrigas Aen. VI, 535. dat Virgilius; et ſimiliter alii poëtae variant alia, quae ad rem non faciunt.

18. *amne*) Oceano. v. II, 5, 60. Exeuntem noctem declaravit per deſcenſum Noctis in Oceanum.

20. *ſollicitas deficit ante domos*) defetiſcitur, viribus deſtituitur, ut in domum ingredi nequeat, quam ſcil. aegritudo et curae obſident; ante hanc igitur ſubſiſtit, nec eam intrat, eam praeterit.

21. *cum ſummo Phoebus proſpexit ab ortu*) Cum *ſumma* relative dicantur, *ſummus ortus* h. l. eſſe debent primi ſupra finitorem ſeu horizontem emicantis Solis aſcenſus et evectiones: ita ille *proſpicere* videri poteſt ſive in altiores illas caeli partes,

quas

Hic iuvenis, casta redimitus tempora lauru,
  Est visus nostra ponere sede pedem.
Non illo quidquam formosius ulla priorum
  Aetas, humanum nec videt illud opus.
Intonsi crines longa cervice fluebant,
  Spirabat Syrio myrtea rore coma.
Candor erat, qualem praefert Latonia Luna,
  Et color in niveo corpore purpureus:
Ut iuveni primum virgo deducta marito
  Inficitur teneras, ore rubente, genas:

Ut,

quas mox cursu suo emensurus est, sive in terras has nostras, quas primis radiis suis imbuit et illustrat. H. *ab ortu*, ut apud Virg. Aen. VII, 25.: aethere ab alto Aurora — fulgebat. W.

23. *casta — lauru*) Nota fabula de Daphne ex Ovid. Met. I. unde *casta*. De v. 25. 26. v. Obss. H. Compara cum hac Phoebi descriptione v. 23-40. Apuleii Metam. libr. XI. p. 756-761. elegantem descriptionem Isidis. W.

25. 26. Vide de his versibus Obss. W.

28. *Stillabat Syrio myrtea rore coma*) *Myrtea coma* a colore, qui est inter flavum et nigrum: castaneus nobis color. v. Scalig. *Syrius ros* sunt unguenta, quae e Syria veniunt, stacte, malobathrum, balsamum. Vulpius nardum intelligebat. *Stillare* dictum ut Graec. ψεκάζειν, ἀποστάζειν. v. similem nostro locum in Callim. in Apoll. 38. et ibi cf. Spanh. H. *Spirabat* pro vulgata *stillabat* recepi. Spirare odorem est exhalare. Cum casu sexto etiam Statius Sylv. III, 3, 211. iunxit:

Semper odoratis spirabunt floribus arae.

Et est analoga constructio verbi *olere*. Ovid. Heroid. XV, 76.:

Non Arabo noster rore capillus olet.

ad quem locum vid. interpr. et ad Propert. IV, 7, 22. — *Syrio*. vid. Burm. ad Propert. II, 10, 29. p. 299. Caet. vid. Obss. W.

32. *ore rubente*) non pendet ab *Inficitur*: sed est, ita ut os rubeat. *deducta* autem h. l. aliter ac sup. I, 6, 59. *deducit* in nonnullis occurrebat; nunc honeste, de sponsa in domum mariti ducta. Propert. IV, 3, 13. *Quae mihi deductae fax omen praetulit* etc. Res nota. H.

Deduci

Ut, quum contexunt amarantis alba puellae
  Lilia: ut autumno candida mala rubent.
Ima videbatur talis illudere palla;
  Namque haec in nitido corpore veſtis erat.
Artis opus rarae, fulgens teſtudine et auro,
  Pendebat laeva garrula parte lyra.
Hanc primum veniens plectro modulatus eburno,
  Felices cantus ore ſonante dedit.

Sed

Dedaci marito h. e. ad maritum. Nomina *maritus* et *coniux* uſurpantur etiam ante coniugium leductione firmatum. Catull. carm. 61, v. 32, 55, 157. — *ore rubente* h. e. erubeſcente, quam ſignificationem exemplis probat Forcellinius. Comparandus imprimis locus Virg. Aen. XII, 67. de Lavinia erubeſcente:

Indum ſanguineo veluti violaverit oſtro
Si quis ebur, aut mixta rubent ubi lilia multa
Alba roſa: talis virgo dabat ore colores. W.

34. *rubent*) Repetitio eiusdem vocabuli ne male te habeat, compara Virg. loc. laud. v. 66. et 68. W.

35. 36. Pallam exſpectabam in Apolline; quandoquidem is proprius deo amictus, (cf. ſup. I, 5, 8.) olim omnino vatibus, nunc citharoedis communis. Verum in ea deſcribenda laborare adeo Tibullum aegre fero. Pentameter ſaltem friget vel maxime. H. Vide de hoc pentametro Obſſ. ad I, 4, 38. W.

39. 40. 41. Referemusne haec ad praeludium, προοίμιον, toties memoratum veteribus, ubi de Lyricis agunt? In praecipuis locis Pindaricus Pyth. I, 6.

Πείθονται δ' ἀοιδοὶ σάμασιν,
Ἁγησιχόρων ὁπόταν φροιμίων
Ἀμβολὰς τεύχῃς ἐλελιζομένα.

Praeludebatur ſcilicet chorum ducentibus et communem cantum inſtituentibus: h. l. vero oraculo edendo praeluditur. Quod neſcio an alibi occurrat. H. *Modulatus* h. e. ita moderatus lyram, ut ſonos certis modis et muſica ratione inflexos et temperatos redderet. Sic Claudian. XXXIV, 16. *modulatus pectine nervos.* Proprie dicimur modulari carmen, ſonos, ſimilia. W.

40. *Felices cantus*) poſſunt eſſe propitii, favorem Numinis oſtendentes. Virgil. I. Aen. 334. *Sis felix noſtrumque leves quaecun-*

cun-

Sed postquam fuerant digiti cum voce loqı
Edidit haec dulci tristia verba modo:
Salve, cura deûm; casto nam rite poëtae
Phoebusque et Bacchus Pieridesque faven
Sed proles Semeles Bacchus doctaeque Sorore
Dicere non norunt, quid ferat hora seque
At mihi fatorum leges, aevique futuri
Eventura, pater posse videre dedit.
Quare, ego quae dico non fallax, accipe, v
Quodque deus vero Cynthius ore feram.
Tantum cara tibi, quantum nec filia matri,
Qı

cunque laborem; aut, quod cum Vulpio malo, faciles et feliciter provenientes. Possunt etiam esse excellentes, praestantes, divini, ut Horat. IV. Od. 15, 21. *felix facies.* Fere sic inf. IV, 2, 15. *felix Vertumnus.*

41. Compar. Virg. Aen. 10, 67.: *Et duplices cum voce manus ad sidera tendit.* — Mox vers. 42. *modus* eleganter usurpatur pr. *sono*, ut τρόπος. Aesch. Sept. 448.:

φιμοὶ δὲ συρίζουσι βάρβαρον τρόπον. W.

43. *casto rite poëtae)* Proprie castus in sacris parandis et obeundis, purum corpus servans; sic sacerdos castus; hinc omnino religiosus, pius; etiam res castae, ut sup. II, 1, 13. *casta placent superis,* sacra rite parata. Nunc *castus poëta*, ut alias sacer, sanctus, pius, qui se addixit sacris Musarum; ea colit; in studiis poëtici cupatus. Aliis in locis aı notio vitae purae a violen rapinis alienae.

47. *Leges fatorum)* cf. gil. Aen. XII, 819. W.

48. *pater — dedit)* Nı suo habere, sed a Iove futuri praedictiones acc Apollinem, nunc vulgat est. Hymn. in Mercur. 4(conf. Virg. III. Aen. 251. Brouckh.

51. 52. Mirum, po amorem suum Neaerae, ſ tae coniugis, comparare amore matris in filiam et n in uxorem suam. Neutra reor, comparatio ut satis moda sit. Ipse eius usum ą habuerat; mox eam in con natu habiturus: v. sup. ad princ. Mirum et illud, qu deo edocetur poëta, pue

Quantum nec cupido bella puella viro,
Pro qua sollicitas caelestia numina votis,
Quae tibi securos non sinit ire dies,
Et, quum te fusco Somnus velavit amictu,
Vanum nocturnis fallit imaginibus,
Carminibus celebrata tuis formosa Neaera
Alterius mavult esse puella viri;
Diversasque suas agitat mens impia curas,
Nec gaudet casta nupta Neaera domo.
Ah crudele genus, nec fidum femina nomen!
Ah pereat, didicit fallere si qua virum!

Sed

se deserto alii velle nubere. Scilicet id dignum deo erat futura providente!

55. *quum te fusco Somnus velavit amictu*) v. Obss. iniecto suo velo seu peplo obtexit et obnupsit. Peplum autem Noctis frequentatum est poëtis; ut in illo Euripidis sup. ad II, 1, 87. laudato: Μελάμπεπλος Νύξ.

56. *Vanum n. fallit i.*) ita ut ipse vanus sis; h. illusum, deceptum, fingentem inania. Vulpius hic haerebat.

57. *Carminibus celebrata tuis*) Videntur adeo plura a Tibullo in Neaeram scripta intercidisse.

58. *Alterius — viri*) Oratio fere eadem apud Ovid. Remed. A. 772.:

Esse quod alterius coeperat illa viri. W.

60. *casta — domo*) Sollenne de poëtis, v. sup. v. 45. propter innocuos mores, et quod alieni sunt a scelere, caede et rapinis, vitamque, secus ac illi, qui divitias et honores parant, a scelere puram et integram agunt. *Nupta domo*, pro in domum; et est graeca ratio: *non gaudet nupta*, se nuptam esse, nubere. II. Restitui *suas*. *Casta domo*, ut Silius I, 609. dicit:

Castaque beatos
Paupertate patres.

Caet. vid. Hand. p. 65. W.

61. *nec fidum femina nomen*) h. perfidae feminae simpliciter. Saepe *nomina* pro hominibus. cf. h. l. Scaliger. et Bentl. ad Horat. III, 27, 34. *Mox si qua* in poëtis est pro, quaecunque. H. Virgil. Aen. IV, 569. Mercurius: *Varium et mutabile semper Femina*, ad Graecorum magis formam. W.

Sed flecti poterit; mens est mutabilis illis;
Tu modo cum multa brachia tende prece.
Saevus Amor docuit validos tentare labores;
Saevus Amor docuit verbera posse pati.
Me quondam Admeti niveos pavisse iuvencos,
Non est in vanum fabula ficta iocum.
Tunc ego nec cithara poteram gaudere sonora
Nec similes chordis reddere voce sonos;
Sed perlucenti cantus meditabar avena,
Ille ego Latonae filius atque Iovis.
Nescis, quid sit amor, iuvenis, si ferre recusi
Immitem dominam coniugiumque ferum.
Ergo ne dubita blandas adhibere querelas;
Vincuntur molli pectora dura prece.

Quo

63. *flecti*) cf. Tacit. Hist. IV, 42. W.

64. *Saevus Amor*) ut ἄγριος ἔρως ap. Graecos. vid. Plat. Phaedon. p. 109. ed. Heind. W.

67. *Me quondam Admeti*) v. sup. II, 3, 11. Paullo ante *verbera pati*, pro servitium ferre. cf. sup. II, 4, 3. 4. 5.

68. Quod alibi dicitur *fabula vana*. W.

74. *coniugiumque ferum*) h. eum muliere fera h. indomita atque intractabili. *coniux* pro amica, sic *coniugium* pro amoris foedere simpl. Est adeo pro *amica superba* dictum. *coniugium ferum*.

75. 76. Proprietas verboru cum elegantia. *Adhibe e querelas*, uti: adhibere preces sollenne et publicum st. Burmann. ad Ovid. III. M 576.

O quoties voluit blandis acc dere dictis
Et molles adhibere preces.

Proprium quoque *blandae preces*. cf. sup. III, 3, 2. Sententia verborum ipsa centies Propertio, Ovidio et aliis tractata est. cf. Propert. I, 9-16. H. *molli*. Graeci hc modo usurpant μαλακός. c Odyss. α, 56. W.

'era canunt sacris oracula templis,
li nostro nomine dicta refer:
coniugium promittit Delius ipse;
do, alium desine velle virum.
' ignavus defluxit pectore somnus.
ne possim tanta videre mala!
crediderim votis contraria vota,
itum crimen pectore inesse tuo.
c vasti genuerunt aequora ponti,
mmam volvens ore Chimaera fero,
nguinea redimitus terga caterva,
sunt linguae tergeminumque caput,
irgineam canibus succincta figuram:
conceptam saeva leaena tulit,

Bar-

canant oracula) e vera, et deos a, utrumque in

t *pectore somnus*) dormientes, pul- s proflantes spiri- pectus. cf. Obss. eis *contraria* tibi t amantium vota ro ipso amore.

nec vasti) Nota Iliad. Π, 33. sq. , 365. sqq. Subii- dura alia, sed ea fastidium faciat, , ad Elegiae prin- sertim cum eius- nata iam nimium tis, nec satis placeant, nisi novitatem habeant pro condimento.

86. *flammam volvens*) eleganter pro, vomens, ut exprimit undantis flammae globos, spiras et volumina. conf. Virgil. Aen. VIII, 255. Ovid. VII. Met. 109. de tauris Colchicis:

Pectora sic intus clausas volventia flammas,
Pectoraque usta sonant.

87. *Nec c.*) de Cerbero loquitur, cuius capita anguibus horrent.

89. Scylla utero, in belluam marinam exeunte duplici cauda, intertextos habet canes marinos. v. Obss.

90. *tulit*) n. utero, protulit, edidit.

Barbara nec Scythiae tellus, horrendave
Sed culta, et duris non habitanda, do
Et longe ante alias omnes mitissima mate
Isque pater, quo non alter amabilior.
Haec Deus in melius crudelia somnia vert
Et iubeat tepidos irrita ferre Notos.

ELEGIA V.

Vos tenet, Etruscis manat quae fontibus u
Unda sub aestivum non adeunda Canen

edidit. Illustratum vide a Mitscherl. in Lectionib. p. 107.

95. *Haec Deus*) Ad verbum Moschus Id. 2, 27. *Ἀλλά μοι εἰς ἀγαθὸν μάκαρες κρίνειαν ὄνειρον.*

Elegia V.

Ad amicos scripta est, qui thermas in Etruria adierant, a poëta ex febri graviter laborante. Verens ille, ne in mortis periculo versetur, deprecatur iram deorum, tanquam caussam morbi, ob facinus, vel nefas, inflicti; vota facit pro salute et amicos suos vota pariter facere iubet.

1. *Etruscis manat quae fontibus unda*) De thermis Etruriae agi, dubitari vix potest: v. Obss. Etiam inf. 29. *Tuscae numina lymphae.* Habuit autem et olim et nunc Etruria aquas salubres pluribus locis. De nostro aevo v. Baccium de Thermis p. 54. et de vetere aetate Dionys. Halic. lib. I, 37. (p. 29.) et Strabo lib. Alm. *πολλὴ δὲ καὶ τ ὑδάτων ἀφθονία κατὰ τ νίαν. Τῷ δὲ πλησίον Ῥώμης, οὐχ ἧττον εὐ ἐν Βαΐαις, ἃ διωνόμα πάντων μάλιστα.* Ita constituendus videtur; gatus est, vitio labora inter eas thermas imp rae Caeretanae. v. Stra p. 337. C. Aquas Clu eae frigidae. v. Horat. 15, 19. Tauri therma til. I, 250. Et therm etiamnum satis celebre bus Ant. Cocchius pe bello egit. Quaenam rint thermae, quas Tib ci adierant, quaerere ctos potuisse mirarer, alias inanes quaestion vioribus praeteritis, n minissem.

2. *Unda sub aesti adeunda Canem*) Miru a poëta moneri; quand

ac autem ſacris Baiarum maxima lymphis,
Cum ſe purpureo vere remittit humus:

At

is regionibus per diernm olarium aeſtum vix quisſanus calidis aquis utetur; immo inſtante graviore discedunt homines ex iis in agros. Idque faciehaud dubie etiam olim. al. IV. Ep. 57, 5.

rrida ſed fervent Nemeaei
pectora monſtri,
Nec ſatis eſt Baias igne
calere ſuo:
go ſacri fontes, et littora
ſacra, valete,
Nympharum pariter Nerei-
dumque domus.
rculeos montes gelida vos
vincite bruma,
Nunc Tiburtinis cedite fri-
goribus.

etiam Martialis ait hieme iorandum eſſe Baiis, proaeli clementiam, at aeſtinpore ſecedendum eſſe in Tiburtinum. In Marhoc commode memorari it; non aeque in hoc Tiloco: in quo aeſtuans ex it ex metu inſtantis mortis vix huic obſervationi potuerat: v. Obſſ. ad v. 3. *Nunc autem ſacris Baiaaxima lymphis*) Baiarum ia, inquit Broukh. h. e. rrima. Si vir doctus intandi artem tam bene ſet, quam criticam, facile it, hoc vix latine fieri Fac enim hoc ita ſe habere, *Baias* appellative non modo Puteolanas illas, ſed quascunque alias thermas dici, quod tamen, niſi certa aliqua ratione et poëta forma, fieri dubito, ferri tamen vix poteſt, ut *Baiarum maxima* efferatur, ſed *Baiarum maximae*, uti *nuptiarum ſollenniſſimas* dixeris, non *ſollenniſſimam*. Nihil dicam de noto graeciſmo, quo non modo *adiectiva*, quae numerum deſignant, ut: *militum ultimi; quorum pleraque;* verum etiam, quae proprietatem et naturam rei declarant, ſubſtantive ponuntur; ut *lanarum nigrae*. De quo genere v. Ruhnken. ad Vellei. II, 80. p. 387. et Hemſterh. ad Lucian. To. I. p. 117. quem ille laudat. Ergo alia via ineunda eſt. Poſſunt autem verba illa et ſic iungi: *unda maxima Baiarum*, inter Baias praecipua unda. Enimvero primum hoc durum et abſonum vixque latinum eſt; (nam quod e Virgil. Aen. VII, 83. laudari poteſt,

— *nemorum quae maxima*
ſacro
Fonte ſonat;

de Albunea, et per ſe diverſum eſt, et aliter expediri poteſt) tum vero a vero alienum, Etruſcas thermas fuiſſe maximas ac ſeu ſaluberrimas, ſeu potius celeberrimas (quod *maximae* ſignificarent) inter thermas,

O 2 etiam

At mihi Perſephone nigram denuntiat horam
Immerito iuveni parce nocere, Dea.
Non ego tentavi, nulli temeranda virorum
Audax laudandae ſacra docere Deae.
Nec mea mortiferis infecit pocula ſuccis
Dextera, nec cuiquam tetra venena dedit;

etiam Baiis Campaniae praelatas, quae Martiali *principes Baiae* dictae, lib. VI. Ep. 42, 7. id quod nemini in mentem venit. Verum eſt tertia verborum iungendorum ratio eaque haud paullo melior: *unda maxima lymphis ſacris Baiarum*, praeſtans, praeclara, per ſ. propter aquas h. fontes ſuos ſalubres, quos lymphas Baiarum appellat a ſimilitudine. Hanc ſaltem inire debebant, qui locum defenderunt. — *ſacris lymphis* dixit, quia omnes fontes, multo magis ſalubres diis ſacri erant. Martial. l. c. *Nympharum pariter Nereidumque domus.* Mox *ver purpureum*, pulcrum; ut ſaepe poëtae: illuſtratum a Vulpio. H. *Nunc autem — lymphis.* Verba: *nunc autem maxima, quum humus ſe remittit vere purpureo*, ſane oppoſita ſunt antecedentibus: *Unda — canem*, ut facile apparet. *Maxima* autem dictum eſt pr. maior, vid. Obſſ. — *ſe remittit*, cf. Lucan. I, 17.: *bruma rigens ac neſcia vere remitti.* add. Mitſch. ad Horat. Od. I, 4, 1. W.

5. *nigram denuntiat horam*) *denuntiat*, minatur. Copioſe de hoc Broukh. et Vulp. quatenus omnia, quae a tem et inferas res ſpecta epitheto ornantur, etiam ſermone. Quod autem ſqq. ut itidem ſup. I, 3, ſe innocue vixiſſe teſtat communem illam opi referendum eſt, qua gr morbi, acutae febres, ex morbo, a deorum ir tebantur; unde etiam a giones confugiebant, deos placarent. Sollennis ſimilis ſcelerum, quae qu commiſerit, enumeratio i tis, v. o. Claudian. de R II, 255. ſq. Petron. c. 1 noſtro illa ad faſtidium e ducta.

7. 8. Sunt *ſacra Bona bus non adeunda Deae*, ſupra vidimus I, 6, 22. *dandam* dixit pro bona. c

9. *infecit pocula*) Virg Ge. 128.

Pocula *ſi quando ſaev* fecere noverc

Poculum vero frequens neno. v. Broukh. qui male, contra Paſſeratium refert locum Propertii I 48.

nos facrilegos templis admovimus ignes,
c cor follicitant faeta nefanda meum;
ios, infanae meditantes iurgia linguae,
pia in adverfos folvimus ora deos.
ndum cani nigros laefere capillos;
c venit tardo curva fenecta pede.

Nata-

ferunt nullos pocula no- ftra deos. t intelligendus ille de s et conviciis in deos nter compotationes. H. — *dedit.* Similiter di- Mofch. Id. III, 118.: *βροτὸς τοσσοῦτον ἀνάμε- ρος, ἤ κεράσαι τοι και λαλέοντι τὸ φάρμακον;* W.

13. 14. Iungendae hae se, ne languere videa- ns *facta nefanda* inter n narrata interpofitum: mus poëta non commit- d voluit dicere: nec ec dicto deorum iram vi. cf. III, 4, 15. 16. rum fic extulit, ut di- fe non iracundia et fu- reptum in numen diras tiones impie evomuiffe. I, 2, 79.

Veneris magnae violavi numina verbo,
mea nunc poenas impia lingua luit?

II, 6, 17. 18. ac IV, 4, L. I, 2, 52. W.) Abo- is has in deum exfecra- nos blasphemias voca- ter piacula etiam veteres ifti homines habuere; quis ferat inter nos eas frequenta- ri? H. *Facta nefanda.* Intel- liguntur impetus graffatorum et latronum. Catull. XXIII, 10: *Non facta impia, non dolos veneni,* ubi *facta impia* eadem funt, quae hic *facta nefanda.* Caeterum ordinem fententiarum a verf. 7 — 14. difplicere mihi profeffus fum in Obff. ad I, 2, 49. Sed nunc aliter iudico. W.

12. *follicitant*) h. l. eft folli- citum et anxium habent. vid. Cic. pro Rofc. Amer. c. 24. *Sua quemque fraus* etc. Quae Broukh. exempla hic laudat, nihil huc faciunt.

15. *laefere capillos*) h. colo- rem immutavere, ut Ovid. III. Art. 204.

Pallefcunt frondes, quas nova laefit hyems.

v. Vulp. Sic colores, qui mu- tantur, *violant* lanas. H. Alia nunc caufa fubiicitur a poeta, quare mortem deprecetur. cf. *Tuque* Horat. II, 12, 9. — Cave autem iungas v. 16. *venit tardo pede,* ut I, 9, 4. Nam fenectus, mors, fimilia, celeriter venire dicuntur. cf. I, 10, 40. Iungen- dum eft *curva pede tardo.* Deni-

que

Natalem noſtri primum videre parentes,
Quum cecidit fato conſul uterque pari.
Quid fraudare iuvat vitem creſcentibus uvis,
Et modo nata mala vellere poma manu?
Parcite, pallentes undas quicunque tenetis,
Duraque ſortiti tertia regna dei.
Elyſios olim liceat cognoſcere campos,
Lethaeamque ratem, Cimmeriosque lacus,
Quum mea rugoſa pallebunt ora ſenecta,
Et referam pueris tempora priſca ſenex.
Atque utinam vano nequidquam terrear aeſtu!
Languent ter quinos ſed mea membra dies.
At vobis Tuſcae celebrantur numina lymphae,

Et

que ſenectam, non Senectam perſonam, cogitavit, opinor, Tibullus. W.

18. *Cum cecidit f.*) V. C. 711. quo Hirtius et Panſa Coſſ. bello Mutinenſi perierunt. Sed v. Obſſ.

20. *mala — manu*) nocente, pernicioſa, ut Virg. Ecl. 3, 11.

Atque mala vitis incidere
falce novellas.

v. Brouhh. H. Adde Catull. XX, 5. *malasque furis arceo manus.* W.

22. *Duraque — tertia regna*) *tertia* n. ex ſortitione, ut notum, pro tertia portione. *dura*, quae dure, crudeliter a Plutone duro rege exercentur. Deinde hic uni ſubſtantivo duo epitheta iuncta ſunt, nempe alterum *tertia* cum ſuo nomine quaſi unum vocabulum efficit, alterum ornatus cauſſa apponitur. Et ita ſe res habet in omnibus fere exemplis a Brouhh. hic allatis. Ut vero utrumque epitheton qualitatem rei et naturam, ſive quantitatem vel numerum exprimat, hoc, niſi vitioſe, fieri poſſe non puto.

26. *Et referam*) Hoc ſuaviter adiectum. Sic ſup. I, 10, 44.

Sic ego ſim, liceatque caput
candeſcere canis,
Temporis et priſci facta
referre ſenem.

29. *Tuſcae — numina lymphae*) h. Tuſcae aquae, ſalubres (quibus numen ineſſe credebatur. v. ad v. 8.) frequentantur a vobis. Praeſunt fontibus ſalubribus Nymphae, numina.

acilis lenta pallitur unda manu.
felices, memores et vivite noftri,
: erimus, feu nos Fata fuiffe volent.
ι nigras pecudes promittite Diti,
ıivei lactis pocula mixta mero.

E L E G I A V I.

de Liber, ades: fic fit tibi myftica vitis
Sem-

:t *facilis lenta pellitur* ıu) Singula verba ac- ıtiffima funt. *Pellere* , 12.

placidam niveo pectore
pellit aquam.

:ofell. 344.

· *mox amne refotos*
'enti gelidum flumen
pepulisse natatu.

ıda, ut Propert. I, 11,

rmae facilis cedere lym-
pha manu.

I, 247. ubi leg. *nata-* ıenta manu pulcre lu- rachia exprimit. Ovi- l. 19, 48.

:*aque dimotis brachia*
iactat aquis.

:8, 96. et ibi Burman. o natationes, pifcinae r, in balneis, five ad onem, five ad fanan-)os. cf. Baccium de L. VII. c. 8. et 24.

ı *fata fuiffe volent*) h. ex εὐφημίαν, ut notum. ad Ovid. Epift. XVII,

33. *nigras pecudes promittite Diti*) fcilicet compenfationem pro meliore anima hominis. cf. Vulp. *promittere* eft vovere, fpondere. vid. Broukh. et Doufa Praecid. c. 12. Vult adeo poëta, amicos diis inferis facere vota pro fua falute. H. Vid. fupra I, 5, 10. W.

Elegia VI.

Amoris curas et follicitudines vino diluere inftituit poëta, nec tamen felici fatis fucceffu. Aeftuat miferi amantis animus in omnes partes distractus: imprecatur puellae, deprecatur; excitat fe ad hilaritatem, redit ad triftitiam; fuo exemplo alios monet puellarum perfidiam timere, cum hac ipfa tamen perfidia amicae memoriam animo dimittere nequit. Eft haud dubie inter praeftantiores fui generis Elegia haec, affectus inprimis varietate et veritate.

1. *Candide Liber*) h. pulcher, formofe; quod perpetuum Bacchi cognomen, ut iam Cyllen. accepit. v. Broukh. ad h. l. et ad

Semper, ſic hedera tempora vincta geras;
Aufer et ipſe meum pariter medicande dolorem,
Saepe tuo cecidit munere victus amor.
Care puer, madeant generoſo pocula Baccho;
I, nobis prona funde Falerna manu.
Ite procul durum, curae, genus, ite labores,
Fulſerit hic niveis Delius alitibus;
Vos modo propoſito, dulces, faveatis, amici,
Neve neget quisquam me duce ſe comitem.

Aut

ad IV, 4, 19. (17.) qui Horat. I. Od. 18, 11. Ovid. F. III, 772. et Senec. Oedip. 508. contulit. H. *Candido.* a parte denominatur totum; ad pulchritudinem enim pertinet candor. *Cupido candidus* Catull. 68, 154. W.

ibid. *ſic ſit tibi*) h. oro te per vitem tibi ſacram et per hederam, capitis inſigne. v. ad I, 4, 1.

ib. *myſtica vitis*) quia eius uſus in myſteriis atque orgiis Bacchi cum reſpectu certae religionis erat: ut Virgil. Ge. 1, 166. *myſtica vannus Iacchi*, cuius inſtar habetur in ſacris Bacchi. vid. Gronov. Obſſ. IV, 9.

3. *et ipſe — pariter medicande*) h. cui non minus medela et auxilium opus eſt, ut animi morbo iſto, amore, libereris, quo in Ariadnen teneris. Sed haec putida ſunt. v. Obſſ. H. Mendi ſignum delevi, huic verſui appoſitum ab Heynio. W.

4. *cecidit*) Catull. XI, 21.:
Nec meum reſpectat, ut ante, amorem,
Qui illius culpa cecidit ſeq.
Victus; cf. Obſſ. ad I, 5, 60. W.

5. *madeant*) Placuit poëtae tenue vocabulum: alius *ſpument* aut ſimile poſuiſſet.

7. *labores*) ſunt dolores animi, πόνοι, quam poteſtatem Latinos huic vocabulo tribuiſſe recte Daviſius notat ad Cic. Quaeſt. Tuſc. II, 15. p. 154. W.

8. *Fulſerit hic niveis Delius alitibus*) pro *fulgeat. ales* pro omine, ut *avis* II, 2, 21. ut poëta plurali extulit. (Bono omine haec dies exorta ſit, fauſta et laeta ſit. *Delius* pro ſole et die; dictum ad formam: hic Phoebus. H. Vid. Obſſ. W.

9. *Vos modo*) Interpunctionem poſt *alitibus* mutavi. Caeterum comparanda ſunt Graeca, ut *μόνον θεοὶ σώζουσ* Philoct. Soph. 526. W.

[redacted]

i quis vini certamen mite recusat,
lat eum tecto cara puella dolo.
acit dites animos deus: ille ferocem
ntudit, et dominae misit in arbitrium;
nias tigres et fulvas ille leaenas
:it, et indomitis mollia corda dedit.
Amor, et maiora valet; sed poscite Bacchi
mera; quem vestrum pocula sicca iuvant?
enit ex aequo, nec torvus Liber in illis,

Qui

vini certamen) h. e. com- . vid. Forcellin. voc. cer- W.

Ille — deus) n. Amor. lii Bacchum intelligunt. cohaerere videri potest iarum ordo. Sed hoc decet poëtam valde ani- nmotum. Puellae men- acta, Amoris potentiam at: tum Bacchi; mox ue comparat, et ut ami- :hum potando placidum ldant, hortatur. *Contu- ;sit*, et reliqua, pro *con- :, mittere solet.*

ferocem Contudit) grave a, domuit, fregit. vid. a.

dominae misit in arbi- in pedestri debuisset : mittere sub imperium, are.

pocula sicca) vacua.

Convenit ex aequo) Alii tetes silent; et Broukh. t, satis habuit illustrare: *in illis* dictum nota ele- gantia pro *in illos*; ut *aequus in hoste* et similia. Sed nunc quaeritur, quid sit: *Convenit ex aequo.* Cyllen. ait: utile et conveniens est ex aequo, id est, iusta parte; quae hic locum non habent. Vulpius interpretatur: *Libero patri cum bene potantibus nulla discordia est. Ex aequo* h. aequaliter, aeque: ut sit dictum ut: convenit inter eos. Sed hoc redolet trivium et vulgus. Malim *convenire* accipere pro adire, itare ad, et quartum casum subintelligere: *Hos Bacchus aequus et lenis convenit, iis praesens et propitius est. ex aequo* est pro aequus, placidus, vel placide. Sed semper duri quid manet. nec magis propitiam et facilem Minervam habeas, si ad Amorem et Liberum revoces: *Convenit ex aequo*, pariter, Libero cum Amore; Liber et Amor dii inter se coniuncti et amici sunt; bene inter eos convenit. H. *Ex aequo* est aeque, aequaliter.

Qui ſe, quique una vina iocoſa colunt.
Iam venit iratus nimium nimiumque ſeveris
Qui timet irati numina magna, bibat.
Quales his poenas qualis quantusque minetu
Cadmeae matris praeda cruenta docet.
Sed procul a nobis hic ſit timor; illaque, ſi qua eſt
Quid valeat laeſi, ſentiat, ira dei.
Quid precor, ah, demens? venti temeraria v
Aëriae et nubes diripienda ferant!

Qu

ter, ἐξ ἴσου; ſed quem ſenſum hoc habeat e contextu conſtituendum eſt. Sic ap. Plin. H. N. 6, 25.: *Regna pertinent ad Scythas, cum quibus ex aequo degunt, ex aequo* ſignificat aequo iure et inſtitutis. Alius eſt locus Tacit. Hiſt. II, 97.: *Trium legionum legati — adverſam eius fortunam ex aequo detrectabant.* — Deinde hoc quoque tenendum, ſubiectum, quod requirunt verba *ex aequo*, modo diſerte enuntiatum, modo e contextu ſupplendum eſſe. Hoc loco eſt: *ex aequo cum illis, qui ſe, quique — colunt,* h. e. quales illi, talis deus; nam verba adiecta: *nec torvus Liber in illis,* clare oſtendunt, quid in animo habuerit poeta. Diſſipat Evius curas edaces eorum qui colunt deum. Caeterum *convenit*, ut Virg. Aen. XII, 184. — *Torvus in illis*, cf. Virg. Aen. II, 540. W.

20. *vina iocoſa*) h. compotationem inter ludum et iocos.

Sic in Luſ. lib. *Venus ic*
Contra *ſeveri* ſunt ſobrii.
datur Catull. 27, 5. *abite*
phae, Vini pernicies, et a
veros Migrate. H. Add. H
Ep. 1, 19, 8.:

Forum putealque Lib
Mandabo ſiccis, adimam
tare ſeveris.

add. Ep. 1, 5, 15. — *Veni*
tus, cf. Horat. Od. I, 18, 8

23. *Quales — qualis qua*
que) cf. Soph. Trachin. 1
Electr. 750. W.

24. *Cadmeae matris pr*
cruenta) Pentheus a matre
ve et Bacchis furentibus
cerptus. v. Ovid. III.
701.

25. *illaque, ſi qua eſt*) ſi v
ſi ſuperat. cf. Obſſ.

26. *laeſi — dei*) irati. B
iram deprecatur in illam.
Laedere numen eſt in ea re
care, quae data eſt nu
Sic laedere Nemeſin Catull.
21. W.

28. *diripienda ferant*) h.
rip

ris nulla mei superest tibi cura, Neaera,
felix, et sint candida fata tua.
securae reddamus tempora mensae;
it post multos una serena dies.
ihi difficile est imitari gaudia falsa;
.cile est tristi fingere mente iocum.
:ne mendaci risus componitur ore;
bene sollicitis ebria verba sonant.
|ueror infelix? turpes discedite curae.
. Lenaeus tristia verba pater.
, Theseae quondam periuria linguae
Fle-

it sup. I, 7, 40. *disso-*
edit pro *dissolvit.* H.
isi quod significatur si-
ı esse digna quae diri-
Intr. 4, 3, 22 — *venti*
e et nubes, cf. Catull.
r.
it candida fata tua)
ına, felicia. v. sup. I,

ldamus tempora) tan-
ita commissationi, ait
sive omnino, *demus,*
ius, consumamus. Men-
am dixit, ad quam
; vacare volebat.
ides aestuantem amato-
se ipso diffidentem ac
tem. Praeclare haec
ut et antea v. 25. 7.
'mitari gaudia. Tacit.
24.: *vultu, quamquam*
n imitarentur, contu-
ropiores. W.
ria verba) sermones,

quales ebriorum esse solent; nempe, non tam leves et inconsiderati, ut volunt, sed liberiores, procaces, petulantes, lubrici. Ovid. Epist. XVI, 246.

Quin etiam, ut possem verbis
petulantius uti,
Non semel ebrietas est simu-
lat.. mihi.

37. *turpes — curae)* quae convivatorem non decent. Cyllenius, quod hominem turpem reddunt; male. ita quot non homines turpiter viverent! (Saltem ista ad h. l. accommodate dicta sunt; non autem universe: si *luctus turpis* dicitur, si *aegrimonia deformis* apud Horatium: est ea haud dubie, quae deformem et turpem reddit macie, squalore, habitu toto corporis.)

39. *Gnosia)* Ariadne, Minois, Cretae, cuius Gnosus urbs erat, regis filia.

Flevisti ignoto, sola relicta, mari.
Sed cecinit pro te doctus, Minoi, Catullus,
Ingrati referens impia facta viri.
Vos ego nunc moneo: Felix, quicunque dolore
Alterius disces posse carere tuo.
Nec vos aut capiant pendentia brachia collo,
Aut

40. *Flevisti ignoto — mari*) h. ad mare. cf. I, 10, 64. Sic apud Propert. I, 15, 9. Calypso

Desertis olim fleverat aequoribus.

Respicit autem noster Carmen Catulli LXIV, 130. sq.; idem etiam Severus Aetn. v. 21. 22. H. *Flevisti mari*, ut *Nec quereris patri* Iuv. S. III, 131.; *plorabit suae* Tib. II, 5, 105. Catull. 64, 163. dicit: *Sed quid ego ignaris nequidquam conqueror auris? — sola relicta*, Catull. 64, 57. W.

41. *doctus — Catullus*) perpetuum hoc Catulli, et omnino poëtarum, epitheton, respectu multarum, inprimis Graecarum litterarum, quae iis tenendae tum erant. Notabilis autem locus inter ea, quae testimonia vocant de Catullo, ipsa memoratione Catulli ab alio poeta, qui sub ea fere tempora vixit. H. *pro te*, recte. Nam querelae, quas fundit Ariadne v. 130 - 211. Ariadnen bene promeritam ostendunt, Theseum ingratum et perfidum. — *doctus* dicitur in sua quisque arte peritus, persaepe autem is qui in poesi et musicis peritus est. Non igitur ad doctrinam multarum litterarum, in primis graecarum, hoc epitheton spectat, sed ad artem. W.

43. *Vos ego n.*) Optime haec et superiora conciliat Vulpius: *Sodales et compotores alloquitur, tanquam si diceret: Monuit puellas Catullus, ne virorum iurantentis fidem haberent, proposito exemplo Thesei et Ariadnae: ego vicissim iuvenes moneo, ut sibi caveant a mulierculaurum levitate, exemplo proposito Neaerae.* Similiter Propert. I, 15. extr.

Quis ego nunc pereo, similes moniturus amantes,
O nullis tutum credere blanditiis!

44. *posse carere tuo*) h. evitare caussam dolendi. *posse carere* pro *carere* simpliciter, ut saepe. Sup. I, 2, 64. hoc ipsum:

— nec te posse carere velim.

Carere dolore recte dictum, nam *carere* dicimur etiam malis rebus. vid. Vulp. h. l.

fallat blanda fordida lingua prece.
›rque fuos fallax iurarit ocellos,
›nemque fuam, perque fuam Venerem,
fides inerit; periuria ridet amantum
ter, et ventos irrita ferre iubet.
quid toties fallacis verba puellae
queror? ite a me, feria verba, procul.
vellem longas tecum requiefcere noctes,
ecum longos pervigilare dies!
ı, nec merito, nobis, nec amica merenti!
ida, fed, quamvis perfida, cara tamen.
Bacchus amat; ceffas, o lente minifter?
ıperet annofum Marcia lympha merum.

Non

·*dida lingua*) eft avaıe, quae blanditias eo ıdhibet, ut miferum ı exfpoliet.

nonemque|*fuam*) n. ut ɹrorum, fic Iuno femiıt. Ita Iunonem meam ıbeam! Res notiffima. .os Burman. ad Petron. f. IV, 13, 15. (et IV, ɹuptis tamen moribus rum quoque effeminanius fuit, ut Iuvenalis .t. II, 98.:

r Iunonem domini iurante miniftro. W.)

iunge: *Etfi — nulla les inerit.* H. Rem tavit Catullus 70. W. *riuria ridet* caet.) Exıc locum Ovidius Art. 33.:

Iupiter ex alto periuria ridet
amantum
Et iubet Aeolios irrita ferre
Notos.

Aliter rem fupra I, 4, 21. tractatam vidimus. W.

55. Iunge: *nec merito perfida nobis, nec merenti amica.* h. mihi immerito perfida, alteri amatori non merenti amica.

57. *Naida Bacchus amat*) h. aqua mifceri vinum poftulat. H. *Minifter.* Alloquitur puerum, ut fupr. v. 5. Caeterum cf. Horat. Od. II, XI, 18-20. ibiq. Mitfcherl. W.

58. *Marcia lympha*) a Q. Marcio Rege in urbem ducta, et a Q. Marcio Rege Praetore, iterum ab Agrippa, reftituta. Plin. XXXI, 3. f. 24. *Clariffima aquarum omnium in toto orbe,*

Non ego, ſi fugiat noſtrae convivia menſae
  Ignotum cupiens vana puella torum,
Sollicitus repetam tota ſuſpiria nocte.
  Tu puer, i, liquidum fortius adde merum.
Iam dudum Syrio madefactus tempora nardo
  Debueram ſertis implicuiſſe comas.

orbe, frigoris ſalubritatisque palma, praeconio Urbis, Marcia eſt; inter reliqua deum munera Urbi tributa etc.

60. *vana puella*) levis, inconſtans, v. Broukh. *ignotum*, puto, ſimpliciter eſſe alienum, niſi mavis, obſcuri, ignoti hominis conſuetudinem. H. Recte, ignoti et ignobilis hominis conſuetudinem, ut IV, 10, 6. W.

62. *liquidum fortius adde merum*) *fortius* poteſt eſſe adverbium. Niſi malis duo epitheta iungi uni nomini. v. ſup. ad Eleg. 5, 22. Ita eſt τὸ ζωρότερον.

63. *Iamdudum — debueram.* Vel minimam moram impatienter fert; vid. Mitſcherl. docte hoc ad Horat. Od. I, 37. 4. explicantem. W.

ALBII

ALBII TIBVLLI
LIBER IV.

CARMEN I.

e, Messala, canam, quanquam me cognita virtus
Ter-

Carmen I.
rmen hoc ad Messalam pa- ricum est. Laudes Messa- unere aggressus poëta, pri- excusat tenuitatem ingenii v. 1 - 27. Inde laudem orditur a virtutum praedicatione, quod eae prosapiae vetustate illustriores sint; inde (v. 39.) laudem dispescit in castrensem et forensem; quod ad hanc attinet, comparat Messalam

Terret, ut infirmae valeant fubfiftere vires:
Incipiam tamen. At meritas fi carmina laud
Deficiant, humilis tantis fim conditor actis,
Nec tua, te praeter, chartis intexere quisqua

]

lam cum Ulyffe; cuius mentione facta, in errores eius evagatur (usque ad v. 105.). Inde res Meffalae bello geftae: (117. fqq.) et maiorum rerum omina ex aufpiciis Confulatus Kal. Ian. V. C. 723. fufcepti. (119 - 154.) Commemoratis terris ac populis, ex quibus triumphos habiturus effet Meffala, incidit poëta in defcriptionem orbis terrarum diverfarumque eius plagarum fub diverfis caeli partibus (v. 151 - 176.). Inde iterum excufat virium tenuitatem, etiam ex languore animi adverfis cafibus fracti; (177 - 189.) addictum tamen fe Meffalae profitetur in perpetuum: 190. ad fin. Ut emendando et interpretando carmen conftituimus: non plane indignum lectu illud effe apparebit.

1. *me cognita virtus*) feu poëtae facultas poëtica, feu, quod magis placet, Meffalae virtus, ampliffimarum laudum materies. Ea iubet vereri, ut ne etc. H. Haud dubie virtus Meffalae. W.

2. *nequeant fubfiftere vires*) Pafferat. *excipere ac fuftinere vim et pondus argumenti.* Tu interpretare: timendum ut pares fint vires, ut fuf Cic. XI. ad Diu. 10. *N Varronis thefauros haberei fiftere fumtui poffem*, ubi polarant, *fuftinere fumtu* duo Manutii, *fufficere* De forma, *vereor ut neque* Obff. H. Recepi *valeant* Obff. W.

3. *At meritas fi — Ef voluiffe fatis*) huc usque continuandus eft. In *fim* fupplenda eft copula. *tas fi carmina laudes De* h. fi laudes tuae virtuti carmine meo affequi et a non poffim. ἐὰν τὰ ἔπη φθάσι τῶν κλεῶν. Simi autem locus Panegyr. in 202. fqq.

Quod fi digna tua mi
mea pagina
At voluiffe fat eft e

5. *chartis intexere*) m litteris, fed fatis digne; geftarum a Meffala hif confcribere, quae res ill non obfcuret. Paullo Ciris 39. ubi poëta vul falam

Naturae rerum magni
xere chartis.

Facta queat, dictis ut non maiora ſuperſint;
Eſt nobis voluiſſe ſatis; nec munera parva
Reſpueris. Etiam Phoebo gratiſſima dona
Cres tulit; et cunctis Baccho iucundior hoſpes
Icarus, ut puro teſtantur ſidera caelo,
Erigoneque Canisque, neget ne longior aetas.
Quin etiam Alcides, deus aſcenſurus Olympum,
Laeta Molorcheis poſuit veſtigia tectis.

Parva-

6. *dictis — maiora ſuperſint*) cf. Virg. Georg. III, 127.: *ne blando nequeat ſuper-eſſe labori*. W.

8. *etiam Phoebo gratiſſima dona Cres tulit*) In diverſas partes, quotquot ſunt, Interpretes abeunt, quis ille Cres ſit. De ſacrificio agi, conſtat ex verbis; *dona ferre*, quae ſunt ſacrificii offerendi. vid. Paſſerat. et Broukh. h. l. Unice vera eſt Barthii ſententia Adverſ. XII, 6. fabulam ab Homero Hymno in Apoll. 391. ſqq. memoratam reſpici. Apollinem, cum, occiſo Pythone, templum condidiſſet, ex omnibus ſibi terrarum incolis, qui ſacra facerent, homines quoſdam probos ac pios ex Gnoſo, Cretae urbe, delegiſſe. Hos per Cretem, Κρῆτα, collective, ſingulari numero, declarat. In hac ſententia acquieſcunt etiam Broukhuſius et Vulpius.

9. *et cunctis B. — Icarus*) Icarus Atticam incolebat. Accepto a Baccho, quem hoſpitio liberaliter exceperat, utre vini pleno, vicinos quosdam paſtores largiter eo invitavit. Hi, venenum ſibi propinatum rati, occiſum eum inſepultum proiiciunt. Canis, Maera, latratu ſuo filiam Erigonen in eum locum allexit: quae ſpectaculo triſti perculſa ſe ſuſpendit. Sed a Baccho inter ſidera relata eſt una cum patre et cane. Virginem eam eſſe volunt. Pater Arcturus, Canis facta Canicula. v. Hygin. Aſtron. II, 4.

11. *longior aetas*) remotior ab illa aetate, ſerior. Ut alias ſimpliciter, *longa aetas*, *longum aevum*.

13. *Molorcheis — tectis*) Hercules, cum ad leonem Nemeaeum interficiendum proficiſceretur, iuxta Cleonas a Molorcho, vinitore, parvae caſae hoſpitio exceptus eſt. v. Apollodor. II, 5, 1. qui locus claſſicus eſt. Alia v. ap. Broukhuſ. Hoſpitalitatem Molorchi etiam aliis locis poëtarum celebratam videas, ut a Martiale IV, 64. extr.

Laeta

Parvaque caelestes placavit mica, nec illis
Semper inaurato taurus cadit hostia cornu.
Hic quoque sit gratus parvus labor, ut tibi po
Inde alios aliosque memor componere versu
Alter dicat opus magni mirabile mundi:
Qualis in immenso desederit aëre tellus;
Qualis et in curvum pontus confluxerit orbem
Et, vagus a terris qua surgere nititur aër,
Huic ut contextus passim fluat igneus aethe
Pendentique super claudantur ut omnia cael(

Laeta vestigia, quia lubenter, non invitus, cum ipso fuit: ipse laetus, lubens.

14. *Parva — mica*) sive turis, sive salis. *pacavit*, graeco more pro; pacare solet, pacat? ἱλάσατο, ἵλεων καὶ εὐμενῆ παρέσχε τὸν θεόν. H. Similiter apud Horatium Od. III, 23, 18 - 20. *sumtuosa hostia* et *mica* opposita sunt:

Non sumtuosa blandior hostia
Mollivit aversos Penates
Farre pio et saliente mica. W.

15. *inaurato — cornu*) v. Homer. Odyss. Γ, 384. et 425. sqq. Notus hic antiquitatis, etiam heroicae, mos: v. Broukh. Ceterum oppositio haec in diis placandis seu victima seu ture frequens est poëtis. v. Burman. To. I. Anthol. p. 37.

16. *Hic quoque*) Hoc volebat auctor huius carminis: ut diis parva munera, ita tibi quoque hoc munusculum gratum sit. W.

18. *Alter*) pro alius. I, 9, 79. v. Broukh. S autem alius cosmogonian carminis argumentum faci

19. *Qualis in i.*) terram gravissimum elementorum, cepisse significat. Est elementis discretis, quom terra subsederit.

20. Vide de hac re H. ad Virgil. Eclog. VI, 35.

21. 22. et quomodo a aether summum locum ten v. Obss. H. Distinctione iuvi locum, ut iungeretur *ut igneus aether huic cont fluat passim.* Vulgo colon *aër* positum constructionem bat. — Mox *pendenti* j iunge. Horat. Epod. V, *Tellure porrecta super.* Qu quam enim recte dicuntur o *super claudi*, ut apud Cels. c. 1. *Renes tunicis super* ec *guntur*, hoc tamen loco est aptius. W.

i queat, dictis ut non maiora supersint;
obis voluisse satis; nec munera parva
ueris. Etiam Phoebo gratissima dona
tulit; et cunctis Baccho iucundior hospes
s, ut puro testantur sidera caelo,
neque Canisque, neget ne longior aetas.
etiam Alcides, deus ascensurus Olympum,
i, Molorcheis posuit vestigia tectis.

Parva-

dictis — maiora supersint) g. Georg. III, 127.: *ne blando nequeat super- esse labori.* W.

etiam Phoebo gratissima Cres tulit) In diversas , quotquot sunt, Inter- abeunt, quis ille Cres e sacrificio egi, constat rbis; *dona ferre*, quae sacrificii offerendi. vid. t. et Broukh. h. l. Unice ii Barthii sententia Ad- I, 6. fabulam ab Homero in Apoll. 391. sqq. me- m respici. Apollinem, occiso Pythone, templum isset, ex omnibus sibi m incolis, qui sacra fa- , homines quosdam pro- pios ex Gnoso, Cretae delegisse. Hos per Cre- Κρῆτας, collective, singu- mero, declarat. In hac is acquiescunt etiam mfius et Vulpius.

et cunctis B. — Icarus), Atticam incolebat. Ac- Baccho, quem hospitio liberaliter exceperat, utre vini pleno, vicinos quosdam pasto- res largiter eo invitavit. Hi, venenum sibi propinatum rati, occisum eum insepultum proii- ciunt. Canis, Maera, latratu suo filiam Erigonen in eum lo- cum allexit: quae spectaculo tristi perculsa se suspendit. Sed a Baccho inter sidera relata est una cum patre et cane. Virgi- nem eam esse volunt. Pater Arcturus, Canis facta Canicula. v. Hygin. Astron. II, 4.

11. *longior aetas*) remotior ab illa aetate, serior. Ut alias simpliciter, *longa aetas*, *lon- gum aevum*.

13. *Molorcheis — tectis*) Her- cules, cum ad leonem Nemae- aeum interficiendum proficisce- retur, iuxta Cleonas a Molor- cho, vinitore, parvae casae ho- spitio exceptus est. v. Apollodor. II, 5, 1. qui locus classicus est. Alia v. ap. Broukhus. Hospita- litatem Molorchi etiam aliis locis poëtarum celebratam vi- deas, ut a Martiale IV, 64. extr.

 Laeta

Parvaque caeleftes placavit mica, nec illis
Semper inaurato taurus cadit hoftia cornu.
Hic quoque fit gratus parvus labor, ut tibi poffim
Inde alios aliosque memor componere verfus.
Alter dicat opus magni mirabile mundi:
Qualis in immenfo defederit aëre tellus;
Qualis et in curvum pontus confluxerit orbem,
Et, vagus a terris qua furgere nititur aër,
Huic ut contextus paffim fluat igneus aether,
Pendentique fuper claudantur ut omnia caelo.

At

Laeta veftigia, quia lubenter non invitus, cum ipfo fuit ipfe laetus, lubens.

14. *Parva — mica*) five turis, five falis. *pacavit*, graeco more pro, pacare folet, pacat: ἱλάσατο, ἵλεων καὶ εὐμενῆ παρέσχε τὸν θεόν. H. Similiter apud Horatium Od. III, 23, 18 - 20. *fumtuofa hoftia* et *mica* oppofita funt:

Non fumtuofa blandior hoftia
Mollivit averfos Penates
Farre pio et faliente mica. W.

15. *inaurato — cornu*) v. Homer. Odyff. Γ, 384. et 425. fqq. Notus hic antiquitatis, etiam heroicae, mos: v. Broukh. Ceterum oppofitio haec in diis placandis feu victima feu ture frequens eft poëtis. v. Burman. To. I. Anthol. p. 57.

16. *Hic quoque*) Hoc volebat auctor huius carminis: ut diis parva munera, ita tibi quoque hoc munufculum gratum fit. W.

18. *Alter*) pro alius. Sup. I, 9, 79. v. Broukh. Seffus autem in aliis cofmogoniam fibi carminis argumentum faciat.

19. *Qualis in i.*) terram, ut graviffimum elementorum, imum cepiffe fignificat. Eft ergo: elementis discretis, quomodo terra fubfederit.

20. Vide de hac re H. Voff. ad Virgil. Eclog. VI, 35. W.

21. 22. et quomodo aër et aether fummum locum teneant. v. Obff. H. Diftinctione adiuvi locum, ut iungeretur: Et ut igneus aether huic contextus fluat paffim. Vulgo colon poft aër pofitum conftructionem turbabat. — Mox *pendenti fuper* iunge. Horat. Epod. V, 80. *Tellure porrecta fuper*. Quamquam enim recte dicuntur *omnia fuper claudi*, ut apud Celf. l. 4. c. 1. *Renes tunicis fuper conteguntur*, hoc tamen loco illud eft aptius. W.

alis, inaequatum si quando onus urget utrinque,
:abilis natat, alterno depressior orbe.
n seu diversi fremat inconstantia vulgi,
n alius sedare queat; seu iudicis ira
placanda, tuis poterit mitescere verbis.
n Pylos aut Ithace tantos genuisse feruntur
tora, vel parvae magnum decus urbis Ulixen;
erit ille senex quamvis, dum terna per orbem
:ula fertilibus Titan decurrerit horis:
per ignotas audax erraverit urbes,
maris extremis tellus includitur undis.
n Ciconumque manus adversis repulit armis;
Nec

Ieo tota tamen illa prior praeeunte carina;
'arte prior, partim rostro premit aemula Pristis. W.

. *natat*) fluctuat, vacillat.
:o *orbe* h. lance, scutula, hac, modo illa elevata.

-47. Suasorium et iudidicendi genus respicit, seu pro concione seu in verba facit. Fuit autem clarissimos oratores Messat vel ex Quinctiliano con- I. *seu iudicis ira* caet. h. a pro reo causa publica a est. Ad constructionem rid. Trist. II, 33. W.

fertilibus — horis) *horas* graece pro partibus anni, adeo ipsis annis, accipio. *ις* eae, *Ὧραι εὔκαρποι*, arum vicissitudo fertilitatis caussa est. Sic *annus fertilis* inf. v. 122. et *fecundus* v. 115. *per orbem* est *in orbem*. *decurrerit* est decurrendo exegerit, emensus sit.

52. *urbes*) h. e. insulas. Aeschyl. Eumenid. v. 77.: *περιῤῥύτας πόλεις*. W.

53. *excluditur*) clauditur: v. Obss. H. Recepi: *includitur*. W.

54. *Ciconum*) Thraciae gentis, quorum urbem Ismarum cum diripuisset, accitis auxiliis Cicones manus conseruerunt: at sub vesperam victi recesserunt. Odyss. I, 39-61. *Nam* ponitur initio narrationis, quam hic de erroribus Ulyssis instituit. In *adversis armis* haerere non debebat Passerat. Nunquam de successu infelici dicta sunt. Sed *adversus* poeticum epitheton

Nec valuit Lotos coeptos avertere curſus;
Ceſſit et Aetnaeae Neptunius incola rupis,
Victa Maroneo foedatus lumina Baccho;
Vexit et Aeolios placidum per Nerea ventos.
Incultos adiit Laeſtrygonas Antiphatenque,
Nobilis Artacie gelida quos irrigat unda;
Solum

ton eſt omnino de pugna, bello, odio etc. Conf. inf. 84. 90.

55. *Lotos*) cum ad Meningem inſulam Africae obiectam fuiſſent delati, ibid. v. 83. ſqq. Atqui Lotos

Impia, quae ſocios Ithaci moerentis abegit,
Hoſpita dum nimia tenuit dulcedine captos.

Culic. v. 124 Scilicet vi in navem retrahendi ſuere.

56. *Neptunius incola*) Polyphemus, Neptuni filius. vid. Odyſſ. *A*, 68. ſqq. Res agitur Od. *I*, 106. ſqq. Sequitur autem auctor noſter eos, qui Cyclopum ſedes ſub Aetna fuiſſe tradiderant, una cum Virgilio Aen. III. ubi cf. p. 324. not.

57. *Victa Maroneo foedatus lumina Baccho*) lunge: *lumina victa Baccho* h. oppreſſa ſomno per vinum arceſſito; v. I, 2, 2. Vinum Maroneum, quod Iſmaro direpta ſecum abſtulerant Odyſſ. *I*, 164. ſq. ab urbe Thraciae dictum. Plin. XIV, 4. *Vino antiquiſſima claritas Maroneo, in Thraciae maritima parte genito, ut auctor eſt Homerus. Foedatus lumina* h. cruentata habens, effoſſa. Vocabulum hoc proprium de vulneratis, vel aliqua parte truncatis, vel etiam ſanie et cruore oblitis, unde *foedus* adſpectus ſit. H. Virg. Aen. VII, 575.: *foedatique ora Galeſi*. Tacit. Hiſt. III. c. 77.: *Iulianus verberibus foedatus*. Ovid. Met. XIV. 190.: *brachia tabo foedata*. W.

58. praeter Homerum Il. *K*. v. Ovid. XIV. Met. 223. ſqq. *Vexit* h. habuit ſecum in navi ventos ab Aeolo utribus incluſos.

59. *Incultos — Laeſtrygonas*) λιτότης h. feros, inhumanos; nam erant ἀνθρωποφάγοι. Inhabitabant Formias Campaniae. Rex eorum erat Antiphates. v. Odyſſ. *K*, 80. ſqq. et Ovid. Met. XIV, 233. ſq.

60. *Artacie*) v. Hom. Odyſſ. *K*, 107. *quos irrigat*, quorum in regione fluit. Alius fons eo nomine ad Cyzicum fuit Argonautarum acceſſu nobilitatus: vid. Apollon. I, 957. Orphica v. 492. H. Pind. Olymp. 6. στρ. β:

καὶ σεμνοὺς ὀχετοὺς, Ἱππαρις
οἷσιν ἄρδει στρατόν. W.

um neo doctaè verterunt pocula Circes,
ımvis illa foret, Solis genus, apta vel herbis
taque vel cantu veteres mutare figuras.
nmeriorum etiam obſcuras acceſſit ad arces,
eis nunquam candente dies apparuit ortu,
e ſupra terras Phoebus, ſeu curreret infra.
Vidit,

ı. *doctae verterunt pocula* ɪs) inf. *veteres mutare figu-* *docta*, ut Virg. *daedala* Aen. VII, 282. *Solum* n ſo. inter ſocios, qui ad en acceſſerant.

:. Interpunctionem mutavi, ungeretur: *Quamvis illa apta vel herbis* ſeq. Verba *genus* interpoſita ſunt. prior pars verſus perquam ı eſt, ſed tamen locus nunc m videtur habere magis eum. Caeterum cum verbis *vel — aptaque vel* confer Ecl. X, 11.: *nam neque — neque*. W.

;. *Cimmeriorum*) ad fines ni collocat ipſe Homer. f. *Λ*, 13. locorum ſitu my- mutato: cum vera ſedes ua fama credita fuiſſet in alle inter Baias et Cumas. ad Aen. VI, 107. (ubi v. II. To. II. p. 648.) cf. kh. ad h. l. Sed locus claſ- apud Strabonem eſt lib. V. 74. (244.) H. Videntur nerii Homerici non in oc- ıtali quadam terrae parte taro, ſed verſus ſeptentrio- nem. Comparandus eſt enim cum Hom. Odyſſ. XI, 15. ſeq. locus Aeſch. Prometh. 800. ſeq. W.

65. 66. *Queis nunquam c. — Sive ſupra terras*) Perpetuas tenebras, quibus Cimmeriorum terra prematur, his verſibus declarari, obuium eſt. Sed, quod altero verſu adiectum: *Sive ſupra terras Phoebus, ſeu curreret infra*, tenere aliquem poteſt. Antipodas hic agnoſcere Tibullum videri, obſervat Vulpius. Subtilitatem hanc in poëta, inprimis in hoc, locum non habere, facile intelligitur. Accipiebam olim de annua Solis converſione, ut ſimpliciter hieme ille *infra terras currere* diceretur, quatenus verſus tropicum capricorni recedit; et ſic vice verſa *ſupra terras*. Ad verbum fere redditi ſunt Homerici verſus Odyſſ. *Λ*, 15. 16.

— — οὐδέ ποτ' αὐτοὺς
Ἠέλιος φαέθων ἐπιδέρκεται ἀ-
κτίνεσσιν,
Οὐδ' ὁπότ' ἂν στείχῃσι πρὸς οὐ-
ρανὸν ἀστερόεντα,
Οὐδ' ὅταν ἂψ ἐπὶ γαῖαν ἀπ' οὐ-
ρανόθεν προτράπηται,
Ἀλλ'

Vidit, ut inferno Plutonis subdita regno
Magna deum proles levibus discurreret umbri
Praeteriitque cita Sirenum littora puppi.
Illum inter geminae nantem confinia mortis
Nec Scyllae saevo conterruit impetus ore,
Quum canibus rabidas inter freta serperet und

Ἀλλ' ἐπὶ νὺξ ὀλοὴ τέταται δειλοῖσι βροτοῖσι.
In Homero autem simplicissimum est, de diurnis cursus Solis vicibus dicta accipere. Ascendit caelum Sol mane evectus, et versus terram descendit occidens. Adeoque Sol neo oriens nec occidens, nec adeo per totum diem, Cimmeriis in conspectum venit. Nec aliter verba Homerica accepere poëtae, qui ea ante oculos habuere: Virg. Ge. III, 357 - 9.

Tum Sol pallentis haud unquam discutit umbras,
Nec quum invectus equis altum petit aethera, nec quum
Praecipitem Oceani rubro lavit aequore currum.

et, quem ibi laudavimus, Ovid. Met. XI, 592 - 5.

Est prope Cimmerios — spelunca —
Quo nunquam radiis oriens, mediusve cadensve
Phoebus adire potest.

Nöster tamen poëta, nisi admodum improprie locutus est, vix eandem sententiam animo tenere potuit in his: *Sive supra terras Phoebus, seu curreret infra;* dicendumque, adeo est, eum alio modo accepisse sum Homericum, et ad acc recessumque Solis versus t eos retulisse.

68 *Magna deum proles*) *ἐριχύδεα τέκνα* Od. *Λ*, 630. et Pausanias eo loco le lib. X. p. 871. non *ἀριδει* quod Plutarchus protulit roes, quos Vlysses evoca Hos vidit discurrere *inter bras.* Sed v. Obss.

69. De *Sirenum* forma lari in avem desinente mu l. congessit Broukhusius. Bochart. Hieroz. P. II. c. 8. *Sirenum littora,* tres num scopulos obiectos pro torio Surrentino. cf. Virg. V, 864.

70. *inter geminae nanten finia mortis*) h. inter Sc et Charybdin. v. Aen. III, *nantem* h. navigantem.

71. *Scyllae — impetu* Scylla, quae impetum in Vlyssis faciebat. v. Homer *M*, 245. Sic v. 45. *inconsi vulgi* pro vulgo ipso.

72. *canibus rabidas* — latratu canum, quibus succ erat Scylla: ut sup. III, Sed corrupta est lectio. v.

neo doctae verterunt pocula Circes,
'is illa foret, Solis genus, apta vel herbis
ie vel cantu veteres mutare figuras.
:riorum etiam obscuras accessit ad arces,
nunquam candente dies apparuit ortu,
pra terras Phoebus, seu curreret infra.

Vidit,

)ctae verterunt pocula
sf. veteres mutare figu-
i, ut Virg. daedala
n. VII, 282. Solum
inter socios, qui ad
cesserant.

:erpunctionem mutavi,
retur: Quamvis illa
vel herbis seq. Verba
tus interposita sunt.
r pars versus perquam
sed tamen locus nunc
idetur habere magis
Caeterum cum verbis
— aptaque vel confer
X, 11.: nam neque —
. W.

nmeriorum) ad fines
ollocat ipse Homer.
13. locorum situ my-
:ato: cum vera sedes
ma credita fuisset in
nter Baias et Cumas.
len. VI, 107. (ubi v.
To. II. p. 648.) cf.
d h. l. Sed locus clas-
Strabonem est lib. V.
244.) H. Videntur
Homerici non in oc-
quadam terrae parte
sed versus septentrio-nem. Comparandus est enim cum Hom. Odyss. XI, 15. seq. locus Aesch. Prometh. 800. seq. W.

65. 66. *Queis nunquam c. — Sive supra terras*) Perpetuas tenebras, quibus Cimmeriorum terra prematur, his versibus declarari, obuium est. Sed, quod altero versu adiectum: *Sive supra terras Phoebus, seu curreret infra*, tenere aliquem potest. Antipodas hic agnoscere Tibullum videri, observat Vulpius. Subtilitatem hanc in poëta, inprimis in hoc, locum non habere, facile intelligitur. Accipiebam olim de annua Solis conversione, ut simpliciter hieme ille *infra terras currere* diceretur, quatenus versus tropicum capricorni recedit; et sic vice versa *supra terras*. Ad verbum fere redditi sunt Homerici versus Odyss. Λ, 15. 16.

— — οὐδέ ποτ' αὐτοὺς
Ἠέλιος φαέθων ἐπιδέρκεται ἀ-
κτίνεσσιν,
Οὐδ' ὁπότ' ἂν στείχῃσι πρὸς οὐ-
ρανὸν ἀστερόεντα,
Οὐδ' ὅταν ἂψ ἐπὶ γαῖαν ἀπ' οὐ-
ρανόθεν προτράπηται.

'Αλλ'

Fabula ſive novum dedit his erroribus orbe
Sit labor illius, tua dum facundia maior.
Iam te non alius belli tenet aptius artes:
Qua deceat tutam caſtris praeducere foſſam
Qualiter adverſos hoſti defigere cervos;
Quemve locum ducto melius ſit claudere val
Fontibus ut dulces erumpat terra liquores,
Ut facilisque tuis aditus ſit, et arduus hoſ
Laudis et adſiduo vigeat certamine miles:

veteres, Vlyſſis errores in noſtro, an extra noſtrum orbem, in Oceano Atlantico contigiſſent. De quo copioſe ſecundum vetuſtiores egit Strabo Lib. I. Fabuloſe haec omnia in Odyſſea eſſe narrata, nemo dubitet; pro ſuo quisque ingenio facile conſtituat; ad certam vero geographicam rationem nemo revocet, niſi qui variarum rerum ignoratione ſibi plus confidat, quam prudentiores licere ſibi iudicent. Igitur *cognita* ſunt viſa, quae evenerunt.

83. *tutam — foſſam*) quae caſtra tuta reddit. Procedit nunc verſificator ad laudes militares. A v. 83 - 87. de caſtrametatione agit: inde ad exercitationes caſtrenſes procedit; quibus 98 ſubiungit tacticen. H. *Qua deceat* caet. De conſtructione cf. Tib. I, 8, 57. W.

84. *cervos*) Sunt ſtipites furcati in formam cornuum cervinorum. Noſtris *equites Hiſpani.* v. Broukh. et ad Strategem. I, 5, 2. nota

86. *erumpat terra liqu* effundat, active. vid. et Paſſerat. Sic et ſimpl *pore.* Severus in Aetna:

— *ruptique cavis fo*
ignes.

h. emiſſi, erumpentes ctant autem haec vſſ. 86. opportunitates caſtrorum quas hoc ipſum referenc quod v. 88. ſequitur, citationi militum campe cus idoneus relictus ſit nonnulla his ſimilia apu dian. de IV. Conſ. Hon ſqq.

88. *Laudis et aſſiduo tamine*) De exercitatio peſtri agi manifeſtum Obſſ. quam tanquam exornat vſſ. ſeqq. usque quae omnia pro illuſ verſus 87. habenda ſunt ne haec nec ne hic int ſint, alia eſt quaeſtio. igitur h. l., ut ſaepe ali

is tardamve sudem melius, celeremve sagittam
erit, aut lento perfregerit obvia pilo;
t quis equum celerem arctato compescere freno
sit, et effusas tardo permittere habenas,
ue vicem modo directo contendere cursu;
ı libeat curvo brevius compellere gyro;
is, parma seu dextra velit seu laeva tueri,
e hac sive illac veniat gravis impetus hastae,
plior, aut signata cita loca tangere funda.

Iam,

ite, labore, opere, facto, laus parari solet aut potest: .ίος.

). *Quis*) Vulgo sic accit, ut ad Messalam referant: te, o Messala, melius etc. vero plus quam dici potest lum est. Ipsa structura doesse haec accipienda ita, d militum certamina revoır: *Quis* sc. inter eos. cf.

. *tardamve sudem*) *Sude* ad lia iacienda exercebantur es. *Tarda* propter pondus.

ı. *aut lento perfregerit obpilo*) ornate pro: pilum it. Proprium autem eius ter magnum ferri pondus, ampat et perfringat obvia. autem, quod intortum nec frangitur. Male Pasinterpretatus erat.

ı. 92. *celerem* et *tardum* im ex rei natura interprere concitatiore aut remissiore, quam par erat, cursu incedentem. Comparandus est *locus in Pison.* 49. sqq.

93. *modo — Seu libeat*) dicta pro: *modo contendere*, *modo compellere*. Scilicet *modo* bis repeti debebat. Sed ita optimi quique scriptores et poëtae similes particulas permutare solent, modo variare.

94. *curvo — compellere gyro*) h. in gyrum. cf. Obss.

95-97. Funditores describit, qui illa aetate Velitibus, si non substituti, saltem attributi erant. Velites hastam velitariam cum parma habebant. Intelligendum autem; *Quis — amplior* sit, *κρείσσων*, superior ceteris, h. vincat. Ita *amplus* de honore, laude, victoria dicitur: ut ferri h. l. *amplior* debeat.

97. *signata — loca*) vel nota distincta, vel oculis designata: nihil enim refert, utro modo accipias.

Iam, simul audacis veniunt certamina Martis,
Adversisque parant acies concurrere signis;
Tunc tibi non desit faciem componere pugnae,
Seu sit opus, quadratum acies consistat in agmen,
Rectus

98. In seqq. tacticos scientia excellere Messalam pronuntiat.

100. *non desit*) sc. copia, facultas, ut alias *est*, *sit*, *adest*, sc. facultas. Habet hic locus, etsi ad tacticam memorabilis, difficultates quas non facile expedias. De lectione salebrosa v. Obss. In interpretatione difficultatem facit cum ipsa res, tum ambigua oratio, agaturne de *acie* an de *agmine*. In illis: *faciem componere pugnae*, expectes aciem. At sequitur mox *quadratum agmen*. Enimvero *agmen* pro *acie* saepe a Livio et aliis ponitur; et *quadrare* non modo de quaternis dicitur, verum est quoque simpliciter aptare, instruere: ut adeo acies recta fronte pugnans bene dicta esse possit *acies quadrata*. v. Nast *Antiqq. milit.* p. 254. H. *Non desit*. De supplendo substantivo, velut est *tempus*, *occasio*, *facultas*, *opportunitas*, simil. in tali constructione cogitavit etiam Burm. Anth. T. I. p. 35. Sed ut ἔστι, ἔξεστι, sic *est* cum infinitivo dicitur pr. licet, datur. Vid. Sallust. Iugurth. c. 118. ubi plura Cortius. *Deerat* dixit ita Sil. It. VI, 10.:

nec cernere deerat
Frustra feminecum quaerentia lumina coelum.

Similiter *dedit fallere* est Tibull. I, 8. 56. — Caeterum hoc loco praeferunt quidam *defit*. W.

101. *quadratum acies consistat in agmen*) *Consistat* est surgat, se erigat in, formet agmen quadratum, quod e vulgari usu opponitur agmini oblongo, et fit, cum frons et tergum in latum extensa sunt. Hoc ducitur, quoties ab hostili impetu metus est. Nostris hominibus: *Bataillon quarré*. Cum tamen reliqua ad aciem spectent, videtur poëta non *agmen*, sed *aciem* describere, improprie *quadratam* appellatam, quae erat acies Augusteo aevo usitata per cohortes binis ordinibus constitutas, sine intervallis manipulorum, et ad phalangis exemplum facta: ita *ordines decurrunt fronte aequata*, quae et ipsa *quadrata* dicta est, h. e. recta, directa. H. *Consistat in agmen* interpretatur Forcellinius: sistat se agmine quadrato dispofita. De constructione cf. Tacit. Ann. II, 16.: *Intentus paratusque miles, ut ordo agminis in aciem adsisteret.* W.

Rectus ut aequatis decurrat frontibus ordo,
Seu libeat duplici seiunctim cernere Marte,
Dexter uti laevum teneat, dextrumque finister
Miles, fitque duplex geminis victoria caftris.
At non per dubias errant mea carmina laudes:
Nam bellis experta cano; teftis mihi victae
Fortis Iapydiae miles, teftis quoque fallax
Pannonius, gelidas paffim disiectus in Alpes;
Teftis Arupinas et pauper natus in armis,

Quem

102. *Rectus — decurrat — ordo*) h. ut ordines dirigantur, explicentur aequata fronte. Quicquid porrigitur in longum, hoc decurrit, *διατείνεται*.

103. *duplici — Marte*) cum praelium committitur duobus cornibus: nulla media acie interpofita. *Cernere* eft decernere, pugnare.

104. *Dexter uti l.*) *dexter* fcil. dextrum Romanorum cornu *teneat* h. adverfum fe habeat *finiftrum* n. hoftium.

105. *geminis — caftris*) exercitibus: h. cornibus. De ceteris in h. l. v. Obff.

108. *Iapydiae*) Iapydes, qui Liburniae partem tenebant, nunc *Morlachiam* appellant, cum aliis Illyrici ac Pannoniae populis rebellarant V. C. 718. et 719. perdomiti ab Augufto, partim ab ducibus eius, et Salaffi quidem, Inalpinus populus, qui cum iisdem armorum focietatem inierat, a. 720. ab Meffala. v. Dio XLIX. 34-38. et quos laudat Broukhufius. cf. Norifi Cenot. Pif. Diff. II, 16, 14. Ayrman. Vit. Tib. §. 33. Eius tamen et in reliquis fubigendis eximiam operam fuiffe, ex h. l. colligas. Illud vero mirum, eos, qui potiffimum memorari debebant, Salaffos noftrum filentio praetermififfe.

108. *fallax Pannonius*) Scaliger propterea fic appellatum putat, quod Sifciae, quae eorum urbs fuit, incolae, iam deditione facta, iterum portas claufcrant. v. Dio XLIX, 37. Sed omnino fic vocatos malim, quia rebellarant.

109. Alpium extremi fines per Iapydiam continuantur, (Strab. VII. p. 482. B.) Alpes enim Iuliae feu Carnicae in montes Albios definunt. Itaque bello circa Sifciam gefto Pannonios fugatos in Alpium latebris fe abdidiffe mirum non eft.

110. *Arupinas*) *Arupinus*, (f. Arupinum, forte et Arupium) oppi-

Quem ſi quis videat vetus ut non fregerit aetas,
Terna minus Pyliae miretur ſaecula famae.
Centum ſecundos Titan renovaverit annos,
Ipſe tamen velox celerem ſuper edere corpus
Audet

oppidum Iapydum. v. Strabon. VII. p. 485. ubi cum Metulo et aliis obſcurioribus locis memoratur. In Carniola igitur, ea quidem, quam mediam vocant, eius ſitus eſt indagandus: Metulum enim dubitari nequit ad illos fines ſpectaſſe, ſive idem fuerit cum oppido, quod *Möttling* eſt, non longe ab amne Kulp, ſive, quod probabilius eſt, eo loco ſitum fuerit, quo nunc pagus *Metule* viſitur, haud procul ab oppido *Laas*. (v. Valvaſſor. in deſcript. Carniolae lib. XIII. p. 96. T. IV.) Arupinorum nomen in arce *Auersperg* ſupereſſe putatur. Habitant nunc per eosdem fines Craini cum Uskokis (qui Vlachi origine ſunt) et Croatis permixti: quos non minus producta et vegeta ſenecta uti armisque tractandis gaudere conſtat. Arupinum a Caeſare Octaviano captum fuit (a. 719.). Appian. Illyr. p. 1203. *Aurupini* (ſic expreſſum), *qui plurimi et bellicoſiſſimi ex Iapodum natione referuntur, ex villis* (immo *ex vicis*, ἐκ τῶν κωμῶν) *ad urbem receſſerunt: appropinquante quoque illo* (n. Auguſto) *inter ſilvas latuerunt. Caeſar, capta urbe, ignem iniici neutiquam paſſus eſt, ratus eos ſe tandem illi eſſe dedituros. Quo facto urbem ut inhabitarent, permiſit.* (Graeca edidit Hoeſchel. 1599.) *Pauper* propter ſterilitatem agrorum inter aſpera montium iuga et ſiticuloſa. Strabo l. l. de Iapydibus omnino: λυπρὰ δὲ τὰ χωρία, καὶ ζειᾷ καὶ κέγχρῳ τὰ πολλὰ τρεφόμενοι. De Pannoniis idem praedicat Dio XLIX, 36. quod ad ſuperiorem Pannoniam inprimis ſpectare putandum. Ordo autem: *Teſtis et* (etiam) *Arupinas*.

111. *vetus — aetas*) pro ſenectute, ut ſup. I, 8, 50. *veteres ſenes*. H. Conf. Pindar. Pyth. 3. fin.:

Νέστορα καὶ Λύκιον Σαρπηδόν', ἀνθρώπων φάτις,
ἐξ ἐπέων κελαδεννῶν, τέκτονες οἷα σοφοὶ
ἅρμοσαν, γιγνώσκομεν. W.

112. *Pyliae — famae*) h. Neſtoris, ſenis Pylii, tam celebris.

113. *renovaverit*) ſubint. quamvis. *ſecundos — annos*, vid. v. 51. ornans epitheton.

114. *edere corpus*) librare, tollere, inſilire in equum.

ctus ut aequatis decurrat frontibus ordo,
a libeat duplici feiunctim cernere Marte,
xter uti laevum teneat, dextrumque finifter
les, fitque duplex geminis victoria caftris.
non per dubias errant mea carmina laudes:
m bellis experta cano; teftis mihi victae
rtis Iapydiae miles, teftis quoque fallax
monius, gelidas paffim disiectus in Alpes;
ftis Arupinas et pauper natus in armis,

Quem

02. *Rectus — decurrat —*) h. ut ordines dirigan- explicentur aequata fronte. cquid porrigitur in longum, decurrit, *διατείνεται*.

03. *duplici — Marte*) cum elium committitur duobus ibus: nulla media acie in- ofita. *Cernere* eft decerne- pugnare.

04. *Dexter uti l.*) *dexter* dextrum Romanorum cornu *at* h. adverfum fe habeat *trum* n. hoftium.

05. *geminis — caftris*) exer- ous: h. cornibus. De cete- n h. l. v. Obff.

08. *Iapydiae*) Iapydes, qui arniae partem tenebant, nunc *lachiam* appellant, cum aliis ici ac Pannoniae populis llarant V. C. 718. et 719. lomiti ab Augufto, partim ucibus eius, et Salaffi qui- , Inalpinus populus, qui iisdem armorum focieta- inierat, a. 720. ab Meffala. Dio XLIX, 34-38. et quos laudat Broukhufius. cf. Norif. Cenot. Pif. Diff. II, 16, 14. Ayrman. Vit. Tib. §. 33. Eius tamen et in reliquis fubigendis eximiam operam fuiffe, ex h. l. colligas. Illud vero mirum, eos, qui potiffimum memorari debebant, Salaffos noftrum fi- lentio praetermififfe.

108. *fallax Pannonius*) Sca- liger propterea fic appellatum putat, quod Sifciae, quae eo- rum urbs fuit, incolae, iam deditione facta, iterum portas clauferant. v. Dio XLIX, 37. Sed omnino fic vocatos malim, quia rebellarant.

109. Alpium extremi fines per Iapydiam continuantur, (Strab. VII. p. 482. B.) Alpes enim Iuliae feu Carnicae in montes Albios definunt. Ita- que bello circa Sifciam gefto Pannonios fugatos in Alpium latebris fe abdidiffe mirum non eft.

110. *Arupinas*) *Arupinus*, (f. Arupinum, forte et Arupium) oppi-

Et fera discordes tenuerunt flamina venti,
Curva nec adſuetos egerunt flumina curſus.
Quin rapidum placidis etiam mare conſtitit u
Nulla nec aerias volucris perlabitur auras,
Nec quadrupes denſas depaſcitur aſpera ſilv
Quum largita tuis ſunt muta ſilentia votis.
Iupiter ipſe levi vectus per inania curru
Adfuit, et caelo vicinum liquit Olympum.
Intentaque tuis precibus ſe praebuit aure,
Cu

124. *tenuerunt flamina venti*) h. compreſſerunt, cohibuerunt. cf. Paſſerat. Habet igitur pro laeto augurio poëta ſerenitatem caeli et tranquillitatem veris ſub auſpicia Conſulatus Meſſalae.

125. *adſuetos curſus* dixit Virgilius *ſuos* Eclog. VIII, 4. W.

126. *placidis mare conſtitit undis*) dum, ſeu, ita ut undae eſſent placidae. Paſſeratius explicat: *cum undis*, fere ut illud Virgil. *vento rota conſtitit*, et, *Cum placidum ventis ſtaret mare*. H. *Quin etiam, quin et*, eſt formula continuandi, ubi plura enumeranda ſunt. Virg. Georg. II, 30. Poſſunt tum aliae particulae ſequi, quales *et*, *que*. — *placidis mare conſtitit undis* dictum ut: *tacita* (Thybris) *ſubſtitit unda*, Virg. Eclog. VIII, 87. W.

128. *quadrupes — aſpera*) vel villoſa, ut caprae, vel fera, ſaeva, vel horrida, inculta. Propert. I, 1. *hirſutas* – dixit. Hoc vero alta quillitatis per rerum n exemplum ſatis longe e tum; ſc. a gregibus inte et a feris in ſilvis, et alienum ab hoc tranqu genere, quod pro oſt omine erat. Melius ferri in bucolico carmi V, 24-26.

129. *ſilentia votis*) I quod *favere* dicebant.

130. *Iupiter ipſe levi per inania curru*) h. pe ut ſaepe Virgil. v. Grono III, 7. *levi* propter cele curſus.

131. *caelo vicinum — pum*) montem Macedon telligo. At Douſa Not deorum ſedem caelo ſi rem facit; ut ſedeat ſic in *Olympo*, ei *vicino*, proximus ex eo in caelu ſcenſus eſt. Non mem alio poëta Iovem ſic ind

Cunctaque veraci capite adnuit; additus aris
Laetior eluxit ſtructos ſuper ignis acervos.
Quin hortante Deo magnis inſiſtere rebus
Incipe; non iidem tibi ſint aliisque triumphi.
Non te vicino remorabitur obvia Marte
Gallia, nec latis audax Hiſpania terris,
Nec fera Theraeo tellus obſeſſa colono,
Nec qua vel Nilus, vel regia lympha Choaſpes
Profluit, aut rapidus, Cyri dementia, Gyndes
Radit

133. *veraci capite*) quia, quod adnuit, verum eſt, h. e. eventum habet. H. Diſtinctionem correxi, puncto poſt *adnuit* ſublato, ut verba *additus aris* pr. *nam additus aris* acciperentur. W.

134. *ſtructos — acervos*) grana turis aggeſta intelligit Vulpius, ut inf. 6, 1. Seneca Oedip. 501. a Broukh. laudatus:

Arasque dono turis Eoi ex-
ſtrue.

Nec tamen video, cur non de victimae partibus arae impoſitis hoc idem accipi poſſit.

135. *hortante Deo*) n. his ominibus. *Quin — incipe.* Idem color in Laudat. in Piſon. 32.

Quin age maiorum, iuvenis facunde, tuorum
Scande ſuper titulos et avitae laudis honores,
Armorumque decus praecede forenſibus actis.

138. *audax Hiſpania*) eſſe grave verbum h. l. paene tantumdem, ac ſceleſtus, docet Broukhuſius. Sed poteſt ſimpl. eſſe fortis, ferox. Horat. IV. Od. 5, 27. *feram Iberiam* vocat.

139. *Theraeo tellus obſeſſa colono*) Africa, et inprimis Cyrenaica. cf. Obſſ. H. Add. Pindarum Pyth. carm. IV. W.

140. *regia lympha Choaſpes*) Res nota. Plin. III, 51. *Parthorum reges ex Choaſpe tantum bibunt, et eae aquae, quamvis in longinqua, comitantur illos.* v. Broukh.

141. *Cyri dementia, Gyndes*) Fluvius Babyloniae, in quo per canaliculos (qui v. ſeq. *oſtia*) CCCLX paſſim derivando Cyri dementia conſpecta eſt: totam enim aeſtatem in opere conſumſit et Babyloniis opportunitatem reliquit vires augendi et colligendi. Res eſt nota ex Herod. I, 189, 202. V, 52.

Radit Arectaeos haud una per oſtia campos,
Nec qua regna vago Tomyris finivit Araxe,
Impia nec ſaevis celebrans convivia menſis
Ultima vicinus Phoebo tenet arva Padaeus,
Quaque Iſtrus Tanaisque Getas rigat atque Moſynos.
Quid moror? Oceanus ponto qua continet orbem,
Nulla tibi adverſis regio ſeſe offeret armis.
Te manet invictus Romano Marte Britannus,
Teque interiecto mundi pars altera ſole.
Nam

142. *Arectaeos — campos*) Campi Babylonii, ab Arec, quod iam Gen. X. memoratur. v. Scalig. h. l. Ad Babyloniam latius dici poſſunt ſpectare: proprie fuerunt Aſſyriae, in qua regio Artacene apud Strabon. XVI. p. 1072. B. quam Scaliger *Aracteuen* legebat; circa Arbela.

143. *Nec qua regna vago Tomyris finivit Araxe*) h. qua regni fines fecit Araxem, Cyro, qui eum transgreſſus erat, occiſo.

144. 145. *Impia nec*) h. e. *Nec* (te tellus remorabitur) *qua* Padaeus tenet arva. *Padaei*, Indiae populus, ulteriora ad orientem inde ab Indi oſtiis incolens, mactare ſolitus aegrotantes vel ſenio confectos. v. Herod. III, 99. Eundem barbarum morem tribuit Eſſedonibus Solinus c. 26.

146. *Hiſtrus* vel *Hiſter*, *Iſter*, Danubius, ad quem *Moſyni* Getae habitant. Inter Ponticos populos numerantur a Plinio VI, 4. Iidem Moſynoeci. Occurrit eorum mentio apud Herodotum et Diodorum; etiam in Argonauticis Orphicis v. 740. et Apollon. II, 379. *rigat.* vid. v. 60.

149. Britannia usque ad Claudii Imp. tempora Romanis armis intacta fuit. Nam Caeſar tantum eſcenſionem in littus fecerat. conf. Epigr. 84. ſqq. lib. II. Anthol. Lat.

150. *interiecto mundi pars altera ſole*) intelligo terras ultra tropicum, ſive ulrta zonam torridam, in qua ſolis via, ſeu orbita eſt. Nam tantum duas zonas eſſe habitabiles, in ſeqq. docet, v. 166.

Noſtraque et huic adverſa ſolo pars altera noſtro.

et Meſſalam *utroque in orbe* h. non tantum in noſtra zona, ſed etiam in illa temperata, quae verſus

Nam circumfuſo conſidit in aëre tellus,
Et quinque in partes toto diſponitur orbe.
Atque duae gelido vaſtantur frigore ſemper;
Illic et denſa tellus absconditur umbra,
Et nulla incepto perlabitur unda liquore,
Sed durata riget denſam in glaciemque nivemque;
Quippe

verſus auſirum eſt, famam ſui nominis, eſſe propagaturum. Similiter de Auguſto Virgil. Aen. VI, 795.

— *ſuper et Garamantas et Indos*
Proferet imperium: iacet extra ſidera tellus,
Extra anni ſolisque vias, ubi caelifer Atlas
Axem humero torquet ſtellis ardentibus aptum.

Minuc. in Octav. c. 6. de Roma: *ſic imperium ſuum ultra ſolis vias propagavit.* Ad v. 151. cf. ſup. notata ad v. 18.

152. *diſponitur*) diſpeſcitur, deſcribitur. Ovid. I. Met. 47. *diſtingui* dixit. Ad ſeqq. cf. Virg. Ge. I, 233. ſqq. qui eandem zonarum deſcriptionem, at quanto elegantius! et quanto opportunius! pro epiſodio perſequutus eſt. Adde Ovid. Met. I, 45. ſqq.

153. *vaſtantur frigore*) vaſtae et incultae ſunt propter frigus. H. Veniens nunc auctor ad explanationem ſingularum rerum utitur particula *atque*, ut Virg. Ge. II, 10. ubi in ſimili re *namque aliae* recte legitur, codex quidam *atque aliae* offert. W.

154. *denſa tellus absconditur umbra*) non arborum, ut Paſſerat. quae in terra frigore exuſta nulla eſt, unde Horatii illud:

Pone me, pigris ubi nulla campis
Arbor aeſtiva recreatur aura.

Sed *umbra* hic eſt caligo, tenebrae, nebulae. Virgil. Ge. I, 247.

Illic, ut perhibent, aut intempeſta ſilet nox
Semper, et obtenta denſantur nocte tenebrae.

et in nobili deſcriptione frigoris Scythici III, 357.

Tum Sol pallentes haud unquam diſcutit umbras,
Nec cum invectus equis altum petit aethera: nec cum
Praecipitem Oceani rubro lavit aequore currum.

155. *incepto — liquore*) eo liquore, fluento, adeoque curſu, quo primum coepit currere; ſimul ac manare incipit, gelu conſtringitur et conſiſtit aqua.

156. *in glaciemque nivemque*) h. glaciem nivoſam. H. Plin. H. N.

Quippe ubi non unquam Titan ſuperingerit ortus.
At media eſt Phoebi ſemper ſubiecta calori,
Seu propior terris aeſtivum fertur in orbem,
Seu celer hibernas properat decurrere luces.
Non ergo preſſo tellus consurgit aratro,
Nec frugem ſegetes praebent, nec pabula terrae.
Non illic colit arva deus Bacchusve, Ceresve,
Nulla nec exuſtas habitant animalia partes.
Fertilis hanc inter poſita eſt interque rigentes,
Noſtraque et huic adverſa ſolo pars altera noſtro,
Quas

H. N. l. 12. c. 19. *guttae durabantur in grana.* — Valer. Flacc. I, 515. *zona nube rigens.* Denique ne pluviam quidem ibi ſtatuere videtur poeta, quam illis regionibus attribuunt alii, cf. Horat. Od. III, 3, 55. Virgil. Georg. I, 236. Eratosthen. ap. Heracl. Pontic. de Allegor. Homer. pag. 476. W.

157. Sol non infert ſe iſtis terris, eo usque pertingens. Pro *infert, ingerit ſe*, dixit *ortus ſuos.*

158. *media*) Aliter *media tellus* dicta apud Valer. Flacc. I, 510. Sed ad hunc locum cf. Virg. Georg. I, 237. W.

159. *Seu propior terris aeſtivum fertur in orbem*) *propior terris* n. zonae temperatae ſeptentrionali, quam nos habitamus. *Fertur in orbem aeſtivum* h. percurrit illud ſpatium verſus Tropicum Cancri, quod cum emetitur, apud nos aeſtas eſt. Dixit illud *orbem*, quia in orbem eundo ſol peragrat. Contra hiemem v. ſq. ab exiguis dierum ſpatiis declarat: *decurrit* Sol *luces*, dies, tanquam per tot ſpatia curſu exigenda. H. *fertur in orbem.* cf. Virg. Georg. I, 337.:

Quos ignis coelo Cyllenius erret in orbes. W.

161. *preſſo tellus conſurgit aratro*) h. non aratur. *preſſo*, quod et Ovidius dixit III. Met. 104. h. impreſſo, *depreſſo*, ut Virgil. Ge. I, 45. *Conſurgere* tellus videtur per ſulcos, qui *ſuſcitari* dicuntur Virgilio Ge. I, 97. v. Paſſerat.

164. *Nulla nec exuſtas h.*) haec, uti quaedam in ſuperioribus, ex antiqua opinione. Noſtris temporibus certiora de iis regionibus innotuere.

166. *huic adverſa*) zona temperata auſtralis.

Quas utrinque tenens ſimilis vicinia caeli
Temperat, alter et alterius vires necat aër.
Hinc placidus nobis per tempora vertitur annus;
Hinc et colla iugo didicit ſubmittere taurus,
Et lenta excelſos vitis conſcendere ramos,
Tondeturque ſeges maturos annua partus;
Et ferro tellus, pontus confinditur aere.
Quin etiam ſtructis exſurgunt oppida muris.
Ergo ubi per claros ierint tua facta triumphos,
Solus utroque idem diceris magnus in orbe.
Non ego ſum ſatis ad tantae praeconia laudis,

Ipſe

167.* *Quas utrinque tenens ſimilis vicinia caeli Temperat*) cum caelum in utraque zona tantumdem remotum eſt; h. e. in utraque temperata. Zona intervallo pari a terraqueo orbe abeſt: ad ſenſum hominum ſi aeſtimes. *ſimilis*, pro, par. ita ut eae *utrinque*, ab utraque parte, habeant hinc gelidam, illinc fervidam, quam appellamus, caeli plagam: unde interpoſita plaga temperatum habet aerem. Caelum vicinum, ſeu *vicinia caeli* dicta, ut *vicinus Sol* dictus erat modo v. 145. *vicinus Phoebo Padaeus* ſeu Indus. *Tenens*, complectens, ambiens.

168. *alter et alterius vires necat aer*) Calor aeris ex torrida ſpirantis extinguit, perimit, ſive temperat frigus aeris, qui ex frigida ſpirat. Ovid. Met. I, 51,

Temperiemque dedit, mixta cum frigore flamma.

169. *per tempora*) n. illa quatuor anni.

172. *Tondeturque ſeges*) h. l. pro terra conſita, pro ſatis. v. Broukh.

173. Acumen parum gratum. De aratione, quam per *ferrum*, vomerem declarat, iam egerat. *aes*, roſtra ad navigationem ſpectant.

175. *per claros ierint tua facta triumphos*) h. habuerint, meruerint, triumphos res a te geſtae. v. Obſſ.

176. *utroque — orbe*) in utraque zona temperata, et ſeptentrionali, et auſtrali, ut recte Vulpius. vid. ad v. 150. Minus bene Broukh. et Vir doctus ad Callim. in Del. 168. Aſiam et Europam intelligi volunt.

Ipse mihi non si praescribat carmina Phoebus.
Est tibi, qui possit magnis se accingere rebus,
Valgius; aeterno propior non alter Homero.
Languida non noster peragit labor otia, quamvis
Fortuna, ut mos est illi, me adversa fatiget.
Nam mihi quum magnis opibus domus alta niteret,
Cui fuerant flavi ditantes ordine sulci
Horrea, fecundas ad deficientia messes,

Cui-

178. *praescribat carmina*) Apollo verba et numerum canenti suppeditans dicitur praescribere carmina, metaphora a ludi magistro ducta, qui pueris praescripta dat, quae imitentur. cf. Senec. Epist. 94. W.

180. T. *Valgius* Rufus poëta nobilis epicus, ad quem Horatii Carmen est lib. II, 9. De eo docte ad h. l. disserit Broukhusius. Non tamen inde constat, quidnam epici argumenti aut scripserit aut meditatus fuerit. Memorantur eius elegi, epigrammata, et bucolica: de his conf. Wernsdorf. P. L. M. To. IV. p. 804. et p. 586.

181. *Languida non noster peragit labor otia*) Quamvis fortuna adversa utar, qua fractum animum ad poëtica studia obtundi necesse est, tamen me non patior abstrahi a laudibus tuis canendis: ut inf. 190. 191. repetit: *Sed licet — Non te deficient nostrae memorare Camenae.* Deest copula: Nec tamen vel sic labor noster, h. e. ego allaborans, peragam otium. v. Obss. II. *Languida — otia* pr. *At* languida — otia. Opposita puta haec praecedentibus: *Non ego sum satis* caet. — *labor* nempe carmina pangendi. cf. Virgil. Ecl. X, 1. W.

183. *magnis opibus domus alta niteret*) Horat. II. Sat. 5, 12.

Res ubi magna nitet, domino sene.

Contra in paupertate omnia *squalent*, *sordescunt*.

184. *ditantes ordine sulci Horrea*) seu ordinem sulcorum animo subiicias, seu *ditantes ordine* iungas, quia tempore segetes quaeque suo, non cunctae simul, maturescunt, ut Broukh. faciebat. Sed v. Obss.

185. *Horrea, deficientia ad messes fecundas*) minora, non satis ampla. *distenta spicis horrea* sup. II, 5, 84. ubi v. Obss. Talia horrea *rumpi* dixit Maro Ge. I, 49. et proventu annum *vincere* horrea Ge. II, 518.

Cuique pecus denſo paſcebant agmine colles,
Et domino ſatis, et nimium furique lupoque:
Nunc deſiderium ſupereſt; nam cura novatur,
Cum memor anteactos ſemper dolor admovet annos.
Sed licet aſperiora cadant, ſpolierque relictis,
Non te deficient noſtrae memorare Camenae.
Nec ſolum tibi Pierii tribuentur honores;
Pro te vel rapidas auſim maris ire per undas,
Adverſis hiberna licet tumeant freta ventis,
Pro te vel ſolus denſis ſubſiſtere turmis,
Vel parvum Aetnaeae corpus committere flammae.
Sum quodcunque, tuum eſt: noſtri ſit parvula cura.
Sit tibi, quanta libet, ſi ſit modo; non mihi regna Lydia,

187. *nimium furique lupoque*) cf. I, 1, 33. 34. hoc vero dicit, quia

Exilis domus eſt, ubi non et multa ſuperſunt,
Et dominum fallunt, et proſunt furibus.

188. *Nunc deſiderium ſupereſt*) cf. ſup. I, 1, 9. ſqq. Communem temporum illorum calamitatem expertum, et paternorum avitorumque bonorum parte meliori, veteranis ab Auguſto aſſignata distributaque, ſpoliatum fuiſſe Tibullum probabile eſt.

189. Sine intermiſſione, recordatione fortunarum amiſſarum, animus dolet. Nunc v. Obſſ. Quae inde a v. 192. ſequuntur, adulatore digniora ſunt, quam ingenuo homine; nec minus ieiuna et ingrata. H. Sed vide an hoc ſaltem crimine poetam liberet Propertius I, 6.:

Non ego nunc Hadriae vereor mare noſcere tecum,
Tulle, neque Aegaeo ducere vela ſalo,
Cum quo Rhiphaeos poſſim conſcendere montes,
Ulteriusque domos vadere Memnonias.

Adde Horat. Epod. I, 11-14. W.

Lydia, non magni potior ſit fama Gylippi;
Poſſe Meleteas nec mallem mittere chartas.
Quod tibi ſi verſus noſter totusve, minusve,
Vel bene ſit notus, ſummo vel inerret in ore,
Nulla mihi ſtatuent finem te fata canendi.
Quin etiam mea cum tumulus contexerit oſſa;
Seu matura dies fato properat mihi mortem,
Longa manet ſeu vita; tamen, mutata figura
Seu me finget equum rigidos percurrere campos
Doctum, ſeu tardi pecoris ſim gloria taurus,
Sive ego per liquidum volucris vehar aëra pennis;
Quan-

199. *Gylippus* a Lacedaemoniis Syracuſas adverſus Athenienſes dux miſſus, ſatis notus ex Thucydide. cf. Obſſ.

200. *Meleteas — chartas*) Homericas. Meles, *Μέλης*, fluvius Smyrnam alluens, ad quem Homerus natus, quin et, poëtico loquendi more, ipſius eſſe filius ferebatur, inde *Μελησιγενής* dictus. vid. Intpp. h. l. Heinſ. ad Ovid. II. Met. 247. Barth. ad Stat. II. Silv. 3, 60.

205. *matura dies*) h. l. praematura, praeceps, feſtinata. vide alia exempla ap. Broukh. Redit proprie res ad eamdem notionem; quando aliquid praecocem maturitatem conſequitur.

206. Novum hoc eſt, quod a poëta Pythagoreorum doctrina de metempſychoſi in carmen aſſumitur: cum alias non niſi loca infera, Elyſium et campi piorum, memorari ſoleant. *tamen — ſubtexam* v. 211. iungenda ſunt. ubi illa forma, alicuius animantis, in quam mutatus erit, exuta iterum humanam formam poſt longum tempus receperit, *ſeu figura mutata finget me equum*: ipſo, *figura*, ſpecie corporis, *mutata*, fingar, transformatus ero, in equum percurrentem campos. Nos videmus poëtam pergentem carmina pangere, ubi iterum revixerit: ita ut ne ſic quidem ab hac malorum poëtarum peſte liberatos nos fore ſperare liceat.

208. *tardi pecoris ſim gloria taurus*) Ovid. I. Art. 290.

Candidus, armenti gloria, taurus erat.

cf. Virg. Ecl. 5, 34. *Pecus* pro armento.

Quandocunque hominem me longa receperit aetas,
Inceptis de te ſubtexam carmina chartis.

210. *Quandocunque hominem m.)* nam ſpiritus, ut Ovid. XV. Met. 167.

— *eque feris humana in corpora transit*
Inque feras noſter.

211. *ſubtexam carmina)* Nempe *texere*, *contexere*, *detexere* et reliqua compoſita transferuntur ad ingenii operas. v. Broukh.

SVLPICIAE ET ALIORVM ELEGIDIA.

Sequuntur carmina ad meum sensum mellitissima et venustissima ex tota antiquitate Romana: diversae utique indolis adeoque diversi coloris a superioribus, ut, quomodo a viris doctis Tibullo tribui potuerint, vix intelligas; nam quod grammaticis et librariis hoc placuerit statuere, minus mirandum. Broukhusius quidem ea Tibulli non esse videbat (ad Tibull. Comment. p. 384.), Tibulli tamen studiosum fuisse auctorem arbitrabatur, in quo me quidem assentientem non habet. Sulpiciae autem ea cum Barthio tribuebat, quae sub Domitiano floruit, et cuius adhuc Satiram de corrupto reip. statu habemus, (in minor. Poëtis Burmanni sub f.) tum alia, vix duo vel tria, eius fragmenta, quae post alios iterum collecta dedit vir doctus in Misc. Obss. crit. Vol. VII. To. III. Et fuisse Sulpiciae et Caleni amores valde notos, quippe quos ipsa puella carminibus celebraverat, ex Martiale constat, qui ea aetate vixit, lib. X, 35. fuerat tamen illa iam quindecim annos nupta Caleno, ut statim ex ep. 38. eiusdem libri apparet. Sed hanc Broukhusii sententiam recte destructum iverunt

Vulpius ad lib. IV, 2. e doctus in Misc. Obss. Vol p. 337. argumentis cum tum his potissimum, quo picia castos in Calenum tum amores carmine celeb nostra autem Sulpicia fu cum Cerintho amores pro tur, et quod Messala, VIII. memoratus, idem esse videtur, in cuius con nio Tibullus vixit; quod se habeat, dubitari vix quin ad eius aetatem ea c na referenda sint. Adi alia viri docti, in quibus minus roboris et firma esse videtur. Nam Cerin Sulpiciae amatorem eu esse cum molli puero, Horatius I. Sat. 2, 81. ve quis affirmet? Illud aute mis leve est, quod Quin nus, qui in Instit. Orat. extr. verba ex lib. IV, 2, respicere videtur, femina huc viventis versibus vix fuisset; necesse itaque esse illa Augusteo aevo vixerit. vius tandem Sulpicius an ille Ciceronis familiaris dicendi non minus arte iuris scientia clarus, pron ri nequit, cum plures praenomine inter Sulpicio rint. Etiam inter eos,

s minus feveris luserint, ılpicium aliquem refert pp. V, 3. pius, cum Sulpiciam, omitiani tempore vixit, c hac disputatione sub- t, in alterum tamen il- dit, ut Tibullo illa car- ffertum eat, inprimis dictionis et numerorum dinem. Easdem partes ınus in Tibulli vita tue- . 74. sqq. ut adeo Ce- ipse Tibullus, Sulpicia ıadem cum Delia esset; mina ea in ipso inven- ae scripta, primosque amores celebrari; inde dicendi, quod caetera lbiano satis conveniat, ım aliquam prodere. In ti viri iudicium equidem ; exilitatem potius ac em in iis agnosco, tum n curae et diligentiae in o carmine; sed eiusmo- tum, cui cum urbanita- gantia ac venustate non nvenit, et qui pulcro m opere una moratur. Cerinthus Tibullus ha- est, nonnulla in his bus tam absurda sunt, supra; v. c. IV, 4, 15. Ita etiam lib. II, 2. l Cerinthum scripta est llo, ad seipsum ab eo est. Delia autem Sul- rvii Sulpicii filia esse test vel propterea, quod am illam fuisse ex no- ib. I, 6, 67. probatum andem Tibullum, no- poëtarum more, ludere voluisse in fictis argumentis, a more et sensu antiquitatis abhorret; needum in ullo ficto argumento, ne in divina quidem Popii epistola Eloisae, tantam sensus veritatem ac simplicitatem vidi, quanta in his carminibus est. Drama autem aliquod ex hoc elegidiorum numero componere velle, suavem ingenii lusum esse concedam equidem, sed ad meum sensum haud probabilem.

Relictis itaque iis, quae ab aliis temere et indicio ante caussam cognitam constituto posita sunt, videamus, quid ex ipsis carminibus intelligi vel colligi possit. Constat igitur primum, esse ea in Sulpiciam puellam, Servii Sulpicii f. (IV, 10, 4.) et in Cerinthum, ab ea amatum puerum, scripta. Porro esse alia ex Sulpiciae persona scripta (Carmen III. V. VII. VIII. X. XI. XII. forte quoque VI.), ut tamen pro certo affirmari nequeat, sintne eius manu an poëtae alicuius lusu exarata: et sunt pauci alii Elegi ad Cerinthum vel Sulpiciam, qui alium, quam alterutrum, auctorem manifeste habeant: v. Carmina mollissima II. et IV. Discriminis tamen aliquid inter hos et illos elegos ex carminis indole vel colore deprehendi non potest. Etiam illud notabile, Sulpiciae confidentiam aliquam in amoris confessione, Cerinthi vero pudorem ac timorem, (v. inprimis El. V.) tanquam admodum adolescentuli observari.

Atque

Atque hoc probabile facere potest, aetate eam puerum anteisse; forte etiam Cerinthum non aeque illustri loco natum fuisse. Sulpiciae quidem gentis nobilitatem fuisse summam, nota res est. Cerinthus autem formosus puer et quem multae puellae adamarent (Carm. V, 3. 4.) humili et obscuro adeo loco natus esse vix potuit; valde enim blandis et honestis verbis a Sulpicia eum compellatum videas. Itaque dubito an libertinae conditionis haberi possit. Forte ille fuit peregrini ortus, ut pater Graecus esset natione, qui domi illustri loco natus esse poterat, Romae tamen civitatis ius non habebat. Ex quo enim omnis terrarum orbis Romam confluere coeperat, multi ex opulentioribus Graeciae Asiaeque splendide satis ibi vivebant, litteris quoque et vitae elegantia conspicui. Fuit forte Cerinthus ex hoc genere: neque adeo mirum, Eleg. III. venationi vacare eum, cuius studium ut parenti ille relinquat, puella precatur. Illud certe per omnia haec carmina animadvertere mihi videor, fuisse Sulpiciae amorem talem, qualis v. c. futurus esset, si regia puella nostro tempore nobilem hominem amaret. Fuit tamen puella mirae venustatis et quae ipsam Venerem ipsasque Charitas referret ore et toto corporis habitu (Eleg. II.), petita illa et procata a multis iuvenibus (Eleg. IV, 20.), inter quos Messala fuit, hoc est, unus ex Messalarum familia; enim inferri non possi Carm. VIII. Puellam ipsam a poëtica non a fuisse, hoc docet, quod VI, 2. *docta puella* appel

Etsi itaque res ad liq perduci nequit, probal men sit, lusus hos esse rum hominum eleganti nobilium, variis temp variisque de caussis comp sed ea aetate, qua Ro nobilissimis gentibus v litterarum studia cum u te coniuncta, qualis illa steo aevo fuit. Ab ipsa cia magnam partem ea e fecta, nihil est quod prohibeat. Ut in Tibul cem ea reiicerentur, cu caussae casusque ferre p tum argumenti similitu temporum forte, quibus pta sunt, a Tibullo non r rum ratio. Tum vero Tibulli duae sunt eleg Cerinthum scriptae, qui idem cum hoc haberi quem Sulpicia amavit: et la, quam sibi e. l. des habet, Sulpicia esse neq

Redeunt haec omnia babilitatem aliquam, c dum vidi quod repositu nisi alia ab alia proba petita, quae per se nihil quo se commendet, n opinationem aliquam ani ceptam attuleris. In re quae in varias partes di potest, suo ut unusquisq tur iudicio, aequum est

CARMEN II.

picia eſt tibi culta tuis, Mars magne, Kalendis;
pectatum e caelo, ſi ſapis, ipſe veni.
Venus ignoſcet; at tu, violente, caveto,
ſe tibi miranti turpiter arma cadant.
ıs ex oculis, quum vult exurere divos,
ccendit geminas lampadas acer Amor.

Illam,

Carmen II. Sulpiciam Kalendas Mar-celebrantem ſcriptum eſt ːm, quod, ſi miram venu-ı cum urbanitate Romana ɔque orationis lepore con-ım cogito, inter elegos os praeſtantiſſimos facile habendos eſſe arbitror. rrunt porro in eo notiones ſtiores et doctiores, ſci-decori, τῆς χάριτος, vix obviae. Certe in hoc car-aunquam incidi, quin no-eamque miram volupta-x eo perciperem.

tuis — Kalendis) Mar-Eas autem uxoribus et ɪ ſacras feſtasque habitas, ſup. III, 1. vidimus.

ſi ſapis) ſi iudicium et ɪ elegantiae habes. Pro-IV, 6, 85.

ˈande, Craſſe, nigras ſi quid ſapis inter arenas.

ˈenſum habes. H. *Si ſapis* ſi tibi proſpicis. Catull. ˈ. :

ˈuare, ſi ſapiet, viam vo-rabit,

ı rebus ſuis proſpiciet. W.

3. *Hoc Venus ignoſcet*) propter ſummam puellae pulcritudinem. Propert. II, 21, 5. a Broukh. laudatus, ad Iovem, ut puellae aegrotanti ſuccurrat:

Hoc tibi vel poterit coniux ignoſcere Iuno.

4. *Ne tibi miranti t.*) Ita ſaepe poëtae de iis, qui magna miratione perculſi ſunt. Propert. IV, 4, 21.

Obſtupuit regis facie et regalibus armis,
Interque oblitas excidit urna manus.

Alia exempla Vulpius congeſſit. Propior ad h. l. ſpiritus eſt in Petron. c. 126. extr. H. Vide etiam quae Phoebo ſtupore perculſo evenerint, Ovid. Met. II, 601. *Excidere* in hac re uſitatius quam *cadere*. W.

5. *Illius ex oculis*) Hoc acumen placere poterat illa aetate, qua nondum vulgaris uſus illud obtudiſſet nec in contemtum adduxiſſet.

Illam, quicquid agit, quoquo veſtigia movit,
Componit furtim ſubſequiturque decor.
Seu ſolvit crines, fuſis decet eſſe capillis;
Seu comſit, comtis eſt veneranda comis.
Urit, ſeu Tyria voluit procedere palla;
Urit, ſeu nivea candida veſte venit.
Talis in aeterno felix Vertumnus Olympo
Mille habet ornatus, mille decenter habet.

Sola

7. *agit* — *movit.* Praeſens et perfectum iuncta vides, ut in Virg. Aen. II, 12.:

Quamquam animus meminiſſe horret luctuque refugit. W.

8. *Componit f.* — *decor*) h. omnem eius habitum cultumque decor temperat. *Componere* eſt ornare, decenter disponere. v. Burman. ad Petron. c. 67. ad Ovid. I. Art. 160. H. Illius habitus ubique eſt decens, inceſſu inprimis conſpicuus. vid. Mitſch. ad Horat. T. I. p. 63. Perſonam nunc non fingit Tibullus. cf. ad III, 5, 16. W.

10. *veneranda comis*) auguſta, *πότνια.* cf. ſup. ad I, 7, 56. Vulpius comparat *laetos honores* Virgilii I. Aen. 588. quanquam *honor*, ſi pro pulcritudine ponitur, potius ductus eſt ex graeco *καλόν.*

11. *Urit, ſeu T.* —) Eſt illud exquiſitiſſimae et rarae formae, utrumque colorem, et purpureum et candidum, eandem feminam decere, neque quicquam vel gratiae vel venuſtatis detrahere. Plerumque enim, ut ait Ovid. III. Art. 180. loco a Vulp. laudato: *Pulla decent niveas* — *Alba decent fuſcas* — (Ita olim ſcripſi: vereor tamen, ut hoc de colore nimis ſubtile et argutum ſit. Ut poëta, ſimpliciter dixit, omnigenum veſtitum eam decere.) *voluit procedere*, procedit: ut ſolet Tibullus. H. *Tyria procedere palla.* Conſtructio eadem Prop. I, 2. Add. Tibull. I, 9, 70. W.

12. *venit*) it, prodit, ſimpl.

13. Vertumnus, priſcis Italis ſymbolum anni viciſſitudinum ac temporum, mox poëticis fabulis tractari et ornari coepit. Locus claſſ. apud Propert. IV, 2, 21. ſqq. At Ovidius multa novavit Met. XIV, 642. ſqq. In noſtro autem loco illud notabile eſt, quod in Olympo Vertumno locus eſt; cum alias inter deos agreſtes ille ſit. Similem obſervationem v. ad Virgil. Aen. XI, 532. Eleganter etiam et ad rem accom-

Sola puellarum digna eſt, cui mollia caris
Vellera det ſuccis bis madefacta Tyros,
Poſſideatque, metit quicquid bene olentibus arvis
Cultor odoratae dives Arabs ſegetis,
Et quascunque niger rubro de littore conchas
Proximus Eois colligit Indus equis.
Hanc vos, Pierides, feſtis cantate Kalendis,
Et teſtudinea Phoebe ſuperbe lyra.

Hoc

commodate pro formis *ornatus* ei tribuit. *felix* autem, quatenus aliquid praecipui habet ea in re prae aliis diis; ut in illo: *Felix arte ſua.* H. Mitſcherlichii ſententiam de Vertumno in coelo degente vid. ad Horat. T. II. pag. 387. W.

15-20. Suave hoc: dignam illam eſſe omnibus ornamentis vel exquiſitiſſimis, quippe quae eam unice deceant: nullam aliam puellam tam mirifice ornent. *bis madefacta vellera,* purpura dibapha. et quae *poſſideat:* ellipſis paullo durior. H. Sane *poſſideatque* pro: et quae poſſideat; *quae* ex antecedenti *cui* aſſumendum eſt; de qua conſtructione vid. Ruhnk. ad Hymn. in Cerer. 151. p. 27. praeclare agentem. — *Segetis.* cf. Not. ad I, 3, 61. — De Arabia odorifera vid. Plin. V, 11. W.

20. *niger — Indus*) Aethiops, qui ad mare Arabicum accolit. Sic ſup. II, 3, 56.

— *comites fuſci, quos India torret,*
Solis et admotis inficit ignis equis.

Notiſſimus vocis Indorum et Indiae uſus. cf. ad Virgil. Ge. II, 116. IV, 293. ubi v. Burm. Sive *mare rubrum* latius dictum putes, ipſos Indos orientales intelligere licet. (Et hoc haud dubie praeſtat facere: cum hic Indus *proximus Eois equis,* h. e. Soli orienti, adeoque plagis Orientis remotiſſimis, memoretur.) H. *Litus rubrum.* India remotiſſima intelligenda. Catull. XI, 2.:

Sive in extremos penetrabit Indos,
Litus ut longe reſonante Eoa
Tunditur unda,

qui locus integer eſt. De conchis colligendis vid. III, 3, 17. W.

22. *teſtudinea — lyra*) lyra teſtudine diſtincta et ornata. Sic Phoebo ſupra lib. III, 4, 37. erat *fulgens teſtudine et auro lyra.*

Hoc ſolenne ſacrum multos celebretur in annos:
  Dignior eſt veſtro nulla puella choro.

CARMEN III.

Parce meo iuveni, ſeu quis bona paſcua campi,
  Seu colis umbroſi devia montis, aper.
Nec tibi ſit duros acuiſſe in praelia dentes;
  Incolumem cuſtos hunc mihi ſervet Amor.
Sed procul abducit venandi Delia cura.
  O pereant ſilvae, deficiantque canes!
Quis furor eſt, quae mens denſos indagine colles
  Claudentem, teneras laedere velle manus!
Quidve iuvat furtim latebras intrare ferarum?

Can-

24. *Dignior eſt veſtro nulla puella choro*) Non videtur eſſe: quae a vobis in chorum aſciſcatur, in Muſarum numerum referatur. Nimis argutum forte hoc et a ſententia alienum. Cantare enim puellae laudem Muſae iubebantur. Igitur *chorus* h. l. de cantu chori accipiendum: nulla eſt dignior, quae veſtro carmine celebretur. H. *multos in annos* pro: *multos per annos!* Liv. 1, 15. Varro de R. R. II. c. 5. adde εἰς Hom. Odyſſ. 4, 595. W.

Carmen III.

Sulpicia conqueritur, Cerinthum ſuum venatum abiiſſe.

3. *Nec tibi ſit — acuiſſe*) neve acuas. v. ad I, 6, 24. H. Ita ſcribendum foret *neu.* Tu vide Not. ad I, 6, 24. et de pentametro Obſſ. ad I, 2, 30. W.

5. *abducit venandi Delia cura*) Diana eum abducit cura et ſtudiu venandi. cf. Obſſ.

7. *Quis furor eſt, quae mens*) Sophocl. Trachin. 882.:

Τίς θυμός, ἢ τίνες νόσοι; W.

8. *teneras laedere velle manus*) *laedere velle* pro *laedere,* ut I, 2, 92. III, 4, 4. hoc vero pro ſecare, cruentare. Supra II, 3, 10.

Laederet aut teneras puſtula rupta manus.

Sic *laeſae genae* pro ungue dilaniatis ap. Ovid. I. Am. 7, 40. et alibi. Idem I. Met. 509.

Me miſerum! ne prona cadas, indignave laedi
Crura ſecent ſentes.

Candidaque hamatis crura notare rubis?
Sed tamen, ut tecum liceat, Cerinthe, vagari,
Ipſa ego per montes retia torta feram;
Ipſa ego velocis quaeram veſtigia cervi,
Et demam celeri ferrea vincla cani.
Tunc mihi, tunc placeant ſilvae, ſi, lux mea, tecum
Arguar ante ipſas concubuiſſe plagas.
Tunc veniat licet ad caſſes, illaeſus abibit,
Ne Veneris cupidae gaudia turbet, aper.
Nunc ſine me ſit nulla Venus, ſed lege Dianae,
Caſte puer, caſta retia tende manu;
Et quaecunque meo furtim ſubrepet amori,
Incidat in ſaevas diripienda feras.

At

10. *hamatis crura notare rubis*) *Notare*, cruentare. Proprie exprimit ſulcos et cicatrices, quae in cute discerpta remanent, ut Ovid. I. Am. 7, 5. *ungue notare genas.* Sic *notae* in collo apud Horatium et Ovidium ſunt veſtigia dentis in lenta cute.

11. *ut t.*) dummodo. *vagari*, per ſaltus et ſilvas, quod alias adiici ſolet.

12. *retia torta*) quia ex filis tortis, ſive ex lino torto ſeu cannabi. Ad ſententiam conf. ſup. I, 4, 50. *Nec — Dum placeas, humeri retia ferre negent.* Propert. II, 15, 17. *Ipſe ego venabor* etc. et ſimilem locum Phaedrae ad Hippolytum in Ovid. Epiſt. 4, 87. ſqq. et de Venere cum Adonide vagante X. Met. 533. ſqq. H. *retia torta.* Horat. I, 1, 28. *teretes plagas* dixit, ubi vid. Mitſcherl. W.

16. Docte dictum puta pro: requieſcam tecum in propatulo, in aprico. H. Comparandus eſt locus Tibull. II, 3, 71. W.

18. *Ne V. — turbet*) inverſa eſt oratio pro vulgari: amori noſtro vacantes patiemur eum illaeſum abire, ne in medio curſu turbentur gaudia noſtra. H. Vid. ad Virg. Eclog. III, 74. 75. W.

21. *ſubrepet amori*) amorem mihi debitum intercipiet, ad ſe avertet.

22. *Incidat caet.*) Gravis eſt ſententiae enunciatio; precatur,

At tu venandi ſtudium concede parenti,
Et celer in noſtros ipſe recurre ſinus.

CARMEN IV.

Huc ades et tenerae morbos expelle puellae,
Huc ades, intonſa Phoebe ſuperbe coma.
Crede mihi, propera, nec te iam, Phoebe, pigebit
Formoſae medicas applicuiſſe manus.
Effice, ne macies pallentes occupet artus,
Neu notet informis candida membra color;
Et quodcunque mali eſt, et quicquid triſte timemus,
In pelagus rapidis devehat amnis aquis.
Sancte, veni, tecumque feras, quicunque ſapores,
Quicunque et cantus corpora feſſa levant;

Neu

ut illam diripiant ferae, quod ardentem decet puellam. Verbis lenioribus convenienter uſus eſt Septimius Catull. 45, 6. Caeterum lupos tum temporis in Italia fuiſſe haud raros recordaberis. — De locutione *incidat diripienda* vid. Not. ad III, 6, 28. W.

24. *in noſtros recurre ſinus*) cf. Propert. III, 20, 10.:
In noſtros curre puella ſinus.
W.

Carmen IV.

Ad Apollinem pro aegrotante Sulpicia, ut deus et ei ſuccurrat et Cerinthum amatorem anxio metu liberet.

3. *nec iam te — pigebit*) puto, pro, nec te pigeat; more graeco: *μὴ κατοκνήσεις* pro *μὴ κατόκνει.*

6. *Neu notet informis candida membra color*) *color informis* eſt luridus, pallor. *Notare* h. l. eſt deformare; nam et macula, naevus et omne vitium notae genus eſt.

8. *In pelagus r.*) ductum a genere expiationis, purgamentis in aquam profluentem deportatis. v. Intpp. ad Virg. Ecl. 8, 101.

9. *ſopores*) medicamenta ſomnum facientia, *ὑπνωτικά*. v. Corn. Nep. Dion. 2. cf. h. l. Broukh. H. Recepi *ſapores*. W.

10. *corpora ſeſſa*) exquiſite de aegris dicit. Ovid. Epiſt. 21, 14.

Adin-

Neu iuvenem torque, metuit qui fata puellae,
Votaque pro domina vix numeranda facit;
Interdum vovet, interdum, quod langueat illa,
Dicit in aeternos aspera verba deos.
Pone metum, Cerinthe; deus non laedit amantes.
Tu modo semper ama, salva puella tibi est.
Nil opus est fletu; lacrimis erit aptius uti,
Si quando fuerit tristior illa tibi.
At nunc tota tua est; te solum candida secum
Cogitat, et frustra credula turba sedet.
Phoebe, fave, laus magna tibi tribuetur, in uno
Corpore servato restituisse duos.
Iam celeber, iam laetus eris, quum debita reddet
Certatim sanctis laetus uterque focis.

Tunc

Adiuvor et nulla fessa medentis ope.
Sic inf. Eleg. 11, 2. sup. I, 5, 9. v. Intpp. ad Sever. Aetn. 624.

11. *puellae*) dandi casu accipit Statius; argutius quam facere necesse est. H. *fata* h. e. mortem. Ovid. Her. XIX, 106. ibid. 118. — Mox *vota facit.* Nam vota faciunt qui ea exsolvenda suscipiunt. cf. Catull. IV, 22. W.

18. *tristior*) irata. Propert. I, 6, 10.

— — *Illa minatur,*
Quae solet ingrato tristis amica viro.

conf. Broukh.

19. *candida*) pulchra, ut verbum explicat Broukh. cf. sup. III, 6, 1. Sed magis placet Vulpii interpretatio, qui reddit: simplex, aperta, sine dolo, ex animo amatorem redamans. H. Ad animi candorem epitheton referri contextus iubet, et poetarum bonorum ratio, qui epitheta ad rem propositam accommodant. W.

20. *credula turba*) amatorum. *sedet*, exspectat, putat se amari.

22. *restituisse duos*) n. saluti, servasse duos.

23. *Iam celeber, iam laetus eris*) Vidimus *celebrem deum* iam sup. II, 1, 83. cuius nomen celebratur laudibus et carminibus.

Tunc te felicem dicet pia turba deorum,
Optabunt artes et ſibi quisque tuas.

CARMEN V.

Qui mihi te, Cerinthe, dies dedit, hic mihi ſanctus,
Atque inter feſtos ſemper habendus erit.
Te naſcente, novum Parcae cecinere puellis
Servitium, et dederunt regna ſuperba tibi.
Uror ego ante alias; iuvat hoc, Cerinthe, quod uror,
Si tibi de nobis mutuus ignis adeſt.
Mutuus adſit amor, per te dulciſſima furta,
Perque ſuos oculos, per Geniumque rogo.
Magne Geni, cape dona libens, votisque faveto;
Si modo, quum de me cogitat, ille calet.

Quod

bus. Magnum et omnium vocibus celebratum erit nomen tuum, o Phoebe. *Laetus*, quandoquidem ſacris votisque gaudent dii: ſed v. Obſſ. H. *celeber.* Adi Horat. II, 12, 20. W.

23. *debita*) ex voto. H. Vid. Obſſ. ad I, 3, 32. De voto ſimiliter dixit Propert. II, 21, 60.: *Munera — debita redde.* W.

Carmen V.

Sulpicia ad Cerinthum, in cuius die natali vota pro amoris mutui conſtantia facit.

1. *hic mihi ſanctus*) *honoratum diem* Virgilius dixit Aen. V, 49.

3. *Parcae cecinere*) vid. I, 7, 1. Elegantiſſimi ſunt verſus molliſſimi carminis.

4. *dederunt regna ſuperba tibi*) *regna ſuperba*, v. I, 9, 80. *dederunt*, tibi vaticinati ſunt, promiſerunt. Ita et alias *dare* pro deſtinare, adeoque etiam pollicendo.

6. *de nobis mutuus ignis*) de noſtro igni quaſi particula aliqua. alias eſſe deberet *in nos* vel *noſtri.*

10. *Si modo — calet*) amore contactum et commotum habet animum, quoties mei memoria ſubit. v. Obſſ. *Genium* autem in

Quod ſi forte alios iam nunc ſuſpirat amores,
Tu precor, infidos, ſancte, relinque focos.
Nec tu ſis iniuſta, Venus: vel ſerviat aeque
Vinctus uterque tibi, vel mea vincla leva;
Sed potius valida teneamur uterque catena,
Nulla queat poſthac quam ſoluiſſe dies.
Optat idem iuvenis, quod nos, ſed tectius optat;
Nam pudet haec illum dicere verba palam.
At tu, Natalis, quoniam deus omnia ſentis,
Adnue; quid refert, clamne palamne roget?

CARMEN VI.

Natalis Iuno, ſanctos cape turis honores,
Quos

in carmine in diem natalem recte compellari ſenties.

11. *ſuſpirat amores*) ut I, 6, 35.

*Te tenet, abſentes alios ſu-
ſpirat amores.*

ubi v. Obſſ.

12. *infidos — focos*) focos in domo perfidi amatoris.

13. *ſerviat*) Vide Mitſcherl. ad Horat. T. I. pag. 301. et pag. 429. W.

15. *Sed potius valida*) Idem color orationis, ac ſup. I, 2, 65. 66.

*Non ego, totus abeſſet amor,
ſed mutuus eſſet,
Orabam; nec te poſſe ca-
rere velim.*

H. Confer Mitſcherlichium docte de hac re diſputantem ad Horat. T. I. p. 595. W.

17. *tectius optat*) ad pudorem ingenui adoleſcentuli referendum. v. Obſſ. H. Eadem, puto, de cauſa, quam IV, 6, 15. 16. allatam vide. W.

19. *Natalis — deus*) Notandus hic locus eſt de deo Natali, ſeu Genio, non ſaepe in poëtis obuio. Conf. ſup. II, 2, 1.

Carmen VI.

Ad Iunonem in natali puellae, quam Sulpiciam eſſe credere licet, ſi reliqua carmina compares. Sunt hi elegi mirifico lepore et vere urbana venuſtate imbuti. An ab ipſa puella ſcripti ſint, quis affirmet vel neget, cum auctoritas idonea nulla ſit?

1. *Natalis Iuno*) Ut viri Genio ſuo, ita mulieres Iunoni

Quos tibi dat tenera docta puella manu.
Tota tibi eſt hodie; tibi ſe laetiſſima comſit,
Staret ut ante tuos conſpicienda focos.
Illa quidem ornandi cauſas tibi, diva, relegat;
Eſt tamen, occulte cui placuiſſe velit.
At tu, ſancta, fave, ne quid divellat amantes,
Sed iuveni, quaeſo, mutua vincla para.
Sic bene compones; ulli non ille puellae
Servire, aut cuiquam dignior illa viro.

Nec

ni ſacrificabant natali ſuo. cf. ſup. III, 6, 48. vid. Douſa Praecid. c. 19. ubi ille ad taedium usque copioſus eſt in diluendo hoc, quod Iuno matronalis pudicitiae dea ab impudica puella invocatur; nec tamen rem expedit. A Iunone matrona diverſiſſima notio eſt Iunonis, quatenus illud nomen erat Genii muliebris ſeu Geniae. In Vaſis Etruſcis, quae vocant, illa paſſim occurrere putatur ſub alatae ac comtae puellae habitu. Eſt enim omnis haec Geniorum religio ex Etruria propagata per Italiam: alio modo quam Δαίμων per Graeciam.

2. *docta puella*) ſpectat ad poëtices ſtudium.

3. *Tota tibi eſt hodie*) h. totam ſe hodie tuo cultui et honori deſtinavit et quaſi conſecravit; fere ut Galli loqui ſolent. *laetiſſima*, feſto ornatu. Nam quae feſta ſunt, eadem dicuntur laeta. H. *tibi ſe* — *comſit*. cf. Horat. I, 5, 4.: *cui flavam religas comam*. W.

4. *conſpicienda*) ut I, 2, 72.

Inſideat celeri conſpiciendus equo.

H. Sic *inſignis* I, 5, 52. W.

5. *ornandi cauſas tibi, diva, relegat*) ad te refert. Paterc. II, 64, 2. *Invidiam rei in auctorem relegans*. cf. h. l. Vulp.

7. *fave, ne nox d.*) effice, ut noctu ſimul ſint: ne veniat nox alteri ſine altero vigilanda. *Sancta*: v. ad II, 5, 43. H. Equidem recepi *quid*. vid. Obſſ. W.

8. *Sed iuveni q. mutua vincla para*) fac ut ille mutuo puellam amet.

9. *Sic bene compones*) Sic par praeclarum erit. Ductum a re gladiatoria. cf. Vulp. et *ſervire* de amore toties vidimus.

10. *Servire — dignior*) ad Graecorum loquendi normam, ἄξιος cum infinitiv. Thucyd. I, 70. cf. ſupra II, 6, 43. III, 1, 8. W.

Nec possit cupidos vigilans deprendere custos,
 Fallendique vias mille ministret Amor.
Adnue, purpureaque veni perlucida palla;
 Ter tibi fit libo, ter, dea casta, mero.
Praecipit en natae mater studiosa, quid optet;
 Illa aliud tacita clam sibi mente rogat.
Uritur, ut celeres urunt altaria flammae;
 Nec, liceat quamvis, sana fuisse velit.

Sit

11. De sententiarum iunctura consulas supr. I, 8, 33. 35. — Mox de Amore vias fallendi ministrante eadem habes I, 8, 56. De verbo *fallere* compara Not. ad I, 2, 55. W.

13. *purpureaque veni perlucida palla*) *Palla* deorum communis vestitus, ut operose ad h. l. et ad I, 7, 46. docet Broukhusius: cf. III, 4, 35. Etsi hoc ipsa res satis docere poterat. Quis enim ferat deum tunicatum aut alte praecinctum? *perlucida*, quia ipsa palla erat pellucida, e tenui bysso texta. Notae sunt Coae vestes. v. sup. II, 4, 29. Non igitur corpus deae putandum est fuisse pellucidum, ut nuda deae membra per byssum oculis metiri liceret. Id quod ne per pallam quidem tenuissimam fieri poterat: nam superiniecta illa erat tunicae, plerumque etiam aliis vestimentis interioribus. Aliter res se habet, si membrorum formam et circumscriptionem (τύπον καὶ χαρακτῆρα) istum habitum prodidisse dicas; ut in signis scite factis fit. H. *Perlucida.* adde Iuven. Sat. 2, 78.: *Cretice, perluces*, h. e. pellucida toga indutus incedis. Perlucere significat lucem transmittere. — Laudant Martial. L. 12. ep. 38. W.

14. *Ter tibi fit libo*) *fit*, ut Virg. Ecl. 3, 77. *Cum faciam vitula* etc. *Libo*, v. II, 2, 7. I, 7, 53. Occurrunt puellae Geniis liba ferentes passim in Vasis Etruscis, quae vocant, si modo, quod probabile sit, interpretatio recte se habet. cf. Passerii Vasa Etrusca T. I. p. 68.

15. *mater studiosa*) n. filiae, studens eius commodis.

18. Prorsus ut II, 6, 110.

Et faveo morbo: tam iuvat ipse dolor.

et ut ille in Anthol. Lat. lib. III. ep. 194.

Hic furor, hic, Superi, sit mihi perpetuus!

fuisse, esse, *sana*, non uri.

Sit iuveni grata, ac veniet quum proximus annus,
  Hic idem votis iam vetus adſit amor.

CARMEN VII.

Tandem venit amor, qualem texiſſe pudore,
  Quam nudaſſe alicui, ſit mihi fama minor.
Exorata meis illum Cytherea Camenis
  Attulit, in noſtrum depoſuitque ſinum.
Exſolvit promiſſa Venus; mea gaudia narret,
  Dicetur ſi quis non habuiſſe ſuam.

Non

19. 20. *Sic iuveni* —) Cum proximo anno natalis redierit, hic idem, tum iam vetus, amor adſit iuveni, votis gratis. vel: votis gratis iuveni. At v. Obſſ. H. Reſtitui *Sit* — *grata, ac* —. Mox *iam vetus.* cf. Iuv. Sat. III, 206.:

Iamque vetus Graecos ſervabat ciſta libellos. W.

Carmen VII.

Potita votis ſuis puella et amatoris amplexibus perfruita exultat prae gaudio. Videtur carmen reſpondere ſuperiori. v. ad Carm. II. pr.

1. *Tandem venit amor*) de amoris fructu, qui tandem ipſi obtigit, accipio; quem prae pudore celare, minus honorificum ſibi ducendum putat, quam palam eum fateri.

2. *Quam*) cf. Ovid. Heroid. XX, 45.:

Ut partem effugias, non omnia retia falles,
Quae tibi, quam credis, plura tetendit Amor.

Soph. Electr. 597.:

Καί σ' ἔγωγε δεσπότιν ἢ μητέρ' οὐκ ἔλασσον εἰς ἡμᾶς νέμω. W.

3. *illum*) int. puerum, ut recte Vulpius. Tum *meis Camenis exorata* quod ait, credere iubet, puellam carminibus luſiſſe, in quibus Venerem ſibi propitiam precibus ac votis redderet.

4. *in noſtrum*) Recte, quamquam praeceſſerat *meis.* Sic I, 9, 48.:

At me nunc noſtri Pieridumque pudet. W.

5. *Exſolvit promiſſa Venus*) quaenam? roges. Nempe, quae ſacris et votis factis a diis expetuntur, in ea quaſi conſentire, ea promittere ipſi, honorum memores, videntur.

6. *Dicetur ſi q.*) h. narrent ſane meos amores et furta, ferant

: ego ſignatis quidquam mandare tabellis,
ſe legat ut nemo, quam meus, ante, velim:
peccaſſe iuvat; vultus componere famae
aedet; cum digno digna fuiſſe ferar.

CARMEN VIII.

ſus natalis adeſt, qui rure moleſto
t ſine Cerintho triſtis agendus erit.

Dul-

fabulis, invidia ſcilicet ante, qui ipſi ſua potiti ınt; nam hoc eſt, habere puellam. Propert. III, 6,

ſe doceat livor, mecum habuiſſe meam.

8. *Non ego — Ne legat*) longe ſe ab omni cautio- :e divulgetur amor ſuus, ſignificat puella, ut ne is quidem tabellis animi et gaudia includat, qui- ıffici poterat, ut praeter em nemo alius ea legere : immo vero palam amo- ſuum fatetur et peccaſſe

Ne legat id nemo) ne quis ipiat, captet, et cogno- Nam ne alii, praeter ad quem mittuntur, le- abellas, eas ſignamus. At ı obſignatis quidem tabel- ıorem ſuum credere ſuſti- ; palam vult eum prae ſe Propert. III, 6, 26.

ut tua cum digitis ſcripta ſilenda notas.

H. Mutavi hunc locum. vid. Obſſ. Senſus eſt: Omnino amorem meum celare nolo, nec ſignatis uti velim tabellis, ut nemo me, verba mea, legat ante quam meus. W.

9. *vultus componere famae*) Dativus cui, in cuius rei gratiam. H. Senſus: vultu diſſimulare crimen, ſi quod eſt. W.

10. *digna fuiſſe*) Honeſtum nequitiae vocabulum *eſſe, fuiſſe*. Ovid. II, Am. 8. extr.

Quoque loco tecum fuerim etc.

cf. Broukh.

Carmen VIII.

In villam ad natalem ſuum celebrandum abducta Sulpicia ſe ab amatore ſuo divelli aegre fert. Meſſalae fuiſſe in ee itinere et feſto apparatu partes aliquas, ex vſ. 5. colligitur, unde etiam ſuſpicio ſit, Meſſalam amaviſſe Sulpiciam. An vero Meſſala ad natalem celebrandum rus eam invitaverit, quod Scaliger tanquam exploratum ponit, equi-

Dulcius urbe quid est? an villa sit apta puel
Atque Aretino frigidus Arnus agro?
Iam nimium Messala mei studiose quiescas,
Non tempestivae saepe propinque viae.
Hic animum sensusque meos abducta relinqu
Arbitrii quoniam non sinis esse mei.

C

equidem non diserte commemoratum video. Quid? quod nec illud admittendum videtur, quod ad natalem suum in villa celebrandum illa abducta putatur. Nam e sequenti carmine potius sic statuendum: quavis alia de causa rus illam abiisse: incidisse tantum iter in illum ipsum diem, qui puellae natalis erat. Nam Cerinthi vix esse potest, quia *invisus* adiectum est. H. Dicit puella invisum sibi esse natalem suum, si rure et sine Cerintho celebrandus sit, rogatque Messalam, qui eo abducturus erat Sulpiciam, ut iam quidem itinere desistat. W.

4. *frigidus annus*) anni pars, hiems. v. sup. ad I, 1, 13. *Eretino agro*, in Sabinis. v. Obss. H. Recepi: *Aretino — Arnus.* W.

6. *Non tempestivae saepe propinque viae*) Assiduitatem Messalae molestam et importunam deprecatur puella. Sed verba antiqua non tenemus. v. Obss. H. Vide tamen Obss. ad hunc locum. W.

7. *Hic*) n. in urbe, Cerinthus hic est. H. V me. Errant, qui agrum tinum intelligunt. W.

eod. *sensusque meos*) i ruri nullum sensum, n voluptatem et delectati perceptura sim. H. Di sunt: *animum sensusque hic relinquo*, et: *animus s que me relinquunt.* Hoc sit, disce ex Ovid. Met. X, 9.:

at
Poplite succiduo genua muere, fugit
Et color et sanguis, anim reliquit eunten

Hic prius locum habet. enim puella, animum suun apud Cerinthum. Comp dus est locus caetera div Liv. 27, 17.: *Itaque c duntaxat suum ad id te apud eos fuisse; animum pridem ibi esse; ubi ius e crederent coli.* — *Abduct* urbe a Cerintho meo. verbi illustravit Heinsiu Syllog. T. 2. p. 349. et kenb. ad Liv. 27, 29. — vers. sequent. vid. Obss. V

CARMEN IX.

ter ex animo ſublatum triſte puellae?
li Romae nos ſinit eſſe ſuo.
as ille dies nobis natalis agatur,
nec opinanti nunc tibi forte venit.

CARMEN X.

n eſt, ſecurus multum quod iam tibi de me
Pro-

armen IX.

obſcurior horum verſententia eſt, quod
, ad quem et a quo
ſint. Videntur ab
ui puellae et Cerinthi
favebat, alliti fuiſſe
ratae atque ad ſoda-
Solebant enim hoenioſi, equeſtri quonati, in domibus ilominum verſari, ut
atis, Meſſalae: forte
domum Sulpiciorum
ant. Certe ſcribit aliılterum, nuntiatque,
itinere ſublato, Roaram, adeoque conc, ut natalis hilariter
oſſit ab omnibus, neabſente.

ex *animo ſublatum*) ut
ximere metum, curas.
ſuſtulit iter ex animo
oc eſt: decrevit non
te res ita ſe habuit.
ıen et ab iis, in quo
ı puella erat, conſiari. H. Iunge: *ex animo puellae.* Optaverat enim Sulpicia, ut Meſſala iam quidem itinere deſiſteret. — Caeterum ſignum interrogationis in fine verſus addidi. W.

2. *nunc ſinit*) ſc. is, qui puellam in poteſtate habet, ſeu maritus, ſeu qui ſperat coniugio puellae ſe eſſe potiturum, Meſſala, ſeu quis alius, *eſſe* eam Romae natali ſuo. v. Obſſ. H. Reſtitui *nos.* — *ſinit* haud dubie Meſſala. Nimirum de re nota ſcribitur. W.

3. *nobis natalis agatur*) vel, ille dies natalis nobis omnibus agatur; vel, ille dies nobis natalis noſtri inſtar agatur, hoc eſt hilariter, utpote qui fortuna tua, aeque ac noſtra, laetamur, ut Ayrman. §. 82. explicat. Utrumque languet.

4. *forte venit*) forte fortuna, cum non ſperaremus fore, ut manente in urbe puella celebrare eum contingeret.

Carmen X.

Etſi obſcura res eſt, tamen aliquid incidiſſe neceſſe eſt, cur Sul-

Promittis, ſubito ne male inepta cadam.
Si tibi cura toga eſt potior, preſſumque quaſillo
Scortum, quam ServI filia Sulpicia:
Solliciti ſunt pro nobis, quibus illa dolori eſt,
Nec cedam ignoto, maxima cura, toro.

CAR-

Sulpicia Cerintho iraſceretur. Forte ille vulgaris puellae amore captus aut erat aut eſſe putabatur. Sulpicia nobilitatis ſui generis ſuaeque dignitatis memor amara ironia eum exagitat et amorem ſe ſuum in digniores iuvenes transferre velle minatur.

1. *Gratum eſt*) Ironice dictum: uti alias, placet. Iuvat vero, inquit puella, quod de me, h. e. mei amoris erga te pertinacia tam multum tibi promittis, et me ne iniuria quidem provocatam moveri putas, ut ne alieno amori ſuccumbam. H. Iunge *ſecurus multum*, et compara Ovid. Am. II, 19, 37.

At tu formoſae nimium ſecure puellae. W.

2. *ſubito ne male inepta cadam*) *ne* ab voce *ſecurus* pendet: *ſecurus ne cadam*, nihil metuens. *Cadere* verbum nequitiae, ut *ſuccumbere*, *ſubſidere*, pro peccare. Sed *male inepta*, h. nimis ſtolida, quorſum pertinet? nempe, quae poſthaberet tam pulcrum iuvenem alii forte minus formoſo. Ita Propert. II, 22, 14.

Haec te non meritum totas expectat in horas:

At tu neſcio quas quaeris, inepte, fores.

Sententia autem puellae ſtomachabundae omnino haec eſt: Tu tibi adeo bellus homo eſſe videris, ut, quod ardorem meum erga te refrigeret, nihil eſſe poſſe putes: ne iniuriam quidem acceptam a te.

3. *Si tibi cura toga eſt potior, preſſumque quaſillo Scortum*) *Cura* eſt amor. *Toga* h. l. pro *togata*, h. e. meretrice, quia meretricibus ſtola interdictum, adeoque toga uti neceſſe erat, ut notum vel ex Horat. I. Sat. 2, 63. *Quaſillum* eſt calathus, ſeu vas vimineum, in quo ancillae, cum lanam faciebant, penſa diurna reponebant: cf. Propert. IV, 7, 37. et Intpp. ad Cicer. Phil. III, 4. itaque eum tenere, portare, adeoque *quaſillo premi*, ſervile erat. Ovid. Epiſt. 9, 73.

Inter Ioniacas calathum tenuiſſe puellas.

Senſus adeo eſt: Si Sulpiciae meretricem togatam ancillamque quaſillariam praefers, in eaque detineris.

5. *Solliciti — pro nobis*) nova conſtructio. Laudant ex Gell. XIX,

CARMEN XI.

Eſtne tibi, Cerinthe, tuae pia cura puellae,
Dum mea nunc vexat corpora feſſa calor?
Ah ego non aliter triſtes evincere morbos
Optarim, quam te ſi quoque velle putem.
Nam mihi quid proſit, morbos evincere, quum tu
Noſtra potes lento pectore ferre mala?

CARMEN XII.

Ne tibi ſim, mea lux, aeque iam fervida cura,
Ac

XIX, 1. *ſollicitus pro vita.* Ait autem, eſſe alios amatores, quibus ipſa cordi ſit. Pro nobis, noſtri cauſſa et loco, ſolliciti ſunt illi, quibus illa mea maxima cura, *ne cedam ignoto toro,* h. ne praeferri videam mihi a te vulgare ſcortum, *dolori eſt:* h. qui dolent, me puellam nobilem, quamque ipſi petunt fruſtra, tam indigno metu teneri, ne poſthabear a te ignotae puellae. At v. Obſſ. H. *Solliciti ſunt pro nobis.* Conſtructio eadem in Tacit. Hiſt. IV, 58. Caeterum recepi *nec.* Videtur gloriari Sulpicia, ſe ab aliis amatam non poſtpoſitum iri togatae alicui, quam verbis *ignoro toro* (vid. III, 6, 60.) ſignificat. — *Maxima cura.* Apte comparant Horat. II, 8, 8. W.

Carmen XI.

Ex febri laborans puella unice de Cerinthi ſui amore ſollicitam ſe eſſe ait. Eſt ſuaviſſimum poëmatium puellae dulciſſimae. Quid enim amabilius eſſe poteſt hoc ingenio! hoc affectu in amantem! — Bene placideque quieſcas!

Terraque ſecurae ſit ſuper oſſa levis!

2. *calor*) eſt febris, dicta Lucretio quoque *calida:* ut a contrario effectu *frigus* dicitur apud Horat. I. Sat. 1, 80.

4. *velle*) i. e. idem cupere. W.

Carmen XII.

Puella neſcio quo animi impetu abrepta amatorem ſuum deſeruerat. Hinc irae et iurgia inter eos. Nunc excuſat illa amanti ſtultitiam ſuam. Etiam hi verſiculi in tabellis ceratis perſcripti ad iuvenem miſſi eſſe videntur.

1. *Ne tibi ſim* —) eſt h. l. aſſeverantis, ita non tam ardenter

Ac videor paucos ante fuiſſe dies,
Si quidquam tota commiſi ſtulta iuventa,
Cuius me fatear poenituiſſe magis,
Heſterna quam te ſolum quod nocte reliqui,
Ardorem cupiens diſſimulare meum.

CARMEN XIII.

Nulla tuum nobis ſubducet femina lectum;
Hoc primum iuncta eſt foedere noſtra Venus.
Tu

ter a te amer, ut ante paucos dies amabar, ni ſtulte feciſſe mihi videor ipſi. Ita fere Scaliger quoque; qui tamen perperam alia fingit, quibus haec poëmatia ultro citroque miſſa ad certum temporis ordinem redigit.

Carmen XIII.

Iurat poëta puellae ſuae, ſe ei uni perpetuo eſſe ſerviturum. Mox cum ſe praecipitanter hoc iuraſſe intelligat, cum puella hac conſtantiae profeſſione adduci poſſit, ut de eius amore nimis ſecura in alios ipſa amores proclivis ſit, ad preces ſupplices confugit.

1. *ſubducet femina lectum*) h. ſurripiet, auferet, et quidem doloſe, blanditiis ſuis abducens me a te. Propert. I, 8, 45.

Nec mihi rivalis certos ſubducet amores.

furtim ſubrepere amori dixit ſup. IV, 4, 21. *Lectus* pro coniugio et h. l. omnino pro amore et conſuetudine. v. ſup. I, 5, 7. Propert. III, 6, 27.

— *qui noſtro nexiſti retia lecto.*

quod hic *ſubducere lectum*. Statius comparat illud Sophoclis in Electra 114. ὑποκλέπτεσθαι τὴν εὐνήν.

2. *Hoc primum iuncta eſt foedere noſtra Venus*) h. hac lege, hac conditione. Virgil. Aen. I, 66.

— — *regemque dedit, qui foedere certo*
Et premere et laxas ſciret dare iuſſus habenas.

Propert. III, 20, 21.

— *ubi non certo vincitur foedere lectus.*

Modo *iura, legem, pignora* eodem ſenſu dixerat. *Venerem iungere* hic ſimpliciter eſt amores

: ſola places; nec iam, te praeter, in urbe
oſa eſt oculis ulla puella meis.
tinam poſſis uni mihi bella videri,
iceas aliis! ſic ego tutus ero.
s invidia eſt; procus abſit gloria vulgi;
apit, in tacito gaudeat ille ſinu.
ſecretis poſſim bene vivere ſilvis,
ulla humano ſit via trita pede.
curarum requies, tu nocte vel atra
n, et in ſolis tu mihi turba locis.

Nunc

, ut ſup. I, 1, 69. 64, 356.: *amor tali coniunxit oedere amantes.* W.

meis) Dativi uſus Latinos atque apud Tacit. Hiſt. IV, 17.: *putantibus Galliam ius concidiſſe.* Add. ian. cap. 6. E Graeoph. Antig. 895.: ῶ, ᾽τίμησα τοῖς φρο- Caeterum impri- is, pulchrum, bel- ſum eſſe alicui. W.

vulgi) h. inter vul- vulgo venit. Ca- a celebritate inter a fama, quod puel- udinis laude prae- iet. At Cyllen., r, Statius, de ia- lgarium hominum explicant, qui, quae pulcra habent, oſtendunt.

8. *in tacito gaudeat ille ſinu*) proverbialiter dictum. cf. Broukh. et Vulp. fruatur ille tacite et cum nullius invidia, adeoque tuto et ſecure, ſuo bono, quod obtigit.

9. *Sic*, ſine invidia, ſine gloria ac vana ex eo laude, quod tam pulchram puellam amem. *poſſim bene vivere*, h. beatus eſſe, feliciter agere vitam; non, genio indulgere; unde enim? de herbis et radicibus? Sunt autem dulciſſimi verſus, qui ſequuntur.

11. 12. Compara Propert. I, 11, 23.:

Tu mihi ſola domus, tu, Cynthia, ſola parentes,
Omnia tu noſtrae tempora laetitiae. W.

Nunc licet e caelo mittatur amica Tibullo,
Mittetur fruſtra, deficietque Venus.
Per tibi ſancta tuae Iunonis numina iuro,
Quae ſola ante alios eſt mihi magna deos.
Quid facio demens? heu, heu! mea pignora cedo.
Iuravi ſtulte; proderat iſte timor.
Nunc tu fortis eris, nunc tu me audacius ures.
Hoc peperit miſero garrula lingua malum.

Iam

14. *deficietque Venus*) ipſa Venus artes ſuas et illecebras fruſtra in me experietur; omnia licet molita in me fuerit, tandem abstinendum ei erit a conſilio, meum animum a te abalienandi. Vulp. cum Statio accipiunt, ut ſup. I, 5, 40.

Admovit dominae deſeruitque Venus.

perperam, puto.

15. *tuae Iunonis*) tui Genii. v. III, 6, 48. H. Amantes ut puellis perſuaderent, per Iunonem iis aliasque deas feminarum iurare ſolebant. W.

eod. *Haec — numina iuro*) haec tibi iuro *per* numen, ſine praepoſitione, ut Virgil. XII. Aen. 197.

Haec eadem, Aenea, terram, mare, ſidera, iuro.

ubi v. Serv. cf. h. l. Broukh. II. Recepi: *Per tibi*. W.

17. *heu heu mea pignora cedo*) h. illud, quo eam illigatam et devinctam mihi habebam, ſcilicet illo metu et ſollicitudine de fide et conſtantia mea, ne deſereretur aliquando a me.

18. *proderat iſte timor*) Metus de fide mea et conſtantia proderat ad te in fide retinendam; nunc, ſublato illo metu, ſublatum eſt amoris tui pignus et fides.

19. *Nunc tu fortis eris*) ferox. ut ſup. I, 5. *gloria fortis*.

eod. *nunc tu me audacius ures*) non tam, amore incendes, quam, cruciabis, dolere coges, curam et ſollicitudinem animo iniicies; ut ap. Terent. Eun. III, 1, 47.

Si quando illa mentionem Phaedriae facit,
Aut ſi laudat, te ut male urat.

cf. ibi v. 43.

m, quodcunque voles, tuus usque manebo,
ugiam notae servitium dominae;
›ris sanctae considam vinctus ad aras;
notat iniustos, supplicibusque favet.

CARMEN XIV.

ait crebro nostram peccare puellam.
ego me surdis auribus esse velim.
non haec sunt nostro sine iacta dolore.
miserum torques, Rumor acerbe? tace.

CARMEN XV.

DOMITII MARSI.

que Virgilio comitem non aequa, Tibulle,
iuvenem campos misit ad Elysios,

Ne

s amatoris ingenium
Quandoquidem semel
et potestate puellae
nolle se profitetur
rectare, sed in servi-
rare.

Veneris sanctae con-
tus ad aras) n. tan-
lex. v. II, 6, 33. ut
rvi malo a dominis
eneris sanctae, ut v.

e notat iniustos) fla-
inurit, ut ap. Horat.
, 11. Venus sublimi
git Chloen. Ita Vul-
sis et omnino inter-
mit, castigat, ulcisci-
tur. Nam *notare* est non modo reprehendere et reprobare, verum etiam damnare et punire, proprie cum ignominia.

Carmen XIV.

Miri leporis et urbanitatis epigramma. Placet amator, qui, de puellae perfidia sollicitus, tantum hoc in votis habet, ut ipse surdus sit. An Tibullum auctorem habeat, credere licet et non licet.

1. *peccare*) v. sup. I, 6, 71.

Carmen XV.

Domitius Marsus vixit temporibus Augusti, et Epigram-

S matum

Ne foret, aut elegis molles qui fleret amores,
Aut caneret forti regia bella pede.

matum scriptor habitus est inprimis nobilis atque excellens. Multa de eo eiusque fragmentis docte disputat Broukhusius.

4. *Aut caneret forti regia bella pede*) bella, quae inter reges fuere. Virgil. Ecl. 6, 5.

Cum canerem reges et praelia.

Contra de Tragoedia intelligendus Horat. I. Sat. 10, 42.

— — *Pollio regum*
Facta canit pede ter percusso.

conf. Heins. ad Ovid. IV. ex P. 2, 1. *forti pede*, heroico. Horat. eod. loco:

— — *forte epos acer,*
Ut nemo, Varius.

[redacted]

OBSERVATIONES

ET

INDICES

IN

TIBVLLVM.

EDITIONIS

HEYNIO - WVNDERLICHIANAE

PARS POSTERIOR.

LIPSIAE, MDCCCXVII

SVMTIBVS FRID. CHRIST. GVIL. VOGELII.

BSERVATIONES

IN

TIBVLLVM.

IN LIBR. I.

ELEG. I.

In toto Tibulli volumine vix unquam maiores difficultates obiiciuntur interpreti, quam in ipsa fronte. Hiant enim inter se ac dissident sententiae; sunt etiam versus sensu commodo destituti. Luxatione igitur et corruptela laborare carmen hoc, ut nonnulla alia, in promtu est. Ios. Scaliger, quo erat acumine, transpositione versuum tanto malo mederi voluit. Sed an boni medici partes ea in re tuitus sit, qui nihil nisi idoneis de caussis, re explorata, et probabili satis cum spe boni eventus moliatur, valde dubites; ita enim pro arbitrio et auctoritate magis, quam cum ratione certa et perspecta versatus est. Statim v. 3. et 4. post v. 44. collocatum voluit, quod tamen Broukhusius demum exsecutus est. At reliqua in ipsa Scaligerana editione novata sunt: primum v. 9. 10. ante v. 7. 8. et post v. 10. inserti sunt vs. 29-32. 35. 36. post v. 24 autem vs. 37-40. hinc 33. 34. et 41-50. quibus subiiciuntur ii, quos paullo ante diximus, v. 3. 4. inde 25 - 28. eosque excipiunt vs. 51-58. Tum ex altera Elegia huc retracti sunt vs. 71-78. et 65-70. Iam primum si quaeras, cur mutationes hae ac translationes hoc nec alio modo factae sint, nullam aliam defensionem eae habent, quam sententiarum similitudinem aliquam; ita tamen, ut non minus commode satisque opportune pluribus aliis similibus traiectionibus uti possis; quo iure autem Scaligerana aliis rationibus praeferenda sit, dicere non habeas. Tum vero illud multo magis molestum est, quod ipsa illa dilaniatione corporis nihil effectum videas; hiantes enim ac disiunctae sententiae in Scaligerano contextu non minus occurrunt et multae et importunae. Itaque Scaligerana, a Broukhusio adscita, perturbatione carminis liberandum esse poëtam cum Vulpio censuimus. Nunc vero et illud adiicimus. Luxata esse multa, in primis maxime elegiis, recte vidit Scaliger; verum idem non vidit, nos non habere nonnullarum elegiarum nisi particulas et excerpta e pluribus carminibus. Haec

autem vulnera nequaquam eiusmodi sunt, ut ulla medela critica sanari possint; verum ea indicasse satis est. Cum enim, quod alias nos statuere ostendimus, Tibulli unus codex servatus post longum tempus, casu ne an viri alicuius docti sollertia, in lucem esset protractus, lacer ille et attritus multis paginis, prioribus in primis, legentis et describentis librarii oculos fugisse videtur. Descripta igitur sunt, relictis ceteris, ea, quae legi poterant; signa tamen, quibus intervalla inter excerpta diversa designarentur, aut apponere oblitus est librarius, aut apposita ab iis, qui inde nova exemplaria petierunt, neglecta sunt. Atque ea quidem multis in locis facile reperiri possunt, ut in ipsa nostra recensione signa apponere non dubitaverimus; in aliis satis quidem probabili iudicio suspicari licet eiusmodi hiatus. Sed accessere aliae perturbationum caussae, quae iudicium implicant et impediunt. Nam exstitere primum iam superioribus saeculis, qui consulere sensui carminis, et modo coagmentare et reponere luxata, modo hiatus supplere insititiis versibus male instituerent. Alii tantum loca, quae videbantur praestantiora, fortasse etiam quae castiora, exscripsere; eius generis erant Scaligeri excerpta, quae sit esse pervetusta. Elegias porro in antiquioribus libris non fuisse distinctas inter se, nisi forte obscuriore signo, in aliis rubro, aut vacuo spatio relicto, satis constat. Has disiunxere adeo ac distinxere homines non omnino doctissimi. Nec tamen novare multa ne in his quidem consultum est; primum, quia pauca tuto satis novare licet in hoc genere, tum, quia Scaligeranae traiectiones iam satis docuere, plus incommodi et molestiae ista discrepantia numerorum in editiones auctorum inferri. Relinquere igitur satius est in primis ea, quorum correctio satis explorata non est, et de iis in observationibus criticis monere, quae nobis aliter constituenda videbuntur.

Inscriptiones librorum librariis aut grammaticis deberi, notum est. In libris est fere praefixum: *Albii Tibulli equitis Ro. poëtae clarissimi primus liber.* Sic Guelf. quoque 4. In Guelf. 2. *Albii Tibulli poetae illustris elegiarum liber I. incipit de Amoribus Deliae.* Alii libri omni rubro carent.

2. *culti iugera magna soli*] Ita in plerisque scriptis, teste Broukh. et sic etiam in Cod. Reg. et Corvin. et Guelf. omnibus, vulgatum, idem in omnibus, quas novi, edd. etiam vett. utriusque sectae. (Add. Zwic. 1. 2. Goth., ex quo Vossius *multa* affert. W.) Probant Goesius a Broukhusio

buſio laudatus et Vulpius, et nuper Henley. Debes itaque *iugera* accipere ſimpliciter *rura, arua*; aut cum Vulpio dices, eſſe illud perpetuum iugeri epitheton. Quidam tamen Codd. (Add. Voſſ. 2. W.) *iugera multa* praeferunt; quod ſecuti ſunt Statius, Scaliger et Broukh., quia iugeri certa magnitudo, neque aliud parvum eſt, aliud magnum. Et verum eſt, dixiſſe veteres fere *iugera multa*, vel *pauca*. v. Broukh. ad h. l. cf. Ovid. III. Faſt. 192. IV. ex P. 9, 86. Adde Burmann. ad Virgil. Ge. IV, 127. Rutil. I, 556. Burmann. Sec. Anthol. Lat. To. I. p. 260. Et ſic ipſe Noſter inf. III, 3, 5. II, 3, 42., unde tamen poteſt videri *multa* in hunc locum veniſſe. Nunc *iugera multa* retraxi, quia librorum auctoritate nihil hic expediri poteſt; ad ſenſum autem *multa* praeſtant, *magna* et otioſa ſunt et moleſta. Nam ſi quem poſſidere audio *agros multos*, etſi poeticum non eſt — deſiderabo enim *iugera mille* aut aliud quid — elegia tamen indignum non eſt, quamquam tenue vocabulum; at ſi quem poſſidere audio *magna iugera*, *magnos agros*, ſentire videor aliquid incommode dictum, in primis pro elegiae ſimplicitate. H. Nullo adhuc exemplo, *iugera* pro *arvis* vel *agro* poſitum eſſe a Latinis, comprobatum eſt. Nam apud Horatium Od. III, 24, 12., quem locum affert H. Voſſius, *immetata iugera* Getarum non ſunt immenſa, ſed, contra morem Romanorum, certis finibus non diſtincta, nec certis poſſeſſoribus propria. Itaque epitheton *magna*, ut *iugeribus* inconveniens, adſpernatus, *multa*, quod alii poetae hac in re frequentarunt — vid. Statium h. l. — retinui. Voſſius, qui *magna*, ut poeticum, reſtituit, neque Huſchkii neque aliorum aſſenſum tulit. W.

3. 4. Reiecit hoc diſtichon poſt vſ. 44. Broukhuſius ad Scaligeri arbitrium. Accedo in hoc viris doctiſſimis, quod cum tota ſententia male illud cohaerere et ipſe profiteor. Ut autem eo, quo inſeruere loco, opportuniorem illud ſtationem acceperit, vereor. Tum vero in ipſis verbis nonnulla ſunt, quae totum diſtichon aut ſuſpectum faciunt aut certe interpolatum arguunt. Sed primum videamus, quam male illud locum ſuum tueatur. Non agi poteſt niſi de eo, qui in caſtris verſatur, hoſti ex adverſo poſitis, ut adeo partim perpetuus metus ab adſidente hoſte, ne caſtra adoriatur, legionarium agitet, partim, ubi ſomnus obrepſerit, repente claſſicum auditum quietem interpellet, cum adverſus hoſtem vallum tuendum ſit; nam ſi quis ſenſus verborum eſt, hic fere eſſe debet.

Sic

Sic autem ei primum distichon parum respondet. Nam qui adhuc sub signis habetur, etsi forte ille congerere divitias dici possit, nondum tamen ille *tenet* culti iugera soli; aut, si tenet, alienum tamen hoc nunc a tota sententia Alioqui bene convenit hoc, quod in nota posui, duplex ex militia lucrum, praedae et assignatorum agrorum h. l. respici. Cogitabam de veteranis limitaneis, in imperii finibus adversus barbaros collocatis, qui et agros tenere, et simul militiae terrores experiri poterant. At Tibulli aetate nondum legiones in limitibus habebantur. Ita vero versus a seriore poëta insertos credere necesse est. Sunt porro alia, quae in his versibus premunt. Nam vocabulum *adsiduus* statim tertio hinc versu redit; unde etiam nonnulli eo devenere, ut illo versu *exiguo igne* reponerent. Sed non minus hoc altero loco vitium quaeri poterat. Tum vicino hoste recte terreri aliquis se dicat: sic Ovid. IV. ex P. 9, 82.

Et quam vicino terrear hoste, roga.

At illud parum accurate dictum videtur, quod vicino hoste *labor terrere* dicitur. Quomodo hoc fieri possit, ut labor terreat? Quod apud Silium legitur lib. X[illegible], 52 *partique timore labore*, non minus in vitio cubare videtur. Recte quidem *terror* et *labor* iunguntur, militiae comites; *terrent* tamen ea, quae metuuntur, terrent mala, pericula, discrimina; *labor* autem, quippe qui tolerandus est, premit, urget, exercet. Placetne hoc substituere: *Quem labor adsiduus vicino exerceat hoste?* quod et in mentem venerat Musgravio, ut nunc ex Henley didici. An labor pro periculo, tanquam labor mentis dictus? an is mutandus in *pavor*, qui frequenti lapsu librariorum cessit alteri? cf. Markland. Epist. crit. p. 113. Terreri sane metu, pavore, dicimur. Ovid. IV. Met. 801. *ut attonitos formidine terreat hostes.* Vix tamen in militem cadit *pavor adsiduus*; etsi perpetua trepidatio in castris, quae ab hoste circumdata sunt, esse potest, et poëtae ea ipsa notione universe in re bellica utuntur: *puer — Vitamque sub divo et trepidis agat In rebus* Hor. Od. III, 2, 5. Vulpius, quem unum inter interpretes hoc loquendi modo, ut *labor terreat* dicatur, offendi vidi, laudabat amici coniecturam parum felicem: *torreat.* An olim fuit: *Quem clamor subitus vicino terreat hoste.* Ita legi posse, inquis, non dubito; sed olim ita scriptum fuisse, quo pignore contendas? Recte; ergo relinquamus hoc, quod ad liquidum perduci nequit. Vides alterum non minus improprie dictum: *classica pulsa,* quae cani vel inflari dicuntur; non

non pelli. Poterat tamen vitari hoc; erant poëtae ad manus *classica rauca*. Aut igitur exoleverant litterarum ductus in vetere charta et male reparati sunt, aut debetur totum distichon homini docto ex seriore aevo: ei classica *pulsa* esse poterant, quia *tympana pulsa* cogitabat, quae nunc signis militaribus edendis adhibentur. Nodell in Not. crit. p. 70. *tibiam pulsatam* ap. Lucret. comparat. Verum ibi est *tibia digitis pulsata*. IV, 587. et V, 1384. At *classicum* canitur *tuba* vel *lituo*. H. Hexametrum vide qua equidem interpretatione in Notis tuitus sim; tuetur Huschkius hac annotatione: labor, qui semper instat, saepe de improviso venit, recte dici potest *terrere*. Idem coniecturam suam *deterat* multis exemplis locutionum, *labor terit, frangit, πόνος τρίβει, τρύει*, illustrat. Pentametri sanitas docetur explicatione Heynii; cui assentitur Eichstadius, notans, verba, instrumentis, quae plectro aut digitis temperantur, propria, translata esse ad ea, quorum modulatio ore ac spiritu efficitur, Aristophanemque similiter dixisse Av. 682. *καλλιβόαν κρέκουσ' αὐλὸν φθέγμασιν ἠρινοῖς*; assentitur et Huschkius, afferens e Plutarch. Sympos. II. Quaest. 4. Vol. VIII. p. 528. ed. Reisk. *καὶ κρούματα αὐλήματα καλοῦσιν, ἀπὸ τῆς λύρας λαμβάνοντες τὰς προσηγορίας*. et Claud. XVII, 312. *cui tibia flatu, Cui plectro pulsanda chelys*. Forcellinius etiam *pulsa* pro inflata per abusionem dici statuerat. Idem *classica* pro instrumentis accipit, quibus signa dantur, tubis, cornibus, lituis, secutus Asconium in Divinat. Verr. Cic. c. 17. qui haec notat: *Symphoniaci servi* capiuntur, ut in classe pugnantibus classicum canant; unde ipsi tubae classis nomen est positum *classicum*; et Servii notam ad Aen. VII, 637.: *classicum* dicimus et tubam ipsam et sonum. Recte, opinor, si exempla supra posita comparas. Ceterum bene Heynius censet, ad nocturnos incursus haec signa esse referenda, non, quod Vossius quoque putat, ad vigilias nocturnas. Chorus in Soph. Aiace queritur, bello sibi eripi *ἐννυχίαν τέρψιν ἰαύειν* 1203. et 1211. *ἐννυχίου δείματος* mentionem facit. De scriptura unius codicis *quoi*, a Vossio reposita, vid. Obss. ad I, 10, 64. W.

5. *Me mea paupertas vitae traducat inerti*] Ita vulgo legitur. *vita — inerti* Corvin. cum Guelf. 2. et Vincent. Bellov. Speculo morali VI. c. 81., ut olim coniiciebat Fruter. Verisim. I, 6.; parum commode, si *traducere* h. l. dicas esse *παραδειγματίζειν*, deridendum praebere aut in contemtum ex ignavia adducere; melius est, si dicas *vita* esse pro *per vitam*. Ut *vitae* est *iter, cursus*; quidni et *ductus per* eam? Expo-

Expoſui in notis, quantum facere licuit, verſus ſententiam e vulgari lectione. *Ad vitam inertem eum adducit paupertas*, h. e. ut inertem agere vitam poſſit, conſequitur eo, quod paupere vita contentus eſt. Admodum tamen inſolentem et inſuavem loquendi modum hunc eſſe bene ſentio; et pro inutili nota ſuper alliteratione in *Me mea* mallem Broukhuſius uſum illum loquendi declaraſſet: *paupertas traducit me vitae inerti.* At eſt aliud dicendi genus ſatis frequentatum: *traducere vitam*, etiam, *vitam otioſam, tranquillam;* et Petron. 14. *Ipſi qui Cynica traducunt tempora coena*, h. e victu tenui. H. Cum *paupertas*, in qua Tibullus degebat, conf. 19., ut tum mores erant, *probro haberetur*, teſte Salluſtio Catil. 12., homines cum alias divitiarum parandarum vias tum militiam ſequebantur, qua illae facile quaerebantur. Cum igitur arma deprecetur, optat, ut *paupertas* ſe ad *vitam inertem* ducat, nec ad *militiam* ſtimulet. Conſtructione *traduci vitae* pro ad vitam non offendor, quippe qui ſciam, verba motus, *venire, redire, pergere, intrare, ſuccedere, compellere, jacere* cum dativo poetice conſtrui. Et Huſchkius ſcripturam Tibulli veram habet. Goerenzius vero, ſtatuens, poetam non capere, ut ad vitam inertem perveniat, ſed ut in ea permaneat, praefert *vita*, per vitam; quod nollem factum. Nam nec cauſa allata vera, et uſus loquendi comprobandus erat. Scripturam et interpretationem Fruterii, qui et *inertis vitae* ſuſpicatur, opinionemque ſuam verſibus 57. 58. defendit, amplexus eſt Gronovius Elench. Antidiatr. p. 209 - 211. ed. Lipſ.: propter paupertatem licet infament me homines, et per ora traducar tamquam piger, iners, nihil curo, dum aſſiduo igne focus mihi luceat. Sed ut de ſenſu taceam, ubi exempla conſtructionis *traducere aliquem aliqua re?* Handius ibi p. 211. *inertem vitam* interpretatur non ſpecioſam, ignobilem; Cruccius in Muſcario p. 324. ita: *Traducat*, proprie, id eſt avocet mentem meam ab aliis ſtudiis, quae ſecum volutat, ad poeticum. *Hic* enim *dux* ſum *milesque bonus*, ait mox Tibullus. Quam explanationem nemo probabit. W.

6. *aſſiduo — igne*] Ita vulgo editum usque ad Scaligerum, etiam in vett. edd. utriusque ſectae. Sic ſcriptorum quoque pars, et Cod. Reg. cum Corvin. Alii ſcripti, cum Vincent. l. l., Guelf. 2. pro var. lect. *exiguo*, quod cum Scaliger repoſuiſſet, a Broukh. reiectum eſt. Placere poteſt utraque lectio. Codicum auctoritas fere par, ſi omnino in Tibullo ex librorum auctoritate quidquam conſtitui

titui potest; nam *numero* fere *librorum* lis transigi solet; quandoquidem *vetustatis* vel *diligentiae* et *doctrinae auctoritas* vix de uno et altero codice prodita est ab iis, qui eos versaverunt. *exiguo igne* se commendat, ne bis occurrat intra paucos versus vox *assiduus*. Reprehendunt quidem eam, quod *exiguus* et *parcus ignis* in foco vix esse potest in laude. Enimvero extenuare solemus ea, quibus nos contentos esse significamus. Contra verum poëtae votum declarat alterum *assiduo*, quod hactenus maiorem veritatis speciem prae se fert. Ita ex hoc ipso versu dixisse creditur Martialis X, 47. 4. *focum perennem*, et e quo stabilit lectionem Jortin (*Tracts* T. II. p. 118. Theocritus Idyll. XI, 51. ἀκάματον πῦρ; sed haec tantum illustrant lectionem, non stabiliunt. Nec ἀκάματον est quod *assiduus*, sed est perpetuum ignis epitheton ex natura eius petitum, quod materia suppetente non exstinguitur. Addit Broukh. et hoc, *lucere* non nisi de magnis ignibus a poëtis dici; quod tamen et ipsum leve est. Respexit hunc locum Statius I. Silv. 2, 255.

divesque foco lucente Tibullus.

Verum ad lectionem dubiam nullum praesidium inde nanciscimur. Omnibus expensis pronior sum in alteram lectionem *exiguo*. H. Eamque recepi. Magis placet declaratio animi continentissimi: dummodo pauca mihi sint ad vitam sustentandam, quam sententia, epitheto *assiduo* significata: modo ne umquam inopia vel fame premar. Mecum faciunt Eichstadius et Vossius, cui *assiduus ignis* vitam luxuriosi notare videtur. *assiduo* tamen praefert Gruterus, eumque secutus Gronovius Diatrib. Stat. lib. IV. c. 43. p. 434., denique Huschkius, hunc sensum inesse statuens: ut *perennis* sit domestica felicitas, optat Tibullus; lectionemque illam et propter auctoritatem veterum Grammaticorum et propter repetitionem vocis retinendam esse. Suaviter enim focum Tibulli *assiduo igne* lucentem opponi *assiduo* militis *labori*; (similem oppositionem, aequabilis nimirum tranquillitatis et laboris non interrupti, Henley sibi finxerat). Haec interpretatio viri Latine doctissimi mihi non magis probatur, quam quae adiecit: *exiguum ignem* hominem designare, in magna inopia viventem; idque a Tibulli conditione alienum esse. Verbis enim *ignis exiguus* pro diversa sententiarum iunctura diversa inesse potest significatio. W.

7. 8. Distichon hoc pro fragmento a ceteris diverso habendum esse videtur. H. Cohaerentiam sententiarum in Notis demonstravi, nuncque Huschkium mecum sentire video. Idem locutionem *spes destituit* absolute poni ex Livio

vio I, 41. docuit. Goerenzius, qui *me* supplendum esse putat, coll. I, 5, 40. II, 6, 13. 45., correctione *neu* pro *nec* nexum restitutum censet. — Goth. 10. *in* pro *et*. v. 11. *stirpes*. W.

11. *stipes — desertus*] qu. Palat. *defectus*, male. Salmas. de Cruce p. 514. malebat *defixus*, ut inf. I, 3, 43. *fixus in agris lapis*. Burmann. ad Virg. Aen. II, 714. *desertum stipitem* accipiebat, ut *desertam Cererem* illo in loco, h. e. vetustate relictum et parum frequentatum signum dei. Nec vidit vir doctus, obstare *florea serta*, quae si habebat, non erat prorsus desertus deus. *Deserere* pro desigere accipiendum, ut in nota monitum. Sic *destituere* quoque. Apud Varron. R. R. I, 20, 2. *furcae destitutae*, ubi v. Intpp. cf. Burmann. Sec. Anthol. Lat. lib. III, 174. ubi est *desistere*. H. Broukhusii sententia displicet. Nam grammatica obstat, ne *desertus* a *sero*, *satum*, derivetur, neve a *sero*, *sertum*, sensus. Neque hilum probant compositiones *desigere, defodere* (κατορύττειν). *Desertus* est solus, solitarius, in loco infrequenti positus. Forcellinius notavit, *alcyones*, quas Ovidius *solas* Heroid. XVIII, 81. vocasset, apud Propertium I, 17, 2. *desertas* dici. Lachmannus mecum communicavit Propert. 1, 20, 36. *desertae arbores*, quod convenit cum ἐρημαίῃσι δρυσὶν Moschi III, 21., quem locum Huschkio debeo. Apud Virgilium Aen. XI, 843. *Nec tibi* desertae *in dumis coluisse Dianam Profuit*, Camilla dicitur *deserta* h. e. solitaria. Vindob. *agros*, in marg. *agris*. Rem illustrare Nodell. Not. Crit. p. 72. notat Heynius. W.

12. *florea serta*] Nos *Festons* dicimus. Alii libri, etiam Regius et Corvin. (Add. Zwic. 1. 2. et Goth.) habent: *florida serta*, quod ubique in edd. visitur; sed recte illud (quod est in Ask.) praetulit Broukh. quem vide. Eadem varietas El. 2, 14. H. Vide Burm. quoque ad Anthol. L. T. I. p. 658. de vocabulis *floreus* et *floridus*. W.

14. *Libatum agricolae ponitur ante deo*] Ita Muretus correxit. Plures libri, etiam Regius, et vett. edd. cum Ald. pr. habent *deum;* nempe mutatum propter particulam *ante*, quam non meminerant Tibullo absolute poni. v. II, 1, 24. 5, 66. III, 1, 10. hoc loco, antequam ipse poma gustem. Alii adeo *agricolam* reposuere, scilicet ut accusativo *deum* conveniret. Ald. sec. unus Gebh. et pro var. lect. Guelf. 3. *deos;* quod et Barthio placuit, ut legeretur *agricolas deos*. H. Mureti correctionem firmant codd. Ask. et Vindob. — Cetera apogr. cum Zwic. 1. 2. dant *deum;* marg. Vindob. *agricolam*, Goth. *libatur*. In verbis *ponitur ante* nihil supplendum esse mihi videtur. *Ponere ante* eo sensu dictum,

dictum, quo Plautus Men. II, 2, 2. *Bonum anteponam prandium pransoribus* verbum compositum *anteponere* usurpavit. Confirmat sententiam locus Horatii Sat. I, 3, 92.

> *Aut positum ante mea quia pullum in parte catini*
> *Sustulit esuriens.*

Adde infr. II, 5, 98. *coronatus stabit et ante calix* similem usum verborum *stare ante;* et *agere ante* Virg. Ge. III, 552. *Pallida Tisiphone Morbos agit ante Metumque,* cum quo cf. Tibull. I, 2, 69. ibique Santenium Bibl. Crit. III. p. 68. Similiter eodem significatu usurpatur *praei* et *i prae* (Ter. Eun. V, 2, 69., et *abi prae* Ad. II, 1, 13.), nisi quod hoc poetarum est. — De sententia ad particulam *ante* supplenda vid. Obss. ad II, 1, 24. - Locus II, 5, 66. non convenit. Ad rem illustrandam facit Censorinus de Die Nat. c. 1. de maioribus referens: *cum perceperant fruges, antequam vescerentur, dis libare instituerunt,* ubi vid Lindenbr. p. 5. W.

15. *tibi sit*] in Reg. *sit* deest. pro *rure* vitiose *thure*. In nonnullis interpolatum *fit*. Sed est dedicantis *sit*, ut iam Broukh. monuit. *Flava* autem *Ceres* est pulchra, quis dubitet? Male ad messem refeias.

17. *ponatur*] Maluere viri docti apud Broukh. *donatur,* qui defendit alterum: esse verbum proprium, ut notet sedem certam ac stabilem etc Hoc est argutari. *Poni* proprium est de statuis et signis, quae collocantur. Nihil amplius. H. Pro *ponatur* Zwic. 1. *potiatur,* sed a correctore mutatum in *ponatur*. Tria apogr. (Goth.) *ortis*. W.

18. *Terreat et*] Corvin. sicque unus Statii cum Guelf. 3. Nec displicet. *curva falce* unus Broukh.; *sceva* duo, ex more librariorum; unus *scevas;* et quartus Palat. *scaevus,* quo alii alludebant, unde veram lectionem esse putabat Gebhardus *scaevus aves*. Broukhusius miratur, eum non vidisse, *scaevas* ad auguria et auspicia spectare. Possunt tamen *scaevae aves* esse sinistrae, odiosae, molestae, inprimis in poëta. H. Monac. *terreat et,* atque *ubi* pro *tibi* v. 18. — Ask. et Goth. (ap. V.) *saevas,* Voss. 1. *sceva*. *Saeva* mihi videtur falx vineatica eodem significatu dici, quo *dura* illa audit I, 7, 34.; utpote inutilibus arboris vel vitis abscindendis putandisque non parcens, ab hominibus falcem tractantibus translato epitheto Qui usus loquendi in instrumentis caedis et necis tritissimus; neque in fabris ferrariis aut arte eorum insolitus. Vid. Tibull. I, 3, 48.

> *nec ensem*
> *Immiti saevus duxerat arte faber.*

Positura verborum mira ob vocem *Priapus* ita in pentame-

trum

trum reiectam egregie illuſtratur loco ſimillimo Val. Flacc. I, 468.

Quin et Cecropiae proles *vacat Orithyiae,*
Temperet ut tremulos Zetes fraterque *ceruchos.* W.

19. *felicis quondam nunc pauperis agri Cuſtodes*] Cod. Reg. *felices*, ut etiam alii ap. Broukh. et Guarnerianus, minus bene; ſic enim oppoſitionis perit gratia. (Quatuor apogr. (Goth.) *felices.*) Porro pro *agri* Vulpiana utraque habet *horti*, operarum, puto, vitio; nam in nulla Edit. neque Cod. reperitur, praeterquam in Exc. Lipſ. Niſi hoc forte viro docto ex *Luſibus* in animo ſedebat; nam Carm. 21. (Virg. Ecl. VII, 34. W.)

— *cuſtos et pauperis horti.*

et 86. quod eſt Catulli 20, 4.

Herique villulam hortulumque pauperis.

20. *Cuſtodes*] unus Broukh. *Cultores* male. *veſtra*] Ed. Lipſ. cum ceteris edd. vett. Guelf. 3. cum altero in marg. *noſtra.* et v. 23. *nobis.* H. Zwic. 1. et Voſſ. 3. *noſtra. veſtra* ſunt vobis debita. Pro *quondam* mira ſcriptura in Corv. *condam.* W.

21. *Tunc*] Voſſio in *tum* de coniectura mutanti accedere non poſſum. Is poetas huic regulae ſe adſtrinxiſſe affirmat, ut ante conſonantem vel plures *tum, tunc* tantum cum vi poſuerint; cf. Ge. Virg. I, 136–145.; loca, quae illi adverſarentur, corrigenda eſſe cenſens. Sed ut particulis *tum* et *tunc* eadem ſignificatio eſt, ita uſum earum diverſum eſſe, negari nequit. Particula enim *tunc*, non *tum*, tempus aliquod praeteritum, praeſenti oppoſitum, notat, ita ut ferme ei *nunc* reſpondeat. Cic. Philipp. VII, 5. *Sed erat tunc excuſatio oppreſſis — nunc nulla eſt.* cf. Tibull. I, 6, 10. 11. Antitheſi autem notationi temporis conciliatur vis aliqua, quae vel absque illa huic vocabulo ineſt. Iuven. II, 30. de Domitiano moecho: *qui tunc leges revocabat Amaras — Quum tot abortivis fecundam Iulia vulvam Solveret.* Add. Tibull. I, 9, 79. 10, 19. ubi nulla varietas. Aen. I, 408. *Quis tibi tunc, Dido, cernenti talia, ſenſus?* quod Mediceus quoque habet. Cf. Tibull. I, 4, 53. In talibus locis tantum abeſt, ut *tunc* de coniectura tollendum, ut cum altera lectione *tum* permutandum non ſit. Et vide, an e codicibus illud ſit reſtituendum Aen. IV, 596. *Nunc te facta inpia tangunt? Tunc decuit, quum ſceptra dabas.* Etiam ubi notationi temporis nulla ineſt vis, codices tamen non variant, aut minus boni *tum* praebent, *tunc* mihi retinendum eſſe videtur, ut apud Horatium Od.

I, 13,

, 8. *Tunc nec mens mihi nec color,* qui locus Vossii ntiam effugit. Cur enim poetas, *hunc* et *nunc* ante nas qualescunque usurpantes, particulam *tunc* ibi pere odisse statuis, ut eam semper respuerint? Adde suum quisque in re tam parva morem sequi, aut, ut akius observat, fieri potuit, ut pro diversitate conso- sequentis modo *tum* scriberetur, modo *tunc*. Ex iis a, quae supra posui, Virgilio Ge. I, 454.

> *Sin maculae incipient rutilo miscerier igni,*
> *Omnia tunc pariter vento nimbisque videbis*
> *Fervere.*

reddes e cod. Mediceo, quem nec Vossius secutus est; e. I, 341. 342. Ceterum formulae *tum vero, tum pri-* magis frequentantur, quam *tunc vero, tunc primum.* tus Hist. 2, 6. *tunc primum* dixit. Sed ille, si codices fide comparati sunt, *tum* et *tunc* promiscue saepius po- — Goth. (ap. V.) *lustrabit.* W.

22. *hostia magna*] *magna* comparative, ratione angu- m finium habita et tenuitatis agelli. Sic et Cod. Reg. l recepit Scaliger, a Mureto iam in scholiis e libris pro- sensus rationem praelatum alteri lectioni, quae in ple- ie libris, omnibus Guelff. et edd. ant. etiam Rom. et , cum Corvin. est, *hostia parva.* Habet et haec lectio, se tueatur, si cogites opes poëtae accisas; et vim habet iulto magis extenuandam fortunam. Pro suo quisque i de his statuet. Nam sunt innumera, inprimis in poë- de quibus nulla nec iudicii subtilitate nec auctoritate untiari potest, ita ut arrogantiae aut pertinaciae sit, ad assensum cogere velle. H. Apogr. (Goth.) et Zwic. , cum Guarn. *parva,* marg. Vind. *magna.* W.

24. *clamet*] Reg. *clamat,* ut et alii scripti et editi ap. ikh. H. Adde Guarn. et tria apogr. in quibus Goth., et *messae.* — Pro *vobis* Zwic. 1. *nobis.* Guarn. *mystica rustica.* — *quam.* In Zwic. 2. superscriptum *al. qua.* W.

25. *Iam modo non possum contentus vivere parvo*] Brouk- is magnopere contendit, alteram negationem deesse, cum deberet: *non possum vivere non contentus.* Huius lo- idi rationis exempla collegisse ait Manutium ad Cic. Div. I, 9. Muretum Var. Lect. X, 7. Verum illa tum m haberent, et cum nostro committi possent, si hic es- *non modo possum — sed ne — quidem.* Ita enim com- tum est cum omnibus exemplis, quae ab istis viris do- item ab Horatio Tursell. et aliis laudantur, ut pri- i *non modo,* nunquam *modo non,* sit, deinde ut vel *ne —* quidem,

quidem, ſed vix, vel *ſed etiam, verum etiam* ſequatur: v. c. Cic. ad Div. I, 9. *non modo praemiis — ſed ne periculis quidem compulſus ullis*. Unum exemplum eſt, ab nemine tamen horum notatum, quod huc conferri poſſit, in Cic. ad Att. XIV, 5. *eos — tantum non laudari atque amari, ſed parietibus contineri*. Verum Broukh. adeo *non poſſum* ſimpliciter pro *non poſſum non* poni poſſe putavit: cuius rei exemplum exſtare non putem. Vulpius *modo non* pro *non modo* poſitum accipit, quod primum neſcio, an bene fieri poſſit; deinde ſententia languens inde efficitur: *non modo modico contentus poſſum vivere — ſed etiam aeſtum vitare ſub umbra*. Scaliger Excerptorum ſuorum fidem ſequitur, in quibus eſt: *Quippe ego iam poſſum*. Sed hoc interpolatricem manum nimis aperte prae ſe fert; quae omnino in illis Excerptis ſaepe ſententiarum capita aliter conſtituit: nimirum ut iis ſenſus conſtaret, ſeorſum lectis. Ego *modo non* aliter poſſe accipi non puto, quam pro μονονουχὶ, fere, propemodum. Ita video etiam Statium ſenſiſſe, qui laudat illa Aeneidis IX, 141.

> — *penitus modo non genus omne peroſos*
> *Femineum*.

ut ſenſus ſit: *Iam fere poſſum, iam tandem animum meum ita paravi, ut, depoſito illo divitiarum per militiam parandarum ſtudio, in agro meo otium ferre poſſim*. quod Horat. II. Carm. 6, 5. dicere voluit:

> *Tibur Argeo poſitum colono*
> *Sit meae ſedes utinam ſenectae,*
> *Sit modus laſſo maris et viarum*
> *Militiaeque!*

Illa verba: *contentus vivere parvo*, reſpondent iſtis: *Me mea paupertas*; iſta vero: *Sed Canis* etc. his: *vitae traducat inerti*. *deditus eſſe viae* dictum videtur, quia iter illud, animo ad divitias comparandas intento, inſtituitur. cf. v. 49. Ne quis porro ad *rivos praetereuntis aquae* offendat, et fortaſſe *ripas* hic quaerat, tenendum, *rivum aquae* etiam alios, v. c. Horat. III. Carm. 16, 29. Virgilium et ipſum Livium dixiſſe. (Plura loca vid. collecta Heynio ad Virg. Ecl. VIII, 87. Similes compoſitiones ſunt *crateras olivi* Ecl. V, 68. — τρίποὺς λουτρῶν Soph. Ai. 1405. ὕστρων εὐφρόνη Electr. 19. W.) Particula vero *Sed* maxime referenda ad v. 26. quanquam fere reponendum putem *et*: v. ad I, 9, 44.

Ita quidem locum expediri poſſe, olim putabam. Sed languet et friget vel ſic ſententia, nec videtur verſus tam male

male concinnatus: *Iam modo non possum*, a Tibullo proficisci potuisse. Tum sequentia quoque luxata esse arguit hiatus inter sententias. Ad sensum saltem praeferam *Iam modo, iam possum,* (in quod Guyetus incidit. W.) elegantius quam, *Iam modo nunc:* quod in codd. est Guelf. 3. et Ask. Nisi forte iuncta fuit superioribus sententia: *Agna cadet vobis — Si modo nunc possum.* Exciderat profecto una ex particulis, eaque male suppleta est. Sed alterum *Nec semper longae deditus esse viae* multo magis laborat. Contorti et ingenii et sermonis est: *longae viae deditum esse.* Ad litterarum ductum prope quod accedat, nihil succurrit, cui satis fidam. Sententia fere haec esse debuit: *Nec semper longae taedia ferre viae.* Comparato versu ex Copa 5. (Virg. T. IV. p. 204.) *Quid iuvat aestivo defessum pulvere abesse,* ariolari possis: *Nec semper longa fessus abesse via.* Totum autem distichum h. l. sublatum esse velim; insertum fortasse ea de caussa, quod sequens versus: *Sed Canis* legitur depravate ex: *Sit Canis aestivos ortus vitare* h. contingat hoc, liceat; ut inf. I, 6, 24. *Tunc mihi non oculis sit timuisse meis.* Mox *Canis aestivos ortus* suspectos habebat Bentleius ad Horat. I. Sat. 6, 126.; non enim tempus Caniculae, sed aestum vitari posse sub umbra. Sed velificabatur ille caussae suae, dum ea scribebat ad Horatii lectionem antiquam revocandam. Canicula enim et ipsa et eius ortus pro aestu poni et possunt et ubique solent. Multo minus admittemus viri summi coniecturam: *Canis — ictus.* Ad sensum cf. Prop. III, 4, 6. seqq.; et Alcaei fragmentum a Mureto comparatum:

—— λασίας θάμνῳ ὑπὸ πλατάνου
Καύματ' ὀπωρινοῖο φυγὼν κυνός.

Ait se sub umbrosae platani fronde aestum fugere Caniculae sub aestatem adultam. H. Henley ὑποθετικῶς versus 25. 26. accipere: Si *non possum vivere — sed* (at) possum *vitare,* notat Heynius. Lacunae signa post v. 24. sustuli, ita sententias singulas cohaerere ratus: Cum Laribus se in posterum etiam agnam mactaturum esse promisisset, non vero hostiam maiorem, caussam huius rei subiiciens a versu 25., ampliora se numquam appetiturum, nec castra amplius secuturum, sed parvo contentum vitam rure quietam exacturum esse profitetur. Ut Heynius voluit, et Vossius fecit, dedi *Iam modo, iam,* pro quo censor editionis Vossianae *Iam, modo iam* postulavit; non quod Tibullum ita scripsisse mihi persuaderem, sed ut negatio abesset, quae sententiam totam perturbaret. Huschkius correctionem illam prorsus impro-

bans

bans et compoſitionem *iam modo,* proponit: *Iam volo, nam poſſum, contentus* etc. Goerenzius *nam* pro *iam* coniiciens, quae particulae ſaepe confunduntur, cetera, ut ſana, ad verba *Io meſſes et bona vina date* refert: Tibullum optare, ut ipſi *quovis anno* (v. 9.) *frugum acervi et pleno pinguia muſta lacu* ſubnaſcantur; nam exiguo tantum frugum fructuumque (ex anni vitio) proventu contentum vivere ipſum non poſſe, licet ceteroqui divitiis facile careat. Goth. *poſſem.* — Zwic. 2. *contemtus,* ſed ſic ut *m* ſit correctoris. — 26. Verba *nec ſemper* etc., quorum ſenſus eſt: et abſtinere militia, quam prius toleravit, ut vidit et Henley, ſana ſunt, cf. Not. *Semper* de rebus, quae aſſidue fere vel ſaepius fiunt. Propert. I, 20, 11. *ſemper adire lacus.* — 27. *aeſtivos ortus* defendit et Huſchkius contra Bentleium. Zwic. 1. *hortus.* — 28. *rivos* Voſſio mutatum in *rivum,* emendationem Burmanni; hominem ad unum rivum requieſcere. Quid ſi duo vel tres per ſilvam ſerpunt, ubi requieſcis? Quis novit regionem Pedanam, ubi praediolum Tibulli? Nec his adminiculis opus eſt. Nam neque ſe *iacentem* vel *dormientem* fingit poeta, neque, ſi hoc velis, ad plures rivos *ſimul* iacentem. Voſſius memor non fuit Virgilii Ecl. I, 52.

Fortunate ſenex, hic inter flumina nota
Et fontis ſacros frigus captabis opacos.

ubi ipſe hunc ſenſum reddit: requieſces in umbra ad *rivos* obliquo curſu labentes; neque Horatii Ep. I, 4, 4.

An tacitum ſilvas inter reptare ſalubres.

— Neque neceſſarium aut poëta dignum ſtatuere, *rivos* eſſe canales, qui in hortos vel agros ducebantur. Ge. I, 106. *fluvium inducit rivosque ſequentis.* Ovid. Remed. Amor. 194. *Ipſe potes rivos ducere lenis aquae.* cf. Horat. Ep. I, 10, 6. W.

29. *Non tamen*] Colot. *pigeat bidentem.* Reg. Guelf. 3. et Corvin. *bidentes,* ut alii. Et ſex apogr. (Goth.) Guarn. *ludentes.*

31. *Non agnamue ſinu pigeat — referre*] *Nunc — agnamque — foetumque* Colbert. et ed. Brix. *pudeat* Ed. Rom., ut etiam ex Colot. notavit Broukh., ex aliis Statius. Repetitum eſt ex v. 29. II. Vindob. *pudeat,* in marg. *pigeat.* — Apogr. duo et Zwic. 1. 2. *foetumque.* Goth. *foetusque* (apogr. m. *foetisque.*) Goth. *deſertur* et *ſitresque.* *Pudeat — pigeat* e more Tibulli pro *pudebit — pigebit.* W.

34. *de magno praeda petenda grege eſt*] *Eſt* in finem reiecit Brouh., ſequutus aurium iudicium, ex uno Heinſii. Nihil tamen moleſti ineſt alteri, quod ubique legitur: *de magno eſt p.* A quibusdam Statii aberat *eſt.* (Et eiecit Voſ-ſius,

lius, ut oratio fieret ποιητικωτέρα. Equidem cum Huschkio id verbum in finem versus reiicere, quam prorsus eiicere malo. Broukhusii sententiam, firmatam auctoritate Zwic. 2. et Voss. duorum, amplexi sunt Goerenzius et Lenzius, ne pentameter in brevem desineret syllabam. Vid. Obss. ad I, 4, 4 W.) Deinde Ed. Rom. *praeda tenenda*, valde obvio errore. Ad sensum similis est lusus Catulli 19, 19.

Quare hinc, o pueri, malas abstinete rapinas,
Vicinus prope dives est, negligensque Priapus,
Inde sumite.

Inf. IV, 1, 187. *Et domino satis et nimium furique lupoque.* Post hunc versum aliqua intercidisse nullus dubito. Reliqua bene cohaerent usque ad finem Elegiae. H. Vide an ita sententiae cohaereant. Ne fures lupive gregem exiguum imminuant, optans, illum conservatum et auctum iri sperat; nam Palilia se pio celebrare. Similiter Goerenzius cohaerentiam singulorum constituit. Itaque signa lacunae, cuius Huschkius vestigia nulla reperire potuit, delenda censui. W.

35. *Pastorumque deum* vel *Pastoremque deum*, sc. Panem, male coniiciebat Passeratius. cf. Broukh. Tum *Nunc ego* Comelin. ms. apud Gebhard.

36. *Palen* alii ap. Statium. II. et Zwic. 2. Vossius, qui hanc scripturam recepit, refutatus est ab Huschkio, qui in Italicis nominibus Latinam terminationem usurpasse optimos scriptores notavit, praeeunte Charisio p. 69. Santenio, et Bentleio ad Od. Horat. III, 17, 7. — Apud Ovid. Fast. IV, 746. codex Francofurtensis praebet *Pulem*. W.

37. *Adsitis divi*] Scal. Exc. *Vos quoque adeste dei.* v. inf. ad II, 6, 19. *neu vos* bene revocavit e libb. Broukh. pro *nec*. mox Reg. Guelf. omnes, et Corvin., ut multi, *e paupere mensa*. Sic et Edit. Lips.: at ex Rom. praepositio excidit. Primus Broukh. mutavit. Hoc loco nil refert, utrum serves; sed ap. Cornel. Nep. in Themist. 2. §. 6. *quidnam fuerent de rebus suis* non male legeris *e rebus suis*. (Vulgata apud Nepotem bona. cf. Sall. Cat. 50. W.) Porro *mensa* h. l. non est sacra mensa, etsi inter utensilia sacra id genus habebatur, sed Tibulli mensa, in qua appositae fruges ac poma sunt, unde pars praelibata diis in ara ponitur. H. Apogr. fere omnia *Neu — de*. Voss. 3. *donec vos e*. Monac. Zwic. 1. 2. *e*. Goth. *est*. Praepositio *de* unice vera. Supr. 15. *nostro de rure corona*.

2 Iuven-

Iuven. I, 137. *de pulchris et latis orbibus comedere patrimonia.* — *Assitis* Muret. W.

38. *nec e puris spernite fictilibus*] Scaliger ex vetusto suo codice reposuerat *parvis*, quod possit placere, quia convenit magis istis: *de paupere mensa.* Sed comparare debes *fictilia* et *pauperem mensam*, quae bene sibi respondent. Sustulit *parvis* Broukh., quem vide. H. Et Huschkius *puris* defendit. Vindob. *fictilis.* W.

39. *primum*] vulgo legitur. *primus* Witt. pr. cum binis Anglic. Heinsii. H. *Primum*, ita extra enumerationem positum II, 1, 59. I, 7, 35. Plaut. Asin. 5, 2, 37. significat, antiquissima pocula fictilia fuisse; de qua opinione docte egit Huschkius. Conf. in primis eruditissimum Boettigerum *Prael. archaeol.* p. 28. W.

42. *avo*] *agro* Exc. Lipsii et Palat. quint. Guelf. 3. cum altero in marg. H. Add. Monac. Vindob. Voss. 5. cuius marg. *avo.* De *antiquo avo* vid. Obss. ad X, 18. W.

43. *Parva seges satis est; satis est requiescere lecto Si licet, et solito membra levare toro.*] Principio in quibusdam scriptis, in Guelf. 2. in marg., legitur: *parva satis mensa est,* quod videntur refinxisse ii, qui in suis habebant *messis*; *mensa* enim et *messis* permutari solent, vid. inf. ad IV, 1, 185., non minus ac *messis* et *seges* v. I, 8, 19. Sed *messis* antecedit v. 42.; nec *mensa* locum habet; nam respondet hoc distichon antecedenti, in quo erant *fructus* et *messis.* (Henley tamen illam lectionem praeferre, notat Heynius. W.) Alii aliter interpolarunt. *Parca* etiam fuere, qui mallent. Pro *satis est* altero loco in quibusdam est *uno* vel *parvo*, quod et Guelf. 3. cum altero in marg.; nempe intrusum ab iis, in quorum libris *satis est* semel tantum exaratum erat. (*Parvo* et Monac. cum Voss. 4.) *Lecto* habent omnes libri; cum tamen statim *torus* sequatur, Fruterius coniecerat *tecto,* (inventum nunc in Voss. 3. 4.) et recepit Broukh., qui etiam in hoc argutatur, quod tectum stramineum ex *segete* proxime memorata infert. *Requiescere* tamen *lectum* postulare videtur, et vix bene dicitur: *tecto requiescere* pro sub tecto (quamquam *tecto* pro *in tecto* Latinum est. Aen. I, 725. *Fit strepitus tectis.* W.); *torus* autem et *lectus* multo magis iuxta memorari poterant, quoniam proprie diversae res sunt: nimirum pulvinus spondae impositus. Itaque malui cum Vulpio retinere, et dicere: paullo languidius et indiligentius haec videri a Tibullo dicta; praesertim cum eodem modo *undae* et *aquae* inf. I, 7, 13. 14. se excipiant. Quid? quod eundem fere in

modum El. 3, 71. cum Cerberum *in porta* esse dixisset, iicit fere ταυτολόγως:

— et aeratas excubat ante fores.

insius ad Ovid. I. Fast. 287. p. 30. pro *lecto* coniecerat o, Guietus *lento*. Pro *membra levare toro* Stat. unus et › Palat. Gebhardi habebant: *membra referre toro* dictum, *referre se, reddi quieti.* Pro *Si licet* mendose in edd. us- : ad Scaligerum et in libris, etiam Reg. Guelff. est *Scili-* (Muretus, errata operarum in fine Tibulli recensens et rectionibus augens ex ingenio depromsit coniecturam pal- riam *si licet* pro *scilicet* — nam *scilicet* et *si licet* et alibi et ıd Propertium II, 28, (21) 50. confunduntur — addens, non ausum esse a vetustis libris recedere; quam scriptu- ı in Excerptis suis inventam, Mureti mentione non facta, liger primus in editionem 1577. recepit. Hanc correctio- n, quam mirum est e recentioribus nonnullos et Vossium orasse, quo loco posuisset Muretus, firmant Voss. 1. 3. 4. a Bern. — Zwic. 1. 2. et Goth. dant *scilicet*. W.) Mox in *so- toro* magna est suavitas, h. e. non peregre, sed in domo . Scaliger ex Exc. suis maluit *solo*, quasi vero solus to- Tibullo superfuerit, (quod Scaliger statuebat. W.) aut solus in toro cubare maluerit; nam, quod docet exem- › Broukh., *solus torus* est is Latine, in quo solus, sine ılla, recubas. Rom. Ed. vitiose *solido*, frequenti errore. Burm. ad Ovid. I. Art. 94. H. Si *lectus* et *torus* idem ıificant, assentior Heynio, negligenter hoc distichon exa- um esse, ut I, 3, 71. 72.; neque ab hac reprehensione li- ari potest Tibullus observatione Hufchkii, usum illum esse plificatione sententiae, usitatissima classicis scriptoribus. illa, fateor, non solum propria priscae simplicitatis, sed nium poetarum et oratorum; sed quamquam bonum est *to requiescere et membra levare*, num item probabis con- ıcta *requiescere lecto et membra levare lecto?* Nam quod o altero loco substitutum est, nihil mutat. Diversa vero ›rioribus inerit verbis *solito — toro* sententia, si *torum* culiari significatione usurpatum notare statues lectum, in o legere et scribere (de quo vid. Plin. Epist. V, 5.; et Ho- ius egit Sat. I, 6, 122. *Ad quartam iaceo*, cum quo con- es Iuven. VII, 79. *Contentus fama iaceat Lucanus in hor-*), vel, quod malim, quo se ab opere (Tibullus ipse agrum ım curare optat) aut ab ambulatione conferre solebant mani. De lecto lucubratorio cogitabat iam Statius: est, in- it, in veteri libro *referre*, non *levare*, ut idem sit, quod red- re vel quieti, vel, quod malim, labori. Quae verba Vos-

2 * sius

Verba motus cum dativo iun
tare quis neget? Horat. O
cis mentibus anxiis. Ovid. M
ribus illis Irrita tura tulit? A
IV, 392. Iuven. VII, 215. V
45. *Quam iuvat*] Reg.
iuvet. *audire* superscripto *sse* G
Monac. et Voss. 4. *audisse*. M
tae, nullo discrimine, infinitiv
Virg. X, 14.

Tum certare odiis, tum

Persius Sat. II, 66.

Haec baccam conchae ra
Ferventis massae crudo

Add. Iuven. XIV, 281-3. *possu*
tivum perfecti infinitivo aoristi
neget? Vid. Pers. I, 132. *scit*
96. *Stare—detinuisse puduit.*
infinitivum et praesentis et perf
46. *Et dominam tenero cont*
garis lectio, quam ipse in pri
vaveram. *Continere* tamen de
memini. In uno Palat. emenda
bro, et in Exc. Colot. fuit *de*
bet, idque recepit Broukh. Et
posita per *con* et *de* saepe perm
decurrat, ubi alii *concurrat*. (Ad
IV, 267. ...

continet. Latine autem dicitur *homo me cohibet*, cf. Tac. Ann. III, 3 f. — *Detinere* proprie eſt tenere, ne quis in alio loco vel negotio verſari poſſit, cf. Eleg. II, 96.; tum *tenere*, ut apud Virg. Aen. IV, 84. *Aut gremio Aſcanium, genitoris imagine capta, Detinet.* cf. Tibull. I, 2, 75. *retinere.* Unde ſimul probatur, iungendum eſſe *detinere ſinu*: nec quemquam morabitur, quod ſinum ſuum appellat *tenerum.* Ovid. Art. II, 452.

Ille ego ſim, teneras cui petat ungue genas.

Monac. et Voſſ. 4. dant *tenero dominam.* W.) Deinde Vulpius iungit: *dominam tenero ſinu;* ſed facilius ſinum Tibulli intelliges, cui ſe puella applicat. Sic El. 2, 75. *teneros* ſibi *lacertos* tribuit; ead. v. 98.

Deſpuit in molles et ſibi quisque ſinus.

conf. Propert. IV, 3, 23. Alioquin legi poſſet *tepido;* Ovid. Epiſt. III, 114.

Te tenet in tepido mollis amica ſinu.

III. Amor. 6, 68.

Spargebat tepidos flebilis imbre ſinus.

ubi in quatuor Heinſianis legebatur *teneros.* Sed nil movendum; eſt epitheton ſimpliciter ornans.

48. *Securum ſomnos, imbre iuvante, ſequi*] Ita primus repoſuit Scaliger, ſuffragante Guelf. 2.; vulgg. *igne iuvante;* hoc et pars Codd., etiam Guelf. 1. 3. et Corvin. Et ſane ille calore ſuo membra ſoluit et ſomnum conciliat; ſed alienus ignis eſt ab h. l. et e librariorum lapſu ortum eſſe, docuit Broukh., qui eodem modo *imbre* pro *igne* repoſuit apud Propert. III, 5, 36. (III, 3, 58.) H. *Imbre* Voſſ. 1. 4. — Guarn. Zwic. 1. 2. Goth. Hamb. *igne*, quod Gruterus (vid. Diatr. Stat. p. 435.) defendit: otioſe hic *imbre iuvante* ponatur, cum illud *aquas*, quod proxime antecedit, *imbrem* facile inferat, nec minus ignis ſopiat quam imber. Ibi Handius notat, Perreium quoque *imbre iuvante* in codd. inveniſſe. Et Muretus ad lectionem *imbre* praeferendam propenſus eſt. Hamb. *ibernus.* Scriptura *quom*, quam huic loco e Monac. et Hamb. intulit et in toto reſtituit Tibullo, etiam de coniectura, Voſſius, mihi non probatur. vid. ad I, X, 64. Goth. *Auſper* et *Sompnos* (ap. V.). W.

49. *Hoc mihi contingat*] Ed. Lipſ. *Non.* Male. Albinov. III, 15.

Hoc mihi contingat: iaceam tellure ſub aequa. H.

Hoc

...... 1, 10, 29. *Sic placea*
mis. Pro *sit* Voss. 1. *si*. –
50. *qui maris et tristes J*
usquam librorum est legit,
lig. ad evitandum in fine tr
Qui maris et caeli
de quo v. inf. ad II, 6, 20.
sii emendatione reposuit *Hy*
elegantissimum non nego; et
tur, cum alii poëtae (cf. He
tum Horat. I. Od. 3, 14.
Nec tristes Hyadas, n
Verum non video, quomodo
venire potuerit, nisi dicas, qu
des dicuntur, propterea *pluvi*
se, idque, magis notum, lil
Nam pro interpretamento vix
viae et *Pliades* permutantur i
Aen. III, 516., sed non *pluvi*
vulgata aliquid desideres, m
de militia, cum sub dio agen
autem ne convenire quidem c
seo. H. Heinsius vocabulo *p*
ber praecessisset; quod vanu
Huschkius. Coniecturam Hei
Vossius, quinne de ...

ragdi tuetur Broukh. ad h. l. et ad Propert. II, 16, 43. (II, 13, 43.) Ei accedit Burmann. ad Ovid. Met. II, 24. Res tanti non eſt; ſed vitioſam eam librariorum et artificum ſcripturam eſſe, probabilius fit; non enim ſuppetit ratio, cur σμάραγδος non efferatur *ſmaragdus*. H. Bene Huſchkius ex Priſciano p. 564., veram ſcripturam eſſe *ſmaragdi*, probavit, eamque recepit. Voſſius tamen Broukhuſio obſecutus eſt; quamquam in pluribus apographis (Hamb.) altera eſſet lectio. — *potius pereatque* in Ask. et Bern. — Hamb. *pereatque potius*, ex qua translatione ortum eſt *pereat potiusque*, quod in Zwic. 1. 2. et Goth. Statius conіicit *pereant*. — 52. *Quum* pro *quam* Voſſ. 1. *et* pro *ab* Voſſ. 5. W.

53. *hoſtiles* — *exuvias*] Reg. *exiles*, ut alii ap. Broukh. Male. *perferat* et *praeferat* Guelf. 2. H. Zwic. 1. *hoſtiles*; ſic et Zwic. 2. ſed punctis improbatum, et correctum *exiles*, quod in apogr. quatuor (Hamb. Goth.). — Monac. *et* pro *ut*. — Voſſ. 2. *perferat*, 3. *praeferet*, Guarn. *proferat*. — Goth. *eximias* pro *exuvias* (ap. V.). W.

55. *Me retinent vinctum formoſae vincla puellae*] Non placebant haec Heinſio, nempe quod vincla vinctum retinent. Atqui Tibullum ea negligentia decet. Fuit in uno Broukhuſii: *me retinet vinctum f. cura puellae*; minus bene. Ovid. Remed. 213.

Tu tantum i, quamvis firmis retinebere vinclis.

inf. II, 4, 3.

— — — teneorque catenis,

Et nunquam miſero vincla remittit Amor. H.

In locutione *vinculo vinciri* nulla vis ineſt. Sophocles Ai. 62. dixit

Τοὺς ζῶντας αὖ δεσμοῖσι συνδήσας βοῶν.

Et praeivit Homerus, v. c. Il. X, 443. Imago bene in ſequentibus continuatur. vid. Not. — *victum* Goth. Voſſ. 3. — *retinet* Hamb. — Gloſſator in Zwic. 2. notat, Horatium aut *compede* (I. Od. 33, 14.) aut *loro* (nemo hoc dixit) aut *vinclo* ſaepe puellae *detineri*. W.

56. *Et ſedeo duras ianitor ante fores*] Heinſius mallet: *et ſedeo ut d.*, ſed id intelligitur; et ſaepe ipſum Heinſium hoc obſervare memini. Supra v. 7. *Ipſe ſeram* — *Ruſticus*, h. tanquam ruſticus; vide ibi Vulp. Horat. I. Epiſt. 2, 41.

— Vivendi recte qui prorogat horam,

Ruſticus exſpectat, dum defluat amnis —

v. Gronov. de Pec. Vet. I, 1. *diras* un. Broukh.

57. lau-

57. *laudari curo*] recte Broukh. ut exquisitius praetulit e libris alteri lectioni: *cupio*, quae est etiam in Ed. Rom, et hinc in ceteras fluxit; at Vicent. fortasse cum aliis vett. edd. *curo*. quod in Guelf. 3. est in marg. H. *curo* de cupiditate et studio dictum accedit prope ad significationem verbi *cupio*, quod vel constructio apud Horat. Epist. I, 17, 5. *quod cures proprium fecisse* evincit. Hamb. *cupio me*. et *vomer* pro *vocer*, sed *c* super *m* a manu antiqua scripto. Goth. *totum* pro *tecum* Verba *mea Delia* ad sequentia traxit Vossius; improbatur Huschkio. W.

59. *Te spectem* – *Te teneam*] utroque loco Reg. Guelf. 2. 4. Guarn. item Edd. Rom. et Lipf. cum Venetis *Et* vitiose; priore loco mutatum in Guelf. 1. Hemistichium, *suprema mihi quum venerit hora*, repetiit Auson. Ephem. Orat. 72. H. *Et* — *Et* plura apogr. (Hamb.) — Zwic. 1. *Te spectem et sup.* Zwic. 2. *Haec* corr. in *Et*. Voss. 3. *quam spectem*. Hamb. *dum* pro *quum* cum Corv. — Goth. omittit *hora*. Muretus *Te teneam*. W.

60. *Te teneam m.*] Alii, et Guelf. 3. c. Aldinis, *Et teneam* vel *Et tenear*, hoc etiam Corvin. et Hamb. Expressit Ovidius III. Am. 9, 58.

Me tenuit moriens deficiente manu.

61. *Flebis et arsuro positum me, Delia, lecto*] *Ante meum veniat* — *moesta Neaera rogum* inf. III, 2, 11. Et *arsuro lecto* Ovid. XIV. Met. 747.

Luridaque arsuro portabat membra feretro.

Dictum autem exquisite pro: *flebis me arsurum*. Beckius Comment. II. de Interp. p. 87. coni. *mea Delia*. H. Hanc coniecturam recepit Vossius, *me* languidum esse pronuntians. Omitti *me* in participiis ita usurpatis, concedo. Num ideo, ubi ponitur, languet? Languebit vero et apud Ovidium Trist. III, 3, 39.

Nec mea consueto languescent corpora lecto?
Depositum nec me qui fleat, ullus erit?

et apud Maronem Aen. III, 209. — Liv. 27, 19. *vocatum eum interrogat*. Neque ea caussa mutationis iusta, quod codices nonnulli, ut Hamb. 57. Goth. VI, 55., in verbis *mea Delia* variant. — *Lectus* est lectus funebris, in quo corpora efferenda componebantur. cf. Pers. III, 103. Idem, quod Tibullus a Delia, a Cynthia in lecto funebri compositus exspectat Propertius II, 10, 29.

Osculaque in gelidis ponas suprema labellis,
Quum dabitur Syrio munere plenus onyx.

Et Ovidius Am. III, 9, 53. hunc locum ob oculos habuit:

Cum-

Cumque tuis sua iunxerunt Nemesisque priorque
Oscula, nec solos destituere rogos.

Voss. 2. *posito.* — Goth. *mesta* (non meum apogr.). Hamb. *feres* pro *dabis.* Muretus ubique *mistus* cum Ald. II. W.

62. *Tristibus et lacrimis*] In Reg. vitiose *testibus.*

63. *Flebis; non tua sunt duro p.*] in Reg. *Non tua sunt in me duro* interpolatum. v. ad IV, 1, 39.

64. *ferro Vincta*] Reg. Ed. Rom. cum aliis *iuncta*, perpetua varietate. v. Broukh. h. l. Heins. ad Ovid. I. Met. 121. VIII, 248. cf. Horat. I, 25, 1. *iuncta* Guelf. 3. cum altero in marg. ut 2. *vincta* c. altero. Apud Rutil. I, 489. recte emendarunt, *vincta fluenta gelu.* H. Ask. *phoebo ferro.* — Voss. 3. *iuncta* cum Corv. et Guarn. De confusione crebra verborum *vincta* et *iuncta* egerunt Statius ad h. l. et Bentleius ad Epist. Horat. II, 3, 202. — Goth. *sibi* pro *tibi.* — 65. Goth. *iuvenets* (ap. V. at *desinire* pro *de funere*). Hamb. *defundere* pro *de funere*, nec emendatum — *nec* — *refere.* — Burmannus ad Anthol. Lat. T. II. p. 181. cum post *virgo* e codice Eboracensi commate distinguendum monet, quasi ante eum *virgo sicca* iunxerint, *nec* exhibet. — 69. Zwic. 1. *fata que.* — 70. Hamb. *mox* pro *iam* et Goth. (ap. m.) *adopta* pro *adoperta.* W.

71. *nec amare decebit*] Reg. et Ed. Lips. *licebit*, ut alii, et Guelf. 3. pro var. lect.; sed iam reiectum a Broukh. Notum illud, quod Statius laudavit:

Turpe senex miles, turpe senilis amor. H.

De re et oratione pluribus egit Bentleius ad Horat. Epist. I, 2, 216. Hamb. et Guarn. *neque*, quod non sequar. Nam Tibullus *nec* ante vocalem non vitavit; vid. I, 2, 23. et Obss. ad II, 4, 43.; neque ullus poetarum. Reizio igitur in prologo Persii *neque in* rescribenti non assentior. — Goth. *amore* (et *subcrepet* teste Vossio). — Zwic. 1. Ask. Bern. *licebit.* W.

72. *cano — capite*] e scriptis, adde Guelf. 2. 3. 4. ita Muretus e veteribus libris legendum putavit, recepit Scaliger. Vulgg. *capiti*, qui antiquus ablativus foret, sed hic parum gratus. cf. Vulp. h. l. H. Statio *capiti* non magnopere placuit, notanti: Haud paulo melius in veteribus libris *Dicere nec cano blanditias capite*, id est, nos iam canos. At recte vero e terso Tibullo expelluntur ablativi, *capiti, operi* I, 4, 48. qui cascam antiquitatem sapiunt. — Apogr. omnia *capite.* Zwic. 1. 2. *capiti.* — *dicere nec* non maiorem vim habet quam *nec dicere.* cf. I, 8, 4. Ita *et* apud

apud poetas postpositum simpliciter annectit. Virg. Aen. I, 35. 262. — 73. *lenis* Zwic. 2. — Guarn. *pesses*. W.

73. *et rixas inseruisse iuvat*] Heins. ad Ovid. Fast. I, 287. coniicit: *inseruisse ferae*, ingeniose quidem, sed parum probabiliter. Nec placet hoc: *rixari cum fera*. Malo dicere *inserere* esse dictum pro simplici *serere*, facere, rixas, et poëtam dulces amantium rixas omnino commemorare. An *in* natum ex *con*? *conserere rixas*, ut pugnam. Sic *committere rixam*. H. Hanc coniecturam, a libro Schefferi et Bern. confirmatam, recepit Vossius; Columbo quoque, qui excerpta codicis Schefferiani ad Heinsium misit, cf. Syllog. Epist. V. Illustr. T. V. p. 178., *conseruisse* satis plenam efficere orationem visum est. Nihil attulit Huschkius. Tu vide, an verbum compositum *inserere* h. l., ut apud alios scriptores, translate pro admiscere, immiscere usurpatum sit, ita ut dativus in verbis *frangere postes* lateat. Similiter *innectere* positum puto apud Virg. Aen. IV, 51. *Indulge hospitio, causasque innecte morandi*. Voss. 3. *rissas*. — Exemplis in Not. ad 76. allatis add. Virg. Aen. IV, 424. *I atque adfare*. W.

78. *Despiciam dites*] Ordinem hunc ex MStis, quibus adde Guelf. 2. et Vindob., induxit Broukh. Alii, etiam nostri, languide: *Dites despiciam*. Alias eleganter variatur verborum positus, etiam ab historicis aliisque pedestri oratione utentibus. v. Cort. in Sall. Cat. 2, 2. H. Zwic. 1. 2. *dites despiciam* cum Goth. Hamb. — Guarn. *vites desp*. — Goth. *famam*. W.

E L E G I A II.

De lacunis huius carminis v. inf. ad v. 67. et 81.

1. *Adde merum*] Bene in Guelf. 2. adscriptum ex Ovid. Rem. 809.

Aut nulla ebrietas aut tanta sit, ut tibi curas
Eripiat; si qua est inter utramque, nocet.

novos compesce dolores] Ed. Ald. sec. cum iis, quae inde expressae sunt, *graves dolores* habet; firmat id pars librorum apud Muretum, et, quantum sensu valeo, malim hoc solum lectum. Nunc critica praecepta iubent minus sollenne praeferre; et magna pars librorum *novos dolores* tuetur, ut adeo poëtae relinquendum sit. Nec tamen *novos* dicam cum Broukhusio super veteres novos, sed recentes. Nam redierat paullo ante ab occlusa puellae ianua, vina

popo-

poposcerat. In aliis *novos — furores* legi testatur Broukh., qui et ipsi non male locum tueri possent. Sed permutantur fere inter se *dolor* et *furor*. v. Burm. ad Ovid. Epist. VI, 140. Praestat igitur tenere vulgatum. H. Defendere et Santenium p. 67., notat Heynius. Nam *novi dolores* sunt quales antea non senserat. Iam enim spem Delia, praeter exspectationem nupta, fruendi omnem abiecerat, et gravius dolebat. Ita *novus magistratus* est quem antea non gessi Liv. 22, 35. *quia in tali tempore nulli novus magistratus videbatur mandandus.* Lectio *graves* vel est glossa vulgatae, vel ab eo inventa, qui dolorum, quos iam antea, discidio facto, ex amore se cepisse carmine quinto exposuit, immemor, adiecto *novos* offendebatur. Hamb. *furores*. Goth. *occupet et*. Voss. 5. *dolor al. sopor.* W

2. *lumina victa*] tanquam somno obnitentia, cf. Broukh. Scripti nonnulli *vincta*, quae et ipsa recte dicuntur; Homerus saepe: μαλακῷ δεδμημένοι ὕπνῳ. Eurip. Bacch. 379.

Κισσοφόροις δ' ἐν θαλίαις
Ἀνδράσι κρατὴρ ὕπνον ἀμφιβάλλῃ.

ita ut difficile sit pronuntiare, utrum praestet cum h. l. tum alibi. Non raro enim in libris ita variatur: vid. inf. IV, 1, 57. et Cirin 206.; alterum tamen firmare potest Propert. III, 15, 42.

Atque hoc sollicitum vince sopore caput.

Et Ovidius *succumbere oculos* dixit I. Met. 714. H. Add. Met. XIV, 779. *corpora victa sopore.* W.

3. *multo perfusum tempora Baccho*] Ita editum constanter, sicque nostri cum multis aliis scriptis. Add. tria apogr. Alii libri pari ferme numero, in his Guelf. 2. et octo apogr., (Guarn. *percusso*) *percussum*, tuente Heinsio. cf. Dousa in not. c. 1. et 7.; hoc et ipse verius puto, saltem exquisitius, ut Gr. βεβολημένος. Notum illud Ovidii Remed. 146.

— multo tempora quassa mero.

Habet quoque rationem, scil. ut tangi, percelli adeoque et percuti videatur caput, dum vino turbatur; *hominem vini vis cum penetravit Acris et in venas discessit diditus ardor — quod vehemens violentia vini Conturbare animam consuevit.* Lucret. III, 475. Et ita Graecis οἰνόπληξ dicitur, quod tanquam attoniti et fulmine tacti mentis compotes esse desinunt ebrii, ut omnino mente capti *icti* dicuntur. cf. Heins. Notas in Propert. III, 6, 14. quas eius Adversariis P. Burmannus

... unice verum hoc, quod modo vidimus; et cujus nube soporis, quemadmo γλυκερῷ βεβολημένος ὕπνῳ. Co fundi bene dici videtur per se tingui (Horat. IV, 12, 23.), pro dilui, τέγγεσθαι, βρέχεσθαι, ne tempora vino perfusus dici poss hilominus dici posse, manifestum

— multo tempora funde

Videtur vinum, cum calore per per caput motus facit, hacten perfundere dici posse. Sunt quo Horat. I, 7, 22. Omnino uterqu habetur, ut utrumutrum praefer Serm. I, 24. ictum caput; et v. Broukhus. multa, ut solet, exemp ctu adhibito. Aliud enim est, si vultus, aliud, si quis perfundi dici faciebat nec hoc nec illud, sed q cuntur. II. Ad lectionem percu rat Lenzius p. 186. Amphin ap p. 152. διασειόμενοι τοὺς κροτάφους chiloch. 36, 3. οἴνῳ συγκεραυνωθεὶ III, 5, 15., sed praefert perfusum rum, ut nimiam ebrietat...

5. *nostrae*] In Broukhus. libro erat *mater*, fortasse ex vocis compendio: *nr.* Voss. 3. *naturae*.

6. *dura ianua fulta fera*] *fulta* recte Broukh. reposuerat, quanquam Vulpius denuo revocavit *firma*, quod in aliis est, etiam in Cod. Reg. Guelf. 1. 4. et Edd. Lips. et Rom. (Add. maximam partem apogr. (Hamb. Goth.; quamquam ex hoc Vossius *fueta* affert) et Corv. W.] Est hoc haud dubie istius interpretamentum. cf. inf. ad El. 8, 76. Ita etiam variatur in Metam. Ovidii XIV, 780.

Invadunt, portasque petunt, quas obiice firmo
Clauserat Iliades.

quae Priscianus, teste Heinsio, ita laudat:

— — *quas obiice* fultas
Clauserat Iliades.

Art. II, 244.

Atque erit apposita ianua fulta *fera.*

Duo Burmanni: *ianua firma*. Etiam Virgil. VIII. Aen. 227:

— *fultosque emuniit obiice postes.* H.

Add. Ovid. Am. I, 6, 28. *Roboribus duris ianua fulta riget.* W.

7. *difficilis domini*] int. maritum Deliae. Alii, cum iis Guelf. 4. et 1. a pr. m. *dominae*, quod tuetur vir doctus in Biblioth. crit. P. III. p. 67. ex compendio scripturae *dm.* Utrumque bene! H. Bentleius ad Horatium Od. I, 25, 5. p. 40. *difficilis domini* potius coniungenda esse, quam *ianua difficilis*, iudicavit. Quod si fit, epitheton *difficilis* friget, sive ad Deliam illud refertur, sive ad amatorem. Nam neuter maritum facilem sperare poterat. Ferrem, si epitheton legeretur, quale apud Ovid. Heroid. IV, 141. *Non tibi per tenebras duri referanda mariti Ianua.* Accedit, quod epitheton desideratur ad *Ianua*, quam imprecationibus incessit, non ad *domini*. Denique ianuae, quam precibus et sertis 13. 14. sibi conciliatam putaverat poeta, optime illud convenit. cf. Ovid. Am. I, 6, 2. et Obss. ad I, 9, 20. *Domini* non esse commodum, sensit Santenius, vidit Goerenzius, demonstravit Vossius; quippe quod neque ad ianuam neque ad Deliam referri posset. Accedit auctoritas codicum. Nam apogr. quoque quatuor (Goth. Hamb.) cum Guarn. dant *dominae*. In Zwic. 1. vocabulum per compendium scriptum, ut *dominae* et *domini* legi possit; Zwic. 2. *domini*, superscr. *dominae*. Santenius denique distinguendum esse statuit:

Ianua, difficilis dominae, te verberet imber.

Ianuam esse *difficilem dominae* (ut casus sit tertius), quod clau-

clausis foribus (5. 6.) amatorem admittere non potuerit Delia. Quae structura quamquam Latina est, *difficilis* tamen magis proprie ad Tibullum desiderio amatae aestuantem et frustra optantem, ut aperiretur ianua (vid. v. 9.), referri patet, quam ad Deliam. Itaque recepi *dominae*. Voss. 1. *dominae ite;* apogr. nonnulla *hymber*. — V. 9. margo Vindob. *at ianuam;* Hamb. *vini* pro *uni*. — 10. Voss. 1. *nec*. Goth. *aperte*. Hamb. *somnes*, *m* punctis notato. W.

8. *Iovis imperio*] Vossius interpretatur: Iove iubente. At novum hoc, quod fulmina non a Iove ipso mitti dicuntur. Exemplum vero Minervae fulminantis non apte commemorabitur. W.

12. *Ignoscas*] Corvin. *ignosces*.

13. *voce peregi*] Liv. I, 18 f. *Tum peregit verbis auspicia*. *Iuvet* pro *decet* Bern.; et *nocte* pro *voce* a manu recentiori. Goth. (m. ap.) *Et* pro *Te*. W.

14. *florea serta*] secundum Statii libb. Broukhus. edidit pro vulg. *florida*, quod et nostri (add. Zwic. 1. 2. Hamb. Goth. — At Vossiani tres cum Ask. *florea*) retinent. Haec sunt *munera* ap. Propert. I, 16, 36. in simillimo loco. v. sup. ad I, 1, 12. H. *quom* Monac. Hamb. — Vindob. *quo*. liber Sfortiae apud Statium *dabam*, quod admisit Vossius, imperfecti indicativo significari monens rem temporis spatio non certo durantem El. X, 8. 20. aut, ut hic, repetitionem, at coniunctivo, rem certo temporis momento transigi, quod iisdem ferme verbis iam olim ad Ecl. Virg. X, 10. p. 503. docuerat. Mihi secus videtur. Imperfectum enim indicativi statum rei vel actionis per certum temporis praeteriti spatium sine intermissione manentem notat, ut I, 10, 7. *nec bella fuerunt, Faginus adstabat quum scyphus ante dapes*. Mos ille, fagino poculo utendi per illud tempus, per quod durabat, intermissus non erat, cf. I, 10, 20. I, 3, 35. 45. Indicativus autem in mera temporis notatione postulatur, ubi talis enuntiatio per coniunctionem *quum* alteri annectitur. Itaque lectio *dabam* Tibullum sine ulla intermissione sertis ianuam amatae ornantem faceret. At sententia, per coniunctionem *ubi* vel *quum* vel *postquam* prioribus iuncta et coniunctivo enuntiata, indicantur ea, quae a cogitatione pendent, aut res vel actio saepius rediens. Virg. Aen. IV, 409. *Quosve dabas gemitus, quum litora fervere late Prospiceres*. cf. Aen. I, 651. Vides coniunctivum *prospiceres*, effectumque et caussam interno nexu cohaerere. Ita accipies Tibulli verba

I, 10,

10, 15. *aluiftis et idem, Curfarem veftros quum tener ante den*, quae verba Ayrmannus Latinitatis incuriofus ita ddidit Vit. Tib. §. 6. *patrios Lares* dicit *ipfum aluiffe, m tener ante eorum pedes curfaviffet.* Voffius rationem niunctivi non perfpiciens de coniectura *curfabam* repoit. Repetitionis notio ineft (*quum, ubi,* fo oft, fo oft als) ven. IV, 136. *Noverat ille — aliam famem, quum pulmo ilerno Arderet.* Tac. Hift. I, 10. *Nimiae voluptates* (erant), *m vacaret* (Mucianus). Liv. 21, 42. *Ubi vero dimicarent, habitus animorum erat.* Convenit apud Graecos ὅτε vel re cum optativo Hom. Od. VIII, 87. et 90. Callim. Lav. ıll. 61. Tibullus igitur coniunctivo, quae lectio interrima eft, notat, fe *faepius* coronaffe; fi femel feciffet, *di* dicendum erat. Errores fimiles erravit Voffius ad I, 55. I, 9, 46. — 15. 16. Voff. 3. *me — gaudendum.* amb. *fallas* (ap. m.). W.

16. Aberat hic vf. in Colot., et in Ald. fec., hoc verfu niffo, lacuna ftellula infignita eft. Damnavit eum Statius ıoque non idonea de cauffa.

17. *feu quis iuvenis*] in multis Stat. *iuvenum*. H. Quod offius, ut elegantius et fuavius fonans, invexit. Vereor, : interpretes faepe perfpiciant, quid fit elegans vel eleganus. Vulgata defenditur loco IV, 3, 1. *Seu quis aper.* De no vid. Obff. ad I, 3, 21. — *portam tentare* eodem fenı pofuit Val. Fl. I, 835. Goth. habet *lumina — puellae.* off. 1. *referat.* Goth. *res erat* (ap. V.). W.

19. *furtim molli defcendere lecto*] *Defcendere* Broukh. pofuit e coni. Doufae patris; vulgo ubique eft *decedere.* iris 209.

Cum furtim tacito defcendens *Scylla cubili.*

rat tamen in quibusdam *discedere*, quod faepe cum *defcenre* permutatur. v. Heinf. ad Ovid. Rem. 121. et I. Met. ɔ8. et al. quia nempe pingebant *discedere.* Gruterus e Cod. rifingenf. ap. Gebhardum notarat *derepere*, quod probabat einf. ad h. l. Ceterum cf. cum his Ovid. III. Am. 1, 51. 2. H. *Defcendere* firmant Monac. et Voff. 3. cf. I, 5, 41. - Hamb. *deducere.* — Zwic. 1. 2. Corv. Guarn. *decedere.* offius dedit *derepere*, quafi huic verbo ineffe poffet notio lam *defcendere.* — Ad rem conf. Virg. Ecl. VIII, 47. *Saeus Amor docuit* cet. — 18. Muretus erratum Ald. II. *refeut* propagavit. W.

21. *nutus conferre loquaces*] *Conferre*, quia mutuo unt; ita *conferre fermones*, quos mutuo facimus, *confilia* icimur; itaque melius, quam *proferre*, quod Statius e libris

bris affert, quodque eſt in Exc. Ital. In uno Broukh. Guelf. 2. etiam *vultus*, ex interpretatione; etſi ſic Ovid. I. Am. 4, 17. qui hac de re claſſicus eſt:

Me ſpecta nutusque meos vultumque loquacem;
Excipe furtivas et refer ipſa notas.

fere ut in noſtro. Propert. III, 6, 25.

Tecta ſuperciliis ſi quando verba remittis.

22. *Blandaque compoſitis abdere verba notis*] Plerique male *addere*, Statianorum nonnulli *reddere*. Regius, Guelf. 2. tenet *abdere*, quod et magna pars libb. Broukh. tuetur. (cum ſex apogr. (Goth.). — *addere* in Zwic. 1. 2. Corv. Hamb. a manu ſecunda et Aldinis. Muretus *abdere*. W.) Tum pro *notis* unus Broukh. *modis*, Guarner. *iocis*. in marg. alias *notis*. Ovid. I. Art. 489.

Neve aliquis verbis odioſas afferat aures,
Quam potes, ambiguis callidus abde notis.

23. *Nec docet*] Vett. edd. Ven. et Ald. et quae inde fluxere: *Nec decet*, male. (Apogr. quinque *decet* (Goth. Hamb.), quod Guarn. hic et ſup. 19. praebet. — Ask. *Haec* pro *Nec*. Muretus edidit *docet*. W.) Mox un. Broukh. *ſed quas*: hoc non male. Nam metus in puellas cadit, et de iis in antecedentibus actum. H. Sed in univerſum hic et 29. de amantibus ſermo eſt. Voſſius quoque tuetur *quos*. W.

24. Poſt hunc in libris et primis Edd. aliud diſtichon ſequitur:

En ego cum tenebris tota vagor anxius urbe,
Securum in tenebris me facit eſſe Venus.

Sic quoque Guelf. 1. 3. 4. In primo verſu pro *cum* Ed. Rom. habet *quin*, fortaſſe pro *qui in*: (Nec ex *qũ in* ortum eſſe videtur *quin*, ut Voſſius putat, ſed ex *quum* vel *cum*, cum qua voce etiam I, 3, 14. IV, 1, 26. confunditur. De ablativo *tenebris* ſine praepoſitione vid. Obſſ. ad II, 1, 76. — In pentametr. Ald. I. et Stat. *ipſa*. — Muretus cum Ald. II. *eſſe*. W.) in altero pro *eſſe ipſa*; hoc quidem cum Guelf. 4. Sed pentameter variis modis effertur; in aliis, ut in Corvin.:

Non mihi nocte quies, non mihi nocte ſopor.

(Statius affert: *Non mihi nocte ſopor, non mihi nocte quies*. W.) vel:

Ille deus certae dat mihi ſigna viae.

(in quo Statius *ipſe* pro *ille* legi malit; non male, cf. I, 8, 56. W.) vel, ut in Guelf. 2.:

Usque meum cuſtos ad latus haeret Amor.

vel in cod. Sfort. apud Statium:

Prae-

Praesidio noctis sentio adesse deam.

v. Stat. et Gebhard. ad h. l. In Guelf. 3. adscripti in marg. aliter: *Praesidio* — et *Non mihi.* Haec varietas versum iam olim suspectum reddidit viris doctis. Iam Pocchus et Statius notarant, ab Aurispa, homine Siculo, qui saec. XV. vixit, et Eugenio IV. P. M. ab epistolis latinis fuit, illum, quem primo loco posuimus, pentametrum *Securum in t.* et a Pontan. illum: *Usque meum c.* suppositum esse: v. Broukh. In Cod. Reg. post longiorem versum ille: *Praesidio noctis* etc. deinde alter: *Securum in t.* etc. ponitur: sed in margine ab eadem manu ad priorem: *Seneca sic supplevit;* ad alterum: *Aurispa vero sic,* adscriptum est Conf. de his Praefat. De eo igitur constat, pentametrum esse κίβδηλον. Sed quid de hexametro dicemus? Sustulit et hunc Scaliger, Broukh. et Vulpio suffragantibus. At si neque is poëtae est, quomodo in mentem venit interpolatoribus pentametrum supplere? Fit ergo probabile, eum Tibulli esse, pentametrum autem excidisse. Confirmat ista statuentem Guarnerianus, in quo solus versus prior, teste Vulpio, legitur. cf. inf. ad II, 3, 14. III, 5, 17. Aiunt etiam Muretus et alii, lacunam pro pentametro esse in nonnullis. Sic apud Ovidium haud semel accidit, ut alius pentameter substitueretur, cum verus excidisset. Potuit tamen hoc quoque evenire, ut, cum adscripsisset aliquis in margine distichon, maiore versu servato, excideret aut obscuraretur in aliquo apographo minor versus; isque adeo ab aliis aut omitteretur aut sufficeretur. H. Ut textus a Broukhusio et Vulpio constitutus est, aliquid ante verba *Nec sinit occurrat,* quae, si locus sanus, novum documentum tutelae Veneris exhiberent, deesse, iam inde suspicari possis, quod illa, versibus 23. 24. interpositis, cum prioribus, in quibus v. 17-23. de praesidio Veneris exposuerat, per coniunctionem *nec* non bene vincta cohaerent. Accedit, quod tum versus *Quisquis — decet* sententiam continent, a priori *Nec sinit* non multum diversam, neque ad praeceptum *Quisquis amore tenetur* via est satis munita. Denique codices suspicionem lacunae firmant. Nam, praeter Vindob. et Bern., qui distichon a Scaligero proscriptum omittunt, omnes aut duos versus praebent, ut apogr. novem (Hamb. et Goth. — a. V. —) et Zwic. 1. 2., aut hexametrum solum, eumque sine ulla varietate insigni. At hexameter servatus viam ad restitutionem et explicationem totius loci ostendit. Nam, eo recepto, apparet, Tibullum, Venerem tutela sua a periculis quoque iuvenes sibi deditos tueri, neque audaci quidquam esse timendum, osten-

ſurum, ſuo ipſius exemplo rem demonſtrare aggreſſum, hanc eloqui ſententiam: etiam me nocte vagantem defendit dea a periculis urbis; verbaque *Nec ſinit* non generaliter accipienda, ſed ad ipſum referenda eſſe. Tum quidem apte ſubiicitur ab ipſius incolumitate petita ſententia illa: *Quisquis — decet;* plane ut I, 3, 21., infelici disceſſu ſuo deſcripto, monet: *Audeat invito ne quis discedere Amore, Aut ſciat egreſſum ſe prohibente deo.* Hexametrum igitur elegantem, quem ſenſus poſtulat, et codicum auctoritas genuinum praeſtat, ut Goerenzius vult, nec Heynius non vult, in ordinem recepi, praeſertim cum ſenſus deperditi pentametri facile de coniectura ſuppleri poſſet. Nam hunc interiiſſe patet, neque ullum ex quinque oblatis a Tibulli manu eſſe, mihi eſt perſuaſiſſimum, quamquam Voſſius praeter hexametrum et hunc pentametrum: *Securum tenebris me facit ipſa Venus,* ut genuinum, recepit. Nam et codicum discrepantia — Guarn. nullum exhibet — et ſenſus ineptus eos novitios et ſupplementa aliena arguit. Ut ceteros omittam, in verſu a Voſſio probato diſplicet primum repetitio vocis *tenebris* ut languida, deinde dicere non potuit Tibullus quod verba ſignificant: Venus a metu me liberat. Nam friget ſententia, et ſequentia, de latronibus et graſſatoribus nocturnis agi, aperte demonſtrant. Voſſianam autem interpretationem *anxius amore* cave admittas. Num timet perfidiam amatae? Num, ne a marito deprehendatur? At vero locus Ovidii verum vocabuli ſenſum indicabit, quem Voſſius laudavit, Heroid. XX, 129. *ad limina crebro Anxius huc illuc diſſimulanter eo.* Acontius ibi vitae Cydippes aegrotantis timet, ut 198. ibidem apparet *Anxia ſunt vitae pectora noſtra tuae.* Ergo ſollicitus de vita amatae? Sed unde hoc auguraris? Et quid hoc ad ſententiam facit? Non magis convenit quod Goerenzius voluit: *anxius moerore.* Nec *ſecurus* pro *tutus* accipies, quod Rupertio videtur accidiſſe, cum in Iuven. VI, 237. *Abditus interea latet et ſecretus adulter, Impatiensque morae pavet,* bonam lectionem *ſecretus* in *ſecurus,* trium librorum auctoritate fretus, corrumpebat. *Securus* eſt amator et tamen *pavet!* Iuvenalis componendus eſt cum Horatio Sat. II, 7, 56. *metuens induceris atque Altercante libidinibus tremis oſſa pavore.* Nec novum profecto, eandem notionem duobus vocabulis, ut *abditus* et *ſecretus,* enuntiari. cf. Iuv. III, 109. Itaque non vereor, ne quis, licet Voſſianus codex anni 1441 pentametrum *Securum me* cet. cum tribus aliis exhibeat, coniecturae Voſſii,

sii, Aurispam e codice nescio quo meliore versiculum illum dedisse, multum tribuat aut signa lacunae, quae intuli, improbet. Ceterum pentameter *Securum* est in Voss. 1. Monac. Hamb. et Goth., ubi mire depravatur: *En ego cum tenebris me facit esse Venus.* In Voss. 3. duo pent. *Securum* — *Praesidio*; in Voss. 2. *Securum* — *Non mihi nocte*; in Voss. 5. *Praesidio* — *Securum.* Cod. Ask. dat solum *Praesidio* — *deam.* W.

27. *occurrat*] Reg. *accurrat*, impetum ut significet. Horat. I. Sat. 9, 3.

Accurrit *quidam notus mihi nomine tantum.*

Ovid. Fast. II, 372.

— Accursu *praeda recepta Remi.*

ubi in aliis *occursu.* Similia loca, in quibus variant Codices, congessit Heins. ibi et ad Fast. III, 757. H. Nec tamen *occurrat* cum *accurrat* permutem. Nam verbum militare *occurro,* obviam fio pugnandi causa, (ἀπαντᾶν) praedonibus nocturnis, vi grassantibus, convenit. Vid. Ern. Not. ad Tac. Hist. III, 16. *proelio occurrerent.* W.

28. *aut rapta praemia veste petat*] Broukh. reposuerat *ferat* pro *petat*, retinuit Vulpius, sed auctoritate duorum tantum librorum et quidem recentium. Add. Vossianos tres et Bern. a manu secunda. Variant saepe haec duo verba. v. Burmann. ad Ovid. V. Trist. 8, 30. et ad Ibin v. 20., ubi *petit* recte tuetur. Sed *praemia petere* rarius occurrit altero, ideoque retinendum. Occurrit tamen v. c. apud Propert. III, 11. (13.) 46. *Sive petas calamo praemia, sive cane.* Sup. El. 1, 34.

— *de magno praeda petenda grege est.*

Pro *praemia* Reg. *vulnera*; obversabatur librario ex initio versus: *Vulneret.* H. Tritae sunt compositiones similes apud Virg. Aen. XI, 790. *Non exuvias, pulsaeve tropaeum Virginis, aut spolia ulla peto* et II, 644. *Exuviasque petet.* Tacit. Ann. XI, 1. *gloriam petere.* Nec tamen *ferat* praetulerim. Nam *praemium* cum rem quamvis, tum, ut hoc loco, pecuniam labore vel opera impensa partam significat. Tacit. Hist. IV, 41. *neque se praemium aut honorem ex calamitate civium cepisse.* Et *pecuniam* primam vocis *praemium* notionem fuisse, tradiderunt grammatici veteres. Qui de hac significatione non cogitabant, vestemque esse praemium latronis, remque raptam non amplius peti posse ponebant, ab iis lectio altera *ferat* invecta esse

3* vide-

videtur. Ceterum *praemiatores* praedones nocturnos dictos eſſe, Nonius c. 2. n. 629. commode tradit. Goth. *ut veret aut rapida.* W.

30. *Qualibet*] Libri nonnulli *quolibet.* Corvin. *quaslibet.* Mox liber Statii *nec,* idque melius. At illud deterius, quod pro *decet* legitur in duobus et pro var. lect. in Guelf. 3. *iuvat.* H. Voſſiani *qualibus.* Vindob. *quaslibet,* marg. *quolibet.* — *nec,* quod et in Voſſ. 3. et Ask., Heynio probatum, recepit Voſſius; *nec* eſſe *ne — quidem.* Nos cauſas diverſarum lectionum examinabimus. Primum verba *eat tut. ſ.* non ſunt pro praecepto iungenda; nam neminem, ut *tutus eat,* hortari poſſumus. Feram dicentem *eat ſecurus.* Tu coniunge vel *eat qualibet, tutus ſacerque,* cum ſit tutus praeſidio Veneris, ut *eat* ſit praecipientis, vel, quod malim, *eat tut. ſ. q.* pro ibit tutus ſ. q., ut *eat* cogitate poſitum ſit. Utramcunque probabis interpretationem, ea quae ſequuntur non apte illis cohaerent. Etenim pentameter ita hexametro annexus plerumque cauſam prioris ſententiae affert. I, 8, 47.

At tu, dum primi floret tibi temporis aetas,
Utere; non tardo labitur illa pede.

eaque iunctura Tibullo eſt frequens, vid. I, 2, 36. 90. 4, 16. IV, 3, 4. Raro autem *nam* vel *namque* in pentametro tum leges, cf. I, 4, 10. 9, 46. 5, 60. III, 1, 36. — Cauſam vero verbis *inſidias — decet* enuntiatam ſententia praecedens non patitur. Accedit poſitura verborum. Nam, particula *nam* omiſſa, negatio apud Albium praeponitur. Conf. praeter I, 8, 47. etiam I, 1, 63. 2, 90. 3, 5. 8, 67. Melior igitur iunctura ſententiarum praebetur coniunctione *nec,* ut coniungatur *eat nec decet,* oratioque variata ſit pro *eat nec timeat* aut *eat neu timeat,* ἂν ἴοι, μηδὲ φοβοῖτ' ἄν. De *nec* in initium alterius partis pentametri reiecto vid. I, 8, 4. Voſſiana interpretatione particulae *nec,* de qua vide ad I, 6, 45., facile ita carebis. Ceterum verba *tutusque ſacerque* obſervationi locum dant, Latinos interdum, ut Graecos per particulas τε καὶ (Xenoph: Anab. III, 3, 2. φίλον τε καὶ εὔνουν), per particulas *que — que* vel *que — et* verba enuntiationesque copulare, ſignificatione non diverſas. Tibull. II, 3, 25.

Quisquis inornatumque caput crinesque ſolutos
Adſpiceret, Phoebi quaereret ille comam.

Add. I, 9, 20. et Perſ. I, 48.

Sed

[redacted]

Sed recti finemque extremumque esse recuso
Euge tuum et belle.

t Virg. Aen. IV, 430. et Liv. 25, 37. *Inde in castra vidos adhuc caedisque et sanguinis reduxit.* — Differunt ›ca I, 2, 47. 6, 61. 71. 5, 64. ubi partes *diversae* unam ›ntentiam reddunt. — Marg. Goth. (ap. Voss.) *tener.* W.

31. *hibernae frigora noctis*] In Reg. *sidera,* nimis gra- s vocabulum pro elegiae simplicitate, ceterum aberratio brariorum valde obvia. v. Heins. ad Claudian. VI. Cons. on. 444. Gronov. Obss. III, 15. Burm. ad Ovid. V, Met. 31. ubi *frigus* haud dubie vera lectio. In Catal. Virg. I, v. 45. T. IV. p. 193. (Anthol. Lat. lib. II. ep. 122. bi v. Burmann. p. 297. 8.)

Immoderata pati nunc frigora nuncque calores?

inus bene Scalig. ex aliis praefert *sidera.* H. Hamb. *non gra,* superscripto *mihi* – *ibernae* (ap. m.) et *brumae* pro ıctis, fortasse ex I, 4, 5. *hibernae producis frigora bru-ae.* Goth. *iberna* (ap. V.) — 32. Hamb. *quom.* — Vin-›b. *decidet.* Frisemannus Collect. Crit. p. 186., ut et eynius notat, coniecit *Non mihi qui, qui* et *quum* millies ›rmutata esse monens, fierique potuisse, ut *m* sequentis ›cis prioribus adhaereret. Sed virum doctum fugiebat, biectum vel obiectum omitti, ubi membrum a particula *um* incipiens sequitur. vid. Aen. XII, 632. W.

33. *Non labor hic laedit*] fortasse rectius *laedat.* Re-us: *laedet,* et mox pro *Delia Lydia,* sed aliis in locis ılgatum retinet. *Delia* etiam amicae nomen memoratur Catal. Poet. vet. p. 202. Scalig., sed ex Scaligeri emen-tione. H. Video offensos interpretes compositione *lae-t, referet modo* desiderasse *laedat* vel *laedet.* Et vero ea : compositio legitima. cf. Aen. III, 116. Tibull. III, 6, 9. ıhilominus tamen etiam illa modorum et temporum ra-› usurpata fuisse videtur, ex qua est res et futura sit, conditio aliqua suppetat. Iuven. VII, 87. *Esurit, inta-m Paridi nisi vendat Agaven.* Add. Terent. Adel. II, 1, . *Id quoque possum ferre, si modo reddat* et 48. *Age iam pio, modo si argentum reddat.* Goth. *cedit* pro *laedit,* et *set* (ap. m.). Vindob. *reseret non.* W.

35. *seu vir seu femina fias Obvia*] *.Fias* etiam Reg. d Edd. antiquiores, Rom. et Lips., et pars librorum *fiat,* .nus docte. H. *Fias* sex apogr. Structuram legitimam fir-ınt loca II, 2, 2. IV, 3, 2. Etiam I, 6, 39. secundam perso-

personam *colis* in tertiam oscitantes corruperunt librarii. Zwic. 1. 2. cum Guarn. et Hamb. dant *fiat*. Vindob. cum Thuan. *fiet*, quod a Guyeto in *fies* mutatum probatur Vossio, non mihi. Nam coniunctivo Deliae significatur, incertum esse, an quis obvius futurus sit. Hamb. (m. ap.) *celarae* corruptum ex *celare*. Nam codex ille saepe *ae* pro *e* repraesentat. Supr. 15. *fallae*. Semper scribitur *Daelia*. — Idem *e* pro *ae* I, 3, 2. W.

37. *Neu str.*] Reg. et Ed. Lips. *Ne*. Rom. *Nec*. H. Vossiani antiquiores duo dant *nec* cum Guarn., assumsit Vossius, ut significaret *ne — quidem*. Non nego, *nec* (μηδὲ) cum imperativo copulatum esse. Ovid. Heroid. XVI, 11. *Parce, precor, fasso, nec vultu cetera duro Perlege*. Ge. Virg. II, 96. *nec cellis ideo contende Falernis*, ut habet et optimus Mediceus. — Nec tamen vidi usquam (suspectus est locus Virg. Ge. III, 435.) compositionem *nec — neu — neu*; at *neu — neu — neu*, μήτε — μήτε. vid. Obss. ad I, 6, 17. Non obsto, si quis enuntiationem priorem *Neu strepitu t. p.* cum verbis *Parcite luminibus* arctius coniungat, ut *neu — neu — neu* sit μηδὲ — μηδὲ — μηδέ. cf. Obss. ad I, 4, 39 — 41. — Vindob. *non* pro primo *neu*. Zwic. 1. *ne*. Goth. *strepite*. Hamb. *terete*. Voss. 3. *lusa* pro *lumina*. — Ad compositionem *lumina ferre face* conf. Ovid. Heroid. II, 120. *Suntque sepulcrali lumina mota face*, ibiq. Burm. Ceterum sententiae Mitscherlichii (Tentam. Crit. p. 4.), versus 37. 38., ut e margine illatos, delendos esse, nemo suffragabitur. W.

39. *Si quis*] nonnulli ap. Broukh. *Si quid*. H. *Si quid* apogr. duo (Goth.). Voss. 5. *oculat — omnis*. — Ald. 1. *spexerit*. W.

42. *rapido*] Recte retinet Broukh. Alii *rabido*: quod et ipsum potest defendi. Nec refert. Mox multi *sentiat* c. Guelf. 4. et Ald. 1. Abest *e* ab uno Pal. et Witt. Iunges autem *sentiet natam esse*. H. *rabido* defendit Santenius p. 68., recepi cum Vossio. Cum de *saeva* natura e *mari* ortae Veneris agatur, epitheton illud mari accommodatius esse videtur. Id, quod versu abhinc quinto *rapidi* recurrit, me non ita movet, ut Bentleium ad Lucan. III, 235., Santenium et Vossium; vid. quae de *repetitione verborum* exposui ad I, 9, 67. Erunt tamen, qui *rapido*, quod in apogr. omnibus et Zwic. 1. 2. est, retentum velint. Nam *rapidus* (ὀξὺς) est solemne fere epitheton fluviorum et maris apud Tibullum; *rapidum mare* IV, 1, 126.; nec necesse, ut epitheton quodque ad sententiam propositam

faciat.

faciat. III, 4, 86. ubi puellam immitem et duram his dicit verbis:

Nam te nec vasti genuerunt aequora ponti

quid *vasti* notionem *saevitiae* auget? Add. Catull. 64, 155. — *E mari ortum esse* satis saevitiam significabat. — Pro *natam* Goth. *natet*. — *e*, quod in Zwic. 1. 2. et apogr. — Voss. 3. *est* — sustulit Vossius, ne duplex constructio, et apud pedestres obvia scriptores, exstaret. Mitscherlichium (Tent. Crit. p. 4.) pro *esse* coniicere *isse* notat Heynius, quod non defendam. Ceterum falsum est, quod viri docti statuunt, sapientes et eruditos e Graecis Latinisque, ubi religionibus vel superstitionibus popularium suorum se obnoxios profitentur, semper simulatores falsi esse atque data opera decipere et mentiri. vid. Notam Staeudlinii Gesch. u. Geist des Scepticismus T. 2. p. 301. — Et Vossio largiri, Tibullum haec et complura eiusmodi in gratiam Deliae, superstitione captae, simulata mente scripsisse, est veritatem sensuum et affectuum et huic detrahere loco, et sexcentis aliis, ubi pium et superstitiosum animum pariter ille testatur. Goth. *credit* — *tu* — *vera* (Voss. *veram*). Hamb. *coniunx*, receptum Vossio. W.

46. *Fluminis haec rapidi carmine vertit iter*] Revocavi vulgatam lectionem, quae in Corvin. item et Guelf. 1. 2. 3. 4. exstat, quaeque erat ante Broukh. Is ex uno suo *Fulminis*, quae var. lectio adscripta Guelf. 2., et ex alio uno *sistit* pro *vertit* reposuit, quod arridere potest etiam propter adiectum *rapidi*, et quia *coelum* et *sidera* modo memorata fuerunt. Videtur tamen illud docta manus refinxisse ex illis Ovidii: *obliquaque fulmina sistit*, Epist. 6, 87. ubi tamen eadem varietas: *flumina* quidem defendit Burm. quod et h. l. faciendum arbitror. (*fluminis* contra Broukhusium retinendum esse Burmannus quoque ad Ovid. Amor. I, 8. 6. p. 355. censuerat, non bene dubitans, an *iter fulmini* recte tribui posset. Quo iure *via fulminis*, de quo Heynius ad I, 9, 36. disputavit, eodem *iter fulminis* dici potest. Idem tamen postea ad Lucan. Pharf. V, 600. p. 363. sententiam illam mutavit. W.) Certe uni isti libro parere, spreta omnium librorum et edd. auctoritate, nolui. *Vertit iter* vero est *facit*, ut versus caput et fontem flumen revertatur. Ovid. IV. ex P. 6, 45.

— — — — *Ister*
In caput Euxino de mare vertet iter.

I. Am.

I. Am. 8, 6.

Inque caput rapidas arte recurvat aquas.

cf. Lucan. VI, 473. Claudian. I. in Ruf. 159. Petron. c. 134. extr. Vulpius *vertit* revocaverat, sed retenta voce *fulminis*: verum fulmen *fiftere* dicuntur fagae, non *vertere*. vid. Broukh. ad h. l. H. Cum ad auctoritatem Aldinarum, quae *fulminis* habent, nunc quatuor codices Vosfiani et Ask. accedant, cum Voffio reduxi *fulminis* — *fiftit.* Nam et imago nobilior tritae praeferenda, et poft *fidera* commode *fulmen* memoratur, ut I, 9, 35. 36. — *iter fulminis fiftere* eft fulmen ruens fiftere, ut I, 8, 20.

Cantus et iratae detinet anguis iter

h. e. anguem remorari, ne irruere poffit. — *Siftit* in Hamb. Comparat Voffius e Seneca Herc. Oet. 469. *et cantu fugax* ftet *deprehenfum fulmen.* Voff. 3. *vertitur.* Goth. *celfe* pro *caelo.* W.

48. *tepido devocat offa rogo*] Regius a prima manu *rapido.* Ovid. I. Trift. 7, 20.

Impofui rapidis vifcera noftra rogis,

et docet fane Lucan. VI, 533., ardente adhuc rogo, id feciffe fagas:

— — *ardentiaque offa*
E mediis rapit illa rogis.

Sed teneamus vulgatum; leguntur omnino offa, ubi ignis in cinerem fubfedit, et faepe *rapidus* et *tepidus* permutantur. v. Heinf. ad Ovid. Faft. II, 311. et hic modo *rapidum mare* v. 46. praeceſſerat. Videtur noftrum in animo habuiffe Nafo Epift. VI, 90.

Certaque de tepidis colligit offa rogis,

In Guelf. 4. eft *devorat* et in Zwic. 1. 2. a manu recentiori. Etiam Cyllenius, qui hunc verfum laudat, legit *devorat*, voluit *devocat*, ex hoc, puto, loco. Ceterum haec vulgo eo referunt Interpretes, ut offa e cineribus legat venefica, quibus ad maleficium utatur. Enim vero enumerat poëta miras iftas et ftupendas plane fagae potentiffimae praeftigias. Quantum autem illud eft, offa de rogo legere? Nifi forte in eo artis fumma pofita eft, quod videntibus et praefentibus iis, qui in funeris officio funt, cadaver e rogo fubducit. conf. Lucan. l. l. Malim tamen ita accipere, quafi anus cadaver in rogo pofitum defcendere

dere faciat et vitae restituat. Hoc est, quod apud Statium Theb. IV, 507. *attollere bustis corpora,* et *plenas antiquis ossibus urnas egerere* dictum. Similem narratiunculam in Apuleio lib. II. p. 162. legere memini. Continuatur etiam Manium evocatio vs. sequ. H. Contendit Vossius, ossibus rogo dereptis ad evocationem numinum infernorum usam esse sagam. Cui opinioni vel propter *Manes sepulcris evocatos,* quod praecedit, Heynii sententia esset praeferenda. At, puto, Tibullus de usu ossium devocatorum non cogitavit, sed vim tantum et artem magae novo argumento adumbrare voluit. Nam ad furtum clandestinum verbum *devocare* nemo referet. — Quartum exemplum per *et* annectitur, cum *hanc* — *haec* — *haec* praecessisset. Legitimum fere est in repetitione ultimum exemplum per coniunctionem *et* vel *que* adiungere. — Virg. Aen. II, 394. *Hoc* — *hoc* — *que.* Supr. 17 — 22. *Illa* — *illa* — *illa* — *illa* — *que.* 8, 14. *frustra* — *frustra* — *et.* 8, 43—46. *Tum* — *tum* — *et.* Add. Horat. Epist. I, 7, 5 — 8. 25—28. Od. II, 8. 21. Iuven. III, 26. 27. et I, 35. 36. *quem* — *quem* — *et,* quem locum, cum loco Virgilii Aen. II, 677. *cui* — *cui* — *et* collatum, intactum velim relinquant interpretes. — Tertium, quod praecedit, exemplum duas continet enuntiationes, per particulas *que* — *que* bene vinctas. cf. Virg. Ecl. X, 65. 66. — Voss. 3. *fuditque.* — Ask. *trepido.* W.

49. *Iam tenet infernas*] Ita iam Statius e suis maluerat, et Broukh., cum etiam in aliis invenisset, recepit. Vulpius tacite revocavit id, quod ante legebatur, quodque etiam nostri exhibent, *ciet.* Sed *tenet* hic multo accommodatius est, ne idem bis dicatur, cum iam fuerit: *Manesque sepulcris Elicit,* et quia sequitur, *referre pedem. Ciet* vero aliquis vel adscripsit, vel inferuit, quia fere dici solere norat: *excire, ciere Manes,* ut Seneca Oedip. 568.

Graviore Manes voce et attonita ciet.

Sed potissimum ex Virg. Aen. IV, 489. interpolatum esse videtur, quo loco et alia similia his nostri:

Sistere aquam fluviis et vertere sidera retro;
Nocturnosque ciet Manis.

Porro *magico sermone* tres ap. Broukh. et pro var. lect. Guelf. 3. perperam. H. Si vera est explicatio verborum *infernas* — *catervas,* retinendum est *tenet,* et dicendum, Tibullum in imagine umbrarum evocatarum immorari. Sin infer-

infernae catervae sunt numina inferna, ut Vossius censet, Horatii Satiram I, 8. laudans, quae quidem, *Hecaten Tisiphonen*que ad sacra magica iuvanda vocatas, non vero, sermonem cum deabus istis, sicut cum umbris, habitum esse, probat, tum *ciet* praeferendum, quod dant quinque apogr. (Hamb.) et Zwic. 1. 2. Et, quamquam neque de usu loquendi constat neque de more numina ipsa lacte adspergendi, et explicationem posteriorem, *catervas inf.* esse *numina magica,* quae Virgilio Aen. IV, 510. 511. memorantur, et lectionem *ciet* praefero. Ceterum sententias singulas, quibus 45—55. idem declaratur, arte eximia non esse ordinatas, non est quod dissimulem. Nam versus 51. 52. primo loco poni, tum 45. 46., deinde 47—50. et 53. 54., sententiarum et cohaerentia et gravitas postulat. Simile exemplum ordinis melioris neglecti vid. III, 5, 7—14. W.

50. *adspersas lacte*] Novum hoc est, quod lactis adspersione animae reverti ad inferas sedes coguntur. Dicas hoc interponi: *adspersas lacte:* pro, *eas,* tanquam animarum epitheton amplificans. Nam sacrum in hac evocatione fit sanguine, vino et lacte in specum defuso, v. c. Senec. Oedip. 564. ut omnino in inferiis, vid. inf. III, 5. 33. 34. Manet tamen sic mos minus notus *adspergendi lacte Umbras.* cf. not. H. Statius tamen notavit, interpretes Lycophronis de eo agere; attulerunt alii locum Thebaidis Statii IV, 544., *alias* (animas) *avertere gressus Lacte quater sparsas* — *iube,* ubi Barthius p. 1150. loci nostri memor fuit. W.

52. *aestivo convocat orbe nives*] Hanc lectionem, quam magna pars librorum, etiam nostri, tuentur, revocavit Vulpius. Broukh. aliam receperat, quae Statio rectior visa erat:

— *aestivas convocat ore nives.*

quae non minus in multis Italicis libris est, etiam in vetustis Exc. Perreii, etiam in Guelf. 2. Itaque librorum par fere auctoritas, utraque lectio elegans; nisi quod haec altera potius a correctoris manu venisse videtur, cum semel peccatum esset, ut pro *orbe* scriberetur *ore.* Sane *orbe* et *ore* saepissime in libris permutantur, ut interdum difficile sit, dicere, utrum verius sit. Ita Ovid. Met. XV, 274. de Lyco fluvio:

Exsistit procul hinc alioque renascitur ore.

in perquam multis est *orbe,* quod fere praetulerim. v. ib. Heins.

f. cf. Burm. ad Flacc. II, 57. Cum itaque hic ali- haberet *ore*, mutavit alterum, ut fenfus procederet, *eftivas*. Infolenter tamen dictum *aeftivo ore*. Ovidius, hunc locum ante oculos habuiffe videtur, legit etiam ; nam I. Am. 8, 9. de venefica:

Cum voluit, toto glomerantur nubila caelo;
Cum voluit, puro fulget in orbe dies.

vocat etiam verius, quam quod in libris Mureti, Guelf. t 4. et in Edd. Mureti, Brix. et Rom. et aliis *provo-* nam Ovidius modo dixerat: *glomerantur nubila*. Broukh. lat lectionem antiqui libri, quae quid fibi velit, divi- ; non poteft:

Quum libet, aeftivo fulgerat orbe deos.

npe hoc voluiffe videtur: *aeftivo fulgerat orbe dies:* d ex Ovidio fortaffe, loco modo laudato, I. Am. 8, interpolatum. H. Ad verba *aeftivus orbis* compara I, 2, *aeftiva aqua*. Lectio bona *aeftivo — nives* in apogr. ibus et Zwic. 1. 2. exftat. At Voffius offenfus nive ate cadente, utque antitheta accuratius effingerentur, fuit *aeftivo fugit ab orbe dies:* Quomodo dies ab orbe ivo fugere poffit, nec ipfe rationibus aut exemplis do- neque ego exputare poffum. Vide etiam hanc conie- ram refutatam Weicherto in Epift. Crit. de Val. Fl. p. — 21. Noti funt ablativi *caelo, caelo aperto*. — Bur- nus iunior tentavit *aeftivo fulgerat orbe deus*. Voffius Hamb. et libro Schefferi affumfit *quom — quom*. Ask. *lubet*. W.

53. *malas Medeae — herbas*] Quidam apud Statium Gebh. *artes*. Lucan. VI, 485.

Omne potens animal leti genitumque nocere
Et pavet Haemonias et mortibus inftruit artes.

vulgata verior, inprimis propter epitheton *malas her-* . Etfi et fimpliciter *Medeïdes herbae* occurrunt apud id. II. Art. 101.

Non facient, ut vivat amor, Medeïdes herbae.

Broukh.

54. *Hecatae*] recte Broukh. e libris. Infuaviter no- *Hecates* cum vulgatis. *feros* pro var. lect. Guelf. 3. H. ctionem *Hecates*, quam Corv. Zwic. 1. 2. praebent, re- ui, Bentleii auctoritatem fecutus, qui de huius genitivi ma Graeca, a poetis ufurpata, accurate disputavit ad Horat.

Horat. Epist. XVII, 17. Sat. II, 5, 76. Ita III, 4, 45. libri variant, *Semeles* Tibullo reddidi. At IV, 1, 61. *ces* iam erat receptum. Non me moratur, quod versu syllabam *es* desinit, cum Tibullum duobus pentametri n bris similiter cadentibus delectatum fuisse vel quind huius elegiae exempla probent. Nec Latinos termin nes *es* verborum *Hecates* — *canes* eodem modo pro tiasse, constat. Sigmatismus autem, quem vocant, guus; maior I, 3, 54., de quo vid. Ern. ad Tacit. . IV, 34. — De canibus Hecatae cum dea prodeunt vid. Horat. Sat. I, 8, 35. et Apoll. Rhod. III, 1216. ubi vid. Brunck. Voss. duo *echates*. W.

56. *despue*] v. inf. v. 98. Ed. Rom. cum ali Guelf. 3. *exspue*; alii *conspue*. cf. Broukh. H. Qui apogr. cum Corv. *expue* (Hamb. *exspue*). Voss. 1. *p* 2. et 3. *posset*. 5. *possem*. Versu 55. Voss. 3. *Nec Haec*. Scripturam *quis*, Bentleii auctoritate, ubique r nere haud cunctatus sum, praesertim cum Heynius ad Virg. I, 95. *queis* improbaverit, nec in Virgilio admi Et Goth. habet *quis*. — In Ald. II. disticho 55. 56. a situs est asteriscus. W.

58 *si in molli*] Exciderat *in* nonnullis apud Bro cf. mox 76. Tum libri nonnulli: *viderit esse toro.* dina secunda autem *esse sinu*, et ex ea alii. Petitum tasse ex El. 1, 46. *Et dominam tenero detinuisse sinu* Praepositionem *in* delevit Vossius, collatis exemplis 77 *cubare toro*. I, 3, 26. *secubuisse toro.* quibus adde praete quae Heynius ad 76. attulit, Iuven. II, 120. *gremio ia* VI, 2,0. *et stantes Collina turre maritos*, XIV, 267. *Co semper qui puppe moraris*, ubi Rupertius male *in* e co dicibus recipiendum censet. Vid. ibidem 86. et 280. 136. Virg. Aen. I, 301. *Libyae citus adstitit oris.* Lo Taciti Ann. II, 31. *appositum mensa lumen* coniecturis tentarunt; Ernestius *in* intelligi posse notavit. Catull. 31 *acquiescere lecto*. Virg. Aen. II, 245. *sistere arce monst* Horat. Od. II, 13, 10. *agroque statuit meo Te, triste lig* Sed ibi sunt verba, quae significant *esse* vel *ponere* in al loco, a quibus abhorret *videre*. Insolitum mihi videtu *deo te toro*. Iuven. XIV, 311. *Sensit Alexander, testa q vidit in illa Magnum habitatorem.* Nec Vossii mutatio defendam loco Virg. Ge. II, 186. *Qualem saepe cava r tis convalle solemus Dispicere.* — Muretus dedit *ipse sinu*

59. *Tu tamen*] *Tu tantum* aliquot Statiani, sicque Ven. Guelf. 1. et 4. et Zwic. 2. at 1. correctum in *tamen*

60.

60. *fentiet ipfe nihil*] Broukh. tacite recepit *ipfe;* ulgo *effe*. Reg. *ille*, et hoc mollius ad meum fenfum eft. *pfe* etiam Corvin. H. *ipfe* Muretus ante Broukh. pro *Je* intulit. Sed cum *cetera* — *me uno* contraria, neque nphafi, quam facit pronomen *ipfe*, locum effe viderem, libris *ille*, ut Heynius voluit et Voffius fecit, in textum lmifi. Vid. Not. ad I, 5, 18. Carmen fagae prohibitum erat, ne maritus amores furtivos Deliae aut fibi vis aut aliis cognitos crederet. Hamb. *nofcet* pro *cernet;* : verfus 59. 60. poft 62. *poffe meos* collocat. W.

62. *amores Cantibus aut herbis folvere poffe meos*] In atianis erat *fallere*, languide. Proprium in hac re *folre*. v. Broukh. ad h. l. Propert. I, 4, 15 *noftros contens folvere amores*, ubi v. notas. H. Goerenzius 'diftinendum cenfet *Quid? credam?* Tum *quid* non habere vitur, quo referatur. Transitus autem fimilis eft apud vidium Faft. II, 667. *Quid, nova quum fierent Capitolia? empe deorum Cuncta Iovi ceffit turba locumque dedit: rminus* — *reftitit.* Ubi *quid* pro quid factum eft? Vides c ratione enarrandi animum audientis ad novam rem, ae fequitur, intendi. Saepius in voce *quid* diftinguenda ratum eft, ut apud Tacitum Hift. IV, 17. mala eft inpunctio: *Quid? fi Galliae iugum exuant*, corrigenda a ad IV, 42. *Quid, fi floreat vigeatque* (nequitia)? Nam *quid* fupplendum eft *fore*. — *haec* omittit Voff. 1. — k. *fi* pro *fe*. — 63. Ald. II. et Mur. *tedis*. — *thedis* Ask. *puella* 64. tria apogr. (Goth.) W.

65. *Non ego, totus abeffet amor*] Reg. *Non totusque effet*, vitiofe. v. ad IV, 1, 39. Nempe *ego* primum exlerat, ut etiam in aliis et Ed. Lipf. factum. Alii pro habent *ut*, quod Ald. fec. dederat, unde alii vulgavent, non invito Statio. H. Goth. *ergo*, marg. *ego* (ap. V.). ff. 5. *abeft et*. Bern. *mitius*. Zwic. 1. *non totus quin ab*. W.

67. *Ferreus ille fuit, qui*] Broukh. contendit, certum minem defignari, et coniicit, eum effe C. Sofium, Sye et Ciliciae ab Antonio praefectum. Ego non video, r eo devenire, et tam incertam rationem amplecti nefe fit, et cur non potius ὑποθετικῶς dictum accipiamus, o *fuerit*, vel *fit*, quod vel illa: *maluerit, agat, ponat*, igunt. Nam fi *fuit* abfolute pofitum eft, debebat fequi *uit*. Neque neceffe, cum Scaligero *fuat*, vel cum Hein*finus* reponere. Indicativus faepe pro potentiali poni. Seruem adeo etiam, quod in nonnullis eft, *poffit*. terum haec belle cum fuperioribus cohaerent, nec a

Sca-

Horat. Epist. XVII, 17. Sat. II, 5, 76. Ita III, 4, 45. ubi libri variant, *Semeles* Tibullo reddidi. At IV, 1, 61. *Circes* iam erat receptum. Non me moratur, quod versus in syllabam *es* desinit, cum Tibullum duobus pentametri membris similiter cadentibus delectatum fuisse vel quindecim huius elegiae exempla probent. Nec Latinos terminationes *es* verborum *Hecates* — *canes* eodem modo pronuntiasse, constat. Sigmatismus autem, quem vocant, exiguus; maior I, 3, 54., de quo vid. Ern. ad Tacit. Ann. IV, 34. — De canibus Hecatae cum dea prodeuntibus vid. Horat. Sat. I, 8, 35. et Apoll. Rhod. III, 1216. 17. ubi vid. Brunck. Voss. duo *echates*. W.

56. *despue*] v. inf. v. 98. Ed. Rom. cum aliis et Guelf. 3. *exspue;* alii *conspue.* cf. Broukh. II. Quinque apogr. cum Corv. *expue* (Hamb. *exspue*). Voss. 1. *possit.* 2. et 3. *posset.* 5. *possem.* Versu 55. Voss. 3. *Nec* pro *Haec.* Scripturam *quis,* Bentleii auctoritate, ubique reponere haud cunctatus sum, praesertim cum Heynius ad Aen. Virg. I, 95. *queis* improbaverit, nec in Virgilio admiserit. Et Goth. habet *quis.* — In Ald. II. disticho 55. 56. appositus est asteriscus. W.

58 *si in molli*] Exciderat *in* nonnullis apud Broukh. cf. mox 76. Tum libri nonnulli: *viderit esse toro.* Aldina secunda autem *esse sinu,* et ex ea alii. Petitum fortasse ex El. 1, 46. *Et dominam tenero detinuisse sinu.* H. Praepositionem *in* delevit Vossius, collatis exemplis 77. *recubare toro.* I, 3, 26. *secubuisse toro.* quibus adde praeter ea, quae Heynius ad 76. attulit, Iuven. II, 120. *gremio iacuit,* VI, 290. *et stantes Collina turre maritos,* XIV, 267. *Corycia semper qui puppe moraris,* ubi Rupertius male *in* e sex codicibus recipiendum censet. Vid. ibidem 86. et 280. et I, 136. Virg. Aen. I, 301. *Libyae citus adstitit oris.* Locum Taciti Ann. II, 31. *appositum mensa lumen* coniecturis male tentarunt; Ernestius *in* intelligi posse notavit. Catull. 31, 10. *acquiescere lecto.* Virg. Aen. II, 245. *sistere arce monstrum.* Horat. Od. II, 13, 10. *agroque statuit meo Te, triste lignum.* Sed ibi sunt verba, quae significant *esse* vel *ponere* in aliquo loco, a quibus abhorret *videre.* Insolitum mihi videtur *videre te toro.* Iuven. XIV, 311. *Sensit Alexander, testa quum vidit in illa Magnum habitatorem.* Nec Vossii mutationem defendam loco Virg. Ge. II, 186. *Qualem saepe cava montis convalle solemus Dispicere.* — Muretus dedit *ipse sinu.* W.

59. *Tu tamen*] *Tu tantum* aliquot Statiani, sicque edd. Ven. Guelf. 1. et 4. et Zwic. 2. at 1. correctum in *tamen.*

60. *sen-*

ainem quendam notat, qui laudis militaris studiosus ailitiam amori Deliae praetulerit, quo magis 73. constantiam suam in amore extollat. Iam versibus 75. 76. de olore suo admonitus, qui vel somnum auferat, eo delaitur, ut a diis impietatis poenam sibi impositam esse opietur. Accedit quod Propertius quoque, ne commemoraionem amatoris pristini ineptam putes, lib. III, 20, ut onstantiam suam laudaret, Cynthiam de amatore perfido, ui eam lucri causa reliquerit, admonet. — Ad verba *care posse velim* compares Ovid. Art. II, 454. *Ille ego sim - Quo sine non possit vivere, posse velit.* Quis vero ille ierit, qui a Delia discesserat, ego quidem non magnopere aro, nec Romani, qui carminibus Tibulli delectabantur, äre laborabant. Coniunctivus *maluerit* non magis offenere debet quam *lusisset* I, 2, 91. Restat, ut Vossii opiionem (vid. Praefat. eius p. XXII. XXIII.) apponam. In verbis *Ferreus ille fuit* novam elegiam incipere statuit, brariorum errore annexam priori. Compositam eam esse Tibullo, quum in cohorte Messalae, Aquitanis perdomis, aestate extrema anni 724. in Ciliciam navigantis, Coryram peteret, hoc argumento: Albium, Delia relicta, se astra secutum esse iam poenitet, atque militiae taedio fessus, et amatae, quam fidam sibi fingit, et praedioli sui frutum desiderat. Amicum ridentem 89. esse Messalam. Sed uius argumenti nulla comparent vestigia. Ut taceam de ersibus 81—89. argutius expositis et annexis, ubi iter? bi votum revertendi? Quid facies denique versibus 99. oo.? — Accedunt difficultates linguae. Tibullum 67—72. s ipsum incusare statuit Vossius, huncque inesse sensum: me ferreum, qui te reliqui, mea Delia! Quid mihi prot victoria de Cilicibus et splendor auri argentique? At emo, Latinos loquentes tertia persona se solum significasse, docuit. Ratio loci II, 3, 2. alia est. Neque aniadvertit antitheta manifesta *ille—ipse.* — Apogr. quatuor *osset* cum Zwic. 1. 2. — Goth. et Hamb. *possit,* quam lectionem Burmannus Anthol. Lat. T. I. p. 273. sequitur. Voss. . *posse—maluerat.* W.

69. *victas agat ante catervas*] *Victas* etiam nostri; Broukh. quod in quibusdam est, *vinctas* tacite reposuit; Livius v. c. VII, 27. *eos vinctos consul ante currum triumphans egit.* Pro vulgata est Horat. I. Carm. 12, 53.

Ille, seu Parthos, Latio imminentes,
Egerit iusto domitos triumpho,

Nec

Nec tamen haec de triumpho accipi possunt propter versus sequentis sententiam, sed potius aut de eo tempore, cum victor ab persequendis hostibus in castra rediens, ex iis captos ante se agit, aut *victas agat ante catervas* de ipsa hostium fuga accipere praestat. v. Notam. H. Posteriorem interpretationem unice veram visam esse Santenio p. 68. conferenti Senec. Ep. 94. notat Heynius. Omnia fere apogr. *victas* cum Zwic. 1. 2. — Hamb. *Silicum*, et Goth. (ap. V.) W.

70. *capto Martia castra solo*] Regius *campo*; nempe in animo habebat librarius campum Martium.

71. *contextus*] unus Stat. *contectus*, minus docte, expeditius tamen ad interpretandum: praeda onustus, ut adeo criticis praeceptis etiam h. l. sententiae rationes obstent, utque non absim ab existimatione, veram lectionem esse *contectus*. Ita censebat Schrader. quoque Emendat. p. 112. H. *contextus* Zwic. 1. 2. Hamb. Goth. — Vossianus quidam *totus contextus et auro*; in aliis apogr. *contestus*, *contectus*, *confectus*, *conspectus*. — 72. Goth. *insidiat*, alia *incideat*. W.

73. *mea, sim tecum modo*] nostri, etiam Guelff., cum aliis: *mea si*. inf. el. 6, 64. *sit modo fas*, idem *si modo fas*. Broukh. ex uno Statii ordinem mutarat: *modo sim tecum, mea D.* eod. versu Ed. Rom. cum Guelf. 1. 4. *possum*. H. Aldinae, Muret. cum Plantin. et Statio, suffragantibus Corv. et Guarn., habent *si tecum modo*, usque ad Scaligerum, qui de coniectura vel ex veteri libro, quem Statius comparavit, *sim*; assentiente Guyeto, recepit. Lectio *mea, si tecum modo*, quam dant plurima apogr. (Hamb. Goth.), non video, cur tantopere displiceat, in qua Statius bene supplevit: si tecum modo id faciam. Ut hoc loco *si modo*, omisso verbo, ita apud Ovidium *dummodo* usurpatur Amor. II, 16, 19.

Tum mihi, si premerem ventosas horridus Alpes,
Dummodo cum domina, molle fuisset iter.

ubi supplendum est vel: dummodo cum domina id facere potuissem, vel: dummodo cum domina iter fuisset. Ad posituram verborum compares Ovid. Heroid. I, 61. *Quamque tibi reddat*, si te modo *viderit usquam*, *Traditur huic digitis charta notata meis*. Ita codicum auctoritatem usu loquendi firmari vides. Erunt, qui molliorem structuram praeferant:

Ipse boves, modo si tecum, mea Delia, possim.

Modo si quamquam iurisconsultis (vid. Forcellinium) usitatissimum, tamen et analogia formularum *modo ut*, *modo ne* defen-

fenditur et loco Terentii Adelph. II, 1, 48. *Age, iam* *oio, modo si argentum reddat*, uti bene Bentleius edidit; em sine causa v. 51. rescripsit *Id quoque possum ferre, odo si reddat*, ubi metrum librorum scripturam *si modo ldat* patitur. Vossius textum Broukhusii propagavit, nisi od ordinem verborum ex arbitrio ita immutavit *tecum odo sim*, ut vocabulo *tecum* maior vis accederet. Sed ea n conciliatur vocabulis in secundo pede hexametri ita llocatis. Add. Virg. Ecl. X, 43. *Hic nemus; hic ipso te- m consumerer aevo.* — Voss. 1. *mea sim* cum Zwic. 1. 2. Voss. 5. *modo sim — modo D. possem.* 3. *si tecum modo D.* — Goth. *non iungere* pro *modo, Delia.* Zwic. 1. 2. *ssem.* W.

74. *in solo — monte*] Reg. et Guelff. et Ed. Lips. vi- se cum aliis *solito*. Rom. *solido*. H. Aldinae cum Statio hibent vitiose *insolito;* et Goth. *Delia et insolito.* Plura ogr. *in solito* (Hamb.), Zwic. 1. Guarn. et Muretus, qui *solo* probavit. — *in solido* Zwic. 2. Vid. Obss. ad I, 1, . W.

75. *liceat teneris*] In aliis: *teneris liceat*, quod ex- llit Broukh. H. at Scaligero praeeunte reduxit Vossius, plenius affectu. Idem de coniectura rescripsit *O, te* pro *te.* Nam, absoluta priori sententia, post *pecus* plene, no exclamandi, distinguendum; quod Scaligerum quoque uncto is usus est) vidisse; quasi vero eius editio accu- ta niteat distinctione. Novam autem sententiam requi- re hanc mutationem. Nihil prorsus hac argumentatione obatur. Tibullus, qui Delia nupta aegre carebat, ait: ummodo Deliam habeat, se duros labores ferre et com- oditatibus vitae libenter carere posse; quam sententiam ntemplare quomodo duplici protasi et apodosi elocutus 73 — 76. Non haec sunt verba precantis vel optantis, od vetant interiecta *modo — dum.* W.

76. *mollis et inculta sit mihi somnus humo*] Ita etiam stri. Propert. I, 18, 28.

Et datur inculto tramite dura quies.

roukh. e Statianis et aliis *mollis in inculta:* et potest et sertum videri ab eo, in cuius libro *in* geminatum non let; quod saepe factum. In quibusdam *in nuda*, ut Ovid. rt. II, 238.

Frigidus et nuda saepe iacebis humo.

ubi etiam in aliis *in nuda.* Dousa fil. in notis c. 1. coniecit *in dura:* et sic Propert. III, 13, 16.

Et caput in dura ponere iussit humo!

Virg. in Catal. T. IV. p. 193. Eleg. ad Messalam v. 46.

Stertere vel dura posse super silice.

et hoc esset elegans propter antitheton *mollis,* ut ap. Ovid. XIV. Met. 709.

— — — posuitque in limine duro
Molle latus.

Albinovanus *non stratam* dixit El. 2, 96. Anthol. Lat. To. I. p. 273. ubi v. Burmann. Sec.

Membra nec in strata sternere discat humo.

h. *in non constrata,* ut Virg. Ge. III, 230.

— — — — inter
Dura iacet pernix instrato saxa cubili. H.

Graeci dicunt ἄστρωτον πέδον. Eurip. Herc. Fur. 52. ἀστρώτῳ πέδῳ πλευρὰς τιθέντες. Apographum *et in culta,* aliqua *in inculta.* Goth. *homo* marg. *humo.* W.

79. *nam neque tum plumae*] *nunc* pro *tum* Guelf. 2. Ed. Ven. 1520. it. Palat. secundus, Guelf. 1. et 4. cum Vindob., cuius tamen margo *pluma* dat, *pluviae:* posset placere ex El. I, 48., nisi *stragula* sequerentur. Sententiam ipsam ornate expressit Propert. I, 14, 15. sq. Locum hunc cum aliis huius elegiae scite imitatus est Sannazar. I. Eleg. 1, 61. sqq.

80. *possit*] Corvin. *posset:* c. Guelf. 1. 2. 4. etiam 3. sed adscr. *i.* H. *Possit,* quod in Goth. et Hamb. est, retinendum et contextui reddendum, quamquam et Aldinae cum Mureto aliaeque editiones et apogr. fere omnia cum Zwic. 1. 2. et Guarn. dant *posset,* idque recepit Vossius. Nam coniunctivus imperfecti referendus esset ad rem, quae tantum fingeretur, neque esse posset, sententia vero Albii, dolores passi, est: quum nox sine puella, quam infeliciter amas, vigilanda venit, tum nihil dolorem levare somnumque adducere possit; itaque coniunctivo praesentis apodosis cogitate ponitur; quod in sententiis generalibus frequens. Terent. And. 38. *ita facillume Sine invidia invenias laudem, et amicos pares.* Virg. Aen. IV, 296. *quis fallere possit amantem!* — Pro *tum* Goth. (m. ap.) et Guarn. *tunc.* W.

81. *Num*

81. *Num Veneris magnae*] *Non* male intulerat Ald. (*Num* et *non* in codicibus confusa. vid. Aen Virg. IV, et Tacit. Hist. I, 83. Muretus *num*. W.) Reg. hic et 13. cum aliis *quin*, et mox cum uno Heinsii *magni*. erat. e vet. libro *magno* praefert, ut etiam Gebhardus ecerat. *magnum verbum* est superbum. vid. Broukh. ad 6, 11. Sed *magnae* saepe dicuntur deae potiores. v. IV, 16. Sic *verbum* simpliciter positum est pro verbo im- Ceterum, quia haec, quae sequuntur, cum superiori- non bene cohaerent, hic aliquot versus desiderari pu- re antiqui interpretes, idque Statius etiam vetere suo admonebatur. (Et Ald. II. asteriscum post *aquae* po- W.) Neque ego nexum, qui inter ea intercedat, ani- assequi possum, quamquam Vulpius sibi eum invenisse batur. Scaliger in Elegiae quintae extrema reiecit; d ut vix est probandum, ita tutius est statuere, frag- tum hoc esse novae Elegiae. In iis, quae periere, ma- m calamitatem, quae sibi acciderat, exposuisse videtur; asse non dissimilem illam ab ea, quam inf. El. 5, 41 - exponit. Conf. similem locum Petron. 128. Obsceni- loci fuit fortasse caussa, cur versibus expunctis lacu- i habeamus. H. Vid. Obss. ad v. 67. W.

82. *et mea nunc*] Ed. Lips. Guelf. 2. *num*. mox pro quidam *tulit*, ut ap. Ovid. Epist. 10, 99. *nec fata luis-* multi *tulisses*. Quidam etiam h. l. *Ut—luat*. H. *ut—* , quod, ut verum, Vossius recepit, praeterquam quod toritate codicum destituitur, pedestrem etiam orationem rre mihi videtur. Pro *nunc* Vossianus *non*, alius *num*, *tulit*. — 83. Vossianus *non feror* et *numina* pro *sedes*, v. 83. Hamb. (m. ap.) *adisse*. W.

84. *deripuisse*] Ita ex Turnebi lib. XVI, 4. emenda- te legitur, primum in Ed. Plant. pro vulgato *diripuisse*. m. Ed. cum cod. Guelf. 1. 4. *eripuisse*, ut etiam Bri- na et Statiana, non vero Cyllenius; is in notis laudat *puisse*. Tum malim *Sertave*. H. Quod contra Brouk- ium monetur, qui *sertave* maluerat, ut duae propone- tur res, contemtus religionis et sacrilegium. At senten- hexametri hoc versu amplificatur. vid. Not. — *diripuisse*, d est in codd. Zwic. 1. 2. et apogr. pluribus Hamb.), uxit Vossius, notans syllabam *di* vel *dis* in compositio- non solum divisionem rei in plures partes, sed etiam arationem rei ab alia significare, ut *dimittere*, *digredi*; que *diripere*, ut contextu significaretur, esse *rapere ab*

 ara,

ara, deripere autem notare rapere de loco alto, deorſum rapere. Verum eſt, verba plura ex ſyllaba *di* vel *dis* compoſita etiam ſeparationem rei a re ſignificare, ut *diſſociare a* Tac. Ann. 1, 28. *divellere a* Ann. 3, 54. *dividere* c. abl. Virg. Ecl. 1, 66. De verbo *dimovere* vid. Forcellinium ſ. voc. *demovere*. Adde *discedere* et *distrahere*. Sed actio rem de loco aut deorſum movendi notatur verbis ex praepoſitione *de* compoſitis, ut *detrahere, depellere, decedere, delabi, deripere*. Apud Plautum Rud. III, 5, 5. optimae editiones unanimi conſenſu dant *de ara deripere*, ubi Pareus in Lexico loci noſtri memor fuit. Retinui igitur *deripuiſſe*, auctoritate quatuor apogr. firmatum. Goth. cum Scheff. *eripuiſſe*. W.

85. Aldina altera cum Muret. et Stat. v. 87. 88. huic praepoſuit. H. Eadem vitioſe *luminibus*. W.

87. *perrepere*] Cyllen. laudat: *prorepere*, quod in Guelf. 1. 2. 4. et explicat *obrepere*. male.

88. *ſancto — poſtc*] Stat. et Colb. *tacto*. Goth. *posce* (a. m.).

89. *qui laetus rides*] Broukh. mallet *lentus*. Sed *laetus* bene convenit verbo *ridere*. Ceterum huius diſtichi, quod nondum ſatis expeditum habeo, triplex eſt interpunctio: in Scalig. et Broukhuſiana: (ut iam in vett. edd. v. c. Ven. 1491-1493. et codd. Guelf. 1. 4.) *At tu q. — noſtra, caveto Mox tibi: non unus ſaeviet usque deus. non unus* adverbialiter, ut *non idem*, non eodem modo, οὐχ ὁμαλῶς, non conſtanter ita in me ſaeviet fortuna. Et hoc tenendum eſſe arbitror. In vetuſtiſſimis Excerptis Perreii eſt: *non uni*: ſc. mihi. Poſſis hoc probare. Scilicet primum *s* adhaeſerat ex ſequenti voce; tum *unis* mutatum fuiſſet in *unus; deus* autem eſt *Amor*. ut adeo ſit: *caveto mox tibi: non uni ſaeviet usque deus*, non in unum me, ſed etiam aliquando in te. Ita tamen minus accommodatum *usque*. Alii cum Vulpio ita diſtinguunt: *At tu q. — noſtra, caveto: Mox tibi non unus ſaeviet usque deus:* (ut in libris veteribus invenit Statius. W.) tanquam non unum, ſed omnes deos infeſtos habiturus ſit; quod parum placet; et ſic *caveto* nude poſitum. Cui rei medentur Edd. Baſil. Plant. et al. cum Guelf. 2. (et Corv.), in quibus ita diſtinctum: *At tu, qui laetus rides, mala noſtra caveto: Mox tibi non —*. Porro pro *non unus* multi, etiam editi, cum Ed. Rom. et cod. Hamb. (a. m.) cum Goth. (a. m.) *non unus*. Sic Ald. quoque pr., in altera etiam *ipſe* pro *usque*, quod

quod retinent editiones ex ea- profectae. Aberratio haec frequens, v. ad El. 5, 74. *non vanus deus* eſt, potens, gravis, adeoque metuendus. Placebat quoque Medebachio in Amoenit. litter. p. 67. qui explicabat potens, pollens, ut Ovid. Met. III, 559. Ferri poteſt: ſed ſententiae naturalis curſus, quem h. l. expectabam, is profecto non eſt. Illuſtravit ex Eurip. et Aeſchylo Nodell Not. crit. p. 71. H. Cum ſenſus verborum *non unus ſaeviet deus* aperte ſit: ſed plures dei ſaevient, neque *unus* illam, quam Scaliger voluit, habere poſſit ſignificationem, lectionem *uni,* quam poſt Santenium p. 70. dedit Voſſius, recipiendam duxi, ut ſententia generalis includat ſpecialem: in alios quoque h. e. in te quoque ſaeviet deus. Simillimus locus Sophoclis Elect. 916.

ἄγ', ὦ φίλη, θάρσυνε· τοῖς αὐτοῖσί τοι
οὐχ αὐτὸς αἰεὶ δαιμόνων παραστατεῖ.

Chryſothemis fore promittit, ut fortuna domus mutata emendetur. — Accedit elegantia ſtructurae verbi *ſaevire,* cuius exemplum exſtat apud Ovid. Heroid. IV, 148.

Qui mihi nunc ſaevit, ſic tibi parcat Amor.

Add. Virg. Aen. I, 458. *ſaevum ambobus Achillem.* Ovid. Heroid. XIX, 144.

Aut etiam totis claſſibus eſſe trucem.

Goerenzius coniecit *uni is*, quod Lenzio placuiſſe miror. De verbis *At tu* vid. Obſſ. ad II, 3, 33. — Goth. *vides* pro *rides.* Voſſ. 1. *ſaeviat.* W.

91. *Vidi ego, qui iuvenum miſeros luſiſſet amores*] Hanc ego ante Broukh. vulgatam unice veram lectionem eſſe iudico, cum et omnium fere librorum, etiam noſtrorum et Guelff. omnium, auctoritate nitatur, et unice ſenſui conveniens ſit. Irriſori infelicis ſui amoris ſimilem aliquando, et, quod turpius eſt, in ſenectute, ſortem, ab aliorum exemplo, qui tam parum humaniter ſenſerint, ut miſeros amantes exagitarent, minatur, ut Propert. I, 9, 1.

Dicebam tibi venturos, irriſor, amores.

Ludere eſt h. l. ludificari, irridere, ludibrio habere. cf. inf. I, 8, 71. *Amores iuvenum* active dicuntur, quibus in puellas ipſi feruntur. *Miſeri amores,* ut inf. Eleg. 9, 15 et 8, 71. *miſeri amantes* et al. In nonnullis legitur *leſiſſet* vel *laeſiſſet,* quod in libris idem eſt, variatione ſollenni.

lenni. v. inf. I, 9, 6. II, 3, 10. Ovid. III. Am. 3, 4. ibique Burm. Auctor Ciris 240.

Laedere utrumque uno studeas errore parentem.

ubi Scaliger corrigebat *ludere*, quod nimis tenue pro *scelere nefando* in superiori versu. Sed *laedere amores* est amantium, qui fidem datam fallunt, ut inf. Eleg. 9, 1. ubi vide Broukh. aut eorum, qui aliis amicas subducunt et corrumpunt, vel quocunque modo violant. Sic de Sole, qui amores Veneris vulgarat, Ovidius IV. Met. 191.

Inque vices illum, tectos qui laesit amores,
Laedit amore pari.

(Utroque significatu et *violare* usurpatur I, 9, 19. I, 3, 81. W.) Sed horum neutrum recte huc facit. Scaliger tamen, qui etiam in suo *lesisset* deprehenderat, inde aliam lectionem confecit:

Vidi ego, qui iuvenem seros desisset amores.

duriori sane traiectione, nec commodo sensu, ut mireris Broukhusium eam recepisse, quod Scaliger ipse ausus non erat. Sane *desinere* ex loquendi usu est deserere, deponere. v. Heins. ad Ovid. II. Art. 725.: at hic de relicto amore, eoque sero, non agitur; etiamsi *seros amores* dicas esse, qui diu iam viguerunt, non nuper demum nati. Apud Ovid. IV. Met. 156.

Ut, quos certus amor, quos hora novissima iunxit.

unus Moreti habet *serus amor* eleganter, si eo sensu accipias. (De usu vocis *serus* pro longus, diuturnus mihi persuasum non est, nec lectio *seros* quidquam ad sensum facit. W.) Doctus Britannus (Iortin in *Tracts* Vol. II. p. 450.) in Obs. Miscell. Vol. II. p. 241. veram lectionem esse credebat:

Vidi ego, qui iuvenis seros lusisset amores.

(quam coniecturam Scaliger quoque proposuerat. W.) nec facili nec commoda sententia; et recte ibi eruditissimus Batavus vulgatam praeferebat. Ceterum *iuvenem* etiam Editio Lips. cum multis libris Statii habet, unde hic legebat: *Vidi ego, qui iuvenem miseros l.* Add. Voss. 1. 3. *Miseros* in *seros* mutavit Broukhusius in Propertio quoque I, 15, 21.

Coniugis Euadne seros elata per ignes.

Sed

Sed omnes libri constanter servant: *miseros — ignes*. Optime. Ovid. Fast. VI. 491.

Moesta Learcheas mater tumulaverat umbras;
Et dederat miseris omnia iusta rogis.

potiori iure usus est Burm. in Ovid. III. Trist. 13, 3. *Dure*, (Natalis) *quid ad miseros veniebas exsulis annos?* Color autem orationis in his versf. ante oculos fuisse videtur Ovidio ex P. I, 1, 51.

Vidi ego linigerae numen violasse fatentem
Isidis Isiacos ante sedere focos.

Ceterum Santenii, qui praetulit *iuvenis miseros risisset*, disputationem ad h. l. in Biblioth. crit. V. I. P. III. p. 69. adeat, cui otium est; contra eam Huschke Epist. Crit. in Prop. p. 105. disputat. H. Voss. 3. *collo*. — v. 95. *stare nec—puduit. nec, neque,* οὐδὲ, interpositum notat etiam non, vel non. cf. I, 8, 58. Virg. Ecl. III, 102. Nec pedestres hunc usum adspernati sunt scriptores. vid. Plin. Paneg. c. 16. *ut neque hostes*. Aliis locis postpositum sine vi annectit. cf. Obss. ad I, 8, 4. — De *stare — detinuisse* vid. Obss. ad I, 1, 46. W.

97. *turba circumterit arta*] dictum ut *premere, urgere;* et ita Reg. cum melioribus. Alii cum Bern. et Ask., sicque editum in Aldina utraque et iis, quae inde fluxere, *circumstetit*, quod istius est glossema. Scaliger inde faciebat *circumstrepit*. Unus Palat. cum binis Broukh. *circumvenit*. Pro *arta* in Guelf. 1. pro var. lect. *atra*. H. Ita in veteribus libris, quos Statius inspexit. Bern. *aucta*. *Arta*, non *arcta*, est scriptura, quam in Virgilio Mediceus praebet. *Nunc* pro *hunc* Voss. 3. et Bern. — Vindob. *circumit*. W.

99. *dedita*] Apud Broukh. nonnulli c. Guelf. 2. *debita*. cf. Statius. Tum Scal. et Broukh. edidere *serviit*. H. De contractione *perit* cf. Heins. ad Ovid. Fast. I, 109. Ferri posset et praesens *servit*, quod dant Voss. duo. Tibull. I, 5, 57. *quod facilis tenero sum semper Amori*. — Voss. 1. Zwic. 1. *debita*. Viro, qui sero amore captus inclementer a Venere tractatur, se opponit verbis *At mihi*, cf. I, 10, 67. 3, 83.; ita carmen apte finitur. W.

ELEGIA III.

M. Valerius Messala Corvinus anno pugna Actiaca notabili, ab V. C. Varr. 723., cum Octaviano Caesare consul fuit,

fuit, eumque, eodem anno in Graeciam adverſus Antonii profectum, ſecutus, et claſſi praefectus eſt. Cum aut Octaviano, circa Actium haerenti, Gallorum defectio nı ciata eſſet, in Galliam Proconſule miſſus eſt Meſſala, ut ſerte tradit Appian. Bell. Civ. IV. c. 38. p. 984. Igitur ı que ei Gallia ex more provincia decreta fuit, neque ex ı giſtratu ſequente anno in eam abiit, ut Ayrmannus puta in Vita Tib. §. 39. Iam ex noſtri, tum hac, tum Eleg. V v. 13 ſqq. et ex Dione p. 638. l. 66. ed. Reimar. appaı Meſſalam in Aſia, Syria et Aegypto fuiſſe; ſed quo tı pore? id quaeritur. Illud conſtat, eum poſt annum 7 (nam Dio l. l. voce ὕστερον, n. poſt anni 724. acta, e commemorationem orditur) et ante 727., quo triumphum Aquitania egit, in iſtis terris commoratum eſſe. Itaque p babile eſt, eum, Gallia pacata, et Aquitania in provinc redacta, quod ante annum 725., quo Ianus clauſus eſt, ctum eſſe videtur, a Caeſare eſſe evocatum. Is autem aı altero poſt pugnam Actiacam, V. C. 724. bellum in Aegy contra Antonium et Cleopatram geſſerat; inde redux, hi in Aſia transacta, circa aeſtatem anni 725. in Italiam re Utrum vero Caeſarem in Aegyptum ſecutus ſit Meſſala, Noriſ. Cenotaph. Piſ. Diſſ. 2. c. 16. §. 7. contendit, et Bro huſio luculenter demonſtraſſe putatur, cui a Tibullo com morata Aegyptus, praeterea Cilicia, Syria et Tyrus fa videtur, quas Octavius, ex Aegypto redux, itinere pe ſtravit, an decedente eo ad res Aſiae conſtituendas reli ſit, quod Ayrmanno l. l. placet, donec anno 727. Romam vocaretur, et triumphum de Aquitanis haberet, in neut partem pro certo affirmari poteſt; quanquam poſterior tentia veroſimilior eſt. Ita enim probabilis ratio reddi teſt, cur poſt tam longum intervallum demum triumph rit. Neque etiam illud definire auſim, utrum legatus Ca ris, an cum imperio extraordinario in Aſia fuerit, de diſputat Ayrmannus contra Noriſium; nam coërcitio gladiatorum apud Dionem l. l. neutrum exigit; neque e ſcire refert. Tibullus, Meſſalam ex Gallia ſecutus, in nere in morbum inciderat, eoque decumbens in Corcyr ſula ſubſtitit. Haec paullo copioſius diſſerere volui, q coniecturis doctorum virorum alia incerta reddita, alia, q tamen nulla auctoritate nituntur, pro certis venditata v bam. (Aeſtate extrema anni 724. Meſſalam in Aſiam n gaſſe, ex verſibus 85 — 89. ſtatuit Voſſius. W.) Cete inter Catalecta Virgilii T. IV. p. 189 ſqq. eſt carmen:

Pauca mihi, niveo ſed non incognita Phoebo.

P·

90. Collect. Scal. Anthol. Lat. Burm. To. I. lib. II. ep. :2. p. 292 sqq. Wernsd. Poet. Lat. Min. T. III. p. 147 sqq. ıod in hunc Messalae triumphum a Virgilio scriptum esse, :aliger et Barthius Advers. XV, 22. putant. Ut conce-ebam propter v. 40., alicui ex gente Messalarum scri-tum esse: ita dubitabam, an huic nostro. Nam poëta re-entior eius auctor esse mihi videbatur; quippe qui v. 48. *aepe audendo mare* ultimam in *audendo* corripiat, quod ntiqui non faciunt. v. inf. ad III, 6, 3. Nunc hoc levius ſſe argumentum, quam ut ei multum tribui possit, video, t versum illum emendatiorem exhibuit Burmann. Sec. *'aepe mare audendo vincere, saepe hiemem.* Vide nunc dis-utata in notis ad Catalecta Virgilii To. IV. ed. Lips. p. 89. et p. 193. 4.

2. *ipse*] Passerat. liber *tuque*. H. Elegantiam vulgatae ectionis *ipse* satis tuetur usus loquendi scriptorum vel pe-.estrium. Liv. 23, 24. *Nova clades nunciata — L. Postu-uium, consulem designatum, in Gallia ipsum atque exerci-um deletos.* cf. Tacit. Hist. II, 92. Eandem verborum tructuram Graeci frequentarunt. Soph. Oed. Col. 1124.

> *Καί σοι θεοὶ πόροιεν, ὡς ἐγὼ θέλω,*
> *αὐτῷ τε καὶ γῇ τῇδε.*

'raeivit Homerus Il. XIII, 330. *ipse* convenit duci, cete-is dignitate praestanti. Vossius tamen lectionem unius co-licis *tuque* pro *ipse*, veluti orationem illa redderet vivi-liorem, recepit, comparans Ovid. Her. VI, 142.

> *Intrasses portus, tuque comesque, meos.*

Brevitatis, quam in Notis monstravi, exempla sunt apud Cicer. Ep. ad fam. XII, 25. §. 10. *quam quidem* (navem) *nos damus operam ut rectam teneamus; utinam prospero cursu!* Similiter *modo ut* usurpatur apud eundem Ep. XVI, 12, 8. *Videtur, si insaniet, posse opprimi; modo ut urbe salva!* Similiter etiam verbum *opto* ad adiiciendam senten-tiam usurpatur apud Virg. Aen. III, 497.

> *Effigiem Xanthi Troiamque videtis,*
> *Quam vestrae fecere manus; melioribus,* opto,
> *Auspiciis.*

Voss. 3. *sic* pro *ipse*. — De structura *Ibitis — Messala* vid. Obss. ad II, 5, 62. — Goth. *abitis* (a. V.) Hamb. *Egeas*, ut 3. *Pheatia* et 80. *Leteas*. cf. Obss. ad I, 1, 35. W.

3. *ignotis — terris*] Argutatur Broukh., cum *tectis* ma-vult; in hospitium enim alicuius viri Corcyraei eum de-

vertisse

vertiſſe videri. Illud maxime urebat Tibullum, quod ignota terra mori, adeoque contumulari timebat. Hoc enim grave et infauſtum. v. Ovid. III. Triſt. 3, 29 ſeqq. ubi inter alia v. 37. 38.

> *Tam procul ignotis igitur moriemur in oris,*
> *Et fient ipſo triſtia fata loco?*

Et III. Am. 9, 47. hunc ipſum locum expreſſit:

> *Sed tamen hoc melius, quam ſi Phaeacia tellus*
> *Ignotum vili ſuppoſuiſſet humo.*

Voſſ. 1. *tellus.*

4. *Mors, precor, atra, manus*] Reg. Edit. Rom. cum aliis, Guelf. 1. 4. et in marg. 3. *mors violenta*, quod recte, ut et alteram lectionem, *mors modo nigra*, quae in Guelf. 2. ſed ſuperſcripta meliore lectione, in Corvin. etiam, occurrit, reiecit poſt ceteros Broukh. H. Heynii lectionem firmant apogr. tria cum Zwic. 1. 2. — apogr. unum *precor, nigra,* alia *modo nigra* (Goth. Hamb.) cum Guarn., alia *violenta,* unum *violanda.* Ceterum de *manibus,* quas Mors iniicit, contulit Statius Ovid. Am. III, 9, 19. et docte egit Huſchkius. Sicut Morti, ita Parcis *manus iniicere* tribuitur apud Virgilium Aen. X, 418.

> *Ut ſenior leto canentia lumina ſolvit,*
> *Iniecere manum Parcae, teliſque ſacrarunt*
> *Euandri.*

ubi verba iuris cum Servio non agnoſco. — Ad *moeſt. ſinus,* h. e. quales ſunt moerentium, conf. Horat. Od. III, 14, 8. — *ſupplice vitta.* Soph. Electr. 451. λιπαρῆ τρίχα. W.

7. *Aſſyrios cineri quae dedat odores*] *dedere* h. l. durius dici viſum eſt Broukh., ideoque maluit legere *fundat,* quod ſollenne eſt ea in re. Verum ſi hoc a Tibulli manu fuerat, quomodo tam obvium verbum in illud depravari potuit? Modeſtius foret *reddat* legere, inprimis cum id cum altero in libris ſaepe permutetur. v. Burm. ad Ovid. XIII. Met. 662. 664. Accommodatius etiam fortaſſe: *didat;* nam diduntur, diſperguntur ſeu diffunduntur per cinerem unguenta. Vocabulum Lucretio inprimis frequentatum. *Dedere* Vulpius explicat dedicare, ego ſimpliciter pro *dare* poſitum puto, quod alias in hoc more ſolitum. Albinov. II, 143.

> *Semper ſerta tibi dabimus, tibi ſemper odores.* H.

Exempla,

Exempla, quae Forcellinius congeſſit, non ſinunt dubitare, *dedat* pro *det* genuinum eſſe; neque aliena videtur ea verbi *dedat* notio, quam Muretus ad Catull. 61, 59. (Opp. M. T. 2. p. 796.) ponit: *dedimus* ea, quae volumus accipienti propria ac perpetua fieri. *Dare* autem in uſu de iis, quae mortuis tribuuntur. Ovid. Met. XI, 669. *da lacrimas*. Voſſius, improbata lectione codicum, quam firmant apogr. omnia cum Zwic. 1. 2., et coniecturis priorum interpretum, ſuam *condat* invexit, quam interpretatur: condat in honorem cineris, in urna conditi, odores. Scio *condere* abſolute poni, quando de ſepultura agitur, pro condere tumulo. Lucan. IX, 151. Cic. Tuſc. I, 45. At inde non ſequitur, *condere* ſignificare etiam condere urna ferali. Si quis iungere velit *condat cineri* pro immittat cineri, eum, tum etiam abscondendi notionem, quae ab ſententia huius loci abhorret, verbo illi ſubeſſe, admonitum velim. Mart. de ſpect. XV, 3.

Ille et praecipiti venabula condidit urſo.

quo exemplo ſatis defenditur Lucanus I, 607.

ignes
Colligit, et terrae maeſto cum murmure condit.

quem locum, auctoritate codicum munitum, mala manu attrectavit Cortius. cf. Drakenb. ad Liv. V, 51. f. — Accedit quod Huſchkius contra Vulpium et Voſſium monuit, ſepulcris et cippis unguenta adſperſa, non in urnam recondita eſſe. vid. ad III, 2, 23. W.

8. *effuſis — comis*] pro *fuſis*, quod uſitatius. Sed et Lucanus ſic I, 188. H. Quamquam *ſepulcrum* de buſto dici et Erneſt. ad Tacit. Ann. II, 73. docuit, hoc tamen loco propriam vocis *ſepulcrum* notionem retinendam eſſe demonſtrant et *oſſa lecta, odoresque dati,* de quibus antea memoratum, et locus infra III, 2, 23 — 25. Nec tamen intercedo, ſi quis de columbario, in quo urna feralis reponebatur, cogitare malit. Ceterum verſus 5 — 8 reddidit Ovidius Am. III, 9, 49 — 52. — Voſſ. 3. *calores*, apographum *honores*. Corv. *Aut fleat* male; Voſſiani *fluat* — *ſepulchra*. W.

9. *quae me quam mitteret urbe, Dicitur ante omnes conſuluiſſe deos*] h. antequam me dimitteret, antequam ego ab ea diſcederem. *Quam* eſt ex emendatione Douſae in Praecid. c. 2. receptum a Broukh. Omnes ſcripti et impreſſi habent *quum* ſollenni errore e compendio qm orto.

In

In Guarneriano etiam erat: *Delia non usquam, et quae me cum:* voluit nempe: *Delia non usquam est quae me quam;* non male, ne *quam,* bis se excipiens, offendat aurem. *est* habet Corvin. quoque. H. Copulam restituit Heynius, quem, cum illa ad priora quoque *non hic mihi mater, non soror,* pertineat, ut I, 10, 4, sequi haud cunctatus sum; quamquam illam et maior codicum pars omittit, et deesse enuntiationibus inprimis, quae adverbium loci vel temporis habent, memini. Virg. Aen. IV, 373. *Nusquam tuta fides.* Aen. I, 703. *Quinquaginta intus famulae.* Add. Ge. III, 356. Tib. I, 1, 75. Exstat autem copula in Vindob. et Hamb. Non apparet in Zwic. 1. 2.; neque apud Vossium et Huschkium. — Iidem viri *quam* retinent, confirmatum nunc auctoritate Vindob. Mon. Bern. et Voss. 2. similique positura verborum IV, 7, 8. *Ne legat id nemo, quam meus, ante.* Lectioni *quum* leve praesidium peteretur ex Livio 27, 28. *Paulo ante hic nuntius consulis Salapiam venerat, quum literae ab Hannibale adlatae sunt,* nisi ibi libri multi praeberent *quam,* quod praeferendum. Zwic. 1. 2. *quae cum* sine *me.* W.

10. *omnes consuluisse deos*] Quid consulere deos sit, bene novi. At Romae quot oracula aut dii fatidici fuerint, qui adiri et consuli de euentu itineris Tibulli potuerint, ignoro. Privatas huiusmodi superstitiones plures fuisse necesse est, fortasse Isidis, Serapidis, Fortunae. Ad urbem fuere sortes Antiatinae, Praenestinae, et fortasse plura oracula. Certe Tiberius apud Sueton. c. 63. dicitur *oracula urbi vicina disiicere* conatus esse. Ut *consulere deos* simpliciter pro, adire deos, dictum esse statuamus, vix admitti potest.

11. *Illa sacras pueri sortes ter sustulit, illi Retulit e triviis omina certa puer*] Dicit eam sortibus expertam esse de reditu suo. *E triviis,* quod et inf. El. 5, 56. ita positum, contra omnium librorum consensum in *e trinis* mutavit Broukhous. ex emendatione doctorum virorum, nempe quia *ter sustulit.* Sed ab Tibullo tam exactam diligentiam exigere non licet. Erant haud dubie Romae passim in viis eiusmodi sortilegi, qui praetereuntes, ut sortibus uterentur, invitarent; certe in Circo frequentes fuere, ut vel ex Horatio notum. Hos intelligo, non cum Scaligero (qui hanc interpretationem Statio debet. W.) puerum e trivio, τὸν τυχόντα, nec cum Broukhusio Camillum aliquem de templo Fortunae. *Ter* vero *sustulit* sc. ex urna h. duxit, quia tertium demum

omen

ı priora confirmat. Vulpius alterum versum ad Praene- ı, alterum ad vulgares sortes trahit, quod factum nollem.

Fateor tamen, nunc parum me abesse, quin virorum ›rum emendationem non modo pro venustiore, sed et unice vera habeam. Ita enim fert perpetuus poëta- mos: *ter e trinis*. Et *e triviis* impeditum quid ha- *puer e triviis* alium offert sensum; et erit pro *sustu-* ı *trivio*. Quod *pueri* et *puer* se excipiunt, non modo defendes, sed erunt, qui inter elegantias referant. At nann. ad Propert. IV, 5, 34. se offendi professus le- *Illa sacras pure sortes ter sustulit*. Tam diversa viro- doctorum sunt iudicia. H. In Scholiis Mureti in Ti- ım impressum *et trinis*, unde alii et Broukhusius *e tri-* ecte coniecerunt, quod et Vossius amplexus est. Sed coniecturae primum iteratio pronominis *illa* — *illi*, de ad III, 6, 15. egimus, obstat, quippe qua vaticinandi nem, quae verbis *illi* — *puer* describitur, a priori di- m esse, doceatur; deinde loquendi ratio *omina e sor-* *referre* usurpata de sortibus interpretandis. Quaè dif- as non tollitur coniunctione verborum *puer e triviis*, ı Huschkius exemplo *de circo astrologi* ex Cic. de ı, 58. illustrari censet. Verba si spectantur, hunc vi- ensum, puerum ad omina capienda missum e triviis isse certa; quod in tot et tantis superstitionibus Ro- ›rum statuere non est absurdum. Tum et proprie usur- n est *retulit*, et, duabus futura exploraudi viis expo- apte subiicitur: *Cuncta* dabant reditus. Itaque vul- n *triviis* non temere movendam esse puto, neque au- lum Vossium, cui coniectura illa vel propter repeti- m *ter* — *trinis* placet. Nam loca, ubi talis repetitio, ıilia sunt positura verborum. Virg. Aen. II, 792.

Ter conatus ibi collo dare brachia circum,
Ter frustra comprensa manus effugit imago.

)vid. Met. XI, 419. Virg. Aen. IV, 690. Vossius de- *ettulil*, quod est in Hamb. (a. m.) et I, 7, 62. *rettu-* *ue*, et IV, 1, 54. *reppulit*. Ego magna rei literariae na sequor, quae etiam sine illa geminatione praeposi- m *re* produci posse censent. Vid. Forcell. sub voce *re*. pogr. vitia *ille* — *omnia certe*. Zwic. 1. cum Guarn. *i*, et 2. sed correctum in *omina*. Goth. *ille*. W.

ıı. *illi R.*] *ille*, sc. puer, Corvin. cum libris Stat. uno rat. et uno Falkenb.

13. *redi-*

13. *reditus*] un. Laud. *reditum;* et fic Ald. fec. cum fua fecta. Sed poëtam decebat alterum. *nusquam* plerique libb. etiam Corvin. et edd. Pocchi var. lect. cum aliis: *tamen haud d. fruftra eft.* H. Voffius revocavit *reditus. Tamen haud deterrita fruftra eft, Quum;* quibus verbis fi fenfum ineffe velis, fupplebis ad *deterrita*, *ne me mitteret.* Nam a qua re *deterrita* fit Delia, nec Voffius docet. Illo vero fupplemento duro oppofitio *Cuncta — tamen* prorfus perit. Particulae *numquam* fua conftat notio, ut fit h. l.: quamvis omen certiffimum faufti reditus nuntiatum effet. Handius ad Diatr. Gron. T. I. p. 275. propter *deterrita* Gronovii interpretationem veram putat, fed praeter loca, quae ad ufum verbi *deterrere* illuftrandum attuli, adeat etiam Hufchkium, qui et interpretationem Heynii exemplis defendit et vulgatam veram habet. — Zwic. 1. *nusquam.* Hamb. *quicquam* a m. fecunda. — Goth. *deterrima nusquam* (a. m.). W.

14. *Quin fleret*] Ita recte legitur inde ab Aldina pr. In antiquioribus et in codd. male *Quum, Cum, Quom.* Etiam Corvin. *Cum.* Mox Reg. *defpiceret.* At *refpicere* eft ἐντροπαλίζεσθαι Homericum. H. Hanc vocem Homericam (Il. VI, 496.) nihil ad hunc locum facere, cum Tibullus nondum digreffus fit, notavit bene Goerenzius, praeferens *refpueret*, quod in Zwic. 1. At *refpicere* aliquid eft de eo cogitare, animum ad id advertere, h. l. adiecta notione anxietatis. De vocabulo *viae* vid. Not. ad I, 1, 26. — Apogr. nonnulla *defpiceret.* Pro *quin,* quod in fex apogr., dant Zwic. 1. 2. Goth. Hamb. Guarn. *cum.* W.

15. *dediffet* pro var. lect. Guelf. 3. fcil. Delia. H. Utraque lectio bonum praebet fenfum. *Mandare* enim et *mandata dare* funt formae dicendi elegantes et legitimae fere de abeuntibus aut morientibus (Ovid. Trift. III, 3, 4.), cum dicunt, quid poft difceffum aut mortem fieri velint; vel de remanentibus, quum difcedentibus, quid fieri velint, praecipiunt. Hoc fenfu Sappho Phaoni fcribit apud Ovid. Heroid. XV, 105.

Non mandata dedi; neque enim mandata dediffem
Ulla, nifi ut nolles immemor effe mei.

Ita *dediffet* etiam apud Tibullum accipiendum effet; fed vulgata vel propter auctoritatem codicum mutari non debet. Vindob. *folabor.* W.

17. *Aut ego fum cauffatus, aves, aut omina dira, Saturni aut facram me tenuiffe diem*] Iungenda funt: fum cauf-

cauſſatus, aut aves me tenuiſſe, aut omina, aut ſabbata: In omnibus libris et editt. ante Scalig. eſt: *Aut ego ſum cauſſatus, aves dant omina dira:* hic primus *dant* in *aut* mutavit ex ingenio, ut videtur; neque ſane illud, ſequente infinito modo, locum habet. Sed idem non recte de coniectura repoſuerat: *omina dira Saturni ſacra me t. die.* Scilicet in edd. et in magna librorum parte *aut* non legitur. Exſulat etiam e noſtro Reg. Guelf. 1. 2. 3. et Ed. Rom. et Corvin., in quo eſt *dant.* Legi tamen in vett. libris *aut* teſtatus eſt Statius: adde duo alios cum edit., quam principem appellat Broukh. Primum *aut* receptum video a Mureto, inde in Plantin. Tum in vett. libb. Statii erat *timuiſſe.* (Vide de hac permutatione ſolemni Burm. ad Lucan. Pharſ. VIII, 463. W.) Ceterum *cauſſari* ita, ut ſit, cauſſam praetexere, culpam in aliquem conferre, dixit Propert. IV, 4, 23.

Saepe illa immeritae cauſſata eſt omina Lunae.

Iungunt vulgo idem verbum cum caſu et cum infinitivo: ut ſaepe, v. Bentl. ad Horat. I. Od. 1. *cauſſatus aut aves aut tenuiſſe.* (Bentleius longe alia docuit, ſubiectum modo *ſubſtantivum* modo *infinitivum* eſſe poſſe, ut loca, Horat. Od. IV, 1, 29 — 31. Iuven. XI, 199. teſtantur; ſed h. l. de rebus, quae a verbo pendent, ſermo eſt. Commodum eſt exemplum apud Virg. Aen. IV, 469.

Eumenidum veluti videt agmina Pentheus,
Et ſolem geminum, et duplicis ſe oſtendere Thebas.

Add. Horat. Od. II, 16, 37—40. Non melius Bentleii obſervatione in Notis ad I, 8, 57. uſus eſt Heynius. Diſtinctionem meam et numeri ratio adiuvat. cf. Virg. Ge. I, 156. W.) Melius diſtingues, quod fecimus, ut *aves, omina,* referantur ad *tenuiſſe.* Sic σκήπτεσθαι quoque. In Guelf. 2. appoſita eſt lectio *aves dare numina diras* ex interpolatione. *Saturni diem* ominoſum habuiſſe Romanos, quod Iudaeis religioni videbant eſſe, die ſabbati iter facere, aut ſolita negotia peragere, in nota monuimus. Scaliger hinc ab Severo in Aetna 242. *Saturnum tenacem* dici volebat, ſed reliqua ibi docent, eum ad horoſcopum referendum eſſe. H. Lectio *aut omina* firmatur etiam auctoritate Vind. Bern. Hamb. Apogr. alia *dant* et *omnia* cum Guarn. Goth. et Zwic. 1. *dant.* 2. *dant omnia,* ſed correct. *omina* al. ma. — Verſu 18. cum decem apographa omitterent *aut* (Hamb. Goth.) cum Zwic. 2., diſpliceretque compoſitio *Saturni aut,* ut auribus moleſta, Voſſius dedit *Saturnive.* At primum *aut*

apud optimos poetas poſtponitur, Virg. Aen. IV, 187. 317. 619. Aen. I, 369. Ge. I, 274. Propert. III, 21, 27. Ovid. Heroid. XIX, 12. Horat. Od. II, 12, 24. Adde Tibull. II, 5, 112. Similiter *vel* poſtpoſitum videas apud Virg. Ge. II, 321. *Prima vel.* III, 204. Tibull. II, 4, 9.; et *ſive* Tibull. IV, 1, 80. *fabula ſive;* et *ſed* II, 4, 3. IV, 1, 34. Horat. Epiſt. II, 1, 89. II, 2, 46. Deinde quomodo concurſus vocalium *i a, i au* iniucundus eſſe potuerit, non demonſtratur; et exempla contrarium probant. Virg. Aen. IV, 302. *ubi auditor.* Ecl. VI, 59. *viridi aut.* Horat. Sat. I, 6, 9. *Tulli atque.* Virgilius denique Aen. IV, 619. *regno aut* ſimiliter et poſtpoſuit *aut* et ſyllabas coalescere facit. Itaque *aut*, quod in Zwic. 1., retinendum contra lectionem ſuſpectam *ve.* Tum autem *omina* ſignificatione peculiari uſurpatum explicabis ex Cicerone de Div. lib. I, 45. §. 102. *Neque ſolum deorum voces Pythagorei obſervarunt, ſed etiam hominum, quae vocant* omina. Quo ſenſu Graeci dixerunt φήμη. vid. Weſſel. ad Diod. XVI, c. 92. p. 152. et Wyttenb. ad Iulian. p. 153. Veram igitur vulgatam puto lectionem. Si qui fortaſſe auctoritate codicum, qui maximam partem *aut* omittunt, movebuntur, iis aliam oſtendam rationem hac diſtinctione:

Aut ego ſum cauſatus aves, aut, omina dira,
Saturni ſacram me tenuiſſe diem.

ita ut *omina dira* ſint appoſitio verborum *ſacram diem*, quae apud pedeſtres etiam ſcriptores praecedit. Tibull. II, 3, 43.

urbique tumultus
Portatur validis mille columna iugis.

Add. II, 5, 71. Compara inprimis Virgil. Aen. III, 537.

Quatuor hic, primum omen, *equos in gramine vidi*
Tondentes campum.

Omen eſt quodvis augurium triſte ſive laetum, et *omina dira* pro omen dirum dici poteſt, ut ſtatim *ſigna* pro ſignum. cf. II, 1, 23. — Voſſius *timuiſſe* contra auctoritatem librorum coll. II, 6, 50. praetulit. Inde Huſchkii obſervatio: libri Statiani *timuiſſe;* quod qui praeferunt, vereor ne Tibullum faciant Iudaeum. Iudaei enim ex religionis ſuae ritu et ſermone proprie dicuntur, etiam a Romanis ſcriptoribus, *metuere, timere ſabbata,* pro *religioſe obſervare, colere.* Iuven. XIV, 96. Perſ. V, 184. Verum qui Iudaeorum ſuperſtitione contacti iter facere die ſabbati dubitabant Romani, ut Tibullus, eos Saturni dies rectius dicitur *tenere*, vel, quod Ovi-

·idius Rem. Am. 219. scribit, *morari*. De *sermone* erunt i dubitent. Addere iuvat, verbum *tenere* eo, quo dixit bius, significatu legitimum esse apud Latinos Liv. 32, 9. *nsulem — properantem in provinciam prodigia nunciata at- e eorum procuratio Romae tenuerunt,* ubi Gronovius et ·akenb. exempla congesserunt. Handius ad Gronov. Diatr. I. p. 275. notavit: Versu 18. Alexander Syncliticus, etensis, cuius notae calamo scriptae apud me sunt, e dd. puto, emendat *aut sacrum me timuisse diem*. cf. hill. Stat. ad l. l. — 19. Vossius *quotiens* ex apogr. plu- ·us (Hamb.) recepit; unum praebet *totiens*. 20. Vossius superfluum esse notat, ex *m* praecedente ortum. Quae servatio falsa. Nam *offensus pes* absolute dicitur, non iecta re, in quam quis offendit, ut Ovid. Met. X, 452. *r pedis offensi signo est revocata.* — *in porta* locum si- ificat, ubi id factum est. cf. Ovid. ex Pont. IV, 14, . W.

21. *neu quis* Guelf. 2. *neuquis* Reg. H. Multa apogr. [amb.) cum Guarn. *neu quis,* unde Vossius, offensus et- n sono syllabarum *quis dis, nemo* coagmentatum recepit. ıdem de causa I, 4, 6. mutavit *Sicca Canis* in *saeva Ca- ı* et loca I, 6, 39. I, 2, 17. — Tantum vero ille au- ım iudicio tribuit, ut in posterum etiam corrupturus sit rg. Ge. IV, 107. *Non illis quisquam cunctantibus,* et IV, 6. *viva volare,* Ecl. VI, 73. *Ne quis sit lucus,* Pers. II, ·. *mercede deorum,* vel adeo e Latinitate sublaturus sit rmas *dederas, bibisti,* alias. Vitiis autem librariorum, quo- m caussas non perspicis, cave utaris ad sollicitandas bo- s integrasque lectiones. Contra Vossium etiam Huschi- us disputat. Voss. 5. *peribente*. Ald. 1. *discedat*. W.

22. *aut sciat egressum se, prohibente deo*] Unus Palat. *t faciat egressum.* In Anglicanis deerat: *aut* An fuit: *ntiet egressum se prohibente deo* h. magno suo malo iter, vito deo, faciet? *Aut sciet* malit Döring. leniore ope. H. mecum suppleveris, *aut, ubi egressus fuerit, sciat,* hoc terpretans, sciet, ut equidem puto, suo malo edoctus — d. quae de coniunctivi notione apud Tibullum disputata nt in Obss. ad I, 9, 65. — nihil vitii subesse statues. dd. Pers. III, 73. *disce, neque invideas* h. e. disce, ne- ıe, ubi didiceris, invidebis. — *Scire* pro cognoscere Virg. en. I, 692. *Ne qua scire dolos — possit.* Graeci usurpant *·θι, cognosce*, Soph. Elect. 40. Unde hoc loco idem no- it, quod *sentire* I, 2, 41. W.

23. *Isis mihi*] Ita Scaliger refinxit ex vetere scriptura apud Statium et al. Sic Corvin. quoque. Antea ubique editum *tibi*, Guelf. 1. 3. 4., sic Lipf.; et Rom. *sis tibi*. Quod non video, cur displicere debuerit. Nam et ipsa Delia, se sua religione nil profecisse, videbat. (Zwic. 1. 2. *tibi*, Goth. *usis tibi*, Voss. 1. *hysis tibi*. Maxima pars apogr. *mihi* (Hamb.). W.) Ceterum interpretes, Turnebum sequuti, propterea Deliam in Isidis casto fuisse autumant, ut deae, in cuius fide ac tutela navigantes essent, ut ex noto Luciani dialogo probant, amatorem suum, mari iter facturum, commendaret. Sed nusquam reperimus, Isidem ista aetate Romae eo nomine cultam fuisse; tantum in curandis morbis potens habebatur. Nihil etiam h. l. de periculo maritimo, in quo dea opem suam desiderari passa sit, sed de morbo agitur, quo conflictatur poëta; et v. 27. eo nomine laudat deam, quod *mederi* possit, non quod navigantes servare. Neque aliter accipiebat Ovidius, qui in epicedio Tibulli v. 33. hunc locum expressit:

Quid vos sacra iuvant? quid nunc Aegyptia prosunt
Sistra? quid in vacuo secubuisse toro?

nimirum cum vester amator nihilominus ex morbo perierit. Haud dubie Tibullus ea tempora respicit, cum Romae esset, et Deliam frequenter pro sua utriusque salute Isidi sacra facere videret; itaque addit *toties*. Pro *aera* quidam *sistra*, quod eius interpretamentum, quanquam et Ovidius hoc expressit l. l. H. Mur. dedit *sistra*; Ald. 1. vitiose *aere*. — *aera repulsa* sunt sistra concussa. Manu enim *quati* solebant illa, non percuti. Est vero insolens compositio *pulsa aera*, nec tamen non congruens significatui verbi *pellere*; cui adiuncta praepositio *re* iteratas et crebras iactationes sistri indicat. Apparet igitur, locum I, 8, 22. *aera repulsa* cum hoc comparari non posse; simulque, feminas quoque sistra iactasse, quod non satis certum fuit *Bossio*, qui de sistro in Thesaur. Ant. R. ed. Sallengr. T. 2. p. 1382. disseruit. W.

25. *Quidve, pie dum sacra colis, pureque lavari Te (memini) et puro secubuisse toro?*] *Memini*, ut iam Statius voluit, cum Vulpio ἐν παρενθέσει posui; nam repetendum ἀπὸ κοινοῦ *prodest*. (Simili repetitione opus est post *quidve* apud Horat. Ep. II, 2, 177. *Quid vici prosunt aut horrea? quidve Calabris Saltibus adiecti Lucani?* Similiter apud Albinovanum Consl. ad Liv. 43. ad *quidque* ex verbo *prosunt* 41. assumendum est *prodest*. W.) Ea omissa, iungendum

ı effet: *Quidve memini?* quod minus commode fieret. vulgg. edd. diftinguebatur vitiofe: *Quidve pie dum facolis? pureque lavari Te memini et p.* Ceterum, quote vertas, *memini* femper importunum, certe otiofum Coniiciebam aliquando: *pureque lavari Te membra, et* o *fecubuiffe toro.* Certe *purum torum* dixit, quem Ovis *vacuum* dicere fere folet, ut Am. III, 9, 34. cf. III. . 10, 2. Deinde pro *colis* Reg. *facis*, pro *fecubuiffe fucuiffe* haud infolito errore. Negligentius omnino elaboım diftichon, etiam interiectis illis: *pie dum facra co-* Poterat tamen exarari: *Quidve pie tibi facra coli? eque lavari Te* etc. Nulla varietas notata eft praeter :. Lipf. *deum dum f.*; ferrem, fi effet: *deae dum.* fcil. is. H. Locum varie tentarunt viri docti: Slothouwer Act. Societ. Trai. T. 3. p. 146. pro *memini*, ut impore pofito, *mane* refingens; mane enim homines religiolavari folitos, cf. Horat. Sat. II, 3, 281—91.; Doerins particulam *et* ante *memini* transponendo, fed pronoıe *te* retento; quo deleto rationem Doeringianam amκus eft Hufchkius; nam, fe iudice, mendum aliquod his verfibus certe latere. Iacobfius denique, ut Heys in margine notavit, *Saepe viri* pro *Te memini* conie- Quibus et meam qualemcunque fententiam addere iu- . *Caftus Ifidis* duobus, *lavatione* et *fecubitu*, defcribi- , quae voculis *que—et* iufte copulantur, vid. Not. ad I, 1, 35. *Utriusque* igitur, cafti deae recordans, *meuiffet* neceffe erat, et quidem, cum amata fecubante tinendum fuiffet, *trifti mente*; quam notionem natura cuius meminit amans, fuppeditat. Noftrates illam fere smodi interpofitis addere videbis. Atque fententia inpofita, ad duo membra, per coniunctiones *que—et* vel *—et* vel *nec—nec* coniuncta, pertinens, aut priori aut ꞁeriori interpofita vel addita eft; et fenfus totius docet, utrumque membrum interpofita pertinere. Manifeftum ɜmplum Horatii Od. II, 17, 6—8.

quid moror altera,
Nec carus aeque nec, fuperftes,
Integer?

e. fi fuperftes ero, nec carus nec integer. Vides *fupers* pofteriori interpofitum, ut *precor* Od. I, 31, 17.

Fru paratis et valido mihi,
Latoë, dones et, precor, *integra*
Cum mente.

 Infra

Infra I, 6, 71. 72.

Et, si quid peccasse putet, ducarque capillis
Immerito, *pronas proripiarque vias.*

ubi *immerito* priori adiectum ad utramque pertinet nam. Adde e Graecis Callim. in Dian. 16. 17. In c tamen exemplis alia verborum vel membrorum pc pedester certe scriptor cohaerentiam singulorum decla at in hac sententia nulla membrorum positura aut ctio excogitari potest, qua interpositum *memini* ad u que trahendum esse ostendatur. Mendosum igitur el cum Tibulli nego, codicum quoque auctoritate firm Et Goerenz. interpretatur: cum dolore recordor, con Ovid. Trist. I, 5, 3., ubi *memini* in parenthesi positu tat: gratus memini, et scripturam vulgarem non solli dam esse iudicat. Vossianus dat *pure levari,* alius *pu vari;* Voss. tertius omittit versum 25. Zwic. 1. *pur que;* Goth. (a. m.) *pitreque.* Hamb. *succubuisse.* De tivis *lavari* et *secubuisse* vid. Obss. ad I, 8, 11. W

27. *Nunc dea, nunc succurre mihi: nam posse m.* Bas. *Nunc — mihi iam. posse m.* pro *mederi* Reg. *vide* Hamb. *precor* pro *mihi. Docet — posse* pro te posse Virg. Aen. IV, 305. *Sperasti — posse.* Accusativum p mipis omitti posse multis exemplis probavit Huschkiu exempla compositionis *mult. tab.* adde Iuv. IV, 47. *i delator.* Pers. III, 73. *multa fidelia.* W.

29. *Ut mea votivas persolvens Delia voces A.*] *I vat* Corvin. et sic multi libb.; *Et mea — persolvet* (2. a pr. m. Hamb. *Ut — persolvet.* — *Et* pro *ut* liber tiae cum apogr. nonnull. Tum *votivas voces:* haec stans est librorum lectio; et videntur *voces votivae* d ut *preces votivae,* pro voto ipso, quod bene persolvi tur; nam *voces* de hymnis cum Statio accipere r Scaliger tamen e coniectura, primo adspectu probabil posuit *noctes.* Haec duo vocabula saepe permutant Heins. ad Ovid. VI. Fast. 140. II. Art. 308. ubi vul praefero, Burm. ad Epist. III, 116. et Broukh. ad Pr III, 5, 20. Ita in Propert. IV, 8, 60. libenter leger

Omnis et insana semita voce sonat.

Enimvero *noctes* inter vota esse docendum erat; tum istas noctes non sedendo ante fores exegisset. Vul neutra lectione contentus, ex ingenio *poenas* reposi quod factum nollem. Pro *ut* Reg. cum aliis *et,* freq

ei

rrore, qui etiam in Propert. I, 2, 10. commissus videtur. erte eo loco melius leges:

Ut veniant hederae sponte sua melius.

Cum v. 30. convenit Ovid. Am. II, 13, 17. ad Isi-
em de Corinna:

Saepe tibi sedit certis operata diebus,
Qua cingit lauros Gallica turba tuas. H.

atio *votivas voces* interpretanti: vota suscepta, id est, ymnos, quos Tibullus v. 31. vocat *laudes*, verbum autem *bere* ad votum pertinere, assensus est H. Vossius. Idque atinitas desiderat. Nam persolvimus rem, quam vovimus, on verba, quibus votum nuncupavimus. *Votivum* autem appellatur, quod ex voto diis debemus. Praeter *tura tiva, iuvenca votiva* compara Ovid. Art. I, 205. *votiva-e carmina reddam*, pro quo Statius Silv. III, 2, 131. *vo-a plectra* dixit. Alienum autem conferre *preces votivae* e. preces, quibus aliquid cum voto poscimus, vel *verba tiva*. — Oudendorpius tamen ad Apul. Metam. XI. p. 8. Heynium sequitur notans: „*voces votivae* sunt vota, *voces precantes* apud poëtas sunt *preces*." — Coniectu-m Scaligeri *noctes* dant libri Voss. tres 1. 2. 4. — Goth. *tiva* et *foras*. Voss. 3. *voce*. W.

32. *dicere — debeat*] minus elaborate dictum videri test pro *dicat*. Sed adiuncta est notio, quod ex voto ud fit; *ex voto* autem quae fiunt, sunt diis *debita*. Vin-b. *infelix — desinat*, sed margo *insignis — debeat*. Bern. *sinat.*

33. *At mihi*] Vaticanus Stat. *Ac* et in marg. *Fac*, anis argutiola. Pro *patrios* Ed. Romana *primos*. Voss. us *ac*, alter *aut*.

34. *menstrua tura*] Duo ap. Broukh. cum Corvin., id od iam Muretus in aliis esse dixit, habent *mascula*, mi-s bene hoc loco, quo ad significationem religionis epi-eton valet, quod singulis mensibus Laribus sacra facit ëta, more religiosorum hominum, qui singulis mensibus, quidem sub novilunium, Laribus litabant, ut ex Hora- constat III. Carm. 23, 1. *Coelo supinas si tuleris manus* c. H. — 36. Zwic. 1. *Tellus et in*, credo, ut metro con-leretur. — Voss. 1. 2. 5. *sit* pro *est*; unde H. Vossio fa-ltas data est proferendi coniecturam a Latinitate abhor-ntem *it*, quasi *tellus ire* vel *in longas vias ire* posset.

Quam

Quam ſtulte in codicibus modi verborum vitiati eſſent, apographa illum ſua ſatis docere poterant. Ceterum Virgilius Aen. I, 472. pariter verbis *prius quam* hexametrum terminavit, ubi niſi cod. Mediceus ſeiuncta illa daret, *priusquam* h. l. ſcripſiſſem. W.

37. *pinus contemſerat undas*] Guelf. 2. vel *conſcenderat*, Regius *contexerat*, ut et alii ap. Broukh. cum Guarn. Sed *tegere* non placet de una navi. Nam claſſes tegunt maie, non unum navigium. Vellem utique, ut alia lectio ad manum eſſet; nam vulgata pro Tibulli ſimplicitate mihi nimis gravis et magnifica videtur; quanquam non magis tenuia illa Ovidii Met. I, 134.

Fluctibus ignotis inſultavere carinae. H.

Lectionem *contemſerat* firmant apogr. Voſſ., niſi quod Goth. praebet *Entemperat*, in marg. *contemnerat*, Zwic. 1. 2. et codex Datianus Santenii — vid. Huſchk. — cui illa nihil nimis grave aut magnificum pro Tibulli ſimplicitate habere videtur; nec mihi. Nam *contemnere undas* eſt non timere undas, quod declaratur per verba *ventis praebere ſinum*. Ita vides lectionem *praebueratque* unice veram eſſe. Nam ubi ſententia aliqua ſubiecta altera illuſtratur, coniunctione *et*, *que* opus eſt. Mire H. Voſſius in lectione, ex Hamb. recepta, *praebueratve*, argutatur, quaſi *ve* notaret *atque adeo*. Ceterum dicendi rationem *pinus conſcendit undas* Latinam eſſe docet vel locus Statii Thebaid. III, 57. *pelago iam deſcendente carina*. W.

40. *preſſerat externa navita merce ratem*] oneraverat, adeoque advexerat. Hoc ſenſu accipio Virgilii Ge. I, 303. *preſſas carinas*, ubi, ut Burmanni dubitationi occurreretur, legi poſſet: *prenſae* h. quae ex proceloſi maris periculo ſalvae evaſere; ſed nil neceſſe. H. Verba motus e praepoſitione *re* compoſita crebro cum ablativo iunguntur. Virg. Ge. IV, 88. *ubi ductores acie revocaveris ambo*; quam ſtructuram Tacit. Agr. c. 18. *inſulam, cuius poſſeſſione revocatum Paullinum rebellione totius Britanniae ſupra memoravi* imitatus eſt. Ge. I, 442. *medioque refugerit orbe*. Ge. II, 520. *glande ſues laeti redeunt*. Aen. II, 115. *adytis haec triſtia dicta reportat*. Ovid. Heroid. XV, 53. *At vos erronem tellure remittite noſtrum*. Ad hanc conſtructionem Albius compoſuit *repetere compendia terris*. — v. 41. Vindob. *validi ſubeunt — tauri*. — 45. pro *ipſae* marg. Voſſ. 4. *dulcia*. W.

47. *Non acies, non ira fuit, non bella*] Pro corruptis haec post Heinsium, qui, *Non acies ferrive*, legit, habet Broukh. et corrigit, quod probatum etiam Vulpio: *Non animi, non ira fuit.* quae duo verba sane iungi solent. v. Burm. ad Ovid. I. Met. 166.; sed quomodo ex *animi* potuerit fieri *acies*, non video. Proclivior fuisset error, si librarius habuisset in suo: *Non rabies, non ira fuit;* quod etiam in mentem venisse video viro docto in Obss. Misc. Vol. II. p. 240. Alius eod. loco: *Non acris tunc ira fuit.* Sed hi viri dignam Horatio aliquo vel Virgilio curam et diligentiam in dilectu verborum et ordine a Tibullo exigunt, qui in hac parte non ita morosus fuit. In hac saltem elegia *acies* aut pro pugna, aut pro ferro, quod acuerunt homines, dictum accipi debet; hoc malim. Etiam Iortin (*Tracts Vol. II.* p. 449.), loco frustra tentato, in hoc acquiescit. Paullo post *ensem* Reg. et Mur.; sed Ed. Rom. et Lips. *enses* cum aliis. H. Idem apograph. nonnulla (Hamb.) cum Zwic. 1. 2. Corv. et Ald. 1. 2. praebent. — H. Vossius *aciem* interpretatur instrumenta secandi et feriendi; cui interpretationi vel commemoratio *ensis* obstat. Huschkius sibi visus est locum contra coniecturas satis munivisse versu Empedoclis, qui hanc terram, ubi animis exsilium subeundum esset, ut sedem molestam et gravem ita describeret: *Ἔνθα φόνος τε κότος τε καὶ ἄλλων ἔθνεα κηρῶν.* Vid. libellum Sturzii de Emped. p. 452. Sed praeterquam quod, propter verba ἄλλων ἔθνεα κηρῶν (*vitiorum*), φθόνος pro φόνος, ut Synesius habet, legendum ibi esse videtur, indoles sententiae Empedocleae ad Tibullum illustrandum nil prodest. Agitur enim hic de singulari et non iusto ordine rerum. Atqui nec pedestres scriptores in enumerationibus ordinem iustum sollicite servarunt. Vid. Lipsium ad Annal. Tacit. I. c. 10. p. 33., Wolfium ad Suet. Caes. c. 44. p. 61., Heyniumque ad Virg. Ecl. VI, 41. 42. Add. Virg. Aen. X, 36 sqq. — Apud Tacitum Histor. I, 50. *Pharsaliam, Philippos, et Perusiam ac Mutinam, nota publicarum cladium nomina, loquebantur* ordinem chronologicum de industria cum exquisitiore mutatum esse animadvertes. — *acies* est exercitus ad proelium paratus; *ira* autem rabies, furor, quo concitati milites pugnant; quae significatio verbi frequens apud Virgilium. W.

48. *immiti — arte*] nil habet, quod offendat. Vir doctus in Actis Soc. Trai. p. 191. coni. *aere.*

49. *nunc vulnera*] *nunc* Broukh. e libris Statii. Vulgo *et*, ut etiam nostri. H. *Nunc vuln.* quatuor apogr. cum Ald. c.

... *agvoant metum prodig* *ciala* — *fortes sua sponte att* *scriptam: Mavors telum suum* 128. *Scriptaque sint titulo nost* citandum esse non puto loci (plebs) *solidam columnam pro* *midici in foro statuit, scripsitq* sius *inscripsitque* legendum esse *γράφειν* cum quarto casu comp ripid. Phoeniss. 583. *Καὶ σκῦλ* I, 6, 84. *fac lapis inscriptis in* lum et lectionem *inscriptis* — ubi Burmannus p. 48., Tibulli ram h. l. *his scriptus* et *inscrip* steriorem tamen propter voces fert. Bachius nihil novi attuli particulam *at* mutavit H. Vossiu *saltem*; sed ita nec bona exsi significationem particula *at* nisi buit. W.

55. *morte*] un. Statii *Marte*, *amore* in Voss. 5. *immitis* in Vo

57. *quod f.*] Guelf. 3. *qui.* codice Goth. (ap. V.) firmatam elegantiorem recenit H. Voss

t Heynii lectionem, sed in cod. 2. a recentiori manu su-
.criptum *multa reperta via.* H. Vossius Broukhusii le-
nem reduxit, ut *letum multas vias invenisse* dicatur. Quid
:m significent verba *letum multas vias reperit,* quisve ita
:rit, equidem ignoro. Nam *via,* ita metaphorice usur-
um, adiunctum necesse est habeat rem, ad quam *ferat*
pateat. vid. exempla a Broukh. collecta. Neque *leto* tri-
potest idem quod *morti.* Ipse rescripsi *leti multa reperta*
non quo *multa via* magis poeticum esset quam *mille viae,*
quod *repente* grammatice ita poni negarem, sed quia *re-*
te sententiae generali non aptum mihi videbatur. Nunc
;is me offendit lectio *reperta* quam *repente.* Homines
n, qui mortem sibi arcessunt vel properant, *viam mortis*
rire quis dicat? Num illam quaerunt? Num parare stu-
t? Restitue *leto mille repente viae.* Tibullus *repente* sen-
:iae adiecit, credo, recordans, quam inopinato in mor-
ı ipse incidisset. Scriptura *mille viae leto sunt* exquisitio-
praebent iuncturam, quam *viae leti.* Grat. Cyneg. 465.
e—*leto propior via?* Similem usum dativi Virgilius Aen.
661. *patet isti ianua leto* praestat. Huschkius Heynii le-
nem defendit. W.

51. *timidum non me*] Guelf. 3. habet *tumidum non me.* H.
non Zwic. 1. *animo. timidum* erunt qui explicent: ut ti-
ım; quae prolepsis, quamquam ingrata saepe, veteribus
en scriptoribus eripi nequit. Virg Ge. II, 353. *ubi* hiulca
findit canis aestifer arva. cf. Schaefer. ad Theocrit. p. 215.
h. l. interpretari malim: cum, gravi conflictans morbo,
.ti meae timeam, non conscientia periuriorum animum
metu vexat. Similiter explices Virg. Aen. XII, 761.
etque trementes; et ibid. 875. Iuturna: *Ne me terrete ti-*
tem, obscenae volucres. timentem se appellat, utpote quae
ıe fratris timeat. — Opinionem, morbos ab infestis nu-
ıibus immitti, illustrat locus Iuven. XIII, 229. Add.
n. Od. V, 396. — Voss. 4. *parce, precor.* W.

54. *his scriptus*] Broukh. reposuit ex aliquot libris;
aliis, *his scriptis;* vulgo, etiam nostri, *inscriptis.* Nempe
: primum *is scriptus.* Nisi contendas, *inscriptus* ab ini-
fuisse. Rutil. II, 10,

Qui notat inscriptus millia crebra lapis.

inctil. Inst. IV, 5, 22. *Non aliter quam facientibus iter*
tum detrahunt fatigationis notata inscriptis lapidibus spa-
H. Apographa sex (Hamb.) cum Zwic. 1. 2. *inscri-*
ptis.

..., a usum loquendi
Non me magnopere mover
I, 9, 67. professus sum.
Horatii Od. IV, 11, 9. et
induit. W.

64. *assidue praelia mi*
Cell. is Iortin. *Tracts*. To.
Vol. II. p. 241. malebat *as*
nec necesse. Recte id a Bata
nescio an melius sit ipse d
Amor, H. Hanc scripturam
II, 10, 50. *O Mors, cur m*
10, 33. W.

67. *iacet sedes in nocte p*
Sic et alibi peccatum. v. Bu
Vir doctus in Probab. Crit.
cet sedes. Sed vide notam. H.
hac et *sonent*. Goth. (a. m.)
quam. Ceterum pronominibu
praepositio *circum*. Praeter lo
II, 16, 33. *Te greges centum*
vaccae. Apud Virgilium Aen.

Nec, quae te circum stent

circumstes scriberem cum Medi
priores verbum *circum*...

l id altero multo foret deterius. v. Not. Tum in aliis is permutantur haec duo verba. v. Heinf. ad Claud. R. of. II, 359. Alias etiam *innexa* aliam varietatem afferre et. Sed *Tegumen leonis Terribili impexum faeta* dixit Vir- quoque Aen. VII, 667. Porro pro *feros* Ed. Rom. *fe-* . Simile mendum apud Ovid. III. Met. 213. in non- lis libris. H. Heynium fecutus est H. Vossius, Husch- sque verfus 69. 70. defendens contra Mitfcherlichii iu- ium Tent. crit. p. 10.: „In utroque disticho aptum ora- nis nexum defidero. Uterque pentameter vel omnino mque diftichon (69-72.) ab aliena manu esse videtur. n et maiorum verfuum oratio impexa atque horrida, et fententiarum feriem iidem recte abesse possunt.“ Exem- , quae in nota ad fententiarum *Tisiphone faevit et tur- fugit* cohaerentiam declarandam attuli, adiiciatur locus gilii Aen. X, 39. 40. *Nunc etiam* (Iuno) *Manis movet, - inmissa — Alecto — bacchata* (est) pro vulgari: im- t Alecto, quae bacchata est. — Hamb. et Goth. (a. m.) *fiphone.* — Ceterum ellipsis adverbii *ubi* lenior est apud gil. Ge. IV, 9. 10. *ftatio — quo neque fit ventis aditus— e oves haedique petulci floribus infultent.* W.

71. *Tum niger in porta ferpentum Cerberus ore*] *in a* bene poëta ponere non potuit, cum ftatim fequatur: *fores.* Nec tamen aliter libri meliores legunt, quos liger fequutus est; et decet fortasse negligentia grata tam. Antea vulgatum erat: *in turba.* In uno Stat. *Hic r.* Cum haec placere non possent, Scaliger, probante thio ad Stat. Theb. IV, 486., legit: *Tum niger in porta ens: tum C.*, et intelligit Hydram ex Aen. VI, 287. in Orci aditu occurrit cum ceteris monftris. (Melius *ram,* quae intus in Tartaro fedem habet, memorasset Aen. VI, 576. ubi Heynius p. 808. rem recte expo- . W.) Sed male fic Cerberus ore (fuo) ftridit. Hein- vero: *Tum niger intorto ferpentum vel ferpentes C.* Ia- s Animadverf. p. 13. *impuro — ore.* H. H. Vossius Sca- ri correctionem *Tum — ferpens, tum Cer.* recepit, Vir- i locum Aen. VI, 576. huc pertinere monens. Qua ra- e ut repugnantia verborum *in porta — ante fores* tolli- , ita et repetitio particulae *tum — tum* — de cuius ufu defcriptione vide etiam Virg. Ge. III, 357. — inanis est, , quomodo Cerberus, ad Stygis ripam collocatus, *ante s* Tartari excubare possit, Vossius monftrat. Ut vero rberus, non *ore* fuo, fed ferpentibus in tribus *oribus* vel itibus fuis *ftridere* diceretur, de coniectura *ora* intulit.

At

ctis tribui potest *stridere* v
lius fecit Aen. VII, 447.
constructioni comparari po
curvo stridentes tubae. Hin
reus apud Silium VI, 177.
tes capitum Cerberi edunt,
rum tribuat apud eundem
tuum — congere in Rutulos.
lus dixit *ore serpentum stri*
repugnat. Nam *ore* pro orib
Ge. III, 273. *illae Ore omni*
Ge. IV, 200. *ipsae e foliis*
gunt. Huschkius, qui textum
plum Typhoei, cui sunt apu
τὸν κεφαλαὶ ὄφιος. et ibid. 83
tur. — Sed ad inanem repeti
ante fores molliendam vel t
Ferrem saltem, modo verbi
poeta, ut duae res, *terribilis*
mo obversarentur. Huschkius
in porta serpentum ore stridit
bat ad eum plane modum, qu
Col. 1568—73.) *in porta aer*
lat." Tibullique et Sophocli
tem satis demonstrasse sibi vi

72. *Stridit et — excubat ante fores*] Ieiunus verſus et hoc poëta vix dignus: *Stridit et excubat.* Debebat ſaltem eſſe: *Stridens excubat.* Totum diſtichon ab aliena manu veniſſe ſuſpicor. *Stridit* recepit Broukh. ex emendatione Statii; vulgo *ſtridet.* H. Lectionem omnium librorum, et Zwic. 1. 2. Goth., *ſtridet* reduxi, quam cum aliorum, tum Ovidii Met. VI, 646. *Pars verubus ſtridet,* et Iuvenalis V, 160. *ſtridere molari* auctoritas confirmat. Neque in formis *ſtrideo* et *ſtrido* diſtinguendis eandem metri rationem Latini ſecuti eſſe videntur, quam in diverſis formis *poſſido* et *poſſideo.* In codic. Hamb. *ſtridit* et *ſtridet* a manu ſec., Voſſianus dat *ſtrident.* — Goth. *foras.* W.

74. *Verſantur*] Colbert. ap. Broukh. *vexantur.* Male; inf. El. 5, 70. *Verſatur celeri Fors levis orbe rotae.* H. Pro *Ixionis* Vindob. *Hyſiphonis,* Guarn. *Illic et iuveni tentare;* pro *auſi* Hamb. *auxi* (a. m.). — Voſſ. 5. *vexantur* mutatum in *verſantur.* Ald. 1. 2. *verſatur.* — Cum Tibullus in verbis *Delos, Tyros* aliisque terminationes Graecas ſecutus ſit, cumque Heinſius ad Ovid. Met. IV, 456. *Tityos* fere apud poetas in optimis exemplaribus ſcribi notaverit, hanc ſcripturam recepi; idem Burmannus Anthol. Lat. T. I. p. 109. Voſſius et Huſchkius fecerunt. — 76. Pro *atro* Goth. *acio.* W.

77. *et circum ſtagna*] Scal. in prima editione: *et circat,* h. *circumit,* de qua voce v. ad Propert. IV, 9, 35. et ad Anth. Lat. T. 2. p. 213. Burmann. (et Scalig. p. 115.) ſed ipſe coniecturam et notam editione poſtrema 1600. eiecit, et merito. Severus Aetna v. 80.

Sollicitant magna te circum Tantale poena,
Sollicitantque ſiti.

ubi Scaliger *circum* etiam mutabat in *ſiccum,* vel *curvum.* Sed vult poëta, ei ex omni parte cupidinem incendi. H. Offenſus erat Scaliger adverbio *circum,* ita poſito ante accuſativum. Sed et *poſt* ita uſurpatur apud Suet. Aug. c. 42. Tac. Ann. I, 10. — Verba *circum* et *circa* crebro ita ad notionem in prioribus poſitam referuntur, ut pronomine addito relatio pateat. Ita *circum* h. l. pro circum eum, et I, 5, 11. pro circum te, atque *circa* 87. pro circa te. Add. Horat. Sat. II, 8, 7. et Virg. Aen. II, 767. — Hamb. *ſed circum* (a. m.). — Ask. *ſigna,* in marg. *ſtagna.* — Voſſ. 5. *poturo.* Vindob. et Colb. *potanti.* Voſſ. 3. *deſerat.* W.

79. *Veneris quae numina laeſit*] Reg. *munera* vulgari errore. v. Heinſ. ad Ovid. I. Met. 411. *numina* verum h. l. eſt,

—p. Hud., quibus adde *quia*. II. Goth. *lumina* (*leteas* (a. m.). — Val. Fl. dixit. W.

82. *lentas — militias*] *amatorias*. At *militias* eg militandi caussa. Porro V gendum existimat *optarit* (constiterit. At v. not. ad Vossio vera visa, quamquan ferri, in promtu est. Nam bullum veritum esse, ne amore frueretur. Ea nimiru non factam notet. Tibull. I, *nem lassaverit usu, Tecum* Et constat satis, *Illic sit, qui* *Illic sit, si quis — violarit*. C *violavit* rem factam notat, praeteritum, quod post discel erat. Quodsi Iuvenalis I, 15 *bus patruis aconita, vehatur* facta loquutus est, non de m I, 9, 19. 20. — Discrimen n bus Virgilii locis. Is Aen. XI *crum violarit volnere corpus* — Verba sunt Di...

is amore vere iam potitum esse vel potiturum. — 82. effectu precum corruptoris cogitare nec lingua nec sen- patitur. Bern. et Ask. *est* pro *sit* —. Ask. *malitias*. W.

85. *positaque lucerna* vel *apposita lucerna* legitima est ndi ratio. Ovid. Heroid. XIX, 151. *sternuit et lumen; to nam scribimus illo.* Similis compositio *posito vino* pro osito in mensa apud eundem Heroid. XIX, 14. Vide igi- apud Iuvenalem Sat. I, 89.

Neque enim loculis comitantibus itur
Ad casum tabulae, posita sed luditur arca.

m vehementer erraverit Rupertius, scribens *ponere* esse *s Spiel setzen.* Non id dicere voluit Iuvenalis, *uno iactu ota arca contendisse* Romanos, sed arcam ad lusum appor- dam curasse, ut pecunia ad ludendum sufficeret; quam rpretationem vel verba contraria *non loculis comitantibus* astrare poterant. W.

86. *pleno colo* aliquot libb. ex lapsu librarii, non anti- dictum, ut recte censet Broukh. (assentitur Forcelli- s. W.) *deducat* vel *deducas* Guelf. 2. *pleno* Hamb. *neo* Voss. pro *haec*.

87. *Ac c.*] *At* alii ap. Broukh. H. Ita tria agogr. Vos- (Goth.). Voss. 3. *cura* pro *circa*. Vulpio obloquitur Husch- s, unam enim ancillulam Deliae suffecisse, eamque *unam* i potuisse *circa* dominam esse. At, credo, fortunam De- omnes ignoramus; deinde si Seleucus apud Athenaeum p. 267. C. ἀμφίπολον interpretatur τὴν περὶ τὴν δέσποιναν ιάπαιναν, inde non sequitur, Latinos dixisse de una mini- *esse circa dominam* pro praesto esse ad officia. De pluri- hoc dici constat. Et fac, exemplo aliquando probari hanc endi rationem posse, nihil id ad nostrum pertinet locum. m si metaphorice dicitur *puella circa aliquam esse*, num m adverbiale *circa* ita usurpari potest? Num Latini di- e potuerunt *neo circa dominam?* — Sed ut *puella* ita *virgo* modum collectivi positum apud Silium II, 84. *virgine den- ala est.*. Ceterum hunc locum 83 — 88. ex Menandri autontimorumeno ductum esse, ex Terentio II, 3, 44 — concludit Huschkius. W.

88. *opus*] Scaliger ex suo malebat *onus*. Sed illud h. l. pensum.

89. *nec quisquam*] Broukh. ex aliquot libris *ne;* in aliis, am nostris, *nec quisquam*. H. Idque firmant Hamb. Zwic.

1. 2. Goth. Explicatur adverbium *ſubito* per adiecta *nec quisquam nuntiet ante*, ut *impune* apud Virg. Aen. III, 628. *Haud* impune *quidem; nec talia paſſus Ulixes*. Add. Tib. I, 5, 67. *Heu! canimus fruſtra, nec verbis victa ſatiſcit Ianua*. Altera lectione *ne quisquam*, quam Broukh. et Vulp. habent, oratio mihi poſt *Tunc veniam ſubito* ingrato aſyndeto abrumpi videtur. — Pro *tunc* H. Voſſ. *tum* ex Ask. W.

90. *caelo miſſus* ex θεόπεμπτος. H. *Caelo miſſi* dicuntur non ii ſolum, qui ex improviſo adſunt, ſed etiam qui inſperatum gaudium vel auxilium afferunt. Vid. praeter Vulpium interp. ad Iuven. II, 40., D'Orvill. ad Charit. p. 133., et Forcell. ſub v. *caelum*. — 91. Guarn. *Nunc mihi*. W.

93. *Hoc precor; hunc illum*] *Hoc* Broukh. ex ſuo libro mutabat in *hunc*, quo alludebant alii, et ita iam Statius maluerat; *illum* vero in *utinam*, ſed ſine ulla auctoritate. Vulgatam defendebat Richterus in Specim. Obſſ. crit. Ienae 1713. edito, ex Aen. VII, 255. 272. H. Broukhuſii emendationem firmat Voſſianus 3. H. Voſſius de coniectura dedit *hoc precor*, *hoc! Illum*. Nam vulgatam lectionem ineptiſſimam eſſe, et in Thuan. exſtare *huc illum*, in Voſſiano *huc nobis illum*, in alio *hoc nobis*, omiſſo *illum*. Ita vero languere mihi videtur eadem ſententia *ter* poſita. Si veterum morem dicendi perſpectum habeo, ſolent illi ſententiam aliquam *ſemel* tantum repetere *in aſyndetis*, et repetitam plerumque augere vel ornare. Verbis *Hoc precor*, quae ad 85—92. pertinent hoc ſenſu: hoc habitu et ſtatu ex improviſo offendere Deliam, poterat adiicere: hunc diem fauſtum; quod quidem ornatius elocutus eſt. Ita Virg. Aen. IV, 621. *Haec precor; hanc vocem extremam cum ſanguine fundo*. Quamquam igitur per ſe Latinum eſt *Hoc precor, hoc* — cf. Ovid. Met. XI, 694. *Hoc erat, hoc* — vulgata tamen ſatis mihi placet. Nam pronomina *hic ille* ita iunguntur, ut *hic* id, quod paulo ante deſcriptum erat, deſignet, *ille* vero praeſtantiam notati. Virg. Aen. VII, 272. *Hunc illum* (Aenean) *poſcere fata reor*. Inde differt quod apud Terentium legitur Andr. I, 1, 99. *Haec illa'ſt miſericordia*, ubi iunges: illa miſericordia eſt haec h. e. ex hac cauſa proficiſcitur; differt etiam Virg. Aen. III, 558. *Nimirum haec illa Charybdis*. — Huſchkius quoque cum Bachio vulgatam praetulit. Ceterum per ſe non ſpernendum, quod Statius e libro veteri profert: *Haec precor*—. Vindob. Goth. et Bern. a manu ſecunda *rubentem* pro *nitentem*. — Zwic. 1. *portut*. — Voſſianus *parte*. W.

ELE-

ELEGIA IV.

umbrosa tecta] Vulpius quaerit, quomodo nivem s, amissis frondibus, prohibere possint. Oportet lo- sse συνηρεφῆ, qui certe aliqua parte ramorum mutuis is eum tegat. Priori loco *nec* in Ed. Lips. est, pro Guarn. *Hic* pro *sic*. — Vindob. *contingam*. — *tes*ro *tecta* reponere aliquando D'Orvillio in mentem it, ut memorat Burmannus Anthol. Lat. T. 2. p. 560. ric. 1. *nec*. — Voss. 3. *tibi* pro *certe*. W.

. *nec t. c. c.*] duo Broukh. II. Recentissimo editori, is duas pentametri partes ita mutare posset, *Non tibi coma est, non tibi barba nitet,* copulam *est* delere pla- Sed primum in pentametris ita compositis, ut partes erri possint, quid vituperandum sit, me quidem, le- etri spectantem, fugit; deinde, quo minus verbum ntivum temere h. l. de coniectura tollatur, metrices ›pta obstant. Hermannus enim de Emend. Rat. Gr. . 17. notavit: *Aegre in fine pentametri elegiacos La- m verba collocasse, quorum ultima syllaba produci nullo posset.* Quam quidem regulam quamquam in his lo- ›n est secutus Tibullus I, 1, 24. 34. 2, 38. 3, 92. . 66. 8, 48. 10, 34. II, 1, 90. III, 5, 16. IV, D. — I, 4, 20. II, 2, 14. 5, 80. III, 3, 2. 4, 64. 5, 46. III, 3, 10. 4, 10. — I, 1, 72. II, 1, 8. I, . 10, 14. II, 1, 66. I, 10, 66. II, 6, 34. — I, 5, , 78. 9, 14. III, 4, 28. I, 9, 18. III, 4, 82. IV, . III, 1, 28. 4, 38. 5, 6. 6, 30. I, 4, 84. III, 2, IV, 10, 4.; non tamen, ubi vocalem brevem in versu no adiecta *copula* idem produxit, alia per coniectu- ›i obtrudenda exempla esse censeo. Idem tamen edi- ›ntra illam Hermanni, naturae consentaneam, legem rorum omnium auctoritatem I, 10, 4. *via est,* et II, ». *tuba est,* add. I, 1, 34. copulam fini pentametri ›here ausus est. Et mirum II, 6, 44. *ipsa puella bona* us manum effugisse. Cave hanc regulam transferas in m vocalem, in quam hexameter exit. Nam ultimae netri syllabae non est arsis. Neque illam ultimae syl- pentametrorum adhibebis, cuius vocalem brevem con- s claudit. Nam consonans efficit, ut versus plenius , ita ut brevis syllaba longam aequet. Ceterum nec copula sine iusta ratione aut auctoritate delenda est,

 neque

5. *hibernae — frigora*
aliis *tempora*. H. Goth. *in*
pora in marg. *ut frigora*.
barum *ca Ca* et tenuitas e
saeva de coniectura recipere
Obff. ad I, 3, 21. Cf. IV,

7. *rustica proles*]. Reg.
Broukh. *pubes*. Sed hoc est
El. 1, 23. Contra inf. El. 7,
les exhibent. Porro multi cu
Edit. Lipf. Ald. II. et Muret
cum aliis ap. Broukh., *cum*
mili loco Martialis VI, 10, 1

Sic ego: sic breviter po

Et vero Muretus etiam h. l.
dit. H. Et hanc lectionem H.
Fast. III, 171. 812, ut genuin
metro pro *sic mihi falce* de co
lit, *minante* tamen Tibullo n
Displicebat ei vocabulum *sic* i
tum, nec pronomine *mihi* opu
mum *mihi*, cum *ego* praecede
posse, ostendere poterant loca
Ovid. Fast. III, 171. deinde

Dixerat Aeneas: olli obstupuere silentes.
Tum senior semperque odiis et crimine Drances
Infensus iuveni Turno sic ore vicissim
Orsa refert.

aique coniunctione particularum *tum — sic* hac senten-um iunctura invitus careo; quippe quae ibi fere legi-a. cf. Virg. Aen. IV, 114. Ovid. Fast. I, 255. — Va-ur alibi et sumitur *et — sic* Virg. Aen. I, 325. *Sic Ve-, et Veneris contra sic filius orsus,* vel *sic deinde* Virg. ı. XII, 195. *Sic prior Aeneas, sequitur sic deinde Lati-*. Vulgata igitur vera. Varietas tamen *quum* pro *tum* non o spernenda, ut aliis videtur. Ovidius enim Metam. 1. *Quae gemitus truncaeque deo Neptunius heros Causa at frontis;* cum sic *Calydonius amnis Coepit.* — Monac. ; *ego; tum* —. Guarn. Hamb. et Zwic. 1. 2. *sit* pro *sic.* Goth. *falsce* (a. m). W.

8. Versus in nonnullis Mureti deerat; etsi, quos ille eres viderit, non constat. H. Mureti iudicium: „neque › sane, eum Tibulli esse, praestare ausim." improbarunt ıliger et H. Vossius. W.

9. *te credere turbae*] Rom. Ed. *tradere* cum aliis ap. oukh. et Guelf. 1. 4.; permutatio crebra: vid. Burmann. Ovid. II. Met. 378. H. In Zwic. 2. superſc. *tradere.* — 10. Cod. Bern. *non* mutatum in *nam.* vid. Obſſ. ad I, 9, . — *causam amoris habent* notat iis inest causa, cur ıentur. Similiter Graeci usurparunt ἔχειν. Sophoclis pul-ıa sententia hinc explicanda Electr. 467. τὸ γὰρ δίκαιον κ ἔχει λόγον ἐρίζειν, *iustum non habet causam disceptandi.* idem 351. οὐ ταῦτα πρὸς κακοῖσι δειλίαν ἔχει; *Nonne huic endi rationi — timiditas inest?* W.

11. *angustis quod equum compescit habenis*] Reg. *arma-*, voluit nempe *artatis* vel *arctatis* h. adductis. Sic IV, 91.

Aut quis equum celerem artato compescere freno. H.

ıſſ. 3. *qui* pro *quod,* et Goth. (a. V.) — v. 12. H. Vos-s offensus sono verborum *Hic placet an — Hic placidam,* rruptionem ex initio superioris versus ortam statuens, o *placidam,* maris et fluminum epitheto solemni, *facilem* coniectura reposuit; quod hoc sensu III, 5, 30. et ap. op. I, 11, 12. legitur. Vossii ratio non sufficit; et epi-eton *placidam,* si puerum niveo pectore nantem cogita-s, aptissimum tibi videbitur. W.

13. Hic

........, qui pronomen ad veri mutatum. Me etiam contrariorum Nam si antitheton alterum protasin et notio aliqua ad utramque per rumque ita adiungitur, ut coniun aliis, praeponatur. Liv. IV, 3. *Ex inde consul fiat: civis Romanus si sulatus spes erit?* Add. XXI, 41 cet. — Goth. *qua* pro *quia, et* pro

14. *stat pudor ante genas*] in Pudor scribi, qui ante genas stat, ta in iis excubet. H. Confer locum Iu mitiano domino, ita depingentis IV,

> *In quorum facie miserae mag*
> *Pallor amicitiae.*

ubi *sedere* perpetuitatem palloris nota

15. *negarit*] Broukh. reposuit ex ubique vulgo, *negabit.* paullo ante i *piant.* Concinniorem ordinem Broukl Thuaneo. H. Eum dant tres Voss. A 1. 2. Goth. Guarn. *ne te — negabit* — Guarn. firmant Heinsii coniecturam *n* locum Horatii Sat. II, 5, 24.

rum Vulpius *freta summa* defendebat; levitatem enim illorum periuriorum bene ita notari. Quae enim levia sunt, non deprimuntur, sed in superficie feruntur, et *dorsum maris radunt summisque fluctibus tonsis emicant*, ut Minucius Felix loquitur in eleganti loco Octav. c. 3. Haec omnia arguta magis, quam vera sunt. Sed *summa* poëticus ornatus est, a natura rei petitus, quatenus ventus summum mare, h. e. superficiem, verrere ac crispare solet. Eleganter igitur dictum est. *Longa* vero in illo libro esse, nihil mirum, cum saepe haec duo verba permutentur. Sic apud Ovid. Epist. 5, 20. *per iuga summa*. Heins. ex aliis reposuit *longa*. vide et III. Met. 195. *et loca summa* Guelf. 2. H. *Longa freta*, h. e. freta longinqua, in duobus Vossianis et Bern. a manu sec. repertum reduxit H. Vossius, quem secutus sum. Sententia enim hoc epitheto adiuvatur. — Comparat Heynius in Not. man. Apoll. Rhod. I, 1334. ἀλλ' ἀνέμοισιν Δώομεν ἀμπλακίην. Sed hoc est *oblivioni tradamus*. cf. Mitsch. ad Horat. Od. I, 26, 1. — Goth. *summa freta* (a. m.). W.

23. *pater ipse*] Heinsii auctoritatem secutus rescripserat Broukh. *pater ille*, quia optimus quisque auctor ita locutus est, ut multis docet ad h. l., cum ea, quae ab Heinsio copiose ad Aen. VII, 110. notata sunt, intercidisse putaret. Vulpius h. l. exempla pro vulgata affert, sed ea maximam partem ab Heinsio l. l. corriguntur. cf. Drakenb. ad Liv. I, 24. Burmann. ad Sulpiciae Carm. v. 12. Dubito tamen, an eiusmodi elegantia ubique intrudenda sit, praesertim ubi nulla lectionis varietas eo ducit, et nec sententia loci nec suavitas quidquam inde lucratur, ut h. l. cf. inf. IV, 2, 2. H. Cum *ipse* emphasin addat verbis *pater vetuit valere*, atque notet, *summum deum* illud *vetuisse*, haud a me impetrare potui, ut H. Vossium sequerer, qui ex cod. Voss. 2. *ille*, alteram lectionem sensu apto carere iudicans, contextui dedit. — *valere* est rata esse, servari. Ovid. in Ibin 245. *promissa valent*. W.

24. *Iurasset cupide quicquid ineptus amor*] *cupidae* Guelf. 2. — *cupide* h. calide exprimit studium et contentionem amatoris. Sed cur *ineptus?* an, quod ea iurat, quae neque servare postmodo possit, neque velit? an fortasse simpliciter stultus? Sed v. Notam. Nolim enim indulgere coniecturae, fuisse olim *inultus*, n. quia ista periuria non vindicantur; quanquam duo ista permutantur, ut inf. I, 6, 48. *inulta* et *inepta*. H. Coniecturam Heynii *inultus* Santenio B. C. p. 62. probabilem visam improbavit Nagelius in Act. Soc.

Trai.

Trai. Vol. 4. p. 256 — 58. *amorem* ab effectu *ineptum* dici statuens, h. e. homines stultos efficientem; quem effectum multis ille locis comprobavit. Mitscherlichius ad Horat. T. I. p. 426. vulgatam praefert. Me iudice, poeta satis dignum est, ea tribui amori, quae amanti conveniunt; neque opus Nagelii interpretatione. Male seduli verba *ineptus amor* componunt cum Catulli loco Carm. 8. *Miser Catulle, desinas ineptire.* W.

25. *finet*] Broukh. ex uno; vulgo, *finit*, quod servatum malim, et nunc revocavi. H. Lectioni *finit*, quam Goth. Hamb. Zwic. 1. 2. Corv. dant, alteram *finet* ex Voss. 1. 5. Ask. et Monac. praetuli, quippe cum, sententia futuro enuntiata, iucundior temporum varietas orationi 21 — 26. reddatur, et praecipienti usus futuri conveniat. Sensus: *Et*, immo, deae severissimae periuria numinum suorum non punient. Cave ne verba *perque* -- *perque* contraria putes. Nonnulla apogr. *Diana* vel *Dictina*. Goth. *Dyana* (a. m.). W.

26. *crines perque Minerva suos*] Comam in Minerva non inepte laudari, in nota docui. Sufficeret unum exemplum Ἀθηναίης ἠϋκόμοιο ex Homero Il. Z, 92. Manet alterum, post *sagittas* Dianae exspectari posse simile quid ex armis Minervae; de quibus si circumspexeris, habes *hastam, galeam, scutum,* unde coniecturae duci possunt, uti *clipeos* coni. Santenius Biblioth. crit. T. III. p. 73 — 77. magis tamen per lusum ingeniosum, quam ex re et veritate. H. Mitscherlichius Tent. Crit. p. 4. 5., exspectandam cum Santenio iudicans Minervam armis insignitam, iisdemque periurium ulturam, *cristas* legendum putat. Sed praeterquam quod nusquam memoratum legi, Minervam *crista* vel *clipeo* periurum aliquem vel scelestum punivisse, *pulchritudo* comae Minervae probatur Callimachi quoque loco in Lav. Pall. 31.

Οἴσετε καὶ κτένα οἱ παγχρύσεον, ὡς ἀπὸ χαίταν
Πέξηται, λιπαρὸν σμασαμένα πλόκαμον.

Et optime vulgatam lectionem *Heinrich* ad Scut. Hercul. 216. p. 170. defendit. W.

27. *At si tardus eris*] pergit Priapus tradere praecepta sua; tanto autem opportunius hoc, quod sequitur, cum flos aetatis tam cito depereat. Sed Scaliger ex alia persona, nempe amantis, dici putabat ad puerum, et esse μίμησιν; propterea legit: *Ah! si t.*

ib. *transiit aetas Quam cito!*] ita Broukh. ex tribus libris rescripsit, cum in libris scriptis et editis, etiam in Vulpii

editione, legatur *transiet,* quod antique dictum volunt › *transibit.* Sed vix hoc tam culto Poëta eaque aetate, a vixit, dignum; quae vero ad illud tuendum tum alii, n Vulpius afferunt, ex inquinata recentiorum, inprimis rorum, dicendi ratione petita sunt. Quid tandem Vir ille . cum Plauti Epid. I, 1, 84. *depoliet,* ac si pro *depolibit* sit :tum, sibi velit, non assequor. At *transiit* pro *transit* elente et poëtis sollenni enallage dictum, nec quidquam ad nporum fugam et aetatis h. ἥβης brevitatem tempore hoc ıeterito accommodatius; etsi hoc omnino aoristum tempus . Simili modo *mollibit* olim edebant apud Horat. III. rm. 23, 19., ubi nunc *mollivit.* H. Quamquam Tibullus ra 48. formam *atteruisse* non respuit, exemplaque futuri ›, *ibis, ibit* in compositis in *iam, ies, iet* mutati exstant, quae voce *eo* collegit Forcellinius, ea tamen loca omnia duıe lectionis esse, et cum consuetudine probata pugnare, ɔm recte iudicavit. Accedit etiam auctoritas quatuor Vosuorum et Bernatis, in quibus est *transiit.* Et usus per:ti accommodatissimus more hanc sententiam Teutonice ›quendi firmatur. At in Zwic. 1. 2. Hamb. Goth. Corv. *unsiet.* W.

28. *stat remeatve dies*] In uno Colot: *it,* quod ex vitio ipturae ortum, nisi fortasse erat adscriptum, ut explicare- r *non stat.* Si tamen sequi hoc malis, antiqua etiam internctio servanda erit: *Transiit aetas. Quam cito non segis it remeatque dies!* (Ita Corv. dedit. W.) Tunc *remeare iterum ire. Non segnis,* ut I, 8, 48. *non tardo pede.* Porro *nanetque* Bodlei. *ve* secundum Heinsium reposuit Broukh. o *que.* H. Voss. 4. *remeatve.* Ceter. apogr. *que.* — Voss. 5. *segnis.* Vindob. *nec s.* W.

30. *populus alba*] perpetuum populi epitheton; itaıe h. l. praetuli cum Broukhusio et Heinsio Advers. II, 12. aecipue quia hic coloris nomen convenientius videtur, ıam altitudinis et mensurae. v. Horat. II. Carm. 3, 9. Et etur id pars codd., in his Guelf. 1. Voss. 3. Vindob. Bern. edd. vet. ut Ven. 1491. In aliis, etiam Regio et Corvin. ldd. Zwic. 1. 2. Hamb. Goth. pluraque V. apogr. W.) est *ta,* quod Vulpius praetulit. Hoc etiam Edd. ante Broukh. eraeque habebant inde a vett. et Aldinis c. Mureto. Scaer in uno invenerat *ante,* quod ita accipiebat cum Passera- ɔ, ut *ante comae* essent αἱ πρὶν κόμαι, hornotina folia, cuius rmae exempla congessit Lamp. Alardus Epiphyll. philol. 10. Sed ex obscurata scriptura et hoc natum videtur; nec

pla-

placet Tibulli nitori iſtam robiginem affricare. H. Ex Voſſ. 5. praetulit H. Voſſius *disperdit*, ut verbum gravius et exquiſitius, comparans Lucret. II, 831. *color disperditur omnis.* Obſtat codicum auctoritas, neque ego vero illas virtutes in hoc verbo inuſitato reperire potui. W.

32. *Qui prior Eleo eſt carcere miſſus equus*] Broukh. rogat: *quomodo hic prior dici potuerit, qui cum aliis aliquot centenis cucurrerit, quum prior non niſi de duobus dicatur.* Scilicet accepit ille *prior*, ut ſit priore loco vel tempore; itaque hoc monere voluit: illud *prior* non bene convenire verbis *carcere mitti.* Nemo enim hic vel prior vel ſerior eſt, ſed aequato paſſu proſiliunt equi. At in curſu eſſe poteſt alius prior, attingere metam prior vel primus, ut Horat. Art. 84. *equus certamine primus.* Heinſius iam coniecerat: *Victor ab Eleo carcere miſſus equus,* meo iudicio non male; et *ab* facile excidere potuit. Sic in ſimili loco Sulpiciae v. 26.

Deinde velut ſtadio victor qui ſolus Achaeo
Languet, et immota ſecum virtute quieſcit.

ubi legendum eſt: *ignota — virtute* h. ignobilis; fortaſſe etiam pro *ſecum* ponendum *ſegnis.* Virgil. Aen. VII, 655.

Poſt hos inſignem palma per gramina currum
Victoresque oſtentat equos.

Broukh. illam Heinſianam emendationem longius abire putabat, ipſe reſingens: *Qui prius;* ſed neſcio, cur *prior* non poſſit pro *prius* poſitum accipi, ut ſaepe adiectiva pro adverbiis. Vulpius *prior* retinuit, et exponit *praeſtantiſſimum, excellentiſſimum;* id quod tamen paullo durius eſt, ſic nude poſitum ad ſignificandum eum, qui prior, ſuperior eſt ceteris curſu. *prior* enim eo ſignificatu poſitum aliquid adiectum fere habet, ut ex ipſis laudatis ab eo exemplis apparet. *prior* igitur, ſi tenendum illud eſt, malim prius, ante, exponere. Poſſit tamen legi: *Firmior, Acrior,* aut, quod praeferam, *Acer ab Eleo carcere miſſus equus,* omiſſo *eſt,* quod a quibusdam abeſt. Ita *acrior* et *infirma ſenecta* ſibi reſpondent. Ovid. Met. VII, 542.

Acer equus quondam magnaeque in pulvere famae
Degenerat palmas.

II. ex P. 11, 21.

Acer et ad palmas per ſe curſurus honorem,
Si tamen horteris, fortius ibit equus.

V. Triſt.

V. Trist. 9, 29.

Utque fores nondum reserati carceris acer
Nunc pede, nunc ipsa fronte lacessit equus.

cf. III. Met. 704. *Acer* etiam bene de iuvenili vigore. Ovid. III. Met. 540.

— vosne, acrior aetas,
O! iuvenes, propiorque meae.

Tamen vel sic nunc, si de elegantia carminis quaeritur, praefero Heinsianam lectionem: *Victor ab E.* Est enim hoc perpetuum, *victor equus.* v. Virgil. Ge. III, 499. Ovid. Trist. IV, 10, 95.

Postque meos ortus Pisaea victor oliva
Abstulerat decies praemia victor equus.

Sed dubitatio superest illa: an a poëta hoc loco id, quod elegantius est, profectum sit. Potuit autem paullo negligentior in fingendo versu esse. Similis ieiunitas in Ciri v. 33. *Qui prius* h. antea. Dubitavi aliquando, an omnino versiculus hic Tibulli esset, nec potius, cum in libris excidisset, ex Ovidiano illo suppletus:

Ut celer Eleo carcere missus equus.

Epist. XVIII, 166. H. Nondum vidi exemplum usus vocabuli *prior* pro *prius;* et affirmare, *adiectivum* pro *adverbio* in sententia aliqua positum esse, est dicere: legitime ibi adverbium usurpari. Tum vero necesse est, *adiectivum* etiam sensum praebeat rationis regulis consentaneum. Si quis igitur *prior missus* dicitur, necesse est haec ita intelligas: *prior aliis.* Idque recte improbavit Broukhusius reponens *prius,* quod iam in Voss. 1. 3. comparet. Difficultates interpretationis Vulpianae H. Vossius non sustulit. Nam intelligenter Heynius monuerat, deesse, quo *prior* referatur, neque exstare exempla comparativi *prior* absolute pro praestantior positi. Neque illa Vossius attulit, aut Slothouwer in Act. Soc. Trai. T. III. p. 147. — Usque dum igitur hic usus comprobatus fuerit, ipse *prius* praefero, lectionem sententiae accommodatissimam. Notio praestantiae equi satis inest adiecto *qui Eleo carcere est missus.* — Voss. 5. dat *primus.* — Copulam *est,* quae in Voss. 2. et Monac. deest, et ab H. Vossio deleta est, cum Heynio abesse velim. Sine ratione iusta repugnat Huschkius p. 16. Mirum, Slothouwerum *fuit* postulare. — Hamb. et

Goth.

lis hoc tempore est, non qu
Vulpius *iam* pro *modo*. *antea*
set, vel Forcellinius, qui sub
— apogr. unum *quom*. — *eg*
Guarn. W.) *premeret quem* Cor
quo modo grammaticae conve
tum non est, unde modus veri
dit quod vulgata vere elegans.
mere, instare, omisso casu, quen
tur. Hamb. *merrentem* (a. m.). V
aetas. Color orationis similis i

Ver erat, et vitulos vidi
Qui nunc pro nivea coier

34. *stultos — dies*] Minus
1487. habet: *tardos — dies*, qu
tacitos. In Exc. Pocchi fuit *cele*
ber, in quo ita legi narraverant
interpolatore. Ne vero quis eme
notam.

35. *exuit*] Broukh. e duobus
tionis post *annos* posito, et post *m*
gantius, minus tamen commodum
etiam antiquissimus daret *exuat*, ut
nem notaret, Broukhus:

36. *non ullam — moram*] Sic et Reg.; et praetulit Broukh. Alii: *non illam*, quod nescio quam vim prae altero habet. Sic et Guelf. 1. 4. H. Zwic. 2. *ullam*, 1. *illam*, sed alia m. in *ullam* mutatum. Aldinae cum Mur. *ullam*, quod cum H. Vossio dedi. Scriptura enim *illam*, quod in Hamb. et Guarn. est, poetam serpentium naturam homini optare, significaretur. — Hamb. *formam*. W.

38. *Nam decet intonsus crinis utrumque deum*] Caussam videntur haec reddere, cur Bacchus Phoebusque perpetuo inventutis flore gaudeant, nempe quod eos deceat suus crinis prolixus. Quod cum non recte collectum sit, Broukhusius reposuit: *Tam d.* quod iam in Voss. 2. repertum, hac mente: Apollinem et Bacchum coma esse tam decora, ut deorum omnium soli hoc ipso crinium beneficio semper sint ephebi. Sed id ipsum contortum est, et languet. Vulpius, ut iam Cyllenius fecerat, vulgatam ita explicat: colligere poëtam, Phoebum et Liberum semper esse iuvenes, quod eorum simulacra promissa fingantur coma, tonsi autem capilli eos nullo pacto deceant. Ita non est urgendum illud *decet*, quod pro substantivo verbo *est* ponitur. Signum nempe, unde appareat, eos semper iuvenes esse, intonsi crines sunt. Iacet tamen hoc non minus, quam illud superius. Necdum tamen vidi, quod omni ex parte probarem: v. c. *Hinc decet. En decet. Quam decet!* Praestaret simplex copula: *Et*, ut sit: *Et decet*, et ornat adeo utrumque deum capillus iuvenilis promissus. Ceterum *iuventas* in sup. versu Regius recte cum aliis apud Broukh.; reliqui: *iuventa*. Corvin. *iuventus*. cf. Heins. ad Ovid. IV. Met. 17. Virg. V. Aen. 398. H. *iuventa* Guelf. 1. 4. et Voss. 5., superscr. *iuventus*, cum Aldinis et Zwic. 1. — sed *iuventas* in Zwic. 2. et Mur. — *iuventus* Goth. et Hamb. — Ordo *Baccho Phoeboque*, quem dant Zwic. 1. 2. Goth. Guarn. aliique apud Broukh., H. Vossio verior visus est; nam filium patris prius recordari. Cui argumento non multum tribuo. — 38. Lenzius in Ephem. Heidelb. Iahr. II. p. 183. tentat (Nam decet) *intonsus crinis utrique deo*, comparans Apoll. Rhod. II, 708. *αἰεί τοι, ἄναξ, ἄτμητοι ἔθειραι, Αἰὲν ἀδήλητοι· τῶς γὰρ θέμις*, H. Vossius *quam decet*, quod et Schradero placuit, recepit, Plautum afferens Mil. I, 1, 64. *Pulcer est mihi et liberalis visus. Caesaries quam decet!* Sed locus Plautinus dicendi rationem, de qua nemo ambiget, non sententiarum iuncturam eandem offert. Et sensus, qui vulgatae inest, languidus: nam iuventute (quae *intonso crine* significatur) insignes

39. 40. Retraxerat hos ve
nonum: at h. l. vix iis carere
feste orationem continuat. (N
ptum aliquod vel orationem a
Est ubi *neu* in principio period
pro *et ne* usurpetur, et caussa se
Ovid. Met. II, 482. *Neve prece*
flectant, Posse loqui eripitur. Me
ris securior arduus aether, Affect
Gigantas. Iunges igitur verba
superioribus *Tu — cedas*, ita ut
40. praeceptum est, *obsequium in*
partes explicet Tibullus, subiicie
nec recusanda sint. In qua sent
proprie positum esse neque interp
cturam turbare notabis, cf. I, 10,
est locus I, 8, 47—49. *At tu — u*
admonitio amore mature fruendi i
Marathum torqueret Pholoe. Ubiq
stravi. W.) Deficit autem particul
mone negligi non posset: *Tu* porro
Guelf. 2. *licebit, Credas — vincet.* H
errationes exstant: *tum — licebit* (
das (Guarn. Goth. Ald. I.) — *ob*
Hamb ...

ım aut alium colorem pictum vocari posse; sed caelum ictum esse ferrugine dicitur. In uno Broukh. erat *nigra*, ıterpretamentum vocis *picea*. Sic Ovid. XV. Met. 789. *rruginem atram*, et Virg. I. Georg. 467. *obscuram* dixit. De *ferrugine*, quod *nigrorem* notat, H. Vossius ad Ge. I. 189. accuratius, quam Goethius in doctrina colorum . 2. p. 54 — 59. disputavit. — Vindob. *praetexta*. W.) imilis dubitatio est in Horat. II, 5, 10.

> — *iam tibi lividos*
> *Distinguet Autumnus racemos*
> *Purpureo varius colore.*

›i *Autumnum varium colore purpureo* recte dici negat entl. Sed potest ibi iungi: *Autumnus varius distinguet cemos lividos colore purpureo.*

44. *venturam admittat imbrifer arcus aquam*] *admittat* t incitet, impellat, ut *admittere equum*, quia, iride conecta, largi imbres non magno post intervallo cadere soat. Ita malim cum Scaligero interpretari, qui ex Ovid. n. I, 8, 50. comparavit: *ut celer admissis labitur amnis uis*, quam cum aliis ita accipere, ut *portendere* sit. Longe im alia ratio est, si aves *admittere* seu addicere dicunr, quam si *iris*. Ex posteriore tamen interpretatione varians :tio profecta est, alterius glossema: *annuntiet*. Guelf. 1. litura habet, *annutet* 2. *annutiat* cum illo in margine. quibusdam (Guarn.) invenitur *amiciat*, quod Scaliger, ›do *amiiciat* scriberetur, praeferebat; sed haud dubio tum est ex scriptura: *ammittat*. *Admittere* alii accepere :sum attrahere, ut sit ex vulgari veterum opinione diım: Ovid. I. Met. 271. *Concipit Iris aquas*. v. Passerat. Propert. p. 430. D. Cerda ad Ge. I, 380. et cf. Vulp. l.; sed dubito de isto verbi usu. Pro *imbrifer arcus* in ibusdam est *nubifer*, unde Heinsius faciebat: *nimbifer*, :ganter; hocque est in marg. Guelf. 2. In Edit. Bas. *mbrifer Arcas*. H. Cum in fine prioris partis pentame: syllaba anceps esse nequeat, nisi forte ubi sensus ternetur, quod H. Vossius ad h. l. et ad I, 6, 66. p. 219. servat, *nimbifer* cum eo recepi. Ceterum *admittat* dant vem apogr. H. Vossii, et Zwic. 1. — alter *admittit*. Goth. *ber*. — 45. Zwic. 2. *velit*. W.

47. *duros subiisse labores*] ita iam edd. Aldinae cum teris; idque Scaliger retraxit, cum in Ald. tertiam Ven. 558. a Mureto, nec monente, illatum esset. in vulgg. Edd.

duro

icr. *i*, quod Broukh. recepit
quam refert. Bene enim *ope*
etiam *insuetae opere manus.*
Curt. V, 12, 9. conf. Micha
212. et Gronov. ad Liv. XXI
terea *atteruisse*, quod inde ab
attrivisse constanter libri, prae
nuasse, quod et edd. vett. Ven
habent. Hoc oriri potuit ex v
Ed. Rom. *attenuisse*. cf. Livin
opere, quam pars maxima apog
bullo reddidi. Nam ad rationem
gilius quoque Ge. IV, 114. *Ip*
accedit codicum auctoritas, et
usu adiectivi *insuetus*, quod al
Livium legitur XXI, 35. *quia ins*
pius metus erat. Cf. Not. ad I, 7
construi possit, dubito; nam qu
cum casu sexto componitur, hoc
Vulgaris constructio *operi insuetas*
sit exstat. — Zwic. 1. 2. Goth.
Parerg. II. c. 53. p. 317. coniectu
manus in opere quasi defixas hab
ipse non multum tribuisse videtu
[illegible]tur. W[illegible]

— densos indagine colles
Claudentem.

o aliquis paullo calidior mutandum esse censeat *altos* *es.* Et non raro haec duo voc. permutantur; v. ad VI. Fast. 327. et Burman. ad Val. Flacc. VII, 391. etiam in vallibus retia et tenduntur et poëtis tendi tur. Gratius 102.

Per non adsuetas metantem retia valles.

is si apros venantur; vide Ovid. I. Art. 46. VIII. Met. 338. Virgil. Aen. X, 707—10. *Claudere* vero pro venationi voc. Seneca Thyest. 491.

Plagis tenetur clusa dispositis fera.

und. Hippol. 46. 47. Manil. V, 185.

— claudunt campos formidine mortis.

)p. ad Gratium v. 49. p. 49. 50. Atque ea vox resti. videtur Rutilio I, 625.

Funditur insidiis et rara fraude plagarum
Terribilisque cadit fulmine dentis aper.

vero *Cluditur* vel *Clauditur*. H. Hamb. *Hec — vales.* *fe.* Male Ald. 1. 2. *altos.* W.

). *humeri retia ferre negent*] Ed. Rom. cum paucis : Mur. et Corvin. cum Guelf. 1. 3. a m. pr. 4. *humeris egee,* quod vulgare est. H. Receptam lectionem fir- cus Ovidii Ar. II, 189. in notis laudatus, et bene de- Statius p. 70. — V. 51. adiectum *levi* Handius ad Gronov. T. I. p. 101. explicat: quae non gravi ictu — 52. Hamb. *fessum* pro *nudum.* W.

3. *Tunc mihi*] tres ap. Broukh. *rapias tum c. l.* ; Reg. et Ed. Rom. *capias*, male h. l. v. Heins. ad Ep. XIII, 120. II. Met. 603. Cyllenius vero *rapias* legerat. H. H. Vossius ex Vindob. et Vossianis duo- *m* — *tum.* — *Tunc cara*, quod in Zwic. 1. 2. ex- t Santenius, vid. Bibl. Cr. p. 71., probasse videtur, li. Heynius *tum cara.* Goth. *cum* pro *tum* et *sibi* *bi.* Guarn. *Tunc mihi — rapiat cum.* W.

4. *sed tamen apta dabit*] Santenius in Bibl. Crit. . p. 71 — 73. emendat: *sed male rapta dabit*, ut it vix et cum aliqua difficultate erepta. Feram hoc, *male dabit;* sed *male rapta* sunt inscite rapta. H.

Eſt vero repetitio aliqua verſu 55., ut Santenius ſtatuit, ſed haec iteratio ad verba 53. *rapias licebit oſcula* referri poteſt; neque ideo requiritur *rapta dabit* 54. Et recte vidit Heynius, oſcula *male rapta* eſſe *inſcite rapta*, ut Ovid. Ar. I, 667. *Tantum ne noceant teneris male rapta labellis;* unde ortum habet Santenii emendatio. Neque equidem video, cur is, qui in ſpeciem oſculis obnititur, *apta* dare nequeat, h. e. quae amatorem delectent. — Mira admodum mihi viſa eſt 55. compoſitio *Rapta dabit* pro rapi ſibi patietur. Diverſa eſt compoſitio apud Ovid. Heroid. XV, 44. *Oſcula cantanti tu mihi rapta dabas* h. e. rapiebas, et Amor. II, 4, 26. *Oſcula cantanti rapta dediſſe velim* h. e. rapuiſſe. Unde quum legendum eſſe coniecisſem: *Rapta dabis primo* — hanc ſcripturam in Guarn. exſtare laetus vidi. Suſpicionem illam firmare videtur pronomen, quod ſequitur, *ipſe*, quod neceſſarium, cum ſubiectum mutetur, et antitheſis perſonarum fiat. Qua ſublata *offeret ipſe* notat: offeret nullis precibus tuis, nullaque opera tua. Atqui hanc notionem excludit adiectum *roganti.* Quod incommodum cum librarii vidiſſent, *volenti* correxerunt. — Pro *dabit primo* Zwic. 2. *ferit pr.*, ſed a manu recentiore in *feret* mutatum. W.

55. *mox offeret ipſe roganti.*] Ita primum Scaliger ex ſuo, cui maxima librorum Statii et aliorum pars cum Guarn. accedit, repoſuit; *volenti* Guelf. 1. 4. cum antea inde a Rom. edd. Ven. et Aldinis lectum eſſet: *poſt offeret ipſe volenti.* Tum *poſt* Reg. cum Ed. Ven. utraque retinet; item Guelf. 3. cum var. lect. *mox.* Pro *ipſe* Reg. *ille*, Ed. Lipſ. *ipſa.* Ed. Vicent. *mox adferet ipſe roganti;* Guelf. 2. *poſt afferet.* — Mox *velit* Corvin. H. Hamb. *poſt offeret* — *mox etiam.* Goth. *poſt affert ipſa.* Guarn. *poſt effert.* — Zwic. 1. *ipſa volenti;* in altero *volenti* ſuperſcriptum. *Rogare* abſolute poſitum eſt amantium, qui fructum aliquem ſibi precibus expetunt. Catull. VIII, 13. *Nec te requiret, nec rogabit invitam.* — Santenius p. 73. „v. 55. *offeret* pro *adferet* error eſt typographi.“ — Columbus in Excerptis, quas Heinſio miſit Syllog. Epiſt. T. V. p. 178. Ms. Scheſſeri *poſt auferet ipſe. auferet* mihi ſe ſatis probat. Idem liber cum Guarn. dat *roganti.* 56. H. Voſſius *velit*, in multis apogr. (Hamb. Goth. Guarn.) repertum, ut genuinum, intulit. Scio Tibullum coniunctivum pro futuro ponere, nec tamen ob codicum auctoritatem (quibus add. Zwic. 1. 2.), et quod futura praecedunt, vulgatam movere ſuſtinui. W.

57. *tra-*

57. *tractant*] un. Heinf. *damnant.* et Ask.; iuxtaque *ractant.* Omnino negligentior eft verfus dictio; *male tractant artes,* male habent, contemnunt. Alio modo dicitur liquis *tractare artem,* qui in carminibus eft occupatus; *ale,* infeliciter, nullo cum fucceffu. H. Voff. 1. *ofcula ro faecula.* H. Voffius *artes miferas* refert ad *artes* caiendi, quas hucusque docuit Albius; *miferas* effe nihil roficientes; et *male tractare* interpretatur contemnere, non ifpicere et curare. Sed *tractare artem* eft exercere artem; uod fi *male* fieri dicitur, *imperite* vel *prave* vel etiam *in- liciter* ars exercetur. *male tractare* fi eft male cum alio agere, male aliquem accipere, cum accufativo *perfo- ae,* non *rei,* conftruitur. Nec, quomodo *artes* ad priora ferri poffint, intelligo. Heynianae interpretationi repuiat pluralis *artes.* Ceterum *artem muficam tractare* obum apud Terent. Phorm. prol. 18. — 58. *Iam tener,* ut ibi *iam vetus,* cf. Obff. ad 33. — *Heu male* coniungere ivult Goerenzius Tent. crit. p. 7. W.

59. *At tibi, q.*] Sic Broukh. ex optimis libris; ante it: *Iam tu,* quod et Guelf. 1. 2. retinent. Add. Zwic. Hamb. et Guarn. In edd. Reg. Vicent. et in codd. parte *n tua,* ut etiam Regius habet, quod equidem praeferam. ld. Zwic. 2. In aliis *at tu;* Corvin. *Iam tibi.* et Goth. ox Ed. Rom. *primis.*

61. *Pieridas*] Ed. Rom. Lipf. *Pierides.* v. Heinf. ad rid. I. Met. 152. *doctos adamate* Guelf. 1. in litura. Goth. *Pyerides.* — Hamb. et Zwic. 1. *Pierides.* — 62. th. *munera — aurea.* Hamb. *ne vincant,* unde H. Voffius correctionem *nec vincant* proclivis eft. W.

63. *Carmine purpurea eft Nifi coma*] Reg. *purpureae ifi comae;* nempe primo fcriptum erat per compendium: *rpurea é.* Hamb. *carmina* pro *carmine,* et omittit *eft,* Voff. 2. — *Nifi eft coma* Voff. 1.

64. *non viruiffet* Guelf. 2. cum var. *nituiffet.*

65. *referent*] *referunt,* quod H. Voffius, ut neceffaim, de coniectura repofuit, fententiae generali aptius hi videtur. — Vindob. *vivat.* Hamb. *robore* et *annis.* — . Vindob. *et.* Hamb. *Mufis* — *Addicae* pro *Idaeae* — *ous.* Bern. *fequetur.* W.

69. *Et ter centenas erroribus expleat urbes*] v. Notam. *plere* ad numerum refertur, quafi dicat: urbes adeat us*e* ad trecentas. (v. not. ad h. l.) *Implere* in ea re Ovius dixit VIII. Met. 166.

7 * — *ita*

na; Broukh. plane praeteriit.
nem confugiebat: *et te cente*
menses. Male. Galli Deam f
datim vicatimque stipem mei
Apuleio. In Ed. Rom. et Coi
H. — 68. Paris. *Ydaeae*. Venet
nis, sed a manu recentiore in
explicet — et *sicet* pro *secet*. -
Frigios. Burmannus Anthol. La
bullo restitutum velit Gallosqu
tim emendicantes *errones* vel
dici annotat. At ille vellem fi
ullo additamento notare *pererra*
Caio pro pererro cum Caio. Mit
ctionibus *explicet* et *impleat* nova
errando adeat, usus Lucano VI
vias, et Silio XV, 618. *Impli*
Ei enim paulo duriorem dictioi
de qua consulas Not., tersa ac
visa est loquendi ratio. W.

71. *Blanditiis* etc.] Scaliger
Blanditis vult esse locum
Supplicibus miseris flen

flentibus enim in multis est, etia
cit Broukh

— *Venus ipsa, querelis*
Supplicis, et miseris fletibus illa favet.

Quam coniecturam Heynianae praetulit Santenius Bibl. Crit. p. 76. W.) Videtur totum hoc distichon aut inter)lia, quae exciderunt, nudum sic adhaesisse, aut in alie- ıum locum illatum esse. H. Ultimum hoc praeceptum pue- orum animos *blanditiis*, et *precibus lacrimisque* capiendi, uod exemplo I, 9, 29. 30. praeclare illustratur, non alie- ıum, et rationem superioribus sententiam novam adiiciendi ıpra 39. eandem esse apparet. Integritatem igitur scriptu- ıe explorare restat. Nam H. Vossius, Heynii vestigia se- cutus, *ipsa locum Venus; illa querelis* edidit, et colo post 'enus distinxit. Nam neque *ipsa* in fine collocari, neque *la* ad *querelis* referri posse. At loca afferenda erant, qui- ıs demonstraretur, in formula *locum esse* copulam omissam se. Quae loca H. Vossius ad significationem verbi *velle* ro *cupere*, quasi illa librarium latere potuisset, declaran- ım attulit, horum omnium compositio, in primis Terentii la Hec. I, 2, 44. *Praesidium velle se senectuti suae,* facit, : mirus huic loco inferatur sensus. Pronomen autem *ipsa* finem sententiae reiectum mihi quidem non displicet, ıippe cum illud infra I, 10, 51. *Rusticus e lucoque vehit ale sobrius ipse* in fine versus positum legatur, et eadem)testate nomini suo modo praeponatur modo postponatur. irg. Ge. I, 121. *Pater ipse* et 328. *Ipse pater.* Horat. Od. , 8, 13. *Ridet hoc, inquam, Venus ipsa.* Neque de po- tura pronominis *ille* fidem te habere editori novissimo ıtitur locus Tibulli I, 2, 59. *nam cetera cernet Omnia, de e uno sentiet ille nihil.* Add. Iuven. VI, 111. *Hoc ıeris patriaeque, hoc praetulit illa sorori.* Me quidem yndeton pentametri non magnopere delectat. Itaque, si similia asyndeta, quale est apud Tacit. Agr. cap. 42. *omitianus paratus simulatione, in arrogantiam compositus, audiit preces excusantis et — agi sibi gratias passus est,* e retinuissent, Heynianam rationem amplexus essem. eterum hos versus, si post 67. collocati essent, explica- ım: Ipsa Venus vult, ut *blandis carminibus* pueros sibi)ncilient amatores. Nam *blanditiae* ad carmina amatoria ertinent. Ovid. Amor. II, 1, 21. *Blanditias elegosque le- ıs, mea tela, resumsi; Mollierunt duras lenia verba fores.* - Lectiones et posituram verborum, quae 71. in textu t, firmant Paris. et Venet. Apogr. duo *modum* pro *locum*, ura *flentibus* (Goth. Hamb.) cum Zwic. 1. 2. Paris. et enet. Unus liber Broukh. pro *ipsa* dat *ista.* W.

73. Haec

73. *Haec mihi, quae canerem Titio, deus edidit ore* Priapum tanquam *oracula edentem*, se tanquam sacerdote canere fingit, ut monet Broukh. (sed cf. not.). Scalig et Menagius, ut de hoc Heins. Advers. II, 8. prodit, ICti persona dicta putabant, et corrigebant, *caverem*: se in iuris notiones non incidit, nisi in seqq. Nam ad ICtu pertinent illa: *consultent*, *ianua nostra patet*, *deducat*; se interposita est alia notio *magistri* v. 75. Porro *Titium* I risconsultorum personam ὑποθετικὴν esse putabat Scalig Sed docte Broukh. monuit, Titium non Iureconsultoru esse nomen, sed eorum, quorum caussam agi fingeba ut etiam Caii et Sempronii nomine utuntur ICti. (Fa integritatis insignia fuerunt nomina *Titius* et *Seius*. Vi Iuv. IV, 13. *Nam quod turpe bonis, Titio Seioque, decel Crispinum.* W.) Ipse Titium Septimium, nobilem ea aet poëtam, Horatio familiarem, (ad quem illius Carmen Lib. II. scriptum; quemque ille commendat Tib. Clau Neroni L. I. Epist. 9. et laudat I. epist. I, 3, 9 — 1 sed unico nominis argumento usus, intelligi contendit, erudite de eo disputat. (Idem H. Vossio verisimile vi tur. W.) Ayrmannus in Vita Tibulli §. 63. aliquem, illudere voluerit, bene sibi notum hominem isto ICtor loquendi more notari existimat. Sed quid scire refert, q iste αἰσχροδιδάσκαλος fuerit? Tum vero ipsa res satis doc Titium esse ex poëtae amicis, in cuius gratiam hoc carm scripserit. H. Cod. Paris. *Tacio* et 24. *Tacium.* Venet. *tiio* et *Titiium.* Formam *coniunx*, quae in Hamb. et A 1. exstat, dedit H. Vossius. W.

77. *qui spernentur*] Nusquam legi video: *qui sperni tur.* H. Hamb. praebet *spernuntur*, quod Heynio, si re coniicio, priora et sequentia: *cunctis ianua nostra pa* postulare videbantur. Ipse vero non intelligo, quod Vossius pro vulgata *spernentur* affert, illi nimirum maior vim inesse. Goth. *cui* pro *cuique.* Paris. *qui me.* W.

79. 80. *tempus erit, quum me — Deducat i.*] Nir accurate ex grammatico canone dictum videtur; forta putes refingendum esse, quod poëtae amant, *Deducet. Te pus erit, quum me deducet.* Nam sic v. c. Ovid. III. Art.

Tempus erit, quo tu, quae nunc excludis amantem,
Frigida deserta nocte iacebis anus.

Add. I. Art. 213.; et Fast. I, 529.

Tempus erit, quum vos orbemque tuebitur idem,
Et fient ipso sacra colente deo.

et alterius moris exempla sunt: Statius Theb. VIII,

Iamque erit ille dies, quo te quoque conscia fati
Templa colant, reddatque tuus responsa sacerdos.

II. Sylv. 2, 127.

Ergo erit illa dies, qua te maiora daturus
Caesar ab emerito iubeat discedere bello?

l. III. Met. 519.

Iamque dies aderit, iamque haud procul auguror esse,
Qua novus huc veniat, proles Semeleïa, Liber.

o pro *ferentem* in uno Medic. Statii *canentem;* sicque Heins. Miror neminem coniectasse *ferentem. Diducat* 'iludat aberrationes; v. Gebhard., qui et pro *senem* it *domum* e Scalig. notis. H. Et vero etiam Laur. Sanım solum vidisse, Tibullum scripsisse *deducat* — *domum,* dicat Valckenarius in Callim. Eleg. Fragm. p. 204. vero Santenius Bibl. Crit. P. III. p. 62. *senem* veram onem esse iudicavit, quamvis alteri loca plurima a khusio et Vulpio, et ab Oudendorpio ad Cic. II. de nt. c. 1., quamquam non eo consilio ad partes vocata, speciem conciliare possent. — Vindob. et Voss. 4. oro *quum;* Hamb. *quom,* ut 84., quod H. Vossius amus est. Paris. Hamb. et Goth. *diducat.* Omnes vero collati coniunctivum retinent; et Latini verba *tempus quum* vel *quo, dies erit qua,* similiaque cum coniunpraesentis, futuri tum vim aequiparante, composue Sed et praeterito, quamquam alia de causa, conivus post *tempus fuit quum* ponitur. Caes. B. G. VI. .. *Ac fuit antea tempus, quum Germanos Galli virtute arent.* Cavendum igitur censeo, ne coniunctivos in ıs locis mutes, aut pro *quum* substituas *ut,* id quod us Moreti liber fecit in Virg. Ecl. VIII, 7. *en erit ıam Ille dies, mihi cum liceat tua dicere facta!* W.

81. *Heu, heu, quam lento*] Minus concinne in aliis *Marathus lento;* ut taceam *eheu* legi. *Marathum* fuisse ım Asiaticum, a Phoenicum urbe, Maratho, dictum, Brouckh.; verum eius nomen esse *Cyrum,* ap. Horat. ırm. 33, 6.; ibi enim Pholoe eum fastidire memoratur, Tibullus ei conciliare studet infra Eleg. 8. Pro *tor-* fortasse rectius legeretur *torret,* quod melius conve*lento amori,* ut Horat. Od. I, 13, 8. dixit: *lentis ma-i ignibus.* H. Vel locus Ovidii Art. II, 124. *Et tamen* aequo-

aequoreas torsit amore deas satis prohibet, ne ad locum tentandum proclivis fiam. cf. Tibull. II, 6, 17. Neque Burmannus ad Propert. III, 4, 39. p. 531. Heynio assentitur; at Santenius l. l. p. 62. — *lento amore* h. e., ut Forcellinius interpretatur et H. Vossius, longo et diu macerante. Posituram verborum *Marathus lento*, quam ut elegantiorem Tibullo reddidi, tuentur Ald. Mur. Scal. apog. Vossii octo (Goth.) Corv. Guarn. Zwic. 1. 2. Paris. et Venet. Illa offensus non est Heynius in Virg. Ecl. III, 100. *Heu, heu, quam pingui macer est mihi taurus in ervo!* Add. Liv. 27, 39 f. *reputantem* — quam *ipse* frustra *eandem illam coloniam* — *tentasset*. — Hamb. *Marachus*. — *eheu* habent Ald. Mur. et Scal. — Zwic. 1. 2. Hamb. Goth. cum Venet. praebent *heu, heu*. — Paris. *he heu*. Vid. Stat. ad h. l. et interpretes ad Virg. Ecl. II, 58. W.

83. *ne turpis fabula fiam*] Legebatur ante Broukh. *turbis*, quod et in libb. ut Guelf. 3.; etsi Statius iam e libb. monuerat, esse *turpis* scribendum; et sic iam editum video in Vicent. et in Reg. Lep. Nec aliter Corvin. H. *turbis* in duobus apogr. et in tertio aliquo a manu sec. Venet. et Zwic. 1. — 84. *ministeria* duo apogr. W.

ELEGIA V.

1. *discidium*] ante Broukh. *dissidium* legebatur, sollenni errore. (At in Ald. 1. et Stat. *discidium* iam exstat; Paris. Venet. Zwic. 1. 2. cum duobus apogr. (Hamb.) et Corv. praebent *dissidium*. De differentia nominum *discidium* et *dissidium* intelligenter Gronovius ad Liv. XXV, 18. p. 991. disseruit. W.) *ferre* pro *laturum esse*, vel, *ferre posse*, dixit. pro *abest* Ed. Rom. *habet*, quod in binis Broukh. erat, nimis argute. H. Infinitivo *ferre* animi fortitudinem, quam tum, quum haec *loquebatur* Albius, sibi inesse praedicabat, significare mihi videtur. — pro *At* Ham. *Ast*. — *mihi — abest*. Verbum *abesse* cum dativo personae vel rei, cui aliquid deest, iungunt et alii scriptores, ut Cicero Brut. c. 80. §. 276. *hoc unum illi, si nihil utilitatis habebat*, abfuit, *si opus erat, defuit*. Quam constructionem Gernhardus non recte admovit Ciceroni de Off. I, 14, 4. p. 55. *Id autem* (eripere aliis, quod aliis largiare) *tantum abest officio, ut nihil magis officio possit esse contrarium*. Nam sententiae eius loci significatio supra posita non convenit, sed ibi *abesse* notat *alienum esse* vel *remotum esse*, quod eodem

›odem sensu usurpatur apud Cicer. de Off. I, 19, 4. *scientia, quae est remota ab iustitia,* et sextum casum requirit. .llud vero, quod *officio* primum casu sexto, tum tertio ısurpatum est, virum eruditum sine causa offendit. Neque n partes vocaveris sensum locutionis *longe abesse alicui* ı. e. minime prodesse, nil iuvare. Quae Broukhusius h. l. :omparat et disputat, ea magnam partem aliena sunt. — Voss. 1. *longae.* Voss. 1. 3. 5. et Guarn. cum Paris. *fortis.* W.

3. *turbo*] Statius et Scaliger ex Charisio *turben;* ut altem inde constet, olim in libris etiam hoc lectum fuisse. :f. Broukh. mox pro *celer* duo *tener.* H. idem dat Hamb. — *Turben* pro omnium librorum lectione *turbo* ex Charisio ›. 117. ed. Putsch. recepi, cuius vel potius C. Iulii Ronani, ex quo illa hausit Charisius, auctoritas apud Benteium ad Hor. Od. I, 25, 11. p. 42. valuit, et apud H. Vossium. — Idem e Voss. 4. *namque vagor per* praetulit, ;um hac lectione actus late vagandi describeretur. Sed ›rimum notio *late* neque inest verbo *vagor,* neque requi:itur. Satis est tenere, Tibullum se repraesentare voluisse furore amoris ita actum, ut nusquam mente tranquilla :onsisteret, sed modo huc modo illuc aegritudine animi ferretur, itaque se turbini, qui concitato motu volitaret, :omparasse. Deinde grammatica non patitur verba sic construi: *turben citus verbere per sola;* at in vulgari textu :usta est constructio: *ut turben* agitur *verbere per sola.* Denique compositio *ego vagor turbo* pro *ut turbo* Latina nihi non videtur, nedum Tibulliana sit. Nam Latini in praedicatis personis vel rebus adiungendis ea omnia ausi ıon sunt, quae auctores linguarum vernacularum. Nemo lixit: *tu es turbo.* Inde sequitur, non maiorem in appositionibus substantivorum vel substantivis participialiter usurpandis esse libertatem. Quis igitur Latine dixerit: ego vagor turbo? At apud Horatium Epist. II, 3, 475. *Quem vero arripuit, tenet occiditque legendo Non missura autem, nisi plena cruoris, hirudo,* si recitator acerbus tenere et occidere dicitur legendo *hirudo* pro vulgari: ut hirudo, recte verba ita composita esse, testatur locus Ciceronis *plebecula est hirudo aerarii.* Indubitata est, cum usurpetur *tu es rusticus,* eiusdem poetae dictio Epist. I, 2, 41. *Qui recte vivendi prorogat horam, Rusticus exspectat, dum defluat amnis.* Quo loco cum ad fabulam aliquam respiciatur, eo clarius ratio compositionis intelligitur, ut Epist. I, 3, 18–20., vel apud Theogn. 347. *ἐγὼ δὲ κύων ἐπέρησα χαράδρην,*

Χειμάῤ-

Χειμάῤῥῳ ποταμῷ πάντ' ἀποσεισάμενος, h. e. *mihi vero ac quod omni* etc. Itaque vulgata *agor ut*, quam etiam P et Venet. dant, unice vera eſt. W.

4. *verſat ab arte*] Conſtructionis exquiſitioris in (mentario notatae exempla praebet Ovidius Faſt. III, *Iupiter huc veniet, valida deductus ab arte*. Aen. II, 4, *Et tenerum molli torquet ab arte latus*. cf. Triſt. II, Neque pedeſtres ſcriptores hunc uſum respuerunt. Cic. p. Mil. c. 21. §. 56. *Adde — Martem communem, ſaepe ſpoliantem iam et exſultantem evertit et perculi abiecto*. Adde Epiſt. ad Fam. XI, 10. ab in. *Tu a (ſenſu et vero iudicas de nobis*. Et iis, quae Heuſinge Cic. de Off. I, 2, 12. ſine ordine collegit, inſunt, qua rem faciant. — Paris. *adſueta*. Venet. Ald. Muret. : *aſſueta*. W.

5. *libeat ne d.*] Ed. Rom. cum aliis *liceat*, et *poſthaec*; et interpungunt ante hanc vocem. Tum *a verba* aliquot codd. apud Broukh. Fortaſſe etiam *ne gendum* pro *ne*, vel *nec* Guelf. 1., ut coniungantur : ſe iſta. Ita occurras etiam Statii ſuſpicioni, eſſe ſup tos verſus, cum bis eadem res dicatur. In Guelf. *f* mutatum in *feri*, haud inſcite. H. Gothofredus, qu notis ad Pandect. lib. 50. tit. 4. l. 18. p. 767. edit. hunc locum et I, 9, 21. ad auctoramentum gladiato: *occide, ure, verbera*, refert, ibidem verba huius loc affert: *Ure, feri et torque*. Haec in marg. lib. Heyn Verba *libeat — poſthac* ad *Ure — torque* pertinent, (per ſe plenum non habent ſenſum; at in iis, quae ſeq tur, *horrida v. d.* ad integritatem ſenſus nil deſid Conſtructio igitur *doma h. v., ne libeat — poſthac*, q H. Voſſius iniit, mihi improbatur. Ceterum verba ad *horrid. v. d.*, quibus ſenſus priorum auctus iteratur, gnam habent vim, qualis ineſt Virgilio Aen. I, 562. *vite corde metum, Teucri, ſecludite curas*. Statii autem dicium a prava et lectione *nec* pro *ne* (quam dat Zwi Corv. *me*) et coniunctione *poſt haec h. v. d.* (quae e Corv.) et ſententiarum 5 — 8. interpretatione profec eſt. Aliena eſt coniectura *neu*. Variae lectiones ap ſunt: *ferrum* (Hamb.) — *liceat* (Goth. et Venet.) — *quam — poſt haec* (Goth. Hamb. Guarn. Corv. Paris. net. Ald. 1.) — *aſpere vera*. W.

7. *parce tamen per te f.*] pro *per te* noſtri cum quis fere Edd. et libris *parce* importune repetunt. Sed

Ed. 1520. eft *te per,* et in Aldinis Muretoque. In Guelf. autem diserte *per te,* ut et in 3.; in 1. erasum et *parce* fictum. H. Zwic. 1. 2. Paris. et Venet. cum pluribus ogr. (Hamb. Goth.) *parce* pro *per te;* perperam. Nam aepositio *per,* quae eft ante *Venerem,* ad *foedera* retrahi quit. Pro *tamen* liber Vossianus *mihi.* — *Ille ego* — cor. In pronominibus ita coniungendis brevitatis ftudiosmi fuerunt veteres. Tacit. Annal. XIII, 36. *ardebant fere, quis ille — spreviffet.* Ut *dicor* h. l., ita *feror* usurtur apud Ovid. Heroid. VI, 114. *En ego Minoo nata toante feror.* W.

11. *Ipfeque ter circum luftravi fulfure puro*] *puro* a vi rificandi. Broukh. corrigendum arbitratur *fulfure vivo,* od perpetuum fere fulphuris epitheton eft, fequutus einfium in Ovid. Faft. IV, 739. Sed vide ibi Burmann. Art. II, 329. et ibi Burmann. Pro *ter* alii, etiam noftri, quod probarat Scaliger. Sed eft aberratio librarii. fup. I, 3, 11. Ed. Rom. etiam *te fuftulit.* H. Et Hamb. m Corv. exhibet *te,* quod ab illis illatum opinor, quibus verbum *luftravi* pronomen *te* ex prioribus arceffere dum videbatur. H. Voffius ad lectionem Florentini, quam itius affert, *ipfe ego* pro *ipfeque* probandam proclivis eft. d vid. Not. ad I, 2, 63. W.

12. *Carmine cum magico praecinuiffet anus*] ita in timis. At veterem fcripturam effe *procubuiffet,* Scaliger ntendebat, idque receperat, quafi anus procumberet, rmen immurmurans; nec tamen nifi in uno Statii ita lem videas. Alius liber Statii *praetimuiffet,* tertius cum net. *pertimuiffet,* (Goth. a. m. *pertinuiffet*) quod conte explicat Statius ad I, 2, 41. p. 33. *Praecinere* vero l *praecantare* dicebantur ἐπῳδοί. v. Gronov. Obff. II. 1.

13. *Ipfe p.*] *Ipfe ego curavi* Flor. Statii et Vindob. *eva* — *fomnia.* quidam *fcaeva.* cf. notam. H. *Scaeva fonia,* h. e. fomnia triftia, nullum e veteribus dixiffe, condit H. Voffius. quod falfum, fi quidem Apuleius Metam. . I. p. 59. *fcaeva* et *gravia fomniare* dixit, et lib. IV. 296. *fcaeviffimo fomnio cumulatur infortunium meum,* ubi d. Oudend. Omitto, *fcaevitatem fortunae, fcaevum eventm* apud eundem ufurpari, et fimilia apud Gellium aliosie. Sed cum formae *faevus, fcaevus* vel *fcevus* (vid. irg. Aen. I, 295.) in libris fcriptis crebro permutatae at, quamquam in codice Tibulli Hamburg., excepto loco

IV.

IV, 3, 22., ubique pro *saevus* et *saevio* forma altera ... perta est, hanc in auctoribus saeculi Augustei non nisi calide arripiendam esse iudico. Cf. Drakenb. ad Liv. I ... c. 27. p. 354. — Ad *saeva somnia* illustranda H. Vossi... Senec. Herc. Fur. 1082. *En fusus humi saeva feroci Cor... volutat somnia* non apte affert. Nam ibi Herculem, p... caedem liberorum somno oppressum, facinora crudelia ... impia somniare, opinatur chorus, ut ea, quae illum v... sum sequuntur, clare ostendunt. Aptius comparaveris V... Fl. I, 329. *Quos ego iam mente dies, quam saeva insomni... curis prospicio?* Add. Soph. Electr. 500. δεινοῖς ὀνείρ... Ceterum interpunctionem post *procuravi* et *nocere* sustuli, ut iungeretur: *procuravi somnia saeva*, ne etc. — Teren... Eunuch. III, 5, 34 *Continuo haec adornant ut lavet* p... *adornant, ut haec lavet.* Et in versibus, quos Aeneidi a... sutos autumant, *vicina coegi, Ut quamvis avido parere... arva colono*, dictum pro *coegi arva vicina, ut* etc. Apud alios poetas similia sunt liberioris verborum collocationis exempla. H. Vossius cum Mureto, Statio, aliis commate post *procuravit* distinxit, sed verbum *procurare*, significans exsequi ea, quae ad expiandum pertinent, cum coniunctione *ut* vel *ne* non construitur. Pro *ne* Goth. *nec;* Venet. *possint* pro *possent*, male. W.

14. *sancta — mola*] vetus erat lectio, cui Aldina sec. (cum Mur.) substituerat *falsa*, quod eiecit Scaliger, librum suum sequutus, cui adstipulantur plerique alii. *semina* Guelf. 1. 4. *omina* pro var. lect. Guelf. 2. H. In apogr. *semina* et *nomnia — mala* (Goth.). H. Vossius, tempor... *procuravi — ne possent — deveneranda* male componi, ar... bitratus, de coniectura Guyeti *deveneratu* recepit, hoc fo... tasse sensu: *si ter ea deveneratus essem mola sancta.* Q... sensus primum quantopere langueat, dici vix potest. D... inde participium *deveneratus*, aevo certe Tibulli, passiv... usurpatum non est. Nam quod *veneratus* in compositione... bus *venerata Ceres vel sacerdos* passive usurpatum ex prisc... sermone restat, et *venero* apud Plautum legitur, hoc nih... ad formam aetatis sequentis *deveneror* pertinet. Coniect... tio autem, quae in tali analogia nititur, lubrica est. Ad... quod difficultas temporum, quam ille movit, ad falsa... referenda est notionem formae *devenerandus*, quam p... participio scilicet futuri vulgo habent. Ego quidem verb... *ter sancta deveneranda mola* ad *somnia* apposita puto, ... causa declaretur, cur Tibullus somnia procurarit. Simi... est appositum apud Horatium Ep. II, 1, 229. *Sed tam...*

operae pretium cognoscere, quales Aedituos habeat belli *tata domique Virtus, indigno non committenda poëtae.* l. Tibull. I, 7, 2. — In Voss. 3. distichon 13. 14. post i, 22 collocatum est. Pro *mola* Goth. *mala.* W.

15. *velatus filo*] recte revocavit hanc lectionem Vul- ı. *filum* est vitta, infula. Liv. I, 32. *capite velato filo,* *ıae velamen est*); ut ibi cum Drakenb. interpungendum. ukhusius nulla auctoritate mutarat in *lino;* quod in ılf. 2. pro var. lect. Multa ille tradidit parum accurate hos versus. H. Statius *filum capitis* tegumentum capi- esse putat apud Arnob. VI. p. 118. l. 4. ed. Elmenh.; ibi significari figuram vel formam capitis Forcellinius e notavit. Nam apud scriptores illius aetatis *filum* ram, habitum, formam notat, ut apud Apulei. Metam. IV. p. 288. ed. Oudend. *virgo filo liberali*, ubi vide ıenh. et Oudend. E plurali *tunicis solutis* Tibullum duas icas gestasse apparet, de quo more vid. Forcellin. sub *ınica.* W.

16. *Vota novem Triviae n. s. dedi*] *Triviae* Scaliger ı melioribus libris, etiam Regio et Guelf. 3.; ante le- ıtur: *Veneri;* sic etiam Guelf. 1. 4. et apogr. duo ıth.) cum Venet. Quidam libri *circum.* sic Guelf. 2. Bern. superfc. ab alia manu *ut Veneri.* Vindob. *Tru-*) Guarnerianus: *Craemae*, et Paris. *Creme*, utrumque *Triviae* factum. Hoc iam Corradus in Quaestura p. 326. Lipf. e codice antiquo reponebat, invito tamen magi- suo Egnatio, qui *Veneri* defendebat ex Virg. Ecl. VIII, 78. Sed et ibi res sacra fit dis magicis vel inferis, ime vero ad aras Veneris. Pro *dedi*, quod est *reddidi,* *olvi*, Statius habuisse videtur *tuli.* H. Sed cum ea lectio commentario eius tantum sit posita et explicita, neque ullo appareat codice, eam scripturae mendam puto. moriae enim illius fortasse obversabantur loca I, 7, 54. ı, 9. — Paris. *voca* pro *vota.* Goth. *silenti.* Voss. 5. *nte.* Male post *persolvi* ab aliis plene distinctum esse . W.

20. *sed renuente deo*] Santen. ad Propert. p. 917. ebat *et.* H. idque, quia *At* praecederet, ut opinatur Vossius; qui ipse, tamquam particulae *at* — *sed* incom- le usurpatae essent, *Ah mihi*, ut animo agitato conve- ıs, de coniectura reposuit. At enim particulae *at* et ita differunt, ut recte ita componi possint. Nam pri- a *At mihi* oppositum est verbis *fruitur alter*, hoc sensu: At

9, 45. *Tum miser interii* interpositum
Virg. Aen. I, 352. *et aegram, multa
spe lusit amantem.* Similiter Graeci a
lerunt. Soph. Electr. 165. ἄτεκνος, Τ
οἰχνῶ. ibid. 1075. τὸν ἀεὶ πατρὸς, Δει
Philoct. 185. ἔν τ' ὀδύναις ὁμοῦ Λιμῷ
Μεριμνήματ' ἔχων, uti hunc locum in
Exempla interpositi adiectivi *miser* de
carere poteris correctione Santenii, cu
deo eadem notio, quae adiecto *dem*
et pro *sed* reponi placuit, ut alterun
Particulam quidem *et* ferendam nego.
sitiones hae sunt: *felicem vitam fingel
deo*, vel: *f. v. f. d.; nam renuebat de*
ptores illi, quos adiectiva ita interpol
ea collocarunt loco, quam Tibullus
Codices omnes tuentur *at;* Hamb. *ast.*

22. *Area dum messes sole calente*
rentur in area. v. not. Ita etiam Hor

Millia frumenti tua triverit area

Virg. Ge. I, 192.

Nequidquam pinguis palea teret a

Martial. IX, 91, 11.

Messes area cum teret crepantes.

Senec. Thyest. 356.

ex agro congestum terebatur, non, ut nunc, in horreis (qua re factum, ut fruges in horrea devectas teri tam novum haberetur, ut Pytheas illud inter memorabilia septentrionalis plagae referret, quod legis apud Strabonem p. 201. lib. IV. c. 5. §. 5. *e marg.*): v. Geopon. II, 261. Schoettgen. in Antiqq. Triturae §. 4.; tum, quia triturae tempus in Augusto erat; messis vero fiebat in Italia mense Iulio et Augusto: Geopon. III, 11. ἕως δὲ τῆς πρὸ θ' Καλανδῶν Σεπτεμβρίων ἀλοήσομεν. οὐ γὰρ ὄμβροι οὐδὲ δρόσοι ἐν ταύταις γίνονται ταῖς ἡμέραις, quem locum debemus eidem, dum fuit, doctissimo viro. Ut tamen talem morem sequi possint homines, necesse est eos vivere sub caelo clementiore, et minus variabili. In Lusitania etiamnum manipulos in agro relinquunt, et, quando commodum tempus incidit, terunt; vix ante Octobrem in horrea devehunt. Unde a. 1766. factum, ut pluviis insolito more per ipsam aestatem ingruentibus tota messis corrumperetur. Hinc Virg. Ge. I, 298.

Et medio tostas aestu terit area fruges.

et v. 190.

Magnaque cum magno veniet tritura calore.

In Ed. Bas. legitur: *sole cadente:* quod et Corvin. et Voss. 3. exhibet; male; nam sub ipsum meridiem tundebantur frumenta. v. Virg. III. Ge. 132. 133. Vindob. *torret.*

23. *Aut mihi s.*] *Haec* vulgatae habent, inquit Broukh. Hoc nomine appellare videtur edd. Plantin., ductas ex Mureti editione, qui illud intulit. In lib. *Et,* quod et Corvin. habet, *At, Ac.* H. Veram puto esse lectionem *et,* quam pro *aut* in contextum induxi. Primum enim Tibullo, aureas apud animum spes repetenti, enumeratio rerum tempore diversarum, quas sibi finxerat, convenit: hoc mihi officium praestabit Delia et illud, non vero divisio earum per particulam separativam *aut.* Vide et locum similem Albinov. Consol. ad Liviam 31 — 36. Deinde usus particulae *aut* hoc loco ea etiam gratia excluditur, quod 25. 27. res, quas praeterea sibi finxit, per asyndeta adduntur. Similiter vero IV, 1. fatis Ulyssis quatuor enumeratis et coniunctionum ope copulatis, quintum sine copula addidit panegyrici auctor 59. *Incultos adiit Laestrygonas Antiphatenque.* Itaque apud Iuvenalem III, 86 — 90. *Quid, quod — laudat — et aequat — miratur?* eandem singula copulandi rationem agnosces ad eamque emendabis distinctionem.

lit. W.

24. *candida musta*] ita Edd. :
pars librorum, etiam nostri. Cum
reliquis é Plinii XXIII, 1. conste
libris reposuerat *pinguia*. Sed vi
I, 1, 10. ab aliquo refictum esse.
ris agelli dominus praestantiora vin
Tum noc vilia ista vina fuere, sed
fuscis ac nigricantibus. Idem Bro
rum haec accipi volebat; etiam h
vere. Servat uvas et mustum Deli
musta plurali dixit numero, ut s
Broukh., et Burmann. ad Ovid. I.
hoc mirum, dum plures, ut *vini*,
Add. Plin. H. N. XXIII. c. 1. med
bant naturales has. Quem locum a
verbis ibi positis: *Ad omnia infirm*
husio, vina candida non habita esse
tiquam efficies. Nam antequam ill
de natura mustorum ad usum medi
posuerat. *Candida* praebent libri P
et apographa (Hamb.) cum Venet.
et quartum in marg. *pinguia*. W.

26. *verna*] mira in hac voce l
gante digna; pueri enim, domi nati
et familiari quadam consuetudine do
bant. H. Mala [illegible]

Mihi virente dulcis uva pampino:
Mihi glauca duro cocta oliva frigore.

adde Carm. 84. et 86. ex quo eodem v. 15. 16. et aliis locis constat, Priapo hircum vel porcellum aut aliam hostiam fuisse mactatam. v. ad eum loc. Burmann. Sec. Custodia vero non hortorum solum Priapo, sed et agri et vineae et villae committebatur. v. Carm. 30. 86. 87. H. Dacerium H. Vossius secutus et hic et I, 1, 14. Silvanum intelligit; vid. eum ad locum priorem disputantem. Nam Silvanum auctorem culturae agrorum habitum, itaque primitias ei esse oblatas; loco I, 1, 14. id accedere, quod primitiae pomorum certum aliquem requirerent deum. Idemque ad Virg. Ecl. X, 24. sacrificiis, qualia apud Tibullum commemorantur, Silvanum esse placatum, ex nonnullis scriptorum locis docuit. At *deus agricola* absolute ita dictum, ut Silvanum notaret, ille non demonstravit; et qui I, 1, 15. 17. sequuntur dei, in *agricolis* habiti sunt; nec h. l. sacrificiorum similitudo quidquam probat. Nam Priapo quidem eadem fere sacrificia, quae hic memorantur, data sunt, vid. Catull. XIX, 10 — 16.; et diis agricolis plura sacrificia communia fuisse probabile est. Ita re incerta, cum *deus* II, 5, 95. et II, 1, 9. collective Tibullo usurpatum esse negari nequeat, ego quidem Vulpii opinionem amplector. W.

28. *pro segete spicas*] Utraque Edit. cum multis: *et spicas*, ut scilicet versum fulcirent. Cod. Reg. *spicam*. H. Apogr. quinque dant *et spicas* cum Guarn. Zwic. 1. 2. Paris. et Venet. — Hamb. *cerere et*. In Corv. et Goth. *et* recte deest. Nam syllaba brevis *te* producitur, quia initio vocis sequentis duae sunt consonantes; vid. Bentl. ad Horat. Od. III, 19. p. 137. W.

29. *Illa regat*] *reget* duo Angl. apud Broukh. cum Guelf. 2. H. Tibullus futura sibi laeta fingens, ea modo ut vere exstatura — *colam* — *aderit* — *sciet*, modo ut cogitata *regat* — *detrahat* — *curet* ponit; de quo coniunctivo, qui ad indicativum futuri proxime accedit, vid. Obss. ad I, 9, 63. W.

30. *et iuvet*] alii, ut Reg. Guelf. 2. 3. et Ed. Lips., *adiuvet*, vel *adiuvat*, vel *at iuvet*; volunt nempe, *ac iuvet*. H. Apogr. plura, Guarn. et Zwic. 1. 2. cum Paris. et Venet. dant *adiuvet*, sed in Zwic. 1. seriori manu correctum; Voss. duo *ac iuvet*; Hamb. *audiat*. Goth. *et iuvet*. — H.

praesertim quum coniuncti ris. *detrahet*. Ceterum *venie* (ap. m.) dat, mutandum,

33. *virum hunc*, *sedul* tur, ut saepe fit; adeoque mihi tamen *hunc* durius h. que versus oratio male iun punctione emollii versum. *tantum venerata virum*, *hun* Tibullianae legit: *tunc*, et languet. Versus fiet rotundi *Nunc paret atque epulas ipsa* in Guelf. 3. diserte; ut lat officium, quo hospitem exc referri debet. (*curare hospitem* vid. Terent. Eun. 3, 2, 52. sensu Plinius Ep. I, 5. ad fin. vatur. W.) Broukh. malebat, quia *curare* cum tertio casu iu in his verss. satis nondum era et in Guelf. 2., et in marg. (cui vel metrum obstat. W.) - fulciendum versum. Ut ex a quale illud nunc habemus, v manu venire potuit. Nitor o ratio. H. De quo iudicio Hey 78., recte improbans conic

tione dicitur: *curo* (ut) *epulae parentur*. vid. Plaut. Stich. 5, 3, 7. *meis curavi amicis, coena ut cocta esset*. Tum Tibullum non nisi sensu vel distinctione suffragante synaloephen neglexisse, crediderim. cf. Iuven. II, 26. III, 70. Nam quod aspirationem *h* saepe consonantis mutae partes gerere notat Burmannus Anthol. Lat. T. 2. p. 605., laudans Reines. ad Class. XVII. Inscr. Vet. N. 167. p. 861., et similia afferens exempla: *tandem haec, sacri hic*, illud in arsi tertii, hoc in arsi quarti pedis, hanc causam veram non puto. Neque licentias Comicorum vel Satyrae Albio inferam, usumque vocularum *dum, tum, num, cum*, de quo Bentleius de Metr. Terent. p. 15. et ad Terent. Adel. II, 2, 24. accurate disseruit, ad partes vocabo. Quae metri ratio nisi vetaret, omni hexametri distinctione sublata, verba sic construerem: *Et curet sedula tantum hunc virum, venerata* sc. eum; quae Latinis usitata est constructio, ut Horatio Sat. II, 6, 11. *mercenarius agrum Illum ipsum mercatus aravit*, et Tacito Annal. IV, 51. *Quidam pontes et scalas ante fabricati inferre propugnaculis*. Adde locum nostro simillimum Nemes. III, 27. *Quin et Silenus parvum veneratus alumnum Aut gremio fovet, aut resupinus sustinet ulnis, Et vocat ad risum digito, motuve* (ut pro *motuque* legendum est) *quietem Allicit*. Ceterum cum in distinctione, quam recepi, pronomen *hunc* neque metro adversetur et vim habeat aliquam, praesertim cum *huic* repetitum sequatur, versus, ut editi sunt, integros iudico. Goerenzius nil mutat, nisi quod verba *tantum vener. virum* parenthesi includit. Depravationes textus sunt in Hamb. *nunc s. curat*; in Zwic. 1. *virumque hunc*; pro *huic* Vindob. *tunc*, Goth. *hinc*, apogr. tria *illa* pro *ipsa*. Correctionem *nunc — curet, nunc paret* non magis amplector quam illam Burmanni Secundi, *ferat* pro *gerat*, quamquam Santenio probatam p. 79. Supplent illi: *in mensam*. Sed cum locus, in quem epulae latae sint, adiectus non sit, *gerere epulas* aeque mihi Latinum videtur ac *gerere hastilia*, vel *liberos in manu*. Add. Tibull. I, 10, 27. *canistra geram*. — *ipsa ministra* h. e. ipsa servae ministerium faciens. W.

34. *ipsa*] Reg. *illa*.

35. *Eurusque Notusque*] *Eurum*, quod iam in Vicentina video expressum, Broukh. e XX libris recepit, quia ille vicinus alteri et fere cum ipso iungitur; vulgo fuit *Caurus*, ut etiam Rom. Ed. Ex hoc tamen illud potius fieri potuit, quam hoc ex illo. H. Et H. Vossius, quia

Eurus res ab urbe in Orientem portare nequiret, *Caurusque* recepit. At *Notus* illud non magis efficere poteſt. Accedit quod *Notus* et *Eurus* pro ventis vehementioribus a poëtis uſurpati eſſe videntur. Apud Virg. Aen. I, 575. Dido: *Atque utinam rex ipſe, Noto compulſus eodem, Adforet Aeneas.* Quis, quaeſo, in mari mediterraneo navigans, ad litora Africae *Noto* defertur? Denique apogr. H. Voſſii omnia cum Zwic. 1. 2. Guarn. Pariſ. et Venet. vulgatam *Eurus* defendunt. *Caurus* autem ab iis, qui poetarum morem vel negligentiam perſpectam non habebant, ſubſtitutum eſt. Loci Iuvenalis XIV, 267. *Quam tu, Corycia ſemper qui puppe moraris Atque habitas, Coro ſemper tollendus et Auſtro,* alia eſt ratio. Pariſ. *Nothusque* et *Armonios*. Goth. *factat* pro *iactat*. W.

37. Vellem utique, carminis ſuperioris venuſtatem non eſſe contaminatam foeda lacinia, quae attexta eſt. Sententiarum tamen ordo ac nexus non omnino verſus, qui ſequuntur, reſpuit. Scaliger non modo novam Elegiam exorſus eſt: *Saepe ego* etc., verum etiam ſuperiori carmini attexuit verſus ex El. II. huc retractos, qui molliſſimae elegiae nitorem non minus obſcurant. Quod per bonae criticae leges facere licet, hoc feci. Seiunxi verſus, ut novae Elegiae ſeu initium, ſeu, quod credere malo, fragmentum. Romanos autem illos a Platonico vel Petrarchico amore ſatis alienos fuiſſe, vel ex h. l. facile quisque intelligat. H. Cum Albius ad animum Deliae movendum enarraſſet, quantopere de illa aegrotante eſſet meritus, quasque tum ſpes de vita cum illa, ſanitate recepta, ſuaviſſime transigenda concepiſſet, inde a verſu 37 — 47., quo amoris vinculo etiam nunc, his falſis, irretitus teneatur, explanat, quod ad puellam alliciendam haud incommode memoratum eſſe, neque iis, quae praeceſſerunt, adverſari, dixeris. Itaque ſigna lacunae tollere non dubitavi, non moratus ſingularem illam amoris erga Deliam teſtificationem 39 — 42.; quam qui abeſſe cupiunt, ex indole altiore et generoſiore amorem Romanorum aeſtimant. Goerenzius iudicavit, verſus 36. 37. ad verſum 18. referri, a quo poeta, interpoſito quaſi episodio 19 — 34., disceſſiſſet. W.

37. *depellere*] Hamb. *deponere*. 38. idem *ſed* pro *at*. Poſt 39. Voſſ. B. ex carmine ſexto 53 — 86. inſeruit. W.

40. *deſeruitque Venus*] quod Ovid. III. Am. 7, 13.

Tacta tamen veluti gelida mea membra cicuta,
Segnia propoſitum deſtituere ſuum.

Etiam

Etiam in Tibullo duo ap. Broukh. et Regius cum Corv., haud dubie ex interpolatione, *destituitque* legunt. H. Id H. Vossius ex quatuor apogr. ut poeticum recepit. Sed *destituere aliquem* est fraudare aliquem, quae notio fraudis et oli aliena est a Venere; si *destituere aliquem* eodem sensu iceretur, quo legitur *destituere spem, exspectationem*, ad em a Tibullo conceptam referrem, fore ut hac via curas : dolores abigeret. Cum autem huius compositionis exemla desiderem, retineo lectionem bonam *deseruitque*, quam uarn. Hamb. Goth. Zwic. 1. 2. Paris. et Venet. firmant. am *deserere* dicuntur dii, qui non adiuvant neque optata ferunt. Plaut. Pseud. I, 3, 147. II, 2, 6. — Zwic. 1. *tiram*. — Ratio coniunctivi ex Obss. ad I, 2, 14. patet. W.

41. *Tunc me devotum descendens femina dixit*] Revocavi ctionem, quam Broukh. ex aliquot libris recte induxerat; ulgo *Tunc me discedens devotum f.* Similis aberratio erat p. El. 2, 19. Ovidius in eadem re *desiluit* dixit III. Am. 7, . (Sed is locus hac re differt, quod ibi, se cum amica *in o iacuisse*, Ovidius narraverat. W.) Metus Vulpii, ne is ita, ut apud Catull. carm. 112, 2., accipiat, inanis est, im hic de femina, non de mare, sermo sit. H. Lectionem itam firmat Veneta et Voss. 1. — Bern. *descendens devotum*, Zwic. 1. sed corr. in *discendens dev.* — Hamb. Goth. vic. 2. *devotum discedens*. — Paris. Guarn. cum septem ogr. *discedens devotum*. — *Tunc* in Zwic. 1. 2. Goth. mb. Guarn. Paris. Venet. W.

42. *et, pudet heu! narrat scire nefanda mea*] est ex iendatione Scaligeri; vulgo *et pudet et n.*, quod natum ex *pudet ei.* An altera versus pars a Tibullo profecta sit, bito. Extrita fortasse ea erat a pio homine in codice, le ab alio restituta. In Tollianis excerptis narratur ab is legi: *Et dominae narrat scire nefanda meae.* Sic ipsi aliae renuntiat puella rem. („In veteribus etiam libris ri affirmant: *Et dominae narrat*" haec Statius, addens: oin illud malumus, *Mea* fortasse mutandum sit in *meae*, illa quidem se dicat non nescire *nefanda*, illa nimirum neficia, *dominae meae.*" Ita etiam lectio Excerptorum illianorum intelligenda esse videtur, et quod Auratus resuit. W.) Ab Aurato refingi coepit: *Et dominae narrat ra nefanda meae.* Quod si semel eam viam ingredimur, eat refingere: *femina dixit, Et, pudet heu!* (sc. dixit) *minam scire nefanda meam:* h. e. veneficiis eam uti. Tum nexum

nexum habent quae sequuntur: *Non facit hoc verbis.* Nodell. Not. crit. p. 72. non multum abfuit ab hac coniectura, cum legebat: *Et, pudet heu, narrat, scire nefanda meam.* H. Eodem redit coniectura: *Et dominam narrat scire nefanda meam.* Sed femina illa, qua frui volebat Tibullus, cum *devotum* esse pronuntians, addere non potuit, hoc a *domina* Tibulli esse factum vel a puella, quam *suam* appellare posset. Nam devotionibus ille peti potuit vel a muliere, quae eius amore potiri cupiebat, vel a saga aliis de causis. cf. Ovid. Am. III, 7, 26 — 35. Neque ad sequentia 43. 44. annectenda opus hic est vocabulo aliquo, quale est *domina* vel *mea*. Nihil enim in bonitate iuncturae desidero: femina tum dixit et vulgat, me esse devotum; neque hoc mihi accidisse nego; nam puella mea pulchritudine sua me vere devovet. Accedit quod *nefanda* notans turpia bonum habet sensum. Apud Virg. Aen. VI, 26. *nefanda Venus* est turpis V., et *nefas* est flagitium vel turpitudo apud Iuven. II, 127. *Unde nefas tantum Latiis pastoribus?* ubi de nuptiis virorum agitur. Lectio *dominae* vel versui 40., qui praecedit, debetur, vel correctori, qui verba corrupta *et pudet et* emendare voluit. Si Scaliger genuinam lectionem restituit, distinguas: *Et, pudet, heu! narrat scire nefanda mea.* Nam si *heu* vel *vae* ad vocem singulam pertinet, praeponere huic solent Latini particulam exclamandi, non postponere. Ipse tamen Tibullo redditum malim: *Heu pudet,* aut *Vae pudet, et narrat scire nefanda mea.* Nam verba *Heu pudet* aut *Vae pudet*, fere ut *memini* I, 2, 26., interposita ad utramque sententiam *dixit et narrat* pertinere possunt. Et cum medio aevo *ve* scriberetur pro *vae*, haec scriptura facile in *e* atque *et* potuit mutari, praesertim initio versus. Apogr. (Hamb. Goth.) Zwic. 1. 2. Paris. Guarn. et Venet. *et pudet et narrat.* Paris. Venet. *nephanda.* W.

43. *non facit hoc verbis*] quidam, sed pauci, *herbis:* quod tueri possis ex Propert. III, 6 (4), 25.

Non me moribus illa, sed herbis improba vicit.

et infra El. 8, 23.

Quid queror, heu, misero carmen nocuisse? quid herbas?

H. Probabilem alteram lectionem *herbis* iudicaverat Statius, usus loco Tibulli I, 8, 17. 18. *Num te carminibus, num te pollentibus herbis Devovit tacito tempore noctis anus?* Qui locus neutri lectioni favet. Et alibi modo *carmina* modo *herbae* in devotionibus memorantur. Ovid. Heroid. VI, 83.

Non

Non *facie meritisve placet, sed* carmine *movit.* et 93. *male quaeritur* herbis, *moribus et forma conciliandus, amor.* — Vide igitur. quo alia argumenta rem deducant. Primum forma loquendi *facit hoc* ex iis, quae praecesserunt, explicanda est. vid. Ovid. Heroid. XX, 55. *Tu facis hoc, oculique tui,* et quae Burmannus ad Propert. III, 12 (10), 4. notavit. Aliquoties tum *hoc* omittitur, ut apud Tibull. I, 3, 22. Et h. l. *facis hoc* idem est ac *devovet.* Deinde *verbis* pro *carmine* esse dictum, ex compositione *devovet verbi* apparet, et probatur loco Horatii Epist. I, 1, 34. *Sunt verba et voces.* Itaque exquisitior cum sit ratio loquendi *devovere verbis*, et codicum auctoritas accedat — *tam verbis* in apogr. (Hamb. Goth.) Zwic. 1. 2. Paris. Guarn. et Venet. exstat — receptam tuendam esse censeo. ak. *haec* pro *hoc.* W.

ib. *facie tenerisque lacertis*] quidam boni libri ap. roukh. et Regius noster cum Guelf. 3. (et Corv. et quaquor apogr. W.) *niveis*, ut Virgil. Aen. VIII, 387. de enere;

— niveis hinc atque hinc Diva lacertis
Cunctantem amplexa molli fovet. —

oc placere possit etiam propterea, quia in altero versu color emoratur: *flavis* — *comis;* eadem ratione, qua Scaliger Bentleius apud Horatium I. Carm. 13. tuentur *lactea achia* propter *roseam cervicem;* et qua dixit Virgil. XII. en. 605.

Filia prima manu flavos Lavinia crinis
Et roseas laniata genas —

etinui tamen *teneris*, quia id vocabulum nostro in deliciis t. v. I, 1, 46. 64. 68. I, 2, 73. et al. In cod. Scheff. it *mutis*, depravatum ex *niveis*. H. *niveis*, ut γραφικώτερον, recepit H. Vossius. Add. Fast. Ovid. II, 763. *Forma acet niveusque color, flavique capilli.* Heroid. XX, 57. *oc flavi faciunt crines et eburnea cervix.* Sed *teneri lacerti* perpulchri sunt, et variatio epithetorum delectat. aque nil temere movi. Zwic. 1. 2. Hamb. Goth. Paris. m Venet. *tenerisque.* Voss. 3. *a flavis.* W.

47. *Nereis Pelea,* interposito *quae*, multi codd. et vett. ld. usque ad Ald. pr., quod non videbant librarii, *Nereis* isyllabum esse. In Ed. Lips. inferciebatur *quem.* At *Neis Pelea* Guelf. 3. H. Hoc etiam quatuor apogr. — At wic. 1. 2. Hamb. Guarn. Corv. Venet. interposuerunt *quae.*

quae. — Parif. *que,* quod in libris legi teftatur Statius, qui ad bonam lectionem *Nereis Pelea* defendendam locum attulit Manilii V, 563. *Extulit et liquido Nereïs ab aequore vultum.* Nam fecundam vocis *Nereïs* modo productam, Stat. Achill. I, 527., modo correptam, Stat. Achill. I, 24., vides. Ieiuna eft eiusdem Statii coniectura *Nereis quoque.* Cetera apogr. *que, quae, quam.* Parif. *Pellea.* Vindob. *Pelleo.* Venet *hemonium.* Goth. *aeris* pro *Nereis* (v. m.). apogr. Voff. *aerisque.* Hamb. *qualis* pro *talis.* Exemplis ufus vocabuli *talis* adde Val. Fl. I, 725 — 729. Pelias ira furens *rerum afperrima verfat. Biftonas ad meritos qualem cornua faeva Thyoneus Torfit, et infelix iam mille furoribus Haemus, Iam Rhodopes nemora alta gemunt, talem incitat longis Porticibus coniuxque fugit natique Lycurgum;* ubi iungas: *Talem,* h. e tali furore incenfum, *fugit Lycurgum coniux, quum Thyoneus — torfit, et — nemora gemunt.* Pelias enim furens cum Lycurgo comparatur. Locum male intellexit Wagner. p. 47. — Venet. *cerula.* W.

46. *frenato — pifce*] delphine. vid. Ovid. Met. XI, 237. Gronov. Obff. 1. c. 17. p. 143. malebat etiam hic, *prifte.* Sed eum iam refellit Broukh. cf. Valer. Argon. I, 130. fqq.

47. *Haec nocuere mihi, quod adeft h.*] Ita malui diftinguere, quam cum Broukh. diftinctionem maiorem ante *quod* ponere, unde duriffima verborum iunctura exifteret; etfi nec altera ratio fatis expedita eft. Senfus eft: Mihi hoc nocuit, et animum Deliae abalienavit a me, quod dives amator et lena peffima illam obfederunt. Altero verfu particula connectendi intelligenda; nifi malis reponere: *Venit et exitium, callida lena, meum,* quod et Ayrmanno placuiffe video in Vita Tibulli §. 70. H. H. Voffius de coniectura dedit: *Haec nocuere mihi! Quod — vertit in,* interpretans: *haec n. mihi,* facies, lacerti et comae Deliae me devoverunt; coll. Horat. Sat. I, 8. 22. *herbas nocentes;* ad quem ufum verbi *nocere* declarandum aptius comparari poterat Tibull. I, 8, 23. 25.); illa tamen formae praeftantia captus etiam dives Deliam pecunia ambit, qua lena in perniciem meam utitur. Sane Ovidius Metam. IX, 612., enumeratione rerum nocentium finita, addit *Haec nocuere mihi,* et *nocere* tribuitur pulchritudini, qua quis in fuum aut alterius detrimentum capitur. Apud Sabinum epift. III, 54. Paris Oenonae reiectae caufam amoris in Helenam aperit: *Quod non eft facies pulcrior ulla, nocet;* at primum

fen-

ententia verborum *Haec nocuere mihi*, praesertim cum ersus 45. et 46. interpositi sint, languet; deinde sententiae huius cum sequenti nexus, qualem H. Vossius finxit, multis eget adminiculis. Iunctura autem, quam in Notis roposui: Tam pulchrae puellae amorem et fructum abstulerunt mihi dives et lena, bona est; neque, cum duae s sequantur, quae nocuerint, pluralis *haec* male me habet, praesertim cum de *una* re et Graeci *ταῦτα* saepe dixerint, ut Plat. Crit. c. 14. *μεγάλα ἡμῖν τούτων τεκμήρια* ιτιν, et Latini *haec*, quod fecit Catullus, qui unam eandemque rem et singulari et plurali notavit XXIX, 1. *Quis oc potest videre, quis potest pati?* et 5. *Cinaede Romule, aec videbis et feres?* Adde quod in affectu, quali haec scribens percussus erat Albius, ferri potest asyndeton *adest — enit*, quod alii absque illo affectu post coniunctionem uod admiserunt. Iuven. VI, 509. *vivit tamquam vicina arito, Hoc solo propior, quod amicos coniugis odit Et servos, ravis est rationibus.* Ex quo facile alium Iuvenalis locum II, 88. *Ille et militiae multis largitur honorem, Semestri atum digitos circumligat auro*, a correctione *largitus*, aut *emestri et* defendes. Vide etiam Virg. Ecl. I, 37. 38. ihil denique vituperabis in compositione *venit in exitium* ro venit ad puellam meam corrumpendam. Saepius enim causam finalem notat. H. Vossio mulierem, quam *lenam* ocat Tibullus, matrem Deliae fuisse opinanti, cum locus 6, 58. ubi illa *aurea anus*, et 63. ubi *dulcis anus* audit, m verbum *venit* refragatur. Pro *adest* Zwic. 1. *abest*, et o *amator* Goth. (a. m.) *arator*. W.

52. *semper*] Similiter initio versus positum est *semper* ud Virg. Ge. I, 247. *Illic, ut perhibent, aut intempesta let nox Semper.* Verba *circum hanc* pertinent ad ea, quae quuntur: *e tectis canat.* Et *canere* absolute positum apud ic. de Divin. I, 7. *cornix canit.* Goth. *est tectis* (a. m.). W.

53. *herbasque sepulcris Quaerat*] Muretus invexit *escas*, t silicernium intelligeretur. Sed hoc dabatur ad rogum, on ad sepulcrum, ait Gebhard. h. l. ultima fortasse non itis accurate; etsi religio in his valde variavit. Dapes ppositas fuisse rogo aut in rogum nemo dubitet; sepulrum etiam latius dici, nemo infitietur; vel sic tamen non usim in contextum *escas* e coniectura Mureti repositas dmittere, quamdiu apparet, poëtam aliud voluisse, quod t ipsum bene se habet. Docte de h. l. disputantem v. öring. ad Catull. p. 173. H. Recte Broukhusius quoque

hunc

hunc locum defendit, de sanctitate sepulcrorum bene admonens, quorum herbas carpsisse nec pecori impune fuerit, cuius culpae veniam precibus exposci iubet Ovid. Fast. IV, 749.

Sive sacro pavi, sedive sub arbore sacra
Pabulaque in bustis inscia carpsit ovis.

ubi vid. Neap. Lenae igitur voracitatem nefandam, quae proxima sacrilegio habita est, imprecatur Albius. Constructionem autem eandem praebet Virg. Aen. VII, 758.

Et Marsis quaesitas montibus herbas.

Verba *stimulante fame* leguntur apud Iuven. XIV, 84. Burmannus in Anthol. Latin. T. 2. p. 62. *escas* probat, et ad epulas sepulcrales, partem dapum funeralium, refert. Nam egestatem lenae vix tantam statui posse, ut famem herbis e sepulcro enatis depellere necesse fuerit. Si ita argumentaris, fortasse contra Scaligerum p. 139., *ossa* te Tibullo reliquisse miror; nec de fame lenae loquitur Albius, qualis fuerit, sed quantam ei esse velit. Paris. Zwic. 1. 2. *sepulcris.* Venet. *sepulchris*, ut *lachrymas*, alia similia. W.

55. *Currat et*] Cod. Pal. *quaerat*, quod non temerarium iudicat Gebhardi; quo sensu, non dixit. Est indocta repetitio voc. e superiore versu. H. Santenius Bibl. Crit. p. 69. sensum non malum iudicavit, si locum cum versu, qui praecedit, conferres; quod factum nollem. Nam repetitioni vel vocula *et* repugnat. Hamb. *umbras* pro *urbes*. W.

56. *e triviis aspera turba canum*] In Romana et aliis antiquis Edd. est *post agat hanc t.* Scaliger e suo reposuit, *post agat a triviis.* Sed Broukh. in plerisque invenit: *e*, et sic Regius. H. Idem daut Zwic. 1. 2. Paris. Corvin. Venet. Guarn. apogr. omnia (Goth.) praeter duo, in quibus *et* (Hamb.) Si *et* legitur, res nova a priori 55. diversa optatur, vid. IV, 1, 56. *Cessit et*, 58. *Vexit et.* Sed ne duas res disticho 55. 56. enuntiatas putem, monet congruentia distichorum praecedentium 49. 50., 51. 52., 53. 54., quibus singulis una res exponitur. Adde quod haec res nova, ceteris, quae iratus imprecatur, malis infirmior, dirarum seriem male claudit. At si unam rem versibus 55. 56. comprehensam ponis, sententia pentametri bonum est sententiae hexametri complementum; nec linguae ratio repugnat. Nam non raro talia imaginis complementa, nulla coniunctione aliove vinculo usurpato, adiecta animadvertes. Vid. Virgil. Aen. I, 150. *Iamque faces et saxa volant; furor*

r *arma ministrat*, I, 106. et 467. 468. cf. Tibull. I, 6, 76. as adiectiones in ablativos absolutos facile mutabis. *Post* o a tergo, pone. Cic. p. Mil. c. X. §. 29. *Servi, qui st erant.* Liv. 21, 34. *ipse post — incedebat.* Add. Tibull. , 1, 16. 89. Ut *post agat* illam, lenam, componitur, ita , 10, 24. *Postque* (ferebat) *comes purum filia parva fa- um;* et *post* h. l. notat post sequens, persequens. Scaliger membrana sua receperat *a triviis*, ut iungeretur *canes a iviis;* de quo loquendi genere vid. Obss. ad II, 1, 57. epius autem in libris permutatae praepositiones *e* et *a*. d. II, 4, 30. II, 3, 22. W.

57. *Evenient*] Ita Broukh. ex antiquis Edd. et libris ibusdam, uti iam Heinsius legendum viderat, quem v. l Ovid. III. Met. 524. IV. Fast. 775. cf. inf. I, 7, 5. , 1, 25. et ad Tibull. Broukh. p. 445. Vulgo *eveniet.* H. sceptam lectionem praebent Voss. duo et Monac. — al- ra est in Zwic. 1. 2. Corv. Hamb. Goth. Venet. — *Et nient* in Paris. Ovid. Ib. 127. *Evenient; dedit ipse mihi ido signa futuri Phoebus.* Cod. Ask. *amantum.* W.

60. *nam*] Alii *non* perperam. vid. Broukh. *omnis amans* io Broukh. et Ask. *ipsa Venus* duo alii. H. et marg. rn. Verba *nam donis v. o. amor*, quaeritur, quem sen- m per se habeant, quemque hoc orationis contextu. Ac imum *amor* alicuius *vincitur* significat amor exstinguitur. bull. III, 6, 4. *Saepe tuo cecidit munere victus amor.* militer *dolor, ira vinci* h. e. exstingui, opprimi dicitur. *mis amor* est uniuscuiusque hominis amor. Propert. I, , 18. *Sed quod in hac omnis parte timetur amor.* Itaque rba *donis vinco omnem amorem* notant donis uniuscuius- e puellae amorem exstinguo, eiusque animum, ut mihi dulgeat, capio. Si autem expendis, divitem opera lenae n potitum esse Delia, a quo illam revocare studet, hunc ısum verbis *nam — amor* inclusum esse patebit: nam di- s ille tuus, qui pecunia sua omnem puellam expugnare test et confidit, nec fidus neque officiosus erit. Quae ntentia primum sequentibus convenit, quibus, 61 — 66., uper diti opponitur, doceturque, qualia a paupere, h. e. se, illa exspectare officia possit; deinde a Romanorum oribus et sensu non abhorret. Vide querelas de donis ad norem expugnandum potentibus Tibull. I, 4, 57 sqq. II, 53 — 58. II, 4, 29 sqq. Similem denique oppositionem ud Propert. II, 26 (20), 27. 28. vides: *Multum in amore les, multum constantia prodest; Qui dare multa potest, mul- ta*

ta et amare potest. Sententiam, quam Broukhusius et l nius constituerunt, vid. Not., neque adiectum *omnis* n ea, quae sequuntur, patiuntur. *Nam* dant Zwic. Hamb. Goth. Guarn. Corv. Paris. Venet. et omnia ap pha H. Vossii, qui nihilo minus *non* recepit hoc s falsum est praeceptum sagae, dona praestare omni a Nam 61 sqq. pauper amator diti longe praeferendu Sed, si Latine scio, sensus: dona omni amore potion sunt, ita reddendus est: non a donis vincitur omnis Vid. Aen. VII, 310. et Aen. IV, 95. W.

61. *Pauper erit praesto tibi, praesto pauper adibit mus*] *praesto esse* praecipue servulis convenire, recte Vulpius; sed *praesto adire* qua ratione dicatur, nemo d nec simile exemplum memini. Varia quidem substitui po v. c. *Pauper erit praesto: si prodis, pauper adibit Prim* etc., sed quae praestare nemo ausit. In Mureti edit. v ita legitur: *Pauper erit praesto semper tibi, pauper a.* Exc. Scalig. autem sic: *Pauper erit praesto. semper te pa adibit Primus;* quod satis probabile est. Sic Ovid. I. 488. *Lecticam dominae dissimulanter adi.* Ex *per te* potuit *praesto;* fortasse etiam ex prima syllaba vocis *s* natum est illud *nam,* quod in una Statii pro *tibi* erat. ne ab interpolatrice manu sit, ut verear, facit alter ve lus, qui in iisdem ita exhibetur: — *et in duro limine erit,* quod sine dubio ab eo est, qui pentametrum trisy claudi aegre ferebat. v. inf. II, 6, 20. Ut vulgo le etiam Ovidius dixit III. Am. 11, 17.

Quando ego non fixus lateri spatiantis adhaesi,

Adde Propert. III, 14 (12), 22,

Et licet in triviis ad latus esse suae.

H. Lectionem *praesto pauper adibit*, quae est in Zwic. Paris. Guarn. et Venet., tuenti *praesto* pro participio officia paratus) accipiendum est, ut apud Plautum Mil 6, 1. *Hera, eccum praesto militem;* quem locum distin malim: *Hera, eccum praesto, militem,* ut substantivun *litem* explicandi caussa adiectum putes. Sed eiusmodi sitionis exemplum vix invenietur; nec placet repetitio buli *praesto.* Apparet denique, verba *pauper erit p* exemplis, quae sequuntur: *pauper adibit — pauper sul — pauper deducet* declarari, ut I, 8, 43. verba *Tum stu formae* exemplis *coma tum — tollere tum.* Add. II, 1, 45 Verbum igitur *pauper* initio singulorum exemplorum m

...cabitur. Itaque Mureti lectionem, quam et H. Vossius ...it, recepi, qua versus suavior redditur, et *semper* suo ... ponitur. Iuven. XIV, 267. *Quam tu, Corycia semper ... puppe moraris Atque habitas, Coro semper tollendus et ...tro.* Lectio *nam,* quae in Vaticano Statii pro *tibi* est, ... eo substituta, qui exempla cum superiori sententia accu...ius connexa cupiebat. Hamb. *adhidibit;* Goth. *adhibit.* ...ssianus aliquis *praesto tibi p. a.* Constructionem Corv., ... quo versus ita constituti: *Pauper erit praesto: tibi praesto ...uper adibit, Primus et in tenero,* non invidebis. W.

64. *Subiicietque manus*] intelligendum esset, subter ...achia puellae. Id enim est *subiicere.* Ovid. III. Met. 167.

Altera depositas subiecit brachia pallae.

...commodatius fortasse: *obiiciet* h. opponet, ut Horatius ...t. II, 5, 94.: *extrahe turba Oppositis humeris. Efficiet viam* ... praecepto Ovidii II. Art. 210.

Ipse face in turba, qua venit illa, locum.

65. *Pauper ad occultos furtim deducit amicos*] videtur ...uperi perductoris et lenonis partes dare; quas quis, nisi ...te in aula potentium versetur, sustineat? Aliter inf. I, 9, ... res se habet. Ferrem, si esset *ad occultas — amicas.* ...vid. II. Am. 2, 21.

Ibit ad adfectam, quae non languebit, amicam Visere.

... Corvin. et in binis Angl. erat *amictus; et — amictus* pro ...r. lect. in Guelf. 2., et *ad excultos f. d. amantes* in aliis ...se audierat Statius; et hoc etiam invenisse videtur Corra...s. Nam in Quaestura p. 328. tum ex coniectura, tum ex ...ro suo legere se profitetur: *Pauper et excultos furtim de...cet amictus;* nec tamen video, quo sensu. *Et* etiam in ...uelf. 4. et in Ed. Rom. est. *amictus* valde arrident propter ...rsum sequentem. „Sed quid erit *deducet amictus? dedu...re vestem* est a summa parte trahere vel scindere. v. Heins. ... Ovid. III. Met. 480. I. Am. 7, 47. id vero huc non facit. ... *conducet?*" Ita olim ad h. l. commentabar, in quo pror...s coecutii. Vix enim nunc dubito, veram lectionem esse: *...uper et excussos furtim deducit amictus.* Inter officia aman...m hoc quoque est, pallam, quae male sedeat, aut rugas ...xerit, aut motu aliquo adducta fuerit, excutere et ad ...los ac pedes demittere seu deducere, deorsum tractam, ut ...ntra ex Nasone praecipitur Art. I, 153. *Pallia si terrae nimium*

nimium demissa iacebunt, *Collige* etc. *Excussos* autem facile depravatum fuit in *excultos*. Porro futurum tempus *deducet* et mox *detrahet* in aliis est, etiam in Regio, Guelf. 1. 2. 3. et Corvin. ut conueniat praecedenti *subiiciet;* sed id non semper obseruatur. vide sup. v. 27. 29. 31. 33. H. Istius loci diversa est ratio. Nam ibi, quae Tibullus cogitatione finxerat, enarrantur, hic Delia de iis admonetur, quae pauper illi praestiturus sit. Et, ubi sententia aliqua generalis specialibus declaratur, eadem tempora usurpantur. cf. I, 8, 43 sqq. II, 1, 43 sqq. Haec una ratio evincit, futura addenda esse futuris, quae praecesserunt, et lectionem *deducet* — *detrahet* recipiendam, quae in Zwic. 2. Paris. Hamb. et duobus tribusve apogr. H. Vossii exstat, qui eandem praetulit. Ceteri libri cum Venet. *deducit, detrahit*, Vindob. *detrahat*, Goth. *deludit* pro *deducit*. — 63. *agninae* Hamb. (a. m.). 64. Venet. *subicietque*. 66. Paris. *ille* pro *ipse*. Hamb. *vincto* pro *niveo*. Pro *ad occultos*, quod firmant Zwic. 1. 2. Paris. Guarn. Venet. cum apogr., H. Vossius de coniectura recepit *et ad cultos*. Nam pauperem a divite amatore, Tibullo iudice, eo differre, quod hic in hominum libidinosorum coetum deduceret amicam, ille in conventum amicorum cultorum, idque furtim, atque insuper in convivio illic soleas officiose ipse demeret. Lectionemque suam ad illam accedere, de qua Statius: In veteribus libris etiam sic esse testantur, *Pauper ad excultos furtim d. a.* At Tibullus monet, divitem omnino nulla officia exsequi, nihil largiri nisi dona. Accedit quod notio, quam H. Vossius appositioni *occultos* intulit, quasi ea *latebrae pudendae* significarentur, isti reapse non inest. Si tales puellae *furtim* ad amicos convivantes deducebantur, quod editor novissimus non negat, quid mirum, *occulte* illos coenasse? Ex libro III, 6, 59. puellas conviviis interfuisse apparet, et Plutarchus in Alex. c. 38. conviviis luxuriosis amicos regis cum puellis affuisse testatur. — *Amictus* in tribus Voss. W.

67. *nec verbis victa satiscit Ianua*] Ita Broukh. ex aliquot libris post Gebhardum; in aliis, etiam Regio, et Ed. Rom. ac Corvin. *patescit*, quod istius interpretamentum. H. Adde apogr. omnia (H. et G.) Paris. Venet. — At Zwic. 1. 2. cum Guarn. *fatiscit*. — Proprie loquitur Virgil. Ge. I, 180. (area) *pulvere victa fatiscit*. Negantibus *nec* — *fatiscit* declarantur priora, *Heu! canimus frustra*. Eiusmodi explicationes et pedestres adiecerunt scriptores. Liv. 27, 17. *Ita prorsus respondet facturum Romanus, nec pro transfugis habiturum, qui non duxerint societatem ratam.* — *victa*. Vincuntur ii, qui

i obniſi ſunt. Hinc ſenſus locutionis *vincor precibus ali- us* patet. Senec. Hippol. 239. *Precibus haud vinci poteſt?* niliter Suet. Tib. c. 21. *expugnari precibus.* Audacius ad ınima uſus transfertur, ut I, 2, 9. *Ianua — victa querelis.* ıle Hamb *vincta;* et 68. Voſſ. aliquis *metu,* in marg. *manu.* : uſu loquendi *manus plena*, h. e. plena auri, *manus gra-* . *manus vacua*, et χεὶρ πλήρης, χεῖρες κεναὶ docte egit tſcherl. p. 6. 7. W.

69. ſqq. Haud dubie hoc eſt fragmentum alterius car- ıis, ex quo lacinia ſervata et ſuperioribus attexta eſt, taſſe propter argumenti ſimilitudinem aliquam, etſi diver- res eſt. Scaliger vſſ. 69. 70. reliquit, et ſequentes ſex ſus in Elegiam proximam poſt v. 32. reiecit, nec parum in hoc auſo confirmatum credebat Ovidii loco Triſt. II,). ubi, cum Naſo alios iſtius Elegiae verſus recitaſſet, ıiicit etiam hoc diſtichon:

Scit, cui latretur, quum ſolus obambulet ipſe,
Cur toties clauſas exſcreet ante fores.

c diffiteor, primo intuitu praeſidium hic non exiguum ıligeranae tranſlationi ineſſe videri, quod tamen, re ac- ·atius excuſſa, intellexi eſſe nullum. Nam ut alias ratio- ı, ad El. ſequ. v. 33. commemorandas, nunc taceam, pri- m nec ceteros verſus Albianos ordine ſuo recitat Naſo; omnino dubitandum videtur, an hoc diſtichon a Naſonis nu profectum ſit. Adeo enim male cohaeret cum ceteris, ſententiarum ordinem turbat, ut a male ſedulo homine in ſonis codice aliquo appictum eſſe ſuſpicer. Nam poſt ea, ıe anteceſſerant, ſequebatur v. 457:

Denique ab incauto nimium petit ille marito,
Se quoque uti ſervet, peccet ut illa minus.
Scit, cui latretur, quum ſolus obambulet ipſe,
Cur toties clauſas exſcreet ante fores.
Multaque dat talis furti praecepta, docetque
Qua nuptae poſſint fallere ab arte viros.

am alienum ſit medium illud diſtichon, tria potiſſimum ;eant; primum, quod *Denique* finitas ſententias ſuperiores uit; alterum, quod *furti praeceptum,* qualia in prioribus ımemoraſſe videri vult, nullum in eo diſticho eſt; ter- m, quod de fraudibus maritorum egiſſe ſe ſignificat Naſo: in illis: *Scit, cui latretur* etc., ſi cum noſtro Tibulli loco ıferas, intelliges de rivalibus agi, non de marito Deliae. :liore itaque iure fragmentum hoc relinqui eo loco vide- , quo in codd. illud collocatum eſt; aſteriſcos tamen prae-

praefigendos curavi, ut a ſuperiore elegia ſeiungerem. H. Rationibus, quibus diſtichon Ovidianum ſpurium eſſe arguere conatus eſt Heynius, mihi non perſuaſit. Nam poſt *denique* etiam duae ſubiici poſſunt ſententiae; tum *praeceptum furti* nec in diſticho 457. 458. *Denique — mirum* ineſt; neque ita opus. Nam Ovidius oſtendit 447 — 462., Tibullum exemplo ſuo et carminibus flagitioſos *in nuptas* amores docere; huiusque rei documenta e carmine Albiano ſexto commode depromit. Itaque *tale furtum* 461. eſt tale commercium amoris furtivi cum nupta. Neque vero mirum eſt, Naſonem, memoria lapſum, pentametrum Tibulli 5, 74. *ante ipſas exſcreat usque fores*, eo compoſitum tempore, ubi Delia viro nupta non erat, in illud transtuliſſe, quo illa matrimonium inierat. Ita vero nullum praeſidium Scaligeri opinioni ex verſu 74. paratur; et quae 69. ſequuntur, *At tu, qui*, cum ſuperioribus commode cohaerent. Nihil enim his, quae inde a v. 59. de pauperis amore praedicaverat, animum auro corruptae Deliae moveri, cum v. 67. intellexiſſet, de amoris fructu iam deſperans et iratus, ad eam, a v. 69., non ſine laetitia et ſolatio aliquo tranſit cogitationem, fore ut mox divitem corruptorem eiusdem perfidiae oppreſſura ſit calamitas. Quae ſententiarum ſeries: Delia, quae fidem violavit, ad amorem mei non revertetur; neque vero maiorem ei, qui nunc illa fruitur, praeſtabit fidem; et naturae congruens eſt, et Horatii exemplo firmatur, qui perfidia Neaerae laeſus, rivali feliciori idem auguratur Epod. XV, 17. *At tu, quicunque es felicior — translatos alio moerebis amores*. Conf. ſimilem fere et ſententiarum nexum et uſum formulae transeundi *At tu* II, 3, 59 — 61. — Ceterum ad 69. 70. compares Propert. II, 9, 1. *Iſte quod eſt, ego ſaepe fui, ſed fors et in hora Hoc ipſo eiecto carior alter erit.* W.

69. *mea fata timeto*] Erat *furta*. Reduxi lectionem, quam Plant. et aliae quaedam Edd. inde a Mureto habent, qui primus induxit. Nam etſi codicum auctoritas deeſſet: ratio tamen et ſententia *fata* poſtulat, non *furta*, quae ex ſeqq., interpolatione facta, illata ſunt. *timeto* Broukhuſ. recepit e pluribus, ut ait, libris, pro vulg. *caveto*. E Guelf. 1. 4. *furta caveto*, 2. 3. *furta timeto* exhibent. *Fata timeto*: nempe, ne eodem modo aliquando, ut nunc ego, deſeraris ab ea; nam inconſtans et incerta eſt fortuna: *Verſatur celeri Fors levis orbe rotae*. Sic Horat. V. Carm. 15, 17.

At tu, quicunque es felicior, atque meo nunc
Superbus incedis malo, —

Eheu!

Eheu! translatos alio moerebis amores:
Ast ego vicissim risero.

Ut *furta* aliquis defendenda suscipiat, statuere necesse est, ipsum Tibullum novas insidias rivali suo parare. Sed absurdae sunt ita sententiae omnium trium distichorum, si de se poëta illa monet; et satis lepidum est praemonere eum, cui insidias facturus es, inprimis in amore, eumque hortari, ut fruatur puella, dum liceat. Praesidium tamen huius et lectionis et interpretationis peti possit ex Ovidii loco paullo ante laudato Trist. II, 459.; inde enim intelligitur, nec Nasonem versus aliter quam de Tibullo ipso accepisse:

Scit, cui latretur, cum solus obambulet ipse,
Cur toties clausas exscreet ante fores.

Sed primum in suspicionem adductum est a nobis totum distichon. Tum meliorum librorum lectio est: *obambulet ille*. Latet etiam vitium in *quum* vel *cum*, pro quo scribendum *cur*. *Scit, cui latretur: cur solus obambulet ille: Cur* etc. ut sit: Scit, cur ille (sc. cui latratur) solus obambulet. Nec adeo, de se poëtam haec dicere voluisse, seu Naso seu quisquis auctor distichi est, existimasse videtur. (Versus Ovidii e codicum vestigiis ita emendandos puto: *Scit, cui latretur, cur solus obambulet ille, Qui toties clausas exscreet ante fores.* Nam additamentum vulgare *quum solus obambulat ipse* alienum est et a verbis *Scit, cui latretur,* et a loco, unde haec ducta, Tibull. I, 6, 31. 32. At ex correctione mea verba *cur solus obambulet ille*, *Qui* — Tibullo 5, 73. 74. accurate respondent. W.) Ceterum *qui potior vinces* un. Stat. et un. Heins. perperam. H. Hamb. *potitor vincle*; Goth. *vinces* pro *nunc es* cum uno apogr. — *fata* in Monac. Vindob. et Ask. — *furta* in ceteris apogr. (Hamb. et G.) Zwic. 1. 2. Paris. Guarn. Corv. Venet. — *Caveto*, quod H. Vossius praetulit, praebent Voss. secundus et Vindob. cum Ald. 1. 2. Muret. et Scal. — Alterum *timeto* est in Zwic. 1. 2. Paris. Guarn. Corv. Venet. et novem apogr. (H. et G.). *Caveto* illi, puto, intulerunt, qui Tibullum rivalem ex animo monere credebant. W.

70. *Versatur celeri Fors levis orbe rotae*] Fortunam antiqui interdum globo, alias (v. c. Cic. in Pison. 10.) rotae insistentem exhibebant, ut late docet Broukh. contra Scaligerum, qui, cum id non meminisset, ex suis reposuerat: *orbe cito.* Pro *fors* fere in libris, ut solet, *sors;* (id in tribus apogr. et Corv. — In Zwic. 1. 2. Paris. Guarn.

Guarn. Hamb. Goth. et Venet. *Fors.* W.) in Regis *fors brevis.* Uti h. l. *orbis rotae*, sic contra *orbis rotam* dixit Virgilius in noto illo Georg. IV, 484.: *vento rota constitit orbis.* Absolute *rotam* Propert. II, 8, 8. (7, 32.) dixit in hunc modum:

Vinceris aut vincis; haec in amore rota est.

II. *celeris* Goth. *rota* in uno apogr. et Venet. W.

71. *Nam frustra q.* Guelf. 2. II. Opinione H. Vossii, quae hic narrantur, non vera, sed per iocum et risum ficta esse, quid proficiatur, profecto me fugit. W.

72. *ac refugit*] al. *atque fugit:* cum Guelf. 4. H. Statius notavit: in veteribus libris legi adfirmant, *Sedulus, et crebro prospicit atque fugit.* Inde et ex tribus apogr. II. Vossius recepit *et crebro*, ut suavius sonans. — Voss. 1. aliquis cum Hamb. (a. m.) *et refugit.* — Ceteri libri bis *ac.* — Hamb. *cito* pro *crebro.* — v. 73. Goth. *Si simulat.* — Guarn. *inde* pro *deinde.* W.

74. *exscreat usque*] Regius, Guelf. 3. cum aliis (quales sunt plures Statii, Corv. Paris. Goth. W.) solemni permutatione, vid. I, 8, 36. et I, 2, 89., *ipse.* — apogr. unum *ille.* Guelf. 4. *atque.* H. *exscreet usque* imitatione Ovidii Trist. II, 460. *toties — exscreet*, satis defenditur. W.

75. *Nescis* Colot., nec alius adstipulatur. — *utere quaeso*] Versus sententia vix digna est, de qua multum labores; nec tamen satis intelligo, quorsum spectet. Videtur esse: utere fortuna, dum ea potiri licet; nec tamen *utere* absolute a poëta videtur poni potuisse. Substitui voci *quaeso*, quae per se friget, possunt multa: *utere vento*, seu *velis*, seu *remis.* Haec ex ipsa re petita essent; at e litterarum ductu ductum est, quod Wakefield pro certa emendatione apposuit Silv. crit. P. IV. p. 63. *utere quaestu*, commodis tuis et exerce mercaturam. Quae nescio an multis sit probaturus. H. *furtivus amor* (κρυπταδίη φιλότης ap. Mimnermum) est amor, quo clam frui Delia a Tibullo arguitur, ad rivalem inquietandum. Virg. Aen. IV, 171. *Nec iam furtivum Dido meditatur amorem.* Et *furtivus amor* pro puella amori furtivo indulgens dicitur, et *parare* de clandestinis dolis et artibus. Commode autem ex verbis *clandestinus amor* pronomen *eo* ad verbum *utere* assumseris; ut I, 8, 47.

At tu, dum primi floret tibi temporis aetas,
Utere.

Adde

ɜ Propert. IV, 5, 57.

Dum vernat sanguis, dum rugis integer annus,
Utere.

ıos verbum *uti* absolute ponere potuisse, nemo demon- *quaeso* est ironice obsecrantis vel irridentis, et verba › *quid* certo affirmantis. cf. I, 6, 6. 55. W.

76. *in liquida nat tibi linter aqua*] pro *nat* alii *iam* vel, ɜg. et Guelf. 3., *nam*. Tum scribendum foret: *it liquida tibi linter aqua*. pro *linter* glossam exhibet Ed. Rom. . H. *nam* Voss. duo Monac. et Vind. cum Paris. et ɔ. (a. m.) — *lyntus* Vindob. W.

ELEGIA VI.

ı. *ut inducar*] Sic Reg. et Corvin. Guelf. 1. 2. 3., sic- :diti ante Scal. et Broukh., qui *inducas* e paucis intule- H. *Inducar* in Zwic. 1. 2. Paris. Guarn. Corv. et Ve- ıſt, et in omnibus apographis esse testatur H. Vossius. — . (a. m.) *indicat* — *in* pro *inducar* — *mihi*. — In 3. versus 2 — 22. post 52. collocati sunt. W.

ʒ. *saeve puer*] haec lectio a Broukh. recepta; nec ta- alia eius auctoritas, quam quod Muretus alios sic ha- ait, usus verbo: alii *Quid tibi saeve puer;* quod et de ım doctorum emendatione pronuntiari solet. Vulgo *iae* legitur. Vix dixeris, quomodo haec corruptela inde potuerit, nisi forte ex scripturae compendio. Non :m prorsus alienum illud: *quid saevitiae tibi est mecum,* ɜ, quare tam saevus es in me? parum tamen commo- In fine versus multi addunt: *est*. H. *Saeve puer* Vos- duo 1. 4. cum Guarn. tuentur. Cetera apogr. cum . 1. 2. Hamb. Goth. Paris. Corv. et Venet. *saevitiae*, lectio defensorem nacta est Goerenzium p. 8. Is sibi tueri posse videbatur constructione simili *quid causae.* ompositione *quid saevitiae* nemo, puto, dubitavit, at ructio *saevitia mihi est cum aliquo,* cuius nullum exstet plum, neque ratio cogitari possit, improbanda mihi vi- . — Terent. Adel. II, 1, 23. *Quid tibi rei mecum est?* . Plaut. Aul. IV, 4, 4. Strobilus vexatus et verberatus tur: *Quid tibi mecum est commercii, senex?* — Ceterum . 1. 2. Paris. Guarn. Corv. Goth. et plur. apogr. c. Ve- t Ald. 1. praebent *magna est*, quam lectionem, ut vim em verbis conciliantem, retinendam censet Goeren-

9 * zius;

zius; neque exempla copulae *est* in pentametro bis po... in Ovidio esse infrequentia, cf. Fast. III, 836. — Ald. Muretus, Statius et Scaliger eiecerunt copulam, quos ... sine ratione secutus est Broukhusius. Hamb. *magis*. W.

5. *Iam mihi t.*] Ita inde ab Ald. sec. editur. ... *nam*, sicque Reg. cum Corvin. Guelf. 3. H. *Nam* ... Paris. Hamb. Guarn. Corv. Zwic. 1. (2. *iam mihi* — ... *Delia*, sed a seriori manu utrumque in *nam* mutat... cum Venet. et apogr. nonnullis. — Goth. *iam mihi* ... Pro *iam Delia* Hamb. *mea Delia*. Goerenzio *iam* utro... loco languere visum est, et requiri particula causam i... cans saevitiae Amoris; itaque scribendum esse *Nam mihi* ... *nam Delia*. Ego sentio, particulam causalem neque pe... tametro praecedenti neque disticho 1. 2. convenire. Etenim ex linguae ratione, verba *nam mihi tenduntur casses*, ... pentametrum relata, causam continerent, cur gloria ... non esset, insidias homini composuisse deum; quae sen... tiarum connexio inepta; et post sententiam gener... *Semper* — *Amor* exspectes non particulam *nam*, sed ... cialem: etiam nunc id mihi usu venit; eaque inclusi... verbis *Iam mihi tend. casses*. Amor insidias struens ... Ovidium Heroid. XX, 45.

Ut partem effugias, non omnia retia falles,
Quae tibi, quam credis, plura tetendit Amor.

Versus sextus a Goth. (a. m.) abest. Voss. 3. *calida*. Ve... 5. *mente*, in marg. *nocte*. W.

7. sqq. Totum locum ad verbum fere reddidit Ovidius Trist. II, 447 — 62. Adscribam numeros versuum poëtae nostri:

Credere iuranti durum putat esse Tibullus,
Sic etiam de se quod neget illa viro.
(vs. 7. 8.)

Fallere custodem demens docuisse fatetur,
Seque sua miserum nunc ait arte premi.
(v. 9. 10.)

Saepe, velut gemmam dominae signumve probaret,
Per caussam meminit se tetigisse manum.
(v. 25. 26.)

Utque refert, digitis saepe est nutuque locutus,
Et tacitam mensae duxit in orbe notam.
(v. 19. 20.)

Et quibus e succis abeat de corpore livor,
Impresso fieri qui solet ore, docet.
(v. 13. 14.)
Denique ab incauto nimium petit illa marito,
Se quoque uti servet, peccet ut illa minus.
(v. 15. 16.)
Scit, cui latretur, cum solus obambulet ipse, (v. 32.)
Cur toties clausas exscreet ante fores.
(ex Eleg. sup. v. 74.)
Multaque dat talis furti praecepta, docetque
Qua nuptae possint fallere ab arte viros.

7. *Illa quidem tam multa negat*] *Tam multa* Latini idem dicere solent pro *tot;* vid. Burmann. ad Lucan. I, p. IV, 579.; hic tamen sententiam parum commodam dit. Vulpius ita explicat: fatetur quidem, se cum ri- li meo fuisse, tamen negat graviora illa, n. concubitum. d et hoc a Tibulli facilitate abest. Facile in animum aire potest, legendum esse: *iam* pro *tam,* ut *multa* sit o *multum,* ut Scaliger scribendum esse coniecit, compa- is Ennii illud *multa manus tendebam,* Ovidius II. Trist. 7. hunc locum ante oculos habens:

Credere iuranti durum putat esse Tibullus,
Sic etiam de se quod neget illa viro.

de coniicere possis, eum legisse: *Illa quidem iurata ne- t.* Propert. I, 8, 27.

Hic erit, hic iurata manet.

rid. III. Am. 3, 3.

Quam longos habuit nondum iurata capillos.

i v. Burm. Fuit, qui vellet: *Illa quidem insimulata negat.* iteſt etiam sic refingi: *Illa quidem sua furta negat;* quod peditissimum foret. In Ed. Bas. expressum: *Illa quidem m multa negat se credere. Durum est.* H. *Multa* pro *ultum* vel apud pedestres legitur scriptores. Nep. in pamin. c. 6. *Cum in oratione sua multa invectus esset in hebanos.* Caec. ad Cic. 6. Ep. 7. *Qui multa deos venerati et contra eius salutem,* quibus comparanda sunt Graeca sch. Pers. 499. *Πολλὰ θεοκλυτεῖν.* Add. Val. Fl. I, 757. *ulta cunctari* et Virg. Aen. IV, 390. Particula autem m adiectivis et adverbiis ita, ut neque *quam* neque *ut* quatum, saepe adiuncta vim fere superlativi conciliat. atull. 8, 6. *Ibi illa multa tam iocosa fiebant.* Ad verbum negat

negat advoces, ad sententiam complendam, pronomen *hoc*. *Pernegare* etiam versu sequenti *sine casu* positum esse apparet, et *negare* apud Cic. Philipp. II, 28. §. 69. *Etsi iam negat*. Frequentius *negare* ita usurpatum vidi, ubi quem *rogatum* vel *invitatum* rem recusasse, significare vellent. Cic. ad Fam. IV, 4. §. 7. *dixit* (Caesar), *se senatui roganti de Marcello ne hominis quidem causa negaturum*. Iuven. XIV, 134. *Invitatus ad haec aliquis de ponte negabit*. Ita de Mena, qui ad coenam vocatus venire recusaverat, Philippus orator apud Horat. Ep. I, 7, 63. *Neget ille mihi?* Similiter *credere* h. l. et apud Horat. Od. II, 8, 3—5. *Dente si nigro fieres vel uno Turpior ungui, Crederem*. Ovidium, vim verborum *tam multa negat*, quibus *obtestationes* etiam significantur, spectantem, non mirum, dixisse: *Credere iuranti* h. e. *tam multa neganti*. Itaque, quamquam Santenio B. Cr. p. 64. Heynius coniectura *iurata* Tibulli manum assecutus esse videtur, ipse quidem versum sanum iudico cum H. Vossio, qui coniecturam Santenii: *Illa quidem delicta negat*, loco Ovidii Am. II, 4, 3. *delicta fateri* firmatam, attulit, secutusque unum codicem Heins. copulam *est* sustulit. Quam nisi etiam Zwic. 1. 2. Guelf. Paris. Corv. Hamb. et Goth. cum ceteris apogr., et Venet. cum Ald. 1. 2. Mur. Stat. Scal. tuerentur, omissioni non obniterer, quae in fine hexametri Horatii Sat. I, 9, 42. *ut contendere durum est* probata est Bentleio p. 269. W.

8. *usque*] *ipsa* unus Gebh. *quod neget illa* un. Broukh., petitum ex Nasone. Etsi *pernegat illa* pro *usque* lenius ac mollius esset. Unus Statii etiam: *Nam sic et de me p*. H. De vocula *usque* cum pronomine in libris mutata cf. I, 5, 74. Et Statius dedit *illa viro*, quod in Voss. 3. exstat. Compositum tamen *pernego* non facit, ut adiectum *usque* superfluum putem. W.

9. *ludere*] Guelf. 2. *laedere*. H. H. Vossius e codice uno recepit *posset quo*, coll. I, 7, 3. Sane *qui* et *quisquis si*, *ne* aliaque verba, initio fere sententiarum collocanda postulante vel metri lege vel sensus ratione vel soni suavitate, interponuntur, vid. I, 3, 79. I, 10, 1.; at h. l. editori novissimo sententiae metrique obstat ratio, ex qua verbum, cui pondus inest maius, post caesuram tertii pedis ponendum est. Praeter ea, quae ad I, 5, 61. allata sunt conf. I, 4, 15. I, 10, 1. II, 1, 39. 41. Atque pondus inest verbis *quo* — *pacto*, ut relativo III, 1, 15. *Dicite Pierides, quonam donetur honore*. Add. Horat. Ep. II, 1

21

211. 233. Et altera pars pentametri, ſi quis requirat, ſimiliter apud Albium compoſita eſt I, 3, 89. I, 7, 21. His denique adde codicum auctoritatem. — V. 10. Hamb. *iam* pro *nunc* (a. m.). — Ald. 1. 2. Mur. Scal. Stat. *eheu.* At apogr. Zwic. 1. 2. Pariſ. Guarn. Corv. Venet. *heu, heu.* W.

11. *Fingere tunc didicit cauſſas, cur ſola cubaret, Cardine tunc tacito vertere poſſe fores*] Repoſui e codd. in quibus Guelf. 1. 4. utroque verſu *tunc* pro *nunc.* Ita erat in antiquis Edd. etiam Rom. et Lipſ. et in vulgg. inde ab Ald. ſec., male mutatum in Scaligeri edit., qui Ald. 1. ſequitur; et ita ſenſus exigebat, ſtructuraeque et totius loci ratio. Omnia enim praeterito tempore efferuntur, et ſi *nunc* ſtare deberet, requireretur *cubet;* ſed eſt etiam in ſeq. *abiret.* Viderat hoc etiam Ayrmann. in Vita Tibulli §. 68. Porro pro *cur,* quod ab Aldinis Mur. Stat. Scal. receptum, in Ed. Rom. et Lipſ. aliisque vett. edd., ut et in Guelf. 1. 2. 4., eſt *ut:* in Corvin. autem: *queis.* Tum in Vicent. *forem,* a qua totum ſequens diſtichon abeſt. H. H. Voſſius, ea ſecutus, quae ipſe ad I, 1, 21. praecepit, 11. 12. 13. dedit *tum,* idque in pluribus apogr. eſſe teſtatur. Ego ter repoſui *tunc* et ſecundum notam ad eundem locum factam et ex codicum auctoritate. Pariſ. quidem ter illud exhibet; et Ald. 2. Mur. cum Stat. Apographorum pars *tunc,* pars *nunc* praebet. Particulas autem *nunc — tunc* ſibi oppoſitas eſſe, docet etiam Tibull. I, 9, 29 — 31. et Iuven. VII, 94 — 96. *Quis nunc erit aut Proculeius —? Tunc par ingenio pretium, tunc utile multis.* — Goerenzius, ad lectionem *nunc — nunc* proclivis, notat: „*didicit,* ἔμαθεν, eſt h. l. *ſcit, tenet,* ſc. a me edocta, et exercitatione confirmata. Ita optime ſibi opponuntur *nunc didicit — tunc dedi.*" Et ſane ſententiae eius ſuffragantur libri Zwic. 1. 2. Guarn. lib. Scheff. cum Venet. At contra eam rationes Heynii ſatis valent. — Hamb. et Corv. *nunc — tum.* Goth. *tunc — tum.* — Pro *cur,* quod firmat Monac. et Guarn., dat Hamb. *queis,* Ask. *qua,* in marg. *ut;* cetera apogr. (Goth.) cum Zwic. 1. 2. Pariſ. lib. Scheff. *ut.* — Goth. *ſertere* (a. m.) pro *vertere.* Venet. *forem* pro *fores.* W.

13. *Tum ſuccos h.*] Etiam hic Rom. et Lipſ. cum aliis, Guelf. 2. a pr. m. 3. 4. *Tunc,* quod maiorem vim orationi conciliat. Novatum in Scaligerana *tum.* H. quod eſt in Corv. Hamb. Guarn. At Zwic. 1. 2. Goth. Venet. *tunc.*

tunc. — Paris. Guarn. Zwic. 1. 2. Hamb. Goth. *queis,* quod cum Heynio propagavit H. Vossius. Reduxi *quis,* scripturam Ald. 1. 2. Mur. et Stat. — Corv. *abesset* pro *abiret.* — Forcellini sub v. *Endiadys* primo loco ponit verba Tibulli *succos herbasque* h. e. succos herbarum. W.

16. *peccet ut illa minus*] Servavi hanc lectionem, quia non multum referebat, utro modo legeretur, quanquam pro vera non habeo. Verius est, quod in omnibus legitur: *peccet ut illa nihil,* nisi quod Venetae: *peccet ut ipsa nihil* habent. Broukh. in duobus Italis invenerat *minus,* quod probabat, quia ita etiam Ovid. in illo loco II. Trist. 468. Mihi vero ex hoc ipso ista lectio in duos illos libros venisse videtur. H. Heynii iudicium amplexus H. Vossius reposuit *nihil;* quem sequor. Nam *nihil* habent praeter codices etiam Corv. Venet. Ald. 1. 2. Mur. Scal. Stat. omnesque editiones ante Broukhusium, qui primus, quod sciam, dedit *minus,* quod est in Voss. 4. et Guarn.; vid. etiam Stat. Broukhusius, ut lectionem *nihil* praeter Albii mentem iudicaret, eo, puto, motus est, quod existimabat, Tibullum stultum fuisse, si, dummodo rivales fructu Deliae intercluderet, ipse ea carere voluisset, neque vim zelotypiae Albianae animo capiebat. W.

17. 18. *neu iuvenes celebret*] Reg. cum aliis, *ne. mox laxo — sinu,* vett. edd. est lectio; quod male mutarunt Aldinae et Stat. in *lasso,* ut habent Paris. et Guarn. cum tribus apographis; unum apogr. *lassu;* in Thuan. *lapso;* utrumque vitiose, sed erratum ex more. (Cf. infr. 40. et I, 9, 55. W.) Apud Rutil. I, 371. recte contra libros receptum:

Laxatum cohibet vicina Faleria cursum.

Vulgatam, quam in nostro restituit Muretus, tuetur Ovid. Epist. 16, 247.

Prodita sunt, memini, tunica tua pectora laxa.

et in Fast. IV, 436.

Haec gremium, laxos degravat illa sinus.

ubi Neapolis item ex aliis laudat *lapsos.* H. Apogr. duo praebent *non,* unum *heu,* Voss. unus *ne,* aberrationes notas, vid. Obss. ad I, 2, 37. At H. Vossius intulit *ne iuvenes.* Nam praecepto generali ea, quibus illud sigillatim declararetur, per particulam *neu* annecti non posse. Quae observatio ut vera, ita falso ad hunc locum translata est. Nam

Nam praecepti, quod 15. 16. de uxore custodienda datum erat coniugi, partes sigillatim 17 — 22. exsequuturo Albio non opus erat vinculo ad orationem horum versuum cum superioribus copulandam. Atque, qua ratione H. Vossius illa, quae versus 15. 16. excipiunt, per verba *caveto, ne,* eadem ipse per verba *caveto, neu* adiungo; utque constructio continuaretur: *caveto, neu celebret, neve cubet, neu decipiat,* punctum post *sinu* sustuli. Animadvertant vero Latinitatis studiosi, Latinos post notionem *prohibere* vel *vitare* vel *deprecari* particulas *neu* — *neu* — *neu* ita posuisse, ut sententiae singulae accurate distinguerentur. Liv. 25, 38. *Scipiones me — excitant saepe somno,* (scil. precantes) *neu se neu invictos per octo annos in his terris milites suos, commilitones vestros, neu rempublicam patiar inultam.* Virgil. Ge. II, 298 — 302. *Neve tibi ad solem vergant vineta cadentem; Neve inter vites corulum sere; neve flagella Summa pete — neu ferro laede retuso Semina; neve oleae silvestris insere truncos.* Add. Ge. IV, 47 — 50. Aen. IX, 42. Horat. Ep. II, 3, 189. Ovid. Met. II, 138. 139. et Grati. Cyneg. 122. cf. Obss. ad I, 2, 37. 38. Ex quo apparet, Latinos res, si factae non erant, per voculas *neque — neque,* sin vetabant, per voculas *neu — neu* disiunxisse. Neque hoc non cohaeret cum usu vocularum *seu — seu.* — Quartum *neu* Tibullus cum *que — ne* mutavit; quas particulas pro *neu* alibi usurpatas vidi, ut Aen. III, 159. 160. *Tu moenia magnis Magna para, longumque fugae ne linque laborem.* et Aen. VI, 465. *Siste gradum, teque adspectu ne subtrahe nostro.* Similis variatio exstat apud Horatium Sat. II, 2, 82 — 86.

Hic tamen ad melius poterit transcurrere quondam,
Sive diem festum rediens adduxerit annus,
Seu recreare volet tenuatum corpus, ubique
Accedent anni, et tractari mollius actas
Imbecilla volet.

ubi cum pro tertio *sive* positum sit *et ubi,* et tertia sententia similiter, ut quarta apud Tibullum, duo comprehendat, vereor ut coniectura Bentleii *ubive* p. 287. proposita multos nactura sit approbatores. Idem Bentleius loci Horatiani Ep. II, 3, 182 sqq. *non tamen intus Digna geri promes in scenam, multaque tolles Ex oculis, quae mox narret facundia praesens: Ne pueros coram populo Medea trucidet; Aut humana palam coquat exta nefarius Atreus* etc., cum eo congruentis, quod paulo ante notatum est: ubi praecepti

cepti generalis propoſiti partes ſigillatim ſubiiciantur, non opus eſſe vinculo ad partes cum ſumma praecepti connectendas, rationem non perſpexit, notans p. 425. „Tolles, inquit, ex oculis, *ne, ἵνα μὴ*, coram populo nefaria illa et atrocia et incredibilia oſtendantur.“ Mitto cetera. Nam per logicen fieri nequit, ut *ne* pendeat a verbo *tolles;* ſed Horatius inde a verbis *Ne pueros* id, quod poſuerat, exemplis declarat. — In Tibullo H. Voſſ. ex Hamb. hunc poſuit verborum ordinem: *multo celebret,* repugnantem iis, quae ad v. 9. notata ſunt, et ceterorum codicum auctoritati. — Goth. *vivens* pro *iuvenes*, apogr. duo *iuvenis.* — 19. Hamb. *heu* pro *neu.* — 20. Goth. *detrahat* pro *Ne trahat*, Hamb. (a. m.) *menſe* pro *menſae.* Librum Scaligeri *ut* pro *in* praebere Broukhuſius neſcio unde acceperit; id vero noviſſimum editorem movit, ut de coniectura *ut menſae* ſcribendum cenſeret, ſcilicet ut oratio vulgaris fieret. W.

20. *detrahat* Guelf. 1. — *ducat in orbe notas*] Ovid. Triſt. II, v. 454. *notam.*

21. *Exibit quam ſaepe, time, ſeu viſere d.* etc.] *quum* Corvin., et ſic male Statius corrigebat. Admonitio iſtis temporibus valde utilis. v. Propert. II, 15, 20. Iuven. VI, 489. Lucian. de Amor. c. 42. ubi verba: *πᾶς θεατὴς ἐπιτρίβων*, corrupta eſſe omnes clamant; fortaſſe leg. *πᾶς θεὸς θεατὴς ἐπιτρίβων.* Et Lucilius iam ab aliis laudatus:

> *Aut cum iter eſt aliquo et cauſſam commenta viai —*
> *Aut apud aurificem, ad matrem, cognatam ad amicam,*
> *Aut operatum aliquo in celebri cum aequalibus fano.*

H. Apogr. Voſſ. *exhibuit* (Guarn.) — *neu* (Goth.) — *viſcere* (Hamb.) — *deoet.* Goth. *adeundo* (a. m.). — *viſere ſacra* notat ire ad viſendum, vel ire, ut interſit ſacris. In Orat. pro dom. c. 40. *Quid tibi neceſſe fuit — ſacrificium, quod alienae domi fieret, inviſere?* — Exemplis, quibus in commentario notionem particulae *ſeu* illuſtravi, addere liceat Perſ. I, 67. ubi *ſive* pro *vel ſi* uſurpatur:

> *Sive opus in mores, in luxum et prandia regum*
> *Dicere, res grandes noſtro dat Muſa poetae.*

Qui locus nulla eget emendatione. Populi iudicium hoc erat: Vel ſi vitam communem deſcribit vel deſcribendi impoſitum ei eſt officium, grandis eſt vates. *et prandia* eſt vera lectio. Nam prandia regum, h. e. nobilium et divi-

tum,

tum, ad luxum pertinent. Ubi penes rationem eſt diſceptare, codicum numero et auctoritate fruſtra certaveris. W.

23. *illam ſequar unus ad aras*] Scaliger repoſuerat *ad aram*, quod una tantum fuiſſet, in eius conſulis domo ſita, cuius eo menſe faſces eſſent. Sed cum in hoc operto non niſi primariae feminae adfuiſſe videantur, non vero libertinae, qualis Delia erat, cumque, niſi ſemel, iſtud ſacrum in anno non fieret, Broukh. recte revocavit *aras*, ut intelligantur publica Bonae Deae templa, ad quae quotidie adibat promiſcua feminarum multitudo. Duas autem fuiſſe eius aedes Romae, idem docte oſtendit. H. Apogr., neſcio quae, *credis* — *nunc* — *finiviſſe*. Codices fere omnes et editiones *Tunc*. Editio Statii *tum*, quod H. Voſſius amplexus eſt. — Goerenzius, cohaerentiam ſententiarum reſtituendam eſſe arbitratus, abſonumque iudicans argumentum, quo, a ſuo commodo deſumto, amator maritum permovere ſtuderet, corrigit 24. *Tunc tibi non* etc. hoc ſenſu: tunc non eſt, quod timeas, cum oculis modo domina frui liceat. Quae ſententia obſcure enuntiata, vereor, ut verbis Tibulli conveniat, quorum integritas manum emendatricem non deſiderat. W.

25. *ſignumve*] Broukh. ex uno, et ſic Ovid. II. Triſt. 451.; vulgo *ſignumque*. Tum *eius* obſervandum, quod, ut nimis tenue et exile, in elegis ferebat, in Oda vero reiiciebat Bentlei. ad Horat. III, 11, 18. Laudavit quidem plura loca Burm. ad Ovid. Met. VIII, 16., quibus adiice Grat. Cyneg. 224. Nec tamen efficere potuit, ut h. l. minus ieiuna fieret oratio vocula *eius*, quam facile evitare poterat poëta, v. c. *gemmam digiti ſignumve*. Naſo Triſt. II. l. c. *gemmam dominae*, mox Reg. *manu*; et v. 31. *nec me nunc d.* H. *Signumve* ſeptem apogr. firmant et Guarn. cum Zwic. 1. 2. *ſignumque* Pariſ. Hamb. Goth. Venet. — 26. Zwic. 1. *manu*. — 27. apogr. unum *vino* pro *mero*. Hamb. *aſt*, ſuo more, ubi vel metrum obſtat. — 30. *feret* apogr. duo. cf. Obſſ. ad III, 1, 19. De poſitura verborum *contra deos* vid. Obſſ. ad I, 7, 56. — 31. *nec me nunc* Voſſ. unus et Bern. W.

32. *Inſtabat t.*] hinc, ut alia huius Elegiae, efficti verſus 459. 460. ap. Ovid. II. Triſt., quos tamen ab aliena manu acceſſiſſe exiſtimo; male enim cum ceteris cohaerent. H. Tu vide de iis diſputata ad I, 5, 69. — Ad Tibullum hic notandum eſt; interpoſita *nec me* — *pudebit* conſtru-

ctio.

Οὐκ ἔτ' ἄνδρα μὴ
Τόνδ' ἴδητ', ἔπος
Ἐξερῶ μέγ', οἷον οὐ κ. τ. λ.

Metus est, ne non amplius virum h
fica verba eloquar, qualem non etc.
e Goth. (a. m.) exulat. W.

53. Ante hunc versum inserti su
novissimi ex superiore Elegia: *Non*
Disputatum est de hac translatione
vero etiam illud monendum, vix
modum locum illis reperiri potuis
liae marito ea, quae facta erant, f
porum, quibus excitaret eum et
quicum tum consuescebat Delia:

Ille ego sum, nec me iam di
Instabat tota cui tua nocte

Quam male nunc subiicitur!

Non frustra quidam iam nunc
Sedulus, ac crebro prospicit

etc. Inprimis illa: *utere quaeso, Du*

54. *Servare, ah fr.*] Reduxi ho
editione eliseram, Vulpium sequutus,
obtemperaverat. Ab hoc enim ex
ex eius codice, ut ex aliis, exciderı
potuit. praesertim ...

Stat. Corv. poſt *ſervare* diſtinguunt. Voſſ. 2. *tenear* et 5. *quid opus eſt tenere tibi coniuge.* W.

35. *abſentes alios ſuſpirat amores*] Broukh. maluit: *abſentis*, ut genitivus eſſet. Sed etiamſi ſic ſcriberem, nollem ita accipere, quia durum eſt: *amores alios abſentis ſuſpirat*, elegantia autem poëtis ſollennis eſt *amores abſentes* dicere pro amatore abſente. *amores ſuſpirare* eſt deſiderare abſentem amantem. Inf. IV, 5, 11.

Quod ſi forte alios iam nunc ſuſpirat amores.

Sic Galli *ſoupirer*. In uſu illuſtrando multus eſt Broukhuſius, qui, ut aliquid efficeret, in hunc ſaltem modum notata diſpeſcere debebat: vulgari loquendi modo *ſuſpirare* dicimur *aliqua re*, vel, *propter aliquam rem*. Adeoque recte Lucret. IV, 1185.

Nec mulier ſemper ficto ſuſpirat amore.

Ut vero tot alia ſimilia in actionem deflexa ſunt a poëtis, v. c. *ſonare cantus*, *olere myrrham*, ſic dici coepit: *ſuſpirare amorem*. Mox paullo doctius deflexum eſt in eum ſenſum, ut ſit, *ſuſpirando deſiderare*, ut in illo Iuven. XI, 152.

Suſpirat longo non viſam tempore matrem.

H. Aliam, neque felicem, viam conſtructionis explicandae eſt ingreſſus Aſtius ad Catull. 64, 98. Anth. Lat. p. 158., qui praepoſitionem *in* omiſſam eſſe ſtatuit. — Pro *ſim. ſub.* Hamb. *ſubito fingit.* W.

37. *At mihi*] Guelf. 2. *Hanc mihi.* H. Monac. *Et mihi*, marg. Bern. *ut mihi.* Frequens eſt verborum *at* — *et* — *ut* permutatio, cf. ad I, 9, 48.; hic Pariſ. Zwic. 1. 2. Hamb. Goth. ceteraque apogr. praeter Monac. cum Ald. 1. 2. Mur. Stat. Scal. et Venet. *at* tuentur. — Stat. *ſervandum.* Vulgo poſt *pedum* puncto diſtinctum vidi; quam interpunctionem mutavi, cum verba *Tunc procul abſitis* ad priora *At mihi — credas* referenda eſſe appareat; atque *tunc* ſignificet: *ſi mihi illam ſervandam credideris.* Verba autem *non ſaeva — pedum*, pro adiectis habenda hoc ſenſu: *in qua re ſervi conditionem libenter ſubibo*, qua fide, quoque effectu officium ſuum marito praeſtiturus ſit, oſtendunt. Sententiam *At — credas* optata notare, ita ut ſequentia *Tunc procul* etc. protaſin inde accipiant, ad I, 10, 11. docui. Cave igitur particulam *ſi* ante *credas* intelligendam putes. Diverſus eſt locus 53. *attigeris*, ubi certe

ſi

aliquot libris, quibus adde Gue
navit Broukh., parum concinne.
Libris et Edd. est *aut alia;* for
poëtarum:

Stet procul ante, alia

et sic iam Statium coniecisse nun
cturam Heynii, et Statii, qui a
recepit H. Vossius, quem secutus
quidem persanatum versum iudic
Tent. crit. p. 10. haec notavit: ,
cul ante via, pro emblemate mili
esse, unumquodque eius verbum
repetitum II, 1, 82., et apud Iuv

Nil dictu foedum visuque h
Intra quae puer est: procul h
Lenonum et cantus pernoctant

ubi e codicibus duobus Paris. leg.
puellae. Nam verba *hinc* — *inde*
illa parte, vid. ibid. 12. 13. *Barb*
inde magistros, *Hinc totidem.* — *S*
stet procul, custodiae, puta, dilig
pore nocturno cogitari non potest,
oratio Tibulli. Verba *ne possit c*
pertinent, hoc sensu: ne in sus
possit de alio cupiendo. *Crimina*
sunt criminationes.

possit; et Zwic. 1. cum Venet. *crimen posset,* perperam. *posset* etiam unum apogr. — Duo apogr. (Goth.) *circum possit.* W.) mox v. 44. in Regio vitiose *finu.*

43. *ipse deus*] Quod contra Vulpium, qui ad *Bellonam* retulit verba *ipse deus,* nuperrimus monuit editor, scribendum tum fuisse *ipsa deus,* verum non videtur. Nusquam enim, quod sciam, vocabulum *deus* ita posuerunt Latini, ut pro vero feminino habitum appositioni feminini generis adiungerent; sed ita aliquoties, ut *deus* notaret numen; unde *deam* etiam illo significari non mirum est, ut apud Virg. Aen. II, 632. Aeneas *ducente deo* dicit, quamquam Venerem illud, quod enarrat, praestitisse officium bene scit. Certe scriptoribus aetatis aureae usum, qualem ille ponit, alienum iudico. W.

46. *non amens v. l. timet*] Ita iam emendatum in Ald. sec. et hinc vulgata lectio facta, quam firmavit Broukh. e melioribus libris, in quibus Guelf. 3.; in aliis fere: *non et amans* vel *non et amens.* Nempe ferre non poterant [illegible] homines, post *nec* in altero membro esse *non;* hinc inserebant copulam; alius, ut metrum ne laederetur, scribebat *amans.* H. Pentametrum apogr. duo, Corv. Mur. et Statius, uti Heynius, exhibent. — Guarn Paris. Zwic. 2. et Scal., qui Ald. 1. sequitur, et Venet. dant *non et amans;* apogr. novem, pars *non et amens* (et Zwic. 1. cum Venet.), pars *non et amans* (Hamb. Goth.). Haud scio an *nec* — *non* pro *nec* — *nec* vel *non* — *non* posuerit Tibullus. Graeci certe similiter particulas οὔτε — οὐ et μήτε — μὴ coniunxerunt. Herodot. VIII, 98. τοὺς οὔτε νιφετὸς, οὐκ ὄμβρος, οὐ καῦμα, οὐ νὺξ ἐέργει κ. τ. λ. Anacr. 17, 7. Ποίει δ' ἐμοὶ κατ' αὐτὸ Μήτ' ἄστρα, μήθ' ἅμαξαν, Μὴ στυγνὸν Ὠρίωνα. Vid. magnam exemplorum copiam a Schaefero ad L. Bos. p. 229. congestam. Erunt tamen, qui cum H. Vossio *nec* pro *ne — quidem* dictum esse malint. Iuven. II, 152. *nec pueri credunt.* conf. Not. ad I, 6, 69 — Exemplis, quibus *verbera torta* illustravi, add. Soph. Antig. πλεκταὶ ἀρτάναι et Oed. R. 1264. πλεκταὶ ἑώραι. — In hexametro Ask. *tibi — victa* pro *ubi — motu.* Paris. et Goth. (a. m.) *mota.* Ut hic *Bellonae motu,* ita apud Cicer. de Divin. II, 30. *Iovis pulsu* dictum est. W.

47. *suos caedit violenta lacertos*] Ita emendatum in Ald. sec.; at in pr. *violata,* quod et in aliis vett. edd. et codd. erat, ut contra factum inf. IV, 1, 70. *violenta* h. l. est saeva, trux. v. IV, 2, 3. H. Guarn. *cecidit — violata.* Hamb. (a. m.) *bibenne — cedit.* Zwic. 1. 2. Paris. cum Venet. *violata.*

Zwic. 1. et in apogr. *multa* pro *i*

49. *praefixa*] Corvin. *per* constructionem illustrandam facit *leis praefixa domus.* — v. 50. A et Zwic. 2. *movet* pro *monet.* — 5 *disse* pro *didicisse.* — Goth. (a. m.

53. *Attigeris*] Broukh. e n rant Auratus, Fruter., Dousa. Lipf. cum quibusdam: *ut hinc v.* r tuentur Monac. Bern. Voss. 5., ce *gerit.* Praeterea Hamb. *libenter* p *ventus*, etiam *deripereque* (Goth.); terum imprecantes a rebus, quae verba transferre solent, ut Il. III 79., vel ob id actionem aliquam lationes verborum petant, et im Liv. 21, 45. — Cod. Voss. 3. vers latos habet. — 55. pro *et tibi* Voss pro *mea.* W.

56. *sit, precor, illa levis*] Cor ligeri Broukhusiique, quos Heyni disputat H. Vossius, monens, ne dictum esse, neque futurum tempus sentis *fit* significetur, aptum esse. eo tempore, quo loquatur, menda taceat. Itaque Tibullo. si sensum

ıe ut recte expofita funt, ita improbanda coniectura, m ille recepit: *ulla levis* fcil. poena, h. e. ulla e levium narum numero. Nam vereor, ne illa Voffii verborum pofitio: *fit tibi ulla levis poena* e lingua Teutonica ori-ɪm ducat, non e Latinorum fermone, qui dicunt *levis ua poena.* Certe exempla laudata: Iuven. XIII, 209. . Fl. IV, 582. Quinct. Declam. V. p. 66. nil probant. erum *ille* et *ullus* permutantur. vid. I, 4, 36. et Horat. ft. I, 18, 37. — Quid reftat? Aut ut ftatuamus, Tibul-, *illa* ad *poenas* referentem, foloecismum fecifse, quali tleius coniectura fua liberare voluit Horatium Sat. I, 1, ubi verba *illi* — *miferum* prioribus *bona pars hominum* accurate conveniunt. — A fingulari ad pluralem optimi ecorum fcriptorum transierunt, ut Soph Philoct. 446. *πω κακὸν οὐκ ἀπώλετο, Ἀλλ' εὖ περιστέλλουσιν αὐτὰ δαίμο-* Add. ibid. 305. 307. — Aut fupereft, ut verba *illa fit* explicemus: fiat, ut illa facerdos levis fit, h. e. fidem uctoritatem amittat; hoc vero fiebat, fi Delia, ubi pec-rat, punita non erat. Itaque verbis fenfus ineft: *nulla Delia, fequatur poena. Levem* autem dici, qui fide ca-, conftat, nec de explicatione: fiat ut levis fit, dubita-modo memineris, verba El. 1, 49. *fit dives iure* fignifi-: fiat, ut dives fit, divitias fibi comparet. Hanc pofte-ɪm rationem nunc praefero. Addam denique fententiam nanni Sec., qui in Anthol. Lat. T. I. p. 612. a Brouk-› diffentiens Tibulli locum ita interpretatur: „precatur a, ut antiftita Bellonae, quae poenas Deliae indixerat, ccaret, *levis* feu vaniloqua effet, fi, eiecto rivali, admit-ur, ufus beneficio lenae adducentis." Hunc fenfum ılare fequentia 59 — 62.; ex iis enim patere, *admittere* ›ro peccare dici non poffe, fed pro *admittere amantem,* recipere. Sed huius explicationi verfus 57. 58. fatis gnant. — Corv. *admittat.* W.

58. *me movet*] al. *monet.* male. H, Ald. 1. 2. Stat Scal. ›ogr. nonnulla (Goth.) *monet.* Muretus recte Tibullo idit *movet,* et reddendum effe monuit Statius, idque ınt Parif. Zwic. 1. 2. Hamb. Guarn. cum Venet. In r. quibusdam *te prope* — *parcer propter* — *parcor* nb.) — *ad iras.* W.

59. *Haec mihi te adducit*] Sic pars codd., etiam Guelf. Bene quidem *adduci* de lenonia perductione diceretur, e illud infolens olim, puellas ad iuvenes venire; v. I, 8, 65.; fequentes tamen verfus 61. 62., ubi anus

idque lectum in antiquis nem si teneas, neque ea ab anu, quae ad fores se duci. Ceterum v. 60. F *strepitum* habet. H. H *haec mihi te abducat*, et a in verbum *sociat*, dein m pit *Haec me deducit* h. e Ovid. Met. X, 462. dicit sensum. Accedit auctori Venet. Obstant illi apog Scal., qui exhibent *Haec* Vossio probata ordo rerum sine dubio eum primum ad liam deducebat. Praetere repetitis, diversa matris Denique amatorem *deduci* arcessiverit. Sed, si lecti sequimur, anus et adduce mittendo Tibullum in aede Goth. *adiungit* pro *adducit* *toque* (a. m.). — 61. apo *nocturne effixa*. Par. *adfixa*, *agnoscit*. W.

63. *Vive diu mihi, dul* hic fuisse putabat *mi dulcis* Sane ita apud Ovid.

64. *proprios ego tecum, sit modo fas, annos contribuisse velim*] Ita quidem omnes Libri et Edd.; dura tamen oratio; ebebat saltem: *contribuisse velim tibi p. annos* h. de mea vita ibi largiri. Nam haec est sollennis optandi forma. Itaque lroukh. coniecturam Nic. Heinsii (ad Ovid. Heroid. XIX, 7. propositam. W.) recepit: *conteruisse*, quae forma verbi upra fuit El. 4, 48. Et sic Propert. I, 7, 9.

Hic mihi conteritur vitae modus.

f. Cort. ad Sall. Catil. 4, 1.; sed nec in hac lectione acquiecit doctus Britannus (Iortin *Tracts* To. II. p. 451.) in Misc.)bss. Vol. II. p. 242., et aliena est verbi vis ab h. l. Non nim Tibullus eum ea vivere optare poterat, sed de sua vita ius annos augere. Si autem hoc volebat, doctius dictum st, quod vulgo legitur. *contribuere* esset impendere et conumere annos una cum altero. Ferenda itaque et notanda st illa ratio: *tecum contribuisse*, non mutanda. (Idem cenш cum H. Vossio. vid. Not. Et lubricum est, sola analogia uce, insolentem eiusmodi formam de coniectura inferre, ualis est *conteruisse*, cuius exemplum indubitatum ne Heinus quidem proferre potuit. Nec moror, quod duo libri 'oss. 2. 4. Heinsii coniecturam praebent. W.) Si tamen utatur, admittenda Burmanni emendatio: *tibi, dulcis anus, roprios ego vitae, Sit modo fas, annos contribuisse velim.* quam audacem, sed egregiam coniecturam praeferendam ensuerat Santenius B. C. p. 79. W.) Porro pro *sit* Reg. t Guarn. *si*. v. sup. ad II, 73. H. Ask. *Sit mihi;* Hamb. *d modo*, duo Voss. *si modo* cum Goth. (a. m.) et Guarn. — Ion. *Sive diu* pro *Vive diu*. — 65. In apogr. nescio quibus itia haec: *iratamque* et *propius ambo*. W.

66. *quidquid agat*] Broukh. e Libris. Alii cum Regio t Ed. Rom. et Lips. Guelf. 1. 2. 3. et Corv. *agit*, quod agis placet. H. Lectionem *agat* (quae in Guarn.) reliqui, uam Statius probaverat, et H. Vossius retinuit. Coniunivum enim, quo actiones temporis futuri significantur, ostulat sensus; nam promisit Albius, se Deliae, si quid se ffendisset, matris gratia condonaturum. Adverte etiam nimum ad futurum *amabo*. Indicativus *agit*, quem dant pogr. sex (H. et G.), Zwic. 1. 2., Paris. et Venet., solum raesentis temporis, ubi Tibullus haec scripsit, comprehenaret momentum; neque ad hanc lectionem tuendam prodest . 5. *Iam mihi tend.* etc. Ceterum cum peccatorum omnium centiam Deliae se pentametri verbis dedisse intelligeret Tibul-

ſtola haberi, cui superindui ... Licet tamen te... dem cum tunica matronarum *ſtitam* ſubſutam, faſciam purp... de re veſtiar. III, 17., quam ... tatem veteris ſcriptoris affer... Serm. 2, 29. et ex locis Ovidi... *quamvis non eſt q. nec* in Guelf... ſtolam longam dicit *longos hab*...

69. *Et mihi ſint*] Reg. ... aliis *ſunt* (Stat. notat: in om... in apogr. nonnullis — Goth. ... et alii apud Broukh. (et apog... cum Ald. utraque; in ſecunda ... *ſint* — *poſſim, quin,* expulſo ... *poſſim* — *putat* — *ducorque* — ... *poſſim* — *putor* — *ducorque* ... nonniſi *poſſum* exhibendo, disc... davit, quippe qui *ducterque* — ... facit Corv., niſi quod *ducarque* ... Pariſ. *ſint* — *poſſum.* — Venet. ... ctio per ſe ſenſu non caret, ſi, ... tuis, Tibullum exponendo, quae ... dere velle, iuſta ſe poſtulare. ... ut ſenſu flagitante, dedit, ſtatu... ad caſtigationem, quam 73. Albi... parari. Et pronomen *ego,* quod ... Statius habet ...

:entiam non capio, his verbis transitum ad castigationem 73. inesse. In recepta denique lectione idem et sententia-·um et structurae color placet, modo ita explices: A Deia nihil nisi, ut castitatem tueatur, postulans 67. 68., sibi psi graviora 69—72. imponit, promittens insuper 73. *Non* *go te pulsare velim.* Coniunctivi *sint* — *possim* (εἶεν ἂν — ὐναίμην ἂν) et *ducar* — *proripiar* prioribus *Sit modo casta* ta sunt iuncti, ut protasin inde accipiant: *si Delia sit* *casta.* Hunc autem coniunctivi usum amat Albius. cf. Obss. ad I, 10, 11. Necesse vero, ut, qui modus est sententiae *Et mihi sint durae leges*, idem in sequentibus, quibus illa leclaratur, retineatur. Nec pronomen *ego*, quod codices atis tuentur, vi sua carere concesserim, praesertim cum *lla* sequatur. Scaliger, commate post *pedes* posito, verba *int* — *possim* — *ducterque* — *proripiarque* ad *quamvis* re-ferre nos iubet; inscite. — Ceterum si quis *laudare nec* pro *nec laudare* accipere malit, comparet I, 1, 72. *dicere* *nec* pro *nec dicere.* Add. Virg. Aen. II, 159. — *Duras leges* Iuvenalis *saevas* dicit VII, 229. W.

71. *puter, ducarque*] *puter* est a Broukh. e libris: ante erat e Plantin. *putor*, ut etiam in Regio, vel *putat*, ut in Edd. Rom. Lips. et Aldinis, vel *putem.* *Ducter* a Scaligero immutatum. Nam Libri et ant. Edd. *ducor*, ut Rom. et Lips., vel *ducar*, ut Regius et Corv., quod servari debebat; etiam *ducit.* In Guelf. 2. emendatum: *Ac si* — *putet, ducar* in 3. *puter*, superscripto *o* et *putat.* H. *puter* — *ducar* — *proripiar* in plerisque Statii, Monac. et Voss. 3. Ceterae apogr. lectiones *putem, putat, putet, putor, ducam, ducor, proripior* varie cum bonis compositas praebent. — Voss. 1. *putat*, et cum Vindob. *ducterque;* Hamb. *putem* — *ducarque* — *proripiarque.* Guarn. et Par. *putat* — *ducorque* — *proripiorque.* Zwic. 1. *putat* — *ducarque* — *proripiarque.* Zwic. 2. *putat* — *ducorque* — *proripias propiorque.* Goth. *proprias proprioeque.* Voss. 1. *proprias propiorque.* Venet. *putat* — *ducorque* — *proripiarque.* In lectione illa *putet* durum est omissum pronomen *me* ante *peccasse*, quamquam suavior sonus. — *At si*, quod H. Vossius de coniectura recepit, nec Latinitas mihi ferre, neque eius interpretatio postulare videtur. W.

72. *pronas proripiarque vias*] Non dubitavi reponere, quod temere mutatum erat. In antiquis Edd. et Codd. legitur fere: *proprias proripiarque*, vel, ut in Ald. utraque et cett. *proripiorque*, quia *ducor* eas infedit. *proprias vias*

Sca-

... hoc in *proprias* et fugienti librarii oculo, peret, imputemus, ut in *proripias propriarque vias*. cum var. lect. *properas* vel *manus*. Paullo audentius al *capillis Immerito prensis*. O

Raptaturque comis per

Proripiar in *per rapiar* mut. iecturam praebet Voss. 4. Vulpius; temere tamen. Siv tes, sive, ut ex aedibus p habet *proripiar*. Docte auten re, ut in illo: *ire redire viam* in Guelferbytanis insident. H Par. Guarn. *proprias*. Duo ap *manus* Voss. duo et Hamb. (a cui plurium viarum memorati na super modum exaggerari vi *proripiarque viae* reposuit. Na *rivo fluenti iace, compellere hib* bull. II, 5, 44. *caelo miserit;* statum, qui crinibus ex aedib gumentum non vanum, si aede gradibus aditus, per quos deor autem per dativum *viae* significa sciam, vocabulo *foras* enu... inent...

ab eius ſtudio profectum eſſe iudicem, qui intra ſeptem verſus *manu* — *manus* — *manu* ferre nequiverit. Muretus hexametrum corruptum exiſtimat, quod etiam aſteriſco poſt *immerito* interpoſito indicavit, et ex aliis affert *In proprias merito.* W.

73. *venerit ipſe* Guelf. 3. et maxima pars apogr. (Goth.). — *pulſaſſe* Regius et Corv. *manum.* E cod. Hamb. exſulat diſtichon 73. 74.

75. *Nec ſaevo ſis*] Scal. ex ſuo *ne.* H. Ut ſcilicet *optarim non habuiſſe manus, ne ſis* iungas; itaque puncto poſt *velim* et commate poſt *manus* diſtinxit. Sunt verba fingentis ſibique perſuadentis, Deliam amore et fide caſtitatem eſſe ſervaturam. Itaque *nec*, quod omnes libri dant, praeter Hamb., in quo *non* exſtat, ſignificationem ſuam obtinet, et cohaerentia verſuum 73 — 76. perſpicua eſt. Ceterum verba *ſed mente fideli* cum Mureto et Corv. ad *caſta* retuli. Nam coniunctione verborum *ſed mente fideli Mutuus — amor*, quam Broukhuſio Vulpioque debet Heynius, *mutuus amor fideli mente*, h. e. ob fidelitatem erga Tibullum, caſtam ſervare Deliam dicitur. Ipſe didici, amore mutuo amantes eſſe fidos. Horat. Od. II, 12, 15. *bene mutuis Fidum pectus amoribus.* In ea, quam ſecutus ſum, ratione hexametro adiecto cauſa *fidelitatis* proponitur: hanc fidelitatem, adeoque hanc caſtitatem praeſtet mutuus amor. *Servare aliquam alicui* eſt fidam et caſtam praeſtare vel cuſtodire. H. Voſſius eo offenſus praecipue, quod eodem loco 73. poſitum eſt *ſed venerit iſte*, hic *ſed mente fideli*, primum tentavit *fac, mente fideli*, dein *ſic m. f.* de coniectura recepit. Codicem Angl. praebere *ſi*, et *ſic* eſſe obteſtantis. Ipſe vero, quo *ſic* tum referatur, non intelligo. Nec eandem clauſulam hexametri intra breve ſpatium vitavit Albius II, 3, 53. 55. *Quas femina Coa — Quos India torret*, aut repetitionem particulae *ſed*, vid. I, 9, 71. 73. — 76. Bern. *me tibi* pro *te mihi.* W.

77. *At quae fida fuit nulli* —] Broukh. tranſitionem non probabat, et reponebat e libris aliquot, paucis tamen, *Nam.* Et ſic in Ald. ſec. et Stat. immutatum erat. At Muret. (ob ſummum veterum librorum conſenſum. W.) *at* revocaverat. Idem abeſſe aliquot verſus arbitratus eſt, quibus caſtarum mulierum praemia expoſita eſſent. Scaliger tamen deeſſe aliquid negavit, cui aſſentiendum puto. Ed. Rom. *Aſt.* H. Aſſentitur Heynio II. Voſſius; recte. Nam cohaerentia ſententiarum eſt haec: Tu mihi mutuo amore

quibuscum *at* connexum est. *ast*. Hamb. *atque* (a. m.) - Venet. *potest* pro *post* — I 86. — 79. *Firma* ad *illa qu* assiduum studiumque eius p ei vereor primum ut usus l appositum feminae *firma* m veniat et cum verbis *victa* epitheti sensisse videtur, cu que si H. Vossio epitheton *lic* placet, si languidum illud v. quoniam haec liciorum natur novim. editione altera. aliquan suam corrumpat II, 2, 14. *F* *bene*, qui nostro simillimus Venet. *litia*. Virgilius Ge. I, ratione dixit. W.

80. *Tractaque de niveo vel* para librorum, inque his Gue et Broukh. pro *ducta*, *dente*, *p* *parat*. Scilicet *ducta putat* rec netae *ducta parat*; mutatum i sec. et Stat. *denta putat*; Mu nem. Plantin. *denta parat*; den *putat* secundum codicem suum. (tria *docta* — Goth. —), Pari Venet. Nihilo minus H. Vossiu

putare lanam — h. e. purgare lanam — ita quodque urpatur, ut alterum complectatur, quis quaeso, utrumie ad opus illud describendum componi non posse, arguentetur? Nemo, opinor, Virg. II, 490. *amplexaeque tent postes* vituperat, aut Catull. XI, 18. *Quos simul complexa tenet trecentos.* Cantilenam vero illam de repetitione : I, 9, 67. exploravimus. Huschkius Heynianam lectioem probat ad I, 4, 50. p. 21. W.

81. Comma post *vident* recte non posuit Heynius. iam eam verborum posituram non aspernatus est Tibullus, t is, qui agit, in secunda demum sententia nominetur. , 7, 27. *Te canit atque suum pubes miratur Osirim Barra.* Vid. Virg. Aen. I, 115. 695. Aen. II, 494. — Pro *t mala* Hamb. *talia.* W.

83. *Hanc Venus ex alto f.* — *spectat*] Hinc fortasse vid. III. Art. 451.

Has, Venus, e templis multo radiantibus auro
Lenta vides lites.

. Iuno apud Sil. Ital. optat I, 50. *campumque cruore usonio mersum* sublimis *Iapyga cernam;* et apud Virg. en. X, 3. Iupiter siderea e sede *terras* arduus *omnes* — *spectat.* Add. Soph. Ai. 1279. Πηδῶν ἄρδην — τάφρων ερ. — Paris. et Venet. *Olimpo.* W.

84. *infidis quam sit acerba, monet*] Ita Muretus corxerat, et Broukh. e melioribus retraxit, cum in Scaligena reductum esset *quod,* lectio Aldinarum et earum, iae inde fluxere. Atqui *quod* non dictum Latine, etsi : etiam Reg. cum Ed. Rom. et Corv. Sed Lips. *quo,* : *quae,* quod in Vicent. est; *quod* vel *quo* Guelf. 2. Pro *fidis* Broukh in Ed. Veneta a. 1487. et in uno Anglic. tustissimo invenerat *infelix,* ut est in Edd. 1500. et 1520. *infelix quod sit, a. m.;* hoc et in Guelf. 1. Etiam Ed. asil. a. 1569. in margine habet: *infelix cur sit, acerba onet;* ex correctione. H. Apogr. nonnulla cum Zwic. 2. aris. Guarn. et Stat. *quod.* — Zwic. 1. et Venet. *quae.* — amb. *canit* pro *monet.* — 85. Zwic. 2. *cadent.* W.

86. *stemus*] Revocavi lectionem, quam receperat roukh. e bonis aliquot libris. Et sic Ed. Rom. cum enetis et Guelf. 4. Vulgo *simus* inde ab Aldina pr. roukh. usque. *Stare* eleganter pro *esse* ponitur, inprimis im simul significat, rem durare. v. Broukh. h. l. H. Firatur lectio *stemus* codicum quoque Voss. 3. Bern. et Ask.

aucto-

repoſitum, qui, ne quis
prohibere voluerunt; n
ſitius eſſet, quod ſibi p

3. *Hunc fore, A.*
qui eo die natus eſſet,
Sed hoc paullo durius
primo verſu coniiciebat
do legendum: *Nunc fore*
Hamb. Sed elegans eſt
naſciturum eſſe, in Vita
pediretur res, legendum
nere die — *Hoc fore, qu*
omnia poteſt hoc: eſſe ho
aſſurgere poëtae oratione
Guelf. 2. H. H. Voſſius,
Hac cecinere die; nam die
nere, hoc fines poeſeos et
hac correctione textum ex
daciamque Tibulli, diei t
die nati, felicem praedicat
Aen. IV, 169. *Ille dies prim*
ſa fuit, et Lucan. VII, 131
bus in aevum Conderet huma
Illo Marte, palam eſt, ut
lectio vulgata ſatis defendi
exploratis, patet, *diei* tribu
tum, rei illo die *geſtae* vel

eo ipso die, quo natus est Messala, eius fata cecinerunt, non antea, quod inesset verbis: *hoc* (die) *fore*, *qui posset*; neque omnibus contigit, quod Peleo et Thetidi. Rationi, quam in Not. proposui, favet quod I, 9, 75. *Huic tamen accubuit noster puer; hunc ego credam Cum trucibus Venerem iungere posse feris*, pronomen ad diversos homines relatum est; neque aliter Aeschines c. Ctes. p. 446. *Καὶ τούτων ἀπεστερήθητε διὰ Δημοσθένην καὶ Φιλοκράτην καὶ τὰς τούτων δωροδοκίας* alterum *τούτων* ad commoda enarrata, alterum ad Demosthenem Philocratemque retulit. Add. Plat. Crit. c. 16. Praeiverat Homerus Od. α, 88. *Αὐτὰρ ἐγὼν Ἰθάκην ἐσελεύσομαι, ὄφρα οἱ υἱὸν Μᾶλλον ἐποτρύνω, καί οἱ μένος ἐν φρεσὶ θείω*, ubi prius *οἱ* Ulyssem, posterius Telemachum significat. Exempla plane similia invenire non potui. In apogr. *nunc forte*, *fere* (Goth.) — *Equitanas* (Hamb. Goth.) — *possint*, *possem* — *fudere*. Par. *Quitanas*. H. Vossio, qui *frangere* ex Guelf. 2. textui intulit, recte assensus non est Huschkius. W.

4. *Atur*] in libris legitur *Atax*, (unde corrupte alii *Arax*, etiam Corvin., et Hamb. in Guelf. 1. em. *Atrax*) qui est fluvius Galliae Narbonensis. Sed cum Messala triumphum egerit ex Aquitania, Scaliger, in cuius libro erat *Attas*, emendavit *Atur* (qui vulgo *Aturus* dictus est. W.); quod tamen non puto omnino necessarium esse; nam et v. 11. Arar et Rhodanus, fluvii Narbonensis Galliae, memorantur, quia vicini Aquitanis; et Narbonensis provinciae res et ipsae a Messala potuere constitui. H. Heynii rationes secuti H. Vossius et Huschkius reposuerunt *Atax*, quem fluvium et ipse Tibullo nunc reddidi. Et Scaligerum, memorationem *Araris* et *Rhodani* v. 11. ipsius correctioni *Atur* obstare, sensisse, apparet ex nota versui 11. ab illo apposita p. 145. W.

6. *et evinctos*] *evictos*, *invictos*, *invinctos*, aberrationes librariorum; item *euntes et*; hoc etiam Corvin. H. In apogr. *evictos* (H. et Goth.) et *cunctos*. Paris. *evictos*, sed *n* superscriptum. Venet. *evenire*. Cum verbis *brachia capta* compares illa Silii I, 53. *caesos artus*. Ald. 1. *rapta*. W.

7. *lauros*. emendatum *laurus* in Guelf. 2. quod frequentant alii poëtae. H. Vid. et ad II, 5, 63. H. Vossius, obstante auctoritate apogr. — add. et Par. et Guarn. cum Venet. — *laurus*, ut formam elegantiorem, recepit. Quod ille contendit, ignorant Charisius p. 9. et Priscianus p. 717.

qui

tantur haec verba. v. ii
Art. 74. Triumphantiun
vid. Broukh. *ferentem*
Ald. 2. Mur. Stat. — *n*
bus apogr. (H. et Goth.
utrumque probandum noı
tum *nitidis* ad colorem n
equorum, quibus usi tr
875. — At idem bene *1*
1577. „vitium librariorun
rant scribere." Idem in e
quam nondum triumphaſſe
haec dicit μιμητικῶς. No
triumphus Meſſalae, ſed n
mentio. Naſcentibus enii
Auctor Tertull." Haec ve
tatus eſt Broukhuſius. In te
Venet. *portabit*. Voſſ. unus

9. *Tarbella Pyrene*] El
emendatione. In libris, *tua*
in Rom. Ed. etiam *pirenes.*
egregiam firmant Monac. et
per bella de coniectura aliorı
ctum appoſuit. Pariſ. *Pirene.*
et *Santonici* cum Hamb. (a.
H. Voſſius, Broukhuſii ſenten
cod. Vatic. ſecundi ſuſtulit: n
Virgilii

12. *Carnuti et flavi caerula lympha Liger*] In libris, etiam Corvin., fere scribitur *Carnoti*. at Guelf. 3. diserte *Carnuti*. (quod Tibullo reddidit Scaliger. Ante eum Ald. 1. 2. Mur. Stat. *Carmoti*. W.) pro *flavi* reposuerat Scal. *fluvii*, permutatione quidem etiam alibi obvia, v. Propert. II, 9, 12. (7, 50.), sed non ad hunc locum faciente; debebat enim tum aut abesse *Liger*, aut esse *Ligeris*. H. Interpretationem verborum *caerula lympha* Heynius Scaligero debet. Sed fluvios ipsos *caeruleos* appellatos esse, docuit Forcellinius et H. Vossius p. 227. — Scaliger loco Iuvenalis XV, 7. utitur ad probandum, *caeruleus* idem esse atque *aequoreus*. W.

13. *An te, C.*] Ita Broukh. ex uno Colot. et Exc. Pocchi, uti et Nic. Heins. emendaverat. Vulgo: *At*. *An te*, et in marg. *Et te* Guelf. 3. H. Accedit auctoritas Guarn. et typogr. septem. Adde, quod formula nova annectendi *An* ... *anum* similis est illi *An memorem* apud Virgilium Ge. II, 158. *An mare*, *quod supra*, *memorem*, *quodque alluit infra*. — Hamb. Goth. (a. m.) Voss. 1. Zwic. 1. 2. Paris. Venet. *At*. Monac. et Corv. *Et*. — Ald. 1. 2. Paris. *Cidne*. — Corv. *Cythne*. Goth. (a. m.) *Ciono*. — *leviter* Zwic. Voss. ...mus, ed. Lips. Ald. 1. 2. W.

14. *Caeruleis placidus per vada serpis aquis*] Ita ex Statii emendatione reposuere Broukh. et Vulpius, quos ego deserere nolui. In Libris et Edd. est: *Caeruleus placidis* — *aquis*; hoc aiunt naturae huius fluvii repugnare, qui albo aquarum colore esse proditur (unde etiam Ovidio III. Art. 204. *lucidus* dicitur — quod notat Stat. —): melius itaque iungi *vada caeruleis aquis*, h. vada caerulea, ut saepe Virgilio. v. Aen. VII, 198. *tot per vada caerula* poni, ut sint sinus maris Issici, in quem *serpit*, h. evolvitur Cydnus. *vada caeruleis aquis* pro vada caerulea dici, nemo nisi Vulpius putat, notans vada esse loca maris vadosa litori proxima. Sed ut ablativum hac ratione adiungi non nego, ita constructio *serpit fluvius per vada* rationi Vulpii repugnat. Broukhusii vero argumenta, quibus vulgata est impugnata, iuncta e Statii commentario petita sunt. W.) Non tamen video, cur is fluvius non possit communi epitheto *caeruleus* appellari, multo magis *tum*, *cum in mare se immittit*: ut Hebrus, per se tardissimus, tamen sollenni fluviorum nomine Virgil. Aen. I, 317. *celer*, Ladon contra, rapidissimum flumen, ab Ovidio I. Met. 702. *placidum* appellatur, utrumque ex natura fluviorum universum spectata. Synonymorum vero et epithetorum similis coacervatio est inf. III, 3. extr.

Pro-

kio, ipſe tamen ſtatue
lacum, in quem influ
candido aquarum color
placidus — *aquae* Tib
compoſitionem verboru
defendi loco Horatii Ca
det aqua, taciturnus am
verbis Tibulli II, 1, 8
Amor! At locum utrum
pe ubi appoſitum ad ſul
ſitione: *qui leniter placi*
perfluum eſt. Dicitur q
decedit; at duo adiectiva
tia, coniungere, ut *placi*
non licet, et adiectivum
undantia eſt non proband
niter undis rem ſatis decla
Crit. p. 158. conieciſſe *ga*
ſius. — Apogr. quatuor (
Venet. ſententiam firmant
tria *caeruleus placidus*, un

15. *contingens*] Pal. c
tione ſollenni. v. Burmann
libri alii *aëra*, alii *aethera*
ligeret, monti, qui *nubes co*
bui accurate non poſſe. cu

reliqua, quibus nititur, meliora. Huſchkio lectione Cod. Reg. et Voſſ. unius *aërio*, perpetuo montium epitheto, reſtituta difficultas ab appoſito *aethereo* orta, videtur ſublata. Etſi imago altitudinis Tauri tenuis est, eadem reprehensio in Virgilium cadit Aen. XII., 702. *quantus gaudetque nivali Vertice se attollens pater Apenninus ad auras.* Adde Avienum 842. de Tauro monte: *nunc autem subrigit idem Obliquas arces et flexilis aëra pulsat*, altitudinem non maiori laude praedicare. Ceterum locus ſine diſtinctione exhibendus erat, quam Heynius Voſſiusque poſt *et* atque *nubes* poſuerunt; nam duo ſunt appoſita Tauro *aërio cont. v. n.* et *frigidus*, cf. IV, 2, 19. 20. et Virg. Ge. III, 350. *turbidus torquens flaventes Iſter arenas.* — Paris. *aethereo* c. Venet. — Aſk. *ab aeth.* in marg. *et.* W.

16. *Frigidus intonſos Taurus arat Cilicas*] De hoc verſu nondum liquet. Cyllenius et Scaliger per hypallagen explicant, quae tamen Elegiae non conuenit, pro eo, quod ſit: *Cilices arant Taurum.* Sane Taurus, etſi in nonnullis locis male habitatur (v. Strabo XIV. p. 984. B.), in paucis tamen partibus conualles habet melſibus faciendis idoneas, v. Strabo XII. p. 854. C. Statius (quamquam Strabonis verbis ductus *alat* coniecerat, tamen W.) ex illis Ovidii ex Pont. I, 4, 2:

Iamque meos vultus ruga ſenilis arat,

accipit de rugis, quas frigus inducit; atqui ſic ſaltem *rugis* adiectum eſſe debebat. Turnebus Adverſ. XVI, 4. cum aliis legit, *alat*, ſeu quatenus agri in convallibus ſunt, qui ſeri et arari poſſunt, ſeu reſpectu paſcuorum, herbarum etc. adde, venatu. Eſt tamen hoc ipſo Tauro frigidius, inprimis in poëta; non minus quam *amat, habet*, et alia, quae viri docti extuderunt. Broukh. *arat* exponit ſecat, dividit, dirimit, ſc. Ciliciam a Pamphylia et Iſauria: idque probat Vulpius. Saltem ſic ſtatuas, *ipſam Ciliciam* per montes dirimi, montis iuga per Ciliciam protendi. Ut enim *arare aequor* non eſt ſecernere illud ab littore et excludere a terra, ſed per medium mare facere navigio quaſi ſulcos aliquos: ita neque, ſi vel maxime *arare* eſſet dirimere, alia, quam *terrae* ipſius, diviſio intelligi potest, ut montis iugis, tanquam ſulcis, diſtincta ſit et diffiſſa Cilicia. Attamen ſic duo ſunt inſolenter dicta: primum, *arare* unde dictum pro *dividere, dirimere*; deinde fac *arare terras* eſſe *ſecare* iugis montium, *arare Ciliciam* dicendum erat, non, *Cilices*, quo dictio multo ſit durior. Libri nil mutant. In uno Italico

rei argumentum repetat,
hunc Tibulli locum ad l
lectione *alat* apposuit. \
ad sententiam nonnulla
video, quod iudicio rec
tur, lectionem esse vera.
non probandam: allusisse
bovis, qui araret; eum(
eam quasi sulcos ducit,
Frigidum et puerile hoc,
diuque repugnavi, etiam
Avienum p. 998. P. Lat. .
tum legerem, qui etiam,
aiebat. Saltem ut ne repu
formam monti tribuerunt '
4. 5.; fortasse et Avien. 84
figit, qua in re Dionys. 64
rei vestigia deprehensa sunt
circumlocutione usi ad enun
rus. Conf. Withof. Praem.
numis tauri forma Taurus
Doctr. num. Vol. VI. p. 99.
et H. Vossius sequitur, *al*
significatur, Tibullum mir.
cacuminum huius montis,
dum visum, placuit tamen
magnitudinem, modo voca

it: *adit* h. e. procurrit ad Cilicas usque ab Indico mari. ıe Goerenzius p. 9. contra lectionis, ut ait, monstrum, *t,* eiusque explicandi rationes disputavit; simulque no- it, *intonsos* ad ipsos montis illius incolas pertinere, et om- o ad eam Ciliciae partem, quae τραχεῖα appellata; ma- mani autem partem cultiorem fuisse. Illos Ovidium ı. II, 16, 39. *feros* appellasse. W.

17. *ut volucres* Guelf. 1. H. Voss. unus *aut volitet.* erenzius p. 7. distinguendum censet: *Quid? referam ut itet* et cet. W.

18. *Palaestino — Syro*] Scal. in priori edit. e libro ebat *suo,* quod Syrum Palaestinum non dici putabat. l etiam Ovidius ita Art. I, 416. cf. Heins. eo loc., et ad 76., et Neapol. ad Fast. II, 464. H. Neapolis docte rem ıstravit et refutavit opinionem Scaligeri, in cuius editio- us 1577. 1600. exstat *suo;* sed annotatione ad priorem *um Palaestinum* dici negaverat, velut ac si quis con- ıgeret *Celtam Gallum;* ad posteriorem ita componi posse ı negavit quidem, comparans *Psyllus Poenus* ex Cinna, tamen ad lectionem libri sui propensus est. Par. *Siro.* net. *Palestino.* — 19. Vindob. *atque* pro *utque,* deterius; ſſ. unus *curribus;* Hamb. *vento.* — Zwic. 1. 2. Venet. *rus.* Statius *Tyros* bene defendit. W.

21. *quum findit Sirius agros*] in duobus Statianis, non olenti errore, *scindit.* v. Burman. ad Ovid. Ep. XII, 94. II. Met. 159. (cf. I, 10, 53. Guarn. *cum fundit.* Venet. *findit Syrius.* W.) in Reg. *confundit.* Notum Virgilii . II, 353.

Hoc, ubi hiulca siti findit canis aestifer arva.

am Ovid. III. Met. 152. II. Am. 16, 3. H. H. Vossius locandum esse opinatur *findit quum,* coll. I, 4, 33. II, 5,). IV, 6, 19.; sine causa. Nam in locis, quibus uti- , metrum mutatam verborum posituram postulat. Pro *um* Vindob. et Voss. unus *quo;* Goth. *scindit,* et *abundat.* ıod posterius cum et libri aliquot apud Broukh. offerrent, ipiendum esse iudicavit Huschkius. Saepe enim classicos iptores hoc modo variare orationem, ut Val. Fl. I, 277. ı. Propert. II, 16, 29. 30. 34, 33. sqq.; quibus addere erat Propert. II, 30, 28—30. Vid. quae ipse prius ad 7, 15. notaveram. Sed ut Latina est haec modorum ietas bonisque poetis usurpata, ita Tibullo, insolitam dorum coniunctionem usumque non sectanti, obtrudenda

 nec

cam, non *dico*. mox v. 2
sententiam firmant apogr
Zwic. 1. 2. cum Paris. lib
nem *possim* flagitat; nam
rei sit caussa, eamque c
Nile pater. Si recte sent
kius tuetur, coll. Horat.
28., Nilum rogantem Ti
excusantem facit. — Ber
Ask. *tibi*. Paris. *Nille*,
luisset. W.

27. Versum hunc O
N. IV, 2. memoriae lapsu.
codices tuentur. At Ald. se
pubes barbara sunt Aegypti

28. *Memphiten plange*
vocavi, ut doctius et h. l.
edd. etiam Aldinis: male m
Μεμφίτης. quidam *plaudere*,
luctu et planctu. *Plangen*
bovem, ut, *plangere mortuu*
rat alterum, quod dici sol
Senecam Troad. 117.; cf. P
In Epitaphio apud Boissard.

Qui ...

arietem verberant, immo ſe, ſua pectora tundunt, *propter arietem*, in honorem arietis, quod cultus religioſi genus erat, quo certos deos proſequebantur. Expreſſit ipſa pectora Auctor Epigr. a Reiskio olim Miſc. Lipſ. nov. Vol. IX. p. 457. vulgati: *Τῇ σῇ* (n. Adonidis) *κοψαμένη στήθεα παννυχίδι*. Fortaſſe etiam *ἱρὸν* eſt victima, et *οἱ περὶ ἱρόν*. qui ſacrificant: nam c. 40. *καιομένων τῶν ἱρῶν τύπτονται πάντες*. Vis reciproca in hoc verbo obſervanda erat etiam in aliis locis, v. c. II, 61. (ubi recte Gronou. reponit *τὸν δὲ τύπτονται* pro *ᾧ*, cf. c. 132.) it. II, 85. VI, 58. ap. Luc. de Dea Syria c. 6. Dial. Meretr. 9 c. 4. Evang. Luc. 8, 52. apud LXX. 1 Sam. 25, 1. Gen. 23, 2. Ioſeph. Ant. VIII, 11, 1. XIII, 15, 5., ubi Spanhemius laudat LXX. Geneſ. L, 10. *ἐκόψαντο αὐτὸν κοπετὸν μέγαν*, et mallet *κόπτον*, neſcio quare; nam eadem vox legitur in Act. Apoſt. VIII, 2., Dionyſ. Halic. p. 90. I, 42. Eurip. Troad. 628. *κἀπεκοψάμην νεκρόν*. Ipſe Homerus *τίλλεσθαί τινα* dixit Il. *ω*, 710. Similis error notandus Schol. Callimachi in Del. 321. ubi nautae memorantur in curſu Delum adire:

— — — *καὶ οὐ πάλιν αὖθις ἔβησαν,*
Πρὶν μέγαν ἢ σέο βωμὸν ὑπὸ πληγῇσιν ἑλίξαι,
Ῥησσόμενον καὶ πρέμνον ὀδακτάσαι ἁγνὸν ἐλαίης,
Χεῖρας ἀποστρέψαντας.

ita interpungi is locus debet, non poſt *ῥησσόμενον*. (nunc ibi vide Ven. Virum, Erneſti p. 205.) Scholiaſtes male obſervat, aram pulſatam fuiſſe; quomodo enim, ſi manus poſt tergum revinctas habebant? Immo ipſi ſaltantes vapulabant, ut recte Heſychius in *Δήλου κακὸς βωμός*. Quanquam non ignoro, interdum ipſa deorum ſimulacra a ſtolidis hominibus pulſata fuiſſe. v. Theocr. Idyll. VII, 106. Eſt etiam Tryphiodori verſus male vulgo acceptus de luctu Amazonum in Pentheſileae morte 33. *Αἱ δὲ — Κοπτόμεναι περὶ κύκλον ἀθηλέος ὄμφακα μαζοῦ*, h. e. in orbem ſtantes pulſabant mammam exciſam, papilla carentem. Ceterum in noſtro *docta plangere* dictum, ut in Fragm. Callimachi CLXXVI. ubi de eodem Api: feminam *Εἰδυῖαν φάλιον ταῦρον ἰηλεμίσαι*. De re cf. Spanhem. ad. Callim. p. 590. II. Caeterum deſunt verſus 28. et 29. in Gothano. Cauſa eſt novae paginae inceptio. Iuxta verſ. 26. gloſſa picta eſt haec: Primus Oſyris fecit aratra et aravit. Naſo tamen Cererem dixit fuiſſe primam, quod prius Maro dixerat, tamen

..., esse audierat. S
significatu positum require
notis, modo explices, se
gratum esse deprehendas,
dum dixeris. Ut saltem
poëta debebat *tristitia* pone
ut illud Virgilii: *Solvite co*
ctora bene posse dici putc
agentis, quicquid Burman.
dicit; neque etiam illud in
tiae et *tristitiae* permutari. v
pro *confecta* Heinsius malel
sponderet τῷ *dissolvi*. Vs. 39
suspicor: nimis aliena est Bac
tristitia; Zwic. 2. *tristitiae*.

42. *Crura licet dura com*
hanc, quae fuerat editionum
sium inde ab Aldinis, bene
omnes, exceptis paucis, in
editionibus *cuspide* exhibent,
in Tertull. de pallio 5., qui
ripuit, tanquam verum et genu
quanquam movet, ista dubitati
significatione inveniri, 'ut *com*
tissimis *cuspus* occurrit. v. Ca
Gesnerus plane praetermisit in
tur nimis manifesto errore ...

ıtii et Broukhusii *pressa*, in uno Scaligeri, quod ille obabat, et in tribus Broukhusii *multa*, unde hic fecit *ılta*, nullo vindice, impune; quod tamen merito Vul› displicet, ut et docta Britanno (Jortin *Tracts* T. II. 452. 3.) in Obss. Misc. Vol. II. p. 242., qui malebat *ısta*. Medebach vir doctiss. in Obss. p. 70. effingit *vin*ı, quia in uno Eboracensi legitur: *pulsa* vel *victa*. Sed orsum in una variante, quae omnino ex correctione :a videtur, haeremus, ubi vera lectio codd. auctoritate sensus ratione se probat satis?

43. *Non tibi sunt tristes curae, nec luctus Osiri*] *vul*ex uno Statii receptum erat a Broukh. reliqui omnes ipti et impressi *luctus*, quod Vir doctus minus conve·e putabat, quia omnino cum luctu quaerebatur Osiris. d cum hic ei Bacchi plane persona induatur, *luctus* h minus ex ea positus intelligendus est, quam mox *ɔrus*, *serta*, *palla crocea*, *cista*. Omnino quoque dii *ενϑεῖς*, et luctus expertes, ut toties apud poëtas. Vem etiam si *vultum* retineas, non tamen pro fronte adcta ac torva accipi poterit, nisi ex antecedentibus *tri*ı repetas; nam ut simpliciter, *tibi vultus est*, eo sensu :atur, fieri vix potest, et in tanta copia exemplorum Broukhusio allatorum nullum est, ubi non aliquid ad:tum sit, unde, qui vultus habitus intelligendus sit, appaıt. v. c. in illo Cicer. *Si in repulsa Domitii vultum visses*. facile rei natura indicat, eum parum hilarem fuisse. *ıltus* etiam displicebat docto Britanno (Jortin *Tracts* 453. To. II.) in Obss. Misc. II. p. 245.

44. *Sed chorus*] Corvin. *torus*, ut ex uno Angl. tatum video. Idem Corvin. sic legit et distinguit: *Non i sint tristes c. l. Osiri: Sed — amor.* sc. tibi est. *et is aptus Amor*] Ed. Rom. cum Guelf. 1. 4. *levis et a.* rte pro *lenis et a.* Sic quoque emendare volebat Cl. edebach p. 71. Mox v. 46. *quoque* pro *sed* Ed. Vicent. ps. cum aliis vitiose. H. Etiam Zwic. 1. 2. *quoque*. W.

47. *dulcis tibia cantu*] Edd. Reg. Lep. et Lips. *dulcia*, ıod merum vitium est. Fruterius, Dousa pater, et ayetus corrigebant, *dulci tibia cantu.* (*dulci* Gothan. W.) ideri potest in vulgata casus ad proximum vocabulum commodatus esse, quod saepissime factum. Sic in Lun: I, 151.

Qualiter expressum ventis per nubila fulmen
Aetheris impulsi sonitu, mundique fragore
Emicuit.

In

... *teres calathos* dixit.

49. *centum ludis G*...
Broukh. e coniectura Stat...
(etiam in Zwic. 1. 2. Go...
ludes. Sed illud *centum* ...
bat: *et sanctum ludo G.* ...
niumque choreis Concelebra...
Ludus vero singulari numer...

Dulcibus alloquiis ...

et v. 294.

Iamque mero ludo ...

Virg. Ge. III, 379.

Hic noctem ludo ...

50. *et multo tempora f*...
tio, de qua Obss. ad Eleg. ...
hoc ad Osirin, ut is ludis ...
brando sua ipse tempora m...
fundat, ut adeo vino inca...
loquendi in hoc quaesivi, ...
nas perfundere dici potest cor...
que tempora, quibus vini ...
Nec necesse est, post illa qua...
quid addere. Analogia autem ...
primo *funditur vinum per v*...
et poëtice *fundi vino vas dici* ...
in A...

n vero etiam hoc: fuiſſe eius caput vino adſperſum vel erfuſum? Hic mos aliquo exemplo, ſeu moris analogia oceri debebat. Ut ipſe Genius multo ſeu libato ſeu ppoſito cum epulis vino tanquam inebriari dicatur, per non male dictum eſſet; ſed hoc alienum a verborum nſu et iunctura; nam Oſiris is eſt, quem compellat poëta: *ncelebra Genium et multo tempora funde mero:* quae ſane ſiridis eſſe neceſſe eſt, non Genii, niſi contortiſſima raone, vt ſit: *tempora Genii funde*, perfunde, *mero*, larga anu ei vina appone, ut eius caput vino perfundatur. lioqui, quandoquidem ille epulis vinoque excipitur, non onſonum eſt, ſi ille largius ſe vino invitare dicatur: igir et vino perfundi tempora. Atque ad hoc ipſum ducit lter locus inf. II, 2, 8. *Ipſe ſuos Genius adſit viſurus onores — atque ſatur libo ſit madeatque mero.* Neque enim oc de honore Genio habito aliter accipi poteſt, quam ut inio appoſito vino ille lautius ſe excipiat: ſic *madere, veſcere*, *βρέχεσθαι*, de ebriis. De vino Genio largiter ppoſito etiam Horatium agere III. Od. 17, 14. *cras Geniuin mero curabis*, dubitari nequit.

51. *Illius e nitido*] e Broukh. relicta Scaligerana editione tacite repoſuit; in qua erat *et*, ut in multis, quae ex Aldinis fluxere. (*illis et* Gothan. *illius et* Hamb. W.) Muretiana et Plantiniana iam *e* refinxerant, et habet *e* Guelf. 1. 4. In Ven. excidit: etiam Regio. conf. inf. II, 2, 7. Idem poſſis ſequenti verſu putare accidiſſe, ut fuerit: *E capite et c.* nam pendebant e collo, unde *fuſae per colla coronae.* Ovid. II. Faſt. 739. Durum autem ad meum ſenſum, quod nunc de Genio agitur, et tamen mox iterum ad Oſirin redit oratio: *Sic venias hodierne.* Inſuave etiam τὸ *Illius.* Quid ſi itaque legatur:

> *Et Syria e nitido ſtillent unguenta capillo,*
> *Et capite et collo mollia ſerta geras.*
> *Sic venias hodierne.*

Ita omnia de uno Oſiride agunt.

53. *Sic venias hodierne*] Primum *Sic veniat hodierne* Venetae cum nonnullis apud Broukh. *Sic venies hodierne* Vicent. *Sic venias, hodierna tibi dum t. h. Liba* utraque Aldina: quod mutavit Muretus: *Sic venias hodierne, tibi dum t. h. tibi dem t.*] ita Statius e ſuis corrigebat, et ex ſuo libro tandem repoſuit Scaliger; etſi iam idem excuſum video in Ed. Vicent. et in Corvin. adde Guelf. 3. In plerisque

Gothan. *dem* et *hodierno.*

54. *Liba et Mopſop*
Regius. Broukh. e libris
corrigebat: *tibi dum turi*
cia melle favo, quia in
Mella eſt in plerisque, ſ
num *dulcia.* vide modo a
faciebat: *Mopſopiae dulcia*
tandum, τὸ *dum* reducen
τὸ *dem,* etiamſi ita iunga
res, ſic venias hodie; ut
novam et elegantem lectio
ris honorem, Libem et Mop
in ſequent. Hamb. *fata* pr
(.V/

56. *circa ſtet veneran*
nem, ad quam etiam Vulp
quod ea in editis ſcriptisqu
Guelf. et utraque Edd. eſſ
que parum vetuſtos apud B
quibus *venerata,* quod pri
ceptum tacite in Scaligerana
5, 33. *et tantum venerata vi*
videtur, tum ex ſtructura
ratione; ſit enim ſenis ma
ſpecie et dignitate auguſtior.
hoc, quia in libris fere haec
lent: uti mox v. 67

ec taceat, haud dubie melius, ne ad *monumenta* referas, uod et Ayrman. §. 54. l. l. obſervaſſe videtur; et ortum *ceant* ex vicino plurali *monumenta.* *Quem* bis a Broukh. poſitum ex vetuſtis Edd. priore loco haud dubie recte, ſcio an altero, in quo *que* ferri poterat, et ubique legi- r. vulgo, *quae T. t. Candidaque.* Sed error ortus ex mpendio litterarum: ſcriptum enim erat *q̄* et *q;* in Ed. ipſ. *que* et altero loco *q̄;*. H. Verſus 57. et 58. Hamb. l. Leguntur infr. l. I. eleg. 8. poſt verſ. 12. et pr. *am* eſt ibi *quàm,* verſ. 57. et verſ. 58. *que.* *Que* h. rſ. habet etiam Hamb. et uterque Zwic. Verſ. 57. Zwic. 1. *a,* Zwic. 2. *quae.* *Ne* pr. *nec* v. 57. Gothan. W.

61. *Te canet a.*] ita Broukh. ex uno Statii: alii *canit.* x *e* a plerisque abeſt. H. Zwic. 1. 2. *canit.* W.

ELEGIA VIII.

1. *Non ego celari poſſim*] Ita in Scaligerana excuſum, ſcio unde: nam Aldina ſec. et vulgatae inde edd. *poſ- n* habebant. Sic et Corvin. Reg. et utraque Edd. cum ultis codicibus, minus eleganter. Quidam, ut et Vicen- a, *celare.* Edd. Ald. prima, et quae inde expreſſae, *n ego celarim, poſſit.* perperam. In Guelf. 1. ab al. nu: *Nunc ego celare haud poſſum.* H. *Celari poſſum* vic. 1. *celare poſſum* Zwic. 2. et Hamb. Mox Zwic. 1. *oris,* Zwic. 2. *amantis.* W.

ib. *nutus amantis*] unus Statii et Broukh. quidam, *noris.* v. ad ſequ. Eleg. v. 1. mox Reg. *levia* cum aliis cili errore, et pro *cantus, carmen.*

4. *Praecinit*] unus Gebh. *premit et,* unde ille facie- it: *Promit et.* Sed *praecinit* bene adſtruxit Broukh.

5. *Perdocuit*] *praedocuit* Guelf. 3.

6. *non ſine verberibus*] Ed. Reg. Lep. cum duobus iis apud Broukh. *vulneribus.* minus commode. Sed ſic epe. v. ad Ovid. Met. IV, 726.

7. *diſſimulare*] Ed. Lipſ. *diſſimilare.* v. Burman. ad vid. III. Met. 158. Mox *urget* Corvin. ſolus: etſi per- tua varietate.

9. *Quid tibi nunc m.*] Pueri hi delicati, qualis Mara- us erat, v. ſup. 4, 81., comam alebant, neque eam pone- nt, aut togam virilem ſumebant, ut cives Romani; nam ant peregre advecti ex Aſia fere aut Syria. Quae adieci opter ea, quae Vulpius notavit ad h. l.

10.

. 11. *Quid succo splendente*
nata haec sunt a Scaligero.
splendente genas ornasse. Ita
Mureti editione, etsi nihil ab
ex Pocchi vel Colotii varietat
aliis vett. *Quid fuco s. comas*
Guelf. 1. 3. 4. et *succo* 2. S
lig. uno Palat. et uno Broukh.
pe cum isto permutatur. v. He
I, 208. Ovid. I. Trist. 1, 8. A

Aeetis succis omniperit

Sed iam alia quaestio est, quid
innovatione lucretur. Scaliger
ille appellat, ex madido pane
splendorem conciliabant, scilic
dum domi essent, siligineo hoc
cute hoc smegmate attrita, em
Iuvenal. VI, 472. ubi v. inde a
Sat. II, 107. et Sueton. Oth. 12
psilothro illud fuisse et ad pil
haec omnia bene se habere: ec
ton *Succi splendentis:* quod mu
quo illito facies splendet. Cal
Scaligerana immutatio, quam
habet, sed pro fuco ipso docte
Quid succo splendente genas orna
datione Scaligeri

12. *docta subsecuisse manu*] pauci *supposuisse*, sed tum esse deberet *doctae — manu*. Regius *succubuisse* ex v. 8. Nil muta. Ovid. VI. Fast. 230.

Non ungues ferro subsecuisse licet.

deinde, ut hic *ungues*, sic *barba docta manu resecta* dicitur Ovid. I. Art. 518.

14. *Ansaque compressos colligit arta pedes*] *Colligit* Broukh. e libris, in quibus Guelf. 3. superscripto tamen *a*, tanquam elegantius, praetulit; quod tamen iam in Vicentina expressum video; etiam in Corvin. Vulgo, etiam in Regio, *colligat*; legitur etiam *alligat*, ut in Ed. Rom. et in Venetis, Guelf. 1. 4. *Colligere* est contrahere, coërcere, in angustum cogere. v. Broukh. Regius etiam *comprensos* et *sinus* pro *pedes*, male; nam molles pueri sinus habebant laxos. v. ad El. 6, 40. In multis, etiam in Corvin., *arte* pro *arta*. In Edd. Ald. pr. et Colinaea aliisque ex Ald. pr. deductis adeo interpolatum est:

Arctaque constrictos cogit aluta pedes.

Mutavit altera Aldina: *Ansaque c. colligat arcta p.* et sic vulgatae ceterae. H. *Colligat* Gothan. et Hamb. Hoc etiam *comprensos*. W.

15. *Ipsa placet*] Ita Broukh. e duobus libris, et sic Ed. Lips. et Ald. pr. cum iis, quae inde ductae. vulgo, *illa*. H. Ita Zwic. 1. 2. Gothan. et Hamb. W.

17. *Num te pollentibus herbis*] Ita Broukh. ex doctorum virorum et antiqui usus auctoritate, quod herbae maleficae perpetuo epitheto *pollentes* et *potentes* dicuntur, h. e. efficaces. In libris et Edd. *pallentibus*, quod ab effectu esset explicandum, ut *venena pallentia* dici solent. In Guelf. 1. erat emendatum *pollentibus*, in 4. *pellentibus*. Apud Ovid. II. Art. 105. *pollentia* philtra, in uno est *pallentia*, ad quem loc. Burman. hanc Broukh. lectionem probat. H. Zwic. 1. et Hamburg. *pallentibus*. Zwic. 2. *palentibus*. In Gothan. deest hic versus. W.

19. *Cantus vicinis fruges traducit ab agris*] In nonnullis, etiam Corvin., *deducit*; sed illud verius, et tuentur Scaliger et Broukh. est enim, quod *fruges excantare* dicebatur. In XII. Tabb. *Qui fruges excantassit* h. incantamentis ex aliis in alios agros transtulerit, pellexerit. Ita legerat etiam Strozza pater, qui hunc locum ita expressit Erot. I. p. 110.

Carmine longinquos messem traducit in agros,
Et cantata suum deserit herba solum.

Fru-

Fruges eſt in plerisque: in quibusdam *ſegetes* vel *meſſet.* *arvis* Guelf. 3. pro var. lect. H. *frugem* Hamb. W.

20. *Cantus et iratae detinet anguis iter*] *irati* Cor ſed *iratae* ipſe Cariſius tuetur I. Inſt. Gr. Lipſius et D ſa malebant *irati* — *amnis*, ſed ſine libro. Deſigere a credebantur magae angues, quo minus ſe loco moven dentem venenatum inſigere poſſent.

21. *Cantus et e curru Lunam deducere tentat*] Reg *a curru.* unus Palat. *e curſu.* Romana Ed. et quae l fluxere, *e coelo.* porro *deducere lumina*, h. ſidera, m etiam Cyllenius in notis, habent, unde in Edd. 1 1500. et 1520. venit; factum forte ad illa Eleg. 2, huius libri. etiam Guelf. 1. *e caelo deducere lumina.*

22. *Et faceret, ſi non aera repulſa ſonent*] ex ſerm ratione debebat eſſe *ſonarent*, ſed videtur *faceret* in m do eſſe. Regius exhibet: *et faciet;* rectius leges: *Et ciat.* Pro *repulſa* in uno Perreii erat *recurva*, et ſic ſuo habebat Cyllenius, qui quaecunque vaſa convexa telligebat; rectius accepiſſet de lituis aut tibia Phry ſed pulſabantur in lunae deliquio cymbala inprimis, quibus etiam Ovid. III. Met. 532.

— Aerane tantum
Aere repulſa valent?

ubi conf. Burman. Manil. I, 227.

Seruque in extremis quatiuntur gentibus aera.

26. *femori conſeruiſſe femur*] Statius ex Cariſio *mini* legebat; nam laudat ille ex Tibullo binis locis: *plicuit femini;* atqui, inquit, Grammaticos alia Tib carmina, quae nunc deperdita ſint, habuiſſe, aliunde conſtat. Memoriae vitio tribuit Cariſianam memoratior Broukh. At enim cum tot Tibulli elegias mancas et m las habeamus, potuit illud in loco tali legi, qui in lil extritus fuit. De *femine* cf. Heinſ. ad Aen. X, 788. L in Tibullo nil mutant. Sollenne autem illud *femur fe ri.* Ovid. III. Am. 7, 10. *ſupponere*, III. Am. 14, *femori impoſitum ſuſtinuiſſe femur;* et inter leviores quitias accumbentium ad menſam I. Am. 4, 43.

Nec femori committe femur, nec crure cohaere,
Nec tenerum duro cum pede iunge pedem.

Et ſic h. l. accipio. In Ed. Lipſ. pro *ſed* erat *te.* H. etiam Zwic. 1. at Zwic. 2. *ſed.* W.

28. *Persequitur poenis tristia facta Venus*] Regius, Ed. Lipf. et Vicent. cum aliis libris ap. Broukh. *prosequitur.* Sed dicimur aliquem *prosequi* amore, benevolentia, laudibus, praemiis etc. poenis vero *persequi*, h. ultum ire, vindicare. Permutatio alioqui est fere sollennis. v. ad Ovid. Met. IV, 151. ubi *persequar extinctum* nimis atrox et vehemens pro amantis persona. Unus habebat *prosequar*, quod recte placebat Burmanno; nam et sequitur: *leti caussa comesque tui.*

29. *Munera ne poscas*] *neu* Guelf. 3. bene. — *Nec* Gothan.

30. *Ut foveas m.*] Ita Broukh. quod sententia postulabat, ex uno antiquissimo libro post Heinsii emendationem Adverſ. II, 15. reposuit; vulgo, *foveat.* H. Ita uterque Zwic., Gothan. Hamb. W.

31. *cui laevia fulgent ora*] Ed. Rom. cum Venetis et aliis *mollia*, ut Graecis *μαλακὸν γένειον*, *ἁπαλὴ ὑπήνη*, et forte placere possit, quia opponitur *aspera barba.* Adiectum tamen *fulgent* vulgatum tuetur. In iisdem mox est *hispida barba*, a Mureto receptum, ut Ovidius *hirsutum* dixit.

35. *At Venus inveniet puero succumbere furtim*] *inveniet* Scaliger e suo praeclare emendavit: in aliis, etiam in nostris, *invenit.* Idem *succumbere* e libro suo, ut et alii habent, reposuit: nostri cum multis apud Broukh. *concumbere*, frequenti lapsu. v. ad Ovid. V. Fast. 86. Etiam Zwic. 1. 2. Hamb.

36. *Dum tumet et teneros conferit usque sinus*] pro *tumet*, quod et ipsum Scaligero debetur, libri fere *timet* noto errore; lib. Sfort. *tenet.* pro *usque* quidam *ipse.* v. ad Eleg. 5, 74. Ed. Lipf. *ipsa.* pro *sinus* Ed. Rom. *simul* vitiose. *conferit* suspicor ex proximo *tumet* natum ac fuisse veterem lectionem *conferere*, quo haud dubie asperitas iuncturae tolli potest. H. Pro *teneros* male Hamb. *molles.* W.

37. *humida — Oscula*] recte revocavit antiquam lectionem Vulpius, cum Broukh. ex coniectura Heinsii *uvida* reposuisset, quia illud saepe pro hoc in libris scribitur. Sed h. l. in omnibus est *humida.* Pro *anhelanti* Lipf. Ed. cum Ed. principe Broukh. *anhelantim*, et unus Heinsii cum Ed. Reg. Lep. *anhelatim.* Ed. Roman. etiam *notam* habet. Duo haec disticha a v. 35—38. parum cum argumento et sententia ceterorum cohaerent, ut dubitem, an sedem sibi debitam teneant.

39.

39. *Non lapis hanc gemmaeque iuvent, quae frigore sola Dormiat; et nulli sit cupienda viro*] *iuvent* est ex Scaligeri emendatione: vulgo ubique legitur *iuvant*. *Dormiat* Scaliger mutarat in *Dormiet*; sed illud constanter libri exhibent, et est *dormire sustinet*. Deinde illa commutatio casus: *Hanc non iuvent gemmae, et* (sc. haec) *sit cupienda nulli viro*, est ea quidem paullo durior, sed obvia etiam in optimis auctoribus. De sententiarum nexu v. ad v. 39. notam. *capienda* est in Sfort. et uno Gebhard. quod arripit vir doctus in Bibl. crit. I. l. p. 80.

41. *Cum vetus infecit cana senecta caput*] Ed. Rom. cum aliis apud Broukh. et cum Guelf. 1. 4. *curva*, male hoc quidem loco. *Iuventas* recte reposuit Broukh. e libris; vulgo *iuventa* vel *iuventus*. v. ad I, 4, 58. pro *vetus* Heins. Advers. III, 8. coniiciebat *vietum*. Hamb. *tarda*.

43. *Tum studium formae*] *Nunc st.* — *coma nunc — tollere nunc* Guelf. 2. eleganter. in plerisque etiam nostris adiectum *est*, quod Broukh. paucorum auctoritate omisit, quia iterum redit v. 45. Mox Ed. Rom. *coma cum mutatur* cum Guelf. 1. 4. Non *comam* mutari, sed colorem, aiebat Pierson ad Moeridem p. 263. et emendabat *fucatur*: non meminerat, se in poëta versari.

45. *Tollere tunc cura est albos a stirpe capillos*] Broukh. hoc ordine, quem elegantiorem putabat, expressit: *Tollere tunc albos cura est.* Nil refert: sed vulgatum tuetur Propert. III, 25, (33) 13.

Vellere tum cupies albos a stirpe capillos.

Porro *tunc* miror nunc ubique edi ac legi, tribus scriptis exceptis, in quibus *tum*: idque Corvin. quoque tenet: melius utique. At Edit. Lips. et alii aliquot apud Broukh. *nunc*, quod elegans esset h. l. v. Burman. ad Ovid. I. Met. 321. nisi *tum* iam praecelluisset.

46. *demta — pelle*] v. notam. Hoeufft Peric. p. 220. legit *sumta*. quid igitur est: *sumere pellem?*

48. *non tardo l.*] Ed. Lips. *nam*, male. v. notam. nisi scribas: *nam tacito labitur illa pede*, Ovid. II. Art. 670.

Iam veniet tacito curva senecta pede.

49. *Neu Marathum torque*] Ita iam correxerat Statius, sed in editis primum emendavit Scaliger, cum librorum nonnullorum suffragiis. v. inf. IV, 4, 21. vulgo: *Heu*

vel

vel *Seu M. torques*. In fine Regius cum Corvin. et al. addit: *eſt*.

ib. *puero quae gloria victo*] Ovid. III. Met. 655.

> — — — *quae gloria veſtra eſt,*
> *Si puerum iuvenes, ſi multi fallitis unum?*

51. *non illi ſontica cauſſa eſt*] ita diſerte ubique legitur editum. Sed Cod. Reg. *ruſtica* et in margine *ſontica* vel *ſentica*, ut fere alii ap. Broukh. et Stat. cum Guelf. 3.

52. *Sed nimius luto corpora tingit amor*] *luto* eſt ex emendatione Scaligeri, nullis, ut videtur, libris ſubnixa, niſi quod Muretus ſic e quibusdam veteribus iam maluerat; in ſcriptis fere legitur *luteo* vel *lutheo*. (Hamb. *luteo corpore*. W.) Sed et apud Nemeſian. Cyneget. 319.

> — — — *ſuavique rubeſcere luto.*

ita emendatum eſt, cum eſſet *luteo*. pro *tingit* in duobus Palat. et uno Broukh. *tangit*, quod Douſa maluit et recepit Broukh. tanquam exquiſitius. *Tangere* v. c. *oleo*, *fimo*, dictum a veteribus eſſe eleganter pro *tingere*, docuere Viri docti laudati a Broukh. h. l. et a Burmanno ad Ovid. Epiſt. 19, 41. et ſic etiam *pulſare* pro *tingere* reperiri, docuit Gronov. Obſſ. I, 13. cf. eund. III, 18. Diſpar tamen huius loci ratio eſſe videtur; et cum ſaepe ea duo verba temere permutari ſciam, cum Vulpio lectionem plurium librorum ſervavi. Regius etiam *corpore* habebat, item Guelf. 1. 2. a pr. m.

53. *Vel miſer a.*] *Vel* revocavit Broukh., ut habent plerique, etiam noſtri, et editi usque ad Muretum, qui dedit *Veh*, quod Plantin. Scalig. et reliquae retinent; in aliis *Vah* vel *Va*. Mihi optimum videtur cum Heinſio legere *Ah*. H. Nos recepimus *Vae*. W.

54. *querelas Coniicit, et lacrimis omnia plena madent*] Collat. Colot. et unus Paſſeratii (niſi eadem intelligenda eſt) *Concinit*. Sed v. notam. *Conicit* etiam h. l. codd. ſcribunt, et vett. edd., ut Vicentina. Verum eſt, eam veterem eſſe ſcripturam, quam etiam in Virgilio nonnullis in locis Heinſius inferre volebat. Sed quorſum hoc? inprimis ſi eam non ubique recipimus nec recipere poſſumus. *omnia* languet. Pro *et* malim *ut*. H. Sanum eſt *et*. W.

55. *Quid me ſpernit? ait*] *ſpernit* Broukh. ex duobus bonae notae libris, vulgo: *ſpernis*. nec multum refert.

... scripere: retren

possum etiam Hamb. et Gothai

61. *Quid prosunt artes*] I

At prima cum multis ap. Bro *possunt.* pro *spernit* idem Regiu

64. *Est mihi nox multis ev* dinis excusum est; pro quo M reduxerant, quod in libris et a *tis malis*, inter multas aerumna rum aestus. Scaligerana recens. emplar concinnata, *modis* redux Sed ea, quae ille profuse mag probant quidem amantium vigili quis aut uno aut pluribus aut o sit. Adiuvi tamen lectionem, q etsi praefero *malis*. Ceterum le ita refinxeris novissimum:

Quid prosunt artes, miserum j
Et fugit ex ipso saeva puel
Vel quum promittit, subito se
Et mihi nox multis est vigi

66. *tunc sonuisse pedem*] hoc e vetere scriptura: nostri cum cet gius habebat: *fugio*, vitiose. Po ex Lib. II. El. 3, 75—78. huc re ausu, quem ut cuiquam probaret,

71. *miseros ludebat amantes*] unus Schefferi *amores;* forte ex El. 2, 89. vel seq. El. v. 1. Eadem varietas ap. Propert. II, 25, 1. De voc. *ludebat a.* cf. Obss. ad I, 2, 89.

73. *lacrimas f. risisse dolentis*] Ed. Rom. cum aliis ant. Edd. ap. Broukh. et duobus libris, item Guelf. 1. 4. *lacrimis,* quod possit ferri, sive pro tertio casu accipias, ut Virg. Aen. V, 358.

— — — *risit pater optimus olli.*

sive pro sexto habeas, ut Hor. II. Sat. 3, 72. *malis ridentem alienis.*

76. *Quaecunque apposita est ianua dura sera*] *apposita* bene e duobus libris emendatum a Broukh. vulgo *opposita,* sollenni errore, de quo passim Heinsius ad Ovid. ut ad III. Am. 14, 10. Pro *dura* Ald. sec. *firma,* sicque Regius cum paucis ap. Broukh. forte ex El. 2, 6. Mox *ni* Broukh. e libb. consensu pro *nisi.*

ELEGIA IX.

1. *Miseros laesurus amores*] ita editum fuit inde ab Aldina sec. Retractum tamen in Scaligerana editione *amantes,* quod Ald. pr. cum aliis habebat; idque recte iterum eiecit Broukh. paruitque libris, quibus nostri accedunt. cf. sup. El. V. 71. — Pro *miseros* Ed. Rom. cum Brix. Vicent. etiam Venetis, Guelf. 1. 4. *teneros,* epitheto, quod Tibullus inprimis in deliciis habet; et Corvin. suavius etiam: *si teneros fueras. laesurus* vero recte se habet, et defenditur a Broukh. v. ad I, 2, 91. et inf. v. 19. *violare* dixit. H. H. Vossius *teneros,* in apographis quinque repertum, recepit, *amor tener* interpretans amor, ubi animus amantis sensibus teneris est plenus. Sed rationem dicendi exemplis firmatam non vidi; nisi si quis Rupertii auctoritatem in Comment. ad Iuven. VI, 548. afferre velit. Verba *si fueras — amores* sunt generaliter accipienda, nec supplendum *meos.* vid. Not. *miser* epitheton est aptum *amori,* ut *infelix amor* I, 2, 4., praesertim in verbis *laedere amores.* Et Tibullo, cuius animum etiamnum amore in puerum flagrantem prodit elegia, bene convenit fateri, se ex perfidia dolores percepisse vel miserum fuisse. Clarius affectum animi ostendit 45. *Tum miser interii, stulte confisus amari.* — *Teneros* manum emendatricem eius prodit, quem repetitio *miseros* — *miser* 3. male habebat; de qua vid. infra 67. W.

2. *Foedera per divos clam violanda dabas*] ita omnes libri, praeter unum Scaligeri, in quo erat *iam*, ab ipſo receptum; ſed recte a Broukh. ſpretum; eſt enim a ſocordia librarii, ut inf. IV, 6, 16.; et tuetur vulgatam *celat* in ſequenti verſu. In Ed. Lipſ. erat, *non violanda*, quod placere poſſit; et permutantur ſaepe inter ſe iſtae particulae. H. Pro *foedera* Hamb. *oſcula; clam* Zwic. 2. *non* Zwic. 1. correctio ab iis profecta, qui, verba *ſi fueras* — *amores* male intelligentes: ſi me fallere volebas, tautologiam ineſſe credebant. W.

3. Scriptum paſſim: *A miſeret, ſi q.* H. H. Voſſius disiuncte ſcripſit *et ſi* cum editionibus antiquioribus, ut ait, rhythmi cauſa, Statium hoc monuiſſe memorans; qui tamen habet: *et ſi quis*) Duo verba ſunt. Ex his equidem contrarium efficio, Statio *etſi* placuiſſe. Ceterum ubi *et ſi* vel potius *et, ſi* ſcribendum eſt, ibi conſtructio diverſa a noſtro loco. Vid. Cic. de Amic. 27. §. 104. Zwic. 1. *eſt ſi*. 2. *et ſi*. — *Ha* Goth. pro *Ah*. Ceterum *poena me ſequitur* dixiſſe Caeſarem B. G. 1, 4., annotaſſe iuvat. W.

6. *Numina — laedere veſtra*] cum var. lect. *ludere* Guelf. 3. Dan. Heinſ. ad Silium I, 9. *ludere* reponit; ſed vulgatam iam defendit Broukh. ad h. l. H. De permutatione verborum *ludere* et *laedere* vid. Obſſ. ad I, 2, 91. — Hamb. *formoſos*. Et I, 10, 43. *liceat* cum accuſ. c. infin. Pro *ſemel* Goth. *ſimul*. W.

9. *Lucra petituras*] ita tandem emendatum in Ald. ſec. (et propagatum a Mureto, qui adiecit: ſi nihil vitii ſubeſt, ſecundam ſyllabam produxit praeter conſuetudinem. Zwic. 1. 2. *petituros*. W.) At Ald. pr. *petiturus*. Venetae: *perituras*. Vicent. *petituros*. Sic et Corvin. Similes corruptelae in libb. ſcriptis Broukh. et in noſtris aliae. In ſeqq. Ald. pr. *per freta patentia;* ſic ſcripti aut *per freta parentia* (Sic et apogr. Voſſ. 5. et Zwic. 2. W.); unde interpolatum in uno Angl. et aliis Statii *per vela patentia*. Sed iam Corradus in Quaeſtura p. 325. nov. ed. emendaverat *freta per parentia*, quod in Ald. ſec. receptum. (Ita et apographa ſeptem, at apogr. Voſſ. 1. Bern. et Mon. *freta per patentia*. W.) In Regio litura erat; ſed in Ed. Lipſ. excuſum eſt: *parentia per ſreta ventis*, ut et in aliis apud Broukh. nonnullis quoque editis, ut Colin. ultima (Add. Zw. 2. W.), deprehendimus. Sic *freta* in penultimo pede poſitum IV, 1, 194. Mox Regius alio ordine: *Muneribus captus meus eſt puer*.

12. *ver-*

12. *vertut*] *vertet* Guelf. 1. 4. et Ed. Rom.

13. *Iam mihi persolvet p.*] Ita legitur ex Ald. fec., cui :cinunt veteres edd. et libri; Ald. pr. cum aliis, etiam uelf. 3., habebat: *persolves*, quod Scaliger retraxerat, d eiecit Broukh. Praeferam tamen hoc, omnino Tibulli ınio confentaneum, ut alloquatur alios; etiam mutata binde perfona. H. Recepi *perfolves* cum H. Voffio. Afti- ılatur Monac. Supra I, 7, 53. fimilis tranfitus ad per- nam fecundam *Sic venias.* Idem fentit *Hand* Specim. bff. in Catull. p. 31. — Pro lectione *perfolvet* alii af- rent auctoritatem maiorem codicum, terminationes *es* — — *is* non fuaviter fe excipientes, nec perfonam ter- ım commoto male convenire. W.

17. *ne pollue formam*] *fidem* male Corvin.

20. *Afpera — difficilisque*] Hac diftinctione particu- rum *que* — *que* difcrimen inter *afper* et *difficilis* fuiffe, :is oftenditur; at viri docti fere in notis verba *afper*, *fficilis*, *durus* pro fynonymis venditant. *Afpera* Venus , cum eum, qui illam offenderit, malis amoris infeli- ulcifcitur; quo fenfu *Amor* VI, 2. *afper* appellatur; *fficilis* vero eadem audit, cum nullis neque precibus ne- e facris fe exorari finit, ut animum reddat. Ita *diffi- is* ufurpatum I, 8, 27.

Nec tu difficilis puero tamen effe memento.

Id. Horat. Od. III, 7, 32. Hinc explica *ianua difficilis* I, 7. — Ceterum de particulis *que* —, *que* vid. Obff. ad I, 29. — Verf. 19. Goth. *o viciis* pro *divitiis*; Guarn. *vitiis*. Cum locutione *violavit amorem* compares verba rgilii Aen. V, 5. *magnum amorem polluere.* W.

23. *Nec tibi celandi fpes fit, peccare paranti; Eft Deus, ultos qui vetat effe dolos*] Prior verfus tam inconcinnus , ut vix Tibulli effe contenderem, nifi gratam hanc eius ifto molliori carminis genere dignam negligentiam ex is locis fatis cognitam haberem, et in aliis, etiam mul- diligentioribus, eiusmodi rhythmos deprehenderem. v. opert. I, 17, 5. I, 20, 3. Ovid. II. Met. 398. VI. Faft. 3. Virg. IX. Aen. 634. et Aen. X, 554. qui noftro fi- llimus:

Tum caput orantis nequicquam, et multa parantis.

ioqui facilis erat ftructura: *Celandi nec fpes tibi fit, pec- re paranti.* Leguntur autem hi verfus ita, ut excufi funt, ex

ex Scaligeri emendatione, in qua ille sibi admodum placebat. Fundum habebat eclogarium seu excerpta e Tibullo loca, quae magnae vetustatis aiebat esse. *celandi* etiam in Palatinis legitur; sed *spes sit* in solo Scalig. *est deus* etiam in Statianis. Vulgo in libris et edd. etiam nostris et Guelf. legebatur: *Nec tibi caelanti fas sit peccare, paranti Sit deus, occultos qui vetet esse dolos.* Nisi quod *vetat* legebatur usque ad Aldinam sec. minus scite; nam sermonis ratio postulat: *Est deus, qui vetet:* etsi, epicos poëtas ab eo recessisse, passim observes. Iam si ex criticis praeceptis arbitrium feras, antiqua illa lectio, difficilior et plurium librorum, verior erit. At sensum commodum non habet? Enim vero sic satis; modo *Nec fas sit* h. l. teneas esse, *nec liceat, nec possis*, ut in illo Horatii IV. Od. 4, 22. *Nec scire fas est omnia.* cf. Burm. Ovid. II. Met. 57. Eleganter quoque dictum: *celanti fas sit peccare*, pro, *peccare celantem*, ita ut celet. Et tum sensus sit: Nec puta, te ullo modo clam fallere posse: si tentes, erit deus, qui fraudem retegat. Hac vetere lectione tollitur etiam magna pars molesti numeri ex hoc carmine, modo scite pronunties. Tollitur illa omnino lectione Guelf. 3. *Nec tibi celari fas sit peccare paranti. Sit deus, occultos qui vetet esse dolos.* H. H. Vossius dedit *celari fas sit;* quod in apogr. Monac. et Voss. 4. At *celor* est aut res me celatur aut reticeor auctor rei, nec vidi, qui dixerit *celari* pro facta celare. — Nec vulgata a manu Tibulli mihi profecta esse videtur. *Spes sit* est manifesta correctio genuini *fas sit.* Quid si *fas sit*, fieri possit, poterit (cf. Obss. ad 63.), cum genitivo gerundii *celandi* pro infinitivo *celare* constructum statuas? Tacitus quidem similiter verba construxit Ann. XV, 21. *maneat provincialibus potentiam suam tali modo ostentandi.* Conf. Ern. ad Ann. II, 43. p. 202. *Celandi* Hamb. Goth. Bern. *celanti* reliqua apogr. cum Zwic. 1. et Corv. — *celantis*, sed inducto *s*, Zwic. 2. *Spes* Voss. 1. 2. 3. Hamb. Zwic. 1. 2.; reliqua apogr. *fas* cum Guarn. et Corv. — *parenti* Hamb. Goth. — 24. *Est — vetat* Hamb. Voss. 4. Recte. Voss. 1. *vetet;* Voss. 2. Ask. Monac. *Sit — vetet;* Bern. *Sit — vetat,* et Zwic. 2. sed *sit* recentiori manu in *scit* mutatum; Voss. 3. *Sic — vetat;* Voss. 5. cum Zwic. 1. *Scit — vetet*, et Goth. secundum H. Vossium; at apogr. meum *sit*, sed in *fat* correctum. W.

25. *Ipse deus tacito permisit lena ministro Ederet ut multo libera verba mero*] Ita reponere, aliquot quidem libris

bris addicentibus, ausi sumus, cum ea lectio, si vel minus vera, tamen tolerabilior sit, quam illa a Scaligero e coniectura reposita. Quid enim est: *Ipse deus tacito permisit vela ministro?* Ipse Scaliger haec diserte explicare non potuit: dicit esse, *tradere libidini ac voluntati.* Broukhusius acutius etiam *tacitum dei ministrum* intelligit vinum, cuius vapore, tanquam velo quodam, acies mentis obnubitur. Nimis argute; verum ita centies solent critici, inprimis si emendationis lusui, aut pruritui, arrosis unguibus, indulgent. Vulpius vero *permittere vela ministro tacito* esse dicit, flagitii conscio et adiutori, qui sobrius os obsignatum habebat, ebrietatis opera potestatem loquendi facere. Metaphora illa *vela dare* satis quidem nota, sed alio positu, alio sensu. *Vela dare ingenio* dixit Ovidius Fast. III, 790. *desideriis addere vela* Rutilius I, 34. h. ea acuere, augere. Nemesian. Cyneget. 58.

— — *talique placet dare lintea curae.*

Sed quis dicat: *vela permittere alicui* pro instigare? Propertius quidem III, 17 (15.) 1.

Nunc, o Bacche, tuis humiles advolvimur aris;
Da mihi bacchato vela secunda, pater.

Sed ibi est dictum pro, *da furori meo vela,* pro quo, *mihi bacchanti* s. *bacchato,* estque nihil aliud, quam quod Ovid. ita extulit III. Fast. 790.

Mite, pater, caput huc placataque cornua vertas,
Et des ingenio vela secunda meo.

Vulgata lectio inde ab Aldinis erat: *permisit lene ministro.* In Codicibus mira varietas deprehenditur; legitur enim in plerisque *leva* (ut in Scaligeri libro, unde ille *vela* faciebat, et in aliis multis, etiam Regio et Ed. Rom.) *leve, lene, lena, seva, saepe.* Ita Guelf. 1. 2. 4. *lene.* 3. *laeva.* (Et Corv. *laeva* habet, at Ask. Voss. 2. 3. *leva,* Voss. 1. Bern. *leve,* Voss. 4. 5. Hamb. et Gothan. *lene;* Vindob. Monac. Goth. secundum H. Vossium *lena* cum Zwic. 2., at Zwic. 1. *leva. Laevia* et *lenia* supr. I, 8, 31. permutantur. W.) hoc dici possis, *laeva libera verba:* sinistra, infausta. *Saepe,* quod Muretus malebat, satis commodum esset, nisi langueret sententia, et, unde ortum illud esset, appareret. Verisimum videtur *lena,* quod diserte expressum est in uno Statiano et Lipsii Exc., probatum etiam Statio, sed non bene instituta verborum interpretatione; ex quo reliquae aber-

aberrationcs facile deduci possunt; *n* enim et *v* permutari saepissime, vel ex vocabulis *lenis* et *levis* notum est. Deus itaque (sive Numen divinum omnino, ut v. 11.) ipse permisit, ut, etiamsi minister amoris obstinate de perfidia domini taceret, lena tamen, dominae ministra, per ebrietatem illam vulgaret. Quae cum ad manum sint, e libris petita, et sententiis verbisque probabilia, quorsum tandem ad remota et multo minus probabilia aberramus? Quam longe remotae et abhorrentes sunt a leni elegiae spiritu et mollitie coniecturae: *permisit lora* (Sic Santenius Bibl. Crit. P. III. p. 81. coniecit. *E marg.*), *permisit frena* (quod Hulchkio Ep. Crit. in Propert. p. 107. in mentem venit. *E marg.*)! In Statio te versari putes. *Minister* vel simpliciter de puero, ut saepe, v. inf. III, 6, 57., vel de arbitro et lenone, cuius ministerio utitur alter in negotiis hisce. Unus Stat. *magistro.* male. *Lenarum* quam frequens in talibus rebus usus fuerit, satis notum; eae autem anus erant multibibae, quo nomine saepissime apud veteres male audiunt. vid. Ovid. I. Am. 8, 1. sqq. III. Fast. 765. *tacito ministro,* h. tacente, vulgare est. Ovid. III. ex P. I, 47.

— — — *tacito me, Fama queretur.*

libera verba denique sunt, quum non amplius fide et prudentia vel metu domini lingua vincta tenetur, ne quid evulget. Male Cyllen. explicabat. H. Sententiae H. Vossii, qui *laeva* dedit, repugnat usus. Nemo *laeva* substantivi loco pro *stoliditas* usurpavit, praesertim in tali compositione: *permittere*, h. e. immittere, indere, *laeva*. Tolerabilius esset *laeva facere.* Nec fieri per Latinitatem potest, ut iungas *laeva libera verba.* W.

26. *Ederet ut*] Reg. cum Corvin. et. H. cum Voss. 2. — 28. pro *iussit* Hamb. *cogit;* pro *invitos* Ask. *immites*, in marg. *invitos.* W.

30. *Nunc pudet*] Ed. Lips. *Non.* H. Zwic. 1. 2. — Voss. 4. Goth. *non.* — *pudor* pro *pudet* Goth. secundum H. Vossium. Cum *nunc* repetitum sit loco coniunctionis *et*, hinc factum, ut *pudet* in alterum membrum reiiceretur. Similis positura verborum I, 2, 41. 42. pronomine *is* repetito. W.

31. *Tunc mihi iurabas, nullo te d.*] Sic Guelf. 2. (Et Corv. W.), reliqui cum libb. ap. Broukh. *tu mihi*, et mox, *nullo tibi:* sed Regius cum duobus Anglicanis Heinsii et Guelf. 3. pro var. lect. *nullius divitis auri pondere.*

equenti versu pro *vendere* Edit. Lips. cum Vi- Reg. Lep. *frangere;* et sic multi ap. Broukh. . H. Vossius recepit *Tu,* apogr. trium et Zwic. 1. ıperscr. *tunc*) fide nixum; nam opposita sibi esse: *o* — *Tu mihi.* Vulgaris continuandi ratio per ὅτε, cum ego preces facerem, simplicitatem ele- Obss. ad I, 6, 11.) Tibulli decet. — Ald. II. cum ı. — 32. *muner*ę pro *pondere* Hamb. — pro *vendere* *perdere,* Zwic. 1. 2. *frangere.* Et dixerunt La- *n frangere, amittere.* W.

Campania terra] *tota* Corvin. cum Exc. Perreii ap. et Guelf. 2. cum altero pro var. lect. 3.

Illis eriperes verbis mihi, sidera coelo lucere] Reg. *Cuelo* Broukh. reposuit ex Vaticano Statii; vulgo *oeli.* H. Statio *coelo* placebat, quod in Zwic. 1. 2. et Goth. secund. H. Vossium, apogr. meum *celi.* — *oeli.* Ad *coelo* comp. Virg. Ge. I, 6. *Eriperes lu-* . extorqueres mihi, ut negarem lucere. Sensu et ione diversus est locus Horat. Sat. II, 2, 23.

Vix tamen eripiam, posito pavone, velis quin
Hoc potius quam gallina tergere palatum. W.

et puras fulminis esse vias] hanc tanquam verisi- ı lectionem Regii Codicis, Guelf. 2. utriusque n Vicent. et maximae partis librorum apud Broukh., ı Statio probatam, reposui, idque eo confiden- od *fulminis* etiam Vulpio probari videbam, quan- versam interpretandi viam ingreditur. Post *sidera* terat *fulmen* memorari. *Fulminis vias* etiam Se- it Thyeste v. 358.

Quem non concutiet cadens
Obliqui via fulminis.

ius in looo inde expresso, de Consol. Metr. 4.

Aut celsas soliti ferire turres
Ardentis via fulminis movebit.

ıle Statius comparavit Virg. Aen. V, 525.

Namque volans liquidis in nubibus arsit arundo,
Signavitque viam flammis. W.)

urum h. clarum, lucidum, bene dicitur, perpe- ı, flammae et luminis epitheto. Sensus igitur: mihi res iis verbis, fulmen nullo igne lucere, sed esse

merum

2. ſeu in altero ſuperſcr. *flumin*
Scalig. et aliis ante eum, ind
bris, ut in eo, quo Cyllenius
pro var. lect. in 2. 3. (Add. C
nis, ſollenni permutatione. v. ſ
ita perit τὸ ἀδύνατον, quod hi
non enim omnia flumina pura, c
multa turbida et lutulenta. Ne
eo haeſit. Gallus ita vertit, ut
ciebam quidem aliquando: *Illis e*
nas fluminis eſſe vias, h. prono
etiam proverbio apud noſtrates tr
cui perſuadere, *flumina verſus ſo*
nus de fluviis frequens. Conſol.
rim adfatur, qui aquas retroegera

Vade age, et admiſſis lab

Broukhuſius ex Vaticano Statii *ire*
tioque placuiſſe viderat, quod ſt
eſſet, *et puras fluminis ire vias.*
ſuperiori lectione monebamus, q
vidit, *puras viae fluminis*, quae ſae
offendunt; deinde operoſe quidem
dici, non vero id docuit, quomodo
tur. Flumina *eunt vias, currunt via*

Et ſciat indociles currere ly

Sed viae ipſae ire non poſſunt. Ne
Broukhuſii acumen vid...

ıid faceres, ſi puellam non amares, illoque a Nemeſi ːtu vacares? Ita recte legitur in ed. Muret. et Plantin. ːteque reduxit Broukhuſius. Scaliger ex ſuo probabat: *uid facerem?* uti et alii apud Broukh. et noſtri tres m Guelf. 1. habent, utque editum erat in Ald. ſec. inus commode. Quidam apud eundem: *Quid faciam?* ıod et in Ald. pr., vel *facias?* ut Ovid. III. Met. 204.

Quid faciat? repetatne domum?

rg. Aen. IX, 399.

Quid faciat? qua vi iuvenem, quibus audeat armis
Eripere?

. Met. 465.

Quid faciam? roger, anne rogem?

l *foret* requirit alterum: *Quid faceret?* Legitur etiam: *id dicam, quod ut ipſe f.* prave. H. Ita Goth. teſte ıgr. meo, ſecundum H. Voſſium *quid dicam quam ut.* Voſſius recepit: *quid facerem,* quod exſtat in Voſſ. 2. 4. Hamb., hoc ſenſu: Quantopere te ulciscerer, *niſi fo-* etc.? Nunc mihi optare ſatis eſt, ut illa levitate ſua tibi referat. Confert Terent. Eun. V, 6, 30. *Inſigne uid facere alicui* h. e. malo aliquem afficere inſigni. Sed num deſidero *in te* vel *tibi*; nec ſententia placet. Quo- lo enim hoc, quod ille amabat puellam, Tibullum ab one perfidiae eius retinere poterat? Quae ſpes ſi- is perfidiae puellae ſuberat? Senſus vulgatae lectionis s bonus: Tam perfide in me egiſti, cum ipſe puellam ːs! Supplendum vero ad verba *quid faceres,* cum ıre puellae flagrans ſic fidem fefelleris. Plene Hora- Sat. I, 5, 58.

O, tua cornu
Ni foret exſecto frons, inquit, quid faceres, quum
Sic mutilus miniteris?

ad Terent. Andr. I, 1, 85. *Quid, ſi ipſe amaſſet?* ım ipſum verbum *faceret* omiſſum eſt. Mala igitur di- ctio apud Tacit. Hiſtor. IV, 17. *Quid? ſi Galliae iu- n exuant?* Diſtingue *Quid, ſi* et ſupple *fore.* Alioquo- ı apud Tacitum in hac erratum eſt formula. Ceterum io dicendi *quid facerem,* ubi *niſi* non ſequitur, eorum , qui facta priora defendunt, eaque neceſſaria fuiſſe nonſtrare volunt. Virg. Ecl. I, 41. Ita *quid agerem* ıd Terent. Ad. II, 2, 6. — *Quid agam* vel *quid faciam*
ii uſur-

ii usurpant, qui, quid agendum sit, nesciunt. Conf. Aen. IV, 283. — *faceres* Voss. 3. 5. cum Monac. In Zwic. 1. 2. *faceres* aliena manu correctum in *facerem*. *faciam* in Voss. 1. Ask. Bern. Guarn. — *quid dicam* Vindob. W.

40. *Sit, precor, exemplo, sit levis illa tuo*] Ita Broukh. ex emendatione Canteri reposuit, cum etiam in Commelini libro esset: *Sic p. e. sit.* In reliquis est, *Sed — sit*, ut etiam in Ed. Rom. et Lips. vel *Sit — sed*, ut habet Regius, et ut editum vulgo inde ab Aldo. *Sed — sed — levis ipsa* Guelf. 3. Ovid. IV. ex P. 1, 8.

Sit, precor, officio non gravis ira pio. H.

Sit — sit firmant Voss. 5. Ask. Vindob. Bern. Zwic. 1. 2. Cetera apogr. *Sed precor* aut *sed levis* praebent. Corvin. *sed — sit.* Si cui *sed levis* placeat, is comparet Obss. ad III, 5, 28. — In versu 41. Corv. male distinxit *O quotiens verbis*, Statius sine causa *vobis* pro *verbis* coniecit. W.

44. *Et latuit clausas post adoperta fores*] *Et* Broukh. e libris, Vulpio libente, reposuit; sicque Guelf. 2. pro var. lect. (Placuerat et Statio. *Sed* in Voss. 4. Bern. Hamb. Zwic. 1. 2. W.) vulgo, etiam in nostris, *sed.* Verum in interpretatione in diversa abeunt Viri docti. Broukh. ita explicat: *Latuit, tanquam quae nollet reperiri, quum tamen id vel maxime cuperet,* et laudat notum locum Horatii I. Od. 9, 21. *Nunc et latentis* etc. Vulpius id non probat, *quia puellae, ita iocantes, non latent clausis foribus.* Ipse hoc modo intelligit: *Venit quidem ad colloquium puella me conciliante; sed quum periculosum esset reserare fores et nos intro recipere, stetit ad fores clausas, iisque adoperta, per aliquam rimam tecum sermones miscuit; quod loco magni muneris retulisti acceptum, quum praeter spem evenisset.* Haec quidem egregie Vir eloquentissimus. Verum, si poëta ita sensit, male posuit *latuit*, male etiam *venit;* quomodo enim puella alicui *venire* potest dici, quae *post fores stat* vel potius *latet.* In Horatio *latendi* verbum omnino iocum et lusum puellae, quae insperantem et iam desperantem amatorem subito gaudio obstupefacere volebat, involvere videtur; potest hoc, si placet, ad Tibullum transferri; itaque etiam ea *adoperta* h. pallio caput velata *latebat;* ut Liv. I, 26. *transmisso per viam tigillo, capite adoperto velut sub iugum misit iuvenem.* Nolim enim *foribus adopertam* intelligere, quod mihi pro Tibulli simplici-

licitate nimis tragicum videtur. Suboritur tamen hic adem difficultas, quomodo, si venit ad iuvenem, post ores latere potuerit, quae eius aedes ingrediebatur, cum orium valvas intro vertisse sciamus, et, qui post fores late re voluit, intra aedes esse debuerit. Viri docti non videunt, de tali deductione puellae in aliam domum non esse ogitandum: de puellae domo intelligenda haec sunt, ad uam venerat puer, recipiendus a puella, quae e cubiculo er aedes progressa, puero veniente, post fores clausas labat tantisper, ut eius dolorem et questus, cum exclusum esse putaret, cognosceret. Hactenus accommodata esse ossunt verba Horatii: *latentis proditor intimo puellae risus angulo;* etsi nec necesse est hoc inferre. *adoperta* est voc. nans, *et illa latet post fores clausas,* expectans amatorem, eum recipiat. Nihil in his est, quod difficultatem habere ssit. *Venisse* itaque dicitur *ei munere* Tibulli, quod is m permoverat, ut ad fores procederet, unde amatorem cubiculum perduceret. Eodem modo supra explicuimus :um alioqui obscurum El. 6, 59. 60. Et confer Virgil. tal. I. p. 174. In Biblioth. crit. P. 3. p. 82. vir doctus endat *valvas* — *foris.* Vellem adiectum esset, qua nestate, et quo fructu; nam qui *post valvas foris* latet, et i *post clausas fores* latet, latet uterque eodem modo. Nec eo difficultas ulla erat, sed in ipsa re, quam poëta exait. H. Assentior Heynio, nisi quod *adoperta* per se esse quit *capite adoperto. adopertus* est absconditus, augetque ionem verbi *latuit.* Sic legitur *abditus latet*, et *patet ertus* I, 9, 58. — H. Vossius puellam *capite velato* ad antis aedes venire, atque, foribus reseratis, ab inspeite intromitti statuit. At nemo dixerit, ante fores adstana *latere post fores,* easque *clausas.* W.

45. *Tum — amari*] Pro *tum,* ut otioso, H. Vossius a de coniectura recepit. Vulgatum bonum: Tum quum ara mea usus es; et vere Tibullianum. — *amori,* quod Corv. praebet, atque *amanti* in Zwic. manum prodit endatricem offensi constructione verbi *confido.* Caes. B. r. II. c. 10. *confisi sunt se posse.* W.

46. *Nam poteram ad laqueos cautior esse tuos*] Revorit lectionem hanc Vulpius, cum Broukhusius et ante eum on enim is primus mutavit) Scaliger edidissent: *Non poam* cum interrogationis nota; quam lectionem etiam Coes, sed pauciores, confirmant. Plures, etiam nostri, intur *Nam,* quod Vulpius ad vocem *stulte* praecedentis ver-

...positio possem

taxi. Praeteritum *isse* male co
est: possem, si liceret. Con
vellem, absolute ita usurpatus
quae fieri nequit. Dicendum
terito *potuissem ire*. At *poteran*
38. *tergebam* et 47. *canebam*.
vid. I, 8, 55. in *poteram* notatu
isse pro *esse*. Nam *ad* est adv
infr. X, 6. Ita *cautus ad* est ca
Alio sensu Quinctil. VI, 1. a. m
custodiam. Denique *Nam* ab ill
rabile. Equidem, quum nexus
perii; nam poteram cautior esse,
quietae orationi Albii convenire
primis refertur illud *nam;* qualis

> *Optat idem iuvenis, quod nos,*
> *Nam pudet haec illum dice*

Pro *nam* apogr. duo *non*. Haec
10. Male Aldin. 1. *non* sine sign

48. *At me*] Nostri cum plu
nae; Muretus primus dedit *At*.
Cum, quid *prius* fecerit, quoqu
nat, verum est *At*, quod in Vi
Ad oppositionem ...

r *et* ufurpatum. Nec apud Virgilium Aen. X, 709. averim *que*. — *doleat* Goth. W.

;1. *Tu procul hinc abfis*] Recte Vulpius antiquam nem, quae eft omnium librorum et editionum, re-it, cum Scaliger, fequente eum Broukh., ex Eclo-fuis recepiffet: *Sit procul a nobis*. Sed v. de ea II, 6, 19. (Scaligero et Voff. 3. refragatur auctori-ibr. Zwic. 1. 2. Parif. Guarn. Corv. Venet. apogr. n. Voff. 4. et 5. *Sit procul hinc abfis*. W.) Iidem exhibent: *formam cui*. (Ald. I. *cura eft*, quod is in omnibus libris fcriptis fe reperiffe teftatur. II. cum Mur. aliis et Corv. *curae eft*. Si *curae* Ti-fcribere placuiffet, copulam, puto, omififfet. cf. Aen. IV, V.) Sed fatendum eft, totum diftichon nec fententia)co, quem obtinet, fatis fe probare; refecto, egre-rocedunt omnia. Affutum arbitror ex margine. H. s defidero. — *formam cui*, quod in Excerptis Sca-et Voff. 1. 3. 5. exftat, dedit H. Voffius. Affentior;)bff. ad I, 6, 9. — Ceterum eidem editori *quoi* non afcriptum, miror. W.

5. *iuvenem laffaverit*] Corvin. et Ed. Rom. cum *ixaverit*. v. fup. ad El. 6, 17.

7. *Semper fint externa tuo veftigia lecto*] Hunc or-, quem et Corvin. et Vicent. fervant, et Muretus Plantin. habent, reduxit fecundum libros Broukh., inte effet: *Sint externa tuo femper v.*, ut etiam in om. cum Venetis, utque Aldinae dederant cum Sca-; ficque Guelf. 1. (Apographa omnia *Semper fint* V.) Eadem ed. Rom. exhibet *hefterna veftigia*. Sed , et Broukh. ad h. l. cf. ad II, 1, 12. Ed. Lipf. *xtrema* cum multis aliis, follenni lapfu.

). *vel plures emeruiffe viros*] haec eft antiqua lectio rum, quam male Muretus et Plantinus eiecerant, m editionum lectione fubftituta *quam plures*. Cum h. ex uno Scaligeri recepiffet: *nec plures*; recte o um ufu, qui amant altero membro *vel* pro *nec*; is revocavit veterem lectionem, quam fervavimus; haec in paucis libris, adde his Guelf. 2. 3., eft. lunt apographa novem. W.) Plerisque cum no-t Guelf. 1. 4. (Add. Corv. Zwic. 1. 2. et apogr. - Mf. Schefferi *quem ples*, unde Columbus opinatur lectionem effe *quam proles*. Mirum commentum. W.)

habent

II, 6, 6. Alio ſenſu ap
dotata eſt, emeruitque vi

62. *Illam ſaepe fe*
etiam Edit. Roman. Sed
Broukh. *ferant*, nempe
ptandi modo poſitum. Se
runt ſemper c. (Male Z
ſequentem Ed. Rom. ita e
vocat orta diem. Miror n
ciferum de Sole ipſo accip
Ἥλιος dictus eſt. H. *Luc*

63. *Illa nulla queat n*
et Guelf. 2., ut recte rep
Lipſ. cum ceteris editis omn
quod etiam Dan. Heinſius a
Regius, *nocte*. H. Ex va
tino repertum placuit Stati
lectionem idem Statius ret
Corv. et Zwic. 1. 2. (hic et
ros doctos, quatuor hos ve
referentes, explicationem
propoſitae, in his quaeſivi
ctivo *queat*; cui quum notio
et cetera refinxerunt. Sed

m queat et 100. *desit.* Sup. I, 2, 29. *eat*, et IX, 23. *fas* t. Ubi illa conditio deest, ad indicativi futuri fere notio- em accedit potestas coniunctivi {ita usurpati. Conf. I, 8, 1. 9. *possim*, I, 7, 53. *dem*, IV, 1, 136. *sint*, Virg. Ecl. II, 4. *poeniteat*, V, 8. *certet.* Ex hac coniunctivi ratione pen- et compositio infr. II, 1, 9. ubi vid. Not.; ex eadem idicium ferendum est de I, 5, 29—34. ubi coniunctivi lurea praesentis indicativos futuri excipiunt. W.

64. *Aut operum varias disposuisse vices*] *Aut*, quod m Muretus et Plantin. ediderant, revocavit Broukh. Re- io et utraque editione et Vicent. cum Corvin. suffragan- bus. Scaliger reduxerat *atque*, quod in Aldinis erat. *perum* vocabulum Broukh. ab re castrensi petitum pu- it, ubi opera varie disponuntur. Non bene tamen lau- it locum Ovidii Art. II, 675., ubi de serioris aetatis aellis:

Adde, quod est illis operum prudentia maior.

am de nequitiae artibus versu abhinc quinto agitur 679. urm. ad e. l., fortasse nimis timide, dubitat, *opera* urali numero recte de Venere dici, et malit legere: *re- m prudentia maior.* Atqui *opera*, ἔργα, sunt πράγματα, egotia, res, v. c. Ovid. Met. XII, 185. — *inter belli- e domique Acta tot. Ac si quem potuit spatiosa senectus ectatorem operum multorum reddere.* Est sane *multarum rum.* Quorsum ergo mutabimus? Attamen h. l., ut alibi epe, *opera* omnino pro singulari *opere* dicuntur, prae- rtim cum eius variae partes sint. Sic et Graeci plurali umero ἔργα. Homer. saepe, v. c. Odyss. λ, 245.

Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐτέλεσσε θεὸς φιλοτήσια ἔργα. H.

t apographa exhibent *aut operum.* Ego tamen quum in- lligere non possim, quomodo in tali puella *melius con- mere noctem* et *melius operum disponere vices* differant, t per *aut* disiungi possint, *atque* praeferendum duxi; nisi nis prius ad vigorem corporis et firmitatem referri malit, na pluribus coitibus una nocte illa suffecerit, quomodo lures sustinuit Messalina, alterum ad artem fructum la- iviae modis et figuris variandi. Goth *At* — *voces* pro *ut* — *vices.* — Ad *opera* conf. Horat. III, Od. 15, 3. *mosos labores.* W.

65. *At tua*] Reg. *aut.* Ferrem si *Et*, *Haec*, alicubi geretur: Etiam tua coniux haec didicit. H. Vulgata *At* ro vera lectione habenda est. Tibullus se revocans, ad-

 ulte-

ntantur; quae nollem viri sertim quum optimi pede titiones non respuant. Li *succedentes temere moenib* *nera, neque inceptis succed* *vam — censuit.* Excusand 429. *alta.* I, 504. *medios*, 38. *maesto.* XII, 853. *celere* 125. *tardus*, 126. *tardum.* *agnoscit — fundit — agno* Hermann. ad Eurip. H. F.

68. *Et tenues*] Broul vulgo *Aut.* H. Broukhusiun quod in apograph. novem. mutatio et re et loco. I, 8,

Quid tibi nunc molles
Saepeque mutatas

Apud Tacitum Germ. c. 7. ni *Nec regibus infinita aut liber* in editionibus antiquis exstat

69. *Ista haec persuadet* *et Tyrio prodeat apta sinu*] P Vulpio existimo. Scilicet ist pissimam fuisse necesse est)

haec Fea in Notis ad Horatium tentat *illita* h. e. fucata, quasi Romani fucum tantopere aversati sint. Vid. f, 8, 11. 46. Maior vis inest verbis *Ista haec* h. e. Tam deformis, tam tetra facies; modo ne quis construat *ista facies persuadet haec*. Nam post *haec* nequit abesse *ut*. *Persuadet* cum coniunctivo. vid. Sall. Iugurth. c. 35. *Huic Albinus persuadet, regnum ab Senatu petat.* — Aldin. I. *illa haec*. Hamb. *capillos* pro *lacertos*. v. 71. Goth. *crudam* pro *cuidam*. W.

72. *remque domumque tuam*] Lipsius, adsentiente Broukh., emendat: *teque d.* ex Propert. II, 8, 14. (7, 38.) nullo cum fructu ad Tibullum. Versu proximo *Nec* Broukh. revocavit e melioribus, pro *Non*, quod Ald. pr. habebat, et Scalig. iterum invexerat. Nam Ald. sec. cum secta sua *Nec* dudum habebat.

75. *Huic tamen accubuit*] Regius male *Nunc*: mox pro *hunc* Ed. Rom. *hinc* prave. H. De diversa relatione pronominis *huic* — *hunc* vid. Obss. ad I, 7, 3. Voss. 1. male *occubuit*. W.

77. Hoc et sequenti versu pro *aliis* Dousa Praecid. 4. malebat *alii*; non male; nam de uno mentio facta; et ita expressum in Edit. Graeviana. H. Basil. Tuscanellae 77. *alii*, 78. *aliis*. In Hamb. *alii* utroque versu; nec tamen praeferenda est haec lectio. Pluribus enim puerum se dedisse putat Tibullus; unum furtum deprehenderat. Pro *blanditias* Hamb. *delitias*. v. 78. Goth. *demes*, ut ille solet *n* omittere in *vinctus* aliisque. W.

79. *Tunc flebis*] Reg. et Ed. Rom. *Tum*. Ed. Lips. *Tu*. H. *Tum* Zwic. 1. 2. — Hamb. *te* pro *me*. W.

80. *Et geret in gremio regna superba tuo*] Sic utraque editio Ven. Vicent. Corvin. et sic vulgg. (Ita Voss. 5. Ask. Zwic. 1. 2. W.); at Regius *in regno regna* cum plerisque ap. Broukh. (et cum Mureto. W.); unde ille et ante eum iam Nic. Heinsius et Guyetus, ambigue quidem, ingeniose tamen faciebant: *in regno sceptra*; nam *sceptra* et *regna* interdum permutata videas. Apud Ovid. IV. Fast. 594. *te coeli sceptra tenente* Heinsius e libris reposuit pro *regna*: Pro *regna* in tribus est *bella* (Et Vindob. *regno bella*. W.) a mala manu, et pro *geret* in duobus *reget*, sollenni lapsu. Vulgata recte se habet. *regna superba* etiam inf. IV, 5, 4. cf. Propert. IV, 7, 6. 50.; et omnino *regna* ac *regnare*, *potentia* res vulgata in re amatoria. *gerere regnum*, *imperium* saepe dicitur. H. Ask *suo* pro *tuo*; male. W.

81. *At tua tum me*] male nostri cum plerisque: *dum*. emendatum est in Aldinis. At Corvin. etiam *At tu, dum*

Pocchus et Perreius in c
principium ad hac elegia con
haec ad Nemesis amorem. Et
Vicentina a docto viro adscriptu
Guelf. 2. est: *Albii Tibulli poët*
bus Nemesis liber II. Elegia priu
constare ad II, 5, 39. notatum

1. *Protulit enses*] Heins. co
tundere in illo Virgilii Georg. IV

Quis Deus hanc, Musae, qu

Sed vulgata recte se habet. v.
qui fuit Corvin.

3. *Tunc c.*] Regius hoc et
quoque Corvin. II. Guarn. *tur*
Goth. *et praelia*, male. Nam *sy*
lius in arsi tertia crebro neglexit, c
nusquam est ausus Tibullus. —
H. Vossius delevit *est;* male, ut
bum substantivum etiam ad priora
3, 5—9. W.

5. *At nihil ille miser meruit*
ap. Brouk. Guelf. 3. S...

v. Broukh. Pro *dapes* in uno Colbert. *pedes;* fortasse ex v. 16. Suaviter Ovid. V. Fast. 522. in reliqua simplicitate mensae

Terra rubens crater, pocula fagus erant. H.

Receptam lectionem, quae et in Zwic. 1. 2., tuetur etiam usus praepositionis *ad,* quae Graecorum particulae παρὰ in compositis παρατίθημι, παράκειμαι, παρατανύω respondet. Nos *dastehen.* Virg. Aen. XII, 93. *aedibus adstabat mediis hasta.* II, 328. *equus mediis in moenibus adstans.* cf. III, 123. VII, 72. Ita *apponere* apud Tac. Ann. II, 31. *Appositum mensa lumen.* ita et *accumbere* (*daliegen*) usurpatum apud Propert. I, 3, 3.

Qualis et accubuit primo Cepheia somno.

h. e. accubuit, cubuit in lecto. vid. Not. ad I, 5, 41. et *primo somno* est alto somno. cf. Aen. I, 470. Mirum ibi monstrum finxerunt interpretes, qui *Andromedam* alto somno sopitam una cum Perseo concumbere faciunt. Add. Prop. II, 30, 36.

Bistoniis olim rupibus adcubuit. W.

9. *Non arces, non vallus erat*] Statius et Guyetus malebant: *Non acies* ex eleg. 3, 47.; male, cum *vallus* (h. munitio ex vallis, sive singulis stipitibus. v. Gronov. Obss. III, 18.) adiectus sit, meliusque duo munimentorum genera iungantur. Alia correctio est Antonii de Rooy in Coniecturis criticis p. 94. *Non rabies, non ira fuit.* Varie sententiam ornari posse, Ovidii exemplum declarat Met. I, 98—100.

Non tuba directi, non aeris cornua flexi,
Non galeae, non ensis erant; sine militis usu
Mollia securae peragebant otia mentes. H.

Mitscherlichius coniecit *aries,* quo instrumento oppugnatio urbium significaretur, cum *vallus* ad munitionem spectaret. Senecae locus Hippol. 531—35. quem affert, nihil probat, et malam exhibet compositionem. W.

10. — *somnumque petebat Securus varias dux gregis inter oves*] albas puta, nigras, et maculosas, inquit Vulpius, ut iam Cyllenius sensisse videtur. Sed vereor, ut *varius* ita accipi possit. *Variae oves* debent esse versicolores. At hoc lanae vitium est habitum, ut ex veterum locis docuit Broukh., et tale vocabulum a poëta pro epitheto poni nequiit, cui praestantius genus commemoran-

dum

id a vulgata scriptura a
a vulgata recedentia exco
Cur non coniecit *Securus*
consentaneum carminis inc
probabilis ratio, quomod
pro ea *securus secura*, scril
eliceretur. Videri tamen
deterius genus est ovium
El 5, 24. ubi *musta can*
deteriora sunt. Sed non
sum atque etiam alienum a
me aliud quid in hoc versi
ducem gregis de pastore int
flos pecoris; alterum vero
perpetuum arietis vel hirci
Art. 325.

Hunc tamen implevit,
Dux gregis.

V. Met. 327.

Duxque gregis, dixit,

III. Am. 13, 17. de hirco:

Duxque gregis cornu pe

IV. Fast. 715.

.dde Statium Theb. V, 330. VII, 438. 9. Alia exem- ı v. apud Cerdam ad Georg. II, 125. Martyn. ad Virg. l. 2, 23.) et ipſe noſter inf. II, 1, 57.

Huic datus, a pleno memorabile munus ovili,
Dux pecoris hircus.

nne itaque veriſimile et h. l. *ducem gregis* eſſe arietem? ;de mihi iuvenili impetu valde arridebat:

Securas aries dux gregis inter oves.

m enim ſemel ſcriptum eſſet *arias,* facile inde fieri tuit *varias*, et tum, ne bina eiusdem vocabuli eſſent theta, ſcribi *ſecurus.* Nempe inter aetatis primae, au- e dictae, munera et hoc erat, quod armenta, ſine metu eris, libera vagabantur, unde Virgil. Ecl. 4, 21.

Ipſae lacte domum referent distenta capellae
Ubera, nec magnos metuent armenta leones.

›d ex Theocr. XXIV, 85. expreſſit. Ipſe noſter ſup. 3, 45.

— — — ultroque ferebant
Obuia ſecuris ubera lactis oves.

lem vero aetas praecipue a *ſecuritate* notatur. Ovid. I. :t. 100.

Mollia ſecurae peragebant otia mentes.

'erus in Aetna. v. 9.

Aurea ſecuri quis neſcit ſaecula regis?

tamen, quod in mea emendatione nunc displicet: pri- m quod *aries* otioſe abundat; tum quod poëta dignius t phantaſina: *recubare paſtorem inter gregem,* quam *re- 'are arietem cum grege.* Calpurnius quoque, qui locum ›reſſiſſe videtur, Ecl. I, 37. dixit:

— — — licet omne vagetur,
Securo cuſtode, pecus.

deprehendi interea unum locum, in quo *dux gregis* de tore dictum, in Culice 173.

— — — *cum videt ingens* (ſerpens)
Adverſum recubare ducem gregis.

.ud exemplum indicavit Nodell Not. crit. p. 73. ex Ovid. ſt. IV, 786. *cum duce purgat oves.* Add. Avien. Perieg.

1185.

venunt. Ad bella civilia ref
Sed neutrum satisfacit, et l
Broukh. ex Heinsii emenda
quam tamen statim incidas,
coeperis, reposuit: *Tunc mih*
fere in libris permutantur. v
praebent Voss. 3. et 5. W.)
nostri poëtae (v. IV, 1, 180.)
erat, in eo vocabulo latere, e
Vulgi; *nec tristia n.* sive in
lam *si*. H. Locum explicui in
num ita intelligendum puto: si
autem ita nunc intelligi velim
tunc, h. e. illo rerum statu, u

12. *corde micante*] quidam
docet, istius glossa est; occupa
Ald. sec. mox pro *tubam* Ed. L
tasse ex frequenti vocum *co*
tum. H. *comam* Zwic. 1. W

15. *aluistis et idem, Curs*
Idem) cum aliis: mox *Cursan*
Tibullum ruri fuisse eductum
Tib. §. 6. *Ex stipite* Hamb.

17. *Neu p.*] Reg. *nec.* H
que aliis ap. Stat. et Goth

21. *Hic placatus erat*] quidam ap. Broukh. *pacatus*. quae frequens aberratio est. v. ad Ovid. IV. Met. 31. H. Cf. infra IV, 1, 14. W.

23. *liba ipse ferebat*] *ipse* iam emendatum erat in edit. Mureti et hinc in Plantin. Neglectum cum esset a Scaligero, retraxit Broukh., cum emendationem doctorum virorum unus Vaticanus confirmaret. vulgo *ipsa*, quod in Guelf. 2. quoque emendatur. (Habet idem a man. prim. Zwic. 1. et 2. W.) Sequentem versum expressit Ovid. II. Fast. 652.

Porrigit incisos filia parva favos.

26. *Hostia erit plena rustica porcus hara*] *Hostia erit* Broukh. reposuit e libris: vulgo, etiam in nostris, scribitur et editur *Hostiaque e plena*, quod fecerat dubitare viros doctos, an locus integer esset. Itaque in Mureti, inde in Plantin. edit. asteriscus interpositus est. Pontani excerptis locum versus adscripsit Broukh. Sed illud *e* subnatum partim ex scripturae compendio, partim ex interpretatione; addunt enim alii praepositionem. In Guelf. 2. corrigitur *Hostia de p.* (*Hostiaque e* Zwic. 1. 2. et Hamb. *quae est* Goth. W.) Pro *rustica*, quod ab Aldinis inde vulgatum, quodque e correctione habet Guelf. 2., nostri cum permultis *mystica* habent, quod Muretus recepit, et probarunt Turnebus, Marc. Donatus ad Liv. I, 24. Ge. Fabric. Virgil. Ge. I, 166. Scaliger, qui tamen non recepit, nuper Theod. Sellius Spec. Obss. misc. c. 7. Quod si ex regula critica res diiudicanda est, qua lectio difficilior accipienda esse praecipitur, *mystica* utique legi debet. Verum cum facilis et frequens τῦ *mystica* et *rustica* permutatio sit (sic sup. I, 1, 23. e Guarneriano notavit Vulpius *mystica pubes*; et inf. III, 6, 1. duo *rustica vitis*. adde Lindenbr. Terent. Phorm. IV. p. 648.) cumque altera regula sit, eam lectionem esse praeferendam, quae poëtae genio et carminis generi convenientissima sit, ideo vulgatam, post Broukh. et Vulpium, retinui. Nam *porcus* esset *victima mystica* propterea, quia eius usus in sacris Cereris fuit, ut *mystica vannus* Virgilio, cuius instar in sacris Bacchi portatur, et inf. III, 6, 1. *mystica vitis*. Sed neque ex alio Romano poëta id epitheton defendi potest: ex uno Aristophane Acharn. v. 747. laudant χοιρία μυστηρικὰ et 764. χοίρους μυστηρικούς, ubi Schol. subiicit: ὅτι ἐν τοῖς μυστηρίοις τῆς μητρὸς χοῖρος θύεται. Sed id et graecum et in alia re. Et quid quaeso Cereris sacra ad Lares rusticos? At Sellius

l. l. my-

...] at Gue.

60. *e caelo*] Reg. *et* c
ad III. Met. 52. hoc prim

61. *e membris tenuem*
Broukh. ex emendatione
quod nimis violentum videt
dere, quod etiam in Venet
varietas e ſcripturae comp
praeſcindere ſervari et poter
ctore ſciſſa intelligeretur,
perſcindere, quod inprimis
renzio, eſt etiam in Zwic. 1.

62. *ornatus disſoluiſſe co*
aliis apud Statium et Brou
Ornatus comae pexae et disp
gil. Aen. VII, 74. Vulgo,
1. 4. *ornatas — comas*, ut O

Cultus et ornatis varie
Obfuit.

et Propert. I, 2, 1.

Quid iuvat ornato proce

in parte Statianorum, uno Wi
pro var. lect. erat *ornatus dis*
tius videri poteſt; at eleganti

41. *sectatur oves*] Reg. *sectatus* et v. 43. *sum*. Cor-
.n. *et f*. Guelf. 2. *aut f*. Hamb. *ast*.

43. *candescere*] *canescere* Guelf. 2. cum altero pro
ır. lect.

46. *Duxit araturos sub iuga curva boves*] Broukh.
ıorundam, nec malorum, librorum lectionem *aratores*,
: elegantiorem et iam Dousis probatam, praetulit, sed
ulpius, fortasse nimio cum fastidio, reiecit. Equidem
›c habeo, quod moneam, epico potius carmini conve-
re videri *aratores boves*. Deinde in tribus *iuga panda*,
: ap. Ovid. I. Am. 13, 16.

49. *Pace bidens vomerque vigent*] *nitent* Broukh. re-
›suit, cum in Exc. Scaligeri invenisset *nitet*; vulgo *vi-*
nt legitur. Sed Guarneri liber: *Pace nitens vomer vi-*
rit. *Nitent* recte se habet. Ovid. IV. Fast. 927.

Sarcula nunc durusque bidens et vomer aduncus,
Ruris opes, niteant.

›d et hic Cyllenius, qui locum laudat, *vigeant* exhibet,
›rtasse memoriae lapsu. Ceterum in sententiarum, quae
quuntur, nexu est quod desideres. Vidit hoc vir doctus,
ıi transponere malebat disticha 51. 52. ante 49. 50. Ne
men sic quidem omnis molestia tollitur.

50. *in tenebris*] Reg. *in triviis*. Guelf. 2. *occupet*.

51. *Rusticus e lucoque vehit male sobrius ipse*] *ipse*
›oukh. recepit e libris; vulgo, etiam nostri, *ipso*, in
ıobus *uno*, quae forte istius est interpretatio, cum *ipso*
austro accipiendum sit pro *eodem plaustro* uxorem ac
›eros vehi, nisi alterum hoc *uno* natum putes ex *udam*
e. madidam, ebriam, cum scriptum esset *uda* cum lineola.
›rro viri docti quidam, ut Carrio ad Flacc. III, 293.
ırth. ad Statii Theb. IX, 587. malebant *e luco revehit*;
d frustra; est enim ille particulae usus, etiam ubi ab-
se poterat, grata cum negligentia Tibullo frequens. Re-
us cum Ed. Lips. etiam *luto* exhibet. et *e lutoque* fere
gitur in vett. edd. ut Vicent. etiam Aldinis, donec in
uret. *e lucoque* (et a Statio. W.) receptum. In Vicent.
iam: *progeniemque domus*.

53. *scissosque capillos*] Ed. Lips. *fissos*. v. ad el. 7,
. At Corvin. h. l. memorabilem nec tamen alibi obviam
ctionem habet: *scissisque capillis Foemina perfractas esse*
res queritur. Maior quidem in vulgari et orationis nitor
numerorum laevor est; sed usu docti novimus, penta-
etros eiusmodi saepe a male sedulis Grammaticis ad vul-
garem

IN LIBR. II.

ELEGIA I.

In Guelf. 2. haec inscripta est Elegia II. vide ad Eleg. I. libr. I. pr. in Guelf. 3. et 4. *de agri lustratione.*

1. *Quisquis ades, faveas*] ex emendatione Dousae fil. Not. c. 4. reposuit Broukh., cum Scaliger coniecturam suam recepisset: *Quisquis adest, faveat.* Ante eum edd. omnes: *Quisquis adest, valeat;* et sic Reg. Guelff. omnes cum Corvin. (Add. Guarn. Goth. Zwic. 1. 2. H. Vossius e Goth. affert: *ades, valeat;* in Hamb. *adest, valeat.* Vindob. *adest, faveas.* W.) nec *faveat* legitur nisi in quinque Anglic. Dousae correctionem firmat usus elegantior, et mox Eleg. 2, 2. *Quisquis ades, lingua, vir mulierque, fave.* cf. Ovid. XV. Met. 677. Similiter pro *es* in Reg. *est* inf. El. 3, 33. et saepe alibi.

2. *Traditus*] Verbum *tradere* de iis praecipue dici, qui sacra et religiones docent, exemplorum copia demonstratum ivit Broukhusius; sed illa significatione non opus est ad hunc locum, modo eam teneas, qua est *traditus* apud Caesarem de Bell. Gall. IV, 7. Comparabis graecum παραδοθείς. Caeterum *traditur* in Vind. est, et in Hamb. legitur *et* pr. *ut.* W.

5. *Luce sacra*] unus Matii: *Luce tua.* — v. 7. Hamb. *hunc.*

8. *stare boves capite*] In Exc. Scalig. *vertice stare boves,* profectum a sciolo, qui versum reddere volebat molliorem scilicet. v. ad II, 6, 20. Etsi idem e membrana affert Neap. ad Ovid. I. Fast. 663. H. Haud scio an Neapolis verbis: *membranae quaedam habent* Scaligeri Excerpta notaverit. Eidem addenti: utrumque admitti potest, non assentior. Nam vertex armentis non convenit. W.

10. *Lanificam pensis imposuisse manum*] Reg. *apposuisse.* Sed vulgata recte se habet. Ovid. Epist. IX, 76. de Hercule nente:

Rasilibus calathis imposuisse manum.

11. *Discedite ab aris, Quis tulit*] Ita primum emendatum legitur in Ed. Mureti, inde in Scaligeri, qui verba

discedite

cuncta ad rempublicam referri, *qua tenui* angustas civium domos. W.

68. *Perfluat et pomis candidus ante sinus*] *Perpluat* ex Heinsii emendatione receperant Broukh. et Vulp. neque ego itaque mutare sustinui. In Ed Scalig. legebatur *praefluat*, et sic Reg. et alii apud Statium, cum Guelf. 3. In aliis, etiam in Corvin. Guelf. 1. 4. *perfluat*, ut utraque editio, et ea vulgata inde ab Aldinis erat lectio; in quibusdam, ut quoque in Guelf. 2., etiam *profluat*. Iam *pluere* et *fluere* saepe permutata videbis ap. Heins. ad Ovid. I. Met. 572. Broukh. ad Propert. II, 16, 8. Drakenb. ad Silium XII, 53. cf. Obss. Misc. Vol. VIII. p. 263. nec aliter esset iudicium in Tibullo quoque instituendum, si lectionis ulla esset varietas. Nunc verendum est, ne poëtam elegantia aliqua, quam aut noluit aut non recordatus est, oneraverimus! Et ita centies passim in poëtis Graecis et Romanis factum suspicor. At alterum illud miror nemini displicuisse, cum tam ieiune et otiose dictum sit: *veni, spicamque teneto*. Ut adesse iubeatur dea, formula sollenni fit; at reputa illud: *veni ac tene spicam*. Illustrari tamen potest e lib. II. El. 1, 3. 4. *Bacche, veni, dulcisque tuis e cornibus uva Pendeat, et spicis tempora cinge, Ceres.* Sunt haec adiuncta pro epithetis, et eam vim habent, ut tanquam praesentes videas deos, attributis suis insignes. H. *Perfluat* Hamb. et Zwic. 1. 2. Ac probat idem Goerenzius, laudans Cic. Fin. II, 35.: *Perpetuis voluptatibus perfluens*, quamquam ibi receptum sit *perfruens*. W.

natura agnarum notetur
docetur. W.

21. *Tunc nitidus pl*
bene pastus et saginatus.

Me pinguem et niti

Plenos agros intelligunt
Ovid. IV. Fast. 634.

Telluri plenae victi

ut sit: tunc, cum fient sa
novis frugibus plenis et r
ret etc. Sic Torrent. ad
Vopisc p. 361. Broukh. et
arvalia fiebant vere, non
pore, cum iam in herbis seg
que non futurum esse pote
Etiam sementalia fiebant
Fast. 662. sqq. Tum poët
iam benignam messem; ai
nempe, *cum seges non elusei*
sponderit. Praeterea quo
dici possit, rei, quae non
mine erat, has difficultates
quit, *hic est spurium nescio*
iectura recepit *areis* Ovid

Agricolae prisci, fortes, parvoque beati,
Condita post frumenta, levantes tempore festo
Corpus et ipsum animum spe finis dura ferentem,
Cum sociis operum pueris et coniuge fida,
Tellurem porco, Silvanum lacte piabant,
Floribus ac vino Genium, memorem brevis aevi.

habet auris in hac lectione quod vix ferat, in pri- in nitido hoc et elaboratiore carmine. Tum vero, d gravissimum est, eodem sensu accipi *plenos agros* et posse putem tum, cum matura seges est, et cum iam ıessa in agris relinquitur, ut arescat; et tum agricola ebat, quod diis gratias ageret. Omnino vero totius explanatio in eo consistit, ut intelligatur, pertinere ; etiam ad preces, quas poëta facit, pro eo, quod ;o dicendum erat: O dii, date bonam messem et bo- feturam; sic messe facta agricola vobis sollenne sa- n ludosque agrestes magna cum laetitia instituet. Pre- s finitis subiicit laetum eventus omen v. 25. H. Aperte sacro, antequam fructus demetantur, faciendo agit, d pro agrorum proventu hilariter offerendum bene in arvalibus fovet Tibullus. Sacrum ante messem facien- intelligendum esse, docent verba *plenis agris*, quibus ilus iam tum, cum ad messem se erat accincturus, ru- s dici poterat. Sic Virgilius in Georg. I, 338—47. arvalia cum descripsisset, sacra etiam ante messem gendam fieri iubet 347—50. ubi vid. Voss. p. 160. ar bene ornatus, II, 5, 7. W.

22. *Ingerat a. g. ligna*] Ita iam Muretus ediderat et eo Plantin. idque retraxit Broukh. e libris: alii, et lf. 1. 2. 4. cum utraque editione: *Ingerat*, quod Sca- ana iterum recoxerat.

24. *exstruet ante casas*] *ante* puta, ante focum seu ... Ita enim ante aram in herba solebat herus cum li- s et famulis discumbere et genio indulgere, exstructis ersus aestus vim umbraculis. inf. II, 5, 95.

Tunc operata Deo pubes discumbet in herba,
Arboris antiquae qua levis umbra cadit;
Aut e veste sua tendent umbracula sertis
Vincta, coronatus stabit et ante calix.
At sibi quisque dapes et festas exstruet alte
Caespitibus mensas caespitibusque torum.

il. II. Ge. 527.

— virga festos lu

Horat. III. Od. 17, 14.

— *Cras Genium*
Curabis et porco
Cum famulis

Idem Epod. 2, 65.

Positosque vernas,
Circum renidens

Propert. III, 5, 69. simpli

Viveret ante suos d

Ceterum *ante* primum rece
go lectum ubique, etiam i
arte, quod tuetur Burmann.
ad I, 1, 14. H. Muret.
bris, in quibus Cod. G., i
sed verborum *ex virgis exst*
in altum erigere, improbans
in *construet* mutatam recepit
5, 99. non offensus est, n
na dictione libr. 25, c. 22.
puaris erecta. Ceterum ad
cit imprimis Horat. Sat. II,

ldem genus masculinum apud Virgil. Ge. II, 98. in *Tmolius* et *Phanaeus* fc. οἶνος. Scaliger in prima ne exprimi curaverat:

Nunc mihi nunc fumos veteris proferte Falernos
Consulis.

tera autem Statii correctionem recepit: *fumosum* — *uum.* Libri in vulgata confentiunt; de qua v. Not. vett. edd., fed in Aldinis erat *veteres.* Muret. reat *veteris proferte,* vid. eius edit. p. 59., quem feeft editor Plantin. Et ita in libris effe Statius mo. H. *Falernum,* ut apud Horat. I, 37, 14. *Mareoti-* De *fono* cf. Virg. Aen. IV, verf. 278. W.

;1. *Sed, bene Meſſalam, ſua quisque ad pocula dicat*] ecte diftinxit Broukh. Vulpius diftinctione fublata a τῶ *bene dicite* cum quarto cafu ftructuram intulit. er mallet, *Bene Meſſalae.* Sed utrumque dicitur: ellipfin recte expleas. v. Ovid. II. Faft. 637. In n. mira varietas eft: *Sed b. M. vocet ad ſua pocula* te.

;2. *Nomen et abſentis ſingula verba ſonent*] Vir doctus tis Soc. Trai. p. 194. malit *abſenti.* Scilicet et hoc haberet: at nec minus alterum.

;4. *Et magna intonſis gloria victor avis*] Ita Scaliger uit, cum in Excerptis haberet, *abis:* vulgo ubique legitur. H. Etiam in Zwic. 1. 2. Goth. Hamb. W.

55. *Huc ades*] Ed. Lipf. cum aliis *Nunc,* ut Zwic. 1. oth.

57. *his v. magiſtris*] Corvin. *queis v.* quod mollius eam aurem. H. *His* — *illi.* Non admodum amant es tales mutationes. Adi v. c. Sophocl. Antig. 296. W.

58. *Deſuevit q. pellere glande famem*] *Deſuevit* Broukh. lioribus recte, vel Burmanno ad Lucan. V, 404. iunec tamen repofuit, fed retraxit iterum, cum Scaveterem lectionem *deſtituit* rurfus intuliffet: nam Ald. abebat: *deſtituat.* At fec. cum Mur. et ceteris *deſuevit.* it noftri, et Guelff. Hamb. *deſivit.*

59. *primum*] *primi* unus Broukh.

40. *Exiguam viridi fronde operire domum*] *caſam* kh. e libris nonnullis intulerat, ut iam Doufa pater ebhardus maluerant, tanquam quod magis conveniret, *domum,* quod vulgo legitur inde ab Aldinis, etiam eg. et Corvin. Guelff. Edit. Rom. ac Vicent. et Ve-. Hoc tamen verius, et eius interpretamentum *caſa*

44. *tunc insita po*

Erant enim iam tum, i
rae, quae inſitionis cur
vero hoc a viro docto d
enim ad prima vitae m
ſed exquiſitiorem vitae
buit; tum vero ignorare
munis uſu tenemus, arb
ra in mitium arborum ce
itaque vulgatam lection
rum: *conſita.*

45. *Aurea tunc p.*]
habent. Corvin. tum Ed.

46. *Mixtaque ſecuro*
mire concinnus. Expecta
quam quod *ſecurum* ſit:
ſpondet. *Eſt* a Broukh. t
vulgo in medio legitur; id

48. *annua terra*] Gu
Venetis *aurea.* Legitur eti
vin. Guelf. 3.

49. *apis ingerit alveo*]
ingerat, et *alvo. vernos fl*
verno iungere mavult Doeri

51. *Agricola aſſid*

Nemo vetat: satiare malis, aegrumque dolorem
Libertate doma; iam flendi expleta voluptas?

i itaque *satiatus* h. l. a Tibullo est, nove illud pro *fessus*, *ssatus* dixit: forte ad graecam formam. Nam et hic ἅδειν, ται, est *satiare*; ἀδεῖν autem aut taedio aut aerumna con-:i; ut toties apud Homerum, καμάτῳ ἀδδηκότες ἠδὲ καὶ ϋπῳ, *oppressi*. Dicas, *aratro* ablativum esse instrumenti, ιius ope et adminiculo se satiarit, ut cibis potuque replere potuerit, quia assiduus in agri cultura fuerat; sed hoc ulto durius foret. Scaliger coniiciebat *lassatus*; in duo-ıs ap. Broukh. erat *defessus*, sed vereor, ne ex glossa :. H. Sed primum *satiatus* ad res quoque, quas nequa-ıam appetivimus, translatum esse, docet Tacit. Hist. III, 5.: Ipsum sane senem et prosperis adversisque satiatum. einde rusticis aratrum iucundum esse quis neget? Virgi-ıs certe Aen. VII, 635. dixit, *huc omnis aratri cessit mor.* Haec causa est, cur *assiduo* adiecerit Tibullus. Ita-ıe neque coniectura Scaligeri *lassatus* neque lectione duo-m codicum apud Brouckhusium *defessus* opus est, quae :reor ne ex glossa sit. W.

53. *Et satur arenti primum est modulatus avena Car-:m, ut ornatos diceret ante deos*] Vulpius coniectura ad-odum elegante mallet *meditatus*: vult enim Tibullus signi-:are, eum diu exercuisse carmen, quod in frequenti sacro ›stea caneret. Sic ipse Tibullus inf. III, 4, 71.

Sed perlucenti cantus meditabar avena.

t est ista frequens variatio. v. ad Virgil. Ecl. 10, 51. ubi ιo: *meditabor* exhibent, et Burman. ad Ovid. Met. XI, ;4. Pro *diceret*, quod primum correctum a Mureto, est-ιi in Guelf. 2., vulgaris lectio erat *duceret*, quod et Sca-;er tuebatur. Verum est hoc gravius, et carminis heroi-, ut late docet Broukh., atque etiam de poëtis fere adhi-:tur, qui componunt, non de iis, qui recitant; tum et-m versu tertio *duxit* recurrit, quo nomine ea lectio dis-icebat Heinsio Advers. II, 15. H. *duceret* Zwic. 1. 2. oth. Hamb. W.

56. *Primus inexperta duxit ab arte choros*] Scaliger gendum coniecit *ab arce*, ut ἄστυ Atheniensium intelligere-r: sed nimis docte, et recte a Broukh. reprehensus. In :d. inde ab Aldinis vulgo legebatur *ab urbe*, quod ex Ve-:tis cum Cyllenii Commento excusis profectum est; casu ιtabam factum; sed video *ab urbe* etiam legi in Guelf. 1. am nec Romana, unde illas ductas deprehendi, illud ha-

bet,

quis praeſtaret. Si tam
hemiſtichium vix genuin
eſt. Niſi totum diſtichon,
irrepſit: meminerat aliqui

Carmine qui tragico

Heinſius emendarat, *hirta*
pide amplexus eſt Broukh
Duxerat ex Mureti coniec
et Edd. antiquis (Ald. 1.
eſſet accipiendum de fet
Guelf. 2. *hauſerat*. In Gu
erat hircus ovis. H. Sylla
litteram h notant Burmann.
et laudati Voſſio libr. II. Ar
hemiſtichium non eſt Tibull
tudine legendi Tibullum.

59. *primam — coronam*
qua auctoritate. Itaque rev
primum. H. Cf. I, 1, 39.

64. *et a. p. verſat*] ut
Anglic.

65. *Atque aliqua aſſidua*
tat] ita hunc verſum

66. *applauso tela sonat latere*] Male Scaliger *sonant*, ıod aliquot libri, ut Guelf. 2. a pr. m., habent, ut *tela* inumenta textoria essent. *Applauso*, Heinsio probatum, 'oukhusius ex codd. et antiquis Edd. reposuit; et sic Lips. Rom. cum Regio, Guelf. 1. 2. 4. et Corvin. *appulso*, quod lgo in edd. (Ald. I. II. Scal.) legitur, varietate sollenni. c *pectora plausa* ap. Virg. XII. Aen. 86. ubi etiam in aliis *lsu*. cf. Heins. e. l. et ad Ovid. II. Met. 867. Scaliger ılit *applaso*. Muretus ediderat *a pulso t. s. latere*. In uno ıgl. legebatur: *pectine tela sonat*, ut Virgil. Ciri 179.

Non Libyco molles plauduntur pectine telae.

Vossius ad Cat. p. 249. ex uno laudat: *pectine lana sonat*. rumque natum videtur ex eo, quod quis *pectore tela so-t* scripsisset, versus molliendi caussa. v. ad v. 8. *Tela* aun iugum sive transversus ille cylindrus, super quem stan demittitur, esse non potest; id enim latere pulsari neit, ne ex antiqua quidem texendi ratione, cum ad pernndiculum extensa essent stamina, unde Ovidio *pendula* z et *stantes telae* dicuntur. Intelligo potius sive ipsum us, quod texitur, seu, quod malim, bacillum transvern, qui amicitur tela quae detexi incipit; hoc iugum a entis fluctuante corpore attingi solet, ut strepitus fiat. *tus* vero sensu ampliori, pro corpore, ut quando *latus gellis* caedi dicitur.

67. *Ipse interque greges, interque a.*] Hanc lectionem ɔukh. e potioribus libris sex recte induxit. Suffragatur ıdob. Alii, etiam nostri, et edd. omnes, *Ipse quoque r agros*, eo sensu, ut sit, *in agris*. (Idem dant plurima ɔgraph. H. Voss. Bern. *ipse quoque inter greges*. Voss. 3. Ask. *ipse interque agros*. Voss. 1. *ipseque inter agros*. ric. 1. 2. Hamb. Goth. *ipse quoque inter agros*. Pr. *equas* ss. 5. *aquas*. W.) Ut nunc legitur, *greges*, *armenta* et *ae* ita distinguuntur, ut *armenta* boum intelligenda sint, lusis equis. Ceterum hic locus, etiam Vulpio iudice, elegantissimus.

69. *indocto — arcu*] Ed. Lips. *indomito*, ex sup. versu.

73. *opes*] *opus* Guelf. 1. et Ask.

74. *Iratae* absolute, notandum.

76. *Ad iuvenem tenebris s.*] non *in tenebris*, quod et in Guelf. 2. Etiam Ovidius sine praepositione I. Am. 6, Catal. Poët. p. 200. Scal. de puella:

Intrepidos tenebris ponere docta pedes. H.

Te-

... *tum et*, ut fere
nisi malis reponere *dum:* et p
Ovid. III. Met. 91. Videtur tam
dum vel *sed*, (v. I, 3, 77. II,
Ita *cui* et *sed* variant ap. Ovid. I
quod malim, *et:*

Explorat caecas et manus ant

82. *Et procul ardentes, hinc*
cul altero loco e suo libro repo
duo accedunt. Vulgo *precor* est.
52. *ite a me seria verba procul.*
adde facile expectes. In Ed. Rom

Et procul ardentem hinc preco

83. *Vos celebrem cantate deum*
atque hinc in Edd. inde ductis lec
cantate deum, p. v. voce Palem.
Bembus et Ald. II. Muret. et S
celerem deum emendavit Burmann.
gentem potest, accommodatius ess
si sint eius, qui iam clarus, insi
celebratus est. Sic iterum IV, 4
guum esse potest, sitne interpunger
Voce palam pecori, clam s. H. Vix
54. Hinc intellige Catull. 64, 139
interpr. Catull. 63, 49. simile exem
86. *Obstrepit*] Edd. vett. e V
Reg. Vic. Lips. *obstrepet.* In eade
sic continuatur...

coniecerant, *furvis*, et hoc equidem praeferam: ex quo natum quoque vitiosum *fulvis*. Unus Statii, *nigris*.

90. *incerto somnia nigra pede*] haec lectio est in permultis antiquis libris. adde Guelf. 2. 3. et Edd. inde ab Aldinis. Bis tamen, aiunt, idem dicitur, h. e. idem epitheton bis adhibetur, si non verbo, attamen vi verbi: *fuscis circumdatus alis somnus*, et *nigra somnia*. Heinsius itaque in Adversar. et ad Ovid. III. Met. 273. emendabat *somnia pigra*. Jacobs Animadvers. p. 35. *nixa*. In multis, ut etiam in nostris et Guelf. 1. 4. et in tota secta edit. Venetae 1475. sunt *somnia vana*, in uno *mera*, unde Broukh. ingeniose et eleganter reposuit *vara*, quia dixerat, *incerto pede* ferri. Vulpius tamen pro Tibulli simplicitate nimis hoc reconditum esse arbitratur. Nimirum merae argutiae sunt, quicquid viri docti commenti sunt. Decebat elegos, repeti idem epitheton, quod rei proprium est, niger Somnus, nigra Somnia. Variavit tamen poëta: quid praeterea desideramus? *Somnia vara* sane propius accedere videntur ad priscam symbolicam doctrinam veterum, etiam in anaglyphis arcae Cypseliae adumbratam, qua Nox duo puellos amplexu tenet, διεστραμμένους (κατὰ) τοὺς πόδας. Satis liquido, arbitror, demonstratum est alio loco (*Ueber den Kasten des Cypselus* etc. p. 24. sqq. Gotting. 1770.), esse hos pedes distortos, non vero transversim sibi implexos, et quidem extrorsum; adeoque valgos, non *varos*, qui incurvi sunt; quo ipso tota subtilitas Broukhusianae emendationis et Lessingianae disputationis corruit. Sed omne hoc quicquid est symbolici neglexit aetas serior eademque elegantior; et Somnia alata, rectis pedibus iuvenes, praetulit. De commentis nostratium super face inversa, quam Somnus aut Mors tenere dicitur, nihil attinet h. l. dicere. Si Heliotropium gemma in Regio Museo Gall. apud Mariett. n. LX. a vetere artifice profectum est, de quo tamen dubito, Morpheus et reliqui Ὄνειροι iuvenili et venusta forma sunt. Vulgari tamen usu Morpheus est senex barbatus: quod docent anaglypha in Mus. Capit. To. III. tab. 24. Winckelm. Mon. ined. tab. 110. Additae capiti alae papilionis: qua de re multa disputata sunt a doct. Visconti ad To. I. p. 59. et al.

ELEGIA II.

1. *Dicamus bona verba, venit natalis; ad aras*] Ita distinxit Broukh., ut voluit Gronovius ad Liv. 28, 43., et

et iam ante eum Muretus in Scholiis ad h. l. Vulgo erat: *Dicamus bona verba: venit natalis ad aras;* quod ferri poſſet, ſiquidem *Natalis* ſive Genius ſive alius deus eſt, pro natali die poëtae dictus. v. IV, 5, 19.

At tu, Natalis, quoniam, deus, omnia ſentis.

Adeunt autem dii et accedunt ad aras et ſacra ſua apud poëtas ſaepiſſime. Et Ovid. V. Triſt. 5, 13.

Optime Natalis, quamvis procul abſumus, opto,
Candidus huc venias.

De ara ſtructa dixerat. Corvin. diſtinxit, ut iam Torrentius fecerat: — *venit natalis: ad aras Quisquis ades.* fortaſſe hoc unice verum; adeſſe ad aram, ſacro intereſſe. In Ed. Rom. eſt, *ad aram.* Ceterum elegantem huius Elegiae imitationem videre potes apud Sannazar. II. Eleg. 3. H. Diſtinctionem vulgarem *venit Natalis ad aras* revocavit H. Voſſius; nam qui fingeret Genium venire, eum ad aram venire cogitare. Sed eiusmodi interpoſita amant poetae; Virg. Eclog. III, 76. et III, 54. et IV, 48. — *ad aras* autem ſimiliter ap. Virg. Georg. II, 193.: inflavit quum pinguis ebur Tyrrhenus ad aras. — Muretus: „Natalem aut ſuum aut Cerinthi celebrat.“ in Guarn. inſcriptum: „ad Cornutum de votivo ſacrificio ſui natalis.“ Ipſe iam olim docui, ad Cerinthi natalem hoc carmen eſſe referendum, non vero ad puellae ab eo amatae. Primum enim Genius, ut Cerinthum votorum compotem reddat, oratur v. 9., ut I, 7, 55. in gratiam Meſſalae fiunt vota. Deinde in natali puellae veriſimile eſt non Genium ſed Iunonem natalem ad ſacra vocaturum fuiſſe poetam, quod fecit IV, 6. — Caeterum Natalis a Genio memorato diſtinguendus eſſe non videtur; nam idem, quem Cerinthus fidum uxoris amorem rogat 5 — 11., Genius et Natalis 21. dicitur. Ita IV, 5, 9. Genius et 19. Natalis eundem deum notant, cf. I, 7, 49. 63. Nec denique verba *Venit Natalis* et *Genius adſit* ſibi pugnant, uti ſupra docui in Notis. W.

5. *Genius adſit*] Sic legitur conſtanter, praeter tres ſcriptos, et Guelf. 3. in quibus *adſit Genius,* interpolate. H. Cum Ask. hunc verborum ordinem daret, H. Voſſ. recepit, et metri cauſſa, de quo vid. ad I, 7, 61. W.

6. *mollia ſerta*] Ed. Rom. cum aliis, etiam Aldinis, *florea;* fortaſſe ex I, 1, 12. *Mollia* reduxit Muretus, et Scaliger; idque ſe tuetur ex I, 7, 52.

7. *Illius puro deſtillent tempora nardo*] *deſtillent* recte emendavit Broukh. vulgo (exceptis Venetis, Guelf. 1.) eſt, *diſtil-*

listillent. Heinſ. ad Ovid. Ep. XV, 76. et in Adverſariis ex Horat. II. Od. 11, 16. legebat: *Illius Aſſyria* vel *et Syria.* In duobus libris ap. Broukh. *pura — nardo*, quo genere extulit Horat. l. l. v. ad Ovid. III. Art. 443. In aliquot libris ap. eundem *et* inſeritur: *Illius et puro d.* forte ex I, 7, 51. In uno: *Illius e puro;* ſicque Ed. Vicent. cum utraque Aldina.

9. *Cerinthe*] nomen adoleſcentis delicati et pulchri. cf. Schol. Horat. I. Sat. 2, 81. v. Vulp. ad IV, 2. p. 309. Ita editum eſt inde a Venetis et Aldinis et Muret., etſi vitioſe ſcriptum *Cherinte*, cum *Κηρινθος* ſit. Scalig. hic et in libro quarto ubique veram ſcripturam dedit. In aliis ſcriptis, etiam Guelf. 2., et in ſecta, a Ven. 1475. ducta, eſt *Cornute*, quod fuit cognomen Sulpiciae et Caeciliae gentis. Id recepit hic et ſequente Elegia Broukh. quem v. h. l.; ſed satis manifeſta ea depravatio eſt vocis *Cerinthe*. Nam multi habent *Cherinthe*, *Cherynte*, *Chorinthe*, *Cherime*. cf. Bentl. ad Horat. l. c. In Reg. et Ed. Lipſ. inſcriptio eſt: ad *Cherinthum*, et tamen in poetae verbis, *Cornute*. At ſequ. Eleg. in Reg. et inſcriptio et primus verſus *Cornutum* praefert. Mox pro *rogabis* fortaſſe cum Guyeto legendum *rogaris*. Ovid. II. Met. 102.

Ne dubita, dabitur, Stygias iuravimus undas,
Quodcunque optaris.

10. *adnuet*] ita Broukh. ex Exc. Lipſii, et emendatione Heinſii, vulgo *annuit*.

15. *felicibus Indis*] Ita Broukh. e libris, adde Guelf. 1. ut iam coniecerat Fruterius I. Veriſ. 13. Vulgo, etiam in noſtris, *undis*. Editum tamen iam in Brix. et Venetis cum Cyllenii Commento erat *Indis*. Conf. Burman. Sec. Anthol. Lat. To. I. p. 256.

17. *Viden' ut trepidantibus advolet alis*] *Viden' ut* eſt ex emendatione Guyeti et Heinſii, cui locum videntur dediſſe verba II, 1, 25.

Eventura precor: viden' ut felicibus extis
Significet placidos nuntia fibra deos.

Certe inde firmari poteſt. Vulgo ubique legitur *Utinam*, contra ſenſum. *Trepidantibus* Broukh. e libris quibusdam, tanquam convenientius volatui tam parvi dei, recepit: cum eſſet vulgo, *ſtrepitantibus*, quod et noſtri habent. Cauſſa parum iuſta; bona tamen emendatio: eſt enim hoc poëtis frequentatum. *Trepidare* eſt verbum motus celeris et

magnae

... Sic quiden
commodum habet sensun
venire optat, et *venias* ad
referatur. W.

21. *Hac venias*, N
haec est emendatio Heinsi
ante legeretur: *Huc venia*
libri habent, ut Guelf. 1.
reprehensus ob id a Brou
explicat. *floremque m.* lapsu
tis legitur *hic*, vel *haec*, u
in plerisque, praeter pauco
editione; sed *venias* et *mi*
constanter legitur. Suspica
venias, Natalis, avis. aut:

Hic veniat natalis avis,

h. magnis natu vobis etiam p
appellemini, hic natalis red
Cerinthi. *Avi* complectunt
regem et reginam. cf. Bentl.
nire pro redire, ut sup. I, 7
In Corvin. legitur:

Hic veniat natalis: avus

sensu parum expedito. Ut nu
chum pro panno assuto haben
medicina est expectanda ...

22. *Ludat et*] malim *Ludat ut*: Veni, o Natalis, et iiugium fausta prole fecunda, quae ante focum tuum currat: ut sup. I, 10, 10.

Cursarem vestros cum tener ante pedes.

ELEGIA III.

Carmina plura diversa in unam Elegiam confluxisse bitari vix potest. A principio usque ad v. 32. mollissimi ›cedunt versus, argumenti quoque et sententiarum vin-.o coniuncti. Quae hinc sequuntur, aliena sunt, temere idem a Scaligero in Eleg. sextam huius libri reiecta: n ibi locum suum non magis tuentur, quam hic; se-igenda tamen, ut fecimus, a ceteris, statuendumque, esse : fragmentum alterius elegiae, quod male hoc loco in-tum est, seu casu, seu quod simile initium versus *At tibi ra Ceres* v. 61. fraudem fecit. Quae hinc v. 61. se-untur, commode illa quidem cum prioribus illis iungi sunt, ut tamen nolim praestare lacunam nullam factam, : altero carmine hoc idem tractatum argumentum, cu-reliquiae isti versus sint: *At tibi dura Ceres*. H. Equi-n signa lacunarum sustuli, nec reliqui nisi semel in fine, i aperte nonnulla exciderunt. W.

1. *Cerinthe*] Eadem varietas h. l. quae supra, ut in .s (Ald. 1. 2. Muret. et Scalig. Zwic. 2. Goth. Hamb.) *nute* sit, quod Broukh. retinuit. v. ad sup. Eleg. v. 9. dinem verborum Broukh. e libris refinxit: eumque ha-›ant edd. vett. a Veneta 1475. profectae. At vulgata : Aldinas lectio inde ab Ed. Rom. *Rura tenent, C. am,* erat. Ceterum eleganti imitatione hunc locum, ut a nostri Poëtae, expressit Strozza F. I. Amor. 2.

2. *eheu*] nostri, cum aliis: *heu heu.* (Zwic. 1. 2. mb. Goth.)

3. *laetos — agros*] *laetos* Muretus e libris veteribus ›onendum censuit, Scaliger recepit: est quoque in Guelf. 2. ılgo lectum quod habent nostri cum aliis, *latos*, sol-ıni errore. v. Burm. ad Ovid. Epist. XII, 46. At Vicent. *os — agros*. Tum unus Statii: *Miscet Amor.* (*Latos* th. Hamb. Zwic. 1.; *notos* Zwic. 2.)

5. *quum dominam adspicerem*] nostri cum aliis (Zw. 1. Goth. Hamb.) hoc ordine: *quum adspicerem dominam.* : is etiam in vett. Edd. etiam Vicent. et sic numeri me-s variantur, ne semper idem tenor et eadem incisio red-:. Pro *quum* autem sollennius est *dum* h. dummodo.

6. va-

quum *quam* Guelf. 2.

10. *Laederet aut t.*] tur inde, ab Aldina sec. cum nostris *et*. Ed. Rom. v. 12. Ed. Lips. *profuerin* *rantve*.

14. *Quicquid erat n* Post hunc versum in Edd. hos in Guelf. 1. 2. 3., duc

Ipse deus solitus stai
Et potum pastas
Et miscere novo doc
Lacteus et mistus

Est in iis magna lectionis v tiani *depellere* habebant. S *ἐξελαύνειν*, v. c. Lucian. Diss. Met. 843.

— *expulsi iam dudu*
Littora iussa petunt.

ubi in uno *excussi*, cuius vu Nam *excuti* pro expelli. Virg

Quin etiam patria excu
Ausa sequi.

libri apud Statium (et Zwic. 1. 2. Goth. Hamb.) *feſſas* habent. In Guelf. 3. eſt quoque *mixtis*. Verſum hunc minorem Auriſpae eſſe, in vetere libro ad marginem adſcriptum viderat Muretus. De homine hoc v. praef. In Statianis et in Regio et Guelf. 3. hic pentameter ita exhibetur:

Creditur ad mulctram conſtituiſſe prius.

leg. *pecus*, quod et unus Palat. exhibebat. In Regii margine adſcriptum erat, *Seneca*, de quo v. Praef. In Guelf. 3. adſcriptus erat in margine alter: *Et potum feſſas ducere fluminibus.* Ordo etiam verſuum perturbatus erat in Statianis. In aliis libris, quos Muretus viderat, alia ex interpolatione ita legebatur:

In nemora, et paſtas inde referre domum.

In Guarneriano vero:

Ipſe ad umbroſas ducere fertur aquas.

Tandem verſum alibi non viſum offert Corvin.

Cogere cum parvum matre ſimul vitulum.

In tertio verſu *miſcere coagula lacte* dictum, ut apud Galſum ſuppoſitium Eleg. 5, 38.

Non ſic lac tenerum permixta coagula reddunt.

Nempe *coagulum*, ſive id, quod ad lac denſandum utinur, cum lacte miſcetur. In ultimo *mixtus* vel *miſtus*, Muretus emendabat *miſtis*; alius vir doctus *muſtis*: at Auatus *e miſtis* inde faciebat. v. Douſa Praecid c. 6. Quatuor hos verſus, ut barbaros et ſpurios, primus eiecit Scaliger, cum in Ald. ſec. et a Mureto tantum de pentametro: *Et potum paſtas*, monitum eſſet, eum pro ſpurio haberi. Et in libris vacare eius locum, notatum video a viro docto ad marginem edit. Vicent. quam in manibus habeo. Ab eadem manu novam Pontani interpolationem adſcriptam video: *Ipſe deus — vaccas In nemora, et paſtas inde referre domum.*

Ipſe et ſpumanti fertur mulctralia ſucco
Impleſſe expreſſis primus ab abietibus.

Et miſcere etc. Ultima non ſatis intelligo: forte voluit mulctralia abiegna, exciſis ab abietibus. Niſi corrupta ea ſunt. Idque ipſa res probat. Nam in Guelf. 2. haec ipſa interpolatio occurrit; prior pentameter *In nemus et paſtas inde*

17. *O quoties illo*]
1, 9.

O quoties ego ſum
Impius, in nullo
O quoties, aliud ve
Rettulit in ceras i

Ald. 1. 2. cum Muret. v.

18. *erubuiſſe caput.* n

19. *caneret dum*] S
cum. Oudendorp ad Front
putabat, ſi eſſet, *quam d*

22. *e templis*] Ita leg
cum aliis vett. edd. et cc
cum Ed. Lipſ. et Vicent. *a*
Ald. II. et Muret *a.*)

26. *ille*] *ipſe* Guelf. 1. H

27. *Pytho*] Noſtri cum
more. Eſt *Πυθὼ* vel *Πυθα*
ſq. De *Delo* vide Exerc. de
p. 89. In verſu ſup. Ed. Rc

31. *cui ſua cura puella*
Scaligero additum *eſt.* Ed. R
Venetis, Guelf. 1. et 4. *cui*
Am. 9, 43.

Idem vocabulum loco ſuo exulat ap. Ovid. III. Met. 156. ubi nunc *ſacra Dianae vallis* legitur. H. *Sed ſi cui cura* Goth. *cara* Hamb. Caeterum aliud eſt appoſitio, *mea cura*, ut Virg. Ecl. X, 22, *tua cura Lycoris*, aliud praedicatum *ille eſt mihi cura*, ut Virg. Eclog. X, 37: *Phyllis eſt mihi furor.* Add. Ovid. Heroid. XVI, 96. Virgil. Aen. IV, 347. W.

33. *At tu, quisquis is es, cui triſti fronte Cupido Imperitat, n.*] In Reg. *tu* deeſt. In eodem *eſt triſti cui f.* et mox *Imperat, ut n.* quod Aldinae retinebant cum Ed. Lipſ. Vicent. et aliis, ut Guelf. 2. Etiam Corvin. Ed. Rom. *Imperat, at:* alii cum Guelf. 3. *Imperat in*, quod Broukhuſio placebat: quae merae ſunt aberrationes ex *Imperitat*, quod Muretus reduxit. H. Perperam Hamb. *eſt* pr. *es.* Caeterum ſigna lacunae ſuſtuli ante verſ. 33. Verba *quam ſine amore deus* tranſitum praebent ad ſequentia, vid ad I, 2, 64. Tibullus nihil eſſe triſtius quam ſine amore degere, effatus, in memoriam ſortis ſuae miſerae redit, quam avaritiae puellae ſuae debebat, et quicunque amore parum ſecundo conflictetur, hunc monet, eam invaluiſſe conſuetudinem, ut non amore ſed avaritia impulſae puellae ſui uſum concederent. W.

36. *Praeda tamen multis eſt operata malis*] *adoperta* tres libri habent apud Broukh. Guelf. 2. quod Douſa probabat Praecid. c. 6. et dedit Muret. perperam: nam fere confuderunt librarii haec duo verba. Sic inf. El. 5, 95. pro *operata* liber Broukh. *adoperta*, liber Guarner. *et aperta.* Eadem varietas in inſigni loco Ovid. III. Faſt. 261. Etiam Vulpius de veritate vulgatae lectionis dubitabat; ſed v. Not.

37. *Praeda feras acies cinxit discordibus armis*] recte Vulpius revocavit antiquam lectionem. Broukh. e duobus libris et Heinſii auctoritate Adverſ. II, 9. receperat *acuit crudelibus armis.* Quod ad *acuit* attinet, illud ſane ſaepe eleganter dicitur, ut ipſe Broukh. multis exemplis docet; ſed hic locum non habet propter adiectum *armis discordibus.* Verbis, dictis, et ſimilibus, *acuere* dicimur, non *armis;* hoc Broukhuſium ipſa illa exempla docere poterant. *Armis* melius convenit τὸ *cinxit.* Virg. Aen. XI, 536.

— *noſtris nequicquam cingitur armis.*

Cingit Muretina ed. *tinxit* vn. Statii; alius *finxit.* Porro pro *discordibus* ab eodem Broukhuſio repoſitum erat e quibusdam, quod et Regius cum Corvin. exhibet, *crudelibus;*

 illud

illud tamen haud dubie et pulcrius h. l. et exquifitius. H. Lenzius praefert *acuit* h. e. inftigavit ad arma. W.

38. *Hinc cruor, hinc caedes, mors propiorque venit*] Revocavi antiquam lectionem, *cruor*, qui fere cum caede iungitur. Ovid. VI. Faft 599.

Hinc cruor, hinc caedes.

Trift. I, 10, 32.

Quam cruor et caedes, bellaque femper habent.

cf. et noftrum I, 3, 49. Broukh. non bene *caedem* post *cruorem* memorari putabat, nifi illam pro *vulnere* positam acciperes, et hinc lectionem quorumdam librorum, quae et Regii eft, *furor* recipiebat. Ed. Lipf. cum iis, quae ex Ven. 1475. fluxere, etiam aliquot fcripti, *amor*: forte depravatum ex *cruor*: nifi putes fuiffe: *Hinc amor, hinc caedis.* Virgil. Aen. VII, 461.

Saevit amor ferri et fcelerata infania belli.

Ovid. XIII. Met. 768.

Caedis amor, feritasque, fitisque immenfa cruoris
Ceffant —

Deinde pro *mors propiorque venit* Exc. Scalig. habebant *morsque propinqua venit*: male. fup. I, 10, 4.

Tunc brevior dirae mortis aperta via eft.

venit, ut Afclepiades in Anthol. III, 25, 66. in Erinnam:

— εἰ δ' Ἀΐδας μοι
Μὴ ταχὺς ἦλθε, τίς ἂν ταλίκον ἔσχ' ὄνομα;

40. *Bellica cum dubiis roftra dedit ratibus*] In Exc. Scal. hic verfus fic legitur: *Cum tribuit dubiae bellica roftra rati.* Sed v. ad II, 6, 20. At Ed. Lipf. cum Vicent. et Guelf. 4. *tum.* quod longe praeferendum arbitror.

41. *Praedator cupit immenfos obfidere campos*] recte revocavit Broukhuf. antiquam lectionem, iam Statio probatam, et a Mureto receptam, cum Scaliger ex fuo repofuiffet *obfiftere*, quod iam in Aldinis fuerat. Noftri vulgatam tuentur. Virgil. Aen. VII, 333.

— *neu connubiis ambire Latinum*
Aeneadae poffint, Italosue obfidere fines.

(Statius apte comparavit Virgil. Aen. III, 400:

Et Sallentinos obfedit milite campos
Lyctius Idomeneus. W.)

Eadem

Eadem varietas inter *confiftere* et *confidere* inf. IV, 1, 151. Notabile autem, *campos*, non *faltus*, hic memorari, cum de pafcuis agatur.

42. *Ut multo innumeram iugere pafcat ovem.*] hanc fcripturam Broukh. ex anterioribus Edd. et Codd. revocavit, et convenit ea elegorum fimplicitati. Supplendum vero, *in iugere*, ut *paftae monte capellae* ap. Ovid. III. Met. 408. ubi v. Burman. At Scaliger ex Exc. fuis et libro repofuit: *Ut multa innumera iugera pafcat ove.* Hanc Heinfius Adverf. II, 15. probat, et fere meliores libri, omnes Statiani, etiam Regius cum Corvin. Guelf. 3. appofita altera pro var. lect. tuentur; et videri poteft exquifitior; eft enim *pafcere* tum *depafcere*, ut inf. 5, 25. (Sed diverfa eft conftructio in verbis *pafcebant Palatia vaccae*, ut IV, 1, 186. Dicitur apud Demofth. pr. Cor. p. 279. ἐπειδὴ οἱ ἐξ Ἀμφίσσης τὴν ἱερὰν χώραν βοσκήμασι νέμουσι. et p. 278. κατανέμουσιν. Apud Latinos vereor ut exemplis poffit probari conftructio, quam Voffius recepit: *Ut mille innumera iugera pafcat ove.* Apud Martialem quidem X, 58, 9. *iugera pafcimus agri*, longe alio fenfu. W.) Facile tamen apparet, cum, ut librariorum in his verbis mos eft, v. II, 4, 12. III, 3, 9. 4, 78., pro *iugere* fcriptum effet *iugera*, exinde reliqua mutata effe. Nec numeri verfus ad aurem grati funt. De cafu *iugere* v. Cic. Verr. III, 47. fin. H. et Forcell. fub v. *iugerum*. W.

43. *Cui lapis externus curae eft; urbique tumultus Portatur validis mille columna iugis*] Broukh. poft Gebhardum interrogationis fignum poft *curae eft* et poft *iugis* pofuerat, et idcirco *Quid lapis e.* repofuerat e libris aliquot; et fic Ed. Lipf. Sed intempeftiva eft h. l. interrogatio et fenfum abruptum facit, ut iam notavit Markland. ad Stat. Silv. I, 4, 55. p. 57. Dicuntur haec omnia adhuc de *praedatore*. Paullo duriorem facere iuncturam τὸ *Cui*, fatendum eft. Puta pro eo *Huic* pofitum effe. Tum *urbique tumultus* Broukh. ex aliquot ant. Edd., inter quas et Lipf. eft, repofuit, tanquam exquifitius; epico tamen carmini accommodatius, quam elegis. Ante ex Ald. fec. legebatur, quod et Corvin. et Guelf. 2. 3. Muret. Scalig. habent: *urbisque tumultu, Portatur*; in Ald. pr. et in pluribus veteribus, etiam Ed. Rom. Vicent. Ven. adde Guelf. 1. 4. eft *urbisque tumultus*; in Reg. *urbisque tumulti*. Porro *validis mille columna iugis* eft a Statio et Scaligero ex ant. libris et edd. emendatum, cum inde ab Aldina pr. effet editum: *multa columna*, ne fcilicet *mille columna* effet di-

 ctum.

ctum. Heinf. in Adverf. I, 4. inde faciebat *fultn.* pro *validis* in Ed. Rom. *variis.*

45. *lentus ut intra Negligat*] h. e. non curet. Reg. *inter.* Ed. Lipf. cum aliquot ap. Broukh. *et.* Tum *intus* Guelf. 3. pro var. lect.

47. *At tibi l.*] Scaliger ex Exc. fuis: *At mihi.* Sed v. Not. cf. Broukh. h. l.

53. *Illa gerat v.*] Noftri cum aliis *gerit.* male. et mox Ed. Rom. *funt.* Tum *f. Caea* Vicent. *f. Cea* Gryph. 1534. In Mureti contextu quidem *foemina Cea* exftat, at in fcholiis p. 53. verba *femina Cea* explicanda ponuntur. Ipfe argumentis utriusque fcripturae expofitis, addit: „ego nihil temere affeveraverim.“ Sed ex loco El. 4, 29. apparet, Muretum ad lectionem *Cea* proniorem fuiffe.

54. *auratas dispofuitque vias*] Ayrman. in Vit. Tib. §. 14. legebat, *auratis — viis;* fed fic deberet *diftinxit, discrevit,* vel fimile verbum effe.

55. *comites fufci*] *fufcae quas* Guelf. 2. ex emendatione.

59. *Regnum ipfe tenet.* Luculentius effet *ille, ifte.* *quem faepe coëgit Barbara gypfatos ferre catafta pedes*] *quem* (quod etiam in Zwic. 2.) Statio e fuis monente repofuit Muretus; ante legebatur *quo* inde ab Aldina pr.; nam veteres edd. *quem* exhibent. Ed. Lipf. *qui.* Guelf. 3. *ipfa — quoi.* Tum *gypfatos* diferte cum ceteris Ed. Rom. et Lipf. fed Regius cum Corvin. *luxatos,* ut alii, vitiofe. H. *Nota loquor,* h. quae amantes loqui et optare in vulgus notum eft, h. e. vana loquor, cf. I, 5, 67.; add. Propert. III, 10, 61. et Oratores fe corrigentes: Quamquam quid loquor? ut eft ap. Cic. Cat. I, 9. — Mox iterum lacunae figna delevi. Nam quum fe his monitis atque votis nihil valere intelligeret, ad imprecationem ruris et vitae rufticae eum abripi de fpe fua defperantem quis miretur? Locum fimillimum vid. I, 5, 67—69. W.

61. *At tibi, dura Ceres, Nemefin quae abducis ab urbe*] *Ceres* ex emendatione Heinfii certiffima recepit Broukh. vulgo ubique legitur *dura feges,* aberratione follenni, v. Ovid. I. Am. 15, 12. et ibi Burm. I. Faft. 688. et in e. l. Heinf. quae tamen variis virorum doctorum coniecturis locum dedit. *Nemefim* fere omnes habent. *Nemefin* intulit Scaliger et Broukh. Porro *quae ducis* utraque Aldina. At Muretus iterum invexit e vett. edd., ut Vicent. Lipf., *qui abducis:* ortum illud ex *quia ducis,* quod in Rom. et Venetis et Guelf. 1. 4. eft. Eadem aberratio in fcriptis

apud

apud Stat. et Broukh. Porro *quas abducis* Scaliger e vet. libro recepit: quod firmant Guelf. 2. 3. Mox pro *terra* aliquot *certa*, et v. 63. Ed. Rom. Guelf. 1, 4. *Et tibi B. t.* perperam.

64. *devotos*] Reg. *devotis.*

66. *abdere*] al. *addere*, *non tanti fint* Guelf. 2, *tua dona* Guelf. 3. pro V. L.

67. Vim addes, fi interpunxeris: *O valeant fruges! ne fint modo rure puellae, Glans alat.*

69. *et passim femper amarunt*] Ed. Rom. *ut p. f. amarent;* ut habet quoque Guelf. 1. 4. mox unus Stat. *Quis docuit, fulcos nos habuisse fatos*, male.

71. *Tum q.*] Reg. *Tunc* cum aliis. Mox *aperta* Colbert. fed *aperte*, palam, iam vidimus v. 29.

72. *valle*] Corvin. *nocte.*

73. *nulla exclufura volentes Ianua*] *volentes* explicant *amantes;* fed hi fimpliciter ita appellari vix poffunt, quanquam *velle* amatorium vocabulum effe concedo. Meliori iure poni poteft ap. Propert. III, 22, (23) 17. ex Broukh. emendatione. Ait Broukh., in nonnullis effe *dolentes*. Immo vero nullum librum fcriptum vel excufum aliam lectionem praebere vidi et audivi; nec in alia, praeterquam in Scaligerana, exaratum eft *volentes*, quae editio non fatis fedulo curata eft; ut omnino dubitem, in ullo libro ita legi. At enim *dolentes* amatores exclufi optime dicuntur, cum omnino amoris vocabulum fit. Propert. III, 6, (8) 23.

Aut in amore dolere volo, aut audire dolentem.

cf. Burman. ad Ovid. I. Am. 3, 18. fup. I, 8, 73.

Saepe etiam lacrimas fertur rififfe dolentis.

76. *** *Horrida villofa corpora vefte tegant*] Valde hic turbant libri: hexametrum enim alii alium exhibent. Hamb. et Goth. habent:

Detur ut accedam dominae pravelle loquarque.

Plerique, quibus adde Corvin. Guelf. 1. 3., ita legunt:

Ah pereant artes, et mollia iura colendi,

alii vero:

O utinam veteri peragrantes more puellae.

Multi cum Guelf. 3. habent utrumque, unde putarunt Interpretes, pentametrum medium excidiffe, atque ita videas factum in Ald. fec. et quae hinc ductae funt, et hos

fecutus

secutus est Vulpius. Scaliger, quem Aldus iam in pr. edit. anteverterat, posteriori sublato primum retinuit: *Ah pereant a.* et mox pro *tegant* posuit *tegam.* Hunc sequitur, ut semper fere, Broukh. et pro ista sententia stat Ed. Rom. et quae inde fluxere. In Ed. Lipf. Reg. Lep. et in Cod. Guarn. Zwic. 1. et Exc. Lipsii et Guelf. 4. loco utriusque alius hexameter legitur:

Mos, precor, ille redi; patiantur rursus ut olim.

saltem, ut in Guarn., *patienter*, in Exc. Lipf. *patientes*; interpolatorem prodit barbara dictio; nisi forte a prima manu fuit, *spatientur.* v. Ovid. II. Am. 2, 3. Haec diversitas suspicionem iniicere poterat, verum hexametrum excidisse, et eius loco illos tres importune inculcatos esse. cf. sup. ad I, 2, 21. Et sunt sane isti insititii ita comparati, ut facile se prodant, cuiates sint. *peragrare* enim, nullo nomine adiecto, barbare pro rusticari, ruri degere, dictum. *mollia iura colendi* etiam insolentius dicta: licet accipias pro legibus, h. modis in instruendo cultu et ornatu. *Lex* enim ita dici solet. Ovid. Epist. XV, 73.

Ecce iacent collo sparsi sine lege capilli.

cf. Broukh. ad h. l. Sed quid *mollia iura* sunt? an ut opponantur horrido et aspero cultui? In Ed. Rom. et Venetis, adde Guelf. 1., *mollia rura* leguntur; et Heinsius coni. *m. rura colenti;* lenius esset: *mollis cura colendi.* nam *cura* de ornatu proprium. v. Gronov. Obs. I, 23. Omnem vero dubitationem eximit Regius, qui utrumque versum exhibet, et illum: *Ah pereant a.* et alterum: *O utinam v.* sed priori in margine adscriptum est: *Seneca supplevit sic*, et posteriori: *Philelfus vero sic.* Reliqui itaque vacuum locum hexametro, quippe qui dudum ante eos, quos habemus, libros scriptos periit. Addam nunc porro aliam interpolationem ex Vicentina editione, ut habet etiam Zwic. 2.

Ha pereant artes et mollia iura colendi,
Abditur in solis si qua puella locis.
O utinam veteri peragrantes more puellae
Horrida villosa corpora veste tegant.

In margine editionis Vicent. adscripserat vir doctus aliam concinnationem Pontani:

O valeant cultus et tinctae murice lanae!

Atque ea legitur in ipso carmine in Guelf. 2. Ceterum duo haec disticha a Scaligero in L. I. El. 8. post v. 66. reiecti fue-

fuerant. Versus 77. 78. alienos et a me haberi iam professus sum.. Saltem prior: *Nunc si clausa mea est, si copia nulla videndi*, a mala manu venit.

77. *si copia nulla videndi*] Nostri cum aliis ap. Broukh. *copia rara:* et haec est omnium librorum et edd. lectio. *nulla* ex Scaligeri correctione profectum; quod et ipse in tali sententia requiro.

78. *in laxa quid iuvat esse toga*] haec sunt ex emendatione Heinsii recepta a Broukh. *esse in toga*, ut *esse in Tyriis*, *in Cois*, quae saepe apud poëtas occurrunt, et passim illustrata sunt a viris doctis, v. c. ad Silium II, 131. Vulgo legitur: *laxam q. i. esse togam?* H. Add. Zwic. 1. 2. Goth. Hamb. quod restitui. W.

E L E G I A I V.

1. *Hic mihi s.*] Reg. et Corvin. Guelf. 1. 2. 3. cum aliis *Sic*. Ed. Lips. *Dic*, ut solet in vocabulis initialibus. In vulgg. scriptum erat *Sic*, usque ad Scalig. et habet illud subitaneum impetum, qui non ingratus sit, ut dolore tacito victus poëta tandem in verba erumpat. Tum *d. parari* unus Broukh. alius *d. peractam*. H. *Hic* dant quinque apographa H. Voss. et sext. a prim. man. Hamb. *sic*. *Paratam* male Burmannus ad Propert. I, 9, 25. intelligit eam, quae non sineret esse moram, si quis adire vellet. Nam Nemesin ad amorem non esse paratam, id ipsum queritur Tibullus. Sensus loci non obscurus. Sprengel p. 138. emendat:

Heu! mihi servitium video dominamque paratam
Iam mihi (libertas illa paterna vale!)
Servitium heu! triste datur.

Sed nulla necessitas locum mutandi, nec solet Tibullus sententias hoc modo interponere. W.

4. *vincla remittit Amor*] *remittit* repositum a Vulpio, ut vulgatum erat usque ad Scaligerum. Et sic antt. Edd. etiam Rom., et aliquot libri, in his Guelf. 1. Recte utique; quia et reliqua verba hoc numero posita. Scaliger *remittet* invexerat, ut habent libri nonnulli, etiam Corvin. H. *Remittit* quatuor apographa H. Voss. Zwic. 2. *Remittet* Zwic. 1. Goth. et sex apogr. H. Voss. unum *remisit*. H. Vossius recepit *ut — remittat*, *ut* in *et* corruptum dicens, et constructionem putat hanc: *sic teneor catenis*, *ut* caet. Nobis haec non visa sunt apta. W.

5. Et,

5. *Et, seu quid merui, seu quid peccavimus, urit*] Ita vulgo legitur, neque quicquam in illis Interpretes offensi sunt, cum tamen neque sensus, neque mos loquendi sibi constet. Ex orationis lege post *seu merui quid* esse debet, *seu bene*, *recte feci*; sed *merere* simpliciter positum potius in peiorem partem sumitur. Propert. I, 18, 9.

Quid tantum merui? quae te mihi crimina mutant?

Noster I, 2, 83.

Non ego, si merui, dubitem procumbere templis.

Ovid. Epist. VII, 71.

Quicquid id est, totum merui.

Fast. IV, 239.

Voxque fuit, Merui: meritas dem sanguine poenas.

Met. II, 279.

Si placet hoc, meruique, quid o tua fulmina cessant?

merui quid et *quid peccavimus* erunt itaque idem: quod non viderat Dousa Praecid c. 7. sed videbat Heinsius, qui emendabat, *seu nil peccavimus*. Melius tamen priori loco poneretur *seu nil merui, seu quid peccavimus*. ut I, 10, 5. *At nihil ille miser meruit; Non* etc. Offendit tamen adhuc subita ista numeri mutatio: *seu merui, seu peccavimus.* quamvis eius exempla forte reperiri possint. Dubito itaque, an legi debeat:

Et seu quid metuit, seu quid peccavimus, urit.

h. Amor in me saevit, tanquam nexum, seu quid vere commisi, deliqui, seu quid suspicatur tantum et metuit de me, ne forte vinculis ruptis aufugere et me ipsius imperio subducere tentem. Vides, ita nihil purius esse illo versu. Sed in Ed. Rom. plane alia lectio conspicitur; pro *merui* enim exhibet *Veneri*. Ita vero multa sunt mutanda, ut sententia eliciatur. An forte scriptum erat;

Et saevit Veneris, si quid peccavimus, ira.

ira saevit, ut Ovid. XIV. Met. 193.

— O si quis referat mihi casus Ulixen,
Aut aliquem e sociis, in quem mea saeviat ira.

ib. *seu quid peccavimus, urit*] ultima vox, iam Statio e scriptis probata, a Scaligero reposita fuit, cum in vulgg. esset *uror*, quod etiam Ed. Rom. praefert. At Vicent.

et Reg. Lep. cum Ven. 1475. et aliis *urit:* hoc et in n. H. Vindobon. *Heu, heu quid merui.* Unus Voff. pro altero *feu,* et *urrit.* *Peccamus* Hamb. — Caeterum ii de hoc loco iudicium probans Slothouver in Act. Traj. T. 3. p. 148. corrigit *meruit* hoc fenfu: *five mea a quid meruit, five ego peccavi, uror.* Quod ferri t. Ad *urit,* quod etiam H. Voff. apogr. habent, fup- . Amor. — Verfu fequent. *Uror io!* iungendum effe, : H. Voff., ut ap. Ovid. Art. III, 724. — Sprengel }. emendat: *faeve puelle;* nam Amori tribui faces, non ie. Noftram fententiam vid. fupra in Not. ad h. l. W. '. *dolores*] Corvin. *labores.* H. *Poffem.* Grammatica poftulabat hoc, ut olim monui; unde nunc recepi ante H. Voffio, quem vide. Idem *mallem gelidis* t verf. feq. omiffo *in* fine codicum auctoritate. W. ı. In Ask. eft *cautex.* W.

o. *Naufraga quam vafti tunderet unda maris*] Tuer hanc lectionem Vulpius propter fonum maris mugi- ·xprimentem, quod admodum leve argumentum effe or, cum Broukhufius ex aliquot libris pofuiffet *ira* , quod elegantius dici, et faepe ab altero pulfum oco, vel ex Ovidio conftat, Epift. XVIII, 2. ubi v. . et Met. XI, 729. ubi v. Heinf. cf. etiam ad I. 330. et Mifc. Obff. Vol. II. p. 246. (eft is Jortin , Vol. II. p. 456.) Servavi tamen *unda,* quia ea melius *cautem tundere* dici videbatur, quam *ira,* et ρis quia pro elegorum humilitate nimis gravis et vox: *iram maris naufragam tundere cautes.* Porro *afti maris* Exc. Lipfii et Codex Guarner. *vitrei* exhi- male, inprimis cum de irato et turbato mari fermo . *Ira maris* recepit H. Voff. W.

1. *et noctis amarior umbra eft*] cf. Propert. IV, 3, 29. ı imitatus eft M. Anton. Flaminius ad Hieron. Fra- ium:

Ipfa fed mihi lux amara, et atrae
Noctis tempora funt amariora
Felle, et Theffaliae malis venenis.

forte viro docto in Actis Soc. Traj. p. 192. obiece- coniecturam parum probam: *Lux et amara dies; fed amarior umbra eft.* H. *Ora* pr. *umbra* perperam unus *Eft* non legitur in Venet. W.

2. *Omnia iam t.*] *iam* Broukh, ex libro Italico et Lipfii: adde Guelf. 3. a m. fec. vulgo *nam.* deinde Ed.

Ed. Lipf. *tempore* follenni lapfu librariorum in his cafibus; exemplum v. ad II, 3, 42. H. *Iam* habent quatuor apogr. Voff. et Bern. *Nam* Zwic. 1. 2. Goth. Hamb. *Tempore* in Ask. a pr. m. Mox pr. *usque* quart. ap. Voff. *atque*. W.

15. *fi nil prodeftis*] Broukh. ex uno Florentino, et a m. fec. in Guelf. 3. vulgo *fi non p.* H. *Si nil* habent Voff. 2. 3. 4. 5. Monacenf. et Vindob. *Non* Zwic. 1. 2. Goth. Hamb. W.

17. *et, qualis, ubi orbem Complevit, verfis Luna recurrit equis*] Ed. Rom. vitiofe, *equalis*, ut erat in Statii libris. In Venetis et Guelf. 1. *nec q.* — Reg. cum aliis quibusdam codd., etiam Guelf. 1., *ut orbem C.*; fic etiam Venetae et Aldinae. Primus Scaliger e libris edidit *ubi*. vid. Broukh. Idem Regius mox elegantius *recurrat* cum quatuor aliis apud Broukhufium, et Corvin. Sicque iam editum fuerat in Ald. fec. et inde expreffis, add. Muret. male a Scaligero defertum; itaque revocavi pro altero *recurrit*. Ed. Bafil. *recurret*, vitio typogr. H. *Recurr* Zwic. 1. *Recurrat* Zwic. 2. Ask. et unus Voff. — *A qualis* Goth. perperam et quatuor apogr. Voff. — Pro *ubi* II. Voff. reduxit *ut*. W.

21. *At mihi*] *aut* Guelf. 3. Monac. *Taceam* Goth.

23. *Aut rapiam fufpenfa facris infignia fanis*] Scaliger e fuis Exc. repofuerat, *fufpenfa focis infignia facr.* et fic etiam alii libri apud Broukhufium. Sed *infignia*, donaria, reponebantur in fanis, non in locis privatis. I, 2, 82. Heinfius pro *focis* coniiciebat *tholis*, ut Virg. Aen. IX, 406.

Si qua tuis unquam pro me pater Hyrtacus aris
Dona tulit, fi qua ipfe meis venatibus auxi,
Sufpendive tholo, aut facra ad faftigia fixi.

Noftri vulgatam fervant, quam recte revocavit Broukh. quem vide. H. *Sacris fanis* plerique ap. H. Voff. *fo. facris* Ask. *donis* Hamb. W.

24. *Sed Venus ante alios eft violanda mihi*] ante alios fc. deos. Sic codd. et Guelf. 2. iam editum erat in Aldina utraque, ficque e libro fuo emendabat Muretus pro eo, quod in Venetis erat, etiam in Ed. Bafil. et in lib. Guarner. et Regio, Guelf. 1. *ante alias*. cf. III, 4, 93. 6, 32. Sic ap. Terent. *illarum quisquam*. v. Ciofan. Ovid. I. Met. 507. Mox v. 27. de fcriptura *zmaragdi* vide fup. ad I, 1, 51. H. *Et* pr. *eft* Goth. W.

28. *Tinguit* Voff. 1. 2. 3. 5. W.

29. *Hic dat avaritiae caussas et Coa puellis Vestis*] Valde turbaverat hunc locum et interpunctione, et mutato τῷ *et Coa* in *hinc Coa*, (quod duo Anglic. habebant: adde nunc Corvin.) Broukhusius; quamquam fatendum est, neque vulgatam lectionem esse satis expeditam. Dousa Praecid. c. 7. legebat: *Hinc dat a. caussas et C. p. V. et a.* hocque habet Guelf. 3. Heinsius vero, *Sic dat.* Possis est: *Nunc dat.* Pro *caussas* vero, quod et in nostris est, Broukh. e Statianis, Colbertino, uno Palatino et uno suo receperat *stimulo*. At id ab interpolatore est profectum; et recte Vulpius vulgatam revocavit; *caussas* intelligebat προφάσεις, excusationes. Mihi etiam haec vera lectio videtur, sed *caussas* accipio semina, sive eas res, unde aliquid suboritur; ut sit, hinc oritur, movetur, alitur, avaritia. Ovid. II. Am. 17. extr.

Ingenio caussas tu dabis una meo.

IV. Fast. 96. de Venere:

Illa satis caussas arboribusque dedit.

Huius interpretamentum est *stimulos*, quod tamen omnem vim vocabuli non exhaurit: non enim modo incendunt et acuunt cupiditatem puellarum ista luxus instrumenta, sed unica avaritiae caussa et origo sunt. Propert. III, 11, 3.

Certa quidem tantis caussa et manifesta ruinis:
Luxuriae nimium libera facta via est.

Pro *Coa* ed. Vicentina *Cea*, sollenni errore, cf. Obss. ad II, 3, 53.: alii *Choa*. Sed est Κῶς ex Κόος, (quae et Κόως est et Κώως) unde Κῷος, etiam Κώϊος. At ἡ Κέως et ἡ Κεία, *Ceos* et *Cea*, diversa insula est, ut dudum docuere viri docti. Apud Vincent. in Speculo doctrin. VI. c. 73. versus sic excitatur:

Praebet avaritiae caussas pretiosa potentum
Vestis et —

Primum voc. *Praebet* non male, ad duritiem tollendam. H. *Hic dat avaritiae caussas* hab. sex apogr. Voss. et sept. a pr. m. Ask. *caussam*. Pr. *hic* duo *hinc* ap. Voss. un. *haec*; un. *nec*, un. *hic et*. Pr. *et Coa* Hamb. *hinc Coa*, quod recepit H. Vossius. Nos retinuimus *et*, iure, ut videtur. Locis supra in Notis allatis adde inprimis Ovid. Amor. III, 10, 9: *Sed glandem quercus, oracula prima, ferebant, Haec erat et teneri cespitis herba, cibus.* W.

30. *a rubro lucida concha mari*] *a* Broukh. ex codd. (adde Guelf. 2.) antt. Edd. et sic Lips. ac Venetae. At e Ro-

31. *nunc clavim ianua*
fio: in libris eft *clavem.*
Statius recte tuebatur e li
fentit. Sic Regius. *H.*
linius, quod recepi cum
33. *Sed pretium fi g.*
Antipater, ut Muretus ind
Brunck. Analect. II. p. 10

Ἦν μὲν γὰρ τὸ χάραγμα
Ἐν ποσὶν, οὔτε κύων
Ἦν δ' ἑτέρως ἔλθῃς, καὶ

cf. in hanc fententiam Prop
III. Am. 8, 63. 64. H. *Vinct.*
34. *canis ipfe*] Corvin.
tia, et Voff. 3. *claufis* pr. *c*
36. *multis addidit ille m*
ipfe, ut etiam Ed. Lipf. exh.
attulit ille, et habent *ille* etiam
erat *abdidit*, quod et unus Br
bant: hinc Doufa faciebat *ad*
cerptis Italicis Heinfii invener
fert etiam Regius, fed fupra a
parem, nifi de forma, quae l
Guelf. 3. in marg. *abdidit* vel
quicunque defendit Hufchk. p.
gel pr. *avarae*, et v. 36. *quantis*
didit Voff. 2. 4. hic eti

H. Vossius. Quod nos retinuimus, agnoscit etiam Forbinius. W.

33. *ut infamis hic deus esset Amor*] parum suaviter haec cta! nam *hic deus* prorsus otiosum vacat; quanquam simi- fere illa inf. III, 4. 50.

Quodque deus vero Cynthius ore feram.

ectio haec vulgata est ab Aldo; Edd. antiquae omnes hant *hinc*, nec hoc satis comte; feram tamen tanquam Elerum negligenti orationi consentaneum: ut hinc Amor esset famis, male audiret propterea. Procederet lenior oratio, *sic* scriptum esset: Fecit, ut sic Amor esset deus infamis. oukh. coniiciebat: *ut infamis nunc deus erret Amor*. Posit in *hic deus* latere aliquod Amoris epitheton, quod tamen on invenio. H. I. H. Vossius Heins. secutus *sic* scripsit pro c, quod in libris est. Equidem mutare nihil ausus sum; ntentiam tamen meam cognosces ex Obss. ad I, 4, 44. eterum de consecutione temporum, ne te offendat *esset*, k Cicer. d. Offic. I, 8, 3: *Quibus rebus effectum est, ut finita pecuniae cupiditas esset*. Caeterum Hamb. *esse*. W.

39. *quae pretio victos excludis amantes*] Ed. Lips. *qua*. d. Rom. cum Brix. et Venetis, Guelf. 1. *abducis*, ex El. 5, 1. H. *Qui* Monac. *excludis victos* Bern. In Goth. deest rsus. W.

40. *Diripiant*] reposuit Broukh. e libris: quibus adde orvin. Guelf. 3. in marg. v. sup. I, 6, 54. Vulgo legitur ripiant. In Rom. Brix. et Venetis, Guelf. 1. pro *partas* gitur *positas*. cf. Broukh. Mox v. 42. *Neu g*. Ed. Brix. cum enetis. H. Pleriq. ap. Voss. *eripiant*, aut *erripiant*, aut *ipiat*. Hamb. *deripiant*. W.

41. *Tum* recepit H. Voss. ex uno cod. Unus Voss. *post*. *at* pr. *laeti* Hamb. *opem* Goth. pr. *aquam*. W.

43. *Seu veniet tibi mors, nec erit, qui l.*] *veniet* recte revocavit olim vulgatum Vulpius, et sic nostri cum melioribus, o *veniat*, quod novavit Scaliger, e codice puto, nam sic est in Guelf. 2. Ceterum parum concinnus hic versus videbatur Broukh.; itaque refingebat: *Seu tibi mors veniat*. legantius erat aurium iudicium Vulpio, qui iure tuetur lgatam; placent enim tales horriduli modi antiquis poë- , cf. inf. ad El. 6, 20., et, in quo rei cardo versatur, vaat ii ad variandos numeros, qui alias in Elegis sunt uno demque tenore molesti. Pro *nec erit* idem Broukh. ex ousae et Scaligeri coniectura reposuerat *neque sit*, quia erat *diripiant*, *spectent*, *addat*. Sed observandum erat, sequi

ſequi ſtatim *flebitur*, *dabit*, *dicet:* et *neque erit* eſſe pro *erit*. H. De particula *ſeu* vid. not. ad I, 6, 33. — *N* *erit* ſcripſerat Heyn. in exemplari ſuo, et ſic Ald. 2 Muret. At Ald. 1. cum Scal. Vulp. *nec erit*, ut ha Zwic. 1. 2. et quinque apograph. Voſſ. (in his Han Hoc praetuli cum H. Voſſio. W.

44. *moeſtas munus in exſequias*] In Exc. Lipſii et l chi et in uno Heinſii erat, *m. Manibus exequias*, non le, ſiquidem, inhumatum iacere, infauſtiſſimum; pe quoque ſic erroris ratio facilius perſpici, quam ex al hoc. H. Sprengel p. 137. emendat: *moeſtis munus exſequiis*, h. e. munus exſequiarum. Ita aberrant, qui gulas grammaticas non tenent accurate. Senſum indic mus ſupra in Notis. In Goth. eſt *obſequias*. W.

45. *At bona quae, nec avara, fuit*] Diſtinctio e Douſa P. et praetulit eam vulgari Broukh. quae erat: *bona, quae n.* H. Senſus: At quae bona, non aſp nec avara fuit. — *Flebitur*. cf. Terent. And. I, 1, 102. W

47. *ſenior vates* Vindob. in margin. *Veteratus* p Goth. W.

49. *dicet*] *dicat* Guelf. 2. Unus Voſſ. *licet*. *validequa*, ſed verum in marg.

51—52. *Tamen* pr. *quidem* 3. 5. Voſſ. -- *quid pro* Ask., in marg. *proſunt quid. quid poſſunt* Vind. — *Do dus*. Goth. pr. *colendus*. W.

54. Se non ſolum, ut bona ſua vendat, a ſe eſſe petraturum, ſed etiam ad aſperrima quaeque ſubeu paratiſſimum fore teſtatur Tibullus. Ita Heynius ſen et contextum bene conſtituit. Signa igitur lacunae del Caeterum H. Voſſius *imperium* intelligit dura dominae in et *ire ſub imperium* dicit eſſe ſubire, ut ire ſub in ſub furcam. Igitur ſic: ſubite imperium dominae, La ſubite titulum. W.

55. *Quicquid habet Circe*] Videntur haec abrupta hiulca eſſe, neque ſatis inter ſe nexa et coniuncta co fore: itaque tria haec diſticha aliquando fragmentum rius elegiae eſſe arbitrabar: atque etiamnum ita arbi Non enim niſi fidiculis adhibitis extorqueas aliquem tentiarum nexum, ut dicere velle videatur Tibullus: modo bona mea vendere et diſperdere puellae cauſſ animum inducam, ſed etiam extrema quaeque male ferre; hoc ſcilicet proverbialiter ut exprimat: ſe vel

teri

rrima venena esse epoturum, si modo Nemesis amorem ›i conciliare possit, fere ut Propertius, cum aemulo suo illo ultima a puella sua mala minatur, dixit I. El. 5, 5.

Infelix, properas ultima nosse mala,
Et miser ignotos vestigia ferre per ignes,
Et bibere e tota toxica Thessalia.

em II, 1, 53.

Seu mihi sint tangenda novercae pocula Phaedrae,
Pocula privigno non nocitura suo:
Seu mihi Circaeo pereundum gramine: sive
Colchis Iolciacis urat ahena focis:
Una meos quoniam praedata est femina sensus,
Ex hac ducentur funera nostra domo.

. alium locum II, 19, 9. sqq.

56. *Quicquid et herbarum Thessala terra gerit*] *gerere* : *ferre*, ut Virgil. Ge. II, 122. adde Ovid. XI. Met. 615. aliger tamen malebat *genit.* In multis est *dedit*, et sic raque editio cum aliis ante Aldum. H. *Quidque* bis wic. 1. W.

57. *ubi indomitis gregibus Venus afflat amores*] ne pu-s, melius esse *indomitos* — *amores*, quanquam et hoc bene citur: *equorum* illud est perpetuum epitheton. v. Ovid. V. ist. 4, 16. H. *Stillas* Zwic. 1. vers. 58. — *Hyppomonis* oth. W.

60. *Mille alias herbas misceat illa, bibam*] Ieiunum ›c, si quid aliud: *Mille* alias *herbas*. Cui forte putes fale succurri posse, si legas: *malas herbas*, sollenni epitheto, sup. I, 2, 51. Sed multo magis displicent *herbae* post 56. *quicquid et herbarum.* Deberent itaque saltem *mali* :ci sequi, qui latius patent: *Mille malos succos misceat a, bibam.* Inf. III, 5, 9. *Nec mea mortiferis infecit pocula* :*cis Dextera.* H. *Ille* Hamb. pr. *illa.* Sprengel p. 138. tendat *aliis philtris* pr. *alias herbas*, perperam. W..

ELEGIA V.

1. *novus* — *sacerdos*] Colligebat ex nomine hoc, sa-, tenui et infirmo argumento, Ayrman. in Vit. Tib. §. 61. uindecimviros quaedam sacra Apollini Palatino fecisse. ugures etiam *sacerdotes* erant, neque tamen peculiaris sa-i quaedam sollennia faciendi cura eis incumbebat. Illud men verum, Quindecimviros sacrum aliquod Apollinare

pu-

publice fecisse, unde etiam *Quindecimviri sacris faciundis* appellati. v. Liv. X, 8.

3. *impellere pollice chordas*] Ed. Lipf. cum aliquot antt. Edd. ap. Broukh. *conchas*, male. Ovid. X. Met. 145.

Ut satis impulsas tentavit pollice chordas.

In Regio hic cum tribus proximis versibus exulabat, incuria librarii, quem repetitum τὸ *veni* deceperat. H. Ask. *vitales*; unus Voss. *cordas*, unde *conchas* ortum. W.

4. *Nunc precor ad laudes flectere verba meas*] Habent haec difficultatem, quam non animadverterunt Interpretes. *Laudes* intelligendae haud dubie Messalini, non Apollinis: *meas*, quia a Tibullo celebrantur. *Flectere verba* recte de cantu exposuit Statius: ut Ovidius dixit *flectere vocem* II. Am. 4, 25. Seneca in loco, quem Broukh. ex nostro expressum putat, Agamemn. 330. *leviore lyra flectere carmen simplex*. et supra I, 7, 37. *voces inflectere cantu*, ubi v. Broukh et sic Graeci κάμπτειν dicunt. v. Salmas. Exerc. Plin. p. 85 Sed quid erit, *flectere verba ad laudes meas?* ad verbum debet esse, canere ad carmen Tibulli, quod in laudes Messalae scribit. Sed in hoc commodus sensus non est; non enim dignum deo, ut ipse carmine celebret Messalinum; si dicas esse pro canere laudes Messalae, quas et ipse paro, simul me canente; ut Ovid. V. Trist. 3, 4.

Et dicunt laudes ad tua vina tuas.

Statius ita exposuit: *Orat Phoebum, ut ad laudes suas, quas Messalino dicet, cantum flectat, id est, ut eius carmen si hoc tempore:* quod non satis intelligo. Vulpius aliam viam ingressus est, et ita interpretatur: *nempe mihi te laudatum verba, quae poëtam deceant, suppeditare; verba flexilia et metro accommodata*, ut adeo *verba flectere* sit ea temperare, redigere ad numeros: et *ad laudes meas*, ut hinc illud carmen existat, quod animo agito. Sed etiam in his aliquid impediti et iniucundi est: etsi illud melius se habet, quod deus adiuvat poëtam laudes Messalini parantem; non ipse eas canit. In multis libris pro *verba* legitur *plectra*; sed *plectra moveri, duci*, non *flecti* dicuntur: et ferrem utique, si libri haberent: *Nunc precor ad laudes plectra movere meas.* tum iam dixerat, *impellere pollice chordas*, et in hoc versu de cantu et voce dici aliquid debet; nam Phoebum cum *cithara* et *carminibus* venire rogaverat: et decorum erat deo, regere poëtae cantum modis citharae suae s. accinendo fidibus. Duo Italici, *ad laudes — tuas*; accommodatius

[redacted]

›datius foret, *suas* h. quae ex istis verbis compositis exi-nt, vel debitas. v. Heins. ad Ovid. Epist. VII, 152. Sic am peccatum videtur in Eleg. in Maecen. Obit. (vulgo binov. Eleg. II.) 142.

— — tellus levis ossa teneto,
Pendula librato pondus et ipsa suum.

sustineat suspensum, ne te premat; vulgo, *tuum*. In ro Martii et Guelf. 3. sed cum var. lect. *laudes — tuas. laudis flectere verba modos* erat, et *modos* etiam exhibe-nt Exc. Lipsii. *Ad modos verba flectere*, h. canere, optime ;tum esset. Ovid. III. Fast. 388.

Iam dederat Saliis —
Armaque et ad certos verba canenda modos.

:. Fast. 692.

Et canere ad veteres verba iocosa modos.

d tum pro *laudes* reponendum foret epitheton *Latios* vel *ıtos* aut aliud simile. Quomodo vulgata expedienda sit, de nunc in Nota. H. Ask. *puer* pr. *precor*. Monac. *laudis — ›dos*. Un. Voss. ad *meas* annotat in marg. *al. modos*. I. H. ›ss. scripsit: *Nunc opus ad laudes flectere verba modis*. Ti-llum dicturum fuisse, *tu, precor, impellas;* itaque quod ·sinus viderit in uno, *opus*, recipiendum fuisse. Denique, *laudes flectere verba meas*, et, *ad laudis flectere verba mo-s*, corruptas esse lectiones pro eo quod ipse reposuerit. In-:pretatur autem sic: numeros et verba metiri lyrae modis, :ommodare lyrae modis. W.

6. *ad sacra veni*] Ed. Ven. 1475. Reg. Lep. Vicent. ps. cum aliquot codd. *templa*, forte ex v. 1. H. v. 6. *de-:tus* tria apogr. Voss. (Goth.). un. *cumulat curas*, duo *tu-ıdat*, *tumulant*, un. *luras*, un. *mea sacra* (Hamb.). tria ogr. *templa*, et ita etiam Zwic. 1. 2. W.

8. *vestem Sepositam*] Ita legitur inde ab Ald. sec.; Edd. ps. et Rom. Reg. Lep. Vicent. cum Ald. pr. et codd. ali-.ot *Depositam*, male. v. not. Eadem varietas ap. Ovid. II. et. 41. III. Met. 310. Tum *et longas* Corvin. cum ali-.ot apud Broukh. et vs. 9. *Q. te referunt*, etiam cum aliis nnullis. H. Un. Voss. *seppositam*. *et* pr. *nunc* Hamb. *ɒositam* Zwic. 1. 2. W.

9. 10. unus Voss. *fugatum*, un. in marg. *fugasse;* un. *ıtinuisse*. W.

11. *tibi debitus augur*] *debitus* Scaliger e suo libro re-suerat: in ceteris omnibus legitur *deditus*, quod Vulpius

 revo-

... . ına. *ministris*, non
II. Vossius recepit *diti* et pro
quemadmodum infr. IV, 11,
cura, quod ibi ex Ursini libr
gans est haec emendatio, sed
tum inferri non poterat. M
suum adit, vid. Heyn. ad Virg.
de honestae puellae honesto am
placitura aliter interpretemur
vocabulum per se minime inho

36. *festa v. p. die est*] *est* ta
Vulgo ubique ponitur post *festa*.
versus habent 1. 2. 3. Voss. H
Broukhusium, Vulpium. W.

37. *fecundi r. munera ruris*
cent. exhibet: *facundi munera*
ICtis nostris vix sollenne est: f
facundi homines sint.

39. Ab hoc versu libri et edi
(nam secunda asteriscum tantum
posuit) et Plantin. novae elegi
Guelf. 2. est *Elegia septima* Siby
lib. I, 10. pr. Factum improbavi
lenius; primus autem iunxit sup
scendum vero erat veteri errori,
incurreret. redire ...

borum, *postquam dicitur sustinuisse* (pro *sustinuerat*) *nec credebat*, h. et cum non crederet. H. *Nec fore* habent apogr. H. Voss. et Zwic. 1.; Zwic. 2. *haec*, sed correctum in *nec*. W.

23. sqq. Iam ab hoc inde loco episodium sequitur ἐν παρενθέσει a nobis nunc inclusum: quo multum lucis huic loco affundi putamus: ut subsequatur v. 39. Sibyllae vaticinium, cuius narrationem praestruxerat usque ad v. 22.

23. *nondum formaverat urbis Moenia*] *formaverat* revocavit Scaliger, ut plerique libri habent, utque etiam ante eum in Aldina sec. et ductis hinc editionibus legebatur. Sic quoque Vicent. et Rom. et Lips. Muretus pro hoc reposuerat id, quod alii legunt, etiam Regius cum Corvin. et Guelf. 3. pro var. lect. *fundaverat*, quod quidem et ipsum bonum. Virg. Aen. VII, 410.

— — quam dicitur urbem
Acrisionaeis Danaë fundasse colonis.

Utrumque bene se habet. Ergo retinere praestat, quod semel tenemus. In Venetis et Ald. pr. erat *firmaverat*. H. *Firmaverat* Voss. 1.; *fundaverat* Vind.; *formaverat* caeteri ap. H. Voss. H. Vossius recepit *firmaverat*. W.

27. *suberat Pan ilicis umbrae*] Guelf. 1. Ed. Rom. cum aliis ante Muretum *umbram*, quod exquisitius. quidam *umbra*, nec id male. *umbrae* praeter codd. tuentur profectae edd. ex Ven. 1475. H. *Umbrae* sex apogr. H. Voss. W.

30. *silvestri fistula sacra deo*] quidam *facta*, quod Passeratius tuebatur, et depravatius in Florentino, *furta*.

32. *Nam calamus cera iungitur usque minor*] Hinc recte Statius ad I, 1, 64. p. 22. 23. apud Virg. Ecl. III, 26. vulgatam defendit, ubi videndus Heinsius, coll II, 32. Sed *Nam* parum opportunum est h. l. Heinsius malebat *Dum*. Mollius est ac melius: *Et calamus*. Sic quoque correxisse video virum doctum in vet. Ed. Vicent.; sicque lego in Guelf. 2. H. Hoc cum Vossio recepi. W.

34. *pulsa — aqua*] Ita emendavit, post alios, Scaliger, idque libri quidam cum Corvin. tuentur; eorum tamen maior pars *pulla*. (Et sex, quibus Vossius usus est, apographa, et Zwic. 1. 2.; quod verum iudicat esse Goerenz, Nota adscripta hac: „pullus color est niger ex luto sordibusque natus. Sic nigricans aqua paludosa velabri.“ W.) *Pulsam*, intellige, remis. v. Propert. IV, 2, 8. Ovid. IV. ex P. 10, 33. cf. Broukh. h. l.

35. *gre-*

.. ..avendum semper no
plaque haec vere pro documenti
credant auxiliis, ut non plus sui
virium in castris habeatit. Ex h
post pronomina possessiva adiecti
Neque vero hoc quisquam, puto
proprie inter *suarum* et *virium* co
substantivum praecedere. Non un
ratio. Caeterum Ald. 1. 2. *victas*

54. *ad* abest a Zwic. 1. 2.
afferens Virg. Aen. X, 806. Ovid.
v. 55. ex uno recepit *septem de m*

56. *hic magnae iam locus urbi*
in litura, et Guelf. 3. pro var. lect.
editiones ex eo ductae, ut Plentir

57. *terris f. regendis*] Guelf.
marg. H. I. H. Vossius *rebus* rece
terris. W.

58. *prospicit*] Guelf. 2. *respic*

61. *tum se*] Nostri, *tunc*. Sicq
nisi quod Ald. pr. *nunc*. hoc et Guelf.
quinque apogr. H. Vossii; *tunc* Z
Goth. W.

62. *sibi dicet Vos bene tam long*
via est ex emendatione Scaligeri, v
gitur. Idem hoc distich...

ion videbant hic abſolute poni, ut mos Tibullo. v. ſup. id 1, 14. Enimvero *ſed* parum opportunum eſt ad ſenentiam; tum *ante* non minus alienum, et moleſtum. Itaque revocavi communem lectionem, quae tantum interretatione commoda eget: ſunt comae fuſae ante caput: uae orationis tenuitas in Elegis bene ferri poteſt. II. I. Voſſius ſcripſit: *Iactat diffuſa dum caput ante coma.* Equidem nihil mutavi, quum recepta defendi poſſit. Caeerum lacunae ſigna cur deleverim poſt hunc verſum, vid. Not. ſupra. W.

67. *Quicquid Amalthea — dixit*] Non facile apparet, unde haec pendeant. Muretus, quem Vulpius ſequitur, id v. 18. refert: *ipſe, precor, quid canat illa, doce*, ut iunc addat, non tantum doce eum, quid Cumana dicat, verum etiam, quid Amalthea et reliquae Sibyllae. Sed d elumbe eſt, et nimis contorte fit et coacte; nec minus moleſtum eſt; quod olim putabam factu opus eſſe, iungere proxima: *Haec vates, ea Sibylla, cecinit, quicquid Amalthea et reliquae dixerunt*: et diſtinguere:

Haec cecinit vates, (ſed te ſibi, Phoebe, vocavit,
Iactavit fuſa ſed caput ante coma,)
Quicquid Amalthea, quicquid Mermeſſia dixit etc.

Enimvero manifeſta res eſt, excidiſſe hic nonnulla, quibus aditus parabatur ad ea, quae ſequuntur. Cum a verſu inde 71. recitet oſtenta ac prodigia a Sibyllis praedicta, et vere ſub poëtae aetatem obſervata, quae deinde (v. 79.) ſublata et eliminata ut ſint precatur, melioraque omina arceſſit: ſuſpicor poëtam progreſſum eſſe ad eam Sibyllinorum librorum partem, qua prodigia eorumque procurationes exponebantur; quae ut inde diſcerentur, quoties prodigia et oſtenta nuntiata erant, plerumque cauſſa erat, cur Decemviri iuberentur a Senatu inſpicere libros, ſi quid in iis occurreret, praeſentibus caſibus ſimile aut quod iis medendis adhiberi poſſet. Nam deorum placandorum rationes et ritus conſtituebant potiorem diſciplinae religionum partem. v. Plutarch. Fab. Max. p. 176. B. Sed praeter illos libros erant illo tempore adhuc multa alia oracula Sibyllina, eaque, ut ex h. l. apparet, ceteris Sibyllis attribui ſolita, quae et ipſa in prodigiis praedicendis verſarentur: cuius generis etiam multa ſunt in ſuppoſititiis noſtris libris Sibyll. Orac. III. et IV. et al. Incredibile enim eſt, quantopere humanum genus per totum terrarum orbem attonitum fuerit et captum

vati-

vaticiniis per haec tempora. Itaque Augustus, cum Lepido mortuo Pontificatum maximum susciperet, supra duo millia volumina fatidicorum librorum Graeci Latinique generis contracta undique cremavit, ac solos retinuit Sibyllinos: ut apud Sueton. c. 31. narratur: adde Tacit. VI, 12. cf. ad argumentum Ecl. IV. Virgilii. Tibullus igitur et illa prodigia, quae in libris Sibyllinis exposita et sub belli civilis initia vulgata fuerant, (Lucan. I, 564.) et quae a ceteris Sibyllis praedicta ferebantur, et sub illa quoque tempora hominum oculis oblata fuerant, deprecatur et averruncat: *haec fuerint olim* etc. v. 79. Sunt adeo illa a v. 71—79. in parenthesi accipienda; quam etiam appinxissem: nisi obscurum foret, quo ordine superiora cum iis, quae exciderunt, coniuncta fuerint. Potuit enim in iis hoc commemorare, libros illos praeter Cumanam aliarum Sibyllarum oracula continere: quod Varro olim docuerat. v. Lactant. I, 6, 7. Ceterum in *Amalthea* ultima recte produci poterat. Alioqui suspicari liceret, fuisse *Amalthee*, ex Ἀμαλθείη, ionice scripto nomine. Eam alibi memoratam non memini; praeterquam a Lactantio I, 6, 10. *Septimam Cumanam nomine Amaltheam, quae ab aliis Demophile vel Herophile nominatur; eamque novem libros attulisse ad Tarquinium Priscum* etc. Similia sunt ap. Ioannem Lydum nuper a Nic. Schow editum p. 79. At Tibullus diversas facit *Amaltheam* et *Herophilen*. — Porro *Mermessia* scriptum est Salmasii auctoritate Exerc. Plin. p. 78. (alt. ed. To. I. p. 55.) a Broukhusio ex Μερμησσὸς, quae Stephano Byz. Troadis urbs est, et apud Suidam κώμη Μαρμισσὸς, περὶ τὴν πολίχνην Γεργίτιον, adeoque sub Ida monte. Tradit de ea accurate Pausan. X, 12. ubi de hac Sibylla agit, sed ille bis terve *Marpesum* scribit vel *Marpessum*: uti etiam in codicum parte apud Lactant. I, 6, 12. Nec aliter h. l. res se habet: ubique legitur: *Marpesia*. (in Scal. legitur *Marpessia*, it. in Ask. W.) Necdum adeo exploratum satis, an Salmasii auctoritati cedendum et h. l. *Mermessia* rescribendum sit. Etsi enim proclive est, potuisse Marpessum, nobilem in Paro insula montem, obscuriori nomini substitui: potuit tamen nec minus ipso pronuntiandi usu Marmessus in Marpessus deflexa esse. Ait quidem Statius, in quibusdam veteribus libris esse *Marmesia*, et cum fuerit in Marinesso, agri Troiani vico, nata Sibylla, legendum esse *Marinesia* vel *Marinessia*; sed videtur bonus homo Lactantii codices respexisse, non suos: nam ibi res ita prorsus se habet. v. ib. Intpp. H. Zw. 2.

Mar-

arfepia, Zwic. 2. *Marpefia*, ut et Goth. Hamb. *Mer-*
effia hab. Voff. 2. W.

68. *Herophile Phoebo grataque quod monuit*] *Herophile* imum video expreffum in Plantin. tum in Scalig.; quod um eft: Ἡροφίλη. v. Paufan. X, 12. qui omnino de ea vi-ndus. Ante legebatur a Mureto *Eryphile*, Ald. utraque *eryphile*; Venetae *Heriphile*, ut quoque Rom. Lipf. et terae; Vicent. *Eriphyle*. Nec minor discrepantia in fcri-is. In Regio *Eriphile*, in Corvin. *Heriphile*. Similia v. Var. Lect. ap. Broukh. in Guelf. et in Var. Lect. ad La-int. l. l. Porro reduxi veterem lectionem *grataque quod* *monuit*, tanquam fuaviorem, quae non modo in parte fcri-orum, etiam Guelf. 1. 3., verum etiam in plerisque vett. d. erat, et in ipfa Ald. pr.; nec mutata fuit nifi in Ald. c. Muret. et Scalig. Cauffa varietatis in promtu eft ex mpendio fcripturae *qd.* et extrito *q.* H. I. Hen. Voffius cipfit: *Herophile Phoebo grata quod admonuit*; non ferens le particulam *que* longius remotam, quamquam faepius gerat. Idem tamen etiam aliam emendationem proponit inc: Herophile, Demo grataque quod monuit. Caeterum *lmonuit* eft in pluribus. W.

69. *Quasque Albuna facras Tiberis per flumina fortes* *ortarit ficco perlueritque finu*] *Albuna* five *Albunea* fuit una ibyllarum. Horum verfuum commentarius, ut in nota xi, eft Lactantii locus I, 6, 12. *Decimam, Tiburtem, no-ine Albuneam, quae Tiburi colitur, ut Dea, iuxta ripas nnis Anienis: cuius in gurgite fimulacrum eius inventum effe* *itur, tenens in manu librum, cuius fortes Senatus in Capi-lium tranftulerit.* Convenit fere cum Tibullo, (ex qua cta *fortes* defendebat Bunemannus; cum vulgo *facra* le-itur,) nifi quod *Anienem* pro *Tiberi* ponat, quorum tamen le in hunc fe immittit, et de Sibyllae imagine ea comme-orat, quae de ipfa Albunea per fluvium ingreffa Tibullus eminit. Scaliger quidem haec refert ad Sibyllam, quae bros fatidicos ad Tarquinium detulit: at ifta Cumana fuit, iae et Amalthea vocatur, non Albunea. *Quasque*, quod t in multis libris, etiam Guelff., et editionibus, non modo ilgatis ab Aldo inde, verum etiam Rom. et Lipf. ac Vene-., recte revocavit Vulpius: cum Scaliger e fuo repofuiffet *uodque*, quod etfi in binis aliis libris eft, et in ed. Vicent. rte et aliis, nullum fenfum hic efficit, nifi cum Heinfio et io Florentino in *quotque* mutes. *Albuna* eft ex emenda-one Scaligeri, ad quam iam devenerant Pontanus et Sta-

tius,

quod ſunt amplexi Gyraldus T
mius: et hoc ipſe verum arbitr
quibus ad Anienem, non ad T
commotus. Saltem *Tiburs*, T
cenſeo, tanquam nomen Sibyl
meſſia. Hoc exhibent praeter
facile autem in *Tibris*, *Thybris*
Aniena flumina, ut Propert. I,
14, 4. *Nympha Aniena*: hoc de
na, quod in tribus eſt, *Aniena*,
in variantibus Broukh. videri p
ſacris ſcriptum erat. Ceterum
teſt Franc. Martii Hiſtoria Tibur
verk. et recuſa in Theſ. Ital. G
mirabere viri credulitatem. Qu
eadem cum ea habent viri docti,
nitatur, praeterquam Lactantii l
et Suidae in *Σίβυλλαι*. Virgilius
neae fontem et lucum in Tiburtin
Aen. 81. ſqq. ubi vide notam. S
Roccus Vulpius in vet. Lat. prof
praeterea comminiſcitur, Albune
in luco fuiſſe, et per ſortes prop
ſulentibus reſponſa data. Inde m
cinnavit:

uisque videt. cf. Exc. VI. ad lib. VII. Aen. In minori erfu *perluerit* erat fuperiorum edd. lectio; in quibusdam eft *ertulerit;* quod et Muretus malebat cum Statio. Docet pfa res intelligendum effe, librum, in quo fortes five vaicinia confcripta effent, quemque finu, ut mos erat, illa ortaret, ficcum permanfiffe; *ficco finu* igitur, quo ficci bri fervarentur, ut El. 6, 46. *occulto finu,* quo tabellae ccultantur. Iam fi *perluerit* legitur: dicendum effet, fuiffe uidem librum *aqua perlutum,* nec tamen maduiffe, fed ficum manfiffe: ita ut res inter prodigia et miracula referri offet. Ceterum *portarit* et *perluerit* pro indicativis modis ofita videntur: nam ordo: *Haec vates cecinit, quicquid — dmonuit, quasque fortes Albuna portarit.* Nifi rectius erit gere: *portarat ficco perlueratque finu,* vel *portavit ficco erluit atque finu.* Secundum haec omnia, qui locus fit τοῦ *erluere* in re ficca, non fatis affequor. Maneoque adeo in oc, ut perlatas ficco finu fortes accipiam; nec idem effe *ortari perferrique;* nam non omnia quae portantur, geftanurque, etiam perferuntur: potuit adeo poëta fynonyma umulare. In Lactantii loco eft, *fortes eius a Senatu in Capitolium* translatas *fuiffe.* Ceterum nullus dubito, reuiri h. l. *portavit* et *pertulit,* uti *monuit* et *dixit* anteceferat: adeoque verfum ita conftituendum puto:

> *Quasque Aniena facras Tiburs per flumina fortes*
> *Portavit, ficco pertulit inque finu.* H.

Hen. Voffius fcripfit:

> *Quasque Aniena facras Tiburs per flumina fortes*
> *Portarit, ficco praelueritque finu.*

quidem ut in loco ambiguo nihil mutavi; hoc tamen video, *raeluerit* neminem fore qui probet. *Albana* hab. Zw. 1. 2. oth. Hamb. *Tibris* Zwic. 1., *Tybris* Zwic. 2. *Perlueritque* oth. Ac *perluere* effe penitus madefacere, maleque *pertulerit* h. l. legi, contendit Burm. Anth. Lat. T. II. p. 552. — ro *finu* Hamb. *pede.* W.

71. *Hae f. d.*] ita Guelf. 3. editum inde ab Aldo: at ett. edd. una cum codd. *Haec,* vitiofe: etiam *cometeni.*

72. *Multus ut*] ita correctum in Guelf. 2. ficque emenatum in Muret., quod Statius e libris (adde Guelf. 3. 4.) robaverat pro eo, quod vulgatum erat *Multus et.* In uno tatii: *Plurimus.* Mox *in terris* et *in terra* unus et alter. *plueret* eft ex Scaligeri emendatione, et ex correctione in uelf. 1.; in libris et Edd. *deplueit.* H. Quamquam apud Virgil.

... veit. edd. a Ven. 1475. I
crepare et *crepitare* armorum
Ovid. XV. Met. 783. ante erat
Rom. visitur, et Guelff. et Ha

75. *Solem defectum lumine*
tius dictum, ex uno libro rece
Hamb. *Defessum* Ask. at in m
lumina. W.

76. *nubilus annus*] Ed. Li
etiam Corvin. *amnis* exhibent.
ut inf. IV, 4, 8.

In pelagus rapidis deveha

et dicitur ille *nubilus* etiam Ovi

— — — — *nub*
In mare cum flava prorumpit

Sed *equi* obstant, et ipsa ratio:
totius paene anni pallore continuo il
tem Caesaris notabilis erat. Plin.
inf. IV, 8, 4. et Propert. I, 15, 30
quint. Voss. *amnis* Ask. a man.
iungere. W.

77. *lacrimas fudisse tepentes*]
repentes. Ita Ald. I. Pendent ve
runt in v. 73. Nam conti...

78. *vocales — boves*] Unus Statii, *deos*. Sed frequentes ſunt boves vocales, ut in re litteraria, ſic inter prodigia veterum. *facta* Guelf. 4. H. *Patentes* 1. Voſſ. *ſudaſſe* in marg. Bern. et 4. Voſſ. — Caeterum etiam per hoc diſtichon regnat ſubſtantivum *annus*, monente Voſſio. W.

79. *Haec fuerint olim*] eſt ex emendatione Broukh. cum eſſet in Scalig. ed. *fuerunt*, in ceteris autem edd. et in ſcriptis *fuerant*. H. *Fuerint* eſt etiam in Mon. et un. Voſſii. *fuerant* Zwic. 1. 2. Goth. Hamb. — *Mitis* Zwic. 1., *mittis* Zwic. 2. *iam tu* Hamb. W.

81. *Et ſuccenſa ſacris crepitet bene laurea flammis*] *et* repoſuit e libris, poſt Muretum et Statium, Broukhuſius. Vulgo, *ut*, quod et Ed. Rom. exhibet: *et* adſcriptum in marg. Guelf. 3. Tum Edd. Venetae et Guelf. 1. *at*. Romana etiam *trepidet*, male. Ovid. IV. Faſt. 742.

Et crepet in mediis laurus aduſta focis.

In Guelf. 2. ſuperſcriptum eſt *En — crepitat*. eleganter. H. *Et* novem apogr. H. Voſſii. W.

82. *Omine quo felix et ſacer annus erit*] *erit* repoſuit Broukh. e libris et edd. Vicent. et ceteris huius ſectae, pro *eat*, quod vulgo legitur, et in Regio, Corvin. et Guelff. extat, idem ſine dubio mutaturus illud in hoc, ſi alterum reperiſſet vulgatum; nam eſt *eat* poëtis ſollenne et exquiſitius: ut ſtatim initio Faſt. I, 26.

Auſpice te felix totus ut annus eat.

Similis variatio ap. Ovid. II. Met. 703. Idem tamen IV. ex P. 4, 17.

Conſule Pompeio, quo non tibi carior alter,
Candidus et felix proximus annus erit.

Porro pro *Omine* Ed. Lipſ. *Nomine*, at Regius: *Omnis quo felix et ſacer omnis eat*: ferrem, ſi eſſet, *annus eat*. H. *Eat* recepit H. Voſſius. Hoc, non *eſt*, legitur etiam in Hamb. W.

83. *Laurus, iö, bona ſigna dedit*] *Iö* ex Heinſii emendatione recepit Broukh., cum in vulgg. inde ab Aldina ſec. et in antt. Edd. e Ven. 1475. profectis, it. in codd. parte, ut Corvin., eſſet, *Laurus ubi*. In Ed. Rom. et quae hinc fluxere, *Ut laurus*: in Ed. Aldi pr. *At laurus* erat: quod Scaligerana repetiit, nec adeo verum, Colinaeeanam ſolam ſic exhibere; expreſſit ea ſolummodo Ald. pr. ut et Scaligeranae Ald. prima ſubſtrata fuit pro exemplo. Hoc ferri poterat; nil enim obeſt, *at* mox iterum ſequi. v. ſup. I, 9, 53. 65. 81.

Pars ibi pro rigidis cal
Desuper extentas impos

Forte illa altera lectio nata e:

Sed Canis aestivos ortus v
Arboris, ad rivos pra

aut scripserat aliquis primum l nunc est, resinxit. H. *Operat* *al. operta. Discumbit* Goth. *umbra.* Ask. *unda.* W.

97. *Aut e veste sua tende* Haec est Scaligeri correctio ex Sic tamen iam excusum video i et aliis huius sectae. At in R quod et est in codd. ut Guelf. 1 habuerat: *Aut cum veste sacris te cta,* unde in Edd. Venetas, qu cusae sunt, inde in Ald. *e veste* Guelf. 3. marg. obvia vulgata er et videtur haec verior lectio esse festas. Itaque et v. seq. placet v librorum est, lectio, *ipse: coron* tima sunt quoque in Guelff. Bro fuit, quod nunc est, *stabit et ant* *tendet umbracula*

ſcripto) 4. Mox pro *alte* in ſcriptis quibusdam eſſe *ante* Scaliger teſtatur. H. *Aut tibi* Goth. *et* Hamb. Pr. *alte* un. H. Voſſ. *alter* corrupt. W.

101. *Ingeret — maledicta puellae*] Vulpius mallet *mala multa*, quia ita Plautus aliquoties dixit. Libri nil mutant, niſi quod in uno cui accedit Guelf. 3. *mala dicta*. Miror virum doctum in hoc haeſiſſe. Catull. 102. *Credis me potuiſſe meae maledicere vitae?* h. puellae. Ovid. II. Art. 533. *Nec male dicta puta nec verbera ferre puellae Turpe*, h. convicia. Sunt haec *mala verba* ſup. I, 10, 57. Horatius quoque *ingerere convicia* dixit I. Sat. 5, 12. Mox *votis velle*, ut ſup. I, 8. extr. *votis cupere*.

102. *velit*] Broukh. ait vulgatas habere *volet*. ego nusquam vidi. Mox pro *ſuae* Regius *ſevae*. H. Verſ. 103. H. Voſſ. ſcripit *Iam* pr. *Nam*. W.

105. *pereantque arcus*] particulam inſeruit Broukh. ex uno Sfortiano. Habebat et Regius. H. *Pereant* ſine *que* etiam Zwic. 1. 2. Hamb. at Goth. *pereantque*. Pr. *modo* Ask. *nec* a pr. man. W.

107. H. Voſſ. recepit *ſua tela* e duobus. Hoc cum vi dictum putat, pr. ſaeva ſua tela. W.

108. *ars — illa*] *iſta* Guelf. 2. 3. H. *Iſta* habent ſept. apud Broukh., et quinq. ap. Henr. Voſſ. qui recepit. W.

109. *iaceo cum ſaucius annum*] ita Scaliger emendavit pro eo quod erat, *taceo*. Superſcriptum tamen in Guelf 3. *iaceo*. (et habent tria apogr. ap. Henr. Voſſium. *toceo* Zw. 1. 2. W.) *Annum* vero intelligo *per totum annum*, ut Propert. I, 1, 7.

Et mihi iam toto furor hic non deficit anno.

Eſt tamen in eo aliquid, quod minus iuvat. Forte leg. *iaceo cum ſaucius arcu*. nam de telis Cupidinis egerat. Ovid. II. Am. 1, 7.

Atque aliquis iuvenum, quo nunc ego, ſaucius arcu.

110. *Et faveo morbo, tam iuvat ipſe dolor*] *tam* eſt ex emendatione Broukh. vulgo *cum*; in uno Statii erat *tum*. Praeſtet *dum iuvat ipſe dolor*. Guelf. 2. *cum iuvet* pro var. lect. vel correctione. Guarner. *cum dedit ipſe dolor*, forte ex v. 108. H. *Tam* Monac. et prim. Voſſ. W.

111. *Vixque cano Nemeſim, ſine qua verſus mihi nullus V.*] Priora verba tum per ſe languida ſunt, tum veritati repugnant, cum amanti poëtae nihil prius ſit amatae puellae laudibus; tum vero etiam cum ſequentibus verbis non

 ſatis

... .uuo. ap. Broukh. et :
sius. W.

115. *Ut M. celebrem*] I
Guelf. 3. *Et M. celebrem.* E
M. celebres Guelf. 1. *Et M. cel*

116. *oppida victa feret*] C
rent. Rom. cum Guelf. 1. 4. *fer*

117. *Ipse gerens laurus*] Pig
Ipse parens lauros. laurum in Ven.
mox pro *canet* Scaliger *canam* e
quod et ipse incidi, quodque et
si modo illa: *Ipse gerens* aliquam
qui interpunctionem muto: *cum*
laurus: lauro d. a. Miles — canet.
aliquid suavius et Tibulli genio a
animo teneas, Tibullum ipsum mi
Ipse, miles, canam. Ita forte cor
laurus agrestis: cuius epitheti dil
unde ducam. Potest vero etiam p
que victorem celebrare possit, Io T
docebit Horat. IV. Carm. 2, 49. 50
fuerat pompae Messalae triumphar
victrices lauros — Nec sine me e
merus lusus est, mutare haec vell
laurus scilicet Messalinus. Possit s
hoc, quod in animum ...

quod minus bene Vir doctus mutare nuper volebat in *gratantum turba:* nam ipſe poëta explicat *gratantem* verſu ſequenti:

Iam mihi pro Druſo dona ferenda meo. H.

Codices nonnulli apud Broukh. et Stat. exhibent *tum,* (ut etiam Zw. 1. 2.) quod Statius mollius eſſe iudicavit, Broukh. et Vulpius dederunt. Secutus eſt H. Voſſius. W.

120. Noluit ergo poëta id, quod alicui in mentem veniat: *Et plaudat* (ſ. *plaudant* ſc. turba) *c. p. patri.*

ELEGIA VI.

1. *Caſtra Macer ſequitur*] Colb. et Colot. *Venus,* depravatio ex corruptela *mater,* quae in aliis eſt, nata. Ed. Lipſ. *mr.*

2. *Sit comes et collo fortiter arma gerat? Et — cum telis ad latus ire volet*] Tutiſſimum eſſe putavi, librorum omnium lectionem, ſuſpectam licet, exhibere, cum in nulla Virorum doctorum emendatione acquieſcere liceret: tantum interrogationis notam addidi eo ſenſu: *an comes eſſe debet? et calo Macri?* In hoc uno variant libri, quod pro *gerat* exhibent *ferat,* ut in Reg. et Ed. Rom. eſt. Turbat quidem permutatio modorum, cum poſt *ſit* et *gerat* ſequatur *ire volet;* cui facile mederi poſſis, ſi legas, *velit:* nec tamen ea aut per ſe adeo inſolens aut in h. l. ingrata ac dura eſſe videtur. Ceterum duplex huius loci emendatio eſt, alia Scaligeri, alia Mureti. Ille legit: *Si comes, et c. f. a. geret, Et — ire volet: Ure quaeſo* etc. continuato ſenſu usque ad *otia liquit,* et ad Macrum omnia refert, contorta et impedita ratione. Melius Broukh. ſervavit quidem Scaligeranam emendationem, de puero tamen Amore intelligit, tenero illo et ad viae laborem perferendum minus idoneo. *Si* et *ſit* permutari, nil novum, v. IV, 1, 16. et extat etiam illud in uno Broukh. *Tὸ erit* tamen ἀποσιωπηθὲν in prioribus verbis: *Si comes,* minus gratum eſt; forte lenius: *Si comes e collo fortiter arma geret.* v. ſup. ad I, 7, 52. Muretus contra vitium ineſſe putabat τῷ *ire,* et reponebat, *ad latus ille volet,* ut adeo *volet* ſit a *volare. Ille* in *ire* degenerare potuit, cum uno lambda *ile* ſcriberetur, (ut ex *illa, ira* effictum eſt in Propert. III, 21, 22.

Nam quantum ferro, tantum pietate, potentes
Stamus, victrices temperat illa manus.

... *ferat et gera*

5. *seu longa virum terrae vi*... Hinc defendas Propert. II, 27, 6. *velit* pr. *volet*. W.

6. *Atque iterum erronem sub t*... unus Statii *verum*, unde Passerat *erronem* unus Palat. cum Ed. Rom. tum ex *errorem*, quod et Ed. Lipf. inde finxerant. Ovid. Epist. XV,

At vos erronem tellure remi...

Heinf. porro et Broukh. eleganti ... *sua signa*; pro *signa* Regius *iuga*. G... sium male habuit et sonus *iterum* ... cum *iterum* pr. retro dictum sit. At ... ram dederat, sub signa vocatus era... illa deserucrat, *iterum* sub ea vocat... Georg. IV, 495. *Iterum* igitur est ... alibi dixi. — Caeterum Burmann. in ... scribit: *errones* in rebus amatoriis ... desultores. Non recte. Nam Mace... amorem, sed amori valedixit. — I... Not. supra. Pro hoc est *puer* in Ask.

7. *parces*] unus Florent. Statii, male hinc Passerat. fecerat: *parsis* h... *parcas* cum altero *es* superscripto ...

quam non adeo magnam vim in eo positu, quem occupant, habeant. Etiam Ovid. I. Art. 761. celeritatem aquarum non praecipue exprimere voluit, cum ait:

Utque leves Proteus modo se tenuabit in undas.

Statius *levem aquam* interpretatur vilem: et sic Propertio conveniret III, 13, 17.

Vilem ieiunae saepe negavit aquam.

Unus Statii cum Guelf. 2. habebat *levi galea;* hoc receperat Broukh. et explicabat *gregariam, nulla crista insignem,* quae tamen non satis bene ita dici videtur. Porro *potet,* quod in Guelf. 1. 4. est, Cyllenius in libro suo habuerat, quod inde Edd. Venetas cum Cyllenii commento et reliquas ante Scaligerum obsedit, cumque illud a Scaligero eiectum esset, iterum Broukhus. reduxerat. Laudabant Propert. III, 12, (10) 8.

Potabis galea fessus Araxis aquam.

et iterum *potet* defendebat Burman. ad Propert. (Burman. ad Propert. p. 605. verum dixit esse: *Ipse levi galea qui sibi potet aquam.* Ne tamen permoveat te credita elegantia verbi *potare* cum ablativo iuncti, ut eam emendando inferre coneris. W.) Non animadvertebant viri docti, *qui sibi potet* esse ieiunum et barbarum. Propertium imitatus esse videtur Auctor Elegiae in Maecenatis obitum, editae vulgo sub nomine Albinov., II, 58. ubi Bacchum alloquitur:

Potasti galea dulce levante merum.

quid *levante* hic sit, non habeo dicere; *iuvante* arguit poëtam sollicitum de versu explendo. Legebam *levate* h. recreate, refecte, vel *levande.* Praestat tamen Rutgersii emendatio *galea — iubante,* quam vid. ap. Burman. Sec. in Antholog. Lat. To. I. p. 265., quo loco vir doctissimus iuveniles meos conatus magna cum humanitate excepit; et ad Propert. pag. 605. Ceterum *portet* cum adscripto *portat* est in Guelf. 2. H. *Levem aquam* Horat. epod. 16, 47. Retinuit etiam H. Voss. W.

10. *et mihi facta tuba est*] Laudant Ovidii I. Trist. III, 83.

Et mihi facta via est, et me capit ultima tellus.

In nonnullis est *grata tuba,* a Mureto receptum, quod tamen minus commodum videtur. Sed volebat ac debebat dicere, etiam ego militiae idoneus sum: etiam mihi castra,

ex

14. *pes tamen ipse redit* Eleg. III. huius libri XIV. traxerat: satis pro lubitu et eorum vinculum aliquod effi sequitur, et nunc in his inf De avaritia puellae in sup erat. H. *Inde* pr. *ipse* Ask. vers. 13. vid. Huschkium pag

15. *tua tela, sagittas*] bet II. Met. 616.

— — — *temeraria*

Rectius comparaveris Virgil.

Infelix o semper, oves,

et Georg. IV, 246.: *Aut diru* Propert. IV, 2, 11. et Mart. XI,

16. *Ilicet*] Broukh. ex em libro reposuit. Vulgo, *Si lice* Ald. 1. 2. et Muretus, qui *si lic* cite recepit Scaliger. *Ilicet* qu tert. Voss. *scilicet* octo, quibus (Hamb. Goth.) idem Zwic. 1. 2. „Vera lectio videtur. Nam ad poetas saepissime, Ovid. Amor. II cum reti...

debebant in hac parte, cum non uno loco vulgatae lectioni *gnomen substituant*, ut solemus facere in iis, quae vel memoriae vel usus caussa ex libris excerpimus et in sententias absolutas convertere malumus. Sic III, 3, 11. ubi vulgo;

Nam grave quid prodest pondus mihi divitis auri?

in illis:

Quid prodesse potest pondus mihi divitis auri?

Supra I, 9, 51. in vulgatis erat:

Tu procul hinc absis, formam cui vendera cura est.

Scaliger ex iisdem Eclogis reposuerat:

Sit procul a nobis, formam cui vendere cura est.

Similia v. I, 10, 5. III, 3, 11. 6, 45. 46. Hoc autem loco, etiamsi omnes ad unum codd. praeferrent illam unius libri lectionem, praeferrem vulgatam, quippe poëta digniorem, cui sui animi sensus exponendi erat, non vulgaris sententia protrudenda. Vitae sic taedium etiam infra profitetur El. 2. lib. III. v. 7. 8. Pro *finissem* in uno Heinsii *fovissem*, et in Guarneriano lectum *data fuissem*; quae aberrationes sunt manus librarii. — Olim non *leto* h. l. lectum fuisse, levis est Burm. opinio, Anthol. Lat. T. I. p. 532.

20. *et fore cras semper ait melius*] Fortasse non omnium cum pace ita reposui, cum nunc quidem pueris regula illa inculcetur, pentametrum disyllaba voce claudi debere. Esse tamen hos numeros, hunc verborum ordinem ab ipso Tibullo, quovis pignore ausim contendere, si vel nulli libri exhibeant. Sunt enim hi modi, qui, praesertim si ad Nasonianos exigas, horridiores videntur, ipsi in deliciis; idque merito, ut varientur modi pentametri, qui taedium facit et aures male habet, cum semper eodem casu sonoque redeat. Statim hac ipsa elegia v. 32.

Et madefacta meis serta feram lacrimis.

III, 6, 10.

Neve neget quisquam me duce se comitem.

et v. 48.

Iunonemque suam, perque suam Venerem.

Atqui componi poterat: *per Veneremque suam; me duce neve neget.* (Coniunctio *neve* facit, ut versum ita componi posse negem: *Quisquam se comitem me duce neve neget.* W.) Alia ex-

pent

Plena coronato v

cum in vulgatis ſit: *ſtar*
ubi legitur:

Qui maris et triſt

eadem ſuppoſuerant:

Qui maris et cael

Porro I, 5, 62.

Primus, et in tene

interpolarant:

Primus, et in duro

Hic editiones omnes a Ro
vocant, ita hunc verſum ſ

Spes fovet, et meli

At in libris, ut etiam in R
non in Corvin., item in Gu
altero) ii, quos poſuimus
propiorem vero ordinem exl

— et ſemper cras fo

I. H. Voſſius recepit: *Et mel*
Zwic. 1. 2. Quod apud

Ovid. Remed. 210. etiam dixerit:

Abdere supremis aera recurva cibis.

XV, 476.

Nec celato cibis uncos fallacibus hamos.

nann. ad Propert. II, 25, 50. et hic ingerit suum *arte*. H. ı probavit H. Vossius. Non secutus sum. W.

26. *sed canit*] Regius, *et*. Pro *crura* in Venetis *cor-* est: in aliis *arma*: in Guelf. 1. *cornua*.

28. *dura puella*] Guelf. 2. et unus Statii: *bella*. Laudi , *lenta* ex v. 36. Eodem modo mox pro *parva* unus *a*, ex v. 51. H. *Lenta* recepit H. Vossius. *Non vin-* *ıura* tert. Voss. W.

29. *sub tenera humo*] Guelf. 1. *sub terra*. inscite. In oth. crit. P. III. p. 87. coni. *sub tenui*. quod sane et ı ferri potest. Sed quorsum per lusum mutamus quod m esse ipsi fatemur? Centies *tener* pro *mollis* ponitur: *teneri capilli, medullae, uvae* — et quae propiora sunt quo agitur: Ovid. II. Am. 16, 6. *in tenero fertilis herba* III, 10, 10. *teneri cespitis herba*, Art. I, 299. *prata* *ima*. In *tenero gramine* ludunt greges apud Horat. et ap. alios. Quodsi in his inesse simul notionem dicas tis herbae ac verni prati, laudabo Amor. III, 5, 16. *ıue sua teneram coniuge pressit humum*. Ferri possunt per se nude posita; at in stricturis criticis invidiosi id habent.

30. *Sic — quiescat*] Reg. *quiescit*, male. H. Idem . Voss. — *Parva* h. e. aetate tenera. Supra I, 10, 24. *parva*. Virg. Aen. XI, 575. de Camilla primos annos e:

Spiculaque ex humero parvae suspendit et arcum. W.

32. *feram*] Ed. Lips. cum Ven. pr. et Reg. Lep. *gerat*; ıtina *geram*. Sed *ferre* sollenne. H. Hamb. *geram*, Zwic. 1. cum gloss. *portem*. *gerat* Zwic. 2. W.

34. *Et mea cum muto fata querar cinere*] Sic in Epigr. ae XI. Collect. Wolf.

Πολλάκι τῷ δ᾽ ὀλοφυδνὰ κόρας ἐπὶ σάματι κλεινὰ
Μάτηρ ὠκύμορον παῖδ᾽ ἐβόησε, ψιλὰν
Ψῦχαν ἀγκαλέσασα Φιλαινίδος.

male de evocatione interpretatur Wolfius.

36. *sis mihi lenta*] Ald. sec. et hinc aliae (Muret.) , ex interpretatione. Potest vero hic versus dupliciter

con-

... ...ntius virum insuave, et *mala som...* *omen;* et *mittere Man...* Aen. VI, 896. ubi de ... *insomnia Manes* h. dii ... *non*, Rom. *nunc*. Guelf. ... H. Vossius, repertum et ... Zwic. 1.; Zwic. 2. *non...*

41. *Desino*] quidam ... Ovid. Ep. XVIII, 203. ...

42. *Non ego sum ta...* mollissimum, et animi ... facti. Formula quidem ... Trist. 209.

Nam non sum tanti ...

et IV. ex P. 6, 11. 12.

— — *caussamque*

Non fueram tanti, ...

Quae sequuntur 43. 44. ... ctui dicentis accommodata. ... cur dolorem praebere Deli... *sum* cum infinitivo dictum, ... dignus sim poena. E Grae...

45. *Lena necat miseru...* fuit ex coniectu...

, quae veaire negavit, alium non notum sibi. *ille* etiam gio erat. Ceterum, ut ad Tibullum revertar, *Phryne* :us de coniectura recepit, quem secutus est Scaliger: :cribunt *phirne, phyrne, furne.* H. Sex apogr. apud oss. habent *Phryne,* alia *Phyrne* (Hamb.); Zwic. 1. 2. *phirne;* unum *hirne.* Goth. autem *Phyne.* Pr. *que* un. ap. H. Voss. *miserumque.* *Vetat* novem apogr. lhi (Hamb. Goth.), quod recepit. — Vers. sequente *ms* Vindob. unus Voss. *portat.* Ask. *positas,* unde it H. Vossius, Tibullum scripsisse: *occultans positas.* W. 7. *a limine duro*] hoc Broukh. e melioribus: et sic dd. at e parte codd. in quibus Guelf. 2. ab Aldo um *diro* vulgg. obsedit; donec Broukh. alterum re*e duro* Guelf. 1. H. *diro* Goth. et Hamb. W.

9. *Saepe ubi nox promissa mihi est*] quidam scripti, i iis Corvin. hoc ordine: *nox mihi promissa est.* In *ermissa,* male. Ovid. II. Art. 523.

Clausa tibi fuerit promissa ianua nocte. H.

romissa est Goth. et Hamb. H. Vossius scripsit, *promihi,* sine *est,* unum apographum secutus. W.

). *extimuisse*] tres *pertimuisse.*

1. *tunc mens mihi p.*] multi cum edd. vett. Vicent. ep. et similibus, *sed mens,* unde Heinsius *et* facie-Rom. Ed. cum ceteris usque ad Scaligerum, quod lss. 1. 4. habent, *mens mea,* quod iam Statius e orrexit. H. *sed mens* etiam Zwic. 1. 2. ortum, ut us suspicatur, e particula *et* ad explicandum locum a. Caeterum H. Voss. bis scripsit *tum.* Tu vide d I, 1, 21. W.

2. *tenentve*] *tenestque* Reg. cum uno Broukh. *tenere* nsu accipiendum sit, facile assequare: cf. I, 5, 39. Broukh. Nescio an *modos* necesse sit ad figuras ac *a* referre. v. Ovid. II. Art. 680. et Vulp. ad h. l.

5. *precor diras*] Ed. Lips. et Reg. Lep. cum Vicent. Guelf. 3. *dirae,* sed adscriptum *as.* mox Heins. coni. *xia,* ut Silius IX, 550. parum bene. v. notam. *vives* : Hoeufft Peric. p. 222. et Wyngarden Act. Soc. p. 193. H. Interpunctionem ante hunc versum exegi 3, 90. 91. *Vires* mavult etiam Valken. in Catull. . p. 143. et Handius p. 57. Vulgatam cum Heynio ssio retinui. Ad *anxia vivas* compar. Plaut. Tri-II, 2. W.

.. .n Guelf. 2. adſci
dami et Neaerae.
et Nemeſin, quod
Lygdami mentionem.
2. *Exoriens noſt*
rito *hinc*, quod Scali
hufio, ex ſuo repoſi
rit *hic fuit.* Mox E
Hinc duo Voſſii, As.
pr. *et* recepit H. Voſſ
6. *Neaera*] Fu
nomen Romae, poſt
§. 79., quod iam ex l
Prudentius, ad quem
que amica vel puella
uſu hoc obtinuit. Ami
ſeu fallor. ſi accurate
enim: *ſeu mea, ſeu ta*
tera pars particulae *ſe*
fallor, altera disiuncti
apud Horat. Sat. II, 1

S
Exſpectat, ſeu
Dives, inops, I
Quisquis erit vit

d quaeritur: an Tibullus talem dialogum instituere voerit? an debuerit? Dicam quid Muretus sequutus sit.

vs. 12. vulgo legitur: *Indicet ut nomen littera facta* um. Explicatu difficile erat, cuius nomen hoc esset. Si ellae, debebat esse *eius*, saltem *suum*, ut et unus liber bet; si *Tibulli*, tum superiora ita erant accommodanda, Muretus fecit, ut et altero loco *tuis* reponeret. Iam de tota caussa constituendum est: videtur mihi Mureti io in Elegiae genium non cadere, saltem a simplicitate munditie Tibulli esse alienior.

10. *Pumex et c. tondeat*] Ita bene correxere Muret. Scaliger: firmat illud Guelf. 2. In libris fere *Pumicet* ut Ald. 1. 2. Zwic. 1. vel *Punicet et*, in Guelf. 1. *miceque et*, ortum ex scriptura *Pumix*. (quam Latinos pumex usurpare solitos, quamque Tibullo reddendam e censet Scaliger. Caeterum lectio *pumiceque* correctorem dit. W.) *Pumex* tamen diserte in multis antiquis visitur. atius, qui habet *Pumicet* — *arte*, ad lectionem *punicet* deadendam et explicandam multa comminiscitur. Deinde am hic nonnulli *arte* pro *ante*. (v. ad II, 1, 24.) quod Ald. sec. intulerat, iterum eiecit Muretus; idque habet elf. 3. e correctione. H. I. H. Vossius recepit Heinsii niecturam:

Pumice quae canas tondeat ante comas,

ideat pro tondeatur dictum esse statuens. Novimus sane os, qualis hic apud Virgilium Ecl. I, 29.:

Candidior postquam tondenti barba cadebat;

l docendum erat, etiam membranam recte dici *tondere* o *tonderi*, h. e. non homines tantum, sed etiam res. W.

12. *Indicet ut nomen littera facta meum*] Ed. Bas. et. ld. quaedam *pacta*, quod tuetur Dousa Praecid. c. 10. hwarzius, ut iam Livineius, coniicit, *picta*. Guelf. 4. *ecta*. Sed vulgata recte. v. Ovid. Epist. V, 2. *Non est a Mycenaea littera facta manu.* cf. Broukh. *Meum*, quod o var. lect. Guelf. 3. habet, Broukh. e nonnullis repoit: vulgo legebatur, id quod plerique, etiam nostri, m Guelff. habent, *tuum*; quod si ita intelligitur, ut iniptus liber sit Neaerae, ex inchoata structura debebat e *eius*; nam poëta Musas allocutus erat, et de puella, iquam tertia persona, agit. Sed vide paullo ante ad i. Mox v. 13. legerem *geminae*: nam frontes libri diae inter bacilli cornua sunt: v. not. iunctura tamen ad-

... pr. Guelf. 1. 4
de coniectura pro *Sic et*
marg. *mittere.* W.

16. *Caſtaliamque um*
manu *undam.* H. *Caſtali*
Caſtaliamque umbram. Q

18. *Sicut erit*] ante
batur, *Sicut erat*: Haben
Aldum. — *defluit* Guelf. 1.

19. *Illa mihi referet*]
bri plerique, etiam Regius
Guelf. 1. et 4. cum antiqu
Cyllenius aliter in notis h
fert) ceteraeque usque ad
mihi magis placet: adeoque
apogr. H. Voſſ. (Hamb.). Pr

20. *An minor an toto*
ad emendanda haec certatim
buere igitur ſenſum aliquem
At Broukh. nihil ſubodoratu
gradus egregie vides conſtitui
ab affectus veritate alienum,
ſtituendis: et huius rei ſenſu
viri docti qui emendarunt.
maneam, an: frigida ...

Quod tibi si versus noster totusve minusve
Vel bene sit notus, summo vel inerret in ore.

:o plaudemus Catullo in illo:

Virginitas non tota tua est: ex parte parentum est:
Tertia pars matri etc.

ta omnia memorabilis se offert lectio in Guelf. 2. *neam.* ut sit: *An maneam; an toto pectore decide-* . Videtur *est* post cura vers. 19. librario deberi el- nale explicanti. H. Vossius de coniectura scripsit:

nostri sit mutua cura.

toto an. W.

. *Sed primum nympham longa donate salute*] Mira ipturae varietas. *Nympham,* praeter nonnullos li- multae veteres editiones habent, inter has Veneta 1. princeps, et quas hinc profectas saepe dixi, Reg. ipſ. Vicent. inde Aldinae, Mur. et ceterae vulgg. At ia, et quae hinc venere, tum magna pars librorum orvin. *meritam:* quod Scaliger ex suo primum rece- t defendit Broukhusius. Difficile est dicere, quo- alterum ex altero ortum sit. Sed sunt alia monstra is. In libro Laudi, et uno Angl. *marathum,* in ipsii *myrtum,* Thuan. *myrcum,* in Regio *myrthum,* orte ex *meritam* depravata esse vix suspicer, nisi et 6, 82. pro *merito* Regius haberet *myrtho. Meritam* mihi quidem hic sine ulla vi esse videtur; itaque ulpio *nympham* amplector, ut sit pro nupta, spon- Graecorum more, quanquam Broukh. id aegre pati . Sed v. Burman. ad Ovid. Epist. I, 27. Meziriac. ament. gall. ad e. l. p. 59. Spanhem. ad Iuliani p. 736. et alios, quos laudat Wolf. ad Praxillae p. 76.

Παρθένε τὰν κεφαλὰν, τὰδ' ἔνερθε νύμφα.

inhem. ad Callim. p. 104. 105. nec adeo improba- orruptelae caussa ex *nymfam, myrtum* et sic porro. iius nomen erat *domina.* Pro *Sed primum* Santen. opert. p. 917. malit *Et p.* — *longa salute* Scaliger t e libris; vulgg. alii, ut Ald. 1. 2. cum Muret., ostris *larga.* H. *Meritam larga donate salute* rece- Vossius. *Meritam* est etiam in Hamb. et secund. *meritum* in Ask. *larga* hab. Goth. Secutus sum ssium. Ac *meritam* probat etiam Forcellinius, quem vid.

Submiſſa ac tem

23. *Haec tibi vir q*
ra] Vox *quondam* de ſ
pſius II. Var. Lect. 1.
gunt id etiam ſequentia.
nio iungi et maritum fo
cubinus eſſet, qui hone
conſtat e Martiale (v. c
Intpp. ad Minuc. Felic. c
quondam contra de prae
pudico amore, alias *caſt*
tiarum, quaſi non amic
eſſe nequeat et caſta dici
men in eam ſententiam di
bat *fratrem* pro *amico* dic
dem, illud vocabulum fui
tium et in affectus teſtific
p. 44. non vero ſimplicite
cere: *Miſi hoc fratri me*
hab. Goth. *nec*. Pr. *caſta*
Voſſ. *Neaere*. Nunc de c
eſt. Plena oratio fuiſſet:
quodam, nunc frater. Sic
Rufus, diu manipularis,

25. *caram magis esse*] Reg. *magis caram*, deberet altem, *mage caram*. H. Mon. *Seque*. Un. Voss. *causam* pr. *aram*. Bern. *sibi* pr. *tibi*. — *Coniunx* hab. v. 26. 27. Ald. 1. t Scal. add. Hamb. W.

28. *pallida Ditis aqua*] Regius, *dulcis*. Guelf. 3. 4. *au-irt*. H. *Spes* pr. *spem* Ask. Pr. *ditis* h. *dictis* Hamb. W.

ELEGIA II.

1. *Qui primus*] ita Broukh. cum potioribus, etiam vett. ld. Vulgo inde ab Ald. lectum *primum*. mox pro *carum-is* nonnulli *carumve*, ut et Guelf. 1. e correct. 3. alii cum ld. Ven. pr. Reg. Lep. Vicent. *caraeque puellae*. H. *Ca-ramve* quart. Voss. Monac. *Caramve* Hamb. quod reposuit . Vossius. *Quis* pr. *Qui* Ask. *Primus* omnia apogr. H. Vos- . *Caraeque* Zwic. 1. 2. W.

3. *Durus et ille fuit*] boni aliquot libri repetunt, *Fer-us ille fuit*. Nec tamen hoc poëtae *ubique* sequuntur; nec ine carebimus vocula *et*. *Durior ille fuit* coni. Hoeufft ric. p. 222. H. Santenius ad iterationem reponendam pro-ivis fuit, vid. Bibl. Crit. p. 73. Sed primum quae ille ap-sfuit exempla, diversissima sunt inter se, neque ullum huic co simile; deinde h. l. repetitioni non est locus, quum eta ad alterum factum durum procedat. W.

4. *erepta coniuge*] Regius, *exempta*, quod ex compen-o scripturae natum. Sic ap. Cic. Verr. II, 55. pro *empta* iros invaserat *erepta*, cum esset scriptum *epta*. cf. Gronov. bss. I, 12. *Erepta* recte se habet, sive a rivali, cui se derat, *praerepta*, sic enim fere dicitur. Propert. II, 25, 2.

Cur quisquam faciem dominae iam credat Amori?
Sic erepta mihi pene puella fuit.

, 7, 1.

Eripitur nobis iam pridem cara puella.

e quocunque alio discidio; putem tamen peregre abiisse, m proxima Elegia v. 25. 26. 27. *reditus* mentionem fa-t. Nolim enim haec cum Vulpio de reditu in gratiam cipere. H. I. H. Vossius suspicatur: *tantum qui* pr. *qui ntum*. Nihil tentandum, quum libri non varient. W.

5. *Non ego firmus in hoc*] Exc. Pocchi antiqua et duo ilici, *fortis*, quod quidem bene constantiam in quacun-e re et proposito exprimit, et sollenne est: (Sulpicia t. v. 6.

— — *nec qui pede fractus eodem*
Fortiter irasci didicit duce Clazomenio.

 quae

Regio et Corvin. At I
verant, deberi eam Ic
legi: *non hoc patiemur*
gata vera esse, sive ex l
profecta sit. Fuerat en
modum:

— — *non h*

unde in uno Broukh. e
correctione invasit libros
patiemur et aequo Ingeni
deri voluerant vulneri,
mur I. H. *Non haec pat*
bus H. Vossius usus est,
patiemur e nostro. Goth.
patiemur, et aequo. W.

7. *Nec mihi vera lo*
Ald. sec. et a Broukh. ex
Scaliger ex Ald. pr. retr
Hoc edd. vett. habebant
deductae. *Haec* etiam Re
ortus ex scriptura *hec*, qu
vera secund. Voss. *tunc*,
mihi Zwic. 1. 2. W.

7. *vitaeque* ...

ctylis decurrat versus, post Statium sustulit Broukh. H. *Ergo* sine *ego* omnia apogr. H. Vossii. *Quom* Hamb. Tert. Voss. *quo*, idem *et umbram*. *Supra* sex apogr. H Voss. (Hamb. Goth.) et Zwic. 1.; Zwic. 2. *super*, sed correct. alia man. Pro *nigra* duo Voss. *magna*. W.

10. *super — teget*] Reg. et Corvin. Guelf. 3. cum Ed. Lips. Vicent. et aliis *supra*. H. *Super — teget*, ut apud Catull. 61, 29.: *Lympha specus super inrigat*, et infr. IV, 1, 23. *claudi super caelo*. W.

11. *longos veniat* Ask. quint. Voss. *veniet*. Vind. *casta Neaera*. W.

13. *carae matris comitata dolore*] hinc Ovid. in nostri epicedio, III. Am. 9, 51.

Hinc soror in partem misera cum matre doloris
Venit.

quem locum Cyllen. sup. ad I. Eleg. 3. sic laudat: *mixti cum matre doloris*. H. *Moereat et genero* Monac. W.

15. *Praefatae ante meos manes animamque precatae Perfusaeque*] Iam superioribus temporibus de hoc loco disceptatum fuit. Libri fere exhibent *animamque rogatae* vel *rogate*; sic et in vett. edd. et in Aldd. donec Muretus *precatae* substituit. Hoc *rogatae* ἀρχαϊκῶς pro activo extulisse Tibullum volebat I. Is. Pontan. ad Macrob. V. Saturn. 7. Cyllenius id inusitato modo fieri videns inclinat in alteram lectionem *precatae:* addit tamen, alios imperandi modo accepisse, *animamque rogate*. Statius, qui *rogatae* in omnibus suis invenerat, hinc faciebat *togatae*, perquam infeliciter prostituens amicam Tibulli (etsi sic legitur in Guelf. 2. *togatae*, superscr. *rogate*); at Scaliger et coniecit et recepit *rigatae*, ut cum sequentibus coniungatur, *rigatae perfusaeque — manus;* ita tamen duo eandem plane rem significantia verba coniunguntur. Recte itaque ab eo discessit Broukh. et recepit *animamque precatae*, quod sane inter cetera minimam reprehensionem habet: ut tamen nec in eo acquiescere liceat: nam primum post, *praefatae manes*, quid est, et quomodo differt: *animam precatae?* an est salvere iubere animam? et alterum: Manes praefari, h. e. affari, nomine compellare mortuum Tibullum? ut in illo: *ter magna voce ciemus*. Optime sic locum expedias. Sed manet difficultas, quomodo notum hoc vocabulum *precatae* in *rogatae* in maiore codicum numero abire potuerit. (Participia *precantes* et *rogantes* confusa in libris notavit Burmann. ad Anthol. P. V. p. 150. W.)

 Itaque

...tes, quod in (
Rom. eſt. In Regio e
cari poſſis fuiſſe *animaq*
rupta eſſe olim putaba

Praefatae ante me

Diſtingueret ita *Manes*,
gante. Erat enim antiq
corpus compoſitum et
rem accepiſſet, animam
quieti dari; quae nota
cauſſis idolum aliquod,
quod tamen et umbram
Heinſ. Adverſ. I, 2.) ali
ſuum vagari (vide tame
p. 755. W.); id eſſe, qu
varum et *Lemurum* nomi
feriis datis laetetur. v. F
ferendarum mos eam opin
buit: niſi enim adeſſet a
gauderet, quorſum in eo
Platonicorum aliorumque
dem ſuperſtitionem fulcien
in S. Scip. I, 9. cf. Daviſ.
vero immatura morte rapt
oberrare, neque ...

:actenus igitur 'correctio *animamque vagantem* arridere oterat: fateor tamen mihi nunc eam minus probari; cum ɛrſus numeri et orationis ſtructura vix eo ducant, et ipſa ɔtio illa vagantis animae longius petita eſſe videatur. Ianendum itaque in lectione ſeu emendatione: *animamue precatae;* ut in nota explicuimus, et dicendum *rogae* l. *rogate* ortum eſſe ex compendio ſcripturae *animamorecate.* Initio verſus *praefatae* ſuperſcriptum eſt *ere* in Guelf. 1. H. Pr. *precatae* Zw. 2. *rogate,* Zw. 1. em ſuperſc. at *rogantes.* *Rogate* etiam Goth. et plura ogr. H. Voſſ. alia *rogatae* apud eundem, ut Hamb. unus ɔſſ. *precate* in marg. *Praefactae* pr. *praefatae* hab. Goth. ɜmb. H. Voſſius malit *animamque rogando,* ut Ovid. ſt. VI, 303. *precando affamur Veſtam.* Burm. iun. eo :linabat, ut *animam precari* explicandum cenſeret ut *ven- petere rogo* ap. Propert. IV, 7, 31. W.

17. *Pars, quae ſola mei ſuperabit corporis, oſſa*] Berrt. ad Stat. II. Silv. 6, 90. *ſuperabunt.* Ed. Rom. *Pars oque.* H. *Pars quoque* ſex apogr. H. Voſſ. (Goth. Hamb.) Zwic. 1. 2. *Quae iniinctae* Goth. *iniunctae* quart. Voſſ. *ent* octo apogr. H. Voſſ. (Goth.) et Zwic. 1. 2. In ric. 1. correct. tamen *legant.* W.

18. 19. *legant — ſpargant*] Noſtri cum Guelff. aliis, *ent, ſpargent* male, nam ſequitur *parent.* Procedit aun iunctura verborum: *Praefatae, precatae et perfuſae ant, et ſpargant, mox etiam parent fundere, poſthaec ere.* H. *Spargent* ſept. apogr. H. Voſſ. (Hamb. Goth.) ric. 1. *Spargant* Zwic. 2. Uterq. ſine variet. v. 20. *pat. Perfuſa* pr. *collecta* duo apogr. H. Voſſ. W.

21. *Poſthaec carbaſeis humorem tollere velis*] Eſt hoc itum in Edd. aliquot ex emendatione Mureti: libri et d. ant. fere *carbaſeis — ventis.* Hi tamen qui ſint, diſle dictu eſt. Scaliger poſt Cyllenium intelligit ventos baſeae veſtis agitatione excitatos. Bronkh. potius *ven- vela* tenuiſſima explicari debere contendit. Sed cum c in tenui carmine fieri nequeat, recte cum Heinſio reuit *velis,* quod et in uno Italico eſt, et pro quo ſaepe erum libros invaſit. v. Burman. ad Ovid. VII. Met. 491. iſt. X, 149. In uno Colb. eſt *vittis,* quomodo et Stas ab aliis lectum fuiſſe notat, ut forte hinc *ventis* orn fuerit. In Vicent. video eſſe *vinclis.* Regius etiam, *ſthac.* H. Zwic. 1. *vinclis al. ventis* ſuperſcr. et gloſſa: elamentis et pannis albis. Venti non ſunt carbaſei, ſed a *carbaſea impellunt* venti." Zwic. 2. *ventis* ſuperſcr. „alias

regio est, ubi thus na
et recepit H. Vossius.
moream, *eodem* ad oss
eod. *dives Panchaïa*
utroque loco legebatur
Assyria, ingrata repetiti
pars. Libri aliquot, d
Wittiano, quibus acced
exhibent *pinguis et Assy*
Broukh. tamen epitheton
iudicabat, propter myrr
mittuntur, et quia etia
Panchaïam dixit: idcirc
Panchaïa et dives Assyri
a libris discessisse arbitro
Syria aequè pinguis dici
mum et mille unguentoru
tim in ea nata, partim in
chaïa dives, ob copiosum
noster sup. I, 3. *Assyrios*
altera parte *Panchaïa dive*
Ipse noster infra IV, 2,
Od. 12, 24. *plenas Arabum*
et Goth. Zwic. 1. ut in u
Zwic. 2. Bis *dives* Vind

aera dictum: sed iam a Gronov. Obss. II, 9. reprehensus. Nata est haec lectio ex scripturae compendio *ca,* ut videas in Edd. Lips. et Rom. Sic etiam factum inf. IV, 10, 6. cf. Lips. ad Senec. III. de Ira c. 10. Extat quoque *cura* diserte in aliquot Italicis apud Broukh. (est in prim. et quart. Voss. et in Ask. — Zwic. 1. *cā neaera;* Zwic. 2. *cā neera.* W.) Regius etiam *hunc* vitiose. in Guelf. 2. *cara neaera* superscr. *cura.* Sunt similia verba illis matris Ulyssis apud Homer. Odyss. λ, 201.

Ἀλλά με σός τε πόθος, σά τε μήδεα, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ,
Σή τ' ἀγανοφροσύνη μελιηδέα θυμὸν ἀπηύρα.

ELEGIA III.

1. *caelum votis implesse*] Regius *flammis,* sicque ed. Vicent. Ceterum in his continuanda erat sententia a v. 1. ad v. 10. Itaque sic interpunxi. H. *Votis caelum* Bern. *Votis* Zwic. 2.; *flammis* tert. Voss. et Zwic. 1., c. gl. *sacrificiis. tura tulisse* Statius, non apparet unde. W.

3. *marmorei prodirem e limine tecti*] Dousa Praecid. c. 11. ex uno libro et ant. Edd., quae quales fuerint, reperire nequeo, *templi;* sed recte reiecit Broukh. Ita Burman. sprevit *templa* in Ovid. I. Met. 170. Regius *a limine.* a Corvin. praepositio abest, me volente. H. Recepit H. Vossius, comparans Ovid. Am. III, 11, 13. W.

5. *renoventur* Ask. at in marg. *renovarent.* Hamb. *renovantur.* Goth. *revocarent.* W.

7. *Sed tecum ut longae sociarem gaudia vitae*] h. communibus vitae gaudiis tecum fruerer. Scaliger e suo nimis argute reposuerat *satiarem.* quod etiam erat in Thuan. et vett. edd. Brix. ac Venetis, Guelf. 1. 4. etiam ed. Commelin. Ald. pr. cum aliis vitiose, *sociarent:* quod et in Regio erat. H. *Sociarent* sec. Voss. et Goth. *Sociarem et* Ask. I. Schrader. conieceras: *Si tecum haud longae.* Non probanda haec. W.

9. *praemensae defunctus tempora lucis*] Ita in Aldinis et hinc expressis editum erat; idque recte retraxit Broukh. secutus libros et Edd. vett. quarum tamen multae, etiam Romana, *permensae,* ex scripturae compendio scilicet. (*Per* et *prae* permutata in compos. I, 10, 68. W.) In scriptis quoque *tempore,* quasi *defunctus* cum quarto casu iungi non posset. Scaliger vero post Muretum et Plantin. id, quod in aliis, *v. c. Regio, Corvin.,* ut *permense* — tempore est in Guelf. 3.

Guelf. 3. et 4. sed in istis superscriptum *o* est, tuebatur: *permenso defunctus tempore lucis. permensum esse vitae tempora, spatia*, per se eleganter dici non neges. Nemesian. Ecl. I, 19.

Quem nunc, emeritae permensum tempora vitae,
Secreti pars orbis habet mundusque piorum.

cf. Broukh. Sed et *permensum* passive dici, et *defunctum* insuper addi, iuxta durum est. Tale autem erat doctissimi viri ingenium, ut vel silices concoqueret, modo recondita aliqua doctrina adspersi essent. H. *Praemensae* quinque apogr. H. Voss. un. *praemenso. permensae* un. H. Voss. et Zwic. 1. 2. *permenso* tria apogr. H. Voss. (Hamb.) *tempora* sept. apogr. H. Voss., *tempore* quatuor (Hamb.). *defunctis* Hamb. H. Vossius recepit: *tempore.* Sane *defuncta corpora vitâ* dixit Virg. Georg. 4, 475., et *suis temporibus defunctâ* Horat. Ep. II, 1, 21., ac videtur Tibullus etiam ita scripsisse. Agnoscit tamen accusativum Forcellinius. — *Tum, cum* Statius vidit in duobus, quod recepi; vid. Obss. ad I, 1, 21. W.

10. *cogerer ire rate*] Ed. Lips. cum aliis *cogeret.* Broukhusius litterae caninae frequentia offendebatur. Ceterum ex h. l. confirmari potest Scaligeri emendatio in Sever. Aetna v. 79.

Mentitique rates Stygias, undasque canesque.

vulgo legitur: *Mentiti vates.* H. *Iterate* pr. *ire rate* Goth. W.

11. *Nam grave quid prodest pondus*] Scaligeri Exc. et Vincent. in Speculo doctrin. VI, 73. *Quid prodesse potest, p.* v. ad II, 6, 19.

12. *Arvaque si findant*] Unus Angl. *scindant*, perpetua variatione. Basil. Ed. secund. *fundarit*, (sic enim Ask., tert. Voss. et Mon. W.) et Vincent. l. c. *Prataque si fundant.* v. I, 7, 21.

13. *domus — Phrygiis innixa columnis*] unus Colbert. *subnixa.* Ovid. III. ex P. 2, 49.

Templa manent hodie, vastis innixa columnis.

Sed et ibi unus *subnixa.* H. *Immixta* tert. Voss. W.

14. *Trenara* secund. Voss. *hriste* idem. prim. *tharisce,* Hamb. *Charyste.* W.

16. *marmoreumque solum*] Hunc locum ob oculos habuit Auctor Epigrammatis in Catal. Ed. Scalig. p. 191.

Quod tua mille domus solidas habet alta columnas,
Quod tua marmoreo ianua poste nitet;
Aurea quod summo splendent laquearia tecto,
Imum crusta tegit quod pretiosa locum,

ubi

i legendum *solum* pro *locum;* quod etiam repositum est a ırm. Sec. in Anthol. Lat. lib. III. ep. 70. T. I. p. 511.

17. 18. *Erithreo* et *eritheo* duo Voss. un. pr. *Sidonio* hab. *brinio.* H. Vossius suspicatur, Tibullum scripsisse: *Quid* ' *Erythraeo* caet. atque adeo recepit, contra omnium li- ›rum auctoritatem. W.

19. *Et quae p.*] Scaliger in prima editione leg. pu- ›at, *Est quae.*

eod. *in illis Invidia est: falso p.*] Ita Scaliger restituit Exc. suis, quibus alii libri Italici, cum his Guelf. 2. ac- lunt: nisi hi ex Pontani correctione ita habent; nam eum emendasse, in margine vet. ed. manu notatum video. lem Vind. et tert. Voss. W.) Plerique, ut etiam Regius Corvin. Guelf. 1. 3. 4. *in illis Invida quae,* sicque Edd. teres et Aldinae et hinc vulgatae: in ed. Lips. *que.* Potest :o hactenus vulgata orta videri ex omisso *est:* et legitur oque *in illis Invidia: falso,* in uno Gebhardi, et Ed. m. unde olim putabam, eam veram esse lectionem; pro- ctionem syllabae autem insolentem omni depravationi lo- n dedisse. Solent enim *que* inserere librarii, cum syllaba :at. v. mox El. 4, 10. Nec tamen satis placet: invidiam : aliqua in re. Etsi alioqui lapsus proclivis. Itaque ad redeo, quod olim proposui: *Et quae p. populus miratur, illis Invidet: heu falso plurima vulgus amat!* H. *illa* se- ıd. Voss. *invidiaque* Bern. *invidia quae* Goth. id. *volnus.* Hamb. deest distichon. W.

. 21. *Non opibus mentes hominum curaeque levantur*] ıtuor Gebh. duo Broukh. *homini.* H. *homini* Ald. 1. 2. n Mureto; prim. Voss. et Bern. *hominis* Ask. *Non ho- ıum mentes opibus* quint. Voss. W.

22. *Nam fortuna sua tempora lege gerit*] *gerit* Broukh. ibris, h. e. ministrat. In aliis, etiam in Regio, Guelf. 2. *it;* quod mihi magis placet: ut etiam hoc in illud muta- ı, ubi libri alterum solum haberent. Vulgatum etiam il- l dudum est in edd. Mureti et Scalig. Itaque reduxi. lust. Iug. 109. iam a Vulpio laudatus, *Humanarum re- ı Fortuna pleraque regit.* Res humanae in poëta sunt *tem- 'a,* casus. Ceterum sollennis est variatio. v. sup. ad I, 9, et Heins. in Claudian. II. in Eutrop. 562. H. *regit* Ask. *it* Zwic. 1. 2. Hamb. — *suas* — *gerit* Goth. In tert. ſs. deest hic versus. W.

24. *At sine te*] plures, *Et.* Heinsius: *Si sine te, re- n m.* H. *velim* Goth. et libr. Broukh. quod recepit Vossius. *Et sine* Zw. 1. 2. Hamb. Goth. et plur. apud H. Vos-

..ıı ,ııoı v. 27. Hamb. *At mihi* in marg. *dulci.* — *moventur* quin adversa v. 28. duo Voss. *aversa* inducta *d* lineâ, laudatque glo *deae mens.* W.

29. *Nec me regna iuvent, n* *iuvent,* quod exquisitius, dudu Statius, Passerat. Cantabrig. An Scaliger iteravit ex Ald. pr. Ir gitur. H. *iuvant* Zwic. 1. 2. Go Hamb. et duo Voss. *annis* Hamb

31. *Haec alii cupiant*] libri *piant,* unde vir doctus ap. Bro *capiant.* Vincent. Spec. doctrin. mox

32. *securo vitae munere.* H. *cı*

34. *Cypria*] Regius, *Cyprid*

35. *Aut si fata negant reditum* e correct. *At,* et hoc praeferam. mori praestat. Deinde Regius cu *tus,* quo numero amant efferre Lat *si* tert. Voss. *facta* Hamb. *reducem* q eod. — *tristesque sorores*] H *giaeque.* cf. Burman. ad Grat. Cyr etiam in mentem venerat Ayrman *Stamina.* v. in Vit. Tib. §. 84. At

36. *quaeque futura canunt*] bus libris et Edd.

gebat: *Me vocet in v. — paludem Dis et in ignavam l. O. aquam.* quod nervo caret. in Ed. Venet. 1475. *ignaram.* Deinde Ed. Rom. *ortus* et Regius *Orchus;* ſcribebant enim olim ſeriores hoc et ſimilia, ut *pulcher,* cum adſpiratione; ſono gutturali a barbaris populis adſcito: v. Broukh. h. l. et Salmaſ. in notis ad Euſeb. Chron. editis ab Henr. Leonh. Schurzfleiſch. in Biblioth. Vinar. p. 140. H. v. 37. *ad vaſtos* ſcripſ. H. Voſſ. pr. *me* prim. Voſſ. *at.* — *et ignava* Vind. *ignara* Ask. *lividus* Bern. *Orchus* quart. Voſſ. W.

ELEGIA IV.

Multa ſunt in hoc carmine, quae ſeveriori iudici diſplicere poſſint. In exordio nonnulla ſunt perplexe dicta et iterum iterumque retractata. Si forte haec librariorum fraudi debentur, in Apollinis tamen deſcriptione copiam earum rerum, quas brevius narratas malis, poëtae vix pro egregio invento annumeres: uti nec illud ipſum, quod Apolline res digna eſt viſa, a quo poëtae nuntiaretur puellae perfidia, et quidem tam operoſe ac copioſe. Quod ſub fin. dicere poëtico more volebat, Neaeram non eſſe puellam ſine humanitatis ſenſu natam, vide, quo cum faſtidio legentis, et in ipſo ornatu ieiune, extulit vſſ. 85-93. cum vſ. 85. 86. ſatis ſuperque eſſent. Verbo, otioſa rerum ac verborum copia laborare videtur totam carmen; etſi ſint alia in eo Tibullo digna, nec dubitare liceat, Tibullum eius eſſe auctorem.

1. *nec ſint inſomnia vera*] in Corvin. Guelf. 3. a pr. m. ac multis, etiam in Edd. ant. Ven. pr. et reliquis, Lipſ. *mihi ſomnia,* in Rom. et eius ſecta et in Guelf. 4. *mea ſomnia,* orta ex ſcripturae compendio, quale eſt in Regio *m'* facto ex *in. ferant* Guelf. 1. a pr. m. H. *Mihi ſomnia* etiam ſex apogr. H. Voſſ. (Hamb.) pr. *inſomnia.* W.

2. *extrema — nocte*] Ita Scal. ex ſuo correxit, et ſic Regius; vulgo *heſterna,* natum ex *eſterna* vel *externa,* quod etiam alii habent; aberrationes ſollennes. v. I, 9, 57. II, 1, 12. Catull. ad Manlium 99. ubi v. Santen. Propert. I, 15, 5. II, extr. 59. et III, 6, 1. ubi non e mera Beroaldi coniectura eſt in vulgatis *heſterna;* nam et Regius hoc exhibet. item Ovid. V. Faſt. 506. cf. Heinſ. Adverſ. II, 15. *extrema* recte ſe habet, ſi cogites inf. v. 21. ſub orientem diem ſomnium oblatum. Ovid. Epiſt. XIX, 195.

— ſub auroram, iam dormitante lucerna;
Somnia quo cerni tempore vera ſolent.

Pro

Pro *pessima* in Scal. Ed. ut et in Guelf. 3. *proxima*, ortum esse videtur ex scriptura, qualis est in Gu *pexima*. H. *extrema* Vind. W.

3. 4. *Ite procul, vanum falsumque avertite visum: finite in vobis quaerere velle fidem*] Haec nisi omnino a manu profecta sunt, vera ut sint et incorrupta, vehe dubito: certe sententiam commodam inde non efficias. mum illud satis contortum et durum est, quod nu *somnia* alloqui Poëta intelligendus est. *Avertere* omen, est, illud averruncare, depellere; id vero ins non faciunt. Minoris versus faciunt hunc ordinem: *nite velle me quaerere fidem in vobis*, ut sit, *Ne exig vobis fidem habeam.* Sed omnia haec dura et ieiuna Verum quidem est, nos haec ita concinnata habere e rectione Scaligeri, qui *vanum* ex uno libro, cui aliqu adstipulantur, etiam Corvin. *vobis* vero sine libro re sed correctio tanti non erat, ut reciperetur. Nec tame gata lectio habet in quo expoliendo operae pretium Editum ubique erat id, quod in maiore parte librorum, Guelff. legitur: *Ite procul, vani*: erunt adeo hi conie somniorum interpretes, arioli: enimvero hos tam ab *vanos* appellari qua ratione et exemplo dicas? Tum *tite visum* an esse potest, auferte, tollite, ne mihi tam de eo memorate? Verum etiamsi haec licere putes; e pro *vani* rescribas *vates*; tamen totius versus sententia i et Tibullo indigna est. Nec minus in altero versu: *In* est ex correctione Scaligeri; nam libri et Edd. *in vot* bent, utrumque inconcinne, et nullo sensu idoneo. *et in votis* Guelf. 1. Statius coniiciebat *inventis*, vel *i* Muretus, *in vanis*, unus Italicus, *in somnis*, Guyet *nobis*, Heinsius, *in veris*. Passerat. *Desinite iis vates hinc vobis*, sed ad Propert. I, 5, 28. assentitur Mureto. malo silere, quam afferre, quae nec mihi ipsi satisfa Quod Broukh. ait, docuisse Schottum Obss. II, 13. de haec esse e Sophoclis Electra, vanum est. Nam verba nonnulla conveniunt, sententia diversa est: aut nulla v inest somniis vaticiniisque, aut hoc somnium exitum ha

Ἦτοι μαντεῖαι βροτῶν
Οὐκ εἰσὶν ἐν δεινοῖς ὀνείροις,
Οὐδ' ἐν θεσφάτοις,
Εἰ μὴ τόδε φάσμα νυκτὸς
Εὖ κατασχήσει.

Versus sunt ex Electra 501. sqq. Possunt sententia 1 hauae propiores videri apud Petron. 104. et Claudian. X

nihil inde in rem noſtram convertere licet; et conſultius verſus ab indocto interpolatore profectos relinquere in›s. H. *vani* etiam Zwic. 1. 2. Goth. — *in votis* v. 4c. 1. 2. Hamb. Goth. *in notis* Bern. I. H. Voſſius coniecit ecepit: *Ite procul, Somni,* caet. pr. *ſomnia* dictum, ut l. Rem. 555.; deinde: *Deſinite in vanis,* ſecutus Mureſcripſit. Equidem, ut in re dubia, nihil mutavi. Sunt ›n nonnulla monenda. *Avertere viſum* ſomnia recte dicunquandoquidem ſomniis viſus tribui poteſt. Horat. Sat. I, }.: *tum immundo ſomnia viſu nocturnam veſtem maculant.* e ſimil. Liv. III, 5. *portentaque alia aut obverſata ocuit varias exterritis oſtentavere species.* Virg. Aen. XI, 271.:

Nunc etiam horribili viſu portenta ſequuntur.

id. XII, 245.:

Dat ſignum caelo, quo non praeſentius ullum
Turbavit mentis Italas, monſtroque fefellit.

lſi *ſignum* fallit *monſtro*, *ſomnia* etiam avertere poſſunt s. — Difficultatem habent in primis verba *in vobis* a gero de coniectura illata. Thierſchius legendum putan *nobis* hac ſententia: nolite ſperare me fidem vobis haum. Iam pergit, quare illis fidem habere non poſſit: *vera monent.* Lenzius mavult: *deſinite et vobis.* Fornunquam haec res ad liquidum poterit perduci. Hoc n videbis, mendi notas delendas fuiſſe; verſibus enim ublatis verba *Di* — *quies* cum ſequentibus non cohae· W.

5. *venturae nuntia ſortis*] Regius, *mortis.*

6. *vera manent* Guelf. 2. at emendat alia manus *mo*-H. Deeſt in Goth. hic verſus. W.

8. *Vana* pr. *falſa* de coniectura ſcripſit H. Voſſius, moleſtum ſit *falſa* poſt *fallaci.* Ac loco ſuo turbatum ɔulum *vana* comparere in ſequenti verſu, ubi multi *va*-habent pr. *natum.* Non ſequutus ſum. W.

9. *Et vanum ventura hominum genus omina noctis*] Ita ‹it Scaliger ex ſuo: accedentibus tamen aliquot aliis in Lect. ap. Broukh. Guelf. 2. a m. pr. probavere Broukh. ulp. Vellem ſenſum quoque expoſuiſſent viri docti. gēr quidem, qui contortiſſima amabat, modo docta eſ· Somnia, inquit, iubent pavidas mentes falſa timere, ni homines noctis omina mola ſalſa deveneantur. Sed ı ieiuna ſententia haec ſit, docere opus non eſt. Quid n *ventura omina noctis* ſint, plane praeteriit. Voluitne eventura? quaſi certum eventum habitura? id vero

latine

latine vix dicitur. *omina ventura* non esse possunt, nisi futura, quae aliquando existent, ut v. 5. *sors ventura*, quae aliquando homini eveniet, continget. At illa nemo expiat, neque futura omina quisquam curat, contentus expiare praesentia. Tum omnino sic nemo loquitur: verum *ominibus* dicimus *ventura significari*, ut Claudian. II. Laud. Stilic. 216.

Ominibus ventura notant.

Varietas lectionis hic plane mira est. Ante Scaligerum in Edd. erat, *natum in curas*, quod a Mureto erat receptum; et sic Corvin. sic Regius, Guelf. 3. et aliquot libri ap. Broukh. cum edd. ant. ex Ven. pr. profectis. Ed. Lips. cum paucis, *natum in curam*, unus Vatic. *nata in curas hominum gen.* Exc. Lipsii, Perreii, cum aliquot aliis: *vanum in curas*, quod placeret, si ita quenquam loqui scirem; hinc deterius unus et alter, *vatum*, *varium*, *tantum*. Ante Muretum Edd. Ald. dederant *vanum metuens*, quod et Venetae et ipsa Romana habet, cum Guelf. 1. 4. et ex emend. 2. E ceteris libris unus Stat. *tantum metuens*, unus Broukh. *natum metuens*, unus Heinsii *vatum metuens*. E quibus id, quod primo loco posuimus, *natum in curas*, probabilissimum videtur, etiam Heinsii et nuper Nodelli (Not. crit. p. 74.) iudicio, neque id cum Vulpio pro Tibulli simplicitate nimis argutum putem, cum sit ex medio petita sententia. Coniiciebam aliquando: *navum in curas*, ut Ovid. *Inque meas poenas ingeniosus eram.* Sed quorsum argutamur in loco, qui nunquam habebit quod satis placeat? *Omnia* pro *omina* passim legi, vix opus est, ut moneam; quoniam sollennis lapsus est. Pro *Et* aliquot libri et Guelf. 2. ex emendatione, *At*, recte. Itaque revocavi iterum lectionem a Mureto olim repositam. H. *At natum in curas* recte est in Monacens. et Vind. praeterea in prim. et quart. Voss. qui tamen *Et* habent pr. *At.* Quint. Voss. in marg. *natum in curas hominis.* Tert. *Et... incurram hominis.* Bern. *Et natum maturas*; e quib. omnibus vera lectio elucet quodammodo. Zwic. 1. *Et natum*, sed superscr. *al. metuens.* Goth. *Et tuum metuens.* Zw. 2. *Et vanum in curam.* Hamb. *Et varium ventura.* In Ask. et quint. Voss. *Et vanum ventura.* Prim. Voss. *Et natum metuens.* — Pr. *farre* Bern. *ferre.* Pr. *placant* tert. Voss. *placeant.* W.

10. *Farre pio placant*] Ed. Lips. *pioque placent.*

11. *Et tamen, utcunque est, sive illi vera moneri, Mendaci somno credere sive volent*] Ita locus constitutus erat in

Aldinis, hinc in Scalig. et ceteris: ſunt tamen codices, quibus auctoribus id factum; accedit Corvin. Etiam in his aliquid ambigui et obſcuri eſt: *ſive illi*, n. hominum genus, *volunt vera moneri*, n. a Diis, per exta, vid. v. 5. vel, ut Vulpius explicat, a me, qui vanam dico rem eſſe ſomnia. Quid tamen haec omnia ad rem, de qua agitur? Etiam hic per Scaligeranam recenſionem melior lectio iterum ex editis loco eſt depulſa, in quam coniectando ipſe incideram et facile alius quisque: non *moneri* ut ſcribas, ſed *monenti*. Ita Muretus ediderat; ita legitur in edd. vett. et quidem utriusque ſectae; adde libros aliquot apud Statium et Broukh. et Guelff. omnes. Hoc itaque reduxi: *ſive illi vera monenti, Mendaci ſomno c.* Opponuntur, quod obvium eſt, *mendax ſomnus*, et *vera monens* ſeu deus ſeu aruſpex. Reg. et Ed. Rom. etiam *utrumque;* et in hac *eſt* abeſt. H. *Sed tamen* Guyet. probabat in trib. cod. repertum. Recepit H. Voſſius, quem ſecutus ſum. — *Moneri* eſt in Zwic., Hamb. aliisque ap. H. Voſſ. qui recepit. — Pro *utcunque* eſt *utrumque* in Ask. et Goth. W.

12. *volent*] in Guelf. 3. ſuperſcr. *velint*. H. Id. Ask. et Goth. W.

13. *efficiet* Bern. *efficiant* Mon. *luſcina* Goth. W.

14. *praetimuiſſe velit*] ex emendatione Gebhardi recepit Broukh. et confirmat Regius cum Corvin. vulgo *pertimuiſſe*. Sic modo ſup. Eleg. v. 9. *permenſae* et *praemenſae*. Orta vitia e compendiis litterarum. H. *Praetimuiſſe* eſt etiam in Mon. et prim. ac ſecund. Voſſ. *pertimuiſſe* autem Goth. et Hamb. W.

15. *Si m.*] Ed. Lipſ. *Sic*, cum aliis. H. *Sic* Zwic., Goth. alia ap. H. Voſſ. apogr. Pro *laeſit* Goth. *laedit*. Pr. *nec* nonnull. *non*. W.

17. *Iam Nox aetherium nigris emenſa quadrigis Mundum*] *emenſa* reſtituit Muretus (praeceſſerat ed. Baſil. ann. 1530. W.); firmatur per Guelf. 3. Ed. Lipſ. et Rom. cum Venetis et Aldd. corrupte, *emerſa:* quod et codd. habent, ut Guelf. 1. 4. *dimenſa* 2. H. *Emenſa* eſt etiam in Mon. ſecund. Voſſ. Ask. Laud. quint. Voſſ. in marg. Idem in Zw. 1., ſuperſcr. *al. emerſa*, quod hab. Zw. 2. cum Goth. W.

18. *caeruleo laverat amne rotas*] Scaliger tacite e ſuo, et poſt eum Broukh. receperant *caeruleas*, non male, ſi libri alterum non tuerentur. Praeſtat tamen *caeruleo amne* hactenus, ut *amnis* habeat aliquid adiunctum, quod Oceani notionem *propius adducat*. In Guelf. 3. *lethaeo* pro var. lect.

lect. quod ex superiore carmine obversatum erat librario. H. *caeruleas* etiam secund. Voss. perperam. W.

20. *sollicitas deficit ante domos*] Heins. ad Ovid. II. Met. 382. malit *deficit ille domos*, sed hoc esset *deserit*. v. Broukh. Tentaverat quoque *desit is ante domos*. Sed nil est, quod displiceat in vulgata. H. *Deficere* dii dicuntur qui mortales auxilio non iuvant, ut Virg. Aen. VI, 196.:

Tuque o dubiis ne defice rebus.

domus Goth. *solicitus* Bern. *Somnus* H. Voss. iunxit cum *deficit*. W.

21. *cum summo Phoebus prospexit ab ortu*] Olim me male habuerat *summus ortus* in hoc versu. Nam si, aiebam, idem, qui *primus ortus*, est, inde Sol, tanquam ex alto, *prospicere* dici non potest. Sin vero de Sole iam altum tenente accipias, tum *ortus* non amplius est. Libri nil mutant; in nonnullis, etiam Guelf. 1. 4. est *somno*, natum ex scriptura, quae in Ed. Rom. est *somo*, unde Venetae *sono*. Nunc video, Markland. ad Stat. II. Silv. 2, 45. p. 90. ingeniosam coniecturam proposuisse: *cum summo Phoebus prospexit ab Oeta.* Veteres poëtae, ex antiquiore aliquo carmine, quod in tractibus illis, qui sub Oeta sunt, scriptum erat, retinuerunt hunc formulam, ut ab Oeta ortum Hesperi (habebatur autem is a Locris in praecipuo cultu, et in numis Locrorum frequenter visitur) mox etiam Solis repeterent. cf. Virgil. Ecl. VIII, 30. Culex 202. et ibi not. Senec. Herc. fur. 132.

Iam caeruleis evectus equis
Titan summo prospicit Oeta.

ubi etiam ante Gronovium legebatur *summum prospicit Oetam.* cf. Vossius ad Catull. p. 151. Quod si itaque Tibullus etiam h. l. *ab Oeta* posuit, eleganter haud dubie loquutus est. Sed an tam eleganter loqui voluerit, aut debuerit, alia est quaestio. Nam *ab ortu* bonum et ipsum est. Vid. not. H. *ab Oeta* sine dubio spernendum est, nec quidquam mutandum. *suspexit* Bern. *tum summe phoebi* tert. Voss. W.

22. *Pressit languentis lumina sera quies*] In nonnullis scriptis, etiam Regio, *lumina fessa*. et pro var. lect. Guelf. 3. *festa*. Ovid. Epist. XIX, 56.

— *subit furtim lumina fessa sopor.*

etiam sup. I, 8, 72. *lumina fessa*, sed in alia re. Propert. I, 3, 45.

Dum me iucundis lassam sopor impulit alis.

Sic Vaticanus et alii cum Regio. Broukh. post Heinsium probavit *lapsam*. Sed *labi* dicuntur oculi, non is, qui somno

opprimitur. Verum in nostri loco *fera quies* vera est lectio, quia cum sole oriente demum veniebat. Valer. Flacc. I, 48.

— *ferus fessos sopor alligat artus.* H.

Fessa Vind. *languentes lumina victa* Hamb. *fera* perp. un. Voss. W.

23. *lauro* Zwic. 1. 2. Hamb. *lauru* Vind. Ask. Bern. *Et visus* Bern. W.

25. 26. *Non illo quicquam formosius ulla priorum Aetas, humanum nec videt illud opus*] Versus haud dubie corrupti; tacent tamen Scaliger et Broukhusius. Sed Vulpius vulnus vidit et indicavit. Secundum eum Iac. Grainger, doctus Britannus, transpositum locum putabat, et referebat ad lyrae descriptionem post v. 37. 38. *Artis opus rarae.* Nec minus tamen ibi languet et friget. Quoquo versum te vertas, nihil efficis, nec libri iuvant; unus Stat. *nec fuit*, et unus Broukh. *nec valet.* Heinsius coniiciebat, *nec dedit.* An forte:

Non vidit quicquam formosius ulla priorum
Aetas: humanum nec fuit illud opus.

Opus humanum h. homine natus, ut *opus* saepe. *illud* pro *ille* propter *opus*. *Vidit* vero primo versu extrusum erat a glossa *illo*. Forte etiam *formosius ulla priusve*, ut saepe. Ovid. Epist. XIX, 69.

A Veneris facie non est prior ulla tuave.

Sed videtur loqui de heroum illa aetate. Propert. I, 4, 7.

Et quascunque tulit formosi temporis aetas;
Cynthia non illas nomen habere sinet.

Etsi autem sic satis commode legi possit; melius etiam:

Non illo quicquam formosius ulla priorum
Aetas, humanum aut vidit habetve genus;

tamen operam parum in loco impensam nunc arbitror; est enim satis probabile, distichon hoc esse suppostitium. H. Pr. *videt* etiam Goth. *fuit.* Hinc H. Voss. scripsit:

Non illo vidit formosius ulla priorum
Aetas (humanum nec fuit illud) opus.

In quo vel parenthesis ista mihi non placet. Melius haud dubie Heynius coniecit: *Non vidit quidquam* caet. W.

28. *Stillabat Syrio myrtea rore coma*] Cui non in animum veniat *myrrhea* legere vel ex Horatio! Inhibui tamen im-

perfusa, myrrha madida, ut C
myrrha crinis, sed tum paullo
Syrio rore. Cum igitur *myrteu*
que occurrat, quod Scaliger a
haec lectio videtur. *Syrio* ex
rum reposuit Broukh. vulgo,
quoniam in unguentis Syriae
(ut sup. I, 3, 7.) occurrit, no
Broukh. *Spirabat:* legebat etiam
ad Terent. I. Adelph. 2. unde in
Casus tamen sextus sic forte no
quam et sic Graeci in πνέειν. In
Misc. Lips. nov. Vol. IX. p. 46
ςέφανοι. Vulgatam operose defe
XV, 76. H. Recepi *Spirabat,*
Eadem structura est ap. Virg. Aen
tibus halant. — *Syrio* etiam in A
Mon. In Zwic. 2. sic scriptum,
legi possit. Zwic. 1. *myrtea,* se
unguentata vel mirra suavissima e
myrtea coma agnoscit, explicans
men fieri nequit. Etiam I. H. V
tuit autem, eandem esse quae flav
stat tamen Isidor. l. 12. c. 1. myr
qui est pressus in purpura, h. e.
splendore. W.

32. *ore rubente*] coni. vir

ım, ſequente *et autumno*. H. *Ut autumno* Mon. Bern. and. Voſſ. et comparat I. H. Voſſius Virg. Georg. IV, 261. erperam Goth. Zwic. 1. 2.; hic etiam *rubente*. W.

35. *talis illudere palma*] Cyllenius *alludere* in ſuo ha- rat, quod explicat talos percutere ſpiris criſpuloſis. ſane hoc magis frequentatum in hac re. Statius Theb. 334.

— *extremis alludunt aequora plantis.*

pertius *ferire* dixit III, 15, 32. cf. Heinſ. Adverſ. II, 10. endum adeo, Tibullum exquiſitius vocabulum maluiſſe *dere* aut novaſſe hoc. Pro *Ima* aberratum in Guelf. 2. *que*. H. *Alludere* Zw. 1., at Zw. 2. *illudere*. — Verſum uentem ſatis defendit Huſchk. p. 21. W.

39. *Hanc — plectro modulatus eburno*] Nemo, puto, it, *modulari lyram*, ſed carmen, ſonos, verba; eſt enim *dulari*, modos componere, exercere. Itaque legendum: c — *modulatus* ſc. lyra. ut *arundine* Ovid. XI. Met. 154.

Et leve cerata modulatur arundine carmen.

tendit eo Regius, in quo *Ac*. Niſi malis *moderatus*; imus enim *moderari lyram*. Horat. I. Od. 24, 13.

Quodſi Threicio blandius Orpheo
Auditam moderere arboribus fidem. H.

dulatus verum eſt ſine dubio, vid. Not. ſupra. Adde rat. Od. I, 32, 3. ſeq.

— — *Age dic latinum,*
barbite, carmen,
Lesbio primum modulate civi. W.

40. *ore ſonante*] Ed. Rom. cum Venetis et ſcriptis non- lis, in quibus Guelf. 1. 4., *ore canente*. Eſt hoc quod pert. II, 31, 5. in ſigno Apollinis Palatini: *viſus mar- reus tacita carmen hiare lyra*.

42. *dulci triſtia verba modo*] Sunt haec a Broukh. Vul- , *triſti dulcia*, ſcripti et excuſi, contra loci ſenſum: non m valde iucunda erat verborum Phoebi ſententia. In nullis, *dulci dulcia*. Pro *modo* Regius cum aliquot aliis iptis *ſono*, ſollenni varietate. v. Burm. ad Ovid. XIV. t. 429. H. *triſti dulcia* eſt in Mon. et Bern. Perperam *ci dulcia* Goth. Hamb. Zwic. 1. 2. *Sono* Vind. tert. Voſſ. . W.

45. *proles Semelae*] Ita Broukh. e libris; et ſic Regius. lgo, *proles Semeles*. H. Hoc reduximus, et praebent

 Zwic. 1.

. ... ven. pr. vicen
que Ask. Bern. Hamb. Zwic. 1
Scripsit *quid dicam* et *quidque fe*
legitur hoc loco vers. 72., ver. e
sequent. est *cura* pr. *cara* in tert

55. *quum te fusco Somnus ve*
amictus vocabulo, post Cylleniu
quidem amplecti Somnus dicitur
X, 355.

— — — — quatit ina
Devexo capiti pennas, oculisq
Irrorat.

et ante v. 345.

— nec posco, ut mollibus a
Des victum mihi, Somne, Iov

Propert. I, 3, 45.

Dum me iucundis lassam sopor

et sic saepe apud poëtas. *Alae* ta
vix possunt. Quare nova imagine
obnubere dicitur, quorum oculos

56. *fallit imaginibus*] nonnulli
Guelf. 3. *ludit*, forte ex v. 7. H.
H. Vossius, afferens locum Virgil.
tum — falsis Ludis ima...

ue suas, ubi *suas* otiosum est, licet exponas: *agitat cu-*
uas diversas, n. a tuis. Muretus et Dousa Praecid. c. 11.
)ant: *Diversasque suis* h. propinquis. Deinde Guelf. 1.
d. Rom. et hinc aliae, *mens anxia*. Ayrman. Vit. Tib.
;. legebat:

Diversasque tuis agitat minus anxia curas.

, *promissi mutui, perpetuique amoris, et iureiurando pa-*
immemor, minus de servanda fide solicita. quod parum
re potest. H. Reduxi *suas*, ut hab. et Zwic. 1. 2.
b. Goth. W.

53. *mens est mutabilis illis*] *illis* post Scaligerum Broukh.
is, quibus accedunt Regius, Guelf. 2. a pr. m. et 3. et
Rom. ut ad universum sexum referatur. Monuerat iam
Fabricius e tribus libris. Vulgo *illi*. H. Etiam in
. 1. 2. W.

54. *cum multa brachia tende prece*] *prece* Broukh. ex
ot bonis libris, etiam Guelf. 1., reposuit. cf. v. 76. vulgo,
ı in nostris, *fide* legitur, quasi dici posset *cum multa*
h. multum implorando eius fidem. Eadem varietas III,
. *Cum prece* dixit etiam Ovid. Epist. II, 18. et sup. III,
cum multa prece. H. *Prece* etiam Monac. *fide* Zw. 1. 2.
. alia ap. H. Voss. W.

55. *Saevus Amor docuit validos tentare labores, Saevus*
· *docuit verbera saeva pati*] Ita restituit Scaliger ex libro
cii pervetusto, quod hic incipit, cui accedebant Pocchi
:rreii Exc. vetusta, et nunc Corvin. (fuit iam ita in
. Gryph. et accedit tert. Voss. W.) *Tentare labores*
:xperiri, *tolerare*, nam quae subimus, aggredimur,
que mox experimur, dicimur *tentare*; nec malim iun-
tentare pati labores. At *validi labores* fere ut *validus*
s II, 3, 6. *validae habenae* IV, 1, 115. quae validas vi-
t robur exigunt. *Verbera saeva*, quanquam bene di-
ır, v. I, 6, 37., hic tamen offendunt propter triplicem
em nominis repetitionem. Forte leg. *verbera lenta*.
Scaligerum legebatur: *dominae fera verba minantis,*
us Amor docuit verbera posse pati. Sic etiam nostri et
f. 1. 3. 4. cum plerisque (etiam Zwic., Hamb. — in
. deest hic vers. W.). duo Statiani et duo Anglicani,
bella minantis. Eius loco duo Broukhusii, alter qui-
pro varia lectione, hunc versum exhibebant:

Te victum placidumque tuae monstrato puellae.

ıo Heinsii cum Guelf. 2.

Flere nec ante pedes pudeat, dominamque vocare.

quod

quod tamen iam Perreius a Pontano esse effictum mon
Ex his intelligitur, defuisse ei exemplari, unde manu
pti fluxere, hemistichium hexametri et varie esse supple
In minori versu autem nihil mutari debebat: *verbera pati* prorsus Tibullianum est: itaque nunc restitui. H. *bera saeva* est in 1. 2. 3. Voss. et 2. Voss. *sceus* pr. *sca* quod etiam habet Hamb. W.

67. *niveos — iuvencos*] hos maluit Broukh. ex ali libris, quibus Regius, Guelf. 1. 3. e corr. 4. et Ed. l cum Venetis accedunt, quam *niveas — iuvencas*, qui iam II, 3, 11. *tauros* pavisse Apollo memoratur; quod leve est. Paullo pluris refert in Eleg. in Maecen. Obi emendare:

Fudit Aloïdas postquam dominator Olympi,
Dicitur in nitidum procubuisse bovem.

vulgo, *in nitidam — bovem:* at sic male bono Iovi si Europam aggressuro. *procubuisse* est mutatum fuisse, primit simul actum. Ita quoque nunc edidit Burman Anthol. To. I. p. 271. H. *niveos — iuvencos* quatuo H. Voss. et Zwic. 2. *niveas — iuvencas* Zw., Goth. Ha *Me quoque* Vind. pr. *Me quondam.* W.

68. *f. ficta*] duo *facta* ap. Broukh.

71. *cantus*] multi et Guelf. 2. *cantum.* Istud an ster. vid. vers. 40. H. *Cantum* Zwic., Hamb. al. ap. E Pro *Sed* quint. Voss. *si*, at verum in marg. W.

74. *Immitem dominum*] ita Broukh. ex uno Bod (etiam in duob. Voss. W.) ut sit ipse Amor. vulgo *dominam*, sed sic idem bis credebat dici; nimis forte Nam *immitem dominam* bene interpretari poterat per ctum *coniugium ferum*, amorem aerumnosum puella ac superbae. Contra vero qui *immitem dominum* dixer bebat *servitium* subiungere, non coniugium. Itaque B lectionem iterum expuli. Paullo ante pro *ferre* Ed *forte* cum uno Palatino, Guelf. 1. 4.; et *nescit* vitiose

78. *nostro nomine*] Regius *tempore*, Ed. Lips. cu ant. Edd. *nomina*, sollenni lapsu. v. ad II, 3, 42. H. et in Mon. — *ille* Goth. W.

80. *Hoc tibi coniugium promittit Delius ipse. Fe alium desine velle virum*] *Felix hoc* primus Muretus libro restituit: et sic liber Cuiacii cum aliis. Vulgo, in Guelff., *ac*, in nonnullis *ergo*, in Regio *ast*. Sed modo interpungitur. Muretus cum Vossio de construc

salt. c. 14. p. 56. *Hoc t. — ipse Felix. hoc alium d.* h. alium ab hoc, quam hunc. ut Horat. I. Epist. 16, 20.

Neve putes alium sapiente bonoque beatum.

Scaliger vero: — *ipse, Felix hoc. alium d.* ut ad formulam veterem in conditione conventa nuptiarum alludatur: *Feliciter! felix hoc sit!* Broukh. et Vulpius, ut praefiximus, distinguunt, ut sit: *Felix hoc* scil. coniugio vel viro. Ovid. IV. ex P. 11, 22.

Coniugio felix iam potes esse novo.

Possit et ita explicari: *Hoc tibi coniugium p. D. ipse, Felix hoc; alium d. v. v.* ut sit *Felix hoc* sc. coniugium, non aliud itidem; repetitione non ingrata. Propert. II, 2, 35.

Haec tibi contulerunt caelestia munera divi;
Haec tibi; ne matrem forte dedisse putes.

Placeat licet alii aliud; mihi maxime probatur Mureti ratio, nam non coniugium simpliciter cum Tibullo, sed cum hoc uno felix, cum aliis non item, promittit. H. *Felix ac* Zwic. 1. 2. Goth.; *hac* Hamb. Sed *hoc* etiam quiut. Voss. W.

81. *defluxit pectore somnus*] Aliquot codd. cum Reg. et Corvin. Guelf. 2. 3. item vett. edd. Ven. pr. Lips. Vicent. et aliae *corpore*, perpetua fere varietate. v. ad Ovid. II. Met. 362. 606. 663. III, 178. XIII, 664. et saepe alibi. Propert. IV, 7, 64. et sup. III, 1, 20. Sed hic *pectore*, quod ex Ald. pr. retraxerat Scaliger, cum in sec. *corpore* correctum esset, quod ceterae edd. sequuti erant, tuetur Broukh. et Vulp. Virgil. Aen. IX, 326.

— — toto proflabat pectore somnum.

Culic. 159.

Stratus humi dulcem capiebat corde quietem.

ibid. 205.

Cuius ut intravit levior per corpora somnus,
Languidaque effuso requierunt membra sopore.

ubi dubites, an *pectora* reponendum sit: altero tamen versu haud dubie legendum *infuso*. In nostro etiam *deflexit* Ed. Lips. cum aliis, vitiose. H. *Corpore* sept. apogr. H. Voss. (Goth.). *deflexit* tert. Voss. et Zwic. H. Vossius mavult *corpore*. W.

82. *Ah, ego non possum*] Regius et Ed. Rom. cum nonnullis aliis, item Guelf. 1. 3. *ne possim*, non male. (immo vero

vero haud dubie vere. Eſt enim Tibullianum hoc: *ne poſſim videre*, pro, *ne videam*. Eſt et haec lectio iam in Ald. ſec. recepta, et a Muret. Stat. Pulmann. Paſſerat., et male iterum a Scaligero expulſa. Eandem tuetur codd. pars apud Broukh. it, Corvin. In Vicent. *non poſſim.*) H. *ne poſſim* quatuor apogr. H. Voſſ. W.

83. *Nec tibi crediderim votis contraria vota*] eſſe ſcil. ex v. ſequ. ne *nec tua* malis. *Votis* vero intelligendum vel meis, de optato amore, vel iſtis tuis priſtinis. Forte tamen repetitio haec, parum ſuavis, a poëta noſtro non eſt, ſed fuit olim: *noſtris contraria vota.* Duo Statiani, cum uno Angl. et Thuaneo, *Non ego crediderim*, non male. H. Atque ſic etiam in Goth. quod H. Voſſ. recepit. W.

84. *pectore ineſſe tuo*] In Scaligerana et Broukhuſiana *pectori*, quod et Regius cum Guelf. 1. habet. Sed illud et lenius, et exquiſitioris ſtructurae; itaque recte revocatum a Vulpio, cum iam ante in omnibus edd. vulgatum eſſet. H. *Pectori* hab. etiam Hamb. et alia duo apogr. H. Voſſ. qui hoc recte recepit. *meo* Ask. at in marg. *tuo*. W.

85. *Nam te non* recepit H. Voſſ. e Goth. et Thuan. — v. 86. Hamb. *flammas* et *ſuo* pr. *fero*. Bern. *vomens*. W.

87. *Nec conſanguinea redimitus terga caterva*] Captavit hanc lectionem tanquam magis reconditam et exquiſitam Broukh. quam offerebant duo Statiani, duo Broukh. recentiores, liber Laudi, tres Anglicani, adde Guelf. 1. 2., et Cyllenius in notis, ac Venetae hinc correctae; (nam Ed. Rom. vulgatam exhibet.) Mihi tamen hoc in ea minus placet, quod nullum ſubiectum expreſſum eſt, ſed ἔξωθεν intelligendus *canis* vel *Cerberus*; quanquam fatendum eſt, *catervam conſanguineam* eleganter dici de ſerpentibus centum, uno ſatu cum ipſo editis, qui eius collo inhaerebant. Potiores editiones et libri etiam Guelf. 2. 3. exhibent: *Nec canis anguinea;* et videri debet ex compendio ſcripturae c̄a natum eſſe c̄o. Certe in ea lectione nihil eſt, quod diſplicere debeat. Ita *anguineas comas* Meduſae dixit Ovid. IV. Triſt. 7, 12. et de Cerbero auctor Culic. 220.

Anguibus hinc atque hinc horrent cui colla reflexis. H.

Canis anguinea habet etiam Ask. Mon. quart. Voſſ. Zwic. 1.; quod recepit H. Voſſius. Sed forma *anguineus* ſuſpecta eſt, ut Catull. 64, 193. non *anguineo*, ſed *anguino* ſecundum libros meliores legendum eſſe praecipit Voſſius. add. Broukhuſ. ad Propert. IV, 8, 10. et Forcellinium h. voc. Quare haec qui-

ïdem lectio a nobis recipi non potuit. — *cathena* et *tri-ninum* quart. Voff. W.

89. *Scyllave virgineam canibus fubcincta figuram*] ita ft Statium e libris repofuit Scaliger, cum legeretur vulgo *-mixta, fubmifta, fummifta,* ut etiam eft in Corvin. Guelff. in., tum in Ed. Rom. et Lipf. et Vicent. aliisque cum Ven. In caeteris magna varietas, quae tamen ex illo orta letur. Legitur enim *fubmicta, fubmixa, fubnixa,* ut in gio, et fic Cyllen. legerat, unde illud in Venetas venit, *nmixta,* (unde Heinfius faciebat, *commiffa*) *comitata,* *'imita.* Sed *fuccinctam* et alii dixere. v. Broukh. Notum rgilii Ecl. 6, 75.

Candida fuccinctam latrantibus inguina monftris.

de habet auctor Ciris v. 59. ad quae loca vide. *Scyllaque* lgo male. H. *fuccincta* etiam Vind. Bern. Goth. *fubmixta* mb. *Scyllaque* Zwic. 1, Hamb. Goth. at *Scyllave* Vind. rn. — *virgineum* 1. Voff. Mox *correptam* Ask. at. in marg. *ceptam.* Hamb. *fcaeva* et *dedit,* W.

91. *Syrtis*] Regius *Syrtes.* H. *horrendaque* Zwic. un. ff. *orendave.* — *Sithyae* un. Voff. W.

92. *duris*] hoc Scaliger reduxit, quod iam erat in Ald. . In pr. et Muret. ac Plant. legebatur *diris,* quod eft in elf. 1, 4. H. *et culta diris* 3. Voff. W.

93. *ante alias omnes mitiffima mater*] Sic Muret. emen-vit, male defertus a Scaligero, cum vulgo legeretur in dinis, quod et Vicent habet, et Lipf., forte et aliae, *ante o*. v. fup. II, 4, 24. *alias* tamen iam Rom. et Venetae ha-ere. H. Conftructionem et pofituram verborum egregie iftrat Virg. Aen. I, 347.:

Pygmalion, fcelere ante alios immanior omnis.

codd. Goth. Hamb. Voff. 5. *omnes alias* deterius. Sic I, 59. *cetera omnia.* Bern. *longe* pr. *omnes.* Pro *et* in Goth. *l,* quod, ut I, 7, 44—46. repetitum, Voffio vividius vi-m eft. Caeter. add. Virg. Aen. IV, 141. W.

95. *crudelia fomnia*] Lipf. *crudelis.* (et Zwic. 2.)

96. *Et iubeat tepidos irrita ferre notos*] Edd. vett. Ven. . Vincent. et fic libri fcripti. cf. inf. III, 6, 33. At Lipf. m maiori parte librorum *impia.* cf. mox Eleg. 6, 50. et v. oukh. H. Verf. 95 et 96. defunt in Hamb. *Nec* pr. *haec* ff. 3. *irrita* Mon. et tria Voff. alii *impia,* ut Goth. Zwic. 2. *nodos* duo apogr. H. Voff. W.

ELE-

poli c. X. probabatur,
ctu a Viterbio ad Falisc
eſt, ad montem Ciminu
qui Tibullum de ipſis
rent, et quidem iam St
autem Marcellus de Ven
perte dell' Ercolano p. 24.
Piſa) et alii, cum ipſo
inde dictos poëtae arbitr
nem iſtam oram Campania
Halic. aliisque ſatis conſ
commode defendi poteſt:
Baiarum in Campania d
certa, cum multo magis
et redit infra *Tuſca lymp*
Baias dici *maximam Baiaru*
Baiarum? cum Campaniae
Baiae ſint, non communi et
ſententia locum Lucretii VI

Is lacus eſt Cumas ap

Sed qui bonam Lucretii ec
nem, ſed interpolationem e
ſuſpicione fraudis laborare
editione de h. l. copioſius
ſcidi itaque nunc e

5. *Nunc autem sacris Baiarum maxima lymphis*] Quid interpretando in h. l. effici possit, in notis expertus sum, declaravique, rationem esse ineundam saltem hanc, ut *unda* dicatur esse *maxima lymphis* (per lymphas) *sacris Baiarum;* praestantissimam esse eam aut clarissimam propter lymphas Baiarum h. fontes salubres. Qui sensum habet morosiorem, videbit etiam haec languere, et ieiunam esse undam maximam lymphis etc. In libris nulla est varietas, praeterquam in *maxima,* quod, ut alibi quoque, *munia, moenia, numina,* scribitur. Scioppius et Heinsius ad emendationem loci confugerunt, legeruntque: *sacris Baiarum proxima lymphis.* Verum est, hoc Latinum magis esse; esse emendationem propterea probabilem, quoniam *maximus* et *proximus* saepe permutantur (v. Burman. ad Lucan. X, 408. ad Ovid. II. Met. 323. ad Paterc. II, 36. 127. Iustin. XIV, 4. et al.). *unda proxima lymphis Baiarum* bene diceretur proxima dignitate, conditione et praestantia: ut inf. IV, 1, 80. *propior non alter Homero,* Ovid. Met. XII, 398. *Pectoraque artificum laudatis proxima signis,* Propert. I, 20, 6. *proximus ardor Hylae,* pro puero, qui forma non inferior esset Hyla, Virgil. Ecl. VII, 22. *proxima Phoebi Versibus ille facit.* Etiam Cic. ad Attic. II, 6. *proxima est illi municipio haec Antiatium civitas.* Hactenus bene. Nec comparatio aquarum salubrium cum Baiis Campanis infrequens. v. Freher. ad Ausonii Mosellam 212. At illud si subiunxero, iacere sententiam, et orationem esse pedestri propiorem: habebone et sic, qui mecum faciant? Ita tamen res se habet; ad meum saltem sensum. Ferrem, si *Baiarum illa aemula* esset.

Aliam emendationem Franc. Marianus (de Etruria metropoli Ro. 1728. 4. cap. X.) proposuerat, ut non *Baiarum,* sed *Caiarum* legendum esse contenderet; eas esse aquas calidas in agro Viterbiensi, non procul a celebribus thermis, *Bullicano* dictis, nunc *delle Donne* appellari, adiacere vallem *delle Caie* dictam. Affirmare hoc idem vidi alios Italos scriptores, Caias veterum thermas in iis locis fuisse. Quae res primum mirationem fecit; cum similem in vetere scriptore memorationem non meminissem; tandem intellexi, ex Annianis fraudibus (fol. 81. ed. Ascens. 1515.) totum hoc commentum et hanc totam de Caiis thermis doctrinam manasse. Marianus quidem ad Strabonis veterem editionem 1472. provocat, in qua *Caias* aquas diserte legerit expressas, ubi nunc *Baiae* legantur. (locus est lib. V. p. 347. supra laudatus.) Est ea versio vetus latina

saepius

ſaepius recuſa, in qua vitio typothetae factum videtur, ut Caiae excuderentur. Sunt porro tot alia perperam a Mariano, parum accurate docto homine, in hac disputatione tradita, ut ea ſigillatim perſequi pigeat. Verbo: abiicienda tota eſt Caiarum aquarum memoratio.

Nunc ſi ſecundum haec disputata adiiciendum aliquid de meo eſt, primum totum locum interpolatum et duo verſus a mala manu inſertos eſſe cenſeo. Nam et per ſe inepta et abſurda eſt illa interpoſita ſententia: *Unda ſub aeſtivum non adeunda Canem*, et a loco aliena, et multo magis a poëtae affectu: illa porro: *Nunc autem ſacris Baiarum maxima lymphis* indoctum interpolatorem ex ſeriore aevo manifeſte produnt. Locum interpolationi fecit procul dubio interpretamentum, verſui: *Quum ſe purpureo vere remittit humus*, adſcriptum: *Unda ſub aeſtivum non adeunda Canem.* Reliqua attemperata ex vſſ. 29. 30. Iam duobus his verſibus eiectis nihil amplius eſt, quod in loco nos teneat:

Vos tenet, Etruſcis manat quae fontibus unda,
Dum ſe purpureo vere remittit hiems.
At mihi etc.

Quae cum ita ſe habeant, nolo otium conſumere in ariolationibus, quae in v. 3. emaculando afferri poſſent. Ceterum reſpexiſſe Tibullum videtur civis noſter Ge. Fabricius in Itin. Patav. p. 36.

Non dicam calidos fontes et olentia ſulfur
Balnea; Baianis *hic* certat Tuſcia thermis.

et Martialis IV. epigr. 57.

Dum nos blanda tenent laſcivi ſtagna Lucrini,
Et quae pumiceis fontibus antra calent.

Eſt etiam aliquid ſimile in Propertii lib. III.' eleg. 18. (Scalig. 16. pr.) H. *Maxima*, ut in textu legitur, dicendum eſt pro *maior* eſſe poſitum. Egit de hoc loco *Weichert* in praefatione ad Melam p. XII. et contra me pag. 140., et Boiſſonad. (ad Greg. Corinth. pag. 114.): *maxima* dici pro *maior*, coll. Daviſ. ad Max. Tyr. 25. Beck. ad Ariſtoph. Av. p. 502. T. V. Schweigh. ad Polyb. T. VII. p. 12. Hermann. ad Viger. p. 718. ed. 2. Ad Tibulli uſum illuſtrandum confert Mel. III. c. 7. §. 2. Ipſe malim *proxima.* I. H. Voſſius ſcripſit:

Nunc aequans ſacris Baiarum mania lymphis,

com-

comparans Horat. Od. II, 5, 2.: *munia comparis aequare*, ablativos autem *sacris lymphis* illustrans ex Ovid. Met. XI, 626.:

Somnia, quae veras aequent imitamine formas. W.

4. *Cum se purpureo vere remittit hiems*] Nostri cum maiori parte librorum *humus*, et haec fere *remitti*, laxari, vere dicitur. v. quos Broukh. laudat. adde Ovid. IV. Fast. 126.

Vere nitent terrae, vere remissus ager.

Epist. 2, 123.

Sive die laxatur humus, seu frigida lucent
Sidera.

ibi v. Heins. et Burm. Sed ut noster, etiam Lucanus I, 17. iam Statio laudatus:

— *bruma rigens ac nescia vere remitti.*

sicque χειμῶνος ἀνέντος ap. Theocr. XVIII, 27. ex illustratione Eichstädtii in Quaestion. philol. Spec. p. 26. Ausus quoque Io. Secundus Basior. carm. 16.

Cum se dura remittit
Primis bruma favoniis.

verbo, utrumque bene se habet; teneat itaque locum, quod semel eum occupavit. H. *humus*, quod hab. Ald. 2. Muret. Stat. Pulmann. et octo apogr. H. Voss., recepit idem vir doctus, comparans Ovid. Fast. IV, 126.:

Vere nitent terrae, vere remissus ager.

hiems e prim. Ald. recepit Scaliger, sequuti sunt Broukh. Vulpius, Heynius. W.

5. *At*] in scriptis et vett. edd. *Ah*. H. *Tisiphone* est in Ask. *iram* pr. *horam* in Hamb. W.

7. *nulli temeranda virorum Audax laudandae sacra docere deae*] Proserpinae sacra, quae ei cum matre Cerere communia erant, intelligunt Muretus, Scaliger et Vulpius. Eam *laudandam* appellari epitheto, quod Graecorum ἐπαινὴν exprimat; uti etiam veteres grammatici ex parte vocem hanc exponunt; perperam, cum ab αἰνὸς luctum, adeoque dea terribilis, δεινὴ, sit. Enimvero haec mysteria Cereris non tam maribus, quam omnino non initiatis inspicere interdictum erat. Broukhusius ex eo, quod *temerare sacra* potissimum ii, *qui irrumpunt, quo is ire nefas, et vident, quae non licet*, dicuntur: (de quo conf. Heins. ad Ovid. II. ex P. 2, 27.) hinc, inquam, colligit, sacra potius alia quaedam Cereris, viris penitus interdicta, debere intelligi. Eiusmodi tamen, praeterquam

quam apud Catanenfes, in Cic. Verr. V, 45. invenire nulla potuit. At debent hic facra, quae apud Romanos in ufu fuere, et omnino aliquid notae religionis notari; itaque de facris five Veftae, *non adeundis viro,* ut Ovid. VI. Faft. 450. ait, five Bonae Deae, quae *maribus non adeunda* fup. I, 6, 22. vocabat, accipienda haec funt, quae qui violaffet, non modo oculis orbabatur, fed etiam, ut omnino facrilegi, aliis corporis animique poenis afficiebatur. v. Cic. de Harufp. Refp. c. 11. *Laudandam* vocat *deam,* quia bona; ut contra *illaudatus Bufiris,* quia crudelis et faevus. In Exc. Perreii et uno Vatic. legitur *celandae — deae,* quod probabat Broukh. nefcio an iure. Verendum enim, ne a docta interpolatione illud fit. Porro *virorum* a Scaligero ex unius libri litura emendatum eft: vulgo ubique legitur *deorum*, varietate eadem, quae ap. Ovid. XV. Met. 104. reperitur, quod vitium non nuper demum Tibullum obfedit, cum iam fit in Cuiaciano; in Exc. Colotii *piorum* legebatur, quod a manu non indocta effe poteft. (praefert Burm. ad Anthol. Lat. T. 2. p. 23. W.) Porro Regius *facra nocere*, vitio etiam alibi obvio: nifi forte olim fuit, *nofcere facra:* certe hoc, vel *difcere facra,* magis videtur convenire ei, qui *facra perurget*, ut Severus Aetn. 226. loquitur, five ad facra, quae videri nefas erat, irrumpit. Heinfius coniiciebat, *facra fubire.* Sed *facra docere* de eo intelligendum, qui, quae impie vidit, mox etiam evulgat. H. *virorum* eft in Vindob. Ask. Voff. 1. 5. et 3. in marg. idem in Zwic. 2. ac recte hoc unice probandum dixit H. Voffius. *deorum* Goth. (fic!) et Zwic. — *tentanda* Hamb. *laudanda* Voff. 3. *docere* Ask. *dea* Voff. 1. idem *ulli.* Caeterum H. Voff. de coniectura fcripfit *cernere* pr. *docere,* ut eft ap. Ovid. Met. III, 710:

Oculis illum cernentem facra profanis. W.

10. *tetra venena*] vulgo legebatur *certa venena,* ut etiam eft in noftris, et Guelff. Scaliger in antiquo Cuiacii libro invenerat *trita,* probatum Heinfio: ipfe tamen repofuit *tetra,* quod eft etiam in uno Statii, Sfortiano et binis aliis: et pro var. lect. in Guelf. 2. Eadem varietas videri poteft apud Propert. II, 13, 70. Porro *dedi* editum erat in Ald. fec. et hinc profectis. H. *certa* hab. fept. apogr. H. Voff. (Hamb. Goth.) et Zwic. 1. 2. recepit H. Voffius. *tetra* tria apogr. H. Voff. un. *creta.* W.

11. *Nec nos facrilegos templis admovimus ignes*] Hanc lectionem, quae fuit ante Scaligerum, et in quam magna pars

pars librorum, etiam Corvin. Guelf. 2. ex emendat. et Ed. Vicent. conſpirat, recte reduxit Broukh. Proxime ab ea abit Ed. Rom. in qua, *Nec nos ſacrilegi — ignes.* In permultis *ſacrilegi templis admovimus aegros*, etiam in Cuiaciano, legebatur; quod Vulpius qualicunque modo ut interpretetur allaborat. At Scaliger inde miram concinnaverat lectionem: *Nec nos ſacrilegi templis admovimus ergo.* In Guelf. 4. et Venetis edd. *ſacrilegos aegros* legitur; in libro Cyllenii vero praeterea erat *ſacrilegis templis*, quod e Guarneriano Vulpius, et e duobus notavit Statius. At ea variatio, *ignes* et *aegros*, turbare adeo Interpretes non debebat; vide Heinſ. ad Ovid. II. Met. 592. et VII, 555. ubi acutiſſimus vir pro *igni* repoſuit *aegre.* Vitioſa pronuntiatio et ſcriptio *egnes* facile fraudem facere potuit. Pro *admovimus* alii, etiam Regius et Guelf. 2. cum Ed. Lipſienſi, in qua praeterea *agros*, quod et Guelf. 1. habet et 2., exaratum erat, *amovimus;* duo adeo *damnavimus.* Vulgatum recte ſe habet. Petron. c. 133.

— — — non ſanguine triſti
Perfuſus venio; non templis impius hoſtis
Admovi dextram.

In vocabulo *ſacrilegus* argutantur omnes fere Interpretes. *Sacrilegium*, inprimis poëtis, dicitur id omne, quo ſacra, quocunque modo, dicto factove, violantur. H. *ignes*, quae lectio eſt Ald. 1. 2., habent etiam Vind. Monac. Voſſ. 4. in marg. probata etiam H. Voſſ. *agros* Zwic. 2. et Hamb. caeteri *aegros. ſacrilegis* Hamb. duo apogr. H. Voſſ. *ſacrilegi*, ſeptem *amovimus.* W.

12. *ulla nefanda* ex uno libro recepit H. Voſſ. comparans Tib. I, 6, 42. et Ovid. Triſt. III, 9, 16. Non ſecutus ſum. vid. Not. ſupra. W.

13. *inſanae meditantes iurgia linguae*] Haec erat vulgata lectio inde ab Aldinis; et ſic vett. edd. utriusque ſectae cum codd. parte; nec quicquam in ea eſt, quod ſperni aut displicere poſſit; omnia proprie ſic dicuntur; iurgia, lingua in iurgiis, inſana iurgia. Propert. III, 6, 2.

Vocis et inſanae tot maledicta meae.

Broukhuſ. tamen ſubſtituerat emendationem Lipſii *inſana mente;* ex loco ſup. II, 6, 18. *inſana mente nefanda loqui*, captatam; quandoquidem in multis libris *inſanae mentis* legitur, et in Corvin. Guelf. 2. 3. (cum *linguae* in marg.) etiam in Ed. Lipſ. vetere, forte et Ven. pr. Scilicet aberratio

— — *donec sua* l
Solvit.

cf. Vulp. ad h. l. Porro *avı* emendatione temere intulerat furore deos conviciandi; facii quamobrem? quando adversa experti sunt, adeoque *deos* Qui *aversos deos* habuit, ut non rata esse sentiat, is contr

15. *Saepe quidem cani* V 100. et mox

16. *Saepe venit tacito — nondum* Voss. 1. 3. Caeteru Lucan. V, 456.: *laesum nube u*

16. *tardo — pede*] Unus I polatum ex Ovid. II. Art. 670.

Iam veniet tacito curv

17. *Natalem nostri primum* Vulgo, etiam Guelff., a Ron Regius cum aliis, *primo nostı strum.* H. *primo nostrum* Zwi (Goth.). *prius nostrum* Hamb. *primo* et *primo nostri;* sed *n* M—

Cum tamen hic ipse Tibullum, *se maiorem*, appellet alio loco, (IV. Tr. 10, 51. 52.) cumque etiam ex aliis argumentis doceri possit, nostrum multo ante natum fuisse, Dousa et Broukh. id quod etiam subolebat Scaligero, ex Ovidio pentametrum in hunc locum venisse censuerunt, cum eum aliquis, quod verus exciderat, in marginem appinxisset. Mihi probabilius fit, totum distichon a mala manu venisse, quippe quod importune sententiam interrumpit. In eam sententiam iam cessere Guyetus et Vulpius. Ayrmannus in Vita Tibulli §. 97. 98. pentametrum ex Ovidio tantum immutatum esse contendebat, et a Tibullo scriptum:

Cum cessit fato Consul uterque pari.

ut indicetur annus V. C. 705. in quem ipse nostri natales collocat, et in quo Claudius Marcellus et Cornelius Lentulus Coss. cum Pompeio ex urbe Italiaque cedere, adventu Caesaris, coacti sunt. Sed *cedere* absolute ita dictum obscuram faceret orationem, et languent illa: *fato — pari.* Omnino vir ille doctus parum felix est in emendando poëta. H. De his versibus videndus est H. Vossius in praefation. version. quam edidit, germanic. et in notis criticis ad hunc locum. — Consultius duxi delere mendi signa ab Heynio huic disticho apposita. W.

19. *crescentibus uvis*] Alius forte doctius epitheton posuisset: v. c. *variantibus*, aut simile. At Tibullus illud maluit; quod et apud Ovidium occurrit loco hinc, ut videtur, expresso II. Am. 14, 23.

Quid plenam fraudas vitem crescentibus uvis?
Pomaque crudeli vellis acerba manu?

21. *pallentes undas*] Ita Broukh. retraxit, quod iam Muretus ediderat, et ex antiquis edd. Ven. pr. Vicent. et aliquot deinceps cum potiori parte librorum, ut sup. III, 1. extr. *pallida Ditis aqua.* In vulgg. erat *umbras*, quod a Romana inde propagatum est, et etiam in Regio, Guelf. 1. 4. visitur; varietate satis frequenti. v. inf. IV, 1, 68. Ovid. III. Met. 272. 665. *stygias undas*, ubi in aliis *umbras*. Doctius vero *undas* ponebantur in his quam *umbrae*. H. *umbras* etiam quat. apogr. H. Voss. (Hamb.) perperam. Voss. 1. superscr. *undas*. — Vers. anteced. *manu — mala* ordine inverso Ask. W.

24. *Lethaeam*] male scribebatur *Letheam*: est Ληθαῖος. Callimach. in Del. 234. ὅτε οἱ Ληθαῖον ἐπὶ πτερὸν ὕπνος ἐρείσῃ.

27. *vano nequicquam terrear aestu*] alii, ut Ed. Lipf. Guelf. 1. 4. *terreat* sollenni lapsu in his passivis. Unus

Stat. cum Guelf. 3. *torrear*, quod arridere possit, cum de febri proprie dicatur. Ovid. Ep. XX. 169.

— — — *torrentur febribus artus.*

Sed noster *terretur aestu*, quod is ipsi *nigram denuntiat horam*. Itaque vult *aestum vanum* esse, h. eius minas vanas, irritas, cf. El. 4, 13.

28. *ter quinos sed — dies*] Regius *bis quinos*. pro *sed* aliqui et Guelf. 3. cum altero in marg. *iam*. H. *iam* etiam Monac. Non tamen dubitandum est *sed* esse verum, quamquam in medio demum versu positum. Ovid. Amor. I, 5, 14:

Pugnabat tunica sed tamen illa tegi.

cf. ad I, 9, 40. W.

29. *At vobis Tuscae celebrantur numina lymphae*] Revocavi antiquam lectionem, quam et Guelf. 2. habet, veriorem ea, quam supposuerant. *Numina* est in omnibus fere Codd. et Edd. praeterquam quod in Regio *munera*, in ipsu sollenni: v. Heins. ad Ovid. I. Met. 411. etsi per se non male dicta essent *munera lymphae*. In Colbertino erat *carmine*, et in Thuaneo *carmina*; in quo latere veram lectionem putavit Broukh. et reposuit *gramina*; et sane *carmina* et *gramina* haud raro permutantur. v. Heins. ad Claudian. I in Rufin. 151. Sed primum vulgata non habebat, cur in mutaretur unius vel alterius libri vitiosa scriptura; deinde si de exercitiis ante lavationem interpreteris, (in quam rem male Broukh. loca affert, quae de campo Martio, non de balneis valetudinis tuendae caussa frequentatis agunt) in ea re Poëtae libentius singulari numero *gramen* utuntur. Horat. III, 7, 26. *gramine Martio*. Ovid. VI. Met. 237. *ludos in gramine Campi*. Tandem insolens et ingratum est, ubi de *aquarum virtute* quaeritur, ut sit in fontibus salubribus *gramina* memorari. Unde tamen *carmine* in illum librum venisse dicemus? nempe est illud interpolatoris, cui in animum illud veniebat propter τὸ *celebrantur*. Similem errorem notavimus sup. ad III, 2, 26. Sed et permutantur interdum *numen*, *nomen* et *carmen*. cf. inf. IV, 1, 27. Heinsius pro *numina* coniiciebat *flumina*. Porro pro *lymphae*, quod est in nostris et in plerisque aliorum, Broukh. ex uno suo, uno Anglicano et aliquot Edd. *nymphae* receperat. Pro *At vobis*, quod Muretus correxit, et libri habent, vulgatae ante eum edd. inde a vett. Edd. Rom. et Ven. pr. legebant *atque mihi*, interpolatum, ut vitiosae scripturae *Nos tenet* conveniret. In Reg. erat *At nobis*; idem in Guelf. 1. in litura.

ra. *Et nobis* in Guelf. 2. H. *Atque mihi* etiam in Zw. 1. 2. ur. ap. H. Voff. *et, nobis, nymphae.* W.

32. *seu nos f. f. volent*] Tacite hoc repoſuit Broukh. uno Statii; vulgo *velint.* Cyllenius in ſuo legerat *non — lint.* H. *velint* ſex apogr. H. Voſſ. et Zwic. hoc recepit Voſſ. idem ſuspicatur: *memores o vivite noſtri,* quia in ılbertin. et Voſſ. 1. eſt *quoque.* W.

34. *mixta*] a Broukh. vulgo *miſta,* praeter Ald. pr.

ELEGIA VI.

Hac Elegia agitatio iſta et aeſtus animi amore ſaucii, affectu taedioque in diverſas partes distracti, et inter nſilium furoremque fluctuantis mira arte expreſſa eſt. Et nc eſt, quod ſaepe ſententia abrupta eſſe et parum cum teris cohaerere videtur. Imitatus eſt Sannazar. II. Eleg. 5. ecte autem Muretus hanc elegiam continuavit cum altera, ae in vett. edd. et in libris a v. 33. orditur; idem provit Scaliger, qui tamen miro iudicio Saturam quandam προσωποιῶν ἀστεϊσμάτων in hoc carmine agnoſcebat.

1. *myſtica*] duo ſcripti ap. Broukh. *ruſtica,* ut ſup. riatum vidimus I, 10, 26. In ed. Vicent. eſt *candida is.* H. *Candida* etiam Zw. 2. ſed ſuperſcr. *al. mi. ca.* W.

2. *Semper; ſic hedera tempora vincta geras*] Ante aligerum vulgo lectum, quod pauciores tamen libri hant: *Sic hedera ſemper. Geras* Broukh. repoſuit e tribus ris; his adde Guelf. 2. in ceteris *feras,* quod vulgo ubie editum erat. Deinde Statius in ſuis habuiſſe videtur *nua,* quod Broukh. propterea improbat, quia cornua cchi fere uvis, at crines hedera revincti fuerint: de quo nen dubito. Certe Ovid. III. Met. 666.

Ipſe racemiferis frontem circumdatus uvis.

tius V. Theb. 269.

— — non ille quidem turgentia ſertis
Tempora, nec flava crinem diſtinxerat uva.

i meliores *diſtrinxerat.* Sed *tempora* ſervabimus propter rorum conſenſum. H. *Sic hedera ſemper* perperam et mb. Zw. 1. 2. *geras* quatuor apogr. H. Voſſ. *feras* Goth. v. 1. 2. Caeterum *cornua* recepit H. Voſſius. W.

3. *pariter medicande dolorem*] *Medicande* Broukh. ex endatione Ach. Statii recepit; ubique vulgo *medicando.*

Male olim credebant gerundia in o corripi posse; contra quem errorem disputat Broukh. h. l. Perizon. ad Sanct. Heinf. ad Ovid. Ep. IX, 125. et nuper novis exemplis declaravit Burmann. Sec. Anthol. Tom. I. p. 298. Tom. II pag. 722. Ceterum in hoc versu facilitatem Tibulli desidero, quin ne sensum quidem idoneum verbis inesse video; et quod de Ariadne huc advocant, nimis longe petitum est. Corruptum et male ex litura restitutum versum esse manifestum fit. Ad sensum debet hoc:

Aufer et indomitum fucco medicante dolorem,

aut simile quid legi. Sin propius insistendum est verborum ac litterarum vestigiis, legere praestat:

Aufer et ipse meum, pater, et medicare dolorem.

Wacker. Medebach. in Amoen. p. 72. nuper emendare videmus:

Adfer et ipse merum, pater, et medicare dolorem. H.

Medicande est in prim. Voss. *medicando* in Hamb. Goth. Zw. 1. 2. Pr. *et ipse* prim. Voss. *nuncque.* *Laborem* Ber. pr. *dolorem.* Caeterum emendationibus in hoc versu opus non esse, vidit etiam H. Vossius. W.

4. *tuo cecidit muliere victus amor*] *numine* Guelf. 1. cum altero in marg. *Cadere* dicuntur *victi.* Broukhusius tamen malebat *cessit* h. victus abiit, ut saepe poëtae de amore. Heinsius, *cedit.* H. *Victus arax* Ask. ex Eleg. I, 8, 4. at in marg. *amor.* Caeterum *cecidit* satis defenditur loco Catulli in Notis allato. Ac saepe iunxerunt veteres verba *victus cadit*, ut Valer. Flacc. I, 300: *victa gravi ceciderunt lumina somno.* W.

5. *Care puer*] Mitscherlichius, cui frigida visa est lectio librorum *care,* corrigit: *Larga, puer, madeant* caet., ad Horat. Od. Tom I p. 457. Non secutus sum. Puer, quem alloquitur Tibullus, ei in deliciis fuit. W.

6. *I, nobis prona funde Falerna manu*] *I* est ex emendatione Scaligeri, quam Exc. Perreii confirmant. vulgo *et. prona manus* exprimit τὸ *vergere.* Male Statius probabat unius sui *plena.* H. *I* est etiam in Vindobon. *et* Zw. 1. 2. Hamb. Goth. qui etiam *generosa* habet vers. anteced. W.

7. *durum, curae, genus*] Regius, *curae, durum genus* (male, vid. ad II, 6, 15. W.), et un. Statii cum Guelf. 2. *dirum.* H. Hoc recepit H. Vossius; graviorem esse vocem,

auri-

auribusque magis placere quam: *durum*, *curae*. Sed nihil mutandum est. W.

8. *Fulserit hic niveis*] Regius c. Guelf. 2. 3. *fulxerit*, unus Statii *fluxerit*, quod ille male cum Horat. IV, Od. 1, 10. comparat. Pro *hic* Regius *et*. Porro Exc. Lipsii *nitidis*. v. sup. ad I, 7. 8. H. *Pulserat* Ask. at in marg. *fulserit*. *et* pr. *hic* Voss. 4. *fulxerit* Mon. *niveis altilibus* Voss. 5. — Caeterum *fulserit* est pr. surrexerit, sed notione felicitatis adiecta. Catull. VIII, 3.:

Fulsere quondam candidi tibi soles,
Quum ventitabas, quo puella ducebat.

Ac *fulgere* in primis de *sole* et *die* usurpatum est. Adde praeterea Soph. Ai. v. 699.:

Νῦν, ὦ Ζεῦ, πάρα λευκὸν εὐ-
άμερον πελάσαι φάος
θοᾶν ὠκυάλων νεῶν.

Ac saepius occurrit λευκὸν ἦμαρ, ut Aesch. Pers. 299. alibi, cui respondet latinum *candidus*. — Verba *alitibus niveis* intelligit H. Vossius perperam de cycnis niveis ad currum dei iunctis. W.

10. *Neve neget quisquam me duce se comitem*] Hinc tuearis illa Ovidii I. Art. 127.

Si qua repugnarat nimium, comitemque negarat,
Sublatam cupido vir tulit ipse sinu.

Heinsius malebat: *nimiumque negarat*.

11. *Aut si quis vini certamen mite recusat*] *Recusat* tacite, relicto Scaligero, qui ex Ald. pr. *recuset*, quod et nonnulli scripti et edd. vett. Ven. pr. Vicent. Reg. Lep. habebant, repetierat, recepit Broukh. cum iam in Ald. sec. et inde ductis ita esset emendatum. Etiam libri firmant id, et inter hos Regius ac Corvin. Guelf. 1. 2. 4. et vett. edd. ex Romana ductae. Nonnulli etiam scripti cum edd. Ald. sec. et quae hinc fluxere, *At si quis*, quod ipse praefero; et pro *mite* duo *dulce*, minus bene; nam *mite* appellat illud certamen, ut ab illo feroci cum scyphis, quod Thracum est, distinguat. H. *recuset* etiam Zw. 1. 2. tria apogr. II. Voss. (Hamb.) perperam. *At quisquam* pr. *Aut si quis* Goth. — *cepto modo* pr. *tecto dolo* Voss. 3. W.

13. *Ille facit dites animos deus*] Nihil est in antecedentibus, unde appareat, quem *deum* hic significet. Intelligunt fere Interpretes Bacchum. Enimvero, ut huic egregie

gie convenit illud, *facere eum dites animos*, v. Horat. I. Epist. 15, 19. III. Od. 21, 18. I. Od. 18, 5. atque etiam sic satis illud, *domare* eum *tigres* et *leones*; ita reliqua vix in Bacchum, vel eius munus, vinum, cadunt: ut sub dominae arbitrium mittat, ut mollia corda det; et subiicitur v. 17. *Haec Amor et maiora valet*, quae quorsum referas, non est; nec illud durius παρένθετον interpretatione sua lenire potuit Vulpius. Commodius haec dicta accipies de Amore: *Is ferocem contudit et dominae sub arbitrium misit; is etiam indomitas feras, leones et tigres, mansuetas reddidit*. Auctor Ciris 135.

> *— ille etiam Poenos domitare leones,*
> *Et validas docuit victas mansuescere tigres.*

Idem iis mollia corda dedit: hoc enim proprium de amore. v. Burmann. ad Sulpic. Sat. v. 7. ubi in verbis:

> *Cetera quin etiam, quot denique millia lusi,*

emendat *mollia*. Sed legendum praeterea videtur, *quondam quae mollia lusi*. Scriptum erat *que* et pro *quot* in Aldina est *quo*, ex litterarum compendiis. At Amor *dites animos non facit*. Forte itaque legendum, *mites animos*, quod reliquorum versuum sententia postulare videtur, et Lipsii Exc. olim exhibebant. Nisi haec admittas, et amantis aestum, quo nihil satis diserte eloquitur, cogites: dicendum, aliquot disticha in medio excidisse. H. De Amore hic agi non dubium. *mites* recepit H. Vossius et idem probaverat Mitscherl. ad Horat. T. I. p. 388. Me retinuit repetitum pronomen *ille* — *ille*, quo res diversae significantur, vid. Obss. ad I, 3, 11. p. 61., et cf. 1, 2, 19. 20. — Caeterum cf. de potentia Amoris egregium locum Soph. Antig. v. 781. — Vers. 14. *contulit* Voss. 3. *contundit* Mon. *mittit* Goth. W.

15. *Armeniae tigres et fulvas ille leaenas Vicit*] *Armeniae* est ex emendatione Broukh. pro *Armenias*, ne sola, inquit, tigrium feritas a patria notetur. Et sic notavi ex Ed. Lips. Sed mihi nulla ex parte placet ista lectio, nam et sic alterum vocabulum sine epitheto relinquitur, et istam aequalitatem, quam Vir doctissimus exigit, nemo in Poëta desiderat. Nam et Ovidius in eundem modum dixit XV. Met. 86.

> *Armeniaeque tigres iracundique leones.*

Amant vero doctiores Poëtae adiective efferre *Armeniam tigrim*. v. Met. VIII, 121. Propert. I, 9, 19. Itaque etiam h. l.

ı. l. *Armenias tigres* reſtitui; in vett. edd. Ven. pr. Vicent. t al. *Armeniasque* erat. Porro nonnulli: *fulvos — leones*. H. *ſrmeniasque tigres* Vind. Voſſ. 3. 5. et Zw. quod recepit H. 'oſſ. nec improbo. Comparat ille Horat. A. P. 393. Ovid. ſlet. VIII, 121. et XV, 86. *Armeniae* Voſſ. 2. *fulvos — eones* etiam Goth. et recepit H. Voſſ. W.

17. *Haec Amor et maiora valet*] Tacite hoc Broukh. x uno Statiano repoſuit pro *volet*, quod nullum ſenſum haet. In Sfortiae libro *dedit*. H. *Valet* eſt in Ask. et Voſſ. . 2. *volet* Zw. Hamb. Goth. idem hab. *Bacchum*. Mox *uem noſtrum* recepit H. Voſſ. e libro Urſin. et Voſſ. 3. W.

19. *nec torvus Liber in illis*] *In illis* recepit Broukh. uia ſic maxima pars librorum. Accedunt Regius et Ed. lom. Vulgo *in illos* ubique editum: ſic quoque Corvin. iuelf. 1. 4. Sed nota eſt iſta caſuum cum hac praepoſitione ınctorum varietas et inconſtantia. Porro Ed. Rom. *non orvus* cum duobus Italicis. Diſtichon hoc 19. 20. ab interolatore profectum, qui, quae ſentiebat, rite verbis reddere aud pollebat. Dicere voluit: Amori et Libero bene inter e convenire. *qui ſe*, debet amorem ſpectare. Ut nunc legiur, ſententia eſt: Liber propitius eſt illis qui ſe et vina count; hiatque ſententia in iſtis: *Convenit ex aequo:* inter trumque deum. H. *non* pr. *nec* Voſſ. 5. *in illos* Zw. 1. 2. t *in illis* omnia apogr. ap. H. Voſſ. W.

20. *quique una*] Regius *quisque* cum aliis ap. Stat. at d. Rom. *qui ſe cunque una*. H. *quisque* Voſſ. 3. 4. *cunque* 'oſſ. 1. H. Voſſ. ſuſpicatur: *Qui ſua ſecuri vina iocosa count*. W.

21. *Iam venit iratus nimium nimiumque ſeveris*] ultimam ocem ex elegantiſſima emendatione Livineii et Guilielmi ecepit Broukh. Vulgo *ſeverus*. Iungenda vero, *iratus nimium nimiumque*. Ad ſententiam faciunt iſta Horatii I. Od. 8, 3.

Siccis omnia nam dura Deus propoſuit.

'ro *iam* in Statianis *nam* et *non venit*: hoc et aberrat Guelf. . 3. Hoc etiam in Corvin. Ferrem, ſi codices darent: *At enit*. H. *Non* octo apogr. ap. H. Voſſ. *iam* Vind. *quom* lamb. *convenit* Mon. e verſ. anteced. *nam* recepit H. Voſſ. *everis* Bern. W.

22. *Qui timet irati numina magna, libat*] *numina magna* erpetuo deorum epitheto, v. I, 2, 79. III, 4, 16. Broukh. imis docte eo refert, quod deos iratos maiores ſolito appaere crediderunt veteres. Deorum ſpecies ſemper erat magna,

gna, augusta et veneranda, quaeque metum horroremque incutere mortalibus posset. Eam deponebant, si inter homines degere; resumebant, si maiestatem suam qualicunque ex caussa, non modo ad terrorem iniiciendum, ostendere volebant. Ita apud Virgil. Aen. II, 589. Venus se Aeneae ea specie offert, *qualis videri Caelicolis et quanta solet:* an ut terreret? ut iram numinis ostenderet? non, sed ut tum animum eius confirmaret, tum iis, quae ei praeceptura erat, dignitatem conciliaret. cf. ad Virg. Aen. I. Exc. XIII. H. *bibat* Zwic. 2. *bibet* Zwic. 1, W.

23. *Quales his poenas qualis quantusque minetur*] Ita egregie e Cuiacii libro optimo restituit Scaliger; sic enim de deorum forma augusta Poëtae. v. Virg. Aen. II, 589. modo laudatum Ovid. III. Met. 284. de Iove:

— — *quantusque et qualis ab alta*
Iunone excipitur.

alia loca v. ap. Vulpium. Ante Scaligerum ex Ald. sec. legebatur: *Quales h. p. deus hic quantumque*, et sic Corvin. sic quoque Ven. pr. et ceterae; *quales — quaecunque* in Guelf. . in aliis, ut in Regio, Guelf. 1. 3, *quantasque*, et sic Heinsius emendabat, quod iam Ald. pr. exhibuit, adstipulante scriptorum parte. Ed. Romana cum Brix. et Cyllenianis, quas vocant, *Quales his poenas quantas deus hisce minetur:* hoc est in Guelf. 4. H. Vera lectio a Scaligero restituta est etiam in Vind. et Voss. 3. caeteri omnes aberrant. W.

24. *Cadmeae matris praeda cruenta*] In libro Schefferi, *turba cruenta. Cadmeae*, Καδμείας. H. *Mea* pr. *praeda* Hamb, *turba* Voss. 5. at verum in marg. W.

25. *Illaque, si qua est, Q.*] Nolo referre varias Interpretum hariolationes. Statius et Dousa cum Scaligero ad Agaven referebant: Broukh. recte ad Neaeram; sed *si qua est* videtur accipere: si modo illa mortalis est, non dea; quibus nihil alienius a loco dici poterat. Omitto alias interpretationes: nulla est, cui non aliquid coacti adspersum sit. Hoc idem monerem in alia ratione, si quis eam proponeret, ut *si qua est*, sc. ira Bacchi, suppleretur. Sed simplicissimum est dicere: *Si qua est* h. si quidem vivit Neaera, si modo superat et vescitur aura: ut contra, *nulla est* pro *periit*. Nempe Neaera, Tibullo deserto, cum alio amatore degebat, ut ex Eleg. 4, 57. et inf. hac Eleg. v. 60. apparet; atque adeo cum eo peregre abierat, ut ex Eleg. 3, 25. sqq. potest probari. Hinc inf. v. 53., quod nunc rivali licebat,

longos

ies et longas noctes cum ea consumere optat. Ed. n Cyllenianis, it. in mf. Guelf. 1. *fi qua*, omisso *est*. in vett. invenerat *fic qua*: et legebat, *ficca*. H. . *illaque* recepit H. Voss. repertum in marg. Gryph. 3. W.

hic fit] *hinc* Guelf. 1. 4.

sentiat] *sentiet* Guelf. 1. 2.

temeraria vota] Cyllenius in suo videtur habuisse *vota*, forte ex Eleg. 4, 83. H. *ha* pr. *ah* Hamb. ', cum Voss. 4. Voss. 1. *aeriaeque*. Goth. confus. : *nubes mei superest tibi aura neera*. W.

fint candida fata tua] Ed. Rom. cum aliis, per- roie, *facta*. Nonnullae *vota*, cf. Burman. ad . ex P. 11, 26.

securae reddamus tempora mensae] Duo Anglic. *cor*- od natum ex compendio *tpa*. Unus Colb. *pocula*.

Venit post multos una serena dies] *post multos* n. ubilos, quod assumendum ex epitheto *serena*. Porro rs, in his Guelf. 1. 2. 3. et in litura 4. et edd. vett. en. pr. profectae tum Lipf. Cyllen. *post multas*, Muretus retraxit. Accedit Cyllen. Sed Grammatici t, plurale vocis *dies* esse masculini generis; quam- a illud disputet Io. Schulzius Florum Sparsion p. 35. , etsi forte diverso modo, cum ὁ θεὸς absolute pro ıtriusque sexus dici soleat, diversa genera iunge- ıp. II, 4, 24.

Sed Venus ante alios est violanda mihi.

4, 93. librariorum errore scriptum et male edi. :

longe ante alios omnes mitissima mater. H.

ecepit H. Voss. repertum etiam in tribus Voss. et id. Zwic. 1. 2. W.

Hei mihi d.] Vincent. Specul. doctrin. l. 1. *Heu* mox 35. 36. *Non non*. Libri et edd. ante Muretum erum hic septimae Elegiae initium faciebant, cum so sententiarum ordine haec iuncturam mutuo desi- . In Corvin. hic est initium Elegiae XXIV. H. ır. *imitari* Voss. 5. *fic* pr. *hei* Hamb. — Caeterum armen distinguunt etiam Zwic. 1. 2, Hamb, Goth. — 35. *Non bene* Voss. 4. W.

Sic cecinit pro te] Broukh. malit, *haec*, Regius, mox *portae*, vitiose. H. *Sed* recepit H. Voss. hoc sensu:

ſenſu: Vir te decepit, ſed vir etiam te defendit. Hoc t alienum eſt ab hoc loco; nam ut quondam Catullus vir perfidiam Theſei exemplo probaverat, ita ipſe a femin perfidia ſibi nunc caveant viri, graviter monet Tibu Unde mihi placet *ſed,* hoc ſenſu: Sed pro te dixit ian tullus. W.

43. *felix, quicunque*] Lipſ. Ed. cum Ed. Venet. *quaecunque.* Paullo ante pro *nunc* Florent. Statii Guelf. 2. *ſic.* H. *ter quinque* Voſſ. 3. W.

44. *poſſe carere tuo*] Guilielmius malebat *cavere* in nonnullis quoque legitur. Sed v. Not. *didicit poſſe rere ſuo,* ſententiae more, extulit Vincent. Specul. ctrin. VI, 37. et de eruditione regali I, 32. H. H. Voſſ cepit: *poſſe cavere tuum,* e manuſcr. Falkenburg. *Dol* plures, ut Hamb. duo Voſſ. *dolores* Bern. Ac ſcriptun ſpicatus eſt H. Voſſius *dolorem* ab iis, qui in ſecundo legiſſent *tuum.* W.

45. 46. *Nec vos aut capiant — Aut fallat blanda*] iterum Scaliger excerptis ſuis nimis facilem aurem pr bat, in quibus idem, quod in Vincentii Speculo doctrin 92. erat: *Non vos decipiant — Nec capiat blanda.* v. ad II, 6, 19. Regius, *Nec vos.* Guarner. *Nec vox.* Se pectabam, ut in ſcriptis legeretur *Ne vos.* Scilicet du eſt nihil ſubiici illis: *Vos ego nunc moneo:* quid igitur nes? Quanto melius procedit oratio ſic:

Vos ego nunc moneo: (felix quicunque dolore
Alterius diſces poſſe carere tuo.)
Ne vos aut capiant etc.

Nunc videas, quid illud ſit, quod monet. H. *N* Voſſ. 3. perperam. Verum eſt *Nec vos.* W.

45. *pendentia brachia collo*] illuſtrat Burman. ad Ov Met. 485.

46. *Aut fallat blanda ſordida lingua prece*] *prece* ex Exc. ſuis bene repoſuit; vulgo, etiam in Guelff. *fid* ſup. Eleg. 4, 64. Deinde Heinſius, applaudente Bro malebat *ſubdola lingua.* Quod et ipſe malim. Locun men habet et alterum. v. Not. H. *Prece* recte Vind. Zwic. 1. 2. Hamb. Goth. W.

47. *Etſi — iurarit*] ex coniectura Douzae et uno ſeratii, adde Guelf. 3. in cuius marg. erat, recepit Bro Vulgo legitur *iuravit,* quod ferri poterat in poëta. Colbert. et Corvin. *iurabit.* H. *iurarit* etiam in Vind. *i vit* Zwic. 1. 2. et ſex apogr. H. Voſſ. add. Goth, *iurabit* apogr. H. Voſſ. (Hamb.) W.

48.

48. *perque suam Venerem*] Broukh. malebat: *per Veneremque suam.* Sed v. sup. ad II, 6, 20. H. Neque hanc emendationem patitur usus verborum *perque* — *perque*, de quo vid. I, 4, 25. W.

49. *Nulla fides inerit*] Ed. Rom. et Brixiana cum Venetis, Guelf. 1. et unus Eboracensis vetustissimus a manu sec. *Nulla fides Veneri.* cf. sup. I, 4, 21. et Intpp. ad Callim. Epigr. 26. H. *fuerit* pr. *inerit* scripsit de coniectura H. Voss. *neritis* pr. *inerit* Ask. Mox *Iuppiter* Zwic. W.

51. *Ergo quid toties*] Sic dudum editum in Ald. sec. et reliquis. Et sic Ed. Rom. cum sequacibus. Male Scaliger retraxerat ex Ald. pr. *qui.* H. *Ergo ego* Voss. 4. *Ergo qui* Zwic. 1. 2. Hamb. plur. ap. H. Voss. at *quid* recte Mon. *quoties* Goth. Pro *verba puellae* H. Voss. *vota puellae* de coniectura scripsit. W.

52. *ite a me, seria verba, procul*] Est et hoc repositum a Broukh. e Pocchi Exc. et Italicis Heinsii. Vulgo *precor.* Eadem varietas erat sup. II, 1, 82. Porro liber Ursini *sobria verba*, ut v. 36. *ebria.* Sed vulgatum recte. Sunt enim *seria* hic tristia. H. *procul* etiam Voss. 1. W.

53. In Guelf. 1. 2. hinc initium fit: *Elegia VIII. longas* — *noctes, longos* — *dies*] Possis hinc defendere Horatium I. Epist. 1, 21.

Ut nox longa, quibus mentitur amica; diesque
Longa videtur opus debentibus; ut piger annus
Pupillis, quos dura premit custodia matrum.

contra Bentleii emendationem, qui reposuit: *diesque Lenta videtur*, ne bis *longa* esset. Ceterum Vicent. forte cum aliis: *Quam mallem.* tum Corvin. *tecum longas.* H. *tecum longas* plurim. codd. et Ald. 1. Scalig. Cantabr. Broukhus. Vulp. Sic etiam Zwic. 1. 2. Hamb. atque hoc recepit H. Vossius. *longas tecum* Ald. 2. et Muret. Voss. 5. Ask. Bern. In pentametro H. Voss. malit: *longos tecum*, sed hic codices et editiones non variant. Quodsi in pentametro *tecum longos* propter librorum consensum retinendum est, in hexametro *tecum longas* ferri non posse videtur; nimia fieret, si quid sentio, vis vocabuli *tecum*, eaque huic loco non satis apta. Caeterum *mallem* est in Zwic. 1. at *vellem* in Zwic. 2. W.

55. *Perfida nec merito nobis, nec amica merenti*] Ita restitui nunc locum. Vulgata, quam vocabant, codicum lectio erat: *Perfida, nec merito nobis inimica: merenti Perfida.* Ita praeiverant Ald. pr. tum Muret. Plantin. Cum

Scalig.

perfidam significet; quod non
net. 1475. Reg. Lep. Vicent.
amica, ut etiam notatum fuerat
meliorem lectionem efficies, si it

Perfida, nec merito, nobis

h. mihi, haud ex merito, perfi
renti, amica; nam deserto Tibull
amica iam in Ald. sec. expressum
ab ea discessit. Cur non inspici
Vera lectio est etiam in Vind. C
h. e. abalienata a poeta. Fortius
merenti h. e. digno cui amica si
dixit poeta haec sibi immerenti
variatis.. W.

57. *o lente minister*] Venetae
sollenni. Potest autem hoc et cu
saltem cum indignatione efferri.

58. *Marcia lympha*] Scriptur
stulabant, est ex Codd. Wittianis
tia. v. eund. ad Propert. III, 1, 52.

59. *Non ego, si fugiat nostr*
gius, *Num*, forte, *Numne ego*. I
cum interrogatione efferas. Deinc
se e convivio fuga proripere

vide ibi Heinsium; nam in aliis est coenae. H. *nostrae fugiat* Voss. 5. Goth. quod recepit H. Vossius. *fugit* Voss. 1. 4. — *cara* pr. *vana* vers. sequent. est in Goth. W.

61. *Sollicitus repetam — suspiria*] Ovid. II. Met. 125.

Pectore sollicito repetens suspiria.

f. XIII. Met. 139.

62. *Tu puer i*] *i* Scal. ex Exc. suis, etiam Statius ex coniectura; vulgo *et*. v. sup. v. 6. Livineius et Muretus emendarant: *Tu puer huc.* Heins. *Huc, puer, huc.* alius malet: *I puer i.* H. *Tu puer, i* est etiam in Vind. Mon. et Voss. 5. *et* pr. *i* Zwic. 1. 2. Goth. Statius ad I, 2, 1. p. 27. hunc locum ita citavit: *I puer, et* seq. W.

63. *Syrio — nardo*] Ita Broukh. ex nonnullis Statianis, Exc. Lipsii et Heinsii: vulgo, *Tyrio*. Sed *Syrium nardum* est a Syriis mercatoribus advectum. Plin. XII. f. 26. *In nostro orbe proxime laudatur Syriacum.* An cum foliis et spicis ipse frutex allatus fuerit, dubito. Unguentum ex eo confectum (cuius rationem vide ap. Plin. XIII. f. 2.) dictum et ipsum *Nardum*. Horat. II. Od. 11, 16. *Assyriam nardum* dixit. H. *Syrio — nardo* etiam Ask. Vind. et Voss. 5. — Zw. 1. 2. *Tyrio*, ut Hamb. *Tyria* Goth. H. Vossius recepit *Syria — nardo.* W.

64. *implicuisse comas*] Ad finem huius Elegiae libri multi, in his Guelf. 1. 4. et ant. Edd. attexunt distichon: *Ne tibi sim mea lux* etc. quod infra legitur IV, 12, 1. Primus eiecit Muretus. Statius etiam alterum distichon v. 63. 64. pro alieno habebat. Sed ut illud poëmation sub finem libri attexi potuerit: necesse est olim codices fuisse, qui quartum librum non haberent: cuiusmodi libri memorantur quoque, v. c. in bibliotheca Medicea. Eadem res fidem facit, omnes, quos habemus, libros scriptos ex uno apographo fluxisse; nam omnes, quos vidimus vel audivimus, illud exemplum sequuntur. H. *Debuerat* Voss. 5. Caeterum poëmation illud hoc loco legitur etiam in Zwic. 1. 2. Goth. non legitur hic in Voss. 4. et Monac., notante H. Vossio. W.

IN LIBR. IV.

Haec inſcriptio in libris et Edd. ant. quotquot vidimus, non eſt: ſed ſtatim ſuperioribus Carmen ſequens attexitur *Panegyricus Meſſalae* inſcribitur in Cuiac. et aliis. *de laudibus Meſſalae* in Guelf. 2. At in 3. *Albii Tibulli, poëtae excellentiſſ. liber quartus incipit: Laudes Meſſalae*; et in 4. *Albii Tibulli liber quartus*. In Corviniano continuatur Elegiarum numerus, et ſequitur nunc Elegia XXV. inſcite admodum. Titulis his nullam auctoritatem eſſe poſſe ſatis conſtat. H. Nec in Hamb. libri incipientis veſtigium. W.

CARMEN I.

Ieiunitas et exilitas huius Panegyrici in Meſſalam dubitare fecit viros doctos, an Tibulli eſſet, poëtae tam elegantis et ingenioſi. A libris conſtanter ipſi tribuitur; accuſanda itaque anguſta ſors naturae humanae, quod homo in elegia princeps, ad carmen heroicum non aeque idoneus fuit. Hoc eſt, quod veteres tam diligenter monebant, ut ſibi quemque ſcriptionis genus, eam materiam, ſumere debere, quam ſuo ingenio convenientem, ſuis viribus aequam, maxime iudicaret. Huic praecepto cum non obtemperarent, multi viri, caeteroquin ſummi, turpiter ſe dederunt. Cicero, oratorum princeps, inſimum inter poëtas locum vix tuetur; et quot vidimus ex noſtris poëtis, qui, quam certo aliquo carminum genere comparaſſent famam, deſtructum iverunt ipſi, quod ſe intempeſtive immiſcebant aliis, quibus minus pares eſſent? Si haec attendas, non plane eſt incredibile, ab ipſo Tibullo hoc carmen profectum eſſe; inprimis, ſi adoleſcens illud ſcripſit, ut poſt Scaligerum Vulpius recte exiſtimat; nam ex v. 121. ſqq. apparet, in ipſo conſulatu Meſſalae, qui incidit in annum V. C. 723. hoc carmen ſcriptum eſſe, et quidem in ipſo anni initio, ſi quidem in media anni parte ad bellum Actiacum cum Caeſare Meſſala profectus eſt. Hinc, cum eius res geſtas infra memorat, non ultra haec tempora deſcendere potuit. Si tamen altera ex parte hoc perpendas, ea aetate et iis temporibus ſcriptum putari

ıutari carmen illud, quibus, propter exquiſitam hominum a litteris elegantiam, nihil niſi, quod cultiſſimum et ineniosiſſimum eſſet, placere poſſet, inſcriptum eſſe porro omini eloquentiſſimo et doctiſſimo, qualis Meſſala fuit, ıius benevolentiam tali carmine ſibi quenquam conciliare otuiſſe, vix probabile ſit, fieri non poteſt, quin vehemenır addubites de auctore eius; inprimis cum novum non ſit, ibui alicui ea, quae tantum aliquam cum ipſius oratione ; ſcriptionis genere ſimilitudinem habent, ut in Luciano epe factum eſſe, aliquando, ſi meliori otio reddemur, do-ebimus; ſaepe etiam ea affingi, quae plane nihil cum ipſo ommune habent. Id quod fere ea ex cauſſa factum eſt, uod, cum librarius aliquis libri exarati paginas aliquot aduc vacuas haberet, particulam aliquam ex alio poëta vel riptore deſcriptam, ne ſpatium vacaret, appingeret. Iam ero, qui ex eo exemplari illa deſcribebant, ut fere erant omines indocti, ea raro, tanquam aliena, ſecernebant, ut ſaltem vacuum tituli ſpatium minio explendum relinquebant; quo factum eſt, ut ſenſim eiusdem auctoris iſta aſſuta aberentur. Hoc idem contigit Virgilio (v. To. IV. p. 171. oſtrae edit.), et contigiſſe potuit Tibullo; inprimis cum n fine libri alii codices plura, alii pauciora adiecta habeant armina, ut deinde videbimus. Accedit aliud, quod plura abemus eiusmodi carmina, ſerioris aetatis fetus, quibus oëtica ars ad rhetoricas praeceptiunculas revocari coepit, ta ut carmina ad locos rhetoricos deſcripta conderentur. Quod autem in declamationibus facere ſolebant, ut nobile x vetere hiſtoria nomen et factum proponerent, in quo iuvenile ingenium controverſiis forenſibus praeluderet, cum vel accuſaret, vel defenderet, ſuaderet, vel diſſuaderet, dem inſtituiſſe videntur magiſtri poëtices, ut ex vetere, Auguſteo inprimis, ſaeculo, materiem exercitationis peterent, ſuaeque praeceptionis exempla ipſi proponerent. In Anthologia Latina Burmanni Secundi carmina occurrunt plura, quae in hunc cenſum referenda ſunt, ut iam ad Catalecta Virgilii monuimus. Sunt nonnulla ex iis, in quibus ngenii vena eſt non obſcura; alia orationis ornatu ac dignitate, inprimisque Latinitate, eminent; in omnibus fere lectionis bonorum poëtarum, et imitationis, etſi plerumque permoleſtae et ieiunae, veſtigia extant plurima. Ita in Maecenatis obitum habemus elegiam, male olim Albinovano adſcriptam. Nec elegiam ad Valerium Meſſalam, quae Virgilio perperam tribuitur, niſi inter Scholaſticorum ſubſellia natam eſſe arbitror. (Hanc rem diligentius excuſſam vide apud

... non facile perlu
certe negari nequit, nimis tenu
rum ingeniofum, magis rhetoric
puerile effe hoc Carmen. Auctor
ceptum teneret, laudationem cc
iuvenili more, ea praeceptione
plenam de Ulyffis itineribus in
laudi Meffalae amplificandae infe
tis pura: et hac una laus carm
poëtam facit ingenium. Verfus
intexti funt. cf. Scalig. Hypercrit.
Theb. II, 847. haec habet: —)
*quum tamen humilitatem affectet id
fimile Maniliano characteri, und
proponimus;* quod utrum, et ubi
terum lectio librorum eft corrupt
pleraque e Scaligeri aliorumve c
et afpera.

1. *quanquam me cognita virtu
vivida virtus,* ut de Meffala accipi
librarii errore nafci non potuit.
bello vivida virtus. Horat. IV. O
Me Scaliger ex Cuiac. repofuit; vu
interpolatione, *tua.* H. *me* eft
Voff. 5. *mea vivida* Hamb. Unde H
virtus. Sic Virgil. Aen. V ...

geri et Colbertinus: vulgo ubique *valeant*, quod vide-
tini sermonis naturae convenientius esse. Horat. I. Od. 2.

Terruit gentes, grave ne rediret
Saeculum Pyrrhae.

sius ad Cic. Tusc. II, 19. hoc exemplo probabat, posse
dici, *vereor, ut id iam non ferat quisquam*, pro eo,
dicimus, *vereor, ut id ferat.* Sed Perizon. ad Sanct.
p. 816. id negabat, et nostri locum ita explicandum
censebat: *terreor adeo, eo usque, ut.* Mihi valde pro-
e sit, in hoc carmine, cuius nulla satis antiqua habemus
plaria, *nequeant* barbaro librario deberi. In Guelf. 4.
leant etiam testatur librariorum stuporem in assequendo
. H. *Ut valeant* praebent omnia apogr. H. Voss. (Hamb)
vic. quod recepi, ut iam olim feceram in edit. min.
:us est H. Voss. Corruptelae fons in librariorum stu-
quaerendus videtur, qui nescirent, constructionem verbi
e similem esse verbis *metuere, timere.* Horat. Od. I, 2. v. 5.

Terruit gentes, grave ne rediret seq.

rsum est *terrere adeo, eo usque, ne.* W.

3. *At meritas si carmina laudes deficiant*] *At* Scaliger
uit: cum a Mureto vulgatum esset, *Ac meritas si,* quod
o Italici cum Pocchi Exc. exhibent; et in marg. Guelf. 2.
o legitur: *Incipiam tamen a meritis; si carmina laudes*
iant humiles, t. vel *Deficiant, humilis t.* H. *a meritis*
. et decem apogr. H. Voss. (Hamb. Goth.). *Ac* verior
videtur esse lectio; certe aptior in illo sententiarum
, quamquam *At* habet quo defendi possit. *At* est etiam
ind. — *Tantisque humilis* post Broukhusium probavit
ossius; non recte. Vim quandam in voce *humilis* esse
ntia docet, nexus autem hic est: Si meritas carmina
s deficiant, sim humilis conditor tantis actis, ac quidni
quum digne praeter te ipsum omnino nemo res tuas de-
re possit? — Pro *sim* Bern. *si. artis* Voss. 3. pr. *actis.*
hartis Hamb. *factis.* W.

5. *Nec tua praeter te*] Utraque Ed. cum aliis, Guelf.
4. *te praeter.* Ed. Basil. etiam, *nec.* H. *te praeter* duo
. H. Voss. et Zw. Recepi cum H. Vossio. Comparat
ir l. IV, 13, 3. Adde *te propter* I, 6, 57. et 65. I, 7,
I, 6, 35. *quam circum* I, 1, 23. I, 3, 68. W.

5. *Facta queat*] Ed. Rom. *queant.* Cyllenius lege-
velit.

7. *nec munera parva respueris*] Revocavit Broukh. plu-
lectionem. Scaligerana: *carmina*, ut in uno Statii et

 Scali-

Scaligeri libro erat. cf. ad III, 5, 29. Pro *nec* alii *ne*: Unus Statii etiam *despueris*. H. *Nostra* pr. *parva* Hamb. W.

9. *Cres tulit*] Lipf. Reg. Lep. *Chres*. In aliis, *Res, Tres, Tros, Cras tulit, Transtulit, Detulit*.

10. *puro*] *primo* Guelf. 2.

13. *Molorcheis — tectis*] *tectis* est ex certa Mureti emendatione, quam Ed. Lipf. confirmat: et subierat Herculeis casam sive tuguriolum Molorchi, cui forte vix exiguus agellus, nedum terrae erant. Nam vulgo legitur *terris*, unde Scaliger in prima editione faciebat *cerris* vel *gerris*, quae sunt crates, quibus parietes tenuiorum agricolarum contexti erant. H. *tectis* etiam Voff. 4. Vind. Mon. *terris* Hamb. Goth. Post v. 13. sequuntur in Voff. 5. v. 140—181., tum 98—139., tum 56—97., tum 14—55. W.

14. *Parvaque caelestes pacavit mica*] Exemplo Heinsii et aliorum, qui, quoties *parva* occurrit, coniiciunt *parca*, licet h. l. quoque coniicere *parca — mica*. Porro *pacavit*: quod et Guelf. 1. 2. a pr. m. item 3. habent. At Broukh. ex ant. Edd. malebat, *placavit*, quod saepe cum illo variat v. Heinf. ad Claudian. II. de Raptu Proserp. 147. ad Ovid. IV. Met. 31. Et sic Regius, Guelf. 4. Etiam et Ed. Rom. cum Veneta 1487. At Ed. anni 1500. *pacavit saepe*, 1491 et 1520. *pavit mica saepe*, quod ex commentario Cyllenii, qui ita in suo habuisse videtur, interpolarunt. Vulpius revocavit *pacavit*, nec multum refert. Quod tamen idem vir doctus ex Horat. II. Od. 14, 6. *Non si trecenis — places illacrimabilem Plutona tauris*, de voce *placare* observat, posita de sacrificio, quamvis dii illo non exorentur, id eo pertinet, quod saepe verba, actum notantia, tantum de conatu accipienda sunt. H. *Pacavit* in apogr. H. Voff. omnibus. Revocavi tamen *placavit*, secutus Broukhusium, cuius iudicium Eichstadius etiam in Auctario critico ad Haberf. Scholas de Horat. Epist. I, 2, 45. p. 217. probatum firmavit. — V. 15. Voff. 1. hab. *inaurata* et *omina* pr. *hostia*. W.

16. 17. Hi duo versus tam ieiuni sunt, ut vix videantur a vetere poëta proficisci potuisse. H. *memor* absolute dicitur saepe, aut beneficii vel gratiae aut iniuriae. Hinc *numen memor* apud Virg. Aen. IV, 521. et *memor umbra* Valer. Flacc. I, 826. — Caeterum *sic quoque* est in Mon. W.

18. *Alter dicat opus*] *dicat*, quod iam Ald. sec. intulerat, revocavit Broukh. e libris, in his est Guelf. 3. cum a Scaligero ex Ald. pr. retractum esset *dictet*, quod tamen nec ipsum habebat, cur sperneret. Manil. II, 124.

Et tantum dictasset opus.

In

ı aliis, ut Guelf. 1. 4. Vicent. Ed. Lipſ. et Venetis (cum men in Rom. eſſet, *dicat*) legitur *dictat*. Regius, *ducat*. ad II, 1, 51. cf. Salmaſ. ad Simmiae ovum v. 166. In nnullis, ut Guelf. 2., hoc ordine exhibetur: *Alter opus cat*. H. *Dicat* quatuor apogr. H. Voſſ. *diſcat* Goth. *di- it* quinq. apogr. H. Voſſ. (Hamb.) et Zwic. in Zwic. 2. oſſ. interl. „conficit." W.

eod. *opus magni mirabile mundi*] Ed. Rom. et Venetae *morabile*, ut alios libros legere teſtatur Paſſeratius: cum Guelf. 1. 4. Varietas non infrequens. v. Burm. ad rid. IV. Met. 614.

19. *Qualis in immenſum deſcenderit aëra tellus*] Varie ec leguntur; id, quod modo poſuimus, Broukh. repoſuit t potius revocavit, cum iam Ald. pr. ſic haberet, ex mul- um librorum auctoritate. In Guelf. 1. 3. 4. antiquis Edd. mana, et quae hinc propagatae, item in Vicent. et Lipſ. it. id, quod Ald. ſec. retraxit:

Qualis in immenſo deſcenderit aëre tellus.

aliis, ut in Scalig.:

Qualis in immenſum deſederit aëra tellus.

t; quod Muretus repoſuerat ante Scaligerum:

Qualis in immenſo deſederit aëre tellus.

ſic etiam Regius cum Guelf. 2. quae lectio mihi prae re- uis placet, quanquam iſta Scaligeri exquiſitior videri teſt. Sever. Aetn. 103.

— — — — ſors data caelo
Prima, ſequuta maris, deſeditque infima tellus.

vid. V. Faſt. 13. in eadem re:

Pondere terra ſuo ſubſedit, et aequora traxit.

Met. 30. dixerat *terram preſſam gravitate ſui*. MS. heſſeri habebat *deſiderit*. Sic pro illo alterum, *deſcen- re*; occupavit libros ap. Virgil. Aen. III, 565. Ita olim ubitanter ſcripſi. Nunc nullus dubito, veram lectionem eſſe:

Qualis in immenſo deſederit aëre tellus.

ſt enim perpetua fere illa librariorum in hac voce aberra- o, ut *deſcendere* ſubſtituant: v. Heinſ. ad Aen. III, 565. et nos laudat ibid. Burm. Proprium autem eſt, ut ea, quae ondere ſuo deorſum feruntur, *ſubſidere*, *deſidere*, dican-

 tur;

tur; adeoque etiam, ut tellus *desidat in aëre,* quo circumfusa subsidit infimo loco. Sic inf. v. 151.

Nam circumfuso considit in aëre tellus.

Scaligerana quidem lectio videri potest elegantior: *in immensum desederit aëra.* Sed ambiguam habet sententiam hoc; et in alterum consentit praeter Regium etiam Corvinianus; in promtu quoque est, intelligere, unde illa lectio orta sit; cum enim semel substitutum esset *descenderit,* mutare etiam necesse visum est alterum *in aëra.* H.

Qualis in immenso desederit aëre tellus

hab. Voss. 1, 4. et Ask. Caeteri *descenderit* ap. H. Voss. (ut Hamb.) et Zwic. *immensum aëra* Goth. W.

20. *Qualis et in curvum pontus confluxerit orbem*] Sic quoque Guelf. 2. 3. Multi, etiam Regius, *defluxerit;* forte fuit, *refluxerit,* ut *refluum mare* dicitur. Ed. Rom. *conflixerit,* Ven. 1500. *deflexerit,* interpolatum ex Cyllenii scriptura; Ven. 1491. *conflexerit,* Ed. 1520. *confluxerit.* Similis in codd. H. *confluxerit* tria apogr. H. Voss. W.

21. *Et vagus a terris qua surgere nititur aër*] ut vulgo haec leguntur, nec bonum sensum efficiunt, nec satis latine dicta sunt. Praecesserant: *descenderit, confluxerit,* sequitur *fluat, claudantur,* et nunc in medio positum *nititur,* indicativo modo. Verum distinctione iuvandus est locus:

Qualis et in curvum pontus confluxerit orbem,
Et, vagus a terris qua surgere nititur, aër.

uterque, aër et pontus, in orbem confluxere. *qua,* qua parte; nisi verius, *qui. a terris* est receptum a Broukh. ex Barthii Adv. III, 6. emendatione; vulgo, *e terris. vagus* aër est mobilis. *surgere* dixit etiam Minuc. Octav. c. 5. *Sic exhalatis terrae vaporibus, nebulas semper adolescere; quibus densatis coactisque nubes altius surgere.* H. *e terris* etiam Zwic. 1.; *vagus terris* Zwic. 2. H. Voss. *e* recepit. — *magnis* Voss. 5. superscr. *vagus.* Goth. *quis* pr. *qua.* W.

22. *Huic ut contextus passim fluat igneus aether*] Revocavimus lectionem, quae fuit ante Broukh. quae et in Guelf. 2. Edd. vett. conspicitur, nisi quod *ut* pro *et* ex Pocchi et Colotianis Exc. reposuimus. *Huic,* n. aëri, *contextus* dicitur aether, quia ei est proximus. Ovid. I. Met. 28.

Proximus est aër illi levitate locoque.

ante de aethere dixerat. Lucan. IX, 7.

Qua niger astriferis connectitur axibus aër.

Aether igneus, ut Ovid. eod. loc. v. 26. *ignea convexi vis caeli. fluere* vero liquidae aetheris naturae accommodatum. v. Broukh.

ukh. *passim fluere* est temere ferri, adeoque quaqua ſus, in omnes partes: ita ut ad copiam interdum re- ri poſſit. Broukhuſius tamen aliam lectionem concin- it:

Hinc ut contextis passim fluat ignibus aether.

c ex quinque libris repetiit. *contextis* e duobus tan- Italis; reliqui, etiam qui *ignibus* legunt, ut Rom. lenianae, Liber Guarner. Guelf. 1. 3. 4. *contextus* una- i conſenſu tuentur: at Regius plane ita, ut vir do- poſuit, exhibet, praeterquam quod *et* retinet. *Ignes* eſſent ſidera, quae eleganter *contexta* dicerentur, qui- aether diſtinctus ſit. An Broukhuſ. ita *ignes* accepe- ex eius verbis non liquet; omnino enim in interpre- ne parum diſertus eſſe ſolet. Sed in toto loco con- endo melior ſuppetit alia ratio: retinenda eſt copula, quam maior librorum pars tuetur, et ita interpun- lum:

Qualis et in curvum pontus refluxerit orbem;
Et, vagus a terris qui ſurgere nititur, aër
Huic et contextus passim fluat igneus aether;

rdo verborum ſit: et qualis (quomodo) aër et con- us huic aether fluat paſſim. Atmoſphaeram noſtrae ae bene illud exprimit: *aër, qui a terris ſurgere niti-* qui altum petit. Ita omnia expeditiſſima ſunt. Amb- utem caelum, tanquam deorum ſedes, omnia, ipſum- aetherem, ut et alibi factum videas: v. c. apud Lu- I, 1088. et 1094. H. Equidem quomodo hunc lo- explicandum cenſeam, ipſa verborum diſtinctione in- vi. Agit poeta de quatuor elementis, ac poſtquam de a et ponto ſive aqua dixit, pergit ad aërem et ignem, n dicit aëri contextum ſurgere in altum. Nam de agi, epitheton *igneus* nos monet. — Caeterum pr. *ut* eſt *hinc et* in duob. Voſſ. alii *huic et*, ut Hamb. ic. *fluit* Bern. W.

23. *claudantur ut omnia caelo*] Ovid. I. Met. 5.

— — *et, quod tegit omnia, caelum.*

24. *At, q.*] alii, *et.* Sic noſtri. H. *At* eſt in Ask. eteri H. Voſſii et noſtri *Et.* W.

25. *Seu, quod ſpes abnuit, ultra*] Revocaveram hanc tionem, quae eſt in Scaligerana, Broukhuſiana, et nibus anterioribus. Vulpius receperat lectionem quo- rundam

rundam librorum: *sed qnod spes abnuit ultro,* quasi esset, statim, protinus. Sed *ultra* esse putabam, ultra virtutem tuam. At hoc adulatoris est, inquit Vulpius. Sed et laudationis est, exsurgere, et verbis ornare res. Posuisse nostrum aiebam tria momenta, quae fere in omnibus rebus sunt, ut vel ad modum, vel ultra modum, vel intra modum aliquid fit. cf. Gronov. Obss. I, 10. Frigida haec esse fatebar. *seu quod spes abnuit ultro* Guelf. 1. et pro *abnuit, annuit* Guelf. 4. Ed. Rom. *Seu quod spes annuit, ultra.* Sic et Venet. 1500. at 1520. *ultra* mutavit in *ultro,* quod et in Vicent. expressum est. cf. inf. v. 201. 202. ubi sane similis verborum lusus occurrit:

Quod tibi si versus noster totusve minusve
Vel bene sit notus, summo vel inerret in ore.

Nimis tamen ieiunum vel sic est illud: *seu, quod spes abnuit, ultra.* Praetuli itaque in altera recensione omnino alteram lectionem: *sed quod spes abnuit ultro.* In duo membra constituuntur: Quodcunque meae Camenae poterunt audere: seu ut possint par tibi audere; h. carmen scribere, quod tuis factis dignum sit; id quod tamen omnino sperare non licet; seu ut pro laudibus tuis minus possint praestare; atque id ne locum habeat, omni ex parte verendum est; quicquid sit, omne hoc tibi vovemus. H. *sed quod spes abnuit ultro,* quod recte Heynius recepit, est etiam in Ask. et Bern. W.

26. *omne vovemus Hoc tibi*] Ita Scaliger e Cuiac. reposuit. Et sic plures, etiam Reg. Guelf. 2. et Ed. Lips. (cum Corvin.). Alii libri, in his Guelf. 1. 3. 4. et Edd. cum vulgatae inde ab Aldo, tum veteres Rom. Venetae, Vicent. et al. *movemus* habent: quod Passeratius probabat, ut esset, molimur. Aen. VII, 44.

Maius opus moveo. H.

vovemus habet etiam Zwic. 2. et unus ap. H. Voss. — *movemus* Zwic. 1. Vind. Mon. et tres Voss. Hoc recepit H. Vossius. W.

27. *nec tanto careat mihi carmine charta*] Sic quoque Guelf. 2. 3. Putes adumbratum ex Horat. IV. Od. 9, 30.

— *Non ego te meis*
Chartis inornatum silebo.

Ceterum nescio an *ne* praestet: ut sit, dummodo tu mihi non illaudatus abeas; et est hoc in Guelf. 1. 3. 4. *Carmine*

mine Scaliger repoſuit ex Cuiaciano, et ſic plerique (etiam Corvin.) cum edd. vett. *tibi carmine* Guelf. 1. In ſuperioribus Edd. inde ab Aldo erat *nomine*, quod et Regius habet, et praetulerim ipſe propter τὸ *tanto*. Unus Vatic. *pondere*. Omnino praeferenda lectio: *nomine*. Dicit enim, nolle ſe admittere, ut *charta*, carmen ſuum, (ut v. 5.) vacet a Meſſalae laudibus. H. *Pondere*, quod recepit H. Voſſius, eſt etiam in Goth. et in marg. Ask. Caeteri ap. H. Voſſ. (Hamb.) habent *carmine*, etiam Zw. Pro *charta* Bern. *meta* a prim. man. W.

28. *quanquam antiquae gentis ſuperant tibi laudes*] Aldina ſec. intulerat *ſuperent*. Regius *ſuperant gentis*.

30. *quid quaque index ſub imagine dicat*] Ita Scaliger reſtituit ex Cuiac. Corrupte vulgo, *quid qua index*, vel *iudex*. Ed. Rom. ſicut tres Statiani, *quidquam*; at Venetae cum Vicent. *quicquid iudex*. Quanto vero melius expreſſit iſtam ſententiam Sannazar. II. Eleg. 1, 27.

Maiorum tua non titulis innixa recumbit
Gloria, nec priſcis geſtit imaginibus;
Sed certat magnos virtute anteire parentes,
Aeternum et vera laude parare decus.
Nec tua facta olim titulo breve marmor habebit;
Immenſum magni carminis illud opus. H.

Quid quaque index eſt etiam in Voſſ. 3. Caeteri aberrant, etiam Zwic. 1. 2. in quib. *quiquid index* et *quid qua index*. Hamb. *quam iudex*. Goth. *quidquam*. W.

32. *Quam tibi maiores, maius decus ipſe futuris*] Ultima vox eſt repoſita a Broukh. e duobus libris, quibus accedit Regius et Guelf. 2.; et ſic Cyllenius legiſſe videtur; fuit quoque in Edd. Ald. ſec. et hinc transſcriptis. Scaliger vitioſam veterem lectionem reduxerat, *futurus*; quod paullo immodeſtius dictum videbatur Broukhuſio, quaſi maiores, tam illuſtris gentis, laudibus ſuis obſcurare Meſſala poſſet. Sed ſunt eiusmodi plura in laudem inurbane et inclementer dicta in hoc carmine. In Palatin. *in avis* pro *maius*.

33. *At tua non titulus capiet ſub nomine facta*] Sic vulgo: niſi quod Reg. et Ed. Lipſ. et aliae *titulis*. Correxit Ald. ſec. Deinde Pocchi et Lipſii Exc. cum duobus Italicis: *ſub ſtemmate*, quo alludebat Paſſeratii liber, in quo *temmate*. Eſt haec haud dubie vera lectio. In imaginum vicem ſubierant *ſtemmata*, de quibus v. Lipſium Elect. I, 29. Poſt *aeterno* a multis interpungitur, ut iungatur

gatur cum *nomine*. H. *nomine* perperam etiam in Zw. 1. 2. et in apogr. H. Voss. ut Hamb. *At — sed.* vide ad T. I, 5, 20. Obss. — Caeterum non satisfaciunt quae Lipsius Elector. I. c. 29. disputavit. Ac vultus quidem maiorum cera expressi quales fuerint, docet in primis Polybius lib. 6, cap. 53. et doctissimus eius editor Schweighaeuserus T. 6. p. 392. seq. Ab his plane diversa stemmata. Plin. H. N. l. 35, 2.: „Apud maiores in atriis expressi cera vultus singulis disponebantur armariis, ut essent imagines quae comitarentur gentilitia funera. *Stemmata vero lineis discurrebant ad imagines pictas.*" Add. Senec. d. benef. l. 3. c. 28.: „Qui imagines in atrio exponunt et nomina familiae suae longo ordine ac *multis stemmatum illigata flexuris* in parte prima aedium collocant caet." W.

36. *vincto pede*] alii *iuncto*. Male. v. ad I, 1, 64. H. Verba: *quique canent vincto pede quique soluto*, subiectum continent verbi *convenient*; deinde in his: *cupidi componere laudes*, causa est, cur veniant. Perperam igitur H. Vossius *canant* recepit. — Zwic. *canunt. conveniuntque* Hamb. id. *iuncto pede*, Bern. *pedeque* sine *quique*. un. Voss. *quisque*. W.

37. *Quis potior, certamen erit*] *Potior* sc. in carmine. Sic Broukh. e libris: sic et Regius, Guelf. 3. cum Ed. Rom. Vulgo: *Quis potius*. at Ald. sec. *Queis potius*; sicque Scaliger. Itaque etiam Corvin. Deinde Ed. Rom. cum uno Broukh. et uno Gebh. *certamen eris*. Ferri posset, si esset: *Queis magnum certamen eris*. Paullo aliter ac in illo Virgilii;

Et certamen erat Corydon cum Thyrside magnum.

Paullo post pro *victor* eruditus Britannus (Jortin) in Miscell. Obs. Vol. II. p. 247. malebat *victus*, recte reprehensus a Batavis.

38. Un. Voss. *et*, un. *adscribam*. W.

39. *Nam quis te maiora gerit castrisve forove*] Ita universe de gente Valeria auctor panegyrici in Messalam, in Catalect. Virg. 43. p. 193.

Castra foro solitos, urbi praeponere castra etc.

Nam quis te Scaliger ex Cuiac. reposuit; vulgo legitur: *Quisque tibi*. In nonnullis, ut in Regio, *Quis tibi nam*, vel *ia..*, *Quis* vel *Qui te nam*, (*Quis te iam* Corvin.) Ed. Rom. *Nec quisquam*, ut Dousa emendabat. Quae omnia inde nata, quod prima vox, *nam*, exciderat, ut non

raro in libris factum. Sic sup. 1, 1, 63. cum *flebis* 'a esset, Regius interpolarat: *Non tua sunt in me p.* cf. I, 2, 63. 9, 63. 10, 26. inf. v. 91. IV, 5, 13. Et in Ovid. I. Met. 15. vera lectio haud du-ſt:

Utque erat et tellus illic, qua pontus et aër,
Sic erat instabilis tellus —

primum vocabulum excidisset, tam putidae illae le-es, quae vulgo circumferuntur, correctoribus vel li-is subnatae sunt. Eod. lib. v. 441. de Apolline Py-ım interimente:

Hunc Deus arcitenens et nunquam talibus armis
Ante, nisi in damis capreisque fugacibus, usus,
Mille gravem telis —
Perdidit.

vero illa, *Deus arcitenens et nunquam talibus armis* parum bene cohaerent. Fuisse puto:

Hanc Deus arcitenens, non unquam t.

tum erat n̄ *unquam,* cum virgula transversa, quod pro una voce accepisset librarius, versui fulciendo osuit particulam. Sed ut ad nostrum redeamus, in bus libris aiunt esse *chartisve forove.* Et sic nostri ue habent, cum Guelff. 2. 3. Unde itaque vulgatam *is* natam dicemus? Puto eam Cyllenio deberi, qui in nentariis suis ita praefixum habet, unde in Edd. Ve- venit. Vera tamen haud dubie est lectio *castris* ue Corvin. et Guelf. 1. 4. quoque firmat. Eadem tas in Culice v. 24.

In Guelf. 2. post vs. 38. sequuntur vss. 45. 46. 47. *seu diversi — Non alius — Sit placanda —.* Nunc untur: *Nec quisquam maiora gerit* — vss. 39. 40. sqq. oſt 44. *Instabilis* — sequitur 48. *Non Pylos.* H. *Quis m* H. Voss. sine librorum auctoritate. Apogr. H. Voss. ınt alii *quisque tibi,* alii *quis tibi nam.* Hamb. *que tibi uis te.* Zwic. 1. 2. *quisque. Castrisve,* quod cum Cyl- hab. Ald. 1. 2., est etiam in Bern., et in Zwic. 1, rscr. Caeteri *chartisve* vel *cartisve.* W.

40. *Nec tamen hinc aut hinc*] Ita et Rom. Sed pleri-, etiam Cuiac. *hic aut hic;* nempe omissa erat vir-. Nonnulli *haec aut haec,* forte pro *hac aut hac.* Col. *Nec tamen hinc veniet.* H. *Haec tamen* pr. *Nec en* Goth. *hic aut hic* omnia apogr. H. Voss. et Zwic. Hamb. deest hic versus. W.

41. *Iusta*

41. *Iuſta pari premitur veluti cum pondere libra*] Prudent. Periſteph. IV, 11.

> *Quum Deus, dextram quatiens coruſcam,*
> *Nube ſubnixus veniet rubente,*
> *Gentibus* iuſtam *poſiturus* aequo Pondere libram.

44. *Inſtabilis natat alterno depreſſior orbe*] Ed. Vicent. Lipſ. cum aliis *compreſſior;* alii corrupte, *depreſſior.* Deinde ex uno notatum viderat Broukh. *nutat,* unde malebat: *Alterno inſtabilis nutat.* Male. Elegans enim de omni motu incerto, fluctuante et tremulo, vocabulum eſt *natare;* et eſt ea ſollennis permutatio, ut *nutare* librarii ſubſtituant. Sic in Curt. IV, 9, 20. *obſtrepebat hinc metus; praeter hunc invicem natantium clamor;* in libris eſt *mutantium, nutantium;* hoc Snakenb. et Heuſing. P. in Emendat. p. 218. probant, neſcio quam bene; modo *natantium* explices fluctuantium. H. Sane *natare* eſt huc illuc ferri, nutare, vacillare. Tranſlate de animo dixit fluctuante Horat. Sat. II. 7, 6:

> *Pars hominum vitiis gaudet conſtanter et urget*
> *Propoſitum: pars multa natat, modo recta capeſſens,*
> *Interdum pravis obnoxia.*

Senec. Epiſt. 35.: Mutatio voluntatis indicat animum natare ſeq. W.

45. *diverſi fremat inconſtantia vulgi*] Unus Stat. *diviſi.* v. Heinſ. ad Ovid. III. Met. 381. *diverſum* eſt diſſentiens, in diverſas partes tractum. cf. Broukh. qui multipliciter variari lectionem in hoc verſu ait. Nec tamen alia nobis occurrit, quam in Ed. Lipſ. *fremit* et *dives fi.* mox: *ſitque placanda.* H. *Diverſi fremat* Zwic. 1. *diverſi fremet* Zwic. 2. cum gloſſ. interl. *furiat.* Goth. *diviſi et premat.* Hamb. *fremit.* alii *dimiſſi.* W.

48. *aut Ithace*] Rom. et Venetae, Guelf. 1. *atque.*

49. *Uliſſem* Zw. 2. *Ulixem* Hamb. un. Voſſ. *Ulixems.* W.

51. *fertilibus — horis*] Barth. Adverſ. XVII, 4. *vertilibus* emendabat. perperam. v. not. Mox malo *decurreret.* et eſt hoc in Guelf. 2. 3. H. Bene iam Gronov. Diatr. c. 26. p. 265. defendit *fertilibus horis.* — *Decurrerat* octo apogr. H. Voſſ. (Hamb. Goth.) et Zwic. 1. quod recepit H. Voſſius. Sed quum *vixerit* h. l. vim perfecti proprie dicti habeat nec pro aoriſto poſitum ſit, lectionem non mutavi. Hoc enim perfectum eſt in numero temporum prae-

aesentium et recte iungitur cum alio perfecto non minus ıam cum tempore aliquo praesente. W.

52. *erraverit*] Basil. *decurrerit* ex sup. versu. H. *or*-*s* Goth. W.

53. *Qua maris extremis tellus excluditur undis*] *Ex*-*ıditur* tacite recepit Broukh. ex Exc. Pocchi et Colotii, itionibusque Ven. et Reg. Lep. Et sic Ed. Lipf. ac .cent. Vulgo, etiam Guelff. omnes *includitur*, quod hic aetulerim; nam fere *ambiri*, *cingi*, *coërceri*, *contineri*, ari dicitur tellus. At *excluditur*, nisi pro simplici, *clau*-*tur*, accipias, sensum vix habet. *Extremae undae* sunt tra quas nil est, quae ὁρίζουσι. Sever. Aetn. 94.

Quacunque immensas terrae se porrigit orbis,
Extremique maris curvis incingitur undis.

ıi *curvae undae* eleganter dictae, qui orbis in ea parte clinatur; nisi de Oceano curvum littus ambiente accipe- praestat; ut sup. v. 20. *pontus in curvum orbem* conflu-sse dicebatur. In Fragm. de Navig. German. ap. Sen. ıasor. I.

— — — *extremaque littora mundi.*

ːrsus septentrionem. Eleg. in Obit. Maecenat. II, 20.

— — — — — — *arenas*
Littore in extremo — quas simul unda movet.

ɜ Erythraeo loquitur; et est etiam libris, *Littore Ery*-*raeo*, sed illud vere. Forte etiam legendum, *quas tre*-*ula unda movet*. H. *Includitur* omnia apogr. H. Vossii Hamb. Goth.), quod restitui cum H. Voss. probatum et-ım Heynio. — *externis* Hamb. W.

55. *Nec valuit Lotos coeptos avertere cursus*] *Nec* roukh. e libris; ut respondeant sibi copulae: *Ciconumque* - *Nec*. Vulgo, *Non*. *Lotos* depromsit Scaliger ex divite enu, Cuiaciano libro, cui Colotii collationes et unus [einsii accedunt. Vulgo, *Cyclops*, de quo demum v. seq. gitur. Duo Statii: *tempus*; eiusdem unus, *convertere ırsus*. ut Guelf. 2. *Non valuit Cyclops tempus convertere ırsus*. quam corrupte! Cuiacianus etiam *captos* — *cursus*, ıinus bene; etsi ferri potest. H. *Nec* septem apogr. H. Voss. *Non* Hamb. Goth. Zwic. 1. 2. *Cotos* hab. Ask. *Cyclops* Iamb. Goth. Zwic. 2. *Ciclops* Zwic. 1. W.

56. *Cessit*] valde languet hoc vocabulum, quanquam e eius veritate non dubito: est enim, *Nec is valuit aver*-*re cursum*.

57. *Victa*

ita vero putares, statim ab A
Laestrygones. H. *vexitque* V
Hamb. *vixit.* W.

59. *Incultos adiit*] Forte
que adiit L. H. Nihil deesse
5, 23. W.

60. *Nobilis Artacie gelida*
Attracie, Lips. *Artatie*, Regi
seo. *Arsacie.* At 'Ἀρτακίη ap
emendatum in Aldd. Tum v
Muretus, *gelida* Broukh. repo
et tribus libris; qui etiam em
notavit Broukh., *mobilis Artaci*
ut Horat. I, 7, 14. cf. Burma
p. 405. Variat quoque in libris
bene: ut *unda* sit vel sextus ve
in Cuiacii libro invenisset *erigi*

Mobilis Artacie gelida quo
Heinsius vero in eo quaerebat:
lud ex scriptura *irigat.* H. *Atra*
latus genitivus est ab iis, qui ve
tivis habebant. Hinc postea ortu
apogr. H. Voss (Hamb. Goth.)
Arcadiae Hamb. — Mox idem
62. *Quamvis illa foret Soli*

64. *Cimmeriorum etiam obscuras accessit ad arces*] *Cim-eriorum* emendavit Broukh. cum esset *Cimmerion* vel *Cim-rion;* ceteras depravationes memorare piget. Forte ta-en noster affectavit graecam flexionem. *Cimmerium* verum tabat Pierius ad Aen. I, 34. quo offensi nonnulli censue-nt legendum: *Cimmerium obscuras etiam concessit. Arces* in omnibus libris. Editiones tamen ante Statium *oras* hibent, quod non tam ex Brixiana transiit, ut Broukh. istimat, sed ex Cyllenii commentariis, qui illud in suo buisse videtur. et est quoque in Guelf. 1. 4. Homerus lyss λ, 14. etiam πόλιν memorat. H. *Cimmeriorum* Voss. 1. Ask. *Cimmerion* Zwic. 1. 2. uterque cum gloss. marg. raece positus popillus." Recepit hoc H. Voss., cuius ograph. praebent *Cimmerion* (Hamb.) *Cimerion, Cyme-n, Cymenion, Cymonion, Cymemon* (Goth.). — *aures* th. unde ort. *oras.* W.

65. *Quis nunquam candente dies apparuit ortu*] duo Ita-i, unus Gebhardi cum Ed. Rom. *aestu.* H. *Quis* Zwic. 1. gloss. interl. „quibus abl." Zwic. 2. idem, c. gloss. qbus. *ti* un. Voss. *candente* duo Voss. et Mon. H. Vossius recepit *tu,* sed *candente ortu* recte defendit Hulchk. p. 14. Ac r non pro: *dies splendens apparuit,* dici possit: *dies appa-it splendente ortu?* W.

66. *Sive supra terras Phoebus, seu curreret infra*] Sic l. Lips. At plures libri, (cum Corvin.) *Seu supra.* Reg. p. et Vicent. *Sive super,* eaque vulgata erat lectio ante alig. H. *super — sive* Goth. H. Voss. recepit *super.* Male. Virgil. Aen. IX, 553.: *et saltu supra venabula fertur.* Ac-dit h. l. oppositum *infra.* W.

67. *Vidit ut inferno Plutonis subdita regno M.*] Ita oukh. ex Fruterii et Heinsii emendatione, iam Passeratio obata, restituit; et sic diserte Guelf. 3. etiam *ut,* porro m aliis Regius, Guelf. 4. et Rom. Ed. nisi quod *et* habent. d et id mendum sublatum in Edd. Venetis ex Cyllenii mmentariis, qui veram lectionem praefixerat; quae et in cent. erat. At 1520. *regna* exhibet. Vulgo inde ab do legebatur:

Vidit ut inferno Plutoni subdita regna.

d et in libris, qui hoc tuentur, ut in Guelf. 1. est vel *et* l *Plutonis.* Tentat quoque locum Columb. ad Anonym. Ulyx. Error. p. 117. sed parum scite. H. Sed in epistola Hauf. p. 179. coniecit ut iam editum est. Caeterum ex-bent incorruptum totum hoc distichon Voss. 1. 3. et Bern. —

Zwic. 1.

Zwic. 1. *subdita regno,* Zwic. 2. *subdita regna.* et pr. ed. Hamb. et Goth. — Mſ. Schefferi: *Videt et — discurrent undis.* Goth. *mediis — undis.* — *Undis* et Zwic. et plures ap. H. Voſſ. W.

68. *Magna deum proles levibus discurreret umbris*] Quorſum *levibus umbris* pertineat, non dixerim, et Broukhuſium cum Burmanno Sec. ad Propert. III, 11, 53. in his acquieſcere potuiſſe miror. Scilicet neuter interpretationem adiecit. Paſſeratius videtur accipere, *in forma umbrarum:* forte hoc modo: ut ipſi heroes ſint leves umbrae: adeoque habitum et formam umbrarum habent: atque ſic *discurrunt levibus umbris,* ut diceres aliquem *incedere forma humana.* Hoc ſi latine dici poſſet, conveniret Homero, Odyſſ. λ, 218. apud quem mater Ulyſſem edocet, in inferis tantum εἴδωλα corporum eſſe. Dicas omiſſum *in,* ut ſit, *in umbris,* h. *inter umbras,* inter animas; ad quam rationem propius unum Statii: *mediis — umbris.* Atqui etiam hoc duriſſimum eſt: *discurrere umbris,* pro, in umbris, et hoc, inter umbras. Poterat ſic ſaltem ſcribi: *Vidit ut — levibus discurrit in umbris.* Alia ratio, nam omnes inibimus vias, quas ingredi licet, eſſet haec, ut *umbris* ſit caſus ſeu inſtrumenti ſeu partis: heroës discurrere in locis inferis, *umbris,* quoad umbras; cum φρήν, divinior pars (φρένες Il. ψ, 104.) in caelo ſit, Od. λ, 600. ſqq. (Inventa ſequentium aetatum ſunt Elyſius campus, Hadi confinis, multoque magis deſcenſus et aſcenſus in eum ex caelo: v. c. Quintus Cal. XIV, 223. ſqq. cf. Exc. VIII. ad Aen. VI.) ψυχὴ autem, animam animalem dicas, in Haden deſcendat: ut Heſiod. Scut. 151. Τῶν καὶ ψυχαὶ μὲν χθόνα δύνουσ' Ἄϊδος εἴσω. Hic autem illa εἴδωλον, corporis priſtini ſimulacrum, eſt, umbrae ſimile. cf. Il. ψ, 65. ſqq. 72. Odyſſ. λ, 217. ſqq. et al. Noſtri cum multis aliis (etiam Corvin. Guelf. 1. et adſcripto altero 2. 3.) et vett. edd. ante Aldum *undis* habent, varietate, quae ſupra fuit III, 5, 21. Sed eae in locis inferis *pigrae* ſunt, nec *leves* dici poſſunt, quod *umbrarum* eſt epitheton, v. c. Senec. Oedip. 552. Unus Broukh. habet, *magnis undis;* neque tamen in iis currunt umbrae. An legendum eſſe dicemus: *ut — Magna deûm proles levibus par curreret umbris.* σκιῇ εἴκελοι. ut Odyſſ. λ, 206. τοὶ δὲ σκιαὶ ἀΐσσουσι. κ, 495. Praeſtat hoc, quam ſi *Mixta deum proles levibus discurreret umbris* coniicias: ut ſit: proles deum mixta umbris. Nam *magna deum proles* manifeſtum eſt Homericum illud θεῶν ἐριχυδέα τέκνα. cf. not. Ceterum ex h. l. conſtitui poſſe videtur alius locus Severi Aetn. 76. de poëtis:

Sub

Sub terris nigros viderunt carmine Manes,
Atque inter cineres Ditis pallentia regna.

Forte legendum, *viderunt currere Manes*; nam *carmine*, licet de incantatione accipias, v. Senec. Oedip. 561., parum aptum est; nisi dicas, *viderunt carmine* esse: narrant in suis carminibus Manes et loca infera tanquam a se visa. *Inter cineres* dicere videtur, quia, mactata pecude nigra, fiebat evocatio. v. Aen. VI, 253. Nisi Homerum Odyss. λ. respexit Severus, et legendum:

Atque in Cimmeriis Ditis pallentia regna. H.

Nobis Passeratii explicatio vera visa est. W.

69. *Praeteriitque cita Sirenum littora puppi*] Ed. Lipf. *Praetereunt*, et Guarner. *erta* pr. *cita*, puto librarii vitio.

70. *Illum inter geminae nantem confinia mortis*] Ita Scaliger ex Cuiaciano correxit, ut ante eum fecerant viri docti. Accedunt duo Anglicani, Guelf. 3. Vulgo: *Illum tergeminae*. Ed. Colin. 1530. corruptior: *Illum per geminae*. At Edd. Rom. Brix. et Venetae cum duobus Italis, adde Guelf. 1. 4., *tergemini* — *montis*; quod non spernendum; nam erant duo scopuli, in quibus Scylla et Charybdis antra tenebant. v. Homer. Odyss. μ, 73. et inter hos στεινωπός. ibid. 234. adeoque: *inter gemini confinia montis*. H. *tergeminae* quatuor apogr. H. Voss. (Hamb.) et Zwic. 1. 2. *illas te geminae* Bern. at quatuor apogr. H. Voss. *inter geminas*. H. Voss. recepit *per geminae*. — Cyllen. *tergemini montis*, sed Claudian. XLIV, 70. dixit idem: *geminae confinia mortis*. — In Goth. deest hic versus. W.

71. *Nec Scyllae saevo conterruit impetus ore*] Rom. Ed. et Cyllen. *sceuo*. *Ore* Scaliger ex Cuiac. reposuit: cui suffragantur Pocchi et Lipsii Exc. cum duobus Italis. In ceteris legitur *orbe*, variatione sollenni. v. Heins. ad Ovid. XV. Met. 274. Explicabant hoc de vorticibus maris. Sed recte *ore saevo*, quia homines sex ex navi abreptos comedebat. H. *ore* quatuor apogr. H. Voss. caeter. *orbe*, ut Goth. Hamb. Zwic. — *scaevo* Hamb. ut semper. W.

72. *Quum canibus rabidas inter freta sorberet undas*] Posueram in prima editione verba, ut sunt in editione Broukh. quamquam in iis offendebant illa: *inter freta*, et, *rabidas canibus undas*. *rabidas* ex libris, et Guelf. 2. v. Burm. ad Ovid. I. Met. 36. at *sorberet* ex Heinsii et Guyeti emendatione recte receptum censebam; nam ante eum a Romana inde, ut est in Regio quoque et Guelff., legebatur:

Quum canibus rapidas inter freta serperet undas.

quod

quod et Vulpius revocavit. Sed, ut serpere dici possit Scylla, quod duodecim pedes habuit, ita horum verborum ne constructio quidem idonea institui potest. Hinc certatim viri docti emendatione iuvare locum studuerunt. Passeratius legebat:

Quum canibus rabida subter freta serperet unda.

vel:

Quum canibus rapidas inter fera serperet undas.

Heinsius:

Quum canibus rabidas intorta resorberet undas.

vel *intortis ferveret undas;* et in notis ad Ovid. II. Am. 16, 26. *ruptas inter freta sorberet undas;* in Adverf. vero I, c. 15.

Quum canibus rabidas inter freta ferveret undas.

(quam correctionem, verbi *fervere* activo significatu potissimum exemplum desiderans, Schraderus improbavit ad Musaeum p. 299. W.) Broukhusius autem:

Quum canibus rabidas inter fera ferveret undas.

fera est in duobus Italicis, item in libro Schefferi et Guelf. 1. pro var. lect. Sic variatur inf. v. 124. Apud Valer. I, 74.

— — *superet magis et freta iussa capessat?*

malim *fera iussa;* ut nunc video etiam coniecisse Crusium in Probab. Crit. p. 48. Quantum equidem assequor, latet fraus in vocibus: *inter freta.* In Edit. Ven. 1475. Reg. Lep. Vicent. et Lips. legitur: *sic in freta serperet: undas,* puto, optime legemus:

Quum canibus rabidas succincta resorberet undas.

Probavit emendationem Burmann. Sec. ad Propert. p. 611. firmatque locis Ovid. Met. XIII, 730. sq. Epist. XII, 125. sq. *Canibus succincta Scylla,* ut sup. III, 4, 89., perpetuo fere epitheto. *resorbere* proprie de vorticibus istis et fluctibus, ut Homerus ἀναῤῥοιβδεῖν. Minuc. Octav. c. 3. *nunc relabens ac vestigia retrahens in sese resorberet fluctus.* Horat. II. Od. 7, 15.

Te rursus in bellum resorbens
Unda fretis tulit aestuosis.

cf. Heins. ad Ovid. II. Am. 16, 26. vide etiam Ovid. Epist. XII, 125. Drakenb. ad Silium II, 307. Crusius aliam emendationem proposuit in Probab. Crit. c. 26.

Nec Scyllae saevo conterruit impete turbo,
Quae canibus rabidis infesta reverberat undas.

Haec

[aec aliquantum a vulgata fcriptura recedunt. Priorem verım mutatum nolim. Poëta Scyllam hic tanquam monrum, Homero auctore, non tanquam turbinem et vorticoım voraginem defcribit. Hinc ei os bene tribuere poterat. erfum 72. reliqui, ut olim editus legitur: quandoquidem ılla eft certa emendatio, etfi recte fieri poteft non uno odo. H. H. Voff. recepit *fera*, affentientibus quatuor ›ogr. — Zwic. 1. 2. *fic in* pr. *inter* et *rapidas*. Goth. *maniıs*. Bern. in margin. ab alia man. *Cum canibus rabidas intus eta feparat undas*. Equidem, ut in loco tam multis conieuris vexato, nihil mutavi. Fortaffe tamen *canibus freta* ctum eft pr. *canibus adiuta*, h. e. canibus ferperet. Vide ıae monui ad Virg. Aen. IV, 245. Ac quum collocatio ver›rum: *rabidas inter ferperet undas*, ufitata fit, ftatuendum t, *freta* audacius his effe interpofitum, de qua re in tali rmine non fim follicitus. W.

73. *fuo confumfit more*] h. ut ingenium ipfius erat. egius, Ed. Rom. cum permultis, etiam Guelff. *in ore*, erre proclivi et frequenti: v. Heinf. ad Ovid. Epift. X, 137. militer apud Propert. II, 1, 46.

Qua pote quisque, in ea conterat arte diem.

Regio *mea*. Crufius in Prob. Crit. l. l. legebat:

Nec violenta fua confumfit morte Charybdis.

einfius iuvenis: *fua c. mole*. Neutrum feliciter; etfi fandum eft, otiofum effe verfus fulcrum τὸ *fuo more*. H. *in* e etiam quatuor apogr. H. Voff. (Hamb. Goth.) et Zw. 2. *re* Zwic 1. H. Voffius fcripfit *in orbe* de coniectura. W.

75. *Vel fi interrupto nudaret gurgite pontum*] Anglicani s, *aequore*. Virgil. Aen. III, 421. de eadem Charybdi:

— *atque imo barathri ter gurgite vaftos*
Sorbet in abruptum fluctus. H.

n. Voff. *nutaret*. Bern. *interrupta*. H. Voff. de coniectura cepit: *Vel fi infra rupto* caet. quod quomodo intelligi ve-, ex eius nota difces ad hunc locum. W.

76. *violata — pafcua*] Rom. et quae inde propagatae, m uno Anglic. Guelf. 1. 4. *violenta*. Correxit Muret. ıdem varietas erat I, 6, 47. H. Mox *calypfos* Hamb. W.

78. *Finis et erroris miferi*] Ita dicendum, epitheton mifero Ulyffe translatum effe ad errores. Sed lectio haec mera ofcitatione in Ed. Scalig. profecta, cum fecundum dd. (in his eft Guelf. 3. 4.) ex Ald. pr. repeti deberet *er-*

maticorum quaestiones ap. Gellium ita statuentem. H. *nostras intersunt* *sunt* Zwic. 2. *intersuit* Voss. 5. W.

81. *Sit labor illius, tua dum fa* *illius* sc. maior. Ayrman. Vita Til *Sint.* Rutil. I, 274.

Hic et Praefecti nutu praetoria r
Sed menti et linguae gloria m

82. *Iam te non alius belli tenet ap* iam Burmanni Sec. ad Anthol. T. I. p. ex Exc. Pocchi et duobus Anglic. *Ian* Ed. Rom. cum aliis apud Broukh. a *artem.* H. *Iam* est etiam in text. edit. Ask. Voss. 2. et Bern. *Nam* contra Zw al. W.

83. *tutam castris praeducere fossu* datum a Mureto et Statio e libb. quibu Antea edebatur *deducere:* sic vulgo co *cere, perducere:* sic inf. v. 89. variatur *ponere.* Sed *praeducere* proprium in Vol. VIII. p. 333. H. *Praeducere* mult *cere* perperam Zwic. 1. 2. Goth. *produ* *deceat castris tutam* Hamb. *doceat* nom

84. *adversos hosti desigere cervos*] v ant. legitur *nervos,* quod de machini in uno

85. *ducto — vallo*] Heinsius mallet *structo*, quia mo- *praeducere*. Sed *ducere vallum* proprie dicitur.

86. *Montibus* Mon. — pr. *ut* un. Voss. *et*. — pr. *erum-* *t* Goth. *educat* ex antecedent. *ducto* corruptum. — Vers. 87. pr. *ut* Mon. et Hamb. — Pro *et arduus* hab. *et tardius* ric. 2. W.

88. *Laudis et assiduo vigeat certamine miles*] Broukh. laudationem castrensem refert. v. ad I, 1, 75. Verum id ıctum et angustum est, ut iam Vulpius vidit, nec cum tecedente sermone convenit. Sed, ut fere Cyllenius olim plicuit, Messalam dicit optime nosse, qui locus castris nendis maxime idoneus sit, ut et aquarum copia, et se- ritas ab hoste sit, utque miles exercitationi campestri, in a alter alteri praestare, laudis cupiditate accensus, anni- ır, optime operam dare possit, cuius mox varia genera umerat: *Quis tardamve sudem* etc. Ad milites autem, n ad ipsum Messalam, quod vulgo faciunt Intpp., sequen- quoque referenda: *Quis* sc. inter milites. Ita v. 92. et Heinsii emendatione carebimus, et totum locum sic le- nus, ut fere in libris est:

Laudis et assiduo vigeat certamine miles,
Quis tardamve sudem melius, celeremve sagittam
Iecerit, aut lento perfregerit obvia pilo;
Aut quis equum celeremque arcto compescere freno
Possit, et effusas tardo permittere habenas;
Inque vicem modo directo contendere cursu,
Seu libeat curvo brevius contendere gyro;
Quis, parma seu dextra velit seu laeva tueri,
Amplior, aut signata cita loca tangere funda.

ıod in his, quae breviter dicenda erant, tam copiosus est bullus, equidem haud laudabo, verum quaeritur nunc, id poëta scripserit. Ayrmannus in Vita Tibulli §. 29. um locum aliter constituit, στιγμῇ τελεία post v. 87. posita, nova sententia a verbis: *Laudis ut* (sic legit pro *et*) *assi-* *vigeat c. miles, Quis t.* — ad v. 98. perducta: ita ut aerat, *ut laudem militaris peritiae appetendo semper in ar-* *t actuque sint milites, quis Messala, eorum imperatore,* *ıde illa, castrensis scilicet exercitationis, prior sit.* Mihi nen ea ratio valde coacta esse videtur. H. *Laudis ut* re- ›it H. Voss. non male, ob novam sententiam, quae hinc tium capit. Mox v. 89. *quos* Voss. 1. *tradam* Hamb. *ce-* *ımque* Bern. et Voss. 3. W.

90. *aut lento*] Regius, *et*. H. *et* pr. *aut* Goth. *per-* *gerit* un. Voss. W.

91. *Aut quis equum celerem arctato compescere freno Possit*] pro *Aut* alii *At, Et, Ut.* In Guelf. 2. *Ecquis. arctato* Broukh. ex duobus Italicis et Ed. Brix. reposuit: vulgo *celeremve arcto.* Ita *celeremve — et tardo* vix bene sibi respondent, pro *aut tardo.* Idcirco *ve* vel *ne*, ut est in Guelf. 2, metri fulciendi caussa ex v. 89. interpositum esse videtur, cum primum erratum esset: *celerem arcto,* ut est in Ed. Rom. Ven. anni 1500. et 1520. et Guelf. 1. 4. de quo genere vid. ad v. 39. Ayrman. tamen l. l. praefert: *Et quis equum celeremque arcto c.* (et hoc quidem omnino verum esse arbitror: *celeremque — et tardo.*) In Regio erat: *celeremve arrepto.* Supra I, 4, 11. *angustis compescere equum habenis* vidimus. Burmannus, ut Valerii Flacci *angi* II, 386. explicaret, haec laudans, ita effert *armato compescere freno.* In quo Valerii Flacci loco iungendum est, *Terra iuvat brevis,* h. exigui campi pascua. Sic nulla emendatione egebimus. *In laevos orbes* ibidem *piger* equus *angitur,* h. e. longa desidia fractus, si quis insederit, vix ad naturalem flexum ei ille obtemperet. Alio consilio, ut ipse laevam tectam haberet, Mezentius obequitat Aeneam X, 885.

Ter circum adstantem laevos equitavit in orbes.

Deinde pro *Possit* Broukh. ex Heinsii emendatione receperat *Par sit.* Sed repetendum est in hoc et reliquis versibus *melius* ex v. 89. Quanto vero elegantius eandem sententiam expressit Ovid. Epist. 4, 79.

Sive ferocis equi luctantia colla recurvas;
Exiguo flexos miror in orbe pedes. H.

Et pr. *aut* Goth. Hamb. *Et quis aequum celeremve arcto* Zwic. 1., idem Zwic. 2. nisi quod *equum* scribit. Etiam in plerisq. H. Vossii *celeremve arcto* vel *arto* (hoc Hamb. Goth.). *celerem arcto* Bern. — Caeterum *arctato* probat etiam Forcellinius. De rhythmo autem comparat H. Vossius vers. Varii ap. Macrob. VI, 2.:

Qua velit ire; sed angusto prius orbe coercens —. W.

93. *directo contendere cursu*] *cursu*, quod et in Regio et Guelf. 3. est, ex undecim libris recepit Broukh. vulgo, ut in Guelf. 1. 2. 4., *passu*, frequenti aberratione. v. ad Ovid. I. Met. 532. H. *propellere* de coniectura scripsit H. Vossius. — *Inque vices* un. ap. H. Voss., tria apogr. *passu* (Hamb. Goth.) acced. Zwic. W.

94. *Seu libeat curvo melius contendere gyro*] Haec erat vulgata lectio. Quatuor Italici, *Nunc libeat,* non male, si

libeat

cat ἐν παρενθέσει positum, et *si* omissum dicas. *Compel-*
e Broukh. ex coniectura reposuit, ne bis *contendere,* quod
lgo legitur, esset. An itaque veram lectionem habea-
ıs, dubitare licet. Ex omnibus tamen, quae proprie in
c re dici solent: *flectere, ducere, agere, in gyrum,* nulla
a vox accommodatior est. Ayrman. l. l., ut eadem repeti-
ı evitetur, legebat: *directo concurrere cursu,* et, *curvo le-*
ıs contendere gyro, ut certamen equestre gravius leviusque
scribatur; sed id parum apte. Porro *brevius* secundum
uretum, quem Scaliger iterum male deseruit, idem Broukh.
libris: et Guelf. 2. 3. sic Ed. Lips. Vicent. et aliae: vulgo
lius, in nonnullis *levius,* quod Ayrman. praeferebat, qui
am malebat *parvo gyro.* Cic. III. de Orat. c. 19. a Broukh.
ıdatus: *ex ingenti quodam oratorem immensoque campo in*
guum sane gyrum compellitis. Seneca Thyest. 842. de Luna:

Vincetque sui fratris habenas.
Curvo brevius *limite currens.*

rid. Fast. VI, 586. *adductos intus agere equos* dixit. *Gyrus*
ɔprie in equitatione. Virgil. Aen. X, 884.

— — *volatque*
Ingenti gyro.

ıgustissimum gyrum dixit Plin. IX. ep. 26. cf. Broukh. inf.
v. 207. (Nec aliter accipiendus, idemque hinc illustran-
s est locus Carminis in Pison. 53. 54. — *et nunc cervice*
ata Incipit effusos in gyrum carpere cursus: h. ex effuso cur-
equum revocare ad sedatiorem illum, saltem breviorem,
i fit in gyrum. ubi nunc conf. Wernsdorf. P. L. M. To. IV.
247. at in Propert. III, 12, 11. *Gyrum pulsat equis* bene
ıendat Schrader Emendatt. p. 179. *Circum pulsat equis,* ut:
um, campum. *Orbem* dixit Varius in fragm. apud Ma-
ɔb. VI, 2.

Quem non illa finit lentae moderator habenae,
Qua velit, ire; sed, angusto prius orbe coërcens,
Insultare docet campis, fingitque morando.)

:usius in Prob. Crit. 26. legebat:

Seu libeat cursum medio convertere gyro. H.

ımpellere, quod Broukhusius de coniectura reposuit, legi-
r in Voss. 1. 2. Bern. Vind. Mon. Nec probat H. Voss. qui
ntendere retinuit. — Idem suspicatur *an* pro *seu.* non
obo. W.

95. *Quid?*

95. *Quid? parma seu dextra velis, seu laeva tueri — An prior?*] Ita ex Heinsii emendatione Broukh. reposuerat, cum Scaliger ex scriptis, quibus Regius et Guelf. 2. 3. succinit, et alii apud Broukh. cum Ed. Rom. (nisi quod in hac vitiose *parmam* est) edidisset: *Quis p. s. d. velit.* Atqui haec antiquior haud dubie vera est lectio, quam reduxi. Ante Scalig. vulgo cum scriptis legebatur: *Parma seu quos* vel *quis.* Corruptioni locum dederat omissum in principio versus pronomen *quis*, quod deinde parum commodo loco infarciebant: *Parma seu quis*, vel *quos.* Heinsii lectio plane inutilis est, si haec, ut debent, ad milites referuntur, qui certant, *quis* eorum *amplior sit*, h. praestantior, potior, quis melius teneat artem latus parma tuendi aut funda scopum feriendi. Nam et hoc legebatur in Scaligerana, ut est etiam in Regio, Edd. Vett. Vicent. Venetis et prima Aldina, (adde Corvin.) At Broukh. post Heinsium correxit: *An prior*, n. est? In Edd. ex Ald. sec. profectis ante Scaligerum a Romana inde *amplius* legebatur. Pro *parma* Lips. cum nonnullis corrupte *pervia.* Lectio, quam restitui, etiam in Corvin. diserte expressa est. H. *Quis parma seu dextra velit* — est in Men. Bern. Ask. Voss. 4. *quis praemia seu* Voss. 3.; *quis premia seu* Voss. 5. superscr. *seu parma quis*; Zw. 1. *parma seu quis.* Zw. 2. *pervia seu quis*, ut Goth. et Voss. 2. *Pervia quis seu* Voss. 1. Caeterum recte accipiunt: *tueri dextra et laeva* pro: tueri dextram et laevam partem, sed latere male supplet Burm. ad Anthol. T. 2. p. 574. W.

96. *veniat gravis impetus hastae*] Ita Scaliger ex suis reposuit. Vulgo ubique legitur, *grandis venit.* Ed. Rom. etiam *hoste.* H. Edit. Gryph. ann. 1573. in marg. *veniat grandis.* Voss. 1. et Ask. *veniat gravis.* Caeteri *grandis venit*, ut Goth. Hamb. Zwic. W.

97. *aut signata cita loca tangere funda*] Regius *seu s. velit*: hoc et alii habent. Ed. Lips. *cito.* Ayrmann. in Vita Tib. §. 29. totum locum ita refingebat:

Quis parma seu dextra velit, seu laeva tueri,
Sive hac, sive illac grandem vehat impetus hastam,
Eminus aut signata cita loca tangere funda?

ut ad *Quis* ex superioribus subintelligatur, *melius te possit*; nam referebat ille cum aliis Intpp. haec ad Messalam. H. *Amplius* Hamb. et alius ap. H. Voss. *cito* Zwic. 2. alii *vis, velit, velint. atque* Goth. pr. *aut*, duo ap. H. Voss. *seu.* Pr. *loca* duo *lora.* W.

98. *simil*

98. *simul a. veniunt — parant*] Revocavit Broukh. tacite lectionem ant. Edd. a Romana inde, et codd. Statius e suis *venient* maluerat; hoc etiam Guelf. 2. 3. cum Ed. Lipf. Scaliger *veniant.* uterque *parent;* nec aliter Corvin. et Guelf. 2. 3. H. Un. ap. H. Voff. *difcrimina* pr. *certamina.* W.

100. *Tunc tibi non defit*] h. in promtu fit. At Broukh. ex coniectura Heinfii et tribus libris *defit.* Regius etiam *Tum.* H. *Defit* Voff. 5. quod recepit H. Voffius. Verf. 99. Goth. *confurgere.* W.

101. *Seu fit opus, quadratum acies confiftat in agmen etc.*] Locus difficilis interpretatu, inprimis ex vetere lectione; v. 103.

Seu libeat duplicem feu iunctum cernere Martem.

Scaliger hic tria genera aciei inftruendae, quadratum, duplex, pilatum, defcribi putabat. Sed confundit Vir fummus *agmen* et *aciem.* Neque Lipfius de Milit. Rom. IV. Dial. 6. fe extricare potuit. Salmaf. de Re milit. Roman. c. 7. et 10. *aciem fimplicem* et *bipartitam* h. l. exprimi cenfebat; hanc duobus cornibus, nulla ut media acies fit, conftare, quae non aequaliter dirigantur in hoftem, fed quorum alterum, ut hofti propius, ita prius manus conferat: hinc v. 103. *duplici feiunctim cernere* h. decernere *Marte,* emendabat; et dum *dexter,* five qui in dextro cornu eft, finiftrum hoftium cornu, et vice verfa aggreditur, *tenet. Simplicem* vero effe eandem cum *quadrata,* cuius aequatae frontes fint, ut omnes, qui in primo ordine ftent, uno tempore fe in hoftem moveant: hoc in noftro:

Rectus ut aequatis decurrat frontibus ordo,

i. ut ordines fint aequali fronte. Schelius in Diff. Polyb. c. 11. Salmafium confudiffe vult *aciem fimplicem, aciem quadratam,* et *agmen quadratum. Agmine quadrato* duci exercitum, cum frons et tergum in latum extenfa fint, inter quae intermifceri poffint iumenta; opponi autem *agmini pilato,* quod oblongum fit, fronte anguftiori: hoc ufus effe in anfractibus, filvis et aliis locis iniquis; illo in campo lato et plano. *Aciem* porro *fimplicem* a *quadrata* diftinguere Vegetium. Locus eft I, 28. — *ut prima fimplex extenfa fit acies, ne quos finus, quas curvaturas habeat, ut aequali legitimoque fpatio miles diftet a milite. Tunc praecipiendum, ut fubito duplicent aciem, ita ut in ipfo impetu is, ad quem refpondere folent, ordo fervetur. Tertio praecipiendum, ut quadratam aciem repente conftituant.* Ex quibus verbis omnes fere

fere ſuperiores interpretandi rationes evertuntur. Enim-vero an Vegetii haec praecepta ad veterem Romanorum ta-cticen pertineant, quis docuit? Tum verſamur in poëta, non in tactico ſcriptore, cui omnes aciei formae deincep accurate enarrandae erant. Sed potuit ille e pluribus duas, alteram, quam *agminis quadrati* appellat, alteram, *qua bi-nis cornibus in hoſtem ducitur*: adeoque prior non binis mod cornibus, ſed etiam media acie conſtare debuit. Atque ſi in Notis loci ſententiam conſtitutam videbis. — Tande *agmen* eſt in Regio in litura, et videtur fuiſſe eius loco *o-bem*, quod diſerte in Guelf. 1. et 4. Ed. Rom. legitur. Sch lius l. l. ita haec laudat:

Seu ſit opus, acies quadratum ſiſtat in agmen.

102. *Rectus ut aequatis decurrat frontibus ordo*] vulgg. inde ab Aldina ſec. Mur. et libris plurimis *inaequat* ut ſup. v. 43. quod Paſſeratius idem cum *aequatis* eſſe c tendit. Edd. Rom. Reg. Lep. Vicent. cum Guelf. 1. 4. *in* *quatis* diviſim; unde Ald. pr. fecit: *an aequatis*. Sed *aequatis* correxerat Statius, et ſic Ed. Scalig. et collat. Col dictum pro ſingulari, *fronte aequata*, h. e. recta, unde *ac recta, quadrata*, naſcitur. Pro *decurrat* (v. not.) Reg cum Rom. et aliis *concurrat*, nonnulli, *ſeu currat, conſiſtat.* H. Voſſius recepit *an*, ut alia forma agminis hoc verſu ſig ficaretur. Non ſecutus ſum. *ut* Mon. *ut aequalis* Bern. *c currat* quatuor apogr. H. Voſſ. (Goth.). W.

103. *Seu libeat duplici ſeiunctim cernere Marte*] emendavit Salmaſ. de Re milit. Rom. c. 7. et Heinſius, et alias coniecturas afferebat; et iterum ad Virgil. Aen. X 709. *duplici ſeu iuncto*. Verum haec turbant ſententiam l non conſtituunt. Vulgo: *duplicem ſeu iunctum cernere M tem.* Nempe ex *ſeiunctim* factum primum *ſeiunctum*, q in uno Wittiano et Eboracenſi eſt, hinc ortum *ſeu iunctu* et hoc dedit locum mutando ablativo reliquorum nomin Ed. Lipſ. etiam *ſeu victum*, Vicent. et aliae *ſeu vinctum.* ad I, 1, 64. Regius *ſeu iunctim*, quod ad veram lection propius ducit. Si oppoſita acies eſt una acie, et fronte quata, neceſſe eſt, ut vi oppoſiti altera ſit acies, qua ſei etis cornibus pugnetur. Cruſius in Probab. Crit. c. emendabat:

Seu libeat, duplicent, ſeu iungant cornua Martem.

Sed mentem viri docti aſſequi non poſſum. H. *Seu lil duplicem ſeu iunctum cernere Martem* quatuor apogr. H. V

Pr.

...r. *seu iunctum* quatuor *seu vi ctum*, ut etiam in Zwic. 1. et Zwic. 2. nisi quod hic *matrem* habet cum Hamb. *seu iunctum* Hamb. *seu victum* Goth. un. *se vinctum*. W.

104. *Dexter uti laevum teneat dextrumque sinister*] Ita ... Cuiaciano et Exc. restituit Scaliger; vulgo:

Dextraque ut laevum teneat, dextrumque sinistra.

Statiani, unus Angl. cum Ed. Rom. et Guelf. 2. 3. *Dexter-que ut l.* Regius cum Ed. Lips. et Ald. pr. *Dexteraque ut.* Ed. Rom. mox: *dexteramque sinister.* Regius etiam cum Guelf. 2. 3. *sinister.* Tum pro *teneat* Salmas. l. l. malebat *tentet*, h. aggrediatur: quod utique praeferendum censeo. H. Receptam lectionem praebet etiam Voss. 3. idem Voss. 4. et Mon. nisi quod habent *dexterque ut.* Caeteri longius aberrant omnes. W.

105. *sitque duplex geminis victoria castris*] Ita pro eo, quod vulgo est, *gemini v. casus*, Heinsius coniecerat Adv. III. 10. et ex uno Statiano, Colbertino, et Exc. Colotii reposuit Broukh. Censentit Ed. Rom. at expressae hinc Venet. 1500. *gemini v. casus*, et 1491. 1520. *gemmis v. casus.* At Guelf. 1. 4. *geminis v. casus. Gemina castra* h. l. sunt cornua bina eiusdem exercitus, quatenus ille bipartita acie pugnavit. Crusius l. l. legebat:

Sitque duplex geminis victoria caussis.

Sane *caussa* et *casus* permutantur. v. Gronov. Obss. III, 14. sed tota sententia et ratio ab h. l. aliena. In votis habebam, ut peritissimus rei militaris Romanorum auctor, Nast, in suis antiqq. milit. Rom. hunc locum attigisset: qui praeclare de agmine quadrato egit p. 238. sqq. H. Recepta lectio est etiam in Voss. 3. Caeteri plerique *gemini — casus*, ut Goth. Hamb. Zwic. 2. *geniem — casus* Zwic. 1. alii *geminis — casus* et *gemina — casus.* W.

107. *Iapydiae*] Haec vera scriptura est. v. Drakenb. ad Liv. XLIII, 5, 3. Reimar. ad Dion. XLIX, 34. etsi et *Iapodes* et *Iapides* vulgo legantur. Primus Scaliger ex suis, quibus accedunt Guelff. 1. 2. 4. recepit: *Iapidiae:* vulgo circumferebatur *Iapygiae*, quae in Italia quaerenda erat. Regius: *hiapigliae*, monstrose. Ed. Rom. *Iapides*, at Cyllen. *Iapidiae*, et sic reliqui. *Iazygiae* Guelf. 3. H. *Iapydiae* est in Ask. Voss. 3. Zwic. 1. *Iapigie* Goth. *Iapigiae* Hamb. et Zwic. 2. W.

109. *Pannonius gelidas passim disiectus in Alpes*] Etiam Auctor Eleg. ad Liviam 390.

Summaque dispersi per iuga Pannonii.

quan-

missus a Caesare. Sed obſcure
multo magis mirationem facer
ſileri videmus. Nec vero iis i
Arupinos locus bene eſſet, cun
ſedes fuerint: etſi verum eſt,
utrosque pertinuiſſe. v. Dio l. c.
Ayrmanni, quem tamen non m
hunc: *Pannonius, gelidaque Sal*
tim etiam in textum recepit, qu
ſatis non poſſum. W.

110. *Teſtis Arupinas et pau*
et edd. ante Scaligerum legebat
de, quam ſequuntur Venetae et
1. 4. At Scaliger ex Cuiac. *Aru*
tamen legendum eſſe: *Arupinas,*
poſuit Broukh. In libris mira va
Alpinis, et Arpinis, et Aprinis,
Hyrpinas, et Arpinas: Ed. Lipſ.
in alpinis; Regius, *et alpinis;* ſ
arpinis. Porro Ed. Rom. *in arvis*
Ayrman. §. 36. probabat, ut leg
Certe nondum ſatis certa fides
videtur. H. H. Voſſius ſcripſit:
et natus in armis, quod recipi a
H. Voſſ. praebent *Arpinis. et A*
[illegible]

p. Vicent. Ald. pr. et hinc profectis, abest, ut adeo is posuerit, qui Aldinam sec. correxit. Potest quidem in is omissus esse propter repetitionem verborum, *secula fa- te, et secula vitae.* Verum haud dubie est pro insititio ha- ndus. In Corvin. sic expressus est:

Namque senex longo spargit dum secula famae. H.

tiam in apogr. H. Vossii non exstat ille versus, de quo Hey- ius dicit; H. Vossius reduxit eum mutatum et defendere itatur. At ut nunc legitur, ferri non potest, necdum con- st, quomodo ortus sit. Caeterum Goth. pr. *terna — famae* ib. *teram — vitae.* Voss. 4. *mirentur.* Voss. 5. *nimis* pr. *inus.* W.

113. *revocaverit*] intell. ut, quamvis. In libris, ut in uelf. 3., fere *renovaverat.* nonnulli cum Guelf. 2. *revocave- t.* Guelf. 1. 4. *renovaverit*, non male. v. ad Ovid. I. Met. 11. H. *novaverit* habent tria apogr. H. Voss. et Zwic. 1. quod ve- m. *renovaverat* sex apogr. H. Voss. (Hamb. Goth.) et vic. 2. — *Phoebus* pr. *Titan* Vind. — un. Voss. *foecun- s.* W.

115. *Gaudet*] Broukh. reposuit ex emendatione Hein- parum necessaria; vulgo *Audet.* H. *gaudet* est in Ask. Goth. *audet* Hamb. et Zwic. 1. 2. quod placuit H. Vossio. on. *ludet.* W.

eod. *validisque sedet moderator habenis*] h. fortibus et nis, quae equum moderantur, domant. Broukh. ex quin- e libris, adde Guelf. 3. ex emendat., *validusque:* quod hi arridebat in prima editione. Memineram sane illa Cic. Orat. III. c. 41.

Erras, erras: nam te exultantem et praesidentem tibi
Reprimant validae legum habenae, atque imperii insistent iugo.

i vim habet epitheton eximiam, verum ex re et sententia- m nexu. Attamen etiam h. l. *validae habenae* elegantius ctae sunt epitheto a valido sessore ita translato. cf. sup. ad 78. Intelligitur etiam per se, validas habenas indigere lido sessore, et esse equum validum regendum. H. H. Vos- us de coniectura scripsit: *sedens moderatur habenis.* Mihi mendum est hoc: *moderator habenis* exquisite dictum est. c *arbitrum esse* cum dativ. Valer. Flacc. I, 557.; *rectorem* ibid. 587. Adde Liv. 23, 10. et quae supra diximus in ota. W.

116. *non alias conversus terga domator*] Vocabulum *mator* suspectum erat Scaligero, sagacissimo viro: sed non, ut

ut Broukh. putat, propter formam: nam et *domitor* e *mator* dixere veteres; sed primum, si debet esse πωλοδ et ἱπποδάμας, non ita nude poni, verum *equorum do* adiiciendum erat, ut Virgil. Aen. VII, 189. *Picus equû mitor*, et v. 691. *Messapus equûm domitor.* Deinde de Arupinate haec essent accipienda; et tamen videtur de alio populo nunc loqui velle. Pocchi Exc. hab *terga domata*, quasi, quae nunc perdomita sunt: du lici, *comata*, unde olim de Gallis hic agi volebant. transpositio facta, et legendum:

— non alias conversus Dalmata tergum.

Dalmatae enim V. C. 720. cum rebellassent, prim Agrippa, deinde ab ipso Augusto perdomiti sunt, m magnis tamen acceptis incommodis. v. praeter Appiar riça, Dio XLIX, 38. et triumphavit postea de iis ib. LI, 27. Vellei. II, 90. *Dalmatia, XX. et CC. an bellis, ad confessionem pacata est imperii.* Livius Epi *Iapydas et Dalmatas et Pannonios subegit.* Ex quil tet, eum aegre perdomari potuisse, hincque adeo n *conversum terga* dici, quod non ad vivum resecand v. 194. Consol. ad Liv. 389.

— — et tandem Dalmata supplex.

Sic etiam de Iapydibus loquitur Appian. Illyr. p. 12 *podes, qui ultra Alpes incolunt, tunc primum Rom tulere iugum.* Ayrman. Vit. Tib. §. 36. sic legebat:

Te duce non alias conversus terga domatur,
Libera Romanae et subiecit colla catenae.

Verum ita ad eundem Arupinatem referendum, et ten insuavis commutatio infertur. H. Monet H. Vossius. bellum *domator* e versu antecedente explicari co posse; quare non videtur esse nimis dura ellipsis. W

118. *Nec tamen his contentus eris*] Heins. in Ad s. malebat: *eas;* uti volebat *ire*, tanquam elegantius, inferre pro *esse*.

120. *Quis* pleriq. codd. H. Voss., etiam Zwic. C *tum* pr. *compertum est* scripsit H. Vossius, ut solet ciens *est*. W.

121. *Tyrio subtemine*] Nostri cum multis minu rata scriptura, *subtegmine*. v. ad Ovid. VI. Met. 56. C cum uno Broukh: *velamine*. H. Un. H. Vossii *iam. quat tegmine* cum Zwic., tres *subtegmine*. W.

12

122. *oriente die, duce fertilis anni*] Ed. Rom. *vertilis anni*, ut Barth. ſupra v. 51. pro *fertilibus horis* malebat *vertilibus*. Unus Stat. *artis* pro *anni*.

124. *Et fera discordes t. flamina venti*] pro *fera* Baſil. *freta*, v. ad v. 72. Heinſius et hic *disſortes* malebat.

125. *egerunt flumina*] Regius *tenuerunt* ex ſup. verſu.

126. *Quin rapidum p. — undis*] In Regio ultima vox in litura erat ſcripta, et pro *Quin* idem *Cum*. H. Eandem permutationem vide I, 2, 24. Caeterum deeſt hic verſus in Voſſ. 3. W.

127. *Nulla nec a.*] Ita Broukh. e libris, inter quos et Regius, ut iam emendarat Paſſerat. Vulgo *Ulla nec*. Statii unus, *nulla haec*, unde ille faciebat, *nulla hic*. Duplex haec negatio locum habet in repetitione alterius particulae; eſt enim quaſi diſtinguendum, *Nulla*, *nec avis*, *nec quadrupes*. Unde valde dubito de veritate lectionis loci v. 164. H. *Nulla nec* eſt in tribus apogr. H. Voſſ. un. *nulla has*. Mox pr. *denſas* un. *penſas*, et un. *depaſcitur* pr. *perlabitur*. W.

129. *Quin largita tuis ſunt muta ſilentia votis*] Emendavit Broukh. *quum*. Eſt *cum* in uno Anglic. nec non in Regio et Ed. Lipſ. Sane parum placet vulgatum; nec magis tamen *cum*. — Porro vulgg. *multa ſilentia* parum commode. At *muta*, quod Heinſ. coniecerat, Broukh. recepit et Exc. Perreii et unus Anglic. habent, non raro ab altero pulſum eſt loco. v. ad Ovid. IV. Met. 433. *Muta ſilentia* ap. eund. VII. Met. 184. X, 53. (vid. Burm. ad Ovid. Met. II, 66.) *taciturna* II. Art. 505. *largita ſunt* vel paſſive poteſt accipi, (Ita accipiendum eſſe Forcellin. in *largior* docuit. W.) vel ut neutro ea comprehendantur, quae anteceſſere, *flamina*, *flumina*, *mare*, *volucris*, *quadrupes*. H. *Quum* pr. *Quin* eſt etiam in Ask. Voſſ. 3. Goth. quod cum H. Voſſ. recepi, quum *quin* pro *ſed* dictum non occurrat. Caeterum Goth. hab. *quum larga tuis ſub multa*. Voſſ. 3. *ſint multa*. *multa* etiam Zwic. quatuor tamen *muta*. W.

130. *Iupiter ipſe l.*] Miror neminem hic contactum pruritu corrigendi: *Iupiter ille*. v. ad I, 4, 23.

eod. *levi — curru*] propter celeritatem curſus: ut ἐλαφρὸς pro ὠκὺς, ταχύς. Douſa in Not. c. 7. ſuffragante Broukh. propterea dictum vult, quia Iovis currus alatus fuerit: et affert locum Macrob. Sat. I, 23. ſed iſtud fuiſſe peculiare Platonis commentum, non commune antiquitatis, facile e loco apparet. Horatius quidem I. Od. 35, 8. et alii *volucrem* Iovis currum dixere, ſed hoc eſt celerem; adeoque

idem

... vitium esse a
praebuit, praeteriti sint temp
et Voss. 2. 3. perperam. W.
132. *tuis precibus*] Reg.
et Voss. 4. *suis* Voss. 2. *aurem*
gloss. interl. „attenta audient
134. *additus aris Laetior e*
vos] *additus* est appositus, rep
ribus Edd. nam Scaliger cum

Cunctaque veraci capite an

legit et ad Iovem retulit. At si
ditus auris. Pro *laetior*, quod
ante eas in Vicent. exhibent Ed
tis aliis, item scripti, in his R
sec. 2. *purior*, quod illi recte B
lud, quod Mattius e suo libro p

Purior elusit substratos ig

stratos etiam unus Heinsii exhibeb
v. Heins. ad Ovid. III. Met. 570.
sensum adiuvi, vid. Not. Goth. *abdi*
Mox *purior* pr. *laetior* Mon. Voss
Bern. deest v. 134. W.
136. *non iidem tibi sint aliisq*
Guelf. 3. *sint* est in Scali...

emendavit, cum in Cuiac. eſſet, *te tereo.* Sed varietas ſcripturae nimis inſolens eſt, quam ut a noto vocabulo *Tyrius* proficiſci potuerit. Unus Statii *terreno,* alius cum Guelf. 2. *Threïcio,* unus Broukh. *tyreno,* unus Heinſii *tartareo,* (ſic quoque Corvin.) ſed plerique, ut in Cuiaciano, et Guelf. 3. *tetereo:* Reg. cum Ed. Lipſ. *te terio,* Ed. Rom. Brix. cum Guelf. 4. *Nec fera tereo.* Vicent. Venetae cum Exc. Pocchi Guelf. 1. *thereo.* Ex quibus veram lectionem eſſe cenſeo, *Theraeo tellus obſeſſa colono,* ut Africa et inprimis Cyrene intelligatur, cuius conditores ex inſula Thera, Θήρη, duce Batto, profecti ſunt, ut late Herodot. IV, 1, 47. ſqq. perſequitur. A vero non multum aberat Cyllenius, interpres non contemnendus. Pro *obſeſſa* in Ed. Rom. et Ven. et Guelf. 1. 4. *poſſeſſa,* ut legit Heinſius. Sed v. ad II, 3, 41. H. *Theraeo* in marg. Gryph. Caeterum *tetereo* ſept. apogr. Voſſ. un. *te Threco,* alii *tyreno, te Tyrio, tartareo,* mira librariorum ignorantia. W.

140. *Choaspes*] Ita repoſuit Scaliger, quamvis in ſuis haberet *Diaspes,* quod et in aliis, etiam Regio, eſt. Nonnulli adeo, ut Ed. Lipſ. *Dryaſpes,* Guelf. 3. *Deiaſpes.* Sed habent *Choaſpes* boni libri, in his Guelf. 1. 2. Rom. Ed. *Cohaſpes.* Cyllenius in ſuo legerat, quod Guelf. 4. habet, *Coaſpes.* Vicent. *Coaſpis.* Ald. pr. *Chuaſpes,* quod mutavit Ald. ſec. *Diaſpes,* et hinc aliae. Salmaſ. Polyh. p. 492. B. de h. l. disſerens: *Diaſpes corruptum ex Chuaſpes, nam et Coaſpes et Cuaſpes in noſtris libris h. l. reperi ſcriptum. Factum Diaſpes divaricatis cruribus* τῦ *u.* H. *Choaspes,* quod etiam in Zwic. 1., habet edit. Venet. ann. 1491. — pr. *lympha* Bern. *terra.* W.

141. *Cyri dementia Gyndes*] *Gyndes* diſerte in Ed. Vicent. haud dubie et in aliis. *Gindes* in aliis, ut et in Guelf. 1. 4. tum Ed. Rom. et hinc Venetae, etiam Aldinae et hinc vulgatae. Correxerat tamen hoc ex Herodoteo Γύνδης (v. l. c. lib. I, 189.) iam Cyllenius; tandem emendavit Scaliger. At in libris fere legitur *Cydnus,* in uno et Guelf. 3. *Cyrus;* perperam. H. *Gyndes* Zwic. 1. *Gindes* Voſſ. 1. Hamb. *Cindus.* plures *cydnus,* et *cidnus,* etiam Zwic. 2. un. *ridnus.* Caeterum *Gyndes* legendum eſſe probaverat etiam Lipſius ad Tacit. Annal. XI, 10. afferens Senec. Ira 3, 21.: *Cyrus cum Babylonem oppugnaturus feſtinaret ad bellum, Gyndem late fuſum amnem vado tranſire tentavit,* et quae ſequuntur. W.

141. *Radit Arecteos haud una per hoſtia campos*] Ita ex Heinſii emendatione repoſuit Broukh. contentus inutili illu-

ſtratione

Ardet Arectaeis aut unda

hos in Babylonia a Strabone
Arbela est *Artacene*, aut potius
iis lacum ardentem; (εἴθ' ἡ το
de eodem loqui Plinium L. II.
flagrans quadam veluti piscina iu
men et sunt plura in his terri
naphtha notabilia: de quibus r
adiere: ut in antiquae quoqu
Reineggs in locis circa Baku; i
boni XVI. p. 1078. B. memora
quus. Probabilius est, esse lacı
eosdem, quos in Adiabene com
Cpolit. lib. VI. n. 356. in Banduri
p. 124. *perhospitam* explicat ξενι
naturae, dum Gallicum, *étrange*
latine *unda hospita* est, vel quae i
potest, vel quae aliunde advenit
spites fluvios dixit, ubi v. Scal
emendabat, ut etiam Scaliger m

Ardet Arecteos aut unda per

ut iungerentur, *per campos*. In
mode subintelligi potest ex v. 14
existimat, sed manet diff...

iemo, quantum memini, docuit. Eſt tamen haec correctio Heinſii feliciſſima. Parum feliciter cum Scaligero cerans Auſonius Popma ad Vellei. II, 19. legebat:

Ardet Arectueis unda par hoſpita campis.

t eſſet *unda par campis*, bituminoſis et ipſis. Salmaſ. ad olin. p. 840. Ed. Trai. ita emendabat:

Ardet Areccaeis aut unda perhoſpita campis.

b *Arecca*, vel *Aracca*, Suſianae oppido; in ea autem reione erant naphthae fontes. v. Strabo XVI. p. 1078. *Ardet Arectaeis* corruptum fuiſſe in *Cretaeis ardens*, quod eſt quoque in Guelf. 1. 2. 3. 4., vel *ardet* ſive *Cretheis*, ut in Rom. t Ven., non miror: ſed ab eo nondum abduci me patiar, uo minus latere aliud quid credam in *unda Cariſtia*, *Caryia*, *Caiſtria*, *Chariſtia*, *Cariſtina*, ut varie legitur in omibus aliis praeter Cuiacianum; *Caryſtia* in Guelf. 1. *Charitia* 2. et 3. in quo emend. *cayſtria*. 4. *cariſtia*. Dicerem uiſſe: *unda Acheruſia:* modo conſtaret, ardentes fontes ſſe dictos vel habitos Acheruſios. H. Omnes libri H. Voſii et Zwic. pariter aberrant nec niſi notos errores praebent. I. Voſſius coniecit ex Herod. I, 189.: *Durnaeos rudens* caet. amque emendationem etiam recepit. W.

143. *Tomyris*] Regius, *Tamyris*, ut alii ap. Broukh. Cum Scheſſeri liber, *Nec quid.* H. *Thamyris* plures etiam p. H. Voſſ. et Zwic. gloſſ. interl. „regina". *novo* pr. *vago* oſſ. 5. In Voſſ. 1. deeſt verſus. W.

144. *Impia nec ſ.*] Carrio ad Valer. Flacc. VI, 750. *Nec pia qui ſ.* ut ſit: Et qui non pia. H. *Impia vel* Mon. uod probat H. Voſſ. ſecutus Schraderum et recepit. W.

145. *Padaeus*] Ita et Regius. In aliis *Pachaeus*, *Phaeus*, *Padetus*. Ed. Vicent. *bucchaeus*. Guelf. 3. *pacheus*. H. *Vicinis* et *arvaque* Goth. W.

146. *Hiſtrus*] eſt ex emendatione Broukh. vulgo, *Hebrus*, ad quem tamen nulli Getae habitant. Repoſui *Iſtrus*; nam aſpiratio ex ſeriorum librariorum more adhaeſit. eod. *Moſynos*] e libris et anterioribus edd. in quibus *Moſinos* exaratum, revocavit Broukh. Scaliger e ſuis reoſuerat *Magynos*, qui et tum in aliis, tum in Regio ſunt. *naginos* habet Guelf. 1. 2. 4. *nuſinos* 3 et in marg. *maginos* Valer. Flacc. V, 152. *Moſſynos* duplici ſibilo extulit, ad uem l. vide Intpp. (In *Moſynis* et in *Tanai* nemo haeſit. Atqui in eorum finibus nullus Tanais fuit: uti nec Getarum edes ad eum fuere, quos Ovidius adhuc infra Iſtrum colen-

 tes

in voll. 1. *quis*, et v. 14

151. *Nam circumfu*
emendatione Heinsii rece
et Edd. *consistit*, quod
loco, qui terrae assign
Ovid. I. Met. 54.

Illic et nebulas, illi
Iussit.

h. in aëre. Sed et ibi Hei
aberratio librariorum in h
ad Ovid. I. Met. 307. II,
elegantiam aliquam, quam
dare corrupta, sed mutar
sunt. H. *Considit* est in As
pendebat. Vid. Hand. ad Gr
apograph. apud nos est *co*

152. *toto disponitur or*
ut iam legendum e suis m
Guelf. 2. 3. ac Corvin. cum
Ald. sec. legebatur *totos or*
orbis, non male, quod e
Rom. cum Venetis, et Gu

153. *gelidae* Zwic. 1.

155. *incepto — liquore*
situs *inserto*, ut ap. Avienum

157. *Quippe ubi non unquam Titan ſuperingerit ortus*] h. infert, infundit ſuperne. Scaliger e ſuis (adde Corvin. Guelf. 2. 3) legit: *ſuperegerit*, quod et ipſum placere poteſt: quaſi ſol verſus polos non aſcendere et eniti poſſit, quippe cum ibi mundus *con urgat*. Ge. I, 241. Et ſic Regius cum Ed. Rom. Paſſeratius hinc faciebat, *ſuper.xerit*. Pro *ubi* codd. ut Guelf. 1. 4. Ed. Rom. cum ſuis traducibus *ibi*: mutavit Statius e libris. Etiam *nonnunquam* erat ante Muretum. H. *ſuperegerit* ſeptem apogr. H. Voſſ. (Goth. Hamb.) qui hoc recepit. un. *ſuperegerat*. Lectionem, quae in textu eſt, probat Forcellinius et explicat: oriendo radios caloremque ſuperinfundit. W.

159. *propior terris*] unus Angl. *terras*, quod exquiſitius. v. Gronov. ad Liv. XXII, 40. et paſſim. *proprior* perpetuo uſu librariorum multi et h. l. ut Guelf. 1.

160. *Seu celer hibernas properat decurrere luces*] Ita inde ab Aldo editur: ſic et Vicent. Guelf. 2. 3. At Ed. Rom. cum Brix. et Venetis, it. Guelf. 1. 4. *properet deducere noctes*. Sic etiam liber Sfortiae ap. Statium, cum Exc. Colot. Et *noctes* etiam ex Eboracenſi notavit Heinſius. cf. ſup. I, 2, 29. Sed eas, quippe tam longas et tardas hiberno tempore, non *properat celer* nec *decurrere* nec *deducere*, h. adducere, Sol. Itaque praeſtat alterum. *Decurrere* etiam recte ſe habet. v. ſup. v. 51. *dum terna — ſaecula fertilibus Titan decurrerit horis*. H. Un. Voſſ. *deducere*. un. *luce*. W.

161. *preſſo tellus conſurgit aratro*] Ita Regius et Guelf. 1. 2. 3. cum Ed. Lipſ. et Rom. unde videtur in vulgatas veniſſe: quanquam Cyllenius legerat *exurgit*, quod in libris ceteris fere eſt omnibus, et in ed. Vicent. H. *exſurgit* novem apogr. H. Voſſ. (Goth. Hamb.) et Zwic. Hoc H. Voſſ. recepit. W.

162. *praebent nec*] *neque* Corvin. Guelf. 2. Hamb.

164. *Nulla nec ex*] Unus Colbertinus habet *Ulla*. Et ſic inf. Carm. 13, 3. 4. Sed Graecum loquendi morem h. l. ſequutus eſſe noſter dicendus eſt. cf. ſup. ad v. 127. Sic Cic. II. Verr. 24. *Debebat Epicrates nullum numum nemini*, ubi v. Graev. et ad Attic. III, 7. Propert. II, 15, 32.

Abſenti nemo ne nocuiſſe velit.

cf. inf. Carm. 7, 8.

eod. *exuſtas — partes*] Nonnulli ap. Broukh. *terras* ex interpretatione. H. *Ulla nec* Hamb. H. Voſſius ſcripſit *nulla per*, eſſe enim et ſonum ingratum *nec ex*, et grammaticam laeſam, niſi ita legatur. De ſono nihil dico, grammaticam

ticam vero quod attinet, ipse supra v. 127. verum iudicat quod nunc expellit. W.

165. *interque rigentes*] Regius, Guarner. cum multis aliis *rigentem*, male. vid. v. 13. Illa autem forma, ut *inter, inter* repetatur, ubi sollennis usus et ipsa ratio unum tantum *inter* admittunt, passim iam a viris doctis observata est: inprimis Horatiana exempla Serm. I, 7, 11. 12. et Ep. I, 2, 11. 12. ubi v. Bentl. ad quae loca tuenda hic ipse versus e Tibullo affertur. H. *interque rigentem* etiam Mon. et Zwic. *uterque rigentem* Hamb. *vigentes* Goth. — Mox *nostro est* un. Voss. W.

167. *Quas utrinque tenens similis vicinia caeli*] Ex tribus libris temere ordinem mutavit Broukh. qui in omnibus reliquis est: *Quas similis utrinque tenens.* Deinde Colbert. cum Ed. Mureti, Basil. Plant. *similes*, ex Ald. sec. H. *Quas similes* septem apogr. H. Voss. (Goth. Hamb.) qui hoc recepit. Habent idem Zwic. 1. 2. Non habent Voss. 1. 2. 3. Vind. *uterque* Goth. alii *utrique*. W.

168. *vires necat aer*] sollenni errore in omnibus fere libris et Edd. *negat*. H. Muretus notarat: quidam veteres libri *necat*; inde Statius: legendum fortasse *necat*; primus sic edidit Scaliger. Idem in trib. apogr. H. Voss. qui tamen scripsit, *ut* — *necet*. W.

169. *per tempora vertitur annus*] *vertitur* post Muretum Scaliger reposuit e Cuiac. et sic Ed. Rom. cum Ven. 1491. 1500. Codd. Guelf. 1. 2. At in reliquis omnibus *labitur*, quod tamen h. l. minus accommodatum. Contra recte *labitur* praetulerunt ap. Ovid. III. Art. 65.

— — — *Cito pede labitur aetas*.

ubi liber Vossii *volvitur*. Nam *tempus labitur*, celeriter praeterit, at mutatae anni vicissitudines *vertuntur*. ut sup. I, 8, 48. aetas *non tardo labitur illa pede*. H. *vertitur* quatuor apogr. H. Voss. caeteri *labitur* cum Zwic. W.

170. *Hinc et c.*] *Hinc* (propter temperatum aërem puta) Broukh. tacite e libris reposuit, vulgo *hic*: quod stare posset, si idem superiori versui redderes, ut est in Ed. Rom. et Venetis. Paullo post pro *didicit* Regius *dedit*. H. *hinc* recte apogr. H. Voss. ut in edit. Lips. *subnectere* Voss. 5. W.

171. *lenta* — *vitis*] Eborac. vetustissimus liber *laeta*, perpetua variatione. Sed *lenta* verum, quia complectitur arborem capreolis, palmitibus, et per ramos ascendit. H. Hamb. *laeta*. Bern. *letos*. un. Voss. *et celsos*. W.

172. *Ton-*

172. *Tondeturque seges maturos annua partus*] Duas metaphoras, nescio, an satis bene, confundit. Quanto simplicius illa II, 1, 48.

Deponit flavas annua terra comas.

173. *pontus confinditur aere*] Multi *confunditur*, etiam *contunditur*, ut sup. I, 7, 21. erratum Guelf. 2. pro var. lect. *conscinditur*. Cum de aratione ferro facta iam egisset, suspicari possis fuisse: *Ut ferro tellus*, subint. ita, *pontus confinditur aere*. H. Etiam H. Voss. sex apogr. *confunditur*. un. *contunditur*. W.

174. *structis exurgunt oppida muris*] Unus Statii, Colb. duo Broukh. *consurgunt*, ut variabant v. 161. hoc tamen h. l. malim. Ovid. XV. Met. 431.

Nunc quoque Dardaniam fama est consurgere Romam.

ubi unus Basil. *assurgere*. Regius exhibebat *exurgitat*, ut duo Statiani habebant, forte pro *exsuscitat*: nisi a stupore librarii profectum est. H. Quum un. Heinsii praebeat *estructis*, et Goth. *extinctis*, H. Voss. scripsit *exstructis*. W.

175. *per claros ierint tua facta triumphos*] Ita reposuit Scaliger, cum in suo invenisset *praeclaros ierint*. Vulgo ubique legitur; *praeclaros poscent* (in Guelf. 1. corrupte *possent*) *tua facta triumphos*, sententia plana et facili, quasi sibi debitos. Sed illa Cuiaciana lectio non aeque planum sensum habet. Broukh. quidem laudat similia loca, nec tamen interpretatur; alioqui vidisset, parum accommodata illa esse; alterum Ovidii III. Art. 87.

Ite per exemplum, genus o mortale, dearum.

Sed ibi est, *sequi exemplum*; alterum Statii Achill. I, 4.

— *nos ire per omnem,*
Sic amor est, heroa velis.

Verum hic est omnem historiam de Achille persequi, non aliquam particulam inde decerpere. Possint et alia loca afferri similia. Ovid. I. Fast. 15.

Adnue conanti per laudes ire tuorum.

i. recensere dies festos in honorem tuorum institutos. V. Trist. 9, 22.

Sic mea, lege data vincta atque inclusa, Thalia
Per titulum vetiti nominis ire cupit.

h. nomen tuum commemorare, (*titulus nominis est simpliciter nomen.* H. ex P. I, 50.

Oppida sub titulo nominis ipse tui.)

H. Trist. 168.

Utque tui faciunt, sidus iuvenile, nepotes,
Per tua, perque sui facta parentis eant.

h. imitentur. Consol. ad Liviam 415.

Perque annos diuturnus eas fratrisque tuosque.

Ad nullum vero horum modum explicare possis hoc nostri; *facta tua ierunt per claros triumphos*, nisi forte ut sit, *habuerunt triumphos*, egisti tu non unum triumphum. *fata*, quod in Regio et aliis est, commodiorem sensum habere potes: ut sit; cum tu omnes victorias consequutus sis fato tibi debitas. Forte *ierint* ortum ex *mereant*, quod glossema fuit τοῦ *poscent*. Si vero *facta* cum *triumphis* bene iunguntur, ut ex h. l. apparet, cur non et *acta* putemus iungi posse? Secus visum viro docto, qui nuper in Probab. Crit. p. 8. apud Lucan. I, 121.

Tu nova ne veteres obscurent acta triumphi.

parum opportune reponere voluit *arma*; poëta enim vult: res a Caesare recenter gestas, reportatas ab eo victorias et triumphos, officere posse veterum Pompeii triumphorum splendori et gloriae. H. *Ergo ubi per claros ierint sua* Voss. 1. *Per claros poscent* Goth. et Voss. 4. *poscent* etiam Zwic. *tibi* Goth. pr. *ubi*. W.

176. *diceris magnus in orbe*] Regius, Ed. Rom. cum septem ap. Broukh. Guelf. 3. *maximus orbe*. H. *Maximus orbe* Voss. 3. 4. 5. Mon. quod recepit H. Vossius. Goth. *uterque*. *die* Voss. 2. W.

177. *Non ego sum satis* —] Similiter Auctor Panegyrici in Messalam in Catal. Scal. p. 92. (v. 55. Anthol. Burm. To. I. Ep. CXXII.)

Non nostrum est, inquam, tantas attingere laudes.

178. *Ipse mihi non si praescribat carmina Phoebus*] h. praecipiat, dictet. Rom. ed. cum aliis *perscribat*. duo *praestabit*. H. *Praestabat* Voss. 1. in marg. *praestabit* Goth. quod recepit H. Vossius. *scribat mea* Bern. *tonsae praescribat* Voss. 1. in text. *Perscribat* Zwic. 1. al. *praestabat*, superscr. *praescribat*, Zwic. 2. — Caeterum *praestabit* a me recipi non potuit,

Potuit, qui sciam, *praestare carmina* pro *praebere carmina* nec dictum esse nec potuisse dici. W.

181. *Languida non noster peragit labor otia, q.*] Sic omnes libri, scripti et editi, praeterquam quod in quatuor apud Broukh. et in Lips. Ed. est *pergit*. Broukh. tamen ex Exc. Lipsii reposuerat: *Languida nam noster p.* idque hoc modo interpretatur: *ideo Valgii humeros illi oneri subiicit, quod ipse laborem refugiat, conscius sibi virium exiguarum, atque otium potius sectetur, quamvis in re non lautissima;* quasi vero bonus Tibullus alicui typographo operam addixisset, et panegyricum Messalae, ut panem lucraretur, scribendum suscepisset. Apparere debebat Interpreti doctissimo, illud *quamvis* plane subsilientem et hiantem facere sententiam; cui naevo etsi forte ita mederi possis, ut pro *quamvis* legatur *cum vis;* ut sit: *cum vis Fortunae — me adversa fatiget;* manet tamen hoc, *laborem* non posse dici *agere otia:* nisi velis interpretatione adiuvare lectionem, hactenus, ut *otia* accipias de lusibus, ludicris carminibus. Sed nec hoc bene fieri potest. Itaque potius duxi revocare antiquam lectionem: *Non labor noster peragit otia languida,* in quibus tantum copula desit: h. non tamen interea cesso canere laudes tuas, quamvis fortuna adversa me avocare ab omni studio debere videtur. Haec paullo melior, puto, interpretatio, quam illa, quam Achilles Statius in Not. ad h. l. proposuit. Esset tamen sententia apertior, si legeres:

Languida nec noster —

ut *nec* sit, *non tamen.* (et sic in Corvin. legitur. Alias etiam praestaret: *nec — peraget.* ut v. 191. sequitur: *deficient.*) H. Recepit H. Voss. *nec.* Quatuor Voss. et Zw. a. *nam.* Caeterum *otia languida* sunt, ubi languido h. e. exiguo studio rem tractas. W.

182. *me adversa fatiget*] Ed. Lips. cum uno Angl. et Ed. Ven. 1475. ac Vicent. *fatigat. me* a Regio abest. Inserta vero illa, *ut mos est illi,* non parum languent: sive sit, ut solet *me* fatigare, vexare, sive respectu aliorum: nam et eidem fortunae mos est aliquos fovere: si addidisset, *ut mos est illi affligere bonos,* aut simile, tum demum constaret sententia. H. Scripsit H. Voss. de coniectura: *Fortuna, ut mos est, Musis adversa,* et recepit *fatigat. fatigat* Goth. Ask. et Zwic. 1. 2.; uterque codex verba, *ut mos est illi,* parenth. signis includit. — In Voss. 5. deest hic versus et sequentes. Mox *tum* pr. *quum* Voss. 1., idem *utitur* cum Voss. 3. et Ask. ubi *ret* superscr. Goth. *dotibus.* W.

184. *sta-*

184. *flavi ditantes ordine sulci Horrea*] Ayrman. Vit. Tib. §. 7. et nuper Crusius in Probab. Crit. c. 26. corrigebant *distantes ordine sulci*, et sic memini, nescio quem, antiquorum Interpretum legere. Et proclivis utique ea est corruptio, viderique potest eo alludere *dictantes*, quod in duobus Gebhardi, Exc. Lipsii, uno Angl. et Regio est; sed nondum video, quid in vulgata reprehendi possit, et quantum illi correctio illa praestet: (in qua otiosum est ornamentum: *distantes ordine sulci*: inprimis cum iam potentius epitheton adsit: *flavi*.) Heinsius etiam *fulcis* tentabat: temere. Rutil. I, 199.

Interea Latiis consurgant horrea sulcis.

ubi *horrea* Burmanno minus bene in sulcis consurgere videntur. Ipse coniicit, *turgescant horrea*. Vir doctus in Misc. Obss. Vol. III. p. 369. *consurgant hordea*, vel *consurgat adorea*. Sed recte se habet vulgata. *horrea consurgere*, impleri dicuntur *sulcis* h. e. sulcorum proventu. Severus in Aetna 266.

Plenaque desecto surgant foenilia campo.

Scilicet *horrea* apud Rutilium sunt messes, segetes, ipsae fruges, quae in horreis conduntur, ut solent poëtae illas voces promiscuè adhibere; eae surgunt, *consurgunt*, h. e. cumulantur, dum conduntur in horreis. In Tibullo si quid tentandum putarem, refingerem *ordine* in *horrea*, ut repetatur idem vocabulum: *ditantes horrea sulci*, *Horrea*, *f*. H. *Qui* Mon. *cum* Bern. *flavidi cantantes* Voss. 1. a prim. man. *dictantes* Voss. 2. et Bern. W.

185. *Horrea fecundas ad deficientia messes*] ita emendatum est a Scaligero, cum vulgo in omnibus legatur: *fecundis indeficientia mensis*. *Messis*, quod nimis facile in *mensis* depravari potuit, cf. sup. ad I, 1, 43. erat in Cuiaciano. Sed neque *ad* necesse est reponere, modo distinguas: *fecundas in deficientia messes* h. deficientia in messes, ut dicimus, *deficit pecunia in sumtus*. Praepositionis sic transmotae exempla v. ap. Gronov. Obss. III, 19. Heinsius varie tentabat locum, ut videndum apud Broukh. Ayrman. Vita Tib. §. 7. legit:

Horrea fecundas et deficientia messes.

Quod etiam elegantius videri possit. vid. Heins. ad Ovid. I. Am. 8, 93. Crusius vero sic tentabat:

Horrea fecundas nec deficientia messes.

tamen reputes, in quo carmine verferis, in vulgata l eft, cur pofthabeatur. Regius praeferebat:

Ordea fecundis indeficientia menfis.

uod arridere poffit, modo non conftaret, *hordeum* in alia fere quadrupedum fuiffe cibum. v. Plin. XVIII, 14. *cundae meffes* bene dictae, ut fup. II, 5, 37. *fecundum* is. In Lufib. liberis Carm. 53.

Magnaque fecundis cum meffibus area defit.

bi *horrea* reponi non debent. v. fup. ad I, 5, 22. (cf. urman. Sec. Anthol. Lat. To. I. p. 513. II. p. 527.) Rutius in loco, quo noftrum expreffiffe videtur, I, 147.

Quin et fecundas tibi conferat Africa meffes,

bi forte legendum *congerat*, ut nofter I, 1, 1. Lucan. I, 521.

Semina fecundae fegetis calcata perufſit.

everus in Aetna v. 13. *faturas meffes* dixit:

Annua fed faturae complerent horrea meffes. H.

era lectio in marg. Gryph. ann. 1573. — *Horrida fecun-*'*s et deficientia meffes* Goth. *Horrea, foecundas in deficientia meffes* Voff. 1. In Mon. deeft hic verfus et fe-iens. W.

186. *Cuique pecus denfo pafcebant agmine colles*] In ultis excufis effe *agmina* notat Pafferat. et notavi ipfe e eg. Lep. Vicent. Venetis, Lipf. et Bafil. Inde ille faebat:

Cuique pecu denfo pafcebant agmina colles.

ed inducere ea aberratio, quae haud infrequens in his eutris eft, (vid. ad II, 3, 42.) eum non debebat, ut aliiid mutaret. Heinfius etiam corrigebat: *Cui pecoris*, ut let *fatis pecoris*. Sed *pecus*, *fatis*, hic eft per appofitioem dictum; *pecus*, quantum fatis effet, ut faepiffime t. H. Goth. *placebant — valles.* Ask. *ordine.* Mox *nimio* ern. W.

188. *nam cura novatur, Cum*] Iunctura et copularum fus parum opportunus effe videtur. Forte repetebatur a oëta *nunc*: *Nunc cura novatur.*

189. *Quum memor anteactos femper dolor admovet an-*'*os*] Magna eft lectionis varietas: in plerisque legitur: *um memor accitos femper dolor admonet annos.* Iam admovet

Anteactos Scaliger repoſuit e
in vett. edd. et parte codd.
eſt et Guelf. 1. 3. (cum Co
commodum non habent. Ed. F
Italicis attritos: Reg. Le
Douſa Praecid. c. 12. emenda
annum accipias de proventu
Notum illud Lucani III, 452,

Agricolae raptis annum fle

Conveniret hoc ei, quod poët
eſſe ademtum, queritur, Sic
Sat. 2, 113.

— puer hunc ego parvus
Integris opibus novi non la
Quam nunc accifis.

res accifae apud Livium III,
ſim alibi: VIII, 11. *Latinorum*
ſint. ubi unus *aboitae*. Modo c
mero eo ſenſu poni. Res in
legeres. Apud Silium aeque i
accitus. II, 392.

Accitis velox populis, quis
Ambigno ...

roukh. unoque Heinsii, etiam Guelf. 2, *accitus*, quorsum adunt tres alii, in quibus *attritus*. Unde legi possit;

Cum memori accitus semper dolor admovet annos.

itus dolor h. arcessitus, quia eius recordationi immora- animo, unde *memori* addidit, is *admovet annos* h, se- -tutem accelerat. *Memori* Heinsius etiam scribere ma- at in vulgata: sed in ea *memor dolor* eleganter dictus, ia consistit in acerba recordatione iniuriarum militarium r-pinarum. v. Broukh. Pro *cum* malim *dum*. H. *accisos* epit H. Voss. *acc·tos* pleriq. ap. H, Voss. (Hamb.) cum ric. 1. *attritos* Goth. *anteactos* Vind. idem in Gryph. — *or* Hamb. pr. *memor* un. *color* et *memor admovet*. W.

190. *Spolierque relictis*] Regius *spolitae. relictus* Edd. netae cum multis ap. Broukh. etiam Guelff, omnes. At te se habet *relictis*. Cerda ad Aen. VI, 168. supplet: iis; perperam, Sunt *relicta* ex facultatibus pristinis.

192. *Nec tibi Pierii solum*] Ordo est a Broukh. ex o Mattii.* In ceteris omnibus: *Nec solum tibi Pierii*. H. rus ordo verborum est etiam in Voss. 1. 2. *tribuuntur* ss. 3. Mox Hamb. *per te vel — ausum*. W.

195. *Pro te vel solus densis subsistere turmis*] In aliis lo: *densis solus*, in Guarner. *pro te densis vel solus*, *bsistere* est sustinere, excipere; et vel cum tertio vel n quarto casu iungitur. Graecum est ὑποστῆναι. Re- s, Guelf. 1. 4. cum Ed. Rom. et aliis Broukh. *obsistere*; od illius interpretamentum. v. Gronov. ad Liv. XXVII, H. *densis solus* recepit H. Voss. ut est etiam in sex s apogr. et Zwic. Non probo. — *obsistere* Ask. superscr. . In Voss. 1. 4. hic versus legitur post sequentem, In th. apogr. quod apud nos est, sequens versus legitur t vers. 193. W.

196. *Vel parvum Aetnaeae corpus committere flammae*] ctum debet esse, ut, *se committere mari, tenebris* etc. us Statii, *submittere*. forte leg. *immittere flammae*, pro flammam. Catalect. Scalig. p. 91.

Saepe etiam densos immittere corpus in hostes.

saepe apud optimum quemque. (Proprie dictum hoc idem esset; sed vulgare, et alterum doctius. Propter ductam brevem reiecit eandem coniecturam Burmannus c. in Anthol. To. I. p. 299. qui in Broukhusiana lectione quiescit.) Sed *parvum corpus* non ferebat Broukh. cum *ratius ei formam a Diis datam* memoret. Itaque repo- suit

197. *Sum quodcunq*
gius cum Ed. Rom. vulg
quodcunque, tuus. Corvi
nostri sit idem ex Hein
cum alii libri, tum nostr
go, *si*, inde ab Ald. se
ram. — *nostri sit* recepit

198. *si sit modo*] Ed
cum Venetis, *sic sit*. H.
non Voss. 4. W.

199. *fama Gylippi*] I
rari, est, quod mireris,
citas prae ceteris insignis
lebrata, neque etiam iust
instituatur. Non enim cu
ut vir doctus putabat. Cy
observat: quod et pro var.
Goth. pr. *sit*. Ask. *Galippi*.

200. *Posse Meleteas ne*
mallem Corvin. *vincere* Scali
liquis, fere omnibus *mittere*
duci, ut credam ex lapsu v
mo potius (etsi minus suave
est enim *emittere*, in vulgus
id quod poëtae summam vo
qui cum Homeri ...

libelli, *quos emisimus, dicuntur in manibus esse.* In Guarner. *dimittere.* Abit in diversa Guelf. 3. *tangere* in marg. nescio an pro *attingere.* Porro Ed. Lipf. *Melesigenas.* Μελήτειοι χάριτες etiam apud Graecos poëtas occurrunt. H. *calim emittere* H. Voff. recepit. *vincere* Voff. 1. 3. *tangere* Voff. 2. Voff. 4. *mittere.* un. H. Voff. *Molotheas.* Zwic. 1. *Meletheas.* Zwic. 2. *Melesigenas.* un. H. Voff. *me letheas.* duo *tardas* (Goth.) W.

201. *Quod tibi si*] Rom. Ed. *sit.* mox Guelf. 1. 4. *notus ue.*

202. *Vel bene sit notus*] Ita Broukh. e libris potioribus, ut et in Regio. Vulgo inde a Mureto: *vel bene si totus;* et in Aldinis, Rom. et Lipf. ac Vicent. *si notus.* Ceterum hi duo verfus omnium in toto hoc carmine ineptiffimi funt. cf. fup. ad III, 1, 19. 20.

eod. *fummo vel inerret in ore*] Ita emendavit Muretus, recepit Scaliger, pro vulgari: *moeret.* Rom. et Lipf. cum aliis, Guelf. 1. 4. *meret,* Reg. *moeret,* in quo explicando fruftra fudat Guell. ad Aen. I, 737. tres Angl. *inhaereat,* Exc. Colot. et pro var. lect. Guelf. 2. cum 3. *inhaereat.* In libris Venetis excuffis Pafferat. effe ait, *vel haeret.* Corvin. *vel haereat ore.* Vicent. *inheret,* quae omnes funt aberrationes librarii. Regius etiam *in orbe.* v. 71. H. *inerret,* quod Statius in codice Vaticano viderat, dicitur etiam effe in Hamb. Caeteri aberrant. — *et bene* Goth. plures *fi,* etiam Zwic. *notas* Voff. 1. a pr. man. W.

203. *ftatuent*] Guelf. 2. 3 *ftatuunt,* adfcripto tamen *e.* H. *Nulla mihi finem ftatuent* fcripfit H. Voff. mutato ordine pr. *ftatuent finem,* ex uno Angl. — Quatuor apogr. H. Voff. *ftatuunt,* duo *facta.* W.

204. *Quin etiam mea quum tumulus contexerit offa*] Ita Broukh. repofuit e libris nonnullis, nefcio quibus; fecutus Muretum, qui ita iam ediderat; ante legebatur: *mea tunc tumulus cum texerit offa,* et fic in Regio eft, et in Corvin. Guelf. omnes. In duobus Italis:

Quin etiam tumulus mea cum contexerit offa.

At Reg. Lep. cum Lipf. edit. *mea tunc t. contexerit.* Rom. *mea p9 tumulus cum t.* an *mea poft?* Cyllenius in notis praefixit: *Quin etiam cum tumulus pertexerit.* H. H. Voff. recepit lectionem duorum Italicor. Aberrationes in eius apograph. fuerunt hae: *mea quum* (*tunc, tum*) — *tumulus* (*cumulus, famulus*) — *contexerit* (*qui, quom, cum texerit*). Similiter Zwic. W.

205. Sex-

... Anthol. T. 2. p. 506. ad est. W.

206. *tamen mutata figura*] olim illud probante Scaligero e 1. 3. 4. cum Ed. Rom. et multi etiam emendarat Statius. Vulgo ex Pythagorae disciplina petita ab Interpretibus: sed quomodo structurae vel sensus ratione coh Passeratius, qui adhuc *figuram* l *vitam mihi tribuet vita altera et vita* non nisi de vita praesentis cipi potest. Scaliger, dum *figura finget me*. Rem plane expedire mihi videtur locus ita constituen *matura dies — Longa manet seu vi* sequentia vero iungenda cum supe *etiam tum, cum mortuus et sepultu matura morte raptus*) *et* (*licet m tata fuerit*, (*sive ea me finget equu rus, vel volucris,*) *quandocunque tuas laudes canere pergam*. Putid... gate dicta esse, negari nequit: poëta talis in hominem non rediit betur, carmina condidit. Modesti...

s quidni tamen pro solo duro, solido, quo incedit ıs, dicantur? Nihilominus tamen Statius coniecerat, os, quod et Heinsio aliquando placebat; qui *gyro* candum postea exiſtimavit, quod, tanquam praeclarum ıod emblema, cupide inseruit textui Broukhusius. Sa ı viro docto egregie demonſtratum eſt, *gyrum* esse ırium in disciplina equeſtri vocabulum, sed docere debat, quomodo *gyro* campum *percurrere* equus poſſit, um enim alteri repugnat, et cum in gyrum circumago ım, non percurro campum, multo minus hippodromı. Videtur quidem in eundem modum dixiſſe Statius Silv. 2, 125.

Iam tamen et turmas facili praeventere gyro
Fortis.

eſt ibi de eo equitandi genere intelligendum, cum in m ire cogitur equus, quo reliquos ille excellebat. cf. ıt. III. Od. 7, 25. Cum itaque emendatione nihil proım viderem, malui revocare lectionem vulgatam, tooc loco non indignam. *Campum* de hippodromo acre, neceſſe non eſt. Ovid. II. Met. 663.

— — — Iam latis currere campis
Impetus est, in equam cognataque corpora vertor. H.
d Heinsius coniecit, Broukhusius et Vulpius recepe-, *gyro percurrere campum*, eſt in Voſſ. 1. unde H. Voſſ. ecit et recepit etiam: *gyros percurrere campo*. W.

208. *tradi pecoris sim gloria taurus*] unus Stat. *tar-* Ed. Lipſ *sum*, sed praesens coniunctivi hic vim suhabet. H. Pro *tardi* H. Voſſ. de coniectura ſcripſit, quia illud epitheton ei non placebat. Lege eius m. Talia ut recipiantur nemo a nobis poſtulet. *tar-* Bern. Pro *sim* eſt *sum* in Zwic. 2. W.

209. *volucri vehar aera penna*] Sic Broukh. tanquam innius, reliquit ex Heinsii emendatione. Vulgo *vo-s — pennis*. Sed quis quaeso in hoc carmine exquielegantias venari ſuſtineat? Verum talis eſt pruritus elegantiolas quas quis ex recenti lectione animo te-, ubique inſerendi, ut nullo cum iudicio, an opporſatis fiat, dispici soleat. H. Reſtitui lectionem *vo-s — pennis*. hab. etiam Zwic. 1. 2., niſi quod hic t. Zwic. 1. addit gloſſam: „mutatus in volucrem duper aërem." *volucri — penna* Voſſ. 1. *liquida volu- — pennis* Voſſ. 3. *aerem* Ask. *revolutus in aere pennis* ıb. W.

210. Quid

210. *Quandocunque hominem me longa receperit aetas*] Primum vocabulum ex Cuiaciano et uno Italico recepit Broukh. Vulgo legitur, *In quemcunque hominem*. In nonnullis *Quodcunque*. Nempe primum compendiosa scriptura errori locum dabat, ut scriberent, *quodcunque*, mox praepositionem praefigebant, ut versus constaret, vid. sup. ad v. 39. Tunc propter *hominem* fecerunt *quemcunque*, Ed. Basil. cum duobus Statii, et Guelf. 3. *In quaecunque*. Regius *In quodcunque hominum* cum multis aliis ap. Broukh. Porro pro *receperit* Broukh. ex Passeratii et Heinsii coniectura reposuerat *refecerit*. Quid si alius malit: *refinxerit?* Sed cur vulgatam non patiemur? *Longa aetas me recipiet, me habebit iterum, me videbit hominem*, nil habet, quo offendaris. *Habuit ea aetas praeclarum Imperatorem*, optimi auctores dixere. *Recipere* de μετεμψυχώσει etiam dixit Ovid. XV. Met. 159.

Morte carent animae, semperque priore relicta
Sede novis habitant domibus vivuntque receptae.

Scil. aliis corporibus, in quae transiere. Palatinus sextus Gebhardi exhibebat *retexerit*, non male, h. instaurarit, refecerit; nisi forte *revexerit* lectum fuit. H. Recepit H. Voss. *in quodcunque hominum*, ut est etiam in Ask. *In quodcunque hominem*, Voss. 3. *quemcunque hominem* tria apogr. H. Voss. (Goth.) cum Zwic. 2. duo *quaecunque* (Hamb.) cum Zwic. 1. duo alii *quamcunque*. W.

211. *Subtexam carmina*] unus Statii cum Guelf. 2. *nomina*. v. ad v. 27. Ceterum locum hunc propterea notandum puto, quod, si quidem, si non Tibulli, antiqui tamen poëtae, carmen est, monumenti loco esse potest, philosophiae Pythagoricae dogmata non plane illo tempore incelebrata Romae fuisse. Quanquam alioquin post Nigidium Figulum, qui philosophiam Pythagoricam renovasse videbatur, nemo, qui ei se dederit, memoratur. H. *subtextam* Zwic. cum gloss. interl. *componam*. W.

CARMEN II.

In Aldinis et aliis, quae hinc fluxerunt, edd. praescriptum est: *Laus Sulpitiae ad Martem*. Nec aliter fere vett. edd. In margine Vicentinae, quam habeo, adscriptum est a vetere manu: *Hic liber de amoribus Sulpiciae et Cherinthi inscribitur.* quod et Exc. Pocchi et Perreii habebant. *Sulpitia* in Ald. 1. 2. Scal. — *Sulpicia* Muret.

et. H. Etiam in Zwic. 1. 2. inscribitur: *Laus Sulpiciae d deum Martem.* In Goth. legitur hoc carmen post carmen III. huius libri. W.

2. *si sapis*] Ed. Ven. 1475. cum Reg. Lep. *si satis.* Rom. *se sapis. ipse venit.* H. H. Vossius de coniectura e iecit post *spectatum.* Equidem, ut par erat, nihil mutavi. — *suspectum* Voss. 1. W.

3. *at tu*] Rom. *ignosce: ac tu.* In promtu erat scribere: *ignoscet, sed.* Verum in fine produci caesura brevein, obvia res est. H. Retinui *at* cum Heynio et I. Vossio. cf. similes locos, Ovid. Met. VII, 644. Met. III, 84. Met. IX, 789. ubi *habet* in quatuor codicibus. Est amen *sed* in Hamb. W.

5. *exurere divos*] Rom. *exureret dives.* Cyllen. *Illius st o. quem vult* Guelf. 4. sic saltem *quem — divûm* esset. Lepidissimos hos versus cum aliorum locis comparat Broukh. Est etiam carmen similis elegantiae Nic. Archii adiectum carminibus Fracastorii. H. *si quem vult urere Divûm* scripsit H. Vossius, haerens in voce *exurere,* cuius nimiam ro h. loco putat esse vim. At enim idem fere est in tabus urere et exurere. Petron. in Sat. c. 121. in carm.

nec enim minor ira rebellat
Pectore in hoc, leviorve exurit flamma medullas.

Caeterum Voss. 1. *est* pr. *ex.* W.

6. *geminas — lampadas*] Reg. cum aliis *lampades.* Rom. *geminas,* ut supra IV, 1, 115. H. *lampades* etiam Voss. 5. et Hamb. W.

7. *Illam, quicquid agit, quoquo vestigia movit*] Versus hi propter insignem elegantiam laudati sunt ab Huetio, viro etsi iudicii non semper satis subtilis, tamen exquisitae et copiosae eruditionis, in Huetianis. Regius, *lampas q.* Ed. Lips. cum nonnullis ap. Broukh. *quicquid vestigia,* male. Tum liber Witt. Laudi cum Exc. Lips. et Corvin. *vestigia flectit.* ut Ovid. I. Met. 372.

— — — flectunt vestigia sanctae
Ad delubra deae.

Forte etiam tempus hoc melius conveniret alteri *agit.* nisi quod temporum permutatio doctiorem rationem redolet, ut passim ad Virgilium notatum est.) Ursini liber: *tenuit,* unus Anglic. *monstrat.* Sed *vestigia movere* aeque bene dictum ac *pedes movere,* quod passim ap. Ovidium.

8. *subsequiturque decor*] Regius, *consequitur.* Respexit haec Fabius Inst. I, 11, extr. *Neque enim* gestum ora-

 toris

toris componi ad similitudinem saltationis volo, sed subesse aliquid ex hac exercitatione puerili, unde nos non id agentes furtim decor ille discentibus traditus prosequatur.

9. *Seu solvit crines, fusis decet esse capillis*] Ed. Rom. corrupte: *carnes: fusit decet etiam c.* H. *fusam decet esse capillos* H. Vossius recepit e cod. Voss. 3. Non secutus sum. W.

10. *seu comsit*] Ed. Rom. *se.* tum *comtisque est* Corvin. H. *veneranda venus* Ask. at in marg. *comis.* W.

11. *seu Tyria v. procedere palla*] Vulpius eleganter observat, in similibus exemplis fere addi praepositionem, ut Catull. 68, 134.

Fulgebat crocina candidus in tunica.

Cic. de Divin. I, 52. *Caesar cum purpurea veste processit.* Sed tamen et idem ille Or. in Pis. c. 38. §. 92. *Nocte intempesta, crepidatus, veste servili, navem conscendit.* Quod autem dictum: *voluit procedere,* pro, procedit, ita accipe, si placuit procedere. *praecedere* male Corvin. H. *Praecedere* Voss. 5. Mox *niveo* in Mon. — In Voss. 5. loco versus 12. legitur is qui ultimus est in huius libri carmine VIII. Atque is etiam hic finem facit in illo codice. Reliqui versus 12—24. reperiuntur infra in carmine III. post vers. 18. W.

13. *aeterno — Olympo*] *externo* alii; vulgari lapsu. unus Broukh. unus Heinsii cum alio libro, *aetherio,* ut ap. Virgil. Aen. VI, 579. quod non displicet Heinsio et Vulpio; et sic iam emendabat Statius. Supra III, 4, 17. *aetherius mundus* erat. Nec tamen, cur uni et alteri codici hic plus quam ceterorum consensui tribuendum sit, idonea caussa est. Olympus bene *aeternus,* seu propter durationem suam, seu, quem dii aeterni inhabitant. Ita eodem fere modo *Olympus aeternus* dictus, quo *Olympus omnipotens,* qui nos tantopere exercuit, apud Virgil. Aen. X, 1. οὐρανὸς χάλκεος convenit. Porro in Ed. Rom. excusum *Vertimus.* Scal. *Vortumnus.* cf. IV, 13, 7.

14. *mille decenter habet*] Ed. Rom. *decentis.* Dousa Praecid. c. 13. comparat illud Ovid. II. Am. 5, 44.

Spectabat terram: terram spectare decebat.
Moesta erat in vultu: moesta decenter erat.

Burman. ad Propert. IV, 2, 47. emendat *Mille habitus, formas mille decenter habet.* Hoc est variare versum, non emendare. H. Bern. *venturus.* Voss. 1. et Hamb. *Mille hunc.* Voss. 5. *decentius.* W.

15. *digna*

15. *digna est, cui*] a Regio abest *est*.

16. *Vellera det fucis bis madefacta Tyros*] *fucis* pro *ccis*, post Heinsii coniecturam, Broukh. Sed Vulpius re-›caverat *succis*, quia illi tribuuntur conchyliis et ceteris scibus, praesertim testa munitis. At idem ille *succus*, si buendo et tingendo inservit, *fucus* appellatur; et pro hoc, quisitiori vocabulo, fere semper in libris illud refinxere ›rarii facili lapsu, cum fere *fucus* scribatur, ut et h. l. in ›m. est. v. Heins. ad Claud. I. in Rufin. 208. ad Ovid. VI. et. 208. I. Trist. 1, 5. cf. sup. ad I, 8, 11. *bis madefacta*, ›apha. Male Guelf. 3. *ter* a pr. m. H. Etiam Mon. *ter*, de H. Voss. coniecit atque etiam recepit *permadefacta*. eterum *succis* etiam in H. Voss. apogr. omnibus. W.

17. *felicibus arvis*] unus Heinsii et alius Broukh. *her-* . Ed. Rom. pro *metit*, *anetit*, mox *udoratae* — *segetis*, , *rubror de l.* Venetae *rubor*. H. *Possidet atque* Mon. *le* pr. *bene* in Voss. 1. deest *bene* in Voss. 5. *uvis* Voss. 4., in marg. *arvis*. Vind. *herbis*. W.

19. *rubro de littore conchas*] Ita in vulgatis Edd. inde Aldina sec. et iam in Lips. legitur, et recte hoc susce-›m est. Nam in libris, praeter unum Wittianum Broukhsii, et in vetustis Edd. Veneta 1475. Reg. Lep. Vicent. ›mana, et Venetis hinc exscriptis, ubique *gemmas* conspi-ur, male. Nam in mari margaritae, non gemmae legun-r. Noster supra II, 4, 30.

— *a rubro lucida concha mari.*

Broukh. Pulcre imitatus est hos versus Sannazar. I. eg. 1, 53. H. *conchas* etiam in Voss. 5. a prim. man. at reliquis apogr. H. Voss. *gemmas*, quod etiam in Zw. 1. 2. oc igitur H. Vossius recepit, laudans ille Broukhus. ad I, 39. aliaque loca in notis criticis ad hunc locum et ad ver-›nem suam. Caeterum *marmore* pr. *littore* Voss. 5. W.

20. *Proximus Eois — Indus equis*] *equis* Scaliger de niectura recepit, cum vulgo sit *aquis*. Sup. II, 3, 56.

Solis et admotis inficit ignis equis.

›i constanter *equis* legitur, praeter unum Broukh., in quo *uis*. In Propertio IV, 3, 10.

Ustus et Eoo decolor Indus equo

: Broukh. emendatione excuditur; in Edd. superioribus at, *Eoa* — *aqua*. Sic et apud Senec. Herc. fur. 132. › Sole

caeruleis evectus equis,

ca; et 70: *algida Idae nive am...* 65, *litora fida paterna.* W.

21. *festis — Kalendis*] Ed. R... et Lips. *superba*, vitiose. *superbus* lyram.

23. *Hoc solenne sacrum multos* ... sus Sulpiciae elegantia haud dignus trivio petita est, tum verborum iun... *Kalendae Martiae, saepe celebrentur* Disiungitur quoque versus ultimu... *vos — Dignior est vestro*: dum alis *Hoc sollenne sacrum multos celebretur* versus varie legitur, ut interpolati... est vulgatarum Edd. inde ab Aldo librorum; unius Gebhard. Witt. Ursi... bus adde Guelf. 3.) auctoritate sub... esse a Broukhusio miror. Nam in lib... mo Cuiaciano est, *hoc sumet*; in non... *sumit, hoc sumat*. Unus Wittianus c... censi, *hoc fumet*; quod arridet, prim... *fumet*, tres alii, *fumabit*, Ed. Ven. pr... *hoc summet*; Ed. Rom. *firmabit*; (se... Exc. Lipsii *hic servet*; ex quibus illud *brentur* veram lectionem esse non po... variantes profectae essent? sed ad su... glossema ...

quod alius, ita tamen, ut metro accommodaret, tanquam sibi notius, in textum recepit. Nec tamen vel sic expeditus locus, cum ex emendatione hac non minus quam ex vulgata non nisi ieiuna sententia exeat. Nisi totum distichon abiiciendum est tanquam ab inepto homine adiectum; ut sententia saltem esset idonea et carmini accommodata, dicendum erat: diem sollennem eiusmodi carmine celebrate, quod per multos annos memoretur et in laude sit: nec enim alia puella vestris carminibus dignior est. Ita leg. *multos celebrate per annos*. *Hoc fumet* arridere quidem possit, si illa Virgilii Ecl. 7, 44. reputes:

Bis senos cui nostra dies altaria fumant.

sed *fumare in multos annos* non bene diceretur. Neque placent Heinsii coniecturae: *Huic s. s. multos o duret in annos*, vel *Haec s. s. m. consummet in annos*. H. H. Vossii apogr. habent: *hoc* aut *haec fumet*, *hoc fummet* (quod etiam in Zwic. 1. cum gloss. marg. „totis annis versetur"), *hoc fumetur, hoc fumet, celebretur*. H. Vossius de coniectura scripsit ita: *Haec solenne sacrum multos ut sumat in annos*. Iungit autem hunc versum cum antecedenti verbo *cantate*, et *sacrum sumere* dictum statuit ut ap. Terent. Adelph. II, 4, 23. et V, 3, 68: *Hilarem hunc sumamus diem*. Mihi H. Vossii sententia vel ea de causa placere non potuit, quia *ut* haud dubie perperam illatum est; quare locum intactum relinqui. W.

24. *vestro — choro*] Ita correxit Ed. Ald. sec. pro eo, quod erat in pr. et quod vett. edd. et codd. fere habent, *nostro toro*, varietate frequenti. v. II, 1, 88. at h. l. aberratione: nam superbum esset poëtam de se dicere:

Dignior est nostro nulla puella toro. H.

Tria apogr. H. Voss. *vestro*, duo *nostro choro* cum Zwic. alii item *nostro thoro*, aut *vestro thoro*. In Hamb. *nulla vestro*. W.

CARMEN III.

1. *Parce meo iuveni, seu quis bona pascua campi*] Eadem verborum iunctura erat supra I, 2, 33. Ed. Rom. *iuvenis*. *Seu qui* est in uno Italico, et sic emendabat Ayrman. Vit. Tib. §. 81. et praeferendum puto. Deinde unus Angl. *campis*, (cum Voss. 1, 2, 5. et Ald. 1. a. W.) unus Broukh. *carpis*, Ed. Rom. *capis*. H. *Seu quis aper*, ut supr. I, 2, 17: *seu quis iuvenis*. W.

3. acuisse

quia in deviis saltibus venatur. M
quod Scaligerana lectione praestat,
rum habet molestiam. Alterum iden
posuit: *abducit venanti Delia curas* I
excutit, quod etiam Broukh. recepit
precatio in silvas; et ne putes, id m
Heinsius locum III. Rapt. Proserp.

Abduxere meas iterum mortalia c

ubi similia attulere Intpp. otiosum
Voss. 1. 4. *venanti cura*, Voss. 5. *obduci*
curam Lectiones fortasse non plane

6. *O pereant silvae*] unus Italicu
II, 3, 67.

O valeant fruges, ne sint modo r

conf. II, 6, 9. Sed et alterum nostro fr

O quantum est auri pereat potiusq

II, 4, 27.

O pereat, quicunque legit viridesq

III, 4, 62.

Ah pereat, didicit fallere si qu

II, 3, 75.

Broukh. ex Doufae not. c. 7. et Heinfii Adv. I, 18. emendatione repofuerat, *Quis furor eft, demens*, quod recte, unde venerat, abire iuffit Vulpius. *quae mens* vi iuncturae cum altero: *Quis furor* eft h. l. quae infania, et exprimit Graecorum θυμός. Ovid. III. Art. 713.

Quid tibi mentis erat, cum fic male fana lateres,
Procri? Quis attoniti pectoris ardor erat?

Horat. I. Epift. 2, 59.

— — — *Qui non moderabitur irae,*
Infectum volet effe, dolor quod fuaferit et mens.

Ubi egregie fcripturam receptam contra Stephanum, qui *exmens* legebat, tuetur Bentleius. Porro Regius cum duobus Wittianis, uno Broukh. et Anglic. *Quis furor ó quae mens*, elegantius vulgata lectione. Colbert. vero, *Quis furor, aut quae mens*. Sed tamen et I, 10, 33. *Quis furor eft atram bellis arceffere mortem!* H. *Quis furor o! quae mens* quatuor codd. Voff. *Quis furor eft, o! quae mens* Mon. Goth. Illud H. Voff. recepit. — Pro *colles* idem vir doctus fcripfit *faltus* de coniectura. Caeterum pr. *denfos* Goth. *denfa*, Voff. 2. *denfo fi*. Voff. 1. *callens*. — *claudendo* Goth. pr. *claudentem*, Ask. *condentem*, in marg. *claudendo*. W.

8. *teneras laedere velle manus*] Vir doctus in Actis Soc. Trai. p. 193. coni. *vepre* ingeniofe quidem, nec tamen probabiliter; nam ufus verbi *velle* Tibullo eft follennis, et manus indaginem tendentis multis modis laedi poffunt, non modo vepre.

10. *hamatis — rubis*] Ed. Rom. cum nonnullis fcriptis, *armatis*, recte prae illo fpretum a Broukh. Ovid. II. Met. 799.

Tangit, et hamatis praecordia fentibus implet. H.

De confufione verborum *armatus* et *hamatus* egit Burm. Anthol. T. I. p. 502. Voff. 1. *amatis*. Ask. *rubris*. W.

12. *geram* a pr. m. Guelph. 2. *Ipfe* Ask. a pr. m. *torva* Goth.

13. *cervae*] Broukh. ex ingenio, pro vulgato *cervi*, repofuit, ne fibilus τοῦ *i* ingratus offenderet; aut potius e more poëtarum. *Quaerere* veftigia, ut Callim. Epigr. 33. διφῶν ἴχνια δορκαλίδος. H. *cervae* Bern. et Mon. quod retinuit H. Voff. Caeteri omnes *cervi*, etiam Hamb. Goth. Zw. 1. 2. Hoc reduximus. *Ipfe* Ask. pr. *ipfa* a pr. man. W.

14. *et demam celeri ferrea vincla cani*] Ovid. VII. Met. 769.

Copula detrahitur canibus.

et VIII.

et VIII. Met. 331. qui locus a Vulpio laudatus est: — *pars retia tendunt, Vincula pars adimunt canibus.* Propert. II, 15, 20. loco cum hoc comparando;

Incipiam captare feras, et reddere pinu
Cornua, et audaces ipse monere canes.
Non tamen ut vastos ausim tentare leones,

Ubi non video, quid sibi eruditissimus Broukh, cum sua lectione unius Groningani libri, *temerare leones*, velit. *Temerare* semper notionem religionis habet: sic *temeramus sacra, thalamos*, et alia, quae non licita aggredimur. Contra *tentare feras* pro lacessere, aggredi, bene dictum. Ortum autem *temerare* ex scriptura *temptare*.

15. *Sic, l.*] Ex Heinsii emendatione reposuit Broukh. vulgo, *Si.* quod non spernendum erat. Mox Rom. *arguat.* H. *Sic* Voss. 2. 3. Caeteri *si*, ut Hamb. Zwic. 1. 2, Goth. *lux si.* Reduxi *si*, quod pro *etiamsi, licet* acceptum (Cic. Off. III, 8.) commodum praebet sensum. W,

17. In Corvin. turbatus ordo versuum: nam 19. 20. sunt ante 17. et 18. retracti.

18. Voss. 1. *da* pr. *ne.* Goth. *nam* et *turbat.* Zwic. 1. *turpet*, sed correctum eadem, ut videtur, manu *turbet.* Voss 2. 3. *cupide.* Voss. 5. *veniens cupida* a pr. m, W.

19. *Nunc*] Sic recte Broukh. e libb. pro vulgari: *Tunc.* H. *tunc* duo Voss. Goth, et Zwic. 1. *tunc me sine* Hamb. W.

20. *Caste puer, casta retia tende manu*] Hanc lectionem revocavit Broukh. ex antiquis Edd, et ex uno Colbertino, adde nunc et Regium et Guelf. 2. Scaliger reposuerat *tange*, quod est in plerisque et optimis libris, etiam in Ed Ven. pr. Vicent. Rom. Lips, et Venetis: adde Corvin. et habet hoc quod placeat: cum castum esse velit puerum, dicere potuit: more ipsius deae castus maneas; et pro hoc: castus tange, tracta, retia. Cum tamen *retia* nulla res sacra sint, quam castis et puris manibus attingere fas sit, vix locum habet; quanquam illud ex *tende* factum esse credere non possum. Forte utrumque corruptum ex voc. *pange*, quod iam viris doctis in mentem venit. *Pangere retia* est figere. Heinsius coniiciebat *pande*, quod cum *tendere* permutatum ap. Ovid. IV. Met. 512.

— — — *his retia pandite silvis.*

Porro Regius, *Casta, puer, c. retia t.* H. *tange* octo apogr. H. Voss. qui hoc recepit. W.

21. *Et*

21. *Et quaecunque meo furtim subrepet amori*] *subrepet* Broukh, *ex* uno Statii tacitus recepit, ut et in Regio est, et iam Heinsius ex Schefferi libro emendabat; vulgo, *subrepit*. Ed. Rom. male, *quicunque*. Porro Scaliger e suis laudat *At quaecunque*. In nonnullis *Aut;* quod et Vicent. ed. habet, et praeferendum videtur; nisi *At* praestat scribere. H. *Aut* recepit H. Vossius. Tamen apogr. eius habent *Et*. un. *uo*. un. *casto* pr. *furtim* ex antecedent. *subrepet* sex apogr. H. Voss. Caeteri *suprepit*, cum Zwic. W.

22. *Incidat in saevas diripienda feras*] Palat. quintus Gebh. *et saevis — feris*. H. Etiam Goth. perperam *et saevis*, quod arripuit H. Vossius. W.

eod. *concede parenti*] Broukhusii librorum unus, *paumper*.

24. *et celer in nostros ipse recurre sinus*] Iam notarunt viri docti, hinc esse effictum illud Ovidii Epist. 15, 93.

Huc ades, inque sinus formose relabere nostros. H.

Voss. 2. *nostro sinu*. Bern. *pedes* pr. *sinus*. W.

CARMEN IV.

1. *Huc ades et tenerae morbos expelle puellae*] Ed. Lips. cum Reg. Lep. et Exc. Perreii ac Colotii, *Huc ades o,* non male. Deinde Livineius et Guyetus corrigebant, *depelle*, ut etiam est in uno Broukh. et Thuaneo. Hoc quidem usitatius, Ovid. Epist. 21, 175.

Turpe tibi est, illum caussas depellere leti.

et alibi. Sed et Horat, iam a Broukh, laudatus II. Epist. 2, 137.

Expulit helleboro morbum bilemque meraco. H.

o etiam Zwic. 2. perperam. *depelle* Voss. 5. Hoc recepit H. Vossius. Sed nonnisi invitus recepit vocabulum non contemnendum; ipse enim mavult *averte* ex Horat. Epist. II, 1, 136. Mox *superbe lyra* Goth. et Voss. 5. W.

3. *nec te iam*] Nescio unde *nec iam te* admissum fuerit. Est tamen in Guelf. 3, H. Idem in Voss. 5, et Mon. quod fortasse praeferendum. Reliqui tamen alterum. *Nec enim te* in marg. Gryph. *te iam* probat H. Vossius. — Vers. 4. et sequentes in Voss. 5. leguntur infra post v. 7, carminis VIII. W.

5. *ne*

Quam tibi, nunc gracilem ı

Pallida vix cubito membra l

et v. 215.

Concidimus macie: color est fu

In Ed. Rom. legitur, *candida meml* tur *informis color.* Hoc si sequam aliena emendatione haud indigebim via. H. *Candida* nunc etiam in A Caeteri aberrant. Zwic. 1. *palida,* una *l* h. voc. utitur. W.

8. *devehat amnis*] est ex Heinsii (receptum. Vulgo legitur, *evehat.* H. nam Goth. apogr. quod apud nos est H. Vossius reduxit *evehat,* quod est in iam Zwic. *amnis equis* Voss. 3. W.

9. *quicunque sopores, Quicunque* (*levant*] *sopores, ὑπνωτικὰ,* Broukh. e uno Angl. et Commel. reposuit. In l uno Gebh. et Colot. Exc. *sopore* et mox nes cum praestantissimo Cuiaciano, et *sopores,* quos vocant medici succos expr *χυλούς.* cf. Scalig. ad h. l.

ıelf. 2. correctum *lepores*. H. *sapores* sex apogr. H. Voss. ;oth.) quod secutus Heynii iudicium recepi cum H. Vos- ›. — *levat* Voss. 3. *levet* Goth. — Voss. 5. *levent*, quod ripuit H. Vossius. In marg. Gryph. ad *fessa* legitur *no-* ·*a*. — Mox v. 11. Mon. *facta* pr. *fata*. — v. 12. Voss. 5. *m*, superscr. *pro*. — Bern. *miranda*. W.

13. *Interdum vovet*] In libro Laudi, sollenni errore, *vet*, quod miror Broukh. placere potuisse, cum hic op- sitionis lex illud plane non ferat. H. Pro *vovet* Voss. 1. *vet*. Goth. *meret*. Zw. 1. *fovet*. Pro *quod* Hamb. *que*. W.

14. *Dicit in aeternos aspera verba Deos*] Ed. Rom. *cit*. Eadem cum Venetis, Brix. et uno Gebh. *impia verba*, I, 3, 52.

Non dicta in sanctos impia verba Deos.

II, 5, 14.

Impia in adversos solvimus ora Deos.

I, 2, 80. III, 4, 15. ex quibus locis aliquis illud effin- se videtur.

15. Quatuor sequentia disticha alii alio ordine exhi- nt. Vulpius eum, quo posuimus, servat, secundum edd. Ald. sec. ductas, etiam Plantin. Scaligerana vero tur- to ordine Aldinam pr. sequuta cum Rom. Venetis, Reg. ;p. et Vicent. ac Corvin. (sic codd. Guelf. omnes) in nc modum:

Pone metum
At nunc tota
Phoebe fave
Nil opus est.

oukhusius Statium et eius libros sequutus ita:

Pone metum:
At nunc tota
Nil opus est
Phoebe fave. H.

otante H. Vossio in antiquissimis editionibus, etiam Aldina ima et secunda, ordo fuit hic: *At nunc* — *Phoebe* — *Nil us*. Hunc sequuntur etiam H. Vossii apogr. et Zw. uter- ıe. In Goth. vers. 17. 18. et 20. desunt. Primus Muretus utavit hunc ordinem, et ultimum distichon: *Nil opus* — imo loco posuit. Secuti sunt Statius, Pulmannus, Tusca- :lla, Passeratius, Gebhardus, Cantabrigiensis, Vulpius, eynius. Statius quidem postquam memoravit, in duobus e suis

e suis distichon: *Nil opus* — post alterum: *Phoebe* — legi, addit: Itaque legendos et hoc loco puto simul ponendos: *Phoebe* —, *Iam celeber* — *Tum te felicem*. Non dixit disertis verbis, distichon: *Nil opus* ante distichon: *Phoebe* — collocandum esse, quod tradidit falso Broukhusius. W.

15. *non laedit*. Guelf. 4. *non laesit*.

16. *Tu modo semper ama*] Videtur τὸ *semper* ad nostrum sensum paullo ieiunis positum esse, pro constanter.

19. *At nunc*. Malim *Et nunc*: Etiam nunc illa tota tua est; aut *Ac nunc*, quod et in Guelf. 3. legitur. Pro *candida* Heins. coniiciebat *languida*, satis languide. Pro *secum* Laud. *semper*. H. *At* unice verum. Opposita haec sunt vers. anteced. Neque *candida* mutandum, quippe aptissimum sententiae. Similiter *violenta* I, 6, 47. Add. Virg. Aen. 4, 496. W.

20. *et frustra credula turba sedet*] Cyllenius ita commentatur: *ante torum stat vel ante fores aedium*. Broukhusius, Statium sequutus, de amantibus fores ac limen obsidentibus accipit, ut I, 1, 56.

Et sedeo duras ianitor ante fores.

Et solet ita id hominum genus inprimis aegrotante domina. Ovid. Epist. 20, 129.

Ne tamen ignorem, quid agas, ad limina crebro
Anxius huc illuc dissimulanter eo.

Sed durum est *ante fores* extra orationem poëtae assumere. Vulpius de amantibus in deorum aedibus sedentibus et pro domina vota facientibus intelligit, ut sup. I, 3, 30. Mihi videbatur convenientissimum esse de turba amatorum accipere, qui aegrae puellae assiduo praesto sunt. Ovid. Epist. 21, 191. de sponso Cydippes:

Assidet ille quidem, quantum permittitur ipsi.

cf. Epist. 20, 134. Solent enim sub officii nomine invisere aegrotantes amatores et lecto assidere. *credula turba* est, quae se credit amari a puella; sed ex omni parte placet, quod est in optimo Wittiano, duobus Anglic. et uno Statii, *sedula turba*, quod belle exprimit officiosam operam, sollicitam et saepe ineptam curam, discursitationem, varia molimina amantium, dum ministrant medicamina, stragula admovent, effingunt manus vel digitos, tentant salientem pollice venam, et alia. In Ed. Rom. *garrula turba* expressa est. Potest et hoc locum habere in vera hominum vita; non vero in poëta.

Pro

Pro *sedet* Eboracensis cum alio *canit*. H. *Sedula* etiam in Bern. sed nihil mutandum. W.

22. *In uno Corpore servato restituisse duos*] Regius cum duobus Italicis *servatos*; et hoc adeo suavius dictum videtur. Duxit hinc colorem Ovid. II. Am. 13, 15. iam a Broukh. laudatus:

Huc adhibe vultus, et in una parce duobus.

Sed et sic Propert. II, 21, 41.

Sic non unius, quaeso, miserere duorum:
Vivam, si vivet: si cadet illa, cadam. H.

Servatos Voss. 1. Sed nihil mutandum. Hamb. *sanato*. Voss. 3. *et constituisse*. Caeterum adde Ovid. Her. XX, 234.:

Quid dubitas unam ferre duobus opem? W.

23. 24. *Iam celeber, iam laetus eris, cum debita reddet Certatim sanctis laetus uterque focis*] In libris etiam in altero versu *laetus uterque* legitur; e coniectura *lotus* emendarat Broukh. quod Vulpius servavit: ad meum tamen sensum dilutum illud et vapidum est. Melius Heinsius coniiciebat: *Sospes uterque*. Sed viri praestantissimi vocem *laetus* loco, unde non debebat, expulisse, quo non conveniebat, reliquisse videntur. *Vota solvimus laeti*; unde in monumentis frequens occurrit V. S. L. M. Igitur recte dictum erat in nostro: — *cum debita reddet laetus uterque focis*. Contra *celeber* (ut *celeber deus*, κλυτὸς, II, 1, 83.) *laetusque* non bene iunguntur h. l. ubi de fama et celebritate, quam sit sibi comparaturus Deus, puella servata, agitur. Forte leg.

Iam celeber, iam clarus eris.

lapsus ab hoc ad illud facilis fuit et proclivis. Praestaret tamen: *Iam celeber, iam magnus eris*. Cyllenius in suo habuerat *tutus*, et addit: *quantum ad amorem rivalium procorumque*. Nempe ad Cerinthum haec referebat. H. Bene habet *laetus*. — Pro *reddet* H. Vossius recepit *reddent* ex Hamb. *tutus eris* Voss. 1. *levis* Bern. a pr. m. *erit* Goth. W.

25. *dicent pia turba*] Broukh. ita reposuit pro *dicet*, quia sic optimi scriptores, sed contra libros eiusmodi loquenti rationes mutare non ausim. H. *Dicent* Voss. 1. 3. 4. Sed verum *dicet*. W.

26. *artes — tuas*] Rom. cum Venetis *suas*: ut et Guelf. 4. Suaviter vero ad deos translatum videmus id, quod inter medicos forte locum habeat: inprimis si opiparum sostrum accesserit. H. *Optabit* Voss. 2. W.

CAR-

...] Nostri et Guelf.
paullo ante Ed. Rom. cum Guarn
dederunt quatuor apogr. H. Vo
(Hamb.) cum Zwic. 1. 2. tamen
„al. dederunt". Goth. *decrant*. W
6. *de nobis*] Frustra quaesivi
stro sc. igni. Aut: *si tibi, qui nobis*
Voss. 5. *vobis*, Voss. 1. *Sim tibi nec n*
Si tibi nobiscum de coniectura. C
quod uxor tria apogr. H. Voss. W.
7. *per te d.*] Ed. Lips. cum ali
per. Male. H. *tua per* Ald. 1. 2. N
Voss. 5. *verba*, sed superscr. *furia*.
9. *Magne Geni, cape*] Comm
epitheton, Genii etiam, esse in lapi
ad h. l. . Est vero *Magne* ex correcti
quam iam in Gryph. 1546. ita inveni e
Geni in libris et Edd. etiam Corvin. I
quo voc. *Manus*, h sanctus, bonus,
2.) ductum putandum; habetque ho
modo in eo carmine nunc versaremur,
nis aliqua laus esse posset. In Regio in
aliquis ἀμφίβραχύς. Nempe is ἀπὸ τοῦ
tat, ut mihi Gr eiusmodi pedem constit
primam longam habere debet, ut *Mane*
etiam. Deinde quatuor ...

huius quarti libri fluxisse. H. *Mane* septem apogr. H. Voss. (Hamb. Goth.): accedunt Zwic. 1. 2. quod recepit H. Voss. — *magne* quatuor codd. Vossii. — Pro *Geni* Goth. apogr. quod apud nos est, *veni.* idem superscr. in Ask. et Zwic. 1. W.

eod. *cape dona libens*] recte quidem Genio tura dantur. vide I, 7, 53. II, 2, 3. probarique adeo hactenus vulgaris lectio poterat: *tura,* ut sit: *cape tura libens.* At libri aliud suadent; nam Exc. Lipsii *vota.* Uterque Wittianus, unus Heinsii, et duo Anglic., bonae notae libri, *cape dona;* quam veram esse lectionem, *tura* vero eius interpretamentum, dubitari vix potest, itaque revocandam esse duxi. cf. Burman. ad Ovid. Epist. 6, 77. Mox liber Heinsii, *donisque faveto.* H. *dona* Voss. 3. 5. in hoc superscr. *thura.* W.

10. *Si modo, cum de me cogitat ille, calet*] extremum vocabulum est in multis vulgatis Edd., tribus Ital. et Exc. Pocchi; reliquos omnes occupavit *valet* et Ald. 1. 2.; ut sup. II, 3, 6. *calidus* et *validus* in libris variabat. Scaliger in Cuiacii libro invenerat *volet* (hoc sensu: amore uritur. cf. id. II, 3, 73.): hoc ille probavit, hoc recepit; non venuste. Nam *velle,* si amoris vocabulum est, paullo incestius et impurius ponitur, ut passim in Lusibus liberis. Neque Broukhusio *volet* placuit. *Calet,* quod Muretus dedit (et in Ask. legitur), vera lectio est, qua significantur subiti illi sanguinis animique motus, quotiescunque amatae puellae recordatio animum subit, aut repente mentio fit; adiectum autem est: *cum de me cogitat.*

11. *Quod si — suspirat*] in multis apud Broukh. Guelf. 2. a m. pr. *suspiret.* H. *suspiret* etiam Hamb. Goth. Bern. Voss. 2. Recepit hoc H. Voss. male. — *Qui si* Voss. 2. 3. W.

12. *Tu precor*] ex uno Italico emendavit Heinsius, recepit Broukh. vulgo, *Tunc.* Supra II, 3, 64.

Tu quoque devotos, Bacche, relinque lacus. H.

Tu quinque apograph. H. Voss. *Tunc* Hamb. Goth. Zwic. — H. Vossius scripsit *Tum.* W.

13. *Nec tu sis*] Sic etiam Regius et Guelf. 2. 3. cum Ed. Rom. in multis libris et in vulgg. Edd. ante Scalig. etiam in ant. edd. legitur: *Nec sis nunc.* Unus Colb. *Vel tu sis,* unus Broukh. *Nec tu sis:* nempe omissum *tu* istas turbas dedit, ut toties evenit. v. Obss. ad IV, 1, 39. H. *Nec tu sis* septem apogr. H. Voss. in Voss. 1. deest *tu.* Voss. 5. cum Zwic. Goth. *Nec sis nunc.* Mox pr. *vincla* Hamb. *colla.* W.

16. *Nulla queat posthac nos soluisse dies*] Hoc placebat Statio e libris, et sic Scaliger rescripsit; nec aliter vett. edd. Regius,

Regius, ut liber Laud. cum duobus Anglic. apud Broukh. *disfoluisse*; nonnulli, *vos soluisse*; unus Stat. *quae soluisse*; Colbertinus *quam soluisse*; et sic fuit in vulgg. Edd. inde ab Ald. I. II. et Mur., etiam in Romana; nunc et in Guelf. 3. haud dubie vere; ideoque revocavimus. H. Veram lectionem *quam* dant Ask. Mon. Goth. Similem posituram relativi vid. apud Iuv. II, 40: *Sed tamen unde Haec emis, hirsuto spirant opobalsama collo Quae tibi?* Voss. 1. *quae*, 4. *qua*, in marg. *nos*, 3. *dissoluisse*. Pro *queat* Voss. 3. *valet*; *post* pr. *posthac* Bern. W.

17. *sed tectius optat*] non tam invidiae et fascinationis metu tacite vota concipit, de quo more supra ad II, 1, 84. aliquid monitum est, sed prae pudore, ut v. sequ. ipse interpretatur. Nisi hoc mirum videatur, iuvenem verecundiorem esse puella. Sed apparet, Sulpiciam eum aetate, adeoque usu et experientia, antecessisse, et, mitis Veneris sacris initiatam, iam pudorem tenerae istius aetatis ineptum deposuisse. (nisi quoque nobilitate generis eum longe praecessit. cf. ad pr. Eleg. II.) *Tectius* vero olim Muretus et iterum Broukh. e septem bonis libris reposuit: vulgo *tutius* legitur. H. *tectius* Voss. 4. caeteri *tutius*. Mox *Nam* vid. Obss. I, 9, 46. Pro *Nam* Voss. 3. *Non*. Pr. *haec* Voss. 1. [illegible] Goth. *hic*. W.

19. *quoniam deus omnia sentis*] Ita cum scribitur, accipi necesse est: quoniam omnia sentis, tanquam deus. Praestat tamen iungere *Natalis deus*, adeoque interpungere: *At tu, Natalis, quoniam, deus, omnia sentis.* ut sit: At tu, Natalis deus, q.

20. *clamve palamve*] duo Broukh. *clamne palamne*, quod ille recepit. Sic Ovid. III. Met. 256.

> *Sola Iovis coniux non tam, culpetne probetne,*
> *Eloquitur.*

Sed et ibi in libris, *culpetve probetve*. H. *clamne palamne* Muretus, Pulmann. Passeratius. Ac consentiunt cum duobus Broukhusii Ask. Goth. Bern. In Mon. *clamne palamve*. Obsequutus Bentl. ad Horat. Sat. I, 2, 63. cum H. Vossio recepi: *clamne palamne*. — Ask. *referat*. W.

CARMEN VI.

1. *Natalis Iuno*] Ed. Rom. *Natali*.

eod. *sanctos cape turis honores*] hoc ex duobus, altero suo, altero Heinsii, admodum recentibus, reposuit Broukh. Vulgo

ulgo *turis acervos*, ut IV, 1, 34. cf. II, 5, 6. Sed tamen ithteton *fanctus* videtur accommodatius esse *honoribus*. ıris *honores* iam fupra memorati, I, 7, 53. quia tus in eorum honorem accenditur, et *honos* omne dicitur, quo ortales Deum veneramur. vide Broukh. ad h. l. *Capere* ro modo fuit Carm. V, 9. H. Vera lectio repofita a Broukısio eft etiam in Ask. Voff. 3. Goth. W.

2. *docta puella*] Epitheton hoc in puellis femper refer- r ad ftudium artis poëticae, v. c. Ovid. II. Am. 4, 17. init Broukhufius. Sed ea ipfa exempla, quae affert, pront, illud interdum latius patere. Sic in Iuvenale Sat. 6, 4. *docta*, quam defcribit, *mulier enthymemata torquet, et toriae fcit omnes*, Grammaticam etiam intelligit. Et illa mpronia apud Salluft. Catil. 25. *litteris Graecis et Latinis cta fuit*; id vero ad philofophiam, hiftoriam, et omnia, ıae lectione addifcuntur, referendum; de poëtica arte ille mum fubiungit: *ingenium eius haud abfurdum; poffe verfus cere*. Sed h. l. ad poëtices ftudium, a quo puella non iena fuiffe videtur, referre et ipfe malim, quam cum Vulo ad facrorum difciplinam, qua imbuta fuerit puella. *octus* enim fimpliciter pro facrarum rerum perito vix dici teft. Nec in hoc carmine de religionum ftudio agitur.

3. *Tota tibi eft hodie*] Canterus et Demfterus ad Rofin., Vulpius notavit, *Lota* emendarunt, quod languere recte e dicit. Guyetus cum Livineio et Ayrmanno in Vita Tiılli §. 81. legunt: *Tota tua eft hodie*. Sed hi exquifitiora trita et vulgaria mutant. Nam *tibi* eodem fenfu dictum t. Mox Guarner. *ter fe l*. H. Mox Ask. *fuos*, fuperfcr. *os*. W.

5. *ornandi cauffas*] Reg. Ed. Lipf. cum plerisque, etm Ald. pr. *orandi*, male. H. Aberrant etiam Zwic. uterıe, Hamb. Goth. Bern. — Mox Voff. 5. *et* pr. *eft*. Goth. *um* pr. *tamen*. W.

6. *cui placuiffe*] Ven. 1500. *qui*.

7. *ne nox divellat amantes*] Ita Broukh. repofuit ex alinot libris: et fic iam Muretus ediderat. In multis aliis, ld. 1. 2., etiam in Ed. Lipf. et Corvin. eft, *ne nos*, quod o alludit. Guelf. 3. *ne nos*, emendatum *nox*. Scaliger, neio unde, legebat *ne quis*. Regius cum Ed. Rom. et octo bris ap. Broukh. etiam in Guelf. 1. 4. exhibent, *neve id*; olot. Exc. *ne quid*. In Guelf. 2. *ne nos* cum var. lect. *neu uis*. *nec nox*. Ad fenfum hoc accommodatiffimum; fed eft

 elumbe

...ion. *neve.* In Voss. 3. 4. *neve* ...

8. *Sed iuveni q.*] Adversativ... moda esse. Melius *Et* legeris. H.

9. *ulli — puellas*] Sic Ed. ... Muret. et hinc ceterae cum libro... Guelf. 4. Ceteri maiore numero, ... *ullas*, quod Scaliger reposuerat. ... ex librarii inscitia, an poëtae aff... rhythmum ingratum auribus versui... Voss. 3. cum Zwic. 1. *componas* Ha... sed ille in marg. *ulli*, hic addit gloss. ... tui in erroribus *ullas*, *ulle*, *velle* la... scripsit: *ut nulli est* pr. *ulli non*, in ... tem habebit. Caeterum *ullas* et *ulle* ... *illas* Voss. 1. W.

10. *cuiquam*] in nonnullis *cuid*... *aut* Voss. 2. *cuidam* Hamb. cum Ask. *ul*...

11. *vigilans — custos*] *Neu* utiq... *cta*, *fave*, *ne* — *Neu possit*. Porro *vig*... librorum auctoritate mutarat in *vigila*... hanc voculam in poëtis corruptam, ... ubi libri variant. Sic ap. Ovid. II. Met... *excita curis* ex potioribus optime resti... vide. Sic et in similibus ...

14. *ter tibi fit*] in plerisque ex more corruptum in *fit fic.* H. Ald. 1. 2. Muret. *fit*, ut Hamb. et duo Voff. *fic* h. et Zwic. 1. 2. *tibi* pr. *libo* Goth. W.

15. *Praecipit en natae mater ftudiofa, quid optet*] *en* ex ndatione Heinfii repofuit Broukh. pro *et*. Guelf. 2. *at* var. lect. Poffit et legi *ut* pro *utut:* de quo ufu cf. nov. Obf. III, 6. fed alterum longe praeftat. *quid optet* Lipf. Exc. et uno Heinfii recepit Broukh. vulgo, *quod t* (Ald. 1. 2.), in nonnullis *quod optet* (Muret. et Scal.). mannus in Vita Tib. §. 76. ita legendum effe putat:

Praecinat et gnatae mater ftudiofa quod optat,

anc unam ex praecipuis emendationibus fuis effe fibi perlet. Equidem, quam commodum fenfum efficiat, non io. H. *en* nunc in Ask. idem *quid optet* cum Mon. Hamb. Goth. apogr. quod apud nos eft, *quod optat.* Caeteri fiter aberrant. — Pro *en* Voff. 3. *ait.* Voff. 2. *mater* ie. W.

16. *Illa aliud tacita clam fibi mente rogat*] Ita ex Heinmendatione repofuit Broukh., cum in permultis, etiam lf. 2. et Ed. Lipf., add. Mur., effet, *iam fibi.* Scaliger Cuiaciano, cui Regius cum Ed. Rom. et Ald. 1. 2. et non ci alii, in his Guelf 1. 3. 4. accedunt, Vulpio vehemenprobante, receperat *iam fua,* ut effet, *iam fui iuris, non praefcripto matris;* hoc tamen a lepore nativo et ab omni licitate alienum eft. Heinfiana lectio optime congruit fuperftitione illa nota, clam vota fufcipiendi. vid. ad II, 4. et modo Carm. 5, 17. hinc et additum *tacita mente.* vero et *clam* haud raro permutata. vid. fup. ad I, 9, 2. *ut* pro, vovet. H. *clam* dant Ask. et Voff. 4. cf. Ti. I, 7, 60. I, 11, 34. Caeteri errant. W.

17. *Uritur, ut — urunt*] Broukhufius Menagium (in i-Baillet T. II. p. 214.) memorat notaffe noftrum, d paffivo activum fubiecerit. Rectius Ovidium dixiffe ft. 7, 23.

Uror ut inducto ceratae fulfure taedae,

uruntur. Ad grammaticam fubtilitatem hoc accommoe monitum. Sed talium carminum leporem et fuavitatem rdum haec ipfa grata negligentia cumulat. H. v. 18. n. *Ne liceat quisquam.* Voff. 3. *fancta* pr. *fana.* W.

19. *Sic iuveni gratis, veniet cum p. a.*] Sunt haec ex nfii emendatione, cum in vulgg. Edd. etiam Ald. 1. 2. Muret.

tio, item in Reg. Lep. Lipſ. et R
in Vicent. inde factum eſt: *Sic iu*
iisdem *ſit*, *ſic*, *ſi* legitur. Guelf. :
veniet — iam vetus adſit amor. 2.
vetus adſit amor. cum var. lect. *ſit*
ſit. 3. *Si iuveni grata eſt, veniet*
multa comminiſci. Mihi probabile
cha ſedem ſuam mutaſſe; praeceſſ
cipit — rogat. Nunc ſubiiciuntur i
optat, ut *ſit iuveni grata, ac, veniet*
idem votis iam vetus adſit amor. Ita
lepore carent. *Vota* verſu ultimo
proximo anno eadem die conceptur
ganter *adeſſe* fingitur. (Tranſmiſſa h
rium, cum arguta et elegans emen
ab docto et ſollerti critico, Prof. *He*
var. lect. *Sit iuveni grata eſt*, latere
nuit illa: *ratum eſt.* petitum a ſuper
Reſtitui locum ex Heynii ſententia,
edit. minor. Secutus eſt H. Voſſius.
niet. Zwic. 2. *grata veniet.* In H. V
tur: *Sic iuveni grata eſt; ſic grata, ve*
eſt, venit quom. Plerique *Si iuveni g*
quom; un. *tum.* — Mox pr. *adſit* Ha
corrupt. e verſ. anteced. W

ut ſenſus ſit: *maiori ſibi honori fore, ſi furta ſua palam fateatur, quam ſi, ore ad pudorem compoſito, diſſimulet; fuiſſe enim dignam cum digno.* Vulgo legebatur: — *qualem texiſſe, pudori, Quam nudaſſe alicui ſit mihi fama magis;* quae forte, contra quam Broukh. putabat, aliquo modo explicari poſſint: Sit mihi magis pudori, talem amorem tegere velle, quam quanta mihi gloria eſt, eum palam prae me ferre. ut ordo verborum ſit: *fama, me eum amorem texiſſe, ſit mihi magis pudori, quam, me eum nudaſſe alicui.* Neutram tamen lectionem ſatis eſſe commodam fatendum eſt; at nec multum praeſtare Broukhuſianam. *pudori* eſt in potioribus numero, etiam in Reg. Corvin. Ed. Lipſ. et Rom. Ald. 1. 2. Muret. Scal. Cyllenius in Commentariis praefixum quidem habet *pudore,* ſed et is *pudori* in ſuo habuiſſe videtur, nam explicat: *ne ſodalibus exponens miphamiſſim,* quod operae corruperunt ex *inphamis ſim.* Variat *pudore* et *pudori* etiam in Guelff. Pro *magis* in uno Broukh. erat *maior,* in Exc. Lipſii *prior.* Deinde quinque libri cum Regio, *Et nudaſſe,* Colb. *Aut,* Scalig. *At,* forte *Ac nudaſſe* eodem ſenſu. Sed iam olim ſubodoratus ſum vitium latere in *fama.* Ipſa res poſtulat *cura,* ut ſit: *qualem texiſſe pudore, Quam nudaſſe alicui, ſit mihi cura minor.*, Minus ſibi curae fore ait, ut amorem tegat, quam ut palam praedicet. Nam peccaſſe iuvat. In *alicui* nulla eſt varietas; etſi expectabam: *palam.* H. *texiſſe pudore* in duobus etiam H. Voſſii apogr. *fama minor* in Ask. — Voſſ. 3. *ceſſiſſe pudori.* Ask. *texiſſe pudori, Et* —. Vind. *aut.* Hamb. *quem. ſi* pr. *ſit* Voſſ. 1. *magis* cum aliis Goth. Hamb. Zwic. 1. 2. Origo errorum videtur quaerenda in voc. *quam,* quod comparativo *minor* praepoſitum non intelligebant librarii. Sed vid. Not. ſupra. W.

3. *meis Camenis*] Quis locus illis hic eſſet, miror neminem dubitaſſe. Cytherea non carminibus, ſed precibus ac votis exorari debuit. Et poterat proprie loqui puella:

Exorata meis illum Cythereïa votis.

Sed v. Not.

4. *in noſtrum d. ſinum*] Cum modo *meis C.* praeceſſerit, *in noſtrum* parum commode ſubiunctum videri poteſt. Et pronum erat ſubſtituere: *in tenerum — ſinum,* vel ſimile quid. Verum nihil eſt movendum. Spectat enim hoc ad gratam negligentiam, qua totum hoc epigramma placet. Ita et v. 2. *alicui* paullo exilius dictum eſt. Sed conveniunt haec

...cum Ed. Rom. *Me legat* ...
gans esset; Exc. Perreii, *Me ut* ...
rius utramque lectionem ante ocu...
sii et unus Angl. *Me legat id venio.*
unus Broukh. unus Angl. Ed. Ven.
advenio. Vides, quomodo aberr...
omnes ostendunt, *id* verum esse.
Me ex *ne*. *Ne — nemo* pro ne qu...
Porro in uno Angl. *esse* pro *ante*,
Molestum utique est *ante*, quod t...
admittebat: *quam meus ille*. H.
Heynius hoc accipi voluerit. Si i...
ille, h. sens. praeter amatum meum
explicationem in notis ab eo propos...
est, quia *nemo — quam* dici ita la...
intellexit ita: *Ne quis legat, quam*
reo in verbis: *ne nemo legat.* Nam
μὴ — μηδεὶς, recte significante Forc...
qui negatio talis cum vi repetita alie...
monente H. Vossio. Quae quum ita ...
cepi: *Me legat ut nemo*, ut legitur i...
ribus codicibus, quibus accedit quod...
bena: *Me tegat ut nemo.* *Me* etiam H...
Zwic. 2. Atque etiam in pluribus I...
nemo in *id nemo*, *id venio*, *advenio* ...
legitur in ...

10. *Cum digno digna fuisse ferar*] Hanc sententiam ita xpressit Ovid. Epist. XVII, 49. iam a Vulpio laudatus:

Illa bene erravit, vitiumque auctore redemit.

: similem locum in Catalect. Poët. Ed. Scalig. p. 201. *Nec ideat quicquam* etc. H. *puella* pr. *fuisse* in Goth. et Voss. 4. *rat* Voss. 5. Goth. W.

CARMEN VIII.

1. *qui r.*] Regius, *quid.* H. *rure modesto* Voss. 1. W.

3. *an villa sit apta puellae*] hoc e libris reposuit, iam : Scaligeri sententia, Broukh. Sic etiam in Ed. Rom. ipf. et Vicent. Vulgo inde ab Ald. legitur *puellis.* Atqui : se tantum loquitur Sulpicia. Sed alter mos loquendi miliaris utique poëtis, ut individuum et singularem nuerum in pluralem docte mutent. H. *puellae* sex apogr. . Vossii. Pr. *an* Goth. *nam.* Pro *villa* Voss. 4. *ulla.* W.

4. *Atque Eretino frigidus annus agro*] *Eretino* Exc.)cchi cum duobus Italis, Guelf. 1. 4. et pro var. lect. 2. d. Rom. cum Venetis et Gryph. (adde Corvin.) et sic iam rrexerat Cyllenius, recepit primum Scaliger, qui etiam *nus* emendavit. Vulgo *Aretino frigidus amnis agro* legeitur: quod Salmasius olim defendebat, etsi Broukhusio gre ferente. Argumentantur autem viri docti in hunc moım: *Aretium* nimis longinquum esse, quam ut puella ab be eo, animi caussa, deduci possit; *amnem*, quamvis frilissimum, nil nocere. At *Eretum* fuisse vicum Sabinorum, via Salaria, haud procul Tiberis ripa, in colle edito: tom autem illum tractum gelidissimum, utpote qui inter)ntes porrectus sit. v. Martial. V. Epigr. 72. Puellam itaıe conqueri, se in frigidissimum agrum abduci, idque hirno tempore. Etsi haec in sententiam adsciscere necesse ın est. Sufficit enim aërem illius tractus minus clementem :e. *Amnis* legitur eadem varietate, ac sup. II, 5, 76. *nus* diserte expressus in duobus Anglicanis. Heinsius ex ıuaneo legebat: *frigidus Arnus,* et tum *Aretino* verum ret. Strabo V. 10. ὁ Ἄρνος ποταμὸς ἐξ Ἀῤῥητίου φέρε-ι. cf. Cluver. Ital. p. 461. Et haec lectio utique praefenda. Est enim admodum docta. Solent quippe flumina locorum denotationem a poëtis poni. Etsi amnis quoque dem modo ac villa, res alias iucundissima, amatore absente,

plus, quam puella vellet, ... studiose] d
hunc versum faciebat novi carminis
Questio ad Messalam. Hoc adeo p
haberi, ceratis tabellis scripta et a

6. *Non tempestivae saepe prop*
accingis itineri intempestivo; est enim
inquit Scaliger. Qua interpretation
Tum quid esse debet *propinque vi*
gendum:

Non tempestiva saepe propinque

h. itinere intempestive suscepto, saep
que ades. Verum et sic *propinque*
moleste. In uno Statii erat *tuae*, un
Videtur inde legi posse:

Non tempestive saepe propinque tu

nimis puellae tuae molestus assiduitate
antiqua scriptura, quae etiam *tempesti*
in *viae* facile mutatum. Apud Sever. i

— — — *certis tibi pignora re*
Atque oculis haesura vias dabit ordi

recte Scaliger corrigebat ...

unde verborum ſententia pendet. Alioqui plura con-poſſunt. Quid enim, ſi legamus: *quieſcas Non tem-m ſic properare viam.* h. e. Deſine iter importunum . Totum iter intermiſſum eſſe, ex ſequentibus Ele-elligitur. H. Recepit H. Voſſius: *Nec tempeſtive* ſeq. oſſ. 4. *heu* Hamb. *neu* Vind. — *tempeſtive* Mon. Hamb. — Equidem nihil mutavi. Precatur puella Meſſalam, lum moretur. *Via* eſt iter, ut I, 4, 41. Add. I, 1, 52. 56. *Viae propinquus* dictum videtur, ut Graeci dicunt ἰταί τινος. Senſus igitur eſt: Noli me hodie abdu-: urbe, o nimium mei ſtudioſe Meſſala, ſaepe tu iter eſtivum ſuſcepture, h. e. qui non ſemel mihi moleſtus tineribus intempeſtivis. W.

Arbitrii quoniam non finis eſſe mei] Ita Broukh. re-e libris, *quoniam* quidem e pluribus, *arbitrii mei* ex alico. Vulgo legitur:

Arbitrio quamvis non finis eſſe meo.

Statii erat *finit*, unde faciebat: *Arbitrio quamvis non ſe meo,* Guyetus vero *ſuo.* Si quid mutare volebant, ndum erat, ut aut: *Arbitrii quum me,* aut doctius: *i tu me finis eſſe mei* ſcriberent. Nam *quoniam, quum* compendio ſcripturae nata ſunt. H. H. Voſſii apo-omnia *arbitrio meo* et *finis* habent cum Zwic. 1. 2. *m* tamen eſt in Voſſ. 1. 2. Caeteri *quamvis* tenent. ſſius trahens huc e carminis ſequentis verſ. ſecundo lum *licet* in Cuiac. et Var. Lect. Vallii repertum ſcri-: *Arbitrii quoniam non licet eſſe mei.* In quo nemi-puto, aſſentientem habebit. Equidem nihil mutavi, ſenſus huius verſus obſcurior ſit. Si recte verſum dentem, de quo perperam ſtatuit H. Voſſius, expli-r. in Notis, ſententiarum nexus eſt hic: Noli me iam re ex urbe et a Cerintho meo; abducta, tamen apud hum animum ſenſusque meos relinquo, *quoniam me is arbitrii mei eſſe.* Iam quomodo quaeſo haec ultima cum antecedentibus cohaerent? Dubitanter dico, ſed fortaſſe eſt *finit,* h. ſenſ. quoniam Cerinthus me non ſſe arbitrii mei, h. e. quoniam ita teneor cogitatione hi, ut mei non ſim arbitrii. W.

CARMEN IX.

ibullum ad Meſſalam, qui Sulpiciam Romae commo-ermiſerat, ſcribere volunt Interpretes. Malim ipſi

Sul-

Sulpiciae tribuere, et legere v. 4. *iam mihi;* quanquam ne sic quidem omnia in eo Carmine plana et intellectu facilia sunt. Nam et ignoramus caussas, quae ei scribendo locum dederint, tum videtur parvum maioris carminis fragmentum esse. Esto igitur scriptum ab amico Sulpiciae ad alium amicum. v. Not. In libris fere inscribitur Carmen hoc, *ad Tostratum, Theostratum, Thestratum, Theoratum, de eius natali die,* quod corruptum esse puto ex: *Tetrastichon.* In Corvin. *Ad Voratum de natali die.* H. Videtur hoc carmen ex carmine antecedente illustrandum esse. Scribit poeta aut alius Cerintho, Sulpiciam in urbe esse mansuram, eiusque diem natalem iam hilariter celebrandum esse. Vide Heynium in Notis. — In Vindob. et Zwic. 1. hoc carmen ab antecedente non est separatum. W.

2. *Natali Romae iam finis esse tuo*] Ita editum erat antea. Libri valde discrepant. Editi cum maiori parte, *non finit esse suo;* sic quoque nostri; nonnulli, in quibus Guelf. 2. *non finet,* Colb. Lipsii Exc. et unus Anglic. *finis,* duo Ital. *non finere,* duo alii, *nunc finit.* Praefero *nunc,* e quo *non* natum; et *finit esse suo:* ut subint. is qui puellam rus abduxerat. Cuiac. et Var. Lect. Wallii, *iam licet esse tuo,* quod Scaliger recepit. Broukh. reliquorum vestigia sequi maluit, et reposuit, *iam finis.* Ayrman. Vita Tib. §. 82. tuetur, *iam finit,* n. Messala. Porro alii *tuo,* alii *suo,* unus *suae.* Regius, *non esse tuae.* Hoc distichon alio modo expedit Corviniana lectio, quam et Guelf. 3. agnoscit, et 2. pro var. lect.

Scis, iter ex animo sublatum triste puellae
Natali Romae nos finet esse tuo.

Erit adeo ad ipsum Cerinthum exarata cera haec, et natalis Cerinthi; sed is non poterat dici *invisus.* Carm. 8, 1. H. Vera lectio est haud dubie *nos,* quod etiam in Mon. est. Idem probatur corrupta lectione *non,* quam praebent etiam octo apogr. H. Vossii (Hamb. Goth.) cum Zwic. 1. 2. tria apud H. Voss. habent *nunc.* — *finet* tria eiusd. viri apogr. cum Mon. perperam probatum H. Vossio. Sex apogr. apud eum habent *finit* (Hamb.) cum Zwic. quod verum. *finis* Vind. — Multi etiam *tuo* male. Caeterum natalis procul dubio est puellae. W.

3. *natalis*] alios legere *genialis* video adscriptum in marg. ed. Vicent. quam in manibus habeo. Languet versus, inprimis in *omnibus.* Sententia esse debet: laetius et hilarius

ıs nunc, quam ante, diem celebratum iri. H. *deus* Voss. 1. . *dies*. Caeterum H. Vossius arripuit illud *genialis*, de .o Heynius loquitur. W.

4. *Qui nec opinanti nunc tibi forte venit*] Frigent haec; rtasse quia ignoramus caussas carminis. Regius légit, *nec* *i forte*. Iam in multis, etiam Corvin. est *forte*, quae solınnis est permutatio. Ferrem, si esset: *nec opinata* — *forte*. m ad urbem se diem celebraturos esse non speraverant. uno Anglic. *forme*. Liber Ursini: *candidus usque venit*. ınc refingi posset:

Cum nec opinanti candidus ille venit.

e. cum praeter omnem spem ille laetus faustusque advenerit. Verum hoc longius recedit a vulgatis, et probabifit, cum lacuna esset, ab indocto homine distichon esse utum. H. Voss. 4. 5. *nec tibi*. Voss. 1. *forme*. Ask. *velit*, perscr. *venit*. H. Vossius scripsit: *Qui nec opinanti candis., ecce, venit*. — Equidem reduxi *nunc*, quod habent ıam nostri, Goth. Hamb. Zwic. 1. 2. W.

CARMEN X.

Obscurum hoc Epigramma, et in eo tum exponendo, m emendando non, nisi coniecturis, rem egerunt Interetes. Conqueritur autem Sulpicia de tepore et securitate :rinthi.

1. *securus multum quod iam tibi de me Promittis*] Ita ex einsii sententia locum constituit Broukh. ut iam Ayrman. Vita Tib. §. 77. se coniecisse affirmat. *Tibi* erat in uno ıgl. *Promittas*, quod proxime ad verum, vidi in Regio Ed. Lips. Si *iam*, quod friget, in *tam* praeterea mutari ıffet, forte lectionis poenitendum esse non dicerem; ut *tam multum*. Vulgo legitur, *mihi de me Permittis*, quod ın omnino spreverim: per te mihi licet, quidvis agere, ım quolibet vivere, cum alias amatores de puellarum moous et consuetudine valde solliciti et curiosi sint; et tum *me* iungendum cum *securus*, ut Cyllenius fecit. Ovid. II. m. 19, 37.

— — *Formosae nimium secure puellae.*

a puella tantum id queritur, quod amator paullo remissior ; in amore parumque de eius fide sollicitus. In multis est, per-

permittas, in uno Angl. *permutas*. Pro *de me* in uno Angl. *crede*. Guelf. 1. *fecuris*. 2. *mulctam*. H. *tibi* Voff. 1. 4. Hamb. Vind. *tride* Bern. *promittis* Voff. 2. 4. 5. Vind. II. Voffius recepit *promittas*. Nihil mutandum. Caeterum *gratum* fine *eft* Hamb. *fecurum* Ask. a pr. m. *fecuris* Vind. Zwic. W.

2. *ne male i.*] unus Stat. *nec*. Ed. Lipf. *mala*. H. *mala* Voff. 5. Zwic. 2. W.

3. *Si tibi cura toga eft potior*] ex emendatione Heinfii Broukh. refinxit. *Si* eft in Guelf. 3. vulgo: *Sit tibi cura togae potior;* quod Ayrman. Vita Tib. §. 77. tuetur: et ferri poteft, fi ea verba feparatim confideres: *Sit utique tibi cura fcorti togati*. Melius tamen fic fequeretur *preffique quafillo fcorti:* verum obftat, quod fubiicitur mox *filia*, nec locum habet *filiae*. Itaque praefero Heinfianam lectionem. Nempe *eft* per compendium fcriptum *ē* adhaefit ultimae fyllabae praecedenti. Et erat in uno Urfin. *toga* fine *eft*. H. Emendationem Heinfii confirmat Ask. plane fic exhibens. Voff. 4. et Vind. *Sit tibi cura toga eft*. Quinq. apogr. H. Voff. habent: *Si tibi cura togae*. W.

4. *ServI filia Sulpicia*. Miror nusquam legi *Sulpicii*.

5. 6. *quibus illa dolori eft, Ne cedam ignoto maxima cura toro*] Legebatur inde ab Aldo: *Nec credam i. m. cura toro*. Sic et codd. nifi quod *cauffa* in nonnullis, ut Guelf. 1. 2. 4. Emendavit Scalig. *Ne*. At *cedam* Broukh. e coniectura Statii repofuit, vulgo *credam*. *Nec cedam* tamen in Corvin. et Guelf. 4. legitur. Eadem varietas Carm. 13, 17. fup. I, 4, 40. et ap. Propert. I, 10, 11. *Cura* idem ex prioribus Edd. revocavit, et ex duobus fcriptis. Scaliger receperat id, quod in ceteris omnibus, etiam in noftris, Rom. Ven. Reg. Lep. Vicent. (Corvin. adde) legitur, *cauffa*. vid. fup. III, 2, 29. Sed neque fic omnia fibi conftant: quid enim eft, *curam eam effe dolori?* Emollivimus quidem hoc interpretatione in notis. Melius tamen dicatur: *eam effe cauffam maximam dolori*, nempe metui, ne puella alium amatorem fequatur. Ieiunum tamen et hoc eft. Si *ignoto toro* oppofita videri debet *maxima cura*, de ipfa Sulpicia id accipiendum eft, quae *cura*, amor, tot adolefcentum nobiliffimorum eft, ut Horat. II. Carm. 8, 8. *Pulcrior multo iuvenumque prodis Publica cura*. Sed reliqua oratio huic conatui non fatis refpondet. Obfcura funt verba: *quibus illa dolori eft;*

poffunt

ɩoſſunt ea trahi ad *ſolliciti ſunt:* nec modo ut, quod ·ulgo faciunt, *illa maxima cura* iungatur, verum etiam ıt *illa* ad ignobile ſcortum referatur, quod dolori bacteıus eſſe poterat iuvenibus Sulpiciae ſtudioſis, quod huic .lud praeferri a Cerintho videbant. Poſſunt quoque vera: *quibus illa dolori eſt* cum voc. *nobis* iungi: pro nobis, ro me, quibus illa togata puella dolori eſt, tanquam uae amori meo inſidiatur. Et hoc puto melius faciam. 'um *cura* corruptum eſſe ſuſpicari poſſis, et latere in eo *ırba:* maxima turba ſc. amatorum iuvenum: ii ſolliciti ınt pro nobis, ne poſthabear ignoto toro ſeu puellae. .nallage numeri, non inſolens, locum corruptelae dare otuit. Sin cui lubet vulgatae propius adhaereſcere, ille rc revocet, et locum ſic interpungat:

Solliciti ſunt pro nobis, quibus illa dolori eſt.
Nec cedam ignoto maxima cura toro.

preta a te habeor; at pro me ſolliciti ſunt iidem, qui ɔlent illam mihi a te praeferri. Nec ego, quae ipſis axima cura ſum, poſthabita videbor vulgari puellae. Eſt ir elegantis ſenſus, mihique amiciſſimus, qui ſic accipieıt: Ne tibi, obſcuro homini, nubam. In *cedere toro* di:um eſſet pro, *in torum.* Quicquid eſt, illud apparet, ɜlle eam amatorem ſuum pungere ſuſpicioue, et ſollicim reddere, ut metuat aliquid a rivalibus. Poteſt tamen hoc diſtichon a ſeriore manu adiectum eſſe ad explenım lacunam. H. *Nec* reſtitui. Habent etiam duo apogr. . Voſſii cum Zwic. un. *haec.* — *ne* octo ap. H. Voſſ. *dam* Mon. et Voſſ. 3. — *cura* Voſſ. 1. 4. Mon. Hamb. Ask. in marg. *iura* Goth. Caeteri *cauſa.* — De ſenſu ci, quid mihi videatur, expoſitum invenies in Notis. W.

CARMEN XI.

1. *tuae pia cura puellae*] Ita Broukh. repoſuit ex ·ſini libro: ut iam Heinſ. emendaverat ad Ovid. II. ·iſt. 5, 14. Vulgo a Romana inde *placiture* legebatur: eſt in libb. nonnullis; etiam Guelf. 1. 2. pro var. :t. 4. *placitura* erat in Reg. Guelf. 3. et Ven. pr. Viınt. Lipſ. Edd. Deinde in quinque Italicis: *Morens ti-Ch.* quod unde ſit, non aſſequor, niſi ex prava ementione eſt. H. *pia cura* eſt etiam in Voſſ. 4. tamen dem apogr. H. Voſſ. perperam *placitura* cum. Zwic. 1. 2. k. ſuperſcr. *e.* W.

2. Dum

enim propagatum eſt in Brix. Venetas omnes, Aldinas et reliquas. Unde vero ille illud hauſerit, nulla ratione aſſequi poſſum. H. *titulis* Voſſ. 1. Ac iudicat H. Voſſius, ortum hoc eſſe e nomine *Tibullo*, quo pronomen *nobis* explicuerit aliquis. Caeteri verum tenent. — *laetum* Voſſ. 1. W.

2. *hoc p. iuncta eſt foedere*] Regius, *pacta eſt.* Sed v. Not. H. *Vincta* Voſſ. 3. Ask. — *victa* Mon. — Pr. *Venus* Voſſ. 1. *bonus.* W.

3. *Tu mihi ſola places*] Maxima pars librorum, etiam edd. vett. *Tu modo;* et ſic repoſuit Scaliger. Broukh. tamen maluit, et recte, revocare *Tu mihi,* quod eſt in uno Scalig. uno Broukh. Ed. Rom. Venetis. adde Guelf. 1. et 4. ortus error ex compendio *m̃.* Ovid. I. Art. 42.

Elige, cui dicas: Tu mihi ſola places.

eod. — *nec iam te p.*] in aliis ordo, *nec te iam p.* Sententia vero eadem Terentii Eun. III, 3, 5.

Faciem pulcram! deleo omnes dehinc ex animo mulieres. H.

Mihi Voſſ. 1. 3. Ask. Ac legebatur ita inde a Cyllenio et Aldo in editionibus usque ad Scaligerum. W.

5. *utinam poſſis*] hoc Broukh. ex emendatione Heinſii et libris correxit: ſic et Ed. Rom. cum Ven. et Guelf. 1. 4. Vulgo, *poſſes.* Exprimit vero hic belliſſime ingenium amatoris meticuloſum et ſuſpicioſum, qui uritur rivalium invidioſis laudibus puellae ſuae. Verſatile autem et varium horum hominum ingenium eſt, maxime in votis quae faciunt. Adeoque hoc non alienum eſt, quod puellam ſolus habere, et, ne alius ſuo amori inſidietur, eam ſibi ſoli placere cupit; etſi idem puellae formam omnibus probatam eſſe velit. Broukh. cum aliis in his reprehendendis videtur paullo moroſior. Sententiam etiam aliis poëtis frequentatam paſſim memini. Vulpius laudabat Epigr. Callimachi 51.

Καλὸς ὁ παῖς, Ἀχιλῶε, λίην καλός· οὐδέ τις εὐχὶ
Φησίν· ἐπισταίμην μοῦνος ἐγὼ τὰ καλά.

Sed in ea lectio emendatior aliter ſe habet: εἰ δέ τις οὐχὶ φησίν, quod ſi quis neget hoc; habeat ſibi: et ego ſolus fruar eo quod pulcrum eſt. H. *Poſſis* etiam in Voſſ. 2. Bern.

Bern. Ask. in caeteris *posses,* etiam Zwic. 1. 2. — Mox pr. *tutus* Voss. 1. *tuus.* W.

7. *Nil opus invidia est*] *est* exulat e Regio. H. Nec legitur in Voss. 5. Quare H. Vossius more suo omisit. W.

8. *gaudeat ille*] Ed. Lips. cum multis aliis, etiam Corvin. Guelf. 2. 3. *ipse.* H. Idem in sex apographis H. Vossii, qui hoc recepit. Non probo. — Pr. *tacito* Hamb. *tanto.* W.

9. *Sic ego secretis possim bene vivere silvis*] *possim* Broukh. ex uno, cui nunc Ed. Lips. addo, reposuit. Supra I, 2, 71. *Ipse boves — possim iungere.* Vulgo, *possum.* *Sic* non facile videas, quicum commode coniungendum sit. Sententia postulat: *si tecum esse liceat.* Forte leg. *Tecum ego s.* ut Horat. in illo:

Tecum vivere amem: tecum obeam libens.

Scriptum erat, omissa, ut solet, prima littera, *ecū,* hinc factum *Sic.* Nolim vero cum *secretis silvis* h. l. comparare illa Horatii ad Albium I. Epist. 4, 4.

An tacitum silvas inter reptare salubres,

quae sane non possunt de amantium solitudine intelligi. H. *possim* Voss. 2. 3. Ask. Goth. Zwic. 1. — Pr *bene* Voss. 1. *inde.* Ask. *me,* superscr. *bñ.* — Mox *tuta* Goth. pr. *trita.* In Mon. vers. 9 — 20. exciderunt. W.

12. *et in solis tu mihi turba locis*] pari elegantia Martialis a Vulpio laudatus XII, 21.

— — *Romam tu mihi sola facis.*

in a Lips. abest. forte: *et es solis.*

13. *mittatur*] Ed. Rom. *mutatur,* ut modo Carm. 10, 2. pro *permittas* nonnulli *permutas.* H. H. Vossius recepit: *et caelo* e Voss. 5. perperam. — Pro *nunc* Hamb. *hunc* et v. 14. *mutetur.* W.

15. *Haec tibi sancta tuae Iunonis numina testor*] Ita Scaliger edidit; sic ed. Vicent. et ipsa Ven. pr. In Exc. Pocchi et Perreii, tribus Ital. et uno Broukh. adde Corvin. *Per tibi,* ut Heinsius emendabat ad Ovid. III. Am. 2, 61. et hoc praeferendum arbitror. Sed Broukh. vulgatae a Scaligero aliquam maiestatem inesse putabat, cum deam, quasi praesentem, testetur. Ante Scaligerum inde ab Aldo edebatur *Haec per s.* In multis, *Hoc tibi,* unus Broukh.

interpolatius: *Hoc tibi, per ſanctae;* duo, *Nec tibi,* quod natum ex *Haec.* Ed. Rom. totum verſum corrupte exhibet:

Hoc tibi ſancta tua iuvenis minima iura. H.

Recepi lectionem Heynio probatam: *Per tibi.* In H. Voſſ. apographis legitur *Haec tibi ſancta.* Voſſ. 3. *hoc.* Voſſ. 4. *ſancte.* — Pr. *iuro* Hamb. *viro,* Goth. *ravo,* quod in Ask. voc. *iuro* ſuperſcr. W.

16. *Quae ſola ante alios eſt mihi magna Deos*] *mihi* Scaliger repoſuit e ſuis, quibus multi alii, etiam vett. edd. Ven. pr. Vicent. Lipſ. ſuffragantur, ut Genium puellae ſuae dicat ſibi omnium Deorum eſſe maximum. Vulgo in aliis codd. et inde a Venetis et Aldd. legunt *tibi.* H. *mihi* etiam in Voſſ. 4. idem *alias.* Ask. *digna* pr. *magna.* W.

17. *heu heu mea pignora cedo*] Ita Scaliger repoſuit e ſuis et potiſſima librorum parte: adde Guelf. 2. cum var. lect. *cui,* et 4. In aliis et vulgg. ante eum legebatur: *heu cui mea pignora credo;* quod commode quidem exponi poteſt: quam verendum, ne tantum amoris mei pignus et argumentum (iusiurandum illud v. 15.) eiusmodi puellae crediderim, quae eo abutatur ad cruciandum me, cum me ſibi ſciat illigatum nodis irreſolubilibus. Tuebatur eam etiam Heinſius, qui laudabat illud Ovid. III. Art. 486.

Pignora nec iuveni credite veſtra novo.

quanquam hoc in re paullo diverſa. *Pignora credi* et *cedi* aeque bene dicuntur: et utrumque h. l. fere pari librorum auctoritate nititur. *Cedo* tamen videtur accommodatius eſſe, cum ea dimittat amator, quibus puellam contineri poſſe videbat. Niſi forte utrique praeſtat: *mea pignora prodo.* Hoc ſaltem poëtici ſermonis elegantia poſtulabat. *heu heu* in omnibus libris eſt, etiam in Edd. Rom. Venetis, Vicent. Lipſ. ut adeo non, niſi cum alterum *heu* omiſſum eſſet, ad explendum eius locum *heu cui* in Aldinam et hinc vulgatas venerit. In Corvin. eſt, *ſeu cui m. p. ſervo?* Ceterum Scaliger nimis docte *pignora cedere* accipiebat, ut eſſet *caedere, concidere ſibi ſua pignora;* quaſi ductum foret ab iſto capiendorum et concidendorum pignorum iure, de quo Cic. de Orat. III, 4, 1. H. *cedo* eſt etiam in Goth. Ask. Voſſ. 3. 4. — Voſſ. 5. *cede,* in marg. *credo.* Voſſ. 1. *divos.* Hamb. *prodo.* Unice verum eſt *cedo.* Explicat Statius: Hunc timorem ac dubitationem de me tuam tollo, et haec quaſi pignora cedo. W.

18. *prod-*

8. *proderat iste timor*] Praeclare Vulpius revocavit iem nonnullorum librorum, quae etiam est in Reg. . Lips. quamque sensus ratio exigit: ille timor et de mea fide et constantia proderat, cum te in offi- ontineret cum te in ordinem redigeret et coërceret, moderate mea facilitateutereris. Scaliger id muta- *proderit*; quod sensum impeditum, vel nullum, red- t tamen Broukh. retinebat. In plerisque libris, et- n Edd. vett. et vulgatis, inde ab Aldd. *prodeat* lege- *prodeat iste tumor* Guelf. 3.

9. *nunc tu me audacius ures*] In Rom. Ed. *nunc tu litus ures*, quae corrupta putarem ex: *nunc tu mise- crius ures;* nisi esse natum appareret ex scriptura, *us*. In Vicent. est *nunc me tu*. H. Goth. *metu* pr. Zwic. 1. *me tu*. W.

1. *tuus usque manebo*] Rom. *mando*. H. Voss. 2. *usque*. Voss. 3. *tutusque*. W.

2. *Nec fugiam notae servitium dominae*] *notae* est iae, vel cuius servitio assuetus sum. Colb. *nostrae*. Brix. et Venetae cum Guelf. 1. 4. *nocte*, quod est m. in qua corruptus hic versus in hunc modum:

Heu fugiam nocte servicium prie.

rtum ex compendio *dne* pro *dominae*. H. *faciam* pr. *fugiam*. — *norte* pr. *notae* Goth. W.

3. *Sed V. f. confidam vinctus a. a.*] Reg. *Si V. Con- et victus* multi vitiose habent. cf. sup. I, 2, 2. H. *d* Voss. 5. *Quod* idem *confidam* cum Voss. 1. et Goth.— *am* Voss. 3. — *iunctus* Hamb. *victus* Goth. W.

4. *Haec n.*] Ed. Rom. *Nec*, mox omittit *que*. Pos- oque *iniustas* puellas h. l. desiderare: non *iniustos;* c genus alterum complecti solet. H. *fovet* Voss. 1. W.

CARMEN XIV.

surdis auribus esse velim] Etiam Propert. II, 16, 13.

De te quodcunque, ad surdas mihi dicitur aures. H.

s crebro Hamb. W.

Crimina non haec sunt nostro sine iacta dolore] Re- um aliis male *carmina*, quod Cyllenius de hoc te-

 trasticho

trasticho intelligebat. Nota varietas haec: v. Propert. I, 12, 1. In Catal. Vet. Poët. Ed. Scalig. p. 201.

Esse tibi videor demens, quod crimina nolim
Scribere patricio digna supercilio.

facile apparet, *carmina* legendum esse. (Restituit quoque Burman. Anthol. Lat. lib. III. ep. 193.) *iacta* ex coniectura Pontani et Heinsii reposuit Broukh. cum in libris ubique sit *facta:* cui lectioni locum dederat scriptura *Carmina.* Muretus et hinc vulgg. Edd. et Scalig. habent *ficta,* ut Propert. I, 12, 1.

Quid mihi desidiae non cessas fingere crimen.

Firmat id Statius e Florentino; cui accedit etiam unus Ital. Heinsii et, ut nunc video, Ed. Vicent. et haec lectio praeferenda est. Amator hic, qui tam mitem in modum irascitur, fictum esse crimen puellae sibi ipse persuadet. et *non sine dolore nostro,* est pro, in dolorem nostrum tantum, ut ego inde doleam. H. Hunc sensum quaerens etiam H. Vossius scripsit de coniectura: „Crimina non haec sunt nostro nisi ficta dolori.“ Primum enim voces *non sine* dicit non separari a scriptoribus, vocabulis aliis interpositis; sic ap. Tibull. I, 9, 6: *Non sine me tibi partus honos,* et ap. Horat. III, 4, 20: *Non sine dis animosus infans.* Sed hoc quidem argumentum nihili est. Dixit Virgilius Aen. II, 777: *non* haec *sine numine divom Eveniunt.* Meliora sunt quae de sensu exponit. Tamen nihil mutavi. Caeterum in plerisque est *facta,* etiam Zwic. 2. alii habent *ficta,* ut Zwic. 1. — *iacta* nonnisi in Voss. 2. nam Goth. apogr. quod apud nos est, habet *facta.* — Voss. 1. *carmina.* — *non sunt haec* Goth. W.

4. *miserum*] Paullo audentius ex Barthii coniectura reposuerat Broukh. *Quid surdum torques?*

Caeterum in nonnullis libris scriptis carmen e Priapeis:

Villicus, aerari quondam, nunc cultor agelli,

subiicitur; sed id Tibulli non esse, verum ab antiquo lapide Patavii descriptum, erudite docuit Broukh. Addunt huic praeterea libri quidam scripti et editi aliud carmen Iambicum ex iisdem Lusibus liberis:

Quid hoc novi est? quid ira nuntiat deum?

(Ambo

ımbo Scaligerana habet ante epigramma Domitii Mar- W.) In Edit. Reg. Lep. poſt Carmen XIV. *Summa Vitae lbii Tibulli,* quae in Guarner. libro epitaphio Tibulli ſterior eſt, et poſt Domitii Epigramma Epicedium Ovi- i in Tibullum adnexum erat. Hoc et in multis aliis nſpicitur. In Ed. Rom. item in Corvin. etiam *Summa itae Tibulli* Carmen XIV. ſequebatur; ab hac Domitii ꞉traſtichon locum habebat: et tum hoc diſtichon:

Sub teneris annis tenerorum ſcriptor amorum
Decedens dura hac ecce Tibullus humo.

ıue hoc alterum ex Ovidio:

Donec erunt ignes arcusque, Cupidinis arma,
Diſcentur numeri, culte Tibulle, tui.

uae duo diſticha abſolvunt Guelf. mſ. 1.) His ſubiecta ıt Elegia Naſonis in Tibulli mortem ex III. Am. 9. quam cipiebat aliud Carmen:

(Hic) *iuvenis, quam pauper erat, tamen ecce Tibullus*
Vivit, et aeterno carmine nomen habet.
Quis numeret populos, urbes, regesque ſepultos
Interea, quorum mortua fama iacet?
Felices igitur, tales quicunque per artes
Victurum toto ducitis orbe diem!
Huius ab exemplo, pueri iuvenesque Latini,
Serta coronatis nectite temporibus;
Atque opibus lucroque omni praeferte decorem,
Quem modo perpetuo Caſtalis unda dabit.
Et canere ardentes non turpe putetis amores;
Conſulat aetati quisque animoque ſuis.

: aberat illud a Venetis. Etiam Guelf. 2. in carmine IV. ſubſiſtit. At Guelf. 3. carmini XV. ſubiungit Vi- m brevem: *Albius Tibullus eques R.* — In fine: *Albii ib. liber quartus et ultimus finit.* Guelf. 4. ſub finem ırm. XV. ſubtexit: *Sub teneris* — *Donec erunt* — *Memona ſi mater* — *Iuvenis quam pauper erat* — In eo- ım *Caſtalis umbra* v. 10. In Regio carmini XIV. ad- ta erant verba: *Albii Tibulli Elegiarum liber tertius et timus finitur. Epitaphium eiusdem.* In Ed. Lipſ. et li- o Cyllenii ne hoc quidem ſubiungebatur. H. In plerisque dicibus poſt carmen XIV. annexum eſt nonniſi epigramma

ma Domitii Marsi; in aliis excipit hoc praeterea Summa Vitae Tibulli, quae in Mon. et Goth. praecedit. W.

CARMEN XV.

Iam ap. Pulman. iuxta verba: *Epitaphion Tibulli,* adscriptum legitur in margine: *Epigramma Marsi de morte Tibulli.* — Mon. habet: *Sequitur Epitaphium Nasonis in Tibullum,* et in fin. Vitae Tibulli haec: *ut in epigrammate suo testatus est Naso.* W.

Burmanni Anthol. Lat. insertum hoc epigramma lib. II. ep. 226. p. 416.

1. Un. Statii *Me quoque.* — *aeque* in marg. Gryph. W.

2. *ad Elysios.* In fin. Vitae Tibulli in cod. msf. Bibliothecae Regiae exstat *in Elysios,* ut libri habent multi Tibull. I, 3, 58. vid. Burm. Anthol. p. 416. W.

3. *molles qui fleret amores*] Reg. *miseros.* H. Voss. 1. *non.* Ask. et Goth. *elego.* Pr. *molles* Goth. *teneros,* Hamb. *miseros,* Voss. 5. *miseros al. molles.* W.

[redacted]

*) ΑΛΒΙΟΥ ΤΙΒΥΛΛΟΥ

ἐλεγιακὸν περὶ πολέμου καὶ εἰρήνης Φεδ. Μορέλλου Δ. Β. ἑρμηνεύσαντος.

Οἳ πρῶτοι κακόεργον ἐχαλκεύσαντο μάχαιραν,
Νηλεὲς ἦδ' ἀτρεκὲς χάλκεον ἦτορ ἔχον.
Ἦ τότ' ἐπιχθονίοισι φόνος, πόλεμοί τε μάχαι τε
Κἀτραπὸς ἐς θάνατον λευγαλέον γέγονε.
Οἱ δ' οὐκ ἦσαν γ' αἴτιοι· ἡμεῖς δ' ἐς κακὸν αὐτοῖς
Ἐτράπομεν πρὸς τοὺς θῆρας ἕτοιμον ὅπλον.
Ἦν δ' ἄτη χρυσοῖο μεγάνορος· οὐ πόλεμος γὰρ
Ἦν ὅτ' ἐν εἰλαπίναις φήγινος ἦε κάλυξ.
Οὐ τάφρος, οὐ πύργος γένεθ'· ὕπνου δῶρον ἕκηλος
Ποιμὴν εἰροπόκοις εἶν ὀΐεσσι λάβε.
Ζῆν τότε μοι φίλον ἦν· λαοῦ δ' οὐκ ἔντεα γνοίην
Μέρμερα, σάλπιγγος δ' οὐκ ἀΐοιμι τρέμων.

Νῦν

*) Iuvat hic subiicere Elegiam X. lib. I. a Fed. Morello graece versam et singulari plagula excusam, adeoque raram. Recusam vidi in edit. trium poëtarum, Catulli, Tibulli et Propertii, a Claudio Morello cum commentariis variorum curata Paris. 1604. fol. Potest ea saltem adolescentibus, qui Graeca tentant, ad comparationem instituendam utilis esse.

Νῦν πρὸς φυλόπιδ' αἰνὴν ἕλκομαι· ἤ τάχα δή τις
Δήϊος ἐν δόρυ μοι πηξόμενος φορέει.
Σώζετ' ἀτάρ με, θεοὶ πατρῷοι, θρεψάμενοί περ
Ὁππότε παῖς γονάτων προὔδραμον [illegible]έρων.
Οὐκ αἰδὼς, πολιοῖο τετύχθαι ἐκ στ[illegible]υς· ὡς
Ναίετε ἀρχαίους μου προγόνοιο δόμους.
Ἔσχον δὴ τότε πίστιν ἀμείνω, εὖτε σεβασθεὶς
Ἱδρύσθη ξύλινος πᾶς θεὸς ἐν τεμένει.
Ἔνθα θεῷ σταφυλὴν λείβων κεχαρισμένος ἦεν,
Δούς τε κόμῃ στεφάνους ἀσταχύων ἱερῇ,
Εὐχωλῶν τε τυχὼν, ψαιστὸν φορέεσκε μὲν αὐτὸς,
Κυτταρὸν εἶτα δ' ἔχουσ' ἦλθεν ὄπισθε κόρη.
Χάλκεα δ', ὦ μάκαρες πατρῷοι, ἀπείργετε κῆλα,
Θῦμα δ' ἄγροικον σῦς ἐκ συφεοῖο καλοῦ.
Σὺν καθαρᾷ δ' ἐσθῆθ' ἕπομαι, κοφίνους τε δεθέντας
Μυρσίνῃ φορέω, κακκεφαλήν τε δεθείς.
Ὧδ' ὑμῖν ἁδέοιμ'· αἰχμητὴς δὲ κρατερός τις
Ἐχθρῶν ἡγεμόνας δόντος Ἄρηος ἕλοι.
Ὄφρα ἐμοὶ πίνονθ' ἑὰ φαίδιμα ἔργα κατειπὼν
Ὁπλοφόρος στρατὸν ἐν δαιτὶ πότῳ τε γράφῃ.
Πορφύρεον πότμον προκαλεῖν πολέμῳ, μανί' ἄκρα.
Οὗτος ἐπισκήπτει σιγαλέῳ πόδ' ἰών.
Οὐ καλὰ λήϊ' ἔνερθε πέλει, οὐ γουνὸς ἀλωῆς·
Κέρβερος ἄρ, ναύτης τε Στυγός ἐστιν ἐκεῖ.

Ἐν-

Ἐνθάδε θρυπτοπάρειος καὶ τριχόκαυστος ἀλᾶται
    Τειρόμενος δνοφερῷ χλωρὸς ὄχλος παρ' ἕλει.
Ζηλωτὸς δὲ πλέον κεῖνος, τόν γ' ἀγλαόπαιδα
    Λυσιμελὲς φθάνει γῆρας ἐν οἰκιδίῳ.
Ἕσπεται οὗτος ἑοῖς μήλοισιν, καὶ παῖς ἀμνοῖς,
    Θερμὴν δ' ἐντύνει κοπτομένῳ ἄλοχος.
Τοῖος ἐγὼν εἴην, πολιοκρόταφός τε γενοίμην,
    Ὡς ἀρχαῖ' εἰδὼς ἔργα λαλοῖμι γέρων.
Εἰρήνη δ' ἐν ἀγροῖς ναίοι. Εἰρήνη ἀγαστὴ
    Ἦγεν ἀρωσόμενον ζευγάριον βοϊκόν.
Ἄμπελον εἰρήνη ἔθρεψε, χυλὸν δ' ἐνέθηκε
    Βότρυϊ, ὄφρ' ἀσκὸς υἱέϊ ῥεῦσε πατρός.
Εἰρήρη σκαπάνη χ' ὕνις θάλλουσι, τὰ δ' ὅπλα
    Αἰχμητοῦ εὐρὼς ἐν σκοτίᾳ κατέχει.
Οἰνοβαρὴς δ' ἀγρότης ἐξ ἄλσεος ἐννοσιφύλλου
    Οἴκαδ' ἁμαξοφορεῖ τέκνα, δάμαρτά θ' ἑήν.
Θερμάνθη δὲ τότ' ἔργ' Ἀφροδίτης, μέμφετο κούρη
    Κοφθεῖσάν τε κόμην, ῥηγνυμένας τε θύρας.
Κλαίει δ' ἥδε γ' ἐρυθροπάρῃος. παρθενοπίπης
    Αὐτὸς ὀδύρεθ' ἑὰς τόσσα σθένειν παλάμας.
Ἀγκυλότοξος ἔρως ἔριδος μεμαὼς κακοχάρτου
    Ἐν μέσῳ ἀμφοτέρων ἕζεται, ἀτρέμας ὤν.
Ἡ λίθως ἠδὲ σίδηρος, ὅς ἣν ἔπληξε κορίσκην,
    Οὐρανόθεν κεῖνος ἀθανάτους ἐρύει.

Ἀρκεῖ

Ἀρκεῖ δ᾽ ἐκ μελέων μαλακὴν ἐσθῆτ᾽ ἀποτμῆξαι,
    Ἀρκεῖ κρήδεμνον ἐκ κεφαλῆς ἀφελεῖν.
Δακρυχέουσαν ὁρῶν ἅλις· ὃς γὰρ τρὶς μάκαρ, οὗπερ
    Ἁβρὰ χολωσαμένου δάκρυα χεῦσε κόρη.
Ὃς δ᾽ ἀδικαῖσιν χερσὶν ἐπαίρεται, ἀσπίδ᾽ ἴδ᾽ αἰχμὴν
    Σχων, ἑκὰς ἔστω δὴ μειλιχίης Παφίης.
Δεῦρ᾽ ἴθι πότνια Εἰρήνη· στάχυν ἐλθὲ δ᾽ ἔχουσα,
    Καὶ μήλοις ἐρατοῖς κόλπος ἴδοιτο γέμων.

Δι-

Argumentorum mythicorum, quae in Parergis docta Boehmii manu caelo ad Io. Dominici Fiorillo delineationes expreſſa ſunt, notatio.

IN FRONTE LIBRI.

Expreſſa eſt haec Amoris arantis effigies ex gemma apud *Taſſie Deſcriptiv Catalogue of Gems*, To. II. pl. XLIII. No. 7152. Luſus Amorum ſunt varii variis e cauſſis et fontibus ducti, omnes tamen ad delectandum comparati, partim arguti, aliqua ingenii aſſimilatione, ambiguitate, fallacia, ſpectati; partim ſenſu et affectu animi allegorico invento contacti et commoti. *Amor arator*, paſſim in gemmis obvius, eſt merus luſus, Amoris laſcivientis pueri, ea quae in vita occurrunt, ſeria et ſtudii gravioris, imitantis et affectantis. Memini quoque eum occurrere ſtimulo boves urgentem. Alius luſus eſt Amoris papilionem comburentis, torquentis: reſpectu aerumnarum curarumque amantium, quandoquidem vulgaris res eſt, animas per papiliones declarari, qui ex verme in inſectum alatum transmutati evolant. Ineptum eſſet in his multum argutari et ſubtiliter exquirere, num in omnibus numeris τὸ ἀλληγορούμενον conveniat, ſi ad veram naturam, rationem et ſermonem vulgarem revocetur: ita enim ſublata foret omnis voluptas adſpectus. Iam ſculptores iunxere quoque ex binis diverſis ſymbolis mythicis Amorem papiliones aratro iunctos agentem. Tolerantur labores, vexatur animus aerumnis, laboribus et moleſtiis, quarum genus eſt aratio. Impellitur neceſſitate et ſtudio ad ſubeundum gravem laborem; ſi puella in agro verſatur, amator, qui eius adſpectu frui vult, non recuſat ipſum laborem arandi, ut ea potiatur; arator Amor eſt ipſe affectus animi, quo impellitur amator ad tolerandam aerumnam. Haec ſufficiant ad interpretationem, iam per ſe ἀμουσίαν aliquam redolentem. Sentienda haec ſunt, non enarranda.

ANTE LIB. I.

Phoebe fave, novus ingreditur tua templa ſacerdos.

Tripus e marmore cum cortina, ut pro ara eſſet; ornatus contextus eſt ex attributis Apollinis. Effoſſus in minis Oſtienſibus ad Tiberim a 1775. et repoſitus in Muſeo Vaticano Pio-Clementino abſportatus eſt in Muſeum Napoleonis. V. *Monumens antiques par Piroli* To. IV. pl. XIII.

ANTE LIB. II.

I, X, 23. *atque aliquis voti compos liba ipſe ferebat*
Poſtque comes purum filia parva favum.

In hoc anaglypho ſane non filia, ſed puer, fert poma; res tamen ipſa non eſt diverſa. Sub platano fit ſacrum; adſtat ipſa Ceres ad aram, ita efficta, ut propitio numine pia vota probare dea videatur. Si ſolito more ſacrum eſſet ab artifice redditum, ante ſignum deae ſacrum fieret. Verum ſatis apparet, ſacrum myſticum expreſſum eſſe ad morem ſacrorum Bacchicorum ea aetate,

qua

qua religiones Cereris et Bacchi passim permistae essent. Is qui sacrum facit, Sileni habitu incedit; puer Fauni habitu apportat poma in vanno; ara est satis affabre facta et ornata; adstat aedicula, quae in vera vita signum deae adstantis exhibuisset. Umbraculum est, quale a nostro poëta alio loco describitur *), et saepe occurrit in anaglyphis et picturis. Dea Ceres est Iunonis habitu exhibita, ut symbolico ritu declararet Naturam rerum potentem, inprimisque generandi foecunditatem, apposito quoque cuniculo. Supra umbraculum eminet columna, cui impositum esse diptychon videtur; res notabilis, nondum observata in monumentis, sive ut formulam precum declaret, sive leges sacri innuat arcani; in vasorum picturis similia occurrere memini. Primum hoc anaglyphum vulgatum est ex Museo Napoleonis: *Les Monumens antiques du Musée Napoléon, dessinés et gravés par Thomas Piroli avec une explication* (quam tamen in nonnullis haud sequimur) *par Mr. Louis Petit-Radel, publiés par F. et P. Piranesi, frères.* 1804. ubi v. To. II. No. XII.

Ante Lib. III.

II, 1, 67. *Ipse interque greges interque armenta Cupido*
Illic indocto primum se exercuit arcu.

Cupidinis arcum tendentis signa extant plura. Ex nobilissimis est, quod exhibitum est, olim in Museo Capitolino positum (Mus. Cap. To. III. Tab. 24. si fides habenda est exemplo ibi aere expresso), nunc in Museum Napoleonis translatum. Quod in altero crure pro ornamento esse videtur, sculptori recentiori debetur, qui truncum pueri elegantissimum integritati restituere voluit, cum desiderarentur crura cum dextro femore et manu dextra; capite quoque antiquo quidem, forte tamen ex alia statua reposito. Marmor est III pedum et X digitorum. Elegans est eius delineatio in *Cours historique et élémentaire de Peinture ou Galerie complète du Musée Napoléon* apud Filhol To. V. pl. 342. praeferenda alteri in *Monumens antiques du Musée Napoléon dessinés et gravés par Thomas Piroli. To. I. pl.* 63.

Ante Lib. IV.

Pars quae sola mei superabit corporis, ossa —
Atque in marmorea ponere sicca domo. III, 2, 17—22.

Sarcophagus e marmore ad formam arae fabrefactus, in quo cineres repositi fuerant P. Fundanii, testante titulo, in exemplo delineato omisso. Ex villa Matthaeiorum in Museum Vaticanum translatus migravit in Museum Napoleonis. v. *Monumens antiques par Piroli.* Tom. IV. Tab. 41.

*) II, 6, 97. *aut e veste sua tendent umbracula sertis vincta.*

INDEX

I N D E X

CARMINA ET VERSVS DIVERSARVM EDITIONVM.

VMERORVM DIVERSITAS ILLATA PER SCALIGERI ET BROVKHVSII TRANSPOSITAS CARMINVM PARTES.

Edd. vulgatae et codd.	*Scalig. et Broukhus.*
Lib. I.	
g. I, 1. 2. 3. 4. Quem labor	Eleg. I, 1. 2. 45. 46.
5. 6.	3. 4.
7. 8. 9. 10.	9. 10. 7. 8.
11. 12.	15. 15.
13. 14.	17. 18.
15. 16.	19. 20.
17. 18.	21. 22.
19. 20.	23. 24.
21. 22.	25. 26.
23. 24.	27. 28.
25. 26. 27. 28.	47. 47. 49. 50.
29. 30. 31. 32.	9. 10. 11. 12.
33. 34.	33. 34.
35. 36.	13. 14.
37. 38. 39. 40.	29. 30. 31. 32.
41 — 50.	35 — 44.
51 — 58.	51 — 58.
59 — 78. f.	73 — 92. f.
II, 1 — 64.	El. II, 1 — 64.
65 — 70.	El. I, 67 — 72.
71 — 78.	59 — 66.
79 — 98. f.	El. V, 37 ad f.
III, 1 — 94. f.	El. III, 1 — 94. f.
IV, 1 — 8.	El. IV, 1 — 8.
9 — 14.	69 — 74.
15 — 38.	11 — 34.
39. 40.	9. 10.

Edd.

INDEX

NVMEROS ELEGIARVM TIBVLLI ET VERSVVM

K EDITIONIBVS SCALIGERI ET BROVKHVSII COMPARATIONE CVM NVMERIS CODD. ET EDD. EX IIS FACTARVM.

L. *ex Scalig. et Broukhus. interpolatione.*	*Edd. ad fidem codd.*
Lib. I.	
I, 1. 2.	1. 2.
3. 4.	5. 6.
5. 6.	9. 10.
7. 8.	7. 8.
9. 10. 11. 12.	29. 30. 31. 32.
13. 14.	35. 36.
15—28.	11—24.
29—32.	37—44.
33. 34.	33. 34.
35—44.	41—50.
45—46.	3. 4.
47—50.	25—28.
51—58.	51—58.
59—66.	El. II, 71—78.
67—72.	65—70.
73—92. f.	59—78. f.
II, 1—64.	El. II, 1—64.
III, 1—94. f.	III. 1—94. f.
IV, 1—8.	IV, 1—8.
9. 10.	39. 40.
11—34.	15—38.
35—68.	41—74.
69—74.	9—14.
75—84. f.	75—84. f.
V, 1—36.	V, 1—36.
37—56. ad f.	[El. II, 79—98.]
VI, 1—32.	V, 37—68.
33. 34.	69. 70.
II, 1—32,	VI, 1—32.

Edd.

NDEX VERBORVM

IN

TIBVLLVM. *)

onfectus opera et induſtria Langeri, Luneburgenſis, iuvenis bo-
ne ſpei et indolis; fortunam induſtria emendantis.

Aegeae

Arabes

C.

caelo

certa

cogno-

con-

cau-

Cypria

 diem

[redacted]

sopo-

[redacted]

expressa

manet

H.

habe-

[redacted]

in-

iove

[redacted]

legit

medica

O.

pla-

pro-

pul-

rugas

ſene-

spicea

ſ

tur-

Cu-

torum

LIPSIAE

IMPRESSIT FRIDER. CHRIST. GVIL. VOGEL.

In carminibus Til

Libr. I, Eleg. I, v. 36. leg *smaragdi.*

Eleg. II, v. 80. leg. *possi*

Eleg. V, v. 40. leg. *admo*

Eleg. VIII, v. 54. leg. *pl*

Libr. II, Eleg. IV, v. 71. leg

Eleg. V, v. 34. leg. *vada.*

Libr. III, Eleg. V, v. 30. leg

Libr. IV, Carm. I, v. 65. leg

XIII, v. 7. leg. *procul.*

[redacted]

SVPPLEMENTVM

EDITIONIS

ALBII TIBVLLI

CARMINVM

HEYNIO-WVNDERLICHIANAE.

EDIDIT

LVDOLPHVS DISSENIVS

PROFESSOR GOTTINGENSIS.

LIPSIAE 1819

SVMTIBVS FRID. CHRIST. GVIL. VOGELII.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

PRAEFATIO EDITORIS.

Anni elapsi sunt duo, ex quo Tibulli editio quarta prodiit aucta notis et observationibus Ern. Car. Frid. Wunderlichii, in qua adornanda quae meae fuerint partes, in praefatione tomi primi exposui. Quamquam autem bene noveram, inesse in ea inchoata quae perfecta velles, alia deesse quae exspectari posse viderentur, aequos tamen et intelligentes rerum iudices non metuebam, qui fortunam agnovissent eo tempore mirifice Tibulli commodis adversantem. Moleste sane ferebam, Tibullum non iis omnibus instructum prodire, quae Wunderlichius in eum fuisset collaturus, sed cedendum putabam temporibus, quibus res humanae reguntur. Ecce vero nova lux affulsit. Conspirarunt amice ad hanc Tibulli editionem ornandam duo Viri eximii, doctissimus Bardili, qui diaconi munere fungitur Urachiae apud Wirtembergenses, et Imm. G. Huschkius, professor celeberrimus Rostochiensis, quorum ille ea omnia denuo mihi obtulit, quae Wunderlichio miserat novae editioni inse-

inſerenda, hic alia ex ſuis addidit perutilia, ad has opes ſupplendas. Quae quum mihi oblata eſſent, ego, ne desererem provinciam ſusceptam neve deeſſem editioni duorum Virorum, quorum alter praeceptor pie venerandus, alter amicus fuiſſet coniunctiſſimus, rogavi librarium, ut quae ad Tibullum augendum pararentur, typis divulgare ne recuſaret. Obſecutus eſt vir honeſtiſſimus, atque ita nunc prodit hoc Supplementum, cuius quae ſit ratio, iam paucis dicendum.

Continet hoc Supplementum partim Addenda et Corrigenda Notitiam litterariam ſpectantia, partim Collationes. Addenda et Corrigenda miſit ad nos Vir doctiſſimus Bardili. Quum enim hic vir Pariſiis bibliothecae publicae theſauros perſcrutaretur, tenerentque eum cum alia tum Tibullus, intellexit in hiſtoria litteraria Tibulli non omnia recte tradi, alia plane ignorari quae graviſſima eſſent. Ac primum quidem perſpexit, quatuor editiones principes eſſe diſtinguendas, quarum duas ann. 1472. prodiiſſe certum eſt; duae quando impreſſae ſint, ignoramus. Quae res quum ſit maxime notabilis, faciendum putavimus, ut quam clariſſime exponeretur, deſcriptionemque harum editionum dedimus accuratam, ne qua poſſet confuſio oriri. Praeter haec notaverat V. d. Bardili alia non levia ad Heynii Notitiam litterariam vel emendandam vel ſupplendam, adiunxeratque Codicis Pariſienſis deſcriptionem eius, cuius varias lectiones infra videbis. Nos et haec omnia hoc

libello

o exhibemus, et quos nuper Ioann. Henr. Vossius
ɔuit codices enumeravimus. Denique breviter indi-
nus recensiones poetae novas, quae post Heynii
ɔnem tertiam prodierunt, et alia scripta memora-
ad Tibullum vel emendandum vel explicandum
nentia, nec versiones omisimus germanicas, quae
s innotuerunt. — Accipe iam quae de Collationi-
monenda habemus. Sunt Collationes omnino tres,
cis Parisiensis et duarum editionum principum.
icis Parisiensis, de quo infra expositum, colla-
em fecerat V. d. Bardili, quum Parisiis esset, eam-
miserat Wunderlichio. Wunderlichius acceperat
, quum iam primae plagulae editionis novae im-
sae essent, usus tamen est ea inde a libr. I, 4, 68.
ie ad libr. I, 7, 23. Est is codex, qui insignitur ab
iota *Paris.* Quum autem Wunderlichius non omnes
carit lectiones, et in iis, quas affert, enotandis ali-
ies erraverit, quod ubi factum, monitum videbis,
hanc collationem exhibuimus integram, rogamusque
rem, ne iterum errores oriantur, ut constanter no-
utatur. Caeterum contulerat V. d. Bardili hunc
cem, excepto Carmine ad Messalam, cum Ioann.
r. Vossii editione Heidelberg. ann. 1811; nos omnia
ıanc quartam Heynii editionem revocavimus. Car-
ı ad Messalam non descripserat Bardili, paraverat
en sibi huius Carminis collationem V. C. Huschkius
sumtu Parisiis factam, qui eius usum nobis benigne

con-

tionem V. d. Bard
ea attulit inde a lib
quamquam non om
bendis aliquoties la
rem, ut constanter
tionem Wunderlichi
Venetiis excusam e
certo non constet, c
maiorem ann. 1472.
dumque lectori, que
navit, eam constante
iorem dici. Caeteru
Bardili ipse fecerat,
rem editione Ioann.
Quum autem Carmin
tasset Bardili, postea

1472. impreſſae. Eſt haec ea, quae ſecundum occupat locum in noſtra editionum principum enumeratione. Appellamus eam cum Huſchkio editionem principem minorem ann. 1472. Collata fuit Pariſiis cum Aldina ann. 1502. Nos tamen exhibemus hanc quoque collationem quartae Heynii editioni accommodatam. Liber quartus mancus eſt aliquot locis, quia nonnulla in exemplari Pariſienſi deſunt, de qua re infra monitum. Caeterum non habuit hanc collationem V. d. Bardili, nec Wunderlichius ea uſus eſt, ſed obtulit nobis eam ex ſuis opibus idem ille vir celeberrimus Huſchkius, cuius aliud donum ſupra memoratum. Graviter accuſavi hunc virum in praefatione tomi primi, ſed poſtea meliora edoctus errorem meum ingenue confeſſus ſum in Ephemeridibus litterariis Halenſibus ann. 1818. Nunc repeto hoc propter exteros, in quorum manus haec editio venerit, ne mea culpa fama viri honeſtiſſimi imminuatur, cuius eximiae liberalitati tam multa debet hic libellus. — Denique exſcripſimus lectiones editionis quartae principis, quot leguntur in Morellii libro infra indicato, easque ſuis locis inſeruimus.

Reſtat iam, ut paucis explicetur, quam legem in his omnibus lectionibus deſcribendis ſequuti ſimus. Quum apud Heynium ſaepe aliud verbum legatur in principiis obſervationum, quam quod nunc habetur in textu, nos, ne qua dubitatio exſiſteret, ubique primo loce poſuimus id verbum, a quo lectiones indicatae diſcrepant. Deinde,

ne

ne omitteremus quod ſeveriores deſiderarent, quantumque per nos fieri poſſet, omnia redderentur accurate, etiam typorum calamique manifeſtos errores et quae in nominibus propriis reperiebantur discrepantiae, diligenter notavimus. Denique, ſi qua in re ſibi conſtare codicem editionesve vidimus, hoc quoque monuimus, plerumque primo ſtatim loco, ubi res occurrebat. Interpunctionis autem varietatem quod neglеximus, nemo facile reprehendat. Atque haec fere ſunt omnia, de quibus lectores fuerunt monendi.

AD-

ADDENDA ET CORRIGENDA

OTITIAM TIBVLLI LITTERARIAM

SPECTANTIA.

[redacted]

Quum inde ex eo tempore, quo ultima Heynii editio prodiit, i etiam extiterint viri docti, qui Tibullo studium suum at- e operam dicarent, multa, quae ad notitiam literariam Ti- lli pertinent, melius, quam antea fieri potuerat, constituta exposita, alia etiam prorsus nova detecta et prolata esse, id sane est, quod mireris. Nam non antiquiorum solum tionum nunc multo accuratiorem habemus cognitionem, sed dices etiam haud pauci denuo sunt collati, novaeque recen- ıes huius poetae curatae. Praecipue vero doctissimi viri, dili, cura studioque effectum est, ut tota, quae est de edi- ıibus principibus, disquisitio nunc omnibus numeris abso- ı videatur atque perfecta. Quae res ut maximi est mo- ıti, ita eam in nostro hoc opere gravissimam esse, haud ctanter pronuntiamus. Quum vero nos ei, quam Heynius ıtus est, rationi omnia accommodare constituissemus, ante- m ad hoc quasi caput disputationis nostrae accedamus, ıca quaedam, eaque leviora, in iis, quae in Heynii descri- ıne antecedunt, notanda sunt.

Pag. XV. l. 6. a fine pro *Vicentinam* 1482. leg. *Vi- tinam* 1481.

Pag. XVII. l. 2. Veneta Scoti editio prodiit a. 1549. — Paulli Manutii Tibullus, qui eiusd. pag. l. 6. memoratur, 1558. editus est.

Pag. XXVI. Cum iis, quae de Seneca tradit Heynius, Harles, qui in supplement. ad brevior. notit. literat. Rom. n. I. p. 347 seq. „Medio, inquit, saeculo XV floruit qui-

1 * dam

dam *Thomas Seneca Camers*, non Latinis modo, sed etiam Etrufcis litteris commendatus et poeta; cuius Latina habentur inter carmina illuftrium poetarum Ital. Florent. 1721. Tom. IX. pag. 39. Is, qui Aefii, Arimini, Bononiae et Florentiae docebat una cum Porcello feu Porcellio, ftudium literarum graecarum, quas ignorabat, ftulte fprevit. Quod igitur uterque homini Latino Graecis non opus effe literis temere praedicabat, imo potius odio iraque in Baffinium Parmenfem, Graecarum literarum amantiffimum, inflammatus, hunc omne tempus, in literis Graecis confumtum, omnino perdidiffe, clamitabat: Baffinium gravem nactus eft adverfarium, qui quidem in binis epiftolis, altera profa oratione exarata, altera poetica, in qua oftendit, poetas Latinos fine literis Graecis nihil poffe, contra utrumque ftilum acuit, in utraque autem epiftola *Thomam Senecam Camertem*, nomine tantum Senecae appellavit. Hic igitur Seneca forfan fuit, qui interpolaret Tibullum, Virgilium aliosque poetas et cuius nomen appingeretur verfibus interpolatis." Praeterea nonnulla traduntur de *Seneca* illo in libro, ab Harles. laudato, Amadutii Anecdot. literar. Vol. II. p. 407. not. a. —

Ad notitiam

CODICVM

(vid. XXVIII — XL.)

haec addenda erunt, atque corrigenda.

Pag. XXXI, 16. Eft hic codex is, cuius collationem, accuratiffime Parifiis a fe factam, V. D. Bardili infigni humanitate obtulerat Wunderlichio. Lectionis diverfitatem hoc figno: *Cod.* variis infra lectionibus inferuimus. Huius Codicis idem Bardili hanc dedit defcriptionem: Conftat paginis 237 fol. minori; pag. 179. poft Catulli carmina haec ab eadem manu, cui Codicem debemus, fcripta nota extat: 1423 di 20 Novbr. Initiales literae elegiarum pictae, verfuum rubro colore notatae funt. Elegiarum, quamvis fingulae fpatio diftinctae infcriptionibusque infignitae funt, numerus nunquam, libri in fuperiori cuiusvis folii margine adfcriptus eft; item verfus

ad

ad ſingulorum carminum finem numerati. Diſtinctionibus, praeterquam puncto, et nonnunquam punctis, quae vocant, interrogationis, non utitur librarius. — In fronte haec leguntur: codex emptus Romae a. 1703. — Ducit nos hoc ad Italicam huius codicis originem, cuius alia etiam veſtigia deprebenduntur. Cfr. in var. lectt. ad I, 1, 46. Caeterum cfr. Catalog. bibl. Reg. P. III. T. IV. p. 418. —

Pag. XXXII, 4. *a. f.* Codicum in Germania plurium collationes adhibuit Io. Henric. Voſſius, quos recenſet in praefat. pag. XXVIII. ſeqq. editionis, quae a. 1811. prodiit sub titulo: Albius Tibullus und Lygdamus, nach Handſchriften berichtiget von Joh. Heinr. Voſs. Heidelberg bei Mohr und Zimmer. 1811. 8. Sunt ii: Monacenſis, intelligenter ſcriptus; Bongarſianus; Vindobonenſis bibl. Caeſareae, chartaceus, forma 4° nitide deſcriptus; Askewianus, quem ex Askewii bibliotheca emit poeta Laurentius de Santen, unde venit in poſſeſſionem viri illuſtr. de Diez; Voſſiani quinque, qui in bibl. Lugduno-Batav. aſſervantur. v. Heyne p. XXX. Codicis vero Hamburgenſis, nitide in membrana, Gothani, imperite in charta exarati, accuratiore Wunderlich. uſus erat collatione. — Idem etiam collationem duorum codicum Zwicavienſium ſaeculo decimo quinto ſcriptorum, a celeb. Goerenzio benigne oblatam, adhibuerat. Vid. praefat. pag. V.

Pag. XL, 11. Ex editionibus, quibus virorum doctorum notae adſcriptae ſunt, praeter eas, quas Heynius enumerat, hae nobis innotuerunt. In viri ill. de Diez copiis apparatus criticus erat in Tibullum, editionesque Santenianae bibliothecae, quibus Heinſii Broukhuſiique manu adſcriptae erant obſervationes et emendationes, quibus Ioann. Henric. Voſſius in editione ſua, ſupra a nobis memorata, uſus eſt. Continent autem praeter ea, quae ſunt evulgata ab ipſis, nihil quidquam, cuius ſit aliquod pretium. — Idem Io. Henric. Voſſius Gryphianam adhibuit editionem a. 1561. cum variis lectionibus ex codd. et vett. editt. v. pag. XXV. praefat. ad edit. laudat. —

Deni-

Denique quae tentata erant a Io. Schradero, quae a Burmanno maiore, diligentiusque a Burmanno ſecundo allata ad textum rectius conſtituendum, iis Voſſius quidem uſus eſt; neque tamen ea multum profuerunt ipſi Tibullo. —

DE
EDITIONIBVS PRINCIPIBVS.

In notandis editionibus Tibulli principibus adhuc omnia turbata erant. Sequimur autem nos adumbrationem, quam doctiſſimus Bardili dedit. Res haec eſt: *Tibulli quatuor ad hunc diem certo repertae ſunt editiones principes; de quinta adhuc dubitari poteſt.*

I.

Prima prolata ab Heynio pag. XL ſeq. Veneta dicta Wunderlichio[1], nobis et doctiſſimo Huſchkio, editio princeps maior a. 1472. fol. [aliis 4° maj.]. Eſt haec editio princeps probabiliter excuſa Venetiis opera Vindelini Spirenſis. Vid., quem Heynius iam citaverat, Panzer Annal. typogr. Tom. III. p. 87. n. 84. Extat ea in bibliotheca Laurentiana Florentiae, v. Monteſalc., laudat. ab Heyn., item Pariſiis atque Argentorati. Haec editio neque Broukhuſio viſa, et Vulpio incognita fuit, cuius in notitiam ea tantum venerat, quam ſecundo loco recenſebimus. Ut haec prima edit. pr. a ſequentibus probe diſtinguatur, accuratam, quam dedit Audiffredi de editionibus Romanis p. 123, deſcriptionem hic ſubiiciamus: „CATULLUS TIBULLUS PROPERTIUS et P. PAPINII STATII *ſylvae.* — Ad calcem ſylvarum Statii:

Tabula librorum qui ſunt in praeſenti uolumine *);
Albius Tibullus elegiae ſcriptor optimus.
Aurelius Propertius Beuanus.

Cla-

*) Quatuor poetae, quos continet haec editio, particularibus voluminibus, in unum collectis, impreſſi ſunt.

Clarissimi poetae Catulli Veronensis Epigrāma.
Pub. Papinius Statius Syluarum.
M. CCCC. LXXII.
(in 4° maj.)

n duobus huius editionis exemplis a me visis, altero in bi-
blioth. Corsiniana, altero ex biblioth. S. M. de Populo prin-
ipio voluminis occurrit Catullus, etsi in subscriptione tertio
oco nominatur. In eius fronte legitur hexastichium, quod hic
xhibetur, ut in ipso opere excusum est:

H extichum *) Guarini Veronensis Oratoris Clarissimi
In libellum Valerii Catulli eius conciuis.
D patriam venio longis de finibus exul
Causa mei reditus compatriota fuit.
S cilicet a calamis tribuit cui francia nomen
Q uique notat turbae praetereuntis iter:
Q uo licet ingenio nostrum celebrate Catullum
Q uouis sub modio clausa papirus erat.

e autem Lector erret, monemus hanc editionem adnumeratam
P. L. inter Romanas editiones, ab earum choro omnino esse
liminandam. Est ea sine dubio opus Vindelini Spirensis,
sdem omnino typis ac charta excusum, quibus hic typogra-
hus Martialem (cum quo illud exactissime ac scrupulosissime
ontulimus) sine anno, sed circiter haec tempora impressit; et
b omnibus et quibuscunque Udalrici Han (cui illud tribuit
. L.) editionibus, characteris qualitate valde discrepans.“ Ita
ıscriptiones huius editionis exhibet etiam Panzer l. c., qui in
ne haec adiicit: „Char. rom. Vindel. Spirae. Sine sign.
ıst. et pagg. num. 4. maj. .

Editio princeps. Maitt. p. 320. Gaig. I. p. 411. de Bure
B. L. p. 270. Laire p. 186. Romae per Ulric. Han; male,
uti monet Audiffredi p. 123. Idem Laire in Ind. I. p. 288.
Nicolao Ienson dat.“

eynius quidem indicem librorum, quos continet haec editio,
a exhibuit, ut legitur apud Montefalc. l. c.; sed haec non
ipsa

*) sic.

ipſa in editione obvia verba videntur, quippe quae ſunt prolata ab Audiffr. Idem Monteſalc. emendationes dicit adesse et gloſſas quasdam, fortaſſe Politiani. Cfr. etiam quae infra in quartae principis editionis deſcriptione de hac prima paſſim dicit Morellius. Primae igitur huius editionis principis diverſas lectiones cum lectore infra communicabimus.

II.

Sequitur ſecunda princeps Tibulli editio, ita deſcripta a Panzero A. T. Tom. IV. p. 7. n. 31.: „SEXTI, AURELII. PROPERTII. *Nantae Umbri. Incipit. Liber. Aelegiarum. uel. monobilos Ad tullum.* In fine: *Sexti. Propertii. Nante. Aurelii. Poete. Inluſtriſſimi. Liber. Explicit. Sub. Anno. Domini* M.CCCC.LXXII. *Menſis Februarii.* Sequitur: ALBII TIBULLI *Equit. Ro. Poetaeque Clariſſimi Liber Aelegiarum. Primus incipit.* In fine *eius Epitaphium:*

Te quoque uirgilio comitem non aequa tibulle
  Mors iuuenem campos miſit in eliſios.
Ne foret aut elegis molles qui fleret amores.
  Aut caneret forti triſtia bella pede.

Accedit breve Poetae elogium. In fine Tibulli anni notatio deſideratur. Char, lat. ſine ſign. cuſt. et pagg. num. 4. min.

Editio princeps ſecunda. Prima eſt Veneta h. a. Denis ſuppl. p. 17. Audiffr. p. 440. Cat. bibl. Pinelli II. p. 367. bibl. Aſcew. p. 121. Roſſi p. 71. Pertinet fortaſſe ad hanc editionem etiam Catullus."

Hac editione, ut ſupra iam monuimus, paſſim uſus eſt Vulpius. Caeterum nos eam, cum doctiſſ. Huſchkio, qui collationem benevole noſtris uſibus conceſſit, nominamus edit. principem minorem.

III.

Tertia editio princeps memorata eſt ab Heynio pag. XLI. not. *). Huius editionis accuratam deſcriptionem, quam dedit Morellius in biblioth. Pinelli T. II. p. 383. no. 5051. hic inſeramus: „Alb. Tibulli Carmina. Absque ulla nota (circa an. 1472.)

2.) in 4°. — Editio princeps, exemplar venustum. — nium editionum, in quibus Tibullus seorsim a Catullo et pertio prodiit, quatenus quidem constat, haec prima vide-, eademque summae raritatis, neque minoris pulchritudinis Desunt in ea numeri, signaturae, et custodes: paginae gulae carmina quatuor et viginti ut plurimum continent. aracter Romanus ac perelegans est, planeque idem, quo *lorentius de Argentina* orationem *Iacobi Romani* pro polo Brixiensi ad Nicolaum Tronum Ducem Venetiarum an. 72 impressit, ac *Sexti* quoque *Rufi* Breviarium Historiae manae, *Ioannis de Sacrobusco* Sphaeram, *Augustini Dati* gantiolas Latini Sermonis, et *Ovidium* de Arte amandi carne Italico redditum, sine ulla temporis et loci nota edidit..... iis quidem addendus est *Dares Phrygius*, hoc eodem nino charactere excusus...... Ubinam vero *Florentius* hic *gentinensis* typographiam exercuerit, lubens ego cognoscea; licet Venetiis, vel saltem intra Venetam ditionem exerſſe omnino putem. — Ad Tibullum quod attinet, is titua hunc praefert litteris maiusculis impressum:

ALBII. TIBULI. POETAE. INLUSTRIS. LIBER. PRIMUS. ET. PRIMO. PRAEMIUM: QUOD. DIVITIIS: ATQUE. MILICIA. SPRETIS. DELIAM. AMET. ET. AMORI. VACARE. PRORSUS. VELIT. INCIPIT. FOE.

fine est Sapphus Epistola ad Phaonem ex Ovidio, cui hocce tichon demum accedit:

Illa fuerens *) phaoni quam scripsit epistolam **) sappho,
Explicit: ex graeco transtulit. Ovidius."

IV.

Quartam denique Tibulli principem editionem, eamque issimam, neque ab Heynio, neque a Panzero, nec ab alio oquam ante memoratam, accurate describit Morellius in epila, quae adiecta est libro, Italico sermone conscripto: Saggio

*) Voluit *furens*. EDITOR.
**) Lege *epistola*. Idem.

gio epiſtolare ſopra la tipografia del Friulí nel ſecolo XV. del conte Antonio Bartolini. In Udine. 1798. 4. maj. Hanc editionem, a Bartolinio comparatam, Bartolinianam vocat Morellius. Nos autem ex ea, quam ibi dedit Morellius, huius libri deſcriptione, quae ad noſtrum finem pertinere videbantur, excerpere, et in Latinum ſermonem converſa huc transferre haud alienum putavimus. Primum igitur librum Bartolinianum definit Morellius in 4. minore, charactere rotundo, ſine temporis, loci aut typographi indicio, eumque diſtinguit ab iis, quos modo commemoravimus, aliisque libris. Tunc haec ſequitur deſcriptio: „Ut bene cognoſcatur editio, quae nunc in lucem protracta eſt, diſtinguaturque ab reliquis, haec obſervare iuvabit. Principium eſt:

ALBIUS TIBULLUS EQUES RO x P x

Iuitias alius fuluo sibi cōgerat auro

Et teneat culti iugera magna ſoli x

Poemata, quantum ad numerum et diviſionem attinet, iam ſunt, ut in veteribus editionibus ſine commentariis, niſi quod in tres libros ſunt diviſa, ut in editione a P. Audiffredi memorata (quam nos ſecundo poſuimus loco) cum librorum ſignificatione litteris maiusculis expreſſa. Quartus habet inſcriptionem maiusculis idem litteris expreſſam AD MESSALAM ſine libri ſignificatione. Inſcriptiones modo adſunt, modo deſiderantur, itemque litterae initiales; quae quando inveniuntur, charactere ſunt minuſculo, eo conſilio poſitae, ut maiusculae inde fierent coloribus diſtinctae. Character rotundus quidem eſt, ſed paulo rudior, magnaeque formae, ita ut integra quaeque pagina plerumque viginti quatuor tantum lineas habeat. Lineae ſunt inaequales, paginarum formis in prelo non ſatis conſtrictis, ceteraque omnia apparent, quae una cum his vetuſtatis indiciis in libris, eadem aetate impreſſis, inveniri ſolent. Singulare eſt, quod alia diſtinctionis ſigna non reperiuntur, praeter parvulas literas x, tam pro virgula, quam pro puncto poſitas: quam rem, quantum nemini, alibi non animadverti. Haec omnia nihil valent ad cognoſcendum locum, typographum aut impreſſionis annum: vix, quum Italica editio ſit

sit cognita, coniectura aliqua fieri potest ex chartae nota, littera B in circulo posita, tribuendam esse *Thomae Ferrando*, claro typographo Brixiensi, cuius epistolas *Phalaridis* iam notavi in indice Pinelliano num. 3765, ubi vero effici non poterat, utrum ille editor an typographus tantum esset. Revera eadem nota invenitur in *Francisci Asulani Acerba* et in *Statutis Brixiensibus* anni 1473. ab hoc typographo impressis, ac teste clarissimo Boni, qui uberius egit de Ferrandi editionibus in litteris typographicis, etiam in *Propertio* eiusdem Ferrandi sine anni nota (pag. LXXIX.), qui an eadem, qua Tibullus, sit impressione, videndum erit: quod quominus statuatur, vix prohibet parvum hoc discrimen, quod Tibullus diphthongos *ae* et *oe* iunctas habet, Propertius separatas. Ceterum non est silentio praetereundum, characterem Tibulli similem quidem esse, neque tamen eundem, qui Phalaridis, Acerbae ac Statutorum Brixiensium, qui tres soli veteris impressionis libri, hac aetate noti, Ferrandi nomen habent, diligenterque a me fuerunt inspecti. . . . . Satius igitur erit, aliunde novam lucem exspectare, ut haud dubitanter aut Ferrando tribuatur Tibullus aut aliis, et, quum bona desint argumenta, in medio relinquere, quaenam e tribus Tibulli editionibus (a nobis secundo, tertio, quarto loco positis) prima fuerit, et qua re praestare iis dici possit trium poetarum editio, quae Venetiis prodiit a. 1472 (primo loco a nobis posita). Sed non hoc tantum nomine pretiosus est hicce Tibullus, quod vetustate est insignis ac novitate sua:, inde praesertim est maximi faciendus, quod bonae inspersae sunt lectiones, quae aut omnino, aut maximam certe partem in libris, isto tempore impressis, non deprehenduntur: ut intelligatur, non ex alia editione describi potuisse, nisi rarissimam illam sequatur per *Florentium de Argentina* (tertio loco a nobis positam), cuius exemplar Pinellianum cum tot aliis pretiosissimis libris in Britanniam abiit, neque aliud hic remansisse notum est, quod inspicere possim. Maiore, quam mihi concessum est, otio opus esset ad internum libri pretium penitus cognoscendum. . . . . In universum tamen textus magis con-

spirat

ſpirat cum editione Audiffrediana, quam cum Veneta a. 1472, quae bene intelligitur viri docti opera meliores lectiones ſortita eſſe, quam in duabus aliis deprehenduntur. (Sequuntur iam variae lectiones pauculae enotatae, ſuis locis a nobis inſertae.) Qui minuta reſpicere velit, arguere etiam poſſit, hanc editionem, utpote omni additamento carentem, reliquis fuiſſe priorem, quum Audiffrediana epitaphium habeat vitamque Tibulli in fine, Veneta a. 1472 haec duo poemata, Ovidiique de morte Tibulli elegiam, editio per Florentium de Argentina epiſtolam Sapphus ad Phaonem, ex Ovidii Heroidibus deſumtam, et ſortaſſe alia etiam. Sed hoc non ſufficit ad probandam maiorem vetuſtatem, neque adeo melior lectio, quae plerumque obtinet in editione a. 1472, quae poemata collata exhibet atque emendata, cauſam praebet ſatis idoneam, cur aliis, anni nota carentibus, poſterior putetur; quum fieri potuerit, ut alius editor etiam poſt hanc maluerit, ſive exhibere Tibullum ex codice manuſcripto, quem omni alio textu pluris faceret, ſive ex ſuo ipſius non ex aliorum iudicio emendatum. Ceterum non crediderim, editionem a nobis iam examinatam priorem eſſe a. 1471, neque poſteriorem anno 1475: quantum coniicere licet ex complexione indiciorum quorundam, quae non facile eruuntur, niſi a peritis oculis, quaeque errorem vix admittunt.“ Atque haec quidem quartae huius Tibulli principis editionis a Morellio data deſcriptio. —

V.

Unum nunc adiicere placet, in catalogo librr. imprr. Muſei Brit. ſ. v. *Tibullus* proferri *Tibullum* 1472. 8vo, itemque ſ. v. *Propertius, Propertium* 1472. 8vo. De quibus editionibus quum nihil alibi memoratum inveniatur atque huic notitiarum generi non multum ſit tribuendum, res in incerto videtur relinquenda iisque commendanda, qui occaſionem habeant accuratius in eam inquirendi.

DE

EDITIONIBVS QVAE SECVTAE SVNT.

Pag. XLII. *not.* *). Mediolanenfis haec a. 1480 ex Broukhufii catalogo memoratur in biblioth. crit. Amftelod. Vol. I. Part. III. pag. 58.

Pag. XLVI, 3. a. f. Ei quod in manibus habuit Panzer, exemplo folium primum deerat. Atque, tefte Harles Supplem. ad brev. notit. litterat. Rom. Tom. I. pag. 350., cenfor in ephem. litter. Gothanis a. 1793 nro. 52. pag. 462. deprehendit id nullum aliud effe exemplar, ac id, quod Iac. Thanner 1500. 4. prelo exire iufferat. Cfr. Io. Henr. Voff. praefat. ad Tibull. edit. fupra memorat. pag. XXVI. XXVIII.

Pag. XLIX, 12. a. f. *Catullus. Tibullus. Propertius. His acceſſerunt Corn. Galli Fragmenta.* Bafileae per Nicolaum Brilingerum. 1546. 12. Extat in biblioth. Academ. Gottingenf.

Pag. L, 13. Editionem Antwerpianam apud Chriftophorum Plantinum a. 1560. charactere Romano, cuius in fine paginae mentionem iniicit Heynius, cenfor in bibl. crit. Amftel. Vol. I. Part. III. pag. 58. plus femel oculis ufurpaffe fe dicit, eamque iam in Francii, Broukhufii et Crevennae catalogo inveniri.

Pag. LIII, 7. Vide de hac editione Santen. in bibl. crit. Vol. I. P. III. p. 59. 60.

Pag. LIII, 16. a. f. Negat Io. Henr. Voff. praef. p. XV. Scaligerianam recenfionem in hac editione expreffam. Idem recte monet, *Pafferatii* notas non totum complecti librum quartum, fed folum carmen ad Meffalam.

Pag. LIII, 7. a. f. Pro *repetita editio* 1620. l. *repetitae editiones* 1618 *et* 1621.

Profert Io. Henr. Voffius praef. p. XXV. ex biblioth. Heidelb. editionem impreffam Parifiis ap. Orry a. 1608 cum notis *Cyllenii, Statii, Mureti, Dufae, Scaligeri.* Haec eadem videtur effe editio, quam profert cenfor in bibl. crit. Vol. I. P. III. p. 59. a. 1608. in fol. impreffam, *Lutetiae in officina typo-*

gra-

graphica Claudii] *Morelli, via Iacobaea ad inſigne fontis, non ſine Regis priuilegio:* quem titulum dicit eſſe libri, quem ipſe poſſideat, a nemine fortaſſe memoratum, in quo, textui ſubiectae, notae apparent *Cyllenii, Statii, Mureti, Donsae filii, Scaligeri.* Hanc autem editionem meram repetitionem exiſtimat eius, quam a. 1604 memorat Heynius, niſi eadem ſit, titulo tantum fraude bibliopolae mutato, cuius in editionis titulo typographus legatur *Marcus Orry, via Iacobaea, ad inſigne leonis ſalientis.*

Pag. LIV, 10. Una cum his *Gebhardi* animadverſionibus textus prodiit *Catulli, Tibulli, Propertii Corneliique Galli ſuppoſititii.* Titulum deſcriptionemque huius editionis alteriusque Gebhardianae a. 1621. dedit Barthius edit. Propert. pag. XLIII. XLIV.

Pag. LV, 16. a. f. Editorem Cantabrigienſis huius editionis 1702 nominat Wolfius anall. litt. faſcicul. I. p. 18. Eſt *Annesley*, poſt comes *de Angleſey.*

DE

NOVISSIMA TIBVLLI LITTERATVRA.

Pag. LVI, 12.

Hoc unum iam reſtat, ut ea, quibus inde ex eo tempore, quo ultima Heynii editio prodierat, Tibullo, vel novis adornandis recenſionibus, vel aliis, quae ad criſin huius poetae pertinent, ſcriptis, conſulere ſtuduerint viri docti, breviter indicemus. Ac primum quidem ipſe *Ern. Car. Frid. Wunderlichius* concinnaverat editionem, qua, Heynianam textus recenſionem ſecutus, iuventutis commodis proſpiciebat quum elaboratis denuo carminum argumentis, tum brevi etiam in locis difficilioribus adiecta adnotatione. Prodiit haec editio anno MDCCCIX hoc titulo:

Albii Tibulli Carmina, libri tres, cum libro quarto Sulpiciae et aliorum. Ex recenſione Heyniana cum animadverſionibus edidit E. C. F. Wunderlich, philoſ. in Acad. et literar. humanior. in gymnaſ. Gotting. Doctor. — Gottingae, apud Danckwerts. 8.

Peſt

Poſt hunc *Io. Henr. Voſſius* duas curavit editiones, quae unius anni ſpatium lucem viderunt.

Albius Tibullus et Lygdamus, codicum ope emendati a Henr. Voſs. Heidelberg. apud Mohr et Zimmer 1811. 8.

Albius Tibullus und Lygdamus, nach Handſchriften be-igt von Joh. Heinr. Voſs. ib. apud eosd. 1811. 8.

In priore quidem editione nonniſi nova textus recenſio exhi-; in altera vero adiunctus eſt etiam commentarius, quo ectiones, quas recepit, vel coniecturas quum ſuas ipſius, aliorum, quas intulit, defendere ſtuduit. Ad textum vero tuendum undecim ille Codd., nondum collatis, et multis rea editionibus antiquioribus uſus erat. Iudicium de hac ne apud alios eſto: nobis ſatis eſt eam indicaſſe. — Deinceps vir doctiſſimus, *Immanuel. Georg. Huſchke*, Pro- Roſtochienſis, qui et ipſe Tibullum cum ſuis animadver-us editurus eſt, anno MDCCCXIII. primam libri primi m, ſpeciminis loco, recenſuit atque illuſtravit; anno in-ıte eandem repetiit, atque tertium et ſeptimum eiusdem carmen adiunxit.

Albii Tibulli Elegiae tres, diverſitatem lectionis Voſ-ſuasque animadverſiones adiecit Im. G. Huſchke. h. ap. Adler. 1814. 4.

Noviſſima totius Tibulli editio debetur *Conr. Al. Bauero*, avar. a conſil. legat.

Albius Tibullus. Mit teutſcher Ueberſetzung, und einer zhl der vorzüglichſten prüfenden und erläuternden An-ngen verſchiedener Gelehrten. 1816. 4.

Qua editione, quum per bibliopolam non vendatur, ideo-aucis tantum innotuerit, quid auctor praeſtare voluerit, r exponamus. In praefatione primum docte diſſeruit de ibulli, deque tempore quum ipſius poetae, quo vixerit, rminum, quo probabiliter ſcripta ſint, accuratius conſti-, deinde de Voſſii ratione, qui tertium elegiarum librum no adſcribit, et carmen ad Meſſalam Tibullo vindicat, enſeat, paucis declaravit, denique nonnulla de editioni-uius poetae adiecit. Textui e regione poſuit verſionem

ver-

vernaculam, subiectis brevibus notis, quae interpretationem a-que explicationem maxime spectant. In fine editionis tres ex-hibentur commentationes, in quarum prima de nova *Io. Hen. Vossii* textus recensione, altera de eiusdem versione germanica differit; tertia exponit de pede trochaico, qua lege in hexametris nostrae linguae admittendus sit. — Ceterum auctoris nomen, quod in titulo et praefatione omissum est, legitur in fine alterius commentationis pag. 182. —

Ex scriptis virorum doctorum, quae Tibullum spectant, haec nobis innotuere:

H. C. A. Eichstadii Programma: *Disputantur non-nulla de iis, quae novo Tibulli editori vel cavenda vel facien-da sint.* Ienae, 1806. fol.

Eodem anno etiam *Io. Aug. Goerenz* edidit programma:

Tentamen criticum in loca quaedam carminum Tibullia-norum. Zwickav. 4.

Epistola critica in Tibullum, Pseudo-Tibullum et Proper-tium, ad virum perillustrem H. C. A. Eichstadium auctore Ern. Car. Chr. Bach. Gothae apud Ettinger. 1812. 8.

Denique tribus abhinc annis vir doctissimus *Immanuel Georg. Huschke* scripsit:

Commentat. ad Tibulli I, 9, 22. in *Frid. Aug. Wolf analectis literar. fascicul.* I. pag. 164 — 184. 1816. 8. —

Ex versionibus germanicis, quae metrice scriptae sunt, has indicasse sufficiet:

Tibull's Elegieen, lateinisch und deutsch, von Frid. Carl v. Strombeck. Goetting. apud Dietrich. 1799. 8.

Die elegischen Dichter der Römer, übersetzt von D. F. Koreff. Tom. I. (qui continet Tibullum) Paris. apud Schoell. 1810. 4. — Prodiit etiam sub titulo:

Tibulls Werke, der Sulpicia Elegien und einige elegi-sche Fragmente andrer, von etc.

Tibullus und Lygdamus, übersetzt und erklärt von Joh. Heinr. Voss. Tubing. apud Cott. 1810. 8.

Denique novissima versio est *Baueri*, de qua v. supra.

COL-

COLLATIO

TIBVLLI CODICIS PARISIENSIS

DVARVMQVE EDITIONVM PRINCIPVM ANNI 1472

CVM

EDITIONE HEYNIO-WVNDERLICHIANA.

vernaculam, ſubiectis br
que explicationem ma
hibentur commentat
Voſſii textus recer
differit; tertia ex
noſtrae linguae
quod in titulo
commentatio

Ex ſcr
haec nobi

H.
nulla
da ſ

LIBER I.

ELEGIA I.

Codice Parifienfi haec legitur infcriptio: *Albii Tibulli etae* (in Cod. *poete* eft, litera *e* pro *ae* pofita, conftanti ius librarii confuetudine, quam femel adnotaffe fatis t) *illuftris liber incipit:* fingularum vero elegiarum arimenta in eo non praefixa funt. In editione principe aiori anni 1472 haec leguntur verba in principio: *Albii 'ibulli. eq. Ro. Poetae. Cl. Liber Primus quod fpretis di-'tiis Delium amet et amori ferviat.* Nam elegiarum nueri in ea non appofiti funt, fed praemiffa infcriptione ıgula carmina diftinguuntur. Denique in editione prinpe minori eiusdem anni quamvis plerumque praepofita t brevis infcriptio, primum tamen hoc carmen ea cat. —

vs. 2. *iugera multa*] Codex *magna.*

6. *exiguo*] Cod. et edit. pr. mai. *affiduo.* Ceterum nftans haec eft fcriptura codicis et huius verbi et fimiım, quod femel moneo. —

12. *florea*] Cod. et utraque edit. *florida.*

14. *deo*] in omnibus tribus: *deum.*

17. *hortis*] Cod. et ed. pr. min. *ortis.*

18. *faeva*] in edit. pr. mai. *feva.*

19. *felicis*] *felices* praebet Cod., ed. min. *foelicis.*

20. *noftra*] *veftra* eft in Cod. Pro *innumeros luftra-it* edit. pr. min. habet *inumeros luftrabit.*

22. *hoftia magna*] omnes tres *hoftia parva.*

24. *clamet*] in edit. pr. min. *clamat.*

25. *iam poffum*] Cod. cum edit. mai. pr. *non poffum,* lit. pr. min. *non poffunt.*

26. *longae*] edit. pr. mai. *longe*, et vs. 27. *hort* pro *ortus*. Qua quidem in ſcriptura ſibi non conſtat.

29. *bidentem*] in Cod. *bidentes*.

31. *agnamve*] edit. pr. mai. *agnamne*; eadem p *ſetumve* praebet *foetumque*.

34. *de magno*] edit. pr. mai. *de magno praeda p tenda grege eſt*. Sic quoque edit. min., niſi quod *pr* in ea ſcriptum. —

36. *Palem* tuentur etiam Cod. et ed. pr. mai.

37. *aſſitis*] Utraque edit. *adſitis*. Quum vero neq editio Heyniana, neque mei libri in huius verbi ſcriptu ſibi conſtent, varietatem in ea poſthac praeteriri conſul tius duco. In eodem verſu legunt *vos e*.

44. *ſi licet*] Mendoſam lectionem *ſcilicet* habent e iam editt. principes. Porro omnes tres conſentiunt i lectione *levare toro*, niſi quod Cod. *thoro* ſcribit, qu rationem ſemper ille ſequitur.

46. Pro *detinuiſſe* omnes ſervant *continuiſſe*. — I verſu ſeq. Cod. *ibernus* pro *hibernus*, ut ſaepe alias pr *hortus* dat *ortus*, *Aemonios* pro *Haemonios*, et contra *cir cha* pro *circa*, *Cherintus* pro *Cerinthus*: quae quidem omni eum vel in Italia exaratum, vel ex Italico codice deſcri ptum eſſe, ſatis clare oſtendunt.

48. *igne iuvante* eſt in omnibus tribus. — Vs. 5 edit. pr. mai. *quis maris*.

51. Omnes dant, inverſo ordine, *pereat potiusqu* Praeterea Cod. ſcribit *ſmaragdi*.

54. *hoſtiles*] Cod. et edit. pr. mai. *exiles*. Sic eti edit. pr. a Morellio in epiſtol. deſcripta. Vid. not literar.

57. Altera lectio *cupio* invenitur in edit. pr. min.

59. Cod. *ſupprema*.

60. *Te teneam*] Utraque edit. pr. *et teneam*.

62. Pro *lacrimis* in editt. principibus conſtanter ſc ptum *lachrymis*. Quod ſaepius monere, non videtur op rae pretium.

64. *Vincta nec*] Cod. *iuncta nec*.

71. *ſubrepet*] idem *ſurrepet*.

72. *capite*] Cod. et edit. pr. mai. *capiti*. Sic eti habet edit. pr. apud Morell.

78. *Deſpiciam dites*] Utraque edit. pr. *Dites d ſpiciam*.

EL

ELEGIA II.

In edit. pr. mai. haec legitur inſcriptio: *Queritur de* *ua clauſa et ad ipſam atque amaſiam ſuam multis uti-* *blanditiis:* ex edit. min. nihil enotatum reperio. —

3. *perfuſum*] Cod. *percuſſum*.

5. *noſtrae*] inſigni varietate edit. min. *mater.* Vid. syn.

6. *firma ſera* in omnibus.

7. Edit. pr. mai. *domini, te v. hymber.* Edit. pr. min. *fficili.* —

10. *Neu furtim*] Cod. *Nec furtim.* — Idem vs. 13. textu quidem *voce* habet; at in margine ab eadem anu, quae codicem deſcripſit, adiectum: *alii* nocte.

14. *florea s.*] omnes tres conſentiunt in *florida s.*

17. *iuvenis*] Cod. *iuvenum.* — Mox in edit. min. *tet.* —

18. *fixo*] Cod. *falſo.* — Pro *referat* edit. pr. min. *feret.* — Edit. pr. apud Morell. utroque loco futurum ibet: *tentet* — *referet.*

19. *deſcendere*] Cum edit. pr. mai. vulgatam *decere* ſervat Cod.; edit. pr. min. *discedere.*

22. *addere* legitur in utraque edit. pr.

23. *docet*] Cod. et edit. pr. min. *decet.*

26. Pentameter in Cod. ab eadem manu ſuppletur : *Ille deus certae dat mihi ſigna viae.* Utraque editio ert hoc modo: *Securum in tenebris me facit eſſe Venus.*

28. Edit. pr. mai. ſcribit: *premia.* — Vs. 31. eadem *bernae,* ut II, 7. et vs. ſeq. *hymber,* et I, 47. *hybernus,* am ſcripturam in his ſimilibusque verbis eam ſemper ere, ſemel hic monitum ſit. — Cod. *ibernae,* quem rem deſerit II, 3, 48, ubi *hybernas* ſcribit. — Eadem onſtantia in edit. princ. min. —

35. *femina fias*] Cod. *femina fiat;* at edit. pr. mai. *mina fiet.*

37. *Neu ſtr. terrete*] *Ne ſtr. terete* Cod.; in *ne* contiunt etiam editt. princ.

40. *omnes*] Edit. pr. min. *omnis.*

42. *rabido*] Omnes tres *rapido.*

46. *Fulminis* — *ſiſtit*] Liber ſcriptus et impreſſi nſentiunt in lectione *fluminis* — *vertit.* — Mox Cod. *icit.*

49. te-

49. *tenet*] Editt. princ. *ciet.*

53. *herbas*] Edit. min. *artes.*

54. *Hecates*] Cod. *Hecatae;* edit. princ. min. *Hec*

56. *quis*] Etiam Cod. *quis.* Et ſic ille ſemper.

58. *ipſe toro*] *eſſe toro* edit. pr. min. — Mox ed mai. *Tu tantum* — *caetera.*

60. Pro *ille nihil* omnes offerunt *eſſe nihil.* — P *ſe dixit* vs. ſeq. habet ed. pr. min. *ſibi dixit;* eadem 63. ſcribit *thaedis.*

67. In noſtris etiam libris verſus ſequentes cum ſ perioribus cohaerent, nulla diſtinctione facta. — Ceter hic ſemel edit. pr. mai. ſcribit *quom;* pro *poſſet* edit. p min. legit *poſſit.*

68. Cod. *malluerit.* — Vs. 69. edit. pr. mai. *Cylicen* — Vs. 70. edit. pr. min. *Caſtro.*

71. *Totus et argento contextus*] Etiam Cod. *Argent totus contectus.* v. Heyne.

73. *mea, ſim tecum modo, Delia, poſſim*] Mira ho loco in libris varietas. Cod.

modo ſi tecum, mea Delia, poſſim.

quo Wunderlichii coniectura egregie firmatur. Utraqu edit. pr.

mea, ſi tecum modo, Delia poſſem.

74. *in ſolo*] Vitioſam lectionem *inſolito* exhibent editt. princ.; duobus verbis Cod. *in ſolito.*

75. *retinere*] Cod. *tenuiſſe.*

76. *inculta*] Cod. et edit. mai. *in culta;* minor *Mol lis et in cultus.*

77. *Tyrio* — *toro*] Cod. *tyro.*

79. *tum*] Cod. cum edit. pr. mai. *tunc.* — *plumae* edit. maior. *pluviae: nec.* — Pro *ſoporem* Cod. *ſopore.*

82. *nunc* — *luit?*] Cod. et edit. pr. mai. *num* - *luit?* —

83. *inceſtus*] *incaeſtus* praefert utraque edit. pr.

84. *deripuiſſe*[Solemni confuſione Cod. cum edit pr. mai. *diripuiſſe.* Edit. min. *dirripuiſſe.* — Edit. mai vs. 89. ſcribit *letus.*

90. *non uni ſaeviet*] Edit. min. *non vanus ſcaevie* Cod. et edit. mai. *non unus ſaeviet.* — Vs. ſeq. edit. mai *iuvenem.* Praebet etiam edit. pr. apud Morell.

96. *de*

96. *detinuiſſe*] Edit. pr. min. *detenuiſſe*. Eadem vs. 97. *circumuenit*. (ſic) Semper enim haec editio pro *v* ponit *u*.

99. *parce*] corrupte edit. mai. *par te*.

ELEGIA III.

Inſcripta eſt in utraque edit. pr. *ad Meſſalam*.

1. Pro *Aegaeas* edit. mai. *Aegeas*. — Eadem vs. ſeq. *memor es ipſe*.

3. *Phaeacia*] *Phaeacia* Cod. et edit. mai., in qua, quod ſemel hic monemus, et hoc nomen proprium et reliqua omnia minori ab initio litera ſcribuntur.

4. *Mors, precor, atra, manus*] Conſentiunt omnes tres in altera lectione *Mors modo nigra manus*.

6. *moeſtos*] Cod. *meſtos*, et ubique hanc ſervat ſcripturam. Edit. mai. hoc quidem loco habet *meſtos*; ſibi tamen non in omnibus conſtat locis.

7. *Aſſyrios*] Cod. *aſſirios*.

9. *quam mitteret*] Cod. *cum*, ut conſtanter ſcribit pro *quum*, quod hic in utraque edit. legitur.

10. *conſuluiſſe*] Edit. mai. *conſoluiſſe*.

11. *ſuſtulit*] in Cod. *ſubſtulit*. — Pro *illi* in edit. pr. mai. *ille*.

12. *Retulit*] *rettulit* ſcribit edit. pr. min., quae deinde cum maior. dat vitioſum *omnia*.

13. *nunquam*] *numquam* Cod.; *nusquam* edit. pr. min.

14. *Quin fleret*] Ex omnibus tribus enotatum *quum fleret*.

17. *cauſatus aves, aut*] Cod. cum edit. pr. mai. *c. aves: dant*. Edit. pr. min. *cauſatus, aves dant*.

18. *aut*] deeſt in omnibus.

19. *O quoties*] Edit. min. *quotiens*, ut vs. 24. *totiens*.

21. *ne quis*] Cod. cum edit. pr. min. *neu quis*. — Praeterea Cod. ſcribit vs. 22. *prohybere* et vs. 23. *Yſis*.

23. *mihi*] Editt. principes *tibi*.

25. *pie dumque ſacra*] Cod. *pie deumque ſacra*. (ſic)

26. *ſecubuiſſe*] Edit. pr. min. *ſuccubuiſſe*. — Eadem vs. 29. pro *perſolvens Delia voces* habet *perſolvat delia poenas*.

32. *Inſignis*] Duobus verbis edit. pr. mai. *In ſignis*.

33. *At mihi*] *Ut mihi* ex edit. pr. min. enotatum.

34. *Red-*

34. *Reddereque — menſtrua*] *Reddere et — maſcula.* In ſcriptura vocis *tura* neque Cod., neque editt. eandem ubique ſequuntur normam.

37. *Nondum*] Cod. hic et ubique *nundum.* In edit. mai., ex qua et ipſa hic *nundum* enotatum, non eadem conſtantia. Edit. princ. min. *non ceruleas.* — *contemſerat*] Cod. *conſpexerat;* editt. princ. ſcribunt *contempſerat.*

38. *Effuſum*] Cod. *effuſſum;* idem vs. 42. *fraenos.*

45. *Ipſae mella dabant*] in edit. pr. min. *ipſe mella dabat.* — Pro verbis *ultroque ferebant* edit. pr. mai. *nec bella nec enſes*, ex vs. 47. haud dubie repetitum.

47. *enſem*] omnes tres hic dant *enſes.*

49. *nunc vulnera*] Cod. et edit. pr. mai. *et vulnera.*

50. *multa reperta via*] Editt. princ. *mille repente viae.*

54. *his ſcriptus*] Edit. pr. mai. *in ſcriptus*, min. *inſcriptus*, Cod. *inſcriptis*, qui praeterea *hoſſa* ſcribit.

55. In ſcriptura *conſumptus* hic quidem omnes tres conſentiunt.

58. *ad Elyſios*] Cod. et edit. pr. mai. *in El.*

59. *vigent*] deeſt in edit. pr. min. — *vagantes*] Maior vitioſe *vagentes.* — Vs. 63. in edit. min. ſcriptum *caſſia.*

63. *Hic iuvenum*] Cod. *hac iuvenum*, edit. pr. mai. *at iuvenum*, min. *et iuventum.*

69. *Tiſiphoneque*] Cod. *Teſyphoneque,* edit. pr. min. *Theſiphoneque.*

71. *Tum*] *Tunc* in omnibus tribus. — Vs. ſeq. edit. pr. mai. *erratas.*

73. *tentare*] Solus Cod. *temptare.* — Idem pro *Ixionis* habet *Yſionis*, edit. pr. mai. *Iſionis.*

75. *Tityos*] Cod. *Tycius*, Edit. pr. mai. *Tityus,* min. *Tytius.* Quamquam nomina propria in noſtris etiam libris mire plerumque ſunt depravata, ubique tamen, ut accurati ſimus in hac re, varias, quae enotatae ſunt, lectiones apponemus.

76. *viſcere*] Edit. pr. min. *ſanguine.*

79. *quae*] in omnibus eſt *quod.*

80. *Lethaeas*] Cod. cum edit. pr. mai. *letheas.*

86. *plena*] Cod. *pleno.* — Idem vs. ſeq. *circta* pro *circa.*

89. *nuntiet*] Edit. pr. min. *nunciet.*

91. *Tunc mihi*] in Cod. *nunc mihi.*

ELE-

ELEGIA IV.

Haec in edit. pr. mai. praefixa sunt verba: *Ad Priam de amoribus puerorum*, ex min. nihil enotatum.

3. *Quae tua formosos cepit*] *coepit. Quae tua forosa.* Sic edit. pr. mai.

7. *Tum Bacchi*] Cod. *Tunc Baci.* Rarior in eo est riptura *Bacus;* plerumque *Bachus* exaratum; nuspiam ›ro, quantum observavimus, *Bacchus.* — *respondet*] nnes tres *respondit.*

8. *curva sic*] Edit. pr. mai. *curvas sit;* min. *curt sit.*

9. *O fuge*] In edit. pr. mai. *offuge;* in min. *o fugas.*

13. *Huic quia*] Cum edit. pr. min. praebet Cod. *c quia;* at edit. mai. *hunc quia.* — Porro pro *audacia* od., ut saepius, *audactia.* — Denique edit. mai. *coepit.*

14. *stat*] *stet* est in edit. pr. mai.

15. *Sed te ne capiant . . . negarit*] Cod. cum edit. pr. in. *sed ne te capiant . . . negabit.* — Vs. 16. edit. pr. mai. *lia*, ut alibi *premia* etc.

22. *longa ferunt*] Cod. cum libris impressis *summa runt.*

24. Pro *iurasset* edit. pr. min. *iurasse.* — *quidquid.* ›nstant sibi omnes tres in scriptura *quicquid* et hic, et ›ique.

25. *Sinet Dictynna*] Cod. cum edit. pr. min. *Sinit ictinna;* edit. pr. mai. *finit Dictina.*

27. *transiit*] In omnibus *transiet.*

28. *segnis*] Vitiose Cod. *senis.* — Mox omnes *reratque.*

29. *deperdit*] *dependit* ex edit. pr. min. affertur.

30. *alba*] Omnes tres offerunt *alta.*

33. *ego* abest a Cod. et edit. pr. min. Praeterea pro *rior* Cod. *senior.*

34. *Moerentem*] Mendose in edit. min. *morientem.*

36. *non ullam*] Omnes tres *non illam.*

37. *aeterna*] Edit. pr. mai. *aeterno.* — *iuventas*] ›stri omnes praeferunt *iuventa.*

38. *intonsus*] Cod. *intonsum.* — *utrunque* scribit lit. pr. mai., ut vs. 41. et 43. *quanvis.*

39. Cod. hic et ubique *temtare*, rarius *temptare*, ut I, , 73. — Pro *libebit* in edit. pr. min. est *licebit.*

40. *Ce-*

40. *Cedas*] Cod. cum edit. pr. min. *credas.* — lus Cod. deinde pro *vincit* habet *vincet.*

43. *picea*] Cum edit. pr. mai. Cod. *picta.*

44. *admittat nimbifer*] Cod. *amiciat imbrifer*, E pr. mai. *admittat hymbrifer*, minor *annuntiat imbrifer*

48. *opere*] *opera* praebent Cod. et edit. pr. m *operi* eſt in mai.

53. *Tunc — tunc*] Cod. *tunc — tum*, edit. pr. *tum — tum.*

55. *mox offeret*]. In omnibus tribus *poſt afferet.* Pro *ipſe roganti* Edit. pr. mai. *ipſa volenti.*

59. *At tibi, qui*] Omnes tres *iam tu, qui.*

61. *Pieridas*] Edit. pr. mai. et min. *Pierides* Poſterior etiam pro *amate* praebet *amare*, et vs. 62. *Pieridas* iterum *Pierides.*

63. *eſt Niſi coma*] In Cod. ſcriptum *eſt non ni c* edit. pr. min. *nyſi eſt coma.*

65. *vivet*] Cod. *vivent* (ſic). In edit. pr. min. clare expreſſum *vivent.*

68. *Idaeae*] Cod. *Ydaeae*, edit. pr. mai. *Ideae* Ab hoc inde verſu, quum Wunderlichius Codicis Pari ſis et editionis principis, quam nos *maiorem* nomina uteretur collatione, a viro doctiſſimo Bardili liber oblata, in noviſſima illius editione usque ad Eleg. vs. 23. libri primi, horum librorum varietas enotata Deſignatur autem *Cod.* apud Wunderlichium *Pariſ.* edit. pr., quae nobis vocatur *maior*, apud illum *V* Vid. praefat.

69. *expleat*] Edit. pr. min. *impleat.*

70. *Phrygios*] Cod. *Frigios.*

72. *Fletibus*] Omnes tres *flentibus.*

73. *Titio*] Cod. *Tacio*, utraque edit. pr. *Tityo*, q ſcripturam etiam vs. ſeq. ſervant.

77. *me, qui*] Cod. *qui me.* — Idem vs. 80. *didu*

81. *Heu, heu*] Cod. *he heu.* — *Marathus lento*] E pr. min. *lento Marathus.*

83. *turpis*] In utraque edit. pr. *turbis.*

ELEGIA V.

Inſcriptio in edit. pr. mai. haec eſt: *Queritur cum pro amica vota fecerit alter eam teneat.*

1.

1. *discidium*] Cod. et edit. mai. *disfidium*, minor *defidium*. — Vs. 2. Cod. *sortis* pro *fortis*.

3. *verbere*] In edit. pr. min. male expressum *vebere*. — *turben*] Cod. et edit. pr. mai. *turbo*.

5. *ferum*] Edit. pr. min. *ferrum*. — *libeat*] mai. *liceat*. —

6. *posthac*] Cod. et edit. pr. mai. *post haec*.

7. *per te*] In omnibus tribus *parce*. — Vs. 9. edit. mai. pro *defessa* duobus verbis *de fessa*.

11. *ter circum*] Utraque edit. pr. *te circum*. — Deinde scribit cod. *sulphure*.

12. *praecinuisset*] Edit. pr. mai. *pertimuisset*. — Eadem pro *possent* vs. seq. *possint*.

16. *Vota novem Triviae*] Cod. *voca novem creme*. Edit. pr. mai. *vota novem Veneri*.

23. *Et mihi*] Omnes tres consentiunt in lectione *aut mihi*. Wunderlichius quum in Cod. et edit. pr. mai. *at* legi notaret, hunc locum cum vs. 19., ubi in collat. *at* extat, confudisse videtur.

25. *consuescit amantis*] Cod. cum edit. pr. mai. *consuescet am.*

28. *segete spicas*] Omnes tres *segete et spicas*. — Porro edit. pr. min. *dapes*.

30. *Et iuvet*] In omnibus *adiuvet*.

32. *detrahat*] Cod. cum edit. pr. min. *detrahat*.

33. *virum, hunc*] Edit. pr. min. *virumque hunc*.

35. Cod. scribit *nothusque* et vs. 36. *Armonios*.

41. *devotum descendens*] In Cod. et edit. pr. min. *discedens devotum*.

42. *heu narrat*] Consentiunt nostri quoque in vulgata *et narrant*. — Pro *nefanda* Cod. et edit. mai. *nephanda* scribunt.

45. *Talis ad Haemonium*] *talis ad hemonium* ed. pr. min. — *hemon.* etiam in mai. — *Nereis Pelea.* Cod. *Nereisque Pellea*, edit. pr. mai. *Nereis quae Pelea*.

56. *e triviis*] Edit. pr. min. habet *et triviis*.

57. *evenient*] Cod. *et venient*; utraque edit. pr. *eveniet*.

58. *iniusta*] Edit. pr. mai. *in iusta*.

61. *praesto semper tibi:*] Cod. *praesto. tibi praesto.* Edit. pr. mai. *praesto tibi: praesto*, min. *praesto tibi, praesto.*

64. Edit. pr. mai. *subicietque*. — Vs. seq. utraque edit. *deducit* pro *deducet*.

66. de-

66. *detrahet*] In edit. pr. mai. *detrahit.* — *ipſe*] Cod. *ille.*

67. *fatiſcit*] Vulgaris lectio *pateſcit* in omnibus tribus.

69. *mea fata*] Conſentiunt noſtri quoque libri in lect. *mea furta.*

70. *rotae*] Edit. pr. mai. *rota.*

74. *usque fores*] Cod. *ipſe fores.* — Idem vs. 76. pro *nat tibi* dat *nam tibi.*

ELEGIA VI.

Inſcripta eſt in edit. mai. *Ad Amorem.*

1. *offers*] Edit. pr. min. *affers.*

3. *ſaeve puer, mecum eſt? An gl. magna*] Cod. hic habet:

Quid tibi ſaeviciae eſt mecum? An gl. magna eſt.

Edit. mai. autem exhibet ita:

Quid tibi ſaevitiae mecum. an gl. magna eſt.

In min. tandem ſcriptum:

Quid tibi ſaevitiae mecum eſt, an gl. magna eſt.

5. *Iam mihi*] Omnes tres conſentiunt in *nam mihi.*

8. *pernegat*] Edit. pr. min. *perneget.* — Eadem vs. 10. *Cuſtodes: heu nunc.*

11. 12. Cod. cum Heynio utroque loco *tunc;* pro *cur ſola* ſcribit *ut ſola.* Edit. pr. mai. *nunc d. cauſas: ut,* et vs. ſeq. *cardine nunc* et *poſſe forem.* — Etiam edit. min. bis ponit *nunc.*

18. *laxo*] Cod. *laſſo* et ſic etiam vs. 40. (cfr. III, 4, 2, ubi pro *peſſimo* idem dat *pesimo.*) Quae tamen non diverſa ab altera eſt lectio, ut ſtatuit Heyne; ſed alia tantum ſcriptura, Italicis maxime codd. propria. Sic e. c. Iuvenalis in Italia deſcriptus codex, cuius collatio penes nos eſt, in ſat. I, 142. pro *pyxide* dat *piſſide,* quamvis idem vs. 92. pro vero *laſſare* exhibet *laxare.* Non enim certa quadam in his regula librarii ſe regi patiebantur. — Ceterum in obſervatt. Heynianis ad h. l. verba *ut habent* — *laſſu;* uncis ſunt includenda, et Wunderlichii ſignum addendum.

25. *ſignumve*] Omnes tres *ſignumque.*

30. *ferat*] Edit. pr. min. *feret.*

34. *ah*] omiſſum in Cod.

39. *colis*] In omnibus tribus *colit.*

40. *Et fluit*] Hic iterum conſentiunt omnes in lect. *effluit.* — Pro *laxa* Cod. *laſſa.* v. ad vs. 18. edit. pr. min. *lapſa.*

41.

41. *poſſit crimen*] Alio ordine edit. pr. min. *crimen oſſit.* Edit. pr. mai. *crimen poſſet.*

42. *Stet procul ante, alia*] God. *ſtet procul aut alia.* :dit. pr. mai. poſt *procul* ponit colon; minor virgula diinguit.

45. *motu*] Cod. *mota.*

46. *non amens*] In omnibus tribus *non et amans.* 'er errorem typographi factum eſt, ut in obſervatt. Wunerlich. editioni pr. mai. utraque lectio *non et amans* et *on et amens* adſcriberetur. — Pro *verbera* edit. pr. min. *:rbere.*

47. *violenta*] Cod. cum edit. mai. *violata.* — Vs. ſeq. odex habet *ſanguine et.*

52. *didiciſſe*] Edit. pr. mai. *decidiſſe.*

53. *Attigeris*] Omnes tres *attigerit.*

54. *ut hic*] Edit. pr. mai. *ut hinc.*

55. Edit. pr. min. pro *neſcio* male *ueſcio;* ut vs. 60. tiam *mauus.* pro *manus.*

66. *Quidquid agat*] Cod. cum edit. mai. *quicquid agit.* - Pro *illa* edit. min. *ille*, et pro *tuus* Cod. *meus.*

67. *vitta*] Cod. *victa.* — Idem vs. 70. *poſſum ego, uin.* Edit. mai. autem *poſſum quin*, quae etiam vs. 69. *int* praefert.

71. *Et ſi .... puter, ducarque*] Cod. *etſi .... putat ucorque.* Edit. mai. *et ſi .... putat: ducorque.* Denique dit. min. *etſi .... putat, ducatque.*

72. *pronas proripiarque vias*] Cod. *proprias proripiorue vias.* Edit. pr. mai. *proprias poripiarque vias.* Edit. ιin. tandem *proprias proripiatque vias.*

77. *nulli, poſt, victa*] Edit. pr. mai. *nulli: poteſt icta.*

79. *licia*] Utraque edit. ſcribit *litia.*

83. *Olympo*] Cod. et edit. pr. mai. *Olimpo.*

84. *quam ſit*] Cod. cum edit. pr. min. *quod ſit*, edit. ιai. *quae ſit.*

86. *ſtemus*] In omnibus tribus *ſimus.*

ELEGIA VII.

Edit. pr. maior hanc habet inſcriptionem: *Gratulatur ıeſſale de victoria contra Aquitanos a ſe parta.*

1. *Hunc — diem*] Cod. *hanc — diem*, edit. min. *nc — diem.*

3. *Hunc*

40. *Dormiat, et nulli ſit*] Edit. pr. min. *dormi* *nulli ſic.* — Eadem cum Cod. vs. 41. *iuventa* pro i *ventas.*

43. *ſtudium formae:*] Omnes tres *ſtudium formae* — Deinde pro *tum mutatur* Cod. *tunc mutatur*, edit. m *cum mutatur.*

45. *Tum*] Hic omnes *tunc.* — Mox pro *albos* ed pr. min. *canos.* —

46. *demta*] Hic iterum omnes in *dempta* conſentiu — Vs. 48. Edit. pr. mai. *ille* pro *illa.*

49. *Neu*] Omnes tres *ſeu.* — Porro pro *torqu* utraque edit. legitur *torques.* — Denique omnes *victo*

51. *ſontica*] Cod. *ſentita.* Edit. pr. min. *ſcutica*

52. *luto corpora tinguit Amor*] Cod. *luteo c. tingi* Edit. pr, mai. *lutheo c. tingit tmor.* min. *lucteo cop* *tingit a.*

53. *Vae*] omnes tres *vel.*

54. *Coniicit*] Cod. et edit. mai. *conicit.*

55. *ſpernit*] Omnes tres *ſpernit.*

59. *poſſim*] In Cod. et edit. pr. min. *poſſum.*

61. *proſunt*[Edit. mai. *poſſunt.* — *ſpernit.* edit. *ſpernis.*

66. *pedem*] Omnes tres *pedes.*

69. *Pholoe*] Cod. *Pholce.*

70. *ſanctis*] Edit. pr. min. *factis.* — Eadem vs *ſuum* pro *deum.*

75. *omnes*] Utraque edit. pr. *omnis.*

76. *appoſita*] Omnes tres *oppoſita.*

ELEGIA IX.

Haec elegia in edit. pr. mai. caret inſcriptione; novum carmen ordiri ex vacuo, quod interpoſitum ſpatio apparet; minor habet inſcriptionem hancce: *q tur dilecti pueri fidem corruptam pretio multa in eum* *uens mala.*

1. *miſeros*] Edit. pr. mai. *teneros.*

9. *petituras*] Edit. pr. min. *perituras.* — *freti* *parentia*] Inverſo ordine habet edit. mai. *parentia* *freta.*

13. *perſolves*] Omnes tres *perſolvet.*

19. *Divitiis*] Cod. *o viciis.* — Idem vs. 22. *in* pro *intorto.*

celandi] Omnes tres habent *celanti*, ut vs. seq. pro *est deus*. — Pro *vetat* sola edit. pr. min.

lena] Cod. cum edit. min. *lene*, mai. *leva*.
Nunc] Edit. pr. mai. *non*.
nullo te] Omnes tres *nullo tibi*. — Pro *nunc* aque edit. praebet *tu mihi*.
eriperes] Cod. *erriperet*. — *caelo*] In omnibus gitur *caeli*. — Vs. seq. pro *fulminis*, solemni ie, in Cod. *fluminis*, in edit. min. *flumis*.
facerem] Edit. pr. mai. *faceres*.
Sit, precor] Edit. mai. *sic precor*. — Eadem pro dat *sit lenis*, Cod. *sic levis*, edit. min. *sed leuis*.
quoties] Cod. scribit *quociens*.
et] Omnes tres *sed*.
Nam] Edit. pr. min. *non*.
At me] In omnibus tribus est *et me*.
Rideat] *Rideas* in edit. min. legitur.
externa] Edit. pr. mai. *extrema*; minor pro *lecto* *eto*.
vel plures] *quam plures* offert edit. pr. mai. — 's. 61. *ferant* pro *ferunt*.
Illa nulla queat] Edit. pr. mai. *illa querat nul*-n. *illa queat nullam*.
Atque] Consentiunt omnes tres in lect. *aut*.
putas] Edit. pr. min. *putes*. — Pro *crines ex*)tatum *corpus*.
Et] Ex omnibus tribus allatum *aut*. — *pectere*] :dit. mai. *pectore*.
Ista] Cod. habet *istam*, edit. pr. min. *illa*.
Huic tamen] Cod. *hunc tamen*. — Idem vs. 77. *aliis*.
Tunc] Edit. pr. mai. *tu*.
gremio] Cod. cum edit. min. *regno*.
tum] In omnibus tribus *dum*.
fallaci] Cod. *falaci*.

ELEGIA X.

:. pr. mai. hanc habet inscriptionem: *Detestatur* :*dans aetatem primam*. Paulo aliter edit. min. *r bella laudans aetate primam et pacem*.
'unc caedes] Edit. min. *tum caedes*.

5. *At nihil*] Cod. cum edit. min. *an nihil.* — seq. edit. pr. mai. *saevos* habet pro *saevas.* — Vi scribit Cod. *vieium.*

8. *adstabat*] Cod. *astabat.* Idem etiam *sciphu quum*] Edit. min. *dum.*

11. *nossem*] *noscem* scriptum in Cod. et edit. n

12. *audissem*] Edit. pr. min. *audirem.* — *tu* Edit. mai. *comam.*

13. *et iam*] Cod. uno verbo *etiam.* — Mox scribit *tella* pro *tela.*

15. *idem*] Edit pr. mai. *iidem,* Cod. et min. *id*

16. *Cursarem*] *cursabam* praebet Cod. — Edi mai. vers. seq. habet *ex* pro *e.*

18. *veteris*] Omnes *veteres.*

21. *uvam*] Cod. *uva.*

23. *ipse*] Consentiunt omnes tres in *ipsa.* — *filia* vs. 24. in edit. pr. mai. extat *fila.*

26. *Hostia erit*] Cod. cum edit. pr. mai. *hostia* Edit. min. *hostiaque est.* — *rustica*] Edit. mai. *m* — *hara*] Cod. *ara.*

27. *myrtoque*] Hic et vs. seq. Cod. *mirto.* Se loco edit. min. habet *merito.*

30. *adversos*] . *adverso* est in Cod., qui mox] *mensa* dat *immensa.*

33. *arcessere*] Cod. cum ed. pr. mai. *accersere* quo min. *arcescere.*

36. Pro *Cerberus* Cod. *Cerbarus.* — *Stygiae*] *stigiae,* edit. pr. min. *stiagae.* — *turpis*] Cod. cun *pupis.* Edit. pr. mai. *puppis.*

37. *exesisque*] Omnes tres *percussisque.* — Edit. pr. min. *uastoque.*

38. *pallida*] Cod. *palida.*

39. *Quam potius*] Cod. *quin pacius.* — *h* Edit. pr. min. *et hic.*

43. *candescere canis*] Edit. pr. min. habet *al ramis.*

46. *curva*] Cod. cum edit. min. *panda.* — V edit. min. *texta* pro *testa.*

49. *Pace bidens vomerque vigent*] Cod. ita ex *Pace* (*ce* recentior manus addidit, erasis, quae priu ptae erant, literis) *nitens vomer viderit.*

51. *e lucoque* — *ipse*] Omnes tres *e lutoque* -

55. *teneras subtusa*] Edit. mai. *teneras sub tusa*, min. *crebris suffusa*.

58. *utrumque sedet*] Edit. pr. mai. *utrunque* (hoc etiam in min.) *sedes*. — Vs. 59. min. *fretumque* pro *fertumque*.

60. *deripit*] Cod. *diripit*, edit. pr. mai. et min. *dirripit*. — Praeterea min. pro *e coelo* habet *et coelo*.

61. *praescindere*] In omnibus tribus *perscindere*.

62. *ornatus*] Edit. pr. mai. habet *ornatas*, et deinde eam min. *comas* pro *comae*.

68. *Perfluat*] *prefluat* in Cod.; in quo ad finem huius libri adiecta sunt haec: *Albii Tibulli poetae illustris Liber primus explicit*.

LIBER II.

ELEGIA I.

In Cod. praefixa sunt haec: *Incipit liber secundus*. Edit. pr. mai. inscriptionem libri et elegiae coniungit ita: *De agri lustratione Liber secundus*. At edit. min., omisso elegiae indice, novi libri inceptionem indicat sic: *Alb. Tib. Po. liber secundus incipit foeliciter*.

1. *ades, faveas*] Omnes tres *adest valeat*.

2. *Ritus*] Edit. pr. min. *ritu*. — Praeterea omnes scribunt *extat*.

5. *humus*] *humi* edit. pr. min.

9. *sint*] *sunt* in Cod.

11. *iubeo*] Edit. pr. min. *uibeo* (sic). — *discedite*] In omnibus tribus est *discedat*.

12. *quis*] Cod. cum edit. pr. mai. habet *cui*, min. *quoi*. — *hesterna*] Cod. *externa*, alia scribendi ratione.

18. *nostris*] Cod. *vestris*. — *limitibus*] Edit. pr. min. *Lemitibus*.

19. *eludat*] Eadem *claudat*. — *neu*] Edit. pr. mai. *heu*.

20. *celeres*] Edit. pr. min. *caelites*.

21. *nitidus*] In edit. pr. mai. *nitidos.* — Eadem verf. feq. *ingerat* legit pro *ingeret.*

23. *faturi*] In Cod. fcriptum *facri*, in edit. pr. min. *fatyri.*

24. *exftruet*] In omnibus fcriptum *extruet.* — *arte*] Utraque edit. pr. habet *arte.*

25. *viden*] Cod. *vides.* — Pro *felicibus* edit. pr. min. *foelic.*

26. *nuntia*] Omnes tres *nuncia.*

27. *fumofos*] Edit. pr. min. *famofos.* — *proferre Fal.*] Edit. mai. *proferre phal.*

33. *Aquitanae*] Cod. *equitanae*, edit. pr. min. *aquitaneae.*

34. *avis*] Omnes tres *ades.*

35. *Huc*] Edit. pr. mai. *nunc*, min. *hunc.*

36. *Redditur*] Edit. pr. min. *reditur.* — Eadem vs. 38. pro *Defuevit* praebet *des uenit*, et mox pro *famem* — *fame.*

41. *primum*] Cod. et edit. pr. mai. *primi.*

44. *hortus*] Cod. et edit. pr. min. *ortus.* v. ad I, 1, 46.

45. *Aurea*] Cod. *antea.* — Pro *tunc preffos* edit. pr. mai. *nunc preffos*, min. *compreffos.*

46. *fecuro*] Cod. *fecuto*, et deinde *limpha* pro *lympha.*

47. *fideris*] Utraque edit. pr. *fyderis.*

49. *apis*] Edit. pr. min. *apes.* — *ingerit*] Cod. cum edit. mai. habet *ingerat.* — *alveo*] Cod. *alvo.*

50. *ut* — *melle*] Cod. *et* — *mele.* — Idem cum edit. mai. verf. feq. *faciatus* pro *fatiatus.*

54. *diceret*] Confentiunt omnes tres in lect. *duceret.*

55. *minio*] Edit. pr. mai. *nimio.* — Pro *Bacche* Cod. *Bache.*

56. *arte*] Edit. min. *urbe.* — *choros*] Cod. *thoros.*

58. *hircus: dux erat hircus*] Cod. *ircus. auxerat ircus.* Edit. pr. mai. *hircus: auxerat hircus*, min. *hircus auxerat, hircus.*

59. *primum*] In edit. pr. min. *primus.* — Edit. mai. vs. 62. pro *molle* habet *melle.*

63. *femin.*] Utraque edit. pr. *foemin.*

65. *affiduae textis*] Cod. cum edit. pr. mai. *affidua textrix.* Porro ambo habent *Minervam* pro *Minervae.*

66. ap-

66. *applauſo*] Omnes tres legunt *appulſo.* — Pro *tela* mai. ſcribit *taela.*

67. *Ipſe interque greges*] Conſentiunt omnes in hac lect.: *ipſe quoque inter agros.*

68. *equas*] Edit. pr. mai. *aquas.* — Vs. 70. Cod. ſcribit *hey* pro *hei*, et vs. 73. habet *opus* pro *opes.*

81. *dapibus*] Edit. pr. min. *pedibus.*

82. *hinc procul*] Omnes tres *hinc precor.* Sed in Cod. a recentiori manu ex *procul* immutatum. — Praeterea pro *abde* in edit. pr. mai. *adde.*

84. *palam*] Edit. pr. min. *Palem.*

86. Pro *Phrygio* Cod. *phrigio.* In edit. pr. mai. verſus hic legitur ita:

Obſtrepet et phrygio ſydera fulva thoro.

87. *ſequuntur*] Cod. *ſecuntur.* In edit. pr. mai. totum hoc diſtichon deeſt. —

88. *Matris*] Edit. min. *Martis.* — Pro *choro* Cod. *thoro.*

89. *tacitus*] Cod. *tacitis.* — Pro *fuſcis* omnes *fulvis.*

90. *incerto*] Edit. pr. min. *incertos.* — *nigra*] Edit. mai. *vana.*

ELEGIA II.

Inſcripta eſt in utraque edit. pr.: *ad Cornutum.*

7. *puro*] Cod. *pura.* — *deſtillent*] Omnes tres *diſtillent.*

9. *Adnuat et, Cerinthe*] Cod. cum edit. mai. *an̄uat et cornute*, edit. min. *annuat: et cornute.*

10. *adnuet*] Cod. et edit. pr. mai. *an̄uit.* — Vs. 12. edit. min. *didiciſſe* pro *edidiciſſe.*

13. *malueris*] In Cod. *malluerit.*

15. *Indis*] Utraque edit. pr. *undis.* — Vs. ſeq. edit. pr. mai. *aevi* pro *Eoi.*

17. *Utinam ut trepidantibus*] Cod. legit *utinam ſtrepid.*, edit. pr. mai. *utinam ut ſtrepid.*, min. *utinam trepid.*

19. *Vincula, quae*] Cod. *vincula quae et*, edit. pr. min. *vinculaque et.*

21. *Hac venias, N., avi p. miniſtres*] Cod. ita: *hic veniat N. avis p. miniſtret*, edit. pr. mai. *haec veniat N. avis p. miniſtret*, min. *huc veniet N. avis p. miniſtret.*

22. *Ludat et*] Cod. *et ludat.*

ELE-

ELEGIA III.

Eadem inſcriptio, quae eleg. anteced. praefixa erat, hic iterum in utraque edit. pr. legitur: *ad Cornutum.*

1. *Cerinthe*] Omnes tres *Cornute.*

2. *eheu*] Cod. cum edit. pr. mai. *heu heu*, min. *heu.*

3. *laetos*] Edit. mai. *notos*, min. *latos.* —

4. *diſcit*] Edit. pr. mai. *dicit.*

5. *dominam aſpicerem*] Inverſo ordine *aſpicerem dominam* omnes tres. Ceterum Cod. ſcribit *adſpic.*

9. *Nec quererer*] Edit. pr. min. *nec queror.* — *quum ſol*] omnes tres *quod ſol.* — *artus*] edit. min. ſcribit *arctus.*

10. *aut teneras*] In omnibus tribus *et teneras.*

11. *Admeti tauros*] Cod. habet *armenti tauros.* — Idem vs. ſeq. ſcribit *cithera* pro *cithara.* — Pro *profuerunt ve* edit. pr. min. dat *profuerantue.*

14. Poſt hunc verſum in edit. pr. min. haec inſeruntur:

Ipſe deus ſolitus ſtabulis expellere uacas
Et potum feſſas ducere luminibus.
Et miſcere nouo docuiſſe coagula lacte
Lacteus et mixtus obriguiſſe liquor.

In Cod. vs. 16. minoribus quidem literis, ſed ab eadem manu ſcriptis, ſuppletur ita:

Creditur ad mulcram conſtituiſſe prius.

addita nota: *Seneca ſupplevit.* Tum ſequitur illud diſtichon: *Et miſcere* etc., quod etiam edit. pr. mai. poſt vs. 16. inſerit. Et in hoc quidem nulla eſt lectionis varietas, niſi quod edit. mai. *miſtus* ſcribit. — Pro *fiſcella* Cod. dat *fixella.*

19. *cum valle*] Cod. cum edit. pr. mai. *dum valle.*

22. *e templis*] Edit. pr. min. *a templis.*

23. *horrere*] Cod. *orrere.*

27. *Pytho*] Cod. cum edit. pr. min. *Phito*, mai. *Phython.* —

31. *cui ſua*] Edit. pr. mai. *cui nunc.* — Eadem *puellae eſt* pro *puella eſt.* — Vs. 32. edit. min. *uibet* pro *iubet.*

33. *is es, cui*] Cod. cum edit. mai. *is eſt cui.* — Pro *Cupido* edit. pr. min. *cupid.*

34. *Im-*

34. *Imperitat*] Cod. cum edit. min. *imperat, ut,* mai. *…erat: ut.*

38. *Hinc cruor*] *hinc amor* in edit. pr. mai., quae 40. pro *cum* habet *tum.*

41. *obsidere*] In Cod. *obsistere.*

42. *Ut multo innumeram*] Cod. ita: *et multa iñu-…a*, edit. pr. min. *ut multam in nostro.* — Pro *iugere* — *…m* Cod. *iugera* - *ove.*

43. *Cui lapis*] Edit. pr. mai. *quid lapis.* — *urbique*] *…isque* est in edit. min. et cod., qui pro *tumultus* ha-… *tumuln.*

44. *columna*] In edit. pr. mai. *colunna.*

45. *ut intra*] Edit. mai. *et intra*, min. *ut inter.*

47. *laeta*] Edit. pr. mai. *lenta.*

53. *gerat*] Omnes tres *gerit.* — Pro *Coa* iterum …nes *Choa.*

55. *fusci*] Utraque edit. *fusi.* — Vs. 57. edit. min. *lectos.*

58. *Africa*] Cod. *affrica*, edit. pr. mai. *aphrica,*

59. *loquor*] In cod. *liquor.* — *quem saepe*] Cod. …m edit. pr. min. *quae saepe*, mai. *qui saepe.*

60. *gypsatos*] Cod. et edit. pr. mai. scribunt *gipsatos.*

61. *Ceres, Nemesim quae abducis*] Cod. *seges, ne-…sis qui abducit*, edit. pr. mai. *seges n. qui abd.*, min. *…es n. qui abd.*

63. *Et tu, Bacche*] Edit. pr. min. *tu tibi bache,* …d. *et tu bace*, at idem vs. 64. *bache.* — *iucundae*] Cod. …m edit. mai. *iocundae*, min. *iocunda.*

67. *valeant*] Cod. *valeat.*

71. *Tum*] Cod. *tunc.* — Deinde omnes tres *aspi-…bat.* — Vs. 73. edit. pr. min. *excussura* pro *exclusura.*

75. Cod. hexametrum exhibet ita:

Ah pereant artes et mollia iura colendi.

…dita nota: *Seneca supplevit.* Edit. pr. min. sic:

Ah pereant artes et mollia crura colenti.

…lit. pr. mai. hunc substituit versum:

Mos precor ille redi pacientur rursus ut olim. —

…m in edit. pr. min. post illum hexametrum haec rursus …terpolata leguntur:

abdita in solis si qua puella locis
outinam veteri peragrantes more puellas
Horrida villosa corpora veste legunt.

…s. 76. Cod. *legam* pro *tegant.* —

80. *nego*] Edit. pr. min. *negem.*

ELE-

ELEGIA IV.

In edit. pr. min. haec legitur inſcriptio: *Conqueritur de nemeſi.* Paulo copioſior eſt in edit. pr. mai.: *Conqueritur de Nemiſi quod ſit amoris vinculis innodatus.*

1. *Hic mihi*] Cod. cum edit. pr. min. *ſic mihi.*

2. *paterna*] Cod. *paterve.* — *vale*] Edit. min. *ueni.*

3. *catenis*] Omnes tres ſcribunt *cathenis.*

4. *remittit*] In omnibus tribus *remittet.* — Vs. 6. pro *ſaeva* edit. pr. min. *ſcaeva.*

7. *poſſem*] Cod. cum edit. pr. mai. *poſſim.* — Pro *mallem* edit. min. *malem.*

10. *vaſti*] Cod. *vitrei.* —

11. *Nunc et amara*] Edit. pr. mai. *nunc amara.*

12. *iam*] Omnes tres *nam.*

13. *ſi nil*] *ſi non* eſt in omnibus.

17. *et qualis ubi orbem Complevit*] Cod. *aequalis ubi urbem c.* Edit. pr. mai. parentheſeos ſigno includit (*ubi orbem complevit*).

18. *recurrat*] Conſentiunt liber et utraque edit. pr. in lect. *recurrit.* — Vs. 23. edit. mai. ſcribit *phanis* pro *fanis.*

27. *zmaragdos*] *ſmaragdos* exhibent omnes.

28. *tinguit*] Ex omnibus tribus *tingit* enotatum.

29. *cauſſas, et Coa*] Omnes tres ubique conſtanter praeferunt *cauſa* et *Choa.* — Vs. 30. etiam omnes tres conſentiunt in *e rubro* pro *a rubro,* et vs. 31. in lectione *clavem* pro *clavim.*

33. Cod. hic et ubique *precium* praebet pro *pretium.* — Deinde pro *victa eſt* habet *coeca eſt.* — Eidem vs. 34. *prohybent* placuit pro *prohibent.*

36. *addidit ille*] In omnibus tribus eſt *attulit ipſe.*

38. Pro *fecit* edit. pr. mai. *faecit.* Eadem dat *hinc deus* pro *hic deus.*

40. *Diripiant*] Cod. *erripiant,* utraque edit. pr. *eripiant.*

44. *det*] Edit. pr. min. *dat.* — Deinde Cod. *obſequias* pro *exſequias.*

45. *nec*] Edit. min. *nunc.*

49. *placideque*] Edit. pr. mai. *placidaeque.* — Vs. 52. min. *amore* pro *amor.*

55. Omnes tres ſcribunt ubique *quicquid.*

56. *They-*

56. *Thessala*] Cod. *thesala*, mai. *thessala*. — Eadem *dedit* pro *gerit*. — Vs. 57. habet *et qd'*.

58. *Hippomanes*] Cod. scribit *Ypomones*.

ELEGIA V.

Inscribitur in edit. pr. mai.: *Invocatio Phoebi*. Minor hunc habet titulum: *inuocatio phoebi et eius laudes*.

2. *cithara*] Cod. *cithera* scribit.

3. *chordas*] Edit. pr. mai. *conchas*, Cod. *cordas*. — Idem vs. 4. *tuas* habet pro *meas*.

5. *devinctus*] Edit. pr. min. *devictus*. —

6. *tua sacra*] *tua templa* legitur in edit. pr. mai., quae mox *depositam* praebet pro *sepositam*, et vs. 11. cum altera edit. pr. *deditus* pro *debitus*.

13. *haruspex*] Omnes tres sine adspiratione *aruspex*.

15. *Sibylla*] Cod. *Sibilla*. — *est* abest ab omnibus tribus.

17. *chartas*] Cod. semper *cartas*.

18. *ipse*] deest in edit. pr. mai. — *quid canat*] Omnes exhibent *quod canat*. — Etiam vs. 20. consentiunt omnes tres in *eaptos* pro *raptos*.

21. *Nec fore*] Edit. pr. min. *haec fore*. — 22. *Ilion*] Cod. scribit *Ylion*. —

23. *formaverat*] Cod. cum edit. pr. min. *firmaverat*. — Eadem vs. 25. *uacae* dat pro *vaccae*, et vs. 27. *umbram* pro *umbrae*.

30. *Garrula*] Cod. *garula*.

32. *Et calamus*] Omnes tres *nam calamus*. — Deinde edit. mai. et min. *caera* scribunt pro *cera*.

34. *pulsa*] Omnes tres exhibent *pulla*. — Pro *linter* edit. pr. mai. scribit *lynter*.

35. *Illa*] *illaque* est in Cod., qui mox pro *placitura* vitiose habet *pia cura*. — *magistro*] utraque edit. pr. *magistris*.

36. *festa*] Omnes tres hic habent *festa est*, omittunt autem alterum *est* in fine versus. —

37. *fecundi*] Edit. pr. mai. *facundi*.

39. Cod. et utraque edit. pr. novam hic incipiunt elegiam. In edit. mai. nova praeponitur inscriptio: *Vaticinium Sibyllae de Aenea et Roma Urbe*. Edit. min. brevius ita: *Sibillae vaticinium de Aenea*.

40. *Troïa*] Omnes tres *Truica*.

41. *Iu-*

22. *reddat*] Cod. legit *reddet.* — Vs. 23. edit. pr. mai. habet *harundine* pro *arundine.* — Vs. 27. omnes tres fcribunt *nemefim.*

28. *Hei*] Cod. *hey.*

32. *feram*] Cod. *ferant*, edit. pr. mai. *gerat.*

37. *Ne tibi*] Edit. mai. dat *non tibi.* — Vs. 40. min. *infernas* pro *infernos.* —

41. *Defino*] Edit. pr. mai. *define.* — Eadem vs. 43. *fedare* fcribit pro *foedare.*

45. *Phryne*] Cod. cum edit. pr. mai. *phirne*, min. *Phyrne.*

47. Pro *duro* Cod. dat *diro.*

51. *tunc mens*] Edit. pr. mai. *fed mens.*

53. *diras; fatis*] Eadem *dure fatis;* edit. min. *dira: fatis.* —

In fine huius libri in Cod. haec leguntur: *Albii Tibulli poëtae illuftris liber fecundus explicit. Incipit liber tercius ad Neaeram amafiam fuam.* In edit. pr. min. finis libri novique initium fignificatur ita: *Liber fecundus explicit. incipit tertius.*

LIBER III.

ELEGIA I.

Infcriptionem novi libri et novae elegiae edit. pr. mai. coniungit fic: *Ad Neaeram amafiam fuam Liber III.*

1. *Kalendae*] Cod. *Calendae.*

2. *hinc fuit*] Omnes tres occupavit lect. *hic fuit.*

8. *ut digna eft*] Parenthefeos figno includit haec verba edit. pr. mai., quae vs. feq. *luthea* fcribit pro *lutea.*

10. *Pumex et*] In omnibus tribus *pumicet et.* — Edit. pr. mai. deinde pro *canas* — *ante* exhibet *cavas* — *arte.*

11. *praetexat*] *praetexit* Cod. — Idem *cartae*, ut femper.

12. *meum*] Omnes habent *tuum.*

14. *fic etenim comtum*] Edit. pr. min. *fic et* † n † *comptum* (fic). *comptum* etiam in mai.

15. *Per,*

15. *Per, vos*] Cod. *par vos*, et vs. 16. *caſtaliam* *r.*

19. *referet*] *referat* eſt in edit. pr. mai., at in min. *rt.*

21. *primum meritam*] Cod. habet *primum meritum.* que edit. *primum nympham.*

28. *Auferet*] In edit. pr. min. legitur *auferat.*

ELEGIA II.

In edit. pr. mai. inſcripta eſt: *Queritur de discidio oris.* Min. praemittit haec: *de amoris discidio queritur ine ligdami.*

1. *carumque*] Edit. pr. mai. *caraeque.*

2. *eripuit*] Cod. *erripuit*, ut vs. 4. *errepta*, et vs. 30. *ptae.*

5. *non haec patientia noſtro*] Edit. pr. mai. *non hoc emur: et aequo.* —

7. *Nec mihi vera*] Edit. mai. *haec mihi verba*, at t. min. *haec mihi vera.* — Vs. ſeq. eadem diſtinguit: *pěſſae:,* maior ſcribit *tedia.*

9. *Ergo cum tenuem*] In edit. pr. mai. leguntur ita: *o ego cum tenuem;* vulgatam exprimere voluit haud bie edit. pr. min.: *ergo eum tenuem.*

10. *Candidaque oſſa ſuper*] Edit. pr. mai. habet *can-a quae oſſa ſupra.*

12. *moeſta N.*] *caſta N.* eſt in edit. pr. min.

15. *praefatae*] Edit. mai. *praefate.* — *precatae*] nes tres conſpirant in *rogate.*

17. *quae ſola*] In utraque ed. pr. eſt *quoque ſola.*

18. *legant*] In omnibus *legent.*

19. *ſpargant*] Iterum omnes tres *ſpargent.* — Pro *lecta* edit. pr. min. *perfuſa* legit. — *Lyaeo* ſcribitur in d. et edit. pr. mai. *liaeo.*

21. *velis*] Omnes tres exhibent *ventis.* — *garbaſeis* ibit Cod.

23. Idem *panchaicha* habet pro *Panchaia.* — Pro *ic* edit. min. *illic* dat.

24. *pinguis et*] In lectione *dives et* omnes tres con-tiunt. — Cod. *aſſiria* ſcribit pro *Aſſyria*, ut vs. 29. *ydamus* pro *Lygdamus.*

29. *cura Neaerae*] Omnes tres exhibent: *cauſa aera.*

ELE-

ELEGIA III.

Edit. pr. mai. hanc habet inſcriptionem: *Epitha ad Neaeram;* edit. min. ſimpliciter: *ad Neeram.*

1. *votis*] Utraque edit. pr. *flammis.*

2. *dediſſe*] Cod. habet *tuliſſe.*

7. *ſociarem*] Cod. legit cum edit. pr. min. *ſocia*

9. *Tum quum*] Omnes tres exhibent *tunc cum* *praemenſae*] Cod. *permenſo*, edit. mai. *permenſae.* — *tempora* Cod. *tempore.*

10. *Lethaea*] Edit. pr. mai. *lethea*, min. *Laeth*

13. *Phrygiis*] Cod. ſcribit *phrigiis;* pro *innixa* min. praebet *ſubnixa.*

14. *Taenare*] Cod. *traenare*, edit. pr. mai. *tena* Pro *Caryſte* Cod. dat *thariſte*, utraque edit. pr. *cha*

17. *Erythraeo*] Cod. *erithraeo*, edit. pr. mai. *ery* — *quae littore*] in Cod. legitur *quae in littore.*

18. *Tinctaque*] In edit. pr. mai. eſt *cinctaq* *Sidonio*] Cod. *ſydonio*, edit. pr. min. *Sidonia.*

20. *Invidia eſt; ſalſo*] In omnibus tribus le *invida quae ſalſo.*

21. *hominum*] *homini* dat edit. pr. min.

22. *regit*] Conſentiunt omnes tres in lect. *ge*

23. *iucunda*] Cod. cum edit. pr. mai. ſcribit *da.* — Pro *Neaera* edit. min. *nerea.*

24. *regum*] In edit. pr. mai. eſt *regnum.*

28. *averſa*] Omnes tres ſervant *adverſa.* — vs. ſeq. omnes tuentur *iuvant.* — Pro *Lydius* Cod.

31. *cupiant*] Edit. pr. mai. habet *capiant.* — vs. 44. *cyrpia* pro *Cypria.*

34. *canunt*] Omnes tres legunt *neunt.* — Cod. ſcribit *orchus* pro *Orcus.*

ELEGIA IV.

De Somnio eſt inſcriptio in edit. pr. mai.; e n hil enotatum.

1. Cod. et edit. mai. habent *dii.* min. *dic.* - *ſint inſomnia*] Cod. cum edit. pr. mai. *nec ſint m mnia*, min. *nec mihi ſint ſomnia.*

2. *extrema*] Edit. pr. min. *externa*, unde c lectio, quam Cod. habet cum edit. pr. mai. *h*

r. ad II, 9, 57. et I, 6, 18. — Pro *peſſima* Cod. *pexi-ı*, edit. min. *proxima.*

3. *vanum*] In omnibus tribus eſt *vani.* —

4. *in vobis*] Omnes habent *in votis.* — Vs. 6. edit. . min. ſcribit *Thuſcis* pro *Tuſcis.*

9. *At natum in curas*] Cod. ita: *et natum maturas.*, it. pr. mai. *et natum in curam.*, min. *et vanum ventura.* *omina*] Edit. mai. *omĩa*, min. *omnia.* — *noctis*] In ıd. a recentiori manu additum eſt, ea, quae prius ex- ɔat, voce eraſa.

11. *Sed — monenti*] Cod. cum edit. pr. min. *et — ɔneri.*

14. *praetimuiſſe*] Omnes tres exhibent *pertimuiſſe.*

15. *Si mea nec*] Edit. pr. min. *Sic* (quod in Cod. .am legitur) *me nec.* — Vs. 16. Cod. pro *magnos* dat *ıgicos.*

17. *aetherium*] In omnibus tribus eſt *aethereum.* — *ıenſa*] Cod. cum edit. pr. min. habet *emerſa.* — Vs. . pro *aegrae* edit. pr. mai. ſcribit *aegre.*

20. *ſollicitas*] Hic et vs. 53. Cod. cum edit. pr. min. aebent *ſolicitas.*

21. *ſummo*] Edit. pr. mai. *ſomno.*

22. *Preſſit*] Eadem *praeſſit.* — Pro *ſera* edit. min. *ʃa.*

23. *lauru*] Omnes tres *lauro.*

25. *ulla*] Edit. pr. mai. *illa.*

28. *Spirabat Syrio*] In omnibus tribus legitur: *ſtil-bat tyrio.* — Pro *myrtea* Cod. *mirthea.*

33. *Ut, quum*] Omnes tres ſervant *et cum.* — *ama-ntis*] edit. pr. mai. praebet *amaranthis*, min. *amaracis.*

34. *Lilia: ut*] Conſpirant omnes in lect. *lilia et.*

37. Cod. ſcribit *textudine*, vs. 38. *garula*, ut II, 5, ı., et *lira.* — Ibid. edit. pr. min. *leva* pro *laeva.*

42. *Edidit haec*] Edit. pr. min. *haec edidit.* — *dulci ;ſtia*] Omnes tres habent *triſti dulcia.*

47. *aevique futuri*] Solus Cod. *cuicunque futuri.* —

50. *Quodque*] Cod. et edit. pr. mai. dant *quidque.* — ·o *feram* omnes *ferant.* — Vs. 53. edit. pr. min. *ſo li-:as celeſtia.*

54. *ire*] Eadem exhibet *eſſe.*

56. *imaginibus*] *ymag.* ſcribit Cod., qui vs. 58. cum lit. mai. habet *maluit* pro *mavult.* — Vs. 60. edit. pr. min. ;rum ſcribit *neera* pro *Neaera.*

63. *il-*

63. *illis*] Cod. cum edit. pr. mai. *illi*.

64. *prece*] In omnibus tribus eſt *fide*.

65. In omnibus ita legitur:

Saevus amor docuit dominae fera verba minantis,

In Cod. hic verſus ab eadem manu quidem eſt deſcriptus, ſed literis minoribus. — Vs. ſeq. edit. pr. min. *ſevus* pro *ſaevus* ſcribit.

67. *niveos* — *iuvencos*] Omnes tres *niveas* — *iuvencas*. — Vs. 69. Cod. *cithera* et vs. 70. *cordis*.

71. *cantus*] In Cod. et edit. pr. mai. *cantum*. —

73. *Neſcis*] Edit. pr. min. dat *neſcit*. — Vs. 75. Cod. *adhybere*. —

78. *nomine*] In edit. min. *nomina*.

80. *hoc alium*] Cod. cum edit. pr. mai. habet *ac alium;* in min. legitur *at alium*.

81. *defluxit*] *deflexit* eſt in edit. pr. mai. — Omnes tres conſentiunt in lect. *corpore* pro *pectore*.

82. *ne poſſim*] Edit. pr. mai. *non poſſum*.

87. *Nec conſanguinea*] Edit. pr. min. *nec canis sanguinea*. — *caterva*] Cod. dat *catena*.

89. *Scyllave*] Cod. *Scilluque*, utraque edit. pr. *ſcyllaque*. — Pro *canibus* edit. pr. min. *anibus*. — *ſuccincta*] Cod. et mai. exhibent *ſubmixta*. — Vs. 90. min. ſcribit *ſcaeva*.

91. *Scythiae*] In Cod. *Scithiae*. — *horrendave Syrtis*] Edit. pr. mai. legit *horrendaque ſitis*, paulo rectius min. *horrendaque ſyrtis*.

93. *alias*] *alios* eſt in edit. pr. mai.; eadem vs. ſeq. habet *quō non;* et vs. 95. *crudelis* pro *crudelia*.

96. *irrita*] Cod. cum edit. pr. mai. ſervant *impia*. — Deinde Cod. ſcribit *nothos*.

ELEGIA V.

Edit. pr. mai. hanc habet inſcriptionem: *De ſe egrotante*. Ita etiam min., niſi quod in ea male expreſſum: *De ſe aegrotate*.

1. *Vos*] Edit. pr. min. *Nos*. — Eadem ſcribit *hetruſcis* pro *Etruſcis*, cuius loco edit. mai. *aetruſcis* dat.

5. *At mihi*] Cod. *ah mihi*.

7. *virorum*] Omnes tres conſpirant in lect. *deorum*.

9. *infecit*] Edit. pr. mai. *infaecit*.

10. *tetra*] Omnes occupavit lect. *certa*.

11. *ad-*

11. *admovimus ignes*] Cod. *amovimus egris*, edit. mai. dat *admovimus aegros*.

12. *ſolicitant* ſcribit Cod. cum edit. min., *nephanda* Cod. et edit. pr. mai.

13. *meditantes*] Cod. cum edit. pr. mai. legit *meditantis*. — *linguae*] in Cod. extat *mentis*.

17. *noſtri primum*] Cod. et edit. pr. min. exhibent *primo noſtrum*.

21. *pallentes*] Cod. ſcribit *palentes*.

23. *Elyſios*] Cod. *eliſios*, edit. pr. min. *Helyſios*.

24. *Lethaeamque*] Edit. pr. mai. *letheamque*. — *Cimmeriosque*] Cod. cum edit. pr. mai. *chimeriosque*, min. *cimeriosque*.

26. *pueris*] Cod. *pueri*.

27. *nequidquam*] Cod. cum edit. pr. min. *nequicquam*, edit. mai. *nec quicquam*. — *terrear*] Eadem *terreat*.

29. *At vobis*] Cod. habet *atque nobis*, edit. pr. mai. *atque mihi*, min. *Et nobis*. — Eadem ſcribit *Thuscae*, et vs. 31. *ſed* pro *et*.

32. *volent*] Omnes tres praeferunt *velint*.

ELEGIA VI.

Inſcriptio in edit. pr. mai. eſt haec: *Alloquitur Bacchum*; in edit. min. *inuocat Bacchum*.

1. *myſtica vitis*] Cod. *miſtica vitis*, edit. pr. mai. *candida vitis*.

2. *Semper, ſic hedera*] Edit. pr. mai. exhibet ita: *Sic hedera ſemper*, Cod. *ſ. ſ. edera*. — *geras*] in omnibus tribus legitur *feras*.

3. *medicande*] Omnes habent *medicando*. — Vs. 5. edit. pr. min. ſcribit *chare*, Cod. *bacho*.

6. *I, nobis*] In noſtris extat omnibus: *et nobis*. — Edit. pr. mai. deinde dat *phalerna*.

8. *Fulſerit*] Cod. praebet *pulſerit*. — Pro *niveis* in edit. pr. min. *iuuenis*.

11. *recuſat*] Utraque edit. pr. legit *recuſet*.

12. *eum tecto*] Cod. *cum tecto*.

15. *Armenias*] Cod. *armenas*, edit. pr. mai. *Armeniasque*, et *tygres*.

17. *valet*] Omnes tres praeferunt *volet*.

18. *iuvant*] Edit. pr. mai. praebet *iuvat*, eadem cum min. vs. ſequ. dat *illos* pro *illis*.

21. *Iam venit*] Cod. cum edit. pr. min. *non venit.* — In lect. *ſeverus* pro *ſeveris* omnes tres conſentiunt.

23. *his*] Edit. pr. mai. *iis.* — *poenas qualis*] Cod. cum edit. min. habet *poenas deus hic.* — *quantumque* pro *quantusque* a ſolo Cod. enotatum.

24. *praeda*] In edit. pr. min. *turba* legitur.

28. *Aëriae et nubes*] Cod. *aeriae nubes*, edit. pr. mai. *aerie et nubes.* — Edit. min. pro *diripienda* habet *dirripienda.*

32. *poſt multos*] Edit. pr. mai. *poſt multas.*

33. In Cod. et edit. utraque pr. inde ab hoc verſu novum orditur carmen, cui in edit. mai. praepoſita eſt haec inſcriptio: *conqueritur de Neaera*, in min. *conqueſtio amatoria.* — Pro *hei mihi* Cod. legit *ſi mihi.*

36. *ebria*] Edit. pr. mai. *hebria.*

38. *Lenaeus*] Cod. ſcribit *leñaeus*, edit. min. *Laeneus.*

39. *Theſeae*] Cod. *teſeae.*

41. *Sed cecinit*] Cod. cum edit. min. *ſic cecinit.* — Pro *Minoi* Cod. habet *minor ante.*

43. *Vos ego*] In Cod. ſcriptum *vos quoque.* — *quicunque*] Edit. pr. mai. *quaecunque.*

46. *prece*] Omnes tres legunt *fide.*

47. *iurarit*] Cod. ſolus dat *iurabit*, utraque edit. pr. *iuravit.* — Eaedem vs. 50. *Iuppiter* habent pro *Iupiter.*

51. *quid toties*] Cod. *qui tociens*, edit. pr. mai. *qui totiens*, min. *qui toties.*

52. *procul*] In omnibus tribus legitur *precor.*

53. *vellem*] Edit. pr. mai. praefert *mallem.* — *longas tecum*] Alio ordine omnes tres *tecum longas.*

55. *nec amica*] Cod. cum edit. pr. min. *inimica.*

57. *Naida Bacchus*] Cod. cum edit. mai. *Naiada Bachus.* — *o lente*] *o laete* extat in edit. min.

58. *Temperet*] Edit. pr. min. *temperat.* — *Marcia*] In omnibus tribus ſcribitur *Martia.* — Cod. *limpha.*

59. *Non ego, ſi fugiat noſtrae*] Cod. *non te, ſi fugiet noſtrae*, edit. pr. min. *non ego, ſi noſtrae fugiat.*

62. *puer, i*] In Cod. *puer es*, addita nota ab eadem manu: *alii et.* Hoc ipſum exhibet utraque edit. pr.

63. *Syrio*] Cod. *tyria*, editt. princip. *tyrio.*

— Verſum

Versum 64. in Cod. eadem serie sequuntur versus, ii libri IV. carmen XII. constituunt, addita nota: *Retuntur hi tres versus infra in fine libri, epistola: Estne bi, in fine epistolae.* Etiam in edit. pr. mai. illi versus ie ulla distinctione vs. ultimum huius carminis subseuntur.

LIBER IV.

ELEGIA I.

Edit. pr. mai. haec praemittit: *De laudibus Messalae ber IIII.* Ex edit. pr. min. sola novae elegiae inscriptio otata est: *ad Messalam.*

1. *me cognita*] Omnes tres *mea cognita.*

3. *tamen. At meritas si*] Cod. *tamen a meritis, si.* ı etiam edit. pr. min. et mai., nisi quod haec post *meis* colon ponit. — Pro *carmina* edit. pr. min. dat *carne.*

4. *humilis tantis*] Inverso ordine Cod. dat *tantis milis.*

5. *te praeter*] Cod. cum edit. pr. min. *praeter te.*

9. *Cres tulit*] Edit. pr. min. habet *tetulit.* — Eadem m mai. scribit *iocundior.*

10. *puro*] Cod. legit *pura.*

11. *ne*] deest in Cod., *iam* dat edit. pr. mai.

13. *tectis*] Ex omnibus tribus enotatum *terris.*

14. *placavit*] Cod. *pacavit*, ita etiam edit. min.

15. *inaurato*] Duobus verbis edit. pr. mai. *in aurato.*

18. *dicat*] *dictat* habent edit. pr. min. et mai. — aec praeterea pro *mundi* scribit *mondi.*

19. *immenso desedit aere*] Cod. cum edit. pr. min. git: *immensum descenderit* (hoc etiam in edit. mai. extat) ra.

20. *et in*] Edit. pr. min. *et hinc.*

21. *a terris*] Omnes tres conspirant in *e terris.*

22. *ut*] Iterum omnes praebent *et.*

24. *At, quodcunque*] Edit. pr. mai. *et quodcun*
min. *et quodcumque*. — *Camoenae* eſt in edit. mai.

25. *ſed quod*] In Cod. et edit. pr. min. legitur *quod.*

26. *vovemus*] Cod. et edit. pr. mai. *movemus*, gatam dare voluit edit. min. *nouemus*.

27. *nec tanto*] Edit. min. *ne tanto.* — *nomine* omnibus eſt *carmine.*

30. *quid quaque index*] Cod. cum edit. pr. mai. bet *quid qua iudex*, min. ita: *quid nam iudex.*

32. *maiores*] Diviſit vocem edit. pr. min. *maior e futuris*] Utraque edit. pr. exhibet *futurus.*

33. *ſtemmate*] Ex omnibus affertur *nomine.*

34. *magna*] Edit. pr. min. praebet *faſta.*

36. *canent vincto*] Edit. pr. mai. *canent iuncto*

37. *potior*] Conſentiunt omnes tres in lect. *po*

39. *Nam quis te*] Omnes *quisque tibi.* — *caſt* Cod. *caſtisve.* Edit. pr. mai. *chartisve.*

40. *hinc aut hinc*] In Cod. haec verba *aut hi* ſunt. — In edit. pr. min. vitioſe *libi* pro *tibi.*

41. *premitur*] Cod. *premit.* — Vs. ſeq. *parte* in edit. min.

44. *depreſſior*] Edit. pr. mai. *compreſſior* leg Eadem cum Cod. verſ. 48. ſcribit *ſtace.*

49. *Ulixen*] Cod. cum edit. pr. mai. *Ulyſſem*, *Ulixem.*

50. *dum*] Edit. pr. mai. *tum.*

51. *decurrerit*] Utraque edit. pr. legit *decurrer* Vs. 53. pro *includitur* edit. pr. mai. *excluditur.*

54. Pro *Ciconumque* Cod. ſcribit *cyconumqu* *reppulit* pro *repulit* eſt in omnibus tribus.

55. *Nec valuit Lotos coeptos*] Cod. hic praebet *valuit cyclops tempus*, editt. princ. *non valuit cyclop ptos.* — Pro *avertere* Cod. dat *advertere.*

57. *Victa*] Edit. pr. mai. *uncta.* — Vs. 58 *Vexit et* edit. pr. min. *uexerit.* — Vs. 59. *laeſtr* ſcribit edit. mai.

60. *Artacie gelida*] Cod. *artaere* (in collat. s ptum: fortaſſe *artacre*) *gelidos*, edit. pr. mai. *artatie lidos*, min. *atraciae gelidos.*

62. *feret*] *ceres* legitur in edit. pr. mai.

64. *Cimmeriorum*] Cod. *cimmerion*, edit. pr. *chimmerion*, min. *chymerion.*

65.

65. *Queis*] In omnibus *quis*.

66. *sive supra*] Cod. habet *seu super*, edit. pr. min. git *seu supra*. — Omnes autem punctum post *infra* nittunt.

67. *Plutonis*] *Plutoni* offert edit. min. — Pro *regno* lit. mai. dat *regna*.

68. *deum*] deest in Cod. — *umbris*] Ex omnibus ıotatum *undis*.

69. *Praeteriitque*] Edit. pr. mai. *praetereuntque*. — adem scribit *syrenum*. — Cod. vero *pupi*.

70. *inter geminae*] Cod. cum edit. pr. mai. hic dant *ter-minae*, in min. est *tergemini*. — Pro *nantem* Cod. *nante*, lit. min. *nautem*.

71. *ore*] Omnes tres tuentur *orbe*.

72. *rabidas*] Iterum omnes *rapidas*. — Pro *inter* .it. pr. mai. *sic in*. — *serperet* edit. min. *curreret*.

77. *Calypsus*] Edit. pr. min. *calypsos*.

78. *misero*] Omnes tres consentiunt in lect. *miseri*. — *eacia* scriptum in edit. pr. mai. — Eadem vs. 78. *in-sunt* una voce.

82. *Iam te*] Ex omnibus affertur *nam te*.

83. *praeducere*] Cod. *preducere*, edit. pr. mai. *per-cere*, min. *producere*.

84. *cervos*] *nervos* est omnium lectio. — Vs. 87. deest in edit. pr. min.

90. *aut* — *perfregerit*] Edit. pr. min. dat *et* — *per-egit*.

91. *Aut quis*] Edit. pr. mai. praebet *et quis*. — Pro *lerem arctato* in omnibus legitur *celeremve arcto*.

93. *dirrecto* scribit edit. pr. min. — Eadem mox un cod. et mai. pro *cursu* exhibet *passu*.

94. *brevius*] Edit. pr. min. *melius*. — Eadem cum d. *contendere* pro *compellere*.

95. *Quis*, *parma seu*] Edit. pr. mai. dat *pervia seu is*, in min. est *pervia seu quos*. — Omnes *leva* pro *eva*.

96. *veniat gravis*] Omnes tres conspirant in *grandis nit*. — Etiam vs. 98. omnes *venient* pro *veniunt*.

99. *parant*] *parent* est in omnibus.

100. *acies*] Edit. pr. min. habet *facies*.

102. *ut aequatis*] Cod. hic dat *an aequatis*, utraque .it. pr. *in aequatis*.

103. *du-*

103. *duplici ſeiunctim c. Marte*] Cod. legit ita: *duplicem, ſeu iunctum c. Martem,* editt. princ. ſic exhibent: *duplicem ſeu vinctum c. Martem.*

104. Editt. princ. hunc verſum ſcribunt ita:

Dextraque ut levum (haec etiam Cod.) *t. d. ſiniſtra.*

105. *geminis* — *caſtris*] Omnes tres *gemini* — *caſus.*

108. *Iapydiae*] Cod. cum edit. pr. min. *iapigiae,* mai. ſcribit *iapiguae.*

110. *Arupinas*] Cod. cum edit. pr. min. dat *et arpinis,* mai. *et alpinis.* — Praeterea min. habet *aruis* pro *armis.*

112. *Pyliae*] *piliae* habet edit. pr. min. In eadem edit. poſt vs. 112. sequitur hic:

namque ſenex longae peragit dum ſaecula uitae.

Hunc igitur verſum non ab eo demum, qui Aldinam ſec. correxit, repoſitum eſſe (ut ſtatuit Heynius) apparet.

113. *renovaverit*] Cod. *renoverat,* edit. pr. mai. *renovaverat.* — Eadem vs. 115. praebet *moderatur.*

117. *cathenae* ſcribunt Cod. et edit. pr. min. — Haec vs. ſequ. *erit* exhibet pro *eris.*

120. *Queis Amythaonius*] Cod. legit *quis amithaonius,* min. *quis amichaonius. quis* pro *queis* etiam in mai. —

121. *ſubtemine*] Omnes tres *ſub tegmine.*

122. *anni*] Cod. dat *annis.*

127. *Nulla*] Cod. cum edit. pr. min. *ulla.* — *aereas* ſcribit Cod. pro *aerias.*

129. *Quum*] In omnibus tribus legitur *quin.* — *murta*] Cod. et edit. pr. min. habent *multa.*

130. Omnes hic ſcribunt *Iuppiter,* verſ. ſequ. *affuit,* et vs. 133. *annuit.* —

133. *additus*] *abditus* eſt in edit. pr. min. — Eadem vs. 134. *purior* legit pro *laetior.*

136. *iidem*] Edit. pr. mai. *idem.* — *ſint*] Utraque edit. pr. *ſunt.* — *triumphi*] Edit. mai. *triumphis.*

139. *Theraeo tellus*] Cod. *tetero tellus,* edit. pr. mai. *tetereo tellus,* min. *letereo tellus.*

140. *Choaſpes*] Edit. pr. mai. ſcribit *dryaſpes,* min. *dyaſpes.*

141. *Gyndes*] Omnes tres habent *cydnus.* — Praeterea edit. min. *cirri* pro *Cyri.*

142. Mirum in modum hunc verſum variant libri noſtri. Cod. ita habet:

Cretaeis ardet aut unda cariſtia campis.

Edit.

dit. princ. mai. hoc modo effert:

Cretaeis ardens: aut nuda cariſtia campis,

enique edit. min. legit ſic:

Cretaeis ardens aut unda cayſtria campis.

143. *Tomyris*] Cod. ſcribit *Tamiris*, edit. min. *tha-iris*, mai. *thamyris*. — Vs. 145. Pro *Padaeus* utraque lit. pr. *pachaeus*.

146. *Quaque Iſtrus*] Omnes tres *quaque hebrus*. — *gat* deeſt in edit. min. — Eadem pro *Moſynos* dat *aginos*, mai. *magirios*.

148. *ſeſe offeret armis*] Cod. exhibet *ſe offerret in mis*.

151. *conſidit*] Omnes tres *conſiſtit*.

152. Hunc verſ. Cod. legit ita:

et quicunque in partes totus disponitur orbis.

157. *ſuperingerit*] Edit. princ. min. praebet *ſuper erit*.

159. *propior*] In Cod. eſt *proprior*. — Vs. ſeq. edit. in. *properet* pro *properat*.

161. *conſurgit*] Cod. cum edit. min. *exurgit*. — Haec . 164. pro *Nulla* dat *ulla*.

165. *inter poſita*] Coniungunt omnes tres in unam cem *interpoſita*. — Pro *rigentes* Cod. *rigentens*, unde um, quod in edit. min. legitur, *rigentem*.

167. Omnes tres hunc verſ. ita exhibent, mutato line verborum:

quas ſimilis utrinque tenens vic. c.

168. *necat*] In omnibus noſtris eſt *negat*.

169. *Hinc*] Edit. pr. min. *hic*. — *vertitur*] Cod. *titer* (ſic), edit. mai. *labitur*. — Vs. 170. *hic* pro *hinc* t Cod.

173. *conſinditur*] Edit. pr. mai. habet *confunditur*, n. *contunditur*.

174. *exurgunt oppida*] Cod. *exurgitat oppida*, edit. n. *conſurgunt opida*.

175. *per claros ierint*] In omnibus tribus eſt *prae-ros poſcent*.

181. *peragit*] Edit. pr. mai. *pergit*.

182. *ut mos eſt illi*] Omnes tres haec verba paren-ſeos ſignis includunt. — Deinde *fatigat* edit. mai. —

183. *Nam mihi*] Edit. pr. mai. *non mihi*. — Pro *gnis* edit. pr. min. praebet *magrus* (ſic).

185.

185. Omnes tres exhibent ita:

Horrea fecundis indeficientia mensis.

nisi quod Cod. et edit. min. scribunt *foec.* — Vs. 188 a mai. *desyderium* habet.

189. *anteactos*] Cod. cum edit. pr. min. legit *act* edit. mai. *accitos.* — Praeterea Cod. *admonet* pro *movet.*

190. *relictus* pro *relictis* legitur in Cod. et edit. mi

193. *ausim*] Edit. pr. min. *ausun.*

195. *solus densis*] Mutato ordine omnes tres *de solus.*

196. *Etnaeae* scribit edit. pr. mai., *comittere* min.

197. *Sum*] Cod. cum edit. pr. mai. exhibet *dum* Deinde edit. min. legit: *tuam nostri est si.*

198. *Sit tibi*] Edit. pr. min. offert *sic tibi.* — *si sit modo* edit. mai. dat *si sint modo.*

199. *Lydia, non*]. Edit. min. *Lidia nec.*

200. *Meleteas*] Edit. pr. mai. habet *meletheas*, i duobus verbis *me letheas.* — *nec mallem*] Cod. *ma quoq;* — *chartas*] Vitiose edit. pr. mai. *barchas.*

201. *Quod tibi*] Edit. pr. min. habet *qui tibi.*

202. *sit notus*] *si notus* ex omnibus tribus enota

203. *statuent*] Cod. dat *statuunt.*

204. *cum tumulus*] Omnes tres conspirant in *tunc tumulus.* — *contexerit*] Cod. legit *cum texerit,* *seu texerit.*

206. *figura*] *figuram* est in edit. pr. mai.

210. *Quandocunque*] Omnes nostri habent *in q cunque.*

211. *subtexam*] Edit. pr. mai. *subtextam.*

CARMEN II.

Inscriptum est in edit. pr. mai. ita: *Laus Sulpitia deum Martem.* Edit. min. hic caret inscriptione.

1. *Sulpicia*] Edit. pr. mai. habet *Sulpitia.* — Ei vs. 6. pro *lampadas* dat *lampades.*

7. *movit*] Edit. min. legit *flectit.* — A vers. 8 que ad vs. 14. elegiae ad Phoebum in exemplari Bibl Paris., quo usus est is, qui hanc collationem cons omnia deerant; totum autem folium ei videbatur i cidisse. —

13. *Vertumnus*] Edit. pr. mai. hic scribit *vertunus*. — Pro *Olympo* Cod. *Olimpo*.

14. *Mille habet*] Cod. *mille hunc*. — Idem vs. 16. *dent* pro *det*, et *permadefacta* pro *bis madefacta*.

19. *conchas*] Cod. cum edit. mai. *gemmas*.

20. *equis*] Uterque liber *aquis* habet.

21. *cantate*] Solus Cod. *cantare*.

22. *superbe*] Edit. mai. legit *superba*. — Cod. scribit *lira*.

23. *celebretur*] Cod. cum edit. mai. *hoc sumet*.

24. *vestro*] Cod. *nostro* legit. — Idem cum edit. mai. pro *choro* exhibet *thoro*.

CARMEN III.

Edit. mai. hanc habet inscriptionem: *Sulpitia ad Cherinthum de uenatione dimittenda*.

3. *in praelia*] Cod. praebet *in pectore*.

7. Edit. mai. post *est* signum interrogandi ponit. —

11. *Cerinthe*] Cod. semper scribit *Cherintus*, edit. mai. ubique dat *Cherinthus*, min., ut ad carm. IV. vs. 15. enotatum est, *Cherinthus*, seu *Cherintus*, ut V, 1.

19. *Nunc*] Cod. et edit. mai. *tunc*. — Vs. 20. *tange* habet edit. mai. pro *tende*.

21. *subrepet*] Praesens *subrepit* ex utroque libro affertur.

24. *ipse*] Cod. praefert *saepe*.

CARMEN IV.

Haec ex edit. mai. affertur inscriptio: *Ad Phoebum pro Cherintho aegrotante*.

1. *et*] omissum est in edit. mai.

6. *candida*] Cod. cum edit. pr. mai. exhibet *pallida*.

8. *devehat*] Iidem libri tuentur *evehat*.

16. Hunc versum sequuntur in Cod. et utraque edit. pr. vss. 19. 20. 21. 22. Hos autem excipiunt deinceps vs. 17. et 18.

17. *nil*] Edit. pr. min. *nihil*. — Eadem vs. 20. *sedula* pro *credula*, et vs. 24. *factis* pro *sanctis*.

CARMEN V.

In edit. mai. inscribitur: *ad Cherinthum*, in min. *ad uenerem oratio.*

1. *Qui mihi te*] In omnibus tribus legitur *est qui te.* —

4. *dederunt*] Omnes habent *dederant.* — *sibi* pro *tibi* sola edit. pr. min.

7. *per te*] *te per* praebet utraque edit. pr.

8. *suos*] Omnes dant *tuos.*

9. *Magne*] *Mane* offerunt omnes tres. — *Geni*] Edit. pr. min. *gessi.* — *dona*] In Cod. et edit. utraque *tura.*

10. *calet*] Omnes nostri exhibent *valet.* — Vs. 11. edit. pr. mai. et Cod. *suspiret* pro *suspirat.* —

12. *Tu*] *Tunc* est in omnibus tribus. — Praeterea edit. pr. mai. *sacte relique* pro *sancte relinque.* — Eadem vs. 13. legit *Nec sis nunc* pro *Nec tu sis.*

16. *quam soluisse*] Cod. *exsoluisse*, utraque edit. pr. *nos soluisse.*

17. *tectius*] Cod. *tucius*, edit. mai. et min. *tutius.*

18. *haec illum*] Cod. exhibet *hic illum.*

20. *clamne palamne*] Omnes tres legunt *clamve palamve.*

CARMEN VI.

Edit. pr. mai. haec praemittit: *Iunoni puellam commendat.* Edit. min.: *ad Iunonem oratio.*

1. *honores*] Omnes tres praebent *acervos.*

3. *tibi*] In Cod. est *ter se.*

5. *ornandi*] Cod. exhibet *oranda*, edit. pr. mai. *orandi.*

7. *ne quid*] Omnes tres servant *ne nos.* — Sic etiam vs. 9. omnes dant *ullae* pro *ulli.*

10. *cuiquam — viro*] In Cod. scriptum *cuidam — viro est.*

11. *deprendere*] Edit. pr. mai. *deprehendere.*

13. *purpureaque*] *purpurea* solus Cod. habet. — Idem vs. 14. cum edit. mai. *sic* pro *sit.*

15. *en natae*] Omnes tres consentiunt in lect. *et natae.* — *quid optet*] Cod. cum edit. pr. min. dat *quod optat*, mai. *quod optet.*

16. clam

16. *clam ſibi*] Cod. et edit. pr. min. legunt *iam* ..., edit. mai. *iam ſibi.*

19. *Sit*] Cod. cum edit. pr. mai. habet *ſic*, edit. min. — *grata ac veniet*] Cod., omiſſo *ac*, praebet *grata* ...*uiet*, edit. pr. mai. *grata eveniet*, min. *grata eſt ueniet.*

20. *adſit*] In Cod. *eſſet.*

CARMEN VII.

Inſcriptio in edit. pr. mai. haec eſt: *Gratulatio ad* ...*enerem.* — In edit. pr. min. hoc carmen et ſeqq. us- ...ue ad XIII, 11. in exemplari biblioth. Pariſ. deerant, ... ut duo integra folia excidiſſe viderentur.

1. *pudore*] Edit. mai. *pudori.*

2. *minor*] Cod. cum edit. pr. ſcribit *magis.*

3. *Cytherea*] Pro hoc Cod. dat *Citharea*, edit. pr. ...*ytheraea.* — Eadem praeterea *Camaenis* exhibet.

8. *ut nemo*] E Cod. affertur *id venio*, e mai. edit. ...*uenio.*

CARMEN VIII.

Scriptum eſt *ad Meſſalam*, ut vult edit. mai.

4. *Arnus*] Liber ſcriptus et impreſſus *amnis.*

6. *Non tempeſtivae*] Cod. legit *neu tempeſtive.*

8. *Arbitrii quoniam*] Cod. *arbitrio quamvis.* Ita quo- ...e edit. mai., niſi quod haec *quanvis* ſcribit. — Pro *mei* ...erque liber *meo* habet.

CARMEN IX.

Cod. hic ſemel inſcriptionem habet hanc: *Ad Thora-* ...*n de natali die.* Edit. mai. ſimpliciter: *Ad Tvſtratum.*

2. *nos* — *ſuo*] Cod. et mai. edit. praebent *non* — *tuo.*

CARMEN X.

Inſcribitur in edit. mai.: *De Sulpitia.*

1. *ſecurus*] In Cod. extat *ſecuris.* — *iam tibi*] Cod. ...t cum edit. mai. *iam mihi.*

2. *Promittis*] Cod. *permittis*, at edit. mai. *permittas.*

3. *Si tibi*] Cod. et edit. mai. *ſit tibi.* — *toga eſt* ...*tior*] Cod. *togae pocior.* Edit. mai. *togae potior.* Ce-

 terum

terum in editionis mai. exemplari eo, quod ſervatur in biblioth. Pariſ., ad *togae* in margine legitur ſcholion, an-tiqua manu ſcriptum: ☓ *togati ſcorti i Adulterae. nam togata pro ſcorto accipitur.*

6. *cedam*] In Cod. et edit. mai. *credam.* — Amb etiam *cauſa* habent pro *cura.*

CARMEN XI.

Inſcriptio in edit. mai. haec legitur: *Ad Cherinthum.*

1. *pia cura*] Cod. ſcribit *placiture*, edit. mai. *pla-citura.*

2. *Dum mea*] Cod. et edit. mai. *qui mea.* — Sola haec vs. 4. *ſic quoque* legit pro *ſi quoque.*

5. *Nam mihi*] Uterque liber exhibet *ah mihi.* — Pro *proſit* edit. mai. *prodeſt.* — *quum tu*] Cod. et edit. mai. *quid tu.*

6. *lento*] Cod. conſentit cum edit. mai. in *laeto.*

CARMEN XII.

In Cod. et edit. mai. hoc carmen cum ſuperiori ſin ulla diſtinctionis nota coniunctum.

1. *Ne tibi*] Cod. legit *nec tibi*, hic et priori loco III, 6, 64. cui carmini hos verſus in Cod. et edit. ma annexos eſſe, ibi notavimus. — *ſim mea*] Edit. ma utroque loco ſervat *ſit mea.* — *aeque iam*] *aeque ta* habent Cod. et edit. mai., ſed in priori tantum loco.

2. *Ac videor paucos*] Cod. ad libr. III. dat *ac pau cos videar*, hic vero *ac videar paucos.* Etiam edit. ma utroque loco variat, dum antea legit *ut video paucos*, hunc autem locum *ut videas paucos.*

5. *ſolum quod*] Hic tantum Cod. verborum ordi mutato praebet *quod ſolum.* Hic etiam nota legitur i Cod.: *Habentur hi 3 verſus ſupra eodem libro circha media epiſtola: Si mihi difficile eſt, in fine epiſtolae.*

CARMEN XIII.

Edit. mai. inſcribit: *Ad Amicam.*

3. *Tu mihi*] Edit. mai. praebet *tu modo.*

5. *poſſis*] Cod. cum edit. mai. dat *poſſes*, ut eti vs. 9. uterque liber *poſſum* pro *poſſim.*

10. *ti*

10. *trita*] Cod. ſcribit *tricta*.
13. *e caelo mittatur*] Edit. pr. min. *et templo mit-tur*.
15. *Per tibi*] In Cod. eſt *hoc tibi*, in edit. min. *ec tibi*.
16. *mihi*] Iterum Cod. et edit. pr. min. conſentiunt *tibi*.
17. *cedo*] Hic omnes tres *credo*. — Etiam vs. ſequ. ɔnes legunt *prodeat* pro *proderat*.
19. *tu me*] Edit. mai. alio ordine *me tu*. — Ceterum ɔd. ſcribit *audactius* pro *audacius*. — Idem vs. 20. ɪrula pro *garrula*, ut ſupra iam vidimus.
23. *conſidam*] Cod. et edit. pr. mai. *confidam*.

CARMEN XIV.

Has dant inſcriptiones editt. princ., mai.: *De Puellae famia*, min.: *de infamia ſuae puellae*.
1. *crebro noſtram*] Edit. pr. min. *noſtram crebro*.
3. *iacta*] Ex omnibus tribus affertur *facta*. — Ad . 4. ſuper *tace* in edit. mai. exemplo Pariſ. hoc legitur ɪolion ſcriptum: *ne tanto me affligas dolore*. — Cod. finem huius carminis haec habet: *Albii Tibulli poetae uſtris explicit liber tercius et ultimus*. Tum legitur *Epi-ɪphium Tibulli*, quod ſequitur Tibulli vita. — In edit. . mai. autem ſtatim poſt carm. XIV. ſequitur *Summa ae albii Tibulli*, et deinde *Epitaphium Tibulli*, cui ele-ɪ Ovidii Amorr. libr. III. el. IX. annexa eſt. — Edit. . min., omiſſa Tibulli vita, *Epitaphium Tibulli* tan-m exhibet.

CARMEN XV.

Vs. 3. Cod. legit *nec foret*.

VARIAE

VARIAE LECTIONES

Cod. et edit. pr. mai. in vita Tibulli.

(v. Heynii praefat. p. LXVI.)

eques Romanus] Cod. *eques regalis.* — *oratorem dilexit: cuius et*] Edit. mai. ita exhibet: *originem dilexit: cuius etiam*, sic etiam Cod., nisi quod *origine* scribit. — *fuit*, *et*] Absunt haec verba a Cod. — *Aquitanico*] Cod. et edit. mai. *equitanico.* — *ornatus est*] Uterque liber *donatus est.* — *et maxime* — *licentiae*] Desunt in Cod. — *in studio*] Edit. mai. habet *in studia.* — *inter elegiographos principem*] Cod. alio ordine *principem inter el.*; edit. mai. *inter eleg. summum.* — *obtinet*] Cod. et edit. mai. scribunt *optinet.* — *omnino non inutiles*] Cod. *omnino utiles.* Edit. mai. *utiles*, omissa voce *omnino.* — *infra*] Cod. *super* habet. —

Hac occasione oblata, cum lectore benevolo communicabimus varias ex edit. pr. maiori in Ovidii elegia (Amorr. III, 9.) lectiones. Collata est edit. pr. Tibulli cum Mitscherlichii editione. —

Inscriptio huius elegiae legitur haec: *Ouidii Nasonis epistola in qua conqueritur de morte Tibulli.*

2. *fata Deas;*] Edit. mai. legit *facta deas:*

3. *Elegëia*] *elegia* exhibet.

10. Pro *tundat* praebet *tondat.*

11. *sparsi lacrimas*] Mutato ordine dat *lachrymas sparsi.*

18. Pro *putent* offert *putant.* — Vs. 20. *inicit* pro *iniicit*, ut saepius in Tibullo.

21. *Ismario*] Vitiose habet *bismario.*

23. Pro voce, librariis insueta, *Ailinon*, priori loco scribit *Et licium*, posteriori *edidit.*

24. *invita*] Praefert *inuicta.* — Initio vs. sequ. pro *Adiice* praebet *aspice.*

28. Pro *diffugiunt* solemni confusione *effugiunt.*

30 *retexta*] Pro hoc exhibet *retenta.* — Vs. sequ. *habebit* pro *habebunt.*

33. Pro

33. Pro *vos* et *nunc* bis ponit *nos*.

34. *mala facta* in unum verbum coniungit *malefacta*. - Mox *falso* pro *fasso*.

36. *Vive tamen* legit pro *vice pius*. — Vs. 37. *Mors* ıutatur in *Mars*.

39. *confide bonis*] Praefert *confide tuis*. — Vs. seq. *toto* affertur pro *e tanto*. — Mendose vs. 45. *eritis* pro 'rycis.

46. Pro *negent* dat *negant*. — Vs. 47. scribit *pheada*.

49. *Hinc* — *fugientis*] In edit. pr. expressum *hic* — ıgientes.

51. *misera* — *doloris*] Depravata haec verba in *mix*— *dolorum*. — Vs. sequ. *dilacerata* enotatum pro *diniata*.

53. Hunc versum exhibet ita:

Cum sua tuis tinxerunt nemesisque precorque. —

ix memoratu dignum, quod vs. sequ. *obscula* scribit.

57. *Cui Nemesis*] Ita corrupta sunt in edit. *cerneesis*. — Pro *sint mea* praebet *frater* sine sensu.

61. *venias*] Futurum dat *uenies*.

62. Pro *cum* expressum est *q̄*, quod et *quum* et *quod* ;nificare potest.

63. Post *falsum* inserit *est*.

65. Pro *si quid modo* habet *si qua modo*. — Deinde ıittit *est* in fine versus.

66. Pro *auxisti* praebet *hausisti*. Quae tamen non ıria est lectio, ut obiter hoc moneamus, sed alia tantum ribendi ratio. Nam litera *h* in codd. et editt. antiquis, aecipue Italicis, in verborum initio mox additur, mox nittitur. v. ad Tibull. I, 1, 17. 46. etc. De scriura autem litterae *x* pro *s* seu *ss* v. ad Tibulli I, 6, l. Quae res quum saepius a VV. DD. non perspecta erit, magnas turbas multis in locis excitavit. — Pro ɔs tandem habet *tuos*. —

[redacted]

